Tarok Bible

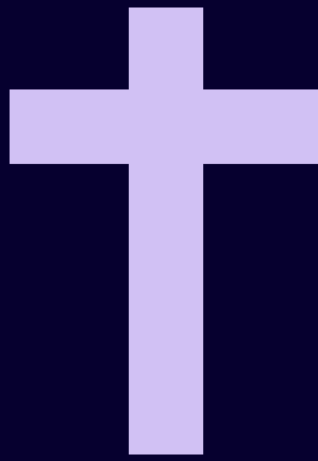

The Holy Bible in the Tarok language of Nigeria

Tarok Bible
The Holy Bible in the Tarok language of Nigeria

copyright © 2024 Luke Initiative for Scripture Translation

Language: (Tarok)

Contributor: The Seed Company

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.
You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.
- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.
Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 8 Aug 2026 from source files dated 10 Jul 2025
501af3c5-12fd-5965-ade7-9600b2d02717

Contents

Nfa 1
ALevitikus 46
AJoshuwa 79
Nlir Nnap-Akwali 106
Nlir aRut 133
Nlir aSamuwel Aga aZəng 137
Nlir aSamuwel Aga aParəm 172
Nlir aEzikyel 203
Nlir aHoziya 259
Nlir aAmos 271
Nlir aHagayi 281
Nlir aZakariya 283
Inok onəm orere 293
Rom 333
1 AKorinti 353
2 AKorinti 371
AGalatiya 383
Afisa 390
AFilibi 397
AKolosi 402
1 ATasalonika 407
2 ATasalonika 411
1 ATimoti 414
2 ATimoti 420
ATitus 424
AFilimon 427
AIbərahim 428
AYakubu 442
1 ABiturus 447
1 AYohana 452
2 AYohana 457
AYahuda 458

Nlir Nfa

Mɓək anung aIsaɽila ka aMasar.

1 Aɗin ovan oga aIsaɽila ova ga aMasar ká uYakup, udanggo ká nzhi wò te oma ta.
2 URuben ká uSimeyon, ká uLawi ká uYahuda,
3 ká uYisakar, ká uZebulun, ká uBenjamin,
4 ká uDan, ká uNaftali, ká uGat, ká uAsher.
5 Akum ìjìli aYakup pa kpaktak te, ìsəm pa ifangshat. UYusufu ka yà chit ka ashe mbin aMasar jiwò.
6 UYusufu ká nkpaktak ogənang wò ká nlwàk oza kú.
7 Ká nna te oga aIsaɽila myak ga mpyal pa makmak, á kam pa gənggəng kang oza yə́l mələk ashe mbin aMasar.
8 Te uponzhi upipye uro wong yà ka aMasar, uva nyi iyaɯ iro ka apal aYusufu kaṭ.
9 Uza là onəm wò pa, <<Ó dər, onəm oga aIsaɽila ova ta yə́l kang à kam chit ji yi.
10 Re í mwo aghan aga nggəl mmyak oza kaṭ te, onəm oga nkpàng yi á ru yi ká ìkum te, oza i gwang awo ká oza i lung yi. Te i wong i chəng i re mbin yi.>>
11 Te uPonzhi uga aMasar ká onəm ochumchum wò nak onəm oga mpángchí ozwal pa á na inok iɗəkɗək ôvan oga aIsaɽila i va i na idumdùm ôza pa makmak. Á me oga ìtong kaḳul mɓut iyaɯ ûFirona va mí wór pa aFitom ka aRamaset.
12 Kap ká nva pa oga aMasar kà nnəm idumdùm oIsaɽila te, oIsaɽila ga mpyal ká mmyak ga chu iyə́l oza ɓan nna ayər oga aMasar.
13 Te oga aMasar nəm ifan oza pa zhalatzhalat kà nnəm izwal.
14 Oza dungshi ìgwak oga aIsaɽila ká inok iɗəkɗək, i nak oza i kàp amyè, i tòng, i nəm abərki ká. Kang à nəm ifan ôza kà nnəm inok ka ashe íram oza.
15 UPonzhi oga aMasar là ôchar va kà nnəm inok nkaɯ amar óchar oHiburu, oma uSifira ka uFuya pa,
16 <<O wong nkaɯshi ochar oHiburu kà mmar te, o dər a yà pa uyennunggwan te, o gbaḷ, kang a yà pa uyenchar nnyi te, o re na ka ririrì.>>
17 Kaḳul pa ochar ova ta ra ayər Inan ra te, oza kpak iyaɯ iva uponzhi là kaṭ, oza re onunggwan ka ririrì kpa.
18 Te uponzhi oga aMasar wór ochar ova ta ɓəp oza pa, <<Sang kang o nəm wa nva ta yà? Ó nəm sang kang o re ovan onunggwan ka ririrì yà?>>
19 Ochar ova ta là uFirona pa, <<Ochar oHiburu wa oga aMasar kaṭ, oza kam byet, kang î ga ka atak oza te, oza mar chit.>>
20 Inan nəm inənaɲ ôchar oga nkaɯ amar ava ta. Te à nak onəm yə́l kang oza kam pa gənggəng.
21 Kaḳul ochar ova ta oma ka ayər Inan te, Inan na ovan ôza pa makmak.
22 Te uFirona nak nkpaktak onəm wò pa, <<Nza uyennunggwan nggo mmá mar te, o mang ka ashe awang aNilu. Kang nza uyenchar nggo te, o re ka ririrì.>>

2

AMar AMusa

1 UNəm uro ka akum aLawi kaɯ uchar ka akum oza.
2 Uchar uva ta yar anyám te, á mar uyennunggwan. Uza ya ri ìgwak à na te, à bwam na apye pa shatɗing.
3 Kang uza ya pa ò kur mbwam na làp kaṭ te, uza yar nya mbandaɽ nro nva ngga nlòk ká amár kang uza ɓam nsəsəm ka njəng ìkáng, te uza nak uyen va ta ka ashishe, à yar gá nak ka ashe oga isəksək ka anung akonkong awang aNilu.
4 Ugənang ayenbaḳ uva ta uchar taḷ ka atak aro pa gbaɲgbaɲg na ô dər pa iza i nəm na yà.
5 Uya aFirona uyenchar fər ga ngwòr izər ka awang aNilu, kang ovan ochar ozwal oga nnəm inok á na nnyi te, oza ka nchen ka anung awang aNilu. Uza ya nya mbandaɽ ka ashe isəksək te, á re uzəngtəng ka ashe ovan ochar va ta à ga yar.
6 Uya aFirona uva ta bol te, a ya uyenbaḳ ka nyə́ng ka ashishe. Te à rwa ìgwak à na uza là pa, <<Uyen uva ta amar oHiburu.>>
7 Te ugənangg ayenbaḳ uva ta ɓəp uya aFirona pa, <<N ga n ram uchar uga nna mbyal uyen ka ashe oHiburu na á ɓa á nak ishi a ɓu ka uyen uva ta ɗak ɓo?>>
8 Uya aFirona maɲ á na pa, <<À, ga.>> Te uza ga wór unang ayen ava ta ɓa.

9 Uya aFirona là uchar uva ta pa, <<Yar uyenbaɨk uva ta ga ká, nak ishi ka na á mi, te mi mwa ɓu kà.>> Unang ayen yar uyen uva ta ga ká, nak ishi ka na.
10 Uza nyáng te, unənang ga ka na ûya aFirona uyenchar, uza sat uyiyen ununggwan. Uya aFirona sok adin á na pa uMusa, <<Kaɨkul n yar na ka ashe ndəng.>>
11 Kà nra nva uMusa nyáng unəm te, uza fa ga atak onəm wò. Uza ga ya apir mɓək anung va mí nəm ôza. Uza ya unəm oga aMasar ka nnám unəm wò uHiburu.
12 Te uza dər atak, uza ya unəm uro kaɨt te, uza gbaɨ unəm oga aMasar va ta, dəp na ka ashe ashishiri.
13 UMusa fa chit kàɗi ka ìpin ikpaɨkkpaɨk te, uza ya oHiburu pa oparəm ka nlung ìkum. Uza là ûvəngva ka mpat pa, <<Sang kang ɓu nám ugənang ɓu yà?>>
14 Te uza là pa, <<Uda nak ɓu uponzhi ká unəm uga nnap-akwali á yi yà? U ɗom pa u gbaɨ mi wa nva u gbaɨ unəm oga aMasar dò?>> Ta byet te ayər nəm uMusa pa, <<Ya mmá nyi nnap va chit.>>
15 Kà nvang nva uFirona fe nnap va ta te, uza mo asaɨ aga ngbaɨ uMusa. Te uMusa chər uFirona á ga təm ka mbin aMidiyan ka anung ndəng mɓokɓok.
16 Unəm uga mpyal awop oga aMidiyan uwa yà ka ovan ochar pa ofangshat. Oza ɓa nɗyang ndəng na ó yáng oga agulong oza, kaɨkul nna iyaɨm nkang apo oza.
17 Te onəm oga nkpak iyaɨm nkang oro ɓa ɓàk ovan ochar va ta. Te uMusa wong fa ka oza ka awo onəm va ta, ɗyang ndəng na iyaɨm nkang oza.
18 Te oza le atak apo oza uReyuwel (uwa uYeturo), kang upo oza ɓəp oza pa, <<Sang kang o le pa kəlak nda va ta yà?>>
19 Oza là ûpo oza pa, <<Unəm oga aMasar à fa ka yi ka awo onəm oga nkpak iyaɨm nkang. Kang uza ɗyang ndəng kpá na iyaɨm nkang yi.>>
20 Upo oza ɓəp oza pa, <<Unəm va ta ka che yà? Sang kang o re na ka ta yà? O ga o wór na á ɓa, na uza á ri iyaɨm-nrì nzəng ká yi.>>
21 UMusa maɨn təm nzəng ka oza. Unəm va ta na uyen wò uZipora á na təm uchəchar.
22 UZipora mar uyennunggwan te, uMusa sok adin á na pa uGershom, a nyám pa, <<Mmami uɗyanəm kà mbin nkak.>>
23 Kà nvang izun pa kyák te, uponzhi oga aMasar kú. Te onəm oIsaɨrila shìn ka mɓək anung inok, oza yáng ka nkam i ram nkaɨmshi, ayáng oza aga nram nkaɨmshi ka ashe idumdùm á ga chu atak Inan.
24 Inan fe ashìn oza. Te Inan rəng nsar nnap-nlà wò va ò yar ká uAbəraham, ká uIshaku, ká uYakup á.
25 Te Inan ya ovan oga óIsaɨrila, Inan nyi mɓək anung oza kang à dər oza ká adɔr.

3

Inan wór uMusa

1 Ká nda nro te, uMusa uwa kà nkpak iyaɨm nkang ágwar wò uYeturo unəm uga mpyal awop oga aMidiyan. Uza ga ká iyaɨm nkang ka asaɨ awu ntar alum ka ashe nzam te, uza ɓa chu aHorep va mí i wór pa aɓam Inan.
2 Te uMaɨleka aYawe fa á na wa aməlam apər ka ishimshe ikun iyenyen. Uza dər te, uza ya apər kà nsal ka ashe ikun iyenyen va ta, ká nna kpa te, a ri iyaɨm iro kaɨt.
3 UMusa là pa, <<Nva ta nnap mpipye, mi səng mi ga dát na ń dər, sang kang apər ka nri kang ikun pwák kaɨt yà?>>
4 Nvaɨngva uYawe ya uMusa kà mɓa ndát pa ô dər te, Inan wór na ka ashe ikun va ta pa, <<ÁMusa, áMusa.>>
UMusa maɨn pa, <<Mmami nà taɨ.>>
5 Uza là pa, <<Kang wa ɓa dát kaɨt, zəp akwap aga ashar ɓu kaɨkul atak va u sat ka ta te, Atak Ayáryər.
6 Mmami na Inan okəka ɓu, Inan aAbəraham, Inan aIshaku, ká Inan aYakup.>> Ayər nəm uMusa te, á ká asaɨ awu wò na kang ô dər Inan kaɨt.
7 Te uYawe là pa, <<Nnandər, n ya idumdùm onəm mi va ya kà mbin aMasar. N fe ayáng oza chit kaɨkul onəm oga nkpak ozwal. N nyi mɓək anung oza nyi.
8 N vàng chit pa ń fa ká oza ka ashe awo oga aMasar, kà mbin va ta na ń ga ká oza ka ashe mbin nnənaɨn mbalbal nva mbyal ka mmàl irizhe i nang kà.* Atak oKanana, ká oHiti, ká oAmori, ká oPerizi ká oHivi, ká oYebusi.
9 Dər, ayáng aga mɓək anung onəm oga aIsaɨrila ɓa chu atak mi chit. N ya apir mɓək anung va chit oga aMasar kà nnəm ôza.

* **3:8 3.8** *mbin nva mbyal ka mmàl irizhe i nang kà* kà nnyam pa *mbin ndopdop.*

10 Kaḵul nva̱ ta te, ga, Mmami ka̱ nre ɓu ka̱ atak aFirona na u fa ká̱ onəm mi oIsa̱rila ka̱ aMasar.>>
11 Te uMusa là Inan pa̱, <<Mmami uda kang mi ga mpyal aFirona pa̱ n fa ka̱ onəm oga aIsa̱rila ka̱ aMasar yà?>>
12 Uza̱ là pa̱, <<Nna mi yà nzəng ka̱ ɓu. Iya̱m va ta̱ i nyám pa̱ mmami na n re ɓu. Nva̱ngva̱ u fa ka̱ oza̱ ka̱ ashe aMasar te, ó wop Inan ka̱ apal aɓam va ta̱.>>
13 Te uMusa là Inan pa̱, <<A yà pa̱ n ga ka̱ atak onəm oga aIsa̱rila n là ôza̱ pa̱, <Inan okəka wo à re mi ka̱ atak wo,> kang oza̱ á ɓəp mi pa̱, <Aɗiɗin pa̱ uda yà?> Te mi là oza̱ sang yà?>>
14 Te Inan là uMusa pa̱, <<Mmami na Mmami.>> Iya̱m va ta̱ ɓu là ônəm oga aIsa̱rila, <<Mmami>> Mmami na n re ɓu ka̱ atak wo.
15 Inan là uMusa kpa pa̱, <<Iya̱m va ta̱ ɓu là ônəm oga aIsa̱rila, <UYawe, Inan okəka wo, Inan aAbəraham, ká̱ Inan aIshaku, ká̱ Inan uYakup à re mi ka̱ atak wo.> Aɗin mi nata̱ ghar mbyet. Nnà mí rəng ká̱ kà̱ nza̱ nlwàk nggo.
16 <<Ga, ɓut onəmgbak oga aIsa̱rila là ôza̱ pa̱, <UYawe, Inan okəka wo, Inan aAbəraham, ká̱ aIshaku, ká̱ uYakup, fa nyám ishi wò á mi kang uza̱ là pa̱, <<N nak ishi ká̱ wo kang n ya iya̱m va̱ chit mmá nəm a wo ka̱ aMasar.
17 N là pa̱ mi fa ká̱ wo ka̱ ashe idumdùm oga aMasar. Mi ga ka̱ kà̱ mbin oKanana, ká̱ oHiti, ká̱ oAmori, ká̱ oPerizi ká̱ oHivi, ká̱ oYebusi, mbin va mbyal ka̱ mmàl irizhe i nang kà̱.>> >
18 <<Te oza̱ í gwong achwang ka̱ iya̱m va̱ mi là. Ɓu ga nzəng ka̱ onəmgbak oga aIsa̱rila ka̱ atak aponzhi oga aMasar, na o là á na pa̱, <UYawe, Inan oHiburu, á nyám ishi wò á yi chit. Kaḵul nva̱ ta te, kusukkusuk, re yi na í ga achen aga nra pa̱ nshatɗing ka̱ ashe ǹzam na í na nləfər iya̱m ipápà ûYawe, Inan yi.>
19 Ká̱ nnà te, n nyinyi pa̱ uponzhi oga aMasar i re wo o ga ka̱t, ya mí nak awo ka̱ na kang.
20 Te mi yichi awo, mi làp aMasar ká̱ nkpaktak iya̱m iga nɗaktak va̱ mi nəm ka̱ ashishe. Nna chit te, uza̱ i re wo o ga ɗak.
21 <<Mi nak nchə̀r oIsa̱rila í bà̱l kà̱ mpyal oga aMasar, na o wong nfa te, o fa ká̱ awo alakchi ka̱t.
22 Nza̱ uchar nggo i ɓəp oga iya̱m ìsham iga aazurfa ka̱ azənariya ká̱ ílukwan ka̱ atak ochar oga aMasar oga mbəp nzhi oza̱ ka̱ oga ashe ǹzhi oza̱, oga iya̱m ìsham va ta na o mwak ôvan wo onunggwan ka̱ ochar. Wa nnà ta o vyat iya̱m oza̱ ká̱.>>

4

NRe aMusa

1 Te uMusa ma̱n uYawe pa̱, <<A yà pa̱ oIsa̱rila à na nnandər ká̱ mi ka̱t, á nak ishi ká̱ iya̱m va̱ mi là ka̱t, kang oza̱ a là pa̱, <UYawe nyám ishi wò a ɓu ka̱t> ɗò?>>
2 Te uYawe ɓəp na pa̱, <<Iza̱ ta ka̱ awo ɓu yà?>>
UMusa là pa̱, <<Idari.>>
3 UYawe là á na pa̱, <<Mandar kà̱ mbin.>>
UMusa mandar idari kà̱ mbin te á wal ìzwa̱, te uza̱ myat fər ka̱ cho.
4-5 UYawe là ûMusa pa̱, <<Yichi awo ɓu kpán ká̱ ka̱ aswal, ka̱ḵul pa̱ na oza̱ á na nnandər pa̱ uYawe, Inan okəká oza̱, Inan aAbəraham, Inan aIshaku, ká̱ Inan àYakup à nyám ishi wò a ɓu.>> Te uza̱ yichi awo wò kpán ká̱ te á wal idari ka̱ awuwo.
6 UYawe là ûMusa kà̱ɗi pa̱, <<Pá awo ka̱ ashe abasəm ɓu.>> Te uza̱ pá awo ka̱ ashe abasəm wò kang à tur fa te, awo yà ká̱ nlak, fər wa aɗəɗal.
7 Te uYawe là pa̱, <<Le ká̱ awo ka̱ ashe abasəm ɓu kà̱ɗi.>> Te uMusa le ká̱ awo wò kang uza̱ fa ka̱ te, awo le yà wa aɓo izəzər.
8 Te uYawe là pa̱, <<Kang a yà pa̱ oza̱ á na nnandər ká̱ ɓu ka̱t, kang oza̱ nak ishi ká̱ iya̱m iga nɗaktak iga nggəshi ka̱t te, oza̱ í na nnandər ká̱ iga ipəpar.
9 A yà pa̱ oza̱ na nnandər ká̱ iya̱m iga nɗaktak iga iparəm va̱ ta̱ ka̱t kang oza̱ nak ishi ká̱ ichu ɓu ka̱t te, pá ndəng ka̱ ashe awang aNilu, tar kà̱ mbin, te ndəng va̱ ta i wal nchə̀r.>>
10 Ká̱ nnà te, uMusa là ûYawe pa̱, <<ÁPonzhinan, mmami ka̱ n yà unəm uga iɓa̱ksok, n nyi nnap-nlà ka̱t, kap ká̱ nva̱ ka̱ u yà kà̱ nlà nnap ká̱ mi, ghar ǹyangmata̱.>>
11 Te uYawe ɓəp na pa̱, <<Uda nəm anung anəm, ka̱t te uda nəm na i là nnap ka̱t, ka̱t te i fe achwang ka̱t, ka̱t te i ya atak ka̱t, ka̱t te a fufo yà? Mmami na uYawe ka̱t ɗò?
12 Gá ǹyangmata̱. Mi yà nzəng ká̱ anung ɓu, mi ɗyang a ɓu iya̱m va̱ ɓu là.>>
13 Te uMusa là pa̱, <<Kusukkusuk, áPonzhinan, re unəm ukak á ga.>>

14 Te ìgwak shì uYawe kà uMusa, uza là pa, <<Ugənang ɓu uHaruna unəm oLawi sang yà? N nyi pa uza nyi nnap-nlà nyi kang uwa cho kà mɓa nggwang ɓu ka asal. Uza i ya ɓu te ìgwak i chàng na.
15 Te ɓu là nnap á na, kang ɓu nak nnap-nlà ka anununng. Mi yà nzəng ká anung ɓu ká anununng kang mi ɗyang á wó iyam va ó nəm.
16 Uza i là nnap a ɓu ká onəm, kang uza i yà anung ɓu, te ɓu yà wa Inan katətak.
17 Yar idari ata ka awo ɓu, ká í yà ɓu nəm iyam iga nɗaktak.>>
18 Te uMusa le ga atak agwar wò uYeturo, á là á na pa, <<Kusukkusuk, re mi n le atak onal mi va ka aMasar kakul na n dər mo te oma yà ká ririrì nggo.>>
Te uYeter là ûMusa pa, <<Ga ka nnap nnənan.>>
19 Te uYawe là ûMusa ka aMidiyan pa, <<Le ga aMasar kakul nkpaktak onəm va ka yà kà mmwo ririrì ɓu te, oza kú chit.>>
20 Te uMusa yar uchar wò ka ovan wò onunggwan nak oza ka apal azhaki, te á kpán asal mbin aMasar. UMusa kpán idari aYawe va ka awo wò.
21 Te uYawe là ûMusa kàɗi pa, <<Nvangva u le aMasar te, nkpaktak iyam iga nɗaktak va n na ichumchumchumchum ka awo ɓu, te ɓu nəm oza kà mpyal aFirona. Ká nnà te, mi nak igugwak i twat, uza i yà ka nre onəm i ga kat.
22 Te ɓu là ûFirona pa, <Iyam va ta uYawe là, uIsarila uwa uyen mi ununggwan uga nggəshi.
23 Ka n là a ɓu pa, <<Re uyen mi ununggwan á ga kakul na uza a wop mi,>> te u yang ka nre na pa á ga. Kakul nva ta te, mi ga ngbal uyennunggwan ɓu uga nggəshi.> >>
24 Ka apal asal ka atak njul te, uYawe gwang ka na te, á mwo pa o gbal na.
25 Te uZipora yar ikpàl iriri uza pà ache uyen wò ká, kang à dok ashishar ká. Te là á na pa, <<Mmaɓu uɓar mi uga nchə̀r.>>
26 Te uYawe re na. (Nva uza là pa, <<Mmaɓu uɓar uga nchə̀r,>> te uza kà nlà nnap mpà ache va ta.)
27 Te uYawe là ûHaruna pa, <<Ga gwang uMusa ka ashe ǹzam.>> Te uza ga gwang na ka aɓam Inan, uza má njàng á na.
28 Te uMusa là ûHaruna nkpaktak iyam va uYawe re na ká, ká nkpaktak iyam iga nɗaktak va uza nak na pa á nəm.
29 Te uMusa ká uHaruna ga ɓut nkpaktak onəmgbak oIsarila.
30 UHaruna là nkpaktak iyam va uYawe là ûMusa, te uMusa* nəm oga iyam iga nɗaktak va kà mpyal onəm.
31 Onəm na nnandər ká. Nvangva oza fe pa uYawe nak ishi ká kang à ya mɓək anung oIsarila chit te, oza kúchi nəm awop.

5

UMusa ká uHaruna ga mpyal aFirona
1 UMusa ká uHaruna tar atak áFirona kang à là á na pa, <<Iyam va ta uYawe, Inan oIsarila là, <Re onəm mi á ga kakul na oza á nəm awop aga nrí ká ngwa á mi ka ashe anyin.> >>
2 UFirona na aman pa, <<Uda uYawe va kang mi fe ichəchu mi re uIsarila i ga yà? N nyi uYawe kat, kang mi re uIsarila i ga kat.>>
3 Te oza là pa, <<Inan oHiburu à gwang ká yi. Kusukkusuk, re yi í nəm achen aga nra pa nshatɗing ka ashe anyin kakul na i na nləfər iyam ipápà ûYawe, Inan yi, le kang uza a làp yi ká arwa aɓángɓang kat te ká ndokchi kat.>>
4 Te uponzhi uga aMasar là pa, <<ÁMusa ká uHaruna, sang kang o yar nnap nnəm onəm ka atak inok oza yà? Ó le atak inok wo.>>
5 UFirona là kpa pa, <<Dər, onəm oga mbin va ta yəl byet, kang ó dáng oza kà nnəm inok oza.>>
6 Ká nda va ta uFirona nak onəm oga nkpak ozwal nzəng ká ogá nak ishi ká inok pa,
7 <<Kang o ga mpyal ka nna ìɗùktum iro ónəm va ta kakul nnəm abərki wa nva kà nra va watar lap kat, re oza á ga á mwo kakul ishi oza.
8 Ká nna te, nak oza á nəm abərki wa kà nra va watar, kang á yen kat. Kakul oza onəm pwompwom, nna nak kang oza kà ǹyéng ayéng pa, <Re yi í ga i na nləfər iyam ipápà Inan yi.>
9 Kàr oza ká inok imakmak, kakul na á dáng oza kà nggwong achwang kà oga akwàm va ta.>>

* **4:30 4.30** *uMusa:* ká iHiburu nggwan nnap-nlà nva mmá nəm inok ká ka ta te, *uza.*

10 Te onəm oga nkpak ozwal ká oga nnak ishi ká inok ga là ônəm pa, <<Iyam va ta uFirona là, <Mí na ìɗùktum a wo kat.
11 O ga o mwo ìɗùktum ka ishiwo ka atak va o ya kà á, ká nna te, mí yà ká nkəlap inok a wo kat.> >>
12 Te onəm lyangshin ka ashe nkpaktak mbin aMasar i cák ìɗùktùm.
13 Onəm oga nkpak ozwal sat atak ôza, í là pa, <<O nəm inok wo iga nza nra nggo wa nva mmá ka yà kà nna ìɗùktum a wo á.>>
14 Te onəm oga nkpak ozwal aFirona nám oIsarila oga nak ishi ká inok va oza kyep ka apal oza, ɓəp pa, <<Sang kang o yél mmák abərki wa nva ka yà ó nəm ká nlam ká nda va ta kat yà?>>
15 Te oIsarila oga nak ishi ká inok ga atak áFirona yéng á na pa, <<Sang kang ɓu nəm ózwal ɓu wa nta yà?
16 Mmá kà nna ìɗùktum ózwal ɓu kat, ká nna te, oza là á yi pa, <Ó nəm abərki.> Dər, mmá kà nnám ózwal ɓu kakul mpat onəm ɓu na.>>
17 Te uza là pa, <<Ó pwom paɗi. Nna nak kang o là pa, <Re yi í ga í na nləfər iyam ipápà ûYawe.>
18 Ǹyangmata, o le, o ga atak inok, mí na ìɗùktum a wo kat, ká nnà te, o nəm mmák abərki wa mmatmat.>>
19 OIsarila oga nak ishi ká inok nyi pa mmawó ka ashe nɗaktak, nva mmá là óza pa, <<Ó yà ká nnəm mmák abərki va ta i yen aga nza nra nggo kat.>>
20 Nvangva oza fa ka atak áFirona te, oza gwang uMusa ká uHaruna tong kà nlok oza.
21 Oza là ûMusa ká ûHaruna pa, <<Re uYawe á dər wo á nap akwali a wo, nva o nak í tong onəm obángbang kà mpyal àFirona ká ozuzwal. O nak ndokchi ka awo oza pa á gbáng yi.>>
22 Te uMusa le ga atak áYawe là pa, <<Sang kang u na mɓək anung ónəm va ta wa nva ta yà, áPonzhinan? Sang kang u re mi yà?
23 Á ɓàn matmat nva n ga atak áFirona pa n là nnap ká adin ɓu te, uza nəm mɓək anung ónəm va ta, kap ká nnà te, nna u fa ká onəm ɓu chit kat.>>

6

1 Te uYawe na aman ûMusa pa, <<Ǹyangmata te, ɓu ga ǹya iyam va mi nəm uFirona. Uza i re oza i ga kakul ìkam awo mi, kakul ìkam awo mi uza i wà oza i fa ka ashe mbin wò.>>
2 Te Inan là ûMusa pa, <<Mmami na uYawe.
3 N nyám ishi mi uAbəraham, ká uIshaku, ká uYakup, wa Inan ìChumchum, kang m ɓol ôza pa adin mi pa uYawe kat.
4 N yar nsar nnap-nlà ká oza pa, mi na mbin ngga aKanana ôza, mbin nva oza kà ntəm ka ashishe wa onəmchən.
5 Kàɗi te, n fe ashìn onəm oIsarila chit, nva oga aMasar í nak nkpak oza í nəm inok wa ozwal, kang n rəng ká nsar nnap nla mi chit.
6 <<Kakul nva ta te, là ôIsarila pa, <Mmami na uYawe, mi fa ká wo ka atak inok iga nkpak oga aMasar, mi fən wo ka atak nnəm izwal óza, mi kamshi wo ká awo mi akamkam, ká akwali achumchum.
7 Mi kam wó o yà onəm mi, kang mi yà Inan wo. Te o nyi pa Mmami na uYawe, Inan wó, uva fa ká wó ka atak inok iga nkpak oga aMasar.
8 Te mi ɓa ká wó ka ashe mbin va n sóng anung pa mi na ûAbəraham, ká ûIshaku, ká ûYakup, te mi na á wó i yà njiwó. Mmami na uYawe.> >>
9 Te uMusa là iyam va ta ôIsarila, te oza gwong achwang kà na kat. Á rusok izər óza kakul oza ka ashe inok iɗəkɗək.
10 Te uYawe là ûMusa pa,
11 <<Ga là uFirona uponzhi oga aMasar á re oIsarila á fa ka ashe mbibin.>>
12 Te uMusa là kà mpyal àYawe pa, <<A yà pa oIsarila i gwong achwang kà mi kat te, i yar sang kang uFirona i gwong achwang kà mi yà? Nnà mmami unəm uga aɓələm aɗəkɗək á?>>
13 Te uYawe là nnap-nlà ûMusa ká ûHaruna pa, <<O ga o là ûIsarila ká ûFirona uponzhi oga aMasar, pa n nak wo chit pa o fa ká oIsarila ka ashe mbin aMasar.>>

Akum ALawi

14 Onəm oga mpyal akum ìjili okəká oza omata.
Ovan aRuben uya aIsarila uga nggəshi, oma uHanok ká uFalu, ká uHezuron ká uKarmi, omata akum aRuben.

15 Ovan aSimeyon, oma uYemuyel, ká uYamin, ká uOhat, ká uYakan, ká uZohar, ká uShawul uwa unənang uyen oga aKanana, omata akum aSimeyon.
16 Ad͡in ovan aLawi omata ká akum oza, oma uGershon, ká uKohat, ká uMerari. ULawi nəm ìzun ìgbal pa ìzəng ká ìsəm pa ishatd͡ing aman pa fangshat.
17 Ovan aGershon oma, uLibəni ká uShimayi, ka atak akum oza.
18 Ovan aKohat oma, uAməram, uIzhar, uHebəron, ká uUzayel. UKohat nəm ìzun ìgbal pa ìzəng ká ìsəm pa ishatd͡ing aman pa shatd͡ing.
19 Ovan aMerari oma, uMakli ka uMushi. Akum oLawi nata, mmá dàt oza ka akum ka akum.
20 UAməram kam uYokabyet ugənang apupon, kang uza mar uHaruna ká uMusa á na. UAməram nəm ìzun ìgbal pa ìzəng ká ìsəm pa ishatd͡ing aman pa fangshat.
21 Ovan aIzhar oma, uKora, ká uNefek, ká uZikri.
22 Ovan aUzayel oma, uMishayel, ká uEləzafan, ká uSitəri.
23 Te uHaruna kam uElisheba uya aAminadap ugənang aNashon, á mar uNadap, ká uAbihu, ká uEliyaza, ká uItama á na.
24 Ovan áKora oma, uAshir, ká uElkana, ká uAbiyasap, omata akum oKora.
25 Te uEleazar uya áHaruna kam uzəngtəng ka ashe ovan aFutiyel. Uza mar uFinehas á na. Oma onəm oga mpyal onəm aLawi ka atak akum oza.
26 UHaruna ká uMusa, oma uYawe là ôza pa, <<Ó fa ká oIsarila ka ashe mbin aMasar ìdonkong ìdonkong.>>
27 UMusa ká uHaruna, oma là nnap ûFirona uponzhi oga aMasar pa, uza á re onəm oIsarila á fa ka ashe mbin aMasar.

UMusa ká uHaruna kà mpyal aFirona

28 Ka nda va uYawe kà là nnap ká uMusa ka ashe mbin aMasar te,
29 uza là á na pa, <<Mmami na uYawe. Là úFirona uponzhi oga aMasar nkpaktak iyam va mmami kà nləla a ɓu.>>
30 Te uMusa na aman kà mpyal aYawe pa, <<Mmami unəm uga aɓələm ad͡əkd͡ək, n nyi nnap-nlà kat, te i yar sang kang uFirona i gwong achwang kà mi yà?>>

7

1 Te uYawe là ûMusa pa, <<Nak nnap nnəm ɓu pa dakdak kà nnap va ta. N nak ɓu chit wa Inan kà mpyal aFirona, kang uHaruna ugənang ɓu i yà unəm uga nlà ìchu ɓu.
2 Ɓu là nkpaktak iyam va n là a ɓu ûHaruna ugənang ɓu, kang uza i là ûFirona pa á re oIsarila á fa ka ashe mbin wò.
3 Te mi nak ìgwak aFirona i twat kakul na ń nak oga iyam iga nd͡aktak mi ká iga nnəm ayər á yà pa kyak ka ashe mbin aMasar.
4 Te uFirona i gwong achwang kà wo kat, te mi nak awo mi ka apal aMasar kang mi fa ká nggatək onəm mi oIsarila ka ashe mbin aMasar ká akwali achumchum.
5 Te oga aMasar i nyi pa mmami uYawe, nvangva n yichi awo mi ka apal aMasar kang n fa ká oIsarila ka ashe oza.>>
6 Te uMusa ká uHaruna nəm dakdak wa nva uYawe là ôza.
7 UMusa ka yà uyen uga ìzun ìsəm nanne kang uHaruna uyen uga ìzun ìsəm nanne aman pa shatd͡ing ka ashe nra va oza là nnap ká uFirona.
8 Te uYawe là ûMusa ká ûHaruna pa,
9 <<Nvangva uFirona á là a wo pa, <Ó nəm iyam iga nnəm ayər á wò,> te là ûHaruna pa, <Yar idari ɓu mandar kà mpyal áFirona.> Te i wal ìzwa.>>
10 Te uMusa ká uHaruna tar atak áFirona nəm dakdak wa nva uYawe nak. Te uHaruna mandar idari wò kà mpyal aFirona ká okparikpari, te á wal ìzwa.
11 Ká nna te, uFirona wór onəm wò oga ntàn, ká onəm omámmàm oga aMasar, oza nəm ka atak nnap inunggwan oza kpa wa nva oza nəm.
12 Nza uzəngtəng oza nggo mandar idari wò, te á wal ìzwa, kang idari aHaruna wur ijo oza mang.
13 Káp ká nna te, ìgwak aFirona ì yà tutwat, uza yang ká nggwong achwang kà oza, wa nva uYawe ka là.

Nd͡aktak nggəshi, nchə̀r

14 Te uYawe là ûMusa pa, <<Ìgwak aFirona tutwat, uza yang ǹre onəm pa á ga.
15 Ga atak aFirona ká ìpin ya uza kà nfa ngga anung awang aNilu, sat ka anung akonkong lok na. Yar idari va kà wal ìzwa ka awo ɓu.
16 Là á na pa, <UYawe, Inan oHiburu à re mi pa ń là a ɓu pa, <<Re onəm mi á ga kakul na oza a wop mi ka ashe anyin.>> Kang ghar ǹyangmata u yang ká nggwong achwang.

17 Iyạm va tạ uYawe là, <<Kạ apal nnatạ ɓu nyi pạ mmami uYawe.>> Mi ngga mpan
ndəng aNilu ká idari vạ tạ kạ awo mi, kang i wal nchə̀r.
18 Te igwali iga awang aNilu i kú, aNilu ì nəng, ndəng awang aNilu i mạt oga aMasar
kà ngwa.> >>
19 Te uYawe là ûMusa pa, <<Là ûHaruna pa, <Yar idari ɓu na ú yichi awo ɓu kạ apal oga
ndəng ngga aMasar, kạ apal oga awang oza, kạ apal oga ngwangsang, kạ apal oga apyáp,
kạ apal oga nshənggət, kạkul na oza á wal nchə̀r. Te nchə̀r i yà kạ ashe nkpaktak mbin
aMasar, ká ashe oga iyạm iga nchwong ndəng iga akún ká iga ipang.> >>
20 UMusa ká uHaruna nəm dakdak wa nva uYawe nak. Uza ghap idari pàn ndəng
ngga awang aNilu ká kà iwu aFirona ká okparikpari, kang nkpaktak ndəng ngga awang
aNilu wal nchə̀r.
21 Igwali vạ kạ ashe awang aNilu kú, awang aNilu nnsəng, ndədəng mạt oga aMasar
kà ngwa. Kang nchə̀r gang ashe mbin aMasar pạ lat.
22 Ká nna te, onəm omámmàm oga aMasar nəm kạ atak nnap inunggwan oza kpa wa
nva oza nəm. Te ìgwak aFirona twat, kang uza fe oza kạt, wa nva uYawe kạ là.
23 UFirona gaɓạn ga ashe ǹzhi wò, kang uza nak ishi ká nkpaktak oga iyạm vạ ta kạt
na kpa.
24 Nkpaktak oga aMasar ɓok akonkong awang aNilu pạ na o ya ndəng o wá, kạkul
ndəng ngga awang aNilu mạt oza chit kà ngwa.
25 Á yə́l nra chit pạ nfangshat kà nvạngva uYawe pàn awang aNilu á.

8

Nɗaktak ngga mparəm, mpwakap
1 Te uYawe là ûMusa pa, <<Ga là ûFirona pa, <UYawe là pa, <<Re onəm mi á ga kạkul
na oza a wop mi.
2 A yà pạ ɓu yang ká ǹre oza te, mi ga nre ǹre ká oga mpwakap kà nkpaktak aswari
mbin ɓu.
3 Awang aNilu i yə́l ká mpwakap, kang oza i táng ashe nkəlang iponzhi ɓu ká ashe ǹzhi
nra ɓu, ká apal alyer ɓu, ká nzhi okpari ɓu, kang kạ apal onəm ɓu ká oga igəng iga
ngwang iyạm ɓu, ká oga asu aga nkál mmák ɓu.
4 Oga mpwakap i kyen a ɓu kạ izər, ká onəm ɓu, ká nkpaktak okpari ɓu.>> > >>
5 Te uYawe là ûMusa pa, <<Là ûHaruna pa, <Yichi idari ɓu kạ apal oga awang, ká
ngwangsang, ká oga apyáp na oga mpwakap á fa kạ apambin aMasar.> >>
6 Te uHaruna yichi awo wò kạ apal oga ndəng ngga aMasar, kang oga mpwakap fa
dàngchi mbin aMasar.
7 Te onəm omámmàm nəm kạ atak nnap inunggwan oza kpa, wa nva oza nəm, oga
mpwakap fa kạ apambin aMasar.
8 Te uFirona wór uMusa ká uHaruna, uza là pa, <<Chal uYawe kạkul na uza á wur oga
mpwakap á le á mi ká onəm mi, te mi re onəm i ga kạkul na oza á na nləfər ûYawe.>>
9 Te uMusa là ûFirona pa, <<Yak awalang vạ u ɗom pạ n chal kạkul ɓu, ká okpari ɓu, ká
onəm ɓu, pạ mmá yar oga mpwakap á le a ɓu ká oga nzhi wó, na oza á yà kạ ashe
awang aNilu na chwat.>>
10 Te uFirona là pa, <<Ìpin.>>
Te uMusa là pa, <<I yà wa nva u là á, kạkul na u nyi pa, unəm uro yà wa áYawe, Inan
yi kạt.
11 Uza i wur oga mpwakap i le a ɓu, ká okpari ɓu, ká onəm ɓu, i re oza kạ ashe awang
aNilu nà chwat.>>
12 Te uMusa ká uHaruna fa kạ atak aFirona, nna chit te, uMusa chal uYawe pạ á wur
oga mpwakap vạ uza re ǹre ûFirona ká á le.
13 Te uYawe nəm wa nva uMusa ɓəp, kang oga mpwakap kạ ashe oga nzhi, ká ashe
agəlạn, ká ashe ǹzam kú.
14 Oga aMasar ɓut mpwakap vạ ta nchələ́ngnchələ́ng, kang à nnəng ashe mbin vạ ta.
15 Te nvạngva uFirona ya pạ oga mpwakap yà lap kạt te, uza twat ìgwak wò, uza
gwong achwang kà oza kạt, wa nva uYawe là.

Nɗaktak ngga nshatɗing, mməsham
16 Te uYawe là ûMusa pa, <<Là ûHaruna pa, <Yichi idari ɓu na ú pàn mɓwang mbin ká
na á wal mməsham kạ ashe nkpaktak mbin aMasar.> >>
17 Te oza nəm wa nnà ta, kang nvạngva uHaruna yichi awo wò pàn mbin ká idari wò,
te oga mməsham fa kyen unəmləbər kạ izər ká iga iyạm nkang. Nkpaktak mɓwang
mbin kạ ashe aMasar gaɓạn yà mməsham.

18 Onəm omámmàm ɗak pa ó fa ká mməsham kpa ka atak nnap inunggwan oza, te á mat oza. Oga mməsham káp ka izər ánəmləbər ká iyam nkang.
19 Onəm omámmàm là ûFirona pa, <<Ìfang Inan ta.>> Kang ìgwak aFirona ì ya à tutwat, te uza gwong achwang kà oza kat, wa nva uYawe kà là.

Nɗaktak ngga nneɗing, ichəngchəng

20 Te uYawe là ûMusa pa, <<Wong ká iɓotak na ú sat kà mpyal aFirona kà nfər ngga awang, là á na pa, <Iyam va ta uYawe là, <<Re onəm mi á ga kakul na oza a wop mi.
21 Kang a yà pa ɓu re onəm mi i ga kat, te nyi pa mi ga nre ǹre ká iga ichəngchəng pa makmak ka apal ɓu, ká okpari ɓu, ká onəm ɓu. Ashe nzhi oga aMasar yə́l ká ichəngchəng kang ichəngchəng i dàngchi mbin oza kpa.
22 Kang kà ilum va ta te, mi van mbin aGoshen atak va onəm mi ka ntəm kà. Mí ya ichəngchəng ka ta juwo kat, kakul na ú nyi pa mmami na uYawe, n na n yà ka ashe mbin va ta.
23 Mi nak aswari kà ishimshe onəm mi ká onəm ɓu. Iyam iga nɗaktak va ta i ga nfa ìpin.>> > >>
24 Te uYawe nəm wa nnà ta, ichəngchəng fa pa makmak yə́l ashe nzhi iponzhi áFirona ká oga nzhi okparikpari. Te nkpaktak mbin aMasar vyap kakul iga ichəngchəng.
25 Te uFirona wór uMusa ká uHaruna là ôza pa, <<O ga o na nləfər Înan wo ka ashe mbin va ta.>>
26 Te uMusa là pa, <<Ì mmá pa kat. Nləfər iyam ipápà va í ga nnəna ûYawe, Inan yi te, i yà iyam iga nnəm ajan ka atak oga aMasar. A yà pa í na nləfər iyam ipápà iga nnəm ajan va ta oza kà ǹyəya te, oza i kwan yi ká ipang í kú kat ɗò?
27 Nkpak pa í nəm achen aga nra pa nshatɗing ka ashe anyin, na í na nləfər iyam ipápà ûYawe, Inan yi, wa nva uza i là á yi.>>
28 Te uFirona là pa, <<Mi re wo o ga ashe anyin na o na nləfər iyam ipápà ûYawe, Inan wo. Ká nna te, kang o ga á gbàng kat. O chal kakul mi.>>
29 Te uMusa là pa, <<Mi fa ka atak ɓu i gbàng nvang kat te, mi chal uYawe kang ìpin te, uza í nak iga ichəngchəng imakmak va ta i lar i le ka atak aFirona, ká okparikpari, ká nkpaktak onənəm. Ká nna te, kang wa tàng yi kàɗi wa yang ká ǹre onəm pa á ga á na nləfər iyam ipápà ûYawe kat.>>
30 Te uMusa fa kà mpyal aFirona te, á chal uYawe,
31 te uYawe nəm wa nva uMusa là, kang à nak ichəngchəng va ta lar ka atak aFirona, ká okparikpari, ká onənəm, kang ichəngchəng iro pa izəng re kat.
32 Ká nna te, uFirona twat ìgwak wò kàɗi, á yang re onəm ga kat.

9

Nɗaktak ngga ntukun, iyam nkang

1 Te uYawe là ûMusa pa, <<Ga atak aFirona là á na pa, <Iyam va ta uYawe, Inan oHiburu là, <<Re onəm mi á ga kakul na oza a wop mi.>>
2 Kang a yà pa ɓu ga mpyal ká nkpán oza, ɓu re oza i ga kat te,
3 uYawe i nak awo wò aga nɗaktak nɗəkɗək ka apal iyam nkang wo va ka ashe ǹzam, ka apal ipəri, azhaki, alakəmi, ína, oga inagàm ká iɓəl.
4 Ká nna te, uYawe i van iyam nkang oIsarila ka ashe ijo oga aMasar, kang na iyam nkang oIsarila iro pa izəng á kú kat.> >>
5 Te uYawe nak awalang, á là pa, <<Ìpin te, uYawe i ga nnəm iyam ata ka ashe mbin.>>
6 Ìpin kpak te, uYawe nəm iyam ata. Nkpaktak iyam nkang oga aMasar kú, nnyi te, iyam nkang oga oIsarila iro kú pa izəng kat.
7 Te uFirona re onəm ga sòng kang à ya pa, iyam nkang oga aIsarila iro pa izəng kú kat. Káp ká nna te, ìgwak àFirona twat, te uza yang ká ǹre onəm pa á ga.

Nɗaktak ngga nkpakɗing, nsòmò

8 Te uYawe là ûMusa ká uHaruna pa, <<Ó kpak ǹchwang ka ashe achər ka awo wà pa súr na uMusa á swang á ga apal kà ìwu aFirona.
9 I wal mɓwang nnənan ka apal nkpaktak mbin aMasar, kang nsòmò nlóklok i fa ka apal onəm ká iyam nkang ka ashe nkpaktak mbin aMasar.>>
10 Te oza kpak nchwang ngga ashe achər sat ká kà mpyal aFirona, te uMusa swang á ga apaɓur, kang nòmò nlóklok fa ónəm ka izər ká oga iyam nkang.
11 Onəm omámmàm chu pa o sat kà mpyal aMusa kat kakul oga nsòmò. Oga nsòmò fa ónəm omámmàm ká nkpaktak onəm oga aMasar.

12 Ká nnà te, uYawe nak ìgwak aFirona twat kang uza yang ka nggwong achwang, wa
nva uYawe kalà ûMusa.

Ndaktak ngga nfangshat, adədal

13 Te uYawe là ûMusa pa, <<Wong ká ibotak ga atak aFirona. Là á na pa, <Iyam va ta
uYawe, Inan oHiburu là, <<Re onəm mi á ga kakul na oza a wop mi.
14 Pá kat te, mi ga nre ǹre ka nkpaktak ndaktak mi ka apal ishi ɓu, ká okpari ɓu, ká
onəm ɓu. Nnà chit te, ɓu nyi pa unəm uro yà wa njem lap ka ashe nkpaktak apambin
kat.
15 Wa ǹyangmata te, ká n yichi awo mi chit ká ń ləp ɓu ká onəm ɓu ká ndaktak, kang
ká n zhì wo chit ka apambin.
16 Ká nnà te, n re ɓu ka irirì kakul ìpir nnap va ta, pa na ń nyám ichumchum mi a ɓu,
na mmá shet adin mi ka ashe nkpaktak apambin.
17 Ká nnà te, mmaɓu kà nnyám nggár ka apal onəm mi, u yang ka ǹre oza pa á ga.
18 Ìpin ká atak wa nta te, mi pèng adədal va nna ka yà chit kat kà ǹra va mmá pak
aMasar ká á, ya ǹyangmata.
19 Kakul nva ta te, nak mmá ɓa ká iyam nkang ɓu ka afo ká nkpaktak iyam va mmaɓu
ká ka ashe ǹzam. Nza unəm nggo ká iyam nkang va ka ashe ǹzam kang mmá ɓa ká ka
ashe kat te, i ga nkú a yà pa adədal pèng ózа á.>> > >>
20 Onəm va ka ashe okpari áFirona va nəm ayər nnap-nlà aYawe te, oza nak ozwal oza
ká iga iyam nkang chəng táng afo.
21 Te onəm va gwong achwang kà nnap-nlà aYawe kat te, á re ozwal oza ká iyam
nkang oza ka ashe ǹzam.
22 Te uYawe là ûMusa pa, <<Yichi awo ɓu á ga apaɓur na adədal á pèng kà nkpaktak
mbin aMasar, ka apal ánəmləbər ká iyam nkang, ká nkpaktak iyam nsuk ka ashe íram
oga aMasar.>>
23 Te uMusa yichi idari wò á ga apaɓur, te uYawe re ǹre ká ìgbarman ká adədal. UYawe
fər ká aməlam kang à pèng adədal kà mbin aMasar.
24 Adədal ká aməlam fər, apipir nnà yà chit ka ashe aMasar kat matmat nva uza ka yà
mbin á.
25 Adədal chwan iyam va ka ashe ǹzam kà nkpaktak mbin aMasar, á ɓan kà
unəmləbər, ká iyam nkang, ká iyam nsuk, kang à chwan ikún kpa.
26 Mbin aGoshen atak va oIsarila təm kà, nna byet adədal yà kà kat.
27 Te uFirona re ǹre kà uMusa ká uHaruna là ôzа pa, <<Ka walang ata mmami ká
mpat. UYawe uwa unənan, kang mmami ká onəm mi ì pəpat.
28 Chal uYawe, igbarman ká adədal Inan kúr chit. Mi ga ǹre wó, ó ga, á mal pa o kali
lap kat.>>
29 UMusa là á na pa, <<Mi re ìtong va ta i gbàng nvang kat, mi ghap oga awo mi ûYawe
te, igbarman i sat, kang adədal i yà lap kat. Te ɓu nyi pa apambin nja aYawe.
30 Te n nyinyi pa mmaɓu ká okpari ɓu o nəm ayər áYawe, Inan chit kat.>>
31 (Ǹyangmata nfət ká ibəshi chwan, kakul ibəshi yál chit, kang nfət te kà mbal.
32 Izangzəng jote, á vyap kat, kakul i ya ɓwop chit kat.)
33 Te uMusa re uFirona fa re ìtong, te uza ghap oga awo wò ûYawe te, igbarman ká
adədal sat, ivar pèng ka apambin lap kat.
34 Kà nvangva uFirona ya pa ivar, ká adədal, ká igbarman sat chit, te uza nəm nnap
mɓángbang kàdi, uza twat ìgwak, uza ká okpari wò.
35 Ìgwak aFirona twat, uza yang ká nre oIsarila pa á ga, dakdak wa nva uYawe ka là ka
atak aMusa á.

10

Ndaktak ngga nnanne, mbankum

1 Te uYawe là ûMusa pa, <<Ga atak aFirona, kakul n nak ìgugwak chit twat ká ìgwak
okparikpari, kakul na n nyám oga iyam iga ndaktak mi va ta kà ishimshe oza.
2 N nəm iyam va ta kakul na u shet ôvan ɓu ká ôkəka ɓu nva n nəm ká oga aMasar pa
vyakshin ká iyam iga ndaktak va n nəm ka ashe oza, na o nyi pa mmami na uYawe.>>
3 Te uMusa ká uHaruna ga atak áFirona là á na pa, <<Iyam va ta uYawe, Inan oHiburu
là, <I gbàng wa nsang nna u yang ká ǹyen ká ishi ɓu á mi yà? Re onəm mi á ga kakul na
oza a wop mi.
4 Kang a yà pa u yang ká ǹre onəm mi pa á ga te, nyi pa ìpin te, mi ga nre ǹre ká
mbankum kà mbin ɓu.

5 Oza i dàngchi apambin, unəm uro i ya mbin kaṭ. Te oza i ri aɓo iyaṃ va re á wó kà nvaṇg aɗəɗal, kang i ri nkpaktak ikun wó va kà ntə́p ka ashe ǹzam.
6 Oza i yə́l oga ashe ǹzhi ɓu, ká nkpaktak oga ashe ǹzhi okpari ɓu, ká nkpaktak nzhi oga aMasar. OPo ɓu ká okəka ɓu oma ya mbankum chit wa nva ta kaṭ ka ashe nra va oza ɓa ashe apambin ká, á ɓa chu nra nva taṇ.> >> Te uza gaɓaṇ fa re mpyal aFirona.
7 Te okpari áFirona ɓəp na pa, <<I gbàṇg wa nsang uɓàng va ta i sat nɗaktak á yi yà? Re onəm va ta á ga kaḳul pa na oza a wop uYawe, Inan oza. Nna u nyi chit pa aMasar agúng kaṭ dò?>>
8 Te mmá le nvaṇg ká uMusa ká uHaruna ka atak áFirona. UFirona là ôza pa, <<Ó ga ó wop uYawe Inan wó. Uda ká uda i ga yà?>>
9 UMusa là pa, <<Í ga nzəng ká ovannzaṃ ká ónəmgbak, kang í ga ká ovan yi onunggwan, ká ochar, ká oga iyaṃ nkang ká ína yi kaḳul na i nəm awop aga nchang izər ûYawe.>>
10 UFirona là pa, <<UYawe á yà nzəng ká wó, a yà pa n re wó o ga nzəng ká ovan wó te, á nyám pa nna ó yà ká nrəng nggha ngga ka ashe wó.
11 Pa kaṭ. O re onunggwan má chwat á ga a wop uYawe, kaḳul iyaṃ va ta ó pak mɓəɓəp.>> Te mmá ɓak oza re mpyal áFirona.
12 Te uYawe là ûMusa pa, <<Yichi awo ɓu ka apambin aMasar na oga mbankum á fa kà mbin aMasar na á ri nkpaktak iyaṃ nsuk va aɗəɗal ka chwan kaṭ.>>
13 Te uMusa yichi idari wò ka apambin aMasar, kang uYawe nak nyə̀r ngga asaḷ awulum apyep kà nkpaktak ilum iga nda va ta ka nkpaktak ìzwam. Anung ìpin ɓa te, nyə̀r ngga asaḷ awulum ɓa ká oga mbankum.
14 Mbankum ɓa dàngchi nkpaktak mbin aMasar, á ru kà nkpaktak aswari mbin aMasar. Mmak mbankum ka yà chit pa kaṭ, kang i yà pa lap kaṭ.
15 Oza dàngchi nkpaktak apambin nva ta kang à nak mbin kpə̀ṛ, kang oza ri nkpaktak oga iyaṃ nsuk, ká nkpaktak awar ikún va re kà nvaṇg aɗəɗal. Iyaṃ iga ndəng ipəpà iro yà re ka izər ikún, kaṭ te iyaṃ nsuk kaṭ, kà nkpaktak mbin aMasar.
16 UFirona re ǹre kà uMusa ká uHaruna pa kəlak, á là pa, <<N nəm nnap mɓáṇgɓaṇg ûYawe, Inan wó, ká wó.
17 Kaḳul nva ta te, kusukkusuk, o chal uYawe Inan wó á yar nnap mɓáṇgɓaṇg á mi ka awalang va ta, kaḳul na uza á yar ikú va ta á le á mi.>>
18 Te uMusa re uFirona á ga chal uYawe.
19 Te uYawe gaɓaṇ ayə́r wal nyə̀r ngga asaḷ awu ntar alum nkamkam pyep kang à wur oga mbankum swang ka ashe Ìwá Ìsəksək. Ko mbankum nro re pa nzəng kaṭ, ka ashe nkpaktak mbin aMasar.
20 Kang uYawe nak ìgwak aFirona twat, uza re oIsaṛila ga kaṭ.

Nɗaktak ngga nfangzəngtəng, atak akpáṛkpə̀ṛ

21 Te uYawe là ûMusa pa, <<Yichi awo ɓu á ga apaɓur kaḳul na atak akpáṛkpə̀ṛ á zəpchi mbin aMasar, nkpaṛ atak va mí dudok.>>
22 Te uMusa yichi awo wò á ga apaɓur te, atak akpáṛkpə̀ṛ aɗinɗin á yà kà nkpaktak mbin aMasar, nra pa nshatɗing.
23 Ko unəm uro pa uzəng chu ǹya uwanwò kaṭ, á nəm nra pa nshatɗing oza wong ka atak va oza kà kaṭ. Káp ká nna te, nkpaktak oIsaṛila ka ashe atak ghanghan ká atak va oza təm kà.
24 Te uFirona wór uMusa là á na pa, <<Ga, wop uYawe. Ovan wó kpa i gəga nzəng ká wó, nnyi te, oga iyaṃ nkang wó ka ína nna byet i re kà nvaṇg.>>
25 Te uMusa là pa, <<Te ɓu na nlə́fər iyaṃ ipápà ká iga nshì pa ɗwot á yi ka awo kpa, na í na ûYawe, Inan yi.
26 Iyaṃ nkang yi i ga nzəng ká yi kpa, ko ifir í re kà nvaṇg kaṭ. Kaḳul í wur iro ka ashishe na í wop uYawe, Inan yi ká, te nna í nyi iyaṃ va chit í ga ngwop uYawe ká kaṭ, ya í chu ka ta kang.>>
27 Te uYawe nak ìgwak áFirona twat, uza maṇ pa o re oza á ga kaṭ.
28 UFirona là ûMusa pa, <<Wong fa le á mi ka cho. Kang wa maṇ wa ya asaḷ awu mi lap kaṭ. Kaḳul ilum va ɓu ya asaḷ awu mi te, ɓu kú.>>
29 Te uMusa là pa, <<Wa nva u là. Mi yà ka ǹya asaḷ awu ɓu lap kaṭ.>>

11

Nɗaktak ngga ngbapchi, uyen ugəshi

1 UYawe là ûMusa pa, <<Mi ga mɓa ká nɗaktak kàɗì pa nzəng ka apal aFirona ká mbin
aMasar. Kà nvaŋg nva ta te, uza i re wó ó ga. Awalang va uza i re wó pa ó ga te, uza i
ɓàk wó ó fa ka ta.
2 Ǹyangmata nak ka chwang oIsaɼila là oza pa, onunggwan ká ochar á ɓəp iyaɱ ìsham
iga aazurfa ká azənariya ka atak oMasar, onəm oga nggɓak oza.>>
3 UYawe nak nchə̀r oza bàl kà mpyal oga aMasar. UMusa yà unəm uchumchum kà
mbin aMasar kà ìwu okpari áFirona ká onəm kpa.
4 Te uMusa là pa, <<Iyaɱ va ta uYawe là, <Ká ishimshe ìzwam te, mi watar ka ashe
mbin aMasar,
5 kang nza uyennunggwan nggo amar agəshi ka ashe mbin aMasar i kú. I ɓàn ka apal
ayen ununggwan ugəshi áFirona, i ga i chu uyen ugəshi àyen uchar uzwal uva ka apal
akò, ká nza amar ágəshi nggo aga iyaɱ nkang.
6 Te mí fe ayáng aga aɗor kà nkpaktak mbin aMasar ava nna mmá ká ya chit kat, kat
te pa nna mí ga ǹyiya lap kat.
7 Kang ka atak nkpaktak oIsaɼila te, ìva ìro ìswak unəm kat, kat te iyaɱ nkang kat,
kakul na o nyi pa uYawe nyám nvaɲ chit kà ishimshe oga aMasar ká oIsaɼila.
8 Nkpaktak okpari ɓu va ta, oza i fáng i kuchi kà mpyal mi, i là pa, <<O fa mmaɓu ká
nkpaktak onəm va i yar nvaŋg ɓu,>> kà nvaŋg nva ta te, mi ga.> >> Te ìgwak shì uMusa
fa re atak áFirona.
9 UYawe là ûMusa pa, <<UFirona i yà ká nggwong achwang ká wó kat, kakul pa na ń
nəm oga iyaɱ iga nɗaktak ka ashe mbin aMasar.>>
10 UMusa ká uHaruna nəm nkpaktak oga iyaɱ iga nɗaktak va ta kà mpyal áFirona, te
uYawe nak ìgwak áFirona twat, te uza re oIsaɼila pa á fa ka ashe mbin wò kat.

12

ÌLum nggantal

1 UYawe là nnap ká ûMusa ká ûHaruna kà mbin aMasar pa,
2 <<Apye va ta, i yà apye aga nggəshi á wó ka ashe ìzun.
3 Là nkpaktak mɓut ôIsaɼila pa, kà nra ngga ngbapchi ka apye va ta te, nza unəm nggo
á kpán ìya iyaɱ nkang* kakul nza ǹzhi nggo.
4 Kang a yà pa ashe ǹzhi va yél kur nrì iyaɱ nkang va ta kat te, re uza á kap ka unəm
uga ngbak ǹzhi wò, ka apal ìyəl onəm oga nrì iyaɱ nkang va ta kà nza ǹzhi nggo.
5 Iyaɱ nkang va ta á yà inunggwan iga ìzun pa ìzəng, ìtam kat te ìɓəl, iva yà ká mbyèt
kat.
6 O nak ishi a ga chu nra ngga ngbapchi amaɲ pa nedíng aga apye va ta, te nkpaktak
mɓut oIsaɼila i pà iyaɱ nkang va ta ká arurong.
7 Te oza i dok nchəchər í ɓàp kà oga ndar ngga mparəm ngga oga anung nzhi ká apal
oga anung nzhi nva oza í ri kà.
8 Oza i ri ìzhe iwángwàng va ta ká ìzwam va ta, nzəng ká nzəngkəng ngga ǹyà ká anyer
kat ká azang aɗúlɗul.
9 Kang o ri iro ilulong, kat te ipákpák ká ndəng kat. Ó wàng ká pər, ishishi ká oga
mbwángbwáng, ká oga iyaɱfu.
10 Kang o re iro achu ìpin kat. O shì ivəngva le kang atak á tàn kà kat.
11 Asal va ta o ri ká. O ran ilukwan wo ká ngbat, akwap wo ka ashar wo, kang idari
wo ka awo wo. O ri ká nghaɲ, iyaɱ-nrì áYawe iga nggantal.
12 <<Te mi watar ka ashe mbin aMasar ká ìzwam va ta, kang mi gbáng nkpaktak amar
aga nggəshi ka ashe mbin aMasar, unəmləbər ká iyaɱ nkang, te mi gəl akwali nkpaktak
oga inan iga aMasar. Mmami na uYawe.
13 Nchə̀r va o ɓàp ka anung oga nzhi te, i yà iyaɱ iga ǹnyám atak va mmawó kà, a yà
pa n ya nchə̀r te, mi gantal wó. Nɗaktak ikú i dok wó kat, kà awalang va n ləp aMasar á.
14 <<Nra va ta i yà iyaɱ iga nrəng ká, te ó nak na i yà nchang izər awop ûYawe ka
ashe nkpaktak nlwàk wó, o nak ishi ká nnap nnəm va ta ghar mbyet.
15 Nra pa nfangshat o ri nzəngkəng nva mmá nəm ka anyer kat. Ka apal nra ngga
nggəshi te, o fa ka anyer ka ashe oga nzhi wó, kakul unəm va ari iyaɱ iga anyer á ɓàn
kà nra ngga nggəshi ga chu ngga nfangshat te, mí tutur í fa ka ashe aIsaɼila.
16 Mɓut nyáryər á yà ka apal nra ngga nggəshi, kang mɓut nyáryər i yà kà nra ngga
nfangshat. Inok iro yà ó nəm ka ashe oga nra va ta kat, ya nnəm iyaɱ-nrì chwat pa ko
udanggo á ri, nna byet o nəm.

---

* **12:3 12.3** *ìya iyaɱ nkang*: Ka iHiburu te, ìya ìtam kat te ìɓəl.

17 <<Ó nəm nchang izər ngga nzəngkəng ngga ǹyà ká anyer kaṭ, kaḳul kà ilum iva ta n fa ká nggatək wó ka ashe mbin aMasar. O nak ishi ká nnap nnəm va ta ghar mbyet ka ashe oga nlwàk wó.
18 Ka ashe apye aga nggəshi, á ɓàn ká arurong aga nra ngga ngbaṗchi amaṇ pa neɗing ga chu arurong aga nra ngga ìsəm pa iparəm amaṇ pa zəng te, o ri nzəngkəng ngga anyer kaṭ.
19 Kaḳul nra pa nfangshat mí ya anyer ka ashe oga ńzhi wo kaṭ. Unəm va kpaktak i ri iyaṃ va ka anyer te, mí fa ká na ka ashe mɓut oIsaṛila, uɗyanəm kaṭ te uyen uga mbin.
20 Iyaṃ va pa káp mmá nəm ka anyer te, a sat nkpak o ri kaṭ, kà nkpaktak atak va o təm kà te, o ri nzəngkəng va yà ka anyer kaṭ á.>>
21 Te uMusa wór nkpaktak onəmgbak oga aIsaṛila là ôza pa, <<O ga, o yak ivan iyaṃ nkang kang ô pà, na nzhi wó á nəm nchang izər ngga nggantal ká.
22 Te o yar ìzuzul† o pá ka ashe nchər va ka ashe asu, ó ɓàp kà oga ndar ngga mparəm ngga anung nzhi ká apal anung nzhi ka nchər va ka ashe asu. Te nkpak kang uro ka ashe wo á fa ka anung ǹzhi kaṭ atak á tàn kang.
23 Nvaṇgva uYawe i watar pa ô ləp oMasar, kang i ya nchər kà oga ndar ngga mparəm ngga anung nzhi ká apal anung nzhi te, uYawe i gantal anung nzhi va ta, kang i yà ká ǹre unəm uga nzhì atak i tar nzhi wó pa á ləp wó kaṭ.
24 <<O nak ishi ká nnap nnəm va ta kaḳul ishi wo, ká ovan onunggwan wo ghar mbyet.
25 Nvaṇg nva o chu mbin va uYawe i ga nnəna a wo wa nva uza là te, o ga mpyal ká nnap nnəm va ta.
26 Awalang ava ovan wó á ɓəp wó pa, <Iza ìpir nnap nnəm va ta ka atak wó yà?>
27 te o là ôza pa, <Nləfər iyaṃ ipápà iga nggantal ûYawe, uva gantal oga nzhi oIsaṛila ka ashe aMasar, nva uza ləp oga aMasar kang uza gar oga nzhi yi.> >> Te onəm kúchi nəm awop.
28 Te oIsaṛila nəm wa nva uYawe nak uMusa ká uHaruna.
29 Ká ishimshe ìzwam te, uYawe ləp nkpaktak ovan onunggwan oga nggəshi ka ashe mbin aMasar. Uza ɓàn kà uya aFirona ununggwan uga nggəshi uva təm ka apal itok iponzhi, ghar ga chu uyennunggwan uga nggəshi anəm uga ashe ìkan uva kà nzhi ìkan, ká nkpaktak ivan iyaṃ nkang iga nggəshi.
30 UFirona yendaḷ ka izwam, ká nkpaktak onəm ochumchum wò, ká nkpaktak onəm oga aMasar, kang ayéng náp pa bóbó ka ashe mbin aMasar, kaḳul ko nzhi nro pa nzəng nva pa unəm kú kà kaṭ te á yà kaṭ.
31 Te uza wór uMusa ká uHaruna ka ashe ìzwam va ta, á là pa, <<O wong, o fa ka ashe onəm mi, nkpaktak wó ká oIsaṛila. O ga o wop uYawe, wa nva o chal á.
32 O wur iyaṃ nkang wó, ká ína wó, na ó ga wa nva o chal. O nak nnap nnənaṇ á mi kpa.>>
33 Oga aMasar sat atak onəm oga aIsaṛila pa, oza á fa pa kəlak á re mbin va ta, oza là pa, <<Nkpaktak yi í ga nkú.>>
34 Te onəm wur mmáḳ mɓitɓit nva yà ká anyer kaṭ, ká oga asu oza aga nkál mmáḳ, lur oza ka ashe ilukwan, kang à wur ka apal oga agar oza.
35 Te oIsaṛila nəm wa nva uMusa là, oza ɓəp ilukwan, ká oga iyaṃ ìsham iga aazurfa ká azənariya ka atak oga aMasar.
36 Te uYawe nak nchər onəm va ta bàḷ ka atak oga aMasar, te oza na iyaṃ va óIsaṛila ɓəp kà oza. Wa nnà ta oza vyat ndur oga aMasar ká.
37 OIsaṛila nəm achen ká ashar, á ɓàn ka aRamaset ga chu aSukkot. Ìyəl onunggwan ga wa ìkalong ìgbaḷ pa ìkpaɗing. Mmá kung ovan ká ochar kaṭ.
38 Idonkong onəm oro pa makmak ga nzəng ká oza, ká nggatək oga iyaṃ nkang ká ína pa makmak.
39 Oza wàng nzəngkəng ká mmáḳ mɓiɓit va oza fa ká ka aMasar, kaḳul á yà ká anyer kaṭ. Awalang va mmá ɓak oza fa ka ashe aMasar te, oza kali kaṭ, kang oza nəm iyaṃ-nrì iro kaḳul ishi oza kaṭ kpa.
40 Ntəm onəm oga aIsaṛila ka aMasar nəm ìzun ìgbaḷ pa ìneɗing ka ìsəm pa ishatɗing.
41 Kà nkur ìzun ìgbaḷ pa ineɗing ká ìsəm pa ishatɗing va ta, ká nda va ta nkpaktak nggatək onəm áYawe fa ka ashe mbin aMasar.
42 Ìzwam va uYawe pángchí kaḳul na ó fa ká oza ka ashe mbin áMasar, te nkpaktak oIsaṛila ra nda ká ìzwam va ta kaṭ, kaḳul nna ichumchum ûYawe ká, ka ashe oga nlwàk ká nlwàk.

† **12:22 12.22** *ìzuzul*: Ka iHiburu te, apir ìkun iro iva mí ɓàp iyaṃ ká.

43 Te uYawe là ûMusa ká ûHaruna pa, <<Oga nnap nnəm ngga nggantal nata, kang uɗyanəm á ri iyam-nrì iga nggantal kat.
44 Uzwal va mmá yiyáp te, uza i riri a yà pa mmá pà ache á na chit á.
45 Unəm va mmá yar ka inok mbwai, ká unəmchən te, oza i ri kat.
46 <<Mí ri kà nzhi pa nzəng. O yà ká ǹyar ìzhe iro i fa agbai kat, kang o ɓəkchi akúkup aro kat.
47 Nkpaktak mɓut oIsarila í nəm nchang izər va ta.
48 <<A yà pa unəmchən təm nzəng ká wó kang á ɗom nnəm nggantal ûYawe te, re nkpaktak onunggwannunggwan á pà ache, nna chit te, uza i nəm nggantal, te uza i yà wa áyen uga mbin. Kang nza ununggwan nggo uva pà ache kat te, i ri nggantal kat.
49 Nnap nnəm nzəngtəng va ta i yà ka apal áyen uga mbin, ká unəmchən va təm ka ashe wó.>>
50 Te nkpaktak oIsarila nəm dakdak, wa nva uYawe nak uMusa ká uHaruna.
51 Kang ká nda va ta uYawe fa ká oIsarila ka ashe mbin aMasar idonkong idonkong.

13

Nggar uyennunggwan amar aga agəshi
1 Te uYawe là ûMusa pa,
2 <<Gar nkpaktak ovan onunggwan ólsarila amar aga nggəshi á mi, kakul nza amar afu aga nggəshi anəmləbər, ká iyam nkang te, i jem.>>
3 Te uMusa là ônəm pa, <<O rəng ilum va ta, iva o fa ká ka ashe mbin aMasar, nzhi izwal, kakul uYawe à fa ká wó ká awo wò akamkam. O rəng, kang o ri iyam iga anyer kat.
4 Nda va ta, ka ashe apye aAbip, mmawó kà ngga nfa.
5 Awalang va uYawe ɓa ká wo ka ashe mbin oKanana, ká oHiti, ká oAmori, ká oHivi, ká oYebusi, nva uza sóng anung ôpo wó pa ò ga nna á wó, mbin va mbyal ká mmàl irizhe i nang ka ashishe, nkpak o nəm nnap nnəm va ta ka ashe apye va ta.
6 Nra pa nfangshat o ri nzəngkəng ngga ǹyà ká anyer kat, kang kà ilum iga ifangshat te, o nəm nchang izər ûYawe.
7 O ri nzəngkəng ngga ǹyà ká anyer kat ka ashe oga nra ngga nfangshat, kang mmá ya iyam iga anyer ka ashe wó ká nkpaktak aswari wó kat.
8 Kà nra ngga nfangshat va ta te, o là ipipir ôvan wó pa, <Kakul iyam va uYawe nəm á yi kà ilum va í fa ká ka ashe aMasar.>
9 Re á tal á wó wa iyam iga nnyám ipir nnap ka awo wó kang wa iyam iga nrəng ká kà isu wó, na á nak nnap mpakpak àYawe á yà ka anung wó, kakul uYawe fa ká wó ka ashe aMasar ká awo akamkam.
10 O kpak nnap nnəm nva ta ka apal nra va mmá nak, nza ìzun nggo.>>
11 <<UYawe i ga mɓa ká wó ka ashe mbin oKanana, wa nva uza sóng anung á wó ká ôpo wó. Awalang va uza i na á wó te,
12 o na nza amar afu aga nggəshi nggo ûYawe. Nza amar aga nggəshi iyam nkang inunggwan nggo te, i ji áYawe.
13 Nza amar azhaki aga nggəshi nggo te, kam ishishi ká iyam nkang, kang a yà pa o kam ishishi kat te, o ɓəkchi ishishak. O kamshi nza amar áyen ununggwan uga nggəshi ánəmləbər nggo.
14 <<Ka ashe nra ngga mɓa te, uyen ɓu i ɓəp ɓu pa, <Iyam va ta ipipir iza yà?> te là á na pa, <Ká awo akamkam uYawe fa ká yi ka aMasar, nzhi izwal.
15 Nvangva uFirona yang ká nkak ishi pa ò re yi í ga kat te, uYawe gbáng nkpaktak amar aga nggəshi onunggwan ka ashe mbin aMasar, ɓàn ká amar aga nggəshi ánəmləbər ká aga nggəshi iyam nkang. Nna nak kang í pà amar afu aga nggəshi ûYawe, kang í kamshi nkpaktak ovan onunggwan yi oga nggəshi.>
16 Re á tal á wó wa iyam iga nnyám ipir nnap ka awo wó, kang wa iyam iga nrəng ká kà isu wó, kakul uYawe fa ká yi ka ashe aMasar ká awo wò akamkam.>>

Ǹdáng ìlulu ká ǹdáng apər
17 Nvangva uFirona re onəm va ta ga te, Inan wòl ká oza ka asal va watar ka ashe mbin oFilitti kat, káp ká nva nna asal adatdat á. Kakul Inan là pa, <<A yà pa onəm á ya ìkum te, i gaɓan igwak oza, i le aMasar.>>
18 Te uza wòl ká onəm ka asal aga ashe anyin ava wòl isu Ìwá Ìsəksək. Kang oIsarila re aMasar wa nra izər ìkum.
19 UMusa wur akup aYusufu ka awo, kakul uYusufu nak oIsarila sóng anung pa, <<Nnandər Inan i kamshi wó, te nkpak pa o wur akup mi ká wo o fa ká ka ta.>>

20 Oza wong ka aSukkot oza ga lèp apak ka aEtam ka a ranchwang nzam.
21 UYawe lèp mpyal ózą ka ashe ǹdáng ìlulu ká alum na ó kpak oza ka asal, kang ká ǹdáng apər ká ìzwam pa á ghan atak oza kakul na oza á chen achen ìzwam ká alum.
22 Ǹdáng ìlulu ká alum kà mpyal onəm, kang ǹdáng apər ká ìzwam kà mpyal oza.

14

Mpal Ìwá Ìsəksək
1 Te uYawe là ûMusa pa,
2 <<Là ônəm oga aIsarila pa, oza a gaɓan oza á lèp apak kà mpyal aFi-hahirot kà ishimshe aMikdol ká ìwá, oza á lèp apak á nak ìkwoksok ká aBaal Zefon.
3 Te uFirona i rəng pa, <OIsarila kà nránggang ka ashe mbin, ká nzwar kang ǹzam kuk oza chit.>
4 Te mi nak ìgwak aFirona i twat, uza i ɓàk nvang wó. Mí rup ká mi ka atak áFirona ká nkpaktak onəm ikukum, te oga aMasar i nyi pa mmami na uYawe.>> Te oIsarila gaɓan pak apak ka ta wa nva uYawe là ôza.
5 Awalang va mmá là ûponzhi oga aMasar pa, oIsarila chəng chit, te nrəng nnap áFirona ká ókparikpari gaɓan ka apal oza. Oza là pa, <<Iza í nəm ta yà? Nna í re oIsarila ga kang í lang onəm oga nnəm inok á yi á.>>
6 Te uFirona gbar akeke ipəri wò kang à wur onəm ìkum wò nzəng ka na.
7 Uza wur oga akeke ipəri anənan igbal pa ìkpaɗing nzəng ká aɓo akeke ipəri oga aMasar pa kpaktak ká onəm oga mpyal ìkum ka apəpal.
8 UYawe nak ìgwak aFirona uponzhi oga aMasar twat, kang uza ɓàk nvang oIsarila, ova kà nfa nzəng ká nkam ìgwak.
9 Nkpaktak ipəri aFirona ká akeke ipəri ká onəm oga nkwák ipəri, ká onəm ìkum oga aMasar ɓàk nvang oza. Oza ɓàn oIsarila lèp apak ka anung awang kà ngbak aFi-hahirot kà mpyal aBaal Zefon.
10 Nva uFirona kà mɓa kang onəm oIsarila wong ká íwu ya oga aMasar kà mɓa kà oza te, ayər nəm oza pa gənggəng kang oza yəng ûYawe.
11 Te oza là ûMusa pa, <<Kakul pa atak nli onəm yà ka aMasar kat kang u fa ká yi pa na i kú ka ashe anyin ɗò? Iza u nəm á yi ta, u fa ka yi ka ashe aMasar yà?
12 Iyam va ta í là a ɓu ka aMasar pa, <Re yi na í nəm inok oga aMasar> kat ɗò? Kakul á kapkap á yi pa, í nəm inok oga aMasar ká nva pa, í kú ka ashe anyin.>>
13 UMusa là ônəm pa, <<Kang ayər a nəm wó kat, ó tong pa kwák na ó dər nkamshi va uYawe i ga mɓa ká á wó nda va ta. Onəm oga aMasar va ó ya nda va ta te, ó yà ká ǹya oza lap kat.
14 UYawe i lung ìkum kakul wó. Ó máng pa kwák.>>
15 Te uYawe là ûMusa pa, <<Sang kang ɓu yəng á mi yà? Là ôIsarila pa oza á yà kà ngga.
16 Mmaɓu te, ghap idari ɓu, yichi awo ɓu ka apal ìwá, te i kap na oIsarila á chen kà ishimshe ìwá ka apambin ngwomwom.
17 Mmami nnyi te, mi nak ìgwak oga áMasar i twat, te oza i táng kà nvang wó, kang mí rup ká mi ka atak áFirona, ká nkpaktak onəm ikukum, ká akeke ipəripəri, ká onəm oga nkwák ipəripəri.
18 Oga aMasar i nyi pa, mmami na uYawe, nvangva mí rup ká mi ka atak áFirona, ká akeke ipəripəri, ká onəm oga nkwák ipəripəri.>>
19 UMaleka Inan, va ka yà kà nchen kà mpyal oIsarila le ga asal nsəm oza. Ǹdáng ìlulu le kà mpyal oza ga sat ka asal nsəm oza,
20 kà ishimshe onəm oIsarila ká onəm oga aMasar. Te ìlulu va ta na atak akpárkpàr kà ngbak nro kang atak aghanghan kà ngbak nro, kang unəm uro dat ká uwanwò kat, nkpaktak ìzwam.
21 Te uMusa yichi awo wò ka apal ìwá kang uYawe dàn ìwá ká nyər nkamkam ka asal awu alum nkpaktak ìzwam, te á nak ìwá kap re mbin ngwomwom.
22 Kang oIsarila chen kà ishimshe ìwá ka apambin ngwomwom, te ndəng nəm akamsəlang ka awo ari ká awo apəram oza.
23 Oga aMasar ɓàk nvang oza táng ashe ìwá, nkpaktak ipəri áFirona, ká oga akeke ipəripəri, ká onəm oga nkwák ipəripəri.
24 Ká iɓotak te, uYawe ka ashe ǹdáng ngga apər, ká ìlulu, á dər onəm ìkum oga aMasar te, á nak onəm oga aMasar ka ashe nzwar.
25 Te uza ran ashar akeke ipəri oza á nak nchəng mat oza. Oga aMasar là pa, <<Re í chəng ka atak oIsarila kakul uYawe kà nlung ìkum ôza ka apal yi.>>

26 UYawe là ûMusa pa, <<Yichi awo ɓu ka apal ìwá na ndəng á ledok ka apal oga
aMasar, ká oga akeke ipəri, ká onəm oga nkwák ipəri.>>
27 UMusa yichi awo wò ka apal ìwá kang ká ntàn atak te, ìwá le atak nvaŋg wò. Oga
aMasar kà nchəng pa o fa te, uYawe gún onəm oga nnəm ìkum ka ashe ndəng.
28 Ndəng le nvaŋg gún akeke ipəri ká onəm oga nkwák ipəri ká nkpaktak onəm ìkum
áFirona, va ɓàk nvaŋg oIsaɼila ka ashe ìwá. Uro ka ashe oza le pa uzəng kat.
29 OIsaɼila chen ka apambin ngwomwom kà ishimshe ìwá, ndəng nəm akamsəlang ka
awo ari ká awo apəraɱ oza.
30 Nda va ta te, uYawe fa ká aIsaɼila ka awo oga aMasar, kang oIsaɼila ya oga aMasar
kú, ra ka anung ìwá.
31 Awalang va oIsaɼila ya inok ichumchum va uYawe nəm ka apal oga aMasar te,
onəm nəm ayər aYawe, kang oza na nnandər ká uYawe kang ká uzuzwal uMusa.

15

Nnap nshì áMusa

1 Te uMusa ká ovan oga aIsaɼila shì nnap-nshì va ta ûYawe pa,
<<Mi shì nnap-nshì ûYawe,
uza kúkúr pa mmá rup ka na.
Ipəri ká onəm oga nkúkwák
uza swang ka ashe ìwá.
2 UYawe uwa nggwanggwang mi nkamkam,
kang uwa nkaɱshi ririrì mi.
Inan mi yà ta, kang mi shep na,
Inan apo mi, mi rup ka na.
3 UYawe uwa unəm uga nlung ìkum,
adɗiɗin pa uYawe.
4 Akeke ipəri áFirona ká onəm ìkukum,
uza swang ka ashe ìwá.
Onənəm onənaŋ oga mpyal ìkum,
zhì ka ashe Ìwá Ìsəksək.
5 Ngbàŋg ìwá gún oza,
oza zhip fa ga ìjili wa ipang.
6 Awo ari ɓu, áYawe,
ká ìkam ìchumchum.
Awo ari ɓu, áYawe,
dəshin okpa ìkum.
7 Ka ashe rup ichumchum ɓu,
u túng okpa ìkum ɓu,
u re ǹre ká nfél ìgwak ɓu
kang à ri oza wa akùkwa.
8 Ka atak mɓur ǹyì ngga alúr ɓu te,
ìgum ndəng wong shàng.
Ndəng nnángnáng ɓut nchəlәng,
ngbàŋg ndəng nák kà ishimshe ìwá.
9 Ukpa ìkum là pa,
<Mi ɓàk oza, mi kpán oza,
mi wur idur oza,
ká nkpaktak iyaɱ iva n ɗom.
Mi dapchi ndokchi mi,
kang awo mi nzhì oza.>
10 Te u ɓur ǹyì ɓu,
kang ìwá gún oza.
Oza zhip wa acham aləbər
ka ashe ìnang ìwá.
11 Uda wa nji ɓu, áYawe, ka ashe oga inan yà?
Uda wa nji ɓu, ká ichumchum iga iyə́ryər,
uga nəm ayə́r uva yə́l ká ashep,
uva i nnəm iyaɱ iga nɗaktak yà?
12 U yichi awo ari ɓu,
kang mbin maŋg oza.
13 Ka ashe mmaŋ ɓu ngga nnandər

u ləp mpyal ónəm va u fa ká oza,
ká ìkàm u pángchí oza
ka atak ntəm ɓu ayə́ryər.
14 Mbin fe te. Oza tán,
kang ayər kpán oFilitti.
15 Oponzhi oga aEdom təm ká nləp ìchəgwak,
ayər kpán onəm oga mpyal aMowap,
onəm oga aKanana sərak le,
16 nggam ká nləp ìchəgwak ru ka apal oza.
Ka atak ichumchum ìkàm ɓu
oza sat pa chə́k wa ipang
onəm ɓu watar kang, áYawe,
onəm va u yáp watar kang.
17 U ɓa ká oza kang u ɓal oza ka apal aɓam ɓu,
áYawe, atak va u nəm kakul ntəm ɓu,
anəm uga nzhi, Atak Ayə́ryər va awo ɓu pak.
18 UYawe i nəm ichumchum mbyet mbyet.>>

Nnap nshì aMiriyam

19 Awalang va ipəri áFirona, ká akeke ipəri, ká onəm oga nkwák ipəri táng ashe ìwá te, uYawe le nvang ká ndəng ìwá gún oza, kang oIsarila chen kà ìshimshe ìwá ka apambin ngwomwom.
20 Te uMiriyam uchar uga nlà ìchu Inan, ugənang aHaruna, yar akəshákkəshák ka awo wò, kang nkpaktak ochar yar nvəvang ká akəshákkəshák ká ngbap nzam.
21 Te uMiriyam shì nnap-nshì óza.
<<Shì nnap-nshì ûYawe,
uza kúkúr pa mmá rup ka na.
Ipəri ká unəm uga nkúkwák
uza swang ka ashe ìwá.>>

Ndəng nɗuɗul

22 Te uMusa dàp nkpánggang oIsarila ka anung Ìwá Ìsəksək, oza ga ashe anyin aShur. Oza chen ka ashe anyin nra pa nshatɗing, kang oza ya ndəng kat.
23 Oza ɓa aMara* te, ndədəng mat oza kà ngwa kakul á ɗuɗul.
24 Te onəm lwang nnap ka apal áMusa, i là pa, <<Iza í wá yà?>>
25 Te uza yə́ng ûYawe kang uYawe nyám ìkun iro á na. Uza kakchi mandar ka ashe ndəng te, ndəng chàng.
UYawe nak nnap nnəm óza, kang uza ma oza ka ta.
26 Te uza là pa, <<A yà pa o gwong achwang pa dakdak kà ìchu aYawe Inan wó, kang o nəm iyam va inənan kà mpipyal, o nak achwang kà oga nnap mpakpakpakpak, o kpak nkpaktak oga nɗiɗyang te, mi yà ká nlèp wó ká arwa va ka n lèp oga aMasar ká kat. Kakul mmami uYawe uva tàn wó.>>
27 Te oza ɓa aElim, atak va oga acé aga mɓəl ndəng kà, pa gbapchi aman pa parəm, ká oga ikún akulom ìsəm pa ifangshat, kang oza lèp apak ka ta ka anung ndəng.

16

1 Nkpaktak mɓut oIsarila re aElim oza ɓa ǹzam aSin va ká ishimshe aEləp ká aSinayi, kà nra ngga ngbapchi aman pa tukun ka apye aga parəm kà nvangva oza re mbin aMasar.
2 Nkpaktak mɓut oIsarila lwang nnap ka apal áMusa ká uHaruna ka ashe ǹzam.
3 AIsarila là óza pa, <<Kàpkàp ká í kú ka awo áYawe kà mbin aMasar, kà nra nva í təm ka anung ngbət ìzhe kang í ri iyam-nrì kúr yi, kang o ɓa ká yi ka ashe ǹzam va ta na nkpaktak mɓut va ta á kú ká ayang.>>
4 Te uYawe là ûMusa pa, <<Mi ga npə̀ng nzəngkəng a wo ka paɓuɓur, onəm i fa nza ilum nggo kang i wur i kúr oza nda va ta. Ka asal va ta mi mmá oza mwote oza i kpak nnap mpakpak mi kat te i kpak kat nggo.
5 Ka apal nra ngga nkpaɗing, nva oza i ɗamshi iyam va oza i ɓa ká te, i mak i yà nvang pa mparəm wa nva oza mà wur kà oga ilum.>>
6 Te uMusa ká uHaruna là ńkpaktak oIsarila pa, <<Ká arurong te ó nyi pa uYawe àfa ká wo ka ashe mbin aMasar.

* **15:23 15.23** *aMara* ìpir aMara ká iHiburu na ta pa "nɗul"

7 Ká ìpin te ó ya ìzhàn àYawe kaḵul uzạ fe nlwang nnap wo chit ka̱ apal áYawe. Kaḵul mmayi oda kang o lwang nnap ka̱ apal ishi yi yà?>>
8 UMusa là pạ, <<UYawe i na ìzhe pạ o ri ká̱ arurong ká̱ nzəngkəng ka̱ ìpin pạ na ákur wo kaḵul uYawe fe nlwang nnap va̱ chit o lwang ka̱ apal ishishi. Mmayi oda yà? Nlwang nnap wo ka̱ apal yi kạt ka̱ apal áYawe.>>
9 Te uMusa là úHaruna pạ, <<Là ńkpaktak oIsạrila pạ <O ɓa datkulung ká̱ mpyal àYawe, kaḵul uzạ fe nlwang nnap wo chit.> >>
10 Nva̱ uHaruna là nnap ká̱ nkpaktak mɓut oIsạrila te, ozạ gaɓaṇ dər ìsu ǹzam, kang ozạ ya ìzhàn àYawe fa ka̱ ashe ìlulu.
11 UYawe là nnap ká̱ Musa pạ,
12 <<N fe nlwang nnap oIsạrila chit. Là ózạ pá <Ká̱ anungrurong te ó ri ìzhe, kang ká̱ ìpin te ó ri nzəngkəng i kúr wo. Te ó nyi pạ mmami uYawe, Inan wo.> >>
13 Ká̱ arurong te, írəkpam wong gún apaḵ, kang ká̱ ìpin te ìmimyang ra gáng apaḵ.
14 Ìmimyang wong ka̱ apal ǹzam ngwomwom te mmá ya iya̱m ro wa nzəngkəng ndátdàt ka̱ apambin.
15 Nva̱ngva̱ oIsạrila ya te, ozạ ɓəp owan ozạ pạ, <<Izạ ta̱ yà?>> Kaḵul ozạ nyi iya̱m ata kạt.
UMusa là ózạ pạ <<Nzənkəng va uYawe na pạ o ri.
16 Iya̱m va ta̱ uYawe là, <Nzạ uzəngtəng wo nggo a ɓut á mal ká̱ ǹri wò. Yə́l ikpáng* à nzạ uzəngtəng nggo ka̱ atak ìyə̀l onəm oga ashe aghəghal.> >>
17 Te oIsạrila nəm wa nnà ta. Oro ɓut pạ makmak oro ɓut pạ ɗap.
18 Nva̱ mmá ka̱ ikpáng iga mmáya̱m te, ka̱ udánggo ɓut kúr anung ǹri ozạ. Onəm va̱ ɓut pạ makmak te, á mak ji nkàm ozạ kạt, kang onəm va̱ ɓut pạ ɗap te áyen ozạ kạt.
19 UMusa là ózạ pạ, <<Kang unəm uro are ìpin akpaḵ kà kạt.>>
20 Te ozạ gwong achwang kà uMusa kạt, oro re aɓuɓo ìpin fa kpaḵ kà, kang áru izur anəng. Te ìgwak lak uMusa kà ozạ.
21 Nzạ ìpin nggo ozạ ɓut. Ko udánggo ka̱ anung ǹriri, alum sur te ásərak.
22 Kà nra ngga nkpaɗing te ozạ ɓut nzəngkəng ikpáng iga mmáya̱m pạ iparəm kaḵul á nzạ unəm nggo. Nkpaktak mɓut onəm oga mpyal ga là ûMusa.
23 Uzạ là ózạ pạ, <<Iya̱m va ta̱ uYawe là, <Ìpin ìkpạkkpàḵ te ilum njul, aSati ayə́ryər ûYawe. Ndata̱ te o wàng iya̱m va̱ o wàng, o pə́k iya̱m va̱ o pə́k, kang aɓo iya̱m va̱ le te o re íshiwo kaḵul ìpin.> >>
24 Ozạ nak aɓuɓo chu ìpin ìkpạkkpaḵ wa nva̱ uMusa là, te anəng kạt kang izur yà ka̱ ashishe kạt.
25 Te uMusa là pạ <<O ri aɓuɓo ata ńdata̱, kaḵul ńdata̱ aSati ûYawe. O ya iya̱m ka̱ ashe ǹzam kạt.
26 Ka̱ ashe nra pạ nkpaɗing ó ɓut, kang kà nra ngga ǹfangshat, aSati, iya̱m iro i yà kạt.>>
27 Ká nna te, kà nra ngga nfangshat onəm oro fa ga pạ na o ɓut, kang ozạ ya iya̱m kạt.
28 Te uYawe là ûMusa pạ, <<Igbàṇg wa nsang o yang ká̱ nkpak nnap mpakpak mi ká̱ oga nɗyang mi yà?
29 O dər, uYawe na ilum aSati a wo chit, kaḵul nva̱ ta te uzạ i na nzəngkəngg a wo kaḵul nra pạ mparəm kà nra ngga nkpaɗing. Ko udánggo átəm ka̱ atak va uzạ kà, kang unəm uro áre atak wò kà ilum iga ìfangshat kạt.>>
30 Te onəm jul kà ilum iga ifangshat.
31 Nzhi àIsạrila na aɗin iya̱m va̱ ta pạ amá na. Áfa izər ká̱ nzəngkəng kang à chàng na mmá nəm ká̱ izhin ilə́fər ká̱ mmàl irizhe.
32 UMusa là pạ, <<Iya̱m va ta̱ uYawe là, <Yə́l ikpáng ká̱ aMana na mmá gor kaḵul oga nlwàk wo, na ozạ á ya nzəngkəng va̱ n ri ká̱ wo ká̱ ka̱ ashe ǹzam nva̱ n fa ká̱ wo kà mbin aMasar.> >>
33 Te uMusa là ûHaruna pạ, <<Yar ìɗyeri nak ikpáng amá na pạ izəng ka̱ ashishe. Te gor kà mpyal àYawe kaḵul oga nlwàk wo.>>
34 Wa nva uYawe nak uMusa te, uHaruna nak kà mpyal akwati aga nsar nnap-nlà kaḵul na mmá gòr.
35 OIsạrila ri amá na ìzuṇ ìsəm neɗing, har ozạ ɓa chu mbin va̱ ozạ i təm kà. Ozạ ri amá na har ozạ ɓa chu aswari mbin aKanana.
36 (Ikpáng iga mmá iya̱m pạ izəng mí wór ká̱ iHiburu pạ, <<Omer>> nna uzəng ka̱ ashe agbapchi ka̱ ashe nkatəp†.)

---

* **16:16 16.16** Ikpáng va̱ ka̱ yà mí mma aMana ká̱ te mí wór pạ <<Omer>> ká̱ iHiburu.
† **16:36 16.36** Mí wór ká̱ iHiburu pạ <<ephah.>>

17

1 Nkpaktak mɓut oIsaɾila re ǹzam aSin, ozạ nəm achen kạ apal nlà àYawe ága ləp apạk kạ aRefidəm, kạ ta te ndəng yà ónəm pạ áwá kạt.
2 Te onəm kyep nnap-nlà úMusa pạ, <<Na ndəng á yi na í wá.>> UMusa là ózạ pạ, <<Sang kang o kyep nnap á mi yà? Sang kang ó mmá uYawe yà?>>
3 Ndəng gbál onəm kạ ta, te ónəm lwang nnap kạ apal áMusa, ozạ là pạ, <<Sang kang u fa ká yi kạ ashe aMasar pạ ú gbáng yi ká ovan yi ká iyạm nkang yi, ká ndəng gbàl yà?>>
4 Te uMusa yə́ng ûYawe pạ, <<Izạ mi nəm ká onəm vạ ta yà? I gbàng kạt te ozạ i kwan mi ká ipáng>>
5 UYawe là ûMusa pạ, <<Watar mpyal ónəm vạ ta te wur onəmgbak oIsaɾila oro nzəng ká ɓu. Yar idari vạ u pàn aNilu ká kạ awo na ú ga.
6 Mi ga nsat kạ ta kà mpyal ɓu kạ apal ipáng kạ aHorep, te ɓu pàn ipáng vạ ta kang ndəng i fa kạ ashishe te onəm i wá.>> Te ûMusa nəm iyạm vạ ta kà ìwú onəmgbak oga aIsaɾila.
7 Uzạ wór atak ata pạ aMasak ká aMeriba, kạkul oIsaɾila kyep nnap, kang ozạ ma uYawe, i là pạ, <<UYawe uwa yà kạ ashe yi ɗò, kạt te yà kạt?>>
8 OAmalek ɓa ru oIsaɾila ká ìkum kạ aRefidəm.
9 UMusa là uJoshuwa pạ, <<Yak onunggwan ayi, na o ga o lung oAmalek. Ìpin te mi ga nsat kạ apal aɗuktum ká idari Inan kạ awo mi.>>
10 Te uJoshuwa nəm wa nva uMusa là á na, uzạ lung oAmalek. UMusa, uHaruna ká uHur nnyi te kyen itəngtəng aɗuktum.
11 Nvaŋgvạ uMusa i ghạp awo wò kạ apal te uIsaɾila i nəm igwan, nvaŋgvạ uzạ i jul awo wò te uAmalek i nəm igwan.
12 Kà nvaŋgvạ awo wom uMusa te ozạ yar ìpang nak á na kang uzạ təm kạ apəpal. Te uHaruna ká uHur tə́p awuwo, uro ká ngbạk nro kang uro kà nro te awuwo sat pạ kwák har alum ga tar.
13 Te uJoshuwa ri uAmalek ká onənəm ká ndokchi.
14 Te uYawe là ûMusa pạ, <<Lir iyạm vạ ta kạ apal awá na átəm iyạm iga nrəng ká, te kung úJoshuwa, kạkul mi dəkən nrəng ká oAmalek pạ chatchat kạvəng apaɓur.
15 Te uMusa me atak nshì iyạm awop kang à wór aɗiɗin pạ <UYawe Nissi*,>
16 te uzạ là pạ, <Ghạp atani† aYawe kạ apal.> UYawe i ga nlung oAmalek nlwàk kạ apal nlwàk.>>

18

1 UYeturo unəm uga mpyal awop oga aMidiyan, ugwar aMusa fe nkpaktak iyạm vạ Inan nəm úMusa ká onəm wò oIsaɾila, ká asạl vạ uYawe fa kạ oIsaɾila kạ ashe aMasar.
2 Nvaŋgvạ uMusa nak uchar wò uZipora ga te uYeturo ugugwar kạm na
3 nzəng ká ovəvan pạ oparəm. (Aɗin áyen ugəshi pạ uGershom, kạkul uzạ là pạ, <<Mmami uɗyanəm kà mbin nkak>>,
4 Kang aɗin áyen uga uparəm pạ uEliyezer, kạkul uzạ là pạ, <<Inan àpomi kạmshi mi chit kạ atak ndokchi aFirona>>).
5 Te uYeturo nzəng ká uchar aMusa ká ovəvan ɓa atak aMusa kạ ashe ǹzam kạ atak vạ uzạ ləp apạk kà kạ aɓam Inan.
6 Uzạ nak ǹre ûMusa, <<Mmami uYeturo ugwar ɓu kà mɓa atak ɓu ká uchar ɓu ká ovəvan pạ oparəm.>>
7 UMusa fa ga nggwang ugwar wò, te uzạ vàng ká izər kang uzạ má ǹjang á na. Ozạ ɓəp ikángkáng owan ozạ te táng aghal.
8 UMusa shal úgwar wo ǹchatchat iyạm vạ uYawe nəm ûFirona ká oga aMasar kạkul oIsaɾila, ká nkpaktak nɓəknung vạ ya ozạ kạ asạl, ká asạl vạ uYawe fa ká ozạ.
9 UYeturo lan kạkul nkpaktak iyạm inənạn vạ uYawe nəm oIsaɾila nvạ uzạ fa ká ozạ kạ awo oga aMasar.
10 UYeturo là pạ, <<Nnap nnənạn təm nja aYawe. Uzạ va fa ká wo kạ awo oga aMasar ká awo áFirona, kang àfa ká onəm kạ atak ìkam oga aMasar.
11 Ǹyangmatạ n nyi chit pạ uYawe rup ji nkpaktak ínan ji, kạkul ǹvạ uzạ fa ká onəm wò kạ atak onəm vạ nəm nkak ishi ózạ.>>
12 UYeturo ugwar aMusa ɓa ká nləfər iyạm ipápà ká iga nshì pạ ɗwot Inan. Te uHaruna ɓa ká nkpaktak onəmgbak oga aIsaɾila na o ri ìyạmnrì ká ugwar àMusa ká mpyal Inan.

---

* **17:15 17.15** UYawe uwa atani mi † **17:16 17.16** Ipipir fa ká iHiburu pạ càk kạt

13 Ìpin fa kpaḵ te uMusa təm pa̱ na ó kat akwali ónəm, kang onəm tong gáng uMusa áɓàn ká̱ ìpin har arurong.
14 Kà̱ nva̱ngva̱ ugwar aMusa ya nkpaktak iya̱m va̱ uza̱ kà̱ nnənəm ónəm te, uza̱ là pa̱, <<Ǹza̱ iya̱m ta̱ ɓu nəm ónəm yà? Sang mmaɓu ká̱ nkukwa kà̱ ntəm kang nkpaktak onəm tong gáng ɓu áɓàn ká̱ ìpin har arurong yà?>>
15 UMusa là úgwar wò pa̱, <<Ka̱kul onəm ɓa atak mi pa̱ ń ɓəp Inan.
16 A yà pa̱ oza̱ a yà ká̱ nɗaktak te oza̱ á ɓa atak mi, te mi kat ishimshe anəm ká̱ ùwangwò, kang mi ɗyang nnap nnəm Inan ózа̱ ká̱ nɗiɗyang.>>
17 Ugwar aMusa là á na pa̱, <<Iya̱m va̱ mmaɓu kà̱ nnənəm te aɓyen ka̱t.
18 Ɓu ɓə́shì, mmaɓu ká̱ onəm va̱ nzəng káɓu ta̱, ka̱kul iya̱m ata̱ ji nkàm ɓu ji. U kúr nnənəm ká̱ nkukwa ɓu ka̱t.
19 Gong achwang kà̱ ìchu mi ǹyangmata̱, mi na ichən a ɓu, te re Inan á yà nzəng ká̱ ɓu. Ɓu yà unəmsa̱ onəm kà̱ mpyal Inan, kang ɓu ga ká̱ oga nɗaktak oza̱ Ínan.
20 Ɗyáng nnap mpakpakpakpak ká̱ nɗiɗyang ôza̱, kang ɓù nyám ôza̱ asa̱ va̱ oza̱ i təm ká̱ iya̱m va̱ oza̱ i nəm.
21 Te yak ka̱ ashe nkpaktak onəm, onəm va kúkúr, oga nnəm ayər Inan, onəm oga nnandər, ova i yà ká̱ ajan nka̱m iya̱m iga mmulam anung. Te kyep ka̱ apal oza̱ onəm ochumchum oga íkalong, onəm ochumchum oga ìgbá̱l, onəm ochumchum oga ìsəm pa̱ ìtukun, onəm ochumchum oga ngbapchi
22 Oza̱ i kat akwali ónəm nza̱ awalàng nggo. Nkpaktak nnap-nlà nchumchum te oza̱ i ɓa ká̱ a ɓu, kang nkpaktak nnap-nlà nkəlapkə̀lap te oza̱ á kat ká̱ ishi oza̱. Ná ákəlap a ɓu te oza̱ i yar a ɓu kà̱.
23 A yà pa̱ u nəm iya̱m va̱ ta̱ wa nva Inan nak ɓu, te ɓu ya nkám ìgwak kang nkpaktak onəm va̱ ta̱ kpa i ga ǹzhi ká̱ ikángkáng.>>
24 UMusa gwong achwang kà̱ ichu agwar wò kang à nəm nkpaktak iya̱m va̱ uza̱ là.
25 Te uMusa yak onəm va kúkúr ka̱ ashe nkpaktak áIsa̱rila kang uza̱ nak oza̱ onəm oga mpyal ka̱ apal onəm, onəm ochumchum oga íkalong, onəm ochumchum oga ìgbá̱l, onəm ochumchum oga ìsəm pa̱ ìtukun, onəm ochumchum oga ngbapchi.
26 Oza̱ i kat akwali ónəm nza̱ awàlàng nggo, nnap-nlà nɗəkɗək te oza̱ ga ká̱ ka̱ atak áMusa kang nnap-nlà nkəlapkə̀lap te oza̱ kat.
27 Te uMusa re ùgwar wò, te uYetro kpán asa̱l ga mbin wò.

19

1 Ka̱ ashe apye aga shatɗing kà̱ nva̱ngva̱ oIsa̱rila re mbin aMasar, ká̱ nda va̱ ta oza̱ táng ǹzam aSinayi.
2 Kà̱ nva̱ngva̱ oza̱ re aRefidəm te, oza̱ táng ǹzam aSinayi kang oza̱ ləp apaḵ ka̱ ashe ǹzam, te oIsa̱rila ləp apaḵ ka̱ ta kà̱ mpyal aɓàm.
3 UMusa kyen ɓa ga atak Inan, te uYawe wór na ka̱ ashe aɓàm là pa̱, <<Iya̱m va ta̱ ɓu là ńzhi àYakup, kang ɓu là oIsa̱rila.
4 <O yəya ká̱ ishi wo iya̱m va̱ n nəm oga aMasar, ká̱ asa̱l va̱ n wur wo ká̱ wa nva̱ nkumànggə̀p i wur ovan wò ka̱ apal abasəm kang n ɓa ká̱ ka̱ atak mi.
5 Ka̱kul nva̱ ta te, a yà pa̱ o gwong achwang kà̱ ìchu mi pa̱ dakdak kang ó kpak nsar nnap nla mi te, o yà iya̱m mi iga anung anì ka̱ ashe nkpaktak onəm, ka̱kul nkpaktak apambin njem.
6 Te o yà iponzhi onəm oga nshì iya̱m awop á mi, akum ayə́ryər.> Oga nnap-nlà va ta̱ ɓu là oIsa̱rila.>>
7 Te uMusa ga wór onəmgbak onəm, uza̱ là nkpaktak oga nnap-nlà va̱ ta̱ kà̱ mpyal oza̱ wa nva uYawe nak na.
8 Te nkpaktak onəm ma̱n ka̱ anung zəngtəng oza̱ là pa̱, <<Nkpaktak iya̱m va̱ uYawe là te í nənəm.>> Te uMusa le ká̱ nnap-nlà onəm uYawe.
9 UYawe là úMusa pa̱, <<Dər, mi ga mɓa atak ɓu ka̱ ashe ìlulu ìɗinɗin, na onəm áfe awalang va̱ mi là nnap ká̱ ɓu te pa̱ ɗəkər oza̱ i na nnandər ká̱ ɓu.>> Ǹva̱ngva̱ uMusa là uYawe nnap-nlà va̱ onəm là,
10 te uYawe là ûMusa pa̱, <<Ga atak onəm na ú gor oza̱ nda ta̱, kang ìpín te oza̱ i nàl ilukwan oza̱,
11 te oza̱ á gbar izər kà̱ nra ngga nshatɗing, ka̱kul kà̱ nra ngga nshatɗing te uYawe i fə́r ka̱ apal aɓam aSinayi kà̱ ìwu nkpaktak onəm.
12 Nak aswari á gáng pa̱ kpaktak ka̱kul onəm, là pa̱, <Ó nəm dakdak kang o kyen oga apal aɓam, ka̱t te o dok ìjilìjili ka̱t. Ko udánggo va̱ dòk aɓàm te uza̱ i kú ikúkú.

13 Awo i dòk na kaṭ, kaɗor nva ta te mí kwan na kaṭ te mí tat, ka iyaṃ nkang kaṭ te
unəmləbər i lár kaṭ.> Awalàng va agbəshi ìtam i nap pa gbáṇgbáṇg te, oza i kyen i ga
akum aɓàm.>>
14 Te uMusa fər vàng ka apal aɓàm ka atak onəm kang àgor oza, te oza nàl ílukwán oza.
15 Uza là ónəm pa, <<Ó gbar izər kaḳul nra pa nshatɗing, kang o dat ká ochar kaṭ.>>
16 Kà nra ngga nshatɗing ka ìpín te ìgbarman ləp ká amməlám, ká ìlulu iɗəkɗək ka apal
aɓàm, ká nnap agbəshi pa gbáṇgbáṇg, kang nkpaktak onəm va ka ashe apaḳ tán.
17 Te uMusa fa ká onəm ka ashe apaḳ na oza agwang ká Inan, te oza tong ka akum
aɓàm.
18 UYawe vàng ka ashe apər ka apal aɓam aSinayi te nggu gún nkpaktak apəpal.
Nggugu wong apal wa nggu ngga achər ala acham, te nkpaktak aɓàm tán pa gənggəng.
19 Agbəshi ga mpyal ká nnap pa gbáṇgbáṇg te, uMusa là nnap kang Inan maṇ á na ká
ìchu.
20 Te uYawe fər ka apal aɓam aSinayi, kà ìtəngtəng aɓàm, kang uYawe wór uMusa kà
ìtəngtəng aɓàm, te uMusa kyen.
21 UYawe là ûMusa pa, <<Fər gá na ú won onəm kang oza a paṇg aɓa pa o dər uYawe
kaṭ, le kang mmákmak oza atàk.
22 Onəm oga mpyal awop kpa, oma i ɓa datkulung ká uYawe te, nkpak pa oza ágor ishi
oza le kang uza anyám mmən ìkum wò ka apal oza.>>
23 Te uMusa là uYawe pa, <<Onəm i yà ká nkyen aɓam aSinayi kaṭ, kaḳul u won yi pa,
<Nak aswari ka aɓàm na ú gor na.> >>
24 Te uYawe là á na pa, <<Fər gá na ú kyen ú ɓa ká uHaruna. Kang onəm oga ǹshi
iyaṃ awop ká onəm a paṇg aɓa atak aYawe kaṭ, le kang uza anyám mmən ìkum wò ka
apal oza.>>
25 Te uMusa fər ga atak onəm là nnap ózạ.

20

Oga Nnap mpakpak ngga Mgbapchi

1 Te Inan là nkpaktak oga nnap-nlà va ta.
2 <<Mmami na uYawe, Inan ɓu va fa ká ɓu ka ashe mbin aMasar, kà nzhi izwal.>>
3 <<Ɓu yà ká ìnan iro watar mi kaṭ.
4 <<Ɓu yà ká nnəm ìchər ìro kaḳul ishi ɓu, mwote iga nfa izər ká iyaṃ iro ka ashe
apaɓur ka apal, kaṭ te iva ka apambin kavəng, kaṭ te iva ka ashe ndəng kavəng kaṭ.
5 Ɓu yà ká nkúchi ózạ kaṭ, kaṭ te ɓu wop oza, kaḳul mmami uYawe Inan ɓu, mmami
Inan iga ìkpar. Mi pyát mpat opon va yang mi ka apal ovan ka okəká, ka okəká oga
ntə́mbərə́ng.
6 Nnyi te, mi nyám mmaṇ ngga nnandər oga nlwàk ìkalong ova maṇ mi kang kà nkpak
nnap mpakpak mi.
7 <<Ɓu yà ká ǹwór aɗin áYawe, Inan ɓu ka anungmwang kaṭ, kaḳul uYawe i yà ká ǹre
nyám ntàn úka udánggo va wór aɗiɗin ka anungmwang kaṭ.
8 <<Rəng ká ilum aSati, gor na.
9 Ɓu nəm inok ka apal nra pa nkpaɗing te ɓu nəm nkpaktak inok ɓu.
10 Nra ngga nfangshat aSati uYawe, Inan ɓu. Nkpak ɓu yà ka nnəm inok iro kaṭ,
mmaɓu, uyen ɓu ununggwan, kaṭ te uyenchar, uzwal ɓu ununggwan, kaṭ te uchar, iyaṃ
nkang ɓu, kaṭ te uɗyanəm va ka anung nkəlang ɓu.
11 Kaḳul ka ashe nra pa nkpaɗing uYawe nəm apa ɓuɓur ká apambin, ìwá ká nkpaktak
iyaṃ va ka ashe oza, te uza jul ka apal ilum iga ifangshat. Kaḳul nva ta te uYawe nak
nnap nnənaṇ ílum aSati kang uza gor na yà ìnənaṇ.
12 <<Ná ichumchum úpo ɓu ká unàng ɓu na ú yà ká nra ǹganggang ka apambin va
uYawe, Inan ɓu kà nna a ɓu.
13 <<Ɓu yà ká ǹgbáḷ únəm kaṭ.
14 <<Ɓu yà ká nra uchar anəm kaṭ.
15 <<Ɓu yà ká nnəm ayi kaṭ.
16 <<Ɓu yà ká ǹshet nnap ngga akwam ka apal áwan ɓu kaṭ.
17 <<Ɓu yà ká nnəm ìkpar ǹzhi àwanɓu kaṭ. Ɓu yà ká nnəm ìkpar achar àwanɓu kaṭ, kaṭ
te úzuzwal ununggwan kaṭ te uchar, ìnəna kaṭ te azhaki, kaṭ te ka iza nggo iva ija
áwanɓu.>>
18 Nkpaktak onəm ya aməlam ká ìgbarman, nnáp agbəshi, kang aɓàm kà ǹdung nggu.
Ǹvaṇgva onəm ya te, oza tán kang oza tong ǹdàchi.

19 Te oza là ûMusa pa, <<Là nnap ayi, te í gwong achwang. Kang wa re Inan á là nnap
ayi kat, kat te í kú.>>
20 UMusa là onəm pa, <<Kang ayər a nəm wo kat, kakul Inan vàng pa na ô ma wo, na
ayəyər á yà ka apal wo kakul na kang o nəm nnap mɓángɓang kat.>>
21 Te onəm tong ǹdàchi kang uMusa ga dat ká atak akpárkpàr va Inan kà.
22 Te uYawe là ûMusa pa, <<Iyam va ta ɓu là oIsarila, <O ya chit ká ishi wo pa n là
nnap ká wo ka apaɓur.
23 Kang o nəm oga inan iga aazurfa a ban ká mi kat, kat te o nəm inan iga azənariya
íshi wo kat.> >>
24 << <'Bu me atak nshì iyam awop á mi aga amyè, te ɓu pà nləfər iyam inana ɓu iga
nshì pa ɗwot ká iyam inana iga ntəm ikángkáng, ítam ɓu ká ína ɓu ka apəpal. Kà
nkpaktak atak va n nak pa mmá rəng ká aɗin mi, mi ɓa atak ɓu kang mi nak nnap
nnənan a ɓu.
25 A yà pa ɓu me atak nshì iyam awop á mi ká ipáng te, kang wa me ká ipáng ikpákpà
kat kakul ɓu gaɓan ìɗangsal ka apəpal te, ɓu vyap na.
26 Kang wa kyen atak nshì iyam awop mi ka asal akyenkyen kat, le kang mmá ya
imaləng ɓu.> >>

21

1 <<Oga nnap-akwali va ta ɓu nak kà mpyal oza.>>
2 <<A yà pa u yáp uzwal uHiburu te, uza i nəm inok ìzun pa ìkpaɗing, kang kà ìzun iga
ifangshat te uza i fa unəm ufənfən nzəng ká amwa kat.
3 Kang a yà pa uza ɓa ká nkukwa te uza i ga ká nkukwa, a yà pa uza ɓa ká uchar te
uchəchar i ga nzəng ka na.
4 A yà pa unəm uga ǹzhizhi na uchar á na kang uza mar ovan onunggwan kat te ovan
ochar á na te, uchar va ta ká ovan wò i yà oja anəm uga ǹzhizhi, te unəm va ta i ga ká
nkukwa.
5 Kang a yà pa uzwal va ta là pa, <N man unəm uga nzhi mi man, ká uchar mi ká ovan
mi, n ɗom pa ń ga wa anəm ufənfən kat,>
6 te unəm uga ǹzhizhi i ɓa ká na ka atak Inan*. Uza i ɓa ká na ka anung ǹzhi kat te kà
ndar ngga mparəm ngga anung ǹzhi kang unəm uga ǹzhizhi i tul achwang á na ká
mɓəmɓəm, te uza i nəm inok á na mbyet mbyet.
7 <<A yà pa unəm yáp ká uyen wò uchar yà uzwal te, uza i yà ka nfa wa ozwal
onunggwan kat.
8 Kang a yà pa unəm uga nzhizhi va yak na kakul ishi wò, kang a ɗom na kat te, uza i
re mí kam ishishi. Uza yá ka ichumchum iga ǹyàp ka na úɗyanəm kat, kakul uza nəm
ka na chit pa vyakshin.
9 Kang a yà pa uza yak na kakul ayen wò ununggwan te, uza i nəm ka na wa nva nnap
nnəm nyám pa mmá nəm ká ovan ochar.
10 A yà pa unəm va ta yar ùkak kàɗi kakul ishi wò te, uza i ya ká nret iyam-nrì, ìlukwan
ká ngga atak nra kà na kat.
11 Kang a yà pa uza i nəm iyam iga ishatɗing va ta á na kat te, uza i fa amwa aro yà ká
kat.
12 <<Nza unəm nggo va làp unəm kú te, nkpak mí gbal na.
13 Kang a yà pa uza nəm ká avyal kat, Inan re pa á yà pa te, mi nak atak ro kakul ɓu
ava ɓu chər ɓu ga kà.
14 A yà pa unəm gúp uwangwò gbal ká ntàn, kang uza a ga a bwam ka atak nshì iyam
awop mi te, wa fa ka na mmá gbal.
15 <<Nza unəm nggo va làp upo wò kat te unàng wò te, mmá gbal na.
16 <<Nza unəm nggo va kpán unəm ká ayi, kang à yáp ka na kat te mmá ya ka awuwo
te, mmá gbal na.
17 <<Nza unəm nggo va vyap upo wò kat te unàng wò te, mmá gbal na.
18 <<A yà pa onəm gbang anung kang uro làp uwan wò ká awo kat te ká ìpang, kang
unəm uga abáng va ta kú kat, a ra kà ìgban,
19 kang a yà pa uza wong chen ra nggang ka agbai ka ìdari wò te, unəm va làp na te i
fa ka ashe mpat. Uza i mwa nlak awalangwalang ka ǹtətan pa chatchat.
20 <<A yà pa unəm làp uzwal wò ununggwan kat te uchar ká ìdari kang ùzwal va ta kú
ka awuwo te, nkpak mí pyát á na.
21 Kang a yà pa uza wong kà nra ngga nzəng kat te ngga mparəm te, mí pyát á na kat
kakul uza ǹdudur.

* **21:6 21.6** onəm oga nnáp akwali

22 <<A yà pa̱ onəm ka̱ ashe nlung ìkum, kang uro lə̀p uchar uga anyám te nak na wak,
kang abang yà ka̱ ka̱t te, mí nak amwa á na iya̱m va uɓar achar va̱ ta ɗom ka̱tətak. Te
uza̱ i mwa wa nva akwali nak.
23 Kang a yà pa̱ abáng yiyà te, ɓu na ririrì ka̱ anung ririrì,
24 ìwu ka̱ anung ìwú, inyin ka̱ anung inyin, awo ka̱ anung awo, ashar ka̱ anung ashar,
25 nshì ka̱ anung nshì, mmətchi ka̱ anung mmətchi, abáng ka̱ anung abáng.
26 <<A yà pa̱ unəm lə̀p ìwú úzwal wò ununggwan ka̱t te uchar kang a vyap ìwúwu te,
uza̱ i re na i fa ka̱kul ìwúwu.
27 Kang a yà pa̱ uza̱ lə̀p inyin azwal wò ununggwan ka̱t te uchar tutur te, uza̱ i re na i
fa ka̱kul inyinyin.
28 <<A yà pa̱ ìna tap ununggwan ka̱t te uchar kú te, nkpak mí kwan ìna va̱ ta ká̱ ipáng
kang izhizhe mí ri ka̱t, te unəm uga ìna i fa ka̱ ashe mpat.
29 Kang a yà pa̱ ìna va̱ ta iga ǹtáp onəm kang mma won unənəm, káp ká̱ nna uza̱
pángchí ka̱t kang à gba̱l unəm ka̱t te uchar, te mí kwan ìna va̱ ta ka̱ ipáng kang mí gba̱l
unənəm kpa.
30 A yà pa̱ mmá nak amwa á na te, uza̱ i mwa ka̱ anung ririrì wò pa̱ chur wa ǹva mmá
nak á na.
31 Ka̱ te a yà pa̱ tap uyennunggwan ka̱t te uyenchar, te mí nəm ka̱ na ka̱ apal akwali
azəngtəng va ta̱.
32 Kang a yà pa̱ ìna tap uzwal ununggwan ka̱t te uchar te, uza̱ i na ashekel ìsəm pa̱
ishatɗing aga azənariya unəm uga nzhizhi kang ìna va̱ ta mí kwan ká̱ ipáng.
33 <<A yà pa̱ unəm bòl ache ka̱t te ɓok ache kang à gún ka̱t, te ìna ka̱t te azhaki ru ka̱
ashishe,
34 te unəm uga ache va̱ ta i mwa akəkat, uza̱ i mwa mbubwai ûnənəm kang iya̱m
nkang ikukù i yà ijini.
35 <<A yà pa̱ ìna anəm uro nak abáng ìna awang wò kang à kú te, oza̱ i yáp ká̱ ìna ririrì
te oza̱ i kap mbubwai, kang oza̱ i kap ìna ikukù kpa.
36 Kang a yà pa̱ mmá nyi ìna va̱ ta nyi ká̱ ntáp atak kang ùnənəm pángchí ka̱t, te uza̱ i
mwa akəkat pa̱ chur, ìna ka̱ anung ìna kang ikukù i yà ijini.>>

22

1 <<A yà pa̱ unəm nəm ayi ìna ka̱t te ìtam kang à pà ka̱t te á yáp ká̱ te, uza̱ i mwa ína pa̱
ítukun ka̱ anung ìna, kang ítam pa̱ ínedɗing ka̱ anung ìtam.
2 Kang a yà pa̱ mmá kpán uyi kà nchwan atak kang mmá nə́m na mmá gba̱l te, mí
mwo nchəchər ka̱ awo anəm uro ka̱t.
3 A yà pa̱ mmá gba̱l na atak tàn chit te, mpat ǹtar nchə̀r nna yà. A yà pa̱ mmá kpán uyi
va̱ ta te, uza̱ i mwa amumwa pa̱ chur, kang a yà pa̱ uza̱ yà ká̱ iya̱m iro ka̱t te, mí yáp ka̱
na ka̱kul ayiyi.
4 A yà pa̱ mmá ya iya̱m ayiyi ka̱ awuwo ka̱ ririrì, mwote ìna ka̱t te azhaki ka̱t te ìtam te,
uza̱ i mwa ndán pa̱ mparəm.>>
5 <<A yà pa̱ unəm kpak iya̱m nkang wò ka̱ ashe ìram ka̱t te iram ìba̱ngba̱ng, kang uza̱
re iya̱m nkang va̱ ta ga ashe iram anəm uro te, uza̱ i mwa amumwa ká̱ iya̱m inənan iva
ji iga ìrəram ka̱t te iga ìram ìba̱ngba̱ng ba̱ngba̱ng.
6 <<A yà pa̱ apər fa rap ka̱ ashe ǹzam, te ri ikur iɓənɓən ká̱ itóngtong, ka̱t te ashe ìram,
te unəm va̱ pá apər va̱ ta i mwa amumwa.
7 <<A yà pa̱ unəm na mbwai ka̱t te iya̱m inok ûwan wò pa̱ á nak, te mmá nəm ayiyi ká̱
nzhi anəm va̱ ta, kang a yà pa̱ mmá kpán uyi va̱ ta te, uza̱ i mwa ndán pa̱ mparəm.
8 A yà pa̱ mmá kpán uyi va̱ ta ka̱t, te mí ɓa ká̱ unəm uga nzhi va̱ ta ka̱ atak Inan na
mmá dər a yà pa̱ uza̱ uwa wur iya̱m awang wò ka̱t nggo.
9 A yà pa̱ ndap atam wong ka̱ apal nnap ìna, azhaki, ìtam, ìlukwan, ka̱t te iya̱m iro
ilárlar iva̱ unəm uro là pa̱, <Ijəm ta̱,> te nnap-nlà nkpaktak oza̱ iga atak Inan. Unəm va̱
Inan i nak mpat á na te uza̱ i mwa ûwan wò ndán pa̱ mparəm.
10 <<A yà pa̱ unəm na azhaki, ka̱t te ìna, ka̱t te ìtam, ka̱t te nza̱ iya̱m nkang nggo ûwan
wò pa̱ á nak ishi ká̱, kang à kú, ka̱t te ka̱m abang, ka̱t te mmá kpán ka̱ ayi unəm uro ya
ka̱t,
11 te nsóng anung ká̱ uYawe i va̱n ishimshe mparəm oza̱, na a nyám pa̱ uza̱ dok iya̱m
awang wò ka̱t. Te unəm uga iya̱m va̱ ta i ma̱n ká̱ kang uza̱ i mwa akəkat ka̱t.
12 Kang a yà pa̱ nnandər mmá kpán iya̱m nkang va̱ ta ká̱ ayi ka̱ awuwo, te uza̱ i mwa
akəkat ûnənəm.
13 A yà pa̱ izhé iga anyin à kan te, uza̱ i ɓa ká̱ abuɓo na a nyám nnandərnandər, te uza̱
i yà ká̱ mmwa akəkat ka̱t.

14 <<A yà pa̱ unəm ka̱m iya̱m nkang ka̱ atak áwan wò kang à ka̱m abáng ka̱t te á kú ká̱ na ûnənəm yà ka̱ ta ka̱t, te uza̱ i mwa akəkat pa̱ chur.
15 Kang a yà pa̱ ùnənəm nzəng ká̱ na te uza̱ i mwa akəkat ka̱t. A yà pa̱ mmá ka̱m ka̱kul mbwai te mbwai va̱ mmá mwa te i təm ka̱ anununɡ.>>
16 <<A yà pa̱ unəm tàng uyen ɓyen va̱ uwa nyi ununggwan chit ka̱t, ùva̱ unəm uro kà nnəm ngya ká̱ ka̱t, kang à ra ka̱ na te uza̱ i mwa ndudur íshi wò i yà uchəchar.
17 Kang a yà pa̱ upupo yang pa̱ kyàk ká̱ nna á na te, uza̱ i mwa ká̱ mbwai i mal dakdak ká̱ ìdur ayenɓyen ùva̱ nyi ununggwan chit ka̱t.
18 <<Kang wa re uchar uga ishe á lár ka̱t.
19 <<Unəm va̱ ra ká̱ iya̱m nkang te nkpak mí gba̱l na.
20 <<Unəm va̱ na nləfər iya̱m pápà inan iro te mí zhì na, ya uYawe chwat.
21 <<Kang wa mwar ka̱t te wa ka̱r uɗyanəm ka̱t, ka̱kul ka̱ o yà oɗyanəm kà mbin aMasar.
22 <<Kang o ɓək anung uchar ùkpələng ka̱t te uyen ùkpələng ka̱t.
23 A yà pa̱ wa ɓək anung á na kang uza̱ yə́ng a mi te, nnandər mi fe ayiyə́ng aga mɓək anung,
24 kang a shì ìgwak a mi te, mi gbáng wo ká̱ ndokchi te ochar wo i yà okpələng kang ovan wo i yà okpələng.
25 <<A yà pa̱ u na akat mbwai ónəm mi oga nkùn ka̱ ashe wo te, kang wa ram mmákmak kà ka̱t.
26 Kang a yà pa̱ u ka̱m ìlukwan àwan ɓu ka̱ apal pa̱ uza̱ i mwa kang te, le ká̱ á na kang alum ì tar,
27 ka̱kul ìlukwan iga ndàng izəzər yà ta byet, te uza̱ i ra ka̱ ashe iza̱ yà? Kang a yà pa̱ uza̱ yə́ng á mi te mi fe, ka̱kul mmami uga aɗor.
28 <<Kang wa pwat Inan ka̱t te wa vyap aɗin ánəm uga mpyal ka̱ ashe onəm ɓu ka̱t.
29 Kang wa kali ká̱ iya̱mmɓən ká̱ ndəng ìbangba̱ng ǹsámsàm ka̱t. Na ovan onunggwan ɓu oga nggəshi á mi.
30 Wa nəm iya̱m izəngtəng ká̱ ina, itam ká̱ iɓəl ɓu. Oza̱ i nəm nra pa̱ nfangshat nzəng ká̱ ínang oza̱, kang kà nra ngga nna̱nne te, wá na oza̱ á mi.
31 Ó yà onəm ogorgor mi. Kang ô ri izhé iya̱m nkang va̱ izhé iga anyin kan ka̱t, o swang íva.>>

23

1 <<Kang wa zàl nnap-nlà ngga akwam ka̱t. Kang wa gwang awo ká̱ unəm unga, wa shet akwam ka̱t.
2 Kang wa yar nva̱ng nggatək ka̱ ashe nnəm iya̱m inga ka̱t. Kang wa náp akwam ka̱ atak akwali ká̱ ngga̱ɓa̱n asəm ǹyàr nva̱ng nggatək pa̱ ávyap nnandər ka̱t.
3 Kang wa nyám nɗom ishi únəm uga nkun ka̱ ashe akwalikwali ka̱t.
4 <<A yà pa̱ u ya ìna ka̱t te azhaki ákpa ìkum ɓu lar te, wa le ká̱ á na.
5 A yà pa̱ u ya azhaki ánəm uga ńyang ɓu ru ká̱ iya̱m iɗəkɗək kang u ɗom nnəm nka̱mshi ka̱t, te nkpak pa̱ ú ka̱m ishishi a wong ká̱.
6 <<Kang wa ga̱ɓa̱n nnandər onəm ɓu oga nkun ka̱ ashe akwali oza̱ ka̱t.
7 Wa gbà̱ng ká̱ nnap-nlà ngga akwam. Kang wa gbá̱l unəm uga ǹnyi nnap anəm nro ka̱t, ká̱ unəm ùnənan ka̱t, ka̱kul mi yà ká̱ nlà pa̱ unəm unga unənan ka̱t.
8 Kang wa ka̱m imwa iga ǹmulam anung ka̱t, ka̱kul imwa iga ǹmulam anung i fo iwu onəm kang i vyap nnap-nlà onəm onənan.
9 Kang wa ka̱r uɗyanəm ka̱t, o nyi ntəm aɗyanəm nyi ka̱kul mmawó ká̱ ishi wo te, ka̱ o yà oɗyanəm ka̱ ashe mbin aMasar.

Nnap-mpakpak ka̱ apal ilum njul

10 Ɓu suk ìram ɓu ìzun pa̱ ìkpa̱ɗing te ɓu ɓən iyəya̱m.
11 Kang ka̱ ashe ìzun iga ifangshat te ɓu re i ra afəp, na onəm oga nkun ɓu á ri ka̱ ashishe kang ízhe iga anyin i ri aɓuɓo va̱ oza̱ re, wa nəm iya̱m izəngtəng ka̱ iram ìba̱ngba̱ng ɓu ka̱ iram mpyet ɓu.
12 Ka̱ apal nra pa̱ nkpa̱ɗing ɓu nəm inok ɓu, te ɓu jul kà nra ngga nfangshat na ìna ɓu ká̱ azhaki ɓu á yì, kang uya azwal ɓu uchar nzəng ká̱ uɗyanəm á yì.
13 Wá nak ishi ká̱ nkpaktak iya̱m va̱ n là a wo. Kang o wór aɗin inan iro ka̱t, kang mmá fe aɗin oza̱ ka̱ anung ɓu ka̱t.
14 <<Nva̱ng pa̱ nshatɗing ka̱ ashe ìzun te, ɓu nəm nchang izər á mi.

15 Wa kpak nchang izər nzəngkəng ngga ǹyà ká anyer *kaṭ wa nva n nak a ɓu. Wa ri
nzəngkəng ngga ǹyà ká anyer kaṭ, nra pa nfangshat ká awalang va mmá nak ka ashe
apye aga aAbip, o fa ka ashe mbin aMasar ka ashe apye va ta. Kang oza a ɓa mpyal mi
ká awo alakchi kaṭ.
16 Nəm nchang izər ngga mɓən iyaṃ iga nggəshi ɓu va u suk ka ashe iram. Nəm
nchang izər ngga ngwur ikur kà nkùr ìzun ká awalang va u ɓut iyaṃ ngwap ɓu ka ashe
iram.
17 Nvaŋ pa nshatɗing ka ashe ìzun, nkpaktak ovan onunggwan ɓu i ɓa mpyal
aPoǹzhinan uYawe.>>
18 <<Wa yichi nchə̀r nləfər iyaṃ pápà a mi ká iyaṃ iro iga anyer kaṭ. Kang mpip
nləfər iyaṃ pápà iga nnəm nchang izər mi á kpaḳ ìpin kaṭ.
19 <<Ba ká oga awar ikún aga nggəshi va ɓyen ji aga ashe ìram ɓu ka ashe ǹzhi aYawe,
Inan ɓu. Kang wa pə́k ìya ìtam ka ashe mbyal ìnənang kaṭ.
20 <<Dər, mmami ká ngga nre ǹre ká umaḷeka kà mpyal ɓu na apángchí ɓu ka apal asaḷ
kang ì ɓa ká ɓu ka atak va n ɗaṃshi chit.
21 Nak ishi ka na kang ɓu gwong achwang ká ichəchu. Kang wa fa iyaṃ ikaḳ ká na
kaṭ, kaḳul uza i yà ká ǹyàr mpat ɓu kaṭ, kaḳul adin mi nna ka ashishe.
22 A yà pa u kpak nnap nlələ pa dakdak kang u nəm nkpaktak iyaṃ va n là te, mi yà
unəm ìkum okpa ìkum ɓu kang mi yang onəm va yang ɓu.
23 Nvaŋgva umaḷeka mí lə́p mpyal a ɓu i ɓa ka ɓu ka ashe oAmori, ká oHiti, ká oPerizi,
ká oKanana, ká oHivi, ká oYebusi, te mi zhì oza.
24 Kang wa kuchi ínan oza, kaṭ te wa wop oza, kaṭ te wa ɗyang nnap nnəm oza kaṭ.
Kaɗor nva ta te wa kan oza kang ɓu chwan oga ǹdáng ipáng oza nyə́ryər pa
nyiməənnyiməən.
25 O wop uYawe Inan wo, kang uza i nak nnap nnənaŋ íyaṃ nrì wo ká ndəng wo,
kang i yar arwa i le ka ashe wo.
26 Uchar ro i wak kaṭ, kang i yà usatsat ka ashe mbin wo kaṭ. Mi na nra ngá nggang a
ɓu.
27 <<Mi ga kà mpyal ɓu na nnak okpa ìkum ɓu á nəm ayər ɓu. Mi ɓa ká nzwar onəm
va ɓu lung oza, kang mi nak oza i gaɓaŋ asəm i chəng ɓu.
28 Mi re ǹre ká iyaṃ iga nzwar atak kà mpyal ɓu i ɓàk oHivi, ká oKanana, ká oHiti kà
mpyal ɓu.
29 Mi yà ká mɓəɓak ká mpyal ɓu pa kpaktak ka ashe ìzun pa izəng kaṭ, kaṭ te mbin va
ta i yà ashe anyin te ízhe iga anyin i yə́l ka ashishe i ji ɓu.
30 Mi ɓàk oza kà mpyal ɓu pa ɗapɗap, ɓu yə́l ɓu gang mbin va ta kang.
31 Mi nak aswari ɓu i ɓàn kà Ìwá Ìsəksək i ga i chu ìwa iga aFilitti† kang i ɓàn kà ǹzam
aSinayi i ga i chu awang aYufəriti. Te mi na onəm oga ashe mbin va ta ka awo ɓu, kang
ɓu ɓàk oza i fa kà mpyal ɓu.
32 Kang wa yar nsar nnap-nlà ká oza kaṭ te oga ichər oza kaṭ.
33 Kang oza atəm nzəng ká ɓu kaṭ, le kang oza á nak ɓu wa nəm nnap mɓáŋgɓaŋ á
mi, kaḳul a yà pa u wop ichər oza te, i sat ajəp a ɓu.>>

24

1 Te uza là ûMusa pa, <<Kyen ɓa atak mi, mmaɓu ká uHaruna, ká uNadap, ká uAbihu,
ká onəmgbak oIsarila va ìsəm pa ifangshat, o nəm awop ǹdatchi.
2 UMusa uwa chwat á ɓa adatkulung ká uYawe, kang oza á ɓa adatkulung kaṭ, kang
onəm á kyen á ga nzəng ka na kaṭ.>>
3 UMusa ga là ónəm nkpaktak nnap-nlà àYawe ká oga nkpaktak nnap-akwali, te
nkpaktak onəm maŋ ká ìchu pa izəng pa, <<Nkpaktak nnap-nlà va uYawe là te í
nənəm.>>
4 Te uMusa lir nkpaktak oga nnap-nlà àYawe. Uza wong ká iɓotak kà ìpin ikpaḳkpàk
kang uza me atak nshì iyaṃ awop ka akum aɓàm, te nak ǹdáng ipáng pa igbapchi amaŋ
pa paṛəm ka anung akum oIsarila aga agbapchi amaŋ pa aparəm.
5 Te uza re ovan ǹzaṃ oga aIsarila, oza yichi oga iyaṃ inana iga nshì pa ɗwot kang
oza na nləfər iyaṃ ipápà oga akut iga ntəm ikángkáng uYawe.
6 Te uMusa tok nchə̀r ka ashe asu, kang aɓo nchə̀r nro te uza sháng ka izər atak nshì
iyaṃ awop.

---

* **23:15 23.15** *Nchàng izər Ǹzənkəng ngga ǹyà ká Anyer* The were written in lower chases, and they need chonsideration for upper chases as sen above. Feasts are to be in this form or not. † **23:31 23.31** *aFilitti* ìwa va mí wór pa ìwa ìləbər a.

7 Te uza yar ǹlir ngga nsar nnap-nlà, uza kung ónəm fe. Te oza maɲ pa, <<Nkpaktak iyam va uYawe là te í nənəm kang í kpəkpak.>>
8 UMusa yar nchə̀r sháng ka apal onəm, uza là pa, <<Dər, nchə̀r ngga nsar nnap-nlà va ta uYawe nəm ká wo ka apal nkpaktak oga nnap-nlà va ta.>>
9 Te uMusa kyen gà ká uHaruna, ká uNadap, ká uAbihu, ká onəmgbak oIsarila oga ìsəm pa ifangshat va,
10 te oza ya Inan oIsarila. Ka avəng ashishar te iyam iro wa abərki nnəm ngga ipáng iɓyenɓyen iga ndəng izər ìvyau, wa atak ghanghan agbagba apaɓur.
11 Inan nak awo wò ka apal onəm ochumchum oga aIsarila va ta kat. Oza ya Inan kang oza ri oza wa.
12 UYawe là ûMusa pa, <<Kyen atak mi ka apal aɓam na ú tal ka ta, kakul na ń na oga achuchwal ìpang a ɓu, va n lir oga nɗyang ká nnap mpakpak na ú ɗyang ózạ.>>
13 Te uMusa wong ká unəm uga nkamshi wò uJoshuwa, te uMusa kyen apal aɓam Inan.
14 Uza là ónəmgbak pa, <<O lòk yi ka ta kang i le atak wo. UHaruna ká uHur oma yà nzəng ká wo. Nkpaktak onəm va ká ǹdap atam te á ga atak oza.>>
15 UMusa kyen apal aɓam kang ìlulu gún aɓàm.
16 Ìzhàn àYawe təm ka apal aɓam aSinayi, kang ìlulu gún na nra pa nkpaɗing. Ka apal nra ngga nfangshat te, uza wór uMusa ka ashe ìlulu.
17 Ìzhàn àYawe wa apər i ri ka apal itángtáng aɓam kà ìwu oIsarila.
18 UMusa tar ashe ìlulu, kyen apal aɓam. UMusa təm ka apal aɓàm nra ìsəm pa ineɗing ká ìzwam ìsəm pa ineɗing.

25

1 Te uYawe là ûMusa pa,
2 <<Là ónəm oIsarila pa á ɓa ka iyam inana á mi. Nza unəm nggo va á yiyar ka ashe ìgwak pa o nəna te, uza á ɓa ká iyam inana wò.
3 Oga iyam inana va ta ɓu kam ka atak oza. Oma azənariya, aazurfa, ká acham arəzang,
4 ká awulu va wa izər ìvyau, awulu va wa mbal akətəkəu arázang pa gar, ká alinin va alukutlukut anənan, ká akpap iɓəl kakul ìlukwan,
5 awá inagám va mmá ɓán ká ǹzazí ká awa izhé iro anənan, ká akun akasiya,
6 ká mmì kakul apitila, ká oga iyam inángnəng ichángchàng kakul mmì ngga nggar kang kakul iyam inəngnəng ichángchàng kpa.
7 Ká ipáng izamzam, ipáng iga mɓam kà izər ìya ìlukwan ìkwoksok, ká ìlukwan ìkwoksok.
8 <<N ɗom oza pa á me Atak Ayáryər á mi na ń təm nzəng ká oza
9 Nkpak pa ú nəm aghal áYawe va ta ká nkpaktak iyam iga ashishe á yà pa dakdak á mal ká alakan ava mi gà ǹnyinyám a wo.>>
10 <<Oza á nəm akwati ká akun akasiya ava ngwuwang ashar pa shatɗing ká aɓuɓo, mbəbal ashar pa parəm ká aɓuɓo, nrurup ashar pa parəm ká aɓuɓo.
11 Wa ɓam nsəsəm ká ashishe ká azənariya anənan wa ràp nzam ká azənariya kà nza aranchwang nggo.
12 Wa lá nkalɓang azənariya pa nneɗing á gwang ka ashishar kà nza ngbak nggo nkalɓang pa mparəm.
13 Nəm oga nkpá nggang ngga akun akasiya ɓəl izər oza ká azənariya.
14 Mwak oga nkpá nggang va ta ka ashe nkalɓang va nna ká nza ngbak akwati nggo kakul nyiyar
15 Oga nkpá nggang ngga nyiyar va ta mí zə̀p kat, mí re ká izər nkalbang.
16 Wa nak achuchwal nnap nshetshet nlìlir nva mi ga nnəna a ɓu ka ashe akwati va ta.
17 Te wa nəm anung aga nkuk akwati va ta ká azənariya anənan, ngwuwang ashar pa shatɗing ká aɓuɓo, mbə́bal ashar pa parəm ká aɓuɓo.
18 Wa lá oga akerup* pa parəm ká azənariya, wá nak ka apal anung aga nkukuk.
19 Nəm akerup pa zəng kà ngbak nro kang aro kà ngbak nzəntəng. Nəm oga akerup ka anung aga nkukuk ká azənariya azəngtəng va ta kà nkùr oga aranchwangranchwang aga aparəm.
20 Oga akerup va ta i bol abasəm oza i gún anung aga nkukuk, kang ì dər owan oza. Asal awu oga akerup va ta i dər anung aga nkukuk.
21 Nak anung aga nkukuk va ta ka apal akwati, kang ɓù nak nnap nshetshet nva mi ga nnəna a ɓu ka ashe akwati va ta.

---

* **25:18 25.18** *aKerup* Iyam iga apaɓur ká abasəm, iva i nyám ǹyà àYawe ká ichumchumchumchum.

22 Ka atak va ta mi gwang ká ɓu, mi là nnáp ká ɓu, ká ishimshe oga akerup aga
aparəm va ka anung aga nkuk akwati nnap nshetshet. Mi na oga nnap mpakpak a ɓu
kaḵul onəm oga aIsaɾila.>>
23 <<Te wa pak atebəl ká akun akasiya ngwuwang ashar pa shatɗing, mbəbal ashar pa
zəng ká aɓuɓo, kang nrurup ashar pa parəm ká aɓuɓo.
24 Ɓam ká azənariya anənaɳ, kang ɓu ràp nzaɱ oga aranchwangranchwang ká
azənariya.
25 Nak ìɗər ka aranchwangranchwang á yà wa mbal awo á gang, kang ɓu ràp nzaɱ ká
azənariya.
26 Nəm oga nkalɓang azənariya á na pa nneɗing, na ú ɓáp oga nkalɓang va ta kà isu
oga nggúlyanggú ngga neɗing va ta ka atak ashishar.
27 Oga nkalɓang ngga nkpán nkpá nggang ngga ǹyàr atebəl va ta á dat ká ìɗər.
28 Nəm oga nkpá nggang ká akun akasiyá na ú ɓam izər oza ká azənariya. Te mí yar
atebəl va ta ká omà.
29 Nəm oga adakdai, ká asu, ká oga ibəchi, kaḵul nna iyaɱ inana iga ngwa. Nəm ká
azənariya anənaɳ.
30 Nak nzəngkəng àYawe ka apal atebəl kà mpyal mi pa ɗəkər.>>

Apitila aga Idari

31 <<Nəm apitila aga idari ká azənariya anənaɳ. La ìjilijili ká idaridari, ká oga ásusu, ká
mɓənggúmɓənggúm, ká mbəbaḷ á yà iyaɱ pa izəng.
32 Oga igwong pa ìkpaɗing i yà kà oga ngbaḵ apitila aga ìdari pa ishatɗing kà ngbaḵ
nro, kang pa ishatɗing kà ngbaḵ nzəngtəng.
33 Oga asu pa shatɗing wa mɓənggúm mbaḷ i yà ka apal ìgwong pa ìzəng, pa shatɗing
kà ìgwong ìro, wa nnà ta i yà kà nkpaktak oga igwong iga ìkpaɗing ka igwong izər apitila
aga idari.
34 Oga asu pa neɗing wa mɓənggum mbaḷ ká mbaḷ i yà ka apal apitila aga idari.
35 Te mɓənggúm mbaḷ á yà pa zəng ka akum ígwong pa iparəm iga nggəshi, mɓənggúm
mbaḷ á yà pa nzəng ka akum ígwong pa iparəm iga ipəpar, kang mbəngúm mbaḷ ì yà pa
nzəng ka akum ígwong pa iparəm iga ishəshat, kaḵul oga ígwong iga ìkpaɗing va ka izər
apitila aga idari.
36 Oga mɓənggúm oza ká ígwong oza á yà iyaɱ pa izəng. Nkpaktakkpaktak nlá
azənariya anənaɳ.
37 Nəm apitila pa fangshat, te chwong oza ka apəpal na aghan atak kà mpipyal.
38 Te mɓəmɓəmɓəmɓəm ká asu apər á yà ká azənariya anənaɳ.
39 Nəm apitila aga idari ká nkpaktak oga iyaɱ inok va ta ká azənariya anənaɳ ava
iɗəɗək ìsəm pa ishatɗing.
40 Nak ishi ká, na u nəm oza á yà pa dakdak á mal ká alaḵaɳ wa nva mmá nyám a ɓu
ka apal aɓam.>>

26

1 <<Nəm aghal aYawe ká atani pa gbapchi ava mmá lok ká alinin anənaɳ, aga ndəng
izər ìvyau, ká ndəng nrəzang pa gàr, ká ndəng nrəzang. Nəm oza á yà ká alaḵaɳ oga
akerup ka atak aghan anəm uga inok.
2 Nwang atani va ta á yà ashar ìsəm pa ineɗing amaɳ pa parəm, mbəbal ashar pa
kpaɗing. Nkpaktak oga atani va ta á mal izər.
3 Gwang oga atani pa tukun á yà pa zəng, te gwang aɓo aga tukun á yà pa zəng.
4 Nəm oga mɓol ká afini ndəng izər ivyau kà nkur arangchwang aga ǹggəshi oga atani
va ta. Wa nnà ta kpa nəm oga mɓol kà nkur azəngtəng arangchwang atani.
5 Nəm oga mɓol ìsəm pa ìtukun ka izər atani azəngtəng, kang ɓù nəm oga mɓol ìsəm
pa ìtukun kà nkùr aranchwang atani azəngtəng. Oga mɓol va ta á mal ikwoksok ká owan
oza.
6 Nəm oga iyaɱ iga nzùzong ìsəm pa ìtukun ká azənariya, te gwang oga atani aga
aparəm va ta ka anung zəngtəng ka atak nzùzong, na aghal aYawe á yà pa zəng.
7 <<Kàp atani pa gbapchi amaɳ pa zəng ká akpap íɓəl kaḵul nkuk aghal aYawe.
8 Nwang nza atani nggo á yà ashar ìsəm pa ineɗing amaɳ pa tukaɳ kang mbəbal
ashar pa kpaɗing. Nkpaktak atani aga agbapchi amaɳ pa zəng va ta á mal izər.
9 Gwang atani pa tukun ka anung zəngtəng, kang atani aga kpaɗing ka anung
zəngtəng. Te kup atani aga akpaɗing va ta pa mparəm á gún mpyal aghal.
10 Nəm oga mɓol ìsəm pa ìtukun ka aranchwang atani azəngtəng, kang ɓù nəm oga
mɓol ìsəm pa ìtukun kà nkùr aranchwang atani azəngtəng.

11 Nəm oga iyaɱ iga nzùzong ìsəm pa ìtukun ká acham arəzang, te mwak oga iyaɱ iga
nzùzong va ta ka ashe oga mɓol kang ɓù gwang aghal va ta ka anung zəngtəng na á yà
pa zəng.
12 Te aɓo atani ava le ka apal aghal te i zong kà nsəm aghal aYawe.
13 Ashar pa zəng ká aɓuɓo kà ngbaƙ nro kang ashar pa zəng ká aɓuɓo kà ngbaƙ
nzəngtəng. Oga aɓo ngwang atani aghal va le te i zong kà oga ngbaƙ aghal aYawe na á
gún na.
14 Nəm iyaɱ iga nggún apal aghal ká awá pa parəm, iro ka awá inagám va mmá ɓán
ka ǹzazí, kang iro iga nggugún kà awá anənaɲ.
15 <<Kyen oga ndar aghal aYawe ngga akun akasiya aga nsat nzwang.
16 Nza nzəngtəng nggo ngwuwang á yà ashar pa gbapchi amaɲ pa tukun, mbəbal á yà
ashar pa parəm ka aɓuɓo.
17 Nza ndar nggo te, á yà ká ǹcà nggang pa mparəm kaƙul nggwang oza ka anung
zəngtəng. Wa nnà ta ɓu kyen nkpaktak oga ndar aghal áYawe.
18 Kyen oga ndar aghal áYawe va ta ìsəm pa iparəm kaƙul ngbaƙ ngga nkwandal.
19 Te nəm oga atak mmùmwak ká aazurfa ìsəm pa ineɗing ka avəng oga ndar ngga
ìsəm pa iparəm va ta. Atak mmùmwak pa mparəm ka akum ndar ǹggəshi kaƙul oga ncà
nggangcà nggang, kang atak mmùmwak pa mparəm ka akum ndar ngga ngbəbak kaƙul
oga ncà nggangcà nggang.
20 Nggbaƙ ngga mpal aghal áYawe va ta, wa nnà ta kpa oga ndar á yà ìsəm pa iparəm,
21 nzəng ká atak mmwàk oza ngga aazurfa ìsəm pa ineɗing. Oga atak mmùmwak pa
mparəm ka akum ndar ǹggəshi, kang oga atak mmùmwak pa mparəm ka akum ndar
ngga ngbəgbaƙ.
22 Te kyen ndar aghal áYawe pa nkpaɗing kaƙul ngbaƙ ngga asaƚ ǹsəm.
23 Kyen oga ndar pa mparəm kaƙul oga nggúlyanggú nsəm aghal áYawe.
24 Ɓak oza ka akum á ɓa á chu apal na á yà ka ashe nkalbang pa nzəng. Wa nnà ta i yà
ńkpaktak oza, oza i yà nggúlyanggú pa mparəm.
25 Te ndar á yà pa nnaɲne ká oga atak mmwàk oza ngga aazurfa pa gbapchi amaɲ pa
kpaɗing. Oga atak mmùmwak á yà pa parəm ka akum ndar ǹggəshi kang oga atak
mmùmwak ì yà pa mparəm ka akum ndar ngga ngbəgbaƙ.
26 <<Kyen oga ndar nnárnàr ngga akun akasiya pa ntukun kaƙul oga ndar ngga ngbaƙ
aghal áYawe,
27 ká ndar nnárnàr pa ntukun kaƙul ndar ngga ngbaƙ nzəngtəng, kang ká nro pa
ntukun kaƙul ndar ngga ngbaƙ ngga asaƚ ǹsəm aghal áYawe.
28 Ndar nnárnàr ngga ishimshe oga ndar i gantal kà nkùr nro i ga i cú nkùr nro.
29 Te ɓam oga ndar va ta ká azənariya, kang ɓù nəm oga nkalɓankalɓang ká azənariyá
na á kpán oga ndar nnárnàr va ta. Ɓam oga ndar nnárnàr va ta ká azənariya.
30 Pak aghal áYawe va ta pa dakdak wa nva mmá nyám a ɓu ka apal aɓàm á.
31 <<Nəm atani aga nkap afu ǹzhi aga ndəng ìzər ivyau, ka ndəng nrəzang pa gàr, ká
ndəng nrəzang, ká alinin anənaɲ. Nəm ká alaƙaɲ oga akerup ka atak aghan anəm uga
inok u va a nyi nchicà pa gənggəng á.
32 Zong atani va ta ka apal ǹdar akún akasiya ava mmá ɓam ká azənariya, ká iyaɱ iga
nzùzong iga azənariya ka apal atak mmùmwak aga aneɗing aga aazurfa.
33 Zong atani va ta ka akum oga iyaɱ iga nzùzong, te tar ká akwati aga nsar nnap-nlà
ká nsəsəm. Atani va ta i kap ishimshe Atak Ayáryər ká Atak Ayáryər ava ji.
34 Nak anung aga nkuk akwati ka apal akwati aga nsar nnap-nlà ka ashe atak ayəryə́r
ava ji.
35 Yal atebəl kà mpyal atani aga nkap afu ǹzhi ka asaƚ mpal aghal áYawe, te yal apitila
aga idari á mal ìkwoksok ká atebəl ka asaƚ nkwandal.
36 <<Nəm atani aga anung asaƚ aghal áYawe ká afini aga ndəng izər ìvyau, ká ndəng
nrəzang pa gar, ká ndəng nrəzang, ká alinin anənaɲ ava mmá lok ɓyen pa gənggəng.
37 Kyen oga ndar akún akasiya pa ntukun te ɓam ká azənariya kaƙul atani va ta. Iyaɱ
iga nzong oza á yà iga azənariya, te nəm atak mmwàk ózą pa ntukun ká acham
arəzang.>>

27

Atak nshì Iyaɱ Awop

1 UYawe la uMusa pa, <<Nəm atak nshì iyaɱ awop aga asu, mbəbal ashar pa fangshat
ká aɓuɓo, ngwuwang ashar pa fangshat ká aɓuɓo. Atak nshì iyaɱ awop va ta á mal izər,
te mməmak ashar pa neɗing ká aɓuɓo.

2 Nəm agbəshi á na kà nggulyanggugulyanggu ngga nneɗing, na oga agbəshi va ta ká atak nshì iyaɱ awop á yà iyaɱ zəngtəng. Ɓam na ká acham arə́zang.
3 Nəm oga asu nchwang, ká ashefər, ká asu, ká ìgapchi ìga ifáng, ká asu apər. Nəm nkpaktak iyaɱ inok va ta ká acham arə́zang.
4 Pàntal oga acham arə́zang á na wa alariya, te nəm oga nkalɓang ngga acham arə́zang kà nza nggúlyanggú ngga nneɗing nggo.
5 Pá alariya va ta ka akum alə̀gər atak nshì iyaɱ awop, ná á yà kà nkap ishimshe atak nshì iyaɱ awop.
6 Nəm oga nkpá nggang ká akún akasiya kaku atak nshì iyaɱ awop, te ɓam ká acham arə́zang.
7 Mwàk oga nkpá nggang va ta ka ashe nkalɓang, na oza á yà ka ngbaku ngga mparəm ka izər atak nshì iyaɱ awop kaku nyiyar.
8 Nəm atak nshì iyaɱ awop va ta á yà awong ká akún abalbal. Nəm na pa dakdak wa nva mmá nyám a ɓu ka apal aɓàm á.>>

Agəlaɲ

9 <<Nəm agəlaɲ aghal aYawe. Nggbaku nkwandal á yà ashar igbal ká ìsəm pa ìtukun, te atani á yà anənaɲ nlok alinin,
10 Ká oga ndar ngga acham arə́zang ìsəm pa iparəm, ká oga atak mmumwak aga acham arə́zang ìsəm pa iparəm, kang ká iyaɱ iga nzuzong ká iga nrəran ká izər ndáng á yà iga aazurfa.
11 Asal mpal agəlaɲ va ta ngwuwang á yà ashar igbal ká ìsəm pa ìtukun na kpa, kang i yà ká atani, ká ndar ngga acham arə́zang ìsəm pa iparəm, ká atak mmumwak aga acham arə́zang ìsəm pa iparəm, kang ká iyaɱ iga nzuzong ká atak nrəran ká izər ndáng iga aazurfa.
12 Mbal atani kaku agəlaɲ ka asal ntar alum á yà ashar ìsəm pa ifangshat amaɲ pa tukun, ká ndar pa ngbapchi ká atak mmwàk oza pa ngbapchi.
13 Ka asal nfa alum agəlaɲ te, mbəbal á yà ashar ìsəm pa ifangshat amaɲ pa tukun na kpa.
14 Nwang atani á yà ashar ìsəm parəm amaɲ pa parəm ká aɓuɓo kà ngbaku anung asal, ká oga ndar pa nshatɗing ká atak mmumwak pa nshatɗing.
15 Te ngwang atani kà ngbaku nzəngtəng á yà ashar ìsəm pa iparəm amaɲ pa parəm ka aɓuɓo, ká oga ndar pa nshatɗing ká atak mmumwak pa nshatɗing.
16 Nwang atani aga anung asal agəlaɲ va ta á yà ashar ìsəm pa ishatɗing ava mmá lok ɓyen pa gənggəng ká afini alinin aga ndəng izər ivyau, ká nrəzang pa gar, ká nrəzang. Á yà ká oga ndar pa nneɗing ká atak mmumwak pa nneɗing.
17 Nkpaktak oga ndar va ka ashe agəlaɲ te, á yà ká iyaɱ iga nrəran ká nzuzong iga aazurfa, ká atak mmumwak ngga acham arəzang.
18 Nwang agəlaɲ va ta á yà ashar igbal ka ìsəm pa ìtukun, mbəbal ashar ìsəm pa ifangshat amaɲ pa tukun, mməmak ashar pa fangshat ka aɓuɓo, ká atani aga nlok ká afini alinin anənaɲ, ká atak mmumwak aga acham arəzang.
19 Nkpaktak oga iyaɱ inok aghal aYawe kaku nza inok nggo, ká nkpaktak oga avan akun aga nrán aghal ká oga avan akun agəlaɲ á yà aga acham arəzang.
20 <<Nak oIsarila á ɓa ká mmì mpyet nnənaɲ a ɓu kaku apər, na apitila va ta á yà kà nnrì pa ɗəkər.
21 Ka ashe Aghal Mɓut kà nsəm atani ava kà mpyal akwati aga nsar nnap-nlà te, uHaruna ká ovan wò á nak ishi ká apitila va ta á yà kà nrí pa ɗəkər kà mpyal aYawe á ɓàn ká arurong á ga á chu ìpin. Nva ta á yà nnap nnəm ngga mbyet mbyet ólsarila ka ashe nkpaktak nlwàk oza.>>

28

Iyaɱ isham ANəm uga mpyal awop

1 <<Ba ká ùgənang ɓu uHaruna ká ovəvan onunggwan ka ashe oIsarila á yà nzəng ká ɓu, uNadap ká uAbihu, uEleazar ká uItama na ó nəm inok onəm oga mpyal awop á mi.
2 Dán ílukwán íyə́ryər ugənnang ɓu uHaruna kaku ìzhàn ká ibyen.
3 Là nkpaktak onəm oga nnyi inok awo ova n yə́l oza ká aghan na oza á dán ílukwán iga nggar uHaruna kaku nnəm inok anəm uga mpyal awop á mi.
4 Oga ilukwan va ta oza i dán, ìya ìlukwan ìkwoksok, ìlukwan ìkwoksok, ìlukwan iwángwang, ìlukwan iga ashe, iyaɱ ishi, ká ngbat. Oza á dán ílukwán iyə́ryər va ta

ugənang ɓu uHaruna ká ovəvan onunggwan na oza á nəm inok onəm oga ǹshi iyam awop á mi.
5 Oza á nəm ká azənariya, ká afini aga ndəng ízər ivyau, ká nrəzang pa gàr, ká nrəzang, kang ká alinin anənan.>>

Ilukwan Ikwoksok

6 <<Oza á dán ìlukwan ìkwoksok va ta, á lok ká afini azənariya aga ndəng ízər ivyau, ká nrəzang pa gàr, ká nrəzang, ká alinin anənan, inok ánəm uga aghan.
7 Á yà ká ngbat agar pa mparəm ka aranchwangranchwang aga aparəm kakul nrəran.
8 Nggbat ìlukwan ikwoksokkwoksok nloklok á yà nnəm nzəngtəng ká afini azənariya aga ndəng ízər ivyau, ká nrəzang pa gàr, ká nrəzang, kang ká alinin anənan.
9 Wur ipáng izamzam pa iparəm te gyok adin ovan aIsarila ka apal oza.
10 Adin á yà pa kpadəng ka apal ipáng iro kang pa kpadəng ka apal izəngtəng ka atak inəmgbak oza.
11 Gyok adin ovan áIsarila ka apal ipáng iga iparəm va ta wa nva unəm uga nkpà ipáng i gyok asitam. Mwak oza ka ashe iyam iga nkpəkpán iga azənariya.
12 Ɓam oga ipáng iga iparəm va ta ka apal ngbat agar ìlukwan ìkwoksok wa ipáng iga nrəng ká ovan áIsarila. UHaruna á zong oga adin va ta ka apal agar wò kà mpyal aYawe kakul nrəng ká oza.
13 Nəm iyam iga nkpəkpán iga azənariya,
14 ká oga nzwar mmyarmyar pa mparəm ngga azənariya anənan. Te ran oga nzwar mmyarmyar va ta ka izər iyam iga nkpəkpán iga azənariya va ta.>>

Mpuluk ngga apal Ilukwan Ikaksok

15 <<Te dán mpuluk kakul nvan nnap, inok ánəm uga aghan. Nəm wa ìlukwan ìkwoksok ká azənariya, ká afini aga ndəng izər ivyau, ká nrəzang pa gàr, ká nrəzang, kang ká alinin amyarmyar anənan.
16 Mma kùp te á mal izər, ngwuwang ká mbəbal á yà mbal awo nza ngbak nggo.
17 Te dàt oga ipáng inənan va ta ǹzhi pa nnedíng ka pəpal. Ndàt nggəshi á yà ipáng irəzang va i ya atak pa halakhalak, ká iva wa ndəng ilur, ká iga ndəng ilyanggu.
18 Ndàt ngga mparəm á yà ipáng va ká nrezang, ká iva ikamkam, ká iva fəfər wa apye.
19 Ndàt ngga nshatɗíng á yà ká ipáng iga ndəng ishan, ká iva wa ndəng agbak, ká iva irezang pa gar.
20 Ndàt ngga nnedíng á yà ká ipáng iga ndəng izər ivyau, ká ipáng izamzam, ká iga ndəng ipəpa. Mwak oza ka ashe iyam iga nkpəkpán iga azənariya.
21 Ípang iga igbapchi aman pa parəm va ta ámal ka anung adin ovan áIsarila oga ogbapchi aman pa parəm. Nza ipáng nggo te, mmá gyok adin akum pa zəng ka izəzər ka ashe aga agbapchi aman pa parəm wa asitam.
22 <<Myar oga nzwar ngga azənariya anənan kakul ìya ìlukwan ìkwoksok.
23 Te nəm nkalɓang azənariya pa mparəm, mwak ka nggulyanggu ngga mparəm ngga apal ìya ìlukwan ìkwoksok.
24 Mwak nzwar azənariya ngga mparəm va ta ká izər nkalɓang ngga mparəm va kà nggulyanggu ìya ìlukwan ìkwoksok.
25 Te mwak ìjili nzwar ngga mparəm va ta kà izər iyam iga nkpəkpán iga azənariya. Mwak ka mpyal ngbat agar ìlukwan ìkwoksok.
26 Nəm oga nkalɓang azənariya pa mparəm kàɗi, te mwak oza ka ashe ka avəng nggulyanggu ngga mparəm ngga ìya ìlukwan ìkwoksok.
27 Nəm nkalɓang nkak kàɗi ngga zənariya pa mparəm, te mwak oza ka akum ngbat agar ìlukwan ìkwoksok ká nzwar kà mpipyal á dat ka atak ngugwang.
28 Te ran nkalɓang ngga izər ìya ìlukwan ìkwoksok ká izər nkalbang ngga izər ìlukwan ìkwoksok ká asang aga ndəng izər ivyau, á yà ka apal ngbat ìlukwan ìkwoksok kakul na á kpán ìya ìlukwan ìkwoksok kang a yok kat.
29 Te uHaruna i yar adin ovan aIsarila ka apal ìya ìlukwan ìkwoksok ngga nvan nnap kà ìkwoksok wò, awalang va uza i tar Atak Ayəryər kakul nvan nnap kà mpyal aYawe pa ɗəkər.
30 Nak aUrim ká aTummim ka ashe ìya ìlukwan ìkwoksok iga nvan nnap. Oza á yà kà ìkwoksok aHaruna awalang va uza i tar mpyal aYawe. Wa nnà ta uHaruna i yar oga iyam va ta pa ɗəkər kakul nvan nnap ka apal oIsarila kà mpyal aYawe.
31 Dán ìlukwan iwángwang iga avəng ìlukwan ìkwoksok á yà ndəng izər ivyau.
32 Á yà ká atak mpa ishi kà ishimsheshimshe, lok ishishak kakul kang acha kat.

33 Ka anunung ka avəng te, nəm oga awar ìkúmkúm iga ndəng izər ivyau, ká nrəzang pa gar, ká nrəzang a gang anunung aga avəvəng ká oga ibanggang azənariya kà ishimshe oza.
34 Dàt oza, awar ìkúmkúm i le te ibanggang azənariya, i le te awar ìkúmkúm, i le te ibanggang azənariya, wa nnà ta á ga agang avəvəng pa lat.
35 UHaruna i pá ìlukwan iwángwang va ta awalang va uza kà nnəm inok, kang mí yà kà nfe nnənap nvangva uza tar ashe atak ayəyər kà mpyal aYawe ká nvangva uza i fa, kakul kang uza a kú kat.
36 <<Nəm achuchwal aga azənariya anənan, te gyok na wa nggyok asitam, <Unənan ûYawe.>
37 Te ran ka izər iyam ishi ká asang aga ndəng izər ivyau, á yà kà mpyal iyam ishi.
38 Á yà kà isu uHaruna, kang uHaruna i yar nkpaktak mpat ka atak nná oga iyam inana inənan va oIsarila gar ka ashe imwa oza inənan. Á yà kà isu aHaruna pa ɗəkər kakul na iyam inana á yà iyam ikángkáng ka atak aYawe.
39 Dán ìlukwan iga ashe ká afini alinin anənan, lok iyam ishi ká afini alinin anənan, te Kàp ngbat á yà inok ánəm uga nzəzam.
40 Dán ílukwan iga ashe, kàp oga ngbat ká oga iyam ishi óvan aHaruna. Dán oza kakul ìɓyen ká ìzhàn.
41 Nvangva u mwak ilukwan va ta chit ûHaruna ugənang ɓu ka ovəvan onunggwan, te gor oza, nak awo ózą, na oza á yà o gargar kang oza i nəm inok onəm oga mpyal awop á mi.
42 Dán iyam aɗək iga afini alinin iva ikùr ka isong kakul ndàng imaləng oza.
43 UHaruna ka ovan wò onunggwan a mwak awalang va oza kà ntáng ashe Aghal Mɓut, kat te oza ɓa atak nshì iyam awop pa o nəm inok ka ashe atak ayəyər, na kang oza á ɓa ká mpat ishi oza akú kat. Iyam va ta á yà nnap nnəm ngga mbyet mbyet ka atak aHaruna ka akum ìjili jili.

29

Nggar Onəm oga nshì iyam awop
1 <<Iyam va ta ɓu nəm oza na á gar oza kakul na oza á yà onəm oga ǹshi iyam awop mi. Kpán iya inà inunggwan ká inagam pa iparəm iva yà ká mbyèt kat,
2 ká nzəngkəng ngga ǹyà ká annyer kat, ká awoina va yà ká annyer kat ká mmì, ká nzəngkəng ndatdat ngga ǹyà ká anyer kat va mmá ɓəl ká mmì. Nəm oza ká mmák izangzəng ǹyalyal.
3 Nak oza ka ashe nkatəp kang ɓu ɓa ká ka ashe nkatəp va ta, ɓa ká inà inunggwan ka ínagam iga iparəm va ta.
4 Ɓa ká uHaruna ká ovəvan onunggwan ka anung asal Aghal Mɓut, te nàl oza ká ndəng.
5 Te mwak ilukwan uHaruna, iga ashe, iwangwang, iga ìkwoksok, ka mpuluk, kang ɓu kpán aɗək á na ká ngbat.
6 Pá iyam ishi á na ká ishishi, te ɓam achuchwal ayáryər va ta ka izər iyam ishi.
7 Yar mmì ngga nggor, zuk á na ka ishi gar na.
8 Kà nvəvang te ɓa ká ovəvan, mwak ílukwan iga ashe ózą,
9 Kpán aɗək ûHaruna ká ovan wò ká ngbàt kang ɓu mwak iyam ishi ózą, te inok mpyal awop i yà nji oza mbyet mbyet. Asal va ta ɓu gar uHaruna ká ovan wò.>>
10 Te ɓa ká iya inà inunggwan ka anung asal Aghal Mɓut, te uHaruna ká ovan wò i nak awo oza ka apal ishishi.
11 Te pà iya inà inunggwan va ta kà mpyal aYawe ka anung asal Aghal Mɓut.
12 Dok nchər iya inà inunggwan va ta ká ifang ɓu na u ɓàp kà oga nggungung atak nshì iyam awop, te tar aɓuɓo pa kpaktak ka akum atak nshì iyam awop.
13 Wur nkpaktak mpip va gún oga iyamfu ka nvəngva ka izər anì, ka oga arusok aga aparəm ká mpip oza, te shì ka apal atak nshì iyam awop.
14 Te wur izhé iya inà inunggwan va ta ká awuwa ká oga iyamfu, shì oza ka apər kà nsəm apak, iyam inana nnap mɓángɓang.
15 <<Te kpán ìnagam pa izəng, na uHaruna ka ovan wò á nak awo oza ka apal ishi ìnagam va ta.
16 Pà ìnagam va ta, te dok nchəchər sháng kà nkpaktak ngbak atak nshì iyam awop.
17 Te nyat ìnagam va ta, nàl iyamfufu ká oga mbwangbwangbwángbwáng, te gwang oza ka ìnyatnyat va ká ishishi.
18 Te shì nkpaktak ìnagam va ta ka apal atak nshì iyam awop. Iyam inana iga nshì pa ɗwot ûYawe, inəngnəng ichángchàng, iyam inana iga nshì ûYawe.>>

19 <<Te kpán ìnagam izəngtəng na uHaruna ká ovan wò á nak awo oza ka apal ishi ìnagam va ta.
20 Pà ìnagam va ta te dok nchəchər na u ɓàp ka apal arwangchwang achwang aga awóri aHaruna ka ovəvan onunggwan. Dok kà ífang inunggwan iga awóri, ká ífang inunggwan iga shar ari oza. Te shang aɓo nchər va ta kà nkpaktak ngbak atak nshì iyam awop.
21 Dok nchər va ka apal atak nshì iyam awop, ká mmì ngga nggar, te shang ka apal aHaruna ká ìlukwanlukwan, ká ovəvan onunggwan ká ìlukwan oza. Uza ká ovəvan onunggwan ká ílukwan oza i yà oyáryər.>>

22 Wur mpip ìnagam va ta, mpip aswal, ká ngga iyamfu, ká ngga anì, ká arusok aga aparəm ká mpip oza, ká isong iga awóri, kakul ìnagam iga nnak awo.
23 Yar mɓit nzəngkəng, ká awoina pa zəng ava mmá nəm ká mmì, ká nzəngkəng ndatdat pa nzəng a fa ka ashe nkatəp nzəngkəng va ngga ǹyà ká anyer kat va ká mpyal aYawe.
24 Nak nkpaktak oga iyam va ta ka ashe awo aHaruna ká ovəvan, na oza á ghap, iyam inana iga ǹyegye ûYawe.
25 Kam ka awo oza, te shì ka apal atak nshì iyam awop, iyam inana inəngnəng ichángchàng kà mpyal aYawe. Iyam inana iga nshì pa ɗwot ûYawe.
26 Yar ǹjat ìnagam iga nnak awo ûHaruna, te ghap wa iyam inana iga ǹyegye kà mpyal aYawe, na á yà ǹji ɓu.

27 <<Gar ǹjat iyam inana iga ǹyegye nva mmá yegye ká isong ngga iyam ibutɓut iva mmá ghap ka ashe ìnagam iga nnak awo, ka ashe iyam va iji aHaruna ká ovəvan.
28 Iyam va ta i yà iji aHaruna ká ovəvan ka ashe oIsarila pa dəkər kakul iyam inana. I yà iyam inana ka atak oIsarila ka ashe nləfər oza ngga iyam inana iga ntəm ikángkáng, iyam inana oza ûYawe.>>

29 <<Ilukwan iyáryər aHaruna i yà iji ovəvan kà nvəvang, te mí zuk mmì ózą mí nak awo ózą.
30 Unəm va yà unəm uga mpyal awop ka nvang aHaruna ka ashe ovəvan te, uza i mwak oga ílukwan va ta i nəm nra pa nfangshat kang uza i ɓa ashe Aghal Mɓut pa ô nəm inok ka atak ayəryər.

31 <<Yar ìnagam iga nnak awo, te pək izhìzhe ka Atak Ayáryər.
32 UHaruna ká ovan wò onunggwan á ri izhé ìnagam va ta nzəng ka nzəngkəng va ka ashe nkatəp ka anung asal Aghal Mɓut.
33 Te oza á ri iyam va mmá mwa ishi ká kakul nnak awo ká nggar oza. Unəm ugafak i ri oza kat kakul oza iyam iyáryər.
34 A yà pa izhé, kat te nzəngkəng kakul nnak awo achu ìpin kpakkpak te, shì ká apər, mí ri kat kakul iyáryər.

35 <<Asal va ta ɓu nəm ká uHaruna ká ovan wò wa nva ka n nak ɓu, nnak awo ózą i yar nra pa nfangshat.
36 Nza ilum nggo te na iya inà inunggwan iyam inana nnap mɓángɓang kakul mmwa ishi. Jen atak nshì iyam awop ka atak mmwa ishi kakukul, te gor na u gar na.
37 Mwa ishi atak nshì iyam awop ka apal nra pa nfanshat na u gar na á yà ayáryər va ji. Nkpaktak iyam va i dok te i yà iyáryər.

38 <<Iyam va ta ɓu yichi ka apal atak nshì iyam awop nza ilum nggo. Itam iga ìzun pa ìzəng pa iparəm.
39 Yichi ìtam pa ìzəng ká ìpin, te pa ìzəng ká arurong.
40 Ìtam iga nggəshi te yichi nzəng ká mmak ǹyalyal ka ashe ìkpáng mmak pa ìzəng, ká mmì mpyet pa ɗap ká ndəng ìbangbang ǹsámsàm akwaya pa zəng, iyam inana iga ngwa.
41 Yichi ìtam izəngtəng ká arurong wa nva u yichi iyam inana ìpirkur ká iga ngwa ká ìpin, inəngnəng ichángchàng, iyam inana iga nshì ûYawe.
42 I yà iyam inana iga nshì pa ɗwot pa dəkər ka ashe oga nlwàk wo ka anung Aghal Mɓut kà mpyal aYawe, ka atak va ta mi gwang ka ɓu kang mi là nnap ká ɓu.
43 Mi gwang ká oIsarila ka atak va ta, kang i yà ayəryər ka atak ìzhàn mi.
44 Mi gar Aghal Mɓut ká atak nshì iyam awop, kang uHaruna ká ovan wò te mi gar i nəm inok á mi wa onəm oga ǹshi iyam awop.
45 Mi təm ka ashe onəm oIsarila mi yà Inan oza.
46 Kang oza i nyi pa mmami na uYawe, Inan oza ùva fa ká oza ka ashe mbin aMasar kakul na n təm ka ashe oza. Mmami na uYawe, Inan oza.

30

1 <<Mye atak nshì iyaɱ awop kaḵul nshì iyaɱ inə́ngnəng ichángchàng, nəm ká̱ akun akasiya.
2 Mbəbal á yà ashar pa̱ zəng ka̱ aɓuɓo, ngwuwang á yà ashar pa̱ zəng ká̱ aɓuɓo, ngwuwang ká̱ mbəbal á mal izər, te irurup á yà ashar pa̱ shatɗing. Nggúnggúnggúnggúng á yà nnəm iyaɱ izəngtəng.
3 Ɓam aranchwangranchwang ká̱ oga ngbəgba̱k ká̱ nggúnggúnggúnggúng ká̱ azənariya anənaɲ. Ràp nzaɱ kà nkpaktak oga ngbəgba̱k ká̱ azənariya.
4 Nəm nkalɓang azənariya ka̱ avəng aranchwangrangchwang pa̱ mparəm kà nza̱ ngba̱k nggo ka̱kul á yà atak mmwàk nkpá nggang ngga ǹyəyar.
5 Nəm oga nkpá nggang ngga akun akasiya, te ɓam izəzər ká̱ azənariya.
6 Nak atak nshì iyaɱ awop va̱ ta kà mpyal atani va ká akwati aga nsar nnap-nlà, kà mpyal anung aga nkukuk va ka̱ apal akwati aga nsar nnap-nlà, ka̱ atak va̱ ta mi gwang ká ɓu.
7 UHaruna á dung iyaɱ inəngnəng ichángchàng ka̱ apəpal nza̱ ìpin nggo, nva̱ uza̱ i ɗaɱshi oga apitila te, uza̱ á dung.
8 UHaruna á dung ká̱ arurong nva̱ uza̱ i ɗaɱshi oga apitila, iyaɱ inəngnəng ichángchàng iga ndung pa̱ ɗəkər kà mpyal aYawe ka̱ ashe nkpaktak oga nlwàk wo.
9 Kang wa dung nro paɗi, ka̱t te wa yichi iyaɱ inana iga nshì pa̱ ɗwot, ka̱t te iyaɱ inana iga ìpirkur ka̱ apəpal ka̱t. Kang wa tar iyaɱ inana iga ngwa ka̱ apəpal ka̱t.
10 Nva̱ng pa̱ zəng ka̱ ashe ìzun uHaruna á nəm mmwa ishi ka̱ apal oga nggúnggúnggúnggúng ka̱ ashe nchə̀r iyaɱ inana nnap mɓáɲgɓang ngga mmwa ishi. Pa̱ nzəng ka̱ ashe ìzun uza̱ i mwa ishishi ka̱ ashe nkpaktak nlwàk wo, ayə́ryər va̱ ji pa̱ kpaktak ûYawe.>>
11 Te uYawe là uMusa pa̱,
12 <<Awalang va ɓu kung iyə̀l oIsa̱rila te, nkpaktak oza̱ i mwa ishi oza̱ ûYawe, na kang arwa aɓáɲgɓang aro á ɓa ka̱ apal oza̱ ka̱kul nkung oza̱ ka̱t.
13 Iyaɱ va ta̱ nkpaktak unəm va̱ mmà kung na chit te i mwa, agera* pa̱ gba̱pchi nna nkap ashekel kà ishimshe ka̱ anung ashekel aga Atak Ayə́ryər. AGera pa̱ gba̱pchi va̱ ta i yà iyaɱ iɓutɓut ûYawe.
14 Nkpaktak unəm va̱ mmá kung na chit, á ɓan kà ìzun ìsəm pa̱ iparəm ɓa ga apal te, i na iyaɱ iɓutɓut ûYawe.
15 Unəm uga ndur i na i mak iji agerah pa̱ gba̱pchi ka̱t, kang unəm uga nkun i na iyən agba̱pchi ka̱t, nva̱ ó ɓa ká iyaɱ iɓutɓut ûYawe ka̱kul mmwa ishi wo a.
16 Ka̱m mbwai ngga mmwa ishi va̱ ta ka̱ atak oIsa̱rila, na u nəm inok ká ka̱ Aghal Mɓut, te i yà iyaɱ iga nrəng ká ólsa̱rila kà mpyal aYawe ka̱kul mmwa ishi oza̱.>>
17 Te uYawe là uMusa pa̱,
18 <<Nəm asu ká izan iga nchəcher ká acham arəzang ka̱kul nnal awo ká ashar. Sung kà mbagar Aghal Mɓut ká atak nshì iyaɱ awop, te nak ndəng ka̱ ashishe.
19 UHaruna ká ovan wò i nàl awo oza̱ ká ashar oza̱ ká ndəng va̱ ta.
20 Kang oza̱ i táng ashe Aghal Mɓut ka̱t te i ɓa atak nshì iyaɱ awop pa̱ o nəm inok, o yichi iyaɱ inana iga apər ûYawe te, oza̱ i nàl ishi oza̱ na kang oza̱ á kú ka̱t.
21 Oza̱ i nàl awo ká ashar oza̱ na kang oza̱ á kú ka̱t. I yà nnap nnəm ózạ̄ mbyet mbyet, ka̱kul aHaruna ká akukum ka̱ ashe nkpaktak oga nlwàk oza̱.>>
22 Te uYawe là uMusa pa̱,
23 <<Kwap ishi ɓu oga iyaɱ iga nggol iyaɱ-nrì inənaɲ, njəng ìkun iɗəɗek ashekel igba̱l pa̱ ìtukun, ká mmáḵma̱k ikwoksok ìkun ìɗəkɗək ashekel igba̱l pa̱ ìparəm ká ìsəm pa̱ ìtukun, ká nggal iɗəkɗek ashekel igba̱l pa̱ iparəm ká ìsəm pa̱ ìtukun,
24 ká mmáḵma̱k agwal ìkun ìɗəɗək igba̱l pa̱ ìtukun, ka̱ anung ashekel aga Atak Ayə́ryər, ká mmì mpyet pa̱ ɗa̱p.
25 Nəm mmì nyə́ryər ngga nggar nggwánggwáng, á yà mmì ngga nggar.
26 Te gor Aghal Mɓut ká akwati aga nsar nnap-nlà,
27 ká atebəl ká nkpaktak oga iyaɱ inunok, ká apitila aga idari ká oga iyaɱ inunok, ká atak ndùng nturari,
28 ká atak nshì iyaɱ inana ká nkpaktak iyaɱ inunok, ká asu ká izəzan.
29 Gar oza̱ na oza̱ á yà iyə́ryər va ji pa̱ kpaktak. Nkpaktak iyaɱ va̱ i dok oza̱ te i yà iyə́ryər.
30 Gor uHaruna ká ovəvan na u gar oza̱ á nəm inok á mi wa onəm oga nshi iyaɱ awop.

---

* **30:13 30.13** *agerar* mmàl ìɗək iyaɱ ka̱ ashe achu iHiburu

31 Te ɓù là ólsạrila pạ, <Nna tạ i yà mmì mi nyə́ryər ngga nggar kạ ashe nkpaktak oga
nlwàk wo.
32 Mí yà kạ nzuk unəm kạ izər na pa kạt, ó yà kạ nnəm nro wa nva ta kạt, iyạm
iyə́ryər, i yà iyạm iyə́ryər a wo.
33 Unəm va kpaktak nəm apir mmì vạ ta, kạt te á zuk unəm ugafak uga mpyal awop
kạt te, mí tutur na i fa kạ ashe onəm mi.> >>
34 UYawe là ûMusa pạ, <<Wur íshi ɓu, oga iyạm iga nggol iyạm-nrì, anatap, aushelet,
awehelbənah, ká njeng nnə́ngnəng ichángchàng nnənạn, ozạ á mal izər.
35 Te gwang nturari wa ánəm uga nnyi ngugwang, nak mmán kà, á yà pạ zarara,
nyə́ryər.
36 Kpạk kạ ashishe kpà pạ ɓirəkɓirək, te nak kà mpyal akwati aga nsar nnap-nlà kạ
ashe Aghal Mɓut, kạ atak va ta mi gwang ká ɓu, á yà iyə́ryər va ji pạ kpaktak a wo.
37 Nturari vạ ó nəm kạ asạl ata te, ó yà kạ nnənəm kạkul ishi wo kạt, o nak á yà iyạm
iyə́ryər ûYawe.
38 Nkpaktak unəm vạ nəm wa nva ta kạkul ishi wò te, mí tutur na i fa kạ ashe onəm
mi.>>

31

UYawe yak uBezalel ká uOholiyap

1 Te uYawe là uMusa pạ,
2 <<Dər, n yak uBezalel uya aUri ukà aHur akum aYahuda chit.
3 N nak aRuhu mi á na, ká aghan, ká nkpán ìpir nnàp, ká nnyi, ká nkpaktak nnyi ngga
nəm iyạm iga awo pạ ɗongɗong,
4 na uzạ á fa ká iyạm nnəm pạ ɗongɗong, azənariya, aazurfa, ká acham arəzang,
5 ká ipáng igyokgyok kạkul atak aga ndədat, ká nkpà akun ká inok iga awo pạ
ɗongɗong.
6 Dər, n yak uOholiyap uya aAhisamak uga akum aDan nzəng ká na. N na aghan aga
nnyi nəm inok nkpaktak onəm oga nnyi nnəm inok, na ozạ á nəm nkpaktak iyạm iva n
nak ɓu pạ û nəm,
7 Aghal Mɓut, ká akwati aga nsar nnap-nlà, ká anung aga nkukuk avạ kạ apəpal, ká
nkpaktak oga iyạm iga ashe aghal,
8 ateɓəl ká iyạm inunok, idari apitila, ká atak nshì iyạm awop inə́ngnəng ichángchàng,
9 ká atak nshì iyạm awop inana ká iyạm inunok, ká asu ká izəzan,
10 ká ìlukwan iloklok inənạn, ká ìlukwan iyə́ryər kạkul ánəm uga mpyal awop,
uHaruna, ká ìlukwan ovəvan onunggwan kạkul inok ozạ onəm oga mpyal awop,
11 ká mmì ngga nggor ká nnə́ngnəng ncángchàng kạkul atak ayəyər. Ozạ á nəm ozạ pạ
chatchat wa nva n là a ɓu.>>

ALum aSati

12 Te uYawe là uMusa pạ,
13 <<Là ólsạrila pạ, <Nkpak pạ o nak ishi ká ilum aSati mi, kạkul nnyám ìpir nnàp kà
ishimshe mi ká wo ká oga nlwàk wo ngga mɓa kạkul na o nyi pạ mmami uYawe uvạ gar
wo.
14 << <O kpak ilum aSati, kạkul á yə́yər ka atak wo. Nkpaktak unəm uvạ nəm
vyakshin ká ilum ivạ ta te, mí gbạl na. Nkpaktak unəm uvạ nəm inok kà ilum ivạ ta te,
mí tutur na í fa kạ ashe onənəm.
15 Nra pạ nkpạɗing ó nəm inok kạ shishe, kang nra ngga nfangshat i yà aSati ilum iga
njul, i yə́ryər ûYawe. Nkpaktak unəm uvạ nəm inok kà ilum ivạ ta te, nkpak mí gbạl na.
16 OIsạrila á kpak ilum aSati avạ ta á nak ishi ká nnap mpakpak kạ ashe oga nlwàk
ozạ ngga mɓa ghar mbyet.
17 I yà iyạm iga nnyám ìpir nnàp kà ishimshe mi ká oIsạrila ghar mbyet, kạkul kạ ashe
nra pạ nkpạɗing uYawe nəm apaɓur kạ apambin, te uzạ jul kang a yì kà nra ngga
nfangshat.> >>
18 Nvạngva uYawe gbạl nlà nnap ká uMusa kạ apal aƁam aSinayi te, uzạ na oga
achuchwal ìpang nnap nshetshet á na pạ iparəm iga nlìr ifang Inan.

32

Nnəm iya ìna iga azənariya

1 Nvaŋgva onəm ya pa uMusa kali kà nfə́r ka apal aɓam te, oza ɓut gáng uHaruna là á na pa, <<Wong, nəm inan á yi na á ləp mpyal á yi, kaku̱l í nyi iyaŋm iva ya uMusa uva fa ká yi ka mbin aMasar kat.>>

2 Te uHaruna là ózą pa, <<O zə̀p iyaŋm achwang azənariya ka achwang óchar wo ká ovan wo onunggwan ká ovan ochar ó ɓa ká á mi.>>

3 Te nkpaktak onəm zə̀p oga iyaŋm achwang oza iga azənariya ka achwang oza ɓa ká ûHaruna.

4 Uza kaŋm ka awo oza á tap ka apər te a me ichər gyok izəzər ka iyaŋm inok á ya wa iya ìnà. Te oza là pa, <<ÓIsarila, inan wo yà ta iva fa ká wo ka ashe mbin aMasar.>>

5 Nvaŋng nva uHaruna ya te uza me atak awop kà mpipyal, te uHaruna wór awór là pa, <<Ìpin te i yà nnəm nchang izər ûYawe.>>

6 Te oza wong ka iɓotak kà ìpin ikpakkpak kang oza yichi iyaŋm inánà iga nshì pa ɗwot ká iyaŋm inana iga ntəm ikángkáng. Onəm təm ri iyaŋm-nrì ka ngwa iyaŋm iwawa te, oza wong gbap nzaŋm akpit.

7 Te uYawe là ûMusa pa, <<Fər kəlak, onəm va u fa ká oza ka ashe mbin aMasar te, oza vyap ishi oza chit.

8 Oza ghaŋn kà gaɓaŋn nre asal ava n nák ôzą kang oza nəm ichər iya ìnà ishi oza ká azənariya. Te oza kuchi na nləfər á na kang oza là pa, <ÓIsarila, inan wo yà ta, iva fa ká wo ka ashe mbin aMasar.> >>

9 Te uYawe là ûMusa pa, <<N yà onəm ova ta chit, oza onəm oga nkak ishi.

10 Ǹyangmata te, re mi na nlak ìgwak mi a vang ka apal ishi oza na n zhì oza. Te mi nak ɓu yà akum achumchum.>>

11 Ka nna te uMusa sak anung uYawe, Inan wo pa, <<ÁYawe, sang kang ìgwak lak ɓu ká onəm ɓu va u fa ká ka ashe mbin aMasar ká ikam ichumchum ká awo akamkam yà?

12 U ɗom pa na oga aMasar á là pa, <Inan oza fa ká oza ká nrəng mɓáŋgɓaŋg pa u gbáng oza ka ashe oga aɓam, na u dərkən oza ká apambin> ɗò? Gaɓaŋn nfə́l ìgwak ɓu, re nrəng nnap ɓu nsusur ngga nzhi onəm ɓu.

13 Rəng ozwal ɓu, uAbəraham, uIshaku, ká uYakup, ova u sóng anung ózą ká ishi ɓu pa, <Mi nak àkum wo i yə́l wa izhan iga apaɓur, te nkpaktak mbin nva ta nva n yar nsar nnap-nlà pa mi na ovan wo í yà iyaŋm akúp oza mbyet mbyet.> >>

14 Te uYawe gaɓaŋn nrəng nnap wò ka apal nɗaktak nva uza ka yar pa o ɓa ká onəm wò.

15 Te uMusa fər ka apal aɓam ká oga achuchwal ipang aga nnap nshetshet pa aparəm ka awo wò, achuchwal ava mmá lir iyaŋm kà nkpaktak ngbak oza ngga mparəm.

16 Oga achuchwal ava ta te Inan à nəm oza, kang iyaŋm ǹlir va ka apəpal te Inan à gyok.

17 uJoshuwa fe nnáp ngham achu onəm te, uza là ûMusa pa, <<Nnáp achu ikùm ka ashe apak.>>

18 Kang uMusa là pa,

<<Ìcù igwan kat,
kat te ìcù pa mmá ri onəm ká ìkum kat.
Nnyi te, mmami kà ǹfe ìcù nnap-nshì.>>

19 Nvaŋngva oza ɓa dat ka apak te, uMusa ya ìya inà iva oza nəm kang oza kà ngbap nzaŋm, ka ashe nfə́l ìgwak pa gənggəng, te uza swang oga achuchwal ava ka awo wò ka avəng aɓam kang oza achwang pa rukutrukut.

20 Uza yar ìya inà va oza nəm shì kà apər, uza kpà wal mmák, wung ka apal ndəng, te nak oIsarila wá.

21 Te uMusa ɓəp uHaruna pa, <<Iza onəm ova ta nəm a ɓu kang u dapchi nnap mɓáŋgɓaŋg nchumchum ôzą yà?>>

22 Te uHaruna là pa, <<Kang ìgwak a lak unəm uga ǹzhi mi kat, u nyi onəm va ta nyi ká nɗom nnəm iyaŋm iɓáŋgɓaŋg.

23 Oza là á mi pa, <Nəm inan á yi na á ləp mpyal á yi, kaku̱l uMusa ta unəm uva fa ká yi kà mbin aMasar, í nyi iyaŋm iva yá na kat.>

24 Te n là ôzą pa, <Nkpaktak unəm va uwa yà ká azənariya te, oza á zèp á ɓa á mi.> Oza ɓa ká á mi kang n swang ka ashe apər te, ìya inà iva ta fa.>>

25 Ka nvaŋngva uMusa ya chit pa uHaruna nəm onəm ova ta chit í nfe nnap lap kat, kang oza sat iyaŋm iga ǹyəl kà mpyal okpà ìkum oza te,

26 uza sat ka anung asal ntar ashe apak, kang uza là pa, <<Nkpaktak unəm va uja aYawe te, re uza á ɓa atak mi.>> Te nkpaktak onunggwan oLawi ɓa gang na.

27 Uza là ôzą pa, <<Iyaŋm iva ta uYawe, Inan oIsarila là, <Nza unəm nggo á gal ndokchi kà ngbak wò. Te o ga anung asal ava ta o le avacho ka ashe apak. Ko udanggo á gbal

ugənnang wò, ko udanggo á gbaḷ ukpa wò, kang ko udanggo í gbaḷ unəm uga ngbaḳ nzhi wò.> >>
28 OLawi kpak iyaṃ iva uMusa là ôzạ, te onəm ìkalong pạ ishatɗing ka ashe onəm tàk nda nva ta.
29 Te uMusa là pạ, <<Nda nva ta o gar ishiwó chit kaḳul inok áYawe. Kaḳul ko udanggo gbáng ovan wò kaṭ te ugənnang chit, kaḳul nva ta te, uYawe nak nnap nnənaṇ á wó chit.>>
30 Ìpin fa kpaḳ te, uMusa là ônəm pạ, <<O nəm nnap mɓáṇgɓaṇg nchumchum chit. Ǹyangmata te, mi kyen atak áYawe mwote, mi nəm mwa ishi kaḳul nnap mɓáṇgɓaṇg wó nggo.>>
31 Te uMusa le atak áYawe á là pạ, <<Iyaṃ iwusa, onəm ata nəm nnap mɓáṇgɓaṇg nchumchum, kaḳul oza nəm ichər iga azənariya îshi oza.
32 Ká nnà te, yar nnap mɓáṇgɓaṇg oza, a yà pa kaṭ te, yà dəkən aɗin mi á le ka ashe ǹlir ɓu nva u lir á.>>
33 UYawe là ûMusa pạ, <<Mi dəkən aɗin anəm uva kpaktak nəm nnap mɓáṇgɓaṇg á mi ka ashe ǹlir mi.
34 Ǹyangmata te, ga láp mpyal onəm á ga atak va n là a ɓu. Dər, umaḷeka mi i watar mpyal ɓu. Kap ká nnà te, mi nyám ntàn ózạ kaḳul nnap mɓáṇgɓaṇg oza.>>
35 Te uYawe laṇ onəm ká arwa aɓáṇgɓaṇg kaḳul oza wop ìchər iva uHaruna nəm.

33

1 UYawe là ûMusa pạ, <<Wong re atak va ta, mmaɓu ká onəm va u fa ká oza ka ashe mbin aMasar o ga mbin nva n sóng anung ûAbəraham, ká uIshaku, ká uYakup, n là pạ, <Mi ga nnəna âkum ìjili wó.>
2 Mi ngga re ǹre ká umaḷeka kà mpyal wó, te mi ɓak oKanana, ká oAmori, ká oHiti, ká oPerizi, ká oHivi, ká oYebusi kpa.
3 Ga ashe mbin nva mbyal ká mmàl irizhe i nang kà. Ká nna te, mi ga nzəng ká wo kaṭ kaḳul mmawó onəm oga nkak ishi, le kang ma zhì wó ka apal asaḷ.>>
4 Nvaṇgva onəm fe nnap-nlà nrwarwa wa nva ta te, oza təm ká aɗor te unəm uro mwak iyaṃ ìsham wò kaṭ.
5 Kaḳul uYawe là ûMusa pạ, <<Là oIsaṛila pạ, <Mmawo onəm oga nkak ishi. A yà pạ mi ga nzəng ká wó i gbaṇg vaṇg kaṭ, te mi zhì wó. Ǹyangmata o zə̀p iyaṃ ìsham wó, te mi yak iyaṃ iva mal pa n nəm ká wó.> >>
6 Te oIsaṛila zə̀p iyaṃ ìsham oza ka aɓam aHorep.
7 UMusa pạ ɗəkər te i yar aghal kang à pak kà nsəm apaḳ pạ gbàṇgbàṇg, te uza wór pạ Aghal Mɓut. Kang nkpaktak unəm uva ɗom mmwo uYawe te, uza i ga Aghal Mɓut nva kà nsəm apaḳ á.
8 Nza awalang nggo va uMusa i fa ngga atak aghal te, nkpaktak onəm i wong i tong, nza unəm nggo ka anung aghal wò, i dər uMusa i tar ashe aghal ava ta kang.
9 Awalang ava uMusa a tar ashe aghal te, ǹdáng ìlulu i vang i sat ka anung aghal, te uYawe i là nnap ká uMusa.
10 Onəm i ya ǹdáng ìlulu sat chit ka anung asaḷ ǹtar aghal te, nkpaktak oza i wong kang nza uzəngtəng oza nggo i kúchi ka anung aghal wò.
11 UYawe i là nnap ká uMusa ìwu ká ìwu wa nva unəm i là nnap ká ukpa wò. Te uMusa i le apaḳ, ká nnà te uJoshuwa ukparikpari, uyenzaṃ uya aNun á re ashe aghal ava ta jo kaṭ.
12 UMusa là ûYawe pạ, <<Dər, u là á mi pạ, <Láp mpyal onəm ova ta,> kang nna u là á mi chit unəm uva ɓu re i ga nzəng ká mi kaṭ. Ká nna te, u là á mi chit pạ, <N nyi ɓu ká aɗin, kang ká nna kpa nchə̀r ɓu bàḷ chit kà mpyal mi.>
13 Ǹyangmata, kusukkusuk a yà pa nchə̀r mi bəbàḷ kà mpyal ɓu te, kusuk, ɗyang oga asaḷ ɓu á mi na ń nyi ɓu, na ń yà ká nchə̀r mbáḷbàḷ kà mpyal ɓu. Nak ishi ká kpa pạ onəm ova ta onəm ɓu.>>
14 Te uYawe là pạ, <<Mi ga nzəng ká ɓu, kang mi na ǹjul a ɓu.>>
15 Te uMusa là á na pạ, <<A yà pa ɓu ga nzəng ká yi kaṭ te, kang a re yi i wong ka atak ava ta kaṭ.
16 Mí nəm sang mí nyi pạ mmami ká nchə̀r mbaḷbàḷ kà mpyal ɓu, mmami ká onəm ɓu, a yà pa u ga nzəng ká yi kaṭ yà? Iza i nyám nɗongɗong mi ká onəm ɓu ka ashe nza onəm nggo va ka apambin yà?>>
17 Te uYawe là ûMusa pạ, <<Mi nəm iyaṃ iva ta iva u ɓəp, kaḳul pạ u yà ká nchə̀r mbaḷbaḷ chit kà mpyal mi, kang n nyi ɓu ká aɗin.>>
18 Te uMusa là pạ, <<Kusuk, nyám ìzhàn ɓu á mi.>>

19 Te uYawe là pa, <<Mi nak nkpaktak inənan mi i watar kà mpyal ɓu, te mi wór aɗin
mi ayə́ryər kà mpyal ɓu, kang mi nyám nrusok afu unəm uva mi nyám nrusok afu, te mi
nyám nrwa ìgwak unəm uva mi nyám nrwa ìgwak.
20 Ká nnà te, ɓu yà ká n ya asal awu mi kat, kakul unəmləbər uro yà i ya mi kang i lár
kat.>>
21 Te uYawe là pa, <<Dər, atak nata kà ngbak mi, ava ɓu tal kà ka apal aɓam,
22 nva ìzhàn mi i yà kà ngwatar te, mi nak ɓu ká mbagar ìpang iva ta, te mi ka ɓu ka
awo mi ya mi watar kang.
23 Nna chit te, mi yar awo mi i le te, ɓu ya asəm mi. Ká nnà te, mí ya asal awu mi kat.>>

34

Oga achuchwal ìpang ipipye

1 UYawe là ûMusa pa, <<Kpà oga achuchwal ìpang pa iparəm wa iga nggəshi nva, te mi
lir ka apal oza oga nnap-nlà nzəngtəng nva ka apal achuchwal aga nggəshi nva ka u
chwan á.
2 Gbar izər na ìpin na u kyen aƁam aSinayi, na u gwang ká mi ka apal itəngtəng aɓam
ava ta.
3 Kang unəm uro á kyen nzəng ká ɓu kat, kang a re mmá ya unəm uro kà nkpaktak
izər aɓam ava ta kat. Kang a re iyam nkang, kat te ína á ri nrì adatkulung ká aɓam ava
ta kat.>>
4 Te uMusa kpà oga achuchwal ìpang pa iparəm wa iga nggəshi nva, kang uza wong
ká iɓotak ga aƁam aSinayi, wa nva uYawe kà nak na. Uza wur oga achuchwal ìpang iga
iparəm ava ka awo wò.
5 UYawe fər vang ka ashe ǹdáng ìlulu tal ká na kata, kang à wór aɗin wò ayə́ryər,
uYawe.
6 Te uYawe watar kà mpipyal kang à wór awór pa, <<UYawe, uYawe, Inan iga nrwa
ìgwak ká nrusok afu, iga nlak ìgwak pa kəlak kat, ká mman mmákmak ká nnandar.
7 Mi nyám mman ngga nkur kat ngga nlwàk íkalong, mi yar mpat ká nfa iyamkak ká
nnap mɓángɓang, kang mi yà ká nre nnyám ntàn kat, mi mwo mpat opon ka apal ovan,
ká okəká oga mɓa, ka apal nlwàk ngga nshatɗing ká ngga nneɗing.>>
8 Te uMusa ɓəram pa kəlak ka mbin nəm awop.
9 Uza là pa, <<Kusuk, aPonzhinan, a yà pa nchə̀r mi bəbàl kà mpyal ɓu te, re
uPonzhinan á ga nzəng ká yi. Káp ka nva pa onəm ova ta oga nkak ishi, yar mpat ká
nnap mɓángɓang á yi kang ɓu kam yi wa onəm ɓu.>>
10 UYawe là pa, <<Dakdak, mmami kà ǹyar nsar nnap-nlà. Mi ga nnəm iyam iga nnəm
ayər kà mpyal nkpaktak onəm ɓu, iva nna ka fa chit ka ashe apambin kat te oga mbin
kat. Te nkpaktak onəm ova mmaɓu kà ishimshe oza í ya inok áYawe, kakul mi ngga
nnəm iyam iga nnəm ayər ka ashe wó.
11 Nak ishi ká nnap mpakpak nva mmami kà nnəna a ɓu nda nva ta. Dər, mi ga mɓàk
kà mpyal ɓu oAmori, oKanana, ká oHiti, ká oPerizi, ká oHivi ká oYebusi kpa.
12 O nəm dakdak kang o yar nsar nnap-nlà ká onəm oga mbin va mmawó kà ngga
ashishe kat, le a yà ajə̀p kà ishimshe wó.
13 Kaɗor nva ta te, o shin atak awop oza, o chwan ǹdáng nyə́ryər oza, kang ô kyen oga
ndar aAshera oza.
14 Kang o wop inan iro kat, kakul mmami uYawe, uva aɗin mi pa ìkpar, Inan iga ìkpar.
15 <<Kang wa yar nsar nnap-nlà ká onəm ova kà ntəm ka ashe mbin va ta kat, kakul
oza í nəm mmai ká inan oza, kang í na nləfər iyam ipápà ínan oza, te oza á chal ɓu pa u
ga ká oza, te ɓu ri nləfər oza.
16 Kang wa yar nsar nnap-nlà ká onəm ova kà ntəm ka ashe mbin va ta kat, kakul wa
kam ovan ochar oza ôvan ɓu onunggwan, ova í nəm mmai ka atak ngwop oga inan oza
te, í nak ovan ɓu onunggwan í nəm mmai á mi.
17 <<Ɓu yà ká nlá inan íshiɓu kat.
18 <<Wá nak ishi ká nnəm nchang izər ngga nrì iyam-nrì iga ǹyà ká anyer kat. Nra pa
nfangshat ká awalang va mmá nak ka ashe apye aAbip,* ri iyam-nrì iga ǹyà ká anyər
kat wa nva kà n nak ɓu, kakul ka ashe apye ava ta na o fa ká ka ashe mbin aMasar.
19 <<Nza amar aga nggəshi ayen anunggwan nggo te á jam, kang nkpaktak amar
iyamkang ɓu agəshi inunggwan á jam.
20 Mwa ishi amar azhaki aga nggəshi ká ìtam, kang a yà pa u mwa ishishi kat te,
ɓəkchi ishishak. Wa mwa ishi nkpaktak ovan onunggwan ɓu oga nggəshi.

* **34:18 34.18** *aAbip* na apye va iyam izhakan i fa ká.

<<Kang unəm uro a ɓa mpyal mi ka̱ awo lakchi ka̱t.
21 <<Wa nəm inok nra pa̱ nkpa̱ɗing kang kà ilum iga ifangshat te, nkpak ɓu jul. Ko ka̱ awalang aga nsuk iya̱m ká̱ aga mɓəɓən kpa.
22 <<Wa nak ishi ká̱ nnəm nchang izər oga asati ká̱ awar aga nggəshi aga ibəshi, ka̱ nnəm nchang izər ngga mɓən iya̱m-nrì kà nkùr ìzun.
23 Nkpaktak onunggwan ɓu nkpak í nyám ishi oza̱ kà mpyal uNəm Uga Nzhi uYawe, Inan oIsa̱rila, nva̱ng pa̱ nshatɗing ka̱ ashe ìzun.
24 Mi ɓak oga mbin kà mpyal ɓu kang mi bol aswari ɓu, te unəm uro kúr nnəm aɗom mbin ɓu ka̱t, a yà pa̱ u ɓa mpyal aYawe, Inan ɓu nva̱ng pa̱ nshatɗing nza̱ ìzun nggo.
25 <<Kang wa yichi nzəngkəng ngga nəm ká̱ anyer ka̱ awalang ava̱ ɓu na nləfər iya̱mkang á mi ka̱t. Kang wa re nləfər ngga nggantal á chu ìpin ìkpa̱kkpa̱k ka̱t.
26 <<Wa ɓa ká̱ oga awar anənan aga nggəshi ìram ɓu kà ǹzhi aYawe, Inan ɓu.
<<Kang wa pə́k iya aɓəl ka̱t te ìtam iva̱ kà mma mbyal ka̱t.>>
27 UYawe là ûMusa kpa pa̱, <<Lir oga nnap-nlà nva̱ ta̱, ka̱kul ka̱ atak oga nnap-nlà nva ta̱ n yar nsar nnap-nlà ká̱ ɓu kang ká̱ oIsa̱rila.>>
28 UMusa təm ka̱ta ká̱ uYawe nra ìsəm pa̱ ineɗing ká̱ ìzwam ìsəm pa̱ ineɗing, á ri ka̱t á wá ka̱t. Te uza̱ lir oga nsar nnap-nlà ka̱ apal oga achuchwal ìpang, nna nnap mpakpak ngga ngbapchi.
29 Nva̱ uMusa fər ka̱ apal aɓam aSinayi ká̱ oga achuchwal ìpang pa̱ iparəm iga nnap nshetshet ka̱ awo wò te, asa̱l awúwu kà aməlamməlam ka̱kul uza̱ kà là nnap ká̱ uYawe, kang uza̱ nyi ka̱t.
30 Nva̱ngva̱ uHaruna ka̱ nkpaktak onəm oIsa̱rila ya asa̱l awu áMusa aməlam te, ayər nəm oza̱ kà ngga ndatkulung ká̱ na.
31 Ká̱ nnà te, uMusa wór oza̱, kang uHaruna ká̱ nkpaktak onəm oga mpyal mɓut onəm le ɓa atətak, kang uMusa là nnap ká̱ oza̱.
32 Ka̱ nvəva̱ng nva̱ ta te, nkpaktak oIsa̱rila ɓa dat, te uMusa na nkpaktak oga nnap mpakpak nva̱ uYawe na á na ka̱ apal aɓam aSinayi.
33 Nva̱ngva̱ uMusa gba̱l ká̱ nlà nnap ká̱ oza̱ te, uza̱ dang asa̱l awuwu ká̱ iya̱m iga ndang ishi.
34 Ká̱ nnà te, awalang ava̱ káp uMusa i ga mpyal aYawe pa̱ ô là nnap ká̱ na te, uza̱ i yar iya̱m iga ndang ishi iva̱ ta i le. Kang nva̱ngva̱ uza̱ i fa te, uza̱ là oIsa̱rila iya̱m iva̱ uYawe kà nak na,
35 kang oIsa̱rila i ya asa̱l awu áMusa i məlam. Te uMusa i dang asa̱l awu wò ká̱ iya̱m iga ndang ishi, ya uza̱ i le i ga nlà nnap ká̱ uYawe kàɗi kang.

35

Oga nnap nkpakkpak ngga ilum aSati
1 UMusa wór mɓut nkpaktak oIsa̱rila là ôza̱ pa̱, <<Oga iya̱m iva ta̱ uYawe nak wo pa̱ ó nəm.
2 O nəm inok ka̱ apal nra pa̱ nkpa̱ɗing kang ilum iga ifangshat nnyi te, i yá asati ilum iga njul, i yəryər ûYawe. Unəm uva̱ i nəm inok kà ilum iva̱ ta te, mí gba̱l na.
3 Ko apər te ó ma̱k ka̱ ashe oga nzhi wó kà ilum asati ka̱t.>>

Iya̱m inana ka̱kul nzhi awop
4 Te uMusa là nkpaktak oIsa̱rila pa̱, <<Iya̱m iva ta̱ uYawe nak chit pa̱ mmá nəm.
5 O kwap iya̱m iɓutɓut ûYawe. Re unəm uva̱ yəyar kà ìgwak wò te, uza̱ á ɓa ká̱ azənariya, aazurfa, ká̱ acham arəzang,
6 ká̱ iya̱m iga ndəng izər ivyau, ká̱ iga mɓan pa̱ ga̱r, ká̱ irəzang, ká̱ alinin anənan, ka̱ akpap iɓəl,
7 ká̱ awá inagám va mmá ɓán ká̱ ǹzazí, ká̱ awá iɓəl anənan ká̱ akun akasiya,
8 ká̱ mmì ka̱kul apitila, ká̱ iya̱m iga nggòl iya̱m ka̱kul mmì ngga nggar onəm, ká̱ iya̱m inəngnəng ichángchàng,
9 ipáng iza̱mza̱m ká̱ oga ipáng iro iva mi mɓam i dàt ka̱ izər ìlukwan ìkwoksok ká̱ mpuluk.
10 <<Nkpaktak onəm oga nnyi inok awo ka̱ ashe wó á ɓa á nəm nza̱ iya̱m nggo va̱ uYawe nak pa̱ mmá nəm,
11 aghal áYawe ká̱ iya̱m iga nggugún, ká̱ iya̱m iga nzùzong ká̱ ndədar, ká̱ ndədar nnárnàr, ká̱ ndədang, ká̱ atak mmùmwak,
12 ká̱ akwati aga nsar nnap-nlà, ká̱ ídari iga ǹyəyar, ká̱ iya̱m iga nkukuk, ká̱ atani aga nká Atak Ayəryər ava ji,
13 ká̱ atebəl, ká̱ ídari iga ǹyəyar, ká̱ nkpaktak oga iyəya̱m, ká̱ nzəngkəng áYawe,

14 ká ìdari apitila ká oga iyəyaɱ, ká oga apitila, ká mmì kaku nghan atak,
15 ká atak nshì iyaɱ inəngnəng ichángchàng, ká oga nkpá ngganku nggang, ká mmì ngga nggəgar, ká iyaɱ inəngnəng ichángchàng iga nshì, ká atani aga nggún anung asal aghal áYawe,
16 ká atak awop aga nshì iyaɱ awop, ká ìcha iga ngwàng iyaɱ, ká oga ídari iga ǹyəyar, ká oga iyəyaɱ, ká asu achumchum, ká akəkar,
17 ká oga atani aga agəlaɲ, ká ídari iga mmùmwak, ká atak mwak oza, ká atani anung asal aga ntar ashe agəlaɲ,
18 ká oga akun aga mpak aghal ká agəlaɲ, ká oga asang oza,
19 ká ílukwan inənaɲ iloklòk iva onəm oga mpyal awop í mwak kakul nnəm inok ka ashe Atak Ayéryər, ká ílukwan iyéryər kakul aHaruna, unəm uga mpyal awop, ká íji ovəvan onunggwan onəm oga mpyal awop.>>
20 Te nkpaktak oIsarila re atak aMusa,
21 kang nkpaktak unəm uva yəyar kà ìgwak wò pa o nəna te, a ɓa ká iyaɱ inana ûYawe, kakul mpak aghal aYawe. Kang oza ɓa ká iza nggo iva mmá ɗom kakul nnəm awop, kang kakul nnəm ílukwan ánəm uga mpyal awop kpa.
22 Nkpaktak onunggwan ká ochar ova yəyar kà ìgwak ɓa ká oga iyaɱ ìsham, oga nkalɓang azənariya ngga ifang, ká ngga achwang, ká ishuwa ishak. Oza na iyaɱ pa ɗongɗong iga azənariya iyaɱ inana iga ǹyegye ûYawe.
23 Unəm uva kpaktak uwa yà ká afini aga ndəng izər ivyau, ká arəzang pa gar, ká arəzang, ká alinin anənaɲ, ká akpap iɓəl, ká oga awá ítam aga mɓán ká ǹzazí, ɓa ká oza.
24 Ovəngva ká aazurfa ká acham arəzang ɓa ká uYawe, kang nza uzəngtəng oza nggo nva ká akun akasiya aɓyenɓyen kakul nza inok nggo ɓa ká.
25 Nkpaktak ochar ova ká aghan aga nlòk iyaɱ ɓa ká iyaɱ iva oza lòk ká awo oza, afini anənaɲ aga ndəng izər ivyau, ká nrəzang pa gar, ká arəzang, ká ìlukwan alinin anənaɲ.
26 Nkpaktak ochar oga aghan va lwom oza ka ashe ìgwak lòk akpap íɓəl.
27 Onəm oga mpyal ɓa ká ipáng izaɱzaɱ ká oga ipáng íro inənaɲ pa mmá ɓàm ka apal ìya ìlukwan ìkwoksok.
28 Oza ɓa ká oga iyaɱ iga nggòl iyaɱ kang ká mmì kakul apitila, ká mmì ngga nggar onəm, ká oga iyaɱ inəngnəng ichángchàng.
29 Nkpaktak oIsarila onunggwan ká ochar ova ɗom pa ó na iyaɱ inana kakul inok áYawe va nak ka atak áMusa te, oza ɓa ká iyaɱ inana iga nɗom ìgwak oza ûYawe.

UBezalel ká uOholiyap

30 Te uMusa là ôIsarila pa, <<O dər, uYawe yak uBezalel chit uya aUri ukà aHur ka akum ìjili aYahuda.
31 Uza yél na chit ká aRuhu Inan, á na aghan á na, ká nkpán ìpir nnap ká nnyi nnəm nza apir inok awo nggo,
32 pa uza á fa ká iyaɱ nnəm pa ɗongɗong iga azənariya, ká aazurfa, ká acham arəzang,
33 ká nnyi nggyòk ipáng kakul atak aga ndədat, ká nnyi nkpa akun kang á nnyi nnəm nza apir inok nggo.
34 UYawe nak chit kà igugwak pa uza á ɗyang, uza ká uOholiyap uya aAhisamak ka akum ìjili aDan.
35 Uza yél oza chit ká aghan aga nnəm nza apir inok nggo wa nkyen nzaɱ, ká nlulok ká afini aga ndəng izər ivyau, ká arəzang pa gar, ká arəzang, ká alinin anənaɲ, kang ká ílukwan ikak. Oza nyi nza apir inok nggo nyi iva mmá ɗuɗom ka ashe inok onəm oga inok.

36

1 <<Te uBezalel ká uOholiyap ká nza unəm uga aghan nggo uva uYawe na aghan ká nnyi nnəm nza apir inok nggo te, oza á ɗaɱshi Atak Ayéryər wa nva uYawe nak.>>
2 Te uMusa wór uBezalel ká uOholiyap ká nza unəm nggo nva uYawe na nnyi á na ká aghan aga inok awo, uva lwom na kà ìgwak pa ô ɓa ô nəm inok iva ta.
3 Te oza kaɱ nkpaktak iyaɱ iɓutɓut ka atak áMusa iva oIsarila ɓa ká kakul nnəm ka Atak Ayéryər. Kang oza ga mpyal ká mɓa ká iyaɱ inana iga nɗom ìgwak ûMusa nza ìpin nggo.
4 Te nkpaktak onəm oga nnyi inok awo va ka yà kà nnəm inok ka Atak Ayéryər, nza unəm nggo ka atak inok iva oza kà nnənəm re,
5 kang à ɓa là ûMusa pa, <<Onəm kà mɓa ká iyaɱ inok watar iva mmá ɗom kakul ngbal inok va uYawe nak pa mmá nəm.>>

6 Te uMusa nák nre ga ashe apaḵ pa, <<Ónunggwan ká ochar, kang unəm uro a ɓa ká iyaṃ inana iro lap kaḵul nnəm Atak Ayáryər kaṭ.>> Nna chit te onəm re mɓa ká iyaṃ ɗak.
7 Iyaṃ va mmá ɓa ká chit te, mməmak kúr ngbaḷ nkpaktak inok va ta aga watar.

Aghal áYawe

8 Nkpaktak onəm oga nnyi inok awo va ka ashe onəm oga nnəm inok nəm aghal áYawe. Oza nəm ká oga atani pa agbapchi nlòk alinin anənaṇ, ká afini aga ndəng izər ivyau, ká arəzang pa gaṛ, ká arəzang, ká alaḵaṇ oga akerup ka izəzər va unəm uga nnyi inok awo à nəm.
9 Nza atani nggo te, ngwuwang ashar ìsəm pa ineɗing amaṇ pa aparəm, kang mbəbal ashar pa akpaɗing. Nkpaktak oga atani va ta nrup oza mal izər.
10 Oza gwang atani pa atukun ka izər awan oza yà pa zəng kang aɓo aga atukun uza gwang ka izər awan oza na kpa yà pa zəng.
11 Oza nəm oga mɓol afini ndəng izər ivyau ka anung atani* aga nggəshi ka agbai kang à nəm iyaṃ zəngtəng va ta ka anung atani apəpar ka agbai.
12 Oza nəm oga mɓol ìsəm pa ìtukun ka apal atani aga nggəshi ka agbai, kang oga mɓol ìsəm pa ìtukun ka arwangchwang atani aga apəpar na oga mɓol va ta á mal ìkwoksok ká owan oza.
13 Te oza nəm oga iyaṃ iga nkam atani iga azənariya ìsəm pa ìtukun kaḵul ngwang oga atani ka izər awan oza, na aghal áYawe va ta á yà iyaṃ pa izəng.
14 Oza nəm oga atani aga akpap íɓəl pa gbaḅpchi amaṇ pa zəng kaḵul nggún apal ishi aghal áYawe.
15 Nza atani nggo ngwuwang ashar ìsəm pa ìneɗing amaṇ pa atukun kang mbəbal nnyi te ashar pa kpaɗing. Nkpaktak atani aga agbaḅpchi amaṇ pa zəng ava ta á mal izər.
16 Oza gwang oga atani pa tukun va ta ka anung zəngtəng kang aga akpaɗing ka anung zəngtəng.
17 Oza nəm oga mɓol ìsəm pa ìtukun ka arwangchwang atani aga nggəshi ka agbai, kang oga mɓol ìsəm pa ìtukun ka aranchwang aga apəpar.
18 Oza nəm oga iyaṃ iga nkam atani iga acham arəzang ìsəm pa ìtukun, na á iyaṃ iga ndədang pa izəng.
19 Oza nəm iyaṃ iga nggún aghal ka awá itám va mmá ɓan ká ǹzazí, kang ká aga ndang apəpal ká awá iɓə́l anənaṇ.
20 Oza nəm oga ndar akasiya aga ntong nzwang kaḵul aghal áYawe.
21 Nza ngwang ndar va ta nggo te, ashar pa gbaḅpchi amaṇ pa tukun, mbəbal ashar pa parəm ká aɓuɓo.
22 Nza ndar nggo te, mmá nəm ká nchak pa mparəm kaḵul nggwang ngwuwan. Oza nəm nkpaktak oga ndar aghal áYawe wa nnà ta.
23 Oza nəm oga ndar ìsəm pa iparəm kaḵul asaḷ nkwandal aghal áYawe.
24 Oza nəm oga atak mmùmwak aga aazurfa ìsəm pa ìneɗing ka akum ndar ngga ìsəm pa iparəm va ta. Atak mmùmwak pa mparəm ka akum nza ndar nggo kaḵul nggwang ncà nggangcà nggang ngga mparəm, kang wa nnà ta, atak mmùmwak pa mparəm kaḵul oga ǹcà nggang ndar nzəngtəng.
25 Ka ngbaḵ asaḷ mpal aghal áYawe te, oza nəm oga ndar ìsəm pa iparəm,
26 ká oga atak mmùmwak aga aazurfa ìsəm pa ineɗing. Atak mmùmwak pa mparəm ka akum nza ndar nggo.
27 Oza nəm oga ndar pa nkpaɗing ka asaḷ nsəm aghal áYawe, ka asaḷ ntar alum.
28 Oza nəm oga ndar nro kàɗi pa mparəm kaḵul nggulyanggu ngga mparəm ngga nsəm aghal áYawe.
29 Kà nggulyanggu ngga mparəm nva ta oza agwang ka akum kang à pá ìkan á na ka apal á yà iyaṃ pa izəng ka apal. Iyaṃ va ta oza nəm.
30 Oga ndar nva oza nəm pa kpaktak ka nsəm aghal te, pa nnaṇne ká atak mwak oza ngga aazurfa pa gbaḅpchi amaṇ pa kpaɗing, pa mparəm ka akum nza ndar nggo.
31 Oza nəm oga ndar nnárnàr ngga akun akasiya pa ntukun kaḵul aghal áYawe ka ngbaḵ nggəshi,
32 ndar nnárnàr pa ntukun kaḵul ngbaḵ nzəngtəng, kang ndar nnárnàr pa ntukun kaḵul nsəm aghal áYawe, ka asaḷ ntar alum.
33 Oza nəm ndar ngga ishimshe nnárnàr, nva ɓan kà ngbaḵ nro ga chu nro.
34 Oza ɓam oga ndar nva ta ká azənariya, kang à nəm oga nkalɓang ngga nkpán oga ndar nnárnàr nva ta ká azənariya, kang à ɓam ndar nnárnàr nva ta ká azənariya.

---

* **36:11 36.11***atani* nna oga atani aga atukun ava mmá gwang yà pa zəng.

35 Te oza nəm atani aga afini ndəng izər ivyau, ka arəzang pa gar, ká arəzang, ká alinin anənan. Oza lòk ká alakan oga akerup ka izəzər, inok ánəm uga nnyi inok awo.
36 Oza nəm ndar pa nneɗing ngga akun akasiya kang à ɓam oza ká azənariya, ká iyam iga nzùzong ngga azənariya, kang oza nəm atak mwak oza aga aazurfa pa neɗing.
37 Oza nəm atani aga anung asal aghal ká afini aga ndəng izər ivyau, ká arəzang pa gar, ká arəzang, ká alinin anənan, ava mmá lòk ɓyen pa gənggəng.
38 Oza nəm oga ndar pa ntukun ká oga iyam iga nzong oza. Oza ɓam ishi oza ká iyam iga nran oza ká azənariya, kang oza nəm atak mwak oza pa tukun ká acham arəzang.

37

AKwati

1 UBezalel nəm akwati aga nsar nnap-nlà ká akun akasiya, ngwuwang ashar pa shatɗing ká aɓuɓo, mbəbal ashar pa parəm ká aɓuɓo, nrurup ashar pa parəm ká aɓuɓo.
2 Uza ɓam ká azənariya anənan ka ashe ká nsəm, kang à me anunung gang ká azənariya.
3 Uza lá oga nkalɓang azənariya pa nneɗing kang à ran oza ká ka ashar aga nneɗing, oga nkalɓang pa parəm nza ngbak nggo.
4 Te uza nəm oga ndar akun akasiya kang à ɓam oza ká azənariya.
5 Uza mwak oga ndar nva ta ka ashe oga nkalɓang nva ka oga ngbak akwati kakul ǹyəyar.
6 Te uza nəm anung akwati ava ta ká azənariya anənan, ngwuwang ashar pa shatɗing ká aɓuɓo, kang mbəbal ashar pa parəm ká aɓuɓo.
7 Uza lá oga akerup pa parəm ká azənariya kà nkùr anung arwangchwang akwati ava ta.
8 AKerup pa zəng kà ngbak nro, kang akerup pa azəng kà nkùr ngbak nzəngtəng. Uza lá oga akerup ká iyam izəngtəng ká anunung.
9 Oga akerup ava ta ɓol oga abasəm oza ka apal kuk anung akwati. Asal awu oga akerup va ta i dər owan oza ka apal anung akwati.

ATebəl

10 UBezalel nəm atebəl aga akun akasiya, ngwuwang ashar pa shatɗing, mbəbal ashar pa zəng ká aɓuɓo, kang nrurup ashar pa parəm ká aɓuɓo.
11 Uza ɓam izəzər ka azənariya anənan kang à me anunung gang ká azənariya.
12 Uza nəm ìɗər wa mbal awo gang aranchwangranchwang, kang à me azənariya ka apəpal.
13 Uza lá oga nkalɓang azənariya pa nneɗing kakukul, kang uza gwang oza ka izər oga arwangchwang atebəl va ta ka atak ashishar.
14 Oga nkalɓang va ta mmá mwak datkulung ká ìɗər kakul oga ndar ngga ǹyàr atebəl ava ta.
15 Uza nəm oga ndar akun akasiya kakul ǹyàr atebəl, kang à ɓam izər oza ká azənariya.
16 Uza nəm oga iyam inok iga apal atebəl pa kpaktak ká azənariya anənan. Omà oga adakdai, ká asu, ká ibəchi, kakul nnak iyam inana iwawa.

ÌDari apitila

17 Uza nəm idari apitila ka azənariya anənan, uza lá ìjilijili ká idaridari, ká oga ásusu, ká mɓənggúmɓənggum, ká mbəbal, ká iyam izəngtəng.
18 Idari apitila va ta chak ìgwong pa ìkpaɗing ka izər idari iga ishimshe. Ìgwong pa ishatɗing kà ngbak nro kang pa ishatɗing kà ngbak nzəngtəng.
19 Ká oga asu pa shatɗing wa mɓənggum mbal ka apal ìgwong iga nggəshi, pa ishatɗing kà ìgwong ìro, wa nnà ta kà nkpaktak oga igwong iga ìkpaɗing ka izər idari apitila va ta.
20 Ka izər idari apitila te, oga asu pa neɗing wa mɓənggum, ká mɓənggum, ká oga mbal,
21 ká mɓənggum ka avəng nchak igwong iga iparəm ngga nggəshi, mɓənggum ka avəng nchak igwong iga iparəm ngga mparəm, kang mɓənggum ka avəng nchak igwong iga iparəm ngga nshatɗing, wa nnà ta ka anung nchak igwong iga iparəm iga ishatɗing va ta ka izər idari apitila.
22 Nkpaktak oga mɓənggumɓənggum, ká oga igugwong, ká idari apitila mmá lá ká azənariya anənan ká iyam izəngtəng.
23 Uza nəm oga apitila pa fangshat kakul idari apitila, kang uza nəm mɓəmɓəmɓəmɓəm, ká asusu ká azənariya anənan.

24 Uza nəm ìdari apitila va ta ká nkpaktak oga iyaṃ inunok ká azənariya va iɗəɗək
ashekel ìkalong pa ishatɗing.

ATak nshì iyaṃ awop aga iyaṃ inəngnəng ichángchàng

25 Uza nəm atak nshì iyaṃ inəngnəng ichángchàng ká akun akasiya. Ngwuwang ashar
pa zəng ká aɓuɓo, mbəbal ashar pa zəng ká aɓuɓo, kang nrurup ashar pa shatɗing. Oga
agbəshigbəshi mmá nəm ká iyaṃ izəngtəng.

26 Uza ɓam apəpal, ká nkpaktak ngbəgbaḵ, ká oga agbəshi ká azənariya anənaṇ, kang
à me ìɗər gang arwangchwang.

27 Uza nəm nkalɓang azənariya pa mparəm kà nza ngbaḵ nggo kang à mwak ka
avəng ìɗər kaḵul oga ndar ngga ǹyəyar.

28 Uza nəm oga ndar ngga ǹyəyar kang à ɓam ká azənariya.

29 Te uza nəm mmì nyáryər ngga nggor, ká iyaṃ inəngnəng ichángchàng, inok ánəm
uga nggwang iyaṃ inángnəng ichángchàng kpa.

38

ATak nshì iyaṃ awop aga nshì iyaṃ inana

1 UBezalel nəm atak nshi iyaṃ awop aga nshì iyaṃ inana ká akun akasiya, ngwuwang
ashar pa fangshat ká aɓuɓo, mbəbal ashar pa fangshat ká aɓuɓo, kang nrurup ashar pa
neɗing ká aɓuɓo.

2 Uza nəm agbəshi pa zəng kà nza nggulyanggugulyanggu ngga nneɗing nggo, oga
agbəshi va ta ká atak nshì iyaṃ awop yà iyaṃ zəngtəng, kang uza ɓam ka acham
arəzang.

3 Te uza nəm oga iyaṃ inok kaḵul atak nshì iyaṃ awop va ta, omà oga ngbət, ká oga
ashefər, ká oga asu, ká oga igapchi iga ifang, ká oga asu apər. Nkpaktak oza nnəm
acham arəzang.

4 Uza nəm alariya ká acham arəzang pá ka akum alə̀gər nkap ishimshe atak nshì
iyaṃ awop.

5 Te uza lá nkalɓang pa nneɗing kà nggulyanggu ngga nneɗing ká izər alariya aga
acham arəzang va ta kaḵul nkpán oga ndar.

6 Uza nəm oga ndar ká akun akasiya kang à ɓam oza ka acham arəzang.

7 Te uza mwak oga ndar va ta ká ashe oga nkalɓang ká ngbaḵ atak nshì iyaṃ awop
kaḵul ǹyəyar. Uza nəm atak nshì iyaṃ awop va ta awulong ká akun.

ASu kaḵul nnàl awo ká ashar

8 Kang uza nəm asu aga acham arəzang kaḵul nnàl awo ká ashar kang izəzan iga
acham arəzang ka atak oga agəlat ochar va i nəm inok ka anung Aghal Mɓut.

AGəlaṇ

9 UBezalel nəm agəlaṇ ava mmá ká ká atani aga alinin anənaṇ. Ka asaḷ nkwandal te,
ngwuwang ashar ìgbaḷ pa izəng ká ìsəm pa ìtukun.

10 Uza nəm oga ndar kaḵul atani ìsəm pa ìparəm ká oga atak mmùmwak ngga acham
arəzang ìsəm pa ìparəm, kang ká oga iyaṃ iga nzuzong ká iga nrəran iga aazurfa.

11 Uza nəm oga atani aga asaḷ mpal, ngwuwang ashar igbaḷ ka ìsəm pa ìtukun na kpa,
ká oga ndar oza ìsəm pa iparəm, ka oga atak mmwàk oza ngga acham arəzang ìsəm pa
iparəm, kang ká oga iyaṃ iga nzuzong, ká iga nrəran iga aazurfa.

12 Uza nəm oga atani ava ka asaḷ ntar alum, mbəbal ashar ìsəm pa ìfangshat amaṇ pa
tukun, ká oga ndar oza pa ngbapchi, ká oga atak mmùmwak pa ngbapchi, kang ká oga
iyaṃ iga nzuzong ká iga nrəran iga aazurfa.

13 Ka asaḷ nfa alum te, mbəbal ashar ìsəm pa ifangshat amaṇ pa tukun.

14 Kà ngbaḵ ngga nzəng ngga asaḷ aga ntar uza nəm oga atani aga nzuzong,
ngwuwang ashar ìsəm pa ìparəm amaṇ pa parəm ká aɓuɓo, ká oga ndar oza pa
nshatɗing ká atak mmwàk oza pa nshatɗing.

15 Kang kà ngbaḵ nzəntəng, uza nəm oga atani ngwuwang ashar ìsəm pa ìparəm amaṇ
pa parəm ká aɓuɓo, ká oga ndar oza pa nshatɗing ká oga atak mmwàk oza pa nshatɗing.

16 Nkpaktak oga atani va gáng agəlaṇ aghal va ta mmá nəm ká alinin aloklòk anənaṇ.

17 Oga atak mmwàk oga ndar va ta mmá nəm ká acham arəzang, ká oga atak nzuzong
ká oga iyaṃ iga nrəran iga aazurfa. Apal oza mmá ɓam ká aazurfa, kang nkpaktak oga
ndar agəlaṇ va ta mmá ran ká oga nkalɓang ngga aazurfa.

18 Uza nəm atani aga anung asaḷ agəlaṇ va ta uza lok ká alinin anənaṇ aga ndəng izər
ivyau, ká nrəzang pa gaṛ, ká arəzang, ká alinin anənaṇ, kang ngwuwang ashar ìsəm pa
ishatɗing kang nrurup ashar pa ìfangshat ká aɓuɓo wa nrup atani aga agəlaṇ.

19 Mmá təp atani ava ta ká ndar pa nneɗing ká atak aga mmwàk oza ngga acham
arəzang, ká oga iyaɱ iga nzong oza, ká iga nrəran iga aazurfa, kang mmá ɓam apal oza
ká aazurfa.
20 Nkpaktak oga iyaɱ iva mmá mpak aghal áYawe ká, kang ká agəlaɲ te, mmá nəm ká
acham arəzang.

OGa iyaɱ va mmá nəm inok ká

21 Ǹlir ìyəl oga iyaɱ iga nəm aghal áYawe nnà ta, aghal aga nnap mpakpak nva uMusa
nak mmá lir. UMusa nak oLawi ova ka nəm inok ka avəng aItama uya aHaruna, unəm
uga mpyal awop, pa á lir ìyəl iyaɱ iga nəm aghal áYawe.
22 UBezalel uya aUri, ukà aHur, uga akum aYahuda, nəm nkpaktak iyaɱ iva uYawe là
ûMusa.
23 Nzəng ká unəm uga kaɱ ishishi, uOholiyap uya aAhisamak uga akum aDan, unəm
uga nnyi nggyok iyaɱ, nlir nzaɱ iyaɱ, ká nlok iyaɱ ká afini ndəng izər ivyau, ká
nrəzang pa gaɼ, ká arəzang, ká alinin anənaɲ.
24 Nkpaktak azənariya va mmá me Atak Ayə́ryər ká te, ka ashe iyaɱ inana iga ǹyegye,
iɗəɗək ashekel ìkalong ìsəm pa ìnanne amaɲ pa fangshat ka ashekel ìgbaɻ pa ìfangshat ka
ìsəm pa ishatɗing, á mal ká ashekel aga Atak Ayə́ryər.
25 Ìyəl aazurfa va mmá ya ka atak nkung ìyəl mɓut oIsaɼila te, iɗəɗək ashekel ìkalong
ìgbaɻ pa ishatɗing ká amaɲ pa zəng, ká ìgbaɻ pa ìfangshat ká ìsəm pa ifangshat amaɲ pa
tukun, á mal ká ashekel aga Atak Ayə́ryər.
26 Nza unəm nggo na abəka pa azəng, nna aɓo ashekel ka atak mmák ashekel aga Atak
Ayə́ryər, ka anung á nza unəm nggo va mmá lir ka ashe nkung iyəl onəm oga ìkalong
ìgbaɻ pa ìkpaɗing ká amaɲ pa shatɗing, ká ìgbaɻ pa ìtukun ká ìsəm pa ìtukun, á ɓan kà
unəm uga ìzun ìsəm pa ìparəm.
27 Mmá nəm inok ká aazurfa ava ìɗəɗək ashekel ìkalong ìgbaɻ pa ishatɗing, nkpaktak
oga atak aga mwak oga ndar ngga Atak Ayə́ryər ká atani aga Atak Ayə́ryər ìgbaɻ pa
ìzəng. Ìɗək ashekel ìkalong pa ishatɗing iga aazurfa kaɻkul nza atak mmwak nggo.
28 Aɓo ashekel aga ìkalong pa ìzəng ká ìgbaɻ pa ìfangshat ká ìsəm pa ìfangshat amaɲ pa
tukun te, uBezalel nəm oga iyaɱ iga nzong oga ndar ká oga iyaɱ iga nran oza ká, kang
á ɓam oga apal ndar.
29 Acham arəzang iyaɱ inana iga ǹyegye va mmá ɓa ká te, iɗəɗək ashekel ìkalong
ìgbaɻ pa ìparəm ká ugbapchi amaɲ pa parəm ká ìgbaɻ pa ineɗing.
30 Ká nnà ta uza nəm oga atak mmwàk kaɻkul oga ndar ngga anung asaɻ aga aghal
aYawe, ká atak nshì iyaɱ awop aga acham arəzang, ká alariya aga acham arəzang, ká
nkpaktak iyaɱ inunok,
31 ká oga atak mmwàk gang nkpaktak agəlaɲ, ká oga atak mmwàk atani ka anung asaɻ
aga ntar agəlaɲ, ká nkpaktak oga iyaɱ iga mpak aghal áYawe, ká agəlaɲ.

39

OGa ilukwan ánəm uga mpyal awop

1 Onəm oga nnəm inok awo nəm oga ilukwan iyə́ryər inənaɲ iga ndəng izər ivyau, ká
nrəzang pa gaɼ, ká nrəzang iva unəm uga mpyal awop í pa kaɻkul nnəm inok ka ashe
Atak Ayə́ryər. Oza nəm oga ilukwan iyə́ryər kaɻkul áHaruna, wa nva uYawe nak uMusa.

ÌLukwan ìkwoksok

2 Oza nəm ìlukwan ìkwoksok iga azənariya ká afini aga ndəng izər ivyau, ká nrəzang
pa gaɼ, ká nrəzang, ká alinin anənaɲ.
3 Oza lá azənariya pa pileppilep kang oza cha pa səlen wa afini kaɻkul ntat kà ishimshe
alinin anənaɲ, kang ká ishimshe ndəng izər ivyau, ká nrəzang pa gaɼ, kang ká afini
arəzang, inok ánəm uga aghan.
4 Oza nəm iyaɱ iga apal agar pa mparəm kaɻkul ìlukwan ìkwoksok kang ɓam ka
ngbaɻkgbaɻk n ngga mparəm kaɻkul nrəran.
5 Oza nəm ngbat nnənaɲ ngga nrán ìlukwan ìkwoksok va ta ká iyaɱ inok izəngtəng ká
azənariya, kang ká afini aga ndəng izər ivyau, ká nrəzang pa gaɼ, ká nrəzang, kang ká
alinin anənaɲ, wa nva uYawe nak uMusa.
6 Oza daɱshi oga ipáng izaɱzaɱ ká iyaɱ iga nkpán oza iga azənariya. Te oza gyok
aɗin ovan oIsaɼila ka apəpal.
7 Te oza ran oza ka apal iyaɱ iga apal agar ìlukwan ìkwoksok, ipáng iga nrəng ká akum
oIsaɼila pa ìgbaɻpchi amaɲ pa parəm, wa nva uYawe nak uMusa.

Ìya ìlukwan ìkwoksok

8 Oza nəm ìya ìlukwan ìkwoksok ka iyaṃ inok izəngtəng iva mmá nəm ìlukwan ìkwoksok
ká, ká azənariya, kang ká afini aga ndəng izər ivyau, ká nrəzang pa gaṛ, ká arəzang, ká
alinin aloklòk anənaṇ.
9 Oza nəm ìya ìlukwan ìkwoksok va ta, te mmá kup ngwuwang ká mbəbal mal izər ká
mbal awo.
10 Te oza nəm atak ndàt ipang inənaṇ pa nneɗing ka apəpal. Ka atak mwak ngga
nggəshi te, ìpang irəzang iva i ya atak pa halakhalak, ká ìpang iga ndəng ilur, kang ká
ìpang iga ndəng agwal ikun,
11 ka atak ndàt ngga mparəm te, ìpang iga ndəng izər ivyau, ká ìpang ìkámkám, kang
ká ìpang ìfərfər wa apye.
12 Kà atak ndàt ngga nshatɗing te, ìpang iga ndəng ishàn, ká ìpang ndəng awar agbaḳ,
kang ká ìpang irəzang pa gaṛ.
13 Kang atak ndàt ngga nneɗing te, ìpang iga ndəng ilyanggu, ká ìpang izaṃzaṃ, kang
ká ìpang iga ndəng ipəpa. Nkpaktak oga ipang va ta mmá mwak ka ashe iyaṃ iga
nkpəkpán iga azənariya.
14 Nza ìpang nggo iga igbaḳpchi amaṇ pa parəm va ta ka anung aɗin ovan oIsaṛila,
kang nza ìpang nggo mmá gyok aɗin akum pa zəng ka izəzər wa asitam.
15 Oza nəm oga nzwar ngga azənariya anənaṇ kaḳul ìya ìlukwan ìkwoksok.
16 Kang oza nəm nkalɓang ngga azənariya pa mparəm, ká iyaṃ iga nkpəkpán pa
iparəm, kang oza mwak nkalɓang nva ta kà nggulyanggu ngga mparəm ngga apal ìya
ìlukwan ìkwoksok.
17 Te oza ran oga nzwar azənariya ngga mparəm va ta kà mɓol nkalɓang ngga
mparəm nva kà nggulyanggu ìya ìlukwan ìkwoksok,
18 kang kà ngbaḳ ngga mparəm ngga anung oga nzwar nva ta, oza ran ka izər iyaṃ
iga nkpəkpán kang oza ran ka iyaṃ iga apal agar aga ìlukwan ìkwoksok ka asaḷ mpyal.
19 Te oza nəm oga nkalɓang ngga azənariya pa mparəm mwak kà nggulyanggu ngga
mparəm ngga asaḷ avəng ka ashe aga ìya ìlukwan ìkwoksok dat ká ìlukwan ìkwoksok.
20 Oza nəm oga nkalɓang azənariya pa mparəm, kang oza ran ka asaḷ mpyal iyaṃ iga
apal agar ìlukwan ìkwoksok a datkulung ka atak ngguwang kang ka asaḷ apal ngbat.
21 Te oza ran oga nkalɓang ngga ìya ìlukwan ìkwoksok ká oga nkalɓang ngga ìlukwan
ìkwoksok ká asang ngga ndəng izər ivyau, ka asaḷ apal ngbat ngga nran ìlukwan
ìkwoksok, na kang ìya ìlukwan ìkwoksok a ra nggang ka izər ìlukwan ìkwoksok kaṭ, wa nva
uYawe nak uMusa.

OGa ilukwan ánəm uga mpyal awop iro

22 Uza nəm ìlukwan iwangwang iga avəng ìlukwan ìkwoksok ká ìlukwan iga ndəng izər
ivyau, inok ánəm uga nlok iyaṃ.
23 Mmá re mɓol kà ishimshe ìlukwan iwangwang iva ta wa mɓol ishak ìlukwan, mmá
lok ishishak á gang pa lat kaḳul kang a cha kaṭ.
24 Oza nəm awar ikumkum ká afini aga ndəng izər ivyau, ká nrəzang pa gaṛ, ká
arəzang kà nkur ìlukwan iwangwang.
25 Oza nəm iɓaṇggaṇg ká azənariya anənaṇ mwak kà mbagar awar ikumkum gang kà
nkur ìlukwan iwangwang kà ishimshe ikumkum iva ta.
26 Oza dat iɓaṇggaṇg iva ta ká awar ikumkum kà ishimshe owan oza gang nkpaktak
akum ìlukwan iwangwang iva ta iga nnəm inok ánəm uga mpyal awop, wa nva uYawe
nak uMusa.
27 Oza nəm ilukwan iga ashe iga alinin anənaṇ ûHaruna ká ovəvan onunggwan, inok
ánəm uga nlok iyaṃ,
28 ká iyaṃ ishi inənaṇ kaḳul aHaruna kang ká oga iyaṃ ishi kaḳul ovəvan aga alinin
anənaṇ, ká ìlukwan iga ashe nlok alinin anənaṇ,
29 ká ngbat nlòk alinin anənaṇ ká afini aga ndəng izər ivyau, ká nrəzang pa gaṛ, ká
arəzang, inok ánəm uga nlok iyaṃ, wa nva uYawe nak uMusa.
30 Oza nəm achuchwal iyaṃ ishi anənaṇ aga azənariya te gyok iyaṃ nlir ka izəzər pa,
<<UNənaṇ ûYawe.>>
31 Te oza pá asang aga ndəng izər ivyau kà kaḳul nran ka apal iyaṃ ishi, wa nva
uYawe nak uMusa pa á nəm.

UMusa song aghal áYawe

32 Wa nnà ta nkpaktak inok aghal áYawe, Aghal Mɓut á kur. OIsaṛila nəm iza nggo, wa
nva uYawe nak uMusa.

33 Te oza ɓa ka aghal áYawe ava ta ûMusa, aghal ká oga iyaṃ inunok, oga iyaṃ iga
nzuzong, ká oga ndar nsungsung, ká oga ndar nnárnàr, ká oga ndar, ká oga atak
mmùmwak,
34 ká oga awá inagam aga nggugún ava mmá ɓán ká ǹzazí, ká oga awá anənaṇ, ká
atani aga nká atak,
35 ká akwati aga nsar nnap-nlà ká nkpá nggankpá nggang, ká anunung,
36 ká atebəl ká nkpaktak iyaṃ inunok ka nzəngkəng aYawe,
37 ká idari apitila iga azənariya anənaṇ, ká oga apitilapitila, ká nkpaktak iyaṃ inunok,
ká mmì oga apitila,
38 ká atak nshì iyaṃ awop aga azənariya, ká mmì ngga nggar, ká inángnəng
ichángchàng kang ká atani aga anung asaḷ aghal,
39 ká atak nshì iyaṃ awop aga acham arəzang, ká alariya aga acham arəzang, ká oga
nkpà nggankpá nggang, ká nkpaktak iyaṃ inunok, ká asu, ká izəzan,
40 ká oga atani aga agəlaṇ, ká oga ndədar, ká oga atak mmùmwak, ká atani aga anung
asaḷ agəlaṇ, ká oga asəsang, ká oga iyaṃ iga mpak aghal, ká nkpaktak iyaṃ iga nnəm
inok ka atak Aghal Mɓut,
41 ká ilukwan iloklok inənaṇ kaḳul nnəm inok ka ashe Atak Ayéryər, ilukwan iyéryər
kaḳul áHaruna unəm uga mpyal awop ká ìlukwan kaḳul ovəvan na oza á nəm inok onəm
oga nshì iyaṃ awop ká.
42 OIsaṛila nəm nkpaktak oga inok iva uYawe nak uMusa.
43 UMusa song nkpaktak inok te, á ya oza nəm dakdak wa nva uYawe nak. Te uMusa
nak nnap nnənaṇ ôzạ.

40

MPak aghal áYawe

1 Te uYawe là ûMusa pa,
2 <<Pak aghal áYawe, Aghal Mɓut kà nra ngga nggəshi ka ashe apye aga azəng.
3 Te wa nak akwati aga nsar nnap-nlà ka ashishe wa gún ká atani.
4 Wa ɓa ká atebəl kang ɓu dàt oga iyaṃ inok ka apəpal, kang ɓu ɓa ká idari apitila
kang ɓu chwong oga apitila ka apəpal.
5 Te wa nak atak nshì iyaṃ inəngnəng iga azənariya kà mpyal akwati aga nsar
nnap-nlà kang ɓu zong atani aga anung asaḷ aghal áYawe.
6 <<Wa nak atak nshì iyaṃ inana iga nshì pa ɗwot kà anung asaḷ aghal áYawe, Aghal
Mɓut.
7 Wa cher asu kà ishimshe Aghal Mɓut ká atak nshì iyaṃ awop, kang ɓu yél ndəng ka
ashishe.
8 Wa ká agəlaṇ á gang pa kpaktak kang ɓu zong atani aga anung agəlaṇ kà.
9 <<Te wa yar mmì ngga nggor na u gor aghal áYawe ká nkpaktak oga iyaṃ inok iva
ka ashishe, na oza á yà iyaṃ iyéryər.
10 Wa shang mmì ngga nggugor ka apal atak nshì iyaṃ inana iga nshì ká nkpaktak
iyaṃ inunok na u gòr atak nshì iyaṃ awop á yà atak nshì iyaṃ awop ayéryər ava ji.
11 Te wa gòr asu ká izəzan, na u gar ozạ.
12 <<Wa ɓa ká uHaruna ká ovəvan ka anung Aghal Mɓut, na u wòr ozạ ká ndəng.
13 Te wa mwak ìlukwan iyéryər ûHaruna kang ɓu gor na, ɓu gar na uza i yà unəm uga
mpyal awop mi.
14 Wa ɓa ká ovəvan wa mwak ilukwan iga ashe ôzạ,
15 Gor ozạ wa nva u gor upo ozạ, na ozạ á yà onəm oga mpyal awop á mi. I yà ózạ
nggor ngga akum onəm oga mpyal awop mbyet mbyet kaḳul oga nlwàk ozạ ngga mɓa.>>
16 Te uMusa nəm nkpaktak iyaṃ va uYawe nak na kà. Wa nnà ta uza nəm.
17 Te mmá pak aghal áYawe ka apal nra ngga nggəshi ka apye aga zəng ka ashe ìzun
iga iparəm.
18 UMusa pak aghal áYawe, à dat oga atak mwak ndar, kang uza mwak oga ndədar, ká
oga ndar nnárnàrnárnàr, kang à ghaṗ oga ndədar.
19 Uza nàr atani aga akpap íɓəl ka apal aghal áYawe kang à nak iyaṃ iga nggugún iga
awá ka apəpal, wa nva uYawe nak uMusa.
20 Uza yar oga achuchwal ipang iga nsar nnap-nlà kang à nak oza ka ashe akwati. Te
uza mwak oga ndar ka ashe oga nkalɓang ka izər akwati ava ta, kang uza nak anung
akwati ava ta ka apəpal.
21 Uza tar ká akwati aga nsar nnap-nlà ka ashe aghal, te uza zong atani aga nká atak
akwati aga nsar nnap-nlà wa nva uYawe nak uMusa.
22 Uza nak atebəl ka ashe Aghal Mɓut ka asaḷ mpal aghal kà mpyal atani.

23 Te uza dàt nzəngkəng ka apal atebəl kà mpyal aYawe, wa nva uYawe nak uMusa.
24 Uza cher idari apitila ka asal nkwandal ka ashe Aghal Mɓut, mal ìkwoksok ká atebəl.
25 Te uza mal oga apitila kà mpyal aYawe, wa nva uYawe nak uMusa.
26 Uza nak atak nshì iyam awop aga azənariya ka ashe Aghal Mɓut kà mpyal atani,
27 te uza shì iyam inəngnəng icháng chàng ka apəpal, wa nva uYawe nak uMusa.
28 Uza zong atani ka anung aghal áYawe.
29 Uza nak atak nshì iyam inana iga nshì ka anung asal Aghal Mɓut, te uza yichi iyam inana iga nshì pa ɗwot ká iga ìpirkur ka apəpal, wa nva uYawe nak uMusa.
30 Uza cher asu ká ishimshe Aghal Mɓut ká atak nshì iyam awop, te uza nak ndəng ka ashishe.
31 UMusa ká uHaruna ká ovan aHaruna i nàl awo ká ashar oza ká.
32 Awalang ava oza i tar Aghal Mɓut kang awalang ava oza i dat atak nshì iyam awop te, oza i nàl awo ká ashar oza, wa nva uYawe nak uMusa.
33 Te uMusa dàt agəlan gang nkpaktak aghal ká atak nshì iyam awop, te uza zong atani ka anung agəlan va ta. Wa nnà ta uMusa gbal ká inok iva ta.

Ìzhàn áYawe

34 Te ìlulu gún Aghal Mɓut, kang ìzhàn aYawe yól ashe aghal áYawe.
35 UMusa chu ntar ashe Aghal Mɓut nva ta kat, kakul ìlulu dàngchi apəpal, kang ìzhàn aYawe yól ashe aghal áYawe.
36 Nkpaktak awalang va ìlulu i wong ka apal aghal ava ta te, oIsarila i wong achen oza.
37 A yà pa ìlulu ya wong chit kat te, oza i wong kat, ya nda va ìlulu i wong kang.
38 Kakul ìlulu aYawe ka yà ka apal aghal ká alum kang apər ka ashishe ká ìzwam, kà iwu nkpaktak nzhi aIsarila ka ashe nkpaktak achen oza.

Nlir ALevitikus

Iyaɱ inana iga nshì
(ALev 6.8-13)
1 Nva uMusa ka yà dát ká Aghal Mɓut te uYawe wór na ka ashe aghal va ta là á na pa,
2 <<Là ôlsarila pa, nkpaktak unəmləbər va i ɓa ká iyaɱ inana ûYawe te, uza á ɓa ká ka ashe iyaɱ nkang wò, ìtam, kat te ìbəl, kat te ìna.
3 <<A yà pa iyaɱ inananana va ta iga nshì ka ashe ina te, uza á na ìnunggwan ìva yà ká mbyèt kat. Uza á ɓa ká ka anung Aghal Mɓut, kaḳul na iyaɱ inana va ta á sat ikaɱkaɱ kà mpyal àYawe.
4 Uza i nak awó wò ka apal ishi iyaɱ inana va ta, kang i sat iyaɱ inana iga nshì pa ɗwot ikaɱkaɱ kaḳul mmwa ishishi.
5 Te uza i pà ìyen ìna ìnunggwan va ta kà mpyal àYawe ka anung Aghal Mɓut. Ovan aHaruna onunggwan onəm oga nshì iyaɱ awop i yichi nchə̀chər, i sháng nchə̀r va ta ka izər nkpaktak oga ngbaḳ atak nshì iyaɱ awop va ka anung asaḷ Aghal Mɓut á.
6 Uza i mù iyaɱ inana iga nshì pa ɗwot va ta kang i nyat na pa nyimənnyimən.
7 Ovan aHaruna onunggwan onəm oga mpyal awop i maḳ apər ka apal atak nshì iyaɱ awop kang i nak akun kà.
8 Te oza i dàt ìzhe ìnyatnyat va ta ká ishíshi ká mpìpip ka apal akun ka apər va ka apal atak nshì iyaɱ awop.
9 Unəm va ta i nàl iyaɱ afu ká mbwángbwáng ká ndəng, te unəm uga mpyal awop i shì pa kpaktak ka apal atak nshì iyaɱ awop, kaḳul iyaɱ inana iga nshì pa ɗwot va inəngnəng ichángchàng ûYawe.
10 <<Kang a yà pa iyaɱ inananana iga nshì pa ɗwot ka ashe iyaɱ nkang iɓəl kat te itam te, uza á na ìnunggwan va yà ká mbyèt kat á.
11 Te uza i pà iyaɱ nkang va ta kà ngbaḳ ngga asaḷ mpal atak nshì iyaɱ awop kà mpyal àYawe, kang ovan onunggwan aHaruna onəm oga nshì iyaɱ awop i sháng nchə̀chər ka izər nkpaktak oga ngbaḳ atak nshì iyaɱ awop.
12 Uza i nyat iyaɱ nkang va ta pa nyimənnyimən, ishíshi ká mpìpip te unəm uga mpyal awop i dàt ka apal akun ka apər va ka apal atak nshì iyaɱ awop.
13 Unəm va ta i nàl iyaɱ afu ká mbwángbwáng ká ndəng. Te unəm uga mpyal awop i shì pa kpaktak ka apal atak nshì iyaɱ awop, kaḳul iyaɱ inana iga nshì pa ɗwot va inángnəng ichángchàng ûYawe.
14 <<A yà pa iyaɱ inananana iga nshì pa ɗwot ûYawe iga inyil te, uza á na ivan iləkpar kat te ivan iruzum.
15 Unəm uga mpyal awop i ga ká ka atak nshì iyaɱ awop kang i kandar ishíshi i pətar, kang i shì ka apal atak nshì iyaɱ awop, te i wàr nchə̀chər ka izər atak nshì iyaɱ awop.
16 Uza i tur atak nrìri ká alilyang i swang ka ashe atak mɓut nchwang kà ngbaḳ atak nshì iyaɱ awop ka asaḷ nfa alum.
17 Uza i kak kà ìkwoksok i bol afufu nzəng ká nkəkan kat. Te unəm uga mpyal awop i shì ka apal atak nshì iyaɱ awop ka apal akun va ka anung apər, kaḳul iyaɱ inana iga nshì pa ɗwot va inángnəng ichángchàng ûYawe.

2

Iyaɱ inana iga ìpir ìkùr
(ALev 6.14-23)
1 <<Awalang va unəm uro ɓa ká iyaɱ inana iga ìpir ìkùr ûYawe, te nkpak iyaɱ inana va ta i yà mmaḳ ǹyalyal. Uza i zuk mmì mpyet ka apəpal, i nak njəng nnángnəng nchángchàng ka apəpal,
2 kang i ɓa ká ka atak ovan aHaruna onunggwan onəm oga nshì iyaɱ awop. Unəm uga mpyal awop i kpaḳ mmaḳ nlúkútlùkùt pa súr ka awó ká mmì mpyet nzəng ká nkpaktak njəng nnángnəng nchángchàng, kang uza i shì iyaɱ iga nrəng ká ka apal atak nshì iyaɱ awop, iyaɱ inana iga nshì inángnəng ichángchàng ûYawe.
3 Te aɓo iyaɱ inana iga ìpir ìkùr va ta i yà iji aHaruna ká ovəvan onunggwan, kaḳul iyáryər va ji ka ashe iyaɱ inana iga nshì ûYawe.
4 <<A yà pa u yichi iyaɱ inana iga ìpir ìkùr ifórfòr ka ashe achər apər te, á yà ká mmaḳ nnənaɳ, i yà nzəngkəng ngga ǹyà ká ayist kat, i gwang ká mmì mpyet, kat te nzəngkəng ndátdàt va yà ká ayist kat nva mmá ɓə́l ká mmì mpyet.

5 A yà pa̱ iya̱m inana ɓu iga ìpir ìkùr va mmá fòr ka̱ ashe asu acham, te nkpak i yà
nzəngkəng ngga ayist ka̱t nva mmá nəm ká̱ mma̱k nnənan gwang ká̱ mmì mpyet.
6 Nyat na pa̱ nyimənnyimən kang ɓù zuk mmì mpyet ka̱ apəpal, iya̱m inana iga ìpir
ìkùr.
7 A yà pa̱ iya̱m inana ɓu iga ìpir ìkùr mmá fòr ka̱ ashe asu te, á yà ká̱ mma̱k ǹyalyal ká̱
mmì mpyet.
8 Awalang va̱ ɓu ɓa ká̱ iya̱m inana iga ìpir ìkùr ûYawe iva mmá nəm ká̱ iya̱m va̱ ta̱ te,
yichi ûnəm uga mpyal awop kang uza̱ i ga ká̱ ka̱ atak nshì iya̱m awop.
9 Unəm uga mpyal awop i tur iya̱m inana iga nrəng ká̱ ka̱ ashe iya̱m inana iga ìpir ìkùr,
kang uza̱ i shì ka̱ apal atak nshì iya̱m awop, iya̱m inana iga nshì inə́ngnəng ichángchàng
ûYawe.
10 Te aɓo iya̱m inana iga ìpir ìkùr va̱ ta i yà iji aHaruna ká̱ ovəvan onunggwan, ka̱kul
iyə́ryər va ji ka̱ ashe iya̱m inana iga nshì ûYawe.
11 <<Nkpaktak iya̱m inana iga ìpir ìkùr va̱ ɓu yichi ûYawe te mí nəm ká̱ ayist ka̱t, ka̱kul
ɓu yà ká̱ nshì iya̱m iga ayist ka̱t, ka̱t te irizhe wa iya̱m inana iga nshì ûYawe ka̱t.
12 Ɓu yichi oza̱ yichi ûYawe wa iya̱m inana iga ǹyál nggəshi, kang mí yà ká̱ ǹyichi oza̱
ka̱ apal atak nshì iya̱m awop wa iya̱m inə́ngnəng ichángchàng ka̱t.
13 Mí nak mmàn nza̱ iya̱m inana ɓu nggo iga ìpir ìkùr. Kang wa kong ká̱ nnak mmàn
ngga nsar nnap-nlà ɓu ká̱ Inan, ka̱ ashe iya̱m inana ɓu iga ìpir ìkùr ká̱ nza̱ iya̱m inana ɓu
nggo va̱ ɓu yichi te, nak mmàn kà̱. *
14 <<A yà pa̱ u yichi iya̱m inana iga ìpir ìkùr ǹyál nggəshi ûYawe te, nkpak ɓu yichi ishi
ikùr izhakan ipərkənpə̀rkə̀n, iva mmá wàng ká̱ apər, kang mmá kpəkpà.
15 Te nkpak ɓu nak mmì mpyet ká̱ njəng nnə́ngnəng nchángchàng ka̱ apəpal, ka̱kul
iya̱m inana iga ìpir ìkùr.
16 Unəm uga mpyal awop i shì ka̱ ashe ikùr ipərkənpə̀rkə̀n iya̱m inana iga nrəng ká̱,
ká̱ mmì mpyet ká̱ nkpaktak njəng nnə́ngnəng nchángchàng iya̱m inana iga nshì ûYawe.

3

Iya̱m inana iga nggwang ishi
(aLev 7.11-25)
1 <<A yà pa̱ uza̱ kà ǹyichi nləfər wò ngga ntəm ikángkáng ka̱ ashe ina, mo te ìnunggwan
ka̱t te ìchar nggo, te uza̱ á yichi ìva yà ká̱ nɗaktak ka̱t.
2 Uza̱ i nak awó wò ka̱ apal ishi iya̱m inana wò kang ì pà ka̱ anung asa̱l Aghal Mɓut. Te
ovan áHaruna onunggwan onəm oga nshì iya̱m awop i yichi nchə̀chər, i sháng nchə̀r va̱
ta ka̱ izər nkpaktak oga ngba̱k atak nshì iya̱m awop.
3 Uza̱ i yichi ka̱ ashe nləfər iya̱m ipápà iga ikángkáng iya̱m inana iga nshì ûYawe. Mpip
va̱ gún iya̱m afu ká̱ nkpaktak mpip va̱ ka̱ apal iya̱m afu,
4 ká̱ arùsòk aga aparəm ká̱ mpip va̱ ka̱ apal oza̱ ka̱ atak aɗək, ká̱ mpip ngga apal anì
nzəng ká̱ oga arùsòk uza̱ i zə̀p.
5 Ovan aHaruna onunggwan i shì ka̱ atak nshì iya̱m awop ká̱ iya̱m inana ishíshì va ka̱
apal akun va ka̱ apal apər, iya̱m inana iga nshì inə́ngnəng ichángchàng ûYawe.
6 <<A yà pa̱ nləfər iya̱m inananana iga ntəm ikángkáng ûYawe ka̱ ashe iya̱m nkəkang,
uza̱ i yichi ìnunggwan ka̱t te ìchar ìva yà ká̱ nɗaktak ka̱t.
7 A yà pa̱ uza̱ kà ǹyichi ìyen ìnagam iya̱m inana wò, te uza̱ i yichi kà mpyal àYawe.
8 Uza̱ i nak awó wò ka̱ apal ishi iya̱m inana wò kang i pà kà mpyal Aghal Mɓut. Te
ovan aHaruna onunggwan onəm oga nshì iya̱m awop i sháng nchə̀r va̱ ta kà ngba̱k oga
atak nshì iya̱m awop.
9 Te ka̱ ashe nləfər iya̱m inana iga ntəm ikángkáng, uza̱ i yichi ngba̱k nro wa iya̱m
inana iga nshì ûYawe. Mpìpip, nkpaktak mpip aswal uza̱ i tutur. Mpip va̱ gún iya̱m afu,
ká̱ nkpaktak mpip va̱ gún iya̱m afu,
10 ká̱ arùsòk aga aparəm, ká̱ mpip va̱ ka̱ apal oza̱ ka̱ atak aɗək, ká̱ mpip ngga apal anì
nzəng ká̱ oga arùsòk uza̱ i zə̀p.
11 Te unəm uga mpyal awop i shì ka̱ apal atak nshì iya̱m awop wa iya̱m-nrì, iya̱m
inana iga nshì ûYawe.
12 <<A yà pa̱ uza̱ kà ǹyichi iya̱m inana wò ìɓəl, te uza̱ á yichi kà mpyal àYawe.
13 Uza̱ i nak awó wò ka̱ apal ishi iya̱m inana wò kang i pà ka̱ anung asa̱l Aghal Mɓut.
Te ovan aHaruna onunggwan onəm oga nshì iya̱m awop i yichi nchə̀chər, i sháng nchə̀r
va̱ ta ka̱ izər nkpaktak oga ngba̱k atak nshì iya̱m awop.

* **2:13 2.13** Ka̱kul mmàn pa te kà nnyám ìpir nsar nnap va Inan yar ká̱ unəm mbyet mbyet.

14 Uza i yichi ka ashe iyəyaɱ inana, ngbaḵ nro wa iyaɱ inana iga nshì ûYawe, mpip va gún oga iyaɱ afu, ká nkpaktak mpip va ka apal oga iyaɱ afu,
15 ká arùsòk aga aparəm, ká mpip va ka apal oza ka atak aɗək, ká mpip ngga apal anì nzəng ká oga arùsòk uza i zə̀p.
16 Te unəm uga mpyal awop i shì oza ka apal atak nshì iyaɱ awop wa iyaɱ-nrì, iyaɱ inana iga nshì inángnəng ichángchàng. Nkpaktak mpip nji aYawe.
17 Iyaɱ va ta nnap mpakpak va təm chit mbyet mbyet kaḵul oga nlwàk wó, ká nkpaktak atak ntəm wó. Nkpaktak mpip ká nchə̀r, ó ri kaṯ.>>

4

Iyaɱ inana kaḵul nnap mɓáɳgɓaɳg
(ALev 6.25-30)
1 UYawe là ûMusa pa,
2 <<Là ôIsarila, <Awalang va unəm uro nəm nnap mɓáɳgɓaɳg ká avyal kaṯ ka ashe nkpaktak nnap mpakpak àYawe nva mmá dang oza kà nnənəm, kang uza nəm.
3 << <A yà pa unəm uga mpyal awop ugorgor nəm nnap mɓáɳgɓaɳg, kang à ɓa ká mpat ka apal onəm, te uza i yichi ìna ìnunggwan ûYawe ìva yà ká nɗaktak kaṯ kaḵul iyaɱ inana nnap mɓáɳgɓaɳg.
4 Uza i ɓa ká ìna ìnunggwan ka anung Aghal Mɓut kà mpyal aYawe, kang uza i nak awó wò ka apal ishi ìna ìnunggwan va ta, te i pà kà mpyal àYawe.
5 Te unəm uga mpyal awop ugorgor i pá nchə̀r ìna ìnunggwan va ta uza i ɓa ká ka ashe Aghal Mɓut.
6 Uza i pá ìfang wò ka ashe nchə̀r va kang i sháng nvaɳg pa nfangshat kà mpyal àYawe ká mpyal atani aga Atak Ayə́ryər.
7 Unəm uga mpyal awop i ɓə́l nchə̀r nro ka izər oga nggùnggúng ngga atak nshì iyaɱ awop anángnəng achángchàng va kà mpyal àYawe ka ashe Aghal Mɓut. Nkpaktak aɓo nchə̀r ìna ìnunggwan va ta uza i wàr ka avəng ashar atak nshì iyaɱ inana iga nshì va ka anung Aghal Mɓut.
8 Te nkpaktak mpip ìna ìnunggwan iyaɱ inana nnap mɓáɳgɓaɳg uza i zə̀p. Mpip va gún iyaɱ afu, ká nkpaktak mpip va ka apal oga iyaɱ afu,
9 ká arùsòk aga aparəm ká mpip va ka apal oza ka atak aɗək, ká mpip ngga apal anì nzəng ká oga arùsòk uza i zə̀p.
10 Wa nva mí tutur mpip ka ashe ìna ìnunggwan nləfər iyaɱ inana iga ntəm ikángkáng, te unəm uga mpyal awop i shì oza ka apal atak nshì iyaɱ awop aga iyaɱ inana iga nshì.
11 Kang awá ìna ìnunggwan va ta, ká nkpaktak ìzhìzhe, ká ishíshi, ká mbwángbwángbwangbwang, ká iyaɱ afúfu, ká ìbənggangbənggang,
12 uza i fa ká nkpaktak aɓo ìna ìnunggwan va ta kà nsəm apaḵ ka atak anənaɳ, ka atak mɓut nchwang kang uza i shì ka apal anung akun apər. Mí shì ka atak mɓut nchwang.
13 << <A yà pa nkpaktak mɓut oIsarila nəm mpat ká avyal kaṯ, kang nnap va ta tar achwang nggatək kaṯ, te oza nəm iyaɱ va mmá dang oza kà nnənəm ka ashe nnap mpakpak aYawe nro, te oza i yà ká mpat.
14 Awalang va nnap mɓáɳgɓaɳg va oza nəm ka apal nnap mpakpak fa mbáng, te mɓut i yichi ìna ìnunggwan wa iyaɱ inana nnap mɓáɳgɓaɳg, oza i ɓa ká kà mpyal Aghal Mɓut.
15 Onəmgbak mɓut va ta i nak awó oza ka apal ishi ìna ìnunggwan va ta kà mpyal àYawe, kang i pà ìna ìnunggwan va ta kà mpyal àYawe.
16 Te unəm uga mpyal awop ugorgor i ɓa ká nchə̀r ìna ìnunggwan va ta nro ka ashe Aghal Mɓut.
17 Uza i pá ìfang wò ka ashe nchə̀r va kang i sháng nvaɳg pa nfangshat kà mpyal àYawe kà mpyal atani.
18 Uza i ɓə́l nchə̀r nro ka izər oga nggùnggúng ngga atak nshì iyaɱ awop va kà mpyal àYawe ka ashe Aghal Mɓut. Nkpaktak aɓo nchə̀r ìna ìnunggwan va ta uza i wàr ka avəng ashar atak nshì iyaɱ inana iga nshì va ka anung Aghal Mɓut.
19 Uza i zə̀p nkpaktak mpìpip, i shì ka apal atak nshì iyaɱ awop.
20 Unəm uga mpyal awop i nəm ká ìna ìnunggwan va ta wa nva uza nəm ká ìna ìnunggwan iga nnap mɓáɳgɓaɳg. Uza i nəm mmwa ishi kaḵul oza, te mí yar nnap mɓáɳgɓaɳg ôza.
21 Te uza i fa ká ìna ìnunggwan va ta kà nsəm apaḵ, kang i shì wa nva uza shì ìna ìnunggwan igəshi. Iyaɱ inana nnap mɓáɳgɓaɳg nggatək.

22 << <A yà pa unəm uga mpyal nəm iyam ibángbang ká avyal kat, uza nəm iyam pa
izəng va mmá dang ka ashe nnap mpakpak àYawe Inənan, te uza i yà ká mpat.
23 Unəm uro a nyám nnap mbángbangbangbang á na te uza i ɓa ká iyam inana wò ìbəl
ìnunggwan, ìva yà ká mbyèt kat.
24 Uza i nak awó wò ka apal ishi ìbəl va ta, kang i pà ná ka atak va mí pà iyam inana
iga nshì kà, kà mpyal àYawe. Iyam inana iga nnap mbángbang.
25 Te unəm uga mpyal awop i pá ìfang ka ashe nchèr iyam inana nnap mbángbang i
ɓál ŋ̀ggùnggúng ngga atak nshì iyam awop. Abo nchèchər te uza i tar ka avəng atak nshì
iyam inana iga nshì.
26 Nkpaktak mpìpip uza i shì ka atak nshì iyam awop, wa mpip nləfər iyam inana iga
ntəm ikángkáng. Te unəm uga mpyal awop i mwa ishíshi ká, kang mí yar nnap
mbángbangbangbang á na.
27 << <A yà pa unəm uga nkun uro ka ashe mbut nəm nnap mbángbang ká avyal kat
ka ashe oga nnap mpakpak aYawe nro nva mmá dang nnənəm dang, kang à yà ká mpat,
28 kang mmá nyám mpəpat á na, te uza i ɓa ká iyam inana wò ìbəl ìchar ìva yà ká
ndaktak kat, kakul nnap mbángbang va uza nəm.
29 Uza i nak awó wò ka apal ishi iyam inana nnap mbángbang kang i pà ka atak aga
nshì iyam awop.
30 Te unəm uga mpyal awop i pá ìfang ka ashe nchèr i ɓál ŋ̀ggùnggúng ngga atak nshì
iyam awop. Abo nchèchər te uza i wàr ka avəng ashar atak nshì iyam inana iga nshì.
31 Kà nvəvang te unəm uga mpyal awop i zèp nkpaktak mpìpip, wa nva uza zèp ngga
iyam inana iga ntəm ikángkáng, i shì ka apal atak nshì iyam awop wa iyam inángnəng
ichángchàng ûYawe. Unəm uga mpyal awop i nəm mmwa ishi á na ká, te mí yar á na.
32 << <A yà pa uza ɓa ká ìtam iyam inana nnap mbángbang, te uza á ɓa ká ìchar ìva yà
ká ndaktak kat.
33 Uza i nak awó wò ka apal ishi iyam inana nnap mbángbang, kang uza i pà kakul
nnap mbángbang, ka atak mpà iyam inana iga nshì.
34 Te unəm uga mpyal awop i pá ìfang ka ashe nchèr iyam inana nnap mbángbang i
ɓál ŋ̀ggùnggúng ngga atak nshì iyam awop. Abo nchèchər te uza i wàr ka avəng ashar
atak nshì iyam inana iga nshì.
35 Uza i zèp nkpaktak mpìpip wa nva mí zèp mpip ìtam nləfər ngga ntəm ikángkáng, te
unəm uga mpyal awop i shì oza ka apal atak nshì iyam awop, iyam inana iga nshì
ûYawe. Unəm uga mpyal awop i nəm mmwa ishi á na ká, kakul nnap
mbángbangbangbang va uza nəm, te mí yar á na.

5

Iga iyam inana kakul nnap mbángbang
(ALev 7.1-7)

1 UYawe là ônəm kà dì pa, <<A yà pa unəm uro yang nlà nnàp ka apal nnap
mbángbang va unəm uro nəm va uza yiya, kat te uza nyinyi kang uza là fa mbáng kat, te
uza nəm nnap mbángbang.
2 Kat te a yà pa unəm uro dok iyam iro iga adak, akúm nza ìzhe iga anyin nggo iga
adak, kat te akúm iyam nkang iga adak, kat te akúm iyam iga nkpàng ká afu iga adak,
nzəng ká nnyinyi kat, te uza ká adak kang uza pat chit.
3 Kat te a yà pa uza dok adak ánəmləbər, ká nza apir iyam iga adak nggo va i nak uza i
yà ká adak nzəng ká nnyinyi kat, kang kà nvəvang uza nyi, te uza ká mpat.
4 Kat te a yà pa unəm sóng anung ka ashe nghan ka apal nnəm iyam inənan, kat te
inga, nkpaktak iyam va unəmləbər là ká nghan ka ashe nsóng anung nzəng ká nnyinyi
kat, kang kà nvangva uza nyi te, uza i yà ká mpat.
5 Awalang va unəm yà ká mpat ka ashe izəngtəng oga iyam va ta, uza i pwa nnap
mbángbang va uza nəm.
6 Uza i ɓa ká iyam inana mpat wò ûYawe kakul nnap mbángbang va uza nəm, ìtam
ìchar kat te ibəl kakul iyam inana nnap mbángbang. Te unəm uga mpyal awop i yichi
iyam inana iga mmwa ishi ka anunung, kakul nnap mbángbangbangbang.
7 <<Kang a yà pa uza yà ká ìkam iga nna ìtam kat, te uza i ɓa ká ivan iləkpar pa iparəm
kat te ivan iruzum pa iparəm ûYawe, kakul mpat va uza nəm. Ìro kakul iyam inana
nnap mbángbang kang ìro kakul iyam inana iga nshì.
8 Uza i ɓa ká oza ka atak ánəm uga mpyal awop, uva i yichi ìro iyam inana nnap
mbángbang nggəshi. Uza i kandar ìshishak nzəng ká mpətarpətar kat.

9 Te uza i sháng nchə̀r nro ngga iyam inana nnap mɓáŋgɓang kà ngbak atak nshì iyam awop, kang aɓo nchə̀r te mí wàr ka avəng ashar atak nshì iyam awop, iyam inana nnap mɓáŋgɓang.
10 Uza i yichi ipəpar iyam inana iga nshì wa nva nnap mpakpak là. Te unəm uga mpyal awop i nəm mmwa ishi ka anunung kakul nnap mɓáŋgɓang va uza nəm, te mí yar á na.
11 <<A yà pa ilәkpar pa iparəm kat te iruzum pa iparəm mat na mat kà nná te, uza á ɓa ká mmak nyalyal ìkpang pa ìzəng kakul iyam inana nnap mɓáŋgɓang. Uza i zuk mmì mpyet ká njəng nnáŋgnəng nchángchàng ka apəpal kat, kakul iyam inana iga nnap mɓáŋgɓang.
12 Uza i ɓa ká ûnəm uga mpyal awop, te unəm uga mpyal awop i kpak ka ashishe ka awó pa súr wa iyam inana iga nrəng ká. Te uza i shì ka apal atak nshì iyam awop wa iyam inana iga nshì ûYawe. Iyam va ta iyam inana iga nnap mɓáŋgɓang.
13 Ka asal va ta unəm uga mpyal awop i nəm mmwa ishi kakul nnap mɓáŋgɓang va uza nəm ka ashe izəngtəng oga iyam va ta, te mí yar á na. Aɓo mməmak i yà nji ànəm uga mpyal awop, wa nva ka iyam inana ìpir ìkùr.>>
14 UYawe là nnàp ká uMusa pa,
15 <<A yà pa unəm uro nəm nnap mɓáŋgɓang ká avyal kat ka apal iyam iyə́ryər aYawe iro, te uza i ɓa ká iyam inana iga mpat ûYawe, ìnagam va yà ká nɗaktak kat ka ashe iyam nkang, ìva məmàl ká mbwai ashekel. Kang ì məmàl kpa ká ashekel aga Atak Ayə́ryər kakul mpat.
16 Nnap mɓáŋgɓang va uza nəm ka ashe iyam iyə́ryər, te uza i le ká uzəng ka apal átukun ka apəpal, kang i na unəm uga mpyal awop. Te unəm uga mpyal awop i nəm mmwa ishi ká kakukul ká ìnagam iga iyam inana mpat, te mí yar á na.
17 <<A yà pa unəm uro nəm nnap mɓáŋgɓang ká avyal kat ka ashe oga nnap mpakpak àYawe nva mmá dang oza kà nnənəm te uza i yà ká mpat káp ká nva uza nyi kat, te uza i yar nsur mpat wò.
18 Uza i ɓa ká ìnagam va yà ká nɗaktak kat ka ashe iyam nkang, kang á məmàl kakul mpat. Te unəm uga mpyal awop i nəm mmwa ishi á na ká kakul mpəpat va uza nəm ka ashe nnyi kat á, te mí yar á na.
19 Iyam inana mpat, kakul mmwa ishi ûnəm uga mpat kà mpyal àYawe.>>

6

1 UYawe là ûMusa pa,
2 <<A yà pa unəm uro nəm nnap mɓáŋgɓang ûYawe ka atak nlàm uwan wò ka ashe nnap iyam iro va mmá na á na pa á kpán á nak ishi ká, kat te iyam iro va mmá vyat, kat te á mwar uwanwò,
3 kat te vyok iyam iro va lar kang à náp akwam ka apəpal, kat te sóng anung aga akwam ka apal iyam iro va unəmləbər i nəm nnap mɓáŋgɓang ka atak oza.
4 Awalang va uza nəm nnap mɓáŋgɓang kang à yà ká mpat, te uza i le ká iyam va uza vyat, kat te ivəngva uza mwar, kat te iyam va mmá na á na pa á kpán á nak ishi ká, kat te iyam va lar kang uza vyok,
5 kat te ka ashe nza iyam nggo va uza sóng anung ka apəpal ká akwam te uza i le ká. Te uza i le ká pa chatchat kang i nak ikak kà uzəng ka apal átukun ûnənəm, kang i na á na kà ìlum va uza nyi mpat wò.
6 Uza i ɓa ká iyam inana mpat wò ûYawe, ìnagam va yà ká mbyèt kat ka ashe iyam nkang, iva á məmàl kakul mpat ûnəm uga mpyal awop.
7 Unəm uga mpyal awop i nəm mmwa ishi á na ká kà mpyal àYawe, kang mí yar á na ka apal iyam iro ka ashe iva uza nəm mpat kà.>>

Iyam inana iga nshì
(ALev 1.1-7)

8 UYawe là ûMusa pa,
9 <<Là ûHaruna ká ovəvan onunggwan pa, nnap mpakpak iyam inana iga nshì nnà ta. Iyam inana iga nshì i təm kà ìdímdím atak nshì iyam awop nkpaktak ìzwam atak i tàn kà, kang apər aga atak nshì iyam awop ì yà kà nrí ka apəpal.
10 Unəm uga mpyal awop i pá ìlukwan alinin wò ìwángwang, ká iga alinin iga ashe ìɓwakan ka izər wò, te uza i wur nchwang ngga iyam inana ishishì va apər shì ka apal atak nshì iyam awop, uza i nak kà ngbak atak nshì iyam awop.
11 Te uza i zəp oga ilukwan wò i mwàk ilukwan ikák, kang i fa ká nchwang kà nsəm apak ka atak mɓubut anənan.

12 Apər va ka apal atak nshì iyam awop á pak nsal kang á kú kat. Kang nza ìpin nggo
te unəm uga mpyal awop ì gwanggwang akún kang ì dàt iyam inana iga nshì kà. Uza á
shì mpip iyam inana iga ntəm ikángkáng ka apəpal.
13 Apər va ka apal atak nshì iyam awop á pak nsal pa ɗəkər kang á kú kat.

Iyam inana ìpir ìkùr
(ALev 2.1-16)
14 <<Nnap mpakpak ngga iyam inana ìpir ìkùr nnà ta. Ovan aHaruna onunggwan i
yichi kà mpyal àYawe, kà mpyal atak nshì iyam awop.
15 Uzəngtəng ka ashe onəm oga mpyal awop i kpak mmak nlúkútlùkùt pa súr ka awó
ká mmì mpyet nzəng ká nkpaktak njəng nnángnəng nchángchàng, kang uza i shì iyam
iga nrəng ká ka apal atak nshì iyam awop, iyam inana iga nshì inángnəng ichángchàng
ùYawe.
16 UHaruna ká ovan wò onunggwan i ri aɓuɓo. Mí ri ká nzəngkəng ngga ǹyà ká ayist
kat ka Atak Ayáryər, oza i ri ka ashe agəlan Aghal Mɓut.
17 Mí fòr ká ayist kat, n na ôza chit təm nji oza ka ashe iyam inana mi iga nshì. Iyáryər
va ji, wa iyam inana nnap mɓángɓang ká iyam inana mpat.
18 Nza ununggwan nggo ka ashe ovan aHaruna i riri ka ashe iyam inana iga nshì
ùYawe. Á təm chit nnap mpakpak kakul oga nlwàk wó mbyet mbyet. Nkpaktak iyam va
i dok oga iyam inana va ta te i yà iyáryər.>>
19 UYawe là ùMusa pa,
20 <<Iyam inana va ta uHaruna ká ovan wò onunggwan i yichi ùYawe kà ìlum va mí
gòr na ká. Uza i ɓa ká ìkpang pa ìzəng ka ashe agbapchi iga mmak ǹyalyal wa iyam inana
ìpir ìkùr pa ɗəkər, mí kap kà ìshimshe aɓuɓo ká ìpin kang aɓuɓo ká arurong.
21 Kál ká mmì mpyet te fòr ka ashe asu acham. Nyat na pa nyimənnyimən wa iyam
inana ìpir ìkùr, kang ɓù yichi iyam inana inángnəng ichángchàng ùYawe.
22 Unəm uga mpyal awop uva mmá gòr ka ashe ovan aHaruna pa á yar atak nsəsat, te
uwà i yichi iyam inana va ta ùYawe wa nnap mpakpak mbyet mbyet. Mí shì iyam inana
va ta pa chatchat.
23 Nza iyam inana ìpir ìkùr nggo va kakul anəm uga mpyal awop te, mí shì pa chatchat.
Mí ri kat.>>

Iyam inana nnap mɓáɳgɓaɳg
(ALev 4.1-35)
24 UYawe là ùMusa pa,
25 <<Là ûHaruna ká ovan wò onunggwan pa, nnap mpakpak ngga iyam inana nnap
mɓáɳgɓaɳg nnà ta. Mí pà iyam inana nnap mɓáɳgɓaɳg kà mpyal àYawe ka atak va mí
pà iyam inana nnap mɓáɳgɓaɳg kà. Nnà iyáryər va ji pa kpaktak.
26 Unəm uga mpyal awop va yichi iyam inana va ta wa iyam inana nnap mɓáɳgɓaɳg
te, uza i ri ka Atak Ayáryər ka ashe agəlan Aghal Mɓut.
27 Iyam va dok ìzhizhe te i yà iyáryər, kang a yà pa nchèchər sháng ka apal ìlukwan, te
uza á nàl ìlukwan va ta ka Atak Ayáryər.
28 Mí chwan ngbət amè va mmá pák iyam inana nnap mɓáɳgɓaɳg ka ashishe, nnyi te
a yà pa mmá pák ka ashe ngbət acham arəzang te mí gbàk kang mí zwaktak ká ndəng.
29 Nza uyen ununggwan nggo ka ashe onəm oga nshì iyam awop i riri. Iyáryər va ji.
30 Iyam inana nnap mɓáɳgɓaɳg va mí ɓa ká nchèchər ka ashe Aghal Mɓut kakul
nnəm mmwa ishi ka Atak Ayáryər te, mí ri kat, nkpak mí shì ká apər.

7

Iyam inana iga mpat
(ALev 5.1-19; 6.1-7)
1 <<Nnap mpakpak ngga iyam inana iga mpat nnà ta. Iyáryər va ji.
2 Mí pà iyam inana iga mpat ka atak va mí pà iyam inana iga nshì kà, kang mí sháng
nchèchər kà oga ngbak atak nshì iyam awop.
3 Nkpaktak mpìpip mí yichi, mpip aswal ká mpip va gún oga iyam afu,
4 ká arùsòk aga aparəm ká mpip va ka apal oza ka atak aɗək, ká mpip ngga apal anì
nzəng ká oga arùsòk uza i zəp.
5 Unəm uga mpyal awop i shì oza ka apal atak nshì iyam wa iyam inana iga nshì
ùYawe. Iyam va ta iyam inana mpat.

6 Nzạ uyen ununggwan nggo ka ashe onəm oga nshì iyạm awop i riri. Mí ri ka Atak
Ayə́ryər, iyə́ryər va ji.
7 Iyạm inana iga mpat wa iyạm inana nnap mbáŋgbaŋ, nnap mpakpak nzəngtəng ka
apal oza. Ìzhe va ta i yà ìji anəm uga mpyal awop va nəm mmwa ishi ká.
8 Unəm uga mpyal awop va kà ǹyichi iyạm inana iji ánəm uro iga nshì, te awá iyạm
inana va uza yichi i yà ajini.
9 Nzạ iyạm inana ìpir ìkùr nggo va mmá wàng ka ashe achər apər aga nwàng iyạm, ká
nkpaktak iyạm va mmá fòr ka ashe asu kạt te ka ashe asu acham, i yà aji ánəm uga
mpyal awop va yichi iyạm inana va ta.
10 Kang nza iyạm inana ìpir ìkùr nggo, iva mmá kál ká mmì kạt te mpəsək, te i yà iji
ovan aHaruna onunggwan.
11 <<Oga iyạm va ta nnap mpakpak nləfər iyạm inana iga ntəm ikángkáng va unəm i
yichi ûYawe.
12 A yà pa uza yichi chit kaḳul adəngchi wò, te uza á yichi nzəng ká nzəngkəng ngga
ǹyà ká ayist kạt gwang ká mmì, ká nzəngkəng ndátdàt ngga ǹyà ká ayist kạt, kang ká
awoina va mmá ɓìt ká mmaḳ ǹyalyal mmá ɓə́l ká mmì.
13 Nzəng ká nləfər iyạm inana iga ntəm ikángkáng wò, uza i yichi iyạm inana iga
adəngchi ká nzəngkəng ngga ayist.
14 Ka ashe nza iyạm inana nggo te uza i yichi nzəngkəng ûYawe pa nzəng. I yà nji
ànəm uga mpyal awop va sháng nchə̀r nləfər ngga ntəm ikángkáng.
15 Ìzhe nləfər ngga adəngchiɗəngchi kaḳul ntəm ikángkáng mí ri ńda va uza yichi ká.
Uza i re abuɓo i chu ìpín kạt.
16 A yà pa uza yichi nləfər wò ngga nyar nsar nnap-nlà kạt te ngga nɗòm ìgwak, te mí
ri ńda va uza yichi ká, kang abuɓo va re te mí riri kà ìpín ìkpạkkpàḳ.
17 Nnyi te abo iyạm va re ka ashe ìzhe nləfər va ta te, mí shì ka apal nra ngga
nshatɗing.
18 A yà pa mmá ri ìzhe ìro ka ashe iyạm inana iga ntəm ikángkángkankang ka apal nra
ngga nshatɗing te, unəm va yichi te mí kạm na kạt, kang iyəyạm i yà ikạmkạm kạt. I taḷ
iyạm iga ajan, kang unəm va ri ka ashishe te uza i yar nsusur.
19 <<Kang wa ri ìzhe va dok iyạm iga adak kạt, ka ador nva ta te wa shì á le ká apər.
Ìro va yà ká adak kạt te unəm uga ǹyà ká adak kạt i riri.
20 Unəm va ri ìzhe ka ashe nləfər iyạm inana iga ntəm ikángkáng va iji aYawe ka
awalang va uza ká adak te, mí fa ká na ka ashe onənəm.
21 A yà pa unəm dok iyạm iga adak, mo te unəmləbər uga adak, kạt te ìzhe iga adak,
kạt te abo iyạm iga ajan, kang à ri nləfər iyạm inana iga ntəm ikángkáng iji aYawe, te mí
fa ká na ka ashe onənəm.>>
22 UYawe là ûMusa pa,
23 <<Là ôIsạrila pa, ó yà ká nrí mpip ìna ìnunggwan, kạt te ìnagam, kạt te ìɓəl kạt.
24 Kang mpip iyạm nkang va á kúkú kạt te ìzhe iga anyin à gbaḷ te, mí nəm inok nəm
ká kà nza asaḷ awú nggo, nnyi te nkpak ó ri kạt.
25 Unəm va kpaktak ri mpip iyạm nkang iyạm inana iga nshì va uza yichi ûYawe te, mí
fa ká na ka ashe onənəm.
26 Atak va pa kpaktak ó təm kà te, ó yà ká nrí nchə̀r ìnyil kạt te iyạm nkang kạt.
27 Unəm va kpaktak ri nchə̀r nro te, mí fa ká na ka ashe onənəm.>>
28 UYawe là ûMusa pa,
29 <<Là ôIsạrila pa, unəm va kà ǹyichi nləfər iyạm inana iga ntəm ikángkáng ûYawe te,
uza á ɓa ká ka ashe nləfər iyạm inana iga ntəm ikángkáng wò.
30 Ká awúwo uza i ɓa ká oga iyạm inana iga nshì ûYawe. Uza i ɓa ká mpip nzəng ká
afòr, kaḳul á yà afor iyạm inana iga ǹyege kà mpyal àYawe.
31 Unəm uga mpyal awop i shì mpìpip ka apal atak nshì iyạm awop, kang afufor i yà
aji aHaruna ká ovəvan onunggwan.
32 Ɓu na ìsong iga awó ari ûnəm uga mpyal awop ka ashe nləfər iyạm ipápà iga ntəm
ikángkáng ɓu, wa iyạm iɓutɓut.
33 Uyen aHaruna va yichi nchə̀r ká mpip iyạm inana ipápà te, ìsong iga awó ari i yà
ijini.
34 Ka ashe nləfər ngga ntəm ikángkáng oIsạrila, n yar afòr chit ava mmá yichi á mi ká
ìsong iga awó ari ka ashe iyạm inana iɓutɓut. N na oza ûHaruna unəm uga mpyal awop
ká ovan wò onunggwan. Iyạm va ta nnap mpakpak mbyet mbyet kaḳul nlwàk ngga mba.
35 Iyạm va ta ngbaḳ iyạm inana iga nshì ûYawe va mmá na ûHaruna ká ovəvan
onunggwan kà nra va mmá gòr oza wa onəm oga nshì iyạm awop.

36 UYawe nak pa oIsarila á na iyam va ta ôza á ɓàn kà nra va mmá gòr oza ká. Nnap
nnəm va ta kakul oga nlwàk oIsarila mbyet mbyet.>>
37 Oga nnap mpakpak ngga iyam inana ishishì na ta, iyam inana ìpir ìkùr, iyam inana
nnap mɓángɓang, iyam inana mpat, iyam inana iga nggòr, kang ká iyam inana iga ntəm
ikángkáng.
38 Ka apal aƁam aSinayi ka ashe nzam nà uYawe nak ûMusa oga nnap mpakpak va ta
kà ìlum va uza là ôIsarila pa á yichi oga iyam inana oza.

8

Nggòr uHaruna ká ovəvan onunggwan
(Nfa 29.1-37)
1 UYawe là ûMusa pa,
2 <<Yar uHaruna, ká ovəvan onunggwan, oga ilukwán, mmì ngga nggòr, ìna ìnunggwan
iga iyam inana nnap mɓángɓang, inagam pa iparəm, ká mbandár oga nzəngkəng ngga
ǹyà ká ayist kat,
3 te ɓut nkpaktak mɓut onəm ka anung Aghal Mɓut.>>
4 Te uMusa á nəm wa nva uYawe nak á na, kang nggatək onəm ɓut ka anung asal
Aghal Mɓut.
5 UMusa là mɓut onəm pa, <<Iyam va ta uYawe nak pa mmá nəm.>>
6 Te uMusa ɓa ká uHaruna ká ovəvan onunggwan kang à nak oza wòr izər oza.
7 Uza pá ìlukwan iga ashe ìwángwang ìva ji ûHaruna te uza ran á na ká ngbàt ka aɗək, te
uza pá ìro á na ka apəpal, kang à pá ìlukwan ìkoksok á na kà. Te uza ran á na ká ngbàt ka
aɗək.
8 Te uza pá mpuluk ka apal ìlukwan ìkoksok á na, kang à nak aUrim ká aTummim* ka
ashe ìyen ìlukwan iga apal ìlukwan ìkoksok va ta.
9 Uza chəp iyam ishi á na ka ishi, kang uza pá achuchwal aga azənariya nnà iyam ishi
iyəryər kà mpipyal, wa nva uYawe nak uMusa.
10 UMusa yar mmì ngga nggor kang à gor atak ntəm àYawe ká, ká nkpaktak iyam va
ka ashishe, te uza gar oza.
11 Uza sháng nro ka apal atak nshì iyam awop nvang pa nfangshat, te uza gor atak
nshì iyam awop ká nkpaktak oga iyam inunok, ká adaro, ká atak nchəcher, na á gor oza.
12 Uza zuk mmì ngga nggor nro ka apal ishi aHaruna kang uza gor na, pa ô gar na.
13 Te uMusa ɓa ká ovan aHaruna onunggwan mwàk ilukwan ikoksok ôza, ran ngbàt
ôza ka aɗək, kang à mwàk iyam ishi ôza, wa nva uYawe là ûMusa.
14 Te uMusa ɓa ká ìna ìnunggwan va kakul iyam inana nnap mɓángɓang, kang
uHaruna ká ovan wò onunggwan nak awó oza ka apal ishi ìna ìnunggwan va ta kakul
iyam inana nnap mɓángɓang.
15 Te uMusa pà ìna va ta kang à pá ìfang ka ashe nchər kang à ɓál gang ka izər oga
nggùnggúng ngga atak nshì iyam awop, te uza jen atak nshì iyam awop. Uza tar nchər
ka akum atak nshì iyam awop kang à gar kakul mmwa ishíshi.
16 UMusa wur nkpaktak mpip va ka izər iyam afu, ká mpip ngga apal anì, ká arùsòk
aga aparəm ká mpip oza, kang uza shì oza ka apal atak nshì iyam awop.
17 Nnyi te, uza yar aɓo ìna ìnunggwan va ta, awá, ìzhe ká aməməng, te uza shì ká apər
kà nsəm apak wa nva uYawe nak ûMusa.
18 Te uza yichi ìnagam va kakul iyam inana iga nshì, kang uHaruna ká ovan wò
onunggwan nak awó oza ka apal ishi ìnagam va ta.
19 Te uMusa pà ìnagam va ta, kang à sháng nchəchər kà nkpaktak ngbak atak nshì
iyam awop.
20 Uza nyat ìnagam va ta pa nyimənnyimən, kang uza shì ishíshi, ká ìnyátnyat va ta, ká
mpip.
21 Te uza nàl oga iyam afu ká oga mbwàngbwàng ká ndəng. Uza shì ìnagam va ta pa
ɗot ka apal atak nshì iyam awop. Á yà chit iyam inana iga nshì pa ɗot inángnəng
ichángchàng ûYawe, wa nva uYawe nak ûMusa.
22 Á le te uza ɓa ká ìnagam iga ìparəm, ìnagam iga nggòr, te uHaruna ká ovan wò
onunggwan nak awó oza ka apal ishi ìnagam va ta.
23 Te uMusa pà ìnagam va ta kang à dok nchəchər ɓàp ka achwang aHaruna aga awó
ari, ká ìfəfang ìnunggwan iga awó ari, ká ìfəfang ìnunggwan iga ashar ari.

---

* **8:8 8.8** *aUrim ká aTummim* Oga iyam iga iparəm va ta unəm uga mpyal awop i nəm inok ká pa na ô nyi nɗòm Inan.

24 UMusa ɓa ká ovan aHaruna kang à ɓàp nchə̀r kà oga achwang oza aga awó ari, ká ifang oza inunggwan iga awó ari, ká ifang oza inunggwan iga ashar ari. Te uMusa sháng nchə̀chər kà nkpaktak ngbak atak nshì iyam awop.
25 Te uza yar mpip, ká mpip aswal, ká nkpaktak mpip va ka apal oga iyam afu, ká mpip ngga apal anì, ká arùsòk aga aparəm ká mpip oza, ká ìsong iga awó ari.
26 Ka ashe mbandár nzəngkəng ngga nyà ká ayist kat nva kà mpyal àYawe te, uza yar nzəngkəng ngga mmì pa nzəng, ká awoina pa zəng, ká nzəngkəng ndátdàt ngga nyà ká ayist kat pa nzəng, te uza nak oza ka apal mpip ká ìsong iga awó ari.
27 Uza nak nkpaktak oga iyam va ta ka ashe awó aHaruna ká ovəvan onunggwan kang à yege oza kà mpyal àYawe wa iyam inana iga nyege.
28 Te uMusa wur oga iyam va ta ka awó oza kang à shì ka apal atak nshì iyam awop ka apal atak iyam inana iga nshì, wa iyam inana iga nggòr inángnəng ichángchàng, iyam inana iga nshì ûYawe.
29 Uza yar afòr te yege na wa iyam inana iga nyege kà mpyal àYawe. Afòr va aji aMusa ka ashe ìnagam iga nggòr, wa nva uYawe nak ûMusa.
30 Te uMusa yar ka ashe mmì ngga nggòr nro ká nchə̀r nro va ka apal atak nshì iyam awop kang à sháng ka apal aHaruna ká ilukwanlukwan, ka apal ovəvan onunggwan ká ilukwan oza. Te uza gár uHaruna ká ilukwanlukwan, ká ovəvan onunggwan ká ilukwan oza.
31 Te uMusa là ûHaruna ká ovəvan onunggwan pa, <<Pə́k ìzhe ka anung Aghal Mɓut kang ɓù ri ka ta ká nzəngkəng va ka ashe mbandár iyam inana iga nggòr, wa nva n nak, pa, <UHaruna ká ovan wò onunggwan i ri.>
32 Te shì aɓo ìzhe ká nzəngkəng va le.
33 Ɓu yà ká nré anung Aghal Mɓut kat ka apal nra pa nfangshat, ya nra ngga nggòr ɓu i yə́l kang, kakul nggòr ɓu i yar nra pa nfangshat.
34 Iyam va mmá nəm nda va ta te uYawe à nak pa mmá nəm kakul mmwa ishi ɓu.
35 Nkpak ɓu tal ka anung Aghal Mɓut ìzwam ká alum kakul nra pa nfangshat kang ɓu kpak nnap nnəm va uYawe là, le kang wa kú kat, kakul iyam va ta mmá nak á mi.>>
36 Te uHaruna ká ovan wò onunggwan nəm nkpaktak iyam va uYawe nak ka atak aMusa.

9

Onəm oga mpyal awop ɓàn inok oza

1 Ka apal nra ngga nnanne te uMusa wór uHaruna ká ovəvan onunggwan, ká onəmgbak oga aIsarila.
2 Uza là ûHaruna pa, <<Kpán ìyen ìna ìnunggwan kakul iyam inana nnap mɓángɓang ɓu ká ìnagam kakul iyam inana iga nshì, nkpaktak oza á yà ká nɗaktak kat, te yichi oza kà mpyal àYawe.
3 Te là ôIsarila pa, <Kpán ìɓəl ìnunggwan kakul iyam inana nnap mɓángɓang, ìna ká ìnagam iga ìzun pa ìzəng, ìva yà ká nɗaktak kat, kakul iyam inana iga nshì.
4 Kà ɗi te, yar ìna ìnunggwan ká ìnagam kakul nləfər iyam inana iga ntəm ikángkáng kà mpyal àYawe, ká iyam inana ìpir ìkùr gwang ká mmì. Kakul nda va ta uYawe i ga nnyám ishi wò á wó.> >>
5 Oza ɓa ká iyam va uMusa nak ôza kà mpyal Aghal Mɓut, kang nkpaktak onəm ɓa tong kà mpyal àYawe.
6 Te uMusa là pa, <<Iyam va ta uYawe nak wó pa ó nəm, na á nyám ìzhàn àYawe á wó.>>
7 Te uMusa là ûHaruna pa, <<Ɓa atak nshì iyam awop, te yichi iyam inana nnap mɓángɓang, ká iyam inana iga nshì ɓu. Te nəm mmwa ishi nji ɓu ká ishi onəm, te ɓa ká iyam inana onəm kang ɓù nəm mmwa ishi oza wa nva uYawe nak.>>
8 Te uHaruna ɓa dát ká atak nshì iyam awop kang à pà ìna ìnunggwan, kakul iyam inana nnap mɓángɓangɓangɓang.
9 Kang ovan aHaruna onunggwan ɓa ká nchə̀r á na, te uza pá ìfang wò ka ashe nchə̀r kang à ɓə́l ka izər oga nggùnggúng ngga atak nshì iyam awop. Uza tar aɓo nchə̀r va ta ka akum atak nshì iyam awop.
10 Nnyi te, mpip, oga arùsòk, ká mpip ngga apal anì ka ashe iyam inana nnap mɓángɓang, uza shì ka apal atak nshì iyam awop, wa nva uYawe nak ûMusa.
11 Uza shì ìzhe ká awá kà nsəm apak.
12 Te uza pà iyam inana iga nshì. Ovan aHaruna onunggwan ɓa ká nchə̀r á na, kang uza sháng gang oga ngbak izər atak nshì iyam awop.

13 Oza ɓa ká iyaṃ inana iga nshì á na, inyatnyat, nzəng ká ishi, kang uza shì oza ka apal atak nshì iyaṃ awop.
14 Uza nàl iyaṃ afu ká oga mbwangbwang kang à shì oza ka apal atak nshì iyaṃ awop nzəng ká iyaṃ inana iga nshì.
15 UHaruna yichi iyaṃ inana iji onəm. Uza kpán ìɓəl ìnunggwan va kaḳul iyaṃ inana nnap mɓáŋgɓaŋg onəm pà, kang à yichi na wa iyaṃ inana nnap mɓáŋgɓaŋg wa nva uza ka nəm ká iga nggəshi.
16 Uza ɓa ká iyaṃ inana iga nshì kang à yichi wa nva nnap mpakpak là.
17 A le te uza yichi iyaṃ inana ìpir ìkùr, uza kpak ka ashishe ka awó pa súr, te shì ka apal atak nshì iyaṃ awop kà ngbaḳ iyaṃ inana iga nshì ká ìpín.
18 Te uza pà ìna ìnunggwan ká ìnagam wa nləfər iyaṃ inana iga ntəm ikángkáng iji onəm. Ovan aHaruna ɓa ká nchər á na, kang uza sháng kà nkpaktak ngbaḳ atak nshì iyaṃ awop.
19 Nnyi te, mpip ìna ká ìnagam, mpip aswal, mpip va gún oga iyaṃ afu, oga arùsòk, ká mpip ngga apal anì,
20 oza nak oga mpip va ta ka apal afòr, te uHaruna shì oga mpip va ta ka apal atak nshì iyaṃ awop.
21 Kang uHaruna yege afòr ká ìsong iga awó ari kà mpyal àYawe, wa iyaṃ inana iga ǹyege, wa nva uMusa nak.
22 UHaruna yichi awó wò ka apal onəm kang uza nak nnap nnənaṇ ôzạ. Nvaṇgva uza yichi iyaṃ inana nnap mɓáŋgɓaŋg, ká iga nshì, ká iga ntəm ikángkáng, te uza fər vàng.
23 UMusa ká uHaruna táng ashe Aghal Mɓut. Kà nvaṇg va oza fa te, oza nak nnap nnənaṇ ônəm kang ìzhàn àYawe fa nkpaktak onəm.
24 Apər fa ka atak aYawe kang à ri iyaṃ inana iga nshì, ká mpip va ka apal atak nshì iyaṃ awop. Awalang va nkpaktak onəm ya te, oza gham achu, ru zəp ká afu kà mbin.

10

Ikú aNadap ká uAbihu

1 Ǹyangmata uNadap ká uAbihu Ovan aHaruna onunggwan, udanggo yar asu apər wò nak apər ka ashishe kang oza nak njəng nnáŋgnəng ka apəpal, te oza yichi apər agafak kà mpyal àYawe, ava uza nak oza kà kaṭ á.
2 Ta byet te, uYawe re nrè ká apər pwák oza kang oza kú kà mpyal àYawe.
3 Te uMusa là ûHaruna pa, <<Iyaṃ va ta uYawe là nva uza là pa,
<< <Nkpaktak onəm va nəm inok á mi te
nkpak i yar mi uyáryər,
kang mi nyám ìzhàn mi ônəm mi.> >> Nnyi te, uHaruna maṛ pa kwák.
4 UMusa wór uMishayel ká uEləzafan, ovan aUzayel onunggwan ukyan àHaruna, uza là ôza pa, <<Ó ɓa ka ta, ó wur akúm onal wó á le kà mpyal Atak Ayáryər ó ga ká kà nsəm apaḳ.>>
5 Te oza ɓa dát kang à wur oza ká ilukwán awop nna à yà ka izər oza fa ká kà nsəm apaḳ wa nva uMusa là.
6 Te uMusa là ûHaruna ká ovəvan uEliyaza ká uItama pa, <<Kang ó re akpap ishi wó a nyat kaṭ, kang ó kan ilukwán wó kaṭ, kaṭ te ó kú kang mmən ìkum àYawe i fər ka apal nkpaktak nzhi àIsạrila. Nnyi te, onal wó ká nkpaktak nzhi àIsạrila i yiyáng kaḳul onəm va uYawe zhì ká apər.
7 Kang ó fa agbai Aghal Mɓut kaṭ, le kang ó kú, kaḳul mmì ngga nggòr àYawe nna yà ka apal wó.>> Te oza nəm wa nva uMusa là.
8 Te uYawe là ûHaruna pa,
9 <<Kang ó wá ndəng ìɓaṇgbaṇg kaṭ, kaṭ te iyaṃ iwawa ikamkam, mmaɓu kaṭ te ovan ɓu awalang va ó táng ashe Aghal Mɓut, le kang ó kú. Nva ta nnap mpakpak va təm chit mbyet mbyet kaḳul nkpaktak oga nlwàk wó.
10 Nkpak ɓu vaṇ ìshimshe iyáryər ká iva yər kaṭ, ìshimshe inənaṇ ká iga adak,
11 te ó ɗyáng ôIsạrila nkpaktak oga nnap mpakpak va uYawe na ôza ka atak aMusa.>>
12 UMusa là nnàp ká uHaruna ká aɓo ovəvan onunggwan, uEliyaza ká uItama, <<Yar iyaṃ inana ìpir ìkùr va le ka ashe oga iyaṃ inana iga nshì ûYawe, te ri ká ayist kaṭ kà ngbaḳ atak nshì iyaṃ awop, kaḳul iyáryər va ji.
13 Ó ri iyaṃ inana ìpir ìkùr ka Atak Ayáryər kaḳul iyaṃ iji ɓu ká ovan ɓu onunggwan ka ashe iyaṃ inana iga nshì ûYawe, kaḳul wa nnà ta mmá nak á mi.
14 Nnyi te, mmaɓu ká ovan ɓu onunggwan ká ochar mmá məmaṇ á wó pa ó ri afòr iyaṃ inana iga ǹyege ká isong va mmá yichi ka atak anənaṇ. Kaḳul ɓu ká ovan ɓu va ká

ɓu, kaḷkul mmá na ozạ á ɓu chit iji ɓu ká ovan ɓu kạ ashe nləfər iyạm inana iga ntəm ikángkáng oIsạrila.
15 Isong iɓutɓut ká afòr iyạm inana iga ǹyege vạ mmá yege, nkpak mí ɓa ká, ká ngbaḳ mpip ngga iyạm inana iga nshì, te mí yege wa iyạm inana iga ǹyege kà mpyal àYawe. Te iyạm vạ taị i yà iji ɓu ká ovan ɓu onunggwan mbyet mbyet, wa nva uYawe nak.>>
16 Nvạngva uMusa ɓəp nnap ìɓəl ìnunggwan iga iyạm inana nnap mɓáṇgɓạng, kang uzạ ya mmá shì te, ìgwak lak na kà uEliyaza ká uItama, ovan aHaruna vạ re, te uzạ ɓəp pạ,
17 <<Sang kang ó ri iyạm inana iga nnap mɓáṇgɓạng kạ ashe Atak Ayə́ryər kaṭ yà? Kaḳul iyə́ryər va ji, kang mmá na á ɓu kaḳul ǹyar mpat onəm, na ú mwa ishi ká kaḳul ozạ kà mpyal àYawe.
18 Dər, nchèchər mmá ɓa ká kạ ashe Atak Ayə́ryər kaṭ, te á màl paị ká ó ri kạ ashe Atak Ayə́ryər wa nva n nak á.>>
19 Te uHaruna là ûMusa pạ, <<Dər, nd̂a vạ taị ozạ yichi iyạm inana nnap mɓáṇgɓạng ozạ ká iyạm inana iga nshì ozạ kà mpyal àYawe. Apir nnap nnəm vạ taị ya mi chit. Ká yà paị n ri iyạm inana iga nnap mɓáṇgɓạng ri nd̂a vạ ta, te ká yà dakdak kà mpyal àYawe ɗò?>>
20 UMusa fe nnap vạ ta te, uzạ məmaṇ ká.

11

Izhé vạ ká adak ká iga ǹyà ká adak kaṭ
(Ndan NM 14.3-21)
1 UYawe là ûMusa ká uHaruna pạ,
2 <<Là ôIsạrila pạ, kạ ashe nkpaktak izhé iga apambin te, iyạm iga ririì va taị ó ri.
3 Ìzhe vạ ká ifir kap paị iparəm kang i ɓələk nrì ɓələk te ó riri.
4 Ká nnà te, ó yà ká nrí kạ ashe ivạ taị kaṭ, ivạ i ɓələk nrì ɓələk kang ififir kap kaṭ. ALakəmi, káp ká nvạ i ɓələk nrì ɓələk te ififir kap kaṭ. Ká adak kạ atak wó.
5 Ìchəm, káp ká nvạ i ɓələk nrì ɓələk, te ififir kap kaṭ. Ká adak kạ atak wó.
6 Ìzum, káp ká nvạ paị i ɓələk nrì ɓələk, ififir kap kaṭ. Ká adak kạ atak wó.
7 Ìrì, káp ká nvạ paị ififir kəkàp, i ɓələk nrì kaṭ. Ká adak kạ atak wó.
8 Ó yà ká nrí ìzhe ozạ, kaṭ te ó dok akúm ozạ kaṭ, ozạ ká adak kạ atak wó.
9 <<Oga iyạm va taị ó riri kạ ashe nkpaktak iyạm iga ashe ndəng. Nzạ iyạm nggo vạ kạ ashe ndəng ká iyạm iga ǹyel ndəng ká akwarak, mo te kạ ashe ìwá kaṭ te oga awáng, ó ri ozạ ri.
10 Nnyi te, nzạ iyạm nggo vạ kạ ashe ìwá kaṭ te oga awáng vạ yà ká iyạm iga ǹyel ndəng ká akwarak kaṭ kạ ashe nkpaktak oga iyạm va i yiyel kạ ashe ndəng, ká nkpaktak iyạm ririì iga ashe ndəng, ozạ iyạm iga ajan kạ atak wó.
11 Ozạ iyạm iyə́ryər kạ atak wó, ó yà ká nrí ìzhe ozạ kaṭ. Akúm ozạ ó nak i sat iyạm iga ajan kạ atak wó.
12 Nzạ iyạm nggo va kạ ashe ndəng yà ká iyạm iga ǹyel ndəng ká akwarak kaṭ te, iyạm iga ajan kạ atak wó.
13 <<Kạ ashe oga inyil vạ taị ó nak i yà iyạm iga ajan, ó ri kaṭ. Ozạ iyạm iga nnəm ajan, nkpak paị ó ri ozạ kaṭ, kaḳul ozạ ká adak òmà nkumànggạp, nggùlúk, nggùlúk nləbər,
14 ìkə̀kap, ká apir oga ikə̀kàl paị ɗongɗong.
15 Nzạ apir ìgurok nggo,
16 ká ajimina, ìzəng, ìnyil ndəng, ìkə̀kàl,
17 ìzəng ìɓwakan, ìtula iga anyin, ká ìwórkú,
18 ìzəng ìləfər, ìzəng iga ashe nzam, nggùlúk,
19 ká ìɓo, oga mbyapbyap, ìgulyat ká mɓiləm.
20 <<Nzạ iyạm nraṃ nggo iga alyàng va i chen ká ashar paị neɗing te, i yà iyạm iga ajan kạ atak wó.
21 Ká nnà te, o ri nkpaktak iyạm nraṃ iga alyàng ivạ ká ashar paị neɗing, kang ká agwap kaḳul mmyatmyat.
22 Ó ririˊ kạ ashe ivạ ta. Oga mban ìkum nzạ apir nggo, oga arəgbaḳ nzạ apir nggo, oga igigyak nzạ apir nggo ká oga akangshat nzạ apir nggo.
23 Ká nnà te iyạm nraṃ iga alyàng vạ ká ashar paị neɗing te iyạm iga ajan kạ atak wó.
24 <<Iga iyạm va taị i nak wó ó yà ká adak. Nzạ unəm nggo vạ dok akúm ozạ te i yà ká adak i ga i chu arurong.
25 Kang nzạ unəm nggo vạ wur oga akúm ozạ te, uzạ i nàl ìlukwan wò kang uzạ i təm ugga adak i ga i chu arurong.

26 Nza ìzhe nggo va kak ifir pa iparəm kat, kat te i ɓələk nrì kat, te oza ká adak ka atak wó. Nkpaktak unəm va dok oza te uza i yà ká adak.
27 Nza iyam nggo ka ashe ìzhe iga ashar pa neɗing va i chen ká ndong ashar wò te, oza ká adak ka atak wó. Nkpaktak unəm va dok akúm oza te uza i yà ká adak i ga i chu arurong.
28 Kang nkpaktak unəm va wur akúm oza te, uza i nàl ilukwan wò kang uza i təm uga adak i ga i chu arurong. Oza ká adak ka atak wó.
29 <<Oga iyam iga nkpàng ká afu ka ashe iyam iga nkpàng kà mbin va ta te ká adak ka atak wó. ìshakmən, ìpi, apir oga iɓoli inənang pa ɗongɗong,
30 iɓaligànggang, ìkun, iɓoli, ìshang, ká ìtasəm.
31 Iva ta ka ashe nkpaktak izhé iga nkpàng kà mbin iyam iga ajan ka atak wó. Unəm va kpaktak dok oza ya oza kú chit te, uza i yà ká adak i ga i chu arurong.
32 Nkpaktak iyam va oza ru kà, ka awalang va oza kú chit te, i yà ká adak. Mo te iyam inok iga akun kat te ìlukwan, kat te awá, kat te ìlukwan ìlóklòk, kat te nza iyam inok nggo. Kang mí nəm inok ká te, pá ka ashe ndəng, te i yà ká adak i ga i chu arurong, nnà chit te i yà inənan ɗak.
33 Kang a yà pa iro ka ashe oza ru ka ashe ngbət amè, nza iyam nggo va ka ashishe te i yà ká adak, te nkpak ó chwan.
34 Iyam nrì va ndəng ngga ashe iyam inok va ta sháng kà te, i yà ká adak. Kang nza iyam iwawa nggo va ka ashe iyam inok va ta, i yà ká adak.
35 Iyam va kpaktak akúm oza ru kà te i yà ká adak. Achər apər aga nwàng iyam, kat te achər, te mí shìn, oza ká adak, iyam iga adak ka atak wó.
36 Ká nnà kpa te, ìwú ndəng kat te ache agga nkpán ndəng i yà anənan, kang unəm va dok akúm va ka ashishe te uza i yà ká adak.
37 A yà pa ngbak akúm oza nro ru ka apal apir iyam nsuk, te i yà inənan,
38 nnyi te a yà pa mmá nak ndəng chit ka apal apir iyam nsuk va ta, kang ngbak akúm oza nro ru ka apəpal te, ká adak ka atak wó.
39 <<A yà pa ìzəngtəng ka ashe ìzhe va mmá məman á ɓu pa ú ri kang à kú, kang nkpaktak unəm va dok akúkum te uza i yà ká adak i ga i chu arurong.
40 Kang nza unəm nggo va ri akúkum te i nàl ilukwán wò kang uza i yà ká adak i ga i chu arurong. Kang nza unəm nggo va wur akúkum te i nàl ilukwán wò kang uza i yà ká adak i ga i chu arurong.
41 <<Nza iyam iga ririrì nggo va i kpàng ká afu kà mbin te iyam iga nnəm ajan, mí ri oza kat.
42 Nza iyam nggo iga nkpàng ká afu, ká iga nchen ká ashar pa neɗìng kat te ashar pa kyák ka ashe nkpaktak iyam iga ririrì iga nkpàng ká afu kà mbin ó ri kat, kakul oza ká ajan.
43 Kang ó nak ishi wó a yà iga ajan ká iyam va i kpàng ká afu kat. Kang ó nak ishi wó a yà ká adak, na ó yà oga adak ka atak oza kat.
44 Kakul mmami na uYawe, Inan wó. Ó gòr ishi wó na ó yà oyéryər kakul mmami uyéryər. Kang ó vyap ishi wó ka atak oga iyam iga nkpàng ká afu kà mbin kat.
45 Kakul mmami na uYawe, uva fa ká wó kà mbin aMasar na ń yà Inan wó. Ó yà oyéryər kakul mmami uyéryər.>>
46 Nnap mpakpak nà ta kakul iyam nkang, inyil, ká nkpaktak iyam iga ririrì va ka ashe ndəng ká nkpaktak iyam iga ririrì iga nkpàng ká afu kà mbin.
47 Kakul na mmá van ìshimshe iyam iga adak ká iva iga adak kat, ìshimshe izhé va màl pa mmá ri ká iva màl pa mmá ri kat.

12

Nnàl uchar kà nvang amar

1 UYawe là ûMusa pa,
2 <<Là ôlsarila pa, a yà pa uchar təm ká anyám kang à mar uyen ununggwan te, uza i yà ká adak nra pa nfangshat. Wa nva uza ka yà kà nra va uza ka yà ká akpar, uza i yà ká adak.
3 Mí pà achè ûyen va ta kà nra ngga nnanne.
4 Uza i ga mpyal ká nnàl nchər wò i ga i chu nra ìsəm pa ishatɗing aman pa shatɗing. Uza i yà ká ndok iyam iro iyéryər kat, kat te i tar Atak Ayéryər kat, ya uza i gbal ká nnàl nchər wò kang.
5 Kang a yà pa uza mar uyen uchar te, uza i yà ká adak asati pa parəm wa adak akpar wò. Uza i ga mpyal ká nnàl nchər ka apal nra ìsəm pa ìkpaɗing aman pa kpaɗing.

6 << <Ìlum va nra ngga nnàl nchə̀r i kùr kakul áyen ununggwan kat te uyen uchar te,
uza i ɓa ká ìnagam iga ìzun pa ìzəng ûnəm uga mpyal awop kakul iyam inana iga nshì ka
anung Aghal Mɓut, kang ká ìləkpar kat te ìruzum kakul iyam inana nnap mɓángɓang.
7 Unəm uga mpyal awop á yichi oza kà mpyal àYawe kang ì mwa ishishi ká. Te uza i
yà unálnàl ka atak nzuk nchə̀r wò. Nnap mpakpak va ta kakul áchar va mar ununggwan
kat te uchar.
8 Kang a yà pa uza yà ká ìnagam kat, te uza á wur iləkpár pa iparəm kat te iruzum pa
iparəm. Pa ìzəng kakul iyam inana iga nshì kang ìzəngtəng kakul iyam inana nnap
mɓángɓang. Te unəm uga mpyal awop i mwa ishishi ká kang uza i yà unənan.> >>

13

Nnap mpakpak ka apal oga arwa nlak

1 UYawe là ûMusa ká uHaruna pa,
2 <<A yà pa awá izər ánəmləbər mu, kat te izər iwárwár, kat te mɓàp nləfər va á wong
á yà arwa nlak ka apal awá izəzər, te mí ɓa ká na ka atak aHaruna unəm uga mpyal
awop, kat te ka atak azəngtəng ka ashe ovəvan oga mpyal awop.
3 Unəm uga mpyal awop á nak ìwú ka arwa va ka awá izəzər, kang a yà pa akpap aga
ìwú arwa va ta a gaɓan aləfər kang ìwú arwa á gbàng te, arwa nlak. Unəm uga mpyal
awop i dər te i shet pa uza ká adak.
4 Nnyi te, a yà pa mɓàp nləfər va ka awá izəzər gbàng ji awá izər ji kat, kang akpàp va
ka ashishe gaɓan yà aləfər kat, te unəm uga mpyal awop i kùk na nra pa nfangshat.
5 Ka apal nra ngga nfangshat te unəm uga mpyal awop a dər na pa ɗóng, kang a yà pa
arwa va ta gaɓan kà ìwúwu kat, á lok gang izəzər kat, te unəm uga mpyal awop i kùk na
kà ɗi nra pa nfangshat.
6 Unəm uga mpyal awop a dər na pa ɗóng kà nra ngga nfangshat kà ɗi. Kang a yà pa
arwa va ta pwar chit a lok gang awá izər kat, te unəm uga mpyal awop i shet pa uza yà
ká adak kat, izər iwárwár nà pa mwang. Te uza i nàl ìlukwan wò, te uza i yà ká adak kat.
7 Kang a yà pa izər iwárwár lok ga mpyal kà nvang va uza nyám ishi wò ûnəm uga
mpyal awop chit kakul nnàl izər wò, te uza i nyám ishi wò ûnəm uga mpyal awop kà ɗi.
8 Unəm uga mpyal awop i dər na, kang a yà pa izər iwárwár va ta lok chit gang izəzər,
te unəm uga mpyal awop i shet pa uza ká adak, arwa nlak.>>
9 <<A yà pa arwa nlak kpán unəmləbər, te mí ɓa ká na ûnəm uga mpyal awop.
10 Unəm uga mpyal awop i dər na, kang a yà pa izər mu iləfər kang à gaɓan akpap
chit aləfər, kang izər imúmu va ta tung anunur te,
11 arwa nlak mɓángɓang ka awá izəzər. Te unəm uga mpyal awop i shet pa uza ká
adak, uza i kuk na kat, kakul uza ká adak.
12 Kang a yà pa arwa va ta á fa ka izər, kang à dàngchi nkpaktak awá izər ánəm uga
arwa, ɓàn ka ishishi vàng ashishar, va ìwú ànəm uga mpyal awop yiya,
13 unəm uga mpyal awop i dər, kang a yà pa arwa awá izər va ta dàngchi izəzər pa
kpaktak, te uza i shet pa unəm uga arwa va ta yà ká adak kat. Kakul á gaɓan chit yà
aləfər, uza yà ká adak kat.
14 Kang nra va ri anunur te, uza i yà ká adak.
15 A yà pa unəm uga mpyal awop dər anunur va ta te uza i shet pa uza ká adak.
Anunur va ta adak, arwa nlak.
16 Nnyi te, a yà pa anunur va ta gaɓan nyáng aləfər kà ɗi, te uza i ga atak ánəm uga
mpyal awop.
17 Unəm uga mpyal awop i dər pa ɗóng kang a yà pa arwa va ta gaɓan aləfər, te unəm
uga mpyal awop i shet pa unəm uga arwa va ta yà ká adak kat. Uza yà ká adak kat.>>
18 <<A yà pa nsomo fa ûnəm ka izər kang à tàn,
19 kang a yà pa atak nsomo va ta mu ɓàp nləfər kat te nrəzang ká nləfər, te uza i nyám
ishi wò ûnəm uga mpyal awop.
20 Unəm uga mpyal awop i nak ìwú kà, kang a yà pa á gbàng ka avəng awá izər, kang
akpap va ka ashishe gaɓan chit aləfər, te unəm uga mpyal awop i shet pa uza ká adak.
Arwa nlak mɓángɓang à fa kà ìwú nsomo.
21 Kang a yà pa unəm uga mpyal awop dər pa ɗóng, kang akpap aləfər yà ka ashishe
kat, kang à gbàng ka avəng awá izər kat, á pwar chit, te unəm uga mpyal awop i kuk na
nra pa nfangshat.
22 A yà pa lok gà mpyal ka apal awá izər, te unəm uga mpyal awop i shet pa uza ká
adak, arwa.
23 Nnyi te, a yà pa mɓàp va ta lok kat á sat ka ta, te ya adál nsomo. Te unəm uga mpyal
awop i shet pa uza yà ká adak kat.>>

24 <<Kạt te a yà pạ apər à shì unəm kạ awá izər, kang atətak ɓàp nrəzang ká nləfər kạt te ɓàp nləfər te,
25 unəm uga mpyal awop a dər pạ ɗóng. Kang a yà pạ akpap aga atak mɓàp vạ ta gaɓạn nləfər kang à gbàng kạ avəng awá izər te, ya arwa nlak à fa kạ atak nlok apər vạ ta. Unəm uga mpyal awop i shet pạ uzạ ká adak, arwa nlak.
26 Nnyi te, a yà pạ unəm uga mpyal awop a dər pạ ɗóng, kang akpap aləfər yà kạ ashishe kạt, kang à gbàng kạ avəng awá izər kạt, á pwar chit, te unəm uga mpyal awop i kuk na nra pạ nfangshat.
27 Unəm uga mpyal awop i dər na kà nra ngga nfangshat, a yà pạ kà ngga mpyal ká nlok izər. Te unəm uga mpyal awop i shet pạ uzạ ká adak, arwa nlak.
28 Kang a yà pạ mɓàp vạ ta lok kạt á sat kạ ta kang à pwar chit, te i yà iyạm mmu kạ atak nshì apər. Unəm uga mpyal awop i shet pạ uzạ yà ká adak kạt, kạkul adál anunur nshì apər.>>
29 <<A yà pạ ununggwan kạt te uchar ká arwa kạ ishi kạt te ìgel,
30 Unəm uga mpyal awop i dər arwa vạ ta pạ ɗóng, kang a yà pạ a gbàng kạ avəng awá izər, kang akpap aga ìwúwu wa ndəng ìlur pạ shirìri. Te unəm uga mpyal awop i shet pạ uzạ ká adak. Ndangbyat, arwa nlak aga ishi kạt te aga ìgel.
31 A yà pạ unəm uga mpyal awop a dər arwa vạ ta pạ ɗóng, kang à nyám gbàng kạ avəng awá izər kạt, kang akpap aləbər yà kạ ashishe kạt, te unəm uga mpyal awop i kuk unəm uga ndangbyat vạ ta nra pạ nfangshat.
32 Kà nra ngga nfangshat te, unəm uga mpyal awop i dər arwa vạ ta. Kang a yà pạ ndangbyat vạ ta lok kạt, kang akpap aga ashishe wa ndəng ìlur kạt, kang ndangbyat vạ ta gbàng kạ avəng awá izər kạt,
33 te unəm vạ ta i kpat ishi wò, uzạ i kpat atak ndangbyat vạ ta ji wò kạt. Unəm uga mpyal awop i kuk na nra pạ nfanshat kà ɗi.
34 Kà nra ngga nfangshat te unəm uga mpyal awop i dər ndangbyat vạ ta, kang a yà pạ lok gbàng kạ avəng awá izər kạt, te unəm uga mpyal awop i shet pạ uzạ ká adak. Uzạ i nàl oga ilukwán wò, te uzạ i yà ká adak kạt.
35 Kang a yà pạ ndangbyat vạ ta ga mpyal ká nlok kạ awá izər kà nvạng nnàl na,
36 te unəm uga mpyal awop i dər pạ ɗóng. Kang a yà pạ ndangbyat lok awá izər chit, te unəm uga mpyal awop i ɗak kà mmo akpap aga ndəng ìlúr kạt, uzạ ká adak.
37 Kang a yà pạ kà ndər nji ànəm uga mpyal awop te á gaɓạn kạt kang akpap aləbər fa chit kạ ashishe, te ndangbyat tàn chit, uzạ yà ká adak kạt, te unəm uga mpyal awop i shet pạ uzạ yà ká adak kạt.>>
38 <<A yà pạ ununggwan kạt te uchar yà ká oga mɓàp nləfər kạ awá izər,
39 te unəm uga mpyal awop i nak ìwú kà, kang a yà pạ mɓàp ngga awá izər vạ ta gbal pạ bìt wa nchwang te, izər iwárwár ibáŋgɓaŋ kạt à fa kạ awá izər. Uzạ yà ká adak kạt.>>
40 <<A yà pạ unəm lang akpap aga ishi wò, te uzạ ká ìsu ìgbatəng, uzạ yà ká adak kạt.
41 A yà pạ uzạ lang akpap kà ìsu wò, uzạ ugbatəng kà ìsu, te uzạ yà ká adak kạt.
42 Kang a yà pạ ishi igbatəng kạt te ìsu ìgbatəng ká mɓàp nrəzang ká nləfər, te ya nlak mɓáŋgɓaŋ à fa kạ ishishi igbatəng, kạt te ìsusu ìgbatəng.
43 Unəm uga mpyal awop i dər pạ ɗóng, kang a yà pạ arwa mmu nrəzang ká nləfər kạ apal ishishi igbatəng, kạt te ìsusu ìgbatəng, wa nfa nlak mɓáŋgɓaŋ ngga izər,
44 te unəm vạ ta ká nlak mɓáŋgɓaŋ, uzạ ká adak. Unəm uga mpyal awop i shet pạ uzạ ká adak, arurwa kạ ishishi.>>
45 <<Unəm vạ ká arwa nlak te uzạ i pá aryakryak kang i re akpap ishi wò i la, te uzạ i gún anung wò ká awó kang i nə́m achu pạ, <Adak, adak.>
46 Uzạ i yà uga adak nkpaktak awalang vạ arwa vạ ta nna à yà kà na, uzạ ká adak. Uzạ i təm ká nkukwa, atak ntətəm i yà kà nsəm apạk.>>
47 <<A yà pạ nlak mɓáŋgɓaŋ kạ izər ìlukwan iga awúlu, kạt te iga alinin,
48 kạt te iyạm ilóklòk iga awúlu, kạt te alinin, kạt te awá, kạt te iyạm iga nnəm ká awá.
49 Kang a yà pạ arwa nyám ndəng ìpəpa, kạt te nrəzang kạ izər ìlukwan, kạt te awá, kạt te iyạm ilóklòk, kạt te nzạ apir iyạm nggo vạ mmá nəm ká awá, te arwa nlak, nkpak mí nyám ûnəm uga mpyal awop.
50 Unəm uga mpyal awop i dər arwa vạ ta pạ ɗóng, kang i kùk iyạm iga arwa vạ ta nra pạ nfangshat.
51 Kà nra ngga nfangshat te, unəm uga mpyal awop i dər arwa vạ ta kà ɗi. A yà pạ arwa vạ ta lok kạ izər ìlukwan, kạt te iyạm ilóklòk, kạt te awá, kạt te nzạ apir iyạm nggo vạ mmá nəm ká awá te, ya arwa nlak mɓáŋgɓaŋ, ká adak.
52 Uzạ i shì ìlukwan vạ ta, kạt te iyạm ilóklòk, kạt te itáttát iga awúlu, kạt te alinin, kạt te nzạ iyạm nggo iga awá vạ arwa kà, kạkul nlak mɓáŋgɓaŋ, nkpak mí shì ká apər.

53 <<Kang a yà pa unəm uga mpyal awop dər arwa va ta pa ɗóng kang à lok ka izər ìlukwan, kaṭ te iyaṃ ilóklòk, kaṭ te itáttát, kaṭ te nza iyaṃ iga awá nggo kaṭ,
54 te unəm uga mpyal awop i nak mí nàl iyaṃ va arwa ka izəzər kang uza i kuk kà ɗi nra pa nfangshat.
55 Kà nvaŋg va mmá nàl chit te, unəm uga mpyal awop i dər arwa va ta kà ɗi. A yà pa arwa aga izər iyaṃ va ta gaɓaṇ kaṭ, kang arwa va ta lok kaṭ, te ká adak. Nkpak ɓu shì ká apər, a yà pa ka ashe, kaṭ te ka asaḷ nsəm ìlukwan.
56 <<Nnyi te, a yà pa unəm uga mpyal awop dər pa ɗóng, kang atak arwa va ta pwar chit, kà nvaŋg va mmá nàl chit, te uza i cha atak va ta i le ka izər ìlukwan, kaṭ te awá, kaṭ te iyaṃ ilóklòk, kaṭ te itáttát.
57 Kang a yà pa á le fa ka izər ìlukwan, kaṭ te iyaṃ ilóklòk, kaṭ te itáttát, kaṭ te nza iyaṃ iga awá nggo, kà nlok, te nkpak ɓu shì nza iyaṃ nggo va ká arwa.
58 Kang a yà pa ìlukwan, kaṭ te iyaṃ ilóklòk, kaṭ te itáttát, kaṭ te nza iyaṃ iga awá nggo, arwa lar ka izər oza ya u nàl chit, te nàl kà ɗi, te i yà ká adak kaṭ.>>
59 Nnap mpakpak nà ta ngga arwa nlak ngga izər ìlukwan awúlu, kaṭ te alinin, kaṭ te iyaṃ ilóklòk, kaṭ te itáttát, kaṭ te nza iyaṃ iga awá nggo, pa mmá shet pa iga adak kaṭ, kaṭ te iga adak.

14

Nnàl ka atak arwa nlak
1 UYawe là ûMusa pa,
2 <<Nnap mpakpak nà ta ka apal ánəm uga arwa nlak kà ìlum iga nnàl na. Mí ɓa ká na ûnəm uga mpyal awop,
3 kang unəm uga mpyal awop i fa nsəm apaḳ, kang i dər na pa ɗóng. A yà pa arwa nlak va ta tàn chit ka izər ánəm uga arwa nlak,
4 te unəm uga mpyal awop i nak unəm uro i kaṃ inyil pa iparəm iga ririrì va yà ká nɗaktak kaṭ, akun asida, atani ɓán pa gaṛ, ká azang aro mí wór pa ahisop kaḳul anəm va mí nàl.
5 Te unəm uga mpyal awop i nak pa mmá pà ìzəngtəng ìnyil va ta ka apal ndəng nnənaṇ ka ashe ngbət amè.
6 Uza i yar ìnyil iga ririrì va ká akun asida, ká atani ɓán pa gàṛ, ká azang ahisop. Uza i mwàk oza ká inyil iga ririrì ka ashe nchə̀r inyil va mmá pà ka apal ndəng nnənaṇ.
7 Uza i sháng nchə̀r ìnyil va ta nvaŋg pa nfangshat ka apal ánəm va mmá kà nnàl na ka atak arwa nlak, te uza i shet pa uza yà ká adak kaṭ, te uza i sək ìnyil iga ririrì va ta i ga ka agbagba.
8 Unəm va mmá kà nnàl na te, uza i nàl ìlukwan wò, i kpat nkpaktak akpap wò, kang i wòr izər ka ashe ndəng te i yà ká adak kaṭ. Kà nvəvaŋg te uza i tar ashe apaḳ kang uza i təm kà nsəm aghal wò nra pa nfangshat.
9 Kà nra ngga nfangshat te uza i kpat nkpaktak akpap wò, ishi, nggyèr, akpap ìwú, ká nkpaktak akpap. Te uza i nàl ìlukwan wò kang i wòr izər wò ka ashe ndəng te i yà ká adak kaṭ.
10 <<Kà nra ngga nnaṇne te uza i wur inagam pa iparəm iva yà ká nɗaktak kaṭ ká ìtam ìchar iga ìzun pa izəng ìva yà ká nɗaktak kaṭ, ká iyaṃ inana ìpir ìkùr mmaḳ ȵyalyal ikpáng pa ishatɗing ka ashe agbaṗchi, mmá gwang ká mmì, ká aɓo afal mmì mpyet pa nzəng.
11 Unəm uga mpyal awop va i shet pa uza unənaṇ i nak unəm va mí ga nnə̀nal nzəng ká oga iyaṃ va ta kà mpyal àYawe ka anung Aghal Mɓut.
12 Unəm uga mpyal awop i kpán ìnagam pa ìzəng i yichi wa iyaṃ inana mpat nzəng ká mmì mpyet, kang uza i yege oza wa iyaṃ inana iga ȵyege kà mpyal àYawe.
13 Uza i pà ìnagam va ta ka atak mpà iyaṃ inana iga nnap mɓáṇgɓaṇg, ká iga iyaṃ inana iga nshì ka ashe Atak Ayáryər. Kaḳul iyaṃ inana iga nnap mɓáṇgɓaṇg wa iyaṃ inana iga mpat, iji ánəm uga mpyal awop, iyáryər va ji.
14 Unəm uga mpyal awop i pá nchə̀r iyaṃ inana mpat i ɓàp ka achwang aga awó ari, ká ìfang ìnunggwan iga awó ari, ká ìfang ìnunggwan iga ashar ari ánəm va mí ga nnə̀nal.
15 Unəm uga mpyal awop i yar aɓo mmì mpyet va ka ashe afàl i zuk ka ashe awó wò apaṃ.
16 Unəm uga mpyal awop i pá ìfang wò iga awó ari ka ashe mmì va ka ashe awó wò apaṃ, kang i sháng mmì va ta ká ìfang wò nvaŋg pa nfangshat kà mpyal àYawe.
17 Ka ashe aɓo mmì va le ka awúwo te, unəm uga mpyal awop i ɓàp ka achwang aga awó ari ánəm va mmá kà ngga nnàl na, ka apal ìfəfang ìnunggwan iga awó ari, ká apal ìfəfang ìnunggwan iga ashar ari, ka apal nchə̀r iyaṃ inana iga mpat.

18 Aɓo mmì va̱ le ka̱ ashe awó ánəm uga mpyal awop te, uza̱ i nak ka̱ ishi ánəm va̱ mí
ga nnə̀nal. Te unəm uga mpyal awop i mwa ishi ká̱ ka̱kúkul kà̱ mpyal àYawe.
19 Unəm uga mpyal awop i yichi iya̱m inana iga nnap mɓáŋgɓa̱ng kang i mwa ishi ká̱
ka̱kul ánəm va̱ mmá kà̱ nnàl adədak. Kà̱ nvəva̱ng te uza̱ i pà iya̱m inana iga nshì.
20 Te unəm uga mpyal awop i yichi iya̱m inana iga nshì ká̱ iya̱m inana ìpir ìkùr ka̱ apal
atak nshì iya̱m ngwop. Wa nnà ta unəm uga mpyal awop i mwa ishi ká̱ ka̱kúkul, te uza̱ i
yà ká̱ adak ka̱t.
21 <<Kang a yà pa̱ uza̱ ka̱ ashe nkun va oga iya̱m va̱ ta̱ i ma̱t na kà̱ mɓa ká̱ te, uza̱ i ɓa
ká̱ ìnagam pa̱ ìzəng wa iya̱m inana mpat. Ka̱kul iya̱m inana iga ǹyege, na mmá mwa
ishi ká̱ ka̱kúkul nzəng ká̱ mma̱k ǹyalyal ìkpáng pa̱ ìzəng ka̱ ashe agba̱pchi gwang ká̱ mmì,
ká̱ aɓo afal mmì mpyet ka̱kul iya̱m inana ìpir ìkùr,
22 ká̱ ilə̀kpar pa̱ iparəm ka̱t te ivan irúzùm pa̱ iparəm, iva̱ uza̱ ya i na, ìzəngtəng iga
iya̱m inana nnap mɓáŋgɓa̱ng kang ìro iga iya̱m inana iga nshì.
23 Kà̱ nra ngga nna̱nne te, uza̱ i ɓa ká̱ oza̱ ka̱kul nnàl ishi wò ûnəm uga mpyal awop ka̱
anung Aghal Mɓut kà̱ mpyal àYawe.
24 Unəm uga mpyal awop i ɓa ká̱ ìnagam va̱ ta ká̱ afal mmì ka̱kul iya̱m inana mpat, te
unəm uga mpyal awop i yichi oza̱ wa iya̱m inana iga ǹyege kà̱ mpyal àYawe.
25 Unəm uga mpyal awop i pà ìnagam iya̱m inana mpat te i pá nchə̀chər i ɓàp ka̱
achwang aga awó ari, ká̱ ìfang ìnunggwan iga awó ari, ká̱ ìfang ìnunggwan iga ashar ari
ánəm va̱ mí ga nnə̀nal.
26 Te unəm uga mpyal awop i zuk mmì nro ka̱ awó wò aga apa̱m.
27 Unəm uga mpyal awop i pá ìfang wò iga awó ari ka̱ ashe mmì va̱ ka̱ ashe awúwo
apa̱m kang i sháng mmì va̱ ta ká̱ ìfang wò nva̱ng pa̱ nfangshat kà̱ mpyal àYawe.
28 Ka̱ ashe aɓo mmì va̱ le ka̱ awúwo te, unəm uga mpyal awop i ɓàp ka̱ achwang aga
awó ari ánəm va̱ mmá kà̱ ngga nnàl na, ka̱ apal ìfəfang ìnunggwan iga awó ari, ká̱ apal
ìfəfang ìnunggwan iga ashar ari, ka̱ atak va̱ mmá nak nchə̀r iya̱m inana iga mpat kà̱.
29 Aɓo mmì va̱ le ka̱ ashe awó ánəm uga mpyal awop te, uza̱ i nak ka̱ ishi ánəm va̱ mí
ga nnə̀nal. Te unəm uga mpyal awop i mwa ishi ká̱ ka̱kúkul kà̱ mpyal àYawe.
30 Uza̱ i yichi ìro ka̱ ashe iya̱m va uza̱ ya, ka̱ ashe ilə̀kpar ka̱t te ivan iruzum.
31 Ìzəngtəng iya̱m inana iga nnap mɓángɓa̱ng kang ìzəngtəng iya̱m inana iga nshì
nzəng ká̱ iya̱m inana ìpir ìkùr. Te unəm uga mpyal awop i mwa ishi ká̱ ka̱kul ánəm va̱ mí
ga nnə̀nal kà̱ mpyal àYawe.
32 Nnap mpakpak nnà ta̱ ka̱kul ánəm va̱ ká̱ arwa nlak, kang à yà ká̱ nkàm ngga mmwa
iya̱m iga nnàl wò ka̱t.>>

Oga nnap mpakpak ka̱kul nnàl nzhi
33 UYawe là ûMusa ká̱ uHaruna pa̱,
34 <<A yà pa̱ ó tar mbin aKanana va mmami kà̱ ngga nna á wó nva i yà nji wó, kang n
nak arwa nlak ka̱ ashe nzhi ká̱ mbin va nji wó,
35 unəm uga nzhi va̱ ta i shet ûnəm uga mpyal awop pa̱, <Iya̱m iro nna à fa kà̱ nzhi mi
wa arwa.>
36 Unəm uga mpyal awop i nak pa̱ oza̱ á wur iya̱m á fa ka̱ ashe nzhi va̱ ta kang uza̱ ì
tar ì ga na ô dər arwa va̱ ta pa̱ ɗóng, na kang iya̱m iro ka̱ ashe nzhi va̱ ta a yà ká̱ mbyèt
ka̱t, nnà chit te unəm uga mpyal awop i tar ɗak pa̱ ô dər nzhi va̱ ta.
37 Uza̱ i dər arwa va̱ ta pa̱ ɗóng. Kang a yà pa̱ arwa va̱ ta ka̱ izər nzhi ɓàp ndəng ìpəpa
ka̱t te nrəzang, kang à ɓok tar azər nzhi,
38 te unəm uga mpyal awop i fa ka̱ ashe nzhi va̱ ta i ga anung asa̱l, kang uza̱ i kuk nzhi
va̱ ta nra pa̱ nfangshat.
39 Unəm uga mpyal awop i le kà̱ nra ngga nfangshat kà̱ ɗi, kang a dər pa̱ ɗóng. Kang a
yà pa̱ arwa va̱ ta myak chit ka̱ izər nzhi te,
40 unəm uga mpyal awop i nak pa̱ mmá zə̀p oga ipáng va̱ ká̱ arwa mmá swang ka̱ atak
aga adak kà̱ nsəm ìtong.
41 Uza̱ i nak mí pyár ashe nzhi va̱ ta pa̱ chatchat, kang amè va̱ mmá pyár te mí swang
ka̱ atak aga adak kà̱ nsəm ìtong.
42 Te oza̱ i wur ipáng iro pa̱ ɗi i mwàk ka̱ atak imatmat va̱, kang i wur mbin ngga nwòr
nzhi i wòr nzhi va̱ ta ká̱ kà̱ ɗi.
43 <<A yà pa̱ arwa va̱ ta fa ka̱ ashe nzhi kà̱ ɗi nva̱ngva̱ uza̱ zə̀p oga ipáng, pyár azər
nzhi kang à wòr,
44 te unəm uga mpyal awop i tar i dər. Kang a yà pa̱ arwa va̱ ta myak ka̱ ashe nzhi, te
arwa aɓáŋgɓa̱ng, nzhi va̱ ta ká̱ adak.

45 Te uza i chwan nzhi va ta, kang ipə́pang, nzəng ká akúkun, ká mbin nva mmá wòr
ká, uza i wur i fa kà nsəm ìtong ka atak adak.
46 Unəm va kpaktak tar ashe nzhi va ta kà nra va mmá kukùk, te i yà ká adak i ga i
chu anung arurong.
47 Nza unəm nggo va ra ka ashe nzhi va ta te uza i nàl ìlukwan wò, ká uva ri iyam ka
ashe nzhi va ta te i nàl ìlukwan wò.
48 <<Kang a yà pa unəm uga mpyal awop dər nzhi va ta, kang à ya pa arwa va ta myak
ka ashe nzhi va ta kat, kà nvang nwùwór kà dî, te unəm uga mpyal awop i shet pa nzhi
va ta yà ká adak kat, kakul arwa va ta tàn chit.
49 Te uza i wur inyil pa iparəm, ká akun asida, ká afini ɓán pa gàr, ká azang ahisop,
kakul nnàl adak nzhi va ta.
50 Kang uza i pà ìnyil pa ìzəng ka ashe ngbət amè ka apal ndəng nnənan.
51 Uza i yar akun asida, ká azang ahisop, ká afini ɓán pa gàr, ká ìnyil ìrirì i mwàk oza ka
ashe nchə̀r ìnyil va mmá pà ka apal ndəng nnənan, kang i shang nchə̀chər nzhi va ta
nvang pa nfangshat.
52 Uza i nàl adak nzhi va ta ká nchə̀r ìnyil, ká ndəng nnənan, ká ìnyil ìrirì, ká akun
asida, ká azang ahisop, ká afini ɓán pa gàr.
53 Te uza i re ìnyil ìrirì va ta i fa i ga nsəm ìtong ka agbagba. Wa nnà ta uza i mwa ishi
nzhi va ta, te i yà ká adak kat.>>
54 Nnap mpakpak nà ta kakul nza apir arwa awá izər nggo, ká ndangbyat.
55 Kakul nlak ngga izər ìlukwan, kat te ngga nzhi,
56 kakul iyam mmu, izər iwárwár, ká mɓàp,
57 kakul nnyi awalang va iyam ká adak ká iga adak kat. Nnap mpakpak nà ta ka apal
arwa nlak.

15

Nnap mpakpak ka apal nwàr asal apyal

1 UYawe là ûMusa ká uHaruna pa,
2 <<Là ôlsarila pa, a yà pa afən kà nwàr ûnunggwan ka apyal te, nwùwar va ta nak na
uza yà ká adak.
3 Nnà ta i yà nnap mpakpak ka apal adədak aga nwàr, mo te afən fa ka apipyal kat te á
zwan apyal, te uza ká adak.
4 Nza alyér nggo va unəm va ká iyam iwárwàr a ra kà te i yà ká adak, kang nza iyam
nggo va uza təm kà te i yà ká adak.
5 Nza unəm nggo va dok iyam nrəra te uza i nàl ilukwán wò kang uza i wòr izər ka
ashe ndəng, te uza yà ká adak i ga i chu arurong.
6 Unəm va təm ka apal nza iyam ntəm nggo va unəm uga iyam iwárwàr təm kà, te uza i
nàl ilukwán wò kang uza i wòr izər ka ashe ndəng, te uza i yà ká adak i ga i chu arurong
7 Nkpaktak unəm va dok izər ánəm uga iyam iwárwàr te uza i nàl ilukwán wò kang
uza i wòr izər ka ashe ndəng, te uza i yà ká adak i ga i chu arurong.
8 A yà pa unəm uga iyam iwárwàr súk nshí ûnəm uga adak kat, te uza i nàl ilukwán wò
kang uza i wòr izər ka ashe ndəng, te uza i yà ká adak i ga i chu arurong.
9 Nza nkòngkòng nggo va unəm uga iyam iwárwàr kwák te, i yà ká adak.
10 Nza unəm nggo va dok iyam va ka avəng ánəm va ta, te i yà ká adak i ga i chu
arurong, kang nkpaktak unəm va wur oza, te uza i nàl ilukwán wò kang uza i wòr izər
ka ashe ndəng, te uza i yà ká adak i ga i chu arurong.
11 Kang nza unəm nggo va unəm uga iyam iwárwàr i dok nzəng ká nzwaktak awó wò
ka ashe ndəng kat, te uza i nàl ilukwán wò kang uza i wòr izər ka ashe ndəng, te uza i yà
ká adak i ga i chu arurong.
12 Te iyam inok amè va unəm uga iyam iwárwàr dok te mí chwan, kang nza iyam inok
iga akun nggo mí zwaktak ká ndəng.
13 <<Nvangva unəm uga iyam iwárwàr tàn ka atak iyam nwàr wò, te uza i kung nra pa
nfangshat kakul nnyám ntàn wò, kang uza i nàl ilukwán wò. Kang i wòr izər wò ká
ndəng nnənan, te uza i yà ká adak kat.
14 Kà nra ngga nnanne te uza i wur ilə̀kpar pa iparəm kat te ivan iruzum pa iparəm, i
ɓa ká kà mpyal àYawe ka anung Aghal Mɓut, kang uza i na oza ûnəm uga mpyal awop.
15 Unəm uga mpyal awop i yichi oza, izəngtəng iyam inana nnap mɓángɓang, kang iro
iyam inana iga nshì. Te unəm uga mpyal awop i mwa ishíshi ká kà mpyal àYawe kakul
iyam iwárwàrwarwar.
16 <<A yà pa mpə̀ng amar fa ûnunggwan ka izər, te uza i wòr izər wò pa chatchat ká
ndəng, kang uza i yà ká adak i ga i chu arurong.

17 Nza ìlukwan nggo kạt te awá va mpèng amar dok te, mí nàl ká ndəng, kang i yà ká adak i ga i chu arurong.
18 A yà pa ununggwan ra ká uchar kang mpèng fa te, oza i wòr izər ká ndəng, kang oza i yà ká adak i ga i chu arurong.
19 <<A yà pa uchar ká nchèr nva akpàr te, uza i yà ká adak nra pa nfangshat kakul akpəkpar, kang nkpaktak ununggwan va dok na te i yà ká adak i ga i chu arurong.
20 Nkpaktak iyam va uza ra ka apəpal ka awalang akpəkpar te i yà ká adak. Kang iyam va uza təm ka apəpal te i yà ká adak.
21 Nza unəm nggo va dok iyam nrəra te, uza i nàl ilukwan wò kang uza i wòr izər ka ashe ndəng, te uza i yà ká adak i ga i chu arurong.
22 Nza unəm nggo va dok iyam ntəm va uza təm kà, te uza i nàl ilukwan wò kang uza i wòr izər ka ashe ndəng, te uza i yà ká adak i ga i chu arurong.
23 A yà pa alyér kạt te iyam ntəm va uza kà ntəm kà, uza dok te, i yà ká adak i ga i chu arurong.
24 A yà pa ununggwan ra ká na, kang akpəkpar dok na, te uza i yà ká adak nra pa nfangshat, kang nza alyér nggo va unəm va ta ra ka apəpal te i yà ká adak.
25 <<A yà pa nchèr vàng ûchar nra pa nkyak, ka awalang akpəkpar kạt, kạt te a watar nra akpəkpar watar. Te uza i yà ká adak nkpaktak nra nvàng nchèchər wa nchèr akpəkpar, te uza i yà ká adak.
26 Nkpaktak alyér va uza ra ka apəpal ka awalang aga nvàng nchèchər te i yà ká adak. Kang iyam va uza təm ka apəpal te i yà ká adak, i yà wa nva ka awalang akpəkpar.
27 Nza unəm nggo va dok oza te i yà ká adak, te uza i nàl ilukwan wò kang uza i wòr izər ka ashe ndəng, te uza i yà ká adak i ga i chu arurong.
28 Kà nvang va nvàng nchèchər sat, te uza i kung nra pa nfanshat kang kà nvəvang te uza i yà ká adak kạt.
29 Kà nra ngga nnanne te uza i wur iləkpar pa iparəm kạt te ivan iruzum pa iparəm, uza i ɓa ká oza ûnəm uga mpyal awop ka anung Aghal Mɓut.
30 Unəm uga mpyal awop i yichi izəngtəng iyam inana nnap mɓángɓang kang iro iyam inana iga nshì. Te unəm uga mpyal awop i mwa ishíshi ká kà mpyal àYawe kakul adak akpəkpar.
31 <<Wa nnà ta ɓu van oIsarila ka atak adak oza, le kang oza a kú ka atak adak oza kạt, ká nvyap nzhi mi va kà ìshimshe oza.>>
32 Nnap mpakpak va ta kakul ánəm va ká iyam iwárwàr, kakul nza unəm nggo va mpèng amar vàng á na, á nak na uza yà ká adak,
33 kạt te uchar va kà ngbal akpar, kakul ada nggo, ununggwan kạt te uchar, kang kakul ánəm va ra ká uchar va ká adak.

16

Ìlum iga mmwa ishi

1 UYawe là nnàp ká uMusa kà nvang ikú ovan aHaruna pa oparəm, nva oza ɓa mpyal àYawe kang oza kú á.
2 UYawe là ûMusa pa, <<Là ûgənang ɓu uHaruna pa kang uza a ɓa ashe Atak Ayéryər kà nsəm atani, kà mpyal anung akwati aga nsar nnap-nlà ka awalang va uza ɗòm kạt, kạt te uza i kú. Kakul mi fa ka ashe ìlulu ka apal anung akwati aga nsar nnap-nlà.
3 Asal va ta nà uHaruna i tar Atak Ayéryər, uza i tar ká ìya ìna ìnunggwan kakul iyam inana iga nnap mɓángɓang ká ìnagam kakul iyam inana iga nshì.
4 Uza i pá ìlukwan iga ashe ìyéryər iga alinin, kang i yà ká ìya nwondo ngga ashe ngga alinin ka izər wò. Uza i ran ngbàt alinin kang i sar ishi ká iyam ishi iga alinin, iyam va ta ìlukwan ìyéryər. Uza i wòr izər wò ká ndəng kang uza i mwàk oza.
5 Uza i wur iɓál inunggwan pa iparəm ka atak mɓut oIsarila kakul iyam inana iga nnap mɓángɓang, ká ìnagam pa ìzəng kakul iyam inana iga nshì.
6 <<UHaruna i na ìya ìna ìnunggwan kakul iyam inana nnap mɓángɓang wò, kang i mwa ishi ká, kakul ishi wò, ká nzhi wò.
7 Nnà chit te uza i wur iɓál iga iparəm va i ɓa ká kà mpyal àYawe ka anung Aghal Mɓut.
8 Te uHaruna i mang ayàk ka apal iɓəl iga iparəm va ta, ayàk ìzəngtəng kakul áYawe kang ìro kakul aAzazel*,

* **16:8 16.8** *aAzazel* Ìpir aAzazel te mmá nyi kạt. Ɗòm te i yà adín atak, adín nzhənggol, kạt te adín mbìt.

9 Uza ɓa ká ìɓəl va mmá yàk ka atak mmang ayàk kakul áYawe, kang uza yichi wa iyam inana iga nnap mɓángɓang.
10 Te ìɓəl va ayàk ru ka apəpal kakul aAzazel, mí yichi kà mpyal àYawe na mmá mwa ishi ká, na mmá re kakul aAzazel pa á ga ashe nzam.
11 <<Te uHaruna i yichi ìna ìnunggwan iyam inana iga nnap mɓángɓang kakul ishi wò, kang i mwa ishi wò ká, ká nzhi wò, te uza i pà ìna ìnunggwan va ta iyam inana iga nnap mɓángɓang kakul ishíshi.
12 Te uza i yar asu apər yél ká amor apər ka atak nshì iyam awop kà mpyal àYawe, ká mməm nnángnəng mma awó pa aparəm pa súr, kang i ɓa ká ka ashe atani.
13 Uza i nak mməm nnángnəng va ta ka apal apər kà mpyal àYawe, kakul na nggù mməm va ta á dàngchi apal anung akwati aga nsar nnap-nlà, le kang uza a kú kat.
14 Kang uza i pá nchər ìna ìnunggwan va ta kang i sháng ká ìfang wò ka izər anung akwati aga nsar nnap-nlà ka asal nfa alum, kang uza i sháng nchər va ta ká ifang wò kà mpyal anung akwati aga nsar nlà nvang pa nfangshat.
15 <<Nnà chit te uza i pà ìɓəl iyam inana iga nnap mɓángɓang kakul onəm. Kang i ɓa ká nchèchər ka ashe atani, te uza i nəm iyam izəngtəng ká nchèchər wa nva uza nəm ká nchər ìna ìnunggwan. Uza i sháng ka izər apal anung akwati aga nsar nnap-nlà ká mpipyal.
16 Uza i mwa ishi Atak Ayéryər ká kakul adak oIsarila ká mpat oza, ká nkpaktak nnap mɓángɓang oza. Wa nnà ta kpa uza i nəm ká Aghal Mɓut va kà ìshimshe adak oza.
17 Kang unəmləbər uro i yà ka ashe Aghal Mɓut kat, ka awalang va uza i tar pa ô mwa ishi ka ashe Atak Ayéryər, ya uza i fa kang. Uza i mwa ishi wò ká, ká ishi nzhi wò, ká ishi nkpaktak oIsarila.
18 Te uza i fa atak nshì iyam awop va kà mpyal àYawe kang i mwa ishi kakúkul, te uza i dok nchər ìna ìnunggwan ká nchər ìɓəl i jen nggùnggúng atak nshì iyam awop ká i gang.
19 Uza i sháng nchər nro ká ìfang wò ka apəpal nvang pa nfangshat i gòr na kakul adak oIsarila.
20 <<Nvangva uza gbal ká nggòr Atak Ayéryər, Aghal Mɓut, ka atak nshì iyam awop, te uza i yichi ká ìɓəl ìrirì va ta.
21 UHaruna i nak nkpaktak awó wò ka apal ishi ìɓəl ìrirì va ta, kang i pwa nkpaktak nnap mɓángɓang, mpat, ká adak oIsarila ka apəpal. Te uza i nak oza ka apal ishi ìɓəl va ta kang i re ka ashe awó ánəm uro i ga ashe nzam.
22 Ìɓəl va ta i yar nkpaktak nnap mɓángɓang oza ka ishi wò, te uza i re ìɓəl va ta i ga ashe nzam va unəm uro yà kà kat.
23 <<Te uHaruna i tar ashe Aghal Mɓut, kang i zèp ilukwan alinin va uza mwàk kà ìlum va uza tar Atak Ayéryər á, uza i re oza ka ta.
24 Uza i wòr izər wò ká ndəng ka Atak Ayéryər kang i mwàk ilukwan iji wò. Te uza i fa agbai kang i yichi iyam inana iga nshì kakul ishi wò ká iyam inana iga nshì kakul ishi onəm, te uza i mwa ishi ká kakul ishi wò ká onəm.
25 Uza i shì mpip iyam inana iga nnap mɓángɓang ka apal atak nshì iyam awop.
26 Unəm uga nré ìɓəl aAzazel i nàl ilukwan wò kang i wòr izər ká ndəng, nnà chit te uza i tar ashe apak ɗak.
27 Ìna iyam inana iga nnap mɓángɓang ká ìɓəl iyam inana iga nnap mɓángɓang, va mmá ɓa ká nchər oza ka ashe Atak Ayéryər pa mmá mwa ishi ká, te uza i fa ká kà nsəm apak. Awá oza, ká ìzhe oza, ká iyam afu oza, mí shì ká apər.
28 Unəm va shì oza te uza i nàl oga ilukwan wò kang i wòr izər ká ndəng, nnà chit te uza i tar ashe apak ɗak.
29 <<Iyam va ta i yà nnap mpakpak ka atak wó mbyet. Kà nra ngga ngbapchi ka ape aga afangshat, te ó ɗat ishi wó, kang ó nəm inok iro kat, uyen uga mbin ká unəm uchən va kà ìshimshe wó.
30 Kakul kà ìlum va ta mí ga mmwa ishi wó pa á nàl wó ka atak nkpaktak nnap mɓángɓang. Na ó yà ká adak kat ka atak nkpaktak nnap mɓángɓang kà mpyal àYawe.
31 Ìlum aSati ayéryər kakul wó, te ó ɗat ishi wó. Nnap mpakpak mbyet mbyet.
32 Unəm uga mpyal awop uva mmá gor kang mmá nak awo a na pa á nəm inok wa ánəm uga mpyal awop uchumchum ka aɗor apupo. Te uza i mwa ishi, kang i mwàk oga ilukwan alinin, oga ilukwan iyéryər.
33 Te i mwa ishi Atak Ayéryər va ji pa kpaktak, ká Aghal Mɓut, ká atak nshì iyam awop, kang uza i mwa ishi kakul onəm oga nshì iyam awop ká nkpaktak mɓut.

34 Iyaṃ va ta i yà nnap mpakpak kaḳul wó mbyet mbyet, pa mmá mwa ishi oIsaṛila nvaṇg pa nzəng ka ashe ìzun kaḳul nkpaktak nnap mɓáṇgɓaṇg oza.>> Te uza nəm wa nva uYawe nak.

17

Atak va mmá yichi iyaṃ inana kà

1 UYawe là ûMusa pa,

2 <<Là ûHaruna ká ovəvan onunggwan ká nkpaktak oIsaṛila, là ôza pa. Nnap va ta uYawe nak, pa,

3 nza unəm nggo va kà nzhi àIsaṛila pà ìna inunggwan, kaṭ te ìnagam, kaṭ te ìɓəl ka ashe apaḳ, kaṭ te á pà kà nsəm apaḳ,

4 kang uza ɓa ká ka anung Aghal Mɓut pa ô yichi iyaṃ inana ûYawe kà mpyal atak ntəm àYawe kaṭ, te mí nap akwali ntar nchə̀r ûnəm va ta. Uza tar nchə̀r, kaḳul nva ta te mí fa ká na ka ashe onənəm.

5 Kaḳul pa na á dang oIsaṛila kà ǹyichi nləfər iyaṃ ipápà va oza i pà ka agbagba. Na á nak oza á ɓa ká nləfər ûnəm uga mpyal awop ka anung Aghal Mɓut, na uza á yichi ûYawe wa nləfər iyaṃ inana iga ntəm ikángkáng.

6 Unəm uga mpyal awop i sháng nchə̀chər ka apal atak nshì iyaṃ awop aYawe ka anung Aghal Mɓut, kang i shì mpìpip iyaṃ inángnəng ichángchàng ûYawe.

7 Oza i yà ká ǹyichi nləfər iyaṃ ipápà iro ôga ichə́r va wa iɓə́l lap kaṭ, iva oza nəm mmai ká oza. Nnap mpakpak va ta i yà kaḳul oga nlwàk oza mbyet mbyet.

8 <<Là ôza pa, nza unəm nggo kà nzhi àIsaṛila kaṭ te ka ashe onəm ochən va təm ka ashe oza, uva i yichi iyaṃ inana iga nshì kaṭ te nza apir iyaṃ inana nggo,

9 kang à ɓa ká ka anung Aghal Mɓut pa ô yichi ûYawe kaṭ, te mí fa ká na ka ashe onənəm.

10 <<Nza unəm nggo kà nzhi àIsaṛila kaṭ te ka ashe onəm ochən va kà ntəm ka ashe oza i ri nchə̀r nro te, mi nak ìwú kà unəm va ri nchə̀r, kang mi fa ká na ka ashe onənəm.

11 Kaḳul ririrì ìzhe ka ashe nchə̀chər na, kang n na wó chit pa mmá mwà ishi ká ka apal atak nshì iyaṃ awop kaḳul ririrì wó, kaḳul nchə̀r na i yar nnap mɓáṇgɓaṇg wó.

12 Kaḳul nva ta te, n là ôIsaṛila chit pa, kang unəm uro ka ashe wó, kaṭ te unəm uchən va təm ka ashe wó a ri nchə̀r kaṭ.

13 <<Nza uIsaṛila nggo kaṭ te unəm uchən va təm ka ashe oza, uva i gbaḷ ìzhe kaṭ te inyil va mí riri te, uza i wàr nchə̀chər kang i dəp ká mbin.

14 Kaḳul ririrì ìzhe ka ashe nchə̀chər. Kaḳul nnà kang n là ôIsaṛila pa, ó yà ká nrí nchə̀r ìzhe ìro kaṭ. Kaḳul ririrì nza ìzhe nggo te ka ashe nchə̀chər, nza unəm nggo va ri te mi fa ká na.

15 Nza unəm nggo uyen uga mbin kaṭ te unəm uchən, uva ri iyaṃ ikuku kaṭ te ìzhe iga anyin à kan te, uza i nàl ilukwan wò kang i wòr izər ká ndəng, te i yà ká adak i ga i chu arurong, nnà chit te uza i yà ká adak kaṭ.

16 Kang a yà pa uza nàl oza kaṭ, kaṭ te uza wòr izər wò kaṭ, te uza i yar mpat wò.>>

18

Nnap mpakpak ka apal nnəm mmai

1 UYawe là ûMusa pa,

2 <<Là nnàp ká oIsaṛila, là ôza pa, mmami uYawe, Inan wó.

3 Kang ó yar nnap nnəm ngga mbin aMasar kaṭ, atak va ka ó təm kà, kaṭ te ó yar nnap nnəm ngga mbin aKanana kaṭ, atak va mmami kà ngga ká wó kà. Ó yà ká nkpak nnap mpakpak oza kaṭ.

4 Ó kpak oga nnap mpakpak mi, kang ó nak ishi ká nɗyáng mi. Mmami uYawe, Inan wó.

5 Ó kpak oga nɗyáng mi ká nnap mpakpak mi. Kaḳul Unəm i lár a yà pa uza kpak oza á. Mmami na uYawe.

6 <<Unəm i yà ká mɓa ndát ká unàl wò pa ô ra ichar ká na kaṭ. Mmami na uYawe.

7 Kang wá na ìwuswa ûpo ɓu ka atak nra ká unang ɓu kaṭ, uza unang ɓu, kang wa ra ká na kaṭ.

8 Kang wa ra ká uchar àpo ɓu kaṭ, i na ìwuswa ûpo ɓu.

9 Kang wa ra ká ugənang ɓu uyen uchar kaṭ, uya àpo ɓu uyen uchar kaṭ te uji ànang ɓu uyen uchar, mmá mar kà nzhi kaṭ te kà nzam, kang wa ra ká oza kaṭ.

10 Kang wa ra ichar ká̱ uya ayen ɓu ununggwan ka̱t, ka̱t te uya ayen ɓu uyen uchar ka̱t, ka̱kul i na ìwuswa á ɓu.
11 Kang wa ra ichar ká̱ uya ànangzhi ɓu ka̱t uva̱ upo ɓu à mar. Uza̱ ugənang ɓu.
12 Kang wa ra ichar ká̱ ugənang àpo ɓu ka̱t. Uza̱ unàl ɓu uga ndatkulung.
13 Kang wa ra ichar ká̱ ugənang ànang ɓu ka̱t, ka̱kul uza̱ unàl ànang ɓu uga ndatkulung.
14 Kang wá na ìwuswa ûgənang àpo ɓu ka̱ atak nra kà̱ uchəchar ka̱t. Uza̱ unang ɓu.
15 Kang wa ra ichar ká̱ ukà ɓu ka̱t, uza̱ uchar àyen ɓu.
16 Kang wa ra ichar ká̱ uchar àgənang ɓu ka̱t. I na ìwuswa ûgənang ɓu.
17 Kang wa ra ichar ká̱ uchar ká̱ uyiyen kpa ka̱t. Kang wa ra ichar ká̱ uya àyiyen ununggwan, ka̱t te uya àyiyen uyen uchar ka̱t, oza̱ onal ɓu oga ndatkulung. Aɓəkət ta.
18 Kang wa ka̱m ichar ká̱ ugənang àchar ɓu a ta̱l ukpəkpat, ya ugənanggənang uwa yà ká̱ ririrì ka̱t.
19 <<Kang wa ram ichar kà̱ uchar ka̱ awalang va̱ uza̱ ká̱ akpar ka̱t.
20 Kang wa ra ichar ká̱ uchar àwan ɓu ka̱t, ɓu vyap ishi ɓu ká̱ na.
21 Kang wa na uyen ɓu uro nləfər înan va̱ mi wor pa̱ uMolek, ka̱kul i vyap aɗin Inan ɓu. Mmami na uYawe.
22 Kang wa ra ká̱ ununggwan wa nva̱ unəm i ra ká̱ uchar ka̱t, iya̱m iga ajan.
23 Kang wa ra ichar ká̱ iya̱m nkang na ú vyap ishi ɓu ka̱t. Kang uchar á na izər wò îya̱m nkang ka̱t te ìzhe iga anyin pa̱ á ra ká̱ wò ka̱t. Nva̱ ta adak.
24 <<Kang ó vyap ishi wó ka̱ atak oga nnap nnəm va̱ ta̱ ka̱t, ka̱kul nkpaktak oga iya̱m va ta̱ mbín va̱ mmami kà ngga mɓàk i le á wó, nak ishi oza̱ yà ká̱ adak.
25 A nak te mbin vyap, kang n nyám ntàn á na ka̱kul mpəpat, te mbin va̱ ta yang ká̱ onəm oga ntəm ka̱ ashe wò.
26 Te ó kpak oga nɗyáng mi ká̱ oga nnap mpakpak mi. Kang ó nəm oga iya̱m iga nnəm ajan va̱ ta̱ ka̱t, ko uyen uga mbin ka̱t te unəm uchən va̱ kà̱ ntəm ka̱ ashe wó.
27 Ka̱kul onəm va̱ ka̱ yà ka̱ ashe mbin va̱ ta̱ mpyal wó te, ka̱ nəm nkpaktak oga iya̱m iga ajan va̱ ta̱, kang mbin yà ká̱ adak.
28 A yà pa̱ ó vyap mbin va̱ ta te i yang ka̱ wó wa nva ka̱ nyang mbín va̱ ka̱ yà mpyal á wó.
29 Nza̱ unəm nggo uva̱ nəm iro ka̱ ashe oga iya̱m iga ajan va̱ ta̱ te, mí fa ká̱ unəm va̱ ta ka̱ ashe onənəm.
30 Te ó kpak nɗyáng mi na kang ó nəm oga iya̱m iga ajan iva̱ mmá nəm chit ka̱ mbin va̱ ta̱ mpyal wó ka̱t, le kang ó nak ishi wó a yà ká̱ adak ka̱ atak oza̱ ka̱t. Mmami na uYawe, Inan wó.>>

19

Oga nnap mpakpak

1 UYawe là ûMusa pa̱,
2 là nkpaktak mɓut oIsa̱rila pa̱, <<Ó yà onənaṉ ka̱kul mmami, uYawe, Inan wó, mmami unənaṉ.
3 Nza̱ uzəngtəng wó nggo á kpak nnap nnəm ûnang wò ká̱ upo wò, kang ó kpak ìlum aSati mi, mmami na uYawe, Inan wó.
4 Kang ó le atak oga ichər, ka̱t te ó nəm ala̱ka̱n aga ichər ka̱kul ishi wó ka̱t. Mmami na uYawe, Inan wó.
5 <<A yà pa̱ ó yichi nləfər iya̱m ipápà iga ntəm ikángkáng ûYawe, te ó yichi ka̱ asal va məma, na á yà ika̱mka̱m.
6 Mí ri ìzhe va̱ ta nda va mmá pà ká, ka̱t te kà̱ ìpin ìkpa̱kkpa̱k. Kang aɓuɓo va̱ le kà̱ ìlum iga ishatɗing te, mkpak mí shì ka̱ ashe apər.
7 A yà pa̱ mmá ri kà̱ nra ngga nshatɗing te, i yà ìzhe iga ajan, mí ka̱m ka̱t.
8 Unəm va̱ ri te uza̱ i yar ìɗək mpat wò, ka̱kul uza̱ vyap iya̱m iyə́ryər va iji áYawe. Unəm va̱ ta mí fa ká̱ na ka̱ ashe onənəm.
9 <<Kang a yà pa̱ ó ɓən iya̱m mbin wó te, kang wa ɓən anung ìram ɓu ka̱t, kang wa chák nva̱ng iya̱m mɓən ɓu ka̱t.
10 Te kang wa chák nva̱ng ìram ìba̱ngba̱ng ka̱t te wa wur oga awúwar va̱ tàk kà̱ mbin pa̱ chatchat ka̱t, re oza̱ ka̱kul onəm oga nkun ká̱ oɗyànəm. Mmami na uYawe, Inan wó.
11 <<Kang ó nəm ayí ka̱t. Kang ó lam atak ka̱t. Kang ó nap akwam ka̱t.
12 Kang ó sóng anung aga akwam ká̱ aɗin mi ka̱t, na kang ó vyap aɗin Inan wó. Mmami na uYawe.
13 <<Kang wa kàr ka̱t te wa vyat uwan ɓu ka̱t. Kang amwa ánəm va̱ u yar ka̱ inok a ra ka̱ awó ɓu a chu ìpin ka̱t.

14 Kang wa pwat unəm va̱ achwang kpəkpa̱ng ká̱ na ka̱t te wa nak iya̱m iga nlə̀p ìfang kà̱ mpyal ànəm ufofo ka̱t. Te ra ayər Inan ɓu, mmami na uYawe.
15 <<Kang wa nəm nlang nnandər ka̱ ashe nnáp akwali ka̱t. Kang wa nyám nɗòm ishi ûnəm uga nkun ka̱t te wa ɗòm nnap ànəm uga ndur na a ji ka̱t. Nap akwali ôwan ɓu ká̱ nnandər.
16 Kang wa chen ká̱ nnáp akwam ka̱ apal anəm uro ka̱t, kang wá nak irirì áwan ɓu ka̱ ashe nɗaktak ka̱t. Mmami na uYawe.
17 <<Kang wa yang ugənang ɓu ka̱ ashe ìgwak ka̱t. Ra̱n ká̱ uwan ɓu ká̱ nnandər, na kang nnap mɓáŋgɓa̱ngɓa̱ngɓa̱ng á məl ɓu ka̱t.
18 Kang wa pyát ka̱t te wa ɓul ká̱ onəm ɓu ka̱t, ma̱n uwan ɓu wa ishi ɓu. Mmami na uYawe.
19 <<Ó kpak oga nɗyáng mi. Kang ó re iya̱m nkang a kpàm apir aro pa̱ ɗi ka̱t, kang ó suk iram wó ká̱ apir iya̱m nsuk pa̱ iparəm ka̱t, ka̱t te ó pá ìlukwan iga apir atani pa̱ ɗongɗong ka̱t.
20 <<A yà pa̱ unəm ra ichar ká̱ uyen uchar uzwal uva̱ unəm uro kà̱ nnəm nggya ká̱ kang nna mmá ka̱m ishishi ka̱t te mmá fən na chit ka̱t, te mí pyat akə́kat. Mí yà ká̱ ngbáŋg oza̱ ka̱t, ka̱kul uza̱ uwa ya nfən chit ka̱t.
21 Te unəm va̱ ta i ɓa ká̱ ìnagam iya̱m inana iga mpat, ka̱ anung aghal aga mɓut ûYawe.
22 Unəm uga mpyal awop i mwa ishishi ká̱ ìnagam iya̱m inana iga mpat kà̱ mpyal àYawe, ka̱kul nnap mɓáŋgɓa̱ng va̱ uza̱ nəm, te mí yar nnap mɓáŋgɓa̱ngɓa̱ngɓa̱ng va̱ uza̱ nəm.
23 <<A yà pa̱ ó táng ashe mbin va̱ ta kang ó ɓál nza̱ ikún nggo ka̱kul nrí, te ó dər awúwar ká̱ ajan, ìzun pa̱ ishatɗing i yà ká̱ ajan ka̱ atak wó, mí rí ka̱t.
24 Ka̱ ashe ìzun iga ineɗing te, nkpaktak awúwar mí gar ka̱kul iya̱m inana ashep ûYawe.
25 Kang ka̱ ashe ìzun iga ìtukun te ó ri awúwar. A yà pa̱ ó nəm pa te, oga ìkun wó iwár awár pa̱ makmak. Mmami na uYawe, Inan wó.
26 <<Kang ó ri iya̱m iga nchə̀r ka̱t. Kang ó nəm iva̱k ka̱t, kang ó nəm mmàm ka̱t.
27 Kang ó kàp akum ishi wó ka̱ asa̱l isu ka̱t, ka̱t te ó kpat nggyer wó ka̱t.
28 Kang ó kyen izər wó ka̱kul akúm ka̱t, ka̱t te ó cha nza̱m ka̱ izər wó ka̱t. Mmami na uYawe.
29 <<Kang wa vyap ovan ɓu ovan ochar ka̱ atak nnak oza̱ kà̱ nnəm mmai kà̱ nzhi awop inan ka̱t, a yà pa̱ ó nəm pa te o ga̱ɓa̱n ka̱ atak inan iro kang mbin yəl ká̱ mmai.
30 Ó kpak ìlum aSati mi kang ô rup ká̱ atak awop mi. Mmami na uYawe.
31 <<Kang ó ga atak onəm oga iva̱k ka̱t te aruhu onəm okukù na á nak wó ó vyap ka̱t. Mmami na uYawe, Inan wó.
32 <<Ó kpak nnap nnəm ônəm va̱ ya nra chit, ó na ichumchum ônəm gɓák, kang ô ra ayər Inan wó. Mmami na uYawe.
33 <<A yà pa̱ unəmchən ra nzəng ká̱ wó ka̱ ashe mbin wó te, kang ó kà̱r na ka̱t.
34 Ó nəm ûnəmchən va̱ ra ka̱ ashe wó wa áyen uga mbin, ó ma̱n na wa nva ó ma̱n ishi wó, ka̱kul ka̱ ó yà onəmchən ka̱ ashe mbin aMasar. Mmami na uYawe, Inan wó.
35 <<Kang ó kà̱r onəm ká̱ iya̱m iga mmàl iya̱m iga kwam ka̱t, ka̱ awalang va̱ mmawó kà̱ mmàl mba̱l, ìɗək, ka̱t te iyəl iya̱m.
36 Re o iya̱m iga mmàl ìɗək, ká̱ ìkpáng iga mma iya̱m, ká̱ iga mma iya̱m igálákgàlàk a yà iga nnandər. Mmami na uYawe, Inan wó, uva̱ fa ká̱ wó kà̱ mbin aMasar.
37 Ó kpak nkpaktak oga nɗyáng mi ká̱ nkpaktak oga nnap mpakpak mi, o nak ishi ká̱ oza̱. Mmami na uYawe.>>

20

Mpyat nnap mbáŋgbaŋg
1 UYawe là ûMusa pa̱,
2 là ôIsa̱rila pa̱, <<Nza̱ uIsa̱rila nggo, ka̱t te unəmchən va kà̱ ntəm ka̱ ashe aIsa̱rila, uva̱ i na uyen wò uro înan va mi wor pa̱ uMolek, te nkpak uza̱ i kú ikúku. Onəm oga mbin va̱ ta i kwàn na ká̱ ipáng.
3 Mi yang unəm va̱ ta, mi fa ká̱ na kà̱ ìshimshe onənəm ka̱kul uza̱ yichi ovan wò ûMolek, uza̱ nak nzhi mi ǹyəryər yà ká̱ adak, kang uza̱ vyap ɑdin mi ayə́ryər.
4 Kang a yà pa̱ onəm oga mbin va̱ ta kùk iwú oza̱ ka̱ awalang va̱ unəm va̱ ta na uyen wò ûMolek, kang oza̱ gba̱l na ka̱t,
5 te mi yang unəm va̱ ta ká̱ akukum, mi fa ká̱ oza̱ ka̱ ashe onəm oza̱, ká̱ nkpaktak onəm va̱ yar nvəva̱ng ka̱kul oza̱ nəm mmai ká̱ uMolek.

6 <<Nza̱ unəm nggo va̱ ga atak onəm oga iva̱k, ká̱ aruhu onəm okukù, te mi nak ìwú mi ka̱ apal ánəm va̱ ta, kang mi fa ká̱ na ka̱ ashe onənəm.
7 Ó gar ishi wó, ó yà onənaṇ, ka̱kul mmami na uYawe, Inan wo.
8 Ó kpak oga nnap mpakpak mi, ó nak ishi ká̱ oza̱. Mmami na uYawe, uva̱ gar wó.
9 Nza̱ unəm nggo va pwat upo wò ká̱ unang wò, te nkpak mí gba̱l na. Ka̱kul uza̱ pwat upo wò ká̱ unang wò te, nchə̀r oza̱ i ya ka̱ ishishi.
10 <<A yà pa̱ unəm ra ichar ká̱ uchar àwan wò, te nkpak mí gba̱l unəm uga nnəm mmai ká̱ uchar uga nnəm mmai va̱ ta.
11 A yà pa̱ unəm ra ichar ká̱ uchar àpo wò, te uza̱ na ìwuswa ûpo wò. Nkpak mí gbáṇg mparəm oza̱, nchə̀r oza̱ ka̱ ishi oza̱.
12 A yà pa̱ unəm ra ichar ká̱ uchar àyen wò, te nkpak mí gbáṇg mparəm oza̱. Oza̱ nəm iya̱m ìwuswa, kang nchə̀r oza̱ ka̱ ishi oza̱.
13 A yà pa̱ ununggwan ra ichar ká̱ ununggwan uwan wò, te oza̱ nəm iya̱m iga ajan. Nkpak oza̱ i kú ikúku, nchə̀r oza̱ ka̱ ishi oza̱.
14 A yà pa̱ unəm ka̱m uchar nzəng ká̱ unənang te, á ɓyen ka̱t. Mí shì nkpaktak oza̱, le kang aɓəkət a yà ka̱ ashe wó ka̱t. Apir nnap nnəm va̱ ta ma pa̱ a ya ká̱ ishimshe wó kat.
15 A yà pa̱ unəm ra ichar ká̱ iya̱m nkang, te nkpak uza̱ ká̱ iya̱m nkang va̱ ta oza̱ i kú ikúku.
16 A yà pa̱ uchar ra ichar ká̱ iya̱m nkang, te mí gba̱l uchar va̱ ta ká̱ iya̱m nkang va̱ ta, nchə̀r oza̱ ka̱ ishi oza̱.
17 <<A yà pa̱ unəm ka̱m ugənang wò, uya àpupo ka̱t te uya ànənang, kang oza̱ ra ichar, te iya̱m ìwuswa. Mí ɓak oza̱ mbang kà ìwú onəm oza̱, ka̱kul uza̱ ra ichar ká̱ ugənang wò. Oza̱ i yar mpat oza̱.
18 A yà pa̱ unəm ra ichar ká̱ uchar va̱ ká̱ akpar te, nnap mɓáṇgɓaṇg. Oza̱ kpak nnap mpakpak àYawe ka̱t. Mí ɓak mparəm oza̱ ka̱ ashe onəm oza̱.
19 Kang wa ra ichar ká̱ ugənang ànang ɓu ka̱t te ugənang àpon ɓu ka̱t, ka̱kul i yà mpwa imaləng á nàl ɓu uga ndátkulung. Oza̱ i yar mpat oza̱.
20 Unəm va̱ ra ichar ká̱ uchar àkyan wò te uza̱ na ìwuswa ûkyan wò. Oza̱ i yar mpat oza̱, oza̱ i kú, i yà ká̱ nva̱ng ka̱t.
21 A yà pa̱ unəm ka̱m uchar àgənang wò, ya uwa yà ká̱ iriri te adak. Uza̱ na ìwuswa ûgənang wò, oza̱ i yà ká̱ nva̱ng ka̱t.
22 <<O kpak nkpaktak oga nɗyáng mi ká̱ oga nnap mpakpak mi, kang ô nak ishi ká̱ oza̱, le kang mbin va̱ mmami kà ngga ká̱ wó kà a yang wó ka̱t.
23 Kang ó yar nnap nnəm ngga mbin va̱ mmami kà ngga mɓàk oza̱ kà mpyal wó ka̱t. Ka̱kul oza̱ nəm nkpaktak oga iya̱m va̱ ta, kang n yang oza̱.
24 Kang n yar nsar nnap-nlà á wó pa, <Ó ga nka̱m mbin oza̱, ka̱kul mi ga nnəna á wó i yà iya̱m akúp wó, mbin va ndopdop.> Mmami na uYawe, Inan wó va gar wó ka̱ ashe aɓoshi mbin.
25 Ka̱kul nva̱ ta te, ó va̱n ìshimshe iya̱m nkang inənaṇ ká̱ ivəngva̱ ìnənaṇ ka̱t, ká̱ ìshimshe inyil inənaṇ ká̱ ivəngva̱ inənaṇ ka̱t. Kang ó vyap ishi wó ka̱ atak izhé, inyil, ká̱ nza̱ iya̱m iga nkpàng kà mbin nggo ka̱t. N va̱n iva̱ ta chit iga adak va ɓyen ka̱kul wó ka̱t.
26 Ó yà onənaṇ ka̱ atak mi ka̱kul mmami, uYawe, unənaṇ, kang n gar wó ka̱ ashe onəm pa̱ ó yà oji mi.
27 <<Ununggwan ka̱t te uchar uva̱ i nəm iva̱k ka̱t te i ram aruhu onəm okukù te, nkpak mí kwan oza̱ ká̱ ipáng i kú, nchə̀r oza̱ ka̱ ishi oza̱.>>

21

Oga nnap mpakpak ka̱kul onəm oga mpyal awop
1 UYawe là ûMusa pa, <<Là ôvan aHaruna, onəm oga nshì iya̱m awop pa, <Kang unəm uro a vyap ishi wò ka̱ atak ndok akúm ka̱ ashe onəm wò ka̱t,
2 yà unənal uga ndátkulung ká̱ na wa unənang, upupo, uyiyen ununggwan, uyiyen uchar, ka̱t te ugənanggənang chwat,
3 ka̱t te ugənanggənang uyen ɓyen uva̱ uwa à váng chit ka̱t. Ka̱kukul te uza̱ i nak ishi wò i yà ká̱ adak.
4 Kang uza̱ a nak ishi wò a yà ká̱ adak ka̱ ashe onənal achəchar ka̱t.
5 << <Onəm oga mpyal awop i yà ká̱ nkpat ishi igbatəng ka̱t, i kpat nggyer ka̱t te i cha izər oza̱ ka̱t.
6 Oza̱ i yà onənaṇ ka̱ atak Inan oza̱, kang oza̱ i vyap aɗin Inan oza̱ ka̱t, ka̱kul oza̱ i yichi iya̱m inana iya̱m-nrì ûYawe, Inan oza̱, te oza̱ á yà onənaṇ.

7 << <Kang oza a kam ochar omaimai, kat te uva uɓəɓar á gbal ìvang á na, kakul onəm
oga nshì iyam awop oyéryər Înan oza.
8 Ó dər na unənan kakul uza kà ǹyichi iyam inana iyam-nrì Înan wó. Uza i yà unənan
kà mpyal wó, kakul mmami uYawe uva gar wó, mmami unənan.
9 A yà pa uya ànəm uga mpyal awop uyen uchar nnəm mmai, te uza yen ká upo wò,
mí shì na ka apər.
10 << <Unəm uchumchum onəm oga mpyal awop ka ashe ogənang wò, uva mmá zuk
mmì ngga nggòr ka ishishi, kang mmá nak awó á na chit pa á mwàk ilukwan, te uza i
kpat ishi, kat te i kan ìlukwan wò kat.
11 Kang uza a ga a dát ká akúm ánəm uro kat, aji apupo kat te unənang, kakul kang
uza a vyap ishi wò kat.
12 Kang uza a re Atak Ayéryər kat, kakul kang uza a vyap Atak Ayéryər Inan wò kat,
kakul nggar ngga mmì ngga nggòr Inənan nna à yà ka apəpal. Mmami na uYawe.
13 << <Uza i kam uchar uva uwa à nyi ununggwan chit kat.
14 Uza i kam uchar ukpələng kat, uga ngbal ìvang, kat te umaimai kat. Uza i kam uyen
ɓyen uva uwa à nyi ununggwan chit kat ka ashe onəm wò,
15 le kang uza a vyap akùm wò ka ashe onəm wò kat. Mmami na uYawe, uva gar na.>
>>
16 UYawe là nnap ûMusa pa,
17 <<Là ûHaruna pa, kang unəm uro ka akum wó, ka ashe nkpaktak nlwàk wó uva ká
mbyèt a ɓa a dát pa ô yichi iyam inana iyam-nrì Înan wò kat.
18 Kang unəm uga mbyèt a ɓa a dát, unəm ufofo, ugurum, á vyap ka asal awú, kat te
ləlàk,
19 kat te unəm uva ashar kat te ìgwal ɓəkchiɓəkchi ká na,
20 kat te ìdada asəm, kat te uyenyen, kat te ìwú nak ìkùr, kat te arwa aga nwár izər, kat
te anunur, kat te unəm va atutultutul ləlàk.
21 Kang unəm uro ka akum aHaruna unəm uga mpyal awop uva ká mbyèt a ɓa a dát
pa ô yichi iyam inana iyam-nrì ûYawe kat.
22 Uza i ri iyam-nrì Inan wò iva iyéryər va ji, ká iyéryər ri.
23 Ká nnà te uza i yà ká ngga ndát ká atani kat te á ɓa á datkulung ka atak nshì iyam
awop kat, kakul mbyèt ka izəzər. Kang uza a vyap Atak Ayéryər mi kat, kakul mmami
na uYawe, uva nàl oza.>>
24 Wa nnà te uMusa là ûHaruna ká ovəvan ká nkpaktak oIsarila.

22

Iyam inana ikamkam
1 UYawe là ûMusa pa,
2 <<Là ûHaruna ká ovəvan pa oza á nak ishi ká oga iyam inana iyéryər oIsarila, iva
oza gar kakul mi, le kang oza a vyap adin mi ayéryər kat. Mmami na uYawe.
3 Là ôza pa, <A yà pa nza unəm nggo ka akum wó ka ashe nkpaktak oga nlwàk wó uva
ká adak kang à ɓa à dát ká iyam inana iyéryər va oIsarila gar ûYawe, te mí fa ká unəm
va ta kà mpyal mi.> Mmami na uYawe.
4 << <Kang unəm uro ka akum áHaruna uva ká arwa ka izər, kat te iyam kà nwár á na
ka izər, te i ri ka ashe iyam inana iyéryər va ta kat, ya uza i tàn kang. Nza unəm nggo
uva dok iza nggo va ká adak, kat te akúm, kat te unəm va mpəng amar wàr á na, te uza
ká adak
5 kat te unəm dok iyam iga nkpàng ká afu iva i nak uza i yà ká mbyèt kat te á dok
unəmləbər uva i nak uza i yà ká adak, adədak a yà iza nggo.
6 Unəm uga mpyal awop va dok iza nggo ka ashe iyam va ta, te uza i yà ká adak i ga i
chu arurong, kang uza i yà ká nrí ka ashe iyam inana iyéryər kat, ya uza i wòr izər wò
ká ndəng kang.
7 Nvangva alum tar chit, te uza i yà ká mbyèt kat, nnà chit te uza i ri ka ashe oga iyam
inana iyéryər va, kakul iyam-nrìri.
8 Kang uza a ri ìzhe iyam ikuku kat, kat te iva iyam iga anyin à kan, le kang uza a yà
ká adak. Mmami na uYawe.
9 << <Onəm oga mpyal awop á kpak nɗyáng mi, le kang oza a yà ká mpat kang oza ì kú
kakul nvivyap kat. Mmami na uYawe, uva gar oza.
10 << <Unəm ugafak i ri ka ashe iyam inana iyéryər kat. Unəmchən kat te unəm va
mmá yar na ka inok i ri iyam inana iyéryər kat.

11 Kang a yà pa unəm uga mpyal awop yap uzwal ká mbwai wò, kat te amar aga
nzhízhi te uza i ri iyam-nrìri ri.
12 A yà pa uya ánəm uga mpyal awop uyen uchar váng ká unəm ugafak te, uza i yà ká
nrí ka ashe iyam inana iyáryər va ta kat.
13 Kang a yà pa uya ànəm uga mpyal awop uyen uchar təm uchar ukpələng kat te gbal
ìvang, kang à yà ká ovan kat, te uza le nzhi àpo wò wa nva ká ivanɓyen, te uza i ri
iyam-nrì apo wò ri. Unəm ugafak i ri kat.
14 << <A yà pa unəm va unəm uga mpyal awop kat, ri iyam inana iyáryər ka ashe
mpat, te uza i na uzəng ka apal atukun ngga mmak iyam va ta kang uza i yichi iyam
inana iyáryər ûnəm uga mpyal awop.
15 Kang onəm oga nshì iyam awop a vyap oga iyam inana iyáryər va oIsarila na
ûYawe,
16 na kang á nak oza kà nnəm mpat ngga amwa kakul pa oza ri iyam inana oza
iyáryər kat. Mmami na uYawe, uva gar oza.> >>
17 UYawe là ûMusa pa,
18 <<Là ûHaruna ká ovəvan ká nkpaktak oIsarila, là ôza pa, <Nza unəm nggo ka ashe
nzhi àIsarila, kat te ka ashe onəmchən va yichi iyam inana iga nshì pa ɗwot, kakul nyar
nsar nnap-nlà oza kat te iyam inana iga nɗòm ìgwak. Iyam nkang va ta i yà ká mbyèt kat.
19 A yà pa uza ɗom pa iyam inana va ta a yà ikamkam te, mkpak i yà ìna ìnunggwan,
kat te ìnagàm, kat te iɓəl ìnunggwan iva yà ká mbyèt kat.
20 Kang ó yichi iyam inana iyam nkang iva ka mbyèt kat, kakul i yà ikamkam kat.
21 A yà pa unəm yichi nləfər iyam ipápà iga ntəm ikángkáng ûYawe pa ô yól nsar
nnap-nlà kat te iyam inana iga nɗòm ìgwak, ka ashe ina kat te iyam nkang, te nkpak pa á
yà ká mbyèt kat, kakul na á yà ikamkam.
22 Kang ó yichi iyam inana ûYawe ká iyam nkang ifofo, kat te iɓəkchiɓəkchi, ká
igùrum, kat te iva iyam i wár á na ka izər, kat te ndangbyat. Ó yà ká ǹyichi oga iyam va ta
wa iyam inana iga apər ûYawe ka apal atak nshì iyam awop kat.
23 Ó yichi iyam inana iga nɗòm ìgwak ká ìna kat te itám iva ngɓəgɓək nro wuwang kat
te á agəptənggəptəng. Mi yà ká nkəkam kakul iyam inana iga nsar nnap-nlà ji wò kat.
24 Ó yà ká ǹyichi iyam iva mmá nám atutul, mmá nyár, kat te mmá zàp atutultutul
ûYawe kat. Ó yà ká nnəm nva ta ka ashe mbin wó kat.
25 Ko ka awó aɗyanəm ó yà ká ǹyichi apir iyam va ta wa iyam-nrì Înan wó kat, kakul
mmá vyap chit, oza ká mbyèt, mí kam oza ka anung wó kat.> >>
26 UYawe là ûMusa pa,
27 <<A yà pa mmá mar iya ìna ìnunggwan, ìnagam, kat te iɓəl ìnunggwan, te i təm ká
ìnang wò nra pa nfangshat kang kà nra ngga nnanne te, mí kəkam wa iyam inana apər
ûYawe.
28 Kang ó pà ìna kat te ìtam ká iyəyen nɗa nzəngtəng kat.
29 <<A yà pa u yichi nləfər iyam ipápà iga aɗəngchi ûYawe te, yichi nləfər ɓu ka asal
va mí kəkam ka anung ɓu.
30 Nkpak mí ri nɗa va ta, kang mmá re a chu ìpin ìkpakkpak kat. Mmami na uYawe.
31 <<Ó kpak oga nnap mpakpak mi, ó nak ishi ká oza. Mmami na uYawe.
32 Kang ó vyap aɗin mi ayáryər kat, kakul na n yà uyáryər ka ashe oIsarila. Mmami
na uYawe uva gar wó,
33 uva fa ká wó ka ashe mbin aMasar pa ô yà Inan wó. Mmami na uYawe.>>

23

Ilum inaknak oIsarila

1 UYawe là ûMusa pa,
2 <<Là nnàp ká oIsarila, là ôza pa, Oga ìlum ìnaknak àYawe omà ta, iva ó shet ìyáryər
iga mɓut, ìlum mi ìnaknak.
3 <<O nəm inok ka apal ra pa nkpaɗing, kang ìlum iga ìfangshat te, i yà ìlum aSati iga
njul, ìlum iga mɓut ǹyáryər. Kang ó nəm inok iro kat, kà nkpaktak atak va ó təm kà,
aSati aYawe.
4 <<Omà ta oga ìlum ìnaknak àYawe, oga mɓut ǹyáryər, nva ó shet ká ka awalang oza
anaknak.

Ìlum inaknak iga nggantal
(Nkung 28.16-25)

5 <<Kà nra ngga ngbapchi aman pa nedíng ka ape aga nggəshi ká arurong te, ìlum nggantal àYawe.
6 Kà nra ngga ngbapchi aman pa tukun ka ape va ta te nnəm nchang izər ìlum inaknak nzəngkəng ngga ǹyà ká anyer kat ûYawe. Nra pa nfangshat ó yà ká nri nzəngkəng ngga ǹyà ká anyer kat.
7 Kà nra nggəshi kà ìlum inaknak te ó nəm mɓut ǹyə́ryər. Kang ó nəm inok wó iga nza nra nggo kat.
8 Nra pa nfangshat ó yichi iyam inana iga apər ûYawe, mɓut ǹyə́ryər i yà kà nra ngga nfangshat, ó nəm inok iga nza nra nggo kat.>>

Ìlum inaknak iyam mɓən gəshi
9 UYawe là ûMusa pa,
10 <<Là nnàp ôIsarila, là ôza pa, A yà pa ó tar mbin va mmami kà ngga nnəna á wó kang ó ɓən iyam-nrìri, te ó ɓa ká nsar ngga nggəshi ûnəm uga mpyal awop.
11 Uza i yege nsar va ta kà mpyal àYawe kakul na mmá kam. Unəm uga mpyal awop i yege kà nkpan aSati.
12 Kà ìlum va ó yege nsar va ta ká te, ó yichi ìnagam iga ìzun pa izəng iva yà ká mbyèt kat kakul iyam inana iga nshì pa ɗwot ûYawe,
13 nzəng ká iyam inana ìpir ìkùr, mmak ǹyalyal ikpáng pa iparəm mmá zuk mmì mpyet kà, iyam apər ûYawe inə́ngnəng ichángchàng, ká iyam inana iwawa akwaya pa zəng aga ndəng ìbangbang.
14 Ó yà ká nrí nzəngkəng nro kat te ìpir ìkùr ìfórfòr kat te ìzhakan kat, ya nra va ó ɓa ká iyam inana Înan wó chit kang. Nɗyáng ngga mbyet mbyet kakul oga nlwàk wó kà nkpaktak atak va ó təm kà.
15 <<Á ɓàn kà nkpan aSati va ó ɓa ká nsar ishi iyam inana iga ǹyege, te ó kung aSati pa fangshat pa súr.
16 Ó kung nra ìsəm pa ìtukun á ga á chu nkpan aSati aga fangshat, nnà chit te ó yichi iyam inana ìpir ìkùr izhakan ûYawe ɗak.
17 Ka atak va ó təm kà te, ó ɓa ká nzəngkəng mɓit pa mparəm nva mmá nəm ká mmak ǹyalyal ikpáng pa iparəm, mmá ɓit ká anyər, wa iyam inana iyegeyege iga awár aga nggəshi ûYawe.
18 Te ó yichi nzəng ká nzəngkəng va ta itam inunggwan iga ìzun pa ìzəng pa ifangshat, iva yà ká mbyèt kat, ká ìya ìna ìnunggwang pa ìzəng, ká inagam pa iparəm. Oza i yà iyam inana iga nshì pa ɗwot ûYawe, nzəng ká iyam inana ìpir ìkùr oza ká oga iyam inana iwawa, iyam inana iga apər, inə́ngnəng ichángchàng ûYawe.
19 Yichi mbìt pa nzəng kakul iyam inana nnap mɓángɓang kpa, ká inagam iga ìzun pa ìzəng pa iparəm, kakul nləfər iyam inana iga ntəm ikángkáng.
20 Unəm uga mpyal awop i yege inagam iga iparəm va ta kà mpyal àYawe wa iyam inana iga ǹyege nzəng ká nzəngkəng ngga awár aga nggəshi. Oza i yà iyam inana iyə́ryər ûYawe kakul ánəm uga mpyal awop.
21 Kà ìlum ìzəngtəng va ta ó wór mɓut, á yà mɓut ǹyə́ryər á wó, kang ó nəm inok iga nza nra nggo kat. Nnà ta i yà nnap mpakpak ngga mbyet mbyet kà nkpaktak atak ntəm wó ka ashe oga nlwàk wó.
22 <<Kang a yà pa ó ɓən iyam iga mbin wó te, kang ó ɓən anung iram wó kat, kat te ó chák nvang iyam mɓən wó va tàk kà mbin kat. Ó re oza kakul onəm oga nkun ká odyanəm. Mmami na uYawe, Inan wó.>>

Ìlum inaknak iga ìzun ìpipe
(Nkung 29.1-6)
23 UYawe là ûMusa pa,
24 <<Là ôIsarila pa, Kà nra ngga nggəshi ka ape aga afangshat, te ó nak ishi ká aSati njul, mɓut ǹyə́ryər nva mí nəm ká iyam ibúrɓúr.
25 Kang ó nəm inok iga nza nra nggo kat, nnyi te ó yichi iyam inana iga apər ûYawe.>>

Ìlum iga mmwa ishi
(Nkung 29.7-11)
26 UYawe là ûMusa pa,
27 <<Nra ngga ngbapchi ngga ape aga afangshat va ta, nra ngga mmwa ishi. Á yà mɓut ǹyə́ryər á wó, ó dang ishi wó ká iyam-nrì, kang ó yichi iyam inana iga apər ûYawe.
28 Kang ó nəm inok iro nɗa va ta kat, kakul nra ngga mmwa ishi nva mí nəm mmwa ishi ká kakul wó kà mpyal àYawe, Inan wó.

29 Nza unəm nggo va dang ishi wò ká iyam-nrì kà ìlum va ta kat te, mí fa ká na ka ashe onənəm.
30 Kang nza unəm nggo va nəm inok kà ìlum va ta te, mi zhì na ka ashe onənəm.
31 Kang ó nəm inok iro kat. Iva ta na nɗyáng ngga mbyet mbyet kakul oga nlwàk wó kà nkpaktak atak va ó təm kà.
32 ASati aga njul kakul wó, te ó dang ishi wó ká iyam-nrì, ɓàn ká arurong aga nra ngga nfangzəngtəng ngga ape i ga i chu arurong aga ìpin ìkpakkpak, ó nak ishi ká aSati wó.>>

Ìlum Inaknak iga Aghal
(Nkung 29.12-40)
33 UYawe là ûMusa pa,
34 <<Là ôIsarila pa, Kà nra ngga ngbapchi aman pa tukun ka ape aga afangshat te, nnəm nchang izər ìlum Inaknak ngga Aghal ûYawe, nva i yar nra pa nfangshat.
35 Kà nra nggəshi te ó nəm mɓut ǹyéryər, kang ó nəm inok wó iga nza nra nggo kat.
36 Ka apal nra pa nfangshat ó yichi iyam inana apər ûYawe, kang nra ngga nnanne te i yà mɓut ǹyéryər á wó, te ó yichi iyam inana iyam apər ûYawe. Ìlum ichumchum iga awop, kang ó nəm inok wó iga nza nra nggo kat.
37 <<Oga ilum inaknak va ta uYawe nak, iva ó shet ká wa oga mɓut ǹyéryər kakul ǹyichi iyam inana apər ûYawe, iyam inana iga nshì pa ɗwot, iyam inana ìpir ìkùr, ká nlələfər iyam inana iyam nkang, ká iyam inana iwawa. Nza ìlum inaknak nggo ká ìlum iga nchang ìzər wò,
38 oga ìlum inaknak va ta nna yà iro ka apal aSati áYawe ká oga iyam inana wó, nkpaktak oga iyam inana nsar nnap-nlà wó, ká nkpaktak oga iyam inana iga nɗòm ìgwak wó va ó na ûYawe.
39 <<Ka nra ngga agbapchi aman pa tukun ka ape aga afangshat, nvangva ó ɓən iyam iga mbin chit, te ó nəm nchang izər ìlum Inaknak iga Aghal ûYawe nva i yar nra pa nfangshat. Mí nəm njul kà nkpaktak ìlum iga nggəshi kang njul kà nkpaktak ìlum iga ìnanne kpa.
40 Kà ìlum iga nggəshi te ó wur kakul ishi wó awár ikún inənan, agwal akulom, oga igwong iga agwal ikun pa zhəkzhək, kang ó nəm nchang ìgwak kà mpyal àYawe, Inan wó nra pa nfangshat.
41 Ó nəm nchang izər ìlum inaknak ûYawe nra pa nfangshat ka ashe ìzun. Nɗyáng ngga mbyet mbyet kakul oga nlwàk wó, kang ó nəm nchang ìzər ka ape aga afangshat.
42 Ó təm ka ashe oga aghal nra pa nfangshat. Nkpaktak ovan omarmar oIsarila i təm ka ashe oga aghal,
43 kakul na oga nlwàk wó á nyi pa n nak oIsarila təm ka ashe oga aghal, nvang nva n fa ká oza ka ashe mbin oga aMasar. Mmami na uYawe, Inan wó.>>
44 Ka asal va ta uMusa shet oga ìlum inaknak àYawe ôIsarila.

24

Nnak ishi ká apitila
(Nfa 27.20-21)
1 UYawe là ûMusa pa,
2 <<Nak oIsarila á ɓa ká mmì mpyet á ɓu nva mmá kam nnənan kakul na apitila á sàl pa ɗəkər.
3 UHaruna i chwong oza kà nsəm atani ka mpyal akwati aga nsar nnap-nlà ka ashe Aghal Mɓut, i ɓàn ká arurong i ga i chu ntàn atak kà mpyal àYawe pa ɗəkər. Nɗyáng ngga mbyet mbyet kakul oga nlwàk wó.
4 Uza i nak ishi ká oga apitila va ka apal ìdari azənariya anənan kà mpyal àYawe pa ɗəkər.
5 <<Kpak mmak nnənan fòr nzəngkəng ká pa ngbapchi aman pa parəm, nza mɓìt nggo mmá nəm na ká mmak ikpáng pa iparəm.
6 Dàt oza nzhi pa mparəm nza nzhi nggo ká nzəngkəng pa nkpaɗing ka apal atebəl aga azənariya kà mpyal àYawe.
7 Nak njəng nnángnəng nchángchàng kà nza nzhi nggo, na á yà ka aɗor nzəngkəng, wa iyam inana apər ûYawe.
8 Uza i dàt nzəngkəng va ta kà mpyal àYawe nza aSati nggo, ka anung oIsarila. Nsar nnap-nlà mbyet mbyet.
9 I yà iji áHaruna ká ovəvan onunggwan, oza i ri ka Atak Ayéryər, kakul iyéryər va ji pa kpaktak ka ashe iyam inana apər ûYawe. Nnap mpakpak ngga mbyet mbyet.>>

Mpyat akat ka apal anəm uga mpwat adin Inan

10 Uyen ununggwan uro wa yà unənang uyen oga aIsarila kang upupo unəm oga
aMasar á fa ga ashe oIsarila, te ìkum fa uya àyen uchar oIsarila va ta ká unəm oIsarila
ka ashe apak.
11 Uyen àchar va ta sóng anung pwat adin Inan, te oza ɓa ká na ka atak áMusa. Adin
anənang pa uShelomit uyen àDibəri ka akum áDan.
12 Oza kùk na pa ná ó fe iyam va uYawe i là ôza pa na o nəm ká na.
13 Te uYawe là ûMusa pa,
14 <<Fa ká unəm va pwat mpwat kà nsəm apak, na nkpaktak onəm va fe na á nak awó
oza ka ishíshi na mmà nnyi pa uza nəm mpat va ta nəm, na nkpaktak mɓut á kwan na
ká ipáng uza á kú.
15 Te là ôIsarila pa, a yà pa unəm a pwat Inan wò te, uza i yar nsur mpat wò.
16 Nza unəm nggo va vyap adin aYawe te mí gbal na. Nkpaktak mɓut i kwan na ká
ipáng, udyanəm kat te uyen uga mbin, a yà pa uza vyap adin va ta te, mí gbal na.
17 <<A yà pa unəm gbal unəmləbər te, nkpak mí gbal na.
18 Nza unəm nggo va gbal iyam nkang áwan wò te, uza i mwa akə́kat, ririrì kakul ririrì.
19 A yà pa unəm nak aɓang uwan wò te, mí nəm á na wa nva uza nəm,
20 mɓəkchi ka anung mɓəkchi, ìwú ka anung ìwú, ìnyin ka anung ìnyin, wa nva uza nak
aɓáng ûnəmləbər te, wa nnà ta mí nəm á na kpa.
21 Nza unəm nggo va gbal iyam nkang te, uza i mwa akə́kat, kang unəm va gbal
unəmləbər te, mí gbal na.
22 Ó yà ká nnap mpakpak pa nzəng kakul adyanəm ká uyen uga mbin. Mmami na
uYawe, Inan wó.>>
23 Nvangva uMusa là ôIsarila, te oza fa ká unəm va pwat mpwat kà nsəm apak kang
oza kwan na ká ipáng. AIsarila nəm wa nva uYawe nak ûMusa.

25

Ìzun iga njul
(Ndan NM 15.1-11)

1 UYawe là nnàp ká uMusa ka apal aBam aSinayi pa,
2 <<Là nnàp ká oIsarila, là ôza pa, Awalang va ó táng ashe mbin va mmami kà ngga
nnəna á wó te, mbin va ta i nak ishi ká njul aSati ûYawe.
3 Ó suk iram wó ìzun pa ìkpadíng, kang ó gbar iram ìbangbang wó ìzun pa ìkpadíng,
kang ó ɓut awúwar.
4 Kang kà ìzun iga ìfangshat te, i yà aSati aga njul mbin, aSati ûYawe. Kang ó suk iram
wó, kat te ó gbar iram ìbangbang wó kat.
5 Ó yà ká mɓən iyam va fa ká ishi wò ka ashe iram wó kat, kang ó páng awár
ìbangbang va fa ká ishi wò kat. I yà ìzun iga njul mɓin va ta.
6 Nkpaktak iyam i va mbin ná kà ìzun aSati aga njul te, i yà iyam-nrì kakul wó, kakul
ɓu, uzwal ɓu ununggwan kat te uchar, ká unəm va u yar ka inok, kat te udyanəm uva kà
ntəm ká ɓu,
7 kakul iyam nkang ká izhé iga anyin va kà mbin ɓu. Nkpaktak iyam va mbin i na te i
yà iyam-nrì.>>

Nchang ìzər iga ìzun ìsəm pa ìtukun

8 <<Te ɓu kung ìzun iga njul aSati pa nfangshat, ufangshat ka apal ìzun pa ìfangshat,
kakul na nra aSati pa fangshat nvang pa nfangshat á yà ìzun ìsəm nedíng aman pa
fangzəngtəng.
9 Te ɓu ɓur agbəshì pa gbángbáng kà nra ngga ngbapchi ka ape aga afangshat. Kà nra
ngga Mmwa Ishi te, ɓur agbəshì ka ashe nkpaktak mbin ɓu.
10 Te ó gòr ìzun iga ìsəm pa ìtukun kang ó shet ká nfən ka ashe mbin kakul nkpaktak
onəm oga ntəm ka ashishe. Kà ìzun i va ta mí le ká nkpaktak iyam ádango á na, i yà ìzun
iga nfən, kang nza uzəngtəng wó nggo i le atak akum wò.
11 Ìzun iga ìsəm pa ìtukun i yà iga nfən á wó. Ó suk iyam kat, ó ɓən iyam va fa ká ishi
wò kat, kat te ó páng awár ìbangbang va nəm ká ishi wò kat.
12 I yà ìyəryər ka atak wó, kakul i yà ìzun iga nfən. Ó ri iyam va mmá ya ka ashe ìram.
13 <<Ka ashe ìzun iga nfən va ta te, nza uzəngtəng wó nggo i le atak iyam wò.
14 <<A yà pa u yáp ká iyam ûwan ɓu, kat te u yáp iyam kà uwan ɓu te, kang ó mwar
owan wó kat.
15 A yà pa u yáp ìyap kà uwan ɓu te, i yà ka apal ǹyə́l ìzun iga nvang ìzun iga nfən. Uza
i yáp ká á ɓu ka apal ìyəl ìzun iga mɓən iyam.

16 Mmak mbubwai i màl ká mmak ìzun, kang ǹyen mbubwai i màl ká ǹyen ìzun, kaḵul
uza kà ǹyáp ká á ɓu ka apal ǹyə́l ìzun i va ɓu wap ìram va ta.
17 Kang ó mwar owan wó kaṭ, ó nəm ayər Inan wó, kaḵul mmami na uYawe, Inan wó.
18 <<Ó kpak oga nḍyáng mi ká oga nnap mpakpak mi, ó nak ishi ká oza, na ó təm ka
ashe mbin va ta ká ikángkáng.
19 Te mbin i na awár wò, ó ri i yə́l afu á wó, kang ó təm ká ikángkáng ka ashishe.
20 A yà pa ó ɓəp pa, <<Iza í ri kà ìzun iga ìfangshat, a yà pa í suk kaṭ, kaṭ te í ɓut iyaṃ
mɓən yi kaṭ yà?>>
21 Te mi nak nnap nnənaṇ mi á wó ka ashe ìzun iga ìkpạdîng, na mbin nva ta á na
iyaṃ-nrì pa makmak ngga ìzun pa ìparəm.
22 A yà pa ó suk iyaṃ kà ìzun iga ìnạnne te, ó yà kà nrí ka ashe iyaṃ mɓən ikpaṇ i ga i
chu ìzun iga ìfangzəngtəng, ya iyaṃ mɓən izhakan i nəm kang.
23 <<Mí yáp ká mbin mbyet mbyet kaṭ, kaḵul njem, kang mmawó oḍyanəm oga ntəm
ndàtdàt ká mi.
24 Ka ashe nkpaktak oga mpwom wó te, ó nak asaḷ va mí le ká mbin va ta.
25 <<A yà pa ugənang ɓu kun ga mà ɓàḵ kang à yáp ká iyaṃ wò iro ka ashe iyəyaṃ, te
unənal uga ndátkulung ká na i ɓa i mwa iyaṃ va ugənanggənang yáp ká.
26 A yà pa unəm va ta yà ká unal uga mmumwa á na kaṭ, kang uza wong yà ká iyaṃ
iga mmumwa îshi wò,
27 te uza i kung mmak ìzun va mmá yáp ká, uza i le ká aɓo mbwai ûnəm va uza yáp ká
á na, te iyəyaṃ i le á na.
28 Kang a yà pa uza yà ká iyaṃ iga mmumwa kaṭ te, iyaṃ va uza yáp ká te i təm ka
awó ánəm uga ǹyiyap i ga i chu ìzun iga nfən. Mí le ká kà ìzun iga nfən, te uza i le ká
iyaṃ wò.
29 <<A yà pa unəm yáp ká nzhi nra wò ka ashe ìtong iga akamsəlang, te i lile kà, kà
ìzun va uza yáp ká. Nra ngga mmumwa na ta.
30 A yà pa uza mwa ka ashe ìzun iga ìzəng va ta kaṭ, te nzhi ngga ashe ìtong iga
akamsəlang va ta i yà nji ànəm va yáp kà nkpaktak nlùlwak mbyet mbyet. Mí yà ká nle
ká kà ìzun iga nfən kaṭ.
31 Kang a yà pa oga nzhi kà ivan ìtong va akamsəlang gáng oza kaṭ, te mí kung oza
nzəng ká agbagba mbin. Mí le ká oza le ká ìzun iga nfən.
32 <<Kà ìtong oLawi te, oLawi òma à yà ká atak nsat ngga mbyet mbyet pa ó le ká nzhí
nji oza va ka ashe itong oza.
33 Nza iyaṃ ka ashe oLawi nggo te mí lile ká. Nzhi va mmá yáp ká ka ashe ìtong va iji
oza te, mí le ká ka ìzun iga nfən, kaḵul nzhi va ka ashe ìtong oLawi te nji oza ka ashe
oIsaṛila.
34 Kang atak nkpak iyaṃ nkang aga ìtong oza te mí yáp ká kaṭ, kaḵul aji oza mbyet
mbyet.

Nna akát onəm oga nkun

35 <<A yà pa ugənang ɓu kun ga mà ɓàḵ va i kaṃshi ishi wò ka ashe wó kaṭ, te ó təp na
wa nva ó təp uḍyanəm uga ntəm ka ashe wó, kang uza i təm ká wó.
36 Kang wa akát ká nram mmák kaṭ te nkak ka apəpal kà na kaṭ. Te wa nəm ayər Inan
ɓu, kang ugənang ɓu ì təm ká ɓu.
37 Kang wa na akát mbwai á na ká nram mmák kà, kaṭ te wa yáp ká iyaṃ-nrì ɓu á na
ká nram nkak ka apəpal kaṭ.
38 Mmami na uYawe, Inan wó, uva fa ká wó kà mbin aMasar na ń na mbin aKanana á
wó, na ń yà Inan wó.
39 <<A yà pa ugənang ɓu ká ɓu kang à kun, te yáp ká ishi wò á ɓu, te kang wa nak na á
nəm inok á ɓu wa ázwal kaṭ.
40 Uza á təm ká ɓu wa ánəm uga ǹyar ka inok kaṭ te uga ntəm ndàtdàt, uza i nəm inok
á ɓu i ga i chu Ìzun iga Nfən.
41 Te uza ká ovan wò i fa ka atak ɓu, kang uza i le atak akum wò ka atak iyaṃ ópo wò.
42 Kaḵul oza okpari mi, ova n fa ká oza kà mbin aMasar, kang mmá yáp ká oza wa
ǹyáp ká ozwal kaṭ.
43 Kang wa nəm ichumchum isaisai ka apal oza kaṭ, te nəm ayər Inan ɓu.
44 <<Ozwal ɓu onunggwan ká ochar va i yà oji ɓu te, á yà kà mbin va gáng wó, ó yáp
ozwal ka atak oza.
45 Ó yáp ozwal yáp ka ashe ovan oḍyanəm va kà ntəm ká wó, ka ashe akum oza va kà
ntəm ka ashe wó kpa. Ova oza mar ka ashe mbin wó, kang oza i yà iyaṃ wó.

46 Ó wur oza á yà iyam akup ovan wó va kà nvang wó mbyet mbyet. Ó nəm inok nəm
ká oza wa ozwal. Owan wó oIsarila ji wò te, kang unəm a nəm ichumchum isaisai ûwan
wò kat.
47 <<A yà pa uɗyanəm ka ashe wó dur, kang ugənang ɓu wong kun ga mà ɓàk ka
atətak kang à yáp ká ishi wò ûɗyanəm va kà ntəm ka ashe wó, kat te unəm uga akum
áɗyanəm va ta,
48 kà nvang ǹyáp ká ishi wò te uwa à yà ká atak nsat ngga nkam ishíshi. Uzəngtəng ka
ashe ogənanggənang i kam ishíshi kam.
49 Ukikyan kat te uya àkikyan ununggwan kat te unəm uro ka ashe onənal uga
ndátkulung ka ashe akukum i mwa ishíshi. A yà pa uza wong dur te uza i mwa ishi wò.
50 Uza i kung nzəng ká unəm va yáp na, ìyəl ìzun va uza yáp ká ishi wò á na i ga i chu
Ìzun iga Nfən. Mbwai ìyəyap i màl ká mbwai inok ánəm uga ǹyar ká inok ka ashe izun
va ta.
51 A yà pa nna à ɓur izun pa makmak, te uza i mwa mbwai nkam ishi wò i màl ká
mbwai va mmá ka yáp na ká.
52 Kang a yà pa ɓur izun pa ɗap i chu Ìzun iga Nfən, te uza i kung kang i mwa mbwai
ngga nkam ishi wò i màl ká aɓo izun.
53 Uza i təm ká unəm va yáp na wa ánəm va mmá yar ka inok ìzun, ìzun. Uɗyanəm va
yáp na te i yà ká nnəm ichumchum isaisai á na kat.
54 <<A yà pa mmá kam ishíshi ka asal ro ka ashe oga ava ta kat, te uza ká ovan wò mí
re oza i ga ka ashe Ìzun iga Nfən.
55 Kakul oIsarila okpari mi. O va n fa ká oza kà mbin aMasar. Mmami na uYawe, Inan
wó.>>

26

Nnap nnənan kakul nkpak nnap nnəm
(Ndan NM 7.12-24; 28.1-14)

1 UYawe là pa, <<Kang ó nəm ichər kakul ishi wó kat te alakan akpákpà, kat te ndar
ǹyéryər kakul ishi wó kat te ipáng ikpákpà kà mbin wó pa ó kúchì á na, kakul mmami
na uYawe, Inan wó.
2 Ó kpak ìlum aSati mi kang ô rup ká atak awop mi. Mmami na uYawe.
3 <<A yà pa ó kpak oga nɗyáng mi kang ó nak ishi ká oga nnap mpakpak mi ó nəm
inok ká oza,
4 te mi re nrè ká ìvar ka awalang va màl, na mbin i na iyam-nrì, kang oga ikún iga
ashe iram i na awár oza.
5 Mpək iyam wó i ga i chu awalang aga mpáng ìbangbang, kang mpáng ìbangbang i ga
i chu awalang aga nsuk iyam, te ó yà ká iyam-nrì pa makmak pa ó ri kang ó təm ká
ikángkáng ka ashe mbin wó.
6 <<Mi na ntəm ikángkáng kà mbin, kang ó ra ká iyam iro i gbək wó kat. Mi fa ká izhé
iɓángɓang ka ashe mbin, kang ndokchì i yà ká nwatar ka ashe mbin wó kat.
7 Ó ɓàk onəm ìkum wó kang oza i tàk kà mpyal wó ka atak ndokchì.
8 Pa otukun ka ashe wó i ɓàk ìgbal, kang ìgbal ka ashe wó i ɓàk ìkalong pa ìgbapchi,
kang okpa ìkum wó i tàk kà mpyal wó ka atak ndokchì.
9 <<Mi nak nnap nənan á wó, mi nak wó ó myak ó yél, kang mi kpan nsar nnap-nlà mi
ká wó.
10 Ó ri iyam ikpan iva mmá ɓut chit gbàng, kang ó wur ikpan va ta i fa na á le ká atak
îzhakan.
11 Mi nak atak ntəm mi ka ashe Aghal ayéryər ka ashe wó, kang mi yà ká ǹyang ká wó
kat.
12 Mi chen kà ìshimshe wó kang mi yà Inan wó, kang ó yà onəm mi.
13 Mmami na uYawe, Inan wó, uva fa ká wó kà mbin aMasar, na kang ó yà ozwal oza
lap kat, kang n cwan ndar ayok wó na á nak wó ó nəm ntəm ngga akul ishi wó.

Mpyat akát kakul nkpak nnap nnəm kat
(Ndan NM 28.15-68)

14 <<A yà pa ó kpak nnap nnəm á mi kat, kang ó nak ishi ká nkpaktak oga nnap
mpakpak va ta kat,
15 kang a yà pa ó yang ká oga nɗyáng mi kang ó yen ká oga nnap nkpakkpak mi, o nak
ishi ká nkpaktak oga nnap mpakpak kat, kang o ɓəkchi nsar nnap-nlà mi ká wó,

16 te iyaṃ va taˌ mi nəm á wó, mi ɓa káˌ mɓək anung nnga nnəm ayər kaˌ ashe wó, káˌ arwa aga nyà káˌ ntán kaṭ, arwa atak rusok ava i nak ìwú wó i fo kang ó yà onəm onənaṇ kaṭ. Ó suk iyaṃ nsuk kaˌ anung amwang, kaḳul okpa ìkum wó i ga nriri.
17 Mi nak ìwú mi kaˌ apal wó, kang okpa ìkum wó i nəm igwan káˌ wó. Onəm oga ǹyáng wó i nəm igwan káˌ wó. Onəm oga ǹyáng wó i nəm ichumchum káˌ wó, kang ó chəng nchəng va unəm uro kàˌ nwà wó kaṭ.
18 <<A yà paˌ kàˌ nvaṇg oga iyaṃ vaˌ taˌ kang ó kpak nnap nnəm á mi kaṭ te, mi nyám ntàn á wó nvaṇg paˌ nfangshat kaḳul nnap mɓáṇgɓaṇg wó.
19 Mi chwan nkak ishi wó ngga nkəԁyar kang mi nak ìvaṛ ipəng kaṭ, kang mbin wó i wom i yà wa acham.
20 Ìkaṃ wó i kùr kaˌ iyaṃ ilakchi. Kaḳul mbin wó i na iyaṃ-nrì wò kaṭ, kang oga ikún iga mbin wó i na awár ozaˌ kaṭ.
21 <<Kang a yà paˌ ó dap káˌ mi kang ó yang káˌ nkpak nnap nnəm á mi, te mi nak oga mɓək anung wó i mak nvaṇg paˌ nfangshat kaḳul oga nnap mɓáṇgɓaṇg wó.
22 Mi re nrè káˌ izhé iga anyin kaˌ ashe wó, iva i gbáng ovan wó, i vyap iyaṃ nkang wó, kang i nak ìyəl wó i yen i ga i chu ìva i nak mí chəng oga asaḷ wó.
23 <<Kang a yà paˌ káp káˌ oga iyaṃ vaˌ ta, te ó kaṃ nԁyáng ntàn mi kaṭ, ó ga mpyal káˌ nnəm nkak ishi káˌ mi,
24 te mi pyat á wó, kang mi mɓək anung á wó nvaṇg paˌ nfangshat kaḳul nnap mɓáṇgɓaṇg wó.
25 Te mi ɓa káˌ ndokchì ngga mpyát akat mɓəkchi nsar nnap-nlà, kang ó ɓut kàˌ oga ìtong wó te, mi re nrè káˌ arwa kàˌ ìshimshe wó, kang mí na wó kaˌ ashe awó onəm ìkum wó.
26 Nvaṇg vaˌ n gəl asaḷ iyaṃ-nrì wó te, ochar paˌ ogbapchi i pə́k nzəngkəng wó kaˌ ashe achər apər aga nwàng iyaṃ paˌ ìzəng, kang ozaˌ i ɓa káˌ nzəngkəng kaˌ atak mmàl ìԁək, ó ri kang i kúr wó kaṭ.
27 <<Kang a yà paˌ káp káˌ iyaṃ vaˌ ta, ó kpak nnap nnəm á mi kaṭ, ó nəm nkak ishi á mi,
28 te mi pyat á wó kaˌ ashe nlak ìgwak ìɓáṇgɓaṇg, kang mi nyám ntàn á wó nvaṇg paˌ nfangshat iji mmatmat ji kaˌ apal oga nnap mɓáṇgɓaṇg wó.
29 Ó ri izhé ovan wó onunggwan káˌ izhé ovan wó ochar.
30 Mi chwan oga atak awop wó, mi kyen oga atak ndung nturari wó, kang mi ɓut oga akúm wó kaˌ apal oga ichə̀r wó, mi yang káˌ wó.
31 Mi nak oga itong wó i təm agúng kang mi vyap oga atak awop wó. Mi yà káˌ kaṃ iyaṃ inana wó kaṭ.
32 Mmami káˌ ishi mi mi vyap mbin wó, na okpa ìkum wó vaˌ i ɓa ntəm kàˌ te ozaˌ á gaṃ.
33 Te mi tur ndokchì kàˌ wó, kang mi lyangshin wó kaˌ ashe mbin. Mbin wó i təm nkpələng, kang oga itong wó i ra agúng.
34 Kang mbin i fe nchang aSati izún wò aga njul kàˌ nkpaktak awalang vaˌ á ra nkpələng, nvaˌ nna kaˌ ó yà kaˌ ashe mbin onəm ìkum wó á.
35 Nkpaktak awalang vaˌ ra nkpələng te i ya njul nvaˌ uzaˌ ka yà kaṭ, kàˌ nra oga aSati wó, nvaˌ kaˌ ó yà kàˌ ntəm kaˌ ashishe.
36 <<Aɓo oro vaˌ le kaˌ ashe wó te, mi nak ayər kaˌ ashe igwak ozaˌ kaˌ ashe mbin onəm ìkum ozaˌ. Nnáp agwal azang i nak ozaˌ kàˌ nchəng. Ozaˌ i chəng wa nchəng ndokchì, kang ozaˌ i tàk, káp káˌ nvaˌ unəm uro kàˌ mɓàk ozaˌ kaṭ.
37 Káp kaˌ nvaˌ paˌ unəm uro kàˌ mɓàk ozaˌ kaṭ, ozaˌ i nə́m ifang kaˌ apal owan ozaˌ wa nchəng ndokchì. Kang ó yà káˌ ìkaṃ iga ntong kàˌ mpyal okpa ìkum wó kaṭ.
38 Ó zhì kaˌ ashe mbín, mbin onəm ìkum wó i maṇg wó.
39 Aɓo oro vaˌ le kaˌ ashe wó te, ozaˌ i kú kaˌ mbin okpa ìkum ozaˌ kaḳul nnap mɓáṇgɓaṇg ozaˌ. Kang ozaˌ i kú kaḳul nnap mɓáṇgɓaṇg opo ozaˌ.
40 <<Kang a yà paˌ ozaˌ i pwa nnap mɓáṇgɓaṇg ozaˌ káˌ nnap mɓáṇgɓaṇg opo ozaˌ, nlang nnandər ozaˌ vaˌ ozaˌ nəm á mi, káˌ nkak ishi vaˌ ozaˌ nəm á mi kpa,
41 nvaˌ nak mi n pyat ozaˌ kpa kang n ɓa káˌ ozaˌ kaˌ ashe mbin okpa ìkum ozaˌ, te awalang vaˌ ozaˌ yen káˌ ishi ozaˌ kang à maṇ káˌ nnap mɓáṇgɓaṇg ozaˌ,
42 te mi rəng nsar nnap-nlà mi káˌ uYakup. Mi rəng nsar nnap-nlà mi káˌ uIshaku kpa káˌ nsar nnap-nlà mi káˌ uAbəraham. Mi rəng káˌ mbin vaˌ ta.
43 Kang ozaˌ i yang káˌ mbin i re, te i ya njul oga aSati wò nvaˌ uzaˌ ra ikpələng, kang ozaˌ maṇ káˌ imwa nnyám ntàn nnap mɓáṇgɓaṇg ozaˌ, kaḳul ozaˌ yang oga nnap mpakpak mi kang ozaˌ jan oga nԁyáng mi.
44 Káp káˌ nnà te, kaˌ awalang vaˌ ozaˌ kaˌ ashe mbin okpa ìkum ozaˌ te, mi yang káˌ ozaˌ kaṭ kang mi nzhì ozaˌ paˌ chatchat kaṭ, kang mi ɓəkchi nsar nnap-nlà mi káˌ ozaˌ kaṭ, kaḳul mmami na uYawe, Inan ozaˌ.

45 Kạkul oza te, mi rəng ka nsar nnap-nlà va ká opo oza, ova n fa ká kà mbin aMasar kà ìwú mbín pa ń yà Inan oza. Mmami na uYawe.>>
46 Oga nɗyáng, nnap nkpakkpak, ká oga nnap mpakpak va ta uYawe pak kà ìshimshe wò ká oIsarila ka apal aɓam aSinayi ka atak áMusa.

27

Nnap mpakpak ka apal nsar nnap-nlà
1 UYawe là nnàp ká uMusa pa,
2 <<Là nnàp ká oIsarila, là ôza pa, a yà pa unəm uro yar nsar nnap-nlà ûYawe pa o na unəm te uza i mwa ishishi ka atak mmak mbwai va ta,
3 te mmak iyam va ta ka apal ánunggwan, á ɓàn kà ìzun ìsəm pa ìparəm ga chu ìsəm pa ìkpɑɗing te, mməmak i yà mbwai ashekel azurfa ìsəm pa ìtukun ka anung ashekel aga Atak Ayəryər.
4 Kang a yà pa uchar te, mmak mbwai ashekel azurfa i yà ìsəm pa ishatɗing.
5 A yà pa uyen uga ìzun pa ìtukun ga chu ìsəm pa ìparəm te, mmak mbubwai i yà ashekel azurfa ìsəm pa ìparəm kạkul ánunggwan kang ashekel azurfa pa gbapchi kạkul áchar.
6 A yà pa uyen uga ape pa zəng ga chu ìzun pa ìtukun te, mmak mbwai kạkul ánunggwan i yà ashekel azurfa pa tukun, kang kạkul áchar i yà ashekel azurfa pa shatɗing.
7 A yà pa unəm uga ìzun ìsəm pa ìkpɑɗing kạt te á jiji te, mmak mbwai i yà ashekel azurfa pa gbapchi amạn pa tukun kạkul ánunggwan, kang ashekel azurfa pa gbapchi kạkul áchar.
8 Kang a yà pa unəm va kà nyar nsar nnap-nlà kang à kun ngga nva pa á mwa mbubwai kạt te, uza i ɓa ká unəm va ta kà mpyal ànəm uga mpyal awop kang unəm uga mpyal awop ì nak mmak mbubwai ka atak nkàm ànəm uga nyar nsar nnap-nlà.
9 <<A yà pa nyar nsar nnap-nlà ka apal iyam nkang va mí yichi wa iyam inana ûYawe te, nkpaktak iyam va mí na te i yà iji aYawe.
10 Uza i gaɓan, kạt te i pal ká iro kạt, ko inənan kạkul iɓángɓang, kạt te iɓángɓang kạkul inənan. Kang a yà pa uza i pal iyam nkang ká iyam nkang, te nkpaktak oza, iva mmá pal ká iva mmá pal iwuwan ká i yà iji aYawe.
11 A yà pa nyar nsar nnap-nlà ka apal iyam nkang iga adak iva màl pa mmá yichi wa iyam inana ûYawe kạt, te mmá ga ká iyam nkang va ta kà mpyal ànəm uga mpyal awop.
12 Unəm uga mpyal awop i nak mmak mbubwai, ka atak mɓiɓyen kạt te mɓəɓang, wa nva unəm uga mpyal awop nak mbubwai te, i yà wa nnà ta.
13 Kang a yà pa uza ɗòm mmwa ishíshi te, i nak uzəng ka apal atukun uga mmak mbubwai kà.
14 <<A yà pa unəm gòr nzhi wò təm ǹyəryər ûYawe, te unəm uga mpyal awop i nak mmak mbubwai, ka atak mɓiɓyen kạt te mɓəɓang, wa nva unəm uga mpyal awop nak te, i yà wa nnà ta.
15 Kang a yà pa unəm va gar nzhi wò pa ô kam ishíshi te, uza i nak uzəng ka apal atukun uga mmak mbubwai, te i yà njini.
16 <<A yà pa unəm gar ìram ìro va ijini ûYawe te, mmak mbubwai i màl dakdak ká apir aga nsusuk, ka apal mbwai ashekel azurfa ìsəm pa ìtukun ka anung apir ìbəshi kà ìkpáng iga mma iyam.
17 A yà pa uza gar ìram va ta kà ìzun iga nfən te, mbubwai i təm wa nva mmá nak.
18 Kang a yà pa uza gar ìram va ta kà nvang ìzun iga nfən, te unəm uga mpyal awop i kung mmak mbubwai i màl dakdak ká oga izun va ɓur i ga i chu ìzun iga nfən, kang mí kpak i le.
19 A yà pa unəm va gar ìram va ta á wong ɗòm pa ômwa ishíshi te, uza i nak uzəng ka apal atukun uga mmak mbubwai, te ìram va ta i le i yà ìjini.
20 Kang a yà pa uza mwa ishi ìram va ta kạt, uza yáp ká ûnəm uro te, mí mwa ishíshi lap kạt.
21 A yà pa mmá le ká ìram va ta kà ìzun iga nfən te, i yà iji aYawe, i təm iji onəm oga mpyal awop.
22 <<A yà pa unəm gar ìram ûYawe ìva uza yiyáp ka ashe mpupwom kạt,
23 te unəm uga mpyal awop i kung mbubwai á na i ga i chu ìzun iga nfən, kang unəm va ta i mwa mbwai ńda va ta mbwai va ta nji aYawe.
24 Kà ìzun iga nfən te ìram i le i yà ìji ànəm va uza yáp ka atətak, uva ka yà upo ìram á.
25 Nkpaktak oga nnak mmak amwa ɓu á màl ká ashekel aga atak awop, agera ìsəm pa ìparəm ka anung ashekel.

26 <<Kang unəm uro a gar amar aga nggəshi ûYawe aga iyạm nkang, ka̱ ashe ina ka̱t te itam ka̱t, ka̱kul amar aga nggəshi yà chit aji aYawe.
27 Kang a yà pa̱ izəngtəng ka̱ ashe iyạm nkang iga adak te, uza̱ i mwa ishíshi wa mmak nnak mbubwai ka̱ atak nnak uzəng ka̱ apal atukun uga mmak mbubwai. A yà pa̱ mmá mwa ishíshi ka̱t te, mí yáp ká ka̱ apal mmak mbubwai.
28 <<Ká nnà te, iyạm iro yà iva mí yáp ká ka̱t, iva unəm gar chit mbyet ûYawe ka̱ ashe nkpaktak iyạm va̱ ijini. Unəmləbər ka̱t te iyạm nkang, ka̱t te mpom, mí mwa ishíshi ka̱t te mí yáp ká ka̱t. Nkpaktak iyạm va̱ mmá gar te i yà inənạn iji aYawe.
29 <<Unəmləbər uro yà uva̱ mmá gar chit ka̱kul nzhì mí mwa ishíshi ka̱t, mí gba̱l na.
30 <<Nza̱ uzəng ka̱ ashe agba̱pchi nggo iga iyạm-nrì wó iga ashe iram, ìpir ìkùr kà̱ mbin ka̱t te awár ikún te, iji aYawe.
31 A yà pa̱ unəm ɗòm pa̱ ô mwa ishi uzəng ka̱ ashe agba̱pchi wò uro, te uza̱ i nak uzəng ka̱ apal atukun uga mməmak kà̱.
32 Nza̱ uzəng ka̱ apal agba̱pchi iyạm nkang nggo te, ija aYawe. Awalang va̱ mmá kung iyạm nkang te, iga igba̱pchi iji aYawe.
33 Uza̱ i yà ka̱ ndədər pa̱ ô vaṇ iɓyenɓyen ká ìɓáŋgɓa̱ng ka̱t, kang uza̱ i yà ká mpəpa̱l ka̱t. A yà pa̱ uza̱ i pa̱l te, iva̱ mmá pa̱l ká iva̱ mmá pa̱l iwuwan ká i yà iji aYawe, mí mwa ishishi ka̱t.>>
34 Oga nnap mpakpak va ta̱ uYawe nak ûMusa ka̱kul oIsa̱rila ka̱ apal aɓam aSinayi.

Nlir AJoshuwa

Inan kyer uJoshuwa yà unəm uga mpyal

1 Kà nvaŋg ikú aMusa uzwal aYawe te, uYawe là nnap ká uJoshuwa uya aNun ununggwan, uva i kaɱshi ûMusa.

2 Uza là a na pa, <<Uzwal mi uMusa kú chit. Ǹyangmata te, mmaɓu ká nkpaktak onəm a ta, o gbar izər na o paŋg Awang aUrdun na o ga ashe mbin va mmami ka ngga na wó, oIsaɾila.

3 Nkpaktak atak va ashe ashar wó i tongchi te, mi na wó, wa nva ka n yar nsar nnap-nlà ûMusa á.

4 Aswari wó i ɓan ka nzam mmaləng i ga aLebanon, kang i ɓan ka awang achumchum, awang aYufriti, ká nkpaktak mbin oHiti, i ga i chu ìWa aMeditereniya ka asaɭ ntar alum.

5 Unəm uro i kur nnəm igwan ka apal ishi ɓu kaṭ, ka ashe nkpaktak nra ririì ɓu. Wa nva ka n yà nzəng ká uMusa te, wa nnà ta kpa mi yà nzəng ká ɓu. Mi yà ka mmandar ɓu, kaṭ te mi re ɓu kaṭ.

6 Sat pa kakkərak, nəm nkam igwak, kaɭkul ɓu ga nləp mpyal onəm va ta, na á kaɱ mbin va ka n sóng anung ôkəka oza pa mi na ôza á.

7 <<Sat pa kakkərak, nəm nkam igwak pa gənggəng. Nəm pa dakdak na u kpak nkpaktak nnap-mpakpak va uzwal mi uMusa nak a ɓu. Kang wa gaɓaŋ nri kaṭ te mpəraɱ ka pəpal kaṭ, na u nəm igwan nkpaktak atak va ɓu ga kà.

8 Kang nlir ngga nnap-mpakpak va ta a kap ka anung ɓu kaṭ. Rəng nnap ka pəpal ìzwam ka alum pa ɗəkər, na u nəm nkpaktak iyaɱ va mmá lir ka ashishe. Nna chit te, ɓu ya ngga mpyal ká igwan pa makmak.

9 Rəng, ka n nak ɓu chit pa u sat pa kakkərak, u nəm nkam igwak. Kang ayər a nəm ɓu kaṭ, kang izər a rusok ka ɓu kaṭ, kaɭkul uYawe Inan ɓu i yà nzəng ká ɓu kà nkpaktak atak va ɓu ga kà.>>

10 Te uJoshuwa nak onəm oga mpyal onəm pa,

11 <<A ga ashe apaɭk, na a là ônəm pa, <Ó ɗaɱshi iyaɱ-nrì wó kaɭkul ka nvaŋg nra pa nshatɗing te, ó ga mpaŋg awang aUrdun, na ó kaɱ mbin va uYawe Inan wó ka nna a wó.> >>

12 Ǹnyi te, uJoshuwa là âkum ìjili aRuben, ká uGat ká nkap kà ishimshe akum ìjili aManase pa,

13 <<Ó rəng nnap-nlà aMusa uzwal aYawe va nak a wó, ka là pa, <UYawe Inan wó i ga nna njul a wó ka atak nna mbin va ta a wó.>

14 Ochar wó, ká ovan wó, ká oga iyaɱkang wó, i təm ka ashe mbin va uMusa na wó chit ka asaɭ nfa alum Awang aUrdun á, ǹnyi te, nkpaktak onəm oga nyi ashar ìkum wó okamkam va gbar izər ikum te, nkpak oza i paŋg mpyal ogənang oza na oza a kaɱshi ôza ka atak ikum.

15 Oza i kaɱ ishi oza i ga i chu awalang va uYawe i na njul ogənang oza, wa nva uza ka nəm a wó, kang oza i kaɱ mbin va nji oza kpa, nva uYawe Inan wó ka nna oza. Nna chit te, ó le ó ga ó təm ka mbin wó va uMusa uzwal aYawe ka na wó ka gwong Awang aUrdun va dər asaɭ nfa alum.>>

16 Te oza na amaɲ ûJoshuwa pa, << Iyaɱ va pa kap u nak á yi te, i nənəm. Atak va pa kap ɓu re yi kà te, i gəga.

17 Wa nva i kpak nnap nnəm uMusa te, wa nnà ta i kpak a ɓu kpa. Ǹnyi te, re uYawe Inan ɓu a ya nzəng ka ɓu, wa nva uza ka ya nzəng ká uMusa á.

18 Unəm va pa kap fa iyaɱkak ka nnap-nlà ngga anung ɓu kang a yang ka nkpak nkpaktak iyaɱ va u nak oza pa a nəm te, mí gbaɭ na. Ǹnyi te, sat pa kakkərak, igwak á kam a ɓu.>>

2

UJoshuwa re nre ká onəm oga nsòng mbin ga aJariko

1 UJoshuwa uya aNun re nre ká onəm oga nsòng mbin ká ayi pa oparəm ka aShitim. Uza là ôza pa, <<Ó ga na ó sòng mbin va ta jwakjwak aJariko.>> Te oza ga tar ashe nzhi achar umaimai uro, aɗiɗin pa uRahap, kang oza ra ka ta.

2 Te mma là ûponzhi uga aJariko pa, <<Dər, onəm oga aIsaɾila oro mma táng ka ashe ìtong va ta ka ìzwam pa na ó sòng mbin va ta.>>

3 Te uponzhi uga aJariko re nre ga atak aRahap pa, <<Fa ká onungwan va ɓa atak ɓu kang oza táng nzhi ɓu, kakul oza ɓa nsòng nkpaktak mbin yi.>>

4 Ǹnyi te, uchar va ta ka bwam onunggwan oga oparəm va ta chit. Uza là pa, <<À, onunggwan va ta ɓa atak mi ɓa, ǹnyi te, n nyi atak va oza fa kà kat.

5 Kang mí kùk anung asal ìtong ká anung arurong te, onunggwan va ta fa chit. N nyi asal va oza wòl kà kat. Ó ga ká ngghan ka nvang oza, mwote, ó ɓan oza nggo.>>

6 Ǹnyi te, uza ka ga ká oza chit ka apal nzhi, uza bwam oza ka akum akun ǹsàmsam va uza ka nak ka ta.

7 Te onunggwan va ta fa wa nvang onəm oga nsòng mbin, i mwo oza ga chu asal aga mpal Awang aUrdun. Ká nfa onəm va ta byet te, mma kùk anung asal.

8 Kang onəm oga nsòng mbin va ta ì ra nda te, uRahap ga ka atak oza ka apal nzhi va ta,

9 uza là oza pa, <<N nyinyi pa uYawe na mbin va ta a wo chit, kang ayər wó nəm yi chit, nkpaktak onəm ka ashe mbin va ta ìchəgwak lap oza pa gənggəng kakul wó.

10 I fe iyam va chit uYawe nəm, á nak ndəng ngga ìWa Isəksək wom kakul wó awalang va ó fa ka aMasar á, ká nkpaktak iyam va ó nəm ûSihon ká uOk, oponzhi oga oparəm oga aAmori ova ka asal nfa alum aUrdun, ova ó zhì oza pa kpaktak.

11 Awalang va í fe te, ìchəgwak lap yi, ayər nəm yi kakul wó kang unəm uro ka ashe yi yà ká nkam igwak lap kat. Kakul uYawe Inan wó, uza Inan ka apaɓur ká apambin.

12 <<Ǹyangmata te, ó sóng anung á mi ka ashe adin aYawe pa, wa nva n nəm ikin a wó te, wa nnà ta kpa, ó nəm nzhi apo mi. Ó nyám ìpir nnàp á mi va i nak mi na nnandər ká wó,

13 pa ó re upo mi, ká unang mi, ká ogənang mi onunggwan, ká ogənang mi ochar ká ririrì, ká nkpaktak onəm va oji oza. Kang ó re yi i kú kat.>>

14 Te onəm va ta là ûRahap pa, <<Ririrì yi ka anung ririrì ɓu, a yà pa u fa ká ìjili yi kà nnap va ta kat, te i nəm iyam inənan a ɓu ká nnandər awalang va uYawe á na mbin va ta á yi chit á.>>

15 Nna chit te, uRahap fər ká oza ká asang ka mɓol ayir nzhi, kakul mmá me nzhizhi ka izər akamsəlang ìtong.

16 Te uza là ôza pa, <<Ó ga ka ashe oga aɗuktum le kang onəm oga ngwa nvang wó a ya wó kat. Ó bwam ka ta nra pa nshatɗing, nvangva onəm oga ngwa nvang wó a le chit, te ó kpán asal wó ɗak.>>

17 Te onəm va ta là ûRahap pa, <<Nsóng anung va u nak yi i sóng te, i təm wa nnà ta.

18 Iyam va ta ɓu nəm awalang va i táng ashe mbin va ta. Te wa ran afini arəzang va ta ka mɓol ayir nzhi va u re yi i fəng kà. Wa ɓa ká upo ɓu, ká unang ɓu, ká ogənang ɓu onunggwan, ká nkpaktak nzhi oza ka nzhi ɓu.

19 A yà pa unəm uro a fa agbai anung nzhi ɓu te, nchèr oza i təm ka apal ishishi, í yà ká mpat kat. Ǹnyi te, a yà pa mma nak awo ûnəm uro uva uwa yà nzəng ka ɓu ka ashe nzhi te, nchèr oza i təm ka apal ishi yi.

20 Ǹnyi te, a yà pa u là ûnəm uro iyam va ɓa ká yi, te nsóng anung va u nak yi i sóng te, i kpán yi kat.>>

21 URahap na aman pa, <<Re á təm wa nva ó là.>>

Te uza re oza, kang oza kpán asal ga. Kà nvangva oza ga chit, te uza ran afini arəzang ka mɓol ayir nzhi va.

22 Awalang va oza fa te, oza ga ashe oga aɗuktum kang oza təm ka ta nra pa nshatɗing, ga chu awalang va onəm oga ngwa nvang mwo oga atak pa kpaktak ka apal asal, kang oza ya oza kat, oza le pa.

23 Te onunggwan oga oparəm va ta fəng ka apal oga aɗuktum, pang awang le ga atak aJoshuwa uya aNun ununggwan, kang oza là á na nkpaktak iyam va ya oza.

24 Oza là ûJoshuwa pa, <<Nnandər, uYawe na nkpaktak mbin va ta chit, ka ashe awo yi. Nkpaktak onəm oga mbin va ta ka ntán ká ayər kakul yi.>>

3

OIsarila pang Awang aUrdun

1 Ìpin fa kpak ká iɓotak te, uJoshuwa ká nkpaktak oIsarila wong achen ka aShitim kang oza ga aUrdun, ka ta na oza ra apak kang oza wong pang awang va ta.

2 Ka nvang nra pa nshatɗing te, onəm oga mpyal onəm ga ashe nkpaktak apak,

3 kang oza nak onəm pa, << Awalang va ó ya akwati aga nsar nnap-nlà aYawe Inan wó
kang onəm oga mpyal awop oLawi á yar te, ó wong ka atak va mmawó kà, ó yar
nvəvaŋg.
4 Ó re ishimshe wó a gbəgbaŋg ká akwati aga nsar nnap-nlà va ta, ngbəgbaŋg a yà
ashar ìkalong pa ishatɗing. Kang ó ɓa datkulung ká kat, te i nak ó nyi asal va ó ga ngwol
kà, kakul pa nna ka ó wòl asal ata chit kat.>>
5 Te uJoshuwa là ônəm pa, <<Ó gar ishi wó kakul ìpin te, uYawe i ga nnəm iyam iga
nnəm ayər ká ishimshe wó.>>
6 Kang uJoshuwa là ônəm oga mpyal awop pa, <<Ó yar akwati aga nsar nnap-nlà na ó
lyam ká ka mpyal onəm.>> Te oza yar akwati aga nsar nnap-nlà va ta, oza lyam ká ka
mpyal onəm.
7 Te uYawe là ûJoshuwa pa, <<Ka nda va ta mi ga nrup ká ɓu ka mpyal nkpaktak
oIsarila, kakul na oza á nyi pa, wa nva ka n yà nzəng ká uMusa te, wa nnà ta kpa, mi yà
nzəng ká ɓu.
8 Nak onəm oga mpyal awop ova yar akwati aga nsar nnap-nlà pa, <Awalang va ó táng
ka arwangchwang ndəng aUrdun te, ó tong pa kwák ka ta.> >>
9 Te uJoshuwa là ôIsarila pa, <<Ó ɓa datkulung na ó fe nnap-nlà aYawe Inan wó.
10 Wa nnà ta ó nyi ɗak pa, Inan iga ririì wa ká ìshimshe wó, te i mai kat uza i ga mɓak
oKanana, ká oHiti, ká oHivi, ká oPerizi, ká oGirgashi, ká oAmori, ká oJebusi i le ka
mpyal wó.
11 Dər, akwati aga nsar nnap-nlà Inan uga nkpaktak apambin ka nlyam ka mpyal wó
ka ashe awang aUrdun.
12 Ǹyangmata te, yak onunggwan pa ogbapchi aman pa aparəm ka ashe akum ìjili
oIsarila. Unəm pa uzəng ka ashe nza akum ìjili nggo.
13 Kang awalang va ndong ashar onəm oga mpyal awop ova yar akwati aga nsar
nnap-nlà aYawe, unəm uga nzhi nkpaktak apambin, á táng ka ashe ndəng aUrdun te,
ndəng aUrdun va ta i gəl. Kang ndəng va ka yà ka nnang te, i ɓut ka atak pa zəng.>>
14 Kang awalang va onəm fa ka ashe oga aghal pa na ó paŋg Awang aUrdun te, onəm
oga mpyal awop va yar akwati aga nsar nnap-nlà ləp mpyal ôza.
15 Ka awalang aga mɓən iyam na ndəng i yəl Awang aUrdun ká. Awalang va onəm
oga mpyal awop chu arwangchwang ndəng kang á táng ka ashishe te,
16 ndəng va ta re nnang. Ndəng va ta ɓut atak pa zəng nəm aɗuktum, gbaŋg ká
awang, ka ìtong va mi wor pa aAdam dat ká aZaretan. Ndəng va ta re nnang ngga ka
ashe ìWa Mman. Ǹna chit te, onəm paŋg awang va dat ká aJariko.
17 Te onəm oga mpyal awop va yar akwati aga nsar nnap-nlà aYawe tong ka mbin
ngwomwom ka ishimshe Awang aUrdun va ta. Kang nkpaktak oIsarila paŋg ka mbin
ngwomwom ga chu awalang va nkpaktak onəm paŋg aUrdun ká á.

4

Mmá nak ipang kakul nrəng

1 Ka nvaŋgva nkpaktak onəm paŋg aUrdun chit kur te, uYawe là ûJoshuwa pa,
2 <<Yak onunggwan pa ogbapchi aman pa aparəm, yar pa uzəng ka ashe nza akum ìjili
nggo,
3 te là ôza pa, ó wur ipáng pa igbapchi aman pa aparəm ká ishimshe aUrdun va ta,
dakdak ka atak va onəm oga mpyal awop tong kà, te oza á ɓa ka ipáng va ta á nak ka
atak va ó ga nra ka nda ta.>>
4 Te uJoshuwa wór onunggwan oga ogbapchi aman pa aparəm va uza yak, unəm pa
uzəng ka ashe nza akum ìjili nggo.
5 Kang uza là ôza pa, <<Ó lyam ka mpyal akwati aYawe Inan wó, ó ga ishimshe
aUrdun, kang nza uzəngtəng wó nggo á yar ìpang ka agar wò, kà iyil akum ìjili oIsarila.
6 Nna ta i yà iyam iga ǹnyám ìpir nnàp ka ashe wó. Ka ilum iga mɓa, awalang va ovan
wó i ɓəp wó pa iza ipir ipáng va ta ka atak wó yà?
7 Te ó là ôza pa, kakul pa mmá gəl ndəng Awang aUrdun kà nnang ka awalang va
onəm oga mpyal awop yar akwati aga nsar nnap-nlà aYawe paŋg aUrdun ká. Ipáng va
ta te, i sat iyam iga nrəng ká oIsarila mbyet.>>
8 Te onəm oIsarila nəm wa nva uJoshuwa nak oza. Oza wur ipáng pa igbapchi aman
pa parəm ka ishimshe aUrdun. A mal ka iyil akum ìjili oIsarila, wa nva uYawe là
ûJoshuwa. Kang oza wur paŋg ká, ga ká ka atak va oza ra kà, te oza nak ka ta.

9 Te uJoshuwa dàt ipáng iga igbapchi amaŋ pa parəm va ta ka ishimshe aUrdun, ka
atak va ashar onəm oga mpyal awop va yar akwati aga nsar nnap-nlà tong kà. Kang
nna yà ka ta ɓa chu nda va ta.
10 Onəm oga mpyal awop va yar akwati aga nsar nnap-nlà, tong ka ishimshe aUrdun,
a ga chu awalang va mmá gbal ka nkpaktak iyam va uYawe nak uJoshuwa pa á là ônəm,
wa nva uMusa nak uJoshuwa. Te onəm wong ka ashe ǹnghan paŋg aUrdun,
11 ka nvaŋgva nkpaktak onəm gbal ka mpaŋg awang chit te, akwati aYawe ká onəm
oga mpyal awop lyam ka mpyal onəm.
12 Onəm oga nlung ìkum ka akum ìjili aRuben, ká akum ìjili aGat, ká nkap ishimshe
akum ìjili aManase gbar izər ìkum paŋg ka mpyal oIsarila, wa nva uMusa là ôza.
13 Onəm oga nlung ìkum chu ìkalong chu ìsəm pa inedìng ova paŋg ka mpyal akwati
aga nsar nnap-nlà aYawe pa ó lung ìkum ka ashe agbagba aJariko.
14 Ka nda va ta te, uYawe rup ká uJoshuwa ka mpyal nkpaktak oIsarila. Kang oza na
ichumchum a na mbyet, wa nva oza ka na ûMusa ka ashe nkpaktak nra ririrìriri á.
15 Te uYawe là ûJoshuwa pa,
16 <<Nak onəm oga mpyal awop, ova yar akwati aga nsar nnap-nlà pa, oza á fa ka
ashe aUrdun.>>
17 Te uJoshuwa nak onəm oga mpyal awop pa, <<Ó fa ka ashe aUrdun.>>
18 Kang awalang va onəm oga mpyal awop va yar akwati aga nsar nnap-nlà aYawe fa
ká ishimshe aUrdun te, oza chen ka mbin ngwomwom. Kang ndəng aUrdun le nang yəl
awang wa nva ka yà á.
19 Onəm fa ka ashe aUrdun ka nra ngga ngbapchi ngga ape aga nggəshi, te oza lap
apak ka aGilgal ka asal nfa alum aswari aJariko.
20 Kang ipáng iga igbapchi amaŋ pa parəm va oza ka wur ka ashe aUrdun te,
uJoshuwa dàt ka aGilgal.
21 Te uza là ôIsarila pa, <<A yà pa ka ashe nra ngga mɓa, kang ovan wó a ɓəp opo oza
pa, <Iza ipir ipáng va ta yà?>
22 Te ó là ôza pa, <OIsarila paŋg aUrdun kà mbin ngwomwom.>
23 Kakul uYawe Inan wó nak ndəng ngga aUrdun wom kakul wó, a ga chu awalang va
ó paŋg, wa nva uYawe Inan wó nak Ìwa Isəksək wom kakul wó a ga chu awalang va i
paŋg ka á.
24 Uza nəm i va ta kakul pa na nkpaktak onəm oga apambin á nyi pa ichumchum nna
ka awo aYawe, na ó nəm ayər aYawe Inan wó mbyet.>>

5

1 Awalang va nkpaktak oponzhi oAmori ovəngva ka asal ntar alum aUrdun, ká
nkpaktak oponzhi oKanana va ka anung ìwa fe chit pa, uYawe nak ndəng Awang
aUrdun wom kakul oIsarila, a ga chu awalang va oza paŋg ká te, ìchəgwak lap oza kang
ayər nəm oza kakul oIsarila.

Mpà ache ka aGilgal

2 Ka awalang va ta te, uYawe là ûJoshuwa pa, <<Nəm ikpal iga ipáng na ú pà ache
ôIsarila onunggwan ká kàɗi*.>>
3 Te uJoshuwa nəm ikpal iga ipáng kang uza pà ache ôIsarila ka Gibiyat Haralot.
4 Iyam va nak kang uJoshuwa pà ache oza te, kakul pa nkpaktak onunggwan ká
onunggwan oga nlung ìkum va fa ka ashe aMasar te, a kú chit pa kpaktak ka ashe nzam.
5 Nkpaktak onəm va fa ka ashe aMasar te, mmá pà ache pà oza, ǹnyi te, ovəngva mmá
mar ya oma ka yà ka apal asal ka ashe nzam te, mmá pà ache ôza kat.
6 Kakul onəm oIsarila nəm ìzun ìsəm pa inedìng oma ka nchèn ka ashe nzam, a ga chu
awalang va nkpaktak onəm ká onunggwan oga nlung ìkum va fa ka ashe aMasar á zhì,
kakul pa oza fe ichu aYawe kat. Te uYawe sóng anung ôza chit pa, oza i yà ka ya mbin va
ò yar nsar nnap-nlà okəka oza pa ò na oza kat. Mbin va mbyal ká irizhe i nang ka
ashishe.
7 Ovan oza va uYawe nak ka anung oza te, oma uJoshuwa pà ache ôza. Kakul pa mmá
mar oza ka apal asal, te nna mmá ka pà ache ôza chit kat.
8 Ka nvaŋgva mmá gbal ka mpà ache ônunggwan va ta chit pa kpaktak te, oza təm ka
atak oza ka ashe apak a ga chu awalang va oza tàn kang.
9 Te uYawe là ûJoshuwa pa, <<Nda ta n tutur mpwat oga aMasar le a wó chit ka ishi.>>
Kakul nva ta te, nda ta adin atak va ta nna mmá kà nwór pa aGilgal.

---

* **5:2 5.2** *kàɗi* A yar onəm va mma ka pà ache ôza chit kang kat. **5:6 5.6** Nfa 3.8, 17; 13.5; 33.3; aLev 20.24; Nkung 16.14

10 Nva̱ onəm oIsa̱rila lap apa̱k ka̱ aGilgal te, oza̱ ri iya̱m-nrì iga nrəng ka̱ ilum Nggantal kà nra ngga ngba̱pchi ama̱n pa̱ nedíng ngga ape va̱ ta ká̱ arurong ka̱ agbagba aJariko.
11 Ìpin fa kpa̱k ka̱ nva̱ng ilum Nggantal te, ka̱ nda va̱ ta oza̱ ri iya̱m-nrì iga ashe mbin va̱ ta, nzəngkəng va yà ká̱ anyer ka̱t ká̱ ìpirkur iforfor.
12 Ká̱ nda va̱ oza̱ ri iya̱m-nrì iga mbin va̱ ta kang ìpin fa kpa̱k te, aMana gəl. OIsa̱rila ya aMana a ta lap ka̱t, te oza̱ ɓan nrì iya̱m-nrì iga mbin aKanana kà ìzun va ta.

UJoshuwa ká̱ unəm uga nkpán ndokchi
13 Ka̱ awalang va̱ uJoshuwa ɓa dat ká̱ aJariko te, uza̱ wong ká̱ iwu wò dər te, uza̱ ya unəm sat ka̱ mpyal wò, á tur ndokchi ka̱ awo. Te uJoshuwa ga atətak á ɓəp na pa̱, <<Mmaɓu uji yi, ka̱t te mmaɓu ukpa ìkum yi ɗò?>>
14 Te unəm va̱ ta na a ma̱n pa̱, <<Mmami uji wó ka̱t, kang mmami ukpa ikum wo ka̱t kpa. Ǹnyi te, mmami unəm uga mpyal ìkum aYawe. Kang ǹyangmata̱ na m ɓa.>> Te uJoshuwa ru zəp ka̱ afu ka̱ mbin á na ichumchum á na, kang uza̱ ɓəp na pa̱, <<Iza̱ u ɗom pa̱ uzwal ɓu a nəm yà? ANəm uga nzhi mi.>>
15 Te unəm uga mpyal ìkum aYawe là ûJoshuwa pa̱, <<Zəp akwap va̱ ka̱ ashar ɓu, ka̱kul atak va̱ mmaɓu ka̱ nsat ka̱ ta te, atak ayə́ryər.>> Te wa nnà ta uJoshuwa nəm.

6

Mmá ri aJariko ká̱ ìkum
1 Mmá kùk anung asa̱l aJariko ashe ká̱ agbai ka̱kul onəm oIsa̱rila. Unəm uro yà ká̱ nfa ka̱t, kang unəm uro yà ká̱ ntar ka̱t.
2 Te uYawe là ûJoshuwa pa̱, <<Dər, n na aJariko chit ka̱ ashe awo ɓu, ká̱ uponzhiponzhi, ká̱ onəm oga nlung ìkukum.
3 Mmaɓu ká̱ nkpaktak onəm oga nlung ìkum ɓu, ó chen ó gáng ìtong va̱ ta̱ nva̱ng pa̱ nzəng. Ó nəm wa nnà ta i ga i chu nra pa̱ nkpa̱ɗing.
4 Te onəm oga mpyal awop pa̱ ofangshat, i kpán oga agbəshi inagam ka̱ mpyal akwati aga nsar nnap-nlà. Ka̱ nra ngga nfangshat te, ó chen ó gang ìtong va̱ ta nva̱ng pa̱ nfangshat, kang onəm oga mpyal awop i yà kà mɓur oga agbəshi va̱ ta.
5 Ka̱ nva̱ngva̱ ó fe oza̱ ɓur oga agbəshi chit yar awalang te, nkpaktak onəm i bà achu ká̱ ìkam, te akamsəlang ìtong va̱ ta i shin. Kang onəm i táng ashe ìtong, nza̱ unəm nggo i kpán mpyal wò.>>
6 Te uJoshuwa uya aNun ununggwan ɓut onəm oga mpyal awop kang a là ôza̱ pa̱, <<Ó yar akwati aga nsar nnap-nlà aYawe, ǹnyi te, onəm oga mpyal awop oro pa̱ ofangshat a wur oga agbəshi a ləp mpyal ká̱.>>
7 Te uza̱ là ôshozha pa̱, <<Ó lyam ó chen ó gáng ìtong va̱ ta, kang onəm va̱ ká̱ iya̱m ìkum te, oza̱ á lyam kà mpyal akwati aga nsar nnap-nlà aYawe va̱ ta̱.>>
8 Ka̱ nva̱ngva̱ uJoshuwa là nnap ka̱ ônəm chit, te onəm oga mpyal awop va̱ pa̱ ofangshat va̱ wur oga agbəshi pa̱ fangshat ka̱ mpyal aYawe watar mpyal ká̱ i ɓur, kang akwati aga nsar nnap-nlà aYawe ka̱ nyar nva̱ng oza̱.
9 Onəm oga iya̱m ikum ka̱ nchen ka̱ mpyal onəm oga mpyal awop ova̱ ka̱ mɓur oga agbəshi, kang onəm oga mpángchí nva̱ng ka̱ mɓa ka̱ nva̱ng akwati. Ka̱ ashe nkpaktak oga awalang va̱ ta te, mmá pak inok mɓur oga agbəshi.
10 Ǹnyi te, uJoshuwa ka̱ nak oshozha chit pa̱, <<Kang ó bà achu ka̱t, kang ó ma̱n mmá fe ichu wó, ka̱t te nnap-nlà nro á fa ka̱ anung wó ka̱t, yà i ga i chu nra va̱ mi là a wó pa̱ ó bà achu, nna chit te, ó bà ɗak.>>
11 Uza̱ nak mmá yar akwati aYawe mmá gáng ìtong va̱ ta ká̱, nva̱ng pa̱ nzəng. Nna chit te, oza̱ le ka̱ ashe apa̱k kang oza̱ ra ka̱ ta.
12 UJoshuwa wong ká̱ iɓotak, kang onəm oga mpyal awop yar akwati aYawe.
13 Onəm oga mpyal awop oga ofangshat va̱ wur oga agbəshi pa̱ fangshat te, oza̱ watar i chen ká̱ ka̱ mpyal akwati aYawe, oza̱ i nəm inok mɓuɓur. Onəm oga iya̱m ikum ka̱ mpyal oza̱, kang onəm oga mpángchí nva̱ng ka̱ mɓa ka̱ nva̱ng akwati aYawe. Ka̱ ashe nkpaktak oga awalang va̱ ta te, mmá pak inok mɓur oga agbəshi.
14 Ka̱ nra ngga mparəm te, oza̱ gáng ìtong va̱ ta nva̱ng pa̱ nzəng, nna chit te, oza̱ le ashe apa̱k. Wa ǹna ta oza̱ nəm nra pa̱ nkpa̱ɗing.
15 Kà nra ngga nfangshat te, oza̱ wong ká̱ iɓotak, oza̱ chen gáng ìtong va̱ ta nva̱ng pa̱ nfangshat wa nva oza̱ mmà nəm a. Kà nra va ta na byet, oza̱ chen gang ìtong va̱ ta nva̱ng pa̱ nfangshat.
16 Ka̱ nggáng ngga nfangshat te, awalang va̱ onəm oga mpyal awop ɓur oga agbəshi chit, te uJoshuwa nak oshozha pa̱, <<Ó bà achu, ka̱kul uYawe na ìtong va̱ ta̱ a wó chit.

17 Ìtong va ta ka nkpaktak iyam va ka ashishe te mmá gar ûYawe kakul nzhì. URahap uchar uga nnəm mmai va ta ká nkpaktak onəm va nzəng ká na ka ashe nzhizhi te, oma mí re ká irirì ɓyet kakul pa uza bwam onəm oga nsòng atak yi va í re nre kà ka ashe mbin va ta.
18 Mmawo ǹnyi te, ó pángchí ishi wó ka atak oga iyam va mmá gar chit kakul nzhì. Le kang ó ɓa ká nzhì ká nɗaktak îshi wó ká apak oIsarila kat.
19 Kang nkpaktak aazurfa ká azənariya, ká acham aləbər, ká acham arəzang ǹnyi te, iyam iyəryər ûYawe. Mí táng ká ka ashe nzhi ngga mɓut iyam aYawe.>>
20 Te onəm oga mpyal awop ɓur oga agbəshi. Onəm fe nnap agbəshi te, oza bà achu pa gbánggbáng, kang akamsəlang va ta shin. Te onəm táng ka ashe ìtong va ta, uda nggo kpán mpyal wò pa dakdak, kang oza kpán ìtong va ta.
21 Nna chit te, oza zhì nkpaktak iyam va ka ashe ìtong va ta ká ndokchi, ochar ká onunggwan, ovan ká onəm gbakgbak, ina ká itam ká azhaki.
22 Te uJoshuwa là ônunggwan oga oparəm va oma ka sòng mbin va ta pa, <<Ó ga ashe nzhi achar uga nəm mmai va, na ó fa ka na ká nkpaktak onəm va ojini wa nva ka ó sóng anung a na á.>>
23 Te ovan nzam va ka sòng mbin va ta táng fa ká uRahap, ká upupo ká unənang ká ogənanggənang onunggwan ká ochar, ká nkpaktak onəm va ojini. Kang oza fa ká nkpaktak onəm oga nzhizhi, oza nak ka nsəm apak oIsarila.
24 Te oza pwak ìtong va ta ká apər, ká nkpaktak iyam va ka ashishe, ǹnyi te, mmá nak aazurfa ká azənariya ká oga acham arəzang ká acham aləbər, ka ashe nzhi ngga mɓut iyam aYawe.
25 Ǹnyi te, uJoshuwa re uRahap uchar uga nnəm mmai, ká onəm oga ashe nzhizhi, ká nkpaktak onəm va ojini ka irirì, kakul pa uza bwam onunggwan va uJoshuwa re ǹre ká pa á sòng mbin aJariko á. Uwa ka ntəm ka ashe aIsarila ɓa chu nda va ta.
26 Ka awalang va ta te, uJoshuwa là nnap ôza nzəng ka nsóng anung pa, <<Unəm va a wong kakul pa ô me ìtong aJariko kàɗi te, uza sat unəm uvyapvyap chit ka mpyal aYawe,
<<ka anung irirì ayiyen ununggwan uga nggəshi,
kang uza i bang akukum,
ka anung irirì ayiyen ununggwan uga nku irəng
kang uza i me oga anung asəsal.>>
27 Te uYawe uwa yà nzəng ká uJoshuwa, kang aɗiɗin dam ka ashe nkpaktak mbin va ta.

7

Nnap mbángbang aAkan

1 Ǹnyi te, oIsarila nyám nlang nnandər ka apal iyam igargar kakul nzhì. UAkan, uya aKarmi ununggwan, uya aZabdi, uya aZera uga akum ìjili aYahuda, kpak ka ashe iga iyam va mmá dang oza kà ngwuwur. Te igwak aYawe lak ka apal ishi oIsarila pa gənggəng.
2 Te uJoshuwa re onunggwan ka aJariko pa oza a ga aAyi, va dat ká aBet-Aven, ka asal nfa alum aBetel, uza là ôza pa, <<Ó ga ó sòng mbin va ta.>> Te onunggwan va ta ga nsòng aAyi.
3 Awalang va oza le atak aJoshuwa te, oza là á na pa, <<Kang nkpaktak oshozha á ga kat, mmá re onəm achu ìkalong pa iparəm kat te pa ishatɗing á ga á ri aAyi ká ìkum, kang mmá nak nkpaktak oshozha á ɓək anung ngga ka ta kat, kakul oza yəl kat.>>
4 Te onəm chu wa ìkalong pa ishatɗing ka ashe onəm ɓa ga, kang onəm oga aAyi ga ɓak oza chəng.
5 Onəm oga aAyi gbáng onəm á chu ìsəm pa ishatɗing aman pa kpaɗing ka ashe oIsarila, oza ɓak oza ɓan ka anung asal ìtong a ga chu aShebarim, kang oza nəm inok ngbáng oza ka abandam va ta. Te izər rusok ká onəm wa ndəng.
6 Te uJoshuwa ká onəmgbak oIsarila kan ilukwan oza, kang oza tak zəp ká afu ka mbin kà mpyal akwati aYawe a ga chu arurong. Kang oza wung mɓwang ka apal ishi oza.
7 Te uJoshuwa là pa, <<Iyam iga ngga aɗor kakul yi, áNəm Uga Nzhi uYawe, iza nak kang u pang ká onəm va ta ɓa igwong aUrdun, kakul pa ú na yi ka ashe awo oga aAmori á gbáng yi yà? Kapkap ká i təm iyam yi ka agwong aUrdun va cho.
8 Ánəm uga nzhi, iza mi là ka nvangva oIsarila gaɓan asəm ka mpyal okpa ìkum oza yà?

9 Kaḵul oKanana ḵá nkpaktak onəm va ka ntəm ka ashe mbin va ta i fe nnap va ta, te i gáng yi kang i dərkən adín yi ka apambin. Te iza ɓu nəm kaḵul adín ɓu achumchum yà?>>
10 Te uYawe là ûJoshuwa pa, <<Wong, kaḵul iza kang u ru u zəp ḵá afu ka mbin yà?
11 AIsarila nəm nnap-mɓángɓaŋg chit, oza yəl nsar nnap-nla mi va n nak ôza kaṭ, kaḵul oza nəm ayi, oza kpaḵ ka ashe oga iyaṃ igargar kaḵul nzhì va mma dang chit, oza nak ka ashe iji oza, kang oza nap akwam ka apal iyaṃ va oza nəm.
12 Kaḵul nva ta te onəm oIsarila i yà ka nsat ka mpyal okpa ìkum oza lap kaṭ. Oza gaɓan asəm chəng ka mpyal okpa ìkum oza, kang oza tong ovyapvyap chit kaḵul nzhì. Mi yà nzəng ḵá wo lap kaṭ, yà ó zhì oga iyaṃ igargar iga nzhì va ta ka ashe wó kang.
13 <<Wóng, na u gar onəm, là ôza pa <Ó gar ishi wó kaḵul ìpin, kaḵul uYawe, Inan oIsarila là pa, ÓIsarila, oga iyaṃ igargar kaḵul nzhì na yà ka ishimshe wó. Ó yà ka nsat ka mpyal okpa ìkum wó lap kaṭ, ya ó fa ḵá oga iyaṃ va ta kang.
14 << <Ká ìpin te, ó nyám ishi wó ka atak oga akum ìjili wó. Akum ìjili va uYawe i yak te, oza i səng i ɓa datkulung ka atak oga akum oza. Akum va uYawe i yak te, i səng i ɓa datkulung nzhi ḵá nzhi. Kang nzhi va uYawe i yak te, i səng i ɓa datkulung unəm ḵá unəm.
15 Unəm va mmá ya na ḵá iyaṃ igargar kaḵul nzhì te, mí pwak na ḵá apər, ḵá nkpaktak iyaṃ va uza ḵá. Uza gantal nsar nnap-nlà aYawe chit, kang uza nəm iyaṃ iga ìwuswa ka ashe oIsarila.> >>
16 Te uJoshuwa wong ḵá iɓotak, nak oIsarila ɓa datkulung ka atak oga akum ìjili oza, te mmá yak akum ìjili aYahuda.
17 Uza ɓa ḵá akum ìjili aYahuda, te mmá yak akum aZera. Uza ɓa ḵá akum aZera nzhi ḵá nzhi, te mmá yak nzhi aZabdi.
18 UJoshuwa ɓa ḵá nzhi aZabdi dat unəm ka unəm, kang mmá yak uAkan uya aKarmi ununggwan, uya aZabdi, uya aZera, ka akum ìjili aYahuda.
19 Te uJoshuwa là ûAkan pa, <<Áyen mi, n chal ɓu, là mpat ɓu ûYawe, Inan oIsarila, te là á mi iyaṃ va u nəm. Kang wa bwam á mi kaṭ.>>
20 Te uAkan na amaṇ pa, <<À nnandər n nəm nnap-mɓángɓaŋg uYawe, Inan oIsarila chit. Iyaṃ va n nəm te nnà ta.
21 Ka ashe oga iyaṃ iga ngwur ka atak ìkum te, n ya ìlukwan ìnənaṇ apir iji oga aBabila, ḵá ashekel ìgbaḷ pa ìparəm aga aazurfa, ḵá idari azenariya va iɗəɗək ashekel ìsəm pa ìtukun. Te n nəm aɗom oza, kang n wur, n li ka ashe mbin ka ashe aghal mi, ḵá aazurfa ka avəvəng.>>
22 Te uJoshuwa re onəm oga nre, kang oza chəng ga ashe aghal va ta, te oza ya nna a bwam ka ashe aghəghal ḵá aazurfa va ta ka avəvəng.
23 Oza wur oga iyaṃ va ta fa ka ashe aghal, oza ɓa ka ûJoshuwa ḵá nkpaktak onəm oIsarila, kang oza nak ka mpyal aYawe.
24 Te uJoshuwa ḵá nkpaktak oIsarila yar uAkan uya aZera ununggwan, ḵá aazurfa, ḵá ìlukwan, ḵá idari azənariya, ḵá ovəvan onunggwan ḵá ochar, ḵá inəna, ḵá oga azhakizhaki, ḵá itətam, ḵá aghəghal, ḵá nkpaktak iyaṃ va uza ka, kang oza ɓa ḵá oza ka mbandam ngga aAkor.
25 UJoshuwa là pa, <<Kaḵul iza kang u ɓa ḵá nɗaktak va ta á yi yà? Ka nda ta uYawe i ɓa ḵá nɗaktak a ɓu.>>
Te nkpaktak oIsarila gwan na ḵá ipang, kang nvaṇgva oza gwan onənəm chit te, oza pwak oza ḵá nkpaktak iyaṃ oza ḵá apər.
26 Oza ɓut ipang ɓing ka apal ishishi. Mɓing ipang va ta nna yà ka ta nda va ta. Te nlak igwak aYawe fər ɗak. Kaḵul nna kang mí wór atak va ta pa mbaṇdaṃ aAkor nda va ta.

8

Mmá zhì aAyi
1 Te uYawe là ûJoshuwa pa, <<Kang wa nəm ayər, kaṭ te wa gaṃ kaṭ. Wur nkpaktak onəm oga nlung ìkum nzəng ḵá ɓu, na ó ga ó ru aAyi ḵá ìkum. Kaḵul n na uponzhi uga aAyi chit ka ashe awo ɓu, ḵá onənəm, ḵá ìtutong, ḵá mbibin.
2 Nəm a aAyi ḵá uponzhiponzhi wa nva u nəm aJariko ḵá uponzhiponzhi á. Ǹnyi te, ìdur oza ḵá iyaṃkang nnà ó wur i yà iyaṃ iga ngwur ka atak ìkum îshi wó. Ó ra anyimnyal ka nsəm ìtong va ta.>>
3 Te uJoshuwa ḵá nkpaktak onəm oga nlung ìkum wong ga pa na ó ru aAyi ḵá ìkum. Uza yak onəm oga ǹnyi nlung ìkum ova ji ìkalong ìsəm pa ishatɗing kang uza re oza fa ḵá ìzwam,

4 uza nak oza pa, <<Ó gong achwang pa dakdak. Ó ra anyimnyal ìtong va ta ka nsəm.
Kang ó gbàng ká ìtong va ta kat. Nkpaktak wó, ó təm ká ngbar izər pa dakdak.
5 Mmami ká nkpaktak onəm va nzəng ká mi, i ga i datkulung ká ìtong va ta. Ka
nvangva oza i fa nlung yi wa nva ka yà te, í chəng i le ka mpyal oza.
6 Oza i fa i wa nvang yi, mmayi te, i dap oza i gbàng ká ìtong va ta, kakul oza i là pa,
<Oza ka nchəng yi wa mmatmat va.> Awalang va i chəng ka mpyal oza te,
7 ó wong ka atak anyimnyal wó kang ó kam ìtong va ta. UYawe Inan wó i na ìtong va ta
ka ashe awo wó.
8 Ka nvangva ó kam ìtong va ta chit, te ó pa apər ká ìtong va ta. Ó kpak nnap-mpakpak
aYawe va ka nak a wó. Nnap-nkpakpak wó na ta.>>
9 Te uJoshuwa re oza fa ga nra anyimnyal, kang oza ga ra ka ishimshe aBetel ká aAyi,
ka asal ntar alum aAyi. Ǹnyi te, uJoshuwa ra nzəng ká onəm va ta.
10 Ká iɓotak te, uJoshuwa wong ɓut onəm oga nlung ìkum, kang uza ká onəm oga
mpyal oIsarila ləp mpyal ôza ga aAyi.
11 Nkpaktak onəm oga nlung ìkum va nzəng ka na te, chen ga dat ká ìtong va ta kang
oza lap apak ka asal mpəpal. Kang abandam nna yà ka ishimshe oza ká aAyi.
12 UJoshuwa wur onunggwan chu ìkalong chu pa ìtukun, kang uza nak oza ra
anyimnyal ká ishimshe aBetel ká aAyi, ka asal ntar alum aga ìtong va ta.
13 Te onəm oga nlung ìkum va ta lap apak ka asal mpal ìtong va ta, kang onəm oga nra
anyimnyal ra ka asal ntar alulum. Ǹnyi te, uJoshuwa le ashe abandam ka ìzwam va ta.
14 Awalang va uPonzhi uga aAyi ya chit pa te, uza ká nkpaktak onunggwan oga ìtong
va ta fa ka ǹnghan ka iɓotak ga pa na ó gwang ka agbagba ka mpyal aAraba, kakul pa na
ó lung ìkum ká oIsarila. Ǹnyi te, uza nyi pa nnà mmá ra anyimnyal ka nsəm ìtong va ta
kakul wò kat.
15 UJoshuwa ká nkpaktak oIsarila nəm na oza ji nkàm wó chit, te oza chəng ka mpyal
oza le asal ashe ǹzam.
16 Nnà chit te, mmá wór nkpaktak onunggwan va ka ashe ìtong va ta ɓut wa oza. Wa
nnà ta, oIsarila dap oza gbàng ká ìtong va ta.
17 Ununggwan uro yà ɓur ka ashe aAyi, kat te aBetel va fa mɓàk oIsarila kat. Oza re
anung ìtong va ta abolbol, kang oza ga mɓàk oIsarila.
18 Te uYawe là ûJoshuwa pa, <<Yichi aɓár va ka awo ɓu a ga ka asal aAyi, kakul mi ga
nnəna ka ashe awo ɓu.>> Te uJoshuwa yichi aɓár va ka awo wò a ga ka asal ìtong va ta.
19 Kang nvangva uza yichi awo wò chit, te onəm va ra anyimnyal wong ká ǹnghan,
oza chəng táng ìtong va ta kang oza kpán. Te oza rap apər îtong va ta ka ǹnghan.
20 Ka awalang va onunggwan oga aAyi dər nvang te, oza ya nggù nəngət chit ga
apaɓur. Ǹnyi te, oza yà ká asal aga nchəng ngga mpyal, kat te nle nvang kat, kakul onəm
va ka chəng le ashe ǹzam te, á gaɓan chit kà nru oza ká ìkum.
21 Awalang va uJoshuwa ka nkpaktak oIsarila ya pa onəm va ra anyimnyal kpán ìtong
va ta chit, kang nggù nəngət chit ka apal, te oza gaɓan le gbáng onəm oga aAyi.
22 Ononggwan va kpan ìtong va ta chit, fa ka ashe ìtong va ta ru oza ká ìkum. Kang
oIsarila nak oza ká ishimshe. Te oza gbáng oza, unəm uro yà lár, kat te chár fa kat.
23 Ǹnyi te, oza kpán uPonzhi oga aAyi ká ririrì, kang oza ɓa ka na ûJoshuwa.
24 Ka nvangva oIsarila gbal ka ngbáng nkpaktak onəm oga aAyi ovəngva wa nvang
oza ka ashe ǹzam mmaləng ká agbagba, kang va oza gbáng oza ká ndokchi tak chit. Te
oIsarila le ga aAyi gbáng onəm va ka ashishe ká ndokchi.
25 Onəm va mmá gbáng ká nda ta te, ìkalong pa igbapchi aman pa ìparəm, ononggwan
ka ochar, nkpaktak onəm oga aAyi.
26 Ǹnyi te, uJoshuwa le ká awo va uza yichi aɓár ká kat, a ga chu awalang va uza zhì
nkpaktak onəm oga ntəm ka ashe aAyi kang.
27 Oga Iyamkang ká idur iga ashe ìtong va ta nna byet oIsarila wur iyam iga ngwur ka
atak ìkum îshi oza, wa nva uYawe ka nak ûJoshuwa pa á nəm.
28 Te uJoshuwa pwak aAyi, kang á nak ɓing sat agúng mbyet, nna yà wa nnà ta nda va
ta.
29 Uza zong uponzhi uga aAyi ka apal ìkun a ga chu arurong. Ka nvangva alum tar
chit, te uJoshuwa nak pa mmá fər ká akúkum ka apal ìkun va ta, mmá máng ka anung
asal aga ntar ìtong va ta. Kang mmá ɓing ipáng pa makmak ka apal ishishi, nna yà ka ta
nda va ta.

Mmá kung nnap-mpakpak ka apal aBam aEbal

30 Te uJoshuwa me atak nshì iyam awop ûYawe, Inan oIsarila, ka apal aɓam aEbal,

31 wa nva uMusa, uzwal aYawe ka nak onəm oIsaɼila á. Uza me wa nva ka ashe nlir
nnap-mpakpak aMusa va là pa, <<Ó me atak nshì iyaɱ awop ká ipang pa chatchat iva
na mmá kwat chit ká acham kaṭ.>> Te oza yichi iyaɱ inana iga nshì ûYawe, ká iyaɱ
inana nləfər ngga ntəm ikángkáng ka apəpal.
32 Kang ka ta ka mpyal oIsaɼila, uJoshuwa lir nnap-mpakpak aMusa ka apal ipang va
ta, nva uMusa ka lir chit á.
33 Nkpaktak oIsaɼila, ká onəmgbak, ká onəm oga mpyal, ká onəm oga nnap-akwali,
nzəng ká oɗyanəm va ka ashe oza, ká ovəngva oza mar, tong kà oga ngbaḳ akwati aga
nsar nnap-nlà, ka mpyal onəm oga mpyal awop oLawi, ovəngva yar akwati aga nsar
nnap-nlà aYawe. Kang nkap kà ishimshe onəm tong ka mpyal aɓam aGerizim, kang aɓo
nkap nro tong ka mpyal aɓam aEbal, wa nva uMusa, uzwal aYawe ka nak chit, pa mmá
nak nnap-nnənaɲ onəm oIsaɼila.
34 Ka nvəvaɳg te, uJoshuwa kung nkpaktak oga nnap-nlà va ka ashe nnap-mpakpak
ngga nnak oga nnap-nnənaɲ ká nvyap, mal dakdak ká nkpaktak iyaɱ va mmá lir ka
ashe nnap-mpakpak.
35 Nnap-nlà nro yà nva uMusa nak kang uJoshuwa kung ka mpyal nkpaktak mɓut
oIsaɼila kaṭ te, a yà kaṭ, nzəng ká ochar, ká ovan, ká oɗyanəm va ka ntəm ka ashe oza á.

9

Onəm oga aGibiyon lam uJoshuwa

1 Ka awalang va nkpaktak oponzhi va kà ntar alum aUrdun, ká oponzhi va kà mbin
ngga aɗuktum ká mbaɲdaɱ oIsaɼila, kang oponzhi va kà mbin ngga anung inang ìwa
aMeditereniya a ga chu aLebanon, oma oponzhi oHitti, ká oAmori, ká oKanana, ká
oPerizi, ká oHivi, ká oJebusi fe nnap igwan va ta,
2 te oza gwang ishi ka anung zəngtəng kaḳul pa ó lung uJoshuwa ká oIsaɼila.
3 Ǹnyi te, awalang va onəm oga ntəm ka aGibiyon fe iyaɱ va uJoshuwa nəm aJariko
ká aAyi te,
4 oza nəm aghan. Oza ɗaɱshi iyaɱ-nrì iga nkpán ka awo, oza wur ijiga igbakgbak ka
apal oga azhaki oza ká abaɲg ndəng ìbaɲgbaɲg ǹsámsàm igbakgbak, va kan chit kang
izəzər pa kap mmá dədan.
5 Oza mwak oga akwap agbakgbak ka ashar oza va mmá ɓəɓáp, ká ilukwan
igbakgbak. Kang nkpaktak nzəngkəng ngga nkpán awo oza a wom chit kang a gum.
6 Te oza ga atak aJoshuwa ka ashe apaḳ ka aGilgal, kang oza là á na ká oIsaɼila pa, <<Í
fa ka mbin nggbáɲggbàɲg, ǹyangmataɻ te, ó yar nsar nnap-nlà ká yi.>>
7 Ǹnyi te, oIsaɼila là ôHivi pa, <<Mwote mmawó ka ntəm dát ka yi nggo, te sang kang í
yar nsar nnap ká wó yà?>>
8 Kang oza là ûJoshuwa pa, <<Mmayi ozwal ɓu.>>
Ǹnyi te, uJoshuwa ɓəp oza pa, <<Mmawó, o da yà? ó fa ka che kang ó ɓa yà?>>
9 Te oza na amaɲ á na pa, <<Ozwal ɓu fa ka mbin va gbàng byet kang à ɓa, kaḳul aɗin
aYawe Inan ɓu. Kaḳul i fe nnap-nnənəm chit, ká nkpaktak iyaɱ va uza nəm ka aMasar,
10 kang nkpaktak iyaɱ va uza nəm ôponzhi oga oparəm oga aAmori va ka asal nfa
alum aUrdun, oma uponzhi uSihon uga aHeshbon, ká uponzhi uOg uga aBashan, ova ka
nəm iponzhi ka aAshtarot.
11 Onəmgbak yi ká nkpaktak onəm oga ntəm ka ashe mbin yi là á yi pa, <Ó wur
iyaɱ-nrì iga nkpán awo kaḳul nnəm achen, na ó ga ó ya oza, kang ó là ôzaɻ pa, <<Mmayi
ozwal wó, ó yar nsar nnap ka yi.>> >
12 Nzəngkəng yi nna ka yà susur ka awalang va í wur ka nzhi ka nra va í fa pa í ɓa
atak wó. Ǹnyi te, dər ǹyangmataɻ, a wom chit kang á gum.
13 Kang oga abaɲg ndəng ìbaɲgbaɲg ǹsámsàm va i yól ta, te nna ka yà apipye, ǹnyi te,
dər asal va oza chwan ká. Kang ilukwan ká oga akwap yi á gbák chit kaḳul ngbàng
achen.>>
14 Te oIsaɼila kpaḳ ka ashe iyaɱ-nrì onəm oga aGibiyon, ǹnyi te, oza ɓəp ichən ka atak
aYawe kaṭ.
15 Te uJoshuwa maɲ yar nsar nnap-nlà ngga ntəm ikángkáng ká oza, pa mmá re oza á
təm ká irirì. Kang onəm oga mpyal mɓut sóng anung ôzaɻ.
16 Ka nvaɳg nra pa nshatɗing nva oza yar nsar nnap-nlà ká onəm oga aGibiyon chit, te
oIsaɼila fe pa oza onəm oga ngbaḳ oza, kang oza ka ntəm dát ká oza.
17 Te onəm oIsaɼila fa achen, kang ka nra ngga nshatɗing te, oza chu itong va onəm va
ta i təm kà. Oma aGibiyon, ká aKefira, ká aBiyerot, ká aKiriyat-Jeyarim.

18 Ǹnyi te, oIsaɾila gbáɳg ozạ kạt, kạkul onəm oga mpyal mɓut kạ sóng anung ôzạ chit kạ ashe adín aYawe, Inan oIsaɾila.

Te nkpaktak nggatək lwang nnap kạ apal onəm oga mpyal vạ ta.

19 Ǹnyi te, nkpaktak onəm oga mpyal na amaɳ nǧgatək vạ ta pạ, <<I sóng anung ôzạ chit kạ ashe adín aYawe, Inan oIsaɾila, kạkul nvạ ta te, i yà kạ ndok ozạ kạt.

20 Iyaɳ vạ i nəm ôzạ te, i re ozạ ká irirì kạkul nsóng anung vạ i sóng ôzạ chit, le kang í dapchi nlak ìgwak aYawe kạ apal ishi yi kạt.>>

21 Onəm oga mpyal là ôzạ kaɗi pạ, <<Mmá re ozạ ká irirì, ǹnyi te, re ozạ á tong onəm oga nkyen akun ká nɗyang ndəng nǧgatək.>> Wa nnà ta onəm oga mpyal yə́l nsar nnap-nlà ozạ.

22 Te uJoshuwa wór onəm oga aGibiyon kang á là ôzạ pạ, <<Sang kang ó lam yi, ó là pạ, <I fa gbəgbaɳg,> ǹnyi te, mmawó kạ ntəm dát ká yi yà?

23 Ǹyangmatạ te, uYawe vyap wó chit, kạ ashe wó unəm uro i yà iyaɳ iro lap kạt, ozwal na chwat, onəm oga nkyen akun ká nɗyang ndəng kạkul nzhi Inan mi.>>

24 Te ozạ maɳ ûJoshuwa pạ, << Ozwal ɓu fe nnap vạ uYawe, Inan ɓu, nak ûzwal wò uMusa chit pạ, á na nkpaktak mbin vạ ta a wó, na ó zhì nkpaktak onəm vạ kạ ntəm kạ ashishe. Nnà nak te, ayər nəm yi pạ gənggəng kạkul irirì yi, kang i nəm iyaɳ vạ taɳ.

25 Ǹyangmatạ te, mmayi kạ ashe awo ɓu, nəm á yi iyaɳ vạ u ya məmal kang aɓiɓyen ká ɓu á.>>

26 Te uJoshuwa kaɳ ishi ozạ kạ ashe awo oIsaɾila, ozạ gbáɳg ozạ kạt.

27 Ǹnyi te, kạ nda vạ ta uJoshuwa nak oGibiyon tong onəm oga nkyen akun ká nɗyang ndəng kạkul nggatək, ká atak vạ uYawe yak kạkul nshì iyaɳ awop. Kang wa nnà ta ozạ, ɓa chu ká nda vạ taɳ.

10

Mmá ri oAmori ká ìkum

1 Ǹyangmatạ te, uAdonizedek uPonzhi uga aUrushelima fe chit paɳ uJoshuwa ri aAyi kang uzạ zhì na paɳ chatchat, uzạ nəm á na wa nva uzạ kạ nəm âJariko ká uponzhiponzhi, kang paɳ onəm oga aGibiyon nəm ntəm ikángkáng ká oIsaɾila chit, kang oma kạ ntəm kạ ashe ozạ.

2 Te ayər nəm na nzəng ká onənəm paɳ gənggəng kạkul aGibiyon inang ìtong, wa itong va ká iponzhi, kạkul paɳ á ji aAyi ji ká ìrup, kang nkpaktak onunggwannunggwan te, onunggwan ìkum.

3 Te uAdonizedek uponzhi uga aUrushelima, re ǹre ga atak aHoham uPonzhi uga aHebron, ká uPiram uponzhi uga aJarmut, ká uJafiya uponzhi uga aLakish, kang ká uDebir uponzhi uga aEglon, là pạ,

4 <<Ó ɓa ó kạmshi mi, na i lung ìkum ká oga aGibiyon, kạkul ozạ yar nsar nnap-nlà chit ká uJoshuwa ká onəm oIsaɾila.>>

5 Te oPonzhi oga otukun oga aAmori vạ ta, uponzhi uga aUrushelima, ká uponzhi uga aHebron, ká uponzhi uga aJarmut, ká uponzhi uga aLakish, ká uponzhi uga aEglon, ɓut nkpaktak onəm ìkum ozạ te, a ɓa ga ləp apạk gáng aGibiyon kang a ru ozạ ká ìkum.

6 Te oGibiyon re ǹre ga atak aJoshuwa kạ ashe apạk kạ aGilgal, ozạ là pạ, <<Kang wa swang ozwal ɓu kạt. Ɓa atak yi paɳ kəlak, na ú kạm ishi yi. Kạmshi yi, kạkul paɳ nkpaktak oponzhi oga oAmori, ova kạ ntəm kạ ashe mbin ngga aɗuktum, ozạ gwang ishi chit paɳ ó lung yi.>>

7 Te uJoshuwa wong kạ aGilgal ɓa ga, uzạ ká nkpaktak onəm oga nlung ìkum wò, ká nkpaktak onunggwan oga ǹnyi ìkum.

8 UYawe là ûJoshuwa pạ, <<Kang a nəm ayər ozạ kạt, kạkul n na ozạ chit kạ ashe awo ɓu. Unəm uro yà kạ ashe ozạ chu nsat kạ mpyal ɓu kạt.>>

9 Te uJoshuwa wong kạ aGilgal nəm achen kạ ashe nkpaktak ìzwam, kang uzạ ga mul oAmori.

10 UYawe nak ozạ zwar kạ mpyal oIsaɾila. Te ozạ gbáɳg oAmori paɳ makmak kạ aGibiyon, kang ozạ ɓak ozạ kạ asaɭ aga nkyen mɓa ngga aBet-Horon ozạ nəm inok ngbáɳg ozạ ga chu aAzeka ká aMakeda.

11 Kạ awalang vạ ozạ kạ nchəng kạ mpyal oIsaɾila, kạ nvang asaɭ aBet-Horon va iga aAzeka te, uYawe swang oga aɗəɗal va mwal wa inang ipang kạ apaɓur vang kạ apal ozạ. Ovəngvạ kú kạ atak aɗəɗal vạ ta te, yə́l ji ovəngvạ ji onəm oIsaɾila gbáɳg ká ndokchi.

12 Kà ìlum vạ uYawe na oAmori kạ ashe awo oIsaɾila te, uJoshuwa là nnap ûYawe, kạ mpyal oIsaɾila pạ,

<<Álum, sat pa kwák ka apal aGibiyon,
kang mmaɓu, ápe ka apal mbandam aAjalon.>>
13 Te alum sat pa kwák, kang ape tal,
a ga chu awalang va onəm pyát ka apal ishi okpa ìkum oza,
wa nva ka ashe nlìr aJashar.
Te alum sat ka ishimshe aɓuɓur, a kali ka ntar ga chu ìlum pa izəng.
14 Ìlum ya yà chit wa nva ta kat, ka nvang kat te, matmat kat, ìlum nva uYawe fe ìchu anəmləbər ká. Nnandər uYawe uwa ka nlung ìkum kakul oIsarila.
15 Kà nvəvang te, uJoshuwa ká nkpaktak oIsarila le apak ka aGilgal.

Mmá gbáng oponzhi oAmori pa otukun

16 Ǹyangmata te, oponzhi oga otukun va ta ka chəng chit ka bwam ka ashe agbak ka aMakeda.
17 Awalang va mmá là ûJoshuwa pa, mmá ya oponzhi oga otukun va ta chit, oma bwam ka ashe agbak ka aMakeda,
18 te uza là pa, <<Ó ɓəndəng ipang imwalmwal á kùk anung agbak va ta, kang ó nak onəm apángchí oza.
19 Ǹnyi te, kang ó sat ka ta kat. Ó wa nvang okpa ìkum wó, kang ó ru oza ka asal nvang. Kang ó re oza a le a táng oga itong oza kat, kakul uYawe Inan wó, a na oza chit ka ashe awo wó.>>
20 Te uJoshuwa ká onəm oga aIsarila ngbáng oza pa chatchat, ǹnyi te, aɓo oro pa ɗap chəng táng ashe itong iga akamsəlang oza.
21 Te nkpaktak onəm le ká ikángkáng ka atak aJoshuwa ka apak ka aMakeda. Kang unəm uro yà ram anung ka oIsarila lap kat.
22 UJoshuwa là pa, <<Ó bol anung agbak va ta, na ó fa ká oponzhi oga otukun va ta, ó ɓa ká oza á mi.>>
23 Te oza fa ká oponzhi oga otukun va ta ka ashe agbak, uponzhi uga aUrushelima, ká uga aHebron, ká uga aJarmut, ká uga aLakish, ká uga aEglon.
24 Awalang va oza ɓa ká oponzhi va ta chit ûJoshuwa, te uza ɓut nkpaktak onunggwan oIsarila, kang uza là ônəm oga mpyal ìkum va ɓa nzəng ká na pa, <<Ó ɓa ka ta, na ó nak ashar wó ka ishak oponzhi va ta.>>Te oza ɓa mpyal kang oza nak ashar ka apal ishak oza.
25 Te uJoshuwa là ôza pa, <<Kang ayər a nəm wó kat, kang ichəgwak a lap wó kat. Ó nəm nkam ìgwak, ó tong pa kakkərak. Iyam va ta uYawe i ga nnəm ǹkpaktak okpa ìkum va mmawó kà ngga nlulung.>>
26 Te uJoshuwa gbáng oponzhi va ta, kang a zong oga akúm oza ka apal ikún pa itukun, kang a re oza zong ka apal ikún va ta ga chu arurong.
27 Alum kà ntar te, uJoshuwa nak pa, mmá fəng ká oza ka apal ikún mmá swang ka ashe agbak va oza ka bwam kà. Te oza kùk anung agbak va ta ká ipang imwalmwal, oma yà ka ta nda ta.

UJoshuwa ri oga itong iga nkwandal ká ìkum

28 Ká nda va ta uJoshuwa ri aMakeda ká ìkum. Uza gbál uponzhiponzhi ká ndokchi, kang uza zhì nkpaktak onəm va ka ashe ìtong va ta. Unəm uro yà uza re fa ka ashishe kat. Uza nəm ûponzhi uga aMakeda wa nva uza ka nəm ûponzhi uga aJariko.
29 Te uJoshuwa ká nkpaktak oIsarila va ká na wong ka aMakeda ga aLibna, kang oza ru oza ká ìkum.
30 Te uYawe na ìtong va ta ká uponzhiponzhi ka ashe awo oIsarila kpa. Kang ìtong va ta ká nkpaktak onəm va ka ashishe uJoshuwa gbáng ká ndokchi. Uza re unəm uro fa ka ashishe kat. Uza nəm ûponzhiponzhi wa nva uza ka nəm ûponzhi uga aJariko.
31 Te uJoshuwa ká nkpaktak oIsarila va ká na wong ka aLibna fər ga aLakish, oza gáng na kang a ru ká ìkum.
32 Kang uYawe na aLakish ka ashe awo oIsarila, te oza ri na ká ìkum ka nra ngga mparəm. Kang oza gbál nza unəm nggo uva ka ashe ìtong va ta ká ndokchi, wa nva oza ka nəm âLibna á.
33 Te uHoram uPonzhi uga aGezer wong ɓa nkamshi aLakish, ǹnyi te, uJoshuwa gbal na nzəng ká onəm ìkukum, uza re unəm uro ká ririrì ka ashe oza kat.
34 Te uJoshuwa ká nkpaktak oIsarila va ká na wong ka aLakish fər ga aEglon. Oza gáng na kang a ru ká ìkum.
35 Oza ri na ká ìkum ka nda va ta, oza gbáng onənəm ká ndokchi kang oza zhì nza unəm nggo uva ka ashishe, wa nva oza ka nəm aLakish á.

36 Te uJoshuwa ka nkpaktak oIsaɽila va ka na wong ka aEglon ɓa ga aHebron, kang
oza ru na ká ìkum.
37 Oza ri na kang oza gbaḷ uponzhiponzhi, ká ivan itutong, ká nza unəm nggo ka
ashishe ká ndokchi. Oza re unəm uro fa kaṭ. Oza zhì na pa chatchat ká nza unəm nggo
ka ashishe, wa nva oza ka nəm aEglon á.
38 Te uJoshuwa ka nkpaktak oIsaɽila va ka na gaɓan ga ru aDebir ká ìkum.
39 Oza ri ìtong va ta ká ìkum, ká uponzhiponzhi, ká ivan itutong. Kang oza zhì nza
unəm nggo ka ashe ìtong va ta ká ndokchi. Oza re unəm uro fa kaṭ. Oza nəm aDebir ká
uponzhiponzhi wa nva oza ka nəm âHebron, ká aLibna ká oponzhiponzhi.
40 Te uJoshuwa nəm igwan ká nkpaktak nkap mbin, nzəng ká mbin ngga aɗuktum, ká
aNegep, ká ovan oga aɗuktum aga asaḷ ntar alum, ká ngga abaɳdaɱ, ká nkpaktak
oponzhi oza. Uza re unəm uro fa kaṭ. Uza zhì nkpaktak onəm oga ririì, wa nva uYawe,
Inan oIsaɽila ka nak á.
41 UJoshuwa nəm igwan ká oza ɓan ka aKadesh-Barneya a ga chu aGaza, ká nkpaktak
nkap mbin aGoshen, ga chu aGibiyon.
42 Kang uJoshuwa nəm igwan ká oponzhi va ta pa kpaktak ká oga mbin oza ka
awalang pa zəng, kaḳul uYawe, Inan oIsaɽila uwa kà nlung ìkum kaḳul onəm wò.
43 Nnà chit te, uJoshuwa ká nkpaktak oIsaɽila le apaḳ ka aGilgal ɗak.

11

UJoshuwa nəm igwan ká oponzhi oga asaḷ mpal

1 Ka awalang va uJabin uPonzhi uga aHazor fe nnap va ta te, uza re ǹre ga ûJobap
uponzhi uga aMadon, ká uponzhi uga aShimron, ká uponzhi uga aAkshap,
2 kang ká oponzhi va ka asaḷ mpal ova ka ashe oga aɓam, ka aAraba aga nkwandal
aKinnerot, ka mbin oga avan aɗuktum aga asaḷ ntar alum, kang ká aDor ka asaḷ ntar
alum,
3 ká oKanana ka asaḷ nfa alum ká asaḷ ntar alum, ká oAmori, ká oHitti, ká oPerizi, ká
oJebusi ka mbin ngga aɗuktum, kang ká oHivi va ka avəng aHermon ka nkap mbin
ngga aMizpa.
4 Te oza fa nzəng ka nkpaktak onəm oga nnəm ìkum oza, nggatək pa makmak wa
ashishiri ka anung ìwa, ká oga ipəri, ká oga akeke ipəri pa makmak.
5 Nkpaktak oponzhi va ta gwang ishi ka anung nzəngtəng, ɓa ləp apaḳ ka anung
ndəng ngga aMerom pa ó lung ìkum ká oIsaɽila.
6 Te uYawe là ûJoshuwa pa, <<Kang o nəm ayər oza kaṭ, kaḳul ìpin ká atak wa nva ta
te, mi na nkpaktak oza ôIsaɽila okúkú. Ó kyèn irəng ipəri oza i gutum, kang ó pwak oga
akeke ipəri oza.>>
7 Te uJoshuwa ká nkpaktak onəm ìkum wò, ɓa ká ǹnyi oza kaṭ, ru oza ká ìkum ka
anung ndəng aMerom.
8 Kang uYawe na oza ka ashe awo oIsaɽila. Oza nəm igwan ká oza kang a ɓak oza ga
chu aSidon aChumchum, lyam ga aMisrefot Mayim, kang a ga chu abaɳdaɱ aMizpa ka
asaḷ nfa alum. Oza re unəm uro fa ká ririì kaṭ.
9 UJoshuwa nəm ôza wa nva uYawe là á na. Uza kyèn irəng ipəri oza gutum, kang uza
pwak oga akeke ipəri oza.
10 Ka awalang va ta uJoshuwa le nvaɳg ga ri aHazor, kang a gbáḷ uponzhiponzhi ká
ndokchi. AHazor nna ka yà atak achumchum nkpaktak oga iponzhi va ta.
11 Oza gbáɳg nkpaktak onəm va ka ashishe ká ndokchi. Oza zhì oza pa chatchat,
unəm uro yà oza re ká ririì kaṭ, kang oza pwak aHazor.
12 UJoshuwa ri nkpaktak oga itong iga iponzhi va ta, ká oponzhiponzhi, kang a gbáɳg
oza ká ndokchi. Uza zhì oza pa chatchat, wa nva uMusa uzwal aYawe ka nak á.
13 Ká nnà te, itong va mmá me ka apal agəgər te, oIsaɽila pwak kaṭ, aHazor na byet
uJoshuwa pwak.
14 Kang oIsaɽila wur nkpaktak ndur itong va ta ká iyaɱkang, a sat iyaɱ iga nwur ka
atak ìkum îshi oza. Ǹnyi te, oza gbáɳg nkpaktak onəm ká ndokchi, a ga chu awalang va
oza zhì oza pa chatchat. Oza re unəm uro fa ká ririì kaṭ.
15 Wa nva uYawe nak ûMusa uzuzwal te, wa nnà ta uMusa nak ûJoshuwa. Kang
uJoshuwa nəm wa nnà ta, uza nəm nkpaktak iyaɱ va uYawe nak ûMusa.
16 Te uJoshuwa nəm igwan ká nkpaktak mbin va ta, mbin ngga aɗuktum, ká nkpaktak
aNegep, ká nkpaktak nkap mbin aGoshen, ká mbin oga avan aɗuktum ka asaḷ ntar
alum, ká aAraba, ká oga aɓam aIsaɽila ká oga avan aɗuktum oza,
17 aɓang ka a'Bam aHalak va ɓa ga asaḷ aSeyir, a ga chu aBal Gat ka mbaɳdaɱ
aLebanon ka avəng a'Bam aHermon. Uza wur nkpaktak oponzhi oza, kang a gbáɳg oza,

18 UJoshuwa gbạng chit ka nnəm ìkum ká nkpaktak oponzhi va ta.
19 Ìtong iro yà yar nsar nnap-nlà ntəm ikángkáng ká onəm oga aIsạrila kạt, oHivi na byet, ova ka ntəm ka aGibiyon á. Nkpaktak aɓoshi itong te, oIsạrila ri ká ìkum.
20 Kạkul uYawe uwa nak igwak oza twat, na oza a ɓa ká ìkum ka oIsạrila, na ô zhì oza pa chatchat, ô zhì oza nzəng ká nyam nrusok afu kạt, wa nva uYawe ka nak uMusa á.
21 Ka awalang va ta uJoshuwa ga zhì oAnakim, ova ka ntəm ka ashe mbin ngga aɗuktum, aHebron, ká aDebir, ká aAnap, ká nkpaktak mbin ngga aɗuktum oYahuda, ká nkpaktak mbin ngga aɗuktum oIsạrila. uJoshuwa zhì oza pa chatchat ká itong oza.
22 Unəm uro yà le ka ashe oAnakim va ka ntəm ka ashe mbin oIsạrila kạt. Ka aGaza, ká aGat, ká aAshdot na byet, aɓo oro le.
23 Te uJoshuwa nəm igwan ká nkpaktak mbin va ta, wa nva uYawe ka là ûMusa. Kang uJoshuwa na mbin va ta iyạmkup ôIsạrila ka atak oga akum ìjili oza. Te mbin va ta jul ka ìkum.

12

Oponzhi va uMusa ri ká ìkum
1 OPonzhi va ta ka ashe oga mbin va onəm oga aIsạrila ka ri ká ìkum, ova oza kạm mbin oza ka asạl nfa alum agwong aUrdun, a ɓan ka mbạndạm ngga aArnon ga chu aƁam aHermon, nzəng ká nkpaktak asạl nfa alum aAraba.
2 USihon uponzhi oAmori, uva ka nəm iponzhi ka aHeshbon. Iponzhiponzhi ɓan ka aAroyer, va kà nkur mbạndạm aArnon, ɓan ká ishimshe abạndạm va ta ga chu awang aJabok ka aswari oAmmon. Oga mbin va ta nzəng ká nkap kà ishimshe aGileyat.
3 Uza nəm iponzhi kpa ka nkap mbin aAraba ka asal nfa alum, a ɓan kà ìWa aGalili, lyam ga ìWa aAraba, nna ìWa mMan* á, ka asạl nfa alum aBet Jeshimot, ka asạl nkwandal ka nkwangtal avəng aɓam aPisga.
4 Ká mbin aOg uponzhi uga aBashan, Uzəngtəng ka ashe aɓo onəm aRefayim, uva ka nəm iponzhi ka aAshtarot ká aEdireyi á.
5 Uza nəm iponzhi ká nkap mbin aɓam aHermon, ká aSaleka, ká nkpaktak aBashan ga chu aswari oGeshuri, ká oMakati, ká nkap ka ishimshe aGileyat ga chu aswari aSihon uponzhi uga aHeshbon.
6 UMusa, uzwal aYawe, ká onəm oga aIsạrila ri oza ká ìkum. Kang uMusa, uzwal aYawe na mbin oza iyạmkup akum ìjili aRuben, ká uGat, ká nkap ka ishimshe akum ìjili aManase.

Oponzhi va uJoshuwa ri ká ìkum
7 Oponzhi va ta oma mbin oza uJoshuwa ka onəm oga aIsạrila ri ká ìkum ka asạl ntar alum agwong aUrdun, ɓan ka aBal Gat ka mbạndạm aLebanon ga chu aɓam aHalak, va ga asạl aSeyir. Kang uJoshuwa na mbin oza ôIsạrila sat iyạmkup oza, ka atak nkap akum ìjili oza.
8 Oga mbin nva ta nzəng ká mbin ngga aɗuktum, ká oga avan aɗuktum, ká aAraba, ká mbạndạm, ká ashe ǹzam, kang ká aNegep. Oma oga mbin oHitti, ká oAmori, ká oKanana, ká oPerizi, ká oHivi, kang ká oJebusi.
9 Oponzhi va ta te, oma uponzhi uga aJariko, ká uponzhi uga aAyi, uva datkulung ká aBetel,
10 ká uponzhi uga aUrushelima, ká uponzhi uga aHebron,
11 ká uponzhi uga aJarmut, ká uponzhi uga aLakish,
12 ká uponzhi uga aEglon, ká uponzhi uga aGezer,
13 ká uponzhi uga aDebir, ká uponzhi uga aGeder,
14 ká uponzhi uga aHorma, ká uponzhi uga aArat,
15 ká uponzhi uga aLibna, ká uponzhi uga aAdulam,
16 ká uponzhi uga aMakeda, ká uponzhi uga aBetel,
17 ká uponzhi uga aTapuwa, ká uponzhi uga aHefer,
18 ká uponzhi uga aAfek, ká uponzhi uga aLasharon,
19 ká uponzhi uga aMadon, ká uponzhi uga aHazor,
20 ká uponzhi uga aShimron Meron, ká uponzhi uga aAkshap,
21 ká uponzhi uga aTanak, ká uponzhi uga aMegido,
22 ká uponzhi uga aKedesh, ká uponzhi uga aJokneyam ka aKarmel,
23 ká uponzhi uga aDor ka aNaphot Dor, ká uponzhi uga aGoyim ka aGilgal,
24 ká uponzhi uga aTirza, pa kpaktak te, oponzhi ìsəm pa ishatɗing aman pa zəng.

* **12:3 12.3** Nna mí wor pa ìWa iKú kpa

13

Mbin nva nna mmá ri chit kaṭ

1 Ka a̱walang va̱ uJoshuwa gbák chit pa̱ gənggəng te, uYawe là á na pa̱, <<U gbák chit
pa̱ gənggəng, kang mbín nna re pa̱ makmak nva̱ nna o ri chit ka̱ṭ.
2 <<Oga mbin va ta̱ oma ɓur, nkpaktak nkap mbin oFilisti, ká̱ oGeshuri,
3 ɓan ka̱ Awang aShihor nna ka̱ asa̱l nfa alum aMasar, ga chu mbin aEkron ka̱ mpal,
mmá kung oza̱ wa mbin oKanana. Oma mbin oponzhi pa̱ otukun oji oFilisti va̱ i nəm
iponzhi ka̱ aGaza, ká̱ aAshdot, ká̱ aAshkelon, ká̱ aGat, kang ká̱ aEkron va̱ ka̱ mbin oAvi,
4 ka̱ asa̱l nkwandal. Nkpaktak mbin oKanana, va̱ ɓan ka̱ aMeyara va aji oSidon ga
aAfek, ɓa chu aswari oAmori,
5 kang mbin oGebali, ká̱ nkpaktak aLebanon, ka̱ asa̱l nfa alum, ɓan ka̱ aBal Gat ka̱
avəng a'Bam aHermon ga aLebo Hamat.
6 <<Nkpaktak onəm oga ntəm ka̱ oga nkap mbin ngga aɗuktum ɓan ka̱ aLebanon ga
chu aMisrefot Mayim, nnà nkpaktak oSidon, te mmami ka̱ ishi mi, mi ɓak oza̱ ka̱ mpyal
onəm oIsa̱rila. Ɗak na u kap mbin va̱ ta ôIsa̱rila a təm iya̱mkup oza̱, wa nva n nak ɓu á.
7 Ǹyangmata̱ te, kap mbin va̱ ta̱ iya̱mkup akum ìjili pa̱ fangzəngtəng va̱ ta̱ ká̱ nkap ka̱
ishimshe akum ìjili aManase.>>

Nkap mbin va̱ ka̱ asa̱l nfa alum aUrdun

8 Aɓo nkap ka̱ ishimshe akum aManase, ká̱ oRuben, ká̱ oGat, ka̱ ka̱m iya̱mkup iji oza̱
chit nna uMusa ka̱ na ôza̱ ka̱ agwong aUrdun ka̱ asa̱l nfa alum. Iya̱m va ta na uMusa
uzwal aYawe na ôza̱.
9 Mbin oza̱ ɓan ka̱ aAroyer va̱ ka̱ nkur mba̱nda̱m ngga aArnon, kang a ɓan ká̱ ìtong va̱
ká̱ ishimshe aba̱nda̱m va̱ ta, ka̱ nkpaktak agbagba aga aMedeba ga chu aDibon.
10 Kang ká̱ nkpaktak itong iji aSihon uponzhi oAmori, uva nəm iponzhi ka̱ aHeshbon,
ga chu aswari onəm oAmmon.
11 Nzəng ká̱ aGileyat, ká̱ mbin oGeshuri, ká̱ oMakati, nkpaktak a'Bam aHermon, kang
ká̱ nkpaktak aBashan ga chu aSaleka,
12 nnà nkpaktak atak iponzhi aOg ka̱ aBashan, uva ka̱ nəm iponzhi ka̱ aAshtarot kang
ká̱ aEdreyi. UOg uwa uga nkur anung ka̱ ashe oRefayim. Oma uMusa ka̱ ri oza̱ ká̱ ìkum
kang a ɓàk oza̱.
13 Ǹnyi te, onəm oIsa̱rila ɓàk oGeshuri ká̱ oMakati ka̱ṭ, nnà nak kang, oma ka̱ ntəm ka̱
ashe oIsa̱rila ɓa chu nda va̱ ta̱.
14 Ǹnyi te, akum ìjili aLawi na byet uMusa na iya̱mkup á na ka̱ṭ. Ka̱ɗor nva̱ ta te, oza̱ i
ya iya̱m-nrì oza̱ ka̱ atak oga iya̱m inana nləfər ûYawe, Inan oIsa̱rila, nna ta iya̱mkup iji
oza̱, wa nva uYawe là ôza̱.
15 UMusa ka̱ na iya̱mkup chit âkum ìjili aRuben ka̱ atak oga akum oza̱.
16 Aswari oza̱ ɓan ka̱ aAroyer, va ka̱ nkur mba̱nda̱m ngga aAmon, kang kà ìtong va̱ ka̱
ishimshe aba̱nda̱m va̱ ta, ká̱ nkpaktak agbagba va̱ lyam aMedeba,
17 ga aHeshbon, ká̱ nkpaktak itutong va̱ ka̱ agbagba, nna aDibon, ká̱ aBamot Bal, ká̱
aBet Bal Meyon,
18 ká̱ aJahaz, ká̱ aKedemot, ká̱ aMefayat,
19 ká̱ aKiriyatayim, ká̱ aSibmak, ká̱ aZeret Shahar va ka̱ apal aɗuktum ka̱ ashe
mba̱nda̱m va̱ ta,
20 ká̱ aBet Peyor, mba̱nda̱m ngga aPisga, ká̱ aBet Jeshimot,
21 ká̱ nkpaktak itong va̱ ka̱ agbagba va̱ ta, kang ká̱ nkpaktak mbin iponzhi aSihon,
uponzhi uga oAmori, uva nəm iponzhi ka̱ aHeshbon. UMusa ka̱ ri na ká̱ ìkum ká̱ onəm
oga mpyal oMidiyan, uEvi ká̱ uRekem, ká̱ uZur ká̱ uHur, ká̱ uReba, oma ovan oponzhi va̱
kà ntəm nzəng ká̱ uSihon ka̱ ashe nkap mbin va̱ ta.
22 Kang uBalam, uya aBeyor, unəm uga nəm iva̱k, uwa yà ka̱ ashe onəm va̱ oIsa̱rila
gbá̱ng ká̱ ndokchi kpa.
23 AUrdun nna aswari akum ìjili aRuben. Itong va̱ ta̱ ká̱ ivan itong oza̱ nna iya̱mkup
akum ìjili aRuben ka̱ atak akum oza̱.
24 UMusa ka̱ na iya̱mkup chit âkum ìjili aGat kpa, uza̱ na oza̱ ka̱ atak akum oza̱.
25 Aswari oza̱ nna aJazer ká̱ nkpaktak itong aGileyat, ká̱ nkap ìshimshe mbin oAmori
ga chu aAroyer va ka̱ asa̱l nfa alum dat ká̱ aRaba,
26 kang ɓan ka̱ aHeshbon ga aRamat Mizpa ká̱ aBetonim, kang ɓan ka̱ aMahanayim ɓa
chu aswari aga aDebir.

27 Ká mbaⁿdam va aBet Haram, aBet Nimra, aSukkot, ká aZafon, ká aɓo nkap mbin
aSihon, uponzhi uga aHeshbon, awang aUrdun nna nkur aswari mbin oza, vang asal
mpal ìWa aGalili, kang le ga asal nfa alum.
28 Itong va ta ká ivan itong oza nna iyamkup akum ìjili aGat ka atak oga akum oza.
29 UMusa ka na iyamkup chit nkap ká ìshimshe akum ìjili aManase, ka atak oga akum oza.
30 Aswari oza ɓan ka aMahanayim, kang nzəng ká nkpaktak aBashan, nkpaktak nkap
mbin iponzhi aOg uponzhi uga aBashan, ká nkpaktak itong ìsəm pa ikpaɗing iga aJayir
ka aBashan,
31 kang nkap ká ìshimshe aGileyat, ká aAshtarot, ká aEdreyi, itong iga nnəm iponzhi
aOg ka aBashan. Nkpaktak itong va ta mmá na âkum ìjili aMakir uya aManase
ununggwan ka atak oga akum oza.
32 Ka asal va ta uMusa kap iyamkup ká ka agbagba aMowap, ka gwong aUrdun ka
asal nfa alum aJariko.
33 Ǹnyi te, uMusa na iyamkup akum ìjili aLawi kat. kakul uYawe, Inan oIsarila uwa
iyamkup oza, wa nva uza ka yar nsar nnap-nlà ôza.

14

Mmá kap mbin va ka asal ntar alum awang aUrdun

1 Oga atak va ta mma na onəm oga oIsarila iyamkup, ka ashe mbin aKanana, va
uEleyazar, unəm uga mpyal awop, ká uJoshuwa uya aNun ununggwan, ká onəm oga
mpyal akum ìjili oIsarila kap ôza iyamkup.
2 Wa nva uYawe ka nak ûMusa te, akum ìjili aga fangzəngtəng va ta ká nkap kà
ìshimshe akum ìjili kam iyamkup iji oza ká, ka asal ntar alum ka atak mmàng ayàk.
3 Kakul uMusa ka na iyamkup chit âkum ìjili aga aparəm ká nkap kà ìshimshe akum ìjili
va ta ka asal nfa alum awang aUrdun, ǹnyi te, uza na iyamkup oLawi ka ashe aɓo oga
akum ìjili jiwò kat.
4 Akum ìjili aYusufu, kap akum pa parəm, uManase ká uEfrayim. Mmá na iyamkup
ôLawi ka ashe mbin va ta kat, kaɗor nva ta te, mmá na itong oza iva oza i təm kà, ká oga
ǹzam kakul nkpak ina ká iyamkang oza.
5 OIsarila kap mbin va ta, wa nva uYawe ka nak uMusa á.

Mmá na aHebron ûKalip

6 Nda nro te, onəm oga aYahuda ɓa atak aJoshuwa ka aGilgal, kang uKalip uya
aJefune unəm oKeni, là á na pa, << Rəng ká nnap-nlà va uYawe ka là ûMusa, unəm Inan
ka apal mi ka ɓu, ka aKadesh Barneya.
7 Mmami ká ìzun ìsəm pa ineɗing awalang va uMusa, uzwal aYawe ka re mi ka
aKadesh Barneya pa n sòng mbin va ta. Kang m ɓa ká aman aga nnandər va ka ashe
igwak mi.
8 Ǹnyi te, ogənang mi va ga nzəng ka mi nak igwak onəm rusok. Ka nna te, n kpán
uYawe, Inan mi ká nkpaktak ìgwak mi.
9 Te nda va ta uMusa sóng anung a mi pa, <Nkpaktak mbin va ashar ɓu tongchi kà te, i
təm iyamkup ɓu ká ovan ɓu mbyet, kakul u kpán uYawe Inan mi ká nkpaktak ìgwak ɓu.>
10 <<Dər, wa nva uYawe ka yar nsar nnap-nlà te, uwa a re mi ká ririì ìzun ìsəm pa
ineɗing aman pa tukun, á ɓan ka awalang va uza là nnap-nlà va ta ûMusa, ya oIsarila
oma ka nranggang ka ashe nzam. Kang ǹyangmata te, mmami ká ìzun ìsəm pa inanne
aman pa tukun.
11 Nda ta na nkəkam wa nra va uMusa ka re mi ká, kang ǹyangmata nna n yà ká ìkàm
iga ngga ìkum wa nva ka n yà matmat á.
12 Ǹyangmata te, na mbin ngga aɗuktum va ta a mi, wa nva uYawe ka yar nsar
nnap-nlà a mi ká nda va ta. Mmaɓu ká ishi ɓu, ka u fife pa oAnakim oma ka ta, ká inang
itong oza iva ká akamsəlang. Ǹnyi te, ká nkamshi aYawe te, mi ɓak oza wa nva uza ka là
á.>>
13 Te uJoshuwa nak nnap-nnənan ûKalip, uya aJefune ununggwan kang uza na
aHebron á na sat iyamkukup.
14 Te aHebron təm iyamkup akum ìjili aKalip uya aJefune ununggwan unəm oKeni ɓa
chu nda va ta, kakul uza kpán uYawe, Inan oIsarila ká nkpaktak ìgwak wò.
15 Ká mmatmat te, mí wor aHebron pa aKiriyat Arba. UArba va ta te, unəm
uchumchum ka ashe oAnakim. Te mbin va ta jul ká nlung ìkum.

13:27 13.27 AJosh 12.3

15

Mbin va mmá na âkum ìjili aYahuda

1 Mbin va mmá na akum ìjili aYahuda ka atak akum oza te, a ɓan ka nkwandal aswari
nkap mbin aEdom, a ga chu nkwandal nzam aZin.

2 Aswari oza aga nkwandal ɓan ka nkur akongkong ìWa mMan*, va dər nkwandal,
3 a ga mpyal ka nkwandal ka asal aAkrabim, watar ga nzam aZin, ga nkwandal ká
aKadesh-Barneya, a watar asal aHezron kyen ga aAdar kang gaɓaŋ ga aKarka.
4 Te a watar ga aAzmon, wòl aWang aMasar a ɓa kur ka ìwa aMeditereniya. Nna ta
aswari oza aga asal nkwandal.
5 Aswari aga asal nfa alum a ɓan ka ìWa mMan†, a ɓa anung aUrdun. Aswari aga asal
mpal te, a ɓan ka anung ìWa mMan‡ ka atak va aWang aUrdun i nang iga ashe ìwa.
6 Te aswari va ta kyen ɓa aBet-Hogla a ga asal mpal aBet-Araba, a le kyen ga ìPang
aBohan, uya aRuben ununggwan.
7 Aswari kyen ga aDebir ɓan ka mbandam ngga aAkor, kang a gaɓaŋ asal mpal ga
aGilgal, va mal ikoksok ká asal aAdummim va ka nkwandal ngbak mbandam va ta. Te
aswari va ta watar ga atak mɓəl ndəng aEn-Shemesh a ɓa fa ka aEn-Rogel.
8 Te aswari kyen ga mbandam aBen-Hinnom ka asal nkwandal abandam oJebusi, nna
aUrushelima á. A wong ka ta te, a kyen ga apal aɗuktum va ka asal ntar alum abandam
aHinnom ka asal mpal nkur mbandam ngga aRefayim.
9 A wong ka apal aɗuktum te, aswari va ta lyam ga atak mɓəl ndəng ngga aNeptowa,
te a fa ga itong va dat ká aƁam aEpron, kang a gaɓaŋ ga aBayala, nna aKiriyat-Jeyarim.
10 Te a kandar ga asal ntar alum aBayala ga aƁam aSeyir, te a wol asal mpal aƁam
aJeyarim, nna aKesalon á, kang a fər ga aBet-Shemesh, te a watar ga aTimna.
11 A watar ga nkwangtal aEkron ka asal mpal, kang a gaɓaŋ ga aShikkeron, te a lyam
ka ngbak aƁam aBayala, a ga chu aJabneyel. Te aswari va ta ɓa kur ka ìWa
aMeditereniya.
12 Kang aswari aga asal ntar alum, ka inang ìwa va ta.
Nnà ta aswari va gang akum ìjili aYahuda ka atak akum oza.

UKalip ri aHebron ká aDebir ká ìkum

13 Wa nva uYawe ka nak ûJoshuwa te, uza kpál atak ka ashe mbin onəm aYahuda na
ûKalip uya aJefune ununggwan. Kang uza na aKiriyat-Arba á na, nna mí wor pa
aHebron. UArba te, uwa upo oAnakim.
14 Te uKalip ɓak akum aAnak pa oshatɗing ka aHebron, oma uSheshayi, ká uAhiman,
ká uTalmayi.
15 Uza wong ka ta te, uza ga ru onəm oga ntəm ka aDebir ká ìkum, ka yà te, mí wor
aDebir pa aKiriyat-Sefer.
16 Kang uKalip là pa, <<Unəm va pa kap a ri aKiriyat-Sefer ká ìkum te, mi na uyen mi
uAksa á na kà ivang.>>
17 UOtniyel uya aKenaz ununggwan, ugənang aKalip ri ìtong va ta ká ìkum. Te uKalip
na uyen wò uchar uAksa á na kà ivang.
18 Ka nvangva uza ga atak aɓar wò te, uza nok na pa uza á ɓəp iram ka upo wò.
Awalang va uAksa fər ka apal azhaki wò te, uKalip ɓəp na pa, <<Iza mi nəm a ɓu yà?>>
19 Uza na aman a na pa, <<par mi, kakul u na mbin a mi chit ka aNegep§, n chal pa u
na oga atak mɓəl ndəng á mi kpa.>> Te uKalip na oga atak aga mɓəl ndəng á na ngga
apal ká ngga avəng.
20 Iyamkup onəm aYahuda nnà ta ka atak akum oza.
21 Itong va ta mmá na akum ìjili aYahuda iva ka asal nkwandal va datkulung ká aswari
aEdom, oma aKapzeyel, ká aEder, ká aJagur,
22 ká aKina, ká aDimona, ká aAdada,
23 ká aKadesh, ká aHazor, ká aItnan,
24 ká aZip, ká aTelem, ká aBeyalot,
25 ká aHazor-Hadata, ká aKiriyot-Hezron, nna aHazor á,
26 ká aAmam, ká aShema, ká aMolada,
27 ká aHazar-Gada, ká aHeshmon, ká aBet-Pelet,
28 ká aHazar-Shuwal, ká aBeyersheba, ká aBiziyotiya,
29 ká aBayala, ká aLim, ká aEzem,
30 ká aEltolat, ká aKesil, ká aHorma,
31 ká aZiklak, ká aMatmanna, ká aSansanna,

---

* **15:2 15.2** Nna mí wor pa ìWa iKú † **15:5 15.5** Nna mí wor pa ìWa iKú ‡ **15:5 15.5** Nna mí wor pa ìWa iKú

§ **15:19 15.19** Atak va yà ká ndəng kat

32 ká aLebayot, ká aShilhim, ká aAyin, ká aRimmon. Pa kpaktak te, itong ìsəm pa iparəm
aman pa fangzəngtəng nzəng ká ivan itong oza.
33 Itong iga avan aɓam te, oma aEshtawol, ká aZora, ká aAshna,
34 ká aZanowa, ká aEn-Ganim, ká aTapuwa, ká aEnam,
35 ká aJarmut, ká aAdulam, ká aSoko, ká aAzeka,
36 ká aShayarayim, ká aAditayim, ká aGedera, ká aGederotayim. Pa kpaktak te, itong pa
igbapchi aman pa nedìng nzəng ká ivan itong oza.
37 Mmá na itong va ta âkum ìjili aYahuda kpa, oma aZenan, ká aHadasha, ká
aMikdal-Gat,
38 ká aDileyan, ká aMizpa, ká aJokteyel,
39 ká aLakish, ká aBozkat, ká aEglon,
40 ká aKapbon, ká aLahmas, ká aKitlish,
41 ká aGederot, ká aBet-Dagon, ká aNayama, ká aMakeda. Pa kpaktak te, itong pa
igbapchi aman pa kpaɗing nzəng ká ivan itong oza.
42 Mmá na itong va ta âkum ìjili aYahuda kpa, oma aLibna, ká aEter, ká aAshan,
43 ká aIpta, ká aAshna, ká aNezip,
44 ká aKeyila, ká aAkzip, ká aMaresha. Pa kpaktak te, itong pa fangzəngtəng nzəng ká
ivan itong oza.
45 Mmá na aEkron ká itong va gáng na nzəng ká ivan itutong âkum ìjili aYahuda kpa,
46 ká nkpaktak itong va datkulung ká aAshdot, ɓan ka ntar alum aEkron nzəng ká
ivan itong oza.
47 AAshdot, ká itutong nzəng ká ivan itutong, kang aGaza, ká itutong nzəng ká ivan
itutong, a ga chu aWang aMasar, ká anung ìWa aMedítereniya.
48 Mmá na itong âkum ìjili aYahuda ka ashe mbin ngga aɗuktum kpa, oma aShamir, ká
aJatir, ká aSoko,
49 ká aDanna, ká aKiriyat-Sefer, nna aDebir á,
50 ká aAnap, ká aEshtemo, ká aAnim,
51 ká aGoshen, ká aHolon, ká aGilo. Pa kpaktak te, itong pa igbapchi aman pa zəng
nzəng ká ivan itong oza.
52 Mmá na itong va ta âkum ìjili aYahuda kpa, oma aArap, ká aDuma, ká aEshan,
53 ká aJanim, ká aBet-Tapuwa, ká aAfeka,
54 ká aHumta, ká aKiriyat-Arba, nna aHebron á, ká aZiyor. Pa kpaktak te, itong pa
fangzəngtəng nzəng ká ivan itong oza.
55 Mmá na itong va ta âkum ìjili aYahuda kpa, oma aMayon, ká aKarmel, ká aZip, ká
aJutta,
56 ká aJezireyel, ká aJokdeyam, ká aZanowa,
57 ká aKayin, ká aGibeya, ká aTimna. Pa kpaktak te, itong pa igbapchi ká ivan itong
oza.
58 Mmá na itong va ta âkum ìjili aYahuda kpa, oma aHalhul, ká aBet-Zur, ká aGedor,
59 ká aMayarat, ká aBet-Anot, ká aEltekon. Pa kpaktak te, itong pa ìkpaɗing nzəng ká
ivan itong oza.
60 Mmá na itong va ta âkum ìjili aYahuda kpa, oma aKiriyat-Bayal, nna
aKiriyat-Jeyarim á, ká aRapba. Pa kpaktak te, itong pa iparəm nzəng ká ivan itong oza.
61 Mmá na itong âkum ìjili aYahuda kpa ka ashe ǹzam, oma aBet-Araba, ká aMitdin, ká
aSekaka,
62 ká aNipshan, ká ìtong iga Mman, ká aEn-Gedi. Pa kpaktak te, itong pa ìkpaɗing nzəng
ká ivan itong oza.
63 Ǹnyi te, oJebusi va ka ntəm ka aUrushelima te, a mat onəm aYahuda ka mɓak nfa, a
nak te, oJebusi oma ka ntəm nzəng ká onəm aYahuda ka ashe aUrushelima nda va ta.

16

Mbin va mmá na ûEfrayim ká ûManase

1 Mbin va mmá na akum ìjili aYusufu te, ɓan ka aUrdun ka asal nfa alum oga atak mɓəl
ndəng ngga aJariko, a kyen ga nzam mmaləng a ɓa chu mbin ngga aɗuktum ngga aBetel.
2 A wong ka aBetel, nna aLuz á, kang a watar ɓa chu aAtarot ka mbin oArki.
3 Te a kwangtal ga asal ntar alum ɓa chu mbin oJapleti, ga chu nkap mbin aBet-Horon
ngga aVəng te, a lyam ga aGezer kang a kur ka ìWa aMedítereniya.
4 Te akum ìjili aYusufu, uManase ká uEfrayim, kam iyamkup iji oza.
5 Mbin va ta ka yà nji aEfrayim ka atak oga akukum.
Aswari aga mbin ngga iyamkup oza, wong ka aAtarot-Atdar ka asal nfa alum a kyen
ga aBet-Horon aga aPal,

6 te aswari va ta fa ga ìWa aMeditereniya. Ka aMikmetat ka asal mpal te, a gaɓan ga
asal nfa alum a ɓa chu aTanat-Shilo, te a watar ka asal nfa alum ɓa chu aJanowa.
7 A wong ka aJanowa te, a kwangtal ga aAtarot ká aNayara, te a ga gwang aJariko,
kang a ga fa ka aUrdun.
8 Ka aTapuwa te, aswari wòl asal ntar alum ga aWang aKana, kang a kur ka ìWa
aMeditereniya. Nnà ta ka yà iyamkup akum ìjili aEfrayim ka atak oga akukum.
9 Mbin va ta gwang ká nkpaktak itong nzəng ká ivan itong oza va mmá ka re kakul
akum ìjili aEfrayim ka ashe iyamkup akum ìjili aManase.
10 Oza ɓàk oKanana va ka ntəm ka aGezer kat, kakul nva ta te, oKanana oma ka ntəm
nzəng ká oEfrayim nda ta. Ènyi te, mmá nak nkpak ôza pa a nəm inok wa ozwal.

17

1 Mmá na iyamkup âkum ìjili aManase, uya aYusufu uga nggəshi. Mmá na aGileyat ká
aBashan ûMakir uya aManase uga nggəshi upo oGileyat, kakul pa oza ununggwan ìkum
okamkam.
2 Te mmá kap iyamkup aɓo onəm aManase ka atak akum oza, oma uAbiyezer, ká
uHelek, ká uAsriyel, ká uShekem, ká uHefer, ká uShemida. Oma ta ovan aManase
ononggwan uya aYusufu, ka atak akum oza.
3 Ènyangmata te, uZelofehat uya aHefer ununggwan, uya aGileyat ununggwan, uya
aMakir ununggwan, uya aManase ununggwan yà ka ovan ononggwan kat. Ènyi te, ovan
ochar ma chwat, oma adin oza pa, uMala, ká uNowa, ká uHokla, ká uMilka, ká uTirza.
4 Oza ga atak aEleyazar unəm uga mpyal awop, ká uJoshuwa uya aNun ununggwan,
ká onəm oga mpyal, oza là pa, <<UYawe nak uMusa pa á na iyamkup a yi nzəng ká
ogənang yi>> Te uJoshuwa na iyamkup ôza nzəng ká ogənang apo oza ononggwan, wa
nva uYawe nak á.
5 UManase yà nkap pa ngbapchi, nzəng ká mbin aGileyat ká aBashan, va ka asal nfa
alum agwong aUrdun,
6 kakul ovan ochar oga akum ìjili aManase yà iyamkup nzəng ká ovəvan ononggwan.
Mbin aGileyat təm nji aɓo akum ìjili aManase.
7 Mbin aManase ɓan ka aAsher a ɓa chu aMikmetat va ka asal nfa alum aShekem á.
Kang aswari va ta fa ga asal nkwandal gwang ká onəm oga ntəm ka aEn-Tapuwa.
8 Mbin ngga aTapuwa te, nji aManase, ènyi te, ìtong iga aTapuwa ka aswari aManase
te, iji onəm aEfrayim.
9 Te aswari lyam ga aWang aKana. Itong na yà iji aEfrayim ka ashe itong aManase.
Ènyi te, aswari aManase wòl ngbak ngga asal mpal awang, kang a ga kur ka ìWa
aMeditereniya.
10 Mbin ngga asal nkwandal te, nji aEfrayim, kang ngga asal mpal te, nji aManase.
Mbin aManase ga chu ìWa aMeditereniya, kang a nəm aswari ká aAsher ka asal mpal,
kang ká aIsakar ka asal nfa alum.
11 Ka ashe mbin akum ìjili aIsakar ká aAsher te, uManase uwa ká aBet-Sheyan, ká
aIbleyam, ká onəm oga ntəm ka aDor nna aNafot á, ká aEn-Dor ká aTanak ká aMegitdo
nzəng ká ivan itong va gáng oza.
12 Ka nna te, nkam itong va ta mat onəm aManase mat. Kakul oKanana zhet pa o təm ka
ashe mbin va ta.
13 Awalang va onəm oIsarila kam pa gənggəng te, oza nak inok iga nkpak oKanana, nnyi
te oza ɓak oza fa kat.
14 Te onəm aYusufu là ûJoshuwa pa, << Iza nak kang u na nkap iyamkup a yi pa nzəng
na byet yà? Mmayi pa te, onəm va yəl pa kyák kakul pa uYawe nak nnap-nnənan a yi
chit.>>
15 Te uJoshuwa na a man ôza pa, <<A yà pa mmawó onəm yəlyəl kang mbin ngga
aduktum aEfrayim ayiyen ká wo te, o ga ashe ǹzam mbin oPerizi ká oRefayim, na o
mwak mpwom îshi wó ka ta.>>
16 Onəm aYusufu na aman pa, << Mbin ngga aduktum kur yi kat. Kang nkpaktak
oKanana va ka ntəm ka agbagba va ta, oma ká oga akeke ipəri iga acham, ká ovəngva
ka aBet-Shan ká ivan itutong, ká ovəngva ka mbandam ngga aJezireyel.>>
17 Ènyi te, uJoshuwa là âkum ìjili aYusufu, uEfrayim, ká uManase pa, << Ó yəl pa kyák,
kang ó kam pa gənggəng. Te ó yà ka nya nkap pa nzəng na byet kat.
18 Ènyi te, mbin ngga aduktum va ka ashe nzam i təm nji wó kpa, o gbáng, kang o kam
pa kpaktak i ga i chu aswariswari. Káp ká nva, oKanana oma yà ká akeke ipəri iga
acham kang oza kam te, o ga mɓàk oza i fa.>>

18

Nkap aɓo mbin

1 Ka nvaŋgva nkpaktak nggatək onəm oIsaɽila ri mbin va ta chit te, oza ɓut ka aShilo
kang oza pak aghal aga mɓut ka ta.
2 Ǹnyi te, akum ìjili pa ifangshat ka ashe oIsaɽila oma ka kam iyamkup oza chit kat.
3 Te uJoshuwa là ônəm oIsaɽila pa, <<Ó kali i gbàng nvaŋg wa nsang, kang ó ɓan nkam
mbin va nna uYawe, Inan okəka wo na wo chit yà?
4 Ó na onunggwan a mi pa oshatɗing ka ashe nza akum nggo. Mi ga nre oza i
ranggang i mal mbin va ta ka asal awu va mí kap iyamkup ká, kang oza i le i ɓa atak mi.
5 Ó ga nkap mbin va ta nkap pa nfangshat. UYahuda i ga mpyal ka ntəm ka mbin ngga
asal nkwandal, kang akum ìjili aYusufu i təm ka mbin oza ka asal mpal.
6 Kà nvaŋgva ó cha alakan mbin va ta chit nkap pa ifangshat te, ó ɓa ká á mi. Kang mi
máng ayàk a wó ka ta, ka mpyal aYawe, Inan yi.
7 OLawi jiwò te, oza yà ka nkap ka ashe wó kat, kakul inok onəm oga mpyal awop
aYawe nna iyamkup oza. Kang uGat, ká uRuben, ká aɓo nkap ka ishimshe akum ìjili
aManase te, oza ya iyamkup oza chit ka gwong aUrdun ka asal nfa alum, i va uMusa
uzwal aYawe na ôza á.>>
8 Onunggwan va ta wong ga pa na ó màl mbin va ta te, uJoshuwa nak oza pa, <<Ó ga, ó
ranggang ka ashe mbin va ta pa kpaktak, ó màl, ó lir ilakan ka apal ishishi, kang ó le
atak mi. Te mi máng ayàk a wó ka ta ka mpyal aYawe ka aShilo.>>
9 Te onunggwan va ta ga kang oza ranggang ka ashe mbin va ta. Oza lir ilakan ka
apəpal ka awa achəndərchəndər, oza kap na ka atak ìtong idongkong pa ifangshat ka
ashe nlir, te oza le atak aJoshuwa ka ashe apak ka aShilo.
10 Kang uJoshuwa màng ayàk ôza ka mpyal aYawe ka aShilo. Ka ta na uJoshuwa kap
mbin va ta âɓo akum ìjili oIsaɽila, nza akum nggo ká nkap nji wò.

Mbin va mmá na ûBenjamin

11 Akum ìjili aBenjamin oma ya ayàk aga nggəshi ka atak oga akum oza. Nvan mbin va
mmá na ôza te, ka ishimshe akum ìjili aYahuda ká uYusufu.
12 Aswari oza ka asal mpal te, a ɓan ka aUrdun, kang a watar ga mbandam aJariko ka
asal mpal, te a kyen ga mbin ngga aɗuktum ka asal ntar alum, a ɓa chu nzam ngga
aBet-Aven.
13 A wong ka ta te, a pal ga asal nkwandal mbandam ngga aLuz, nna aBetel á, kang a
kwangtal vang aAtarot-Adar ka apal aɗuktum va ka asal nkwandal aBet-Horon aga
aVəng.
14 A wong ka ta te, aswari gaɓan ga asal ntar alum, a watar ga nkwandal aɗuktum va
ta ka asal ntar alum, kang a ɓa fa ka aKiriyat-Bayal, nna aKiriyat-Jeyarim á. Ìtong va ta
iji onəm aYahuda. Nna ta nkur aswari oza ka asal ntar alum.
15 Aswari aga ngbak ngga asal nkwandal ɓan ka nkur aKiriyat-Jeyarim ka asal ntar
alum, te a watar ga asal nfa alum aEfron ka atak mɓəl ndəng ngga aNeptowa.
16 Aswari va ta kwangtal ga avəng aɗuktum va ka ndər mbandam aBen-Hinnom, ka
asal mpal mbandam aRefayim á. A watar fa ga mbandam aHinnom, ka asal nkwandal
ìtong oJebusi, kang a ga aEn-Rogel.
17 Te a gaɓan ga asal mpal ɓa aEn-Shemesh, kang a lyam ga aGelilot va ka ndər asal va
kyen ga aAdummim. Kang a kwangtal ga ìPáng aBohan, uya aRuben ununggwan.
18 A watar ka asal mpal aBet-Araba kang a kwangtal ga ashe aAraba.
19 Te aswari va ta watar fa ga asal mpal aBet-Hokla, kang a ɓa fa ka asal mpal
akongkong ìWa mMan, va ndəng aUrdun i nang i tar ka ashishe ka asal nkwandal. Nna
ta ka yà aswari aga asal nkwandal.
20 AWang aUrdun nna aswari aga asal nfa alum. Oma ta aswari iyamkup va akum ìjili
aBenjamin ya ka nza ngbak nggo.
21 Itong akum ìjili aBenjamin ka atak oga akum oza, oma, aJariko, ká aBet-Hokla, ká
aEmek-Kezit,
22 ká aBet-Araba, ká aZemarayim, ká aBetel,
23 ká aAvim, ká aPara, ká aOfəra,
24 ká aKefar-Ammoni, ká aOfəni, ká aGeba. Pa kpaktak te, itong pa igbapchi aman pa
parəm nzəng ká ivan itong oza.
25 Mmá na itong va ta âkum ìjili aBenjamin kpa, oma, aGibiyon, ká aRama, ká aBeyerot,
26 ká aMizpa, ká aKefira, ká aMoza,
27 ká aRekem, ká aLərpeyel, ká aTarala,

28 ká aZela, ká aHayelep, ká ìtong oJebusi, nna aUrushelima á, ká aGibeya, ká aKiriyat.
Pa kpaktak te, itong pa ìgbapchi aman pa nedíng nzəng ká ivan itong oza. Nna ta
iyamkup akum ìjili aBenjamin ka atak oga akum oza.

19

Mbin va mmá na âkum ìjili aSimeyon
1 Mmàng ayàk ngga mparəm a ru âkum ìjili aSimeyon, ka atak oga akum oza. Kang
iyamkup oza lyam tar ka ashe mbin akum ìjili aYahuda.
2 Oga atak iyamkup oza oma, aBeyersheba, ká aSheba, ká aMolada,
3 ká aHazar-Shuwal, ká aBala, ká aEzem,
4 ká aEltolat, ká aBetul, ká aHorma,
5 ká aZiklak, ká aBet-Markabot, ká aHazar-Susa,
6 ká aBet-Lebayot, ká aSharuhen. Pa kpaktak te, itong pa ìgbapchi aman pa shatíng
nzəng ká ivan itong oza.
7 Mmá na itong va ta âkum ìjili aSimeyon kpa, oma, aAyin, ká aRimmon, ká aEter, ká
aAshan. Pa nkpaktak te, itong pa inedíng nzəng ká ivan itong oza.
8 Nzəng ká nkpaktak ivan itong va gang itong va ta ga chu aBayalat-Beyer, nna aRama
aga aNegep*. Nna ta ka yà iyamkup akum ìjili aSimeyon ka atak oga akum oza.
9 Iyamkup akum ìjili aSimeyon mmá pà ka ashe iyamkup aYahuda, kakul nkap nji akum
ìjili aYahuda mak ji nkam oza ji. Te akum ìjili aSimeyon kam iyamkup iji oza ka ishimshe
iyamkup akum ìjili aYahuda.

Mbin va mmá na âkum ìjili aZebulun
10 Mmàng ayàk ngga nshatíng a ru âkum ìjili aZebulun ka atak oga akum oza. Aswari
iyamkup oza ga chu ìtong aSarit.
11 A wong ka ta te, a wòl asal ntar alum ga aMarala, ga chu aDapbeshet, ká awang va ka
asal nfa alum aJokneyam.
12 Ka aSarit a gaɓan dər asal nfa alum a ga aswari aga aKislot-Tabor. Ka ta te a ga wòl
aDaberat, kang a kyen ga aJafiya.
13 Ka ta te, a lyam ka asal nfa alum a ga aGat-Hefer, ká aEt-Kazin, kang a ɓa fa ka
aRimmon, a gaɓan dər aNeya.
14 Ka asal mpal te, aswari va ta gaɓan ga aHannaton, kang a kur ka mbandam ngga
aIftah-El.
15 Oga atak iyamkup oza oma, aKattat, ká aNahalal, ká aShimron, ká aIdala, kang ká
aBet-Lehem. Pa kpaktak te, itong pa ìgbapchi aman pa parəm nzəng ká ivan itong oza.
16 Itong va ta, nzəng ká ivan itong oza, oma iyamkup akum ìjili aZebulun ka atak oga
akum oza.

Mbin va mmá na âkum ìjili aIsakar.
17 Mmàng ayàk ngga nnedíng a ru âkum ìjili aIsakar ka atak oga akum oza.
18 Mbin oza oma, aJezireyel, ká aKesulot, ká aShunem,
19 ká aHafarayim, ká aShiyon, ká aAnaharat,
20 ká aRapbit, ká aKishiyon, ká aEbet,
21 ká aRemet, ká aEn-Gannim, ká aEn-Hatda, ká aBet-Patzet.
22 Aswari va ta ga chu aTabor, ká aShahazuma, ká aBet-Shemesh, kang a ɓa kur ka
aWang aUrdun. Pa kpaktak te, itong pa ìgbapchi aman pa kpadíng nzəng ká ivan itong
oza.
23 Itong va ta, nzəng ká ivan itong oza, oma, iyamkup akum ìjili aIsakar ka atak oga
akum oza.

Mbin va mmá na âkum ìjili aAsher
24 Mmàng ayàk ngga ntukun a ru âkum ìjili aAsher ka atak oga akum oza.
25 Mbin oza oma, aHelkat, ká aHali, ká aBeten, ká aAkshap,
26 ká aAlammelek, ká aAmat, ká aMishal. Ka asal ntar alum te, aswari va ta ga chu
aKarmel, ká aShihor-Lipnat,
27 te a gaɓan ga asal nfa alum, kang a lyam ga aBet-Dagon, ga chu aZebulun, ká
mbandam ngga aIftah-El, kang a ga asal mpal ka aBet-Emek ká aNeyiyel. Te, a watar ka
asal mpal ga aKabul.
28 Ká aEbron, ká aRehop, ká aHammon, ká aKana, ga chu aSidon aChumchum.
29 Te aswari va ta gaɓan ga aRama, a ga chu ìtong aTaya iga akamsəlang, kang a gaɓan
ga aHosa, te a kur ká ìWa aMeditereniya ka nkap mbin aMahalap ká aAkzip,

* **19:8 19.8** Mbin ngga nkwandal va yà ká ndəng kat

30 ká aUmma, ká aAfek, ká aRehop. Pa kpaktak te, itong ìsəm pa ìparəm aman pa parəm
nzəng ká ivan itong oza.
31 Itong va ta, nzəng ká ivan itong oza, oma, iyamkup akum ìjili aAsher ka atak oga akum
oza.

Mbin va mmá na âkum ìjili aNaftali
32 Mmàng ayàk ngga nkpaɗing a ru âkum ìjili aNaftali ka atak oga akum oza.
33 Kang aswari oza wong ka aHelep, ka inang ikún aOak va ka aZayanannim, a watar
ga aAdami-Nekep, ká aJapneyel ga chu aLakkum, kang a kur ka aWang aUrdun.
34 Aswari va ta gaɓan ka asal ntar alum ga aAznot-Tabor, kang a lyam ka ta ga
aHukkok, ga chu aZebulun ka asal nkwandal, aAsher ka asal ntar alum, kang aYahuda
ka atak aWang aUrdun ka asal nfa alum.
35 Itong iga akamsəlang oma, aZitdim, ká aZer, ká aHammat, ká aRakkat, ká aKinneret,
36 ká aAdama, ká aRama, ká aHazor,
37 ká aKadesh, ká aEdreyi, ká aEn-Hazor,
38 ká aYiron, ká aMikdal-El, ká aHorem, ká aBet-Anat, ká aBet-Shemesh. Pa kpaktak
te, itong pa ìgbapchi aman pa fangzəngtəng nzəng ká ivan itong oza.
39 Itong va ta, nzəng ká ivan itong oza, oma, iyamkup akum ìjili aNaftali ka atak oga
akum oza.

Mbin va mmá na âkum ìjili aDan
40 Mmàng ayàk ngga nfangshat a ru âkum ìjili aDan, ka atak oga akum oza.
41 Mbin ngga iyamkup oza oma, aZora, ká aEshtawol, ká aIr-Shemesh,
42 ká aShayalapbin, ká aAijalon, ká aItla,
43 ká aElon, ká aTimna, ká aEkron,
44 ká aElteke, ká aGipbeton, ká aBayalat,
45 ká aJehut, ká aBene-Berak, ká aGat-Rimmon,
46 ká aMe-Jarkon, ká aRakkon, ká mbin va mal ìkwoksok ká aJoppa.
47 Ka nvangva akum ìjili aDan lang mbin oza te, oza ga ru aLeshem ká ìkum, oza ri na,
oza gbáng onənəm ká ndokchi, kang oza təm ka ashe mbin va ta. Te, oza gaɓan aɗiɗin i
wor ká aɗin akəka oza uDan.
48 Itong va ta, nzəng ká ivan itong oza, oma, iyamkup akum ìjili aDan ka atak oga akum
oza.

Mbin va mmá na ûJoshuwa
49 Ka nvangva oza gbal ka nkap mbin va ta chit iyamkup ka atak aswari oza te,
oIsarila na ûJoshuwa uya aNun ununggwan iyamkup ijini ka ashe iji oza,
50 wa nva uYawe ka nak. Te, oza na ìtong va á na uza ɓəp, nna aTimnat-Sera ka mbin
ngga aɗuktum aEfrayim. Kang uza me ìtong va ta kaɗi, uza təm ka ashishe.
51 Oga mbin va ta uEleyazar unəm uga mpyal awop, ká uJoshuwa uya aNun
ununggwan, ká onəm oga mpyal oga akum oIsarila kap iyamkup ká, ka atak mmàng
ayàk ka aShilo ka mpyal aYawe, ka anung asal aga ntar Aghal Mɓut. Wa nnà ta oza gbal
ka nkap mbin va ta.

20

Itong va mí bwam kà
1 Te uYawe là ûJoshuwa pa,
2 <<Là ôIsarila pa ó yak itong kakul atak mbwam îshi wó, wa nva ka nlà a wó ka atak
aMusa á,
3 kakul unəm va pa kpaktak a gbal unəm ka ashe mməman, kat te ka ashe ǹnyinyi kat,
te uza i chər i ga ka ta. Itong va ta i yà atak mbwam a wó, ka atak anəm uga nɗom
mpyát akat nchər.
4 Awalang va uza á chər a ga ìtong iro pa izəng ka ashe itong va ta, te uza i sat ka
anung asal aga ntar ìtong va ta, kang uza i là ônəmgbak oga ìtong va ta iyam va ya na á.
Te oza i kam na i tar ka ka ashe ìtong va ta, oza i na atak á na, kang uza i təm ka ashe oza.
5 A yà pa unəm uga nɗom mpyát akat nchər va ta a wà nvəvang te, onəmgbak oga
ìtong va ta i yà ká nná unəm va gbal unəm á na kat, kakul uza gbal unəm uga nra
datkulung ká na ká ǹnyinyi kat, kang uza ka nkpàng na matmat kat.
6 Uza i təm ka ashe ìtong va ta i ga i chu awalang va uza i sat ka mpyal nggatək kakul
nnap-akwali, ká awalang va unəm uchumchum uga mpyal awop uga nra va ta ikú ká
kang. Nna chit te, unəm uga ngbal unəm va ta i le, i ga nzhi wò ka ashe ìtong va uza ka
chər kà.>>

7 Te oza gar aKadesh ka aGalili ka mbin ngga aɗuktum aNaftali, ká aShekem ka mbin
ngga aɗuktum aEfrayim, ká aKiriyat-Arba, nna aHebron á, ka mbin ngga aɗuktum
aYahuda.
8 Ka gwong aUrdun ka asal nfa alum aJariko te, oza gar aBezer ka ashe ǹzam ka mbin
ngga agbagba, ka akum ìjili aRuben, ká aRamot ka aGileyat, ka akum ìjili aGat, kang
aGolan ka aBashan, ka akum ìjili aManase.
9 Itong va ta mmá gar kakul nkpaktak oIsarila, ká onəmchən va ka ntəm ka ashe oza.
Kakul nkpaktak unəm va gbal unəm ka ashe mməman kat, te i chór i ga ka ta, na kang
unəm uga nɗom mpyát akat nchèr a gbal na kat. Uza i təm ka ta i ga i chu awalang va
uza i sat ka mpyal nggatək kakul akwali kang.

21

Itong va mmá na ôLawi

1 Te onəm oga mpyal nzhi oLawi ɓa atak aEleyazar unəm uga mpyal awop, ká
uJoshuwa uya aNun ununggwan, ká aɓoshi onəm oga mpyal nzhí akum ìjili oIsarila.
2 Kang oza là ôza ka aShilo ka mbin aKanana pa, <<UYawe ka nak ûMusa chit pa mmá
na itong iga ntəm á yi, nzəng ka atak nkpak iyam kakul iyamkang yi.>>
3 Wa nva uYawe ka nak, te oIsarila na itong va ta ôLawi ká oga atak nkpak iyam ka
ashe iyamkup oza.
4 Mmàng ayàk nggəshi a ru âkum aKohat. OLawi ova ka akum ìjili aHaruna unəm uga
mpyal awop kam itong pa igbapchi aman pa shatɗing ka atak oga akum ìjili aYahuda, ká
aSimeyon, ká aBenjamin.
5 Kang aɓo akum aKohat kam itong pa igbapchi ka atak oga akum ìjili aEfrayim, ká
uDan, kang ká nkap ka ishimshe akum ìjili aManase.
6 Akum ìjili aGershon ǹnyi te, kam itong pa igbapchi aman pa shatɗing ka atak oga
akum ìjili aIsakar, ká uAsher, ká uNaftali, kang ká nkap ka ishimshe akum ìjili aManase
ka aBashan.
7 Akum ìjili aMerari kam itong pa igbapchi aman pa parəm ka atak oga akum ìjili
aRuben, ká uGat, ká uZebulun.
8 Te oIsarila na itong va ta ôLawi nzəng ká atak nkpak iyamkang ka atak mmàng ayàk,
wa nva uYawe ka nak ûMusa á.
9 Ka ashe oga akum ìjili aYahuda ká uSimeyon te, oza na itong va ta oma aɗin oza pa.
10 Mmá na itong va ta âkum ìjili aHaruna, ova ka ashe akum aKohat, ka akum ìjili
oLawi, kakul mmàng ayàk aga nggəshi a ru ôma.
11 Te oza na aKiriyat-Arba ôza, nna aHebron á, nzəng ká oga atak nkpak iyam
nkəkang va gang na, ka mbin ngga aɗuktum aYahuda. UArba uwa upo aAnak.
12 Ǹnyi te, oga ǹzam ngga ìtong va ta ká ivan itutong, mmá na uKalip uya aJefune
ununggwan a təm iyamkukup.
13 Te oza na aHebron âkum ìjili aHaruna, unəm uga mpyal awop, ìtong iga atak
mbwam kakul anəm uga gbal unəm, ká aLipna,
14 ká aJatir, ká aEshtemowa,
15 ká aHolon, ká aDebir,
16 ká aAyin, ká aJutta, ká aBet-Shemesh, nzəng ká oga atak nkpak iyamkang oza. Pa
kpaktak te, itong pa ìfangzəngtəng ka ashe oga akum ìjili aga aparəm va ta.
17 Ka ashe akum ìjili aBenjamin te, mmá na aGibiyon, ká aGeba,
18 ká aAnatot, ká aAlmon ôza, nzəng ká oga atak nkpak iyamkang oza. Pa kpaktak te,
itong pa ineɗing.
19 Nkpaktak itong va mmá na ônəm oga mpyal awop, ova akum ìjili aHaruna, unəm
uga mpyal awop te, pa igbapchi aman pa shatɗing nzəng ká oga atak nkpak iyamkang
oza.
20 Aɓo akum aKohat ka ashe akum ìjili óLawi te, mmá na itong ôza ka ashe nkap akum ìjili
aEfrayim.
21 Ka ashe mbin ngga aɗuktum aEfrayim te, mmá na aShekem, ìtong iga atak mbwam
kakul anəm uga gbal unəm, ká aGezer,
22 ká aKipzayim, ká aBet-Horon ôza, nzəng ká oga atak nkpak iyamkang oza. Pa kpaktak
te, itong pa ineɗing.
23 Ka ashe akum ìjili aDan te, mmá na aElteke, ká aGipbeton,
24 ká aAijalon, ká aGat-Rimmon ôza, nzəng ká oga atak nkpak iyamkang oza. Pa
kpaktak te, itong pa ineɗing.

25 Ka̱ ashe nkap ka̱ ishimshe akum ìjili aManase te, mmá na aTayanak, ká̱ aGat-Rimmon ôza̱, nzəng ká̱ oga atak nkpak iya̱mkang oza̱. Pa̱ kpaktak te, itong pa̱ iparəm.
26 Pa̱ kpaktak te, mmá na itong pa̱ igba̱pchi nzəng ka̱ oga atak nkpak iya̱mkang oza̱, âɓo akum aKohat.
27 Kang akum aGershon, ka̱ ashe akum ìjili oLawi te, mmá na itong ôza̱ ka̱ ashe nkap ka̱ ishimshe akum ìjili aManase, oma, aGolan ka̱ aBashan, ìtong iga atak mbwam ka̱kul anəm uga gba̱l unəm, ká̱ aBe-Eshtera, nzəng ká̱ oga atak nkpak iya̱mkang oza̱. Pa̱ kpaktak te, itong pa̱ iparəm.
28 Ka̱ ashe akum ìjili aIsakar te, mmá na aKishiyon, ká̱ aDaberat,
29 ká̱ aJarmut, ká̱ aEn-Gannim ôza̱, nzəng ka̱ oga atak nkpak iya̱mkang oza̱. Pa̱ kpaktak te, itong pa̱ ineɗing.
30 Ka̱ ashe akum ìjili aAsher te, mmá na aMishal, ká̱ aAbdon,
31 ká̱ aHelkat, ká̱ aRehop ôza̱, nzəng ká̱ oga atak nkpak iya̱mkang oza̱. Pa̱ kpaktak te, itong pa̱ ineɗing.
32 Ka̱ ashe akum ìjili aNaftali te, mmá na aKadesh ka̱ aGalili, ìtong iga atak mbwam ka̱kul anəm uga gba̱l unəm, ká̱ aHammot-Dor, ká̱ aKartan ôza̱, nzəng ká̱ oga atak nkpak iya̱mkang oza̱. Pa̱ kpaktak te, itong pa̱ ishatɗing.
33 Nkpaktak itong va̱ mmá na âkum aGershon te, pa̱ ìgba̱pchi ama̱n pa̱ shatɗing nzəng ká̱ oga atak nkpak iya̱mkang oza̱.
34 Akum aMerari, ka̱ ashe aɓo akum ìjili óLawi te, mmá na itong ôza̱ ka̱ ashe akum ìjili aZebulun, oma, aJokneyam, ká̱ aKarta,
35 ká̱ aDimna, ká̱ aNahalal ôza̱, nzəng ká̱ oga atak nkpak iya̱mkang oza̱. Pa̱ kpaktak te, itong pa̱ ineɗing.
36 Ka̱ ashe akum ìjili aRuben te, mmá na aBezer, ká̱ aJahat,
37 ká̱ aKedemot, ká̱ aMefayat ôza̱, nzəng ká̱ oga atak nkpak iya̱mkang oza̱. Pa̱ kpaktak te, itong pa̱ ineɗing.
38 Ka̱ ashe akum ìjili aGat te, mmá na aRamot ka̱ aGileyat, ìtong iga atak mbwam ka̱kul anəm uga gba̱l unəm, ká̱ aMahanayim,
39 ká̱ aHeshbon, ká̱ aJazer ôza̱, nzəng ká̱ oga atak nkpak iya̱mkang oza̱. Pa̱ kpaktak te, itong pa̱ ineɗing.
40 Nkpaktak itong va̱ mmá na âkum aMerari, ka̱ ashe aɓo akum ìjili oLawi, ka̱ atak mmàng ayàk te, pa̱ igba̱pchi ama̱n pa̱ parəm.
41 Nkpaktak itong oLawi ka̱ ashe mbin iji oIsa̱rila te, ìsəm pa̱ ineɗing ama̱n pa̱ na̱nne nzəng ká̱ oga atak nkpak iya̱mkang oza̱.
42 Nza̱ ìtong nggo nna yà ká̱ atak nkpak iya̱mkang va̱ gang na. Wa nnà ta nza̱ ìtong nggo.
43 Wa nnà ta, uYawe na ôIsa̱rila nkpaktak mbin va̱ uza̱ ka̱ sóng anung pa̱ ò na ôkəka oza̱. Te oza̱ ka̱m mbin va̱ ta kang oza̱ təm ka̱ ashishe.
44 Te uYawe na njul oza̱ ka̱ nza̱ ngba̱k nggo, wa nva uza̱ ka̱ sóng anung okəka oza̱. Unəm uro yà ka̱ ashe okpa ìkum oza̱ pa̱ a sat a lung oza̱ ka̱t, ka̱kul uYawe na okpa ìkum oza̱ chit pa̱ kpaktak ka̱ ashe awo oza̱.
45 UYawe yəl nkpaktak oga nsar nnap-nlà nnənan va̱ uza̱ yar nzhi aIsa̱rila. Nro yà bur ka̱t.

22

Oga akum ìjili ngga asa̱l nfa alum le nzhi

1 Te uJoshuwa wór akum ìjili aRuben, ká̱ uGat, ká̱ nkap ishimshe akum ìjili aManase,
2 kang uza̱ là ôza̱ pa, <<O nəm nkpaktak iya̱m va̱ chit uMusa, uzwal aYawe ka̱ nak a wó, kang o kpak nnap-nnəm á mi chit ka̱ ashe nkpaktak iya̱m va̱ n nak a wó.
3 Ka̱ ashe nkpaktak oga nra mmakmak va̱ ta̱, a ga chu nda va̱ ta̱ te, nna o yang ogənang wo chit ka̱t. Kang ó kpak nnap-mpakpak aYawe, Inan wó kpak kpa pa̱ gənggəng.
4 Ǹyangmata̱ te, uYawe, Inan wó, á na njul ogənang wó chit, wa nva uza̱ ka̱ yar nsar nnap ôza̱. Ka̱kul nva̱ ta te, ó le ó ga oga nzhi wó, ka̱ mbin va̱ nna təm iya̱mkup wó chit, nva uMusa, uzwal aYawe ka̱ na a wó ka̱ gwong aUrdun á.
5 Ǹnyi te, ó nak ishi nak ka̱ nkpak oga nnap-mpakpak ká̱ nnap-nkpakkpak nva uMusa uzwal aYawe ka̱ nak a wó. Nna pa̱ ó man uYawe Inan wó, ó chen achen ka̱ ashe nnap-nnənəm, ó kpak oga nnap-mpakpakpakpak, ó dar nkam ká̱ izəzər, kang ó wop na ka̱ nkpaktak igwak, ka̱ nkpaktak irirì wó.>>
6 Te, uJoshuwa nak nnap-nnənan ôza̱, kang uza̱ re oza̱, nna chit te, oza̱ le oga nzhi oza̱ ɗak.

7 UMusa ka na iyamkup ńkap ishimshe akum ìjili aManase aga azəng chit ka aBashan,
kang uJoshuwa na iyamkup âɓo nkap ishimshe akum ìjili nro chit ka asal ntar alum a
gwong aUrdun nzəng ka ogənang oza oIsarila. Awalang va uJoshuwa re oza pa á ga oga
nzhi oza te, uza nak nnap-nnənan ôzə,
8 kang uza là ôzə pa, <<Ó le ó ga oga nzhi wó ká ndur pa mmakmak, ká iyamkang pa
kyák, ká aazurfa, ká azənariya, ká acham arəzang, ká acham, ká ilukwan pa makmak. Ó
kap iyam iga nwur ka atak ìkum, ka atak okpa ìkum wó ká ogənang wó.>>
9 Te oga akum ìjili aRuben, ká uGat, ká nkap ishimshe akum ìjili aManase, re aɓo
oIsarila ka aShilo ka mbin aKanana le mbin aGileyat, mbin va oza kam chit sat iyamkup
oza, wa nva uYawe ka nak ka atak aMusa á.
10 Awalang va oza chu aGelilot va dat ká aWang aUrdun ka mbin aKanana te, akum
ìjili aRuben, ká uGat, ká nkap ishimshe akum ìjili aManase me atak nshì iyam awop dat
ká anung awang va ta, a va rúp, kang à ɓyen ndər pa gənggəng.
11 Ka nvangva aɓo oIsarila fe pa oza me atak nshì iyam awop chit ka aGelilot ka
anung aWang aUrdun, ka aswari mbin aKanana, ka ngbak nji oIsarila,
12 te nkpaktak nggatək oIsarila ɓut ka aShilo kakul pa na ó ga ó lung ìkum ká ôzə.
13 Te oIsarila re uFinehas uya aEleyazar ununggwan, unəm uga mpyal awop, ka atak
akum ìjili aRuben, ká uGat, ká nkap ishimshe akum ìjili aManase ka mbin aGileyat.
14 Mmá re na nzəng ká onəm oga mpyal pa ogbapchi, nza unəm nggo te, unəm uga
mpyal akum ka ashe oga akum ìjili oIsarila.
15 Awalang va oza ga mbin aGileyat, ka atak akum ìjili aRuben, ká uGat, ká nkap
ishimshe akum ìjili aManase te, oza là ôzə pa,
16 <<Nkpaktak nggatək onəm aYawe ɓəp pa, <Nza apir nlang nnandər ta ó nəm ka
mpyal Inan oIsarila, nva ó gaɓan asəm ûYawe, ó fa iyamkak, ó me atak nshì iyam awop
îshi wó yà?
17 Nnap-mɓángɓang va í nəm ka aFeyor te, nná kúr yi chit kat ɗò? Dər, a ɓa chu nda
va ta, nna í fa chit ka ashe mɓək anung nnap-mɓángɓang va ta kat, kap ka nva uYawe re
nrè ká arwa aɓángɓang ka apal ishi yi onənəm á.
18 Kang ǹyangmata, ó gaɓan asəm ó ná ûYawe ka nda ta ɗò? Kang a yà pa ó fa iyamkak
ká uYawe nda ta, ìpin te, uza i mən ìkum ká nkpaktak nggatək oIsarila.
19 A yà pa mbin nji wó nna ka adak, te ó pang ó ɓa ashe mbin va aGhal aYawe kà, na ó
kam mbin îshi wó ka ashe yi. Ǹnyi te, kang ó fa iyamkak ká uYawe, kat te, ó fa iyamkak
ká yi kat, ka atak mme atak nshì iyam awop îshi wó paɗi, ká atak nshì iyam awop
aYawe, Inan yi kat.
20 Ka awalang va uAkan uya aZera ununggwan nəm nnandər kat ka apal oga iyam va
mmá gor kakul nzhì te, nfál ìgwak Inan fər ka apal nkpaktak nggatək oIsarila kat ɗò?
UAkan wa ká nkukwa zhì kakul nnap-mɓángɓang wò kat.> >>
21 Te akum ìjili aRuben, ká uGat, ká nkap ishimshe akum ìjili aManase na aman ônəm
oga mpyal oga akum oIsarila pa,
22 <<UYawe, Inan, Uga Ichumchum. UYawe, Inan, Uga Ichumchum. Uza wa nyi iyam
va nyi nak kang í nnəm iyam va ta, kang í ɗom pa oIsarila a nyi kpa. A yà pa i fa
iyamkak, kat te, i nəm nnandər ûYawe kat, te kang ó re yi ká irirì nda ta kat.
23 A yà pa í gaɓan asəm ûYawe kang í me atak nshì iyam awop îshi yi, kakul na í yichi
iyam inana iga nshì, kat te, iyam inana iga ìpirkur, kat te, iyam inana iga ntəm ikángkáng
te, re uYawe ká ishi wò á pyát a yi.
24 <<Í nəm pa, kakul ayər ka nnəm yi, kang nra ngga mɓa te, ovan wó a là ovan yi pa,
<Iza gwang wó ká uYawe, Inan oIsarila yà?
25 Kakul mmawó akum ìjili aRuben, ká uGat te, uYawe nak aWang aUrdun chit aswari
ka ishimshe yi ká wó. Te wa nnà ta iyam ro gwang wó ká uYawe kat.> Le kang ovan wó
a nak ovan yi a re nwop uYawe kat.
26 <<Kakul nva ta te, í la pa, <Re í gbar izər, í me atak nshì iyam awop îshi yi, ǹnyi te,
kakul nná iyam inana iga nshì, kat te, nná nləfər iyam ipápà kat.>
27 Kaɗor nva ta te, i təm iyam iga nshet nnàp ka ishimshe yi ká wó, kang ka ishimshe
nlwàk ngga mɓa, pa mmayi ka nwop uYawe nna kpa ka mpyal aGhəghal aYəyər ká oga
iyam inana iga nshì, ká oga nləfər iyam ipápà, ká oga iyam inana iga ntəm ikángkáng, le
kang ovan wo á la ovan yi ka nra ngga mɓa pa, <iza gwang wó ká nwop uYawe yà kat.>
28 <<Te í rəng pa, a yà pa ka awalang va mmá là a yi, kat te nlwàk ngga mɓa, te í na
aman pa, <Ó dər alakan atak nshì iyam awop aYawe, va ópo yi me, kakul ǹyichi iyam
inana iga nshì, kat te nləfər iyam ipápà kat, pa na a yà iyam iga nshet nnàp ká ishimshe
yi ká wó.>

29 <<Inan a kap yi ká nva pa i fa iyamkak ka ûYawe, i gaɓan asəm a na ka nda va ta ka atak mme atak nshì iyam awop aro paɗi, kakul oga iyam inana iga nshì, ká oga iyam inana iga ìpirkur, kat te, oga nlәfәr iyam ipápà, iva watar atak nshì iyam awop aYawe va ka mpyal aghəghal aga mɓut á.>>

30 Awalang va uFinehas unəm uga mpyal awop, ká onəm oga mpyal nggatək, ká onəm oga mpyal akum oIsarila va nzəng ka na, fe nnap-nlà va akum ìjili aRuben, ká uGat, ká nkap ishimshe akum ìjili aManase là te, igwak chàng oza.

31 Kang uFinehas uya aEleyazar ununggwan unəm uga mpyal awop, là ônəm aRuben, ká uGat, ká uManase pa, <<Ka nda í nyi pa uYawe uwa yà nzəng ka yi. Kakul pa í nyám nlang nna nnandər ka mpyal aYawe kat. Ǹyangmata te, ó kam ishi oIsarila chit ka ashe awó aYawe.>>

32 Te, uFinehas uya Eleyazar ununggwan unəm uga mpyal awop, ká onəm oga mpyal le ka atak onəm aRuben, ká uGat, ká uManase ka mbin aGileyat, ga mbin aKanana, kang a ɓa ká aman ôIsarila.

33 Ìgwak chàng oIsarila ka nfe aman va ta, kang oza shep Inan. Kang oza là nnap ngga nəm ìkum nro lap ka apal oza kat, na pa ó zhì onəm aRuben, ká uGat ká mbin va oza təm kà.

34 Kang onəm aRuben, ká uGat na adîn atak nshì iyam awop va ta pa, Ǹnyám Nnap ka Ishimshe Yi pa uYawe uwa Inan.

23

Nnap-nlà aJoshuwa ôIsarila ngga nkur anung

1 UYawe na njul ôIsarila chit ka atak nkpaktak okpa ìkum oza, ovəngva gang oza á. Oza gbang chit ka ashe njul va ta, kang uJoshuwa gbák chit, a nəm izún chit pa makmak.

2 Te uJoshuwa wór nkpaktak oIsarila, ká onəmgbak oza, ká onəm oga mpyal oza, ká onəm oga nnáp-akwali oza, ká onəm oga mpyal ìkum oza, kang uza là ôza pa, <<Ǹyangmata te, n gbák chit, kang izún mi ga chit.

3 Mmawó ká ishi wó, ó ya nkpaktak iyam va ya uYawe, Inan wó nəm nkpaktak oga mbin va ta kakul wó, kakul uYawe, Inan wó, uwa lung ìkum kakul wó.

4 Ó dər, n káp oga mbin va ta chit iyamkup ôga akum ìjili wó, nvəngva nná re, ká nkpaktak oga mbin va n ri chit ká ìkum, a ɓan ka aWang aUrdun ka asal nfa alum, ga chu ìWa aMeditereniya ka asal ntar alum.

5 UYawe, Inan wó, uwa ká ishi wò, i nak oza i chəng ka mpyal wó, kang uza i ɓak oza i fa ka ashe mbin va ta. Te ó kam mbin oza, wa nva uYawe, Inan wó ka yar nsar nnap-nlà á wó á.>>

6 <<Kakul nva ta te, ó sat pa kakkərak, ó nak ishi, ó kpak nkpaktak iyam va mmá lir ka ashe nlir nnap-mpakpak aMusa, kang ó gaɓan awo ari kat te, awo apəram kat.

7 Kang ó gwang ishi ká aɓo oga mbin va re ka ashe mbin va ta kat, kang ó wór oga adîn inan oza, kat te ó sóng anung ká oza kat. Kang ó wop oza, kat te ó ɓəram ôza kat.

8 Ǹnyi te, ó dar nkàm ka atak aYawe, Inan wó, wa nva ka ó nəm ɓa chu nda ata á.>>

9 <<Kakul uYawe ka ɓak oga nnang mbin nkamkam chit ka mpyal wó, kang a ɓa chu nda va ta, unəm uro ya kur ndap ká wó kat.

10 Unəm pa uzəng ka ashe wó, i ɓak okpa ìkum ìkalong, kakul pa uYawe, Inan wó, uwa i lung ìkum kakul wó, wa nva uza ka yar nsar nnap-nlà á wó á.

11 Te ó nak ishi ká ishi wó pa dakdak, ó man uYawe, Inan wó.>>

12 <<Ǹnyi te, a yà pa ó gaɓan, ó gwang ishi ká aɓo oga mbin va re ka ashe wó, kang ó kam ichar ká ôza,

13 te ó nyi pa kpátkpát pa uYawe, Inan wó i yà ká mɓak oga mbin va ta ka mpyal wó lap kat. Kaɗor nva ta te, oza i tong ipang iga ləp ìfang, ká oga ajəp a wó, oga nlilyat ka asəm wó, kang izú ka ashe íwu wó, yá ó ga ó zhì pa kpaktak ka ashe mbin nnənan va ta, nva uYawe, Inan wó ka na á wó á.>>

14 <<Ǹyangmata te, mmami ka ngga nwòl asal va nkpaktak apambin i wòl kà. Ó nyinyi ká nkpaktak igwák wó ká irirì wó pa, oga iyam inənan va uYawe, Inan wó ka yar nsar nnap-nlà kà ka apal wó pa kpaktak te, iro pa izəng á ɓur kat.

15 Ǹnyi te, wa nva nkpaktak oga iyam inənan va uYawe, Inan wó ka yar nsar nnap-nlà kà ka apal wó kang iro pa izəng ɓur kat, te wa nnà ta uza i ɓa ka nkpaktak oga iyam iɓángɓang va uza ka là ka apal wó, i ga chu awalang va uza i zhì wó ka ashe mbin nnənan va ta, nva uza ka na á wó á.

16 A yà pa ó gantal nsar nnap-nlà aYawe, Inan wó va ta, nva uza nak á wó, kang ó ga ó wop oga inan iro, ó kuchi ôza te, nlak ìgwak aYawe i fər ka apal wó, kang uza i zhì wó pa kəlak ka ashe mbin nnənan va ta, nva uza ka na á wó á.>>

24

Mmá rəng ká nsar nnap-nlà ka aShekem

1 Te uJoshuwa ɓut nkpaktak oga akum ìjili oIsarila ka aShekem. Uza wór onəmgbak, ká onəm oga mpyal, ká onəm oga nnáp-akwali, ká onəm oga mpyal ìkum oIsarila. Kang oza ɓa ka mpyal Inan.

2 Te uJoshuwa là nkpaktak onəm pa, <<Iyam va ta uYawe, Inan oIsarila là, ka ashe nra va watar te, okəka wó, oma, uTera upo aIbərahim, ká uNahor va ka təm ka gwong aWang aYufriti te, oza wop oga inan iro.

3 Ǹnyi te, n yar ukəka wó uIbərahim ka gwong aWang aYufriti va cho, kang m ɓa ka na ka ashe nkpaktak mbin aKanana, te n nak akukum myak. N na uIshaku á na,

4 kang ûIshaku te, n na uYakubu ká uIsuwa á na. Te n na aɓam aSeyir iyamkup ûIsuwa, ǹnyi te, uYakubu ká nzhi wò ga aMasar.>>

5 <<Te, n re uMusa ká uHaruna, kang n lap aMasar ka arwa aɓángɓang, wa nva ka n nəm ka ishimshe oza á. Ká nvəvang te, n fa ká wó.

6 Awalang va n fa ká okəka wó ka ashe aMasar, kang oza fa chu ìwa, te onəm oga aMasar ɓak nvang okəka wó ká oga akeke ipəri, ká onəm oga nkwák ipəri ga chu ìWa iRəzang.

7 Ǹnyi te, oza yéng ûYawe, te uza nak atak kparkpar ká ishimshe oza ká onəm oga aMasar, kang uza nak ìwa gún oza. Ó yi ya ká iwú wó iyam va n nəm onəm oga aMasar. Kang ó tətəm ka ashe ǹzam izún pa makmak.

8 Te, m ɓa ká wó ka mbin oAmori ova təm ka asal nfa alum aUrdun. Oza lung wó, ǹnyi te, n na oza ka ashe awo wó. N zhì oza ka mpyal wó, kang ó kam mbin oza.

9 Ka walang va uBalak uya aZipo ununggwan, uponzhi uga aMowap, a wong pa ò lung oIsarila, kang uza re nre ká ichal ûBalam uya aBeyor ununggwan, pa á ɓa á vyap oza.

10 Ǹnyi te, n gwong achwang ká uBalam kat, kakul nva ta te, uza pak inok nak nnap-nnənan á wó. Ka asal va ta n fa ká wó ka ashe awuwo.>>

11 <<Ka walang va ó pang aUrdun ó ɓa aJariko te, onəm oga aJariko lung wó, wa nnà ta kpa oAmori, ká oPerizi, ká oKanana, ká oHitti, ká oGirgasi, ká oHivi, ká oJebusi. Ǹnyi te, n na oza ka ashe awo wó.

12 Kang n re nre ka nlàga ka mpyal wó, nva ɓàk oponzhi oga aAmori oga oparəm va ta ka mpyal wó. Ó nəm igwan va ta ka atak ndokchi wó, kat te ìjang wó kat.

13 N na mbin a wó nva ó ɓək anung ka kat, ká itong iva ó me kat, kang mmawó ka ntəm ka ashishe, ó rì oga awar ìbangbang, ká oga awar mpyet ovəngva mmawó na ó ɓál kat.>>

14 <<Ǹyangmata te, ó nəm ayər aYawe, ó wop na ka nkpaktak nnandər. Ó swang oga inan va okəka wó ka wop ka gwong aWang aYufriti, ká ashe aMasar, na ó wop uYawe uwa byet.

15 Ǹnyi te, a yà pa ó ya pa nwop uYawe iyam iɓángɓang ka mpyal wó te, ó yak nda va ta unəm va ó wop, mwote oga inan va okəka wó ka wop ka gwong aWang aYufriti, kat te, oga inan oAmori va mmawó ka ntəm ka ashe mbin oza. Ǹnyi te, mmami ka nzhi mi jiwò te, í wop uYawe.>>

16 Te onəm na aman là pa, << Í yà ka nre uYawe, pa í wop inan iro kat.

17 Kakul pa uYawe, Inan yi uwa fa ka yi ká okəka yi ka mbin aMasar, nzhi ngga nəm izwal, kang uza nəm oga iyam ichumchum iga nɗak atak ká iwu yi. Uza kpak yi ka ashe nkpaktak achen va í nəm, ká nkpaktak onəm va í watar ka ashe oza á.

18 Kang uYawe ɓàk nkpaktak onəm á yi, nzəng ká oAmori va ka ntəm ka ashe mbin va ta. Kakul nva ta te, mmayi kpa í wop uYawe, kakul uza wa Inan yi.>>

19 Te uJoshuwa là ônəm pa, <<Ó chu nwop uYawe kat, kakul uza Inan iyéryər. Uza Inan iga ìkpar, uza i yà ka nyar nfa iyamkak wó, ká oga nnap-mɓángɓang wó kat.

20 A yà pa ó kap ká uYawe, ó wop oga inan iro te, uza i gaɓan i na mɓək anung a wó, kang i zhì wó, kap ka nva uza ka nəm inənan a wó chit á.>>

21 Ǹnyi te, onəm va ta là ûJoshuwa pa, <<Pa kat, mmayi te, uYawe wa í wop.>>

22 Te uJoshuwa là ôza pa, <<Mmawo na ó tal onəm oga nshet nnàp îshi wó pa ó yak uYawe chit, uwa ó wop á.>>

Te oza na aman pa, <<Á, mmayi na onəm oga nshet nnàp.>>

23 Te, uJoshuwa là ôzạ pa, <<Ǹyangmatạ te, ó swang oga inan iga mbin nkak va ka ashe wó, ó gaɓaṇ igwák wó ka atak aYawe, Inan oIsaṛila.>>
24 Te onəm va ta là ûJoshuwa pa, << UYawe, Inan yi uwa i wop, kang uwa i kpak nnap-nnəm á na.>>
25 Ka nda va ta te, uJoshuwa yar nsar nnap-nlà ka onəm, kang uza pak oga nnap-mpakpak ká oga nnap-nnəm ôzạ ka aShekem.
26 Kang uza lir oga nnap-nlà va ta ka ashe nlir ngga nnap-mpakpak Inan. Te uza yar inang ìpang kang uza pak ka ta ka akum ikún aOak ka atak ayəryər aYawe.
27 Te uJoshuwa là nǩpaktak onəm pa, <<Ó dər, ìpang va ta i yà nshet nnap ka apal yi. Kaḳul á fe nkpaktak oga nnap-nlà va uYawe là á yi chit. Kaḳul nva ta te, i ga nyà nshet nnap ka apal wó, á ya pa ó yang ka Inan wó á.>>
28 Te uJoshuwa re onəm va ta ga, nza unəm nggo le ka atak iyaṃkup wò.

Ikú aJoshuwa ká uEleyazar
29 Ka nvaṇg oga iyaṃ va ta te, uJoshuwa uya aNun ununggwan, uzwal aYawe kú, uza ka ìzun igbaḷ pa izəng ka ngbaɓchi.
30 Kang oza li na ka mbin iyaṃkukup ka aTimnat-Sera, va ka mbin ngga aɗuktum aEfrayim, ka asaḷ mpal aƁam aGayash.
31 OIsaṛila wop uYawe ka ashe nkpaktak nra aJoshuwa, ká nkpaktak nra onəmgbak va oma yà ká ririrì ka nvaṇg ikuku, ovəngva nyi nkpaktak oga iyaṃ va uYawe nəm kaḳul oIsaṛila á.
32 Kang oga akup aYusufu va onəm oIsaṛila fa kà ka aMasar te, oza li ka aShekem, ka ashe atak va uYakubu yáp ka ovan aHamor onunggwan, upo aShekem ka apal aazurfa igbaḷ pa izəng. Atak va ta təm iyaṃkup akum ìjìli aYusufu.
33 Kang uEleyazar uya aHaruna ununggwan kú, te oza li na ka aGibeya, ìtong iva mmá ka na ûyiyen uFinehas chit ka mbin aɗuktum aEfrayim.

Nnap Akw

UYahuda ká uSimeyon ri aUrushelima

1 Ka nvaŋ ikú aJoshuwa te, oIsarila ɓəp uYawe pa, <<Uda ka ashe yi i ɓan ngga nlung onəm oga aKanana mpyal yà?>>

2 Te uYawe na aman pa, <<Onəm aYahuda oma á ga, ó dər, n na mbin va ta chit ka ashe awo oza.>>

3 Te onəm aYahuda là ônəm aSimeyon ogənang oza pa, <<Ó ga nzəng ká yi ka atak iyamkup yi, kakul na í lung onəm oga aKanana. Wa nnà ta kpa í fa í ga nzəng ká wó ka ashe nkap iji wó.>>Te oSimeyon ga nzəng ká oza.

4 Awalang va onəm aYahuda ga ru oza ká ìkum te, uYawe na oKanana, ká oPerizi ka ashe awo oza. Oza gbáŋg onunggwan ìkalong pa ìgbapchi ka aBezek.

5 Ka ta na oza ya uAdoni-Bezek, te oza ru na ká ìkum, kang oza ri oKanana ká oPerizi.

6 UAdoni-Bezek chár, ǹnyi te, oza wà nvəvaŋ oza kpán na, kang oza kyen ifəfang inunggwan iga ashar ká iga awo.

7 Te uAdoni-Bezek là pa, <<Oponzhi ìsəm pa ifangshat ova mmá kyen oga ifang inunggwan iga ashar ká iga awo ôza kang oza pak inok nchák iyam-nrì ka avəng atebəl mi á. Wa nva ka n nəm ôza te, wa nnà ta Inan pyát akəkat á mi kpa.>>Te oza ga ká na ka aUrushelima kang uza kú ka ta.

8 Te onəm aYahuda ru aUrushelima ká ìkum, kang oza ri na. Oza gbaŋ onənəm ká ndokchi, kang oza pwak ìtong va ta ká apər.

9 Ka nvəvaŋ te, onəm aYahuda ga pa na o lung ìkum ká oKanana ova ra ka mbin ngga aɗuktum, ká aNegep, ká oga ovan aɓam aga asal ntar alum.

10 Te aYahuda ga nəm ìkum ká oKanana ova ra ka aHebron. Matmat te, aɗin aHebron ka yà pa aKiriyat-Arba. Kang oza ri uSheshayi, ká uAhiman, ká uTalmayi ká ikum.

11 Oza wong ka ta te, oza ru aDebir. Matmat te, mí wór aɗin aDebir pa aKiriyat-Sefer.

12 Te uKalip là pa, <<Mi na uyen mi uAksa ka ìvang ûnəm va i ru aKiriyat-Sefer ka ìkum kang i ri na á.>>

13 Te uOtniyel uya aKenat, uɓwakan aKalip ga ri na ká ìkum. Te uza na uyen wò uAksa á na yà uchichar.

14 Ka nvangva uza ga atak aɓar wò te, uza nok na pa uza á ɓəp iram ka upo wò. Awalang va uAksa fər ka apal azhaki wò te, uKalip ɓəp na pa, <<Iza mi nəm a ɓu yà?>>

15 Uza na aman a na pa, <<Par mi, kakul u na mbin á mi chit ka aNegep*, n chal pa u na oga atak mɓəl ndəng á mi kpa.>> Te uKalip na oga atak aga mɓəl ndəng á na ngga apal ká ngga avəng.

16 Te akum ìjili oKeni, ugwar aMusa, fa nzəng ká onəm oga aYahuda ka ashe ìtong iga akulom oza ga pa na ó təm nzəng ká onəm ga nzam mmaləng ngga aYahuda, nva ra ka nkwandal aArat.

17 Te oYahuda ká ogənang oza oSimeyon ga ru onəm oga aKanana ova ka ntəm ka aZefat ká ìkum, kang oza zhì ìtong va ta pa chatchat. Kang uza wór aɗin ìtong va ta pa aHorma†.

18 Onəm aYahuda ri aGaza kpa, ká aAshkelon, ká aEkron nzəng ká nkpaktak oga mbin oza.

19 UYawe uwa ka yà nzəng ká onəm aYahuda. Oza kwom mbin ngga aɗuktum, ǹnyi te, ìkam oza kur mɓak onəm oga ntəm ka mbin ngga agbagba kat, kakul onəm va ta ká akeke ipəri aga acham.

20 Te mmá na aHebron uKalip, wa nva uMusa ka yar nsar nnap-nlà á na. Kang uza ɓak ovan aAnak onunggwan pa oshatɗing fa ka ta.

21 Ǹnyi te, onəm aBenjamin ɓak oJebusi va təm ka aUrushelima kat, kakul nva ta te, oJebusi oma ka ntəm nzəng ká onəm aBenjamin ka aUrushelima nda va ta.

22 Ǹyangmata te, akum ìjili aYusufu wong ga ru aBetel ka ìkum, kang uYawe uwa yà nzəng ká oza.

23 Awalang va nzhi aYusufu re onəm pa á ga á sóng aBetel (matmat te mí wór ìtong va ta pa aLut) te,

24 onəm oga nsóng atak va ta ya unəm uro ka nfa ka ashe ìtong, te oza là á na pa, <<Kusuk, nyám asal aga ntar ashe ìtong va ta á yi, te í nyám ikin á ɓu.>>

---

* **1:15 1.15** Atak va yà ká ndəng kat † **1:17 1.17** Ìpir aHorma pa nzhì atak.

25 Te uza nyám asal ôza, kang oza táng ashe ìtong va ta gbáng onəm ká ndokchi, ǹnyi te, oza re unəm va ta ká nkpaktak nzhizhi.
26 Te unəm va ta ga mbin oHitti, kang a me ìtong ka ta, uza pa adîn á na pa aLut. Nna ta adıdîn ɓa chu nda va ta.
27 Ǹnyi te, uManase ɓak onəm va ka ntəm ka ashe aBet-Shan, kat te aTayanak, kat te aDor, kat te aMegido, kat te aIbəleyam ká oga ivan ìtong oza va gáng oza kat. Kakul oKanana zhet kà ntəm ka ashe mbin va ta.
28 Ka nvangva oIsarila kam chit te, oza nak oKanana ka nnəm inok iga nkpak, ǹnyi te oza ɓak oza fa pa chatchat kat.
29 UEfrayim ɓak oKanana va ka ntəm ka ashe aGezer fa kat, wa nnà ta oKanana ga mpyal ká ntəm ka ashe oza ka aGezer.
30 UZebulun ɓak oKanana va ka ntəm ka aKitron, kat te onəm oga ntəm ka aNahalol fa kat. Á nak te oKanana təm nzəng ká oza, ǹnyi te oza nak oza ka nnəm inok iga nkpak.
31 UAsher ɓak onəm oga ntəm ka ashe aAkko, kat te onəm oga ntəm ka aSidon, kat te oga aAlap, kat te oga aAkzip, kat te oga aHelba, kat te oga aAfek, kat te oga aRehop fa kat.
32 Ǹnyi te, onəm oga aAsher təm ka ishimshe oKanana, onəm oga ntəm ka mbin va ta, kakul oza ɓak oza fa kat.
33 Wa nnà ta kpa, akum ìjili aNaftali ɓak onəm oga ntəm ka aBet-Shemesh, kat te oga ntəm ka aBet-Anat fa kat, ǹnyi te, oza təm ka ishimshe oKanana, onəm oga ntəm ka mbin va ta. Káp ká nna te, onəm oga ntəm ka aBet-Shemesh ká aBet-Anat tong onəm oga nəm inok izwal ôza.
34 Ǹnyi te, oAmori kar akum ìjili aDan ka mbin ngga aduktum, kang oza man ôza pa á fər á vang mbin ngga agbagba kat.
35 Te oAmori zhet kpa ka ntəm ka aBam aHeret, ká aAijalon, kang ká aShayalbim. Ǹnyi te, awalang va oga akum ìjili aYusufu wong kam te, oza nak oAmori ka inok iga nkpak kpa.
36 Kang aswari oAmori ɓan ka asal aAkrabim ɓa ga aSela, kang á kyen ɓa ga mpyal.

2

Umaleka aYawe ka aBokim

1 <<Te umaleka aYawe fa ka aGilgal ga aBokim kang a là pa, <<N fa ká wó ka aMasar kang m ɓa ká wó ka ashe mbin va n sóng anung pa mi na ôkəka wó. N là pa, <Mi yà ka nfən nsar nnap-nlà mi ka wó kat mbyet,
2 kang mmawó te, ó yà ka ǹyar nsar nnap-nlà ká onəm oga ntəm ka mbin va ta kat, ǹnyi te, ó shin oga atak nshì iyam awop oza.> Ká nna kpa te, ó kpak nnap-nnəm á mi kat. Iza nak kang ó nəm pa yà?
3 Kakul nva ta te, n là pa, <<Mi yà ka mɓak oza i le ka mpyal wó kat, ǹnyi te oza i tong wa izú ka atak wó, kang oga inan oza i tong ajəp á wó.>>
4 <<Ka nvangva umaleka aYawe là iyam va ta chit nkpaktak ovan ga aIsarila te, onəm gham ká ayáng,
5 kang oza wór adîn atak va ta pa aBokim*. Ka ta te, oza yichi nləfər iyam ipápà ûYawe.
6 Ka awalang va uJoshuwa lyang ká onəm oga aIsarila chit te, udanggo ga atak wò pa na ô kwom mbin ngga iyamkup wò.
7 Onəm va ta wop uYawe ka ashe nkpaktak nra aJoshuwa, ká nkpaktak nra onəmgbak va oma yà ká irirì ka nvang ikúku, ovəngva nyi nkpaktak oga iyam ichumchum va uYawe nəm kakul oIsarila á.
8 Te uJoshuwa uya aNun ununggwan, uzwal aYawe kú, izuzun igbal ká ngbapchi.
9 Kang oza li na ka mbin iyamkukup ka ashe aTimnat-Heret, ka mbin ngga aduktum aEfrayim, ka asal mpal aBam aGayash.
10 Ka nvang va nkpaktak nlwàk va ta kú te, nlwàk nro wong ka nvang oza nva nyi uYawe kat te, inok va uza nəm kakul oIsarila kat.
11 Te ovan oIsarila nəm nnap-mɓángɓang ka mpyal aYawe, kang oza wop oga aBaal.
12 Oza re ngwop uYawe, Inan okəka oza, uva fa ká oza ka mbin aMasar. Oza le i wop oga inan iro ka ashe oga inan onəm va ra gang oza, kang oza kuchi oza. Te oza lak ìgwak uYawe
13 kakul oza yang ká ngwop uYawe, oza le i wop aBaal ká oga aAshtoret.

* **2:5 2.5** Ìpir aBokim pa onəm oga yáng ayáng.

14 Ka ashe nlak ìgugwak ka apal oIsaɾila te, uYawe na oza ka ashe awo onəm oga nyán
ká oza, kang a kwom iyam oza. Uza yichi oza ka ashe awo okpa ìkum oza ovəngva gang
oza, kakul nva ta te, oza kur ntong ka mpyal okpa ìkum oza lap kat.
15 Nkpaktak awalang va oIsaɾila i fa pa ó ga ìkum te, awo aYawe i lung oza wa nva uza
ka sóng anung ôza. Kang oza ɓək anung pa makmak.
16 Te uYawe wong ká onəm oga nnáp akwali†, ova kam ishi oza ka ashe awo onəm oga
nkwom iyam oza ká ìfan.
17 Káp ká nna te, oza gwong achwang ka onəm oga nnap-akwali ôza kat, ǹnyi te, oza
nəm mmai ka atak ngwop oga inan iro. Kang oza gaɓan ká ngghan re asal va okəka oza
wòl kà, ova ka kpak nnap-mpakpak aYawe.
18 Nkpaktak awalang va uYawe na unəm uga nnap-akwali ôza te, uYawe uwa yà
nzəng ká unəm uga nnap-akwali va ta, kang uza kam ishi oza ka ashe awo okpa ìkum
oza ka ashe nra anəm uga nnap-akwali va ta. Kakul ayə́ng ká nshìn oza rwa ìgwak
ûYawe, nva onəm kar oza kang anyán ká oza á.
19 Ǹnyi te, awalang va unəm uga nnap-akwali va ta a kú te, oza i gaɓan i le i nəm
nlang nnandər nva ji nji okəka oza ji, oza i le ka oga inan iro, oza i wop oza kang oza i
kuchi ôza, oza i re oga nnap-mɓáŋgɓaŋg oza, kat te ntwat ìgwak oza kat.
20 Te ìgwak lak uYawe pa gənggəng ka apal oIsaɾila, kang uza là pa, <<Kakul onəm va
ta fən nsar nnap-nlà mi va n nak opo oza chit, kang oza gwong achwang ka mi kat te,
21 mi yà ká mɓak mbin nro i le ka mpyal oza lap ka ashe oga mbin va uJoshuwa kú
kang a re kat.
22 Mi nəm inok ká oza na m ma oIsaɾila, mwote oza i nəm achen ka asal aYawe wa
nva opo oza ka nəm nggo, kat te oza i nəm pa kat.>>
23 UYawe ka re oga mbin va ta təm ka ta, uza ɓak oza fa ka ashe awalang pa zəng ka
atak nna oza ka ashe awo aJoshuwa kat.

3

1 Oga mbin va ta uYawe re, pa na o ma oIsaɾila ká, ova ma ka lung ìkum chit ká
oKanana kat.
2 Uza nəm pa kakul pa na o ɗyang nlung ìkum ôga akum ìjili oIsaɾila ovəngva oma ka
nyi nlung ìkum chit kang kat á.
3 Oga mbin va oma ta, oponzhi pa otukun oga oFilisti, ká nkpaktak oKanana, ká
oSidon, ká oHivi ova ra ka oga aɓam aLebanon, a ɓan ka aɓam aBaal-Harmon ga chu
aLebo Hamat.
4 Mmá re oza kakul mma oIsaɾila, mwote oza i kpak nnap-mpakpak aYawe kpak nggo,
nva uza nak ôkəka oza ka atak aMusa á.
5 Te onəm oIsaɾila təm ka ashe oKanana, ká oHitti, ká oAmori, ká oPerizi, ká oHivi, ká
oJebusi.
6 Oza kam ichar ká ovan oza ochar, kang oza na ovan oza ìvang ochar ôvan oza
onunggwan, kang oza wop oga inan oza.

UOtniyel

7 Kang oIsaɾila kong ká uYawe, Inan oza, oza nəm nnap-mɓáŋgɓaŋg ka mpipyal, oza
wop oga ichər aBaal ká aAshera.
8 Kakul nva ta te, nlak ìgwak aYawe wong ka apal oIsaɾila, te uza na oza ka ashe awo
aKushan-Rishatayim, uponzhi uga aMesopotamiya. Kang oIsaɾila nəm inok á na ka apal
izun pa inaɲne.
9 Ǹnyi te, awalang va oIsaɾila yar ayə́ng uYawe chit te, uza wong ká unəm uga nkam
ishi ôza, uOtniyel, uya aKenat, uɓwakan aKalip uva kam ishi oza.
10 ARuhu aYawe fər ka apal ishishi, kang uza sat unəm uga nnap-akwali ôIsaɾila. Uza
fa ga ìkum te, uYawe na uKushan-Rishatayim, uponzhi uga aMesopotamiya ka ashe
awuwo. Kang uza nəm igwan ka apal aKushan-Rishatayim.
11 Te mbin va ta təm ká ikángkáng ìzun ìsəm pa ineɗing, ga chu awalang va uOtniyel
uya aKenat ununggwan kú.

UEhut

12 Kaɗi te, oIsaɾila nəm nnap-mɓáŋgɓaŋg ka mpyal aYawe. Kakul nva ta te, uYawe na
igwan ûEglon, uponzhi uga aMowap ka apal oIsaɾila.
13 Te uEglon ɓut oAmori ká oAmalek, uza ga ru oIsaɾila ká ìkum, kang oza kam ìtong
iga aKulom.

† **2:16 2.16** Ìpir onəm oga nnáp akwali ka ta te, onəm oga mpyal.

14 Te oIsaɾila nəm inok ûEglon, uponzhi uga aMowap izun pa ɪgbaɒpchi amaɲ pa ɪ naɲne.
15 Ǹnyi te, awalang va ɪ oIsaɾila yə́ng ûYawe te, uYawe wong ká ɪ unəm uga nkaɱ ishi ôzə, uEhut uya aGera, uga akum ìjili aBenjamin, uza ɪ unəm uga mpaɱ. OIsaɾila re na ká ɪ imwa pa ɪ uza ɪ á ga ká ɪ ûEglon, uponzhi uga aMowap.
16 Ǹyangmatə te, uEhut ka ɪ la ndokchi îshi wò chit nva ká ɪ ngbaɒk pa ɪ mparəm, nwuwang te, ashar pa ɪ azəng ká ɪ aɓuɓo, kang uza ɪ sar ka ɪ ìsong iga ari ka ɪ avəng oga ìlukwan wò.
17 Te uza ɪ yar imwa va ɪ uza ɪ ga ká ɪ ûEglon, uponzhi uga aMowap. UEglon pa te, unəm va mwal byet.
18 Nvaɲgva ɪ uEhut gbaɒ ká ɪ nna imwa va ɪ chit, te uza ɪ re onəm va ɪ wur imwa va ɪ ta ga.
19 Ǹnyi te, uza ɪ ga chu ka ɪ atak oga ichə̀r va ɪ mmá kpa ká ɪ ipang dat ká ɪ aGilgal te, uza ɪ gaɓan le ga atak aEglon kang a là á na pa, <<Áponzhi, na n yà ká ɪ nre nro mbwambwam kaɒkul ɓu.>>
Te uponzhi là ôkpari wò pa, <<Ó fa gbai.>> Kang nkpaktak oza ɪ fa gbai.
20 Te uEhut ga ka ɪ atətak, ya uwa ka ɪ ntəm ká ɪ nkukwa ka ɪ atak njul wò nrusokrusok ka ɪ nzhi ngga apal, kang a là á na pa, <<Na n yà ká ɪ nre á ɓu ka ɪ atak Inan.>> Uponzhi wong ka ɪ apal ìtok iponzhi wò te,
21 uEhut ga ká ɪ awo apəraɱ wò, á tur ndokchi va ɪ uza ɪ ka ɪ ran ka ɪ ìsong iga awo ari wò ká ɪ, kang á kyer na ká ɪ ka ɪ afu.
22 Atak nkpan awo ndokchi va ɪ ta tar afu kpa nzəng ká ɪ ishi, kang oga iyaɱ afu fa agbai. UEhut tutur ndokchi va ɪ ta kaɒt, kang mpip gún ndokchi va ɪ ta.
23 Te uEhut fa ka ɪ ashe agəlaɲ, kang nvaɲgva ɪ uza ɪ fa chit te, uza ɪ kùk oga anung nkəlang aponzhi va ɪ ta, kang á vərang oza ɪ.
24 Ka ɪ nvaɲgva ɪ uza ɪ ga chit te, ozwal aponzhi ɓa, kang oza ɪ ya oga anung nzhi ngga nzhi ngga apal nrusokrusok aponzhi mmá avərangvərang te, oza ɪ là pa, <<Uwa i yà ka ɪ mpəngpəng ka ɪ afu nzhi ngga ashe ngga nzhi iponzhi.>>
25 Oza ɪ lok atak ga rwam oza, ǹnyi te, awalang va ɪ oza ɪ ya pa ɪ uza ɪ bol atak njul va ɪ ta kaɒt te, oza ɪ yar iyaɱ iga mbol anung nzhi oza ɪ bol ká, kang oza ɪ ya unəm uga nzhi oza ɪ kú chit ra ka ɪ mbin.
26 Oza ɪ ka ɪ yà ka ɪ nlok te, uEhut bar chit, uza ɪ watar oga ichə̀r va ɪ mmá kpa ká ɪ ipang, kang a ga aSeyira.
27 Awalang va ɪ uza ɪ chu te, uza ɪ ɓur agbəshi ka ɪ apal aɗuktum aEfrayim. Te oIsaɾila fəng nzəng ká ɪ na ka ɪ apal oga aɗuktum va ɪ ta, kang uza ɪ ləp mpyal ôzə.
28 Uza ɪ là ôzə pa, <<Ó yar nvaɲg mi, kaɒkul uYawe na okpa ìkum wó, onəm oga aMowap chit ka ɪ ashe awo wó.>> Te oza ɪ fəng ka ɪ nvəvaɲg, oza ɪ vyat atak mpaɲg awang aUrdun va dər aMowap, kang oza ɪ re unəm uro pa ɪ uzəng pa ɪ á paɒl kaɒt.
29 Ka ɪ awalang va ɪ ta te, oza ɪ gbáɲg onunggwan oga aMowap ìkalong pa ɪ igbaɒpchi, nkpaktak oza ɪ oga ǹnyi ìkum okamkam. Unəm uro yà bar kaɒt.
30 Ka ɪ nda va ɪ ta te, oIsaɾila nəm igwan ká ɪ aMowap, kang mbin va ɪ ta təm ká ɪ ikángkáng izun ìsəm pa ɪ inaɲne.

UShamgar
31 Ka ɪ nvaɲg aEhut te, uShamgar uya aAnat ununggwan, uva gbáɲg oFilisti ìgbaɒl pa ɪ ìkpaɗing ká ɪ ayok aga ngwap iram ina. Uza ɪ kaɱ ishi oIsaɾila kpa.

4

UDebora ká uBarak
1 Ka ɪ nvaɲg ikú aEhut te, onəm oga aIsaɾila nəm nnap-mɓáɲgɓaɲg ka ɪ mpyal aYawe kàɗi.
2 Te uYawe na oza ɪ ka ɪ ashe awo aJabin uponzhi uga aKanana, uva ka ɪ nnəm iponzhi ka ɪ aHazor. USisera, unəm uga mpyal oshozhashozha, ka ɪ ntəm ka ɪ aHaroshet-Hagoyim.
3 Te oIsaɾila yar ayə́ng uYawe, kaɒkul uJabin wa ka ɪ yà ká ɪ akeke ipəri aga acham ìgbaɒl pa ɪ ìfangzəngtəng, kang uza ɪ pak inok nnyán ká ɪ ovan oIsaɾila chit pa ɪ zhalatzhalat ka ɪ apal ìzun ìsəm pa ɪ iparəm.
4 Ǹyangmatə te, uDebora uchar aLapidot, uchar uga nkaɱ nre ka ɪ atak Inan, ka ɪ awalang va ɪ ta te, uwa uchar uga nnap-akwali ovan oIsaɾila.
5 Uza ɪ i təm ka ɪ vəng akulom aDebora ka ɪ ishimshe aRama ká ɪ aBetel ka ɪ mbin ngga aɗuktum aEfrayim, kang onəm oIsaɾila i kyén i ga ka ɪ na kaɒkul nnap-akwali.
6 Te uza ɪ re nre pa ɪ mmá wór uBarak, uya aAbinowam ununggwan ka ɪ aKadesh aga aNaftali, kang uza ɪ là á na pa, <<UYawe, Inan oIsaɾila, nak á ɓu pa, <U ga, na u ɓut onəm

ìkalong pa ̱ igba ̱pchi ka ̱ ashe onəm aNaftali ká ̱ aZebulun na u ləp mpyal ôza ̱ na ó ga
a ̱Bam aTabor.
7 Ǹnyi te, mi dap uSisera, unəm uga mpyal oshozha aJabin, ká ̱ oga akeke ipəripəri, ká ̱
nggatəkgatək, i ɓa aWang aKishon, te mi ná na ka ̱ ashe awo ɓu.> >>
8 Te uBarak là á na pa ̱, <<A yà pa ̱ ɓu ga nzəng ká ̱ mi te, mi gəga, ǹnyi te, a yà pa ̱ ɓu ga
nzəng ká ̱ mi ka ̱t te, mi ga ka ̱t.>>
9 Te uDebora là pa ̱, <<Nkpak pa ̱ n ga nzəng ká ̱ ɓu, ǹnyi te, ka ̱kul atak nsat va ̱ u yar ta ̱
te, igwan achen va ̱ ta i yà iji ɓu ka ̱t, ka ̱kul uYawe i na uSisera ka ̱ ashe awo achar.>> Te
uDebora wong ga aKedesh nzəng ká ̱ uBarak.
10 Ka ̱ ta te, uBarak wór onəm aZebulun ká ̱ onəm aNaftali, kang onunggwan ìkalong pa ̱
igba ̱pchi yar nvəva ̱ng. UDebora ga nzəng ká ̱ na kpa.
11 Ǹyangmata ̱ te, uHeber unəm oKeni va ̱n ishi wò pa ̱ ɗi ka ̱ ashe oKeni, ka ̱ akum ìjili
aHobap ugwar aMusa, kang uza ̱ lap apa ̱k wò dat ká ̱ ikun aoak ka ̱ aZayanannim, va dat
ká ̱ aKedesh.
12 Awalang va ̱ mmá là ûSisera pa ̱ uBarak uya aAbinowam kyén chit ɓa ga a ̱bam
aTabor,
13 te uSisera kwap nkpaktak oga akeke ipəri wò iga acham igba ̱l pa ̱ ìfangzəngtəng, ká ̱
nkpaktak onunggwan va ̱ nzəng ká ̱ na, ɓan ka ̱ aHaroshet-Hagoyim ga chu aWang
aKishon.
14 Te uDebora là uBarak pa ̱, <<Wong, ka ̱kul nda va ta ̱ uYawe na uSisera chit ka ̱ ashe
awo ɓu. UYawe ga chit ka ̱ mpyal ɓu ka ̱t ɗò? Te uBarak fə́r ka ̱ apal a ̱bam aTabor ká ̱
onunggwan ìkalong pa ̱ igba ̱pchi nzəng ká ̱ na.
15 Te uYawe nak uSisera zwar ká ̱ nkpaktak oga akeke ipəripəri, ká ̱ nkpaktak onəm
oga lung ìkukum ka ̱ mpyal aBarak ka ̱ atak ndokchi. Kang uSisera fə́r ka ̱ apal akeke ipəri
wò chə́r ká ̱ ashar.
16 Kang uBarak wà nva ̱ng oga akeke ipəri ká ̱ onəm oga nlung ìkukum ga chu
aHaroshet-Hagoyim, kang mmá gbáng nkpaktak nggatək aSisera tak ká ̱ ndokchi, unəm
uro yà lar ka ̱t.
17 Te uSisera chə́r ká ̱ ashar ga aghal aJayel, uchar aHeber, unəm oKeni, ka ̱kul ntəm
ikángkáng nna yà ka ̱ ishimshe aJabin, uponzhi uga aHazor ká ̱ nzhi aHeber, unəm oKeni.
18 Te uJayel fa gwang uSisera kang a là á na pa ̱, <<Ba, ɓa ashe aghal mi, anəm uga
nzhi mi, kang ayər a nəm ɓu ka ̱t.>> Te uza ̱ ga ashe aghəghal, kang uza ̱ gún na ká ̱ agodò.
19 USisera là á na pa ̱, <<N chal ɓu, na ndəng á mi ká ̱ pa ̱ ɗap n wá, ka ̱kul ndəng gba ̱l mi
gba ̱l.>> Te uza ̱ bol izəmɓa ̱r iga nnak mbyal, uza ̱ na mbyal á na wá, kang uza ̱ gún na.
20 Te uza ̱ là á na pa ̱, <<Sat ka ̱ anung asa ̱l aga ntar aghal va ̱ ta ̱, a yà pa ̱ unəm uro á ɓa á
ɓəp ɓu pa ̱,<Unəm uro uwa yà ka ̱ ta ̱ ɗò?> Te wa là á na pa ̱ <O'o.> >>
21 Ǹnyi te, uJayel, uchar aHeber, yar iya ̱m iga mpak aghal ká ̱ nka ̱m ala ka ̱ awo wò.
Kang uza ̱ mwom ga atətak, ga pak á na ka ̱ mbe achwang ga fu mbin, ka ̱kul nda gba ̱l na
chit, ka ̱ atak nrwam izər nchə́r va ̱ uza ̱ chə́r á. Te uza ̱ kú.
22 Nva ̱ uBarak ka ̱ mɓak nva ̱ng aSisera te, uJayel fa gwang na kang á là á na pa ̱, <<Ba
na n nyám unəm va ̱ á ɓu, ɓu ram á.>> Te uBarak tar ashe aghəghal, kang uza ̱ ya uSisera
kú chit ra, ká ̱ iya ̱m iga mpak aghal ka ̱ mbe achəchwang.
23 Ká ̱ nda va ̱ ta te, Inan na igwan ônəm oga aIsa ̱rila ka ̱ apal aJabin, uponzhi uga
aKanana.
24 Kang ovan oga aIsa ̱rila pak nnəm igwan kam ka ̱ apal aJabin, uponzhi uga aKanana,
a ga chu awalang va ̱ oza ̱ zhì na.

5

Nnap-nshì aDebora
1 Ka ̱ ilum va ̱ ta te, uDebora ká ̱ uBarak uya aAbinowam ununggwan shì nnap-nshì va ̱
ta ̱ pa ̱,
2 <<Awalang va ̱ onəm oga mpyal oIsa ̱rila yar atak nsat oza ̱,
awalang va ̱ onəm na ishi oza ̱ ka ̱ ashe mma ̱n oza ̱ te,
ashep təm aji aYawe.

3 Ó fe mmawó oponzhi, ó gwong achwang mmawó ovan oponzhi,
mmami, à, mi shì nnap kpa ûYawe,
mi shì nnap-nshì ashep ûYawe, Inan oIsa ̱rila.

4 <<ÁYawe, ka ̱ awalang va ̱ u fa ka ̱ aSeyir,

awalang va u fa ka mbin aEdom te,
apambin yənggət, apal apaɓur zùk,
oga ìlulu zùk ndəng.
5 Oga aɓam yənggət ka mpyal aYawe uga aSinayi,
ka mpyal aYawe, Inan oIsarila.

6 <<Ka ashe nra aShamgar uya aAnat ununggwan,
ka ashe nra aJayel te, mmá re ngwol oga anang asal,
kang onəm oga nnəm achen wòl oga avan asal aga ashe nzam.
7 ONəm oga ntəm ka ashe ivan ìtong oIsarila yà ka ashishe lap kat,
oza yà ka ashishe kat, a ga chu awalang va mmami, uDebora n wong,
n wong wa anang ka ashe aIsarila.
8 Awalang va oIsarila yak oga inan ìpipye te,
ìkum ɓa fa ka oga anung asal ìtong oza.
Ǹnyi te, mmá ya nggwanggwang nro, kat te, aɓar aro
ka ashe onəm oga nlung ìkum ìkalong ìsəm pa inedíng ka aIsarila kat.
9 Ìgwak mi ga ka atak onəm oga mpyal ìkum oIsarila,
ka atak onəm va na ishi oza ká nchang ìgwak.
Ashep təm aji aYawe.

10 <<Mmawó va ó kwak oga azhaki achar aləfər,
mmawó va ó təm ka apal oga agodò nkongkong
kang mmawó va ó chen ka apal asal,
ó nak ishi
11 ká achu onəm oga nshì nnap ka anung ndəng nkapkap.
Oza ka nshal nnap ka apal igwan aYawe,
igwan va onəm oga ntəm ka ivan ìtong ka ashe aIsarila nəm á.

<<Te onəm aYawe
fa ga oga anung asal ìtong oza.
12 Yendal, yendal, aDebora.
Yendal, yendal, na u shì nnap.
Wong, aBarak,
wur izwal ká okpa ìkum ɓu, áya aAbinowam.

13 <<Te aɓo onəm chumchum va re
á ɓa atak onəm oga mpyal,
onəm aYawe fár vang atak mi,
kakul nlung onəm kamkam.
14 Oro wong ka aEfrayim, ova alàng oza ka aAmalek kang a vàng,
akum ìjili aBenjamin oma yà ka ashe onəm va yar nvang ɓu.
Onəm oga mpyal ìkum ka aMakir fár vang,
ka aZebulun te, onəm oga nkpán idari anəm uga mpyal ɓa.
15 Onəm oga mpyal aIsaka oma yà nzəng ká uDebora,
nnandər, onəm aIsaka oma ka yà nzəng ká uBarak,
oza yar nvəvang fáng ga ashe abandam.
Ǹnyi te, ka ashe akum ìjili aRuben te, anung gwar kat.
16 Iza nak kang ó təm ka ashe afo itam yà?
kakul pa na ó fe mɓur ayər aga ngwór iyamkang ɗò?
Ǹnyi te, ka ashe akum ìjili aRuben te, anung gwar kat.
17 Akum ìjili aGileyat təm ka agwong aUrdun,
sang kang akum ìjili aDan təm ka atak oga agirgi ndəng ji oza yà?
UAsher uwa ka ntəm ka anung ìwa,
uza təm ka atak mpang oga agirgi ndəng.
18 Onəm aZebulun ká uNaftali jiwò te,
oza yang ká ririrì oza fa agbagba ìkum.

19 <<Oponzhi ɓa, oza nəm ìkum,
oponzhi oKanana lung ìkum.
Ka aTayanak, ka atak oga ndəng ngga aMegido,
oza wur iyam iga ngwur ka atak ìkum ká aazurfa kat.

20 Ka̱ apaɓur oga izhan lung ìkum,
ka̱ ashe oga anang asa̱l oza̱, oza̱ lung uSisera.
21 Awang aKishon wur oza̱ ga ká,
awang agbakgbak va̱ ta, awang aKishon.
Chen ga, áirirì mi, yà ká̱ ikam.
22 Te ashar ipəri i chen i nap
mmá ka̱ nfe nnáp ndong ashar oza̱ i chen ká̱ ngghan ka̱kul nkam oga ashar oza̱.
23 <<UMa̱leka aYawe là pa̱, <vyap aMerot>,
vyap onəm oga ntəm ka̱ ashishe pa̱ gənggəng,
ka̱kul oza̱ ɓa pa̱ na ó ka̱mshi uYawe ka̱t,
pa̱ na ó ka̱mshi uYawe ka̱ nlung onəm kamkam ka̱t.

24 UJayel wà ká̱ nnap-nnənan̲ ji pa̱ kpaktak ka̱ ashe ochar,
uchar aHeber unəm oKeni,
uwà ká̱ nnap-nnənan̲ ji ka̱ ashe ochar oga ntəm ka̱ ashe aghal á.
25 USisera ɓəp ndəng te, uza̱ na mbyal á na.
Uza̱ ɓa ká̱ mbyal va̱ ká̱ mmì á na ka̱ ashe ìkpang onəm chumchum.
26 Uza̱ yar acham aga mpak aghal ka̱ awo,
uza̱ kpán nka̱m ala anəm uga inok ka̱ awo ari,
uza̱ ləp uSisera, uza̱ chwan ishi á na,
uza̱ chwan ishishi, kang a kyer na ka̱ mbe achwang.
27 Uza̱ kwangtal ka̱ mpyal achar va̱ ta,
uza̱ ru, uza̱ ra pa̱ kwak ka̱ ta,
uza̱ kwangtal ka̱ mpipyal, uza̱ ru,
ka̱ atak va̱ uza̱ kwangtal kà, uza̱ ru kú.

28 <<Unang aSisera dər atak ka̱ mɓol ayə́r nzhi,
uza̱ yə́ng ka̱ mɓol ayə́r nzhi va̱ ta pa̱,
iza̱ nak kang oga akeke ipəripəri kali ká̱ mɓa yà?
Iza̱ nak kang nva̱ng ashar oga akeke ipəripəri kali ka̱ mɓa yà?
29 Ovanchəchar va̱ tàn ji na ama̱n á na pa̱,
nnandər, uza̱ pak inok nlà îshi wò pa̱,
30 <Oza̱ ka̱ mmwo kang oza̱ i kap iya̱m iga ngwur ka̱ atak ìkum ka̱t ɗò?
Nza̱ unəm nggo ya uyenchar pa̱ uzəng, ka̱t te pa̱ oparəm,
ilukwan iɓyenɓyen iga mbwai ûSisera wa iya̱m iga ngwur ka̱ atak ìkum,
ilukwan iɓyenɓyen ira̱pra̱p iga mbwai,
ilukwan iɓyenɓyen ira̱pra̱p iga mbwai va ji ka̱kul nsham isham
nkpaktak oga iya̱m va̱ ta̱ iya̱m iga ngwur ka̱ atak ìkum á?>

31 <<Re nkpaktak okpa ìkum ɓu á zhì, áYawe.
Ǹnyi te, re nkpaktak okpa ɓu a yà wa alum
awalang va i fa ka̱ ashe ikam wò.>>
Te mbin təm ká̱ ikángkáng ìzun ìsəm pa̱ ineɗing.

6

UGidiyon

1 Kang ovan oIsa̱rila nəm nnap-mɓáⁿgɓaⁿg ka̱ mpyal aYawe, te uYawe na oza̱ ka̱ ashe awo oMidiyan ìzun pa̱ ifangshat.
2 Ka̱kul oMidiyan nəm igwan ka̱ apal oIsa̱rila te, onəm oga aIsa̱rila ɗa̱mshi oga atak mbwam îshi oza̱ ka̱ ashe oga mbagar aɓam, ká̱ oga agba̱k, ká̱ oga atak mbwam ngga akamsəlang.
3 Awalang va pa̱ kpaktak oIsa̱rila i suk iya̱m chit te, oMidiyan, ká̱ oAmalek, ká̱ onəm va̱ ka̱ asa̱l nfa alum i ɓa i ru oza̱ ká̱ ìkum.
4 Oza̱ ləp apa̱k ka̱ ashe mbin va̱ ta, kang oza̱ vyap iya̱m nsuk ga chu aGaza, oza̱ wur itam, ká̱ ina, ká̱ oga azhaki, kang oza̱ re iya̱m iro ka̱ ashe aIsa̱rila ka̱t.
5 Oza̱ ɓa ká̱ iya̱mkang, ká̱ oga aghal oza̱, yə́l wa mban ìkum. Oza̱ ká̱ nkpaktak oga alakəmi oza̱, yə́l yà ká̱ nkung ka̱t, táng ashe mbin va̱ ta pa̱ na ó vyap na.
6 OMidiyan nak nkun ônəm oga aIsa̱rila pa̱ makmak, a nak te, oza̱ yə́ng ûYawe pa̱ á ka̱mshi wó.
7 Ka̱ nva̱ngva̱ ovan oIsa̱rila yə́ng ûYawe chit ka̱kul oMidiyan te,

8 uYawe re nre ôzạ ká unəm uga nkạm nre ka atak Inan uva là ôzạ pa, <<Iyạm va ta uYawe, Inan oIsạrila là. N fa ká wó ka aMasar, n fa ká wó ka mbin izwal.
9 N fa ká wó ka ashe awo onəm oga aMasar, kang n fa ká wó ka ashe awo nkpaktak onəm oga nyán ká wó. M ɓak oza le ka mpyal wó, kang n na mbin oza á wó.
10 N là á wó pa, <Mmami na uYawe, Inan wó, kang ó wop oga inan oAmori ova mmawó ka ntəm ka ashe mbin oza kạt.> Ǹnyi te, ó gwong achwang ka mi kạt.>>
11 Te umaleka aYawe fa təm ka avəng ikun aoak ka aOfəra, iva iji aJowash unəm uga akum aAbiyezer, atak va uyiyen uGidiyon ka yà ka mpək ìzangzəng ka atak nkáng ìbangbang, kakul pa na o bwam, le kang oMidiyan á ya kạt.
12 Awalang va umaleka aYawe nyám ishi wò ûGidiyon te, á là á na pa, <<UYawe uwa yà nzəng ká ɓu, áyennunggwan ìkum.>>
13 Te uGidiyon na aman á na pa, <<Kusuk, ánəm uga nzhi mi, a yà pa uYawe uwa ya nzəng ka yi, te sang kang oga nnap va ta i yà yi yà? Te oga nnənap ngga nɗaktak va che, nna opo yi ka shet á yi pa, uYawe uwa fa ká wó ka aMasar yà? Kang ǹyangmata te, uza mandar yi chit, kang uza na yi ka ashe awo oMidiyan.>>
14 Te uYawe gaɓan là á na pa, <<Ga ka ashe nkam ɓu va ta na u kạm ishi oIsạrila ka ashe awo oMidiyan. Mmami na ka nre ɓu kạt dò?>>
15 Te uGidiyon na aman pa, <<Kusuk, ánəm uga nzhi mi, mi kạm ishi ôIsạrila wa sang yà? Dər, ka ashe akum ìjili aManase te, akum mi na kam kạt, kang ka ashe nzhi apo mi te mmami na n nyen ji.>>
16 Te uYawe na aman pa, <<Mi yà nzəng ká ɓu, kang ɓu gbáng nkpaktak onəm oMidiya unəm uro yà i lar kạt.>>
17 UGidiyon na aman pa, <<A yà pa ǹyangmata mi ya nkạm ishi ya ka mpyal ɓu te, nyám ìpir nnàp á mi na n nyi pa, mmaɓu na ka nlà nnap ká mi pa wàt.
18 Kang wa re atak va ta chit kạt, n chal ɓu, n ga n le m ɓa ká imwa mi kang, mi nak ka mpyal ɓu.>> Te Uza là pa, <<Mi lok yà ɓu le kang.>>
19 Te uGidiyon tar ashe, kang a ɗạmshi ìzhe iya iɓəl, ká nzəngkəng va yà ká anyer kạt nva ma nəm ka mmak ikpang iga mmà iyạm pa ìzəng. Uza nak ìzhe ka ashe anap, kang mməmal ka ashe ngbət, te uza fa ká á na ka avəng ikun aoak, uza yichi á na.
20 Te umaleka Inan là á na pa, <<Yar ìzhe va ta ká nzəngkəng ngga nyà ká anyer kạt, nak oza ka apal ipang va ta, te kwondal mmal ka apal oza.>> Te uGidiyon nəm wanta.
21 Te umaleka aYawe dok ìzhe va ta ká nzəngkəng ngga nyà ká anyer kạt ká ishi ìdari va ka awuwo. Te apər fa ká ìpang á ri ìzhe va ta, ká nzəngkəng. Te umaleka aYawe lar ka mpipyal.
22 Awalang va uGidiyon nyi chit pa umaleka aYawe te, uza là pa, <<Á làk ká mi chit, áNəm uga Nzhi, uYawe. N ya umaleka aYawe chit ìwu ká ìwu.>>
23 Te uYawe là á na pa, <<Yà ká nra ìgwak, kang ayər a nəm ɓu kạt, ɓu yà ká nkú kạt.>>
24 Te uGidiyon me atak aga nshì iyạm awop ûYawe ka ta, kang uza wór pa, UYawe uwa ikángkáng. Nda ta nna yà ka aOfəra, ava aga akum ìjili aAbiyezer.
25 Ká izwam va ta te, uYawe là á na pa, <<Kpán akut apo ɓu, apəpar, ka ashe iyạm nkəkang ava ìzun pa ifangshat. Shin atak nshì iyạm awop ìchər aBaal aji apo ɓu, kang ɓu kyen ndar aAshera va ka ngbəgbak.
26 Te me atak nshì iyạm awop ava mal ûYawe, Inan ɓu ká ípang ka apal atak mbwam ngga aɗuktum va ta. Te yar akut aga aparəm na iyạm inana iga nshì ká ká akun aAshera va u kyen á.>>
27 Te uGidiyon kpak onəm pa ogbapchi ka ashe ozwal wò, uza nəm wa nva uYawe là á na. Te kakul pa uza ka nnəm ayər nzhi apo wò ká onəm oga ìtong, te uza nəm inok va ta ká alum kạt, uza nəm ká izwam.
28 Awalang va onəm oga ìtong wong ká ìpin te, oza ya mmá shin atak nshì iyạm awop ìchər aBaal chit, kang oga ndar aAshera va ka ngbəgbak te, mmá kyen chit tak, kang akut aga parəm mmá yichi chit ka apal atak nshì iyạm awop va mmá me á.
29 Te oza ɓəp owan oza pa, <<Uda nəm iyạm va ta yà? Kang nvangva oza gbap chit, te mmá là oza pa, uGidiyon uya aJowash ununggwan wa nəm iyạm va ta.
30 Te onəm oga ìtong là ûJowash pa, <<Ba ká uyen ɓu, na uza á kú, kakul uza shin atak nshì iyạm awop ìchər aBaal, kang uza kyen oga ndar aAshera va ka ngbəgbak tak.>>
31 Ǹnyi te, uJowash na aman nkpaktak onəm va ka nfa iyamkak ká wò pa, <<Ó lung nnap aBaal na dò? Kạt te ó kạm ishishi kạm dò? Unəm va ka nlung nnənap te, re mmá gbal na ká ìpin na byet. A yà pa uBaal inan yà nnan te, re uza á lung îshi wò, kakul pa unəm uro shin atak nshì iyạm awuwop chit tak.>>
32 Kakul pa uGidiyon shin atak nshì iyạm awop aBaal chit te, oza na adin á na pa, uJerup-Baal, ipipir pa, <<Re uBaal á lung na.>>

33 Ǹyangmatạ te, nkpaktak oMidiyan, ká oAmalek, ká onəm oga asạl nfa alum gwang
ishi kang a paṇg aUrdun, ləp apạk ka mbạndạm aJezireyel.
34 Te aRuhu aYawe vàng ka apal aGidiyon, kang uza ɓur agbəshi, te mmá wór akum ìjili
aAbiyezer ɓut kang oza yar nvəvạng.
35 Uza re nre ká onəm oga nre ka ashe nkpaktak aManase, kang oza wór ɓut, oza yar
nvəvạng kpa. Kang uza re nre ká onəm oga nre ka atak onəm aAsher, ká uZebulun, ká
uNaftali, te oza fa ga gwang oza.
36 Kang uGidiyon là uYawe pa, <<A yà pa ɓu nəm inok ká mi ɓu kạm ishi aIsarila kạm,
wa nva ka u là te,
37 dər, mi nak awulu ka atak mpək iyạm. A yà pa ìmimyang a ra ka apal awulu va ta na
ká nkukwa, kang nkpaktak mbin wuwom te, mi nyi pa ɓu nəm inok nəm ká mi ɓu kạm
ishi aIsarila kạm, wa nva ka u là á.>>
38 Te wa nnà ta á yà. UGidiyon wong ká ìpin ikpakkpak ká iɓotak te uza káng ìmimyang
iga izər awulu va ta, kang ndədəng yə́l ìkpang pa ìzəng.
39 Te uGidiyon là Înan pa, <<Kang wa mən ìkum ká mi kạt. Re mi n là nnap nvạng pa
nzəng byet kang, re mi m ma nvạng pa nzəng kàɗi ká awulu, re awulu na a wom byet,
te re ìmimyang a ra ka mbin pa kpaktak.>>
40 Inan nəm wanta ká izwam va ta, kakul awulu na təm awomwom byet, kang mbin
pa kpaktak te, á ra ìmimyang.

7

UGidiyon ri oMidiyan ká ìkum

1 Te uJerup-Baal, uwa uGidiyon á, wong ká iɓotak ká nkpaktak onəm va nzəng ká na,
oza ga ləp apạk dat ká ndəng mɓəlɓəl ngga aHarot. Kang apạk oMidiyan ka asạl mpal
oza, ka ashe abạndạm va dạt ká aɗuktum aMoreh.
2 Te uYawe là ûGidiyon pa, <<Onəm va nzəng ká ɓu yəl byet. Mi yà ká nna oMidiyan ka
ashe awo ôza kạt, le kang oIsarila a ləp ìkwoksok pa, <ì ri oza ká ìkam yi> kạt.
3 Ǹyangmatạ te, là ônəm pa, unəm va pa káp ayər ka nnəm na kang uza ka ntán te, uza
á le, á re aɓam aGileyat na uza á ga iyạm wò.>> Te onəm ìkalong ìsəm pa iparəm amạn
pa parəm le, kang aɓo onəm ìkalong pa igbapchi tong.
4 Ǹnyi te, uYawe là ûGidiyon pa, <<Onəm va ta oma yəyəl. Fa ga ká oza ka atak ndəng,
na m ma oza á ɓu ka ta, kang uvəngva n là á ɓu pa, i ga ká ɓu, te uza i ga ká ɓu, kang
uvəngva pa kpaktak n là á ɓu pa, i ga ká ɓu kạt, te uza i ga kạt.>>
5 Te uGidiyon fa ga ká onəm va ta ka atak ndəng, kang uYawe là á na pa, <<Ven onəm
va i yep ndəng ká aɓələm wa ìva á le paɗi ka izər onəm va í ɓəram ká irəng kang i wá.>>
6 Iyəl onəm va kpak ndəng ká awo kang a wá, i yep wa iva te, oza igbal pa ishatɗing,
aɓoshi onəm pa kpaktak te, a ɓəram ká irəng kang a wá ndəng.
7 Te uYawe là ûGidiyon pa, <<Ká onəm oga igbal pa ishatɗing va ta ova yep ndəng te,
mi kạm ishi wó, kang mi na oMidiyan ka ashe awo wó. Re aɓo oza á ga nzhi.>>
8 Te uGidiyon re nkpaktak aɓo oIsarila le ga nzhi, ǹnyi te, uza kpan oga igbal pa
ishatɗing va ta. Oza kạm oga iyạm-nrì ká oga agbəshi ka awo owan oza va le.
Ǹyangmatạ te, apạk oMidiyan ka avəng oza ka mbạndạm.
9 Ká izwam va ta uYawe là ûGidiyon pa, <<Wong, ga ru apạk oza ká ìkum, kakul n na
chit ka ashe awo ɓu.
10 Kang a yà pa ayər ngga nru oza ká ìkum ka nnəm ɓu te, fa ga ashe apạk va ta nzəng
ká uPura uzwal ɓu,
11 na u fe iyạm va oza ka nlələ. Ka nvəvạng te, ìgwak i kam á ɓu pa u ru apạk oza ká
ìkum.>> Te uza fə́r vang nzəng ká uPura uzuzwal ga chu aswari apạk va ta.
12 Kang oMidiyan, ká oAmalek, ká nkpaktak onəm oga asạl nfa alum ra məl ka ashe
abạndạm yə́l wa mban ìkum. Oga alakəmi oza yə́l yà ká nkung kạt, wa nva ashishiri yə́l
ka anung awang á.
13 Ka awalang va uGidiyon ɓa chu ka ta te, uza fe unəm uro i shal izwam ûwan wò i là
pa, <<Dər, n lar izwam, te n ya mɓit nzəngkəng ibəshi i ɓəndəng i tar ashe apạk
oMidiyan. Á ləp aghal va ta ru gaɓạn ga nggərgang, kang a shin.>>
14 Te ukpəkpa na amạn á na pa, <<Iyạm ata, iyạm iro kạt, ndokchi aGidiyon uya
aJowash ununggwan, unəm oIsarila. Inan na oMidiyan chit ká nkpaktak apạk ka ashe
awuwo.>>
15 Awalang va uGidiyon fe nshal izwam va ta ká nlà ìpipir te, uza kuchi shep Inan. Te
uza le apạk oIsarila kang uza là pa, <<Ó wong, kakul uYawe na apạk oMidiyan chit ka
ashe awo wó.>>

16 Kang uza kap onunggwan oga igbal pa ishatɗing va ta idongkong pa ishatɗing, te uza na agbəshi nkpaktak oza ka awo, ká ìɗyeri ilakchi, oga apitila na chwat ka ashe oza.
17 Te uza là ôza pa, <<Ó dər mi, iyam va mi nəm te, ó nəm kpa. Awalang va mi ga mi chu nkur apak te, iyam va mi nəm, te ó nəm wa nnà ta kpa.
18 Awalang va mmami ká nkpaktak onəm va nzəng ká mi a ɓur oga agbəshi yi te, ó ɓur oga agbəshi wó kpa ka nza nkpaktak ngbak apak va ta nggo, ó là pa,<Kakul aYawe kang kakul aGidiyon.> >>
19 Te uGidiyon ká onunggwan oga igbal pa ìzəng va nzəng ká na ga chu nkur apak va ta ká ishimshe izwam, yà nna mmá pang onəm oga mpángchí atak chit gbàng nvang kat. Te oza ɓur oga agbəshi oza, kang a chwan oga ìɗyeri va ka oga awo oza.
20 Idongkong iga ishatɗing va ta ɓur oga agbəshi kang oza chwan oga ìɗyeri. Oza kpán oga apitila ka awo apəram oza, kang oga agbəshi ka awo ari oza kakul mɓur, i nəm achu pa, <<Ndokchi kakul aYawe, kang kakul aGidiyon.>>
21 Nza unəm nggo yar atak nsat wò gáng apak, te nkpaktak oMidiya zəp nchəng. Oza i nám achu kang i chəng.
22 Awalang va onəm aGidiyon ɓur oga agbəshi aga igbal pa ishatɗing va ta te, uYawe nak oMidiyan va ka ashe apak va ta le i lung owan oza ká ndokchi. Oza chəng ga chu aBet-Shita va dər asal aZerera, lyam ga chu aswari aAbel-Mehola va dat ká aTabat.
23 Te mmá wór oIsarila fa ka ashe aNaftali, aAsher, kang ka ashe nkpaktak aManase ɓut, kang oza ɓak oMidiyan.
24 UGidiyon re nre ká onəm oga nre ka ashe nkpaktak mbin ngga aɗuktum aEfrayim pa, <<Ó fa ìkum ká oMidiyan, na ó gəl asal ka atak oga ndəng aUrdun ka mpyal oza á ga á chu aBet-Bara.>>
Te mmá wór nkpaktak onunggwan aEfrayim fa, kang oza gəl asal ka atak oga ndəng aUrdun ga chu aBet-Bara.
25 Kang oza kpán oponzhi oMidiyan pa oparəm kpa, uOrep ká uZeyep. Oza gbal uOrep ka ìpang aOrep, kang oza gbal uZeyep ka atak nkáng ndəng ìbangbang aZeyep. Te oza ɓak oMidiyan, kang oza ɓa ká ishi aOrep ká uZeyep ûGidiyon ka gwong awang aUrdun.

8

UZeba ká uZalmuna
1 Te onəm oga aEfrayim là ûGidiyon pa, <<Sang kang u nəm á yi wa nta, u wór yi kat awalang va mmaɓu ka nlung ìkum ká oMidiyan kat yà?>> Kang oza ran ká na pa gənggəng.
2 Te uGidiyon na aman ôza pa, <<Iza n nəm va ji iji wó yà? Oga iyam ìchakchak ìbangbang aEfrayim ɓyen ji iyam mɓən iga ìbangbang aAbiyezer kat dò?
3 Inan na oponzhi oMidiyan uOrep ká uZeyep ka ashe awo wó na. Iza iyam va n nəm va ji ivəngva ó nəm yà?>> Nna chit te, nlak ìgwak oza rusok ɗak.
4 Te uGidiyon ga aUrdun kang a pal, uza ká onunggwan igbal pa ishatɗing va nzəng ká na, oza bəlak chit, ká nna te, oza ga mpyal ká nwà nvang okpa ìkum oza.
5 Kang uza là ônunggwan oga aSukkot pa, <<Kusuk, ó na nzəngkəng ônəm mi va ta va ka nvang mi á, kakul oza bəlak chit, kang na mmami ka mwà nvang aZeba ká uZalmuna, oponzhi oMidiyan.>>
6 Ǹnyi te, onəm oga mpyal aSukkot là pa, <<U kpán uZeba ká uZalmuna chit ka ashe awo ɓu dò? Kakul iza kang í na nzəngkəng ônəm oga lung ìkum ɓu yà?>>
7 Te uGidiyon na aman pa, <<Kakul nva ta te, awalang va uYawe á na uZeba ká uZalmuna ka ashe awo mi te, mi cha izər wó ká izu iga ashe nzam kang ká mmər.>>
8 Te uGidiyon wong ka ta ga aPeniyel, kang uza ɓəp iyam izəngtəng va ta ka atak oza, kang onunggwan oga aPeniyel na aman á na wa nva onunggwan oga aSukkot ka na aman á na á.
9 Te uza là ônunggwan oga aPeniyel pa, <<Awalang va mi le ka ashe igwan te, mi shin nzhi nkúrkúr va ta.>>
10 Ǹyangmata te, uZeba ká uZalmuna oma ka aKarkor nzəng ká onəm oga nlung ìkum oza, onunggwan ìkalong pa igbapchi aman pa tukun, oma onəm va re ka ashe nkpaktak onəm ìkum ovan oga asal nfa alum, kakul onəm ìkalong igbal ká ìsəm pa ìparəm tak chit ka ashe onunggwan va zəp ndokchi.
11 Te uGidiyon wòl asal onəm oga ntəm ka ashe aghal va ka asal nfa alum aNoba ká aJokbeha, kang uza mul onəm oga nlung ìkum va ta na pa ká ìkum.
12 UZeba ká uZalmuna, oponzhi oMidiyan oga oparəm va ta chəng, ǹnyi te, uza ɓak nvang oza ga wur oza, kang uza nak nkpaktak onəm oga nlung ìkum va ta zwar.

13 Te uGidiyon uya aJowash ununggwan le ka̱ atak ìkum va̱ ta, uza̱ wòl asa̱l va i kyén i ga aHeret.
14 Uza̱ kpán uyenza̱m uro uga aSukkot kang uza̱ kat na. Te uyenza̱m va̱ ta lir ad̄in oponzhi oga aSukkot á na, oma onəmgbak oga ìtong va̱ ta á, onunggwan ìsəm pa̱ ifangshat ama̱n pa̱ fangshat.
15 Te uGidiyon ɓa chu atak onunggwan oga aSukkot, kang uza̱ là ôza̱ pa̱, <<Ó dər, uZeba ká̱ uZalmuna oma ta̱, ova ka̱ ó nap avyal á mi, nva̱ ó là pa̱,<U kpán uZeba ká̱ uZalmuna chit ka̱ ashe awo ɓu d̄ò? Ka̱kul iza̱ kang í na nzəngkəng ônunggwan ɓu va̱ bəlak chit yà?
16 Te uza̱ wur onəmgbak oga ìtong va̱ ta, kang uza̱ d̄yang ntàn ônəm oga aSukkot ká̱ izu iga ashe nzam ká̱ oga mmər.
17 Uza̱ shin nzhi nkúrkúr ngga aPeniyel kpa, kang uza̱ gbá̱ng onunggwan oga ashe ìtong va̱ ta.
18 Te uza̱ ɓəp uZeba ká̱ uZalmuna pa̱, <<Nza̱ apir onəm ó gbá̱ng ka̱ aTabor yà?>>
Oza̱ na ma̱n á na pa̱, <<Onəm wa mmaɓu, nza̱ uzəngtəng oza̱ nggo wa aya aponzhi.>>
19 Te uGidiyon na ama̱n ôza̱ pa̱, <<Ogənang mi ta, ovan anang mi. N sóng anung ká̱ uYawe, ká̱ yà pa̱ ó re oza̱ re ká̱ irirì te, ka̱ n gbá̱ng wó ka̱t.>>
20 Uza̱ là ûJeter uyiyen ugəshi pa̱, <<Wóng, na u gbá̱ng oza̱.>> Ǹnyi te, uyenza̱m va̱ ta tur ndokchi wò ka̱t, ka̱kul uza̱ wa yà uyen uga iɓəl, kang ayər ka̱ nnəm na.
21 Te uZeba ká̱ uZalmuna là pa̱ <<Wong ká̱ ishi ɓu na u gba̱l yi, ka̱kul unəm i kur ununggwan kang i nəm nnap onunggwan.>> Te uGidiyon wong gba̱l uZeba ká̱ uZalmuna, kang uza̱ fən oga iya̱m isham va̱ ka̱ ishak oga alakəmi oza̱.
22 Te onəm oga aIsa̱rila là ûGidiyon pa̱, <<Nəm iponzhi ka̱ apal yi, mmaɓu ká̱ ovan ɓu, ká̱ okəka ɓu kpa, ka̱kul u ka̱m ishi yi chit ka̱ ashe awo oMidiyan.>>
23 Ǹnyi te, uGidiyon là ôza̱ pa̱, <<Mi yà ka̱ nnəm iponzhi ka̱ apal wó ka̱t, kang uyen mi i yà ka̱ nnəm iponzhi ka̱ apal wó ka̱t na kpa, uYawe uwa i nəm iponzhi ka̱ apal wó.>>
24 Kang uza̱ là ôza̱ pa̱, <<Mmami ka̱ nchal wó pa̱, nza̱ unəm nggo ka̱ ashe wó, á na iya̱m achwang á mi ka̱ ashe iyəya̱m iga ngwur ka̱ atak ìkum.>> Ka̱kul oMidiyan oma ka̱ oga iya̱m achwang iga azənariya, wa nva nnap-nnəm oIshəmayel á.
25 Te oza̱ na ama̱n pa̱, <<Í məma̱n, í na oza̱ na ká̱ kpaktak ìgwak.>> Te oza̱ nàr inang ìlukwan, kang nza̱ unəm nggo mang iya̱m achwang va̱ uza̱ ya ka̱ atak ìkum ka̱ apəpal.
26 Id̄ək iya̱m achwang iga azənariya va̱ uza̱ chal te, ashekel ìkalong pa̱ izəng ká̱ igba̱l pa̱ ifangshat aga azənariya. Iya̱m nza̱m pa̱ kpa te a yà kà ka̱t, wa iya̱m ishak, ká̱ ìlukwan irəzang pa̱ bit iga mpa oponzhi uga aMidiyan, ká̱ oga iya̱m ishak oga alakəmi oza̱
27 UGidiyon la ìchər ká̱ azənariya va̱ ta, kang uza̱ pak ka̱ ashe ìtong wò, aOfəra. Nkpaktak oIsa̱rila nəm mmai ka̱ atak ngwop ìchər va̱ ta, a le ta̱l ajəp ûGidiyon ká̱ nzhizhi.
28 Wa nnà ta, onəm oga aIsa̱rila nəm igwan ká̱ oMidiyan, kang oMidiyan wong ká̱ ishi lap ka̱t. Te, mbin təm ká̱ ikángkáng ìzun ìsəm pa̱ ineɗing ka̱ ashe nra aGidiyon.

Ikú aGidiyon

29 Te uJerup-Baal uya aJowash ununggwan le ga təm ka̱ nzhi wò.
30 UGidiyon ká̱ ovan onunggwan ìsəm pa̱ ifangshat ova oji na, ka̱kul uza̱ ká̱ ochar pa̱ kyák.
31 Uchəchar va̱ uza̱ nak ka̱ ashe nzhi pa kùk ka̱ aShekem te, á mar uyen ununggwan á na kpa, kang uza̱ sok ad̄in á na pa̱ uAbimelek.
32 Te uGidiyon uya aJowash gbák pa̱ gənggəng kang a kú, te oza̱ li na ka̱ awap apupo uJowash, ka̱ aOfəra aga akum aAbiyezer.
33 Ka̱ nva̱ng ikú aGidiyon na byet te, onəm oga aIsa̱rila ga̱ɓa̱n le nəm mmai ka̱ atak ngwop ìchər aBaal. Oza̱ nak ìchər aBaal-Berit sat inan oza̱,
34 kang onəm oga aIsa̱rila rəng uYawe Inan oza̱ lap ka̱t, uva ka̱ fa ká̱ oza̱ ka̱ ashe awo nkpaktak okpa ìkum oza̱, ova gáng oza̱ ka̱ nza̱ ngba̱k nggo á.
35 Kàd̄i te, oza̱ nəm iya̱m inənan iro nz̄hi aJerup-Baal ka̱t, uwa aGidiyon á, káp ka̱ nkpaktak oga iya̱m inənan va̱ uza̱ ka̱ nəm ôIsa̱rila á.

9

UAbimelek

1 UAbimelek uya aJerup-Baal ununggwan ga atak okyán wò ka̱ aShekem, kang uza̱ là ôza̱ ká̱ nkpaktak akum anang wò pa̱,
2 <<Ó ɓəp nkpaktak onəm oga aShekem pa̱,<Nna ka̱ i ɓyen ká̱ wó yà, nva̱ pa̱ nkpaktak ovan ununggwan aJerup-Baal ìsəm pa̱ ifangshat á nəm iponzhi ka̱ apal wó, ka̱t te, unəm pa̱ uzəng á nəm á.> Ó rəng kpa pa̱ mmami akup ká̱ ìzhè wó.>>

3 Awalang va̱ okyikyán là nkpaktak oga nnap-nlà va̱ ta chit ka̱ ashe achwang onəm
oga aShekem te, ìgwak oza̱ le atak aAbimelek, ka̱kul oza̱ là pa̱, <<Uza̱ ugənang yi.>>
4 Oza̱ na aazurfa á na ashekel ìsəm pa̱ ifangshat, ka̱ ashe nzhi awop ìchər aBaal-Berit,
ká nna ta uAbimelek yar nsar iyap ká onunggwan oga ayár oro, kang oza̱ yar nvəva̱ng.
5 Te uza̱ ga nzhi apo wò ka̱ aOfəra, kang uza̱ gbáng ogənang wò onunggwan ovan
aJerup-Baal, onunggwan ìsəm pa̱ ifangshat, ka̱ apal ìpang pa̱ ìzəng. Ǹnyi te, uJotam uya
aJerup-Baal ununggwan uga nkú irəng lár, ka̱kul uza̱ bwam ishi wò.
6 Te nkpaktak onəm oga aShekem ká aBet-Milo ɓut ka̱ ngba̱k ìkun aOak ka̱ atak ndar
ka̱ aShekem pa̱ na ó kyer iponzhi ûAbimelek.
7 Awalang va̱ mmá là ûJotam te, uza̱ ga kyén ka̱ apal a'Bam aGerizim, kang á ləp achu
ôza̱ pa̱, <<Ó gwong achwang ka̱ mi, ónəm oga aShekem, na Inan á fe wó kpa.
8 Ka̱ nda aro te, ikún ga pa̱ na ó gor uponzhi îshi oza̱. Te oza̱ là îkun mpyet pa̱, <Nəm
iponzhi ka̱ pal yi.>
9 Ǹnyi te, ikun mpyet na ama̱n pa̱,<N re nna mmì mi nva mi na ichumchum Inan ká̱
onəm ká, kang mi ga mi yir ka̱ ashe ikun ɗò?>
10 Te ikún là îkun ìpipyan pa̱, <'Ba na u nəm iponzhi ka̱ apal yi.>
11 Ǹnyi te, ikun ìpipyan na ama̱n ôza̱ pa̱, <N re nna awár mi va̱ ta̱, ava anənа̱n kang a
chàng byet, na n ga n yir ka̱ apal ikún ɗò?>
12 << Te, oga ikún là îkun ìba̱ngba̱ng pa̱, <'Ba na u nəm iponzhi ka̱ apal yi.>
13 Ǹnyi te, ìkun ìba̱ngba̱ng na ama̱n ôza̱ pa̱,<N re nna ndəng ìba̱ngba̱ng mi
nchángchàng nva ka̱ nchàng ká oga inan ká̱ onəmləbər, na ngga ntəm nyir ka̱ ashe ikún
pa̱ mi nəm iponzhi á?>
14 <<Ka̱ nkukur te, nkpaktak ikún là îzu pa̱, <'Ba na u nəm iponzhi ka̱ apal yi.>
15 <<Te ìzu là îkún pa̱, <A yà pa̱ nnandər ó gor mi chit pa̱ n yà uponzhi ka̱ apal wó, te ó
ɓa na ó təm ayì ka̱ avəng mi, ǹnyi te, a yà pa ka̱t, te re apər á fa ka̱ ashe izu na á ri oga
akun asida iga aLebanon.>
16 <<Ǹyangmata̱ te, ó nəm nnandər nəm ká̱ iva̱ mal, nva̱ ó kyer uAbimelek uponzhi
ɗò? Ó nəm ikin nəm ûJerup-Baal ká̱ nzhizhi ɗò? Ó nəm nnap á na nva mal dakdak ɗò?
17 Ó rəng pa̱ upo mi ka̱ lung ìkum á wo, uza̱ yáp ká̱ irirì wò pa̱ na ò fa ká̱ wó ka̱ ashe
awo oMidiyan.
18 Ǹnyi te, ka̱ nda va̱ ta̱ te, ó le chit ó fa iya̱mkak ká̱ nzhi apo mi. Ó gbáng ovəvan
onunggwan ìsəm pa̱ ifangshat ka̱ apal ìpang pa̱ ìzəng, kang ó kyer uAbimelek uya achar
uzwal, uponzhi ka̱ apal onəm oga aShekem, ka̱kul pa̱ uza̱ ugənang wó.
19 Ǹyangmata̱ te, ó nəm nnandər nəm ka̱ iva̱ mal ûJerup-Baal ká̱ nzhizhi ka̱ nda va̱ ta̱
ɗò? A yà pa te, re ó fe nchàng aAbimelek, na uza̱ á fe nchang wó kpa.
20 Ǹnyi te, a yà pa ka̱t, te re apər á fa ka̱ atak aAbimelek, a ri onəm oga aShekem ká̱
aBet-Milo, na apər á fa ka̱ atak onəm oga aShekem ká̱ aBet-Milo a ri uAbimelek.>>
21 Te uJotam chár ga aBeyer, kang a təm ka̱ ta̱, ka̱kul uza̱ nəm ayər agənang wò
uAbimelek.
22 Ka̱ nva̱ng va̱ uAbimelek nəm iponzhi chit ka̱ apal oIsa̱rila ìzun pa̱ ishatɗing te,
23 Inan nak nwong ká̱ nnap-nnəm ká̱ ishimshe aAbimelek ká̱ onəm oga aShekem,
kang onəm oga aShekem fa iya̱mkak ká̱ uAbimelek.
24 Iya̱m va̱ ta fa ka̱kul pa̱ na mmá pyát inga va mmá nəm ka̱ atak ngbáng ovan
aJerup-Baal onunggwan ìsəm pa̱ ifangshat, ká̱ nchàr oza̱ va̱ mmá tar ka̱ apal ishi
agənang oza̱ uAbimelek, uva gbáng oza̱, kang ka̱ apal onəm oga aShekem, ova
ka̱mshishi ká̱ ngbáng ogənanggənang.
25 Te onəm oga aShekem nak onəm ra anyimnyal ka̱ apal oga aɗuktum i vyat iya̱m ka̱
atak nkpaktak onəm va̱ i wòl asa̱l ka̱ ta. Te mmá là iya̱m va̱ ta ûAbimelek.
26 Ǹyangmata̱ te, uGayal uya aEbet ununggwan, ɓa təm ka̱ aShekem ká̱ ogənang wò,
kang onəm oga aShekem na nnandər ká̱ na.
27 Ka̱ nva̱ng va̱ onəm oga aShekem ga pang oga awár ìba̱ngba̱ng chit ka̱ ashe oga iram
ìba̱ngba̱ng oza̱ kang a káng ndədəng te, oza̱ nəm nchàng izər ka̱ ashe nzhi inan oza̱. Oza̱
ri, oza̱ wá, kang oza̱ pwat uAbimelek.
28 Te uGayal uya aEbet ununggwan là pa̱, <<UAbimelek va̱ uda kang mmayi onəm oga
aShekem, í kpak nnap-nnəm á na yà? Uya aJerup-Baal ka̱t ɗò? UZebul uwa unəm uga
nvəva̱ng ka̱t ɗò? Ó kpak nnap-nnəm nzhi aHamor, upo aShekem. Ka̱kul iza̱ kang í pak
nnəm izwal ûAbimelek yà?
29 Ká yà pa̱ onəm va̱ ta̱ ka̱ ashe awo mi te, ká n ngbá̱l uAbimelek. Ka̱ nlà ûAbimelek pa̱,
<Ga na u dan iyəl oshozha ɓu, na u fa agbai.> >>

30 Awalang va uZebul unəm uga mpyal aga ìtong va ta fe oga nnap-nlà va uGayal uya
aEbet ununggwan ka nləla te, ìgwak lak na pa gənggəng.
31 Te uza re nre ká onəm oga nre ká ayi ga atak aAbimelek ka aAruma, uza là pa,
<<Dər, uGayal uya aEbet ununggwan ká ogənanggənang ɓa aShekem chit, kang oza ka
nnók onəm oga ìtong va ta ka apal ɓu.
32 Ǹyangmata te, wong ká izwam, mmaɓu ká onəm va nzəng ká ɓu, na ó ra anyimnyal
ka ashe oga nzam.
33 Ipin, ká ìɓotak, awalang va alum ka nfa ká te, wa ru ìtong va ta ká ìkum. Kang
awalang va uGayal ká onəm va nzəng ká na i fa ìkum ka ɓu te, wa nəm iyam va ká na u
ɗom.>>
34 Te uAbimelek wong ká nkpaktak onəm va nzəng ká na ká izwam, kang oza ra
anyimnyal idongkong pa ineɗing gáng aShekem.
35 Ǹyangmata te, uGayal uya aEbet ununggwan ka fa chit ka nsat ka anung asal aga
ntar ìtong va ta, a mal dakdak ká awalang va uAbimelek ká onəm va nzəng ká na wong
ka atak va oza ra anyimnyal kà.
36 Awalang va uGayal ya onəm chit, te uza là ûZebul pa, <<Dər, onəm ka nfəng ka apal
oga aɓam.>>
UZebul là pa, <<Alakan aɓam na u ya kang á nəm ka ɓu na onəm.>>
37 Ǹnyi te, uGayal là nnap kàɗi pa, <<Dər, onəm ka nfəng ka oga aɗuktum aga ishimshe
mbin ka mɓa, kang idongkong iro ka mɓa ka asal isu ikun aOak va onəm oga ivak i nəm
ivak kà.>>
38 Te uZebul là á na pa, <<Nnap anung ɓu va nna ka ǹyangmata yà, mmaɓu va u là pa,
<UAbimelek va uda kang í kpak nnap-nnəm á na yà? Onəm va ta ka u ɓák va kat ɗò? Fa
ǹyangmata, na u ga u lung oza.>>
39 Te uGayal ləp mpyal onəm oga aShekem, kang oza lung uAbimelek.
40 UGayal chár, ǹnyi te uAbimelek ɓak na ga chu anung asal ntar ìtong va ta, kang mmá
gbáng onəm pa makmak va ka nchəng.
41 Te uAbimelek təm ka aAruma, kang uZebul ɓak uGayal ká ogənanggənang fa ka
aShekem.
42 Ipin fa kpak te, onəm oga aShekem fa ga ashe oga agbagba, kang mmá là iyam va ta
ûAbimelek.
43 Te uza wur onəm wò kang uza kap oza idongkong pa ishatɗing, kang oza ra
anyimnyal ka ashe oga agbagba va ta. Awalang va uza ya onəm va ta ka nfa ka ashe
ìtong te, uza wong ru oza ká ìkum.
44 UAbimelek ká ìdongkong va nzəng ká na ghan ga tong ka anung asal aga tar ìtong va
ta. Te aɓo idongkong iga ìparəm ga ru onəm va ka ashe oga agbagba ká ìkum kang a
gbáng oza.
45 UAbimelek lung ìkum ká ìtong va ta ga chu ntar alum. Uza ri ìtong va ta, kang a
gbáng onəm va ka ashishe. Te uza shin ìtong va ta, kang a wung mman kà.
46 Awalang va nkpaktak onəm oga nzhi nkúrkúr ngga aShekem fe te, oza chəng táng
atak mbwam ka nzhi awop ìchər aEl-Berit.
47 Awalang va mmá là ûAbimelek pa nkpaktak onəm va ta ga ɓut chit ka atak
azəngtəng te,
48 uza, ká nkpaktak onəm va nzəng ká na kyén ga aʼBam aZalmon. UAbimelek yar ìkù
ka awo kang a gəlchi igwong ìkun yar nak ka agar wò. Te uza là ônəm va nzəng ká na
pa, <<Kəlak, ó nəm iyam va ó ya n nəm ta á.>>
49 Wa nnà ta nza unəm nggo gəlchi igwong iji wò, kang a yar nvang aAbimelek. Oza
ɓák oga akun va ta ka izər atak mbwam va ta, kang oza pá apər âtak va ta nzəng ká
onəm va ka ashishe. Te nkpaktak onəm va ka ashe nzhi nkúrkúr ngga aShekem kú,
onəm dat ká ìkalong pa ìzəng, onunggwan ká ochar.
50 Ka nvəvang te, uAbimelek ga ru aTebet ká ìkum, kang a ri na.
51 Ǹnyi te, nzhi nkúrkúr nkamkam ro nna ka ishimshe ìtong va ta, kang nkpaktak
onunggwan ká ochar, oma nkpaktak onəm oga ashe ìtong va ta chəng ga táng ashishe.
Oza gún ishi oza ka ashishe, kang oza kyén ga apal nzhi nkúrkúr va ta.
52 Te uAbimelek ɓa nzhi nkúrkúr va ta kang a ru na ká ìkum. Ǹnyi te, awalang va uza
ɓa dat ká anung asal aga nzhi nkúrkúr va ta pa na o pwak na ká apər te,
53 uchar uro mang awo ako ka apal ishi aAbimelek, kang a chwan ikpáng ishi á na.
54 Ta byet te, uza wór uyenzam uga ngwur iyam ìkum á na ká ngghan, uza là á na pa,
<<Tur ndokchi ɓu na u gbál mi, le oza a wong a là pa, <Uchar a gbál mi> kat.>> Te
uyenzam va ta kyer na ká ndokchi, kang uza kú.
55 Awalang va oIsarila ya pa uAbimelek kú chit te, udanggo le ga nzhi wò.

56 Wa nnà ta Inan pyát akat nnap-mɓáŋgɓaŋ aAbimelek nva uza nəm ûpo wò, ka atak ngbáŋ ogənanggənang oga ìsəm pa ifangshat va á.
57 Ka asal va ta kpa Inan nak nkpaktak onəm oga aShekem ɓək anung kakul nnap-mɓáŋgɓaŋ oza. Nvyap va uJotam uya aJerup-Baal ununggwan là ka apal ishi oza te, á ɓa yə́l.

10

UTola
1 Ka nvaŋ aAbimelek, te uTola uya aPuwa ununggwan, uya aDodo ununggwan, unəm uga aIsaka, uva ka ntəm ka aShamir ava ka ìtong iga aɗuktum aEfrayim, wong pa na ô kam ishi oIsarila.
2 Uza nap-akwali ôIsarila ìzun ìsəm pa ìparəm aman pa shatɗing te uza kú, kang mmá li na ka aShamir.

UJayir
3 Ka nvəvaŋ te, uJayir unəm uga aGileyat, uza nap-akwali ôIsarila ìzun ìsəm pa ìparəm aman pa parəm.
4 Uwa yà ká ovan onunggwan ìsəm pa ishatɗing, ova i kyén ka apal oga azhaki ìsəm pa ishatɗing. Oza ká oga itong ìsəm pa ishatɗing ka mbin aGileyat, ova mi wór pa itong aJayir ɓa chu nda va ta.
5 Awalang va uJayir kú te, mmá li na ka aKamon.

uJefta
6 Ovan oga aIsarila nəm nnap-mɓáŋgɓaŋ ka mpyal aYawe kàɗi. Oza wop oga ìchər aBaal ká aAshtoret, ká oga inan aSuriya, ká oga inan aSidon, ká oga inan aMowap, ká oga inan oAmmon, ká oga inan oFilisti. Kang kakul oIsarila yang ká uYawe, i wop na lap kat te,
7 uYawe mən ìkum ká oza. Uza na oIsarila ka ashe awo oFilisti ká oAmmon,
8 ova nyán ká oza kang a chwan oza ka ashe ìzun va ta. Ka apal ìzun pa igbapchi aman pa naŋne te, oza nyán ká nkpaktak oIsarila va ka asal nfa alum aUrdun ka ashe aGileyat, mbin oAmori á.
9 Te oAmmon paŋ aUrdun kakul pa na ó lung akum ìjili aYahuda, ká uBenjamin, ká nzhi aEfrayim. Kang oIsarila táng ashe mɓək anung pa gənggəng.
10 Te onəm oga aIsarila yáng ûYawe, oza là pa, <<I nəm nnap-mɓáŋgɓaŋ á ɓu chit, kakul i re ngwop Inan yi, i wop oga ìchər aBaal.>>
11 Te uYawe na aman ônəm oga oIsarila pa, <<Awalang va onəm oga aMasar, ká oAmori, ká oAmmon, ká oFilisti,
12 ká oga aSidon, ká oAmalek, ká oMawoni ka nyán ká wó, kang ka ó yáng á mi te, n kam ishi wó ka ashe awo oza kat ɗò?
13 Káp ká nna te, ó gaɓan asəm á mi chit, ó wop oga inan iro, kakul nva ta te, mi yà ká nkam ishi wó lap kat.
14 Ó ga na ó yáng ôga inan va ó yak á. Re oza a fa ká wó ka ashe awalang nɗaktak wó.>>
15 Ǹnyi te, onəm oga oIsarila là ûYawe pa, <<I nəm nnap-mɓáŋgɓaŋ á ɓu chit. Nəm iyam va ká yi u ya ma ká ɓu, ǹnyi te, i chal ɓu chal, kam ishi yi ka nda va ta.>>
16 Te oza swang oga inan iga mbin nkak va ka ashe oza kang oza wop uYawe. Kang ìgwak lak uYawe kakul mɓək anung va onəm oga aIsarila ka ashishe.
17 Te oshozha oga aAmmon gbar izər kakul ìkum, kang oza ləp apak ka ashe aGileyat te, onəm oIsarila ɓut kang oza ləp apak aji oza ka aMizpa.
18 Onəm oga mpyal aGileyat là ôwan oza pa, <<Unəm va káp a ga a ru onəm oga aAmmon ká ìkum mpyal te, uza wa i ya unəm uga mpyal nkpaktak onəm va ka ntəm ka ashe aGileyat.>>

11

1 UJefta unəm uga aGileyat pa te, unəm uga ǹnyi ashar ìkum ukamkam. Upupo uGileyat, kang unənang te, uchar umaimai.
2 Uchar aGileyat mar ovan onunggwan á na kpa. Kang awalang va oza rup, te oza wà uJefta pa, <<Bu ya ká nrì iyamkup apo yi nzəng ká yi kat, kakul mmaɓu uya achar ro paɗi.>>
3 Te uJefta chár ka atak ogənang wó, uza ga təm ka mbin aTop. Ka ta te, ovan oga ayár oro ɓa ɓut ka atətak kang oza i ranggang nzəng ká na.
4 Mmá ka ashe ntəm te, ovan oga oAmmon ɓa ru oga aIsarila ká ìkum.

5 Kang awalang va oAmmon ru onəm oga aIsarila chit ká ìkum te, onəmgbak oga
aGileyat ga mbin aTop pa na ó le ká uJefta ka aGileyat.
6 Te oza là ûJefta pa, <<Ba na u yà unəm uga mpyal ìkum á yi, na i nəm ìkum ká onəm
oga aAmmon.>>
7 Te uJefta là ônəmgbak oga aGileyat pa, <<Mmawo na ka ó yang ká mi, ó wà mi ka
ashe nzhi apo mi kat dò? Iza nak kang ó ɓa atak mi ǹyangmata va mmawó ka ashe
nɗaktak yà?>>
8 Te onəmgbak oga Gileyat là ûJefta pa, <<Ká nna kpa te, í le chit í ɓa ka atak ɓu
ǹyangmata. A yà pa ɓu ga nzəng ká yi na i lung ìkum ká onəm oga aAmmon te, mmaɓu
na ɓu yà unəm uga mpyal onəm oga aGileyat pa kpaktak.>>
9 Te uJefta na aman ônəmgbak oga aGileyat pa, <<A yà pa ó le ká mi ka nzhi pa n lung
ìkum ká onəm oga aAmmon, kang uYawe ga na oza ka ashe awo mi te, mi yà unəm uga
mpyal wó yà na dò?>>
10 Te onəmgbak oga aGileyat na aman ûJefta pa, <<UYawe uwa unəm uga nshet nnap
ka ishimshe yi. Nnandər, iyam va ɓu là te, nna i nəm.>>
11 Te uJefta ga nzəng ká onəmgbak oga aGileyat, kang onəm va ta nak na sat unəm
uga mpyal oza ká unəm uga mpyal ìkum oza kpa. Te uJefta le là nkpaktak oga nnap-nlà
wò va ka mpyal aYawe ka aMizpa.
12 Te uJefta re nre ká onəm oga nre ka atak aponzhi oga aAmmon pa, <<Iza gwang mi
ká ɓu, kang ɓu ɓa pa na u lung ìkum ká mbin mi yà?>>
13 Te uponzhi oAmmon na aman ônəm oga nre aJefta pa, <<Awalang va oIsarila fa ka
aMasar te, oza vyat mbin mi á ɓan ka aArnon ɓa chu aJabok, kang a lyam ga aUrdun.
Ǹyangmata te, le ká mbin va ta á mi ka ashe inal.>>
14 Te uJefta re onəm oga nre kàɗi ga atak aponzhi oAmmon,
15 ká nnap-nlà pa,
<<Iyam va ta uJefta là. Onəm oga aIsarila vyat mbin oMowap, kat te oAmmon kat.
16 Ǹnyi te awalang va oza fa ka ashe aMasar te, oIsarila wòl ashe nzam mmaləng ga
chu Ìwa Irəzang, kang oza ga aKadesh.
17 Te oIsarila re onəm oga nre ga atak aponzhi oga aEdom pa, <Kusuk, re yi na í
watar ka ashe mbin ɓu,> ǹnyi te, uponzhi oga aEdom man kat. Te wa nnà ta oza re nre
ûponzhi oga aMowap kpa, kang uza yang. A nak te, oIsarila təm ka aKadesh.
18 Te oza kak ashe nzam oza gang mbin aEdom ká aMowap, oza wòl asal nfa alum
mbin aMowap, kang oza ləp apak ka agwong aArnon. Oza tar ashe mbin aMowap kat,
kakul aArnon na aswari ga aMowap.
19 Te oIsarila re onəm oga nre ga atak aSihon uponzhi oAmori uva i nəm iponzhi ka
aHeshbon, oza là á na pa, <Re yi i watar ka ashe mbin ɓu na i ga mbin yi.>
20 Ǹnyi te, uSihon man ôIsarila pa a watar ka ashe mbin wò kat. Uza ɓut nkpaktak
onəm wò, oza ga ləp apak ka aJahat, kang oza ru oIsarila ká ìkum.
21 <<Te uYawe, Inan oIsarila, na uSihon ká nkpaktak onəm wò ka ashe awo oIsarila
kang oza ri oza ká ìkum. OIsarila kwom nkpaktak mbin oAmori, ova ka ntəm ka ashe
mbin va ta,
22 kang oza kwom nkpaktak mbin oAmori va ta, ɓan ka aArnon ga chu aJabok, kang
a ɓan ka nzam mmaləng ga chu aUrdun.
23 Ǹyangmata te, uYawe, Inan oIsarila wà oAmori chit fa ka mpyal onəm wò oIsarila.
Nza ichumchum mmaɓu ká pa u vyat ká yi yà?
24 Bu kpán iyam va inan ɓu uKemosh na ɓu kat dò? Wa nnà ta kpa í kpán nkpaktak
oga iyam va uYawe, Inan yi na á yi.
25 U ji uBalak uya aZipo uponzhi oga aMowap ji dò? Uza kpán ìkwoksok chit ká
oIsarila, kat te, uza lung ìkum ká oza chit ɗak ɓo?
26 Izun chit ìgbal pa ishatdîng nva oIsarila ka ntəm ka ashe aHeshbon ká aAroyer, ká
oga ivan itong oza, ká nkpaktak oga itong va ka anung awang aArnon. Iza nak kang ó
ɗak pa na ó kam oza ka ashe awalang va ta kat yà?
27 N nəm mpat nro á ɓu kat, ǹnyi te, mmaɓu ka nnəm mpat á mi, ka atak nru mi ká
ìkum. Re uYawe, uga nnap-akwali, a kat ishimshe onəm oga aIsarila ká oga aAmmon ká
nda va ta.>>
28 Ǹnyi te, uponzhi onəm oga aAmmon gwong achwang ka nre va uJefta re nre á na ká
kat.
29 Te aRuhu aYawe fər ka apal aJefta, kang uza watar aGileyat ká aManase, lyam ga
ashe aMizpa aga aGileyat i ɓut oshozha. Kang uza wong ka ta ga ìkum ka onəm oga
aAmmon.

30 Kang uJefta sóng anung ûYawe pạ, <<A yà pạ ɓu na onəm oga aAmmon kạ ashe awo
mi te,
31 iyạm va pạ káp i fa kạ anung nzhi mi pạ na o gwang mi awalang vạ n le ká
ikángkáng kạ atak nlung ìkum ká oAmmon te, mi yichi na iyạm inana iga nshì ûYawe.>>
32 Te uJefta paḷ ga atak onəm oga aAmmon pạ na o lung ìkum ká oza, kang uYawe na
oza kạ ashe awuwo.
33 Uza lung oza ɓan kạ aAroyer ga chu nkap mbin aMinnit, lyam ga chu
aAbel-Keramim. Uza zhì oga itong ìsəm pạ ìparəm, uza gbáng oza pạ makmak. Wa nnà
ta onəm oga aIsạrila nəm igwan kạ apal oAmmon.
34 Awalang vạ uJefta le nzhi wò kạ aMizpa te, uyiyen uyenchar fa pạ na ô gwang na,
ká iyạm nnə́m ká nzạm. Uwa ta uyiyen byet, uza yà ká ovan onunggwan, kạt te ovan
ochar oro kạt.
35 Awalang vạ uza ya na te, uza kakchi ilukwan wò kạ ashe nlak igwak, kang uza ləp
achu pạ, <<Áyen mi, u gbáḷ mi chit. U ɓa ká nɗaktak á mi chit. Kạkul n sóng anung
ûYawe chit, nva mi ya ká mɓəkchiɓəkchi kạt á.>>
36 Te uza na amạn á na pạ, <<Ápo mi, u yar nsar nnap-nlà ûYawe chit. Nəm á mi wa
nva u là ká anung ɓu á, kạkul uYawe na igwan á ɓu chit kạ apal okpa ìkum ɓu
oAmmon.>>
37 Ǹnyi te, uza là ûpo wò pạ, <<Na ape á mi pạ parəm na n ga ashe oga aɗuktum, n
yə́ng ikú nzəng ká okpa mi, kạkul mi ga nkú na nyà uyenɓyen.>>
38 Te uza là á na pạ, <<Ga.>> Kang uza re na ga nzəng ká okpa wò ape pạ parəm. Oza
ga ashe oga aɗuktum kang oza yə́ng ikú, kạkul pạ uza i kú uwa ya uyenɓyen.
39 Kang kạ nkur ape pạ parəm vạ ta te, uza le ɓa atak apo wò, kang upupo nəm á na
wa nva uza kạ sóng anung á. Uza wa nyi ununggwan chit kạt.
Iyạm vạ ta sat nnap-nnəm kạ ashe aIsạrila pạ,
40 kạ ashe nza ìzun nggo te, ovanchar oga aIsạrila i fa i rəng ká ikú aya aJefta uga
Gileyat kạ apal nra pạ nneɗing.

12

UJefta ká onəm oga aEfrayim

1 Mmá wór onəm oga aEfrayim fa ɓut ká oga iyạm ìkum, kang oza paṇg ga aZafon. Oza
là ûJefta pạ, <<Sang kang u fa u ga u lung ìkum ká oAmmon kang u là á yi pạ í ga nzəng
ká ɓu kạt yà? Ǹyangmatạ te, í ga mpwak ɓu ká nzhi ɓu ká apər.
2 Te uJefta na amạn ôza pạ, <<Mmami ká onəm mi, í dap ká oAmmon pạ gənggəng,
kang n wór wó te, ó ɓa pạ na ó kạm ishi mi kạ ashe awo oza kạt.
3 Awalang vạ n ya pạ ó ga nkạmshi mi kạt te, n na ishi mi, m paḷ pạ n lung oAmmon,
kang uYawe na igwan á mi kạ apal oza. Ǹyangmatạ te, iza nak kang ó ɓa ká nda vạ tạ pạ
na ó lung mi yà?
4 Te uJefta ɓut nkpaktak onəm oga Gileyat, kang oza lung ìkum ká onəm oga aEfrayim.
Onəm oga aGileyat ri oza ká ìkum, kạkul onəm oga aEfrayim kạ là chit pạ, <<Mmawo
onəm oga aGileyat te, mmawo onəm ova chəng ìkum kang a bwam kạ ashe aEfrayim ká
aManase.>>
5 Onəm oga aGileyat kpán oga atak vạ mí paṇg awang aUrdun kà kang mí ga
aEfrayim, kang nkpaktak awalang vạ unəm uga aEfrayim uro uva chə́r ìkum a ɓa pạ o
paḷ te, onəm oga aGileyat i ɓəp na pạ, <<Mmaɓu unəm uga aEfrayim ɗò?>>A yà pạ uza a
là pạ, <<O'o te,>>
6 oza i là á na pạ, <<là pạ, <aShibolet.> >> kang a yà pạ uza a là pạ, <<aSibolet,>> kạkul
nləlà kạ asəsaḷ i mat na mạt te, oza i kpán na kang i gbaḷ kạ atak mpaṇg awang aUrdun
vạ ta. Onəm oga aEfrayim vạ mmá gbáng kạ awalang vạ ta te, ìkalong ìsəm pạ ineɗing
amạn pạ parəm.
7 UJefta unəm uga Gileyat nap-akwali aIsạrila ìzun pạ ìkpạɗing te uza kú, kang mmá li
na kạ ashe ìtong iro kạ aGileyat.

UIbzan ká uElon ká uAbdon

8 Kạ nvaṇg aJefta te, uIbzan unəm uga aBet-Lehem náp akwali ôIsạrila.
9 Uza ká ovan onunggwan ìsəm pạ ishatɗing kang ká ovan ochar ìsəm pạ ishatɗing.
Te uza na ovan ochar wò vạ ta kạ ìvang kạ akum aro paɗi, kang uza kạm ochar ôvan wò
onunggwan kạ akum aro paɗi. UIbzan náp akwali âIsạrila ìzun pạ ifangshat.
10 Te uIbzan kú, kang mmá li na kạ aBet-Lehem.
11 Kạ nvəvaṇg te, uElon unəm uga aZebulun náp akwali âIsạrila ìzun pạ igbạpchi.

12 Te uElon unəm uga aZebulun kú, kang mmá li na ka aAijalon ka ashe mbin aZebulun.
13 Ka nvəvang te, uAbdon uya aHillel unəm uga aPiraton náp akwali âIsarila.
14 Uza ká ovan onunggwan ìsəm pa ineɗing kang ká okəka ovan onunggwan ìsəm pa ishatɗing, ova i kwak oga azhaki ìsəm pa ifangshat. Kang uza náp akwali âIsarila ìzun pa inanne.
15 Te uAbdon uya aHillel unəm uga aPiraton kú, kang mmá li na ka aPiraton ka ashe mbin aEfrayim ka ìtong iga aɗuktum oAmalek.

13

Amar aSamson

1 Kang ovan oga aIsarila nəm nnap-mɓángɓang ka mpyal aYawe kàɗi, te uYawe na oza ka ashe awo oFilisti ìzun ìsəm pa ineɗing.
2 Unəm uro uwa ka yà aɗiɗin pa uManowa ka ìtong aZora ka akum ìjili aDan. Uchəchar asəsat.
3 Te umaleka aYawe ɓa atak achar va ta kang à là á na pa, <<Dər, u səsat u mar kat, ǹnyi te, ɓu ga ǹyar anyam ɓu mar uyen ununggwan.
4 Ǹyangmata te, nak ishi ká iyam va ta, kang wa wá ndəng ìbangbang ǹsámsàm, kat te iyam ngwa iro ikamkam, kat te wa ri iyam iga ajan kat.
5 Ɓu ga ǹyar anyam, ɓu mar uyen ununggwan, kang mí yà ká nkpan ishi á na kat. Kakul uyen va ta i yà uNazarat, ugargar Înan ka ashe afu na byet. Uwa i ɓan nkamshi aIsarila ka ashe awo oFilisti.
6 Te uchar va ta ɓa kang là ûɓar wò pa, <<Unəm Inan uro ɓa atak mi, a nəm ayər ǹya byet, asal awuwu ɓu là pa asal awu amaleka Inan. Mmami te, m ɓəp pa uza fa ka che yà kat, uza là aɗin wò á mi kat.
7 Te uza là á mi pa, <Ɓu ga ǹyar anyam kang ɓu mar uyen ununggwan. Ǹyangmata te, kang wa wá ndəng ìbangbang ǹsámsàm, kat te iyam ngwa iro ikamkam, kat te wa ri iyam iga ajan iro kat, kakul uyen va ta i yà uNazarat, ugargar Înan ka ashe afu na byet i ga i chu nra ikúku.> >>
8 Te uManowa nəm afar ûYawe pa, <<ÁYawe, n chal pa u re unəm Inan va ka u re ɓa atak yi á ɓa kàɗi, na uza a ɗyang á yi asal va i kpán uyen ununggwan va mí ga mməmar á.>>
9 Te Inan fe achal aManowa, kang umaleka Inan ɓa atak achar va ta kàɗi ka awalang va uza ka ashe mpom. Ǹnyi te, uɓəɓar uManowa ka yà nzəng ká na kat.
10 Uchar va ta ghan ga atak á ɓar wò kang uza là á na pa, <<Unəm va ka ɓa atak mi ká nda va te, á ɓa chit kàɗi.>>
11 Te uManowa wong yar nvang achar wò. Awalang va uza ɓa chu atak anəm va ta te, uza ɓəp na pa, <<Mmaɓu na unəm va u là nnap ka uchar mi ɗò?>> Te uza na aman pa, <<À, mmami na.>>
12 Te uManowa ɓəp na pa, <<Awalang va nnap-nlà ɓu i yél te, nza apir nnap-nnəm í ɗyang ûyen va ta yà? Iza i yà inok ayen va ta yà?
13 Kang umaleka aYawe là ûManowa pa, <<Nkpaktak iyam va n là ûchar ɓu te, re uza nak ishi ká pa dakdak, na uza a kpak.
14 Uza i yà ká nrì iyam va pa káp fa ka izər ikun ìbangbang kat, kang uza a wá ndəng ìbangbang ǹsámsàm, kat te nchè, kat te uza a ri iyam ro iga adak kat. Nkpaktak iyam va n nak á na te, uza a kpak pa dakdak.>>
15 Te uManowa là ûmaleka aYawe pa, <<Wa man te, lok yi pa ɗap na i damshi ìzhe iya iɓəl á ɓu kang.>>
16 UMaleka aYawe na aman ûManowa pa, <<Ɓu ɗat mi te, mi yà ká nri iyam-nrì ɓu kat. Ǹnyi te, a yà pa ɓu damshi iyam inana iga nshì te, wa na ûYawe.>> Kakul uManowa uwa nyi chit pa uza umaleka aYawe kat.
17 Kang uManowa ɓəp ûmaleka aYawe pa, <<Iza aɗin ɓu yà? Kakul na awalang va nnap-nlà ɓu i yél te, í na ichumchum á ɓu.>>
18 Te umaleka aYawe là á na pa, <<Kakul iza kang ɓu ɓəp aɗin mi yà? Aɗin mi ɗaktak byet ɓu yà ká nkpan ìpipir kat>>
19 Te uManowa kpán iya iɓəl nzəng ká iyam inana ipirkur, kang uza yichi ka apal ìpang ûYawe. Kang uYawe nəm iyam iga nɗaktak ka mpyal aManowa ká uchar wò.
20 Awalang va aməlam apər wong ka atak nshì iyam awop i ga apaɓur te, umaleka aYawe wong ka ashe aməlam apər va ta ɓa ga ashe apaɓur. Nva uManowa ká uchichar ya iyam va ta te, oza tak ka mbin zəp ká afu.

21 Awalang va umaleka aYawe nyám ishi wò ûManowa ká uchichar lap kat te,
uManowa nyi ɗak pa umaleka aYawe.
22 Kang uManowa là ûchar wò pa, <<Nkpak í ga nkú, kakul í ya Inan chit.>>
23 Ǹnyi te, uchichar na aman á na pa, <<Ká yà pa uYawe ɗom ngbáng yi te, uza ká kam
iyam inana iga nshì ká iyam inana iga ipirkur ka awo yi, kat te uza ká nyám ká oga
iyam va ta á yi pa kpaktak kat te, ká là oga iyam va ta á yi ka ashe awalang va ta kat.>>
24 Uchar va ta mar uyennunggwan, kang uza sok adin á na pa uSamson. Uyen va ta
rup, kang uYawe nak nnap-nnənan á na.
25 Kang aRuhu aYawe ɓan nnəm inok ká na ka awalang va uza ka ntəm ka aMahane
Dan, ka ishimshe aZora ká aEshtawol.

14

Ìvang aSamson

1 USamson fa ga aTimna, kang uza ya uyenɓyen uro ka ta ka ashe ovanchar oFilisti.
2 Awalang va uza le nzhi te, uza là ûpo wò ká unang wò pa, <<N ya uchar uro chit ka
aTimna ka ashe ovanchar oFilisti, kang n ɗom pa ó kam ichar á mi ká na ǹyangmata.>>
3 Te upupon ká unənang na aman á na pa, <<U lang ovanchar ukamkam ka ashe
onəm ɓu, kat te ka ashe nkpaktak onəm yi, kang ɓu ɗom ga nkam uchar ka ashe oFilisti,
onəm oga ache amulur ɗò?>>
Ǹnyi te, uSamson là ûpo wò pa, <<Ó kam uwa á mi, kakul uwa ta n ya ɓyen ká mi.>>
4 Upupo ká unənang te nyi pa nnap va ta fa ka atak aYawe kat, kakul uYawe ka mmwo
asal va o nyám ntàn ôFilisti ká. Kakul ka awalang va ta te, oFilisti oma i nəm iponzhi ka
apal oIsarila.
5 Te uSamson ga aTimna nzəng ká upupo ká unənang. Awalang va oza ɓa chu oga
iram ìbangbang iga aTimna te, ìya ìlir iro fa ɓa nggwang oza i ɗúm ká ìkum.
6 Te aRuhu aYawe vang ka apal aSamson ká ìkam, kang uza kpán ìya ìlir va ta ká awo
kakchi ɓu là pa uza kakchi ìya ìɓəl. Ǹnyi te, uza là ûpo wò ká unang wò iyam va uza nəm
kat.
7 Te uza fər ga là nnap ká uchar va ta, kang uSamson ya pa uchar va ta ɓiɓyen ká wò.
8 Ka nvang oga nra pa ɗap te, uza le pa o kam na. Te uza lyep pa na ô dər akúm ìlir va
uza ka gbál, kang uza ga ya irizhe təm chit ka ashishe ká mmàl irizhe.
9 Uza zèp mmàl irizhe va ta ka ashe awo wò, kang uza ka ngga uza ka nriri. Awalang
va uza ɓa chu atak apo wò ká unang wò te, uza na oza ká, kang oza ri. Ǹnyi te, uSamson
là ôza pa o zəp ka ashe akúm ìlir kat.
10 Te, upupo fər ga nzhi achar va ta, kang uSamson nak mmá nəm iyam-nrì ká iyam
ngwá iga mɓut ka ta, kakul ovanzam i nəm wa nnà ta.
11 Awalang va oFilisti ya na te, oza ɓa ká okpa ìsəm pa ishatɗing pa oza a təm nzəng
ká na.
12 Kang uSamson là ôza pa, <<Re n gba achu aro á wó, kang a yà pa unəm uro á là
ìpipir á mi ka ashe nra pa nfangshat ngga nəm nchàng izər va ta te, mi na ìlukwan alinin
á na ìsəm pa ishatɗing ká oga inang ilukwan ìsəm pa ishatɗing.
13 Kang a yà pa nlà ìpipir a mat wó te, ó ga nna ilukwan á mi iga alinin ìsəm pa
ishatɗing ká oga inang ìlukwan ìsəm pa ishatɗing.>>
Te oza là á na pa, <<Là ngba achu ɓu va na í fe.>>
14 Te uza là ôza pa,
<<Ka atak anəm uga nrì iyam, iyam-nrì fa,
ka atak anəm uga nkam, te iyam ichangchang fa.>>
Kang ka ashe nra pa nshatɗing te, oma nyi ìpir ngba achu va ta chit kat.
15 Ka nra ngga nneɗing te, oza là ûchar aSamson pa, <<Tàng ubar ɓu na uza á là ìpir
ngba achu va ta á yi, kat te, í ga mpwak ɓu ká nzhi apo ɓu ká apər. Ó wór yi ka ta pa na
ó kam idur yi ɗò?
16 Te uchar aSamson yáng ka mpyal abar wò, kang a là pa, <<U yang mi yang, u man
mi kat. U gba achu ônəm mi, ǹnyi te, u là ìpipir á mi kat.>>
Te, uSamson na aman á na pa, <<Dər, n là ìpipir ûpo mi ká unang mi kat, kakul iza
kang mi là á ɓu jiwò yà?>>
17 Uza pak inok ayáng ka mpipyal ka ashe nkpaktak nra pa nfangshat aga nnəm
nchang izər va ta. Á nak te, ka nra ngga nfangshat te, uza là ipir ngba achu va ta á na,
kakul uza pak nɗak na pa ɗəkər. Nnà chit te uchar va ta ga shal ìpir ngba achu va ta
ônəm wò ɗak.
18 Ka nra ngga nfangshat kang alum i tar te, onunggwan oga ìtong va ta là ìpipir á na pa,

<<Iza ji mmàl irizhe ká nchàng yà?
Iza ji ìlir ká ìkam yà?>>
Te uSamson là ôzạ pa,
<<Ká yà pa ó wap iram ká ìya ìna mi ichar kat te,
ka ó nyi ìpir ngba achu mi va ta kat.>>
19 Te aRuhu aYawe vang ka apal ishishi ká ìkam, kang uza fa ga aAshkelon, uza gbáng onəm ìsəm pa ishatɗing, uza wur iyam oza, kang uza na oga ilukwan oza ônunggwan va ka là ìpir ngba achu va ta á na á. Ǹnyi te, ìgwak lak uSamson pa gənggəng ka apal nnap va ta, kang uza le ga nzhi apo wò.
20 Te mmá yar uchar aSamson mmá na ûkpəkpa uva nəm ikpa ìvang á na.

15

USamson pyát akat nnap ôFilisti

1 Á gbang nvang pa ɗap, ka ashe awalang aga mɓən ìzangzəng te, uSamson kpán ìya ìɓəl ga nre anung ûchar wò ká. Uza là pa, <<N ɗom tar ashe mbək achar mi.>> Ǹnyi te, upo achichar man á na pa uza a tar ashe kat.
2 Upo achichar là pa, <<Nnandər, ka n rəng pa u yang ka na chit, kakul nva ta te, n na ìvang ká na chit ûkpa ɓu. Ugənanggənang uɓwakan ɓyen ji na kat ɗò? N chal ɓu kam uwa ka anungnung.>>
3 Te uSamson là ôzạ pa, <<Ka awalang ava ta jiwò te, mi yà ká mpat nro kakul iyam iɓángɓang va mi ga nnənəm ôFilisti kat.
4 Te uSamson fa ga wur oga nchám ìgbal pa ishatɗing, kang uza gaɓan oza ran pa ìparpar aswal ká aswal. Te uza ran apitila aga apər ka ishimshe nza nran nggo.
5 Ka nvang va uza mwak apər chit ka oga apitila, te uza re oza ga ashe iram oFilisti. Te a ri iyam-nrì va mmá ɓən chit, ká iva na tong ka ashe ìram, kang a pwak oga iram ìbangbang ká oga iram mpyet oza kpa.
6 Awalang va oFilisti ɓəp pa, <<Uda nəm iyam va ta yà?>> te, mmá là ôzạ pa, <<USamson, ugwar aTimna, kakul uza yar uchichar uza na ûkpa ìvəvang.>>
Te oFilisti ga pwak uchar va ta ká upupo ká apər, kang oza kú.
7 USamson là ôzạ pa, <<Kakul iyam va ó nəm ta te, n sóng anung pa mi yà ká nrəre kat, yà mi pyát akəkat kang.>>
8 Kang uza ru oza ká ìkum ká nkam, kang a gbáng oza pa makmak. Te uza le ga təm ka ashe agbak ro ka ìpang aEtam.
9 Te oFilisti kyén ga ləp apak ka aYahuda, kang oza ga zàl ishi oza ka aLehi.
10 Te onəm oga aYahuda ɓəp oza pa, <<Iza nak kang ó ɓa ìkum ka yi yà?>>
Kang oFilisti na aman pa, <<Í ɓa pa í ran uSamson, na í nəm á na wa nva uza ka nəm á yi á.>>
11 Te onunggwan oga aYahuda ìkalong pa ishatɗing fəng vang ashe agbak va ka ìpang aEtam, kang oza là ûSamson pa, <<U nyi pa oFilisti oma i nəm iponzhi ka apal yi kat ɗò? Te sang kang u nəm á yi pa yà?>>
USamson na aman ôzạ pa, <<Wa nva oza nəm á mi te, wa nnà ta n nəm oza kpa.>>
12 Te oza là á na pa, <<Í ɓa pa í ran ɓu, na í na ɓu ka ashe awo oFilisti.>>
Te uSamson là ôzạ pa, <<Ó sóng anung á mi pa, mmawó na ká ishi wó ó ga ngbál mi kat.>>
13 Te oza là á na pa, <<Pa kat. Í ga ngbál ɓu kat. Mmayi te, í ga nran ɓu í na oza.>> Te oza ran na ká asang apipye pa parəm, kang oza fa ká na ka ashe ìpang va ta.
14 Awalang va uza ɓa aLehi te, oFilisti wong ká ngghan pa ó gwang na oza í nám achu. Ta byet te, aRuhu aYawe vang ka apal aSamson ká ikam. Oga asang va mmá ran awuwo ká sərak ɓu là pa afini va ri apər á, kang oga asang va ta ka awuwo tak ka mbin.
15 Te uza ya akup apipye aro aga njwalak azhaki, uza yichi awo yar ká, kang uza gbáng oFilisti ká ìkalong pa ìzəng.
16 Te uSamson shì nnap-nshì pa,
<<Ká akup njwalak azhaki
n gbáng onunggwan ìkalong.
Ká akup njwalak azhaki
m ɓut oza nchələng ka apal nchələng.>>
17 Awalang va uza gbál ká nnap-nlà te, uza mandar akup njwalak azhaki va ta. Kang mmá wór atak va ta pa aRamat-Lehi.

18 Kang kaḵul ndəng gbáḷ na pa gənggəng te, uza chal uYawe, uza là pa, <<Mmaɓu na u ná igwan ichumchum va ta ûzwal ɓu. Ǹyangmata te, mi ga nkú ká ndəng ngbaḷ, kang mi tar ka ashe awo onəm oga ache amulur va ta ɗò?>>

19 Te Inan bol ache aro ka mbin aLehi, kang ndəng shák fa ka ashishe. Nvaŋgva uSamson wá te, nnap-nnənəm le ɓa, kang ìkəkam le kpa. Kaḵul nva ta te, mmá wór aɗin atak va ta pa, <<aEn-Hakore,>> nna yà ka aLehi ɓa chu nda va ta.

20 USamson náp akwali ôIsarila ìzun ìsəm pa ìparəm ka ashe nra va oFilisti ka yà ka nnəm iponzhi ká oza á.

16

USamson ká uDelila

1 Ká nda aro te, uSamson ga aGaza, kang uza ya uchar umaimai ro ka ta. Te uza tar ga ra ká na.

2 Mmá là ônəm oga aGaza pa, <<USamson uwa ɓa ka ta.>> Te, oza ga gang atak va ta, kang oza ra anyimnyal ka na ká izwam ka anung asaḷ aga ntar ìtong va ta. Oza maŋg pa kwak ka ashe izwam va ta, oza í là pa, <<Re í lok atak aghánghàn aga anung ipin kang í gbáḷ na.>>

3 Ǹnyi te uSamson ra ka ta ga chu ishimshe izwam. Te, uza wong kpán oga anung nzhi aga ntar ìtong va ta, nzəng ká oga ndədar pa mparəm, kang uza yənggət oza tur le nzəng ká ndar ngga nvərang anunung, ká nkpaktak oga iyaŋ va ka izər anung nzhi va ta. Uza wur oza nak ka agar wò, kang uza kyén ká oza ga apal aɗuktum va ka mpyal aHebron.

4 Ka nvəvaŋg te, uSamson wong ɓan mmaŋ uchar uro ka mBaŋdaŋ aSorek, uva aɗiɗin pa uDelila.

5 Te oponzhi oFilisti ɓa ga atak achar va ta, kang oza là á na pa, <<Ɗak na u tàng na pa shiriri mwote uza i nyám atak ìkam wò iga nəm ayər va ta, ká asaḷ va í nəm kang i ji nkəkam, na í ran na í nəm igwan ká na. Nza uzəngtəng yi nggo i na aazurfa á ɓu ìkalong pa ìzəng ká ìgbaḷ pa ìzəng.>>

6 Te uDelila là ûSamson pa, <<N chal ɓu, nyám á mi atak va nkam ɓu nchumchum va ta i fa kà, ká asaḷ va mí ran ɓu ká kang mí ji nkam ɓu á.>>

7 USamson na amaŋ á na pa, <<A yà pa unəm a ran mi ká oga asang apipye aga nlyat ìjang pa fangshat ava na wom chit kaṯ te, nkam mi i yà wa nji aɓoshi onəm.>>

8 Te oponzhi oFilisti va ta ɓa ká oga asang apipye aga nlyat ìjang va ta á na pa fangshat, ava nna wom chit kaṯ, kang uza ran na ká oga asang va ta.

9 Uza wa ka yà ká onəm va ra anyimnyal ka ashe afu nzhi va ta. Te uDelila ləp achu á na pa, <<ÁSamson, oFilisti oma ta ka apal ishi ɓu.>> Ǹnyi te, uza páng oga asang aga nlyat ìjang va ta ɓu là pa afini va mmá mang ka ashe apər. Te, mmá nyi atak va ìkəkam bwam kà kaṯ.

10 Te uDelila là ûSamson pa, <<Dər, u tàng mi, u nap akwam á mi. Ǹyangmata mmami ka nchal ɓu, là á mi asaḷ va mí ran ɓu ká.>>

11 Te uSamson là á na pa, <<A yà pa unəm a ran mi ká oga asang apipye ava na mmá nəm inok ká oza chit kaṯ te, ìkam mi i yà wa nji aɓoshi onəm.>>

12 Te uDelila wur oga asang apipye ran na ká, kang uza ləp achu á na pa, <<ÁSamson, oFilisti oma ta ka apal ishi ɓu.>> Onəm ma ka ra anyimnyal ka na ka ashe afu nzhi va ta. Ǹnyi te, uSamson páng oga asang va ta ka awo wò ɓu là pa oga afini.

13 Te uDelila là ûSamson pa, <<Nna mmaɓu ka ntàng mi ɓa chu awalang va ta, kang mmaɓu ka nnap akwam á mi. Là á mi asaḷ va mí ran ɓu ká.>>

USamson na amaŋ á na pa, <<A yà pa unəm a tát oga nlok akpap ishi mi pa nfangshat va ta ká afini ka izər mɓuyər ngga nlok iyaŋ te, nkam mi i yà wa nji aɓoshi onəm.>> Awalang va uza ka nra nda te, uDelila tát oga nlok ishishi aga afangshat va ta ká afini,

14 kang uza ran oza ka izər mɓuyər ngga nlok iyaŋ.

Te uza ləp achu á na pa, <<ÁSamson, oFilisti oma ta ka apal ishi ɓu.>> Uza yendaḷ ka iwu nda kang uza zəp mɓuyər ngga nlok iyaŋ va ta, nzəng ká afini va mmá tát ká.

15 Te, uDelila là á na pa, <<Sang kang ɓu là pa, <m maŋ ɓu maŋ,> ǹnyi te, ìgwak ɓu nzəng ká mi kaṯ yà? U tàng mi chit nvaŋg pa nshatɗing, kang na u là atak va á mi chit nkam ɓu nchumchum va kà kaṯ.>>

16 Wa nnà ta nza nra nggo uza i pak nɗak na, ga chu awalang va ìgwak ga lak na na uza i kukú.

17 Ka nkukur te, uSamson là nnandər igwak wò á na, uza là pa, <<Nna mmá kpán ishi mi chit ká ikpal ishi kaṯ, kaḵul mmami uNazarat uva mmá gar Înan ka ashe afu anang mi na byet. A yà pa mmá kpán ishi á mi te, nkam mi i kap ká mi, kang mi yà wa aɓo onəm.

18 Awalang va uDelila ya pa uza là nnandər á wò chit te, uza re nre mmá wór oponzhi
oFilisti. Uza là pa, <<Ó ɓa kàɗi, kakul uza là nnandər ìgwak wò á mi chit.>> Te oponzhi
oFilisti ɓa atətak ká mbwai va ka awo oza.
19 Uza nak na ra nda ka apal oga isong wò, uza wór unəm uro kpat oga nlok akpap
ishishi aga afangshat va ta. Te izər ɓan nrusok ká na, kang ìkəkam kap ká na.
20 Te uDelila là pa, <<ÁSamson, oFilisti oma ta ka apal ishi ɓu.>>
Te uza yendal ka iwu nda, kang uza rəng pa, <<Mi wong mi fa wa mmatmat, ká nkam
izər mi.>> Kakul uza nyi pa uYawe kap ka wò chit kat.
21 Te oFilisti kpán na, oza zəp iwu ka na, kang oza ga ká na ka aGaza, te oza ran na ká
oga nzwar ngga acham arəzang, kang oza nak na i kpà iyam ka ashe nzhi ikan.
22 Ènyi te, akpap ishishi ɓan nfa kaɗi ka nvangva mmá kpán ishi á na chit á.

Ikú aSamson

23 Ènyangmata te, oponzhi oFilisti ɓut pa na ó yichi nləfər iyam ipápà nchumchum, na ó
shep inan oza uDagon. Kang oza là pa, <<Inan yi na igwan á yi chit ka apal aSamson
ukpa ìkum yi.>>
24 Awalang va onəm va ta ya na te, oza shep inan oza, oza i là pa,
<<Inan yi na ukpa ìkum yi chit,
ka ashe awo yi,
unəm uva nak mbin yi ra agung,
kang à gbáng onəm yi pa makmak á.>>
25 Awalang va oza ka ashe nchàng ìgwak pa makmak te, oza là pa, <<Mmá ɓa ká
uSamson, na uza á na nchàng ènyəl á yi.>> Te mmá wór uSamson ka ashe nzhi ikan, kang
uza na nchàng ènyəl ôza.
Awalang va oza nak na sat ka ishimshe oga ndar ngga ndar nzhi va ta pa mparəm te,
26 uSamson là ûyen uga ndap wò pa, <<Ga ká mi na n dok izər oga ndar va dar nzhi va
ta, na n dar izər ka izər oza.>>
27 Ènyangmata te, nzhi va ta yəl ká onunggwan, ká ochar. Nkpaktak oponzhi oFilisti
oma yà ka ta, kang onunggwan, ká ochar oma yà ka ta á chu ìkalong pa ishatɗing ka apal
ova ka ndər uSamson, nva uza kà nna nchàng nyəl oza á.
28 Te uSamson far afar ûYawe pa, <<ÁYawe uGa ngGatək, rəng ká mi. Álnan, n chal ɓu,
na ìkam á mi kaɗi nvang pa nzəng byet, na m pyát akat ka apal oFilisti, kakul iwú mi iga
ìparəm va oza zəp á.>>
29 Kang uSamson kpán oga ndar ngga ishimshe ngga mparəm va na ikam nzhi va ta.
Awuwo ari ka apal aro, kang awuwo apəram ka apal nro.
30 USamson là pa, <<Re n kú nzəng ká oFilisti va ta.>> Te uza dan ká nkpaktak ikam
wò, kang nzhi va ta shin ka apal oponzhi oFilisti, ká nkpaktak onəm va ka ashishe.
Onəm va uza gbáng ka awalang ikúku te, á yál ji ovəngva ji uza gbáng ka awalang va
uwa yà ká ìrirì.
31 Te ogənanggənang ká nkpaktak nzhi apupo fa ga yar akúkum, oza le ga li na ka
ishimshe aZora ká aEshtawol ka ashe awap apupo uManowa. USamson ka náp akwali
ôIsarila chit izun ìsəm pa ìparəm.

17

Ìchər aMika

1 Unəm uro uwa ka yà ka ìtong iga adúktum aEfrayim adɗin pa uMika.
2 Ká nda nro uza là ûnang wò pa, <<N fe u vyap unəm va wur aazurfa ɓu ìkalong pa
ìzəng ká ìgbal pa ìzəng va, dər nna ta, mmami nà n wur.>>
Te unənang là pa, <<UYawe á nak nnap-nnənan á ɓu, áyen mi.>>
3 Awalang va uza le ká aazurfa ìkalong pa ìzəng ká ìgbal pa ìzəng va ta ûnang wò te,
unənang là pa, <<Kakul kang nsur nro a kpán uyen mi kat te, n gor aazurfa mi ûYawe.
Mí kpà alakan ìchər ká akun, kang mí ɓam izəzər ká aazurfa. Ènyangmata te, mi le ká
aazurfa va ta á ɓu.>>
4 Te uMika le ká aazurfa va ta ûnang wò, kang unənang kpak aazurfa ìgbal pa ìparəm
na ûnəm uga nla ala, uva nəm alakan ìchər va ká. Te mmá nak oza ka ashe nzhi aMika.
5 Ènyangmata te, uMika me nzhi iyam ngwop kakul ìchər va ta, kang uza nəm ìlukwan
ìkwoksok ká oga ichər iro. Te uza kyer uzəngtəng ka ashe ovəvan onunggwan sat unəm
uga mpyal iyam ngwuwop.
6 Ka ashe oga nra va ta te, oIsarila yà ká uponzhi kat, udanggo i nəm iyam va ma ká
na.

7 Ka awalang va ta te, uyenzaṃ uro ka akum ìjili aLawi, uva ka yà ntəm ka aBet-Lehem aga aYahuda,
8 re ìtong va ta pa na ô ga ô ram atak va o təm kà. Uza ka ashe achen te, uza ɓa chu nzhi aMika ka ìtong iga aɗuktum aEfrayim.
9 Te uMika ɓəp na pa, <<U fa ka che yà?>>
Kang uza là pa, <<Mmami akum ìjili aLawi, n fa ka aBet-Lehem aga aYahuda, kang mmami ka nram atak pa n təm kà.>>
10 Te uMika là á na pa, <<Təm ká mi, na ú yà upo mi ká unəm uga mpyal awop mi, te mi na aazurfa á ɓu pa gbaṗchi ka ashe ìzun, nzəng ká ilukwan ɓu, ká iyaṃ-nrì ɓu.>>
11 Te uLawi va ta maṇ ká iyaṃ va uza là, kang uyenzaṃ va ta təm wa azəngtəng ka ashe ovəvan onunggwan.
12 Te uMika nak na sat unəm uga mpyal awuwop, kang uyenzaṃ va ta təm ka nzhi aMika.
13 Kang uMika là pa, <<Ǹyangmata te, n nyi chit pa uYawe iga nnəm inənaṇ á mi, kaḳul n yà ká uLawi chit unəm uga mpyal awop mi.>>

18

UMika ká akum ìjili aDan
1 Ka ashe oga nra va ta te, oIsaṛila yà ká uponzhi kaṭ. Kang akum ìjili aDan oma ka yà ka mmwo atak îshi oza pa na ó təm kà, kaḳul oma ka ya iyaṃkup iji oza chit ka ashe oga akum ìjili oIsaṛila kaṭ.
2 Te onəm aDan yak onunggwan okamkam pa otukun ka aZora ká aEshtawol pa oza á ga á song kang i gbap mbin va ta. Onəm va ta sat ka anung nkpaktak akum ijili aDan. Oza là ôza pa <<Ó ga na ó song mbin va ta.>>
Oza ga chu aɗuktum aEfrayim, te oza ga nzhi aMika, oza ra ka ta.
3 Awalang va oza ga dat ká nzhi aMika te, oza nyi uyenzaṃ uga aLawi va ta ka atak ichəchu, kang oza ga ɓəp na pa, <<Uda ɓa ká ɓu ka ta yà? Iza mmaɓu ka nnənəm ka atak va ta yà? Sang mmaɓu ka ta yà?>>
4 Uza là ôza iyaṃ va uMika ka nəm á na chit pa, <<Uza yar mi chit unəm uga mpyal awuwop, i mwa mi.>>
5 Te oza là á na pa, <<Mmayi ka nchal ɓu, ɓəp Inan, na í nyi mwote achen yi va ta i yìyà ká igwan ɗò?>>
6 Te unəm uga mpyal awop va ta na amaṇ ôza pa, <<Ó ga ká ikángkáng, kaḳul uYawe uwa yà nzəng ká wó ka ashe achen wó.>>
7 Te onəm oga otukun va ta wong ga, kang oza ɓa chu aLayish. Oza ya onəm va ta ka ntəm pa shat wa onəm oga aSidon, oza ka ntəm ká ikángkáng kang oza ka ntəm pa shat. Oza lang iyaṃ iro ka mbin oza kaṭ, kang oza dur byet. Kàɗi te, oza ra gbàṇg ká oSidon, kang oza ka nnəm ntəm nzəng ká unəm uro kaṭ.
8 Awalang va onəm va ta le ga atak ogənang oza ka aZora ká aEshtawol te, oza ɓəp oza pa, <<Ó ga ó ya sang yà?>>
9 Te oza na amaṇ pa, <<Ó wong, í ga í ru oza ká ìkum, kaḳul í ya mbin va ta chit, kang á ɓyen byet. Kang ó kali pa mwang kaṭ, ó ga na ó ri mbin va ta á yà nji wó.
10 Awalang va ó ga ó chu atak va ta te, ó ga nya onəm va ta ka ntəm pa shat. Mbin va ta bál byet, mbin ndopdop nva mí lang iyaṃ iro ka ashishe kaṭ, kang Inan na mbin va ta chit ka ashe awo wó.
11 Te, onunggwan ìgbaḷ pa ìkpaɗing ka akum ìjili aDan, ova gbar izər chit ká oga iyaṃɓáng wong ka aZora ká aEshtawol,
12 oza ga ləp apaḳ ka asaḷ ntar alum aKiriyat-Jeyarim ka ashe mbin aYahuda. Nna nak kang mí wór atak va ta pa aMahane Dan ɓa chu nda va ta.
13 Oza wong ka ta te, oza ga ìtong iga aɗuktum aEfrayim, kang oza ɓa chu nzhi aMika.
14 Te onunggwan oga otukun va ka ga ka sòng mbin aLayish, là ôgənang oza pa, <<Ó nyinyi pa ka ashe oga nzhi va ta te, nzhi nro na yà ká ìlukwan ìkwoksok, ká oga ichər ikpákpà, ká alaḳaṇ ìchər va mmá kpà ká akun kang mmá ɓam izəzər ká aazurfa ka ashishe dò? Ǹyangmata te, ó rəng iyaṃ va ó ga nnənəm.>>
15 Te oza lyep ka ta, oza ga re anung ûyenzaṃ uLawi va kà nzhi aMika á.
16 Kang onəm aDan oga ìgbaḷ pa ìkpaɗing va ka gbar izər ká iyaṃɓáng kaḳul ìkum tong ka anung asaḷ aga ntar nzhi va ta.
17 Onunggwan oga otukun va ka ga nsòng mbin va ta táng ashe nzhi kang oza wur oga ichər ikpákpà, ká alaḳaṇ ìchər va mmá kpà ká akun kang mmá ɓam izəzər ká aazurfa, ká ìlukwan ìkwoksok ìyəryər. Ǹnyi te, unəm uga mpyal awop uwa sat ka anung asaḷ aga

ntar nzhi va ta nzəng ká onəm ìgbal pa ìkpaɗing ova gbar izər ká oga iyam-wór kakul ìkum va á.
18 Awalang va onunggwan oga otukun va ta táng ashe nzhi aMika wur oga ichər ikpákpà ká alakan ìchər va mmá kpà ká akun kang mmá ɓam izəzər ká aazurfa, ká ìlukwan ìkwoksok ìyáryər te, unəm uga mpyal awop ɓəp oza pa, <<Iza mmawó ka nnənəm yà?>>
19 Te oza na aman á na pa, <<Mar, kpán anung ɓu. Ga nzəng ká yi, na ú yà upo ká unəm uga mpyal awop á yi. Kapkap pa ú yà unəm uga mpyal awop âkum ìjili aIsarila ká nva pa ú yà unəm uga mpyal awop nzhi anəm pa uzəng kat ɗò?>>
20 Awalang va unəm uga mpyal awop va ta fe pa te, ìgwak chàng na. Te uza wur oga ichər ikpákpà, ká alakan ìchər va mmá kpà ká akun kang mmá ɓam izəzər ká aazurfa, ká ìlukwan ìkwoksok ìyáryər, uza ga nzəng ká oza.
21 Te oza le ga nvang, oza nak ovan oza, ká iyamkang oza, ká nkpaktak iyam oza ka mpyal.
22 Awalang va onəm aDan ga chit gbàng ɗap ká nzhi aMika te, mmá wór onəm va ra dát ká nzhi aMika fa ɓut, oza ɓàk nvang onəm aDan ga ɓan oza.
23 Nva oza ka nnám achu í ɓàk nvang oza te, onəm aDan gaɓan ɓəp uMika pa, <<Iza nɗaktak ɓu, kang u ɓut nggatək va ta ɓu ɓàk nvang yi ká yà?>>
24 Te uMika na aman pa, <<Ó wur oga inan mi va n nəm ká unəm uga mpyal awop mi ó ga ká, ó re iyam iro á mi kat. Te sang kang ó ɓəp mi pa, <Iza nɗaktak mi yà á?>>
25 Te onəm aDan na aman pa, <<Kang wa dap ká yi kat, kat te ìgwak i wong i lak onəm oro kang oza i ru ɓu ká ìkum, te mmaɓu ká nzhi ɓu ó zhì.>>
26 Te onəm aDan ga mpyal ká achen oza. Awalang va uMika ya pa oza ji nkam wò ji te, uza gaɓan le ga nzhi wò.
27 Te onəm aDan wur oga ichər aMika ká unəm uga mpyal awuwop, kang oza kyén ga aLayish, atak va onənəm ka ntəm ká ikángkáng kang pa shat á. Oza ru oza ká ìkum gbáng oza ká ndokchi, kang oza pwak ìtong va ta ká apər.
28 Unəm uro yà pa á kam ishi onəm va ta kat, kakul oza ra gbàng ká aSidon, kang oza yà ká ngwang ishi ká unəm uro kat. Ìtong va ta ka ashe abandam aro va dát ká aBet-Rehop.
Te onəm aDan le me ìtong va ta kang oza təm ka ashishe.
29 Oza gaɓan aɗin îtong va ta le wór pa aDan wa aɗin akəka oza uDan, uva mmá mar ûIsarila. Ka yà te, mí wór ìtong va ta pa aLayish.
30 Te onəm aDan pak ìchər va ka ta, pa na ó wop, kang oza kyer uJonatan uya aGershom ununggwan, uya aMusa ununggwan, ká ovəvan onunggwan sat onəm oga mpyal awop âkum ìjili aDan ga chu awalang va mmá wur oza ka mbin va ta ga izwal.
31 Oza ga mpyal ká ngwop ìchər va aMika ka nəm, ka ashe nkpaktak awalang va nzhi Inan ka aShilo.

19

ULawi uro ká uchichar uga nnak ka nzhi pa kùk
1 Ka ashe oga nra va ta te, aIsarila yà ká uponzhi kat.
Ǹyangmata te, uLawi uro uva ka ntəm ka ashe iya ìtong iro ka ìtong iga aɗuktum aEfrayim, kam uchar va mí nak ka ashe nzhi pa kùk ka aBet-Lehem aga aYahuda.
2 Ǹnyi te, uchar va ta nəm nlang nnandər á na. Uchar va ta re na, le ga nzhi apo wò ka aBet-Lehem aga aYahuda. Nvangva uza təm chit ka ta ga chu apye pa neɗing te,
3 uɓəbar wong ga pa na ô chal na, pa uza a le á ɓa nzhi wò. Uza nzəng ká uzwal wò, ká oga azhaki pa aparəm. Uchar va ta tar ká na ka ashe nzhi apo wò, kang awalang va ugugwar ya na te, uza kam na ká nchàng ìgwak pa gənggəng.
4 Te ugugwar, upo achar va ta kpán na pa uza á təm ká wó pa ɗap kang, te uza təm ká oza nra pa ishatɗing, oza ka nri, oza i wá, kang oza i ra ka ta.
5 Ka nra ngga nneɗing te, unəm va ta wong ká iɓotak pa na ó ga, ǹnyi te, upo achar va ta là ûgwar wò pa, <<Ri iyam-nrì iro kang ɓu ga.>>
6 Te mparəm oza le təm kang oza ri, oza wá nzəng. Ka nvəvang te, upo achar va ta là á na pa, <<Kusuk, le ra kàɗi, na u na nfe nchàng îzər ɓu.>>
7 Unəm va ta wong pa na ô ga te, ugugwar pak nchal na pa uza sat kang, te uza man ra kàɗi.
8 Ka nra ngga ntukun te, uza wong ká iɓotak kàɗi pa na ô ga te, upo achar va ta là pa, <<Ri iyam iro kang, na u lok alum á ɓan ntar kang ɓu ga.>> Te mparəm oza va ta təm kang oza ri iyam-nrì nzəng.

9 Awalang va unəm va ta ká uchəchar va uza nak ka ashe nzhi pa kùk, ká uzuzwal
wong pa na ó ga, te ugugwar, upo achar va ta la á na pa, <<Dər, ǹyangmata alum dát chit
i tar, le ra iyam ɓu ka ta. Atak dát chit i kpàr, ra na u na nfe nchang îzər ɓu. Ipin ká
ìɓotak te, ɓu wong ɓu kpán asal ɓu.>>
10 Ǹnyi te, unəm va ta ɗom pa ô ra lap kat. Te uza wong kpán asal wòl ìsu aJebus, nna
mí wór aUrushelima á. Uza nzəng ká oga azhaki wò aga nkongkong pa mparəm, ká
uchəchar va uza nak ka ashe nzhi pa kùk va á.
11 Awalang va oza dát ká aJebus kang alum kwangtal chit te, uzwal va ta là ûnəm uga
nzhi wò pa, <<Re í tong ka ashe ìtong oJebusi va ta, na í ra ka ta.>>
12 Te unəm uga nzhizhi na aman á na pa, <<Í yà ká nra ka mbin oɗyanəm kat, kakul
onəm oga ìtong va ta oIsarila kat. Kakul nva ta te, í watar í ga aGibeya.>>
13 Kang uza là ûzwal wò pa, <<Ba na í ɗak í ga i chu aGibeya, kat te, aRama, kang í ra
ka atak aro ka ashe ìtong va ta.>>
14 Te oza watar, oza ɓa chu aGibeya iga mbin aBenjamin yà alum ka ntar,
15 kang oza tong ka ta, pa na oza á ra ka aGibeya. Oza ga təm ka ashe agbagba ìtong va
ta, ǹnyi te, unəm uro yà kam oza táng ashe nzhi wò ká pa oza á ra kat.
16 Oma ka ta na te, unəmgbak uro ka ìtong iga aɗuktum aEfrayim, uva ka ntəm ka
aGibeya, atak va onəm oga akum ìjili aBenjamin təm kà, ka nle ka atak inok ka ashe
iram wò ká arurong.
17 Awalang va uza wong ká ìwu kang a ya unəm uga achen va ta təm ka agbagba aga
ìtong va ta te, unəmgbak va ta ɓəp na pa, <<U fa ka che yà? Mmaɓu ka ngga che yà?>>
18 Te unəm oLawi va ta na aman á na pa, <<Í fa ka aBet-Lehem ka ashe aYahuda,
mmayi ka ngga iya ìtong iro ka mbin ngga aɗuktum aEfrayim, n fa ka ta na. N ga
aBet-Lehem ka aYahuda, kang ǹyangmata te, mmami ka ngga atak nzhi aYawe, kang
ǹnyi te, unəm uro yà kam mi tar nzhi wò ká, pa na n ra ka ta kat.
19 Na í yà ká ìpəpa ká nrì kakul oga azhaki yi, kang na í yà ká nzəngkəng ká ndəng
ìbangbang kakul ishi yi ozwal ɓu, mmami, ká uchar va ta, ká uyenzam va nzəng ká yi á.
Í lang iyam iro kat.
20 Te unəmgbak va ta là pa, <<Ntəm ikángkáng á yà nzəng ká wó. Re n mwa nkpaktak
nɗom wó á wó. Kang ó ra ka ashe agbagba kat.>>
21 Te uza kam oza ga nzhi wó ká, na nrì ôga azhaki oza. Ka nvangva oza nal ashar oza
chit te, oza ri kang oza wá.
22 Oma ka ashe nfe nchàng oza te, onunggwan onga oro ka ashe ìtong va ta ɓa gang
nzhizhi. Oza i nám anung nzhi, kang oza i là ûnəmgbak va ta, uwa unəm uga nzhi pa,
<<Fa ká unəm va ɓa nzhi ɓu, na í ra ichar ká na.
23 Te unəm uga nzhi va ta fa ga atak oza, là nnap ká oza pa, <<Pa kat ógənang mi. Kang
ó nəm inga kat. Unəm va ta unəmchən mi, kang ó nəm apir iyam iga ìwuswa va ta kat.
24 Dər, uyen mi uchar uwa ta uva uwa nyi ununggwan chit kat á, ká uchəchar va uza
nak ka ashe nzhi pa kùk. Re n fa ká oza á wó, na ó nəm iyam va ká oza ó ɗom. Ǹnyi te,
kang ó nəm iyam ìwuswa ûnəm va ta kat.>>
25 Ǹnyi te, onəm va ta gwong achwang ka na kat. Te unəm uga aLawi va ta fa ká
uchəchar va uza nak ka ashe nzhi pa kùk ôza ka agbai, kang onəm va ta ra ká uchar va
ta ká ìfan, oza i pang izər ká na ka ashe ìzwam va ta ga chu anung ìpin. Nna chit te oza re
na ɗak ga.
26 Atak tàn te, uchar va ta le ga nzhi va unəm uga nzhizhi kà, ru ka anung asal nzhi,
kang uza ra ka ta atak ga ghan.
27 Awalang va unəm uga nzhizhi wong ká ìpin bol anung nzhi pa na ká ò ga mpyal ká
achen wò te, uza ya uchəchar va uza nak ka ashe nzhi pa kùk ra chit ka anung asal nzhi
i yichi awo i ga izər anung nzhi.
28 Uza là ûchar va ta pa, <<Wong, na i ga.>> Ǹnyi te, uza lyen á na kat. Te unəm va ta
yar na nak ka apal azhaki wò, kang uza kpán asal ga nzhi wò ká.
29 Awalang va uza chu nzhi wò te, uza yar ìkpal, uza nyat ìzhe achəchar va uza nak ka
ashe nzhi pa kùk, ngbang ká ngbang pa ngbapchi aman pa aparəm, kang uza re nre ká
ngbang pa nzəng nza akum ìjili nggo ka ashe nkpaktak mbin aIsarila.
30 Kang nza unəm nggo va ya te, i là ûwan wò pa, <<Á ɓan ka ilum va í re aMasar te,
nna mmá fe apir nnap va ta chit kat, kang nna mmá nəm apipir chit ka ashe mbin
aIsarila kat. Ó rəng nnap kà. Nkpak pa í nəm iyam iro. Í là nnàp kà.

20

OIsarila nyám ntàn âkum ìjili aBenjamin

1 Te nkpaktak onəm oga aIsaɾila, ɓan ka aDan ga chu aBeyersheba, kang ká mbin aGileyat fa ɓut ka anung zəngtəng ka mpyal aYawe ka aMizpa.
2 Te onəm oga mpyal nkpaktak oga akum ìjili aIsaɾila, yar atak nsat oza ka ashe nggatək onəm Inan, onunggwan ìkalong ìgbal pa ìneɗing ká oga ndokchi.
3 Onəm aBenjamin fe pa oIsaɾila ga chit ga ɓut ka aMizpa. Te oIsaɾila là pa, <<Là á yi, nza asal iyam inga va ta fa yà?>>
4 Te unəm oLawi, uɓar achar va mmá gbál te, á là pa, <<Mmami ká uchar mi va n nak ka ashe nzhi pa kùk í ɓa aGibeya, ìtong va iji onəm aBenjamin pa na í ra ka ta.
5 Ka ìzwam va ta te, onəm oga aGibeya wong ɓa gang nzhi va n ra kà pa na ó gbál mi. Oza ra ká uchar mi va n nak ka ashe nzhi pa kùk ká ìfan, kang uza kú.
6 Te n yar uchar mi va n nak ka ashe nzhi pa kùk va ta, n nyat na ngbaŋ pa ɗongɗong, kang n re nre ká ngbaŋ pa nzəng nzza nkap mbin ka ashe iyamkup aIsaɾila, kakul oza nəm iyam inga ká iyam iga ìwuswa va ta ka ashe aIsaɾila.
7 Ǹyangmata te, nkpaktak wó onəm oga aIsaɾila, ó là iyam va í ga nnənəm ka apal nnap va ta.>>
8 Te nkpaktak onəm va ta wong tong wa anəm pa uzəng kang oza là pa, <<Unəm uro yà ka ashe yi i ga nzhi kat. I nəm kat, unəm uro yà ka ashe yi i le nzhi wò kat.
9 Ǹnyi te, iyam va ta iga nnənəm âGibeya. Í màng ayàk na í yàk onəm va i ga i ru oza ká ìkum ká asal va mí ga ká.
10 Í ga nyak uzəng ka ashe agbapchi ka ashe onunggwan oga nza akum ìjili nggo ova i ɓa ká iyam-nrì ôshozha. Kang aɓoshi oshozha te, i ga i nyám ntàn ônəm oga aGibeya ka aBenjamin kakul iyam ìwuswa va oza nəm ka ashe aIsaɾila.
11 Wa nnà ta nkpaktak oIsaɾila ɓut kang oza gwang ishi wa anəm pa uzəng ka apal ìtong va ta.
12 Te oga akum ìjili oIsaɾila re nre ká onəm oga nre ga ashe akum ìjili aBenjamin, kang a là pa, <<Nza apir iyam inga ó nəm wa nta yà?
13 Ǹyangmata te, ó na onunggwan onga oga aGibeya va ta á yi na í gbáng oza, na í fa ká iyam inga va ta ka ashe aIsaɾila.>>
Ǹnyi te, onəm aBenjamin gwong achwang kà oza kat.
14 Te onəm aBenjamin fa ka ashe oga itong oza ɓa ɓut ka aGibeya pa na ó lung ìkum ká oIsaɾila.
15 Ka nda va ta te, onəm aBenjamin ɓut onəm ìkalong ìsəm pa ìparəm aman pa kpaɗing ova ká oga ndokchi, oza fa ka ashe oga itong oza ga gwang ká onəm ìgbal pa ìfangshat oga nnyi ìkum va ka ntəm ka aGibeya á.
16 Ka ashe nkpaktak oshozha va ta te, onəm oyákyàk oga nnəm inok ká awo apəram oma yà ìgbal pa ìfangshat. Nza uzəngtəng oza nggo, i màng ìpang ká nchwalak i ləp akpap ishi pa izəng, i yà ká mpat kat.
17 Ǹnyi te, oIsaɾila ɓut oshozha oga ǹnyi nlung ìkum ìkalong ìgbal pa ìneɗing ova ká oga ndokchi, akum ìjili aBenjamin yà ka ashishe kat.
18 OIsaɾila wong ga aBetel kang oza ɓəp Inan pa, <<Nza akum ìjili i ga i ru onəm aBenjamin ká ìkum mpyal yà?>>
Te uYawe na aman pa, <<Akum ìjili aYahuda oma i ga mpyal.>>
19 Ìpin fa kpak te, onəm oga aIsaɾila wong kang oza ga ləp apak dát ká aGibeya.
20 OIsaɾila fa pa na ó ru onəm aBenjamin ká ìkum, kang oza yar atak nsat kakul nlung oza datkulung ká aGibeya.
21 Te onəm aBenjamin fa ka ashe mbin aGibeya kang oza gbáng oIsaɾila ìkalong ìsəm pa ìparəm aman pa parəm ká nda va ta.
22 Ǹnyi te, oIsaɾila na nkam irəng ôwan oza, kang oza fa ga yar atak nsat oza kàɗi ka atak va oza ka tong kà, ka nra ngga nggəshi á.
23 Kakul oIsaɾila ka ga aBetel chit, kang oza yéng ka mpyal aYawe ga chu anung arurong. Kang oza ɓəp uYawe pa, <<Í ga na í lung ìkum ká ogənang yi onəm aBenjamin kàɗi ɗò?>>
Te uYawe na aman ôza pa, <<Ó ga, na ó lung oza.>>
24 Te oIsaɾila fa ga pa na ó lung ìkum ká onəm aBenjamin kàɗi.
25 Ǹnyi te, onəm aBenjamin fa ka ashe mbin aGibeya kàɗi kakul nlung oza, kang oza gbáng oIsaɾila ìkalong pa ìgbapchi aman pa nanne, nkpaktak oza ká oga ndokchi.
26 Te nkpaktak onəm oga aIsaɾila, oma nkpaktak oshozha, kyén ɓa ga aBetel, kang oza təm ka ta, i yéng ka mpyal aYawe. Oza yar ndəng gbal ká nda va ta ga chu anung arurong, kang oza na iyam inana iga nshì, ká iyam inana iga ntəm ikángkáng ûYawe.

27 Te onəm oga aIsaɾila ɓəp uYawe kàɗi. Ka̱ ashe oga nra va̱ ta te, aakwati aga nsar
nnap-nlà Inan nna ka̱ yà ka̱ aBetel,
28 kang uFinehas uya aEleyazar uka aHaruna uwa ka̱ yà unəm uga mpyal awop. Kang
oIsaɾila ɓəp uYawe pa̱, <<Í ga na i lung ogənang yi onəm aBenjamin kàɗi ro, ka̱t te, i re
dò?>>
Te uYawe na ama̱n pa̱, <<Ó ga, ka̱kul ìpin te, mi ga nna oza̱ ka̱ ashe awo wó.>>
29 Te oIsaɾila nak onəm ra anyimnyal gang aGibeya.
30 Ka̱ ìlum ìga ishatɗing te, oIsaɾila fa ga yar atak nsat oza̱ ka̱kul nlung onəm
aBenjamin ka̱ aGibeya wa nva̱ oza̱ ma nəm á.
31 Awalang va̱ onəm aBenjamin fa ìkum ka̱ oza̱ te, mmá dap oza̱ ga gbàng ká ìtong va̱
ta. Oza̱ ɓan ngbáng oIsaɾila wa mmatmat, kang oIsaɾila ìsəm pa̱ ishatɗing tàk ka̱
agbagba afini ká oga anang asa̱l va̱ i ga aBetel ká ava̱ i ga aGibeya á.
32 Nva̱ onəm aBenjamin ka̱ nlà pa̱, <<Mmayi ka̱ nnəm igwan ka̱ apal oza̱ wa nva̱ ka̱ i
nəm matmat>> te, onəm oga aIsaɾila ka̱ nlà ǹnyi pa̱, <<Re í dap oza̱ á fa á re ashe ìtong á
ga apal oga anang asa̱l.>>
33 Nkpaktak oshozha oIsaɾila chəng re atak oza̱ kang oza̱ ga wur oga atak nsat ka̱
aBaal Tamar. Te oIsaɾila va̱ ra anyimnyal ka̱ asa̱l ntar alum aGibeya wong fa ìkum.
34 Te oshozha oIsaɾila oga nnyi ìkum ìkalong pa̱ ìgbə̱pchi ru aGibeya ká ìkum. Ìkum va̱
ta sur byet, ǹnyi te onəm aBenjamin nyi pa̱ nnap va̱ ta i ga mɓa̱ng ôza̱ ka̱t.
35 Te uYawe nəm igwan ka̱ apal onəm aBenjamin ka̱ mpyal oIsaɾila, kang ka̱ ìlum va̱ ta
te, oIsaɾila gbáng onəm aBenjamin ìkalong ìsəm pa̱ ìparəm ama̱n pa̱ tukun ká ìgba̱l pa̱
ìzəng, nkpaktak oza̱ onəm ova ká oga ndokchi.
36 Nna chit te, onəm aBenjamin nyi pa̱ mmá ri wó chit ká ìkum.
Ǹyangmata̱ te, oIsaɾila ka̱ chəng ka̱ mpyal onəm aBenjamin ka̱kul oza̱ da̱ɾ nkam ka̱
oshozha va ka̱ ra anyimnyal dat ká aGibeya á.
37 Ovəngva̱ ka̱ ra anyimnyal fa pa̱ kəlak táng kang a zàl ka̱ ashe ìtong aGibeya, te oza̱
gbáng nkpaktak onəm va̱ ka̱ ashe ìtong va̱ ta ká ndokchi.
38 Oza̱ ka̱ nak chit pa̱ nggù i wong pa̱ makmak ka̱ ashe ìtong va̱ ta wa ìlulu, nna i sat
iya̱m iga ǹnyám ìpir nnap ka̱ ishimshe oIsaɾila ká ovəngva̱ ra anyimnyal.
39 OIsaɾila i ya nggù va̱ ta te, oza̱ i ga̱ɓa̱n, kang i ru onəm aBenjamin ká ìkum.
Onəm aBenjamin ka̱ ɓan ngbáng oIsaɾila chit ga chu onəm ìsəm pa̱ ishatɗing, kang
oza̱ i là pa̱, <<Mmayi ka̱ nnəm igwan ká oza̱, wa ngga nggəshi va.>>
40 Ǹnyi te, awalang va̱ nggù ɓan ǹnənggət chit ka̱ ashe ìtong va̱ ta te, onəm aBenjamin
ga̱ɓa̱n, kang oza̱ ya nggù i wong ka̱ ashe nkpaktak ìtong oza̱ i ga apaɓur.
41 Te onəm oga aIsaɾila ga̱ɓa̱n ru oza̱ ká ìkum, kang onəm aBenjamin tán ká ayər ka̱kul
oza̱ nyi ɗak pa̱ nɗaktak ya oza̱ chit.
42 Te oza̱ ga̱ɓa̱n chəng ka̱ mpyal oIsaɾila, oza̱ wòl asa̱l nzam mmaləng, ǹnyi te, oza̱ bar
ka̱ atak ìkum va̱ ta ka̱t. Kang oIsaɾila va̱ fa ka̱ ashe oga itong gbáng oza̱ ka̱ ta.
43 OIsaɾila gang onəm aBenjamin, oza̱ ɓak oza̱ kang oza̱ ga kpán oza̱ ka̱ asa̱l nfa alum
aGibeya.
44 Onəm aBenjamin ìkalong pa̱ ìgbə̱pchi ama̱n pa̱ na̱nne kú. Nkpaktak oza̱ te, onəm
okamkam.
45 Aɓo ovəngva̱ re te, ga̱ɓa̱n, chəng táng ashe nzam mmaləng ga asa̱l ìpang aRimmon,
ǹnyi te, oIsaɾila gbáng oza̱ ìkalong pa̱ ìtukun ka̱ apal oga anang asa̱l. Oza̱ pak inok mɓàk
nva̱ng oza̱ ga chu aGidom, kang oza̱ gbáng onəm ìkalong pa̱ ìparəm kàɗi.
46 Ká nda va̱ ta te, mmá gbáng onəm aBenjamin ìkalong ìsəm pa̱ ìparəm ama̱n pa̱
tukun, nkpaktak oza̱ oshozha okamkam ova ká oga ndokchi.
47 Ǹnyi te, onəm ìgba̱l pa̱ ìkpə̱ɗing ga̱ɓa̱n chəng táng nzam mmaləng ga ìpang
aRimmon. Oza̱ təm ka̱ ta apye pa̱ neɗing.
48 Te oIsaɾila le ga mbin aBenjamin, kang oza̱ gbáng nza̱ iya̱m iga ririˋ nggo ka̱ ashe
oga itong va̱ ta ká ndokchi, nzəng ká iya̱mkang, ká nza̱ iya̱m nggo va̱ oza̱ ya á. Kang oza̱
pwak nkpaktak oga itong va̱ oza̱ táng ashishe.

21

Ochar ka̱kul onəm aBenjamin

1 Onəm oga aIsaɾila ka̱ sóng anung chit ka̱ aMizpa pa̱, <<Unəm uro yà ka̱ ashe yi i na
ivang ká uyen wò uchar ûnəm uga aBenjamin ka̱t.>>
2 Te onəm va̱ ta ga aBetel, kang oza̱ təm ka̱ ta ka̱ mpyal Inan ga chu arurong, kang oza̱
gham achu ká ayə́ng pa̱ gənggəng.

3 Oza là pa, <<ÁYawe, Inan iga aIsarila, iza nak kang iyam va ta fa ka ashe aIsarila yà? Kakul iza kang mí lang akum ìjili pa izəng ka ashe aIsarila ka nda va ta yà?>>
4 Ìpin fa kpak ká ìɓotak te, oIsarila me atak nshì iyam awop, kang oza na oga iyam inana iga nshì ká oga iyam inana iga ntəm ikángkáng.
5 Te oIsarila ɓəp pa, <<Nza akum ìjili ka ashe nkpaktak aIsarila ga nzəng ká yi ka aMizpa ka awalang va í ɓut ka mpyal aYawe kat yà?>> Kakul oza ka yar nsóng anung chit pa, unəm va pa káp yang ká mɓa mɓut ka mpyal aYawe te, nkpak mí gbál na.
6 OIsarila dər akum ìjili aBenjamin ugənang oza ká nrwa ìgwak, kang oza là pa, <<Mmá gbál akum ìjili iro chit pa izəng le ka ashe aIsarila ká nda va ta.
7 Í nəm sang kang í ya ochar ôvəngva re ta yà? Kakul ka í sóng anung chit ká uYawe pa í yà ká nna ovanchar yi ôza ka ìvang kat.>>
8 Te oza ɓəp pa, <<Nza akum ìjili ka ashe aIsarila yang ga mɓut yi ka mpyal aYawe ka aMizpa kat yà?>> Te oza nyi pa unəm uro yà ɓa mɓut nggatək va ta ka ashe akum aJabesh-Gileyat kat.
9 Kakul awalang va oza kung onəm pa kpaktak te, oza ya unəm uga aJabesh-Gileyat uro ka ta pa uzəng kat.
10 Te nggatək va ta re nre ká onunggwan oga nyi nlung ìkum ìkalong pa ìgbapchi aman pa parəm pa oza á ga, na oza á gbáng nkpaktak onəm oga ntəm ka aJabesh-Gileyat ká ndokchi, nzəng ká ochar, ká ovan kpa.
11 Oza là ôza pa, <<Iyam va ta ó ga nnənəm, ó gbal nkpaktak onunggwan, ká nza uchar nggo va nyi ununggwan chit á.>>
12 Ka ashe onəm oga ntəm ka aJabesh-Gileyat te, oza ya ovanɓyen ìgbal pa ìnedîng ova oma nyi onunggwan chit kat, kang oza ɓa ká oza ka apak ka aShilo ka ashe mbin ngga aKanana.
13 Te nkpaktak nggatək oIsarila re nre ngga ntəm ikángkáng âɓo onəm aBenjamin va ka ntəm ka ashe ìpang aRimmon pa, ìkum kur chit.
14 Te onəm aBenjamin le nzhi ka awalang va ta, kang mmá na ovanɓyen oga aJabesh-Gileyat oga ìgbal pa ìnedîng va mmá re ká ririrì ôza tong ochar oza. Ǹnyi te, ovanɓyen va ta gàng oza kat.
15 Te aɗor ga onəm va ta ka apal onəm aBenjamin, kakul uYawe re mɓol nro chit ka ashe oga akum ìjili aIsarila.
16 Te onəmgbak oga mɓut ɓəp pa, <<Mmá zhì nkpaktak ochar va ka ashe akum ìjili aBenjamin chit. Í nəm sang kang í ya ochar âɓo ovəngva re yà?
17 Nkpak pa mmá yà iyamkup âɓo akum ìjili aBenjamin va bar, na kang mmá dəkən akum ìjili iro ka ashe aIsarila kat
18 Káp ka nna te, í yà ká nna ovanchar yi ôza ka ìvang kat, kakul mmayi oIsarila ka í sóng anung chit pa, <Unəm va pa káp á na uyen wò ìvang ônəm aBenjamin te, uza sat unəm uvyápvyàp chit.>
19 Ǹnyi te, ó dər, nnəm nchàng izər aYawe, va mí nəm nza ìzun nggo ka aShilo te, á dat chit. Ìtong aShilo ra ka asal mpal aBetel, ka asal nfa alum anang asal va i wong ka aBetel kang i ga aShekem, ka asal nkwandal aLebona á.>>
20 Te oza là ônəm aBenjamin pa, <<Ó ga na ó ra anyimnyal ka ashe oga ìram ìbangbang,
21 na ó lok atak. Awalang va ovanɓyen oga aShilo i fa ngbap nzam te, ó ghan ó fa ka ashe oga iram ìbangbang, na udanggo ka ashe wó á kpán uyenchar pa uzəng ka ashe ovanɓyen va ta ká ìfan á ga ká, na á yà uchəchar. Te ó le mbin aBenjamin iyam wó.
22 Kang awalang va opo oza ká ogənang oza i ɓa ká nnap-nlà ka atak yi te, í là ôza pa, <Í chal wó chal, ó kamshi yi ka atak nre oza pa á kam ovanchar wó, kakul í ya ochar ôza ka awalang nlung ìlum kat. Ó yà ká mpat ngga mɓəkchi nsóng anung wó kat, kakul mmawó na ó na ovan wó ôza ka ìvang kat.> >>
23 Te onəm aBenjamin nəm wa nva mmá là ôza á. Awalang va ovanɓyen ka ngbap nzam te, nza uzəngtəng oza nggo kpán uyenchar pa uzəng ka ashe ovanɓyen va ta ga ká pa á təm uchəchar. Te oza le mbin iyamkup oza, kang oza me oga itong oza kàɗi, təm ka ashishe.
24 Ka awalang va ta te, oIsarila lyáng ka ta, udanggo ga nzhi ka atak akum ìjili wò ká akum wò, udanggo le atak iyamkup wò.
25 Ka ashe oga nra va ta te, oIsarila yà ká uponzhi kat, kang udanggo i nəm iyam va ma ká na.

aRut
ARut UElimelek Ká̱ Onəm wo Ka̱ aMowap

UElimelek ká̱ onəm wo ka̱ aMowap

1 Ka̱ ashe nra va̱ onəm oga nnáp akwali kà̱ nnəm iponzhi te, ayang fa ka̱ ashe mbin, te
unəm uga aBet-Lehem ka̱ aYahudi wong ga təm kà̱ mbin aMowap ká̱ uchar wò ká̱ ovan
wò onunggwan pa̱ oparəm.
2 Aɗin anəm va̱ ta pa̱ uElimelek, aɗin achəchar pa̱ uNa'omi, kang aɗin ovəvan oga
oparəm pa̱ uMalon ká̱ uKiliyon. Oza̱ onəm oga aEfraita kà̱ aBet-Lehem ka̱ mbin
aYahudi. Oza̱ ga təm ka̱ mbin aMowap.
3 Te uElimelek uɓar aNa'omi kú, re na ká̱ ovəvan oga oparəm.
4 Te oza̱ ka̱m ichar ká̱ ovan oMowap. Aɗin aro pa̱ uOrfa kang a ji á ro pa̱ uRut. Oza̱
təm ka̱ ta ìzun pa̱ igbapchi.
5 UMalon ká̱ uKiliyon mparəm oza̱ kú kpa, kang a re uNa'omi ovan yà ka̱t ubar yà ka̱t.

UNa'omi ká̱ uRut le aBet-Lehem

6 UNa'omi fe pa̱ uYawe song onəm wò chit, na iya̱m-nrì ôza̱ kà̱ mbin aYahudi. Te uza̱
ká̱ oká wò yar pa̱ ó re mbin aMowap.
7 Oza̱ re atak va̱ uza̱ ka̱ yà kà̱ ká̱ oká wò pa̱ oparəm, oza̱ kpán asa̱l nle mbin aYahudi.
8 Te uNa'omi là oká wò oga oparəm va̱ ta̱ pa̱, <<Nza̱ uzəngtəng wó nggo a le aga nzhi
ka̱ atak anang wò. UYawe a nəm ikin a wó wa nva ó nəm á mi ká̱ ôbar wó va̱ kú.
9 UYawe á nak nza̱ uzəngtəng wó nggo á vang ka̱ɗi na a ya njul ka̱ nzhi aɓar wo.>> Te
uza̱ bur oza̱ kang oza̱ yə́ng pa̱ gbáṉgbáṉg,
10 te oza̱ là á na pa̱, << Í le nzəng ká̱ ɓu ka̱ atak onəm ɓu.>>
11 UNa'omi là oza̱ pa̱, <<Ó le, ovan mi, ka̱kul iza̱ kang ó ga nzəng ká̱ mi yà? Ǹ na ǹyà
ka̱ ovan onunggwan oro ka̱ ashe afu mi ova i ga nnyang oɓar wo ɗò?
12 Ó le ó ga ovan mi, ka̱kul igbák mi watar nva̱ chit pa̱ n yà ká̱ uɓar. A yà pa̱ nna n yà
ká̱ nnak ìgwak kà̱ uɓar ká̱ ìzwam iga nda kang n mar ovan onunggwan,
13 te ó lòk oza̱ i nyang ɗò? Ó váng ka̱t ka̱kul oza̱ ɗò? Pa ka̱t ovan mi, ó nyi pa̱ i nəm kat,
ka̱kul nlak ìgwak mi mak ji nji wó byet, ka̱kul uYawe wa ɓa ka̱ mɓək anung va̱ ta̱ á mi.>>
14 Te oza̱ yə́ng pa̱ gbáṉgbáṉg kàɗi. UOrfa bur ukà wò là nlyang á na, kang uRut yang á
na ka̱ izər.
15 <<Dər>> UNa'omi là uRut pa̱, <<Ukpàt ɓu le chit ga atak onal wò ká̱ ínan wò. Le, ga
nvəva̱ng.>>
16 URut là á na pa̱ <<Kang wa chál mi pa̱ n le kà̱ nvang ɓu ka̱t, atak va ɓu ga te mi ga
nna, kang atak va̱ ɓu təm kà̱ te, mi təm ka̱ ta nà, onəm ɓu i yà onəm mi kang Inan ɓu i
yà Inan mi.
17 Atak va̱ ɓu kú kà̱ te, ka̱ tá na mi kú, kang ka̱ ta na kpa mí li mi. Inan a pyát á mi a yà
pa̱ ikú à kap mi ka̱ ɓu ka̱t á.>>
18 Nva̱ngva̱ uNa'omi ya uRut yar chit pa̱ ò ga nzəng ká̱ wò te, uza̱ re nchál na.
19 Mparəm oza̱ chen oza̱ ɓa aBet-Lehem. Nva̱ngva̱ oza̱ ɓa chu aBet-Lehem te,
nkpaktak ìtong lan ka̱kul oza̱, kang ochar là pa̱, <<uNa'omi wa ta̱ ɗó?>>
20 Te uza̱ là oza̱ pa̱, <<Kang ó wór mi pa̱ uNa'omi ka̱t, ó wór mi pa̱ uLakgwak, ka̱kul
Uga iChumchum nak irirì mi ka̱ ashe nlak ìgwak pa̱ makmak.
21 N ga ká̱ iya̱m pa̱ kyák kang uYawe le ká̱ mi ulakchi. Sang kang ó wór mi pa̱ uNa'omi
yà, nna uYawe nəm avyal ká̱ mi kang Uga iChumchum nak mi ka̱ ashe nɗaktak.>>
22 Wa nna ta̱ uNa'omi le ká̱ ukà wò uRut uyen oMowap, uva fa nzəng ka̱ na ka̱ ashe
mbin aMowap oza̱ ɓa aBet-Lehem kà̱ mɓan nkpám ibəshi.

2

URut nəm inok ka̱ ashe ìram aBowaz

1 UNa'omi uwa yà ká̱ unal aɓar wò unəm uga ndur ka̱ akum aElimelek, aɗiɗin pa̱
uBowaz.
2 URut uyen oMowap là ûNa'omi pa̱, <<Re ń ga ashe ìram ń chak nva̱ng ìbəshi kà̱ nva̱ng
ànəm va kpaktak nyám ikin á mi.>> Te uza̱ ma̱n á na pa̱, <<Ga, ayen mi.>>
3 Te uza̱ ga chu ashe ìram ìro kang à ɓàn nchák nva̱ng ìbəshi kà̱ nva̱ng onəm oga
nkpám iya̱m. Ìram va̱ ta iji aBowaz unəm uga akum aElimelek.

4 Ta byet te, uBowaz vàng ka aBet-Lehem kang uza re anung ônəm oga nkpám iyam pa, <<UYawe á təm nzəng ká wó.>> Oza là á na pa, <<UYawe á nak nnap nnənan á ɓu.>>
5 Te uBowaz ɓəp ukpari wò uga ndər ishi onəm oga nkpám iyam pa, <<Uyen ɓyen à da ta yà?>>
6 Te unəm uga ndər ishi onəm oga nkpám iyam va ta na á man á na pa, <<Uyen ɓyen uga mbin aMowap va ɓa nzəng ká uNa'omi.
7 Uza chál pa mmá man á wò na ô chák nvang ìbəshi kà nvang onəm oga nkpám iyam. Uza ɓàn nchɔ́chak ká ìpin á jul kà kat, nna ta kang uza kà njul pa ɗap.>>
8 Te uBowaz là ûRut pa, <<Fe ayen mi, kang wa re ashe ìram iva ta wa ga nchák nvang ìbəshi ka ashe ìram ikak kat, chen nzəng ká ovan ɓyen oga nnəm inok á mi.
9 Ìwu ɓu á yà ka apal ìram va oza kà nkpɔ́kpam, kang ɓù chen kà nvang oza. N ɗat ovan nzam vata chit pa kang oza á dok ɓu kat, kang ndəng á gbal ɓu te, ga ɓù tók ka ashe oga abang va ovan nzam ɗyang kang ɓù wá.>>
10 Te uRut ɓəram kà mbin kwangtal ishi là á na pa, <<Sang kang n ya nnap nnənan ka atak ɓu, u nak ishi ká mi, nnà mmami uɗyanəm yà?>>
11 Te uBowaz na aman á na pa, <<Mmá shàl á mi chit, nkpaktak iyam va u nəm ûkà ɓu nvangva uɓar ɓu kú, ká nva u re upon ɓu ká unang ɓu ká mbin onəm ɓu kang u ɓa atak onəm va u nyi chit ká nlám kat.
12 UYawe á mwa iyam va u nəm. Re amwa ɓu á yà pa súr ka atak aYawe Inan oga aIsarila, uva u ɓa nram mbwam ka ashe abasəmbasəm.>>
13 Te uRut là pa, <<Re ń ga mpyal ká ǹya nnap nnənan ka atak ɓu anəm uga nzhi mi, kakul u sak mi chit kang u là nnap îgwak àzwal ɓu káp ká ǹva pa n yà uzəngtəng ka ashe onəm oga nnəm inok á ɓu kat.>>
14 Awalang aga nrí iyam-nrì nəm te, uBowaz là ûRut pa, <<Ba ta na ú kam iyam-nrì, kang ɓù zwap ka ashe ndəng ìbangbang nsámsám.>>
Te uza təm dat ká onəm oga nkpám iyam kang uBowaz yichi nzəngkəng á na. Uza ri afu yól na aɓuɓo le.
15 Nvangva uRut wóng pa ô chák nvang ibəshi te, uBowaz na nnap-nlà ônəm wò pa, <<Re uza á chák ka atak va mma nak isarsar kà kpa, kang ó na ìwuswa á na kat.
16 Ó zàp isanglang ka ashe isarsar kpa ó re na uza á wur, kang ó ran ká na kat.
17 Wa nnà ta uza chák nvang ibəshi á ga chu anung arurong, kang uza pək iyam va uza chák te, ibəshi chu ikpáng pa iparəm.
18 Uza yar tar ashe ìtong ká, kang uza nyám ûkà wò iyam va uza chák. Uza fa ká aɓo iyam-nrì va uza ri na á na.
19 Ukèka ɓəp na pa, u chák nvang ibəshi va ka chè nda yà? U nəm inok ka chè yà? Nnap nnənan á təm nji ànəm va nak ishi ká ɓu.>>
Te uRut là ûkà wò unəm va uza nəm inok ka na nda. Uza là pa, <<Adidin pa uBowaz.>>
20 UNa'omi là ûRut pa, <<UYawe va kap ká nnəm ikin ônəm oga ririrì ká onəm okúkú kat, te á nak nnap nnənan á na.>> Kang uNa'omi ga mpyal ká nlà á na pa, <<Unəm va ta unàl yi uga ndatkulung, uza uzəngtəng ka ashe onəm yi oga akup.>>
21 Te uRut uyen oMowap á là pa, <<Nnà ká nkukwa kat, uza là á mi kpa pa, <Chen ká onəm oga inok mi oza á gbal ká nkpám nkpaktak iyam mi kang.> >>
22 UNa'omi là ûRut ukà wò pa, <<Aɓiɓyen, á yen mi, pa ú chen nzəng ká ovan ɓyen oga nnəm inunok, le kang mmá a zul ɓu ka ashe ìram ikak kat.>>
23 Wa nnà ta uza ɓa dát ká ovan ɓyen oga nnəm inok ûBowaz, kà nəm inok nchák nvang iyam nkpam, ìbəshi ká ìzangzəng kùr kang uza təm ká ukà wò.

3

UBowaz ka uRut ka atak mpək iyam
1 Ka alum sur ro te, uNa'omi ukà aRut là á na pa, <<Ayen mi, nkpak pa ń nram uɓar á ɓu na u ya nzhi njul, kang ɓu fe nchang kà.
2 Ǹyangmata te, uBowaz unàl yi va u nəm inok ká ochar oga nnəm inok á na. Dər, uza kà ngwol ibəshi ka atak mpək iyam ká ìzwam va ta.
3 Wor izər, sháng nturari, na u mwak iyam ìsham ɓu iɓyenɓyen, te ga atak mpək iyam va ta. Kang wa man uza á nyi mɓa ɓu kat, ya uza á gbal ká nrí iyam-nrì ká ngwá ndəng kang.
4 Nvangva uza a ra te, wa nak ishi ka atak va uza i ra kà. Te ga ná ú ghal iyam iga ndàng izəzər ka asal ashəshar wa ra. Uza i là iyam va á ɓu pa ú nəm.>>
5 Te uRut là ûkà wò pa, <<Nkpaktak iyam va u là á mi te, mi nənəm.>>

6 Te uza ga atak mpək iyam va kang uza nəm nkpaktak iyam wa nva ukəka là á na pa uza á nəm.
7 Ka nvangva uBowaz ri iyam uza wá ndəng kang ìgugwak ra chit te, uza ga ra ka nkùr aɓák, te uRut ɓa ghal atak ashəshar te ra.
8 Ká ishimshe ìzwam te, uBowaz gam kang à gaɓan te, uza ya uchar ra kà ngbak ashar wò.
9 Uza ɓəp pa, <<Mmaɓu uda yà?>> Te uza man pa, <<Mmami uRut, uzwal ɓu. Bol iyam iga ndàng izər ɓu ka apal azwal ɓu, kakul mmaɓu ùnal aɓar mi uga akup.>>
10 Uza là pa, <<UYawe á nak nnap nnənan á ɓu áyen mi. Ikin iva ta u nyám á mi te, á ji iga nggəshi ji. U yar nvang onəm oga ndur, kat te oga nkun ɗò kat.
11 Ǹyangmata ayen mi kang ayər á nəm ɓu kat. Iyam va uchál pa kpaktak te, mi nəm á ɓu, kakul onəm oga ìtong nyinyi pa mmaɓu uchar ukin.
12 Nnandər pa mmami ùnal uga akup, ká nnà te ùnal uga akup va datkulung ji mi ji uwa yà.
13 Ra atak atàn, ìpin kang uza aman nkam akup ká ɓu te, ya a ɓyen, uza i kam ɓu. Kang a yà pa uza aman pa ô kam akup ká ɓu kat te, n sóng anung ká uYawe mi kam akup ká ɓu. Ra atak atàn kang.>>
14 Te uza ra kà ngbak ashəshar atak ka ntàn pa kpəlam te uza mor wóng kang unəm ì nyi uwanwò. UBowaz là pa <<Kang unəm uro á nyi pa uchar ɓa ka atak mpək iyam kat.>>
15 UBowaz là á na pa, <<Fən ashawulu ɓu nàr ka mbin.>> Uza nàr te uBowaz ma ibəshi á na ikpáng iga mma iyam pa ìkpaɗing te uza yar na ká. Uza tar ashe ìtong.
16 URut ɓa atak akà wò te, uza ɓəp na pa, <<U ya sang yà ayen mi?>> Te uza shal iyam va unəm va ta nəm á na pa kpaktak.
17 Uza là pa, <<Uza wa na ibəshi va ta á mi ìkpáng iga mma iyam pa ìkpaɗing, uza là kà pa, <Kang wa le ká awo alakchi ka atak akà ɓu kat.> >>
18 UNa'omi là pa, <<Lòk ayen mi, kang ɓù dər asal awu nnap va ta, kakul ìgwak ànəm va ta i ya ká nra kat, uza i gbal nnap va ta nda va ta.>>

4

UBowaz kam uRut

1 UBowaz fa ga təm ka anung asal ìtong. Te uza ya unəm uga nkam akup va uza ka là kà nwatar. Te uBowaz wór na pa, <<Ba ta anəm va ta, təm ká ìjili.>> Te unəm va ta le ga təm.
2 Te uza wór onəmgbak oga ìtong pa ogbapchi là ózə pa, <<Ó təm ka ta.>> Te oza təm ká ìjili.
3 Uza là unəm uga nkam akup va ta pa, <<UNa'omi va le kà mbin oMowap te, uza ɗom nyap ká ìram agənang yi uElimelek.
4 Te n ya màl pa n nyám ka á ɓu. Yap kà mpyal onəm va təm ta, ká mpyal onəmgbak onəm mi. A yà pa ɓu yəyap te, yap, kang a yà pa ɓu le ɓu yap kat te, là á mi na n nyi, kakul unəm uga yəyap ya kat mmaɓu na, te mmami kà nvang ɓu.>> Uza là pa, <<Mi kam ishishi kam.>>
5 Na chit te uBowaz là pa, <<Awalang va ɓu yáp iram va ta ká ka awo aNa'omi te, wa kam ka uRut kpa, uyen oMowap uchar ànəm va kú, kakul na aɗiɗin á təm ka apal iyam akúkup.>>
6 Unəm uga nkam akup uga ndatkulung va ta là pa, <<Mi yà ká nkam ishishi kat, le kang ma vyap nnap iyam akup mi kat. Kam iyam akup mi va ta á təm iji ɓu, mi kam kat.>>
7 Nnap nnəm va ta ka yà ka ashe oIsarila ka apal nnap nnəm ngga nkamshi ká mpəl iyam akum, nna pa unəm i tur akwap wo i na ûwanwò. Nna ta mí nəm ka aIsarila.
8 Nva ùnal uga nkam akup uga ndatkulung va ta là uBowaz pa, <<Kam a təm iji ɓu te,>> uza tur akwap wò uza na ûBowaz.
9 Te uBowaz là ônəm gbák ká nkpaktak onəm va ta pa, <<Ǹda va ta kà iwu wó n yap nkpaktak iyam aElimelek chit iva iji aKiliyon ká uMalon ka awó aNa'omi.
10 Ká uRut kpa, uchar aMalon ukpəlang, uyen oMowap á yà uchar mi, na n re nvang unəm kukú va ká iyam kukup pa kpaktak. Kakul kang aɗiɗin á lar ka ashe ogənanggənang ká ìtutong kat. Mmawo na onəm oga nyar anung mi nda ta.>>
11 Nkpaktak onəm va ka anung asal ìtong ká onəmgbak là pa, <<Mmayi na í yar anung ɓu kà nnap va ta. UYawe á nak uchar va kà mɓa ashe nzhi ɓu á yà wa aRahila ká uLaitu, omà pa oparəm me nzhi àlsarila á. Re ú yà unəm uga ìdur ka aEfraita, aɗin ɓu á dam ka ashe aBet-Lehem.

12 Re nzhi ɓu á yà wa nzhi aPerez, uva̱ uTamar mar ûYahuda, ka̱ atak apir va̱ uYawe i
na ɓu ka̱ atak achar uɓwakan va̱ ta̱.>>

UBowaz ká̱ akum ìjili wò

13 Te uBowaz ka̱m uRut yà uchəchar. Nva̱ngva̱ uza̱ ga atak nra ka̱ na te, uYawe nak
uza̱ yar anyám, kang à mar uyen ununggwan.
14 Te ochar là ûNa'omi pa̱, <<Ashep á təm a ji aYawe, uva̱ re u lang unàl uga nka̱m
akup uga ndatkulung ka̱t. Re aɗin áyen va̱ ta á dam ka̱ ashe aIsa̱rila.
15 Uza̱ i yà uyen uga nna nra ìgwak á ɓu ka̱ ashe igbák ɓu, ka̱kul amar á kà ɓu va̱ ma̱n
ɓu byet. Ka̱ atak ɓu te, uza̱ ji ovan onunggwan ji pa̱ ofangshat.>>
16 Te uNa'omi yar uyen va̱ ta fəkchi uza̱ yà unəm uga nkpán na.
17 Ochar va̱ ka̱ yà nzəng ka̱ aNa'omi là pa̱, <<Mma mar ukà ununggwan ûNa'omi
chit.>> Oza̱ sòk adin á na pa̱ uObet. Uwa upon aJese, upon aDawuda.

Akum aDawuda

18 Òma ta̱ akum aPerez,
UPerez mar uHezron,
19 uHezron mar uRam,
uRam mar uAminadap,
20 uAminadap mar uNashon,
uNashon mar uSalmon,
21 uSalmon mar uBowaz,
uBowaz mar uObet,
22 uObet mar uJesi,
kang uJesi mar uDawuda.

ASamuwel
Aga Zəng

Amar aSamuwel

1 Unəm uro uwa ka yà ka aRama kà mbin aZufim ka ashe mbin ngga aɗuktum
aEfrayim. Aɗiɗin pa uElkana uya aJeroham, uya aElihu, uya àTohu, uya àZup ka akum
ìjili aEfrayim.
2 Uza ká ochar pa oparəm, aɗin oza pa uHana ká uPənina. UPənina ká ovan, uHana
ǹnyi te á yà ká ovan kat.
3 Nza ìzun nggo te, uElkana i wong kà ìtong wò i ga aShilo, kakul pa na ô nəm awop,
kang ô na nləfər ûYawe uGa ngGatək. UEli ká ovan wò oga oparəm uHopəni ká
uFinehas òma onəm oga mpyal awop áYawe ka awalang va ta.
4 Nra va uElkana i yichi nləfər wò te, uza i na ngbak ìzhe ìro ûchar wò uPənina, kang
ovan aPənina onunggwan ká ochar uza i na ngbak pa nzəng udanggo.
5 Ǹnyi te, uza i na ûHana ndan pa mparəm, kakul pa uza maǹ na maǹ, káp ka nva pa
uYawe gún atak amar kà na a.
6 Ukpəkpat i wong te, i náp avyal á na, na ô lak ìgwak á na kakul pa uYawe gún atak
amar kà na.
7 Uza i náp avyal á na nza ìzun nggo. Awalang va káp uHana á ga awop kà nzhi aYawe
te, uPənina i náp avyal a na, á nak na uza pak inok ayə́ng kang à yang ká nri iyam.
8 Te uɓəbar uElkana i ɓəp na pa, <<ÁHana, ɓu yə́ng iza yà? Iza nak kang u ri iyam-nrì
kat yà? Iza lak ìgwak a ɓu yà? Mmami te, n ji ovan onunggwan a ɓu pa ogbapchi kat
dò?>>
9 Ka nda nro te, nvangva oza gbal ká nri ká ngwa chit ka aShilo, te uHana wong ka
ashe nlak ìgwak i far afar ká ayə́ng ûYawe. Ka awalang va ta te, uEli unəm uga mpyal
awop uwa ka yà kà ntəm ka apal itok wò ka izər ndar ngga anung nzhi aYawe.
10 UHana ka ashe nlak ìgwak pa gənggəng, nva uza kà nfar afar ká ayə́ng ûYawe.
11 Uza yar nsar nnap-nlà, là pa, <<ÁYawe uGa ngGatək, a yà pa u dər mɓək anung
ázwal ɓu, kang u rəng ká mi, u kong ká uzwal ɓu kat, wa na uyen ununggwan á mi, te mi
le ká na á ɓu. Uza i yà uji ɓu i ga i chu nkur iririrìriri, kang ìkpal ishi i yà ká ndok ishishi
kat.>>
12 Nva uza ka pak inok nfar afar ûYawe, te uEli wa kà ndər anunung.
13 UHana wa kà nfar afar ka ashe ìgwak wò, kang ichəchu mí fe kat, anunung na i
ghap chwat, te uEli rəng pa nchè à raǹ na
14 kang uza là á na pa, <<Nkpak pa ú wá nchè ú raǹ ká kang ɓu ɓa ka ta dò? Re ngwa
ndəng ìbangbang ɓu.>>
15 UHana na amaǹ pa, <<Ánəm uga nzhi mi, pa kat. Mmami uchar uva ka ashe nlak
ìgwak pa gənggəng. Na ngwá ndəng ìbangbang kat te nchè chit kat, mmami kà nlà ìgwak
mi ûYawe.
16 Kang wa yar uzwal ɓu pa uchar uga nnəm mmai kat. N yar awalang va ta pa, ń
nəm afar kakul nɗaktak ká nlak ìgwak va n yà ishi mi kà á.>>
17 Te uEli là pa, <<Ga ká ikángkáng, re Inan iga aIsarila á na iyam va a ɓu u chal kà
ná.>>
18 UHana là pa, <<Re uzwal ɓu á ya nnap-nnənaǹ kà mpyal ɓu.>> Te uza ga iyam wò
kang a ri iyam-nrì, kang ìgugwak lak lap kat.
19 Atak fa tàn ká ìɓotak te, oza wong kang oza wop uYawe. Te oza le nzhi oza ka
aRama. UElkana ga atak nra kà uchar wò uHana, kang uYawe rəng ká na.
20 Kang awalang ɓa chu te, uHana təm ká anyám, a mar uyen ununggwan, te uza sok
aɗin á na pa, uSamuwel, uza là pa, <<N chál uYawe kakukul.>>

UHana yichi aSamuwel

21 Te uElkana ká nkpaktak nzhi wò ga pa ô yichi nləfər ngga nza ìzun nggo ûYawe, na
ô yə́l nsar nnap-nlà wò kpa,
22 nnyi te, uHana ga ji wò kat. Uza là ûɓar wò pa, <<UYen i re mbyal te, mi yar na kang
mi ga ká na kà mpyal aYawe, kang uza i təm ka ta mbyetbyet.>>
23 UElkana là á na pa, <<Nəm iyam va u ya ma ká ɓu. Lòk na uyen á re mbyal kang, re
nnap-nlà aYawe á yə́l.>> Te uHana təm kà nzhi dər uyen wò ga chu awalang va uyen re
mbyal ká.

24 Nvaŋgva uyen re mbyal te, uHana yar na, ya uyen va ta uwa uɓwakan nzəng ká ìna
ìnunggwan iga ìzun pa ishatɗing, ká mmaḵ kà ìkpáng, ká abaŋg ndəng ìbaŋgbaŋg. Uza ɓa
ká kà nzhi aYawe ka aShilo.
25 Ka nvaŋgva oza pà ìna va ta chit, te oza ɓa ká uyen va ta ûEli,
26 kang uHana là pa, <<Ánəm uga nzhi mi, yar mpat á mi, u rərəng ká mi na ta lap ɗò?
Mmami na uchar va ka nsat ka ta kà mpyal ɓu, kang i far afar ûYawe á.
27 UYen va ta ka n far ûYawe pa á na mi, kang uza na iyaŋ va á mi chit ka n chal ka
atətak.
28 Ǹyangmataŋ mmami kà nná na ûYawe. Kang nkpaktak nra ririrìriri, uza yà ujini
chit.>> Te uza wop uYawe ka ta.

2

Afar aHana

1 Kang uHana nəm afar a là pa,
<<Mmami ká nchàng ìgwak kaḵul aYawe.
UYawe nak ìkam yà ka mi chit.
M maḵaŋ okpa ìkum mi chit.
Mmami ka nchang ìgwak kaḵul pa u kaŋ ishi mi.
2 Unəm uro yà uyə́ryər wa aYawe kaṭ,
uwa byet unəm uro yà lap kaṭ.
ÌPang iro yà wa Inan yi kaṭ.
3 Kang ó là nnap-nlà ngga nrup ká ishi
kaṭ te ó re anung wó á là nnap-nlà ngga nkak ishi kaṭ.
Kaḵul uYawe uwa Inan va nyi,
kang uwa i màl nnap nnəm wó.
4 Ijang oshozha oga ǹnyi ikum ɓun chit,
ǹnyi te, onəm oga nyà ká ikàm kaṭ yà onəm okamkàm chit.
5 Onəm va ka yà ká iyaŋ-nrì pa makmak matmat te, ǹyangmataŋ oza kà nnəm inok kaḵul
nram iyaŋ-nrì,
ǹnyi te, onəm va ka yà ká ayang te, afu yə́l oza chit.
Uchar va ka səsat te, á mar ovan chit pa ofangshat,
ǹnyi te, uchar va ka mar ovan pa kyák te, á təm ulakchi chit.
6 UYawe uwa ɓa ká ikú kang uwa na ririrì.
Uwa ga ká onəm ka ashe awap kang uwa à wong ká oza kpa.
7 UYawe uwa na nkun oro kang uwa na idur oro.
Uza yen ká oro kang à rup ká oro.
8 Uza wong ká oga nkun ka ashe mɓwang,
kang uza wong ká oga nlang ka apal ìsal,
uza nak oza təm nzəng ká onəm oga atak nsat,
kang á nak atak ntəm nchumchum yà iyaŋkup oza.
Oga mbang apambin nji aYawe.
Ka apal oza na uza pak apambin.
9 Uza i kpak ashar onəm wò oga nnandər,
ǹnyi te, onəm oɓáŋgɓaŋg i zhì ka ashe atak kpaṛkpaṛ,
ka atak ìkàm na unəm i ya igwan kaṭ.
10 Onəm va yang uYawe te, oza i zhì.
UGa iChumchum i nə́m ìgbarman ka apaɓur,
uYawe i náp akwali ǹkpaktak apambin.
Uza i na ìkam ûponzhi wò,
kang uza i rup ká agbəshi anəm ugargar wò.>>
11 Te uElkana le nzhi ka aRama, ǹnyi te, uSamuwel təm nnəm inok ûYawe ka ashe awo
aEli, unəm uga mpyal awop.

Inga ovan aEli onunggwan

12 Ovan aEli onunggwan onga, oza yà ká ayər ûYawe kaṭ.
13 Asaḷ va ta na ka yà nnap nnəm onəm oga mpyal awop pa, awalang va kap unəm
uro i yichi nləfər te, ukpari anəm uga mpyal awop i ɓa ká ìgaŋpchi iga ifang pa ishatɗing
ká awo wò, ya ìzhe ya kà nfə́l ka apər.
14 Uza i kyer ìgaŋpchi iga ifang va ta ka ashe ngbət kang iyaŋ va ìgaŋpchi fa ká te, i yà iji
ánəm uga mpyal awop. Asaḷ va ta oza nəm ŋ̀gkpaktak oIsaṛila va ɓa aShilo.

15 Ǹnyi te, kang mí shì mpip te, ukpari anəm uga mpyal awop i ɓa i là ûnəm va kà
ǹyichi nləfər pa, <<Ná ìzhe ìro na mmá wàng ûnəm uga mpyal awop, uza i yà ká nkam
ìpəkpək ka atak ɓu kat, ya ìlulong chwat.>>
16 A yà pa unəm uga ǹyichi nləfər a là á na pa, <<Re mmá shì mpip mpyal kang ɓu
kpak wa nva u ɗom,>> te ukpari anəm uga mpyal awop i na aman pa, <<O'o, na mi
ǹyangmata, kang a yà pa kat, te mi kpak ká ìfan.>>
17 Nnap-mɓáŋgɓang ovanzam va ta mak byet kà mpyal aYawe, kakul oza vyap oga
iyam inana áYawe.

USamuwel ka aShilo
18 Ǹnyi te, uSamuwel, uwa ka nnəm inok ûYawe, uyen va ta pá ìlukwan ìkwoksok iga
alinin.
19 Nza ìzun nggo te, unənang i dán ìlukwan ìwángwang kang i ga á na ka awalang va
uza ká ubar wò i ga pa ô yichi nləfər ngga nza ìzun nggo.
20 UEli i par uElkana ká uchar wò, i là pa, <<Re uYawe á na ovan oro a ɓu ka atak
achar va ta ka anung ava uza far afar kà kang uza na ûYawe á.>> Te oza i le i ga nzhi.
21 Kang uYawe dər uHana ká aɗor, uza mar ovan onunggwan pa oshatɗing ká ovan
ochar pa oparəm. Ǹnyi te, uyen va ta, uSamuwel rup kà mpyal aYawe.

UEli ká ovan wò
22 Ǹyangmata uEli gbák chit pa gənggəng, kang kà nfe nkpaktak iyam va ovəvan
onunggwan kà nnənəm nǩpaktak oIsarila ká nva oza i ra ká ochar va kà nnəm inok ka
anung asal Aghal Mɓut á.
23 Te uza là ózą pa, <<Iza nak kang ó nəm oga nnàp wa nva ta yà? Kakul n fe ka atak
nkpaktak onəm oga nnap nnəm nnga va mmawó kà nnənəm á.
24 Ó re, óvan mi, á ɓyen kat, iyam va onəm aYawe ka nlèlà ka apal ishi wó te, a ɓang
byet.
25 A yà pa unəm nəm nnap-mɓáŋgɓang ûwan wò te, Inan i chal kakukul, ǹnyi te, a yà
pa unəm nəm nnap-mɓáŋgɓang ûYawe te, uda i chal kakukul yà?>> Ká nna te, ovəvan
onunggwan yang ká nkpak nnap-nlà apo oza, kakul uYawe ka nak chit pa ô gbáng oza.
26 Ǹnyi te, uyen ununggwan va ta, uSamuwel ga mpyal ká nrup, kang nchəchər bal kà
mpyal aYawe ká onəm.

Nlà nre Inan ka apal nzhi aEli
27 Nɗa aro te, unəm Inan ɓa atak aEli kang à là á na pa, <<Iyam va ta uYawe là, <Ka n
nyám ishi mi ôkəka ɓu ka awalang va oza ka yà kà nnəm izwal ûponzhi uga aMasar kat
ɗò?
28 N yak akum akəka ɓu ka ashe nkpaktak aIsarila pa á yà onəm oga mpyal awop mi,
pa á ga atak nshì iyam awop mi, á shì njəng nnáŋgnəng nchángchàng, á pá ìlukwan
ìkwoksok ka mpyal mi. Kang n na nzhi akəka ɓu nkpaktak oga nləfər va oIsarila yichi á.
29 Iza nak kang ó nəm vyákshin ká nləfər ká iyam inana va n nak kakul mi yà? ÁEli,
iza nak kang u na ichumchum ôvan ɓu na ji mi ka atak nnak ishi ká ishi wó, ó mwal nva
o ri ka ashe iyam iyakyak va onəm mi oIsarila yichi á mi yà?>
30 Kakul nva ta te, uYawe, Inan iga aIsarila, là pa,<Ka n yar nsar nnap-nlà chit pa
mmaɓu ká nzhi ɓu ó tong onəm oga mpyal awop á mi mbyet.> Ǹnyi te, ǹyangmata uYawe
là pa, <Á yà pa lap kat, kakul ovəngva na ichumchum á mi, te mi rup ká oza, ǹnyi te,
ovəngva ɓak mi, te mi yen ká oza.
31 Dər, awalang na kà mɓa ava mi gbáng ovanzam oga nzhi ɓu ká akum ìjili ɓu. Kakul
nva ta te, mí yà ká ǹya unəm uro i gbák kà nzhi ɓu lap kat,
32 kang ɓu ya nɗaktak. Ka nna te, mi nak nnap-nnənan ka apal aIsarila, ǹnyi te, ka
ashe nzhi ɓu te, mí yà ká ǹya unəm uro i təm i ga i gbák kat.
33 Mi yà ka mgbang nkpaktak akum ìjili ɓu kat, ǹnyi te, unəm va mi re ká irirì pa a yà
unəm uga mpyal awop á mi, te uza i təm ka ashe ìgwak ìlaklak ká aɗor kang uza i fo. Te
nkpaktak oga akum ìjili ɓu ó kú ikú iga mɓək anung.
34 << <Kang iyam va i ya ovan ɓu onunggwan oga oparəm, uHopəni ká uFinehas te, i
nyám ipir nnap a ɓu, oza i kú ká nda nzəngtəng.
35 Kang mi wong ká unəm uga mpyal awop mi uga nnandər, uva i wop mi kang i nəm
iyam va ìgwak mi ɗom á. Mi nak nnap-nnənan nǯhizhi, kang oza i təm mbyet kà mpyal
aponzhi mi ugargar.
36 Kang unəm va re ká irirì kà nzhi ɓu te, i kuchi ka mpipyal i chál mbwai ká iyam-nrì.
Uza i chál pa, <<Mmá na inok iro á mi iga mpyal awop, na n ya iyam-nrì n ri.>> > >>

3

UYawe wór uSamuwel

1 Ǹnyi te, uyen ununggwan va ta, uSamuwel uwa ka nnəm inok ûYawe, ka ashe awo
aEli. Ka ashe oga nra va ta te, uYawe mà maɲ nlà nnàp ká onəm pe kaṭ, kang oga alár
bal pe kaṭ kpa.
2 Nda nro ká izwam te, uEli va i ya atak dakdak lap kaṭ, uwa kà nra ka atak nra wò.
3 Nna mmá gbaḷ apitila Inan chit kaṭ, kang uSamuwel uwa ka nra ka ashe nzhi awop
aYawe dát ká atak va mí nak akwati aga nsar nnap-nlà Inan kà.
4 Te uYawe wór uSamuwel, kang uSamuwel maɲ pa, <<Mmami na ta.>>
5 Kang uza chər ga atak aEli, uza là pa, <<Mmami na ta, u wór mi.>>
Ǹnyi te, uEli là á na pa, <<N wór ɓu kaṭ, le ga ra.>> Te uSamuwel le ga ra.
6 UYawe wór kàɗi pa, <<ÁSamuwel>> Te uSamuwel wong kang à ga atak aEli, là pa,
<<Mmami na ta, u wór mi.>>
Te uEli là pa, <<N wór ɓu kaṭ áyen mi, le ga ra.>>
7 Ǹnyi te, uSamuwel uwa ka nyi uYawe chit kaṭ, kaḳul uYawe uwa ka nyám ká nnap
nla wò á na chit kang kaṭ.
8 Kang uYawe wór uSamuwel kàɗi ngga nshatɗing. Te uSamuwel wong kang a ga atak
aEli là pa, <<Mmami na ta, u wór mi.>>
Nna chit te, uEli nyi ɗak pa uYawe i wór uyen ununggwan va ta.
9 Te uEli là ûSamuwel pa, <<Ga, na ú ra kang a yà pa uza a wór ɓu kàɗi te, là pa, <Là,
áYawe, kaḳul uzwal ɓu ka nggwong achwang.> >> Te uSamuwel le kang à ga ra ka atak
nra wò.
10 Te uYawe ɓa sat ka ta i wór awór kàɗi wa nva uza ka wór pa, <<ÁSamuwel,
áSamuwel.>>
Kang uSamuwel là pa, <<Là, kaḳul uzwal ɓu kà nggwong achwang.>>
11 Te uYawe là ûSamuwel pa, <<Mmami kà ngga nnəm iyaɲ iro ka ashe aIsaɾila iva
unəm va pa kap i fe ka achwang wò te, i gaɲ.
12 Nda va ta te, mi yə́l nkpaktak iyaɲ va n là ka apal ishi aEli ka nzhizhi, kà mɓəɓan i
ga i chu nkukur.
13 Ka nlèlà á na pa mi ga nnáp-akwali nzhizhi mbyet, kaḳul nnap-mɓáɲgɓaɲg va uza
nyi ka apal ovan wò onunggwan nva oza vyap adin aYawe, ǹnyi te, uza ɗaṭ oza kaṭ.
14 Kaḳul nva ta te, ka n sóng anung nzhi aEli pa, <Nləfər nro kaṭ te iyaɲ inana iro yà
iva mí yichi pa á yar nsur nnap-mɓáɲgɓaɲg nzhizhi kaṭ mbyet.> >>
15 USamuwel ra atak fa tan, kang uza bol oga anung nzhi agga ntar nzhi aYawe. Uza
nəm ayər nlà ûEli iyaɲ va uYawe là á na ka ashe alár,
16 ǹnyi te, uEli wór na kang à là pa, <<ÁYen mi, uSamuwel.>>
Te uSamuwel maɲ pa, <<Mmami na ta.>>
17 Te uEli ɓəp na pa, <<Iza uYawe là a ɓu yà? Kang wa bwam iyaɲ iro ka mi kaṭ. Re
Inan á vyap ɓu, a yà pa u bwam iyaɲ iro kà mi ka ashe nkpaktak iyaɲ va uza la á ɓu
á.>>
18 Te uSamuwel là iza nggo á na, a bwam iyaɲ iro ka na kaṭ. Nna chit te uEli là pa,
<<Uza uwà uYawe, re uza á nəm iyaɲ va uza ya ɓyen á.>>
19 USamuwel rup, kang uYawe uwa yà nzəng ká na, kang nkpaktak iyaɲ va
uSamuwel là te, Inan nak á yə́l.
20 Te nkpaktak oIsaɾila, ɓàn ka aDan ka asaḷ mpal ga chu aBeyersheba ka asaḷ
nkwandal, nyi ɗak pa uSamuwel, unəm uga nkaɲ nre ka atak Inan uva uYawe à re.
21 UYawe pak inok nnyám ishi wò ka aShilo, kang ka ta uza nyám ishi wò ûSamuwel ka
atak nnap-nlà wò.

4

1 Kang nnap-nlà aSamuwel ɓa nǩpaktak oIsaɾila.

OFilisti vyat akwati aga nsar Nnap-nlà

Te oIsaɾila fa ìkum kà oFilisti, kang oza ra apaḳ ka aEbenezer, nnyi te oFilisti ra apaḳ
ka aAfek.
2 OFilisti gbar izər pa ó lung oIsaɾila, kang awalang va ìkum sur te, oFilisti nəm igwan
ká oIsaɾila, kang a gbáɲg oza ìkalong pa ìneɗing ka mpyal ìkum va ta.
3 Awalang va oshozha le apaḳ te, onəmgbak oIsaɾila ɓəp pa, <<Iza nak kang uYawe re
oFilisti nəm igwan ká yi nda ata yà? Re i ɓa ká akwati aga nsar nnap-nlà aYawe ka
aShilo, na uza á kaɲ ishi yi ka ashe awo okpa ìkum yi.>>

4 Te oza_ re onəm ga aShilo, kang oza_ ɓa ká_ Akwati aga nsar nnap-nlà aYawe uGa ngGatək, uva təm ka_ ishimshe oga akerup. Kang ovan onunggwan aEli oga oparəm, uHopəni ká_ uFinehas, oma ka_ yà ka_ta ká_ akwati aga nsar nnap-nlà Inan.
5 Kang awalang va_ akwati aga nsar nnap-nlà aYawe fa chu ashe apa_k te, nkpaktak oIsa_rila bà achu kang mbin yənggət.
6 Awalang va_ oFilisti fe mbà achu te, oza_ ɓəp pa_, <<Iza_ nak kang achu i bà wa nta_ ka_ ashe apa_k onəm aIbərahim yà?>> Nva_ngva_ oza_ fe pa_ mmá ɓa ká_ akwati aga nsar nnap-nlà aYawe chit ka_ ashe apa_k,
7 te ayər nəm oFilisti, oza_ là pa_, <<Inan à ɓa ashe apa_k.>>Te oza_ là pa_ <<Á kùr ká_ yi chit, ka_kul nna mmá nəm apir iya_m chit wa iva_ ta_ ka_t.
8 Á lak ká_ yi chit. Uda i ka_m ishi yi ka_ ashe awo oga inan ichumchum va_ ta_ yà? Oga inan va ta_ gbáng onəm oga aMasar ká_ apir oga nɗaktak pa_ ɗongɗong ka_ ashe nzam.
9 ÓFilisti, ó nəm nkám ìpa_ng, ó lung oza_, ka_kul na kang ó nyáng ozwal onəm aIbərahim wa nva_ oza_ ka_ yà ozwal wó ka_t. Ó tong pa_ kakkərak wa onunggwan, ó lung ìkum.>>
10 Te oFilisti lung ìkum va_ ta ká_ nkpaktak nkàm oza_, kang oza_ ri oIsa_rila, oshozha oIsa_rila chəng, udanggo kpán asa_l aghal wò. Mmá gbáng oIsa_rila pa_ makmak, kang onəm va_ mmá gbáng te, ìkalong ìsəm pa_ ishatɗing.
11 Mmá vyat akwati aga nsar nnap-nlà Inan, kang ovan onunggwan aEli oga oparəm, uHopəni ká_ uFinehas, mmá gbáng kpa.

Ikú aEli

12 Unəm uro ka_ akum ìjili aBenjamin chər ka_ atak ìkum ɓa chu aShilo ka_ nda va_ ta. Uza_ ká_ ìlukwan ikankan kang ká_ mɓwang ka_ ishi wò.
13 Awalang va_ uza_ ɓa chu te, uEli uwa ka_ yà ka_ ntəm ka_ apal iya_m ntəm wò ka_ ngba_k asa_l pa_ na ô fe nnap ìkum va_, ka_kul ìgugwak ra ka_ apal akwati aga nsar nnap-nlà aYawe va_ ka_t. Awalang va_ unəm va_ ta tar ashe ìtong kang à là kpaktak iya_m va_ fa ônəm te, nkpaktak ìtong bà ká_ ayáng.
14 UEli fe mbà ayáng te, uza_ ɓəp pa_, <<Iza_ mí bà ayáng kà_ yà?>>
Te unəm va_ ta ghan ɓa kang à là ûEli iya_m va_ fa.
15 Ka_ awalang va_ ta te, uEli ká_ ìzun ìsəm pa_ ìfangzəngtəng ama_n pa_ na_nne kang uza_ fo chit, i ya atak lap ka_t.
16 Uza_ là ûEli pa_, << N chər ka_ atak ìkum, m ɓa nɗa ata_.>>
Te uEli ɓəp pa_, <<Áyen mi, iza_ kà_ ngga yà?>>
17 Te unəm va_ ɓa ka_ nggwol va_ ta na ama_n pa_, <<OIsa_rila chəng kà_ mpyal oFilisti, kang oFilisti gbáng onəm pa_ makmak nzəng ká_ ovan ɓu onunggwan oga oparəm, uHopəni ká_ uFinehas. Kang mmá vyat akwati aga nsar nnap-nlà Inan kpa.>>
18 Nva_ngva_ uEli fe nnap akwati aga nsar nnap-nlà Inan va_ ta te, uza_ ru ka_ asa_l nsəm ka_ apal ìtok wò ka_ anung asa_l ìtong. Kang uza_ ɓəkchi ìshak, uza_ kú, ka_kul uza_ unəm ugbakgbak umwalmwal. Uza_ ka_ yà unəm uga mpyal oIsa_rila ìzun ìsəm pa_ ìneɗing.
19 Uchar à ya aEli, uFinehas ka_ yà ká_ anyám, á dát ká_ amar chit. Awalang va_ uchar va_ ta fe pa_ mmá vyat akwati aga nsar nnap-nlà Inan chit, kang pa_ ukəka ká_ uɓəɓar oza_ kú chit kpá, te nrwa afu amar wong ka_ na, uza_ kúchi mar te, uza_ kú.
20 Uza_ ka_ anung ikú te, ochar va_ kà_ nnak ishi ká_ na là á na pa_, <<Kang ayər á nəm ɓu ka_t, ka_kul u mar uyen ununggwan>> Ènyi te, uza_ na ama_n ka_t, kang uza_ nak ishi ká_ oza_ ka_t.
21 Te uza_ sok aɗin ûyen va_ ta pa_ uIkabot, uza_ là pa_, <<Ìzhàn kap ká_ aIsa_rila chit.>> Ka_kul mmá vyat akwati aga nsar nnap-nlà Inan chit, kang ukəka ká_ uɓəɓar kú chit kpá.
22 Uza_ là pa_, <<Ìzhàn kap ká_ aIsa_rila chit, ka_kul mmá vyat akwati aga nsar nnap-nlà Inan chit.>>

5

Akwati aga Nsar Nnap-nlà Inan ka_ awo oFilisti

1 Kà_ nva_ngva_ oFilisti vyat akwati aga nsar nnap-nlà Inan chit ka_ atak ìkum ka_ aEbenezer, te oza_ ga ká_ ka_ aAshdot.
2 Oza_ yar akwati aga nsar nnap-nlà Inan nak ka_ ashe nzhi aDagon, oza_ nak datkulung ká_ aDagon.
3 Nva_ngva_ onəm oga aAshdot wong ká_ ìɓotak te, oza_ ya aDagon ru chit zəp ká_ afu kà_ mpyal akwati aga nsar nnap-nlà aYawe. Te oza_ yar oza_ yal ka_ atak nvəva_ng.
4 Ènyi te, atak fa tàn ká_ ìpin kang oza_ wong te, oza_ ya aDagon ru chit zəp ká_ afu kà_ mpyal akwati aga nsar nnap-nlà aYawe. Ishishi ká_ oga awuwo ɓun ra ka_ anung asa_l, izəzər na le chwat.

5 Iyaɱ va ta nak kang ɓa chu nd̃a va ta te, onəm oga mpyal awop aDagon kaṯ te nkpaktak ovəngva i táng ashe nzhi awop aDagon pa ó wop na, i tòng anung asal nzhi aDagon ka aAshdot kaṯ.
6 UYawe nyán ká onəm oga aAshdot, ká oga atak va gáng na ká arwa oga nsomo.
7 Onəm oga aAshdot ya chit pa te, oza là pa, <<Kang i re akwati aga nsar nnap-nlà Inan oIsaṛila a təm ka atak yi kaṯ. Kaḳul Inan oIsaṛila kà nnyán ká yi ká inan yi aDagon.>>
8 Te oza re ǹre mmá ɓut nkpaktak oponzhi oFilisti, kang oza ɓəp pa, <<Iza í nəm ká akwati aga nsar nnap-nlà Inan oIsaṛila va ta yà?>>
Te oponzhi va ta na amaɳ pa, <<Mmá yar akwati aga nsar nnap-nlà Inan oIsaṛila, mmá ga ká ka aGat.>> Te oza yar ga ká ka aGat, ìtong oFilisti ìro.
9 Nvaɳgva oza ga ká chit ka aGat te, uYawe nyán ká onəm oga ìtong va ta. Ovan ká onəmgbak, uza làp kpaktak oza ká arwa oga nsomo.
10 Te oza re nre ká akwati aga nsar nnap-nlà Inan ga aEkron.
Awalang va akwati aga nsar nnap-nlà Inan va ta ɓa chu aEkron te, onəm bà ayə́ng, oza là pa, <<Oza ɓa ká akwati aga nsar nnap-nlà Inan oIsaṛila ka ta pa na á gbáɳg yi pa chatchat.>>
11 Te oza wór nkpaktak oponzhi oFilisti ka atak zəngtəng, kang oza là pa, <<Ó re ǹre ká akwati aga nsar nnap-nlà Inan oIsaṛila á le atak va fa kà, kaṯ te i gbáɳg yi ká onəm yi.>> Arwa abáɳgɓaŋg ka atak Inan á ɓàn chit ka ashe ìtong kaḳul Inan kà nnyán ká ìtong va ta.
12 Onəm va kú kaṯ te, mmá làp oza ká nsomo, kang ayə́ng onəm ɓa chu apaɓur.

6

OFilisti le ká aKwati aga Nsar Nnap-nlà Inan ka aIsaṛila
1 Kà nvaɳgva akwati aga nsar nnap-nlà aYawe nəm ape pa fangshat ka ashe mbin oFilisti te,
2 oFilisti wór onəm oga mpyal awop ká onəm oga ivaḳ, ɓəp oza pa, <<Iza í nəm ká akwati aga nsar nnap-nlà aYawe va ta yà? Ó là á yi asal va í nəm kang í le ká ka atak nvəvaŋg.>>
3 Oza na amaɳ pa, <<A yà pa ó le ká akwati aga nsar nnap-nlà Inan oIsaṛila te, kang ó re á ga pa alakchi kaṯ, nkpak ó na iyaɱ inana iga ǹyar mpat á na. Nna chit te ó ya ikángkáng kàɗi, kang ó nyi ìpir iyaɱ va nak kang uYawe re nyán ká wó kaṯ.>>
4 OFilisti ɓəp pa, <<Nza apir iyaɱ inana iga ǹyar mpat a màl pa í re nre ká yà?>>
Te oza na amaɳ pa, <<Ó la oga nsomo ngga azənariya pa ntukun ká ipí pa ìtukun iga azənariya ka apal ìyəl oponzhi oFilisti, kaḳul arwa azəngtəng na ya wó ká oponzhi wó.
5 Ó la apir oga nsomo va nəm wó, ká apir ipí va vyap iyaɱ ka mbin wó, na ó na ichumchum Înan oIsaṛila. Mwote uza i yar mɓək anung va ta i le a wó ká oga inan wó, kang ká mbin wó nggo.
6 Iza nak kang ó twat igwak wó wa onəm oga aMasar ká uponzhi oza yà? Nvaɳgva uYawe nyán ká oza chit pa gənggəng te, oza re onəm oIsaṛila kpan asal ga kaṯ ɗò?
7 <<Ǹyangmata te, ó nəm akeke ina apipe, te ó ran ina pa iparəm iva ivan oza na ka mmá mbyal, iva na mmá ran ayok ôza chit kaṯ, ǹnyi te, ó re ivan oza ka ashe afo.
8 Te ó yar akwati aga nsar nnap-nlà aYawe va ta, ó nak ka apal akeke, te ó nak oga iyaɱ va ó la ká azənariya ka ashe akwati aro ka ngbəgbaḳ, iva ó re nre ká ûYawe wa iyaɱ inana iga nyar mpat. Te ó re na á fa á ga asal wò,
9 ǹnyi te, ó dər. A yà pa a kpán asal aBet-Shemesh te, í nyi pa uYawe uwa i nyán ká yi, kang a yà pa kaṯ te, í nyi pa uwa i nyán ká yi kaṯ. Á ya yi pa mwang.>>
10 OFilisti nəm wa nva mmá là ôza. Oza wur ina iga ivan pa iparəm ran akeke ina ôza, kang oza kùk ivan oza ka ashe afo.
11 Te oza nak akwati aga nsar nnap-nlà aYawe ka apal akeke ina ká akwati oga nsomo ngga azənariya ká ipí iga azənariya ka ngbaḳ akwati aga nsar nnap-nlà aYawe.
12 Oga ina va ta kpán asal nzwang i ga aBet-Shemesh, oza ka ngga oza ka ǹyə́ng. Oza lyep awo ari kaṯ te apəraɱ kaṯ. Oponzhi oFilisti wà nvaŋg oza ga chu aswari aBet-Shemesh.
13 Ǹyangmata te, onəm oga aBet-Shemesh ka mɓən ìzangzəng oza ka ashe mbaɳdaɱ, kang awalang va oza wong ká iwú, kang oza ya akwati aga nsar nnap-nlà te, ìgwak nchang oza kà nya akwati va ta.
14 Akeke ina va ta tar ashe ìram aJoshuwa uga aBet-Shemesh kang à sat ka ta, kà ngbaḳ ìnang ìpang. Te onəm ghak akun akeke ina va ta màḳ apər ká kang oza yichi ina va ta iyaɱ inana iga nshì pa ɗwot ûYawe.

15 OLawi yar akwati aga nsar nnap-nlà aYawe va ta ká akwati va kà ngbəgbaḵ, ava
mmá nak oga alaḵaṇ va mmá nəm ká azənariya ka ashishe, kang oza nak ka apal ìnang
ìpang va ta. Te onəm oga aBet-Shemesh yichi iyaṃ inana iga nshì pa ɗwot ká nləfər
ûYawe nda va ta.
16 Oponzhi oFilisti oga otukun va ta ya te, oza le nda va ta ga aEkron.
17 Oga nsomo ngga azənariya va oFilisti re nre ká wa iyaṃ inana iga ǹyar mpat ûYawe
te, oma ta, pa zəng kaḵul aAshdot, pa zəng kaḵul aGaza, pa zəng kaḵul aAshəkelon, pa
zəng kaḵul aGat kang pa zəng kaḵul aEkron.
18 Kang ipí iga azənariya ka anung oga itong oFilisti iga itukun va ta, iva iji oponzhi
oga otukun va ta, oga itong iga akamsəlang ká ivan itong iva yà ká akamsəlang kaṭ.
Ìnang ìpang va oza nak akwati aga nsar nnap-nlà aYawe kà te, ì ya yà nda va ta ka ashe
ìram aJoshuwa uga aBet-Shemesh.
19 Te uYawe gbáng onəm oga aBet-Shemesh ìsəm pa ìfangshat kaḵul oza dər ashe
akwati aga nsar nnap-nlà aYawe. Iyaṃ va ta nak onəm oga aBet-Shemesh yéng ikú pa
gənggəng.
20 Kang onəm oga aBet-Shemesh ɓəp pa, <<Uda kúr nsat ka mpyal aYawe, Inan ìyéryər
va ta yà? Í re akwati aga nsar nnap-nlà va ta i ga che kang i kap ká yi yà?>>
21 Te oza re onəm oga nre ka atak onəm oga ntəm ka aKiriyat-Jeyarim pa, <<OFilisti le
ká akwati aga nsar nnap-nlà aYawe chit, ó ɓa na ó yar á ga ka atak wó.>>

7

1 Te onəm oga aKiriyat-Jeyarim ɓa yar akwati aga nsar nnap-nlà aYawe ga ká kà nzhi
aAbinadap ka apal adɗuktum. Kang oza gár uyiyen uEleyazar pa á pángchí akwati aga
nsar nnap-nlà aYawe va ta.

USamuwel nəm igwan ká oFilisti ka aMizpa

2 Akwati aga nsar nnap-nlà va ta təm ka aKiriyat-Jeyarim awalang pa makmak, a ga
chu ìzun ìsəm pa ìparəm. Ka awalang va ta te, nkpaktak oIsaɾila gaɓaṇ yéng ka mpyal
aYawe pa á kaṃshi wó.
3 Te uSamuwel là ǹkpaktak oIsaɾila pa, <<A yà pa mmawó kà nle atak aYawe ká
nkpaktak igwak wó te, ó swang oga inan iga mbin nro ká inan aAshtoret ka ashe wó, na
ó nak ìgwak ka atak aYawe, ó wop uwa byet, te uza i kaṃshi wó ka ashe awo oFilisti.>>
4 Te oIsaɾila swang oga aBaal ká oga aAshtoret kang oza wop uYawe wa byet.
5 Te uSamuwel là pa, <<Ó ɓut nkpaktak oIsaɾila ka aMizpa, te mi far ûYawe kaḵul
wó.>>
6 Awalang va oza ɓut ka aMizpa te, oza dàp ndəng sháng kà mpyal aYawe. Oza yar
ndəng gbàḷ ká nda va ta kang oza là pa, <<Í nəm nnap-mɓáṇgɓaṇg ûYawe
chit.>>Ǹyangmataṇ te, uSamuwel ka yà ka nnəm iponzhi oIsaɾila ka aMizpa.
7 Awalang va oFilisti fe pa oIsaɾila ɓut chit ka aMizpa, te oponzhi oFilisti kyen ga pa
na ó ru oza ka ìkum. Kang awalang va oIsaɾila fe te, ayər nəm oza kaḵul oFilisti.
8 Te oza là ûSamuwel pa, <<Í chal ɓu, kang wa re nfar afar ûYawe, Inan yi kaḵul yi kaṭ,
na mwote uza á kaṃshi yi ka ashe awo oFilisti nggo.>>
9 Te uSamuwel kpán ìya ìtam iga mma mbyal kang à yichi na iyaṃ inana iga nshì pa
ɗwot ûYawe. Te uSamuwel far ûYawe kaḵul oIsaɾila, te uYawe maṇ á na.
10 Nva uSamuwel ka ǹyichi nləfər va ta ká iyaṃ inana iga nshì pa ɗwot ûYawe te,
oFilisti ka mɓa pa ó ru oIsaɾila ká ìkum. Te uYawe ləp ìgbarman ká nda va ta ka apal
oFilisti, te a na ayər ôza, kang oza le nvaṇg chəng kà mpyal oIsaɾila.
11 Te oshozha oIsaɾila fa ka ashe aMizpa kang oza ɓak oFilisti, kang nəm inok ngbáng
oza ga dat ká aBetkar.
12 Te uSamuwel yar ìpang nak ká ishimshe aMizpa ká aShen kang à na adín a na pa
aEbenezer, uza là pa, <<Á ɓa chu ǹyangmataṇ uYawe wa ka nkaṃshi yi.>>
13 Wa nnà ta oIsaɾila nəm igwan ká oFilisti, kang oza táng aswari mbin oIsaɾila lap kaṭ.
Ǹnyi te, uYawe nəm inok nnyán ká oFilisti ka ashe nkpaktak nra aSamuwel.
14 Te mmá le ká oga itong oIsaɾila va oFilisti vyat ka oza á, ɓàn ká aEkron ga chu aGat,
kang oIsaɾila kaṃ oga aswari mbin oza kpa ka ashe awo oFilisti. Kang ntəm ikángkáng
yà ká ishimshe oIsaɾila ká oAmori.
15 USamuwel nəm iponzhi oIsaɾila ka ashe nkpaktak nra ririrìriri.
16 Nza ìzun nggo te, uSamuwel i ranggang i ga aBetel, aGilgal ká aMizpa, kang uza i
náp akwali oga itong va ta.
17 Te uza i le aRama nzhizhi, kang uza i náp akwali ôIsaɾila ka ta kpa. Kang uSamuwel
me atak nshì iyaṃ awop ûYawe ka aRama.

8

OIsaɾila ɗom Uponzhi

1 Awalang va̱ uSamuwel gbák chit, te uza̱ kyep ovan wò onunggwan yà onəm oga
mpyal oIsaɾila.
2 Aɗin ayiyen uga ngəshi pa̱ uJowel, kang uga uparəm pa̱ uAbijah, kang oza̱ nəm inok
ka̱ aBeyersheba.
3 Ǹnyi te, ovəvan yar nnap-nnənəm ka̱t. Oza̱ ga̱ɓa̱n ka̱kul nram mmak, oza̱ i ga̱ɓa̱n
nnandər ka̱ atak nka̱m iya̱m iga mmulam anung ka̱ atak onəm.
4 Te nkpaktak onəm oga mpyal oIsaɾila ɓut kang a ɓa atak aSamuwel ka̱ aRama.
5 Oza̱ là á na pa̱, <<Dər, ǹyangmata̱ u gbák chit, kang ovan ɓu onunggwan yar
nnap-nnəm ɓu ka̱t. Ka̱kul nva̱ ta te, kyer uponzhi á yi, uva i nəm ká̱ yi wa aɓoshi oga
mbin.>>
6 Nva̱ oza̱ là pa̱, <<Kyer uponzhi á yi, uva i nəm ká̱ yi,>> te nnap va̱ ta ɗak uSamuwel,
kang uza̱ far afar ûYawe.
7 Te uYawe là ûSamuwel pa̱, <<Nəm ôza̱ wa nva oza̱ ɗom á. Ka̱kul oza̱ yang mmaɓu
ka̱t, oza̱ yang mmami pa̱ n yà uponzhi oza̱ ka̱t.
8 Á ɓan ka̱ ashe nra va̱ n fa ka̱ oza̱ kà mbin aMasar, á ɓa chu nda va̱ ta̱, oza̱ ga̱ɓa̱n
asəm á mi, oza̱ i wop inan iro, te wa nnà ta oza̱ kà nnənəm a ɓu.
9 Ǹyangmata̱ te, nəm ôza̱ wa nva̱ oza̱ ɗom, ǹnyi te, dàp achwang oza̱ pa̱ gənggəng, là
ôza̱ apir iya̱m va̱ uponzhi va̱ ta i nəm ôza̱.>>
10 Te uSamuwel là ônəm va̱ ɓəp pa̱ mmá na uponzhi ôza̱, nkpaktak iya̱m va̱ uYawe là á.
11 USamuwel là ôza̱ pa̱, <<Asa̱l va ta̱ uponzhi va̱ ta i nəm iponzhi wò ka̱ apal wó, uza̱ i
wur ovan wó onunggwan i nak i yà onəm oga nkwak akeke ipəripəri, oro i tong onəm
oga nkwak ipəripəri, kang oro i chəng ka̱ mpyal akeke ipəripəri.
12 Kang uza̱ i nak oro i yà onəm oga mpyal ìkukum ka̱ apal oshozha ìkalong, kang oro
ka̱ apal oshozha ìsəm pa̱ itukun, kang oro i wap ìrəram, kang i ɓən iyəya̱m á na kpa, oro
i lá iya̱m ìkum á na ká̱ iya̱m akeke ipəripəri.
13 UPonzhi va̱ ta i wur ovan ochar wó i nak i nyang onəm oga nnəm nturari, ká̱ mpə́k
iya̱m-nrì, ká̱ ngwang nzəngkəng á na.
14 Uza̱ i vyat iram wó inənaɲ, ká̱ iram iba̱ngba̱ng inənaɲ, ká̱ ikun mpyet wó inənaɲ i
na ônəm oga nnəm inunok.
15 Uza̱ i ka̱m uzəng ka̱ apal agba̱pchi iga ìpirkur ká̱ iga ìba̱ngba̱ng wó i na ônəm oga
mpyal wò ká̱ onəm oga nnəm inunok.
16 Uza̱ i wur ozwal wó onunggwan ká̱ ochar, ká̱ ina* va ɓyen ji ká̱ oga azhaki wó,
ka̱kul nnəm inunok.
17 Uza̱ i ka̱m uzəng ka̱ apal agba̱pchi iga iya̱mkang wó, kang mmawó ká̱ ishi wó, ó
tong ozuzwal.
18 Awalang va̱ ta i ɓa i chu te, ó chal pa̱ mmá ka̱m ishi wó ka̱ atak aponzhi va̱ ta, ǹnyi
te, uYawe i gwong achwang kà wó ńda va̱ ta ka̱t.>>
19 Káp ka̱ nna te, onəm va̱ ta gwong achwang ka̱ uSamuwel ka̱t. Oza̱ là pa̱, <<O'o, í
ɗom uponzhi pa̱ á nəm ká̱ yi,
20 ka̱kul na í yà wa aɓoshi oga mbin. Í ɗom uponzhi pa̱ á nəm ká̱ yi, kang i ləp mpyal á
yi ka̱ atak ìkum.>>
21 Ka̱ nva̱ngva̱ uSamuwel fe nkpaktak iya̱m va̱ onəm là te, uza̱ là ûYawe iya̱m va̱ oza̱ là.
22 Te uYawe là ûSamuwel pa̱, <<Nəm ôza̱ wa nva̱ oza̱ ɗom, kyer uponzhi ôza̱.>>
Te uSamuwel là oIsaɾila pa̱, <<Udanggo á le nzhi wò.>>

9

Mmá yak uShawulu uponzhi

1 Unəm uga atak nsat uro uwa ka̱ yà ka̱ akum ìjili aBenjamin, aɗiɗin pa̱ uKish, uya
aAbiyel, uya aZeror, uya aBekorat, uya aAfiya, uya aBenjamin.
2 UKish uwa ká̱ uyen ununggwan aɗiɗin pa̱ uShawulu, uyenza̱m uro yà ɓyen ji na ka̱
ashe ovanza̱m oIsaɾila ka̱t, kang uza̱ mak ji nkpaktak oIsaɾila ká̱ ìrup ashar pa̱ zəng.
3 Ńda nro te, oga azhaki aKish lar, te uza̱ là uyen wò uShawulu pa̱, <<Ga ká̱ ukpari mi
uro na ó mwo oga azhaki va̱ ta.>>
4 Te uShawulu ga nzəng ká̱ uzəngtəng ka̱ ashe okpari apupo, oza̱ kyén ga aɗuktum
mbin aEfrayim, ká̱ mbin oShalisha te, oza̱ ya azhaki va̱ ta ka̱t. Oza̱ watar ga mbin

* **8:16 8.16** *ina* ka̱ ashe oga nsar nnap-nlà Inan nro te, á là pa̱ *ovan nza̱m.*

aShayalim ká nna te, oza ya oga azhaki ka ta kat. Te oza lyam ga ashe mbin aBenjamin, káp ka nna te, oza ya oga azhaki va ta kat.

5 Nvangva oza ɓa chu mbin aZup te, uShawulu là ûkpari va ta pa, <<Re, í le nzhi kakul kang upo mi a le á ya ka nɗaktak ka apal yi a ji oga azhaki va ta kat.>>

6 Ǹnyi te, ukpari va ta là á na pa, <<UNəm Inan uwa ka ashe ìtong* va ta uva mmá na ichumchum á na byet, iyam va pa kpaktak uza i là te, i yə́l. Í ga atətak, mwote uza a là á yi atak va oga azhaki va ta kà nggo.>>

7 Te uShawulu ɓəp ukpari wò va ta pa, <<A yà pa í ga atak anəm va ta te, iza í na á na yà? Kakul nzəngkəng va ka ashe oga azhal yi te, á kúr chit, kang i yà ká iyam va pa i na á na kat. Mwote iyam iro nna yà ɗak ɓo?>>

8 Ukpari va ta na aman á na kàɗí pa, <<Dər, na n yà ká azurfa pa ɗap, mi na ûnəm Inan va ta, te uza i nyám asal va á yi, í lyep kà.>>

9 Kà nra ngga nvang te, ka ashe mbin oIsarila, unəm va i ɗom pa ó ga ó fe ka atak Inan te, i là pa, <<Í ga atak anəm uga dər mpyal.>>Kakul unəm va mí wór pa unəm uga nkam nre ka atak Inan ǹyangmata te, matmat te, mí wór pa unəm uga dər mpyal.

10 Te uShawulu là ukpari wò pa, <<Ichən va ta ɓyen byet, í ga.>> Te oza kpan asal aga ngga ashe ìtong va unəm Inan va ta kà.

11 Nva oza kà nkyén mɓa ngga aɗuktum ìtong va ta te, oza gwang ovanɓyen oro kà nfa pa na ó ga ó dàp ndəng, te oza ɓəp oza pa, <<Unəm va i dər mpyal te, uwa ka ta dò?>>

12 Ovanɓyen va ta man pa, <<À, uwa yà, ó ghan, ó ga ǹyangmata, uwa kà mpyal wó. Uwa tar ìtong yi nda ata, kakul mmá kà ngga nnəm nləfər ka atak awop aga aɗuktum.

13 Ka ntar wó na byet te, ó ya na kang uza i ga atak awop aga aɗuktum kakul nrì iyam-nrì. Onəm i yà ká nri iyam kat, ya uza i ɓa i par nləfər kang. Nna chit te, onəm va mmá chal te, i ri iyam ɗak. Ó ga ǹyangmata, ó ya na ya ka awalang a ta.>>

14 Te oza táng ga ashe ìtong va ta, kang nva oza kà ntáng te, oza gwang uSamuwel kà mɓa ka asal isu oza kà ngga atak awop aga aɗuktum.

15 Kang uShawulu i ɓa te, uYawe ka là nnap ûSamuwel chit pa,

16 <<Ìpin ká awalang wa nta, mi re nre a ɓu ká unəm ka ashe mbin aBenjamin. Gòr na á yà unəm uga mpyal oIsarila, uza i fa ká onəm mi ka ashe awo oFilisti. Kakul n ya mɓək anung onəm mi chit, kang ayə́ng oza ɓa chu atak mi chit.>>

17 Awalang va uSamuwel ya uShawulu te, uYawe là á na pa, <<Unəm va ta ka nlà nnənap a ɓu, uwa i nəm iponzhi ká onəm mi.>>

18 Te uShawulu ga atak aSamuwel ka anung asal ìtong kang uza ɓəp na pa, <<Mmami ka nchal ɓu, nzhi anəm uga ndər mpyal ka che yà?>>

19 USamuwel na aman á na pa, <<Mmami na unəm uga ndər mpyal va. Watar mpyal na í ga atak awop, kakul nda ata ɓu ga nri iyam-nrì nzəng ká mi. Kang ìpin ká ìɓotak te, mi re ɓu na ú ga, kang mi là iyam va a ɓu pa kpaktak ka ashe ìgwak ɓu.

20 Kang á ɗak ɓu kà nnap oga azhaki va lár nra chit pa nshatɗing nda ata kat, kakul mmá ya oza chit. Mmami ka nlà a ɓu pa, mmaɓu ká nzhi apo ɓu na nkpaktak oIsarila kà nnak ìgwak kà.>>

21 UShawulu na aman pa, <<Mmami ka akum ìjili aBenjamin, akum va yen ji ka ashe akum oIsarila, kang ka ashe akum aBenjamin te, mmami ka ashe nzhi va yen ji kaɗí lap. Te iza nak kang ɓu là nnap á mi wa nva ta yà?>>

22 Te uSamuwel kam uShawulu ká ukpari wò táng ká ka ashe nzhi mɓut, kang uza nak oza ka atak ntəm kà mpyal onəm va mmá chal, ova i chu ìsəm pa ishatɗing chu.

23 Kang uSamuwel là ûnəm uga pə́k iyam-nrì pa, <<ʼBa ká ìzhe va ka n ná a ɓu, i va ka nlà a ɓu pa, u nak paɗí á.>>

24 Te unəm uga mpə́k iyam-nrì va ta yar ìsong ìzhe ká iyam va ka apəpal ɓa cher ka mpyal aShawulu. Kang uSamuwel là á na pa, <<Ìzhe va ta mmá nak á ɓu, ri, kakul n nak mm̂aɓu pa na u ri, ka awalang va ka nlà pa, <N chal onəmchən ká á.> >> Nda va ta te, uShawulu ri iyam nzəng ká uSamuwel.

25 Ka nvangva oza fəng chit ka atak awop aga aɗuktum kang à táng ashe ìtong te, uSamuwel là nnap ká uShawulu ka apal apal aga nzhi wò.

26 Atak fa tan ká ìpin te, uSamuwel wór uShawulu ka apal apal aga nzhi, a là pa, <<Gbar izər, mmami kà ngga nre ɓu na u kpan asal.>>Nvangva uShawulu gbar izər chit, te uSamuwel fa ká na ga re ka apal asal.

27 Nva oza ga dat ká nkur ìtong te, uSamuwel là ûShawulu pa, <<Là ûkpari ɓu pa à gəga kang.>> Te ukparikpari ga. Nna chit te, uSamuwel là á na pa, <<Sat ka ta, na n là nre Inan á ɓu.>>

---

* **9:6 9.6** Mwote *aRama.*

10

USamuwel gar uShawulu uponzhi

1 Te uSamuwel yar afal mmì mpyet zuk uShawulu ká ishi, uza fəkchi na kang á là pa,
<<Mmami ka nnəm iyam va ta á ɓu kakul uYawe gar ɓu chit pa u yà uponzhi ka apal
iyamkup wò, oIsarila.
2 Nvangva ɓu re mi nɗa ata te, ɓu gwang onəm pa oparəm dat ka awap aRahila ka
aZelza, ka aswari mbin aBenjamin. Oza i là a ɓu pa, <Oga azhaki va mmá ya chit, kang
upo ɓu kong ká nnap oza chit, nnyi te, uza ká nɗaktak ka apal wó ǹyangmata. Uza ka
mɓəp pa, <<Mi nəm sang ka apal ayen mi yà?>> >
3 <<Te ɓu ga mpyal ká achen ɓu ga ɓu chu atak ìnang ìkun iga aTabor. Ka ta te, ɓu
gwang onəm pa oshatɗing ova ka ngga nnəm awop Înan ka aBetel. Uro ká ivan iɓəl pa
shatɗing, uro ká nzəngkəng pa nshatɗing, kang uga ushatɗing ká ndəng ìbangbang ka
ashe ìzambar.
4 Oza i re anung a ɓu kang i yichi nzəngkəng a ɓu pa mparəm, te ɓu kam ka oza.
5 <<Ka nvəvang te, ɓu ga aGibeya Inan, atak va oshozha oFilisti ra apak kà. Ɓu ga ɓu
dat ká ìtong te, ɓu gwang ìdonkong onəm oga nkam nre ka atak Inan kà nfəng ka atak
awop aga aɗuktum. Kà mpyal oza te, mmá ka nnám aɓwa, ká aɓwa acham, ká
ìganggáng, ká mɓur ìzur, ká ngɓap nzam, kang oza kà nlà nre Inan.
6 ARuhu aYawe i vàng ka apal ɓu ká ichumchum, te ɓu là nre Inan, kang ɓu gaɓan ɓu
wal unəm ukak.
7 Ka nvangva oga iyam va ta fa chit, te wa nəm iyam iva pa kpaktak awo ɓu ya məma
pa u nəm, kakul Inan ya yà nzəng ká ɓu.
8 <<Ga aGilgal kang mi ɓa. Mi ɓa mi ya ɓu ka ta kang mi yichi nləfər ngga nshì pa
ɗwot ká iyam inana iga ntəm ikángkáng. Ǹnyi te, nkpak pa u lok ka ta nra pa nfangshat
ya ɓa mi chu, mi nlà iyam va a ɓu ɓu nəm kang.>>

Mmá kyer iponzhi ûShawulu

9 Nvangva uShawulu gaɓan chit kà ngga, te Inan gaɓan ìgugwak. Kang nkpaktak oga
ǹnyám ipir nnap va uSamuwel là te, á yól nɗa va ta.
10 Awalang va uShawulu ká ukpari wò ɓa chu aGibeya te, ìdonkong onəm oga nkam
nre ka atak Inan ɓa gwang na, kang aRuhu Inan vàng ka apal ishishi ká ichumchum te,
uza gwang ishi ká oza ka nlà nre Inan.
11 Awalang va nkpaktak onəm va nyi na nyi kang a fe na kà nlà nre Inan nzəng ka
onəm oga nkam nre ka atak Inan te, oza ɓap owan oza pa, <<Iza ya uya aKish yà?
UShawulu yà unəm uga nkam nre ka atak Inan chit kpa ɗò?>>
12 Unəm uro ka ashe onəm oga atak va ta na aman pa, <<Uda upo oza yà?>> Kakul
nva ta te, á sat ngba nnap pa, <<UShawulu ka ashe onəm oga nkam nre ka atak Inan
kpa ɗò?>>
13 Nvangva uShawulu gbal ká nlà nre Inan chit, te uza kyen ga atak awop aga
aɗuktum.
14 UKyan aShawulu ɓəp na ká ukparikpari pa, <<Ó ga che yà?>>
Te uza là pa, <<Í ga mmwo oga azhaki. Kang nvangva í ya pa, i ya kat, te í ga atak
aSamuwel.>>
15 Te uKyan aShawulu là pa, <<Là á mi iyam va uSamuwel là á ɓu á.>>
16 Kang uShawulu là ûkyan wò pa, <<Uza là á yi pa mmá ya oga azhaki va chit.>>Ǹnyi
te, uza là iyam iro ûkyan wò ka apal nnap iponzhi va uSamuwel là á na kat.
17 USamuwel wór nkpaktak oIsarila kà mpyal aYawe ka aMizpa,
18 kang uza là ôza pa, <<Iyam va ta uYawe, Inan oIsarila là, <N fa ká aIsarila ka ashe
aMasar, kang n fa ká wó ka akum ichumchum aMasar ká nkpaktak oga mbin va nyán ká
wo á.>
19 Ǹnyi te, ǹyangmata ó yang ká Inan wó chit, uva fa ká wó ka ashe nkpaktak mɓək
anung ká oga nɗaktak wó. Kang ó là pa, <Pa kat, mmá kyer uponzhi á yi.> Ǹyangmata te,
ó ɓa mpyal aYawe, akum ká akum, kang nzhi ká nzhi.>>
20 Awalang va uSamuwel ɓa ká nkpaktak akum ìjili oIsarila kà mpyal aYawe te, mmá
yak akum ìjili aBenjamin ka atak mmàng ayàk.
21 Te uza ɓa ká akum ìjili aBenjamin nzhi ká nzhi, kang ayàk ga ru ka apal akum
aMatiri. Kà nkukur te, ayàk ga ru ûShawulu uya aKish. Ǹnyi te, oza mwo na kang oza ya
na kat.
22 Te oza ɓəp uYawe kàɗi pa, <<Unəm va ɓa chit ka ta ɗò?>>
Kang uYawe là pa, <<À, uwa bwam ka ashe iyam iɓutɓut.>>

23 Te oza ga ɓa ka na, kang nva uza sat ka ìshimshe onəm te, uwa mak ji onəm pa kpaktak ká ìrup ashar pa zəng.
24 USamuwel là nǧkpaktak onəm pa, <<Unəm va ta uYawe yak pa á yà uponzhi wó. Unəm uro yà wa njini ka ashe nkpaktak onəm kat.>>
Te nkpaktak onəm bà achu pa, <<Re irirì aponzhi á ganggáng.>>
25 Te uSamuwel nyám ônəm apir inok va uponzhi i nəm ká iva onəm i nəm ûponzhi. Kang uza lir ka apal awa achəndərchəndər, uza nak kà mpyal aYawe. Kang uSamuwel re onəm le nzhi oza kàɗi.
26 UShawulu ga nzhi wò kpa ka aGibeya, nzəng ká onunggwan oga nkám ìgwak, ovəngva Inan dok igwak oza.
27 Ènyi te, onəm oro oga nɗom ntəm ikángkáng kat là pa, <<Wa nsang kang unəm va ta i kam ishi yi yà?>> Oza ɓak na, kang oza yang ká ngga ká imwa á na. Ká nna te, uShawulu nak ishi ká oza kat.

11

UShawulu ri oAmmon ká ìkum
1 UNahash uponzhi uga aAmmon ɓa ru aJabesh Gileyat ká ìkum. Kang nkpaktak onunggwan oga aJabesh là á na pa, <<Yar nsar nnap-nlà ká yi, te í yà ozwal ɓu.>>
2 Ènyi te, uNahash na aman pa, <<Mi yar nsar nnap-nlà ká wó ka apal iyam va ta na cwat pa, nza unəm nggo te, mi tur ìwu iga awo ari á na, na á tal iyam ìwuswa nǧkpaktak oIsarila.>>
3 Te onəmgbak oga aJabesh là á na pa, <<Ná nra á yi pa nfangshat na í re nre ká onəm oga nre a ga ka ashe nkpaktak aIsarila kang. A yà pa, í ya unəm va i kamshi yi kat, te í na ishi yi a ɓu.>>
4 Awalang va onəm oga nre va ta ɓa chu aGibeya va uShawulu i təm kà kang à là nnap va ta ônəm te, nkpaktak onəm bà ayáng.
5 UShawulu kà nle ka atak nshàng ìram ká ina na byet, te uza ɓəp pa, <<Iza i ɗak onəm yà? Sang kang mí bà ayáng wa nta yà?>> Te oza là á na iyam va onəm oga aJabesh là.
6 Awalang va uShawulu fe nnap-nlà va ta te, aRuhu Inan vàng ka apal ishishi ká ichumchum, kang ìgwak lak na pa gənggəng.
7 Uza wur ina pa iparəm pà, nyat izhizhe pa nyimənyimən, kang a re onəm oga nre ká pa á ga ká ka ashe nkpaktak oIsarila, oza á là pa, <<Iyam va ta mí nəm ká ina ánəm va yang ká nyar nvang aShawulu ká uSamuwel ka atak ìkum.>> Te ayər aYawe fər ka apal ishi onəm kang oza fa wa anəm pa uzəng.
8 Awalang va uShawulu ɓut oza ka aBezek, kang uza kung onəm te, uza ya onunggwan oga aIsarila ìkalong ìgbal pa ishatɗing, kang ovəngva ka aYahudi ìkalong ìsəm pa ishatɗing.
9 Oza là ônəm oga nre va mmá re ɓa pa, <<Ó là ônunggwan oga aJabesh Gileyat,<Ìpin, awalang va alum i chu apal ndəng chit, te mí kam ishi wó.> >> Nvangva onəm oga nre va ta ga là ônunggwan oga aJabesh chit, te ìgwak chàng oza pa gənggəng.
10 Oza là ôAmmon pa, <<Ìpin te, í ga nna ishi yi á wó, na ó nəm iyam va pa káp ó ɗom nəm ka yi.>>
11 Ká ìzwam te, uShawulu kap onunggwan ìdonkong pa ishatɗing. Kang ká ìɓotak oza ɓa táng ashe apak oAmmon, kang à gbáng oza ga chu alum ka apal ndəng. Ovəngva lár te, oza lyangshin, ɓu yà ká ǹya onəm pa oparəm ka atak azəngtəng kat.

Iponzhi aShawulu təm
12 Te onəm là ûSamuwel pa, <<Oda va ka là pa, <UShawulu i nəm iponzhi ka apal yi kat> yà? Mmá ɓa ká oza á yi na í gbáng oza.>>
13 Ènyi te, uShawulu là pa, <<Mí yà ká ngbal unəm uro nǧda ata kat, kakul nǧda ta uYawe ɓa ká nkam ishi ngga irirì ôIsarila chit.>>
14 Te uSamuwel là ônəm pa, <<Ó ɓa, re í ga aGilgal na í nyám ká iponzhiponzhi kàɗi.>>
15 Te nkpaktak onəm ɓa ga aGilgal, kang à kyer uShawulu kà mpyal aYawe təm uponzhi. Ka ta te, oza yichi iyam inana iga ntəm ikángkáng ûYawe, kang uShawulu ká nkpaktak oIsarila nəm nchàng izər pa gənggəng.

12

USamuwel là nnap ngga nkur anung
1 Te uSamuwel là nǩpaktak oIsarila pa, <<N gwong achwang chit kà nkpaktak iyam va ó là á mi, kang n na uponzhi á wó chit pa á nəm ká wó.

2 Ǹyangmatạ te, na ó yà ká uponzhi, uwa unəm uga mpyal wó. Mmami te, n gbák chit, kang izwál fa á mi chit, ǹnyi te, ovan mi onunggwan oma yà nzəng ká wó. M ɓàn nlə́p mpyal a wó, ya na ka n yà uyenzạm á ɓa chu nd̃a va ta.

3 Mmami na ta, ó nyám ká iyạm va á mi n nəm ɓạng ka mpyal aYawe ká ugargargargar. ÌNa ada n vyat yà? AZhaki áda n vyat yà? Uda n kar na yà? Uda m mwar na yà? N kạm iyạm ka atak áda pa na ń kar nnandər ká yà? A yà pa n nəm iyạm iro nəm ka ashe oga iyạm va ta te, mi mwa anunung.>>

4 Oza na amạn pa, <<U m mwar yi kat, kat te u kar yi kat. U kạm iyạm iro kà unəm uro pa na ú kar nnandər ká kat.>>

5 Te uSamuwel là ôzạ pa, << UYawe uwa kà ǹya wó, kang ugargargargar uwa ka ǹya wó nda va ta kpa, pa ó ya iyạm iro ka awo mi kat.>>

Kang oza là pa, <<Uza uwa ka ǹya.>>

6 Te uSamuwel là ônəm pa, <<UYawe uwa yak uMusa ká uHaruna kang à fa ká okəka wó ka ashe mbin aMasar.

7 Ǹyangmatạ te, ó tong pa kwak, mmami kà ngga ń rəng ká a wó ka mpyal aYawe, oga nnap-nnənạn ngga nkạm ishi va uYawe nəm kạkul wó ká okəka wó á.

8 <<Awalang va uYakup wa ka aMasar te, oza yar ayə́ng ûYawe kạkul nkạm ishi. Kang uYawe re nre ká uMusa ká uHaruna, ova fa ká okəka wó ka ashe aMasar, kang á nak oza təm kà mbin va ta.

9 Ǹnyi te, oza kong ká uYawe, Inan oza. Kang uYawe yap ká oza ka ashe awo aSisəra, unəm uga mpyal oshozha oga aHazor, kang ka ashe awo oFilisti, ká uponzhi uga aMowap, ova lung oza.

10 <<Te oza yə́ng ûYawe kang à là pa, <Í nəm nnap-mɓáṇgɓạng chit, kạkul í re ngwop uYawe chit, í wop oga aBaal ká oga aAshtoret. Ǹnyi te, ǹyangmatạ, kạm ishi yi ka ashe awo okpa ìkum yi, te í le í wop ɓu.>

11 Te uYawe re nre ká uJerup-Baal, ká uBarak, ká uJepta, ká uSamuwel, kang uza kạm ishi wó ka ashe awo okpa ìkum wó kà nza ngbạk nggo, kang ó təm ká ikángkáng.

12 <<Ǹnyi te, awalang va ó ya uNahash uponzhi oAmmon kà mɓa ka apal wó, te ó là á mi pa, <Pa kat, í ɗom uponzhi pa á nəm iponzhi ka apal yi,> káp ká nva pa, uYawe, Inan wó uwa uponzhi wó á.

13 Ǹyangmatạ, ó dər uponzhi va ó yak, uva ó ɓəp pa mmá na wó, te uYawe na á wó chit.

14 A yà pa ó nəm ayər aYawe, ó wop na, ó kpak nnap-nnəm á na, ó yáng nkpak nnap-mpakpakpakpak kat, kang a yà pa mmawó ká uponzhi va i nəm ká wó, ó le ó yar nvạng aYawe, Inan wó, te ó təm ká ikángkáng.

15 Ǹnyi te, a yà pa ó kpak nnap-nnəm ûYawe kat, kang a yà pa ó fa iyạmkak ka apal oga nnap-mpakpakpakpak, te uza i nyám ntàn á wó wa nva uza ka nyám ôkəka wó á.

16 <<Ǹyangmatạ te, ó tong pa kwak, na ó ya iyạm ichumchum va uYawe kà ngga nnənəm kà mpyal wó.

17 Ǹyangmatạ, awalang aga nkpám ìbəshi kat ɗò? Mi ngga nfar ûYawe pa, á re nre ká ìvạr ká ìgbarman. Te ó nyi iyạm inga va ó nəm kà mpyal aYawe, nva ó ɓəp pa mmá na uponzhi a wó á.>>

18 Te uSamuwel far ûYawe, kang uYawe re nre ká ìvạr ká ìgbarman nd̃a nva ta. Kang nkpaktak onəm tong nəm ayər aYawe ká uSamuwel.

19 Te oza là ûSamuwel pa, <<Far ûYawe, Inan ɓu kạkul yi, le kang í kú kat. Í nəm nnap-mɓáṇgɓạng á na chit pa makmak, kang ǹyangmatạ, í nəm á na chit kàɗi ka atak mɓəp uponzhi.>>

20 USamuwel là ônəm pa, <<Kang ayər a nəm wó kat. Káp ká nva pa ó nəm nnap-mɓáṇgɓạng chit, ka nna te, kang ó gaɓạn ó re uYawe kat. Kạkul nva ta te, ó wop uYawe ká nkpaktak ìgwak wó.

21 Kang ó gaɓạn ó wop ichər iyạm ilakchilakchi kat. Oza yà ká nkạmshi kat, le kang oza i fa ká wó, kạkul oza iyạm ilakchilakchi.

22 Kạkul adin aYawe achumchum te, uza i yà ká ǹyang ká onəm wò kat. Kạkul uYawe uwa ya ma pa ô yak wó, ó yà onəm wò.

23 Mmami nnyi te, mi yà ká nnəm nnap-mɓáṇgɓạng uYawe ka atak nre nfar afar kạkul wó kat, kang mi ɗyang asạl anənạn a wó aga nnəm nnandər.

24 Ǹnyi te, ó nəm ayər aYawe, ó wop na ká nnandər ká nkpaktak ìgwak wó. Ó rəng oga iyạm ichumchum va uza nəm kạkul wó á.

25 Kang a yà pa ó ga mpyal ká nnəm nnap-mɓáṇgɓạng, te mmawó ká uponzhi wó ó zhì.>>

13

USamuwel raŋ ká uShawulu

1 UShawulu ri iponzhi ya uwa yà ká izun ìsəm pa ishatɗing, kang uza nəm iponzhi ka apal oIsaɾila ìzun ìsəm pa ineɗing amaŋ pa parəm.
2 UShawulu yak onunggwan ìkalong pa ishatɗing ka ashe oIsaɾila. Uza nak ìkalong pa ìparəm nzəng ká na ka aMikmat ká mbin aɗuktum aga aBetel, kang ìkalong pa ìzəng nzəng ká uJonatan ka aGibeya kà mbin aBenjamin. Te uza re aɓo onunggwan le nzhi oza.
3 UJonatan ru ìdonkong oshozha oFilisti ká ìkum ka apak oza ka aGeba, kang oFilisti fe nnap va ta. Te uShawulu nak mmá ɓur agbəshi ka ashe nkpaktak mbin oIsaɾila, kang à là pa, <<Re oHiburu á fe.>>
4 Te nkpaktak oIsaɾila fe nnap va ta pa, <<UShawulu ru ìdonkong oshozha oFilisti chit ká ìkum, kang ǹyangmata te, oIsaɾila sat onəm oga ajan chit ka mpyal oFilisti.>> Te mmá wor onəm ɓut pa á gwang uShawulu ka aGilgal.
5 OFilisti ɓut pa na ó lung oIsaɾila, ká oga akeke ipəri ìkalong ìsəm pa ishatɗing, ká onəm oga nkwak ipəri ìkalong pa ìkpaɗing, ká oshozha yə́l yà ká nkung kat. Oza ga ra apak ka aMikmat ka asal nfa alum aBet Aven.*
6 Awalang va oIsaɾila ya pa ìkum sur chit, kang okpa ìkum kà nlung oza pa gənggəng, te oza bwam ka ashe oga agbak, ká ipəpa, ká ishimshe ipang, ká oga ache, kang ká oga ache ndəng nkapkap.
7 Oro ka ashe oza paŋ awang aUrdun, ga mbin aGat ká aGileyat.
Ǹnyi te, uShawulu tal ka aGilgal, kang nkpaktak onəm va ká na ka ntán ká ayər.
8 Uza lok ka aGilgal nra pa nfangshat pa ô gwang ká uSamuwel, wa nva uSamuwel ka là á na, ǹnyi te, uSamuwel ɓa kat, kang onəm aShawulu ɓàn nlyangshin.
9 Te uShawulu là pa, <<Mmá ɓa ká iyam inana iga nshì pa ɗwot, ká iga ntəm ikángkáng á mi.>> Kang uShawulu yichi nləfər ngga nshì.
10 UShawulu kà ngbal ká ǹyichi iyam inana iga nshì va ta byet, te uSamuwel ɓa chu, kang uShawulu fa pa ô gwang na, ô re anung á na.
11 Te uSamuwel ɓəp na pa, <<Iza u nəm ta yà?>>
UShawulu na aman pa, <<N ya onunggwan kà nlyangshin, kang nna ka u ɓa chit kat, ka awalang va u nak á, kang oFilisti oma ɓut ka aMikmat.
12 Te n rəng pa, <OFilisti iga nru mi ká ìkum ǹyangmata ka aGilgal, kang nna ka n chal uYawe chit kakul nkamshi kat.> Te n ya məma pa ń yichi nləfər.>>
13 USamuwel là pa, <<U nəm mpərək. U kpak nnap-nlà aYawe, Inan ɓu nva uza na a ɓu kat. Ká yà pa u kpəkpak te, uYawe ká pak akum iponzhi ɓu ka apal oIsaɾila mbyet.
14 Te ǹyangmata akum iponzhi ɓu i təm mbyet lap kat, kakul uYawe yak unəm chit uva ɗom ìgugwak. Uza kyer na chit pa á yà unəm uga mpyal onəm wò, kakul u kpak nnap-mpakpak aYawe kat.>>
15 Te uSamuwel wong re aGilgal ga aGibeya kà mbin aBenjamin. Kang uShawulu kung aɓo oshozha va nzəng ká na te, uza ya ìgbal pa ìkpaɗing.

OIsaɾila yà ká iyam ìkum kat

16 UShawulu ká uyen wò, uJonatan ká oshozha va nzəng ká oza ka yà ka ntəm ka aGeba ka ashe mbin aBenjamin, ǹnyi te, oFilisti ra apak oza ka aMikmat.
17 Oshozha oFilisti fa ka ashe apak, kap ìdonkong pa ishatɗing. Ìdonkong iga ìzəng ga asal mpal aOfəra ka ashe mbin aShuwal,
18 ìdonkong iga ìparəm ga asal aBet Horon, kang ìdonkong iga ishatɗing ga asal ìsu aswari va dər asal mbandam aZeboyim ava dər ashe nzam.
19 Onəm oga nla ala yà ka ashe mbin oIsaɾila kat, kakul oFilisti là pa <<Kang oHiburu a la oga ndokchi ká oga aɓár kakul ishi oza kat.>>
20 A nak te, nkpaktak oIsaɾila i ga atak onəm oga nla ala oFilisti kakul ntan anung oga ashan, aɗyər, ikù, ká ika oza.
21 Amwa kakul ntan anung ashan ina kat te aɗyər te, uparəm ka apal ashatɗing ashekel, kang kakul ikù kat te iyam iga mɓak ina oza te, uzəng ka apal ashatɗing ashekel.
22 Ǹda va ìkum wong te, mmá ya unəm uro ka ashe oIsaɾila ká ndokchi kat te, ká aɓár kat, uShawulu ká uJonatan, oma ká byet.

UJonatan ru oFilisti ká ìkum

23 Te oFilisti re nre ká ìdonkong oshozha pa á pángchí asal aga ntar aMikmat.

---

* **13:5 13.5** *aBet Aven* Adin *aBetel* akak.

14

1 Nda nro te, uJonatan uya aShawulu là ûkpari wò uga yar iyam ìkukum pa, <<Ba, í
pang mbandam í ga apak oFilisti.>> Ǹnyi te, uza là ûpo wò kat.
2 UShawulu ká onunggwan wò ìgbal pa ìkpadîng oma ká nra apak ká nkur aGibiya ka
avəng ìkun ìkúmkúm ka aMigron.
3 Ka ashe onunggwan aShawulu te, uAhija unəm uga mpyal awop uwa yà ka ashe oza,
uva pa ìlukwan ìkwoksok. UAhija uya aAhitup, ugənang aIkabot, uya aFinehas, uka aEli,
unəm uga mpyal awop ka aShilo. UNəm uro yà nyi pa uJonatan re ashe oIsarila chit kat.
4 Asal va uJonatan ɗom n wòl kà kang o ga atak apak oFilisti te, kà ishimshe abam pa
parəm ava unəm uro i chu nkyen kà oga ngbak oza kat. Abam aro mí wór pa aBozet,
kang azəngtəng mí wór pa aSene.
5 Aro ka asal mpal a dər aMikmat, kang aro ka asal nkwandal a dər aGeba.
6 UJonatan là ûnəm uga ǹyar iyam ìkum á na pa, <<Ba, í pang atak apak onəm oga ache
amulur va ta. Mwote, uYawe a na igwan a yi nggo. Iyam iro yà i gəl uYawe kà nna ìgwan
ka atak onəm ìkum pa kyák kat te pa ɗap kat.>>
7 Te unəm uga ǹyar iyam ìkum á na là pa, <<Nəm iyam va u ya məma á, nna n yà
nzəng ká ɓu ka ashe iyam va u ɗom nnənəm.>>
8 UJonatan là á na pa, <<Ba na í pang na oza á ya yi.
9 A yà pa oza là á yi pa í tong ka atak va mmayi kà, kang ô ɓa ô ya yi te, í tong í yà ká
ngga atak oza kat.
10 Ǹnyi te, a yà pa oza là pa ì ɓa atak oza te, í kyen í ga. Nna ta i nyám pa uYawe i ga
nkamshi yi, í nəm igwan ká oza.>>
11 Nna chit te, mparəm oza fa nyám ishi oza ôFilisti. OFilisti là pa, <<Dər, oHiburu ka
nnár i fa ka ashe ache atak va oza bwam kà.>>
12 Te onəm ka ashe apak wór uJonatan ká unəm uga ǹyar iyam ìkum á na pa, <<Ó ɓa,
na í ɗyang ntan a wó.>>
UJonatan là ûnəm uga ǹyar iyam ìkum wò pa, <<Kyen, yar nvang mi, kakul uYawe na
oza chit ka ashe awo oIsarila.>>
13 Te uJonatan kyen abam va ta i nár ká irəng ká awo, ká unəm uga ǹyar iyam ikum á
na. Te oFilisti tak kà mpyal aJonatan kang unəm uga ǹyar iyam ikum á na, yar nvəvang
gbáng oza.
14 Onunggwan va uJonatan ká unəm uga ǹyar iyam ìkum á na gbáng nggəshi te, á chu
ìsəm pa ìparəm chu ka ashe agbagba va á chu nshang iram ina chu ilum pa ìzəng.

OIsarila nəm igwan ká oFilisti

15 Te ayər nəm nkpaktak oshozha, ovəngva ka ashe apak ká ovəngva ka agbagba
ìkum, káp ká oshozha oga mpángchí atak ká oga nlép mpyal ìkum, kang mbin tan. Inan
uwa nak ayər va ta.
16 Oshozha oga mpángchí atak aShawulu ka aGibeya aga mbin aBenjamin, ya oshozha
oFilisti zwar kang ka nlyangshin.
17 Te uShawulu là ônunggwan wò pa, <<Ó kung oshozha na ó nyi unəm va yà kat.>>
Nvangva oza kung te, oza ya uJonatan ká unəm uga ǹyar iyam ìkum á na yà kat.
18 UShawulu là ûAhija pa, <<Ba ka akwati aga nsar nnap-nlà Inan ka ta.>> Ka awalang
va ta te, akwati aga nsar nnap-nlà Inan nna ka yà nzəng ká oIsarila.
19 Nva uShawulu ka yà ka nlà nnap ká unəm uga mpyal awop te, nzwar ka ngga
mpyal ka ashe apak oFilisti. Te uShawulu là ûnəm uga mpyal awop pa, <<Kang á ɗak ɓu
kat, í ga.>>
20 Te uShawulu ká nkpaktak onunggwan wò ɓut kang à ga atak ìkum. Kang oza ga ya
oFilisti zwar chit pa makmak, le í gbáng owan oza ká ndokchi.
21 OHiburu va ka yà nzəng ká oFilisti kang a ga nzəng ká oza ka apak oza te, á le ga
atak oIsarila va ka yà nzəng ká aShawulu ká uJonatan á.
22 Awalang va nkpaktak oIsarila va ka bwam ka ashe aɗuktum aga mbin aEfrayim fe
pa oFilisti kà nchəng te, oza fa gwang ɓak oza ká ìkum kpa.
23 Te uYawe kam ishi oIsarila nda va ta, kang onəm lung ìkum ga watar aBet-Aven.

UJonatan ri mmàl irizhe

24 Ǹyangmata te, oshozha oIsarila bəlak byet nda va ta, kakul uShawulu ka yar nsóng
anung chit pa, <<Unəm va a ri iyam-nrì kang arurong i nəm te, re Inan á vyap na, ya mi
pyat nnàp ka apal oFilisti kang.>> Te unəm uro yà ri iyam iro nda va ta kat.
25 Nkpaktak oshozha táng ashe ikun te, oza ya mmàl irizhe kà mbin.
26 Awalang va oza táng ashe ikun te, oza ya mmàl irizhe kà nwàr, ǹnyi te, unəm uro yà
dok ká ifang ga ká ka anung wò kat. Kakul oza nəm á yər nsóng anung va.

27 Ǹnyi te, uJonatan uwa ka fe chit pa upo wò sóng anung chit kat, te uza pa ishi idari va ká awuwo ka ashe mmàl irizhe. Te uza nak ka awo wò tam, kang uza ya ìkam.
28 Te uro ka ashe oshozha là ûJonatan pa, <<Upo ɓu ka sóng anung oshozha chit kəkam pa, <Unəm va i ri iyam-nrì nda ta te, i vyap.> Nna nak te, onunggwan bəlak á yà ká ikam kat.>>
29 Te uJonatan là pa, <<Upo mi ɓa kà nɗaktak chit ka ashe mbin. Dər asal awu va n ya ìkam ká, nvəngva n dok irizhe va ta pa ɗap á.
30 Ka yà pa mmá ká məman ôshozha pa á ri iyam-nrì va oza wur ka atak okpa ìkum oza te, mmá ka gbáng oFilisti ka ji va ta ji kat dò?>>
31 Nda va ta, nvangva oIsarila ɓàn gbáng oFilisti ka aMikmat ga chu aAijalon te, oza bəlak pa gənggəng.
32 Oza gbang izər ka ngwur iyam iga ngwur ka atak ìkum, itam, ina, ká ivan ina, kang oza pà oza ri ká nchèchər.
33 Te unəm uro là ûShawulu pa, <<Dər, onunggwan kà nəm nnap-mɓángɓang ûYawe ka atak nri izhé va ka nchèr.>>
UShawulu là pa, <<Ó vyap nnap-mpakpak chit. Ó ɓəndəng ìnang ìpang á mi ka ta.>>
34 Te uza là pa, <<Ó ga ó là ônunggwan pa, <Udanggo á ɓa ká ìna wò ká ìtam wò á mi, kang ó pà oza ka ta ó ri. Kang ó nəm mpat ûYawe ka atak nri izhé kà nchèchər kat.> >>
Te udanggo ɓa ká ìna wò ká izwam va ta kang à pà ka ta.
35 Te uShawulu me atak nshi iyam awop ûYawe, nna ta, atak awop aga nggəshi va uza me.
36 Te uShawulu là pa, <<Í fəng í ga na í ɓak oFilisti ká izwam va ta, í wur iyam oza kang atak ì tan, kang í gbáng oza, í re unəm uro ka irirì kat.>>
Te oza là pa, <<Nəm iyam va u ya məmal ká ɓu.>>
Ǹnyi te, unəm uga mpyal awop là pa, <<Re í ɓəp Inan kang.>>
37 Te uShawulu ɓəp Inan pa, <<N ru oFilisti va ta dò? Bu na oza na ka ashe awo oIsarila dò?>> Ǹnyi te, Inan na aman a na nda va ta kat.
38 Kakul nva ta te, uShawulu là pa, <<Ó ɓa ka ta, nkpaktak onəm oga mpyal oshozha, re í mwo nnap-mɓángɓang va mmá nəm chit nda va ta.
39 Wa nva uYawe uga nkamshi oIsarila wa ya te, n sóng anung ká adɨdɨn, kang a yà pa uyen mi uJonatan uwa nəm mpat va ta te, nkpak uza i kú.>>Ǹnyi te, ushozha uro yà na aman á na kat.
40 Te uShawulu là nkpaktak oIsarila pa, <<Ó tong ka ngbak pa nzəng, kang mmami ká uJonatan i tong ka ngbak nro.>>
Kang oza là á na pa, <<Nəm iyam va u ya məmal ká ɓu á.>>
41 Te uShawulu far ûYawe, Inan oIsarila pa, <<Iza nak kang u na aman ûzwal ɓu ká nda a ta kat yà? A yà pa mpat kà mmami kat te uyen mi uJonatan te, wa aman ká aUrim ǹnyi te, a yà pa onunggwan oga aIsarila oma ká mpat te, wa aman ká aTumim.*>> Kang oza mang ayàk te, ayàk ru ká apal aJonatan ká uShawulu, kang onungwan va ta mmá ya oza ká mpat kat.
42 UShawulu là pa, <<Ó mang ayàk ká ishimshe mi ká uyen mi, uJonatan.>> Kang ayàk ga yar uJonatan.
43 Te uShawulu là ûJonatan pa, <<Là á mi, iza u nəm yà?>>
Kang uJonatan là á na pa, << N dok mmàl irizhe ká ishi idari mi kang n tàm. Te ǹyangmata nkpak pa ń kú.>>
44 UShawulu là pa, << Re uYawe á ɓək anung á mi pa gənggəng, a yà pa u kú kat á, aJonatan.>>
45 Ǹnyi te, onunggwan va ta là ûShawulu pa, <<A màl pa uJonatan a kúkú á, uza va ɓa ká nnang nkamshi ôIsarila dò? Nva ta i yà ka nnəm kat. Wa nva uYawe wa ya te, akpap ishishi aro pa zəng i ru ka mbin kat, kakul Inan a kamshi á na kang uza nəm igwan va ta nda va ta.>> Te onunggwan va ta kam ishi aJonatan, kang mmá gbál na kat.
46 Te uShawulu re mɓàk oFilisti, kang oFilisti le nvang ga mbin oza.
47 Nvangva uShawulu yà uponzhi oIsarila te, uza lung nkpaktak okpa ìkum oza ka nza nggbak nggo, oMowap, ká oAmmon, ká oEdom, ká oponzhi oga aZobak, kang ká oFilisti. Kang atak va kpaktak uza ga ìkum kà te, uza nəm igwan.
48 Uza lung ikum ká nkam ipang, kang à nəm igwan ká oAmalek. Uza kam ishi oIsarila ka ashe awo onəm va ka wur iyam oza ká ìkum.

Onəm oga nzhi aShawulu

* **14:41 14.41** Dər aLev 8:8.

49 Ovan onunggwan áShawulu oma, uJonatan, ká uYishwi, ká uMalkishuwa. Kang aɗin ovəvan ochar, uMerap uwa uga nggəshi, ká uMikal uwa uƀwakan.
50 Aɗin achichar pa uAhinowam, uyen uchar aAhima'az. Aɗin ánəm uga mpyal oshozha aShawulu pa uAbner, uya aNer, kang uNer nnyi te, ukyan aShawulu.
51 Upo aShawulu uKish ká upo aAbner uNer, oma ovan aAbiyel onunggwan.
52 UShawulu nəm ìkum pa gənggəng ká oFilisti ka ashe nkpaktak nra iponzhiponzhi. Kang ununggwan va uShawulu ya kəkam, kaṭ te ká nkam ìgwak te, uza i ƀa ká na ka ashe oshozha wò.

15

UYawe yang uShawulu ká iponzhi
1 Te uSamuwel là ûShawulu pa, <<UYawe re mi pa n gor ƀu uponzhi ka apal onəm wò oIsaɾila. Ǹyangmataa te, gong achwang kà nre va ka atak aYawe.
2 Iyaɱ va ta uYawe uGa ngGatək là,<Mi ga nnyám ntàn oAmalek kaḳul oza ru oIsaɾila ká ìkum ka awalang va oza fa ka ashe mbin aMasar.
3 Ǹyangmataa te, ga na u ru akum oAmalek ká ìkum kang ƀu zhì nkpaktak iyaɱ va iji oza. Kang wa re oza kaṭ, gbáng onunggwan, ká ochar, ká ovan, ká ovan obaḳ, ká ina, ká itam, ká oga alakəmi, kang ká oga azhaki.> >>
4 Te uShawulu ƀut oshozha wò ka aTəleyim, kang a kung oza te, uza ya ìkalong ìgbaḷ pa ìparəm ka aƀoshi akum aIsaɾila, kang ìkalong pa ìgbapchi ka aYahudi.
5 Te uShawulu ga ìtong oAmalek ga ra anyimnyal ka ashe abandaɱ.
6 Te uza là ôKeni pa, <<Ó fa, ó re oAmalek kang mmá gbáng wó nzəng ká oza kaṭ, kaḳul ka ó nyám ikin ŋ̃gkpaktak oIsaɾila, ka awalang va oza fa ka aMasar á.>> Te oKeni fa re oAmalek.
7 Te uShawulu gbáng oAmalek á ƀàn ka aHavila ga chu aShur, dat ká aswari asaḷ nfa alum ngga aMasar.
8 Uza kpán uAgak uponzhi uga aAmalek ká ririì, kang uza zhì aƀoshi onənəm pa kpaktak ká ndokchi.
9 Ǹnyi te, uShawulu ká oshozha re uAgak ká ririì, ká itam inənan, ká ina, ká ivan itam ká ivan ina inənan, ká nkpaktak iyaɱ va ƀyen ká oza, oga iyaɱ va ta ri ìgwak ôza, oza zhì oza kaṭ. Kang nkpaktak ivəngva ƀyen ká oza kaṭ, te oza zhì oza pa chatchat.
10 Te uYawe là ûSamuwel pa,
11 <<Mmami ká nlak ìgwak nva n nak uShawulu yà uponzhi á, kaḳul uza gaƀan asəm á mi chit, kang uza yang ka nkpak nnap-mpakpak mi chit.>> USamuwel fe iyaɱ va ta te, ìgwak lak na pa gənggəng kang uza chal uYawe ka ashe nkpaktak ìzwam va ta.
12 Ìpin fa kpaḳ ká ìƀotak te, uSamuwel wong ga pa na ô ya uShawulu. Te mmá là á na pa, <<UShawulu ga aKarmel chit. Uza me iyaɱ kaḳul nrəng ká aɗin wò ka ta, kang uza ga aGilgal chit.>>
13 Awalang va uSamuwel ga ya na te, uShawulu là á na pa, <<Re uYawe á paɾ ƀu, n yəl kà nnap-nlà aYawe chit.>>
14 Ǹnyi te, uSamuwel là pa, <<A ya pa na te, iza mmami kà nfife yà? Ayáng itam ká ina kaṭ ɗò?>>
15 UShawulu na amaɲ pa, <<OShozha ƀa ká oza ka atak oAmalek, oza yak itam inənan ká ina kaḳul na mmá yichi nləfər ûYawe, Inan ƀu ká. Ǹnyi te, í zhì nkpaktak iza nggo.>>
16 Te uSamuwel là ûShawulu pa, <<Maɾ, na n là a ƀu iyaɱ va uYawe là á mi ká ìzwam ká nlam.>>
UShawulu là pa, <<Là á mi.>>
17 Te uSamuwel là pa, <<Káp ká nva u ya ishi ƀu iyaɱ iro kaṭ, ka nna te, u nyang unəm uga mpyal oga akum oIsaɾila kaṭ ɗò? UYawe gor ƀu chit uponzhi oIsaɾila.
18 Kang uza re ƀu pa, <Ga ƀu zhì onəm oƀángƀaŋ va ta, oAmalek pa kpaktak, lung oza na u gbaŋ oza pa chatchat.>
19 Iza nak kang u kpak nnap-nlà aYawe kaṭ yà? Sang kang u wur iyaɱ iga ngwur ka atak ìkum kang u nəm iyaɱ iƀángƀaŋ wanta kà mpyal aYawe yà?>>
20 Ǹnyi te, uShawulu là pa, <<N kpak nnap-nlà aYawe kpak, n nəm nre wa nva uza re mi á. N zhì nkpaktak oAmalek kang m ƀa ká uAgak uponzhi oza.
21 Oshozha wur itam ká ina inənan ka atak ìkum iva mal pa mmá zhì kaḳul pa ó yichi nləfər ûYawe Inan ƀu ká, ka aGilgal.>>
22 Te uSamuwel na amaɲ pa,
<<Iza uYawe ɗom ji yà?
Iyaɱ inana ƀu iga nshì ká nləfər kaṭ te nkpak nnap-nlà aYawe ɗò?

Nkpak nnap-nlà ɓyen ji nna nləfər ji,
nfe nnap ɓyen ji mpyìp inagam ji.
23 Nfa iyaɱkak ká uYawe á sat wa nnap-mɓáŋgɓaŋg ivaɣ.
Kang nkak ishi te, á ɓaŋg wa ngwop ìchər.
Kaɣkul u yang ká nnap-mpakpak aYawe chit,
te wa nnà ta uza yang ɓu chit ká nyà uponzhi.>>
24 Te uShawulu là ûSamuwel pa, <<N nəm nnap-mɓáŋgɓaŋg chit. N kpak nnap-mpakpak aYawe kaṭ, kang n kpak nnap-nlà ɓu kaṭ kpa, kaɣkul n nəm ayər oshozha, nna nak te, n nəm iyaɱ va ozaɗom.
25 Ǹyangmata n chal ɓu, yar nnap-mɓáŋgɓaŋg á mi, na u le nzəng ká mi, na n wop uYawe.>>
26 Te uSamuwel là pa, <<Mi ya ka nle nzəng ká ɓu kaṭ. Kaɣkul u yang nkpak nnap-nlà aYawe, te uYawe yang ɓu chit ká nyà uponzhi oIsaɾila.>>
27 Awalang va uSamuwel gaɓaɲ pa na ô ga te, uShawulu kpán arwangchwang ìlukwanlukwan te, ìlukwan va ta kakchi.
28 USamuwel là á na pa, <<Wa nva u kakchi ìlukwan mi te, wa nnà ta uYawe kakchi iponzhi oIsaɾila chit ka atak ɓu ñda ta, kang uza na ûnəm uro paɗi, uva á ɓyen ji ɓu ji.
29 Uza va Ìzhàn oIsaɾila i nap akwam kaṭ, uza i gaɓaɲ nnap-nlà wò kaṭ, kaɣkul uza unəmləbər kang i gaɓaɲ nnap-nlà wò kaṭ.>>
30 Te uShawulu na amaɲ pa, <<N nəm nnap-mɓáŋgɓaŋg chit. Ka nna kpa te, n chal ɓu, wa maɲ te, wa na ichumchum á mi kà mpyal onəm oga mpyal onəm mi ká oIsaɾila, le nzəng ká mi na n wop uYawe, Inan ɓu.>>
31 USamuwel gaɓaɲ, a le ga nzəng ká na, kang uShawulu wop uYawe.
32 Te uSamuwel là pa, <<Ba ká uAgak uPonzhi oAmalek á mi.>>
Te uAgak ɓa ka mpipyal ka ashe ìkan, uza rəng pa, <<Nnandər ikú va ka apal mi te á lyam chit.>>
33 Ǹnyi te, uSamuwel là pa, <<Wa va ndokchi ɓu nak ochar pa makmak lang ovan oza te, unang ɓu i ga nlang uyen wò kpa.>> Te uSamuwel kyen uAgak ka ndokchi pa nyiməɲnyiməɲ kà mpyal aYawe ka aGilgal.
34 Te uSamuwel le aRama, ǹnyi te, uShawulu le nzhi wò ka aGibeya aShawulu.
35 Te uSamuwel ga atak uShawulu lap kaṭ ga chu nra va uSamuwel kú ká, ǹnyi te, uSamuwel yà ka aɗor ka apal aShawulu pa makmak. Kang uYawe ká nlak ìgwak kaɣkul nva uza nak uShawulu yà uponzhi oIsaɾila á.

16

USamuwel gor uDawuda pa a yà uponzhi

1 UYawe là ûSamuwel pa, <<Ázəmo kang ɓu re nnəm aɗor ka apal ishi aShawulu yà? N yang na chit ká nyà uponzhi ka apal oIsaɾila. Yél agbəshi ɓu ká mmì mpyet na u ga aBet-Lehem, mmami kà nre ɓu ka atak aJese, kaɣkul n yak uyiyen uro chit pa a yà uponzhi.>>
2 Ǹnyi te, uSamuwel là pa, <<Mi nəm sang kang mi nəm iyaɱ va ta yà? A yà pa uShawulu i fe te, i gbál mi.>>
Te uYawe là pa, <<Yar ìya ìna ìchar ka awo, te là pa, <M ɓa pa n yichi nləfər ûYawe.>
3 Chal uJese kà nləfər va ta, kang mi nyám iyaɱ va a ɓu pa u nəm. Ɓu gor uro va mi nyám á ɓu.>>
4 USamuwel nəm wa nva uYawe là á na. Awalang va uza chu aBet-Lehem te, onəmgbak oga aBet-Lehem fa gwang na ká ayər. Oza ɓəp pa, <<U ɓa amwang na lyát ɗò?>>
5 USamuwel maɲ pa, <<M ɓa ikángkáng pa sham. M ɓa pa n yichi nləfər ûYawe. Ó gár ishi wó na ó ɓa nzəng ká mi ka atak nləfər.>> Te uSamuwel gar uJese ká ovəvan onunggwan, kang uza chal oza kpa kà nləfər va ta.
6 Awalang va oza chu chit kang uSamuwel dər uEliyap uya aJese te, uza rəng pa, <<Nkpak uwà uYawe gor.>>
7 Ǹnyi te, uYawe là ûSamuwel pa, <<Kang wa dər ka acham izər, kaṭ te ìmak kaṭ, kaɣkul n yang na chit. UYawe i dər iyaɱ wa nva unəmləbər i dər kaṭ. Onəmləbər i dər ka acham izər, ǹnyi te, uYawe i dər ìgwak.>>
8 Te uJese là ûyen wò uAbinadap pa uza a lyam kà mpyal aSamuwel, ǹnyi te, uSamuwel là pa, <<UYawe yak uva ta kaṭ na kpa.>>
9 Te uJese le nak uShamma lyam kà mpyal aSamuwel, te uSamuwel là pa, <<UYawe yak na kaṭ na kpa.>>

10 UJese nak ovan wò onunggwan pa ofangshat, lyam kà mpyal aSamuwel, ǹnyi te, uSamuwel là a na pa, <<UYawe yak uro ka ashe oza kat.>>
11 Te uza ɓəp uJese pa, <<Ovan ɓu onunggwan oma ta byet ɗò?>>
UJese na aman pa, <<Uɓwakan oza uwa yà ka atak nkpàk iyamkang ka ashe nzam.>>
Te uSamuwel là á na pa, <<Re nre kà na, í yà kà ntəm kat ya uza i ɓa kang.>>
12 Te uJese re nre mmá ɓa ká na. Uza uyenzam uga mɓyen ndər uva ká ikángkáng.
Te uYawe là pa, <<Wóng, uwa ta gor na.>>
13 USamuwel yar agbəshi mmì zuk uDawuda ká ishi kang uza gor na ka kà mpyal ogənanggənang. Ɓan ka nɗa va ta te, aRuhu aYawe vàng ká ìkam ka apal ishi aDawuda. Nna chit te uSamuwel le aRama ɗak.

UDawuda nəm inok kà nzhi aShawulu
14 ARuhu aYawe re uShawulu, kang uYawe re nre ka aruhu aɓángɓang nyán ká na.
15 Oro ka ashe okpari aShawulu là á na pa, <<Dər, aruhu aɓángɓang vàng chit ka atak Inan kà nyán ká ɓu.
16 Re, anəm uga nzhi yi, í mwo unəm uga ǹnyi nnə́m aɓwa, na awalang va aruhu aɓángɓang ka atak Inan a vàng ka apal ɓu te, uza i nə́m aɓwa va ta na nnap nəm ɓu á ɓa kàɗi.>>
17 Te uShawulu là ôkpari wò pa, <<Ó ram unəm va nyi nnə́m aɓwa byet, na ó ɓa ká na á mi.>>
18 Uro ka ashe okparikpari na aman pa, << Uya aJese unəm uga aBet-Lehem uro wa yà nyi nnə́m aɓwa byet. Uza kam ìgwak, kang i lung ìkum byet. Uza ká aghan nnap-nlà kpa, kang uza uyenzam uga mɓyen ndər. UYawe uwa yà nzəng ká na.>>
19 Te uShawulu re onəm oga nre ka atak aJese pa, <<Re nre á mi ká uyen ɓu uDawuda, uyen uga nkpak iɓəl ɓu.>>
20 Te uJese re nre ká uDawuda nzəng ká nzəngkəng ka apal azhaki, ká abang ndəng ibangbang ká iya iɓəl ga ûShawulu.
21 UDawuda ɓa atak aShawulu kang a ɓàn nnəm inok á na. UShawulu man ká uDawuda byet, kang uDawuda sat uzəngtəng ka ashe onəm oga ǹyar iyam ìkukum.
22 Te uShawulu re nre ûJese pa, << Re uDawuda á təm a nəm inok á mi, kakul m man ká na pa gənggəng.>>
23 Awalang va aruhu aɓángɓang ka atak Inan i vàng ka apal ishi aShawulu te, uDawuda i nə́m aɓwa wò. Te aruhu aɓángɓang va ta i re uShawulu kang nnap-nnənəm i le i ɓa.

17

UDawuda ká uGoliyat
1 Te oFilisti ɓut oshozha oza kakul ìkum, ka aSoko ka aYahudi. Oza ra apak ka aEfes Dammim, ka ishimshe aSoko ká aAzeka.
2 UShawulu ká oIsarila ɓut kang a ra apak ka mbandam aEla, oza gbar izər kakul ìkum ká oFilisti.
3 OFilisti tong ka aɗuktum aro kang oIsarila tong ka aro, ká mbandam ká ishimshe oza.
4 Te uGoliyat uponzhi ìkum oFilisti unəm uga ìtong aGat, fa tal ká ishimshe oFilisti ká oIsarila, i rurup ji ashar pa fangzəngtəng ji.
5 Uza pa atagya aga acham arəzang ká ìlukwan iga acham arəzang, iɗəɗək ìkalong pa ìtukun iga ashekel.
6 Uza mwak acham arəzang ka ashar wò, kang uza gantal aɓár akəlapkəlap aga acham arəzang ka agar.
7 Azar aɓəɓar wa ìdari iga nkap atani, kang ishi aɓəɓar, iɗəɗək i nəm ashekel igbal pa ikpaɗing nəm. Unəm uga ǹyar nggwànggwàng ìkukum i ləp mpyal a na.
8 UGoliyat fa sat kà mpyal oshozha oIsarila kang à ləp achu pa, <<Ó tong iza yà? Ó ɓa ìkum kat ɗò? Mmami unəm oFilisti, kang mmawó okpari aShawulu kat ɗò? Ó yak unəm uro á ɓa ka ashe mbandam na á lung mi kata.
9 A yà pa uza á lung mi kang a gbál mi te, oFilisti i yà ozwal wó, ǹnyi te, a yà pa ma ji nkəkam kang n gbál na te, ó yà ozwal yi.>>
10 Te unəm oFilisti là pa, <<M ɓak oshozha oIsarila nɗa va ta. Ó re unəm wó uro á ɓa ná í lung owan yi.>>
11 Ká nfe nnap-nlà aFilisti va ta te, ayər nəm uShawulu ká nkpaktak oshozha oIsarila kang oza tán pa gənggəng.

12 Ǹyangmatạ te, uDawuda uya aJese, unəm uga aEfərata ka aBet-Lehem ka ashe mbin aYahudi. UJese ka ovan onunggwan pa onaṇne kang ka awalang iponzhi aShawulu te, uza gbák chit.
13 Ovan aJese onəmgbak pa oshatɗing ga ìkum chit ká uShawulu. Unəmgbàk te, ka yà uEliyap uga uparəm uAbinadap, kang uga ushatɗing uShamma.
14 UDawuda uwa uyen ka ashe nkpaktak ovan onunggwan aJese. Onəmgbaknəmgbak oga oshatɗing va ta yar nvaṇg aShawulu,
15 ǹnyi te, uDawuda i wong i ga atak apaḳ aShawulu kang i le i ga aBet-Lehem kaḳul nkpak iyaṃ nkang apo wò.
16 Nra ìsəm pa ineɗing uFilisti va ta ka nnəm inok mpyar oshozha oIsaṛila ìpin ká arurong.
17 Nda nro te, uJese là ûDawuda pa, <<Yar ìkur ifórfòr ìkpáng iga mma iyaṃ ká nzəngkəng pa ngbapchi ga ogənang ɓu pa kəlak ka apaḳ.
18 Te yar mbyal ina nva mmá pə́k chit nə́k pa ngbapchi ga unəm uga mpyal oza. Wa dər ikángkáng ogənang ɓu kang ɓu ɓa ká iyaṃ iro a mi iva i nyám pa oma yà ká ikángkáng.
19 Ogənang ɓu oma yà nzəng ká uShawulu ká oshozha oIsaṛila ka mbaṇdaṃ aEla kà nnəm ìkum ká oFilisti.>>
20 Ipin fa kpaḳ ká iɓotak te, uDawuda wong re iyaṃ nkang ka ashe awo anəm uga nkpak iyaṃ nkang uro. Uza wur iyaṃ va upupo uJese re na ka á. Uza ga chu apaḳ ka awalang va oshozha oIsaṛila ka ngga agbagba ìkum, kà nnə́m achu ìkum.
21 Oshozha oFilisti ká oIsaṛila fa agbagba ìkum tong i dər owan oza.
22 Te uDawuda re iyaṃ va uza ɓa ká ka atak anəm uga mpángchí iyaṃ kang uza chər ga agbagba ìkum re anung ogənang wò.
23 Uza ka nlà nnap ka oza, ta byet te, uGoliyat unəm oFilisti ka aGat, fa ka ashe oshozha oFilisti, kang i là apir nnap-nlà wò ngga mpyar oza ka anung, te uDawuda fe.
24 Nkpaktak awalang va oshozha oIsaṛila ya na te, oza ɓàn nchəng í le kaḳul ayər nəm oza byet.
25 Ǹyangmatạ te, oIsaṛila i là pa, <<Ó ya agbar anəm va cho ya fa ta ɗò? Uza fa pa ô ɓak oIsaṛila. Uponzhi i ga nná idur imakmak ûnəm va i gbáḷ na, uza i na uyen wò uchar uro á na i kaṃ, kang onənəm te, oza imwa mbwai mbin kaṭ.>>
26 Te uDawuda ɓəp onəm va dat ká na pa, <<Iza mí nəm unəm va i gbáḷ uFilisti va ta kang ì yar iwuswa va ta i le oIsaṛila yà? Uda uFilisti va ta unəm uga ache amulur, kang i ɓak oshozha Inan iga ririì yà?>>
27 Kang oshozha na amaṇ á na wa nva mmá là á. Oza là pa, <<Iyaṃ va ta amwa kaḳul anəm va i gbaḷ na.>>
28 Awalang va uEliyap unəmgbàk aDawuda fe na ka nlà nnap ka oshozha te, ìgwak lak na kà na kang uza ɓəp na pa, <<Iza u ɓa kà kaṭa yà? U re itam iga nɗap va uda ka ashe nzam yà? N nyi ɓu ká nrup ishi ká nkak ishi nyi. U ɓa pa na u dər nlung ìkum.>>
29 UDawuda ɓəp pa, <<Nza mpat n nəm chit ǹyangmatạ yà? Mi là nnap-nlà lap kaṭ ɗò?>>
30 Te uza re na gaɓaṇ atak ashozha uro, kang uza ɓəp na wa nva uza ka ɓəp. Te oshozha va ta na amaṇ á na wa nva mmá ka na á na á.
31 Iyaṃ va uDawuda là te, oza ga là ûShawulu, kang uShawulu re nre pa mmá ɓa ká na.
32 UDawuda là ûShawulu pa, <<Kang ìchəgwak á ləp unəm uro ka uFilisti va ta kaṭ. Uzwal ɓu i ga i lung na.>>
33 UShawulu maṇ ûDawuda pa, <<Bu nəm sang kang ɓu lung uFilisti va ta yà? Mmaɓu uyen uɓwakan, kang uza ununggwan ìkum ɓan ká ivanzəzaṃ na byet.>>
34 Ǹnyi te, uDawuda là ûShawulu pa, <<Uzwal ɓu i kpak iyaṃ nkang apo wò. Awalang va ìlir kaṭ te abiya ɓa nkpán ìtam ka ashe nggatək iyaṃ nkang,
35 mi ɓàk na, mi laṗ kang mi vyat ìtam va ta ka anunung. Awalang va i gaɓaṇ ìkum ká mi te, mi kpán na ka akpap kang mi nə́m ka ikəkaṃ ikú.
36 Uzwal ɓu gbaḷ ìlir ká abiya chit, mi ga nnəm uFilisti uga ache amulur va ta wanta na kpa, kaḳul nva uza ɓak oshozha Inan iga ririì chit.
37 UYawe va fa ká mi ka ashe awo ìlir ká abiya va ta te, uwa i fa ká mi ka ashe awo aFilisti va ta.>>
UShawulu là ûDawuda pa, <<Ga mpyal ka, uYawe a ya nzəng ká ɓu.>>
38 Te uShawulu mwak iyaṃ ìkum wò ûDawuda, uza pa atagya acham arəzang ká ìlukwan acham á na.
39 UDawuda mwak chit, te uza gal ndokchi uza ɗak pa ô chen ká te, a maṭ na kaḳul uwa mwak apir ìlukwan va ta chit kaṭ.

UDawuda là ûShawulu pa, <<Mi nyi nchen ká iyam va ta kat, kakul nna mwak apipir chit kat.>> Te uDawuda zəp iyam va ta le.
40 Te uza yar ìdari wò ka awo, wur ipang pa ìtukun imálkanmalkan ka ashe awang, uza nak ka ashe azhal aga nkpak iyam nkang wò, ká nchwalak wò ka awo kang uza ga dát ká unəm oFilisti va ta.
41 Ǹnyi te, uFilisti va ta nzəng ká unəm uga ǹyar nggwanggwang ìkum á na kà mpyal, fa mɓa nggwang uDawuda.
42 Uza dər uDawuda te, uza ya na uwa yà uyen uɓwakan uga mɓyen dər, uva ká ikángkáng, te uza ɓak na.
43 Uza là ûDawuda pa, <<Mmami iva kang ɓu ɓa ká mi ká idari ɗò?>> Kang uFilisti va ta vyap uDawuda ká aɗin inənan.
44 Uza là pa, <<Ɓa kata, na n ná ìzhe ɓu inyil ká izhé iga anyin.>>
45 UDawuda là ûFilisti va ta pa, <<U ɓa kà mi ka ndokchi, ká aɓár ká aɓár akəlapkəlap, ǹnyi te, m ɓa kà ɓu ka ashe aɗin aYawe uGa ngGatək, Inan oshozha oIsarila, uva u ɓak á.
46 Nda va ta uYawe i na ɓu ka ashe awo mi, kang mi gbal ɓu mi gəl ishi ɓu. Te nda va ta mi na oga akúm oshozha oFilisti înyil ká izhé iga anyin, kang nkpaktak apambin i nyi pa, Inan i ya yà ka aIsarila.
47 Nna chit te, nkpaktak nggatək va kata i nyi pa uYawe i kamshi onəm wò ká aɓár kat te ndokchi kat. Ìkum iji àYawe, uza i na nkpaktak wó ka ashe awo yi.>>
48 UFilisti va ta səng ɓa dát pa na ú ru na te, uDawuda ghan chər ga dát ká ngbak va oFilisti kà, pa ô gwang na.
49 Kang uDawuda pa awo ka ashe azhal wò yar ìpang ka ashe azhal aga nkpak iyam nkang wò, uza nak ka ashe nchwalak kang uza mang ləp uFilisti va ta ká ìsu. Ìpang va ta tar ka ashe ìkpang ishishi, kang uGoliyat ru zəp kà mbin.
50 Te uDawuda nəm igwan ka uFilisti va ta ká nchwalak ká ìpang. Uza gbál uFilisti va ta nzəng ká ndokchi ka awuwo kat.
51 Te uDawuda chər ga sat ka apal ishishi. Uza tur ndokchi aFilisti va ta ka ashe avakchivakchi. Nvangva uza gbal na te, uza gəl ishi á na ká ndokchi va ta.
Awalang va oFilisti ya chit pa uponzhi ìkum oza kú chit, te oza chəng le nvang.
52 Te oIsarila ká oYahuda bà achu aga igwan, kang oza ɓàk oFilisti ga chu ká ka anung asal aGat, ká anung oga asal aEkron. OFilisti va kú te, a tak ka asal á ga ngga aShayarayim á ga chu aGat ká aEkron.
53 Awalang va oshozha oIsarila le ka atak nwà oFilisti te, oza wur iyam iga nwur ka atak ikum ka ashe apak oFilisti.
54 UDawuda yar ishi aFilisti va ta ɓa ká ka aUrushelima te, uza nak iyam ìkum àGoliyat ka ashe aghal wò.
55 Nva uShawulu ka ya uDawuda kà nfa ngga pa ô lung uFilisti te, a ɓəp uAbner unəm uga mpyal oshozhashozha pa, <<Uyen va ta uya ada yà?>>
Te uAbner là pa, <<Ririì aponzhi á təm mbyet, n nyi upupo kat.>>
56 Uponzhi là ûAbner pa, << Ga ɓəp, uda upupo yà?>>
57 Nvangva uDawuda le chit ka atak ngbál uFilisti te, uAbner kam na ɓa ká ûShawulu ya ishi aFilisti va ta na ka awo aDawuda.
58 UShawulu ɓəp na pa, <<Ayen nzam, mmaɓu uya ada yà?>>
Te uDawuda là pa, <<Mmami uya azwal ɓu uJese, unəm uga aBet-Lehem.>>

18

Ayər aShawulu ka apal aDawuda
1 Ka nvangva uDawuda gbál kà nlà nnap chit ká uShawulu te, uJonatan, uya aShawulu ɗom uDawuda pa makmak, kang uJonatan man na wa nva uza man ishi wò á.
2 A ɓàn nda va ta te, uShawulu re uDawuda le nzhi lap kat, uza təm ká na.
3 Kang uJonatan yar nsar nnap-nlà ká uDawuda, kakul uza man na wa ishi wò.
4 UJonatan tur ìlukwan wò uza na ûDawuda, nzəng ká ìlukwan ìkukum, ká ndokchi, ká ìjang, ká ngbat.
5 Atak va pa kpaktak uShawulu i re uDawuda pa uza a ga a nəm ìkum te, uDawuda i nəm igwan ká. Te uShawulu nak na uzəngtəng ka ashe onəm ochumchum oshozhashozha, kang ìgwak chàng nkpaktak oshozha ká onəm oga mpyal oshozha.
6 Awalang va oshozha kà nle nzhi nvangva uDawuda gbál uFilisti va ta chit te, ochar fa ka ashe oga itong oIsarila pa kpaktak pa na ó gwang uponzhi uShawulu. Te oza i shì nnap-nshì kang i gbap nzam, ká nnap-nshì ngga nchang ìgwak ká iganggáng ká oga aɓwa acham.
7 Oza i gbap nzam kang i shì nnap-nshì i là ka pa,

<<UShawulu gbáng oji wò ikalong,
kang uDawuda gbáng oji wò ikalong pa igbapchi.>>
8 Nnap nshì va ta lak ìgwak uShawulu pa gənggəng. Kang uza là pa, <<Iza wa nva ta
yà? Oza là pa n gbáng ikalong na byet, kang pa uDawuda gbáng ikalong pa igbapchi. Te
iza ɓur lap ɗa, a ɓur iponzhi na á na chwat kat ɗò?>>
9 Ka awalang va ta byet te, uShawulu nak iwu uDawuda.
10 Ipin fa kpak te, Inan re ǹre ká aruhu abángbang ka apal aShawulu ká nkam i nyán
ká na. Uza ɓan nnəm achu wa anəm uranran ka ashe nzhi wò. Te uDawuda ɓàn nnəm
abwa á na wa nva uza mà nəm á na á. Ǹnyi te, uShawulu uwa ka yà ká abár ka awo wò,
11 kang uza ghap abár i là ìshi wò pa, <<Mi bàng uDawuda ká ka izər nzhi>> Ǹnyi te,
uDawuda ra nggà nvang pa mparəm.
12 UShawulu nəm ayər aDawuda, kakul uYawe uwa ya nzəng ká uDawuda, ǹnyi te,
uza kap ká uShawulu chit.
13 Te uShawulu fa ka uDawuda re nzhi iponzhi, uza nak na ya unəm uga mpyal
oshozha ìkalong, kang uDawuda ləp mpyal ôza ka atak ìkum.
14 Ka ashe nkpaktak iyam va uDawuda nəm te, uza i nəm igwan, kakul uYawe uwa yà
nzəng ká na.
15 Awalang va uShawulu ya igwan aDawuda chit te, uza nəm ayəyər.
16 Ǹnyi te, nkpaktak oIsarila ká oYahuda man uDawuda, kakul uza ləp mpyal ôshozha
ka atak ìkum ka asal va məma.
17 UShawulu là ûDawuda pa, <<Mi ga nna uyen mi uchar ugəshi, uMerap a ɓu, ɓu kam
ichar ká na. Ǹnyi te, ɓu nyám ishi ɓu á mi pa mmaɓu uyen ununggwan ka atak nlung
ìkum àYawe.>> UShawulu ka nrəng ka ashe ìgwak pa, << Awo mi i dok na kat, re oFilisti
oma á gbál na.>>
18 Kang uDawuda là ûShawulu pa, <<Mmami uda yà, akum mi iza ka ashe oIsarila
kang mi yà ugwar àponzhi yà? Akum apo mi chu iyam iro kat.>>
19 Awalang chu chit pa mmá na uMerap ûDawuda pa á kam, te uShawulu yar na ná
ûAdəriyel, unəm oMehola.
20 Te uya àShawulu uMikal man uDawuda byet, kang nvangva uShawulu fe te, ìgwak
chàng na.
21 Te uShawulu là ìshi wò pa, <<Mi na uMikal ûDawuda, na n lwak na ká, na oFilisti á
gbál na.>> Kang uShawulu là ûDawuda kàɗi pa, <<Ǹyangmata ɓu ga ǹyà ugwar mi.>>
22 Te uShawulu là ônəm wò pa, <<Ó là ûDawuda ka ayi pa, <Dər uponzhi man ɓu byet
kang mmayi kpa. Ǹyangmata man na u yà ugwar àponzhi.> >>
23 Oza là nnap va ta ûDawuda. Ǹnyi te, uDawuda là pa, <<Ó rəng pa nnap mɓwakan pa
unəm a yà ugwar àponzhi ɗò? Mmami unəm ukunkun u va mmá nyi na mak kat.>>
24 Awalang va onəm aShawulu le ga là ûponzhi iyam va uDawuda là te,
25 uza là pa, <<Ó là ûDawuda pa, n ɗom iyam igwar iro kat, iyam va n ɗom te, awa
anung ache oFilisti ìgbal, kakul na mmá pyat akat ka apal okpa ìkum àponzhi.>> Nɗom
aShawulu na ta pa oFilisti a gbál uDawuda.
26 Awalang va onəm aShawulu là nnap va ta ûDawuda te, ìgwak chàng uDawuda. Te
uza man pa ô yà ugwar àponzhi. Kang ilum va ta i chu,
27 uDawuda wong ká onəm wò ga kang á gbáng oFilisti ìgbal pa ìparəm kyèn awa ache
oza. Oza kung mmak iyəyil ûponzhi na uDawuda a yà ugwar àponzhi. Te uShawulu na
uyen wò uchar, uMikal ûDawuda yà uchichar.
28 Awalang va uShawulu nyi chit pa uYawe uwa ya nzəng ká uDawuda, kang uyiyen
uMikal ɗom uDawuda byet,
29 te ayər nəm uShawulu jujwak ká uDawuda. Uza nak uDawuda sat ukpa ìkum wò ka
nkpaktak iriririri.
30 Kang awalang va kpaktak onəm oga mpyal ìkum oFilisti i ru ìkum te, uDawuda i
nəm igwan ka apal oza iji aɓo onəm oga mpyal ìkum àShawulu ji. Kakul nva ta te, adin
aDawuda dam pa gənggəng.

19

UShawulu ɗak pa ô gbal uDawuda

1 UShawulu nok nkpaktak okpari wò ká uJonatan uyiyen pa oza agbal uDawuda. Ǹnyi
te uJonatan man uDawuda byet,
2 uza là á na pa, <<Upo mi ka nram ɓu pa ô gbál. Kakul nva ta te, nəm pa dakdak ipin
ká iɓotak te, ram atak mbwam kang ɓu təm ka ta.

3 Mi là ûpo mi pa i fa i tong ka agbagba ka atak va u bwam kà, kang mi là nnàp á na ka apal ishi ɓu. Te mi là a ɓu iyam va pa kpaktak n fe katətak.>>
4 Ipin fa kpak te uJonatan là nnap nnənan ka apal aDawuda ûpo wò. Uza là pa, <<Kang wa nəm iyam iɓángɓang ukpari ɓu uDawuda kat aponzhi, uza uwa a nəm iyam iɓángɓang iro a ɓu chit kat. Iyam va uza nəm te, nna yà ká nkamshi á ɓu pa makmak.
5 U kong ka nva uza yang ká irirì wò uza gbál agbar oFilisti, nna nak te uYawe na igwan oIsarila kat ɗò? Iyam va ta a chàng ìgwak a ɓu pa gənggəng. Te sang kang ɓu ɗom pa u gbál unəm unənan wa aDawuda yà? Ipir iga ngbál na yà kat.>>
6 Te uShawulu gwong achwang ka nnap-nlà aJonatan kang uza sóng anung pa, <<UYawe uwa ya te, unəm uro i gbál uDawuda kat.>>
7 Ka nvang va ta te, uJonatan wór uDawuda a shal á na iyam va upupo là á. Te uza kam uDawuda ga ká ka atak aShawulu, ta byet te iyam ra pa dakdak wa nva ka yà matmat á.
8 A gbang nvang kat te ìkum fa kàɗi, te uDawuda ga ká oshozha wò ru oFilisti ká ikam. Kang uza gbáng oza pa makmak oza chəng.
9 Nda nro uShawulu wa ka ntəm ka nzhi wò ka aɓár ka awo, te uYawe re ǹre ka aruhu aɓángɓang uShawulu i nyán ká na kàɗi. Te uDawuda ɓàn nnəm aɓwa á na wa nva uza ma nəm á,
10 te uShawulu yar aɓár pa ô bàng uDawuda ká ka izər nzhi, ǹnyi te, uDawuda ra nggà kang aɓár ga bàng izər nzhi. Kang uDawuda fa ká izwam va ta chər.
11 UShawulu re ǹre ka onunggwan pa a pángchí nzhi aDawuda, na oza á gbál na ká iɓotak. Ǹnyi te, uMikal uchar aDawuda, là á na pa, <<A yà pa ɓu chər ká izwam va ta kakul iriri ɓu kat, ipin i kpak te, mí gbál ɓu.>>
12 Te uMikal nak uDawuda fa ka mɓol ayir nzhi kang uza chər.
13 Te uMikal yar ìchər nak ka apal alyer kang a dang ká iyam iga ndang izər kang a nak akpap iɓəl ka ishishi.
14 Awalang va uShawulu re ǹre ká onunggwan pa a kpán uDawuda te, uMikal là ôza pa, <<Uza rurwa.>>
15 Te uShawulu re onunggwan pa á ga á dər uDawuda kang à là ôza pa, <<Ó ɓa ká na á mi ka apal alələyer na ń gbál na.>>
16 Ǹnyi te, awalang va oza ɓa táng te, oza ya ìchər ka apal alyer kang ká oga akpap iɓəl ka ishishi.
17 UShawulu là ûMikal pa, <<Sang kang u lam mi wa nta yà kang u re ukpa ìkum mi gà yà?>>
UMikal là a na pa, <<Uza là a mi pa, <Re mi ngga. Le kang ma gbal ɓu.> >>
18 Awalang va uDawuda chər chit, te uza ga atak aSamuwel ka aRama, kang uza là á na nkpaktak iyam va uShawulu nəm á na. Te uSamuwel ká uDawuda ga aNayot kang à təm ka ta.
19 Mmá là ûShawulu pa, <<UDawuda wa ka aNayot ka aRama,>>
20 te uza re onunggwan pa á ga á kpan na. Ǹnyi te, awalang va oza ga ya idongkong onəm oga nlà ìchu Inan ka nlà iyam va ka ngga nfa, kang uSamuwel wa ka ta wa anəm uga mpyal oza, te aruhu Inan vàng ka apal onunggwan aShawulu, kang oza ɓàn nlà iyam va i ga nfa kpa.
21 Mmá là ûShawulu iyam va kà nchen te, uza re nre ká onunggwan okak kaɗi kang oza là iyam va iga nfa kpa. UShawulu re nre ká onunggwan ngga nshishat kang oza ɓàn nlà iyam va i ga nfa kpa.
22 Ká nkukur te, uza wong ká ishi wò kà ngga aRama kang uza ga chu ache ndəng nchumchum nkapkap ka aSeku te, uza ɓəp pa, <<USamuwel ká uDawuda ka che yà?>>
Mmá là á na pa, <<Oma yà ka aNayot ka aRama.>>
23 Te uShawulu ga aNayot ka aRama. Ǹnyi te, aRuhu Inan vàng ka apal ishishi kpa kang uza kà nchen kà nlà iyam va i ga nfa uza ga chu ká, ka aNayot.
24 Uza zəp ilukwan wò kang uza là iyam va i ga nfa kpa kà mpyal aSamuwel. Uza ra umaləng nkpaktak alum ká izwam. Iyam va ta nak kang onəm i là pa, <<UShawulu ka ashe onəm oga nlà ìchu Inan kpa ɗò?>>

20

UJonatan kamshi ûDawuda

1 Te uDawuda chər ka aNayot ka aRama ga atak aJonatan. Uza ɓəp na pa, <<Iza n nəm yà? Iza mpat mi yà? N nəm mpat ûpo ɓu wa nsang kang uza ɗom pa ô gbál mi yà?>>

2 Te uJonatan là pạ, << Pa kạt, mmaɓu kà ngga nkú kạt. Dər, upo mi i yà kà nnəm iyạm iro ichumchum kạt te iɓwakan i va uzạ i nəm mi nyi kạt ɗò kạt. Kạkul izạ kang uzạ i bwam i vạ tạ kà mi yà? Iyạm iro yà pa kạt.>>

3 Ǹnyi te, uDawuda sóng anung là pạ, <<Upo ɓu nyinyi pạ kpátkpát pạ nna n yà ká nchər̀ mbạlbạl kà mpyal ɓu, te uzạ là ishi wò pạ, <A màl pạ uJonatan á nyi nnap vạ ta kạt, kạt te i lak ìgwak a na.> Nvạ uYawe wa yà ká iriri kang na u yà ká iriri te, ishimshe mi ká ikú a ɓur ntong ashar.>>

4 UJonatan là ûDawuda pạ, <<Nkpaktak iyạm vạ u ɗom pạ n nəm a ɓu te, mi nənəm a ɓu.>>

5 Te uDawuda là á na pạ, <<Dər, ipin te mí ga nnəm nchang izər ngga ape apipe, kang a màl pạ n təm nrì iyạm-nrì nzəng ká uponzhi, ǹnyi te, re mi mbwam kạ ashe nzam a ga a chu arurong aga nra ngga nshatɗing kang.

6 A yà pạ upo ɓu a lang mi te, là a na pạ, <UDawuda chál mɓạr pạ ô ga nzhi wò kạ aBet-Lehem kəlak kang, kạkul nləfər ngga akum ìjili ozạ ngga nzạ ìzun nggo.>

7 A yà pạ uzạ là pạ, <Dakdak,> te i nyám ɗak pạ uzwal ɓu yà ká nɗaktak kạt. Ǹnyi te, a yà pạ uzạ mən ìkum ká ɓu te, ɓu nyi ɗak pạ uzạ kà nɗom nnəm iɓángɓạng á mi.

8 Mmaɓu te, wa nyám nnap nnənạn ûzwal ɓu, kạkul u yar nsar nnap-nlà ká mi chit kà mpyal aYawe. A yà pạ m pat te, wa gbáḷ mi ká ishi ɓu. Sang kang ɓu na mi kạ ashe awó apo ɓu yà?>>

9 UJonatan là pạ, <<Pa kạt, kạ yà pạ n nyinyi pạ upo mi uwa ya ká iɓáṇgɓạng iro kạkul ɓu te, ká nlà a ɓu kạt ɗò?>>

10 UDawuda ɓəp uJonatan pạ, <<A yà pạ upo ɓu mạn a ɓu ká ìkum te, uda i là á mi yà?>>

11 UJonatan là á na pạ, <<Fa í ga ashe agbagba.>> Te ozạ fa ga ashe agbagba.

12 Te uJonatan là ûDawuda pạ, <<N sóng anung kà mpyal àYawe, Inan ìga aIsạrila, ká awalang wantạ ìpin kạt te nlomo te, mi ɗak na n nyi nrəng nnàp àpo mi. A yà pạ uzạ uwa ya ká iyạm iro ká ìgwak kạ apal ɓu te, mi re ǹre mí là a ɓu.

13 Ǹnyi te, a yà pạ upo mi uwa ɗom nnəm iyạm iɓáṇgɓạng iro a ɓu te, re uYawe á nyán ká uJonatan pạ gənggəng, a yà pạ n nyám kạ a ɓu kạt kang nre ɓu u ga ká ikangkang. Te re uYawe á yà nzəng ká ɓu wa nvạ uzạ kạ yà nzəng ká upo mi á.

14 Ǹnyi te, nyám ikin ikúrkùr kạt á mi wa ikin aYawe a yà pạ n na n yà ká irirì á, na kang mmá gbạḷ mi kạt.

15 Awalang vạ uYawe á zhì nkpaktak okpa ìkum aDawuda kạ apambin te, kang wa re nyám ikin ɓu nz̀hi mi kạt mbyet mbyet.>>

16 Te uJonatan yar nsàr nnap-nlà ká nzhi àDawuda là pạ, <<Re uYawe á zhì okpa ìkum aDawuda pạ kpaktak.>>

17 Kang uJonatan nak uDawuda yar nsóng anung kàɗi kạkul mạn vạ uzạ ká a na, kạkul uzạ mạn na wa va uzạ mạn ishi wò.

18 Te uJonatan là ûDawuda pạ, <<Ìpin te, mí nəm nchang izər ngga ape apipe kang mí lang ɓu kạkul atak ntəm ɓu i təm nlakchi.

19 Nlomo kạ arurong te, ga atak vạ kạ u bwam ká awalang vạ nɗaktak vạ tạ ɓan, kang ɓu lok kà ngbạk ìpang aEzel.

20 Mi tat iwar pạ ishatɗing i ga ngbạk ìpang vạ ta, na mmami kà mmang ìji.

21 Te mi re uyen ununggwan kang mi là a na pạ, <Ga mwo iwar vạ ta.> A yà pạ n là á na pạ, <Dər, iwar vạ ta kà ngbạk va ta, kà ishimshe mi ká ɓu, ɓa ká kạ ta,> te wa ɓa, kạkul wa nva uYawe wa ká iriri te, na u yà ká iriri, nɗaktak nro yà kạt.

22 Ǹnyi te, a yà pạ n là ûyen ununggwan vạ ta pạ, <Dər, iwar na yà kà mpyal ɓu,> te nkpak pạ u ga, kạkul uYawe re ɓu chit pạ u ga achen ɓu.

23 Kang kạ apal iyạm vạ tạ ká i shal te, i rəng ká, uYawe uwa sat ká ishimshe mi ká ɓu mbyet.>>

24 Te uDawuda bwam kạ ashe nzam, kang awalang vạ mmá ɓàn nnəm nchang izər ngga ape apipe te, uponzhi təm pạ ô ri iyạm-nrì.

25 Uzạ təm kạ atak vạ uzạ mmà təm kạ kạ izər nzhi, uJonatan təm màl ikwoksok ká na, kang uAbner təm kà ngbạk aShawulu, ǹnyi te, atak ntəm aDawuda təm nlakchi.

26 UShawulu là iyạm iro nɗa vạ ta kạt, kạkul uzạ rəng pạ, <<Iyạm iro na ya uDawuda va nak na yà ká adak. Nna nak kang uzạ yà kạ atak nchang izər kạt.>>

27 Ǹnyi te, ipin fa kpạk, kà nra ngga mparəm ngga ape te, atak aDawuda nna a təm nlakchi. Te uShawulu ɓəp uyən wò uJonatan pạ, <<Izạ nak kang uya àJese ɓa atak nri iyạm-nrì kạ nlam kạt, kạt te nɗa kạt yà?>>

28 UJonatan na amạn pạ, <<UDawuda ɓəp mɓạr ɓəp kạ atak mi pạ ô ga aBet-Lehem.

29 Uza là á mi pa,<Re mi n ga, kakul nzhi yi ka ngga nnəm nləfər ka ashe ìtong, kang ugənang mi nak pa n yà ka ta. A yà pa nchər mi bəbal kà mpyal ɓu te, re mi, n ga n ya ogənang mi.> Nna nak kang uza ɓa atak nri iyam-nrì aponzhi kat.>>

30 UShawulu yà ká nlàk ìgwak pa gənggəng kà uJonatan kang uza là á na pa, <<Mmaɓu uyen ununggwan ulakchilakchi, amar achar umaimai. N nyinyi pa mmaɓu kà nlép asəm uDawuda uya aJese na a yà uponzhi ka anung ɓu, wanta na u ɗom pa u ná iwuswa ìshi ɓu ká unang va mar ɓu ɗò?

31 Nva pa uya aJese uwa ká irirì ka apambin va ta te, ɓu yà uponzhi kat. Ǹyangmata te, re unəm uro á ɓa ká na a mi, kakul nkpak pa uza a kú.>>

32 Te uJonatan ɓəp upo wò pa, << Mí gbál na kakul iza yà? Iza uza nəm yà?>>

33 Ǹnyi te, uShawulu mang na ká aɓár pa na ô gbál na. Nna chit te, uJonatan nyi ɗak pa, upo wò ka nɗom ngbál uDawuda.

34 Te uJonatan wong ka apal atebəl ka ashe nlàk ìgwak pa gənggəng, kà nra ngga mparəm ngga nchang izər va ta, uza ri iyam-nrì kat, kakul a ɗak na byet ka iyam va upupo là a na ka apal aDawuda.

35 Ká ìpin te, uJonatan fa ga ashe nzam pa na ô gwang ká uDawuda wa nva oza ka sar á. Uza ga ká uyen ununggwan uɓwakan nzəng ká na,

36 kang uza là ûyen ununggwan va ta pa, <<Chér na u mwo iwar va n tat.>> Nva uyen ununggwan va ta ka nchér te, uza mang ìwar ka mpipyal.

37 Awalang va uyen ununggwan va ta ɓa chu atak va ìwar aJonatan ru ka te. UJonatan wor na là pa <<Ìwar yà ka mpyal ɓu kat ɗò?>>

38 Te uza ləp achu á na pa, <<Ghəghan, ga pa kəlak, kang wa kali kat.>> Te uyen ununggwan va ta yar ìwar va ta kang a ga ká ûnəm uga nzhi wò.

39 Uyen ununggwan va ta nyi iyam iro ka apal nkpaktak iyam va ta kat. UJonatan ká uDawuda oma nyi chwat.

40 Te uJonatan na oga iyam aɓang wò ûyen ununggwan va ta kang à là a na pa, <<Wur, ga ka oza kà ìtong.>>

41 Nvangva uyen ununggwan va ta ga chit, te uDawuda fa ka asal nkwandal ìpang vata kang à bəram kà mpyal aJonatan nvang pa nshatɗing, uza kwangtal asal awu wò ka avəng. Te oza fəkchi owan oza kang oza yéng, ǹnyi te, uDawuda uwa yéng ji.

42 UJonatan là ûDawuda pa, <<Ga ká ikángkáng, kakul í yar nsar nnap-nlà ikpa owan yi chit ka ashe aɗin aYawe, i là pa, <UYawe uwa sat ka ishimshe mi ká ɓu, kang ka ishimshe oga akum ìjili ɓu ká oga akum ìjili mi mbyet.> >> Te uDawuda ga, kang uJonatan le ga ashe ìtong.

21

UDawuda ka aNop

1 UDawuda ga aNop ka atak aAhimelek unəm uga mpyal awop. UAhimelek ya na te a tán, kang uza ɓəp na pa, <<Sang kang mmaɓu ka nkukwa, unəm uro nzəng ká ɓu kat yà?>>

2 UDawuda na aman ûAhimelek unəm uga mpyal awop pa, <<Uponzhi re mi ka nre, kang a là a mi pa, <Kang unəm uro a nyi iyam iro ka apal nre va mmami kà nre ɓu kà kat.> N là atak va ônəm mi chit pa oza a gwang mi kà.

3 Ǹyangmata te, iza mmaɓu ká yà? Na nzəngkəng á mi pa ntukun, kat te iyam va kap mmaɓu ká á.>>

4 Ǹnyi te, unəm uga mpyal awop na aman ûDawuda pa, <<N yà ka nzəngkəng ngga nri onəm pa vàvà kat, nva mmami ka te nzəngkəng ǹyəryər, o riri, a yà pa ovan nzam va mmaɓu ká oma ra ka ochar chit kat.>>

5 UDawuda na aman pa, << Pa ɗəkər te, í pángchí ishi yi ka nnap ochar a yà pa í wong achen wa nva ta. Kang jwak pa achen va ta ká ipipir.>>

6 Te unəm uga mpyal awop na nzəngkəng ǹyəryər á na kakul pa nzəngkəng nro yà ka atak kat, nva ka ta te, nva mmá yar chit kà mpyal àYawe ka apal atebəl, kang mmá nak nkak nsur ka atətak.

7 Nda va ta te uDoyek unəm oEdom, unəm uga mpyal ga nkpak iyam nkang àShawulu uwa kata, uva mmá gəl na kà mpyal àYawe.

8 UDawuda ɓəp uAhimelek pa, <<Nna u ya ká aɓár kat te ndokchi ka ta ɗò? N yar ndokchi kat te iyam ìkum iro kat, kakul inok aponzhi iga ijəjak, á nak te n fa ka ngghan.>>

9 UAhimelek na amaŋ pa, <<Ndokchi aGoliyat unəm oFilisti na byet uva u gbáḷ ka
mbaŋdaṃ aEla, na mmá chəndər mmá nak ka nsəm ìlukwan ìkwoksok. Yar a yà pa u
ɗuɗom á, kaḳul nna mmami ká byet.>>

Te uDawuda là pa, <<Á ɓyen byet, na á mi.>>

UDawuda ka aGat

10 Ka ńda va ta te, uDawuda chər ka atak aShawulu kang a ga atak aAkish, uponzhi
uga aGat.

11 Ǹnyi te, okpari aAkish là á na pa, <<UDawuda va ta uponzhi uga mbin kaṯ ɗò? Uwa
oIsaŗila i shì nnap ká na pa,

<< <UShawulu gbáŋg oji wò ikalong,

kang uDawuda gbáŋg oji wò ikalong pa igbapchi> kaṯ ɗò?>>

12 UDawuda kpan oga nnap-nlà va ta ka ìgwak kang ayər nəm na pa gənggəng kaḳul
aAkish uponzhi uga aGat.

13 Te uza gaɓaŋ i nəm wa anəm uraŋraŋ, nkpaktak awalang va uza nzəng ká oza te,
uza i nəm wa anəm uraŋraŋ, uza i cha iyaṃ ka izər anung oga asaḷ kang uza re nshí i
wàr á na ka nggyer.

14 UAkish là ôkpari wò pa, <<Ó dər, unəm va ta á rəraŋ. Sang kang ó ɓa ká na á mi yà?

15 N lang onəm oraŋraŋ kang o ɓa ka unəm va ta pa a pak inok nnəm nraŋ kà mpyal
mi ɗò? Nkpak pa unəm a ta a ɓa mpyal mi ɗò?>>

22

UDawuda ka aAdulam ká aMizpa

1 UDawuda re aGat kang uza chər ga agbaḳ aga aAdulam. Awalang va ogənanggənang
ká nkpaktak onəm oga nzhi apupo fe te oza fa ga ya na kaṭa.

2 Nkpaktak onəm va ka ashe mɓək anung, ká ovəngva ká akat, ká ovəngva ká mɓaŋg
ìgwak, oza ɓut ka atak aDawuda. Onəm ga chu ìgbaḷ pa ìneɗing kang uza yà unəm uga
mpyal oza.

3 Ka ta te uDawuda wong ga aMizpa kà mbin aMowap, kang uza là ûponzhi oMowap
pa, << Kusuk ɓu məmaŋ pa n re upo mi ká unang mi á təm ka atak ɓu, na ń nyi iyaṃ va
Inan i ga nnəm á mi kang ɗò?>>

4 Te uza re oza ká uponzhi oga aMowap kang oza təm ká na ka ashe nkpaktak
awalang va uDawuda uwa kà mbwam ka atak mbwam wò á.

5 Ǹnyi te, unəm uga nlà ìchu Inan, uGat là ûDawuda pa, <<Kang wa təm ka ashe atak va
mmaɓu kà mbwam ka kaṯ. Ga ashe mbin aYahuda.>> Te uDawuda ga ashe ikun iga
aHeret.

UShawulu gbáŋg onəm oga mpyal awop oga aNop

6 Ǹyangmataḍ te, uShawulu fe pa mmá ya atak aDawuda ká onəm wò chit. Kang
uShawulu uwa ka ntəm ka aGibeya ka avəng ìkun atamariki ka apal aɗuktum, uwa ká
aɓár ka awo, kang onəm oga nəm inunok tong ka nggbəgbaḳ.

7 Uza là ôza pa, <<Ó gwong achwang ônunggwan oga aBenjamin, uya aJese i na iram
na ká iram ibaŋgbaŋg nkpaktak wo ɗò? Uza i nak nkpaktak wo nak ó sat onəm oga
mpyal oshozha ikalong kaṯ te igbaḷ ɗò?

8 Nna nak kang nkpaktak wo ó gwang anung ka apal mi ɗò? Unəm uro yà là á mi kaṯ,
awalang va uyen mi yar nsar nnap-nlà ká uya aJese. A ɗak unəm uro ká mi kaṯ, kaṯ te á
là á mi pa uyen mi nok ukpari mi pa á ra anyimnyal kà mi, wa nva uza nəm ká nda va
ta á.>>

9 Ǹnyi te, uDoyek unəm uga aEdom, uva ka yà kà nsat nzəng ká onəm oga nnəm inok
aShawulu te, á là pa, <<N ya uya aJese ɓa atak aAhimelek uya aAhitub ka aNop.

10 UAhimelek ɓəp uYawe a na. Uza na iyaṃ-nrì á na kpa ká ndokchi àGoliyat unəm
oFilisti.>>

11 Te uPonzhi re ǹre kà uAhimelek uya aAhitub unəm uga mpyal awop ká nkpaktak
onəm oga nzhizhi, ova onəm oga mpyal awop ka aNop, kang nkpaktak oza ɓa atak
aponzhi.

12 UShawulu là pa, <<Gwong achwang kà mi, á ya aAhitub.>>

Uza na amaŋ pa, <<Mmami kà nfe ɓu ánəm uga nzhi.>>

13 UShawulu là a na pa, <<Iza nak kang ó gwang anung kà mi, mmaɓu ká uya aJese, u
na iyaṃ-nrì á na ká ndokchi, kang u ɓəp Inan á na, nnà kang uza fa iyaṃkak ká mi,
kang i ra anyimnyal kà mi, wa nva uza nəm ńda va ta yà?>>

14 UAhimelek na amạn ûponzhi pạ, <<Unəm uro wa yà kạ ashe nkpaktak okpari ɓu ká nnandər wa aDawuda ugwar ɓu, uwa unəm uga mpyal onəm oga mpángchí ɓu, kang uwa mmá na ichumchum á na ji kạ ashe nzhi ɓu ɗò?
15 Nna tạ kang mmami kà mɓəp Inan kạkukul nggəshi ɗò? Wanta kạt, re kang uponzhi a ná mpat ûkpari wò kạt te unəm uro kạ ashe nzhizhi kạt, kạkul ukpari ɓu nyi iyạm iro kạ apal ngwang anung kạ apal ɓu kạt.>>
16 Ǹnyi te, uponzhi là pạ, <<ÁAhimelek, nkpak pạ u kú mmaɓu ká nkpaktak nzhi apo ɓu.>>
17 Te uzạ là ônəm oga mpángchí na vạ kà mbəbəp pạ, <<Ó gbáng onəm oga mpyal awop aYawe vạ ta, kạkul ozạ gwang anung ká uDawuda. Ozạ nyinyi pạ uzạ kạ nchə́r, te unəm uro kạ ashe ozạ là á mi kạt.>> Ǹnyi te, onəm oga mpyal àponzhi yang ká nghap awo pạ na ó ngbáng onəm oga mpyal awop aYawe vạ ta.
18 Te uponzhi là ûDoyek pạ, <<Gaɓạn gbáng onəm oga mpyal awop vạ ta.>> Te uDoyek unəm uga aEdom gbáng ozạ. Nda vạ ta te, uzạ gbáng onəm ìsəm pạ naṇne amạn pạ tukun, ovạ mwak ilukwan ikwoksok iga alinin.
19 UShawulu nak kpa mmá gbáng onəm oga aNop, ìtong onəm oga mpyal awop. Mmá gbáng onunggwan ká ochar, ovan ká ovanbak, ká ina, ká azhaki, ká itam.
20 Ǹnyi te, uAbiyatar uzəngtəng kạ ashe ovan onunggwan àAhimelek uya aAhitub, a mulit kang à chər ga atak aDawuda.
21 Uzạ là ûDawuda pạ, <<UShawulu gbáng onəm oga mpyal awop aYawe chit.>>
22 Te uDawuda là ûAbiyatar pạ, <<Ka awalang vạ n ya uDoyek unəm oga Edom kạta nda vạ ta te, n nyi nkpak pạ uzạ i lòlà ûShawulu. Kạkul mi na mmá gbáng onəm oga nzhi ɓu pạ kpaktak.
23 Təm ká mi, kang ayər a nəm ɓu kạt. Unəm vạ kà ndom ngbál ɓu te, kà ndom ngbạl mi na kpa. Nzəng kạ mi te, iyạm iro i nəm ɓu kạt.>>

23

UDawuda kạmshi aKeyila

1 Awalang vạ mmá là ûDawuda pạ, <<OFilisti kạ nlung ìkum ká aKeyila, kang kạ ngwur ìpirkur ká ayi kạ atak mpə́k iyạm,>>
2 te uzạ ɓəp uYawe pạ, <<N ga na n ru oFilisti vạta ká ìkum ɗò?>>
UYawe na amạn á na pạ, <<Ga na u ru oFilisti ká ìkum, na u kạmshi aKeyila.>>
3 Ǹnyi te, onəm aDawuda là á na pạ, <<Ka ta, kạ ashe mbin aYahuda te, mmayi kạ ntəm ká ayər, te i yà sáng kang pạ i ga aKeyila na i lung oshozha oFilisti yà?>>
4 UDawuda ɓəp uYawe kàɗi, kang uYawe na amạn á na pạ, <<Ga aKeyila, kạkul mmami kà ngga nna oFilisti kạ ashe awo ɓu.>>
5 Te uDawuda ká onəm wò ga aKeyila. Ozạ nyán kạ oFilisti kang à gbáng ozạ pạ makmak, ozạ wur iyạm nkang ozạ, kang ozạ kạmshi onəm oga aKeyila.
6 Awalang vạ uAbiyatar uya aAhimelek chər ga atak aDawuda kạ aKeyila te, uwa kạ ya ká ìlukwan ìkwoksok.

UShawulu ɓàk nvạng aDawuda

7 UShawulu fe pạ uDawuda kạ aKeyila te, uzạ là pạ, <<A ɓyen paɗi, Inan ná na chit kạ ashe awo mi. Kạkul uzạ tar ajəp chit, nvạ uzạ tar ashe ìtong va mmá ká ká akamsəlang kang mí kùk anunung kùk ká ndar acham nnárnàr.>>
8 Te uShawulu wór nkpaktak oshozha wò kạkul ìkum, pạ ozạ á ga aKeyila ozạ á gang uDawuda ká onənəm.
9 Awalang vạ uDawuda fe iyạm iɓángɓạng vạ uShawulu kà ndom nnənəm a na te, uzạ là ûAbiyatar unəm uga mpyal awop pạ, <<Ba ká ìlukwan ìkwoksok vạ ka ta.>>
10 Te uDawuda far pạ, << ÁYawe, Inan oIsạrila, n fe pạ uShawulu kà ndom pạ ô ɓa ô zhì aKeyila kạkul mi.
11 Onəm oga aKeyila i na mi na á na ɗò? UShawulu i vəvang wa nvạ mmami uzwal ɓu nfe ɗò? ÁYawe, Inan oIsạrila, là ûzwal ɓu.>>
Te uYawe na amạn pạ, <<Uzạ i vəvang.>>
12 UDawuda ɓəp kàɗi pạ, <<Onəm oga aKeyila i na mi na ká onəm mi ûShawulu ɗò?>>
Te uYawe mạn pạ, <<Ozạ i na wó na.>>
13 Te uDawuda ká onəm wò ìgbạl pạ ìkpạɗing fa re aKeyila, ozạ i ranggang atak pạ kpakpa. Awalang vạ uShawulu fe chit pạ uDawuda fa chit re ashe aKeyila, te uzạ ɗak ngga a ta lap kạt.

14 UDawuda təm ka atak mbwam ka aɗuktum aga ashe nzam mmaləng aZif.
UShawulu nəm inok nram na ka ashe nzam nra ka apal nra, ǹnyi te, Inan ná na ka ashe
awo aShawulu kaṭ.
15 Nva uDawuda uwa ka yà ka aHoresh ka ashe nzam aZif te, uza fe pa uShawulu fa
ka nram na pa na ô gbáḷ.
16 Kang uJonatan uya àShawulu ga atak aDawuda ka aHoresh, á na nkám ìrəng á na pa
uza á sat kà Inan á kəkam.
17 UJonatan là á na pa, <<Kang ayər á nəm ɓu kaṭ. Awo apo mi uShawulu i yà ka ndok
ɓu kaṭ. Mmaɓu ka ngga ǹya uponzhi oIsaɾila, kang mi yà uga uparəm ɓu. Upo mi
uShawulu nyi nva ta nyi.>>
18 Mparəm oza yar nsar nnap-nlà owan oza ka mpyal àYawe. Te uJonatan le nzhi ǹnyi
te, uDawuda təm ka aHoresh.
19 Onəm oga aZif ga atak uShawulu ka aGibeya kang oza là á na pa, << UDawuda uwa
yà kà mbwam ka ashe yi, ka atak mbwam ngga aHoresh ka aɗuktum aHakila, ava ka
nkwandal aJeshimon kaṭ ɗò?
20 Ririì aponzhi a gbaṇg, ìlum va wa ɗom te, wa vàng, í kpan na í na ka ashe awo ɓu.>>
21 UShawulu na amaṇ pa, <<UYawe á nak nnap nnənaṇ á wó, kaḳul ó nak ishi ká mi.
22 Ó ga na ó ɓəp nnap ka apəpal pa makmak, ó ɓəp atak va uDawuda i ga kà, ká onəm
va ya na. kaḳul mmá là á mi pa uza tan byet.
23 Ó ga ó dər na o nyi oga atak va uza i bwam kà, na ó ɓa ka nnandərnandər á mi. Te
mi ga nzəng ka wó, kang a yà pa u wa ka atak va ta, te mi ram na kà atak va uza bwam
kà, kà nkpaktak aYahuda.>>
24 Te oza wong ga aZif mpyal uShawulu. UDawuda ká onəm wò oma ka ashe nzam
mmaləng aMayon ka mbaṇdaṃ aAraba ka nkwandal aJeshimon.
25 UShawulu ká onəm wò fa kà nram uDawuda, kang nvaṇgva uDawuda fe te, uza fər
ga anang aɗuktum aga ashe nzam mmaləng aMayon kang uza təm kaṭa. Awalang va
uShawulu fe chit pa te, uza ɓàk nvəvaṇg ka ashe nzam mmaləng va ta.
26 UShawulu ká onəm wò kà ngga kà ngbaḳ anang aɗuktum nro, ǹnyi te, uDawuda ká
onəm wò kà ngbaḳ nzəngtəng. UDawuda ka onəm wò kà ngghaṇ pa na ó chəng ka atak
aShawulu. UShawulu ká onəm wò ɓa dat pa na ó kpán uDawuda ká onənəm te,
27 unəm uga ǹre ɓa là ûShawulu pa, <<Ba pa kəlak, oFilisti ɓa ru oIsaɾila chit ká
ìkum.>>
28 Te uShawulu re ngwà uDawuda kang à le ga nlung oFilisti. Nna nak te, mmá wór
aɗin atak va ta pa, aDuktum aga nKap.
29 Te uDawuda kyén ɓa ga atak mbwam ngga aEngedi təm kaṭa.

24

UDawuda re uShawulu ká iriri

1 Ka nvaṇgva uShawulu le chit ka atak nnəm ìkum ká oFilisti te, mmá là á na pa,
<<UDawuda uwa ka ashe nzam mmaləng ngga aEngedi.>>
2 Te uShawulu yak oshozha ìkalong pa ishatɗing ka ashe nkpaktak oIsaɾila pa oza á ga
á ram uDawuda ká onəm wò dát ká Ipang Iɓəl iga ashe Nzam.
3 Nva uShawulu chu atak oga afo itam ka apal asaḷ te, uza tar ashe agbaḳ pa na ô man
aməng. UDawuda uwa yà kà nkur agbaḳ va ta ká onəm wò kà mbwam kaṭa.
4 Onəm aDawuda là á na pa, <<Ìlum va ta uYawe ka là nnap kà, nva uza ka là a ɓu pa,
<Mi na unəm uga nkpang ɓu ka ashe awo ɓu, na u nəm iyaṃ va ka na u ɗom á.> >> Te
uDawuda nár ga pà arwangchwang ìlukwan aShawulu nzəng ká nnyi aShawulu kaṭ.
5 Ka nvəvaṇg te, ìgwak aDawuda ra kaṭ, kaḳul nva uza pà arwangchwang ìlukwan
aShawulu á.
6 Uza là ônəm wò pa, <<UYawe a kap mi ká, nva pa nnəm iyaṃ va ta ûnəm uga nzhi
mi, ugorgor aYawe, kaṭ te, n dok na ká awo mi kaḳul uza uwa ugorgor aYawe.>>
7 Ká oga nnap-nlà va ta uDawuda raṇ ká onəm wò, kang uza gəl oza kà ngbáḷ
uShawulu. Te uShawulu fa ka ashe agbaḳ ga iyaṃ wò.
8 Te uDawuda fa ka ashe agbaḳ kang à wór uShawulu pa gbángbáng pa, <<Ánəm uga
nzhi mi, uponzhi.>> Ka awalang va uShawulu gaɓaṇ ya uDawuda te, uDawuda ru zəp
ká afu kà mbin.
9 Uza là ûShawulu pa, <<Sang kang ɓu gwong achwang kà onəm va là pa, <UDawuda
kà nɗom nnəm inga a ɓu> yà?
10 Nda va ta u ya chit ká iwu ɓu asaḷ va uYawe na ɓu ka ashe awo mi, awalang va na u
yà ka ashe agbaḳ. Onəm oro là pa ń gbáḷ ɓu, ǹnyi te, n re ɓu ká iriri. N là pa, <Mi nak
awo mi ka apal anəm uga nzhi mi kaṭ, kaḳul uza ugorgor aYawe.>

11 Apo mi, dər arwangchwang ìlukwan ɓu ka̱ ashe awo mi. M pà arwangchwang ìlukwan ɓu, ǹnyi te, n gbál̩ ɓu ka̱t. Iya̱m iro yà ka̱ ashe awo mi va̱ nyám pa̱, mmami ká̱ mpat, ka̱t te n fa iya̱mkak ka̱t. N nəm mpat a ɓu ka̱t, ǹnyi te, mmaɓu kà nram mi pa̱ ú gbál̩.
12 Re uYawe á nap akwali ká̱ ishimshe mi ká̱ ɓu. Kang re uYawe a pyat mpat va̱ u nəm a mi, ǹnyi te, awo mi i yà ká̱ ndok ɓu ka̱t.
13 Wa nva̱ ntar achu mmatmat là pa̱, <Ka̱ ashe onəm onga na, iya̱m inga i fa.> Ka̱kul nva̱ ta te, awo mi i yà ká̱ ndok ɓu ka̱t.
14 <<Mmaɓu va̱ uPonzhi oIsa̱rila, uda u fa pa̱ u lung yà? Uda ɓu ɓak yà? Aməma pa̱ u lak awalang ɓu kà mɓak ìva ikuku, ka̱t te ibebe wa nji mi ɗò?
15 Re uYawe á nap akwali á yi na uza̱ a va̱n nnandər ká̱ ishimshe yi. Re uza̱ a yà unəm uga nka̱mshi mi, uza̱ i ka̱mshi mi ka̱ ashe awo ɓu.>>
16 Nva̱ngva̱ uDawuda gba̱l̩ ka̱ nlà nnap va̱ ta̱ te, uShawulu ɓəp pa̱, <<Ìchu ɓu yà ɗò, ayen mi, uDawuda?>> Kang uza̱ yə́ng pa̱ gbáŋ̱ggbáŋ̱.
17 Uza̱ là ûDawuda pa̱, <<U ji mi ji ká̱ nnandər. U nəm ikin á mi, ǹnyi te, n nəm iɓáŋ̱ɓa̱ŋ̱ á ɓu.
18 Ǹyangmata̱ u là á mi chit inənaŋ̱ va̱ u nəm á mi, uYawe na mi ka̱ ashe awo ɓu, ǹnyi te, u gbál̩ mi ka̱t.
19 Uda pa̱ wat, i ya ukpa ìkum wò ka̱ ashe awo kang i re i ga ká̱ ikángkáng yà? Re uYawe á mwa ɓu ká̱ inənaŋ̱ ka̱kul inənaŋ̱ va̱ u nəm á mi n̈da va̱ ta̱ á.
20 N nyi chit ǹyangmata̱ pa̱ ɓu ga ǹya uponzhi kang iponzhi oIsa̱rila i ga mpyal ka̱ ashe awo ɓu.
21 Ǹyangmata̱, sóng anung á mi kà mpyal àYawe pa̱ ɓu yà ká̱ ngbáŋ̱ akum ìjili mi, ka̱t te ɓu dərkən aɗin mi ka̱ ashe nzhi apo mi ka̱t .>>
22 Te uDawuda yar nsar nnap-nlà wò ûShawulu. Te uShawulu ga nzhi, ǹnyi te, uDawuda ká̱ onunggwan wò le kyen ga atak mbwam oza̱.

25

UDawuda ká̱ uNabal ká̱ uAbigel

1 Ka̱ nvəva̱ng te, uSamuwel kú, kang nkpaktak oIsa̱rila ɓut ka̱kul ǹyə́ng ikuku. Oza̱ li na ka̱ nzhizhi ka̱ aRama. Te uDawuda wong ga ashe nzam mmaləng aParan.
2 Unəm uro uwa yà ka̱ aMayon ká̱ iya̱m nkang ka̱ aKarmel kang à dur byet. Uza̱ ká̱ iɓəl ìkalong kang itam ìkalong pa̱ ishatɗing kang u wa kà nkpat akpap itam wò ka̱ aKarmel.
3 Unəm va̱ ta aɗiɗin ka̱ yà pa̱ uNabal, uchichar aɗiɗin ka̱ yà pa̱ uAbigel. Uza̱ ka̱ yà uchar uɓyenɓyen uga aghan, ǹnyi te, uɓəbar unəm uga mɓaŋ̱ ka̱ afu kang à yà ká̱ aɗor ka̱t ka̱ ashe iya̱m va̱ uza̱ i nəm, uza̱ ka̱ yà ka̱ akum ìjili aKalip.
4 Awalang va̱ uDawuda ka̱ ashe nzam mmaləng te, uza̱ fe pa̱ uNabal kà nkpat akpap itam wò.
5 Te uza̱ re ovan nza̱m wò pa̱ ogbapchi, kang à là ôza̱ pa̱, <<O ga atak aNabal ka̱ aKarmel na o re anung á na ka̱ ashe aɗin mi.
6 Ó là á na pa̱, <Irirì ɓu á təm mbyet, nnap nnənaŋ̱ a yà ka̱ apal ishi ɓu ká̱ nzhi ɓu, ká̱ nkpaktak iya̱m va̱ mmaɓu ká̱ á.
7 << <N fe pa̱ mmaɓu kà nkpat akpap itam ɓu. Awalang va̱ onəm oga nkpak iya̱m nkang ɓu təm ka̱ ashe yi ka̱ aKarmel te, í nyán ká̱ oza̱ ka̱t kang iya̱m oza̱ iro yà lar ka̱t.
8 Ɓəp okpari ɓu, te oza̱ i là a ɓu pa̱ wanta na. Ka̱kul nva̱ ta te, nəm nka̱mshi ônəm mi, ka̱kul i ɓa ka̱ awalang aga nnəm nchang izər. Kusuk na ozwal ɓu ká̱ uyen ɓu uDawuda iya̱m va̱ pa̱ kap u ya màl pa̱ u na ôza̱.> >>
9 Nva̱ngva̱ onəm aDawuda chu te, oza̱ là ǹre va̱ ta ûNabal ka̱ ashe aɗin aDawuda. Te oza̱ lok pa̱ ó fe aməma̱ŋ̱.
10 UNabal na ama̱ŋ̱ ôkpari aDawuda pa̱, <<Uda uDawuda va̱ yà? Uya àJese va̱ uda yà? Ka̱ ashe oga nra va̱ ta̱ te, okpari onəm pa̱ makmak fa iya̱mkak ká̱ onəm oga nzhi oza̱.
11 Ka̱kul iza̱ kang mi yar nzəngkəng mi ká̱ ndəng ngwa mi, ká̱ izhé va̱ m pà ka̱kul onəm oga kpat akpap iya̱m nkang mi, mi na onunggwan ova mmá nyi atak va̱ oza̱ fa ka̱ ka̱t yà?>>
12 Te ovan nza̱m va̱ uDawuda re te, le ga là á na iya̱m va̱ uNabal là pa̱ kpaktak.
13 Te uDawuda là ôza̱ pa̱, <<Uda nggo á gal ndokchi wò.>> Te nkpaktak oza̱ gal ndokchi oza̱, kang uDawuda gal ndokchi nji wò kpa. Onunggwan chu ìgba̱l chu pa̱ inedíng yar nva̱ng aDawuda, kang mmá re onunggwan ìgba̱l pa̱ iparəm pa̱ a pángchí iya̱m ìkum oza̱.

14 Uzəngtəng ka ashe okpari aNabal là ûAbigel, uchar aNabal pa, <<UDawuda re
okpari wò ka ashe nzam mmaləng pa á ná nre anung wò ûnəm uga nzhi yi, ǹnyi te, uza
pwat oza.
15 Ká nna kpa te, onunggwan va ta nəm inənan á yi byet. I ɓək anung ka ashe awo oza
kat, nkpaktak awalang va mmayi ka atak nkpak iyam nkang nzəng ká oza te, iyam iro
yà lar ká yi kat.
16 Oza gang yi wa akamsəlang izwam ká alum. Oza ipángchí yi nkpaktak awalang va
mmayi kà nkpak itam dat ka oza.
17 Ǹyangmata rəng nnap pa dakdak kang ɓu dər iyam va mal pa u nəm, kakul mɓək
anung i ga ǹya ûnəm uga nzhi yi ka nkpaktak nzhizhi. Kakul uza unəm ulakchilakchi
uva unəm uro i là nnap á na i kam kat.>>
18 UAbigel ghan wur oga nzəngkəng ìgbal pa ìparəm, ká ndəng ibangbang ka ashe awa
pa parəm, ká itam pa itukun iva mmá pà mmá pək chit, ká ipir ikur iforfor ikpang iga
mma iyam pa igbapchi aman pa shatdíng, ká mɓit awar ibangbang va wom chit ìgbal,
ká mɓit awar ipipyan ìgbal pa ìparəm va wom chit. Uza ɓak oza ka apal oga azhaki.
19 Te uza là ôkpari wò pa, <<Ó gəga kang mi ɓa ka nvang wó.>> Ǹnyi te, uza là atak
ngga wò uɓar wò uNabal kat.
20 Nva uza kà nkwak azhaki wò ga chu akum aɓam te, uDawuda uwa ta ká onəm wò
kà nfəng nvang, te uza gwang oza.
21 UDawuda ka là pa, <<A sat iyam ilakchi nva n pak inok nnak ishi ká iyam anəm va
ta ka ashe nzam mmaləng, kang iyəyam iro yà ka lar kat. N nəm inənan á na ǹnyi te,
uza mwa mi ká inga.
22 Re Inan á zhì mi, a yà pa ìpin ká ìɓotak kang n re ununggwan uro re ká irirì ka ashe
nzhizhi pa uzəng á.>>
23 Awalang va uAbigel ya uDawuda te, uza fər ka apal azhaki wò pa kəlak, uza ru zəp
ká afu ka mbin ka mpipyal.
24 Uza ru ka apal ashəshar uza là pa, <<Yar mpat ûzwal ɓu, anəm uga nzhi mi. Re n là
nnap ka ɓu, gwong achwang ká iyam va uzwal ɓu ká pa ô là.
25 Kang unəm uga nzhi mi á nak ishi ká uNabal unəm ulakchilakchi kat, kakul uza wa
adíɗin. Ipir adíɗin pa mpərək, kang nnəm mpərək i kap ká na kat. Kang wa mmami
uzwal ɓu ǹnyi te, n ya onəm va u re nre ká kat.
26 Ǹyangmata, ánəm uga nzhi mi, wa nva uYawe Inan ɓu uwa ka irirì, kang wa nva na
u ya ka irirì, kakul uYawe ka dang ɓu chit ka ntar nchər ká mpyat mpat, re nkpaktak
okpa ìkum ɓu ká ovəngva ka ndom pa ó nəm inga á ɓu a ya wa aNabal.
27 Re unəm uga nzhi mi a kam imwa va ta uzwal ɓu ɓa ká á ɓu, na u ná ôvan nzam va
nzəng ká ɓu.
28 <<N chal ɓu yar mpat uzwal ɓu a yà pa m pat a ɓu ká asal aro á. UYawe Inan ɓu, i
nak iponzhi iga akum ìjili ɓu i təm mbyet, kakul ìkum va mmaɓu ka nlulung te, iji àYawe.
Re mpat nro a yà ka ɓu kat ka ashe nkpaktak irirì ɓu.
29 A yà pa unəm uro wong pa ô ram irirì ɓu te, uYawe, Inan ɓu uwa i kpak irirì ɓu ká
ikángkáng ka ashe onəm oga irirì. Ǹnyi te, uYawe i mang irirì okpa ìkum ɓu wa nva mí
mang ìpang ká nchwalak á.
30 Nvangva uYawe a yəl nkpaktak iyam inənan va uza yar nsar nnap-nlà ûnəm uga
nzhi mi kà kang uza nak na chit uponzhi oIsarila te,
31 kang ìgwak ɓu a nak ɓu pa mmaɓu ká mpat kat, kat te, ɓu nak pa na u yà ká nchər
ka awo ɓu kat, kang wa pyat mpat ká ishi ɓu kat. Nvangva uYawe Inan ɓu a na igwan
ûnəm uga nzhi mi te, wa rəng ká uzwal ɓu.>>
32 UDawuda là ûAbigel pa, <<Ashep təm aji aYawe, Inan oIsarila, uva re ɓu chit ñda va
ta pa u gwang mi á.
33 Re nnap nnənan a təm ka apal ɓu kakul aghan ɓu, nva u ɗat mi kà ntar nchər kang
u ɗat mi ka mpyat mpat ká ishi mi kpa ñda va ta á.
34 UYawe ɗat mi ka nnəm iɓángɓang a ɓu. Ká yà pa u mor u ghan u gwang mi ta kat
te, n sóng anung a ɓu ká uYawe Inan oIsarila uga irirì pa, ìpin te, ununggwan àNabal uro
yà pa uzəng uva mmá ká re ká irirì kat.>>
35 Te uDawuda kam imwa va uza ɓa ká ka awuwo, kang à là á na pa, <<Ga nzhi ká
ikángkáng. N fe iyam va chit u là, kang mi nəm iyam va nəm u ɗom.>>
36 Awalang va uAbigel le te, á ya uNabal kà nzhi kà nnəm mɓut ngga nchang izər wa
apir nja aponzhi. Uza ka ashe nchang izər kang à wa iyam iwawa gbál na pa gənggəng
te, uAbigel là iyam iro á na kat ipin fa kpak kang.
37 Ká ipin awalang va nnap nnəm aNabal ɓa izəzər chit, te uchichar là á na iyam va fa
pa kpaktak te, ìchəgwak ləp na, uza yà wa ìpang.

38 Kà nvaŋ nra pa ngbapchi te, uYawe ləp uNabal kang uza kú.

UDawuda kaŋ ichar ká uAbigel

39 Awalang va uDawuda fe pa uNabal kú chit, te uza là pa, <<Ashep təm aji aYawe, uva sat ka apal mi ka awalang va uNabal ɓak mi. UYawe ɗat mi kà nnəm inga kang uza le ká inga aNabal á na chit ka apal ishishi.>>

Te uDawuda re nrè ûAbigel pa, uza a maŋ ô kaŋ na a yà uchar wò.

40 Awalang va onəm oga ǹre àDawuda ga aKarmel te, oza là ûAbigel pa, <<UDawuda á re yi pa, í kaŋ ɓu i ɓa ká na ú yà uchar wò.>>

41 UAbigel ru zəp ká afu ka mbin, kang à là pa, <<Mmami uzuzwal kang m məmaŋ pa n nəm inok á na kang mì nàl ashar ozwal anəm uga nzhi mi.>>

42 UAbigel wong pa kəlak kyen azhaki, kang ovan ɓyen oga nnəm inok á na pa otukun yar nvəvaŋ, kang uza ga nzəng ká onəm oga nre va uDawuda re á. Te uza ga təm uchar àDawuda.

43 UDawuda kaŋ ichar ká uAhinowam uga aJezireyel kpa, kang oza pa oparəm va ta tong ochəchar.

44 UShawulu ka yar uyen wò uMikal uchar àDawuda chit, ná ûPalti uya àLayish unəm uga aGalim, a təm uchəchar.

26

UDawuda re uShawulu ká ririì kaɗi

1 Onəm oga aZip ga atak aShawulu ka aGibeya oza là á na pa, <<UDawuda uwa ka mbwam ka aɗuktum aHakila, ava dər aJeshimon kat ɗò?>>

2 Te uShawulu yak oshozha ìkalong pa ishatɗing ka ashe oIsarila va fa ga ká ka ashe nzam mmaləng aZip, pa na ó ram uDawuda.

3 UShawulu ləp apak ka ngbak asal ka apal aɗuktum aHakila, a va dər asal awu aJeshimon, ǹnyi te, uDawuda təm ka ashe nzam mmaləng. Awalang va uDawuda fe chit pa uShawulu ka mɓàk nvaŋ wò ka ta,

4 uza re onəm oga nsòng mbin, kang uza ga nyi pa uShawulu uwa ka ta.

5 Te uDawuda wong ga atak va uShawulu ləp apak kà te, uza ya atak va uShawulu ká uAbner uya àNer, unəm uga mpyal oshozhashozha ra kà. UShawulu kà nra ka ashe apak, ká oshozha ra gang na.

6 Te UDawuda ɓəp uAhimelek unəm oHiti ká uAbishayi uya àZeruya, ugənang àJowap pa, <<Uda i məmaŋ i ga nzəng ká mi ka ashe apak aShawulu yà?>>

Te uAbishayi maŋ pa, <<M məmaŋ, mi ga nzəng ká ɓu.>>

7 Te uDawuda ká uAbishayi ga ashe apak aShawulu ká ìzwam, kang oza ya na kà nra nda ka ashe apak kang aɓəɓar na pak ka mbin dat ká ishishi. UAbner ká aɓo oshozha oma kà nra nda gang na.

8 UAbishayi là ûDawuda pa, <<Inan na unəm uga nkpang ɓu chit ka ashe awo ɓu nɗa va ta. Ǹyangmata re n tar na ká aɓár á ga á fu ka mbin pa nzəng pa ták, mi ya ka ndan pa mparəm kat.>>

9 Ǹnyi te, uDawuda là ûAbishayi pa, <<Kang wa zhì na kat. Uda i nak awo ka apal anəm va uYawe gar kang i yà ká mpat kat yà?>>

10 UDawuda ga mpyal ká nlà pa, <<Wa nva uYawe uwa yà ká ririì te, uYawe uwa i gbál na ká ishi wò, kat te nra ngga ikuku na i ɓa kang uza i kú, kat te mí gbál na ka atak ìkum.

11 UYawe á dáng mi nva pa n gbál unəm va uza gar á. Ǹyangmata te, yar aɓəɓar ká abaŋ ndədəng va dat ká ishishi, na í ga.>>

12 Te uDawuda yar aɓəɓar ká abaŋ ndədəng va dat ká ishishi, kang oza le. Unəm uro ya oza kat te a nnyi iyam iro ka apəpal kat, le kang unəm uro ì yendal. Nkpaktak oza oma kà nra nda, kakul uYawe nak oza chit ra nda nɗəkɗək.

13 Te uDawuda pal ngbak nro kang à sat ka apal ishi aɗuktum a va gbəgbaŋ ka atak apak aShawulu. Kang anang agbagba na yà ka ishimshe oza.

14 Te uza ləp achu ôshozha ká uAbner uya àNer pa, <<Mmaɓu kà nfe mi ɗò, áAbner.>>

Te uAbner na amaŋ pa, <<Mmaɓu uda ɓu wór uponzhi yà?>>

15 UDawuda là pa, <<Mmaɓu nza apir anəm yà? Uda wa mmaɓu ka ashe oIsarila yà? Iza nak kang u pángchí unəm uga nzhi ɓu uponzhi kat yà? Nna gbaŋ nvaŋ chit kat unəm uro ɓa pa u gbál unəm uga nzhi ɓu uponzhi.

16 ÁAbner, iyam va ta u nəm ta á ɓyen kat. Wa nva uYawe uwa yà ká ririì te, mmaɓu ká onunggwan ɓu nkpak pa ó kú, kakul ó pángchí unəm uga nzhi wó, ugargar àYawe kat. Ó dər, aɓár ká abaŋ ndəng àponzhi va ka dat ká ishishi te, ka che yà?>>

17 Nvaŋgva uShawulu nyi ichu àDawuda te, uza là pa, <<Ichu ɓu yà ɗò, ayen mi, uDawuda?>>

Te uDawuda na aman pa, <<À ichu mi yà, anəm uga nzhi mi, áponzhi.>>

18 UDawuda ga mpyal ká nlà pa, <<Iza ɓu ɓàk uzwal ɓu ka yà, anəm uga nzhi mi? Iza n nəm yà, kang iza mpat mi yà?

19 Ǹyangmata re unəm uga nzhi mi uponzhi á gwong achwang ka nnap-nlà azwal wò. A yà pa uYawe à nok ɓu pa na u nəm ìkum ká mi te, re uza á kam iyam inana mi. Ǹnyi te, a yà pa nnap va ta onəm à nəm te, re uYawe á vyap oza. Oza ɓàk mi ká nɗa va ta kakul pa na kang n ya nkap ka ashe iyam akup aYawe kat, kang oza là pa,<Ga wop inan iro.>

20 Ǹyangmata kang wa re mmá gbál mi ka ashe mbin nkak va gbəgbang ká mpyal àYawe kat. Sang kang uponzhi oIsarila i fa nram ìbebe wa mmami pa ô gbal yà? Sang kang ɓu fa abar mi wa inyil iro iga apal aɓam yà?>>

21 Te uShawulu là pa, <<N nəm nnap mɓángɓang chit, le ɓa, ayen mi uDawuda. Mi yà ká nnəm iyam iro a ɓu lap kat, kakul nva u dər ririrì mi ká ichumchum kang u re mi nɗa va ta á. N nəm mpərək, mpat ɓang byet.>>

22 UDawuda là pa, <<Aɓár ɓu na ta, áponzhi. Re uro ka ashe ovan nzam ɓu á ɓa na á kam.

23 UYawe i mwa udanggo kakul inənannənan ká nna nnandərnandər. UYawe na ɓu ka ashe awo mi ká nɗa va ta, ǹnyi te, n ndok ugargar àYawe kat.

24 Wa nva n dər ririrì ɓu ká ichumchum ká nɗa va ta te, re uYawe a dər ririrì mi ká ichumchum, kang ì fa ka mi ka ashe nkpaktak mɓək anung.>>

25 Te uShawulu là ûDawuda pa, <<Re nnap nnənan á yà ka apal ɓu, ayen mi, uDawuda. Ɓu ga nnəm oga iyam ichumchum, kang ɓu nəm igwan pa makmak.>>

Te uDawuda ga iyam wò, kang uShawulu le nzhi.

27

UDawuda təm ka ashe oFilisti

1 Ǹnyi te, uDawuda kat ka ashe ìgwak wò, á là pa, <<Nɗa nro na mi wong mi kú ka ashe awo aShawulu. Iyam va ɓyen pa n nəm te, mi chər mi ga mbin oFilisti. Te uShawulu i re nram mi ɗak ka ashe mbin oIsarila, kang mi fa ka ashe awuwo.>>

2 Te uDawuda ká onunggwan wò ìgbal pa ìkpaɗing oza ga atak aAkish uya aMayok, uponzhi uga aGat.

3 UDawuda ká onunggwan wò ká nzhi oza təm ka atak aAkish ka aGat. UDawuda ga nzəng ká ochar wò oga oparəm, uAhinoyam uyen uga aJezerel, ká uAbigel uyen uga aKarmel, uchar ukpələng àNabal.

4 Nvaŋgva mmá là ûShawulu pa uDawuda chər chit ga aGat te, uza re nram na.

5 Te uDawuda là ûAkish pa, <<A yà pa nchər mi bəbal kà mpyal ɓu te, na atak aro á mi ka ashe ivan itong n təm kà. A màl pa uzwal ɓu a təm nzəng ká ɓu ka ashe ìnang ìtong iga iponzhi kat.>>

6 Te nɗa va ta uAkish na ìtong aZiklak á na, nna nak te, aZiklak təm ajiwo oponzhi oga aYahuda a ɓa chu nda va ta.

7 UDawuda təm kà mbin oFilisti ìzun pa ìzəng ká ape pa neɗing.

8 Ǹyangmata uDawuda ká onəm wò nəm inok ngga ka ìkum onəm oga aGeshur, ká aGirzi, ká aAmalek. Ká mmatmat te, onəm va ta təm ka mbin va ta ga chu aShur ká aMasar.

9 Awalang va uDawuda i ru atak ká ìkum te, uza i re ununggwan kat te uchar ká ririrì kat. Uza i wur itam, ká ina, ká oga azhaki ká oga alakəmi, ká ilukwan. Te uza i le atak aAkish.

10 Awalang aro te uAkish i ɓəp pa, <<U ga ìkum ka che nda va ta yà?>> Te uDawuda i là pa, <<N ga kà nkwandal aYahuda>> kat te, <<Kà nkwandal aJerameyel>> kat te, <<Kà nkwandal oKeni.>>

11 UDawuda i re ununggwan kat te uchar ká ririrì kat, kakul kang oza a ga aGat a là pa, <<Iyam va ta uDawuda nəm.>> Nnap nnənəm nata uza i nəm pa ɗəkər nva uza ka ntəm ka ashe oFilisti á.

12 UAkish na nnandər ká uDawuda, kang a là îshi wò pa, <<Uza sat iyam iga ajan chit ônəm wò oIsarila, ǹyangmata te, uza i yà uzwal mi nkpaktak ririrìriri.>>

28

1 Ka̱ ashe oga nra va̱ ta te, oFilisti ɓut oshozha oza̱ pa̱ ó lung ìkum ká̱ oIsa̱rila. Te uAkish là ûDawuda pa̱, <<Á màl pa̱ u nyi pa̱, mmaɓu ká̱ onəm ɓu, i gwang ishi ká̱ mi kà̱ ìkum va̱ ta̱.>>

2 UDawuda là pa̱, <<Á chàng byet. Ɓu ya ká̱ ishi ɓu iya̱m va̱ mi nənəm.>>

Te uAkish na ama̱n pa̱, <<Dakdak, mi ga nnak ɓu yà ushozha uga mpángchí mi mbyet.>>

UShawulu ga atak achar uga iva̱k

3 Ǹyangmata̱ uSamuwel kú chit, kang nkpaktak oIsa̱rila yáng ikuku kang oza̱ li na kà̱ ìtutong ka̱ aRama. UShawulu ka̱ wà onəm oga ishi ibolbol ká̱ onəm oga iva̱k chit ka̱ ashe mbin va̱ ta.

4 OFilisti ɓut kang à ɓa pak apa̱k oza̱ ka̱ aShunem. UShawulu ǹnyi te, ɓut nkpaktak oIsa̱rila kang oza̱ pak apa̱k ka̱ aGilbowa.

5 Awalang va̱ uShawulu ya oshozha oFilisti te, ìchəgwak ləp na, ayər nəm na pa̱ gənggəng.

6 Uza̱ mwo nɗom aYawe, ǹnyi te, uYawe na ama̱n á na ka̱ atak nlár izwam, ka̱t te ka̱ atak aUrim,* ka̱t te ka̱ atak onəm oga nlà ìchu Inan ka̱t.

7 UShawulu là ônəm oga nəm inok á na pa̱, <<Ó ram uchar uga ishi ibolbol á mi, na n ga m ɓəp na iya̱m va̱ i ga nfa.>>

Oza̱ là pa̱, <<Uchar uga ishi ibolbol uro uwa yà ka̱ aEndor.>>

8 Te uShawulu mwak ìlukwan iro pɑɗi na ô lar ishi wò, kang uza̱ ga nzhi achar va̱ ta ká̱ ìzwam ká̱ onəm wò oro pa̱ oparəm. UShawulu là pa̱, <<Wór aruhu anəm ukúkú uro á mi, wong ká̱ unəm va̱ á mi, mi wór ɑɗiɗin.>>

9 Ǹnyi te, uchar va̱ ta là á na pa̱, <<Nnandər u nyi iya̱m va̱ nyi uShawulu nəm. Uza̱ ɓàk nkpaktak onəm oga ishi ibolbol ká̱ onəm oga iva̱k ka̱ mbin va̱ ta̱. Te sang kang ɓu lwak ajip á mi ka̱kul pa̱ mmá gbá̱l mi yà?>>

10 Te uShawulu sóng anung á na ká̱ ɑɗin aYawe pa̱, <<Wa nva̱ uYawe uwa yà ká̱ ririrì te, iya̱m iro yà i ya ɓu ka̱kul nnap va̱ ta̱ ka̱t.>>

11 Te uchar va̱ ta ɓəp pa̱, << Uda u ɗom pa̱ m ɓa ká̱ na á ɓu yà?>>

Te uShawulu là pa̱, <<Le ɓa ká̱ uSamuwel á mi.>>

12 Awalang va̱ uchar va̱ ta ya uSamuwel te, uza̱ ləp achu pa̱ gbáng̱gbáng̱ kang à là ûShawulu pa̱, <<Sang kang u lam mi yà? Mmaɓu uShawulu.>>

13 Uponzhi là á na pa̱, <<Kang ayər a nəm ɓu ka̱t. Iza̱ u ya yà?>>

Uchar va̱ ta là pa̱, <<N ya aruhu aro kà̱ nfa ka̱ ashe mbin.>>

14 Uza̱ ɓəp pa̱, <<U ya na wa nsang yà?>>

Uchar là pa̱, <<Unəm ugbakgbak pá ìlukwan iwángwang kà̱ nfa.>>

Te uShawulu nyi pa̱ uSamuwel, kang uza̱ ru zəp ká̱ afu kà̱ mbin.

15 USamuwel là ûShawulu pa̱, <<Iza̱ nak kang u ɗak mi ka̱ atak ngwong ká̱ mi wanta̱ yà?>>

UShawulu là pa̱, << Mmami ka̱ ashe nɗaktak pa̱ gənggəng. OFilisti kà̱ nlung ìkum ká̱ mi, kang Inan re mi chit. Uza̱ na ama̱n a mi ka̱ atak onəm oga nlà ichu Inan, ka̱t te ka̱ atak nlár izwam lap ka̱t. Nna nak te, n wór ɓu pa̱ na u là iya̱m va̱ á mi, n nəm.>>

16 USamuwel là pa̱, <<Ɓu ɓəp mi ka̱ iza̱ yà? Nna uYawe re ɓu chit, kang à sat ukpa ìkum ɓu chit á.

17 UYawe nəm chit wa nva̱ uza̱ ka̱ là ka̱ anung mi á. UYawe kakchi iponzhi chit ka̱ awo ɓu, kang à na ûnəm uro uga ndatkulung ká̱ ɓu, uDawuda.

18 Ka̱kul u yang ká̱ nkpak nnap-nlà àYawe ka̱t te ǹnyám nlak ìgugwak ka̱ apal oAmalek te, uYawe nəm iya̱m va̱ ta̱ a ɓu chit nɗa va̱ ta̱.

19 UYawe i ga nna ɓu ká̱ oIsa̱rila ka̱ ashe awo oFilisti, kang ìpin mmaɓu ká̱ ovan ɓu onunggwan ó ga ǹya nzəng ká̱ mi. UYawe i ga nna oshozha oIsa̱rila ka̱ ashe awo oFilisti kpa.>>

20 Ká̱ nfe nnap-nlà va̱ uSamuwel là á na byet te, uShawulu ru zəp ká̱ afu ka̱ mbin, ka̱kul ayər nəm na pa̱ gənggəng. Uza̱ bəlak ka̱kul uza̱ ri iya̱m iro ka̱ nɗa va̱ ta ka̱t, izwam ká̱ alum.

21 Awalang va̱ uchar va̱ ta ɓa atak uShawulu te, uza̱ ya na ka̱ ashe nɗaktak pa̱ gənggəng, kang à là á na pa̱, <<Dər, uzwal ɓu a kpak nnap nnəm á ɓu chit. N na ririrì mi kang n nəm iya̱m va̱ chit u là á mi pa̱ n nəm.

---

* **28:6 28.6** *aUrim:* Iya̱m va unəm uga mpyal awop i nəm inok ká̱ pa̱ na ô nyi nɗòm Inan.

22 Ǹyangmatạ, kusuk gwong achwang ka iyạm va uzwal ɓu i là á ɓu. Re n na iyạm-nrì
á ɓu ú ri na ú ya ìkam iga nle.>>
23 Uza yang kang à là pa, <<Mi ri kạt.>>
Ǹnyi te, onənəm ká uchar va ta gwang chál na kang uza maṇ, te uza wong kà mbin
təm ka apal alyer.
24 Uchar va ta kpán ìya ìna va uza ka kang ɓyen ka nzhi wò, te uza ghaṇ ga kpán pà.
Uza kpạk mmạk kál kang uza ɓit nzəngkəng ngga ǹya ká anyer kạt.
25 Te uza ɓa ká kà mpyal àShawulu ká onənəm, kang oza ri. Te oza wong kang oza ga
ká ìzwam va ta.

29

UAkish re uDawuda le ga aZiklak
1 OFilisti ɓut nkpaktak oshozha oza ka aAfek, ǹnyi te, oIsaṛila ra apạk ka anung ndəng
mɓəlɓəl ka aJezerel.
2 Nva onəm oga mpyal oFilisti fa chit ká oshozha ìgbạl ìgbạl ká ìkalong ìkalong te,
uDawuda ká onunggwan wò ka mɓa ka nvaṇg nzəng ká uAkish.
3 Onəm oga mpyal oshozha oFilisti ɓəp pa, <<OHiburu va ta i nəm iza ka ta yà?>>
UAkish na amaṇ pa, <<Unəm va ta uDawuda ukpari aShawulu uponzhi oIsaṛila. Uza
yà chit nzəng ká mi ji ìzun pa izəng, kang na n ya mpat nro chit ka atətak kạt ɓàn ka nda
va uza re uShawulu ká ɓa chu ǹyangmatạ.>>
4 Ǹnyi te, ìgwak lak onəm oga mpyal oshozha oFilisti kà uAkish, kang oza là pa, <<Re
unəm va ta á le a ga atak va u na á na pa uza a təm ka. Uza i yà ká ngga ìkum nzəng ká
yi kạt, le kang uza a wong a gaɓaṇ ìjili ìjang ká yi kà mpyal ìkum kạt. Mwote asạl va ta
uza a ɗạmshi ishimshe wò ká ká unəm uga nzhi wò ka atak ngbáṇg onəm yi nggo.
5 Rəng, uDawuda va ta mí shì nnap ká na ka ashe ngbap nzạm mí là pa,
<<UShawulu gbáṇg oji wò ikalong,
kang uDawuda gbáṇg oji wò ikalong pa igbapchi.>>
6 Te uAkish wór uDawuda là á na pa, <<Nva uYawe uwa ká ririì, mmaɓu unəm ukin, n
ɗom pa u ga ìkum nzəng ká oshozha mi. A ɓàn ká nda va u ɓa ká te, na n ya ɓu chit ká
mpat nro kạt ɓa chu nd̂a va ta. Ǹnyi te, nkpaktak onəm oga mpyal maṇ ká ɓu kạt.
7 Ǹyangmatạ le ga ká ikángkáng, kang wa nəm iyạm iro iva i lak ìgwak ônəm oga mpyal
oFilisti kạt.>>
8 UDawuda ɓəp pa, <<Iza n nəm yà? Nza mpat u ya ukpari ɓu ká ɓan ká nd̂a va m ɓa
ká ɓa chu ǹyangmatạ yà? Iza nak kang mi ga mi lung okpa ìkum anəm uga nzhi mi
uponzhi kạt yà?>>
9 UAkish na amaṇ pa, <<Ka atak mi te, nnap nnəm ɓu á ɓyen ká mi wa amạleka Inan.
Kap ka nna te, onəm oga mpyal oshozha oFilisti là pa ɓu yà ká ngga ìkum nzəng ká yi kạt.
10 Ǹyangmatạ te, ipin ká iɓotak wa fa nzəng ká onəm oga nnəm inok unəm uga nzhi
ɓu va ɓa nzəng ka ɓu. Nvaṇgva atak ɓan ghan chit, te ó kpán asạl.>>
11 Te uDawuda ká onəm wò wong ká ìpin kpan asạl pa o le o ga mbin oFilisti, ǹnyi te,
oFilisti kyen ga aJezerel.

30

UDawuda ga ìkum kà OAmalek
1 Ka nvaṇgva uDawuda ká onunggwan wò ɓa chu aZiklak kà nra ngga nshatɗing te,
oza ya oAmalek ru aNegep ká aZiklak chit ká ìkum. Oza pwak aZiklak pa chatchat,
2 kang oza wur ochar ká nkpaktak onəm va ka ashe ìtong va ta, ovan ká onəmgbak.
Oza gbạl unəm uro kạt, ǹnyi te, oza wur oza ga ká.
3 Awalang va uDawuda ká onəm wò chu aZiklak te, oza ya mmá pwak ìtong va ta chit,
kang mmá wur ochar oza ká ovan ochar, ká ovan onunggwan oza chit ka ìkum.
4 Te uDawuda nzəng ká onəm wò yə́ng pa gənggəng, oza ga lang ìkam iga ayə́ng.
5 Mmá ka wur ochar aDawuda oga oparəm uAhinoyam uga aJezerel ká uAbigel uwa
uɓəbar ka yà uNabal unəm uga aKarmel á.
6 UDawuda yà ka ashe nɗaktak pa gənggəng, kạkul onəm kà nlà pa ó gwan na ká
ipang, kạkul udanggo ka ashe nlak ìgwak, nva oza lang ovan oza onunggwan ká ochar.
Ǹnyi te, uDawuda daṛ nkàm ka atak aYawe Inan wò.
7 Te uDawuda là ûAbiyatar unəm uga mpyal awop uyen nunggwan aAhimelek pa,
<<Ba ká ìlukwan ìkwoksok á mi.>> Kang uAbiyatar ɓa ká á na,
8 kang uDawuda ɓəp uYawe pa, <<M ɓàk nvaṇg onəm va ta ɓa ru yi ká ìkum ɗò? Mi
ɓàn oza ɓàn ɗò?>>

Kang uYawe na amaṇ pa, <<Ga, ɓàk nvaṇg oza, ɓu ɓàn oza ɓàn kang ɓu vyat nkpaktak iyaṃ va oza wur ká ìkum.>>
9 UDawuda ká onunggwan wò ìgbaḷ pa ìkpaɗing va nzəng ká na ru asaḷ ngga, kang oza ɓa chu awang aBesor te, oro tong kaṭa.
10 Onəm ìgbaḷ pa ìparəm ɓa bəlak mpaṇg awang maṭ oza, ǹnyi te, uDawuda ká onəm ìgbaḷ pa ìneɗing ga mpyal ká mɓàk oza.
11 Onəm aDawuda ga ya unəm uga aMasar uro ka ashe nzam, kang oza ɓa ká na ka atak aDawuda. Oza na ndəng á na ká iyaṃ-nrì pa á ri,
12 oza na awar ìpipyan iɓitɓit á na ká awar ibaṇgbaṇg iɓitɓit pa ìparəm. Nvaṇgva uza ri te, nnap nnənəm ɓa, kaḳul nra pa ishatɗing uwa ri iyaṃ iro kaṭ te wa iyaṃ iro chit kaṭ ìzwam ká alum.
13 UDawuda ɓəp na pa, <<Uda unəm uga nzhi ɓu yà? U fa ka che yà?>>
Uza na amaṇ pa, <<Mmami unəm uga aMasar, uzwal anəm uga aAmalek uro. Unəm uga nzhi mi re mi kà nvaṇg nra chit pa nshatɗing kaḳul n rurwa.
14 I ru aNegep aga aKeret ká ìkum, ká aNegep aga mbin aYahuda, ká aNegep aga mbin aKalep. Kang í pwak aZiklak kpa.>>
15 UDawuda ɓəp na pa, <<Ɓu məmaṇ ɓu ga ká mi ka atak onəm ìkum va ta ɗò?>>
Uza na amaṇ pa, <<A yà pa ɓu sóng anung á mi ká adîn Inan pa ɓu ya ka ngbáḷ mi kaṭ, kaṭ te ɓu na mi ka ashe awo anəm uga nzhi mi kaṭ, te mi ga ká ɓu ka atak oza.>>
16 Uza ga ká uDawuda ka atak oza, kang uza ya oza pəl chit ka ashe agbagba, oza ka nri ká ngwa ka ngbap nzaṃ ká nchang izər kaḳul nkpaktak iyaṃ iga ngwur ka atak ìkum va oza wur ka mbin aFilisti ká mbin aYahuda á.
17 UDawuda ru oza ká ìkum ká arurong va ta ga chu arurong aga ìpin ìkpakkpak. Unəm uro yà lár kaṭ, ya ovan nzaṃ oro ìgbaḷ pa ìneɗing ova chəng ka apal oga alakəmi oza chwat.
18 UDawuda vyat nkpaktak iyaṃ va oAmalek wur, nzəng ká ochar wò va pa oparəm.
19 Iyaṃ iro yà lar kaṭ, iɓwakan kaṭ te ichumchum, ovan onunggwan kaṭ te ovan ochar. UDawuda le ká nkpaktak iyaṃ va oAmalek wur ká ìkum.
20 Uza wur nkpaktak itam ká iɓəl, ina ká alakəmi oAmalek nak kà mpyal iji oza kang onənəm wà nggatək iyaṃ nkang va ta nzəng ká iji oza, i là pa, <<Iyaṃ iga ngwur ka atak ìkum aDawuda nna ta.>>
21 Te uDawuda le atak onunggwan oga igbaḷ pa ìparəm ova ka bəlak chit, achen maṭ oza kang mmá ka re ka nvaṇg ka awang aBesor. Oza fa pa ó gwang uDawuda ká onəm va nzəng ká na. Nvaṇgva uDawuda ká onəm wò ɓa chu te, a re anung ôza.
22 Ǹnyi te, nkpaktak onəm onga ká onəm olakchilakchi ka ashe onəm aDawuda là pa, << Kaḳul oza ga nzəng ká yi kaṭ te, i yà ká nkap iyaṃ iga ngwur ka atak ìkum nzəng ká oza kaṭ. Ká nna te, nza unəm nggo a yar uchar wò ká ovan wò na á ga.>>
23 Ǹnyi te, uDawuda na amaṇ ôza pa, <<Pa kaṭ, ogənang mi, kang o nəm pa ká iyaṃ va uYawe na á yi kaṭ. Uza kpak yi kang à na okpa ìkum yi chit ka ashe awo yi, ova ɓa ru yi ká ìkum á.
24 Uda i gwong achwang ka iyaṃ va ta mmawó ka nləla yà? Unəm va gà ìkum ká unəm va təm mpángchí ayì te, mí kap iyaṃ nkár.>>
25 Á ɓàn ka nd̂a va ta ɓa chu nd̂a va ta, uDawuda nak iyaṃ va ta sat nnap mpakpak ká nnap nnəm ka ashe oIsaṛila.
26 Awalang va uDawuda chu aZiklak te, uza re ǹre ka iyaṃ iga ngwur ka atak ìkum iro ônəm oga mpyal oYahuda, ova okpəkpa, uza là pa, <<Imwa nata kaḳul wó, í wur ka atak okpa ìkum aYawe.>>
27 Uza re ǹre ká imwa va ta ônəm oga mpyal oga itong va ta, aBetel, ká aRamot Negep, ká aJatir,
28 ká aAroya, ká aSipmot, ká aEshtemowa,
29 ká aRakal, ká oga itong oJeramel, ká itong oKeni,
30 ká aHorma, ká aBor Ashan, ká aAtak,
31 ká aHebron ká nkpaktak aɓoshi oga atak va uDawuda ká onəm wò chen kà.

31

Ikú aShawulu ká ovan wò onunggwan
(1 Nnap Nshet 10.1-12)
1 Ka ashe ngga te, oFilisti ru oIsaṛila ká ìkum, kang onunggwan oIsaṛila chəng ka mpyal oFilisti. OFilisti gbáng oza pa makmak ka agəgər a'Bam aGilbowa.
2 OFilisti ɓàk uShawulu ká ovan wò onunggwan, kang oza gbáng ovəvan oga oshatɗing uJonatan ká uAbinadap, ká uMalkishuwa.

3 Ìkum sur chit pa gənggəng ka apal aShawulu, kang ovan onunggwan oga ìjang
oFilisti nak aɓang á na məmak.
4 UShawulu là ûnəm uga wur iyaɱ ìkum wò pa, <<Tur ndokchi ɓu na u gbál mi ká, le
kang onəm oga ache amulur va ta a ɓa a kpan mi a na idumdum á mi, a nap avyal ká mi
kat.>> Ǹnyi te, unəm uga ngwur iyaɱ ìkukum yang, kakul ayər nəm na nəm. Te
uShawulu yar ndokchi kyer ishi wò ká ru kú.
5 Awalang va unəm uga ngwur iyaɱ ìkum aShawulu ya uza kú chit, te uza yar
ndokchi wò kyer ishi wò ká, uza ru kú nzəng ká na.
6 Wanta na uShawulu ká ovan wò onunggwan oga oshatɗing, ká unəm uga ngwur
iyaɱ ìkukum, ká nkpaktak oshozhashozha, oza kú nda nzəngtəng.
7 Ká nvangva oIsarila va ka gwong mbandaɱ aJezerel ká ova ka gwong awang
aUrdun ya pa oshozha oIsarila chəng chit kà mpyal ìkum kang uShawulu ká ovan wò
onunggwan kú chit, te oza re oga itong oza, a chəng. Kang oFilisti ɓa ra ka ashe oga
itong va ta.
8 Ipin fa kpak te, oFilisti ga pa na o wur iyaɱ onəm va mmá gbáng te, oza ya akúm
aShawulu ká ovan wò onunggwan oga oshatɗing ka apal aƁam aGilbowa.
9 Kang oza gəl ishi aShawulu oza zəp iyaɱ ìkukum. Te oza re ǹre ká onəm oga nre ka
ashe nkpaktak mbin oFilisti, pa oza a ga ka nnap-nlà nchángchàng va ta ka atak nzhi
ichər oza ká nkpaktak onəm oza.
10 Oza nak iyaɱ ìkukum ka ashe nzhi aAshtoret, kang oza ran akúkum ka izər
akamsəlang ìtong aBet Shan.
11 Kang onəm oga aJabesh Gileyat fe iyaɱ va oFilisti nəm ûShawulu te,
12 nkpaktak ovan onunggwan oga nkam ìgwak ka ashe ìtong va ta chen ka ashe izwam
va ta ga aBet Shan. Oza ga wur akúm aShawulu ká ovəvan onunggwan va oza ran ká
izər akamsəlang aBet Shan á. Oza ɓa ká oza ká aJabesh, oza shì izər oza kata.
13 Te oza wur akup oza kang oza li ka avəng ìkun atamariki ka aJabesh, kang oza yar
ndəng gbàl nra pa nfangshat.

31:13 31.13 22.6; Mɓan 21.33

ASamuwel
Aga aParəm

UDawuda fe ikú aShawulu

1 Kà nvaŋgva uShawulu kú chit kang uDawuda le chit ka atak nnəm igwan ká
oAmalek te, uza təm nra pa mparəm ka aZiklak.
2 Kà nra ngga nshatɗing te, unəm fa ka apak aShawulu ká ìlukwan ikankan kang ká
mɓwang ka ishi wò. Awalang va uza chu atak aDawuda te, uza ru zəp ká afu kà mbin
na ô na ichumchum á na.
3 UDawuda ɓəp na pa, <<U fa ka che yà?>>
Uza na amaŋ pa, <<N chər ka atak apak oIsarila.>>
4 UDawuda ɓəp na pa, <<Iza ka ngga yà? Là á mi.>>
Uza na amaŋ pa, <<Oshozha chəng chit ka atak ìkum. Mmá gbáng oza pa makmak,
kang uShawulu ká uyəyen ununggwan uJonatan kú kpa.>>
5 UDawuda ɓəp uyen nzaŋ va là iyaŋ va ta á na pa, <<U nəm sang kang u nyi pa
uShawulu ká uyəyen ununggwan uJonatan kú yà?>>
6 UYən nzaŋ va ta là á na pa, <<Nvaŋgva na ka n yà ka apal a'Bam aGilbowa te, n ya
uShawulu kà ndar izər ka apal abár wò, kang oga akeke ipəri okpa ìkukum kà mɓa ndát
ká na.
7 Awalang va uza gaɓaŋ kang uza ya mi te, uza wór mi, kang m maŋ pa, <Mmami
nata, anəm uga nzhi.>
8 <<Uza ɓəp mi pa, <Mmaɓu uda yà?>
<<N là á na pa, <Mmami unəm oAmalek.>
9 <<Te uza là á mi pa, <'Ba dat na u gbál mi, kakul mmami ka ashe izər nrwa pa
gənggəng, ǹnyi te, na n yà ká iriri.>
10 <<Te m ɓa dat kang n gbál na, kakul uza ru chit kang n nyi pa uza i lár kat. Kang n
tur atagya iponzhi va ka ishishi ká nkalɓang ngga ìgwal va ka ìgugwal kang m ɓa ká pa
chatchat a ɓu, anəm uga nzhi mi.>>
11 Te uDawuda ká nkpaktak onunggwan va nzəng ká na kpan ilukwan oza kan.
12 Oza təm ká ador kang oza yáng pa gənggəng, oza yar ndəng gbàl ga chu arurong
kakul aShawulu ká uyəyen ununggwan uJonatan, ká oshozha aYawe, ká nzhi aIsarila,
kakul oza kú chit ka atak ndokchi.
13 UDawuda ɓəp uyen nzaŋ va ɓa ka nnap-nlà va ta á na pa, <<U fa ka che yà?>>
Te uza na amaŋ á na pa, <<Mmami uɗyanəm, uya anəm uga aAmalek, va ka ntəm ka
ashe mbin ɓu á.>>
14 UDawuda ɓəp na pa, <<Iza nak kang u ghap awo ɓu u gbál ugargar àYawe ká, ayər
nəm ɓu ka kat yà?>>
15 Te uDawuda là ûro ka ashe onunggwan wò pa, <<Ga, gbál na.>> Te uza gəl na ka
ndokchi kang uza kú.
16 UDawuda ka là á na chit pa, <<Mpyat akat nchər ɓu i təm ka ishiɓu, kakul mmaɓu
na ká anung ɓu, u là ka awalang va u là pa, <M gbál uva uYawe gar á.> >>

Nnap nshì aDawuda ngga ǹyáng ikú kakul aShawulu ká uJonatan

17 UDawuda shì ìpyang va ta kakul ikú aShawulu ká uyiyen uJonatan,
18 kang uza nak pa mmá ɗyang nnap-nshì va ta ônəm oga aYahuda, aɗiɗin pa
nnap-nshì ngga ìjang, nna yà ka ashe nlir aJashar.
19 <<Mmá gbáng onəm oga mpyal ɓu chit álsarila,
oma kú ra ka apal oga aɗuktum wó, oshozha okamkam tak chit.
20 Kang mmá shet nnap va ta ka aGat kat,
kat te mmá là ka apal oga asal aAshəkelon* kat.
Le kang ovan ochar oFilisti izər á chàng oza kat,
le kang ovan ochar onəm oga ache amulur izər á chàng oza kat.
21 Óga aɓam aGilbowa,
re kang ìmimyang á ra, kat te ivar a pəng ka apal wó kat,
le kang mbin ndopdop wó a na ìpirkur lap kat.
Kakul kata na nggwanggwang ovan onunggwan okamkam mmá vyap kà,
nggwanggwang aShawulu mí ɓəl mmì a na lap kat.

---

* **1:20 1.20** AGat ká aAshəkelon oga itong ichumchum oFilisti.

22 Ìjang aJonatan iga ngbá̱ng iriri,
ndokchi aShawulu ngga ǹya ká̱ aɗor ka̱t.
I gbá̱ng oshozha okamkam,
i gbá̱ng okpa ìkum.
23 Mma ma̱n uShawulu ká̱ uJonatan byet,
ká̱ irirì oza̱ nzəng, ká̱ ikú oza̱ kap ka̱t.
Kang oza̱ gha̱n ji oga nkumanggap̱ ji, oza̱ kam ji oga ilir ji.
24 Óvanɓyen oga aIsa̱rila, ó yə́ng ka̱kul aShawulu,
uva mwak oga ilukwan inəna̱n a wó iga mbwai,
uva mwak ilukwan iga iya̱m ìsham iga azənariya a wó.
25 Ovan onunggwan ìkum okamkam tak chit ka̱ atak ìkum.
UJonatan ra chit ukúkú ka̱ apal aɗuktum wó.
26 Mmami ká̱ nlak ìgwak pa̱ gənggəng ka̱kul ɓu agənang mi, uJonatan, m ma̱n ɓu byet.
Mma̱n ɓu ka̱ atak mi a yà ka̱ mmàl ka̱t, a ji mma̱n achar ji ká̱ ununggwan.
27 Ovan onunggwan ìkum okamkam tak chit,
oga iya̱m ìkum zhì chit.>>

2

Ma kyer uDawuda uponzhi uga aYahuda

1 Ka̱ nva̱ng va̱ ta te, uDawuda ɓəp uYawe pa̱, <<N ga ìtong iro ka̱ ashe oga itong aYahuda ɗò?>>
Te uYawe na ama̱n pa̱, <<À, ga.>>
UDawuda ɓəp kà̱ɗi pa̱, <<Nza̱ ìtong n ga yà?>>
Kang uYawe na ama̱n pa̱, <<AHebron.>>
2 Te uDawuda ga ka̱ta ká̱ ochar wò oga oparəm, uAhinoyam uga aJezerel, ká̱ uAbigel, uchar ukpələng aNabal, unəm uga aKarmel.
3 UDawuda wur onunggwan va̱ nzəng ká̱ na kpa, uda nggo ká̱ nzhi wò kang oza̱ ga təm ka̱ aHebron ká̱ itutong.
4 Te onunggwan oga aYahuda ɓa aHebron kang a gar uDawuda yà uponzhi ka̱ apal oYahuda.
Awalang va̱ mmá là ûDawuda pa̱ onunggwan oga aJabesh Gileyat li uShawulu chit,
5 te uza̱ re onəm oga nre ká̱ nre ga ôza̱ pa̱, <<Re uYawe a pa̱r wó ka̱kul ikin va̱ ó nyám unəm uga nzhi wó uShawulu, nva̱ ó li na á.
6 Re uYawe á nyám ikin ká̱ nnandər a wó, kang mi nyám ká̱ a wó kpa, ka̱kul iya̱m va̱ ta̱ ó nəm á.
7 Ǹyangmata̱ te, ó nəm nkam ìgwak, ó sat pa̱ kakkərak, ka̱kul uShawulu unəm uga nzhi wó kú chit, kang onəm oga aYahuda gar mi chit uponzhi oza̱.>>

Mma nak uIshboshet yà uponzhi uga aIsa̱rila

8 Ǹnyi te, uAbner uya aNer, unəm uga mpyal oshozha aShawulu, ka̱ yar uIshboshet chit uya uShawulu ga ká̱ ka̱ aMahanayim.
9 Ka̱ta uza̱ nak na uponzhi ka̱ apal aGileyat, ká̱ aAshuri ká̱ aJezerel, kang ka̱ apal aEfrayim, ká̱ aBenjamin kpa ká̱ nkpaktak aIsa̱rila.
10 UIshboshet uya aShawulu ká̱ ìzun ìsəm pa̱ ìneɗing ka̱ awalang va̱ mmá kyer na uponzhi ka̱ apal oIsa̱rila, kang uza̱ nəm iponzhi ìzun pa̱ ìparəm. Ǹnyi te, akum aYahuda ka̱ avəng aDawuda.
11 UDawuda nəm iponzhi ka̱ apal akum aYahuda ka̱ aHebron ìzun pa̱ ìfangshat ká̱ aɓuɓo.

Ìkum ká̱ ishimshe aIsa̱rila ká̱ aYahuda

12 UAbner uya aNer, nzəng ká̱ oshozha aIshboshet uya aShawulu, oza̱ wong re aMahanayim ga aGibiyon.
13 UJowap uya aZeruya nzəng ká̱ oshozha aDawuda fa kang à gwang oza̱ ka̱ apyáp aga aGibiyon. Ìdongkong iga ìzəng təm ka̱ a gwong apyáp aro, kang iro təm ka̱ a gwong aro.
14 UAbner là ûJowap pa̱, <<Re í nak ovan nza̱m oro á lung owan oza̱ ka̱ mpyal yi.>>
Te uJowap là pa̱, <<Aməma, re oza̱ á lung.>>
15 Te mmá yak onunggwan pa̱ ogba̱pchi ama̱n pa̱ parəm ka̱ anung aBenjamin ká̱ uIshboshet uya aShawulu, kang pa̱ ogba̱pchi ama̱n pa̱ parəm ka̱ anung aDawuda.
16 Udanggo kpán ukpa ìkum wò ka̱ ishi, kang à kyer ká̱ ndokchi ka̱ alyaklyak, te nkpaktak oza̱ tak kú. Mmá pa aɗin atak va̱ ta ka̱ ashe aGibiyon pa̱, aHelkat Hazurim, ipipir pa̱ agbagba aga ndokchi.

17 Te ìkum va ta sur byet nda va ta, kang onunggwan aDawuda ri uAbner ká onunggwan oga oIsarila ká ìkum.
18 OVan onunggwan aZeruya oga oshatdìng oma ka yà ka ta, uJowap, ká uAbishayi, ká uAsahel. UAsahel, uva i chər wa nkar,
19 a bàn ngwà uAbner, uza lyep awo ari kat te awo apəram kat.
20 UAbner gabaŋ kang à bəp na pa, <<Mmabu dò áAsahel?>>
UAsahel na amaŋ pa, <<À, mmami na.>>
21 UAbner là á na pa, <<Gabaŋ awo ari kat te awo apəram, na u bàk uro ka ashe ovan nzam va ta, na u vyat iyam ìkukum.>> Ànyi te, uAsahel re ngwà na kat.
22 UAbner won na kàdi pa, <<Re mbàk mi. Mi gbal bu sang yà? Mi gbal bu te, mi gwang ìwu ká ugənang bu uJowap sang yà?>>
23 Ànyi te, uAsahel yang ká nre ngwà na, kang uAbner tar na ká ìjili abar ka afu kang abar ga fa ka asəsəm. Uza ru kata kang uza kú. Unəm va pa kpaktak ba chu atak va uAsahel ru kú kà te, i sat i dər.
24 Ànyi te, uJowap ká uAbishayi bàk nvaŋ àAbner. Alum ka ntar te, oza chu aduktum aAmma dat ká aGiya, ka asal a ga ngga nzam àGibiyon.
25 Te oshozha aAbner ká akum ìjili aBenjamin gwang ishi oza təm ìdongkong pa ìzəng ka apal aduktum pa na ó ga ìkum.
26 UAbner ləp achu ûJowap pa, <<Í damshi nnap yi ká ndokchi na chwat dò? U nyi pa nkukur te, idudul nkpaktak yi kat dò? Azəmo bu wór onunggwan bu i re ngwà oIsarila ogənang oza yà?>>
27 Te uJowap là á na pa, <<N sóng anung chit ká Inan iga iriri, ká yà pa u là nnap va ta kat te, í yar chit pa í bàk wó atak i ga i tan.>>
28 Te uJowap bur agbəshi kang nkpaktak oshozhashozha tong, oza re ngwa oshozha oIsarila, te oza re nlung ìkum.
29 Ka ashe nkpaktak ìzwam va ta uAbner ká onunggwan wò le wòl mbandam aUrdun. Oza paŋ awang, oza ga mpyal ka achen ga chu ipin ikpakkpak ká ìpin, oza tong kat ga chu aMahanayim.
30 Nvangva uJowap re ngwà uAbner chit, te uza but nkpaktak oshozha wò. Kang uza kúng oza te, uza lang onunggwan wò pa ogbapchi aman pa fangzəngtəng gwang ká uAsahel kat.
31 Ànyi te, onəm aDawuda gbáng onəm aAbəner ìgbal pa ishatdìng ká ìsəm pa ìkpadìng, nkpaktak oza ka akum ijili àBenjamin.
32 UJowap ká onəm wò yar akúm aAsahel ga aBet-Lehem ka, kang oza ga li na ka ashe awap apupon. Te oza wong achen ká izwam va ta, oza ba chu aHebron ka atak tantàn.

3

1 Mmá nəm inok nnəm ìkum gbaŋ nvaŋ pa makmak kà ishimshe onəm oga nzhi àDawuda ká onəm oga nzhi aShawulu. Ànyi te, uDawuda kà nkám kà nkám, kang nzhi aShawulu kà nrusok kà nrusok.
2 Ovan onunggwan va ta mmá mar ûDawuda ka aHebron, uyen uga nggəshi te, uAmnon, uwa unənang uAhinoyam uga aJezerel.
3 Uyen uga uparəm te, uKileyap, uwa unənang uAbigel, uchar àNabal ukpələng, uyen uga ushatdìng te, uAbsalom, uwa unənang uMaka uyen uchar àTalmai, uponzhi uga aGeshur.
4 Uyen uga unedìng te, uAdonija, uwa unənang uHagit. Uga utukun te, uShefatiya, uwa unənang uAbital.
5 Kang uga ukpadìng te, uItireyam, uwa unənang uEgla. Nkpaktak ovan onunggwan va ta uDawuda mar ka aHebron.

UAbner gwang inal ká uDawuda
6 Ka awalang va ìkum ka yà ka ishimshe nzhi aDawuda ká nzhi aShawulu te, uAbner ka nnak atak nsat wò kà nkam kà nkam ka ashe nzhi aShawulu.
7 UShawulu uwa ka yà ká uchar uro uva uza nak ka nzhi adìdìn pa, uRizpa, uya àAya uchar. Ká nda nro te, uIshboshet bəp uAbner pa, <<Sang kang bu ra ká uchar va aPo mi nak ka nzhi yà?>>
8 Ìgwak làk uAbner byet kakul iyam va uIshboshet là á. Te uza na aman pa, <<U rəng pa mi ra ìjili aShawulu dò? U rəng pa mmami ka nləp asəm aYahuda dò? Nda va ta na n yà kà nkpak nnap nnəm nzhi aPo bu uShawulu ká ogənanggənang, ká okpəkpa. Kang na n na bu chit ka ashe awo aDawuda kat. Ká nna kpa te, ànyangmata, ka apal achar va ta na bu ya mpat mi kà dò?

9 Re Inan á yar ririrì mi, a yà pa n nəm ûDawuda iyam va uYawe yar nsar nnap nlèlà á
na ka atak nsóng anung kat á,
10 nna pa o tur iponzhi ka nzhi aShawulu kang o pak ìtok iponzhi aDawuda ka apal
oIsarila ká aYahuda, i ɓàn ka aDan i ga i chu aBeyersheba.>>
11 UIshboshet là iyam iro ûAbner lap kat, kakul uza kà nnəm ayəyər.
12 Te uAbner re nre ka onəm oga re ga atak aDawuda pa á ɓəp na pa, <<Mbin va ta nji
a da yà? Yar nsar nnap-nlà ká mi, te mi kamshi ɓu, mi ɓa ká nkpaktak oIsarila i yà ka
avəng ɓu.>>
13 UDawuda na aman pa, <<A ɓyen byet, mi yar nsar nnap-nlà yar ká ɓu. Ǹnyi te, n
ɗom iyam iro pa izəng ka atak ɓu, kang wa ɓa mpyal mi kat, ya ɓu ɓa ká uMikal uya
aShawulu uchar kang, awalang va ɓu ɓa ǹya mi á.>>
14 Te uDawuda re onəm oga ǹre ûIshboshet uya aShawulu ununggwan, na á là a na pa,
<<Na uchar mi uMikal á mi, uva n mwa ìdudur ka oga awa ache oFilisti ìgbal.>>
15 Te uIshboshet nak ga mma yar uMikal ka atak aɓəɓar uPaltiyel, uya aLayish
ununggwan.
16 Uɓəɓar yar nvang achar wò ká ayéng á ga chu ká ka aBahurim. Te uAbner là á na
pa, <<Le nzhi.>> Te uza le nzhi.
17 UAbner nəm ichən ká onəmgbak oIsarila kang à là pa, <<A gbang nvang chit nva ka
ó ɗom uDawuda pa a yà uPonzhi wó.
18 Ǹyangmata te, o nəm iyam va màl, kakul uYawe ka yar nsar nnap-nlà ûDawuda pa,
<Ka atak aDawuda na mi kamshi onəm mi oIsarila ka ashe awo oFilisti ká nkpaktak aɓo
okpa ìkum oza.> >>
19 UAbner là nnap ká akum ìjili aBenjamin kpa. Te uza ga aHebron ka atak aDawuda
pa ô là á na iyam va oIsarila ká nkpaktak akum ijili aBenjamin ɗom pa ó nəm.
20 Awalang va uAbner ká onəm ìsəm pa ìparəm ga aHebron te, uDawuda nəm
iyam-nrì iga nchang izər ôza.
21 Te uAbner là ûDawuda pa, <<Re n ga n wór nkpaktak oIsarila á ɓa atak anəm uga
nzhi mi, uponzhi na oza á yar nsar nnap-nlà ká ɓu, kang ɓu nəm iponzhi ka apal oza,
wa nva ìgwak ɓu ɗom.>> Te uDawuda re uAbner, kang uza le nzhi ká ikángkáng.

UJowap Gbal uAbner

22 Ta byet te, onəm ìkum aDawuda ká uJowap le ka atak ìkum, kang oza ɓa ká iyam iga
ngwur ka atak ìkum pa makmak. Ǹnyi te, uAbner yà nzəng ká uDawuda ka aHebron lap
kat, kakul uDawuda re na chit, uza ga ká ikángkáng.
23 Awalang va uJowap ká nkpaktak oshozha va nzəng ká na ɓa chu te, uza fe pa
uAbner ɓa atak aponzhi kang uza le chit ká ikángkáng.
24 Te uJowap ga atak aponzhi kang à là á na pa, <<Iza u nəm ta yà? Dər uAbner ɓa
atak ɓu, sang kang u re na ga yà? Ǹyangmata uza ga chit.
25 U nyi pa, uAbner uya aNer ununggwan ɓa pa ô lam ɓu na ô ya achen ɓu ká
nkpaktak iyam va mmaɓu ka nnənəm.>>
26 UJowap fa ka atak aDawuda te, uza re onəm oga ǹre pa a ga á ɓa ka uAbner kang
oza ga ya na kà ndəng nkapkap ngga aSira, oza ɓa ká na. Ǹnyi te, uDawuda nyi iyam iro
ka apəpal kat.
27 Nva uAbner ɓa chu aHebron te, uJowap tar ká na ka ashe nzhi ngga ngbak anung
asal aga ntar ìtong wa uza ɗom nnəm ichən ká na. Te uza kyer uAbner ka afu a gbal na,
kakul mpyát akat agənang wò, uAsahel va uza ka gbál á.
28 UDawuda wong fe nnap va ta te, uza là pa, <<UYawe nyinyi pa mmami ká iponzhi
mi mbyet, awo yi yà ka ashe ntar nchər aAbner, uya aNer ununggwan kat.
29 Re mpyat akat nchər aAbner á yà ka apal ishi aJowap ká nkpaktak nzhi apupo. Re
nza nlwàk nggo ka ashe onəm aJowap kang mma lang unəm uga ngwàr afən, kat te
unəm uga nlak, kat te unəm uga nta ká ìdari, kat te unəm va mma gbal ka atak ìkum, kat
te unəm uga nlang iyam-nrì ka ashe onənəm kat.>>
30 Wa nna ta uJowap ká ugənang wò uAbishayi gbál uAbner kakul agənang oza
uAsahel uva uAbner gbál ka atak ìkum ka aGibiyon á.
31 Te uDawuda là ûJowap ká nkpaktak onəm va nzəng ká na pa, <<Ó kan ilukwan wó
na ó mwak aryakryak na ó yéng ikú aAbner.>> Kang uponzhi uDawuda yar nvang akúm
ga ká ka atak awap.
32 Oza li uAbner ka aHebron te, uponzhi tul ayéng pa bobo ka anung awap aAbner,
kang nkpaktak onəm bà ayéng kpa.
33 Te uponzhi shì ìpyang va ta ûAbner pa,

<<Iza nak kang uAbner ikú wa mpərək yà?
34 Mmá ran awo a ɓu kat,
mmá pá nzwar a ɓu ka ashar kat.
U kú wa anəm va onəm obángɓang à gbál.>>
Kang nkpaktak onəm yáng kàɗi kakul aAbner.
35 Te nkpaktak onəm ɓa chal uDawuda pa uza á ri iyam-nrì ká alum na byet, ǹnyi te, uDawuda sóng anung pa, <<Re Inan á yar ririrì mi, a yà pa n ri iyam iro kang alum i tar á.>>
36 Nkpaktak onəm dər nnap va ta te, á chàng ká oza, nkpaktak iyam va uponzhi nəm te, á chəchàng ká oza.
37 Ká nda va ta te, nkpaktak onəm va ka ta ká nkpaktak oIsarila nyi pa uponzhi yà ká awo ka ashe ngbál uAbner uya aNer ununggwan kat.
38 Te uponzhi là ônəm wò pa, <<Ó nyinyi pa nda va ta unəm uga mpyal ìkum uchumchum ka ashe aIsarila kú chit kat ɗò?
39 Kang nda va ta, káp ká nva mmami na uponzhi ugargar te, ovan aZeruya onunggwan oga oparəm va ta, uJowap ká uAbishayi oza mat mi mat. Re uYawe á pyat akat ûnəm uga nnəm inga kakul ingənga va uza nəm á.>>

4

Mma gbal uIshboshet
1 Awalang va uIshboshet, uya aShawulu ununggwan fe ikú aAbner ka aHebron te, igwal rusok ka na, kang ayər nəm nkpaktak oIsarila.
2 Ǹyangmata te, uIshboshet uya aShawulu ununggwan uwa ka yà ká onəm pa oparəm, uBana ká uRekap, ova onəm oga mpyal onəm oga mɓa nru atak ká ìkum. Oma ovan aRimmon onunggwan, unəm uga aBerot ka akum ìjili àBenjamin kang mma nak pa aBerot ka ashe mbin aBenjamin,
3 kakul onəm oga aBerot chəng ga aGitayim, oza ga təm kata wa onəmchən nda va ta.
4 UJonatan uya aShawulu ununggwan uwa ka yà ká uyen ununggwan ugurum, aɗiɗin pa uMefiboshet. Uza ka ya ká ìzun pa ìtukun awalang va mmá fe ikú aShawulu ká uJonatan ka atak ìkum ka aJezerel. Te uchar va i nakshi ká uyen va ta yar na ká ngghan chár ká. Uza ka ashe nchár te, uyen va ta ru te, yà ugurum.
5 URekap ká uBana, ovan aRimmon onunggwan unəm oga aBerot, oza ga nzhi aIshboshet ká alum ka apal ndəng ya uza wa ka nra ka njul.
6 Oza táng ashe nzhi na oza kà ndom pa ó yar ìzangzəng te, oza kyer na ka afu, kang uRekap ká uBana chəng.
7 Awalang va oza ka ga ashe nzhizhi te, ya uIshboshet uwa ka nra nda ka apal alyer wò. Te oza kyer na, kang oza gbál na, oza gəl ishishi, kang oza yar chen ka ka ashe nkpaktak ìzwam va ta kà mbandam aUrdun.
8 Oza ɓa ká ishi aIshboshet ûDawuda ka aHebron, kang oza là ûponzhi pa, <<Ishi aIshboshet uya aShawulu ununggwan nata, ukpa ìkum ɓu, uva ka ram ririrì ɓu á. Nda va ta uYawe pyát ûnəm uga nzhi yi uponzhi chit ka apal ishi aShawulu ká nzhizhi.>>
9 Te uDawuda na aman ûRekap ká ugənanggənang uBana, ovan aRimmon onunggwan unəm uga aBerot pa, <<Ká nva uYawe uwa yà ká ririrì, uva fa ká mi ka ashe nkpaktak nɗaktak,
10 awalang aro te, unəm uro ɓa atak mi ka aZiklak là á mi pa, <UShawulu kú chit,> kang uza rəng pa ò ɓa ka nnap ngga nchàng nfe á mi, te n kpan na n gbál. Amumwa na n na á na ta kakul nnap va uza ɓa ka á.
11 Kang mmawó onəm obángɓang va ta, ó gbál unəm unənan ka ashe nzhizhi ka apal iyam nrəra, i ga mɓang a wó i jiji. Mí ram nchèchər ka ashe awo wó, kang mí dəkən wó ka apambin va ta.>>
12 Te uDawuda nak oshozha wò pa á gbáng oza, kang oza gbáng oza. Oza kyen oga awo ká ashar oza, kang oza zong izər oza ka anung apyáp ka aHebron. Ǹnyi te, oza yar ishi aIshboshet ga li ka ashe awap aAbner ka aHebron.

5

UDawuda nyang uponzhi ka apal oIsarila
1 Nkpaktak akum ìjili oIsarila ga atak aDawuda ka aHebron kang oza là á na pa, <<Mmayi ìzhe ɓu, mmayi nchàr ɓu.

2 Ká mmatmat, awalang va uShawulu wa ka yà uponzhi ka apal yi te, mmaɓu na ka yà
unəm uga nlə́p mpyal oIsaɼila ka ìkum. Kang uYawe là a ɓu pa, <ʼBu ga nkpak onəm mi
oIsaɼila, kang ɓu yà unəm uga mpyal ozaɼ.> >>
3 Awalang va nkpaktak onəmgbak oIsaɼila ɓa atak aPonzhi uDawuda ka aHebron te,
uponzhi yar nsar nnap ká oza ka mpyal aYawe, kang oza gar uDawuda uponzhi ka apal
oIsaɼila.
4 UDawuda ka yà ká ìzun ìsəm pa ishatɗing ka awalang va uza yà uponzhi, kang uza
nəm iponzhi ìzun ìsəm pa ìneɗing.
5 Uza nəm iponzhi ka apal aYahuda ka aHebron ìzun pa ìfangshat ká apye pa kpaɗing,
kang ka aUrushelima te, uza nəm iponzhi ka apal nkpaktak aIsaɼila ká aYahuda ìzun
ìsəm pa ishatɗing amaɲ pa shatɗing.

UDawuda kaɱ ìtong aUrushelima ká ìkum
6 Uponzhi ká onunggwan wò ga aUrushelima kaku pa na ó ru oJebusi ká ìkum va ka
ntəm kaɽa. OJebusi là ûDawuda pa, <<ʼBu yà ka ǹtar kaɽa kaɽ, onəm ofofo ká onəm
ogurumgurum kur mɓak ɓu kur.>> Oza rəng pa, << UDawuda i tar kaɽa kaɽ.>>
7 ASiyona na yà ká akamsəlang akamkam, kap ka nna te, uDawuda ri ká ìkum, kang a
taɭ ìTong aDawuda.
8 Nda va ta uDawuda là ônəm wò pa, <<Unəm va pa kap ɗom pa ô nəm igwan ká
oJebusi te, nkpak pa uza i wòl asaɭ ka asaɭ va ndəng inang kà, ka asaɭ va ta o ru <onəm
ogurumgurum ká ofofo> ova okpa ìkum aDawuda á.>> Nna nak te, oza i là pa, <<Onəm
ofofo ká ogurumgurum i táng ashe nzhi iponzhi kaɽ.>>
9 UDawuda nak ìtong iga akamsəlang akamkam va ta təm atak ntətəm, kang uza wór
pa ìTong aDawuda. Uza me akamsəlang abalbal gang ìtong va ta, ɓàn ka aMilo, atak va
mma yə́l ká mbin ka asaɭ nfa alum aɗuktum.
10 Kang uza yà ká ichumchum pa gənggəng kaku uYawe, Inan uGa ngGatək uwa yà
nzəng ká na.
11 Ǹyangmaɽa te, uHiram uponzhi uga aTaya re nre ká onəm oga ǹre ûDawuda, nzəng
ká akún asida, ká onəm oga mpak iyaɱ ká akún, ká onəm oga mme nzhi ngga ipang,
kang oza me nzhi iponzhi ûDawuda.
12 Te uDawuda nyi pa uYawe nak wò chit ò taɭ uponzhi ka apal oIsaɼila, kang uza rup
ká iponzhiponzhi chit kpa kaku onənəm oIsaɼila.
13 Ka nvaŋgva uDawuda wong re aHebron te, uza kaɱ ochar va mí nak ka ashe nzhi
pa kùk kang uza kaɱ ochar oga ìvang ka aUrushelima, kang oza mar ovan onunggwan
ká ovan ochar á na pa makmak.
14 Oga aɗin ovan onunggwan va ta mma mar ûDawuda ka aUrushelima, uShammuwa,
ká uShobap, ká uNatan, ká uSolomon,
15 ká uIbhar, ká uElishuwa, ká uNefek, ká uJafiya,
16 ká uElishama, ká uEliyada, ká uElifelet.

UDawuda ri oFilisti ká ikum
17 Awalang va oFilisti fe chit pa mma kyer uDawuda chit uponzhi ka apal oIsaɼila, te
oza fa pa kpaktak ga nram na. Ǹnyi te, uDawuda fe te, a fa ga atak mbwam.
18 OFilisti ɓa chu te, oza zal ka ashe mbaɲdaɱ aRefayim.
19 Te uDawuda ɓəp uYawe pa, <<N ga n ru oFilisti ká ìkum ɗò? ʼBu na oza na ka ashe
awo mi ɗò?>>
Te uYawe na amaɲ a na pa, <<Ga, nnandər, mi na oza na ka ashe awo ɓu.>>
20 Te uDawuda ga aBal Perazim, kang kaɽa uza nəm igwan ká oFilisti. Uza là pa, <<Wa
nva ndəng kakchi awang te, uYawe tul onəm ìkum mi chit ka mpyal mi.>> Kaku nva ta
te, mí wor atak va ta pa, aBal Perazim, ìpipir pa uYawe uwa tul.
21 OFilisti chəng re oga ichər oza kaɽa, kang uDawuda ká onungwan wò wur oza ga ká.
22 OFilisti le ɓa zal ka mbaɲdaɱ aRefayim kàɗi.
23 Te uDawuda ɓəp ka atak aYawe, kang uYawe na amaɲ á na pa, <<Kang wa ga ka oza
nzwang kaɽ, ǹnyi te, fa ôzą ka asaɭ nsəm, kang ɓu ru oza ká ìkum ka mpyal ikun abalsam.
24 Wa fe na byet atak i pyep i chən ka apal ikun abalsam te, wa ga ká ngghaɲ kaku
nna ta i nyám pa uYawe watar mpyal a ɓu chit pa na ô gbáng oshozha oFilisti.>>
25 Te uDawuda nəm wa nva uYawe ka nak na, kang uza ɓan ngbáng oFilisti ka
aGibiyon ga chu aGezer.

6

UDawuda ɓa ká akwati aga nsar nnap-nlà ka aUrushelima

1 UDawuda ɓut nkpaktak oshozha oga ǹnyi nnəm ìkum kaɗi oga aIsaɾila, ìkalong ìsəm
pa ishatɗing.
2 Uza ká nkpaktak oshozha wò ga aBala ka aYahuda pa na o ɓa ká akwati aga nsar
nnap-nlà Inan va ka ta, ava mí wór ká Aɗin, aɗin àYawe uGa ngGatək, uva təm ka ìtok
iponzhi va ka apal akwati aga nsar nnap-nlà ka ishimshe oga akerup*.
3 Oza yar akwati aga nsar nnap-nlà Inan ka nzhi aAbinadap, nva ka apal aɗuktum,
oza nak ka apal akeke apipye va ina i dap. UUza ká uAhiyo, ovan aAbinadap
onunggwan, oma ka mpángchí akeke apipye va ina i dap á,
4 nzəng ká akwati aga nsar nnap-nlà Inan ka apəpal, kang uAhiyo uwa kà nchen kà
mpipyal.
5 UDawuda ka nkpaktak oIsaɾila kà nnəm nchang izər ká nkpaktak ìkam oza kà mpyal
aYawe, oza kà nshì nnap-nshì, ká nnə́m oga iyam wa aɓwa, ká aɓwa acham, ká
apanggang, ká aláláji, ká nchanggong.
6 Oza ɓa chu atak mpək iyam aga aNakon te, uUza yichi awo kpan akwati aga nsar
nnap-nlà Inan ká kakul ina va kà ndap akeke va ta ləp ìfang.
7 Te ìgwak làk uYawe ka uUza, kakul uza na ichumchum Înan kat, nva uza kpan akwati
va ta á. A nak te, Inan ləp na kang uza ru kú ka ngbak akwati va ta.
8 Te uDawuda mən ìkum, kakul nva uYawe nyám nlak igwak ka apal aUza á, kang ɓa
chu nda va ta mí wor atak va ta pa, aPerez aUza, ìpipir pa ǹnyám nlak ìgwak ka apal aUza.
9 UDawuda nəm ayər aYawe nda va ta, kang uza là pa, <<Mi nəm sang kang akwati
aga nsar nnap-nlà aYawe va ta i ɓa atak mi yà?>>
10 Uza ɗom pa o yar akwati aYawe va ta a yà nzəng ka wò ka ashe ìTong aDawuda kat.
Kaɗor nva ta te, uza ga ká ka nzhi aObet Edom unəm uga aGat.
11 Akwati aYawe təm ka ashe nzhi aObet Edom ape pa shatɗing, kang uYawe par na ká
nkpaktak onənəm.
12 UPonzhi uDawuda fe pa, <<UYawe par nzhi aObet Edom chit ká nkpaktak iyam va
uza ka, kakul akwati aga nsar nnap-nlà Inan va ta.>> Te uDawuda fa ga pa ô ɓa ká
akwati va ta ka ashe ìTong aDawuda ká nchang ìgwak.
13 Ka nvangva onəm oga ǹyar akwati aga nsar nnap-nlà aYawe va ta ga ka chit ntong
ashar pa kpaɗing, te uDawuda yichi nləfər ngga akut ká iya ina va mma kang ka nzhi.
14 UDawuda pá ìlukwan ìkwoksok iga alinin, kang uza gbap nzam ká kà mpyal aYawe
ká kpaktak ikam wò,
15 nva uza ká nkpaktak oIsaɾila kà mɓa ká akwati aga nsar nnap-nlà aYawe te, oza kà
ngham achu ká mɓur oga agbəshi.
16 Nva akwati aga nsar nnap-nlà aYawe kà ntar ashe ìTong aDawuda te, uMikal uya
aShawulu uchar ɓál kà mɓol ayir nzhi. Kang awalang va uza ya uPonzhi uDawuda kà
myat kang kà ngbap nzam kà mpyal aYawe te, uza ɓak na ka ashe ìgwak wò.
17 Oza ɓa ká akwati aga nsar nnap-nlà aYawe kang oza nak ka ashe aghal va uDawuda
pak kakukul á, kang uDawuda yichi oga iyam inana iga nshì pa ɗwot ká iga ntəm
ikángkáng kà mpyal aYawe.
18 Nvangva uza gbal ká ǹyichi oga iyam inana iga nshì pa ɗwot ká iga ntəm ikángkáng
te, uza par onəm ka ashe aɗin aYawe uGa ngGatək.
19 Te uza kap nzəngkəng ká awar akulom aɓitɓit ká awar ìbangbang mɓitɓit nza unəm
nggo ka ashe nkpaktak nggatək oIsaɾila, nkpaktak onunggwan ká ochar. Kang nkpaktak
onəm le oga nzhi oza.
20 Awalang va uDawuda le nzhi pa na ô par onəm oga ashe nzhi wò te, uMikal uya
aShawulu uchar fa pa na ô gwang na, kang à là pa, << Uponzhi oIsaɾila nəm iyam
ichumchum chit ká nda va ta, nva uza bol izər re kà mpyal ozwal ovan ochar ozuzwal
wa nva nza uyen uga ayə́r nggo i nəm á.>>
21 UDawuda na aman ûMikal pa, <<N gbap nzam ka mpyal aYawe, uva yak mi kaɗor
apo ɓu, kat te nza unəm nggo ka ashe nzhizhi. Uza nak mi chit n sat unəm uga mpyal
onəm aYawe chit, oIsaɾila. Kakul nva ta te, mi nəm nchang izər kà mpyal aYawe.
22 Mi ɓak ishi mi ɓak i ji nva ta kang mi yen ká ishi mi yen ka mpyal ɓu. Ǹnyi te ovan
ochar va u là nnap oza te, oza i na ichumchum na á mi.>>
23 Te uMikal, uya aShawulu uchar mar kat ga kú pa.

7

Inan yar nsar nnap-nlà ûDawuda

* **6:2 6.2** *akerup* Iyam iga apaɓúr ká abasəm, iva i nyám ǹyà àYawe ká ichumchumchumchum.

1 Nvaŋgva uPonzhi uDawuda təm chit ka ashe nzhi iponzhi wò, kang uYawe na njul á
na chit ka atak nkpaktak okpa ìkukum va gang na,
2 te uza là ûNatan unəm uga nlà ichu Inan pa, <<Dər, mmami ka nra ka ashe nzhi
iponzhi ngga akun asida, kang akwati aga nsar nnap-nlà Inan na təm ka ashe aghal.>>
3 UNatan na amaŋ ûponzhi pa, <<Nkpaktak iyaŋ va mmaɓu ká ka ashe ìgwak te, wa ga
mpyal ká, nəm kaku uYawe wa nzəng ká ɓu.>>
4 Ká izwam va ta te, uYawe là ûNatan pa,
5 <<Ga là ûzwal mi uDawuda pa, iyaŋ va ta uYawe là, <Mmaɓu na ɓu me nzhi á mi
nva mi təm ka ashishe ɗò?
6 N na n təm chit ka ashe nzhi nro kat, ɓàn ka nda va n fa ká oIsarila ka ashe
aMasar ɓa chu nda va ta. Mmami ka nranggang pa ɗəkər ka aghal, nna atak ntəm mi.
7 Nkpaktak atak va n ga ka ká oIsarila te, ka n là ûnəm uro chit ka ashe onəm oga
mpyal oIsarila va n nak pa á kpak onəm mi oIsarila pa, <<Sang kang u me nzhi ngga
akun asida a mi kat yà?>> >
8 <<Ǹyangmata te, là ûzwal mi uDawuda pa, <Iyaŋ va ta uYawe uGa ngGatək là. N
yar ɓu ya na mmaɓu kà nkpak iyaŋ nkang kang n nak ɓu u yà unəm uga mpyal onəm
mi oIsarila.
9 Na ka n yà nzəng ká ɓu ka nza atak nggo va u ga, kang n zhì nkpaktak okpa ìkum
ɓu ka mpyal ɓu. Ǹyangmata mi ga nnak adin ɓu i dam, wa adin onəm odamdam ka ashe
apambin.
10 Kang mi ga nna atak ônəm mi oIsarila kang mi nak oza i təm kà na oza a yà ká
nzhi ngga ishi oza kang mí ɗak oza lap kat. Onəm obángbang i kar oza lap kat, wa nva
oza ka nəm ôza mmatmat á,
11 kang oza ka yà ka nnəm pa ka awalang va n nak onəm oga mpyal ônəm mi
oIsarila. Mi ga nna njul a ɓu kpa ka atak nkpaktak okpa ìkum ɓu.
<< <UYawe là a ɓu pa, mmawò na ká ishi wò ò ga nnak nzhi ɓu i nəm iponzhi mbyet.
12 Awalang va nra ɓu chu chit kang u kú te, mi ga ngwong ká uro ka ashe akum ijili
ɓu pa a yar atak nsat ɓu, kang mi pak iponzhiponzhi ìkam.
13 Uza wa i me nzhi kakul adin mi. Kang mi pak itok iponzhiponzhi i təm mbyet.
14 Mi yà upupo, kang uza i yà uyen mi ununggwan. A yà pa uza á nəm mpat te, mi
nəm inok ká onəm i nyám ntàn á na. Onəm oma i sat nlilyat á na.
15 Ǹnyi te, mi yar mmaŋ mi i le ka apal ishishi kat, wa nva n yar ka le ka apal
aShawulu á, uva n tur na le kang n nak ɓu uponzhi á.
16 Nzhi ɓu ká iponzhi ɓu i ga ntəm kà mpyal mi mbyet, kang mi ga mpak ìtok
iponzhi ɓu mbyet.> >>
17 UNatan là ûDawuda nkpaktak oga iyaŋ va ka ashe alár va ta.

Afar aDawuda aga adəngchi

18 Te uPonzhi uDawuda tar kang à təm kà mpyal aYawe, kang uza là pa,
<<Mmami uda yà, uNəm Uga Nzhi uYawe, onəm mi oda yà, kang u ghap mi wa nta
yà?
19 Kang na ka nna à kúr ka ɓu chit kat, uNəm Uga Nzhi uYawe, u là nnap chit kpa ka
apal iyaŋ va i ga nyà kà nzhi azwal ɓu ká nnap mpakpak va ta. uNəm Uga Nzhi uYawe,
wanta na ɓu nəm ûnəmləbər ɗò?
20 <<Iza mi là a ɓu lap yà? Kakul u nyi uzwal ɓu nyi, aYawe uGa iChumchum.
21 Kakul nnap-nlà ɓu kang ka atak nɗom ɓu, u nəm iyaŋ ichumchum va ta, kang u
nak uzwal ɓu nyi.
22 <<Mmaɓu na uga uchumchum, aYawe uGa iChumchum. Unəm uro yà wa nji ɓu
kat kang Inan iro yà wa nji ɓu kat, wa nva i fe ká oga achwang yi á.
23 Kang uda wa onəm ɓu oIsarila yà? Mbin nro yà ka apambin nva Inan ga pa ô
kaŋ ishi oza îshi wò na ô nəm adin îshi wò kat. U nəm iyaŋ ichumchum ôza ká iga
nɗaktak, ka atak mɓak oga mbin ká oga inan oza ka mpyal onəm ɓu ova u kaŋ ishi oza
îshi ɓu ka aMasar á.
24 U nak oIsarila chit tong onəm ɓu mbyet, kang mmaɓu, áYawe, u yà Inan oza.
25 <<Kang ǹyangmata, áYawe Inan, nəm wa nva u yar nsar nnap-nlà ka apal ishi
azwal ɓu ká nzhizhi mbyet. Yəl ká wa nva ka u yar chit,
26 na adin ɓu a rup mbyet. Te onəm i là pa, <UYawe uGa ngGatək uwa Inan
oIsarila.> Kang ɓu ga nnak nzhi azwal ɓu uDawuda i təm ka mpyal ɓu.
27 <<ÁYawe uGa ngGatək, Inan oIsarila, u nyám ká iyaŋ va ta chit ûzwal ɓu, u là pa,
<Mi nak nzhi ɓu i nəm iponzhi mbyet.> A nak te, ìgwak kam ûzwal ɓu pa afar afar va
ta a ɓu.

28 ÁYawe uGa iChumchum, mmaɓu na Inan. Nsar nnap-nlà ɓu nnandər, kang u yar
nsar nnap-nlà iyaᵲm inənaᵲn vaᵲ taᵲ ûzwal ɓu.
29 Ǹyangmataᵲ wa məmaᵲn te, wa paᵲr nzhi azwal ɓu na á təm kaᵲ mpyal ɓu mbyet.
Kaᵲkul mmaɓu, uNəm Uga Nzhi uYawe kaᵲ u là chit, kang káᵲ mpaᵲr ɓu, nzhi azwal ɓu i paᵲr
mbyet.>>

8

Oga igwan aDawuda

1 Kaᵲ ashe ngga te, uDawuda nəm igwan káᵲ oFilisti kang uzaᵲ kaᵲm ìtong aMetek Amma
kaᵲ atak oFilisti, kang uzaᵲ nak ozaᵲ tong ozwal wò.
2 UDawuda nəm igwan káᵲ oMowap kpa. Uzaᵲ nak ozaᵲ ra kaᵲ mbin, kang uzaᵲ màl ozaᵲ káᵲ
mmàl asang. Nzaᵲ mmàl nggo paᵲ mparəm te, mí gbáᵲng oza, kang mmàl ngga nshatɗing
te, mí re káᵲ ririì. OMowap təm ozwal aDawuda kang i mwa mbwai mbin á na.
3 Kaɗiᵲ te, uDawuda nəm igwan káᵲ uHadadezer uya aRehop ununggwan, uponzhi uga
aZoba, kaᵲ awalang vaᵲ uzaᵲ ga anung awang aYufriti paᵲ na káᵲ ô le káᵲ atak vaᵲ ta a yà kaᵲ
akum ichumchum wò á.
4 UDawuda wur oshozha oga akeke ipəri ìkalong káᵲ ìgbaᵲl paᵲ ifangshat, káᵲ oshozha oga
nchèn káᵲ ashar ìkalong ìsəm paᵲ iparəm. Uzaᵲ kyèn ashar ipəri vaᵲ ta paᵲ kpaktak tong
igùrum, kang uzaᵲ re ipəri iga ndap akeke ìgbaᵲl.
5 Awalang vaᵲ onəm oga aSuriya kaᵲ aDimaska ɓa paᵲ na ó kaᵲmshi aHadadezer uponzhi
uga aZoba te, uDawuda gbáᵲng ozaᵲ ìkalong ìsəm paᵲ ìparəm amaᵲn paᵲ parəm.
6 Uzaᵲ nak oga idongkong oshozha kaᵲ ashe mbin aDimaska kaᵲ aSuriya, te oSuriya tong
ozwal aDawuda, ozaᵲ i mwa mbwai mbin á na. UYawe na igwan ûDawuda atak vaᵲ uzaᵲ i
ga kàᵲ paᵲ kpaktak á.
7 UDawuda vyat oga nggwanggwang azənariya onəm oga mpyal ìkum aHadadezer
kang à ɓa káᵲ kaᵲ aUrushelima.
8 Kang uzaᵲ wur oga acham arəzang paᵲ makmak kaᵲ ashe itong aTeba káᵲ aBerotayi va
kaᵲ akum iponzhi aHadadezer.
9 Kaᵲ nvaᵲngva uToyu uponzhi uga aHamat fe paᵲ uDawuda nəm igwan káᵲ nkpaktak
oshozha aHadadezer chit,
10 te uzaᵲ re uyen wò ununggwan, uJoram kaᵲ atak aPonzhi uDawuda paᵲ a re anung á
na, na shep na kaᵲkul igwan vaᵲ uzaᵲ nəm kaᵲ apal aHadadezer uva pak inok nlung ikum
chit káᵲ uToyu. UJoram ɓa káᵲ imwa oga iyaᵲm aazurfa káᵲ azənariya, káᵲ acham arəzang
ûDawuda.
11 UPonzhi uDawuda gor oga iyaᵲm vaᵲ taᵲ paᵲ kpaktak ûYawe, wa nva uzaᵲ kaᵲ nəm káᵲ
aazurfa káᵲ azənariya vaᵲ uzaᵲ wur kaᵲ atak oga mbin vaᵲ uzaᵲ ri káᵲ ìkum á.
12 Oga mbin va taᵲ uzaᵲ ri káᵲ ìkum, aEdom káᵲ aMowap káᵲ aAmmon káᵲ aFilisti káᵲ
aAmalek. Uzaᵲ gor oga iyaᵲm vaᵲ uzaᵲ wur kaᵲ atak ìkum kaᵲ atak aHadadezer uya aRehop
ununggwan uponzhi uga aZoba kpa.
13 Kang aɗin aDawuda dam byet, nvaᵲngva uzaᵲ le kaᵲ atak ngbáᵲng onəm oga aEdom
ìkalong paᵲ igbaᵲpchi amaᵲn paᵲ naᵲnne kaᵲ ashe Mbaᵲndaᵲm Mman.
14 Uzaᵲ nak oga idongkong oshozha kaᵲ ashe nkpaktak aEdom kang nkpaktak oEdom
təm kaᵲ avəng aDawuda. UYawe na igwan ûDawuda kaᵲ nkpaktak atak vaᵲ uzaᵲ ga kàᵲ.

Onəm oga mpyal iponzhi aDawuda

15 UDawuda nəm iponzhi kaᵲ apal nkpaktak oIsaᵲrila, uzaᵲ nap akwali aga nnandər kaᵲ
apal adanggo.
16 UJowap uya aZeruya ununggwan uwa unəm uga mpyal oshozha, uJehoshafat uya
aAhilut ununggwan uwa unəm uga nlir nnap nshetshet ûponzhi.
17 UZadok uya aAhitup ununggwan káᵲ uAhimelek uya aAbiyatar ununggwan oma
onəm oga mpyal awop, kang uSeraya uwa unəm uga nlir iyaᵲm.
18 UBenaya uya aJehoyada ununggwan uwa unəm uga mpyal oKereti káᵲ oPeleti oma
oshozha oga mpángchí uponzhi. Kang ovan aDawuda onunggwan tong onəm oga mpyal
awop.

9

UDawuda kaᵲ uMefiboshet

1 Nɗa nro te, uDawuda ɓəp paᵲ, <<Unəm uro uwa yà lap kaᵲ ashe nzhi aShawulu paᵲ na
n nyám nnap nnənaᵲn á na kaᵲkul aJonatan ɗò?>>
2 Ukpari aShawulu uro uwa yà aɗiɗin paᵲ uZiba, ozaᵲ ɓa kaᵲ na kaᵲ atak aDawuda. Kang
uponzhi ɓəp na paᵲ, <<Mmaɓu na uZiba ɗò?>>

Te uzạ mạn pạ, <<Mmami na ukpari ɓu, áponzhi.>>
3 Uponzhi ɓəp na pạ, <<Unəm uro uwa yà lap ká irirì ka ashe nzhi aShawulu pạ na n nyám nnap nnənạn Inan á na dò?>>
Te uZiba na amạn ûponzhi pạ, <<Uya aJonatan ununggwan uro uwa yà, uva gurumgurum ka ashar pạ kpaktak.>>
4 Te uponzhi ɓəp pạ, <<Uzạ ka che yà?>>
UZiba na amạn pạ, <<Uwa ya ka aLo Debar, ka nzhi àMakir, uya aAmiyel ununggwan.>>
5 Te uPonzhi uDawuda nak pạ mma ga mma ɓa ká na ka nzhi àMakir uya aAmiyel ununggwan ka aLo Debar.
6 Awalang vạ uMefiboshet uya aJonatan ununggwan ukaka aShawulu ɓa ka mpyal àDawuda te, uzạ kuchi ka mbin uzạ na ichumchum á na.
Te uDawuda là pạ, <<ÁMefiboshet.>>
Kang uzạ na amạn pạ, <<Mmami natạ, ukpari ɓu.>>
7 Te uDawuda là á na pạ, <<Kang ayər a nəm ɓu kạt, mi ga nnyám nnap nnənạn a ɓu kạkul apo ɓu uJonatan. Mi ga nna nkpaktak iram vạ iji akaka ɓu uShawulu a ɓu, kang ɓu ri iyạm-nrì nzəng ká mi ka atebəl pạ ɗəkər.>>
8 Te uMefiboshet kuchi kạɗí, kang uzạ là pạ, <<Uda ukpari ɓu yà? U nyám nnap nnənạn á mi, mmami va pạ vyakshin á.>>
9 Te uponzhi wór ukpari aShawulu uZiba, kang uzạ là á na pạ, <<N na ûkaka anəm uga nzhi ɓu chit nkpaktak iyạm vạ iji aShawulu ká nzhizhi.
10 Mmaɓu ká ovan ɓu onunggwan ká okpari ɓu ó wap iram á na, kang ó ɓa ká iyạm iram ûkaka anəm uga nzhi wó, na a ya iyạm-nrì. Kang uMefiboshet, ukaka anəm uga nzhi ɓu, i ri iyạm-nrì nzəng ká mi pạ ɗəkər.>> UZiba ká ovan onunggwan pạ ogbạpchi amạn pạ tukun, kang ká okpari ìsəm pạ ìparəm.
11 Te uZiba là ûponzhi pạ, <<Iyạm vạ u là ûkpari ɓu pạ kpaktak te, mi nənəm, ánəm uga nzhi.>> Te uMefiboshet ri iyạm-nrì ká uponzhi pạ ɗəkər ka atebəl, wa uzəngtəng ka ashe ovan aponzhi onunggwan.
12 UMefiboshet uwa yà ká uyen ununggwan uɓwakan aɗiɗin pạ uMika. Kang nkpaktak onəm vạ ka ashe nzhi àZiba te, tong okpari aMefiboshet.
13 UMefiboshet təm ka aUrushelima kạkul pạ ɗəkər te, uzạ i ri iyạm-nrì ka atebəl aponzhi. Uzạ gurumgurum ka nkpaktak ashar.

10

UDawuda ri oAmmon ká ikum
1 Ka nvạngvạ uponzhi oAmmon, uNahash kú, te uyiyen uHanun ri iponzhi apo wò.
2 Te uDawuda là pạ, <<Mi nəm nnap nnənạn ûHanun uya aNahash ununggwan, wa nva upupo ka nəm á mi á.>> Te uDawuda re nre ká okpari wò pạ na á sak na kạkul ikú apupo.
Awalang vạ onəm oga ǹre aDawuda ga ka ashe mbin oAmmon te,
3 onəm oga mpyal oAmmon là ûHanun unəm uga nzhi ozạ pạ, <<U rəng pạ uDawuda kà nna ichumchum ûpo ɓu nvạ uzạ re onəm pạ, á sak ɓu kạkul ikú apo ɓu ɗò? UDawuda re ozạ pạ, á ɓa á song ìtong yi, na a dər ìkam yi kang ì kpán ìtong yi kạt ɗò?>>
4 Te uHanun wur onəm oga ǹre àDawuda vạ ta, uzạ kpat nggyer adanggo ka ashe ozạ ka ngbạk kang uzạ kyen ilukwan ozạ kà ìjili, kang a ɓàk ozạ ga.
5 Awalang vạ mma là iyạm vạ tạ ûDawuda, te uzạ re onəm oga ǹre pạ á gwang ozạ kạkul pạ mma na iwuswa ôzạ byet. Uponzhi là pạ, <<Ó təm ka aJeriko ya nggyer wó á fa kang ô ɓa.>>
6 Nvạngvạ onəm oga aAmmon ya pạ ó lak ìgwak ûDawuda chit pạ gənggəng te, ozạ ga yar oshozha mbwai ka aSuriya ìkalong ìsəm pạ ìparəm ka mbin aBet Rehop ká aZoba, ká uponzhi uga aMaka ká oshozhashozha ìkalong pạ ìzəng, kang ká oshozha ìkalong pạ ìgbạpchi amạn pạ parəm ka mbin aTop.
7 UDawuda kà nfe pa te, uzạ re uJowap ká nkpaktak oshozha wò pạ á lung ozạ.
8 OAmmon gbar izər kạkul ìkum fa tong ka anung asạl aga ntar ìtong ozạ, ǹnyi te, oSuriya oga aZoba ká aRehop, ká onungwan oga aTop ká aMaka gbar izər ìkum iji ozạ ka agbagba.
9 Awalang vạ uJowap ya chit pạ onəm oga ìkum yà chit ka mpyal wò ká nvạng wò te, uzạ yak oshozha oga ǹnyi ìkum oro ka aIsạrila ɓa ká ozạ ka atak wò na ozạ á lung oSuriya.
10 Uzạ nak ugənang wò uAbishayi unəm uga mpyal aɓo oshozha pạ na ozạ a ga á ru oAmmon ká ìkum.

11 UJowap là ûAbishayi pạ, <<A yà pạ u ya oSuriya kạ nji nkàm mi te, ɓa na u kạmshi mi. Kang a yà pạ n ya oAmmon kạ nji nkàm ɓu ǹnyi te, mi ɓa mi kạmshi ɓu.
12 Nəm nkam ìgwak, kang re í tong akam kạkul onəm yi ká oga itong Inan yi. UYawe i nəm iyạm vạ uza ya ma ká na.>>
13 Te uJowap ká oshozha wò səng ga na ó lung ìkum, kang oSuriya chəng.
14 Nvạngva oAmmon ya oSuriya kà nchəng te, oza chəng kpa kạ mpyal aAbishayi le táng ashe ìtong. Te uJowap ká oshozha wò le kạ atak nlung oAmmon kang à ɓa aUrushelima.
15 Nvạngva oSuriya ya chit pạ oIsạrila ri wó chit ká ìkum te, oza ɓut kạ anung zəngtəng kạɗi.
16 UPonzhi uHadadezer re ǹre mma ɓa ká oSuriya vạ kạ nfa alum awang aYufriti. Oza ga aHelam kang uShobak unəm uga mpyal oshozha aHadadezer ləp mpyal ôzạ.
17 Awalang vạ uDawuda fe iyạm vạ ta te, uza ɓut nkpaktak oIsạrila, oza paṇg agwong awang aUrdun kang oza ga aHelam. OSuriya gbar izər ìkum kang oza ru uDawuda ká ìkum.
18 Ǹnyi te, oSuriya chəng kạ mpyal oIsạrila kang uDawuda gbáṇg onəm oga akeke ipəri ìgbạl pạ ìfangshat, ká oshozha oga ashar ìkalong ìsəm pạ ìneɗing. Uza gbál uShobak unəm uga mpyal oshozha oza kpa.
19 Awalang vạ nkpaktak oponzhi vạ kạ avəng aHadadezer ya chit pạ oIsạrila ri oza chit ká ìkum te, oza gwang inal ká oIsạrila kang oza tong ozwal oza.
Te ayər nəm oSuriya, oza kạmshi oAmmon lap kạt.

11

UDawuda ká uBatsheba
1 Awalang vạ ìzun gaɓaṇ chit, kạ ashe nra vạ oponzhi i ga ìkum te, uDawuda re uJowap ká onunggwan aponzhi ká nkpaktak oshozha oIsạrila pạ á ga a lung oAmmon. Te oza ga zhì oAmmon kang oza ra anyimnyal gáng ìtong iga aRaba. Ǹnyi te, uDawuda uwa yà kạ aUrushelima.
2 Nda nro kạ arurong te, uDawuda wong kạ atak njul kạ apal iyạm nra kang uza kạ nchen kạ apal nzhi iponzhi. Kạ apal nzhi nva ta te, uza ya uchar uro kạ ngwór izər. Uchar vạ ta ɓyen byet,
3 kang uDawuda re unəm uro pạ á gbap uchar vạ ta á wò. Unəm vạ ta là á na pạ, <<Uza uBatsheba, uya aEliyam uchar, uchar aUriya unəm oHiti.>>
4 Te uDawuda re onəm oga ǹre ga ɓa ká na. Uchar vạ ta ɓa atətak kang uza ra ká na. Te uchar vạ ta le ga nzhi. Uza wa gbạl akpar kạ ǹyang, kang uza gbạl ká nnàl izər kạ atak akpar wa nva oIsạrila i nəm á.
5 Kạ nvəvang te, uBatsheba təm kạ anyám, kang à re ǹre ûDawuda pạ, <<Mmami ká izər pạ iparəm.>>
6 Te uDawuda re ǹre ûJowap pạ, <<Re ǹre á mi ká uUriya uHiti.>> Te uJowap re ǹre ûDawuda ká uUriya.
7 Awalang vạ uUriya ɓa atətak te, uDawuda ɓəp ikángkáng aJowap ká iji oshozha ká asạl awu vạ ìkum kạ ngga ká.
8 Te uDawuda là ûUriya pạ, <<Fa ga nzhi ɓu na u nàl ashar na u jul.>> Te, uUriya fa kạ ashe nzhi aponzhi, kang uponzhi re ǹre á na ká imwa iyạm-nrì kạ nvạng.
9 Ǹnyi te, uUriya ga nzhi wò kạt, uza ra nzəng ká onəm oga mpángchí uponzhi kạ anung nkəlang àponzhi.
10 Mma là ûDawuda pạ, <<UUriya ga nzhi kạt.>> Te uDawuda wór na ɓəp na pạ, <<Nna u le kạ chen ta, te sang kang u ga nzhi kạt yà?>>
11 UUriya na amạn pạ, <<Akwati aga nsar nnap-nlà ká oshozha oIsạrila ká oga aYahuda oma kà nra kạ ashe oga aghal, kang unəm uga mpyal mi uJowap ká oshozha anəm uga nzhi mi, oma ra apạk kạ agbagba. Mi yar sang kang mi ga nzhi mi, pạ na n ri, n ngwa, n nra ká uchar mi yà? Ká nva nna u yà ká irirì te, mi yà kạ nnəm apir nnap wa nva ta kạt.>>
12 Te uDawuda là ûUriya pạ, <<Ra kạta nda ká ipin ikpạkkpạk kàɗi, te mi re ɓu ɓu le.>> Te uUriya ra kạ aUrushelima wa nva uponzhi là á.
13 UDawuda chal na kạ nri iyạm-nrì kang à nak na wa nchè kang nchè gbạl na. Ǹnyi te, atak la te, uUriya ga nzhi kạ atak achar wò kạt. Uza ra kạ apal ndakal wò nzəng ká okpari aponzhi.
14 Kạ iɓotak te uponzhi lir iyạm na ûUriya pạ a ga a na ûJowap.
15 Kạ ashe nlir vạ ta te, uza lir ûJowap pạ, <<Nak uUriya kạ mpyal ìkum, kạ atak va ìkum sur kạ pạ gənggəng. Te ó le ga nvạng o re na ká nkukwa na mmá gbạl na.>>

16 Nva uJowap kà nra anyimnyal gáng ìtong va ta te, uza nak uUriya ka atak va
onunggwan okpa ìkum oza kà.
17 Awalang va oshozha okpa ìkum fa pa ó lung ìkum te, mmá gbal uUriya unəm oHiti
nzəng ká onəm oga mpyal oshozha oIsarila oro.
18 UJowap re ǹre mmá là ûDawuda nkpaktak iyam va mmá nəm ka atak ìkum.
19 Uza là ûnəm uga nre va uza re pa, <<Awalang va wa gbál ká nshal nkpaktak nnap
ìkum va ta ûponzhi chit te,
20 ɗom te ìgwak i lak uponzhi kang uza i ɓəp pa,<Sang kang o lung ìkum o ga o dat ká
ìtong yà? O nyi pa oza i sat ka apal akamsəlang ìtong kang i tat iwar kat ɗò?
21 Uda ka gbal uAbimelek uya aJerubeshet ununggwan yà? Uchar wa ka mang na ká
awo ako ka izər akamsəlang ká aTebet uza kú kat ɗò?> A yà pa uza a ɓəp ɓu pa, <Sang
kang ó ga datkulung ká izər akamsəlang yà?> Te wa là á na pa, <Mmá gbal ukpari ɓu
uUriya unəm oHiti kpa.> >>
22 Te unəm uga nre fa ga, kang awalang va uza chu te a là ûDawuda nkpaktak nnap va
uJowap re na pa a là a na á.
23 Unəm uga nre va ta là ûDawuda pa, <<Okpa ìkum yi ji nkam yi, fa i lung yi ka
agbagba, ǹnyi te, í ɓàk oza le ga anung asal ìtong.
24 Te onəm oga iwar tong ka apal akamsəlang i tat yi, kang onəm oga mpyal oshozha
ɓu oro kú. Kaɗi te, mmá gbál ukpari ɓu uUriya unəm oHiti.>>
25 UDawuda là ûnəm uga nre va ta pa, <<Là ûJowap pa, <Kang ìchəgwak a ləp ɓu kat,
ndokchi i yak onəm yak kat. Ó lung pa gənggəng na ó ri ìtong va ta.> Là a na, na a kám
irəng a na.>>
26 Awalang va uBatsheba uchar aUriya fe pa uɓar wò kú chit te, uza yáng ikuku.
27 Nvangva nra nyáng ikú watar te, uDawuda re ǹre mmá ɓa ka na ka ashe nzhi wò,
uza nyang uchəchar kang a mar uyen nunggwan á na. Ǹnyi te, uYawe fe nchang iyam
va uDawuda nəm kat.

12

UNatan ran ká uDawuda

1 UYawe re uNatan unəm uga nlà ichu Inan ka atak aDawuda. Awalang va uza ɓa
atətak te, uza là a na pa, <<Onəm oro mmá ka yà pa oparəm ka ashe ìtong iro. Uro unəm
uga ìdur kang uro unəm uga nkun.
2 Unəm uga idur va ta uwa yà ká itam ká ina pa makmak,
3 ǹnyi te, unəm uga nkun va ta yà ká iyam iro kat, iya ìtam pa izəng ya byet va uza yáp.
Uza kang à rup nzəng ka ovəvan. I ri iyam nzəng ka na, kang i wa ka ashe ikpəkpang
iga ngwa ndəng, oza i ra nzəng. A sat a na wa ayiyen uchar.
4 <<Nɗa nro te, unəm uga ndur va ta ya unəmchən te, kaɗor nva pa uza á gbál ìtam
kat te ìna ka ashe iyam nkang wò te, uza ga kpan ija anəm uga nkun va ta gbál nəm
iyam-nrì ûnəmchən wò va ta ká.>>
5 A ram uDawuda pa gənggəng kang uza là ûNatan pa, <<N sóng anung ká adin aYawe,
unəm va nəm nnap nva ta te nkpak pa uza á kú.
6 Uza i mwa ìtam va ta nvang pa inedìng, kakul iyam va uza nəm ta, ka atak nyà ká
aɗor kat á.>>
7 Te uNatan là ûDawuda pa, <<Mmaɓu na unəm va ta. Iyam va ta uYawe, Inan oIsarila
là,<N gar ɓu uponzhi ka apal oIsarila kang m fa ká ɓu ka ashe awo uShawulu.
8 N na nzhi ànəm uga nzhi ɓu, ká ochəchar. N na nkpaktak oIsarila ká oYahuda a ɓu.
Kang ká yà pa iyam va ta a yiyen ká ɓu te, ká n na iro a ɓu ká jiji.
9 Iza nak kang u ɓak nnap-nlà àYawe, kang u nəm iyam ibángɓang va ta ka mpipyal
yà? U gbál uUriya unəm oHiti ká ndokchi kang u kam uchəchar sat uji ɓu. U gbál na ká
ndokchi oAmmon.
10 Kakul nva ta te, ndokchi i kap ká nzhi ɓu kat, kakul u ɓak mi, kang u kam uchar
aUriya unəm oHiti tal uji ɓu.>
11 <<Iyam va ta uYawe là, <Dər, mi ga mɓa ká nɗaktak ka ashe nzhi ɓu. Kà mpyal ɓu mi
ga ngwur ochar ɓu mi na ûnəm uro uva dat ká ɓu, kang i ra ká oza ká alum pa agbagba.
12 Ka u nəm ka ayi, ǹnyi te, mi ga nnəm iyam va ta ká alum pa agbagba ka mpyal
nkpaktak oIsarila.> >>
13 Te uDawuda là ûNatan pa, <<N nəm nnap mɓángɓang ûYawe chit.>>
Kang uNatan na aman a na pa, <<UYawe yar nnap mɓángɓang va ta a ɓu chit, ɓu ga
nkú kat.
14 Ǹnyi te, kakul iyam va ta u nəm te, u ɓak uYawe, uyen va mmá mar a ɓu te i kú.>>

Uya aDawuda kú

15 Ka nvangva uNatan le nzhi wò chit te, uYawe lap uyen va uchar aUriya mar
ûDawuda ká arwa.
16 UDawuda chál Inan pa uza á re ririrì ayen va ta. Uza yar ndəng gbàl, kang à ra ka
mbin atak tan na.
17 Onəmgbak oga nzhizhi ɗak pa na uza a wong ka mbin, ǹnyi te, uza yang kang a ri
iyam-nrì nzəng ká oza kat.
18 Kà nra ngga nfangshat te, uyen va ta kú. Te ayər nəm onəm oga nnəm inok
ûDawuda ka nlàlà á na pa uyən va ta kú chit, kakul oza rəng pa, <<Uyen wa ka yà ká
ririrì te, í là nnap ka na te, uza fe yi kat, kang jwak chit pa, a kuku, kang í là á na te uza
na aɓang ishi wò kat ɗò?>>
19 UDawuda ya okpari wò i là nnap ka avəng achwang te, aghan ga na pa uyen va ta
kú chit. Kang uza ɓəp pa, <<Uyen va kú chit ɗò?>>

Te oza man pa, <<À, á kú chit.>>
20 Te uDawuda wong ka mbin, uza wòr izər, uza ɓəl mmì, uza mwak ìlukwan wò ìkak.
Uza ga ashe nzhi awop, kang uza wop uYawe. Ka nvangva te uza le nzhi kang uza ɓəp
iyam-nrì pa mmá ɓa ká iyam-nrì á wò. Oza ɓa ká iyam-nrì á na te uza ri.
21 Te onəm oga nna ichichən ɓəp na pa, <<Iza u nəm ta yà? U yar ndəng gbàl kang u
yə́ng kakul ayen va ta, ya uwa ká ririrì. Ǹnyi te, uyen va ta kú chit, u re nnəm aɗor kang
u ri iyam-nrì.>>
22 Uza na aman pa, <<N yar ndəng gbàl kang n yə́ng ya uyen va ta uwa ká ririrì, kakul
n rəng pa,<Mwote uYawe uwa i nyám nrwa ìgwak á mi i re ririrì ayen va ta.>
23 Kang ǹyangmata uza kú chit. Te mi yar ndəng ngbàl ka iza yà? Mi le ká na le lap
ɗò? Nna mi ga ka atətak, ǹnyi te uza i le atak mi lap kat.>>

Amar aSolomon

24 Te uDawuda sak uchar wò uBatsheba, kang uza ga atak nra ká na. Te uza yar
anyám uza mar uyen ununggwan kang uDawuda sok aɗin uyen va ta pa uSolomon.
UYawe man uyen va ta,
25 kang uza re uNatan unəm uga nlà ichu Inan pa aɗin ayen va ta uJedidiya, ipipir pa
uYawe man na, wa nva uYawe nak á.

UDawuda nəm igwan ká aRaba

26 Ka ashe ngga te, uJowap ru aRaba ìnang ìtong oAmmon, kang uza ri atak va uponzhi
oza i təm kà.
27 Te uJowap re onəm oga nre pa á là ûDawuda pa, <<N nəm ìkum chit ká aRaba, kang
n kpan atak va chit oza i ya ndəng kà.
28 Ǹyangmata te, vang ká aɓo oshozha na u ra anyimnyal u gáng na u ri ìtong va ta. Kat
te mi ga nri ìtong va ta kang mí wór ká aɗin mi.>>
29 Te uDawuda ɓut aɓo oshozha uza ga nəm ìkum ká aRaba, kang uza ri.
30 UDawuda tur atagya iponzhi ká ishi aponzhi, kang uza pa ká ishi wò. Atagya va ta
mmá nəm ká azənariya ká ipang iməlammələm, kang iɗəɗək alaba ìsəm pa ifangshat
aman pa tukun. UDawuda wur iyam iga ngwur ka atak ìkum pa makmak ka ashe ìtong
va ta.
31 Uza wur ozwal ká onəm oga aRaba, kang uza nak oza kpa i nəm inok ká ìkpal iga
mpà akun, ká adiga ká ìku, kang oro i nəm inok amè i ɓit i wom kakul mme nzhi.
UDawuda nəm wanta nǩpaktak itong oAmmon. Te uza ká nkpaktak oshozha wò le
aUrushelima.

13

UAmnon ká uTamar

1 Ka ashe ngga te, uAmnon uya aDawuda ununggwan ɗom nra ichar ká uTamar,
ugənang aAbsalom uya aDawuda ununggwan uchar uva ɓyen byet.
2 Nɗom va ta mak byet ga sat a na wa arwa. UTamar uyen ɓyen uva uwa nyi
ununggwan chit kat. Kang kà nrəng nnap aAmnon te, a kam ka na byet pa ô nəm iyam
iro ka na.
3 UAmnon uwa yà ká ukpa wò uro aɗiɗin pa uJonadap uya aShimeya ununggwan
ugənang aDawuda, uJonadap uwa yà ká ntàn mɓángɓang.
4 Uza ɓəp uAmnon pa, <<Iza nak kang mmaɓu uya aponzhi ɓu yà ká nɗaktak pa ɗəkər
yà?>> Ɓu là á mi kat ɗò?

Te uAmnon là á na pa, <<Aɗom nra ichar ká uTamar ugənang aya apo mi uAbsalom
nna i ɗak mi.>>

5 UJonadap là a na pạ, <<Ga ɓu ra ka apal à alyer nəm na u rurwa. Awalang va upo ɓu a ɓa ndər ɓu te, wa chál na pạ, <Re uya apo mi uTamar à nəm iyạm-nrì a mi ka ìwu mi, n yà ka nyiya, te uza á na mi ká awo wò na n ri.> >>
6 Te uAmnon ra ka apal alyer wò pa o rurwa. Awalang va uponzhi ɓa ndər na chit te, uAmnon là a na pạ, <<N ɗom pa u re uya apo mi uchar uTamar a ɓa pə́k iyạm-nrì á mi ká iwu mi, á na mi ka awo wò na n ri.>>
7 Te uDawuda re nre ka uTamar ka nzhi, uza là a na pạ, <<Ga nzhi aya apo ɓu uAmnon na u nəm iyạm-nrì a na.>>
8 Te uTamar a ga nzhi aya apo wò uAmnon, uva ka nra ka apal alyer. Te uza yar mmak uza kál, uza nuk, uza nəm iyạm-nrì á na kà ìwuwu.
9 Te uza ga ká a na, ǹnyi te, uza yang ká nrìri.
UAmnon là pạ, <<Re udanggo a fa ka ta.>> Te onəm fa pa kpaktak re na.
10 Te uza là ûTamar pạ, <<Ba ká iyạm-nrì va ta á mi ka atak nra mi, kang mi ri ka awo ɓu.>> Te uTamar yar iyạm-nrì va ta, tar ká ka ashe atak nra aya apo wò uAmnon.
11 Uza yar iyạm-nrì va ta chit pa o na a na te uAmnon kpan na, là pạ, <<Ba na n ra ká ɓu, aya apo mi.>>
12 Te uTamar a là pạ, <<Kang wa nəm ifan á mi kat, aya apo mi, kakul apir nnap wa va ta te, mí nəm ka ashe aIsarila kat. Kang wa nəm iyạm iwuswa va ta kat.
13 Mi wòl ká iwuswa va ta ka che yà? Mmaɓu kpa, mí wór ɓu pa uyen umaimai ka ashe oIsarila. Wa man te, là nnap ká uponzhi, uza i yà ká nyáng nna mi a ɓu pa u kam ichar ká mi kat.>>
14 Te uAmnon gwong achwang ka na kat, kang kakul pa uza kam ji na ji te, uza ra ka na ká ifan.
15 Te uAmnon yang na, nyang mmakmak. Nyang va uza yang na te, aga ji nɗom va ji uza ka ɗom na á. Uza là á na pạ, <<Fa le á mi ka ta.>>
16 UTamar là a na pạ, <<Ngwà va ɓu wà mi ta te, a ɓang ji iyạm inga va ji u nəm á mi.>>
Ǹnyi te, uza gwong achwang ka na kat.
17 Uza wór ukpari wò kang a là á na pạ, <<Dap uchar va ta fa ká, ka gbai, na u vəng anung nzhi.>>
18 Te ukparikpari va ta fa ka na, vəng anung nzhi. UTamar pa ìlukwan iwángwang iga ngwang awo. Kakul wa nnà ta nnap nnəm ovan oponzhi ovan ɓyen i nəm ka ashe nra va ta á.
19 Te uTamar kpan ilukwan wò iga ngwang awo va ta kakchi, uza nak nchwang ká ishi. Uza kat awo ká ishi, uza ka nyáng pa bobo i ga nzhi ka.
20 UAbsalom ugənang aTamar ɓəp na pạ, <<UAmnon, uya apo ɓu, à làk ɓu ɗakɓo? Mar iyạm ɓu, agənang mi. Uza uya apo ɓu kat ɗò? Kang wa kpan iyạm ata ka igwak kat.>> Kang uTamar təm ká aɗor kà nzhi agənang wò uAbsalom.
21 Awalang va uPonzhi UDawuda fe nnap va ta te, a ram na pa gənggəng.
22 Kang uAbsalom là iyạm iro inənan kat te iɓángɓang ûAmnon kat. UAbsalom yang uAmnon kakul uza na iwuswa ûgənang wò uchar uTamar.

UAbsalom gbal uAmnon

23 Ka nvang ìzun pa parəm te, awalang va uAbsalom kà nkpat akpap iyạm nkang wò ka atak aro mí wór pa aBaal Hazor dat ka aEfrayim, te uza chál nkpaktak ovan aponzhi onunggwan pa oza a ɓa.
24 Uza ga atak aponzhi, uza là á na pạ, <<Mmami uzwal ɓu ka ngga nkpat akpap itam mi. N chal pa uponzhi aməman te, a ɓa nzəng ká onəm oga nnəm inok wò.>>
25 Uponzhi na aman ûAbsalom pạ, <<O, o, i ga pa kpaktak kat, le kang i nak iɗək a ɓu kat.>> Ká nna kpa te, UAbsalom zhet pa uponzhi ka ga. Uponzhi ga kat, ǹnyi te, a nak nnap nnənan á na.
26 Te uAbsalom là pạ, <<A yà pa ɓu ga kat te, re uya apo mi uAmnon à ga nzəng ká yi.>>
Uponzhi ɓəp na pạ, <<Kakul iza kang uza i ga nzəng ká ɓu yà?>>
27 Ǹnyi te, uAbsalom zhet, uponzhi ga man á na kang uza re uAmnon ká aɓo ovan aponzhi onunggwan ga nzəng ká uAbsalom.
28 UAbsalom là ôkpari wò chit pạ, << O gwong achwang. Awalang va uAmnon a wá nchè chit ran na, kang mi là a wó pạ, <O gbal uAmnon,> te o gbal na. Kang ayir a nəm wó kat, o nəm pa kakkərak, kakul mmami na n là a wó.>>
29 Te okpari aAbsalom gbal uAmnon wa nva uAbsalom là ôza. Te aɓo ovan aponzhi onunggwan wong, udanggo kyén alabitəri wò chər.
30 Oma ka ngga te, mmá là ûDawuda pạ, <<UAbsalom gbáng ovan aponzhi chit pa chatchat, uro le ka ashe oza kat.>>

31 Te uponzhi wong gakul, kan ìlukwan wò, kang uza ra ka mbin. Nkpaktak okparikpari va təm ka atətak te, kan ilukwan iji oza kpa.

32 Ǹnyi te, uJonadap uya aShimeya ununggwan, ugənang aDawuda là pa, <<Kang unəm uga nzhi mi a rəng pa mmá gbáng nkpaktak ovan aponzhi kat, uAmnon wa byet mmá gbal. UAbsalom ka yà ka nggup na, ɓan ká nda va, uza ra ká ugənanggənang uTamar ká ifan á.

33 Kang unəm uga nzhi mi a na nnandər ká nva mmá là pa nkpaktak ovan aponzhi à kú. UAmnon uwa byet kú.>>

34 Mmá ka ashe nva ta te, uAbsalom chər chit.

Te unəm uga mpángchí atak ka ya nggatək onəm i ɓa ka ngbak aɗuktum ka asal ntar alum. Uza chər là ûponzhi pa, <<Ǹ ya nggatək onəm oro ka mɓa ka asal aHoronayim ka ngbak aɗuktum.>>

35 UJonadap là ûponzhi pa, <<Dər, ovan ɓu onunggwan oma i ɓa cho wa nva uzwal ɓu là á.>>

36 Uza kà ngbal ká nlà nnap na byet te, ovan aponzhi onunggwan ɓa chu ká ayáng pa gbánggbáng. Uponzhi ká nkpaktak okpari wò yáng pa gənggəng.

37 UAbsalom chər kang à ga atak aTalmayi uya aAmihut ununggwan uponzhi oga aGeshur. Ǹnyi te, uDawuda yáng ikú ayen wò nra pa makmak.

38 Nvangva uAbsalom chər ga aGeshur te, uza təm ka ta ìzun pa ishatɗing.

39 Nvangva aɗor nlang uAmnon va ta fa ûPonzhi uDawuda chit te, uza ɗom pa na ka ô ya uAbsalom.

14

UAbsalom le ɓa aUrushelima

1 Ǹyangmata te, uJowap uya aZeruya nyi chit pa igwak aponzhi gaɓan chit ga atak aAbsalom.

2 Te uJowap re unəm uro ga aTekowa pa a ɓa ká uchar utantan uro ka ta. Uza là a na pa, <<Nəm wa achar va ikú gbal na. Mwak ìlukwan iga yáng ikú, kang wa ɓəl mmì nənan nro kat. Nəm wa achar va ká aɗor chit nra pa makmak.

3 Te wa ga atak aponzhi wa là nnap a ta á na nva mmami ka ngga nləla a ɓu ta à.>> Kang uJowap là iyam va á na uza i ga nləla á.

4 Awalang va uchar uga aTekowa va ta ga atak aponzhi te, uza ru ka mbin na ichumchum a na, kang uza là pa, <<Aponzhi nəm nkamshi á mi.>>

5 Uponzhi ɓəp na pa <<Iza nɗaktak ɓu yà?>>

Uza là pa, <<Mmami uchar ukpələng kakul pa uɓar mi kuku.

6 Mmami uzwal ɓu, ká ovan onunggwan pa oparəm, oza yar ìkum ka ashe nzam, unəm uro yà ka ta pa a dáng oza kat, te uro gbal uwan wò.

7 Dər, ǹyangmata te, nkpaktak akum mi ka nlung mi, i là pa, <Ɓa ká uyen va ta i gbal kakul nva uza gbal ugənang wò á. Te i gbal unəm uga nri akup ka nzhizhi kpa.> A yà pa n nəm pa te, mi yà ká uyen uro lap kat, te aɗin aɓar mi ká nvang va uza re te i yà ka ashe apambin kat.>>

8 Te uponzhi là ûchar va ta pa, <<Ga nzhi ɓu, mi ga nnak nnap mpakpak ka apal nnap ɓu va ta.>>

9 Ǹnyi te, uchar uga aTekowa va ta là a na pa, <<Re unəm uga nzhi mi uponzhi a yar mpat a mi ká nzhi mi, kang re uponzhi ká iponzhi wò a yà ká mpat kat.>>

10 Uponzhi na aman pa, <<A yà pa unəm uro là iyam iro a ɓu te, ɓa ka oza a mi, kang oza i ɗak ɓu lap kat.>>

11 Uchar uga aTekowa va ta là pa, <<Re uponzhi a sóng anung ká Inan wò, pa ɓu yà ka nre unəm uro pa a pyát akat nchər va cho lap kat, na kang mmá gbal uyen mi. Nɗom ntar nchər nro lap kat.>>

Uponzhi là pa, <<Nva uYawe uwa yà ká irirì te, akpap ishi ayen ɓu pa zəng i ru ka mbin kat.>>

12 Te uchar va ta là pa, <<Wa man te m ɓəp iyam iro pa zəng kaɗi.>>

Te uponzhi là pa, <<Ga mpyal ka nnap-nlà ɓu.>>

13 Uchar va ta là pa, <<Sang kang u nəm apir nnap wa nva ta ônəm aYawe yà? Ka apal nnap-nlà va u là ta te u pà akwali ishi ɓu chit. Kakul u yang ka mɓa ká uyen ɓu ka nzhi.

14 Nkpaktak yi i ga nkú, mmayi wa ndəng va tar ka mbin, mí wur lap kat. Ǹnyi te, iyam va ta Inan ɗom kat, uza ɗom pa unəm va mmá ɓàk ga təm ka mbin nro te, a təm ka ta mbyet kat.

15 <<Kang ǹyangmatạ m ɓa pạ n là iva tạ ûnəm uga nzhi mi uponzhi kạkul onəm na ayir a mi chit. Uzwal ɓu rəng pạ, <Mi ga nlà nnap ûponzhi mwote uzạ i mwa nɗom azwal wò a na nggo.
16 Mwote uPonzhi i maṇ pạ ô kạmshi azwal wò ka ashe awo anəm uga nɗom pạ ô gbạl mi ká uyen mi na ô kap yi ká iyạm akup Inan.>
17 <<Kang ǹyangmatạ uzwal ɓu là pạ,<N nyinyi pạ nnap-nlà aponzhi i na nra igwak na á mi kạkul mmaɓu wa amaleka Inan uva nyi nvaṇ iyạm inənaṇ ká iyạm iɓáṇgɓaṇg. Re uYawe Inan ɓu a təm nzəng ká ɓu.> >>
18 Te uponzhi là ûchar va ta pạ, <<Kang wa bwam amaṇ mɓəp va mmami ka ngga mɓəp ɓu kạt.>>
Uchar va ta là pạ, <<Re unəm uga nzhi mi uponzhi a là nnap wò.>>
19 Te uponzhi ɓəp pạ, <<Anung aJowap na ka ashe nnap ɓu va ta kạt ɗò?>>
Uchar va ta na amaṇ pạ, <<Nva nna u yà ká irirì te, unəm uga nzhi mi uponzhi, unəm uro yà i dap ká iyạm iva unəm uga nzhi mi uponzhi là kạt. À, uzwal ɓu uJowap uwa nak mi pạ n nəm iyạm va ta, kang uwa nak nkpaktak nnap-nlà va tạ ka anung azwal ɓu.
20 UJowap nəm iyạm va tạ kạkul pạ ô ɗạmshi nnap va tạ. Unəm uga nzhi mi uwa yà ká aghan wa amaleka Inan va nyi iyạm pạ kpaktak va kà nyà ka apambin.>>
21 Te uponzhi là ûJowap pạ, <<N fe chit, mi ga nnənəm. Ga ɓa ká uAbsalom, uyen nzạm va ta.>>
22 Te uJowap kuchi ka mbin ka mpyal aponzhi na ichumchum á na, uzạ far nnap nənaṇ á na, uJowap là pạ, <<Nda tạ uzwal ɓu ya nchər mbạlbạl chit ka mpyal ɓu anəm uga nzhi mi uponzhi kạkul nva u maṇ ká achal mi va tạ á.>>
23 Te uJowap wong ga aGeshur, kang à ɓa ká uAbsalom ka aUrushelima.
24 Ǹnyi te, uponzhi là pạ, <<Nkpak pạ uAbsalom a ga nzhi wò, uzạ i ya ìwu mi kạt.>> Te uAbsalom ga nzhi wò, uzạ ya ìwu aponzhi kạt.
25 Ka ashe oIsạrila pạ kpaktak te unəm uro yà va mí shep iɓiɓyen wa aAbsalom kạt. Ɓan ka apal ishishi ga chu ashəshar iyạm iro ɓap ka kạt.
26 Uzạ i kpat akpap ishi wò nvạng pạ nzəng ka ashe izun kạkul akpap ishi va ta i ɗək ka na. Awalang va uzạ i kpat akpap ishi wò te, uzạ i màl iɗəɗək kang i yà ashekel igbạl pạ iparəm* ka atak iyạm iga mmàl iɗək ka nzhi iponzhi.
27 UAbsalom ka ovan onunggwan pạ oshatɗing ká uyen uchar pạ uzəng. Uyəyen uchar va ta aɗiɗin pạ uTamar, kang uzạ uchar uɓyenɓyen.
28 UAbsalom təm ka ashe aUrushelima izun pạ ìparəm, uzạ ya uponzhi kạt.
29 Te uAbsalom re nre ká uJowap pạ a ɓa na ô re na ka atak aponzhi te, uJowap yang ká mɓa. Uzạ re nre mpəpar, ǹnyi te, uzạ yang ká mɓa.
30 Te uzạ là ôkpari wò pạ, <<O dər, iram ìzangzəng aJowap i ya dat ká iji mi. Ó ga na o pa apər kà.>> Te okpari aAbsalom ga pa apər ka iram va ta.
31 Te uJowap ga nzhi aAbsalom kang à ɓəp na pạ, <<Kạkul iza kang okpari ɓu pa apər ka iram mi yà?>>
32 UAbsalom là ûJowap pạ, <<Dər, n re nre kà ɓu, n là pạ, <U ɓa na n re ɓu ka atak aponzhi na u ɓəp na a mi pạ, <<Izạ nak kang u re nre ká mi ka aGeshur pạ m ɓa yà? a yà pạ u ɗom nya mi kạt á.>> > Ǹyangmatạ te, n ɗom pạ n ya uponzhi kang a yà pạ na n yà ká mpat nro te, uzạ a gbạl mi.>>
33 Te uJowap ga atak aponzhi kang à là iyạm va tạ a na. Te uponzhi wór uAbsalom, kang uzạ ɓa kuchi ka mbin na ichumchum ûponzhi. Kang uponzhi wong má njang ûAbsalom.

15

UAbsalom fa iyạmkak ká uDawuda

1 Kà nvạngva ta te uAbsalom yáp ipəri ká akeke va ipəri i dap, uzạ wa yà ká onəm ìsəm pạ itukun va i chən ka mpipyal á.
2 Uzạ i wong ká iɓotak i sat ka anung asạl ga ntar ashe ìtong, a yà pạ unəm uro ɓa atak aponzhi ká akwali aro te, uAbsalom i ga atətak i ɓəp na pạ, << U fa ka nza ìtong yà?>> Unəm va ta i na amaṇ pạ, <<Uzwal ɓu ka akum ìjili iro ka ashe oIsạrila.>>
3 Te uAbsalom i là á na pa, <<Dər, nnap-nlà ɓu yar chàng kang ká nnandər kpa, ǹnyi te, unəm uro yà uponzhi nak pạ a fe nnap-nlà ɓu kạt.>>
4 Uzạ i là ka kpa pạ, <<Ká yà pạ mmá nak mi pạ n nnap-akwali kà mbin va tạ te, ká n nnap-akwali aga nnandər ǹkpaktak unəm va i ɓa atak mi.>>

---

* **14:26 14.26** *ashekel igbạl pạ iparəm:*Ipipir na ta pạ alaba pạ tukun.

5 A yà pa unəm i ɓa i ɗom pa ô kuchi ô re anung á na te, uAbsalom i yichi awo i kpan
na i fəkchi na i mmá njang á na.
6 Ka asal va ta uAbsalom nəm ka ôIsarila va i ɓa ka atak aponzhi kakul akwali á,
wanta na uza dap nnap-nnəm onəm oIsarila ká ga atətak.
7 Ka nvang izun pa inedíng te, uAbsalom là ûpo wò uponzhi pa, <<Wa man te wa re mi
n ga aHebron na n yél nsar nnap-nlà mi va n yar ûYawe á.
8 Awalang va uzwal ɓu ka yà kà ntəm ka aGeshur ka ashe aSuriya te, ká n yar nsar
nnap-nlà ûYawe pa, <Mi wop na ka aHebron, a yà pa uza a le ká mi ka aUrushelima á.>
>>
9 Uponzhi là á na pa, <<Ga ká ikangkang.>> Te uza wong ga aHebron.
10 Te uAbsalom re onəm oga nre ká ayi ga nkpaktak oga akum oIsarila, pa a là pa,
<<Ká nfe mɓur agbəshi na byet te, o là pa, <UAbsalom uwa uponzhi ka aHebron.> >>
11 Onunggwan igbal pa ìparəm ga nzəng ká uAbsalom ova fa ka aUrushelima va uza
chál oza chál. Onəm va ta ga ká ìgwak pa izəng, oza nyi iyam iro ka ashe nrəng nnənap
kat.
12 Awalang va uAbsalom kà nyichi oga nləfər te, uza re nre ka uAhitofel unəm oGilo,
uzəngtəng ka ashe onəm oga nna ichən ûDawuda pa a ɓa ka aGilo ìtutong. Wanta ngbar
izər ga nfa iyamkak va ta kám, kang onəm oga nyar nvang aAbsalom ga mpyal ká
mmak.

UDawuda chár re aUrushelima

13 Te unəm uga nre uro ɓa atak aDawuda là á na pa, <<Igwak oIsarila le chit ga ka
atak aAbsalom.>>
14 UDawuda là ônəm oga mpyal wò va nzəng ka na ka ashe aUrushelima pa, <<I
chəng, kat te, uAbsalom i ɓa i gbáng yi pa kpaktak. I ghan i fa kang uza a ɓa a mul yi, a
nəm ìɓang a yi, kang ì gbáng onəm ka ashe ìtong pa kpaktak kat.>>
15 Onəm oga mpyal aponzhi na aman pa, <<Ozwal ɓu i nəm nkpaktak iyam va unəm
uga nzhi yi i yàk pa í nəm.>>
16 Uponzhi fa, kang nkpaktak onəm oga ashe nzhizhi yar nvəvang, ìnyi te, uza re
ochar va mí nak ka ashe nzhi pa kùk pa ogbapchi pa à nak ishi ká nzhi.
17 Te uponzhi fa ká nkpaktak onəm va kà nyar nvəvang, kang oza ɓa tong ka nkur
ìtong.
18 Nkpaktak okparikpari ləp mpipyal, ká nkpaktak oKereti ka oPeleti, oma i pángchí
uponzhi ka nkpaktak oGiti va igbal pa ikpadíng, ova ka yar nvəvang ka aGat ləp mpyal
ûponzhi.
19 Uponzhi là ûltayi unəm oGiti pa, <<Sang kang ɓu ga nzəng ká yi yà? Le na u təm ka
atak aponzhi upipe, kakul mmaɓu unəmchən u chichər ka mbin ɓu kang u ɓa.
20 U ɓa ká nlám. Kang nda ta te mi nak ɓu pa u ranggang nzəng ká yi, nva n na nnyi
atak va chit mmami kà ngga kà kat ɗô? Le nvang nzəng ka owan ɓu. Re uYawe a nyám
ikin ká nnap nnənan a ɓu.>>
21 Ànyi te, uItayi na aman ûponzhi pa, <<Nva uYawe uwa ká ririrì kang unəm uga nzhi
mi uponzhi uwa yà ká ririrì te, nkpaktak atak va unəm uga nzhi mi uponzhi i yà kà, ká
ririrì kat te ikú, te uzwal ɓu i yà ka ta.>>
22 Te uDawuda là ûltayi pa, <<Watar ga.>> Te uItayi unəm oGiti watar ká nkpaktak
oshozha wò ká onəm oza va nzəng ká na.
23 Nkpaktak onəm va ya uponzhi kà nwatar te, bà ayéng pa gbángbáng. Uponzhi ká
onəm wò pang nwangsang aKidron te, oza kpan asal ashe nzam mmaləng.
24 Dər, uZadok uwa yà ka ta kpa, ká nkpaktak oLawi va nzəng ka na kà nyar akwati
aga nsar nnap-nlà Inan á. Oza ɓa nak ka mbin, kang uAbiyata yichi nləfər ka ta,
nkpaktak onəm fa watar re ìtong pa chatchat kang.
25 Te uponzhi là ûZadok pa, <<Le ká akwati aga nsar nnap-nlà Inan ka ashe ìtong. A yà
pa uYawe ya məmal ká na te, uza i le ká mi pa m ɓa n ya akwati aga nsar nnap-nlà Inan
kàdí ká atak ntətəm.
26 Ànyi te, a yà pa uza là pa, <N fe nchang ɓu kat,> te mmami na ta, uza a nəm ká mi
iyam va uza ya məmal á.>>
27 Te uponzhi là ûZadok unəm uga mpyal awop kpa pa, <<Mmaɓu unəm uga nkpan
ipir nnap. Le ga ashe ìtong ká nnap nnənan mi. Yar uyen ɓu uAhimaz ununggwan
nzəng ká ɓu ká uJonatan uya uAbiyata ununggwan kpa. Mmaɓu ká uAbiyata o le ká
ovan wó onunggwan.
28 Mi lok ka atak mpal awang ka ashe nzam mmaləng, mi ya nre ka atak ɓu kang.>>
29 Te uZadok ká uAbiyata yar akwati aga nsar nnap-nlà Inan le ká ka aUrushelima,
kang oza təm ka ta.

30 Ǹnyi te, uDawuda ga mpyal ká achen, uza ya ká akwap ka ashar kat, uza gún ishi wò, uza ka nyə́ng nva uza ka nkyen abam aZaitun. Nkpaktak onəm va nzəng ká na gún ishi oza, oza ka nyə́ng, oza ka nkyen abam.

31 Ǹyangmata te, mmá là ûDawuda pa, <<UAhitofel unəm uga nna ichən a ɓu uwa yà uzəngtəng ka ashe onəm oga ngwal iyam nzəng ká uAbsalom.>> Te uDawuda nəm afar pa, <<ÁYawe, re ichən va uAhitofel i na ûAbsalom te, a yà ichən ilakchi.>>

32 Ka awalang va UDawuda kyen ɓa chu apal abam, ka atak va onəm i wop Inan ka te, uHushai, unəm oga aArki ɓa gwang na ka ta, ká ìlukwan ikankan, kang ká mbin ká ishi.

33 UDawuda là a na pa, <<A ya pa ɓu ga nzəng ká mi te, ɓu tal idək a mi.

34 Ǹnyi te, a ya pa ɓu le, ɓu ga ashe ìtong, kang ɓu là ûAbsalom pa, <APonzhi, mi ya ukpari ɓu. Ka ya te, mmami ukpari apo ɓu, kang ǹyangmata te, mi ya ukpari ɓu,> te ɓu kamshi mi ka atak ɓəkchi ichən va uAhitofel i ɓa ká á.

35 UZadok ká uAbiyata onəm oga nshì iyam awop oma ya nzəng ká ɓu kat dò? Là oza nkpaktak iyam va u fe ka ashe nzhi aPonzhi á.

36 Ovan oza, uAhimaz uya aZadok ununggwan, ká uJonatan uya aAbiyata ununggwan oma ka ta nzəng ká oza. Iyam va wa fe pa kpaktak te, wa re oza ká a ɓa a la a mi.>>

37 Te uHushai, ukpa aDawuda le ga aUrushelima, uza ɓa chu mal dakdak ká awalang va uAbsalom ka ntar ìtong va ta ká á.

16

UDawuda ká uZiba

1 Awalang va uDawuda lyam apal adʊktum va ta pa ɗap te, uZiba, uzwal aMefiboshet gwang na. UZiba uwa ká oga azhaki pa parəm va wur nzəngkəng ìgbal pa ìparəm, ká abəng awar ibangbang ìgbal pa ìzəng, ká awar ikun ipipye ìgbal pa izəng, ká izəmɓar ndəng ìbangbang pa ìzəng.

2 Uponzhi ɓəp uZiba pa, <<U ɓa ká oga iyam va ta kakul iza yà?>> UZiba na aman pa, <<Oga azhaki te, kakul pa onəm oga nzhi ɓu á kyen kà, nzəngkəng ká oga awar ìkun te, kakul pa onəm á ri, kang ndəng ìbangbang te, kakul unəm va achen ga rwam na ka ashe nzam te, uza á wá.>>

3 Te uponzhi ɓəp na pa, <<UMefiboshet, ukəka anəm uga nzhi ɓu uShawulu ka che yà?>> UZiba na aman pa, <<Uwa ka ntəm ka aUrushelima, kakul uza ka nrəng pa, <Nda va ta oIsarila i ga nle ká iponzhi akəka mi á mi.> >>

4 Te uponzhi là ûZiba pa, <<Nkpaktak iyam va iji aMefiboshet te, n na á ɓu chit.>>

Kang uZiba na aman pa, <<Ririì aponzhi a gbang, re n ya nchər mbalbal ka mpyal ɓu pa dəkər, anəm uga nzhi mi.>>

UShimeyi pwat uDawuda

5 Awalang va uponzhi uDawuda ɓa chu aBahurim te, unəm uro fa ka ta adʊdʊn pa, uShimeyi uya aGera ununggwan ka akum aShawulu, nəm inok mpwat uDawuda.

6 UShimeyi pak inok nkwan uponzhi ká onəm oga nnəm inunok ká ipang, kap ka nva pa onəm oga nnəm inunok ká oshozhashozha gang na gang á.

7 Kang nva uShimeyi ka mpwat na te, i là pa <<Ga cho, Ga cho, anəm uga ngbang onəm, unəm lakchilakchi.

8 UYawe ka mpyat akat nchər va u tar ka nzhi aShawulu, uwa u vyat itok iponzhiponzhi á. Ǹyangmata te, uYawe na iponzhi ɓu chit ka ashe awo ayen ɓu uAbsalom. Kang iyam ibángbang ya ɓu chit, kakul mmaɓu unəm uga ntar nchər.>>

9 Te uAbishayi uya aZeruya ununggwan a là ûponzhi pa, <<Anəm uga nzhi mi, sang kang ɓu re ìva ìkúku va ta i pwat ɓu yà? Re mi n ga na n gəl ishishi.>>

10 Ǹnyi te, uponzhi na aman pa, <<Óvan aZeruya onunggwan, iza yar wó ká nnap nva ta yà? A yà pa uYawe a là á na pa uza a pwat uDawuda te, uda kur mɓəp na pa, <Sang kang ɓu nəm pa yà?> >>

11 Te uDawuda là ûAbishayi ká nkpaktak onəm oga nnəm inunok pa, <<Uyen mi va n mar ka afu mi ka nram ririì mi kpa, te nji anəm uga aBenjamin te, ijujwak kat dò? Ó re na, uza a pwat mi. Kakul uYawe à là á na pa uza a nəm pa.

12 Mwote uYawe i ya mɓək anung mi, kang uza i nak nnap-nnənan á mi kakul mpwat va uShimeyi pwat mi nda va ta.>>

13 Te uDawuda ká onəm wò ga mpyal ká achen. Ǹnyi te, uShimeyi yar ka ngbak adʊktum ɓàk nvang oza ká mpwat uDawuda, i kwan na ká ipang kang i dung mɓwang a na.

14 Awalang va uponzhi ká nkpaktak onəm va nzəng ka na chu aWang aUrdun te, oza bəlak pa gənggəng kang oza jul ka ta.

Ichən aAhitofel ká uHushai

15 Te uAbsalom ká nkpaktak onəm oIsarila va nzəng ká na ɓa aUrushelima, kang uAhitofel wa nzəng ká na.

16 Te uHushai, unəm oArki, ukpa aDawuda, ga atak aAbsalom, kang uza là á na pa <<Ririì aponzhi atəm. Ririì aponzhi atəm.>>

17 Ǹnyi te, uAbsalom ɓəp uHushai pa, <<Mman va ta ɓu nyám ûkpa ɓu ɗò? Iza nak kang u ga nzəng ká ukpa ɓu kat yà?>>

18 Te, uHushai na aman ûAbsalom pa, <<Pa kat. Mmami te, mi yar nvang anəm va uYawe, ká nggatək va ta, ká nkpaktak oIsarila yak, kang mi təm nzəng ká uwa.

19 Kaɗi te, uda má pa n nəm inok á na yà? Uya aDawuda kat ɗò? Wa nva n nəm upo ɓu te, wa nnà ta, mi nəm a ɓu kpa.>>

20 Te uAbsalom là ûAhitofel pa, <<Na ichən ɓu a yi. Iza i nəm yà?>>

21 UAhitofel na aman ûAbsalom pa, <<Ga, na u ra ká ochar apo ɓu, ochar va mí nak ka ashe nzhi pa kùk va uza re pa a pángchí nzhi á. Te nkpaktak oIsarila i fe pa, nɗamshi nro i yà ká ishimshe ɓu, ká upo ɓu lap kat. Iyam va ta i na nkam irəng nkpaktak onəm oga nyar nvang ɓu.>>

22 Kakul nva ta te, oza pak aghal ka apal nzhi ntátà aponzhi, kang uAbsalom tar ka ashishe, ká ìwu oIsarila pa kpaktak, kang a ga ra ká ochar apo wò, ochar va mí nak ka ashe nzhi pa kùk á.

23 Ka ashe nra va ta te, onəm i kam ichən aAhitofel, ɓu là pa nnap-nlà Inan uza i là. Wa nnà ta uDawuda, ká uAbsalom i kam ichən aAhitofel.

17

UHushai tàng uAbsalom

1 Kaɗi te, uAhitofel là ûAbsalom pa, <<Re n yak onəm ìkalong pa ìgbapchi aman pa parəm (12,000), na i wà nvang aDawuda ká izwam va ta.

2 Mi ga mi ru na ká ìkum ya uwa ká nrwam achen ká nchwan izər. Mi gbak na pa gənggəng, kang nkpaktak onənəm ichəng. Mi gbal uponzhi ka nkukwa,

3 kang mi le ká onəm a ɓu pa kpaktak wa nva mi ga ká ucharɗap ka nzhi aɓəɓar á. Ririì anəm pa uzəng na ká nkukwa mmaɓu kà nrəram, aɓo onəm pa kpaktak te, oza á təm ká ikángkáng.>>

4 Te, ichən va ta chàng ká uAbsalom, ká nkpaktak onəmgbak oga aIsarila.

5 Ǹnyi te, uAbsalom là pa, <<O ɓa ká uHushai, unəm oArki, na i fe iyam va uza i là ka apal nnap va ta.>>

6 UHushai ɓa chit te, uAbsalom là á na pa, <<Ichən va ta uAhitofel na. I nəm wa nva uza là ɗò? A yà pa inəm pa kat, te wa là nji ɓu a yi.>>

7 Te, uHushai na aman ûAbsalom pa, <<Ichən va uAhitofel na ka awalang va ta te, a ɓyen kat.

8 U nyinyi pa upo ɓu ká onəm va nzəng ka na te, onunggwan ìkum olakchi kat, kang oza i nəm ìkum wa ìdaməng va mmá wur ivan kà na. Upo ɓu unəm va nyi ashar ìkum pa gənggəng, uza i ya ká nra nzəng ká onəm kat.

9 Ǹyangmata te, uwa i yà ka ashe ache aro kat te, uwa i bwam ka atak aro. A yà pa ka ìkum ngga nggəshi na byet kang mmá gbang onəm ɓu pa ɗap te, unəm va pa kap a fe te, i là pa, <Mmá gbang onəm aAbsalom chit pa makmak.>

10 Iyam wa iva ta i nak ununggwan va kam ìgwak wa ìlir i le i sərak ká ayər. Kakul nkpaktak oIsarila nyinyi pa upo ɓu ununggwan uga nyi ìkum pa gənggəng, kang onəm va nzəng ká na te, oga nkam ìgwak na kpa.

11 <<Kakul nva ta te, mmami kà nna ichən pa, re mmá ɓut nkpaktak oIsarila á ɓu, á ɓan ka aDan a ga achu aBeyersheba. Ìyəl oza i yà wa ashishiri aga anung ìwa, kang mmaɓu ká ishi ɓu te, ɓu ləp mpyal ôza, ó ga atak ìkum.

12 Te i ru na ká ìkum ka atak va pa káp i yá na kà, kang i zəpchi na wa nva ìmimyang i ra ka mbin á. Uza ká onəm wò te, mí nre unəm uro ká ririì kat.

13 A yà pa uza a chər a tar ìtong iro te, nkpaktak oIsarila i ram asang, kang i dap akamsəlang ìtong va ta i ga ká ka ashe abandam, i re ìpang iro ìɓwakan ka apal ìwuwan kat.>>

16:22 16.22 2 aSam 12.11-12

14 Te uAbsalom, ká nkpaktak onəm oIsaɽila là pa, <<Ichən va uHushai, unəm oArki na te, a ɓyen ji aji aAhitofel ji.>> Kaku uYawe a nak pa, na o vyap ichən inənan aAhitofel, na ô ɓa ká iyam iɓángɓang ka apal aAbsalom.

15 Te, uHushai wong byet, ga là ônəm oga mpyal awop, oma uZadok ká uAbiyata pa, <<Ichən va ta uAhitofel na ûAbsalom ká onəmgbak oIsaɽila pa mmá nəm, ǹnyi te, ichən va n na te nna ta.

16 Ǹyangmata te, ó nak nre a ga ûDawuda pa kəlak pa, <Kang uza a ra ka anung Awang aUrdun ká ìzwam va ta kat. Ǹnyi te, uza a ɗak a pal agwong a tar nzam, a yà pa kat te, mi zhì uponzhi ká onəm va nzəng ká na pa kpaktak.> >>

17 UJonatan ká uAhimaz oma ka nlok ka atak mɓəl ndəng nro mi wor pa aEn-Rogel. Mmá nak uyen uchar uzwal uro chit pa uwa i ga i là nre ôza, kang oza ǹnyi te, i ga i là nre va ta ûponzhi uDawuda. Oza i nəm pa le kang mmá ya oza ka ntar ka ashe ìtong va ta kat.

18 Ǹnyi te, uyenzam uro ya oza, kang a ga là ûAbsalom. Te, uJonatan ká uAhimaz chəng ga táng nzhi anəm uro ka aBahurim. Uwa ká ndəng nkapkàp ka ashe agəlan nzhi wò, te oza ɗòng ka ashe ache ndəng nkapkàp va ta, oza bwam.

19 Te, uchar anəm va ta yar iyam kang a nàr ka apal anung ndəng nkapkàp va ta, te uza nyáp ìkur ka pəpal. Unəm uro nyi iyam iro ka apəpal kat.

20 Awalang va onəm aAbsalom ɓa chu atak achar va ta ka nzhizhi te, oza ɓəp na pa, <<UAhimaz ká uJonatan che ya?>>

Te uza na aman ôza pa, <<Oza pang awang chit.>> Onəm va ta mwo atak, ǹnyi te, oza ya unəm uro kat, te oza le ga aUrushelima.

21 Nvang va onəm aAbsalom ga chit te, uAhimaz ká uJonatan fa ka ashe ache ndəng nkapkàp va ta, oza ga atak aponzhi uDawuda, kang oza là á na pa, <<Wong kəlak, na u pal awang aUrdun, kaku ichən va ta uAhitofel na ka apal ishi ɓu.>>

22 Te uDawuda ká nkpaktak onəm va nzəng ká na wong, kang a pang Awang aUrdun. Atak wong pa ô tan te, unəm uro yà ɓur ka ashe oza uvəngva uwa pal chit kat.

23 UAhitofel ya chit pa mmá kam ichən wò kat te, uza ɗamshi aZhaki wò, uza kyen le ga nzhi wò ka mbin wò. Nvang va uza ɗamshi ashe nzhi wò gbal te, uza zong ishi wò ká asang, uza kú, kang mmá li na ka ashe awap apupo.

24 Te, uDawuda ga aMahanayim, kang uAbsalom ká nkpaktak onəm oIsaɽila pang Awang aUrdun.

25 UAbsalom ka kyer uAmasa chit pa a yà uPonzhi oshozha kaɗor aJowap. UAmasa te, uya aJeta ununggwan va fa ka akum ìjili oIshmayil. Uchar aJeta te, uAbigel uya aNahash uwa ugənang ká uZeruya unang aJowap á.

26 UAbsalom ká onəm oIsaɽila ləp apak ka mbin aGileyat.

27 Awalang va uDawuda ɓa chu aMahanayim te, uShobi uya aNahash ununggwan, va fa ka aRaba oAmmon, ká uMakir uya aAmiyel ununggwan va fa ka mbin aLo-Debar, kang ká uBarzilayi unəm oga aGileyat va fa ka aRogelim,

28 Oza ɓa ka oga iyam va ta ka awo, oza ɓa ká oga ndakal nra, ká ikpang, ká ngbət. Oza ɓa ká ìzangzəng, ká ibəshi, ká mmak, ká ikur iforfor, ká aso, ká aso njiman,

29 ká mmàl irizhe, ka mbyal iyam nkang nnəknək, ká itam, ká mbyal ina nnəknək. Oza ɓa ká oga iyam va ta ôza pa oza a ri. Kaku oza nyinyi pa, uDawuda ká onəm wò oma kà nfe ká ayang, ká nrwam achen, ká ndəng ngbàl, ka ashe nzam.

18

Ikú aAbsalom

1 Te, uDawuda ɓut oshozha va ka yà nzəng ká na, kang a kap oza idongkong iro ká onəm ìkalong, kang iro ká onəm ìgbal. Nna chit te, uza kyep onəm oga mpyal ka apal nza ìdongkong nggo.

2 UDawuda kap oshozha wò idongkong pa ishatɗing. Uza nak ìdongkong iro ka avəng aJowap, ìdongkong ìpəpar ka avəng aAbishayi ugənang aJowap uya aZeruya ununggwan, kang ìdongkong ishishat te, uza nak ka avəng aItayi unəm oGiti. Te, uponzhi là ôshozha wò pa, <<Mmami ka ishi mi, mi ga ìkum ta nzəng ká wó.>>

3 Ǹnyi te, oshozhashozha na aman pa, <<Pa kat, ɓu ya ká ngga nzəng ká yi kat. Kaku a yà pa i wong ichəng te, i ɗak onəm aAbsalom kà yi kat. Kat te, a yà pa oza a gbang onəm yi nkap ka ishimshe nggo te, i ɗak oza kat. Oza ɗom mmaɓu na kaku u ji onəm yi ikalong pa igbapchi ji. I kakap pa u təm ka ashe ìtong va ta, na u re ǹre á yi ká nkamshi.>>

4 Te uponzhi là ôza pa, <<Iyam va o ya má ká wó pa kap te, mi nəm nna.>>

Te uponzhi sat ka ngbak anung asal ìtong va ta ka awalang va nkpaktak oshozhashozha ka nwatar ka atak oga idongkong ìgbal-ìgbal, ká ìkalong-ìkalong.
5 Te, uponzhi là ûJowap ká uAbishayi, ká uItayi pa, <<Kakul mi te, o nəm dakdak ká uyenzam va ta uAbsalom á.>> Kang nkpaktak oshozha fe uponzhi fe ka nlà nnap ta ka apal aAbsalom û nza unəm ga mpyal oza nggo.
6 Te oshozha aDawuda fa ga ashe agbagba na o lung ìkum ká oshozha oga aIsarila, kang oza lung ìkum va ta ka ashe ikun iga aEfrayim.
7 Te, oshozha aDawuda ri oshozha oIsarila ká ìkum. Kang mmá gbang onəm pa makmak ká nda ata. Ìyəl onəm va mmá gbang ká nda va ta te, ìkalong ìsəm pa ìparəm (20,000).
8 Ìkum va ta wong nyanggal ka ashe mbin pa kap, kang onəm va nzam ri te, oza yəl ji onəm va ji mmá gbang ká ndokchi.
9 Nná mmá ka ashe nlung ìkum va ta te, uAbsalom wong gwang ká oshozha aDawuda. UAbsalom ɗak pa ô chər ka apal alabitiri wò te, uza tar ka kum ìkun ro mi wór pa aOak, te ishishi tar gəram ka agong ìkun va ta. Alabitiri ǹnyi te, a chər watar ga iyam wò re na uza i zere ka ta.
10 Unəm ro ka ashe onəm aDawuda ya iyam va ya uAbsalom, te uza ga là ûJowap pa, <<N ya uAbsalom uwa ka nzere ka apal ìkun aOak ka cho.>>
11 Te uJowap là ûnəm va ɓa là nnap ata á na pa, <<Iza á? U ya na á? Iza nak kang ulap na, ugbal ka ata kat ya? Ká n na imwa aɓu ká aazurfa pa gbapchi, ká iyam ga nkpan afu ônəm oga nnəm igwan.>>
12 Ǹnyi te, unəm va ta là ûJowap pa, <<A yà pa mmá na aazurfa á mi ìkalong pa izəng ka awo te, mi yà ká ngbal uya aponzhi kat. Kakul kà achwang yi, i fe uponzhi fe ka nlà â ɓu, ká uAbishayi, ká Itayi pa, <O nak ishi nak á mi ká uyenzam va ta uAbsalom, kang o gbal na kat.>
13 Ka yà pa n pyen nnap va ta kang n gbal na te, uponzhi ka wong ka fe, te ká u chər ká u gbang ka mi. Ǹnyi te, iyam ro ya ibwambwàm ka atak aponzhi kat.>>
14 Te, uJowap là a na pa, <<Mi yà ká nvyap awalang mi ntal ká ɓu ká ta kat.>> Te uza wur aɓár pa shatɗing ká awo kang a ga atak aAbsalom, ya uwa ka yà ka nzere ká ririrì ka apal ikun aOak, kang a kyep na ká oga aɓár pa shatɗing va ta ka ìkwoksok.
15 Te, ovan nzam pa ogbapchi oga nwur iyam ɓang uJowap gang uAbsalom kang oza nəm na gbal.
16 Te uJowap ɓur agbəshi kakul nɗat ìkum, kang oshozhashozha re nwa nvang oshozha oIsarila.
17 Oza yar akúm aAbsalom oza mandar ka ashe ache agbánggbàng ro ka ashe nzam, kang oza wur ipang ɓəp a na ká ishi. Ǹnyi te, nkpaktak oshozha oIsarila chəng ga oga nzhi oza.
18 Ka awalang va uAbsalom wa ka yà ká ririrì te, uza ka pak ìpang iro kakul nrəng ká ishi wò ka ashe abandam aponzhi. Uza nəm pa, kakul uza rəng nnap pa, <<N yà ká uyen ununggwan uro va i yar adin mi kat.>> Uza sok adin wò îpang va uza me ta. Nna nak kang na mmá ka nwor ìpang va ta, ìpang aAbsalom ɓa chu nda va ta á.

UDawuda yéng ikú aAbsalom

19 Te uAhimaz uya aZadok ununggwan là uJowap pa, <<Re n chər, n ga, n shet uponzhi pa uYawe kam ishishi chit ka awo okpa ìkukum.>>
20 UJowap na aman a na pa, <<O'o, ɓu ga ká nre nda ata kat. Nda aro te, ɓu gəga ká nre, ǹnyi te, ɓu ga ká nre nda ata kat kakul uya aponzhi ununggwan a kú.>>
21 Te uJowap wór unəm uga aKush* ro re na pa, <<Ga ɓu là uponzhi iyam va u ya á.>> Te unəm uga aKush va ta kuchi ûJowap, kang a wong ga ká nchər.
22 Te uAhimaz uya aZadok ununggwan, á là ûJowap kaɗi pa, <<Iyam va pa kpaktak i ga nyà te, a ɗak mi kat. Re mi na n ga ká nvang a nəm uga aKush.>> Ǹnyi te, uJowap là á na pa, <<Ayen mi, iza nak kang ɓu ɗom pa uga yà? Nna u nyinyi pa nre ta te, imwa yà ka kat á.>>
23 UAhimaz là pa, <<I yà sang nggo te, n ɗuɗom pa n chər n ga ká nna.>> Te uJowap là á na pa, <<Chər ga ɗak.>> Te uAhimaz yar asal va wòl agbagba aUrdun, kang uza chər ga watar unəm oga aKush va.
24 UDawuda wa ka yà kà ntəm ka ishimshe oga anung asal pa aparəm aga ìtong va ta te, unəm uga mpángchí atak kyen ɓa ga nkur anung asal ìtong iga akamsəlang va ta. Uza wong ká ishi te, uza ya unəm chit ka nchər i ɓa atak oza ká nkukwa.

* **18:21 18.21** aKush te n na mi wor pa aEtopiya.

25 Uza ləp a chu là uponzhi. Te uponzhi là pa <<A yà pa uza ká nkukwa wo te, ya uza ka ǹre nnənaŋ.>> Unəm va ta ɓa datkulung na chwat.
26 Unəm uga mpángchí atak va ta ya unəm ukak chit kaɗi ka nchə́r i ɓa te, uza là unəm ga ndər anung asal ìtong va ta pa <<Dər, unəm uro wa ichə́r i ɓa cho.>>
Te uponzhi là pa, <<Uza ka mɓa ká nre nnənaŋ na kpa.>>
27 Unəm uga mpángchi atak va ta là pa, <<A nəm á mi na unəm uga nggəshi va ta ka chə́r wa aAhimaz uya aZadok ununggwan.>>
Te Uponzhi là pa, <<Uza unəm ukin, uza ka mɓa ká ǹre nənaŋ.>>
28 Te uAhimaz ləp a chu ûponzhi pa, <<Ndaktak yà kaŋ.>> Uza kuchi ìwuwu vang asal vəng ka mpyal aponzhi, uza là pa, <<Ashep təm aji aYawe Inan ɓu chit, va na onəm va fa iyaŋkak ká ɓu ka ashe awo ɓu anəm uga nzhi mi uponzhi.>>
29 UPonzhi ɓəp pa, <<UAbsalom uyenzaŋ va uwa yà ukángkáng dò?>>
Te uAhimaz na amaŋ pa <<Ka awalang va uJowap ka nre mi te, n ya atak nyanggal. Ǹnyi te, n nyi iyaŋ va fa kaŋ.>>
30 UPonzhi là á na pa, <<Sat ka ngbak na u lok.>> Te uza le tal ka ngbak va pa kwak.
31 Te unəm oga aKush ɓa kang à là pa, <<Anəm uga nzhi mi, uponzhi, fe nnap-nlà nchángchàng. Ká nda ta te uYawe na igwan a ɓu chit ka apal nkpaktak onəm va fa iyaŋkak ká ɓu.>>
32 Te uponzhi ɓəp na kaɗi pa, <<UAbsalom uyenzaŋ va uwa yà ukángkáng dò?>>
Unəm oga aKush na amaŋ pa <<Re okpa ìkum anəm uga nzhi mi uponzhi, ká nkpaktak onəm va yar inga ka apal ɓu a yà wa ayenzaŋ va ta.>>
33 Ichəgwak ləp uponzhi, te uza kyen ɓa ga nzhi ngga apal ngga anung asal ìtong va ta, uza kà nyə́ng i là pa, <<Áyen mi uAbsalom, áyen mi, áyen mi uAbsalom, kakap mmami na ka nkú, mmaɓu kaŋ. ÁAbsalom, uyen mi, uyen mi.>>

19

UJowap raŋ ká uDawuda

1 Mmá là ûJowap pa uDawuda ka nyə́ng ikú aAbsalom ká mɓaŋg ìgwak.
2 Kakul nva ta te, ìgwan va mmá nəm ká nda va ta te, a wal aɗor ka atak onəm pa kpaktak, kakul onəm fe pa uponzhi ka nyə́ng kakul ayen wò ununggwan.
3 Oshozha mwom kang i táng ìtong nda va ta wa oshozha va mmá ri ká ìkum kang iwuswa nəm oza kà ntáng ìtong á.
4 Uponzhi gún asal awu wò kang i yə́ng pa gbáŋggbáŋg, i là kà pa, <<Àyen mi uAbsalom, áAbsalom, áyen mi, áyen mi.>>
5 Te UJowap ga tar nzhi aponzhi kang à là á na pa, <<Nda ta u na iwuswa ôshozha ɓu chit. Oza mà kam ishi irirì ɓu, ká irirì ovan ɓu ununggwan ká ochar, ká ochar ɓu, ká ochar va mí nak ka ashe nzhi pa kùk.
6 U maŋ unəm uga nkpang ɓu wà, onəm va maŋ ɓu ǹnyi te, u yang oza. Nda ta u nyám chit mbang pa, onəm oga mpyal oshozha ɓu, ká onəm va ka vəng oza, a sat iyaŋ iro ka mpyal ɓu kaŋ. N ya chit pa ka chəchàng ká ɓu, ká yà pa uAbsalom uwa yà ká iriri kang mmayi te ká kú pa kpaktak.
7 Ǹyangmata wong fa na u kam irəng ônəm ɓu. A yà pa ɓu wong ɓu fa kaŋ te, n sóng anung ká uYawe, unəm uro i yà ká ntəm nzəng ká ɓu ká izwam va ta kaŋ. Nva ta i ga mɓáng i ji oga iyaŋ va ji ka ya ɓu ká ivanzaŋ ɓu ɓa chu nda va ta.>>
8 Te uPonzhi wong fa təm ka atak va mí ɓut kà ka anung asal ìtong. Awalang va mmá là ônəm pa, <<Uponzhi uwa təm ka anung asal ìtong.>> Te, onənəm pa kpaktak ɓa atətak.
Ǹnyi te, oshozha oIsarila ka chəng chit ka ga oga nzhi oza.

UDawuda le aUrushelima

9 Onəm oga aIsarila pa kpaktak ka ndap izər ká izər oza pa, <<Uponzhi Dawuda wa kam ishi yi ka atak onəm ga nkpang yi oFilisti. Ǹyangmata te, uza chə́r chit, uza re mbin kakul aAbsalom.
10 Kang uAbsalom va i kyer na pa a ya uponzhi yi te, a kú chit ka atak ìkum. Iza nak kang na o là iyaŋ iro chit ka apal nle mɓa ká uponzhi kaŋ yà?>>
11 Oga nnap-nlà va ta oIsarila ka nlə́la tar achwang aPonzhi uDawuda te, uza re ǹre ga atak onəm oga nshì iyaŋ awop oma, uZadok ká uAbiyata pa mmá là oza pa oza a ɓəp onəmgbak oYahudi pa, <<Iza nak kang oza oma i yà oga nkur anung ka nlà nnap ngga nle ká uponzhi ka nzhizhi yà?

12 Mmawó na ogənang mi, izər ká nchèr mi. Iza nak kang mmawó na o tong onəm
oga nkur anung ka nle ká uponzhi ka nzhi yà?
13 O là ûAmasa pa, <Mmaɓu izər ká nchèr mi kat ɗò? Inan á nap-akwali ká mi, a yà pa
mmaɓu na uponzhi ìkum oshozha oIsarila ka anung aJowap kat á.> >>
14 Wantá na uDawuda gaɓan igwak onəm oga aYahudi yà wa igwak anəm pa uzəng.
Te oza re ǹre ûponzhi pa uza a le nzhi ka nkpaktak onəm va ka atətak á.
15 Te uponzhi ru asal nzhi uza ɓa chu anung aWang aUrdun.
Ǹyangmata te, onəm oga aYahuda ɓa aGilgal kakul pa na o gwang uponzhi, na o
kamshi na kà mpal aWang aUrdun.
16 UShimeyi uya aGera ununggwan ka akum ìjili aBenjamin ka aBahurim, ghan fa ga
nzəng ka onəm oga aYahuda kakul pa na o gwang uponzhi uDawuda.
17 Uza nzəng ká onəm ikalong pa izəng (1,000) ka akum ìjili aBenjamin, nzəng ká uZiba
uzwal aponzhi uShawulu, uva ka ovan pa ogbapchi aman pa tukun, ká okpari ìsəm pa
ìparəm, ozа ga aUrdun pa na o gwang uponzhi.
18 Oza paŋg awang pa na o paŋg onəm aponzhi, na o nəm iyam va á na uza ɗom á.
Awalang va uShimeyi uya aGera ununggwan pal te, a ɓa ru ka mpyal aponzhi,
19 uza là pa, <<M ɓa pá na n chal ɓu ka apal ishi iyam inga va n nəm á ɓu ka ilum va u
fa ka ashe aUrushelima. Kang wa kpan ka afu kat.
20 N nyinyi pa n nəm nnap-mɓáŋgɓaŋg á ɓu, nna nak te mmami na nfa ka ashe nzhi
aYusufu mpyal, m ɓa pa na n gwang ɓu aponzhi.>>
21 Te uAbishayi uya aZeruya là pa, <<A mal pa mmá gbal uShimeyi kakul uza pwat ɓu
uponzhi va uYawe gar á.>>
22 Ǹnyi te uDawuda na aman á na pa, <<Iza gwang mi ká wó yà, óvan aZeruya? O ɗom
pa o ɓa ká nɗaktak á mi ɗò? Mmami na uPonzhi oIsarila ǹyangmata, kakul nva ta te,
unəm uro yà mi gbal ka ashe aIsarila nda ata kat.>>
23 Te uponzhi là ûShimeyi pa, <<N sóng anung á ɓu pa mi gbal ɓu kat.>>
24 Te uMefiboshet ukəka aShawulu aga nggwang uponzhi, uza nàl ashar wò kat, uza
wur asal awu wò kat, kang uza nàl ìlukwan wò kat kpa á ɓan ká ìlum va uponzhi re
aUrushelima ga chu ìlum va uza le ɓa ká ikángkáng.
25 Ka awalang va uMefiboshet wong ka aUrushelima ɓa chu atak aponzhi te, uponzhi
ɓəp na pa, <<ÁMefiboshet, iza nak kang u ga nzəng ká mi kat yà?>>
26 UMefiboshet na aman á na pa, <<Anəm uga nzhi mi, uponzhi, u nyinyi pa mmami
unəm ugurum. Awalang va n nlà ûzwal mi uZiba pa a ɓak nkongkong á mi ka apal
azhaki na n nkyen n ga nzəng ká uPonzhi te, uza lam mi, uza ga.
27 Te uZiba uzwal mi á lak ɑdin mi ka mpyal ɓu pa, n yang ka ǹyar nvaŋg ɓu. N nyi pa
mmaɓu wa aMaleka Inan, kakul nva ta te, nəm á mi iyam va u ya ma ká ɓu.
28 Kakul onəm oga ashe nzhi akəka mi pa kpaktak te, i nak chit pa ɓu gbaŋg yi ikú,
kaɗor nva ta te, u na ichumchum á mi ka ashe onəm va i ri iyam-nrì ka apal atebəl
nzəng ká ɓu. Te mi là iza uPonzhi lap yà?>>
29 Te uponzhi uDawuda là á na pa, <<Sang kang ɓu là pa yà, iyam va nlà chit te nna
pa, mmaɓu ká uZiba te, o kap mbin aShawulu.>>
30 Te uMefiboshet là á na pa, <<Mmá re á na pa chatchat, nva u le ká ikangkang te á
kur mi kur, aponzhi mi.>>
31 UBarzilayi unəm oga Gileyat uza fa ka aRogelim vang pa na o re uponzhi a pal
agwong awang aUrdun kang.
32 Uza unəm gbakgbak u va nəm izun chit ìsəm pa inanne, kang uza unəm ga idur pa
makmak. Uza uwa i na iyam-nrì uponzhi ilum va uponzhi wa ka yà ka aMahanayim.
33 Uponzhi là ûBarzilayi pa, <<Ba, i pal awang nzəng, na i ga aUrushelima. Mi nak ishi
ká ɓu ka ta.>>
34 Te uBarzilayi là ûponzhi pa, <<Mi nəm izun pa ipəchəng ta lap kang mi ga ntəm ká
ɓu ka aUrushelima yà?
35 Nda ata te, mmami ká ìzun ìsəm pa inanne. N nyi nvan iyam iɓáŋgɓaŋg ká
ichángchàng kat, kang mi fe nchàng iyam va mi ri ká iyam va mi wa lap kat kpa. Mi yà
ka nfe nchàng oga nnap nshi lap kat kpa. Mi ga nsat ìɗək á ɓu aponzhi.
36 Nkur pa n kam imwa ichumchum va ta ka awo ɓu kat. Iyam va mi nəm te, mi pal
agwong awang aUrdun ká ɓu pa ɗap chwat.
37 Te wa re mi na n le n ga ìtong mi na n kú ka ta, mmá li mi ka atak awap apo mi ká
unang mi. UKimham wa ta ukpari mi, uwa á ga nzəng ká ɓu, kang ɓu nəm iyam va á na
u ɗom á.>>
38 Uponzhi là pa, <<Mi ga nzəng ká uKimham, iyam va pa kpaktak u ɗom te, mi nəm á
na. Kang iyam va pa kap u ɗom ka atak mi te, mi nəm á ɓu.>>

39 Te nkpaktak onəm paŋ agwong aUrdun ká uponzhi. Ka nvaŋgva uponzhi má
njang uBarzilayi chit far nnap-nnənaŋ á na te, uBarzilayi le nzhi wò.
40 Awalang va uponzhi paŋ ga aGilgal te, uKimham paŋ nzəng ká na. Nkpaktak
oshozha oYahudi ká nkap iyəl oIsaŋrila ka ishimshe oza paŋ agwong awang nzəng ká
uponzhi kpa.
41 Te onəm oIsaŋrila ɓa atak aponzhi là á na pa, <<Sang kang ogənang yi oYahudi ɓa
yar ɓu pa ɗya ka onəm ɓu paŋ agwong ká ka nnyi yi kaŋt yà?>>
42 Onəm oga aYahudi na amaŋn pa, <<I nəm pa, kaŋkul uponzhi ugənang yi uga
ndatkulung. Yar sang kang nnap va ta i raŋm wó yà? Iza i ri ka atətak yà? Mwote o fe pa
uza na imwa iro a yi ɗa ɓo?>>
43 Onəm oIsaŋrila là onəm oga aYahudi pa, <<I kap wó nvaŋng pa ngbapchi ka atak
aponzhi uDawuda, á yar sang kang ó ɓak yi yà? Ká mmayi na nggəshi va ɓan là nnap
mɓa ká uponzhi kaɗi kaŋt ɗò?>>
Oza ga mpyal ka ndap izər, uva ta i là, uva cho i là. Ǹnyi te, nnap-nlà va oga aYahudi là
te á rwa ji nji oIsaŋrila ji.

20

USheba fa iyaŋmkak ká uDawuda
1 Ka ashe oga nra va ta te, unəm ulakchilakchi uro uwa ka yà aɗiɗin pa uSheba uya
aBikri ununggwan ka akum ìjìli aBenjamin. Uza ɓur agbəshi pa,
<<I yà ká iyaŋmkup iro ká ashe aDawuda kaŋt,
i yà ká iyaŋmkup iro ka ashe aya aJese kaŋt,
udanggo á le aghal wò óIsaŋrila.>>
2 Onəm oIsaŋrila le ká uDawuda re oza yar nvaŋng aSheba uya aBikri ununggwan. Ǹnyi
te, onəm oga aYahudi sat ka ngbák aponzhi oza, kang oza ga nzəng ká na, ɓan ka awang
aUrdun, ga chu aUrushelima.
3 UDawuda ɓa chu nzhi wò ka aUrushelima te, uza wur ochar va mí nak ka ashe nzhi
pa kùk pa ogbapchi va uza ka re pa apángchí nzhi wò. Uza nak oza ka nzhi nro paɗi,
kang uza nak pa mmá pángchí oza. Uza ga mpyal ká mmwa nɗaktak ôzə, ǹnyi te, á ga
atak nra ka oza lap kaŋt. Mmá re oza ka ta ga chu ilum ikú oza. Oza təm wa ochar
okpələng.
4 Te uponzhi là ûAmasa pa, <<Wor onəm oga aYahudi á mi ka ashe nra pa nshatɗing,
mmaɓu te wa ɓa kpa.>>
5 Te uAmasa fa ga pa na o ɓut onəm oYahudi, kang nra va mmá na á na pa nshatɗing
te ga watar u wa ɓa chit kaŋt.
6 Te uDawuda là ûAbishayi pa, <<USheba uya aBikri ununggwan i ga nna mɓək anung
á yi i ji nji aAbsalom ji. Wong pa kəlak ka onəm mi na u wa nvəvaŋng, le kang uza a ram
ìtong iga akamsəlang a bwam kà kaŋt.>>
7 Te onəm aJowap ká oKeriti ká oPeleti nzəng ká oshozha va i pángchí uponzhi, oza fa
re aUrushelima na o ɓak uSheba uya aBikri ununggwan.
8 Oza ɓa chu inang ipang va ka aGibiyon te, uAmasa fa gwang oza. UJowap te u wa ká
ìlukwan oshozha ka izər, kang ka iyaŋm iga nkpan aɗəɗək te ìkpal i ya yà ká izəzər. Uza ka
ashe achen te, ìkpal va ta tutur fa ka ashe avakchi ru. Te uJowap kuchi yar ká awo apaŋm.
9 UJowap ɓəp uAmasa pa, <<Mmaɓu sang yà agənang mi?>> Te uJowap yichi awo ari
kpan uAmasa ká ka igyigyel na ô má njang á na.
10 UAmasa nyi pa uza ká ìkpal ka awo apaŋm kaŋt, te uJowap kyer na ká ìkpal va ta ka
afu, alyer zuk ka mbin, kang uAmasa kú, uJowap ɗak kyer mpəpar lap kaŋt. UJowap ká
ugənang wò uAbishayi re na ka ta, oza ga mpyal ka ngwa nvaŋng aSheba.
11 Uyenzaŋm ro ka ashe oshozha aJowap sat ka ngbaŋk akúm aAmasa kang á là pa,
<<Unəm va pa kap məmaŋn ká uJowap, ká unəm va pa kap ka nyar nvaŋng aDawuda te,
uza á yar nvaŋng aJowap.>>
12 Te uAmasa ra ka ashe nchèr ká ishimshe asaŋl. Unəm va pa kap i ɓa kang i ya na te, i
sat i dər. Nva ushozha va ta ya pa onəm i ɓa ka ta kang i tong te, uza dapchi akúm
aAmasa tar afəp ká, kang uza dang na ká ìlukwan.
13 Mmá dapchi akúm aAmasa le ka asaŋl te, nkpaktak onəm yar nvaŋng aJowap, na o
ɓak nvaŋng aSheba uya aBikri ununggwan.
14 USheba watar nkpaktak oga akum ìjìli oIsaŋrila ga chu aAbel-Bet-Maka, ká nkpaktak
nkap mbin oBikri. Oza ɓut, oza yar nvəvaŋng.

20:1 20.1 1 oPon 12.16; 2 Nnap Nshet 10.16

15 Nkpaktak onəm va nzəng ká uJowap, oza ɓa, gang uSheba ka ashe ìtong
aAbel-Bet-Maka. Oza ɓut mbin màl ikoksok ká akamsəlang ìtong va ta kang oza i ɗak pa
na o shin akamsəlang ìtong va ta.
16 Te uchar uga aghan ro ka ashe ìtong va ta là pa, <<O gwong achwang kà mi, o là
uJowap pa uza á ɓa ka ta na nlà nnap ká na.>>
17 UJowap ɓa datkulung ká uchar va ta te, uza ɓəp pa, <<Mmaɓu na uJowap ɗò?>>
Uza na aman pa, <<À, mmami na.>>
Uchar va ta là a na pa, <<Gwong achwang ka iyam va uzwal ɓu i là.>>
Te uza là pa, <<Mmami kà ngwong achwang kà ɓu.>>
18 Uchar va ta là pa, <<Ká mmatmat te, onəm i là pa, <Mmá a ga aAbel na mmá kam
ichən ka ta.> Te nnap va ta i kùr.
19 Mmami uzəngtəng ka ashe onəm ga nɗom ntəm ikangkang ka nvan nnandər ka
ashe oIsarila. Iza nak kang ɓu ɗom nshìn oga ìtong yi yà? U ɗom pa u shin itong va iji
aYawe ɗò?>>
20 UJowap na a man á na pa, <<Pa kat, mi yà ká nvyap kat te nzhì ìtong wó kat.
21 I yà ká nnəm pa kat. Mmami ka mmwo unəm uro aɗiɗin pa uSheba uya aBikri
ununggwan, va fa ka mbin ngga aɗuktum aEfrayim, va fa iyamkak ká uponzhi Dawuda.
A yà pa o ná na á mi te, mi re ìtong wó.>>
Te uchar va ta là ûJowap pa, <<Mí ga mmandar ishishi i fa à ɓu ka nsəm
akamsəlang.>>
22 Te uchar va ta ga atak onəm ká ichən inənan, kang oza gəl ishi aSheba uya aBikri
ununggwan, oza mandar ûJowap ka nsəm akamsəlang. Te uJowap ɓur agbəshi kang
onənəm re ìtong va ta. Udanggo le nzhi wò, ǹnyi te, uJowap le ga atak aponzhi ka
aUrushelima.

Onəm oga mpyal aDawuda
(2 aSam 8.15-18; 1 Nnap Nshet 18.14-17)
23 UJowap uwa uponzhi ìkum oshozha oIsarila pa kpaktak. UBenaya uya aJehoyada
ununggwan uwa unəm uga mpyal oKeriti ká oPeleti, oma onəm oga mpángchí nzhi
aponzhi.
24 UAdoniram uwa unəm uga mpyal onəm oga nnəm inok nkpak ka ashe mbin pa
kpaktak. UJehoshafat uya aAhilut ununggwan uwa unəm uga nlir nnap nshetshet
oponzhi.
25 USheva unəm uga nlìlir. UZadok ká uAbiyata onəm oga mpyal awop.
26 UIra unəm oga aJarit uwa ka ashe onəm oga mpyal awop aDawuda.

21

Mmá pyat akat ôGibiyon
1 Ka ashe nra va uDawuda ka nnəm iponzhi te, mmá nəm ayang pa makmak ìzun pa
ishatɗing ka anung ka anung. Kakul nva ta te, uDawuda mwo asal awu aYawe ka ipir
ayang va ta. Te uYawe là á na pa, <<Mmá kà mpyat akat nchèr va uShawulu ká nzhizhi
táng. Kakul uza gbáng oGibiyon.>>
2 Te uponzhi wór oGibiyon là nnap ká oza. OGibiyon pa te, akum ìjili oIsarila kat, oza
aɓo oAmori. OIsarila ka sóng anung ôza chit pa o gbáng oza kat. Ǹnyi te, uShawulu ɗak
pa o gbáng oza pa chatchat kakul ìkpar va uza ká ka apal oIsarila ká oYahudi.
3 UDawuda ɓəp oGibiyon pa, <<Iza mi nəm á wó yà? Ka nza asal mi ɗamshi inga va
mmá nəm á wó ta, na o far nnap-nnənan ka apal iyamkup aYawe yà?>>
4 Te onəm oga aGibiyon na aman á na pa, << I yà ká ichumchum iga nlà pa uShawulu
kat te, nzhizhi á na aazurfa kat te, azənariya á yi kakul nnap va ta kat. Kaɗi te, i yà ká
ichumchum iga ngbal unəm uro ka ashe oIsarila kat.>>
UDawuda ɓəp oza pa, <<Te, iza o ɗom pa n nəm á wó yà?>>
5 Te oza na a man ûPonzhi pa, <<Unəm va gbáng yi ta, uwa ɗom pa ká o nzhì yi na
kang i yà ká iyam iro ka ashe oIsarila kat te,
6 re mmá na ovəvan onunggwan á yi pa ofangshat, na i gbáng oza, i zong oza ka
mpyal aYawe ka aGibiyon, ìtong aShawulu, uponzhi va uYawe yàk.>>
Te uponzhi là pa, <<Mi ga nna oza á wó.>>
7 Ǹnyi te, kakul nsóng anung va ka ishimshe aDawuda ká uJonatan uya aShawulu
ununggwan ka mpyal aYawe te, uponzhi van uMefiboshet uya aJonatan ununggwan re.
8 Te uponzhi wur uArmoni ká uMefiboshet ovan aShawulu onunggwan pa oparəm,
ova uRizpa uya uAhiya mar á na, nzəng ká ovan aMerab uya uShawulu uchar pa
otukun ova uza mar ká uAdriyel uya aBarzilayi ununggwan unəm oga aMehola.

9 Te uDawuda na oza ka ashe awo oGibiyon, kang oGibiyon gbáng oza, zong oga akúm
oza ka apal ìkun ka apal aɗuktum aro ka mpyal aYawe. Nkpaktak oza pa ofangshat va ta
kú nzəng ka ashe nra va mmá ka ɓan mɓən ibəshi.
10 Te uRizpa uya aAhiya uchar, yar ìlukwan aryakryak kang à nàr ka apal aɗuktum va
ta. Á təm ka ta ka mɓan mɓən ibəshi ga chu nra va ivar pəng ka apal oga akúm va ta.
Uza man înyil ká alum pa a dok kat, kang ká ká izwam te, uza i man îzhe iga anyin pa á
dok oza kat.
11 Awalang va uDawuda fe iyam va uRizpa, uya aAhiya uchar, uchar va uShawulu
kam nak ka ashe nzhi pa kùk nəm te,
12 uDawuda ga atak onəm oga aJabesh-Gileyat, uza kam oga akup aShawulu ká iji
aJonatan uyəyen ununggwan. Kakul onəm oga Jabesh-Gileyat oma ka wur akúm
aShawulu ká uJonatan ká ayi ka agbagba aBet-Shan ká atak va oFilisti ka zong oza kà
nvangva oza gbáng oza ka aGilbowa.
13 UDawuda wur oga akup aShawulu, ká iji aJonatan, ká iji onəm oga ofangshat
ovəngva oGibiyon gbáng.
14 Te oza li akup aShawulu ká aji aJonatan ka ashe awap aKish upo aShawulu ka aZela
ka mbin aBenjamin, kang oza nəm nkpaktak oga iyam va uPonzhi là pa mmá nəm. Ka
nvang va ta te, Inan fe ayáng kakul mbin va ta.

Ìkum ká oFilisti
(1 Nnap Nshet 20.4-8)
15 Ka ilum sur ro te, ìkum fa ka ishimshe oFilisti ká oIsarila. UDawuda ká onəm wò fa
ga ìkum kà oFilisti, kang uza bəlak.
16 Te uIshbi-Benob uzəngtəng ka ashe oRefayim, onəm va oga agban, yar pa ô gbal
uDawuda. Uza kpan abár va iɗək achəcham akilo pa shatɗing ká aɓuɓo, kang uwa ká
ndokchi mpipe.
17 Ǹnyi te, uAbishayi uya aZeruya ununggwan ɓa kam ishishi pa kəlak, uza ləp uFilisti
va ta gbal. Te onəm aDawuda sóng anung á na pa, <<Bu yà ká nfa ngga ìkum ka yi lap
kat, le kang mmá gbal ɓu, izhan iponzhi oIsarila á kú kat.>>
18 Ka nvang va ta te, mmá lung ìkum iro kàɗi ká oFilisti ka aGob. Mmá kà nlung ìkum
te, uSibekayi unəm oga aHusha gbal uSaf uzəngtəng ka ashe akum ìjili agban onəm va.
19 Oza lung ìkum iro kàɗi ká oFilisti ka aGob. Te uElhanan uya aJayir ununggwan ka
aBet-Lehem gbal ugənang aGoliyat oga aGat, akun aɓəɓar mwal wa awo atum.
20 Mmá lung ìkum iro kàɗi ka aGat te, nkarɓàk nro uwa ka ta ká ifang pa ikpaɗing ka
nza awo ká ashar nggo. Pa kpaktak te, uza ká ifang ìsəm pa iparəm aman pa neding.
Uza fa ka akum ìjili agban onəm.
21 Uza dər oIsarila pa oza iyam iro kat. Te uJonatan uya agənang aDawuda uShimeya
fa gbal na.
22 OFilisti oga oneding va ta oza ka akum agban onəm ka aGat, kang uDawuda ka
onəm wò gbang oza.

22

Nnap-nshì igwan aDawuda
(Nnap Nsh 18.1-50)
1 Nnap-nshì va ta uDawuda shì ka nvangva uYawe kam ishishi ka ashe awo nkpaktak
onəm oga nkpang na, ká uShawulu.
2 Oga nnap-nshì va uza shì te nna ta pa,
<<UYawe uwa ìpang mi ká atak mbwam mi. Uwa unəm uga nkam ishi mi.
3 Inan mi uwa ìpang va mi bwam kà,
uza uwa ngwangwang mi, ká ikam iga nkamshi mi.
Uza uwa atak mbwam mi, uwa akamsəlang va mbwam mi,
uza wa i kpak mi, uwa unəm uga nkam ishi mi ka ashe awo onəm oga nyang mi.
4 Mi wór ka ashe aɗin aYawe uva kukur pa mmá na aɗəngchi á na,
kakul uza i kam ishi mi ka ashe awo okpa ìkum mi.

5 <<Kakul igum ndəng ngga ikú gang mi,
igum ndəng ngga nzhì onəm kà nnang i watar á mi ká ishi.
6 Asang awap chəp mi chit,
ajip ikú kpan mi chit.
7 Ka ashe mɓək anung mi te n wór uYawe,
n wór Inan mi.

Ka̱ ashe nzhi awuwop te, uza̱ fe achu mi,
uza̱ gwong achwang ka̱ ayáng mi.

8 <<Te apambin tan kang ayənggət,
mbang apaɓur tan kang ayənggət
ka̱kul uza̱ mən ìkum.
9 Ngu fa ka̱ mɓol alulur,
aɓələm apər asalsal fa ka̱ ashe atətam,
amor apər asalsal fa ka̱ ashe atətam.
10 Uza̱ kakchi apaɓur fər vang,
ká̱ ilulu ìkpárkpàr ka̱ avəng ashəshar.
11 Uza̱ kyen ka̱ apal aKerub uza̱ wong ka̱ pal,
mmá ya na ka̱ apal abasəm ayər.
12 Uza̱ gún ishi wò ká̱ atak akpárkpàr,
ká̱ ilulu ikpárkpàr iga iva̱r.
13 Ǹnyi te, aməlam fa ka̱ ashe ilulu va̱ ta,
amor apər fa ka̱ mpipyal.
14 UYawe ləp ìgɓarman ka̱ apaɓur,
mmá fe achu Anəm uga Ichumchum.
15 Uza̱ tat iwár wò kang à lyanshin okpa ìkum
uzá re ǹre ká̱ aməlam apər zangtal oza̱.
16 Mmá bol akum ìwa ka̱ gbagba,
kang mbang apambin mmá re ka̱ gbagba,
ka̱ atak nra̱n aYawe,
ka̱ atak nyi nkamkam va̱ fa ka̱ alulur.

17 <<Ka̱ apaɓur uYawe yichi awo yar mi ká̱,
uza̱ dapchi mi n fa ka̱ ashe oga ndəng ngbà̱nggbà̱ng.
18 Uza̱ fa ká̱ mi ka̱ ashe awo okpa ìkum mi okamkam,
ka̱ atak okpa ìkum mi va̱ kam ji mi ji.
19 Oza̱ ru mi ká̱ ilum ka̱ awalang va̱ mmami ka̱ ashe nɗaktak,
ǹnyi te, uYawe pángchí mi.
20 Uza̱ fa ká̱ mi ga ká̱ ka̱ atak va ikangkang kà̱,
uza̱ ka̱m ishi mi ka̱kul uza̱ fe nchang mi fe.

21 <<UYawe mwa mi ka̱ atak nnap-nnəm mi nnənà̱n,
uza̱ mwa mi ka̱kul awo mi yà ká̱ adak ka̱t.
22 Ka̱kul n kpak nnap-mpakpak aYawe,
n yà ká̱ mpat ka̱ atak nəm nnap-mɓáng̱ba̱ng Înan mi ka̱t.
23 N kpak oga nnap-mpakpakpakpak pa̱ kpaktak,
n re oga nnap-nkpakkpakkpakkpak chit ka̱t.
24 N yà ka̱ mpat nro ka̱ mpipyal ka̱t,
kang n kpak ishi mi ka̱ atak iya̱m inga.
25 UYawe mwa mi chit ka̱kul nnandər va̱ mmami ká̱,
ka̱kul mmami pa̱ satsat ka̱ mpipyal.

26 <<Ka̱ atak anəm uga nnandər te, u nyám ishi ɓu unəm uga nnandər,
ka̱ atak anəm va̱ pa̱ chak te, u nyám ishi ɓu unəm va pa̱ chak.
27 Ka̱ atak anəm va̱ yà ká̱ adak kat te, u nyám ishi ɓu pa̱ u yà ká̱ adak ka̱t,
ǹnyi te, ka̱ atak onəm onga te, u nyám ishi ɓu unəm uga ntan.
28 Ɓu ka̱m ishi onəm oga nyen ká̱ ishi,
ǹnyi te, ìwu ɓu ka̱ ndər onəm oga nrup ká̱ ishi pa̱ na u yen ká̱ oza̱.
29 ÁYawe, mmaɓu na atak tantàn mi,
uYawe ga̱ɓa̱n atak kpa̱rkpa̱r mi sat atak tantàn.
30 Nzəng ká̱ nka̱mshi ɓu te, mi nəm igwan nəm ká̱ ìdongkong oshozha,
ka̱ atak ichumchum aponzhi Inan mi te, mi gantal nza̱ akamsəlang nggo.

31 <<Inan pa te, asəsa̱l pa̱ zara̱ra̱.
Nnap-nləla təm chit wanta,
uza̱ ngwangwang ǹkpaktak onəm va̱ bwam ka̱ atətak á.
32 Uda Inan ká? UYawe uwa Inan byet.

Uda ìpang ga bwam yi yà? Inan yi uwa byet.
33 Inan uwa i na ikam a mi,
kang i nak asal mi i ga ikángkáng pa sham.
34 Uza nak ashar mi á yà wa ashar nkar,
uza nak mi n sat ka apal oga aɗuktum akúrkúr.
35 Uza ɗyáng ashar ìkum âwo mi,
awo mi i wul ìjang acham arəzang.
36 U na ngwangwang ngga kam ishi a mi,
ka atak nkamshi ɓu na n sat unəm uchumchum.
37 U nak mi ka asal va yà ká nlap ìfang kat,
le kang ashar mi a málkán kat.

38 <<N wà okpa ìkum mi n ga nzhì oza,
n sat kat ga chu awalang va oza zhì kang.
39 N zhì oza, n tung oza ka mbin ngwong mat oza,
oza tak ka avəng ashar mi.
40 U na ikam á mi kakul nlung ìkum,
u nak okpa ìkum mi ka avəng mi.
41 U nak okpa ìkum mi gaɓan chəng ka mpyal mi,
kang n zhì onəm va yang mi.
42 Oza yáng i ram nkamshi, ǹnyi te, unəm uro ya pa a kam ishi oza kat.
Oza wór uYawe, ǹnyi te, a man oza kat.
43 N tòng oza, oza yal lúkút wa mɓwang.
N kpà oza, kang n tòng oza wa aɓyer aga iwu asal.

44 <<U kam ishi mi chit ka atak onəm va fa iyamkak ká mi.
U nak mi n tal uponzhi ka apal ishi oɗyanəm, kang onəm va n nyi kat te, oza nyang ozwal mi chit ǹyangmata.>>
45 Oɗyanəm ɓa ɓəram á mi ka mpyal,
nva oza fe izər mi te, oza kpak nnap-nnəm á mi.
46 Ichəgwak ləp oza,
Oza fa ka atak mbwam oza ká ntán izər.

47 <<UYawe uwa yà ká ririrì. Nnap-nnənan a yà îpang mi.
Ichumchum sat iji Inan mi, ìpang iga kam ishi mi.>>
48 Uwa Inan uva i pyát akat á mi,
uva nak oɗyanəm ka avəng mi.
49 Uva fa ká mi ka ashe awo okpa ìkum mi.
U nak mi ka apal ishi onəm oga nkpang mi,
u kam ishi mi ka ashe awo anəm uga nsur ìgwak.
50 Kakul nva ta te mi shep ɓu ka ashe oɗyanəm.
Mi shì nnap ngga nshep aɗin ɓu.
51 <<Uza na igwan imakmak ûponzhi wò,
uza nyám mmán pa dəkər û nəm va uza gar,
ûDawuda ká akum ìjilijili mbyet.>>

23

Nnap-nlà aDawuda ngga nkur anung
1 Oga nnap-nlà aDawuda ngga nkur anung oma ta.
Oga nnap-nlà aDawuda uya aJese ununggwan,
nnap-nlà anəm va Inan rup ká na,
unəm va Inan aYakubu gar pa á yà uponzhi,
unəm oIsarila uga shì oga nnap-nshì nchángchàng. Á là pa.

2 <<ARuhu aYawe na nnap-nlà á mi pa n là,
nnap-nləla ka asap anung mi.>>
3 Inan oIsarila á là nnap,
Ìpang oIsarila á là á mi pa,
<<Unəm va kà nnəm iponzhi ka apal onəm ká nnandər,
uva kà nnəm iponzhi ká ayər Inan te,
4 uza wá atak aghánghan aga anung ìpin va i ɓa nzəng ká nfa alum,

a va yà ká ìlulu iro kà kaṭ,
wa atak aghanghan ka nvaŋg ìvar
a va i nak ìpəpa i fa ka mbin.>>
5 <<Nnandər, wa ǹna ta nzhi mi ka mpyal Inan kaṭ ɗò?
Kaḳul uza yar nsar nnap-nlà ngga mbyet ká mi,
nsar nnap-nlà va uza ɗaṃshi kang à yəl.
Nnandər, uza i nak mi myak,
ká nkpaktak iyaṃ va mmami ka nɗuɗom.
6 Ǹnyi te, mi swang nkpaktak onəm onga ka cho wa izú,
va mi wur ká awo kaṭ.
7 Unəm va pa káp i dok izú te,
ya uza i nəm inok ká iyaṃ wa acham kaṭ te akun aɓár.
Mí shì oza pa chatchat ká apər ka atak va oza ra kà.>>

Oshozha aDawuda oga ǹnyi ìkum
(1 Nnap Nshet 11.10-39)

8 Aɗin oshozha aDawuda oga ǹnyi ìkum oma ta.
Unəm uga nggəshi te, uJosheb-Bashebet unəm uga aTakemon, uwa unəm uga mpyal oshozha oga oshatɗing va. Uza yar aɓár te, a gbáŋg onəm ká ìgbaḷ pa ìnaŋnne ka awalang azəngtəng.
9 Uga nvəvaŋg ka ashe onəm oga oshatɗing va te uEleyazar uya aDodayi ununggwan ka akum aAhohi. Uwa yà nzəng ká uDawuda ká ilum va oza ɓák onəm oga aFilisti va ɓut kaḳul nlung ìkum. Te onəm oga aIsaŋrila chəng le nvaŋg,
10 ǹnyi te, uEleyazar sat gbáŋg oFilisti awo ga wom na kang à maṭ na kà nvachi ka izər ndokchi. UYawe na igwan pa makmak ka nda va ta. Oshozha va ka chəng te, a le ga atak aEleyazar kang oza ga wur iyaṃ iga ngwur ka atak ìkum.
11 Ka nvaŋg aEleyazar te, uShamma uya aAgi ununggwan unəm oHarar. Awalang va oFilisti ɓut ka atak aro va ìram iro va yə́l ká aso njiman kà. Te oIsaŋrila chəng oFilisti.
12 Ǹnyi te, uShamma sat ka ishimshe ìram va ta. Uza páŋgchí ìram va ta kang a gbáŋg oFilisti. UYawe na igwan imakmak.
13 Ka nda ro ka ashe awalang ngga mɓún iyaṃ te, onunggwan pa shatɗing ka ashe onunggwan ìsəm pa shatɗing oga ìkum fa ga atak aDawuda ka ashe agbaḳ aAdulam. Ka awalang ta te, oFilisti oma ləp apaḳ ka mbaŋndaṃ aRefayim.
14 Ka awalang va ta te uDawuda wa ka atak mbwam, kang ìdongkong oshozha oFilisti ǹnyi te, na ka yà ká aBet-Lehem.
15 Ndəng gbaḷ nəm uDawuda te, uza là pa, <<Unəm uro ka pa ndəng nkápkap ngga anung asaḷ ntar aBet-Lehem á mi ká na n wá.>>
16 Te oshozha oga ǹnyi ìkum oga shatɗing va ta kák ka ishimshe apaḳ oFilisti, pa ndəng ka anung asaḷ ga ntar aBet-Lehem, kang à ɓa ká ûDawuda. Ǹnyi te, uza yang ká ngwuwa. Ka ɗor ngwuwa te, uza tar ka mbin ka mpyal aYawe wa iyaṃ inana.
17 Uza là kà pa, <<UYawe á dang mi ká nnəm apir iyaṃ va ta, nna pa ngwa nchər onəm va ta ova yáp ká ìrirì oza á.>> Kaḳul nva ta te, uDawuda wa ndəng va ta kaṭ. Oga iyaṃ ichumchum va ta ovan nunggwan oga oshatɗing va ta nəm á.
18 UAbishayi uya aZeruya ugənang aJowap uwa unəm uga mpyal ôvan nunggwan oga ìsəm pa ishatɗing oga ǹnyi ìkum va*. Ka nda ro te, uza yar aɓár wò te, uza gbáŋg onəm ìgbaḷ pa ishatɗing. Wanta na uza nəm aɗin wa onəm oga ashatɗing va ta kpa.
19 Uza wa aɗiɗin dam maṭ ka ashe onəm oga shatɗing va ta. Kaḳul nva ta te, uza taḷ unəm uga mpyal oza, kap ka nva pa uza yà ka ashe oga oshatɗing va cho kaṭ.
20 Te uBenaya uya aJehoyada ununggwan, unəm oga aKapzeyel, unəm uga ǹnyi ìkum á nəm oga iyaṃ ichumchum. Uza gbáŋg onəm oMowap pa oparəm ova i lung ìkum wa ìlir á. Ka nda aro ka awalang va atak i rusok i pə̀ng ká aɗəɗal va mi wor pa asuno te, uza fə́r ga ashe ache aro, kang à gbaḷ ilir ka ta.
21 Uza gbaḷ m ɓa agbán anəm uro uga aMasar ro uva ká aɓár ka awo. UBenaya ǹnyi te, a ga atətak ká ìdari, kang uza ga vyat aɓár va ka awo anəm uga aMasar va ta kang a gbál na ká.
22 Oga iyaṃ va ta uBenaya uya aJehoyada ununggwan nəm, kang aɗiɗin dam wa aɗin onunggwan ìkum oga oshatɗing va.
23 Mmá shep na jì onəm oga ìsəm pa ishatɗing va ji, ǹnyi te uza chu oga oshatɗing va cho kaṭ. UDawuda nak na sat unəm uga mpyal onəm oga páŋgchí ikángkáng wò.

* **23:18 23.18** Oga nlir nro là ka ta pa onəm pa oshatɗing

24 Onəm va ta oma ka ashe onəm ìsəm pa ishatɗing va, oma,
uAsahel ugənang aJowap,
ká uElhanan uya aDodo ununggwan unəm uga aBet-Lehem,
25 ká uShamma
ká uELika onəm oga aHarot,
26 ká uHelez unəm oga aPalti,
ká uIra uya aIkesh ununggwan unəm oga aTekowa,
27 ká uAbiyezer unəm oga aAnatot,
ká uShibekayi unəm oga aHusha,
28 ká uZalmon unəm oga aAhohi,
ká uMaharayi unəm oga aNetofa,
29 ká uHelep uya aBayana ununggwan unəm oga aNetofa,
ká uItayi uya aRibayi ununggwan unəm oga aGibeya ka akum ìjili aBenjamin,
30 ká uBenaya unəm oga aPiraton,
ká uHidayi ka oga mbandam aGayash,
31 ká uAbi-Albon unəm oga aArbat,
ká uAzmavet unəm oga aBahurim,
32 ká uEliyaba unəm oga aShayalbon,
ká ovan aJashen onunggwan,
ká uJonatan,
33 ká uShamma unəm oga aHarar,
ká uAhiyam uya aSharar ununggwan, unəm oga aHarar,
34 ká uElifelet uya aAhasbayi ununggwan unəm oMakati,
ká uEliyam uya aAhitofel unəm oga aGilo,
35 ká uHezro unəm oga aKarmel,
ká uPayarayi unəm oArba,
36 ká uIgal uya aNatan ununggwan unəm oga aZoba,
ká uBani unəm oGat,
37 ká uZelek unəm oAmmon,
ká uNaharayi unəm oga aBeyerot, uwa unəm uga kpan iyam-wór ûJowap uya aZeruya ununggwan,
38 ká uIra,
ká uGarep onəm oga aItiri,
39 ká uUriya unəm oHiti.
Pa kpaktak te, oza ìsəm pa ishatɗing aman pa nfangshat.

24

UDawuda kung ìyəl oShozha
(1 Nnap Nshet 21.1-27)

1 Mmən ìkum aYawe wong kaɗi kakul oIsarila, kang uza nok uDawuda ka apal oza pa <<Ga, na u kung ìyəl oIsarila ká oga aYahudi.>>
2 Te uponzhi là ûJowap unəm uga mpyal ìkum oshozhashozha va nzəng ká na pa, <<Ga nzəng ká aɓo onəm oga mpyal ìkum ka ashe nkpaktak oga akum ìjili oIsarila, ɓan ka aDan, a ga chu aBeyersheba, na ó kung ìyəl onəm oga nlung ìkum na n nyi ìyəl oza.>>
3 Te uJowap na aman ûponzhi pa, <<Re uYawe, Inan ɓu a nak onəm oIsarila a myak nvang ìgbal a jí ngga ǹyangmata. Re iwu anəm uga nzhi mi, uponzhi á ya. Ǹnyi te, iza nak kang uponzhi i ɗom pa o nəm iyam wa iva ta yà?>>
4 Te nnap-nlà aponzhi á kar nji aJowap ká nji onəm oga mpyal oShozha. Te oza fa ka mpyal aponzhi ga nkung onəm oIsarila.
5 Kà nvang va oza pang awang aUrdun te, oza ləp apak ka nkwandal aArowa, ka ishimshe mbandam ìtong va ta, kang oza wòl asal awo aGat, ɓa ga chu aJazer.
6 Te oza lyam ga aGileyat ka mbin aTatim-Hodshi, kang oza ga aDan-Jayan, gaɓan gang aSidon.
7 Te oza ga chu aTaya va ká akamsəlang, ká nkpaktak itong oHivi, ká nji oKanana. Ka nkukur te, oza ga aBeyersheba ka nkwandal aYahuda.
8 Ka nvangva oza gbal ka nranggang ka ashe mbin pa chatchat te, oza le aUrushelima ka nvang ape pa fangzəngtəng ka nra ìsəm pa iparəm.
9 Te uJowap là ìyəl onunggwan va kur nlung ìkum chit ûponzhi. Ka aIsarila te, ìkalong ìgbal pa inanne (800,000), kang ka aYahuda te, ìkalong ìgbal pa itukun (500,000).
10 Ǹnyi te, ka nvangva uDawuda gbal ka nkung onəm chit pa kpaktak te, ìchəgwak ləp na, kang uza là ûYawe pa, <<N nəm nnap-mɓáŋgɓang á ɓu chit pa makmak ka atak

nkung onəm va n nkung ta. Ǹyangmata te, mmami ka nchál ɓu aYawe pa u yar mpat ûzwal ɓu, kakul n nəm mpərək mak byet.>>

11 UDawuda wong pa ó yendal ká ìpin te, uYawe là nnap chit ká uGat unəm uga nkam ǹre ka atak Inan, uwa ɗəkər i là ǹre Inan ûDawuda, pa,

12 <<Ga na u là uDawuda pa, <UYawe là pa ò na iyam á ɓu pa shatɗing na u yak pa izəng ka ashishe va mi nyám ntàn á ɓu ká.> >>

13 Te uGat ga atak aDawuda kang a là á na pa, <<U ɗom pa ayang á tar mbin ɓu ka apal izun pa ishatɗing ɗò? Kat te, ú nəm inok nchár ka mpyal okpa ìkum ɓu ka apal ape pa shatɗing? Kat te, u yak pa arwa aga ngbáng onəm á gang mbin ɓu ka apal nra pa nshatɗing ɗò? Ǹyangmata te, rəng nnap kà, na u na aman á mi va mi là uYawe va re mi.>>

14 Te uDawuda là ûGat pa, <<Mmami ka ashe nɗaktak imakmak. I kakap pa i tar awo aYawe, kakul uza unəm ga nrwa igwak. Ǹnyi te, kang uza re yi ka awo anəm kat.>>

15 Te, uYawe re ǹre ká arwa aga ngbáng onəm va ru ka mbin oIsarila, a ɓan ká ìpin va ta ɓa chu nkur ìlum va uYawe nak. Onəm ìkalong ìsəm pa ìfangshat (70,000) kú ɓan ka aDan ga chu aBeyersheba.

16 Awalang va umaleka aYawe yichi awo wò pa o zhì aUrushelima te, mɓək anung oza ga aɗor ûYawe kang uza là ûmaleka uga nzhì onəm pa, <<Akur chit, le ká awo ɓu.>>

Ka awalang va ta te, umaleka aYawe va ta ka atak-túm aArawuna unəm oJebusi.

17 UDawuda ya uMaleka uga nzhì onəm va te, uza là ûYawe pa, <<N nəm nnap-mɓángɓang, mmami na n nəm mpat, onəm ta te wa itam. Iza oza nəm kpa yà? N chal pa akwali ɓu á fər ka apal mi ká nzhi mi.>>

18 Kà ilum va ta te, uGat ɓa atak aDawuda kang a là á na pa, <<Ga na u me atak nshì iyam awop ûYawe ka atak-túm aArawuna unəm oJebusi.>>

19 Te uDawuda wong ga wà nva uYawe là ka atak aGat á.

20 Awalang va uArawuna dər kang à ya uponzhi ká onəm inunok kà mɓa atak wò te, uza fa kuchi ká asal iwu ka mbin ka mpyal aponzhi.

21 UArawuna là ûDawuda pa, <<Ririrì aponzhi agbàng. Iza ɓa ká uponzhi ka atak mi yà?>>

Te uDawuda na aman á na pa, <<M ɓa pa na n yáp atak-túm ɓu va ta, na n me atak nshì iyam awop ûYawe, na arwa ga ngbáng onəm va ta á sat.>>

22 Te uArawuna là ûDawuda pa, <<Re unəm uga nzhi mi, uponzhi, á wur iyam va pa káp uza ɗom na uza a nəm awop ká. Oga ina oma ta kakul iyam ipapa iga nshì, oga akun aga mpək iyam oma ta, ká akun aga nggantal ina ká ìshak kakul akún aga mmak apər.

23 Oga iyam va ta pa kpaktak aponzhi, mmami uArawuna n na á ɓu.>>

UArawuna là ûponzhi kpa pa, <<Re uYawe, Inan ɓu á kam iyam inana ɓu.>>

24 Ǹnyi te, uponzhi na aman uArawuna pa, <<O'o, mi yáp ká mbwai. Mi yà ka nná iyam inana nləfər ûYawe Inan mi ká iyam imwa kat.>> Te, uDawuda yáp atak-túm va ta, ká ina va ta ka nung aazurfa ashekel ìsəm pa ìtukun.

25 UDawuda me atak nshì iyam awop ûYawe ka ta. Uza yichi iyam inana iga nshì ká iga ntəm ikangkang. Nna chit te uYawe man afar kakul mbin ɗak, kang arwa-ɓángɓáng ngga ngbáng oIsarila va gəl.

Ezikyel

UEzikyel ya ichumchum aYawe ka ashe alár

1 Ka ashe ìzun iga ìsəm pa ishatɗing ka ape aga aneɗing ka nra ngga ntukun, nna ka n yà uzəngtəng ka ashe onəm va mmá wur ga izwal. Nna ka n yà datkulung ka awang aKebar, te apaɓur bol kang n ya oga alár ka atak Inan.
2 Ka ilum iga ìtukun ka ape va ta, ka nvaŋ ìzun iga ìtukun va na mmá kpán uponzhi uYehoyakin ga izwal ká,
3 te uYawe là nnap ká uEzikyel, unəm uga mpyal awop, uya aBuzi, ka mbin oKaldi, datkulung ka awang aKebar, kang awó Inan nna ka yà ka apal ishishi.
4 Kang n dər te n ya nyə̀r nkamkam i ɓa ka asal mpal ká inang ìlulu, ka apər asalsal kang aməlam gáng na, kang ka ishimshe apər va ta te, iyam iro i məlam wa acham aməlamməlam.
5 Kang ka ishimshe apər va ta te n ya iyam iga ririrì pa ineɗing wa anəmləbər,
6 nnyi te nza uzəngtəng oza nggo ká asal awu pa neɗing ká abasəm pa neɗing.
7 Oga ashar oza tong nzwang, kang ashe ashar oza wa ashe ashar iya ìna, i məlam wa acham va mmá gbəgbak.
8 Oza ka awo ka avəng abasəm oza aga aneɗing wa awo anəmləbər. Kang iyam iga ririrì iga ineɗing va ta ká asal awu pa neɗing kang ka abasəm pa neɗing nza uzəngtəng oza nggo,
9 oga abasəm oza dok awuwan. Nza uzəngtəng oza nggo chen nzwang, i gaɓaŋ kat a yà pa oza ɓàn achen á.
10 Oga iyam iga ririrì iga ineɗing va ta, ká asal awu anəm ka mpyal, ká asal awu ìlir ka awo ari, ká asal awu ìna ka awo apəram, ká asal awu nkumànggap ka asal nsəm nza uzəngtəng oza nggo.
11 Wa nnà ta, oga asal awu oza. Ko nza azəngtəng nggo ka abasəm pa parəm bol ɓa ga apal, nza azəngtəng nggo dok abasəm awan wò kà ngbak, kang aga aparəm gún izəzər.
12 Ko nza izəngtəng nggo i chen nzwang, i gaɓaŋ kat, i ga nkpaktak ngbak va aruhu ga ká oza kà.
13 Oga iyam iga ririrì va ta oza wanta, iyam iro wa amor apər kat te wa apər amalmal. I ga mpyal i le nvaŋ kang apəpər ghan aməlam i fa ka ashishe.
14 Kang oga iyam iga ririrì va ta i chəng i ga mpyal i le nvaŋ wa aməlam.
15 Nva n dər oga iyam iga ririrì va ta te, n ya oga ikan ajwar pa ineɗing dok mbin, ikan ajwar pa izəng ka ngbak nza iyam iga ririrì nggo.
16 Nkpaktak oga ikan ajwar aga aneɗing va ta fa izər, nza azəngtəng nggo mmá kpa məlam wa ipáng iga mbwai, kang ì ya ka nggo ka ikan ajwar ikak ka ashishe.
17 Nva oza səng te, nza azəngtəng nggo i səng i ga i gaɓaŋ kat i dər isu iga nneɗing va ta.
18 Oga alə̀gər akeke va ta rup kang a nəm ayər kang nkpaktak oga alə̀gər akeke aga aneɗing va ta iwú gang izər oza.
19 Nvangva oga iyam iga ririrì va ta i səng te, oga ikan ajwar va ta i səng nzəng ká oza. A yà pa oga iyam iga ririrì va ta i wong ka mbin te, oga ikan ajwar va ta i wong kpa.
20 Atak va aruhu səng te, oga iyam iga ririrì va ta i səng, kang oga ikan ajwar i səng nzəng ka oza, kakul aruhu oga iyam iga ririrì nna yà ka ashe oga ikan ajwar va ta.
21 A yà pa oga iyam iga ririrì va ta səng te, oga ikan ajwar va ta i səng kpa, kang a yà pa oza tong pa chək te oza i tong pa chək kpa, kang oga iyam iga ririrì va ta i wong ka mbin te oga ikan ajwar va ta i wong nzəng ka oza kpa. Kakul aruhu oga iyam iga ririrì va ta nna yà ka ashe oga ikan ajwar va ta.
22 Ka apal ishi oga iyam iga ririrì va ta te, iyam iro na yà fa izər ka igəlan a məlam wa adəɗal.
23 Ka avəng igəlan va ta, oga abasəm oza aga aparəm tong nzwang pa kwar i dok ava datkulung ka na, kang oza gún izər oza ka oga abasəm aga aparəm.
24 Kang oza səng te, n fe nnáp abasəm oza wa nnáp ndəng, wa nnáp aga Ichumchum, wa achen oshozha. A yà pa oza tong pa chək te oza i fəng ka oga abasəm oza.
25 Nva oza tong kang oza fəng ka oga abasəm oza te, icù vàng ka igəlan ka apal ishi oza.
26 Ka igəlan va ka apal ishi oza te, iyam iro nna yà wa itok iponzhi iva mmá nəm ka ìpang iro va mí wór pa asapir, a zam wa ndəng ìzər ivyau, kang iyam iro nna yà təm ka apal itok iponzhi va ta wa anəm.

27 Kang n ya iyaṃ va ɓàn ka asaḷ aɗəɗək ɓa ga apal te i məlam wa acham
aməlammələm va ka ashe apər. Iyaṃ va ɓàn ka aɗək vàng avəng te i sal wa apər, kang
nkpaktak izəzər gang ka atak aghanghan.
28 Wa agaṃpaḷ ka ashe ìlulu ka ilum va ivaṛ i pəng, te wa nnà ta aməlam va gáng na i
ghan atak.
Ichumchum aYawe wa nva mmá nyám ta. Ka nda va n ya te, n ru, n zəp ka afu, te n fe
ichu anəm uro i là nnap.

2

Awór aEzikyel

1 UYawe là á mi pa, <<Á ya anəm, wong taḷ ga akul na ń là nnap ká ɓu.>>
2 Kang nva uza ka nlà nnap ká mi te, aRuhu tar ka ashe mi a ghaṗ mi n wong ga akul,
te n fe na ka nlà nnap ká mi.
3 Te uza là á mi pa, <<Á ya anəm, mmami ka nre ɓu pa u ga atak onəm oIsaṛila, mbin
ngga nfa iyaṃkak, onəm ova fa iyaṃkak ká mi. Oza ká opo oza pak nnəm mpat á mi
chit a ɓa chu nda ata.
4 Onəm oga nkak ishi ka ntwat ìgwak. Mmami ka nre ɓu ka atak oza. Là oza pa, <Iyaṃ
va ta uNəm uga nzhi uYawe là.>
5 Mwote oza i fe, kaṭ te oza i fe kaṭ nggo, kaḳul oza onəm oga nfa iyaṃkak. Te oza i nyi
pa unəm uga nlà ìchu Inan uwa ka ashe oza.
6 Te mmaɓu, á ya anəm, kang wa ra ayər oza kaṭ, kaṭ te wa ra ayər nnap-nlà oza kaṭ,
káp ká nva pa oga izú, ka oga nkpakshi gáng ɓu ka ishimshe, kang mmaɓu ka ntəm
nzəng ká oga inyinyang á. Kang wa ra ayər nnap-nlà oza kaṭ, kaṭ te icìgwak a ləp ɓu
kaḳul ndər va oza i dər ɓu kaṭ, kaḳul oza onəm oga nfa iyaṃkak.
7 Ɓu là nnap-nlà mi ôza, mwote oza i fe, kaṭ te oza i fe kaṭ, kaḳul oza onəm oga nfa
iyaṃkak.
8 Te mmaɓu, á ya anəm, fe iyaṃ va mi là a ɓu, kang wa fa iyaṃkak wa njo onəm oga
nfa iyaṃkak va ta kaṭ. Bol anung ɓu na u ri iyaṃ va mi na a ɓu.>>
9 Kang n dər, te n ya mmá yichi awo á mi ka nlir ngga apal awa nchəndərchəndər.
10 Uza bol nlir ngga awa nchəndərchəndər va ta ka mpyal mi. Iyaṃ va mmá lir ka
ashe ká nsəm te nnap-nlà ngga aɗor, ka ayéng, kang ká nlak ìgwak.

3

1 Kang uza là á mi pa, <<Á ya anəm, ri iyaṃ va u ya ka mpyal ɓu. Ri nlir ngga apal
awa nchəndərchəndər va ta, te wa ga, là nnap ka onəm oIsaṛila.>>
2 Te m bol anung mi, kang uza na nlir ngga apal awa nchəndərchəndər á mi pa n ri.
3 Te uza là á mi pa, <<Á ya anəm, ri nlir ngga apal awa nchəndərchəndər va n na a ɓu
a, ri yəl afu ɓu ka.>> Te n ri kang a chàng ká mi ka anung wa mmàl irizhe.
4 Te uza là á mi pa, <<Á ya anəm, ga atak onəm oIsaṛila na u là nnap-nlà mi ôza.
5 Mmami ka nre ɓu ka atak onəm ova achu agafak ka atak ɓu kaṭ. N re ɓu ka atak
onəm oIsaṛila.
6 N re ɓu ka atak onəm ova achu oza i maṭ nlà kaṭ, ova nnap-nlà oza ɓu kpán ipipir kaṭ
á. Ká yà pa n re ɓu ka atak oza na te, oza ka fe ɓu fe.
7 Te onəm oIsaṛila i fe ɓu kaṭ, kaḳul oza ka nfe mi kaṭ, kaḳul oza onəm oga nkak ishi
ká ntwat ìgwak.
8 Dər, n nak asaḷ awu ɓu ká isu ɓu chit kám wa njo oza na kpa.
9 N nak isu ɓu chit kám wa ìpang, va kám jì ìpang ji. Kang wa ra ayər oza kaṭ, kaṭ te
icìgwak a ləp ɓu kaḳul ndər va oza i dər ɓu kaṭ, kaḳul oza onəm oga nfa iyaṃkak.>>
10 Uza là á mi kàɗi pa, <<Á ya anəm, fe pa dakdak ka achwang ɓu, te re nkpaktak
nnap-nlà mi a təm ka ashe ìgwak ɓu.
11 Nna chit te ga ka atak onəm ɓu va ka ashe izwal na u là ôza. <Iyaṃ va ta uNəm uga
nzhi uYawe là,> mwote oza i fe, kaṭ te oza i fe kaṭ nggo.>>
12 Te aRuhu ghaṗ mi n wong, kang n fe ìnang ìchu iro ka nsəm mi ka nlà pa, <<Re ìzhàn
aYawe a ya ashep ka atak ntəm wò.>>
13 Te n fe nnáp abasəm oga iyaṃ iga ririrì va i gbàk owan oza, ka nnáp oga ikan ajwar
va nna datkulung ka oga iyaṃ iga ririrì va ta, wa atak apyeppyep akamkam.
14 Te aRuhu ghaṗ mi n wong, kang a ga ká mi, te n ga ka nlak ìgwak, n fe nsusur ka
ashe aruhu mi, kang awo aYawe na yà kám ka apal ishi mi.
15 Te m ɓa ka atak onəm oga ngga izwal ka anung awang aKebar ka aTelabib. Kang n
təm ka ashe oza nra pa nfangshat, n lang iyaṃ va pa n là.

UEzikyel təm unəm uga mpángchí aIsaɾila

16 Ka nkur nra ngga nfangshat te, uYawe là nnap ká mi pa,

17 <<Á ya anəm, n nak ɓu chit unəm uga mpángchí nzhi aIsaɾila. Awalang va wa fe nnap-nlà ka anung mi te, wa na iwon ôza wa va u fe ka atak mi.

18 A yà pa n là ûnəm uga nnəm iyaɱ inga pa, <Nkpak ɓu kú,> kang mmaɓu nnyi te u won na ka apal ingənga na u kaɱshi iriɾiɾiɾi kaṭ, te unəm va ta a kú ka ashe inga wò, te mi ram nchìchər ka ashe awo ɓu.

19 A yà nnyi pa u won unəm won ka apal inga wò, kang a yáng ká nre inga wò kang uza kú ka ashe inga wò, te u fa ishi ɓu chit.

20 <<A yà pa unəm unənaɲ re nnəm iyaɱ inənaɲ, a le i nəm iyaɱ iɓáɲgɓaɲg, te mi nak iyaɱ iga nlèp ifang ka mpipyal, uza i kú. Uza i kú kaḳul nnap mɓáɲgɓaɲg wò, kaḳul pa u won na kaṭ, kang mi yà ká nrəng iyaɱ inənaɲ va uza nəm kaṭ. Te mi ram nchìchər ka ashe awo ɓu.

21 A yà nnyi pa u là ûnəm unənaɲ pa kang uza a nəm iyaɱ iɓáɲgɓaɲg kaṭ, kang uza nəm iyaɱ iɓáɲgɓaɲg kaṭ, te nkpak uza i lár, kaḳul uza fe iwon va ta fe, te u fa ishi ɓu chit.>>

22 Te awo aYawe nna yà ka apal ishi mi, kang uza là á mi pa, <<Wong ga agbagba cho, na n là nnap ká ɓu ka ta.>>

23 Te n wong, n ga, agbagba, kang n ya ìzhàn aYawe taḷ ka ta wa iva ka n ya ka anung awang aKebar á. Te n ru, n zəp ka afu.

24 Kang aRuhu vàng ka apal mi, a ghaɲ mi n taḷ ka apal ashar mi, te a là á mi pa, <<Ga, kuk ishi ɓu ka ashe nzhi ɓu.

25 Á ya anəm, mí ran ɓu ka oga asang le kang wa atar ashe onəm kaṭ.

26 Te mi nak aɓələm ɓu i ɓal ka aɗángɗang ɓu, na nlà nnap a maṭ ɓu, le kang wa raɲ ka oza, kaḳul oza onəm oga nfa iyaɱkak.

27 Awalang va mi là nnap ká ɓu te, mi bol anung a ɓu, te ɓu là ôza pa, <Iyaɱ va ta uNəm uga nzhi uYawe là.> Unəm va i fe te uza a fe, unəm va nnyi i yáng ka nfife te uza a yáng, kaḳul oza onəm oga nfa iyaɱkak.

4

Iyaɱ va ta i yà nnyám ìpir nnàp aUrushelima

1 <<Á ya anəm, yar amè aɓitɓit nak ka mpyal ɓu, na u cha alaḳaɲ ìtong aUrushelima ka apəpal.

2 Te nyám asaḷ va mmá gáng ìtong va ta ka ìkum, me akamsəlang a gáng na, kang ɓu ɓut mbín ì gáng na. Te pak apak, pak oga anung akun kaḳul nshin akamsəlang va ma kuk ishishi ka acham á gáng ìtong va ta.

3 Te yar asu acham nak na wa akamsəlang acham ka ishimshe ɓu ká ìtong aUrushelima. Kang ɓu gaɓaɲ asaḷ awu ɓu ka isusu, kang i taḷ na mmá gáng ká ìkum, te ɓu gáng na ká ìkum. Nva ta i yà nnyám ìpir nnàp ôIsaɾila.

4 <<Ka nvaɲg va ta te, ra ka awo apaɱ ɓu, kang mi nak nnap mɓáɲgɓaɲg oIsaɾila ka apal ɓu. Ɓu yar nnap mɓáɲgɓaɲg oza ka apal mmak nra va u ra ka á.

5 Kaḳul n nak oga nra a ɓu chit igbaḷ pa ishatɗing ka ìsəm pa ifangzəngtəng, a mal ka nra izun iga idumdùm nnap mɓáɲgɓaɲg oza. Ka asaḷ va ta ɓu yar nsur idumdùm onəm oIsaɾila ká.

6 <<Ka nvaɲgva u yəl oga nra va ta te, ɓu le ɓu ra kàɗì ngga mparəm ka awo ari ɓu, nra ìsəm pa ineɗing kaḳul na u yar nsur nnap mɓáɲgɓaɲg oYahudi. Nra pa nzəng kaḳul ìzun pa izəng.

7 Te gaɓaɲ asaḷ awu ɓu á dər aUrushelima va mmá gáng ká ìkum, te ghaɲ awo ìkum ka apal, kang ɓu na iwon á na ka apal iyaɱ va i ga nfa.

8 Mi ga mpak ɓu ka oga asang le kang wa gaɓaɲ ngbaḳ ata kaṭ te nva cho kaṭ, i ga i chu nkùr nra va u gáng na ká ìkum kang.

9 <<Yar izangzəng, ka ibəshi, ka aso, ka aso asoya, ka imar, ka apil, nak oza ka ashe ìɗeri kang ɓu kpaḳ ɓu pák iyaɱ-nrì ka. Iyaɱ va ta ɓu ri ka ashe nra ngga igbaḷ pa ishatɗing ka ìsəm pa ifangzəngtəng va ɓu nəm á.

10 Màl na a yà dakdak ka nnəm ǹya nzənkəng kang ɓu ri ka apal awalang va mmá nak á.

11 Tok ndəng ka ashe agudu pa aparəm kang ɓu wa ka apal awalang va mmá nak á.

12 Ɓu màḳ apər ka aməng anəmləbər awomwom, te wàng nzəngkəng ibəshi ka ashishe na u ri ka iwu nggatək.>>

13 UYawe là pa, <<Wa nnà te, onəm oIsaɾila i ri nzəngkəng oza ngga nnəm ajan, ka ashe mbín va mi lyangshin oza kà.>>

14 Te n là pa, <<O'o, aNəm uga nzhi uYawe, nna n vyap ishi mi chit nda nro kat. Bàn ka ngwong mi uyen a ɓa achu nda va ta te, nna n ri izhé ikúkù iro chit kat, kat te izhé va izhé iga anyin gbal kat. Izhé imwánmwan iro ya atar anung mi chit kat.>>
15 Te uza là á mi pa, <<Dər, n nak aməng ina a ɓu chit kaɗor aməng anəmləbər na ú wang nzəngkəng ɓu kà.>>
16 Te uza là á mi pa, << Á ya anəm, mi ga nnak iyam-nrì i kùn ka aUrushelima, nzəngkəng pa ɗap mí ma kang mí ri ka ashe ayər. Ndəng pa ɗap mí tok kang mí wá ka nggam.
17 Kakul nlang iyam-nrì ka ndəng nwa te, oza i dər izər, i fa ka igwak, i pak inok nkú pa shìriri kakul mpat oza.

5

UEzikyel kpat ishi wò

1 <<Á ya anəm, yar ndokchi nriri, nəm inok ka wa ikpalshi na u kpat ishi, ká nggyer ɓu kà. Te mal iɗək akpap va ta ka apal iyam iga mmàl iɗək na u kap na nzhi pa nshatɗing.
2 Te wa shì nkap ngga nzəng ka apər ka ishimshe ìtong, ka ilum va nggáng ìtong ká ìkum a kúr chit á. Le te wa yar nkap ngga mparəm zal ka ìtong kang ɓu nyat ka ndokchi. Aɓo nkap ngga nshatɗing te, lyangshin a ga ka ashe ayár, kang mmami nnyi te mi tur ndokchi ka apal oza.
3 Te wa le ka akpap pa ɗap na u ran oza ka aranchwang ìlukwan ɓu.
4 Kang kàɗi te, wa kpak akpap aro pa ɗàpfinyàng nak oza ka ashe apər a pwak. Ka ta na apər i mal ka nzhi oIsarila pa kpaktak.>>
5 Iyam va ta uNəm uga nzhi uYawe là. <<aUrushelima na ta. M pak na chit ka ishimshe apambin, kang nkpaktak mbín nro gáng na.
6 Te aUrushelima fa iyamkak ka apal oga nnap mpakpak mi, uza nyám pa ò ɓang ò ji mbín nro ji, kang ò kákshi ò ji mbín va ji gáng wò pa kpaktak. Uza yáng ka nkpak oga nnap mpakpak mi, ka oga nnap nkpakkpak mi.
7 <<Kakul nva ta te, iyam va ta uNəm uga nzhi uYawe là. U mat ká irishi u ji oga aɓoshi mbín va ji gáng ɓu, u kpak oga nnap mpakpak mi, kat te oga nnap nkpakkpak mi kat. Kaɗor nva ta te, u le ɓu kpak oga nnap nkpakkpak oga nkpaktak mbin va gáng ɓu.
8 <<Iyam va ta uNəm uga nzhi uYawe là. Te ǹyangmata mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n tal unəm ikùm chit ka atak ɓu. Kang mi ga nnap-akwali a ɓu ka mpyal nkpaktak mbín.
9 Kakul nkpaktak oga ajan va u nəm te, mi ga nnəm a ɓu iyam va nna ka n nəm chit kat, kang ka nvəvang te, mi nəm apipir lap kat.
10 Iyam va ta nna nak te opon i ga nri ovan oza, ovan nnyi te i ga nri opon oza. Kang mi nap akwali a ɓu, kang nkpaktak aɓo oro va i lár te mi lyangshin oza pa ɗongɗong ka oga atak.
11 <<Ká nnà te, mmami, uNəm uga nzhi uYawe, uga ririrì mi nyám ntàn a ɓu, kakul nva u vyap atak awop mi chit ka oga ichər ɓu, ka oga iyam iga ajan ɓu. Mi yà ká nkar ìgwak ka apal ɓu kat, mi yà ká ǹya nkun ɓu kat.
12 Nkap iyil onəm ɓu ngga nzəng i kú ka atak arwa ka ayang ka ashe ìtong. Nkap ngga mparəm onəm ɓu mí gbáng ka ndokchi ka nsəm ìtong. Kang nkap ngga nshatɗing nnyi te, mi lyangshin oza pa ɗongɗong ka oga atak, kang mi tur ndokchi ka apal oza.
13 <<Nna chit te, nfəl ìgwak mi i rusok ɗak, kang mmən ìkum mi ka apal oza i sakam, te izər mi i fən. Kang oza i nyi pa mmami uYawe ka n là nnap ka ashe ìgwak isursur, ka nvangva n nyám nram ìgwak mi chit ka apal oza á.
14 <<Mi nak ɓu tal agúng ká iyam iga ǹyilǹyil ka mpyal nkpaktak mbín va gáng ɓu, ka nkpaktak onəm oga nwatar.
15 Bu tal iyam iga mpwatmpwat, iyam iga nnap avyal, ká iyam iga nnəm ayər ka mpyal oga nkpaktak mbín va gáng ɓu. Iyam va ta i ya ɓu nvangva n nyám nram ìgwak mi chit ka apal ɓu ka atak nna idumdùm á. Mmami, uYawe n là.
16 Awalang va mi mang ɓu ka iwár mi ga ikú, ka ayang aga nzhì atak, mi mang pa á zhì ɓu. Mi ɓa ka ayang aga nnəm ayər ka apal ɓu, kang mi gəl asal iyam-nrì ɓu.
17 Mi re nrè ka ayang ká izhé iga anyin ka apal ishi ɓu, kang oza i zhì ovan ɓu. Arwa aɓángɓang ka ntar nchər i yà ka apal ɓu, kang mi ɓa ka ndokchi ka apal ɓu. Mmami, uYawe n là.>>

6

Nlà anung ka apal oga aBam aIsarila

1 UYawe là nnap ká mi pa,
2 <<Á ya anəm, gaɓaɲ asaḷ awu ɓu dər oga aɓam aIsaṛila ká, na u là anung ka apal oza,
3 là ôza pa, <Mmawo oga aɓam oIsaṛila, ó fe nnap-nlà aNəm uga nzhi uYawe, iyaṃ va ta uNəm uga nzhi uYawe là ka apal oga aɓam ka oga aɗuktum, ka oga awangsang, ka oga awanggang. Mmami ka mɓa ka ndokchi ka apal wó mi chwan oga atak awop wó.
4 Oga atak nshì iyaṃ awop wó i chwan, kang oga atak awop aga nshì nturari wó i tong agúng. Mi gbáng onəm ɓu ka mpyal oga ichər oza.
5 Mi nak oga akúm onəm oIsaṛila ka mpyal oga ichər oza, kang mi lyangshin nkpaktak oga akup wó i gáng oga atak nshì iyaṃ awop wó.
6 Nkpaktak oga atak va ó ra ka, ka oga itong, ka oga atak awop wó i təm agúng. Te oga atak nshì iyaṃ awop wó i vyap, oga ichər wó, ka oga atak nshì iyaṃ awop inəngnəng wó mi chwan oza. Kang nkpaktak iyaṃ va ó nəm te i shin.
7 Kang ova mí gbáng i tak ka ashe wo, nna chit te ó nyi ɗak pa mmami na uYawe.
8 << <Káp ká nnà te, mi gar oro ka ashe wó ká irirì, kang oro va ka ashe wó ndokchi i pat oza te mí lyangshin oza ka ashe onəm ka mbín.
9 Te oro va ka ashe wó lár te, oza i rəng mi ka ashe mbín va oza ga izwal kà. Ka asaḷ va ìgwak mi lak kaḳul igwák oza iga nɗòm nnəm mmai kap ká mi chit, kang oza ɗòm ichər oza ji mi ji. Kang oza i nəm ajan ishi oza kaḳul iyaṃ iɓángɓaŋg va oza nəm.
10 Kang oza i nyi pa mmami na uYawe, ka anung mwang kang n là nnap mɓa ka mɓək anung va ta ka apal ishi oza kaṭ.
11 << <UNəm uga nzhi uYawe là pa, Ləp awo ɓu, tongchi ashar ɓu, kang ɓu là pa, <<Iyaṃ iga nvang mbəl,>> kaḳul nkpaktak iyaṃ iga nnəm ajan va onəm oIsaṛila nəm, te ndokchi, ka ayang, ka arwa aɓángɓaŋg i gbáng oza.
12 Unəm va gbəgbaŋg te, arwa aɓángɓaŋg i gbaḷ na, unəm va pa dat te, ndokchi i gbaḷ na, kang unəm va lár te, ayang i gbaḷ na. Ka asaḷ va ta mi nyám mmən ìkum mi ka apal oza.
13 Te oza i nyi pa mmami na uYawe, ka nvaŋgva oga akúm oza i ra nzəng ka oga ichər oza, gáng atak nshì iyaṃ awop oza ka nza aɗuktum nggo, ka apal nza aɓam nggo, ka avəng nza ikún ikpárkpàr nggo, ka avəng nza ichir iga azang nggo, ka atak va pa kpaktak oza yichi nturari nnángnəng nchángchàng oga ichər oza á.
14 Kang mi nyám ichumchum ka apal oza, mi nak nkpaktak atak ntəm oza i taḷ atak alakchi ɓàn ka nzam mmaləng i ga i chu aDipla. Te oza i nyi pa mmami na uYawe.> >>

7

Nkukur dat chit

1 Te uYawe là nnap ká mi pa,
2 <<Á ya anəm, iyaṃ va ta uNəm uga nzhi uYawe là mɓin oIsaṛila, nkùr ɓa chit ka apal oga nggulyanggu ngga nneɗing ngga mbin va ta.
3 Ǹyangmata te, nkùr ɓu datkulung chit, mi nyám mmən ìkum mi ka apal ɓu, mi nap akwali a ɓu ka apal nnap nnəm ɓu, mi mwa ɓu kaḳul nnap nnəm ɓu ngga nnəm ajan.
4 Mi dər ɓu ka nkun kaṭ, mi nyám nrwa ìgwak a ɓu kaṭ, mi pà akwali a ɓu kaḳul nnap nnəm ɓu, kang ɓu ɓək anung kaḳul nnap nnəm ɓu ngga ajan. Nna chit te ɓu nyi ɗak pa mmami na uYawe.
5 <<Iyaṃ va ta uNəm uga nzhi uYawe là pa, <Nɗaktak ka apal nɗaktak. Dər, nna i ɓa ta.
6 Nkukur chu chit, a chu chit, a yendaḷ chit ka apal ɓu, dər, a nəm chit.
7 Njuwó ya wó chit, mmawó onəm ga mbin va ta. Awalang nəm chit, ilum rwam chit, ilum iga nzwar atak, iga nchang ìgwak ká nnap-nshì ka apal oga aɓam kaṭ.
8 Ǹyangmata mi nyám nlak ìgwak mi ka apal wó nzəng ká nlak awalang kaṭ, mi nyám nfə́l ìgwak mi ka apal wó, mi pà akwali a wó kaḳul nkpaktak iyaṃ wó iga nnəm ajan.
9 Mi dər ɓu ká nkun kaṭ, mi nyám nrwa ìgwak a ɓu kaṭ. Mi pà akwali a ɓu, kang ɓu ɓək anung kaḳul nnap nnəm ɓu ngga ajan. Nna chit te ɓu nyi ɗak pa mmami na uYawe va ka n na idumdùm a ɓu.
10 << <Ìlum chu chit, á lak ka ɓu chit, ìgwong chak chit, nkak ishi tə́p chit.
11 Nnəm ifan ghak chit a nyáng ìdari iga nnəm inga. Unəm uro yà ka ashe onəm va ta i le kaṭ, ndur ka atak nsat oza i yà lap kaṭ.
12 Awalang nəm chit, ilum rwam chit, kang unəm uga ǹyáp iyaṃ a lan kaṭ, kang unəm uga ǹyáp ká iyaṃ a nyám nlak ìgwak kaṭ, kaḳul mmən ìkum mi ka apal nkpaktak nggatək.

13 Unəm uga ǹyáp ká iyaṃ i yà ka nle pa ô kaṃ iyaṃ va uza yáp ka chit kaṭ, a yà pa oza ma yà ká irirì á. Kaḳul alár va ta ka apal nkpaktak nggatək, i yà ka nggaɓaṇ kaṭ. Unəm uro yà uva ka ashe nnap mɓáṇgɓaṇg wò i lár kaṭ.

14 << <Oza ɓur agbəshi chit, kang oza gbar izər chit, ka nna te unəm uro ga ìkum kaṭ, kaḳul mmən ìkum mi ka apal nkpaktak nggatək.

15 Ndokchi ka agbai, kang arwa aɓáṇgɓaṇg ká ayang ka ashe. Unəm va ka ashe anyin te, ndokchi i gbaḷ na, unəm va nnyi ka ashe ìtong te, arwa aɓáṇgɓaṇg ká ayang i gbaḷ na.

16 Kang ovəngva nnyi a lár te i yà ka apal oga aɓam wa iləkpár iga abaṇdaṃ, nkpaktak oza i yáng, kaḳul nnap mɓáṇgɓaṇg oza.

17 Nkpaktak oga awo lang ìkaṃ, kang nkpaktak oga irəng rusok wa ndəng.

18 Oza mwak ilukwan iga ǹyáng ikú, ayər nəm oza, ìwuswa i yà ka nkpaktak asaḷ awú oza, kang ishi oza i təm igbatəng.

19 << <Oza swang aazurfa oza ka apal asaḷ, azənariya oza nnyi te i yà wa iyaṃ iga adak. Aazurfa oza ka azənariya oza i kaṃshi oza ka ilum mmən ikum aYawe kaṭ, a nəm ìkun ayang ôza kaṭ, a yəl afu ôza kaṭ. Kaḳul nna sat ìpang iga nləp ifang ka atak oza.

20 Mɓyen iyaṃ isham oza nak oza ka nngok, kang oza nəm oga alaḳaṇ ka oga ichə̀r iga nnəm ajan ká. Kaḳul nva ta te, mi nak iyaṃ isham va ta i yà iyaṃ iga adak ka atak oza.

21 Mi na oza i yà iyaṃ iga ngwur ka atak ìkum ka ashe awo onəmchən, a va onəm oɓáṇgɓaṇg ka apambin wur, kang oza i vyap oza.

22 Mi gaɓaṇ asaḷ nsəm ôza kang onəm oga nra anyimnyal i vyap Atak Ayáryər mi. Oza i táng ka ashishe i lak na.

23 << <Nəm nzwàr kaḳul mbin yəl chit ká ntar nchə̀r, kang ìtong yəl ká irishì.

24 Mi ɓa ka mbín va ɓaṇg ji i kaṃ nzhí oza. Mi nak nngok onəm oga ikàm i kùr, kang oga Atak Ayáryər oza i vyap.

25 Awalang va mɓək anung i ɓa te, oza i ram ikángkáng kang oza i ya kaṭ.

26 Nɗaktak ka apal nɗaktak, nfe pa ka apal nfe pa. Oza ram alár ka atak anəm uga nlà ìchu Inan, kang nnap mpakpak lar chit ka awo anəm uga mpyal awop, kang ichən i yà ka atak onəmgbak lap kaṭ.

27 UPonzhi i yáng ikú, uya aponzhi nnyi te i fa ká ìgwak. Awo onəm oga mbin va ta i tán. Mi pyát akəkat ôza i mal dakdak ká inok oza, kang mi nap akwali ôza wa nva oza nap ôro á. Te oza i nyi pa mmami na uYawe.> >>

8

Alár iyaṃ iga ajan va mí nəm ka aUrushelima

1 Ka nra ngga ntukun ka ashe ape aga akpaɗing ka ashe ìzun iga ìkpaɗing iga izwal, ka awalang va mmami ka nzhi mi, ka onəmgbak oga aYahudi ka ntəm ka mpyal mi, te awó aNəm uga nzhi uYawe vang ka apal mi.

2 N dər te n ya iyaṃ iro fa izər ká unəm. Ɓàn ka aɗək vang asaḷ avəng te a fa izər ká apər, kang ka aɗək ɓa ga apal te a ghan wa acham aməlammələm.

3 Te uza yichi iyaṃ wa awó kpán azhongkong ishi mi. Te aRuhu yar mi wong ká ka ishimshe mbin ka apaɓur ga ká mi ka aUrushelima ka ashe alár, ka anung asaḷ aga ntar aga ashe va dər asaḷ mpal, atak va alaḳaṇ aga nnok ìkpar təm kà.

4 Te n ya ìzhàn Inan oIsaṛila ka ta, wa alár va ka n ya ka ashe agbagba.

5 Uza là á mi pa, <<Á ya anəm, wong ká iwu ɓu, dər asaḷ mpal.>> Kang n wong ká iwu mi ka asaḷ mpal, te n ya alaḳaṇ aga ìkpar va ta ka anung asaḷ atak awop ka asaḷ mpal.

6 Te uza là á mi pa, <<Á ya anəm, u ya iyaṃ va ya oza ka nnənəm ɗò? Oga iyaṃ iga ajan va onəm oIsaṛila ka nnənəm pa na a ɓak mi n gbaṇg ka nzhi mi. Te ɓu ga ǹya oga iyaṃ iga ajan va ji va ta ji.>>

7 Te uza ga ká mi ka anung asaḷ agəlaṇ. N dər te n ya ache ka izər akamsəlang.

8 Te uza là á mi pa, <<Á ya anəm, ɓok izər akamsəlang va ta.>> Kang m ɓok izər akamsəlang te n ya anung asaḷ.

9 Te uza là á mi pa, <<Tar na u dər oga iyaṃ iga nnəm ajan va oza ka nnənəm ka ta.>>

10 N tar te n ya alaḳaṇ oga iyaṃ iga nkpàng ká afu, ká izhé iga ajan ká nkpaktak oga ichə̀r iga nzhi oIsaṛila gáng izər akamsəlang va ta.

11 Kang onəmgbak oIsaṛila ìsəm pa ifangshat oma yà tong kà mpyal oza. UJazaniya uya aShafan uwa yà taḷ ka ishimshe oza. Udanggo te uwa ká asu aga nshì njəng nchángchàng ka awo. Kang nggu njəng nnəngnəng nchángchàng va ta wong ga apal.

12 Te uza là á mi pa, <<Á ya anəm, u ya iyaṃ va ya onəmgbak oIsaṛila kà nnənəm ka ashe atak akpárkpàr ɗò? Udanggo ka ashe nzhi ìchər wò. Oza i là pa, <UYawe kà ǹya yi kaṭ, uYawe yáng chit ká mbin va ta.> >>

13 Uza là á mi kàɗi pa, <<Ɓu ga ǹya oga iyaɱ iga ajan va ji iva ta ji oza ka nnənəm.>>
14 Te uza ga ká mi ka anung asal aga asal mpal aga nzhi aYawe, kang n ya ochar təm ka ta ka ǹyə́ng ikú áTammut.
15 Te uza là á mi pa, <<Á ya anəm, u ya iyaɱ va ta ya ɗò? Kàɗi te ɓu ga ǹya oga iyaɱ iga ajan va ji iva ta ji.>>
16 Te uza ga ká mi ka agəlaɲ aga ashe aga nzhi aYawe. Kang ka anung asal aga ntar nzhi aYawe, ka ishimshe anung asal nzhi aYawe ka atak nshì iyaɱ awop, ka ta onəm ìsəm pa iparəm amaɲ pa tukun, oza na asal nsəm nzhi aYawe, kang oga asal awú oza ga asal nfa alum, oza i wop alum i dər asal nfa alum ká.
17 Te uza là á mi pa, <<Á ya anəm, u ya nva ta ya ɗò? A nyám ɗak pa ka nzhi oYahudi te, nnəm iyaɱ iga ajan a sat iyaɱ ro kat, oza yəl mbin va ta ká irishì, kang oza ka nnak ìgwak mi pa a làk ɗò? Dər, oza i shap alur oza ka mpyal mi.
18 Ká nnà te, mi nyám nlak ìgwak, mi re kat, mi nəm aɗor kat, káp ká ayə́ng oza ka chwang mi te, mi yà ká nfe oza kat.>>

9

Asal va mí ga ngbáng onəm oga nnəm mpat

1 Te n fe na ka nwór awór ká ichu pa gbángbáng, là pa, <<O səng o ɓa dat, mmawó onəm oga nnyám ntàn oga ítong va ta. Udanggo a yar iyaɱ abang wò ka awó.>>
2 Ka ta te onəm fa pa okpaɗing ka anung asal aga ndər asal mpal. Udanggo ká iyaɱ abang aga ngbal unəm ka awó. Kang unəm uro wa yà tal nzəng ka oza á pa ìlukwan alinin, nzəng ka iyaɱ iga nlir iyaɱ ka ngbak wò. Kang oza táng tong ka ngbak atak nshì iyaɱ awop aga acham arəzang.
3 Kang ìzhàn Inan oIsarila wong re atak ntəm wò ka apal akerup, á ga təm ka anung asal aga ntar nzhi Inan. Te uza wór unəm va pa ìlukwan alinin, uva ka iyaɱ iga nlir iyaɱ ka ngbak á.
4 Te uYawe là á na pa, <<Tar ka ashe ìtong aUrushelima, te nak iyaɱ iro iga nnyám nnap ka isu nkpaktak onəm va ka ǹyə́ng ka apal nɗaktak ka iyaɱ iga ajan va mmá ka nnənəm ka ashe ìtong va ta.>>
5 Te n fe uza là ôga okpaɗing pa, <<O wà nvəvaŋ, o táng ka ashe ìtong, o gbáng, kang o re kat, kang o nəm aɗor kat.
6 O gbáng onəmgbak, ka ovannzaɱ, ka ovan ɓyen, ka ovanɓwakan, ka ochar. Kang o dok onəm va ká iyaɱ iga nnyám nnap kat. Te o ɓàn ka ashe nzhi mi.>> Te oza ɓàn ka onəmgbak oga mpyal nzhi Inan.
7 Te uza là ôza pa, <<O vyap nzhi va ta, kang ó yəl agəlaɲ ka oga akúm. O ga.>> Te oza ga ɓàn ngbáng onəm ka ashe ìtong.
8 Nva oza ma ka ngbáng onəm, kang mmami na n re byet, te n ru n zəp ka afu, kang n yə́ng pa gbángbáng, n là pa, <<O'o aNəm uga nzhi uYawe, ɓu ga nzhì nkpaktak aɓo oIsarila, kakul nlak ìgwak ɓu ka apal aUrushelima ɗò?>>
9 Te uza là á mi pa, <<Nnap mɓángɓang oIsarila ka oYahudi mak chit. Ntar nchə̀r mak chit ka mbin, kang ìtong va ta yà ká nnandər lap kat. Kakul oza là pa, <UYawe kap ká mbin va ta chit, uYawe ka ǹya yi lap kat.>
10 Kakul nva ta te iwu mi i re kat, mi nəm aɗor kat, mi mwa akəkat ôza i mal ka nnap nnəm va oza nəm.>>
11 Te unəm va pa ìlukwan alinin ka iyaɱ iga nlir iyaɱ ka ngbak wò, le ɓa ka nnap-nlà pa, <<N nəm chit wa nva u là á mi.>>

10

Ìzhàn aPonzhinan kap ka nzhi Inan nchumchum

1 N dər igəlaɲ va ka apal ishi oga akerup, te n ya iyaɱ iro fa izər ka itok iponzhi iva mmá nəm ka ipáng asapir ka apal igəlaɲ.
2 Te uza là ûnəm va pa ìlukwan alinin pa, <<Ga ka ishimshe ikan ajwar va ka akum akerup, te yəl awo ɓu ka amor apər va ka ishimshe oga akerup, kang ɓu lyangshin ka apal ìtong va ta.>> Te uza ga kà iwu mi.
3 Te oga akerup oma ka tong ka ngbak ka asal nkwandal nzhi, awalang va unəm va ta tar. Te, ilulu gang agəlaɲ aga ashe.
4 Te ìzhàn aYawe wong ka atak oga akerup ga anung asal nzhi Inan, te ilulu gang nzhi, kang atak aghanghan aga ìzhàn aYawe gang agəlaɲ.
5 Te mmá fe nnáp alyang oga akerup va ta ka agəlaɲ aga agbai wa ichu Inan iChumchum awalang va uza i là nnap á.

6 Nva uza là ûnəm va pa ìlukwan alinin pa, <<Kpaḵ amor apər ka ishimshe oga ikan ajwar va ka ishimshe oga akerup,>> te uza ga sat ka ngbaḵ ikan ajwar iro.
7 Te akerup yichi awó wò ka ishimshe oga akerup ga ka atak apər va ka ishimshe oga akerup va ta, á kpaḵ apər va ta, a nak ka ashe awó anəm va pa ìlukwan alinin á. Te uza kaṃ kang à fa agbai.
8 Ka avəng oga alyang akerup va ta te, iyaṃ iro na yà wa awó anəm.
9 N dər te n ya oga ikan ajwar pa ineɗing ka ngbaḵ oga akerup va ta. Nza akerup nggo te nna yà ikan ajwar pa izəng ka ngbaḵ wò. Kang oga ikan ajwar va ta məlam wa apir ipáng iga mbwai.
10 Nkpaktak oza nfa izər oza iyaṃ zəngtəng, wa ikan ajwar ka ashe ikan ajwar.
11 Oza i wong nchen te, oza i chen ká nza ngbaḵ nggo, nkpak pa oza a gaɓaṇ kang kaṭ. Isu va pa kpaktak ikan ajwar iga mpyal i wòl, te aɓo aga aro i wòl ka ta na kpa, nkpak pa oza a gaɓaṇ kang kaṭ.
12 Iwú gang nkpaktak izər oza, ka asəm, ka awo, ka oga alyang oza, wa nva nkpaktak oga ikan ajwar aga aneɗing va ka á.
13 N fe mmá wór oga ikan ajwar va ta pa ikan ajwar nvivil.
14 Nza akerup nggo ka asaḷ awu pa neɗing. Asaḷ awu aga nggəshi te aji akerup, asaḷ awu aga aparəm te aji anəm, asaḷ awu aga ashatɗing te aji ìlir, asaḷ awu aga aneɗing nnyi te aji nkumànggạp.
15 Oga akerup va ta wong ka apal. Oza mà oga iyaṃ iga ririì pa ineɗing va ka n ya ka anung awang aKebar.
16 Awalang va oga akerup va ta i ga te, oga ikan ajwar va ta i ga nzəng ka oza. Awalang va oza i wong ka oga alyang pa na o wong ka mbin ô ga apal te, oga ikan ajwar va ta i re oza kaṭ.
17 Awalang va oza i tong pa kwák, te oga ikan ajwar va ta i tong pa kwák kpa. A yà pa oza wong ka apal, te oga ikan ajwar va ta i wong nzəng ka oza kpa, kaḵul aruhu iyaṃ iga ririì va ta nna yà ka ashe oga ikan ajwar va ta.
18 Te ìzhàn aYawe wong fa ka anung asaḷ aga nzhi Inan, a ɓa sat ka apal oga akerup va ta.
19 Kang oga akerup va ta ghap oga alyang oza, oza wong ka mbin, oza wong ga apal ka iwu mi, ka oga ikan ajwar kà ngbaḵ oza. Te oza ga tong ka anung asaḷ aga ndər nfa alum aga nzhi aYawe, kang ìzhàn Inan oIsaṛila na ka apal oza.
20 Oga iyaṃ iga ririì va ta ka n ya ka avəng Inan oIsaṛila ka anung awang aKebar, te n nyi pa oza oga akerup.
21 Nza uzəngtəng nggo ka asaḷ awu pa neɗing, ka alyang pa neɗing. Kang oga awó wa aji anəmləbər ka avəng oga alyang oza.
22 Kang asaḷ awu oza fa izər ka oga asaḷ awu va ka n ya ka anung awang aKebar. Nza uzəngtəng oza nggo kpán asaḷ nzwang.

11

Onəm oga mpyal obáṇgɓaṇg ka aUrushelima

1 Te aRuhu ghap mi ga apal, kang á ɓa ka mi ka anung asaḷ nzhi aYawe va dər asaḷ nfa alum. Te n ya onəm ìsəm pa iparəm amaṇ pa tukun ka anung asaḷ va ta. Kang n ya uYazaniya uya aZur, ka uPelatiya uya aBenaiya, onəm oga mpyal.
2 Te uza là á mi pa, <<Á ya anəm, onəm va ta oma onəm oga nggwal iyaṃ iɓáṇgɓaṇg, oma onəm oga nna ichən iɓáṇgɓaṇg ka ashe ìtong.
3 Ova là pa, <Awalang aga mme oga nzhi na achu chit kaṭ. Ìtong va ta ngbət, kang mmayi na izhé.>
4 Kaḵul nva ta te, là anung aɓáṇgɓaṇg ka apal oza, là anung á ya anəm.>>
5 Te aRuhu aYawe vang ka apal mi, kang á là á mi pa, ń là pa, <<Iyaṃ va ta uYawe á là, nrəng nnap wó na ta, mmawó onəm oIsaṛila. Kaḵul n nyi iyaṃ va nyi ka ashe igwák wó.
6 O gbáṇg nggatək chit ka ìtong va ta, kang o yəl oga asaḷ chit ka akúm.>>
7 <<Kaḵul nva ta te, uNəm uga nzhi uYawe là pa, oga akúm va ó pəl ka ashe ìtong va ta, te oma izhé va ta, kang ìtong va ta i yà ngbət, nnyi te mi ga nfa ka wó ka ashishe.
8 Ayər nəm wó kaḵul ndokchi, te mmami ka ngga mɓa ká ndokchi ka apal wó, uYawe uwà là.
9 Kang mi ga nfa ka wó ka ashe ìtong va ta, mi na wó ka awó onəmchən, mi pà akwali a wó.
10 Mí gbáng wó ka ndokchi. Kang mi pà akwali a wó ka aswari mbin oIsaṛila, nna chit te o nyi pa mmami na uYawe.

11 Ìtong va ta i yà ngbət a wó kat, mmawó nnyi te ó yà ka ǹyà izhé ka ashishe kat. Nnyi te mi pà akwali a wó ka aswari mbin oIsarila.
12 Te ó nyi ɗak pa mmami na uYawe, kakul ó kpak oga nnap mpakpak ka oga nnap nkpakkpak mi kat, kaɗor nva ta te ó kpak oga nnap nkpakkpak oga aɓoshi mbin va gáng wó á.>>
13 Ka awalang va mmami ka nlà nnap va i ga nfa te, uPelatiya uya aBenaiya kú. Te n ru, n zəp ka afu, n tul ayéng pa gbángbáng, n là pa, <<O'o aNəm uga nzhi uYawe, ɓu gbáng aɓo onəm oIsarila i kùr pa chatchat dò?>>

UYawe yar nsar nnap ôIsarila
14 Kang uYawe là nnap ká mi pa,
15 <<Á ya anəm, ogənang ɓu, ka onal ɓu, ka onəm ɓu, ka nkpaktak onəm ga nzhi oIsarila va kà ntəm ka ashe aUrushelima là pa,<Ó gbàng ká uYawe, mbin va ta mmá na mmayi.>
16 <<Kakul nva ta te, là pa, <UNəm uga nzhi uYawe là pa, káp ka nva pa n ga ka oza pa gbàngbàng ka ashe oga mbín kang n lyangshin oza ka ashe mbín nro te, ká nnà te na n tal ǹya nzhi Inan ka atak oza ka apal awalang pa ɗap ka ashe mbín va oza ga á.>
17 <<Kakul nva ta te, là pa, <UNəm uga nzhi uYawe là pa, mi ga mɓut wó ka ashe onəm ka mbín va n lyangshin wó kà, te mi na mbin oIsarila a wó.>
18 <<Ka awalang va oza i le ashe mbin va ta te, oza i fa ka nkpaktak iyam va nak mbin va ta vyap, ka nkpaktak iyam oga ajan va ka ashishe.
19 Kang mi na ìgwak ôza pa izəng, mi nak aRuhu apipye ka ashe oza. Mi tur ìgwak ìpáng ka ashe oza, te mi na ìgwak ilukutlukut ôza,
20 kakul na oza á kpak oga nnap mpakpak ka oga nnap nkpakkpak mi, oza á nəm inok ká. Oza i tong onəm mi, kang mi yà Inan oza.
21 Te oro va ìgwak oza gaɓan ga ka nnəm oga iyam iga adak ka ajan te, mi mwa akəkat ôza i mal dakdak ka nnap nnəm oza. UNəm uga nzhi uYawe à là.>>
22 Te oga akerup ghap oga alyang oza nzəng ka oga ikan ajwar va ka ngbak oza, kang ìzhàn Inan oIsarila iya yà ka apal oza.
23 Te ìzhàn aYawe wong fa re ìtong ga sat ka apal aɓam va ka gbai ìtong ka asal nfa alum.
24 Te aRuhu yar mi ka ashe alár, ɓa ká mi ka aKaldiya ka atak ozwal. Nna chit te alár va n ya te á kap ká mi.
25 Te n là ôzwal nkpaktak iyam va uYawe nyám á mi.

12

Nnyám ìpir nnap ká ngga izwal
1 UYawe là nnap ká mi pa,
2 <<Á ya anəm, mmaɓu ka ntəm ka ishimshe onəm oga nfa iyamkak, va ka iwú iga ǹya atak, ká nnà te oza i ya kat, oma ka achwang aga nfe nnap, ká nnà te oza fe kat, kakul oza onəm oga nfa iyamkak.
3 <<Kakul nva ta te, á ya anəm, ɗamshi iyam achen ɓu kakul ngga izwal, te ga ká alum ka ìwu oza. Ɓu ga wa azwal, ɓu re atak ɓu, ɓu ga atak ro ka ìwu oza, mwote aghan a ga oza, káp ka nva oza onəm oga nfa iyamkak.
4 Ɓu fa ka iyam achen ɓu ká alum kà ìwu oza, wa iyam achen aga ngga izwal, kang ɓu ga ká arurong kà ìwu oza, te ga wa ngga izwal.
5 Ɓu tul izər nzhi kà ìwu oza, te ɓu fa kà mɓuɓol.
6 Kà ìwu oza ɓu yar iyam achen, ɓu nak ka gar ɓu, ɓu ga ká ya atak kpàr chit. Ɓu gún asal awu ɓu, le kang wa ya mbin va ta kat, kakul n nak ɓu chit iyam iga nyám ìpir nnàp nîzhi aIsarila.>>
7 Te n nəm wa nva mmá là á mi. N fa ka iyam achen mi ká alum, wa iyam achen aga ngga izwal. Ka arurong te n tul izər nzhi ká awó mi. Te n fa ká atak akpárkpàr ka iyam achen mi ka agar ka ìwu oza.
8 Ká ìpin te uYawe là nnap ká mi pa,
9 <<Á ya anəm, nzhi àIsarila ngga nfa iyamkak ɓəp ɓu pa, <Iza ɓu nəm yà?>
10 <<Là ôza pa, uNəm uga nzhi uYawe là pa, <Nnap nlà va ta yar unəm uga mpyal aUrushelima ka nkpaktak onəm oIsarila va ka ashishe.>
11 Là ôza pa, <Mmami iyam iga nnyám ìpir nnap ka atak wó.>
<<Wa nva n nəm te, wa nnà ta mí nəm ka oza, oza i ga izwal.

12 Unəm uga mpyal uZedekiya va ka ashe oza te, i yar iyam achen wò, i nak ka agar wò, i fa ká atak akpárkpàr. Oza i tul izər akamsəlang á na i fa kà. Uza i gún asal awu wò, le kang uza á ya mbin va ta ká ìwu wò kat.
13 Mi mang icha mi á na, mi kpán na. Mi ga ka na ka aBabel, ka mbin oKaldi ka nna kpa te uza i ya mbin va ta kat, kang uza i ga nkú ka ta.
14 Mi lyangshin nkpaktak onəm oga nkamshishi ka nkpaktak oshozhashozha va gáng na ka ayár kà nza asal awu nggo. Mi tur ndokchi mi ɓak nvang oza.
15 <<Ka nvang va mi lyangshin oza ka ashe mbín ka apambin, te oza i nyi pa mmami na uYawe.
16 Te mi re ka ashe oza pa ɗap i lár ka atak ndokchi, ka ayang ka arwa abángɓang kakul na oza a pwa nkpaktak oga ajan va oza nəm ka ashe onəm, ka atak va oza ga kà. Te oza i nyi pa mmami na uYawe.>>
17 Te uYawe là nnap ká mi pa,
18 <<Á ya anəm, ri iyam-nrì ɓu ka ntán izər, wá ndəng ɓu ka nggam ka ayər.
19 Là ônəm oga mbin va ta pa, uNəm uga nzhi uYawe là pa,<Onəm oga aUrushelima ka mbin aIsarila, oza i ri iyam-nrì oza ka ntán izər, oza i wá ndəng oza ka ayər. Kang mbin oza i ra agúng, kakul irishì nkpaktak onəm oga ntəm ka ashishe.
20 Oga ítong va mmá ka ntəm ka ashishe, te i ra agúng, mbin va ta i təm atak alakchi. Te oza i nyi pa mmami na uYawe.> >>

Ntar achu va mmá nyinyi ka nnap-nlà nrwarwa

21 Te uYawe là nnap ka mi pa,
22 <<Á ya anəm, ntar achu va mí là ka ashe mbin aIsarila pa, <Oga nra ka ngga, kang alár aro yà yél kat, te iza yà?>
23 Là ôza pa, <UNəm uga nzhi uYawe là pa, ò ga nnak ntar achu va ta i kùr, kang mí là ntar achu va ta ka ashe aIsarila lap kat.> Là ôza pa oga nra rwam chit nva nza alár nggo i yél.
24 Kakul alár aga nlàm atak ká ivak i yà ka ashe nzhi aIsarila lap kat.
25 Kakul mmami, uYawe, mi ga nlà nnap, kang nnap-nlà va mi là te i ga nyél, i gbàng nvang kat. Ka ashe oga nra wó, á nzhi ngga nfa iyamkak, mi là kang mi nak i yél, mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là.>>
26 UYawe là nnap ká mi kàɗi pa,
27 <<Á ya anəm, dər, onəm oga aIsarila kà nlà pa, <Alár va uza kà nyiya te aga nra va nna ɓur nggbəgbàng ka mpyal, kà nlà iyam va i ga nfa nna nggbəgbàng.>
28 <<Kakul nva ta te là ôza pa, uNəm uga nzhi uYawe là pa, nnap-nlà wò nro yà i kali lap kat, iyam va ò là te i yél, uNəm uga nzhi uYawe à là.>>

13

Mmá vyap onəm oga nlà ìchu Inan oga akwam

1 Te uYawe là nnap ká mi pa,
2 <<Á ya anəm, là ìchu ka apal onəm oga nlà ichu Inan ka aIsarila, ova i là iyam va i ga nfa iga ìgwak oza. Là pa, <Ó fe nnap-nlà aYawe.
3 UYawe là pa, á lak ká wó chit, ônəm oga nlà ìchu Inan oga mpərək, ova i nəm nnap ngga ìgwak oza, ká nnà te oza ya alár aro kat.
4 Ólsarila, onəm oga nlà ichu Inan wó wa oga ncham ka ashe agúng alakchi.
5 Ó wong ó ga pa ó ɗamshi atak va akamsəlang shin kà kat, ó le ó me akamsəlang nzhi aIsarila kakul pa na á tal ka ashe nra ìkum ka ìlum aYawe kat.
6 Oza ya alár aga akwam, kang oza i vak ivak iga akwam, oza là pa, <<uYawe là pa,>> nnyi te uYawe à re oza kat, káp ká nnà te oza nak ìgwak pa nnap-nlà wó i ga nyél.
7 Alár aga akwam ó ya, kang ó nəm ivak iga akwam. Ó là pa, <<uYawe à là,>> kap ka nva pa mmami uYawe, n là kat á.
8 << <Iyam va ta uNəm uga nzhi uYawe là ôza. Á là pa, ó là nnap nlakchi, kang ó nəm ivak iga akwam. Kakul nva ta te, mi nəm ìkum ka wó, mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là.
9 Awó mi i ga nnəm ìkum ka onəm oga nlà ichu Inan ova i ya alár aga akwam, kang oza i nəm ivak iga akwam. Oza i yà ká ntəm ka ashe onəm mi kat, mí yà ká nlir oza ka ashe nlir nzhi aIsarila kat, oza i yà ká ntar ka ashe mbin aIsarila kat. Kang ó nyi pa mmami na uNəm uga nzhi uYawe.

10 << <Iyaɱ va ta i yà kaḵul oza zwar onəm mi chit, oza ka nlà pa, <<Ikángkáng,>> káp ka nva pa ikángkáng yà kaṭ, ka nvaŋg va onəm me akamsəlang akamkam kaṭ, te onəm oga nlà ichu Inan va ta i ɓə́l na ká ìpang ìləfər.
11 Là ônəm va ka ɓə́l akamsəlang va ta ká ìpang ìləfər pa i ga nshin. Mí ga mpəng ivaṛ ka aɗəɗal ka ǹyə̀r ivaṛ nkamkam i daṇ na i ru.
12 Kang ka awalang va akamsəlang va ta i shin, te onəm i là pa, <<Iza ya ìpang ìləfər va ó ɓə́l yà?>>
13 << <Kaḵul nva ta te mmami, uNəm uga nzhi uYawe n là pa, <<Ka ashe nraɱ ka nlak ìgwak mi, mi nak ǹyə̀r ivaṛ nkamkam ka aɗəɗal i shin akamsəlang va ó ɓə́l ka ìpang ìləfər á.
14 Kang mi shin akamsəlang va ó ɓə́l ka ìpang ìləfər, i ga i chu mbin, na mmá ya mbəbang. Ka awalang va i ru, te ó zhì ka ishimsheshimshe. Te ó nyi ɗak pa mmami na uYawe.
15 Ka asaḷ va ta mi ga nnyám nlak ìgwak mi ka apal akamsəlang va ta ka onəm va ɓə́l na ká ìpang ìləfər á. Te mmami ka nlà a ɓu pa, akamsəlang ka onəm oga mɓəɓəl yà lap kaṭ.
16 Onəm va ta ka là ichu Inan áYərushalem pa, ó ya alár aga ikángkáng ka apal ishishi, káp ká nnà te ikángkáng yà kaṭ. Mmami, unəm uga nzhi uYawe, n là.>> >
17 <<Ǹyangmataa, á ya anəm, nak ishi ka ochar onəm ɓu, ova ka nlà ìchu Inan ka apal iyaɱ va i ga nfa iga ìgwak oza á. Là ichu ka apal oza,
18 là pa, uNəm uga nzhi uYawe là pa, á lak ka ochar oga ndán oga alai i mwak ka igwal kang i gún ishi nzya apir anəm nggo, kaḵul nram oga ririrì. O ram ririrì onəm mi, kang o gar ririrì iji wó dò?
19 O dak aɗin mi ka ashe onəm mi, kaḵul ìbəshi ka iyaɱ-nrì pa ɗaṗ. Mmawo ka ngbáɳg ririrì va mal pa á kú kaṭ, kang mmawó ka nggar ririrì va mal pa á lár kaṭ, ka atak nnáp oga akwam ónəm mi, va ka nggong achwang kà.
20 <<Kaḵul nva ta te, unəm uga nzhi uYawe, là pa, mmami ka mmən ìkum ka apal oga alai wó va mmawó ka nram ririrì onəm ká wa inyil á. Mi pang oza i le ka awó wó, kang mi re oga ririrì va o ram i fa i ga ka ikángkáng wa oga inyil va ka ashe nkuk.
21 Mi cha oga iyaɱ iga nggún ishi wó iwangwang kpa, kang mi kaɱshi onəm mi ka ashe awó wó, oza i yà ka ntong iyaɱ-nrì ka ashe awó wó lap kaṭ. Te ó nyi ɗak pa mmami na uYawe.
22 Kaḵul akwam ó nak ìgwak anəm nənaṇ lak, káp ka nva pa mmami n nak igugwak lak kaṭ. Kang ó na nkam irəng ûnəm uga nnəm ibáɳgɓaɳg, le kang uza á gaɓaṇ ka atak ibáɳgɓaɳg uza á ya ririrì kaṭ.
23 Kaḵul nva ta te ó yà ka ǹya alár aga akwam lap kaṭ, ó nəm ivaḵ lap kaṭ. Mi kaɱshi onəm mi ka ashe awó wó. Nna chit te ó nyi ɗak pa mmami na uYawe.>>

14

UYawe vyap ngwop ìchər ka aIsaṛila

1 Kang onəmgbak oIsaṛila oro ɓa ka atak mi, təm ka mpyal mi.
2 Te uYawe là nnap ká mi pa,
3 <<Á ya anəm, onəm va ta na ìgwak oza chit ka ngwop ichə̀r, oza nak iyaɱ ibáɳgɓaɳg iga nlə́p ìfang oza chit ka mpyal, te mi məmaṇ ôza pa oza á ɓəp nnap-nlà ka atak mi dò?
4 Ǹyangmataa là ôza pa, <UNəm uga nzhi uYawe là pa, nkpaktak unəm uga aIsaṛila va nak oga ichə̀r ka ìgwak wò, kang a nak iyaɱ ibáɳgɓaɳg iga nlə̀p ìfang ka mpyal wò, kang a ɓa atak anəm uga nlà ìchu Inan te, mmami uYawe mi na amaṇ ûnəm va ɓa i mal ka atak ǹyə́l oga ichichər.
5 Mi nəm pa na n kpán ìgwak nzhi aIsaṛila, kaḵul nkpaktak oza kap ká mi chit ka atak oga ichə̀r oza.>
6 <<Kaḵul nva ta te là nzhi àIsaṛila pa, <UYawe là pa, ó gaɓaṇ ó re nnap mɓáɳgɓaɳg, ó kap ka oga ichə̀r wó, ka nkpaktak oga iyaɱ wó iga ajan.
7 << <Nkpaktak unəm va uga aIsaṛila, ka nkpaktak unəm uchən va ka ntəm inəmchən ka ashe aIsaṛila, uva kap ká mi, kang á fəkchi ichə̀r wò ka ìgwak, kang á nak iyaɱ iga nlə̀p ifang ka mpyal wò, kang i ɓa i ɓəp ichən mi ka atak anəm uga nlà ìchu Inan te, mmami uYawe mi na amaṇ á na ka ishi mi.
8 Mi mən ìkum ka unəm va ta, mi nak na uza i sat iyaɱ iga nnyám ìpir nnap, ká iyaɱ iga nnáp nsal. Mi fa ka na ka ashe onəm mi, te o nyi pa mmami na uYawe.

9 << <A yà pạ mmá ma unəm uga nlà ìchu Inan vạ ta, uzạ là nnap, mmami uYawe m ma na, te mi yichi awó mi kạ apal ishishi, mi mən ìkum kạ na, mi zhì na kạ ashe onəm mi oIsạrila.
10 Ozạ i yar nsur iɓáŋgɓaŋg ozạ, iɓáŋgɓaŋg anəm uga nlà ichu vạ ta, kạ iɓáŋgɓaŋg anəm uga mɓa kạ atak anəm uga nlà ichu Inan vạ ta, i yà iyạm izəngtəng.
11 Te nzhi àIsạrila i gaɓạn asəm á mi lap kạt, kạt te ozạ a vyap ishi ozạ kạ atak nkpaktak mpat ozạ lap kạt. Te ozạ i təm onəm mi, mmami nnyi te mi yà Inan ozạ, uNəm uga nzhi uYawe à là.> >>

Akwali Inan kạ apal aUrushelima

12 Kang uYawe là nnap ká mi pa,
13 <<Á ya anəm, awalang vạ mbin nro a nəm mpat á mi ngga nlang nnandər, te mi nyám awó mi kạ apal ishishi, mi zwan asəsạl aga ǹya iyạm-nrì, mi re nrè á na ká ayang, kang mi gbạl unəmləbər kạ na ká iyạm nkang.
14 Kang a yà pạ onəm oga oshatɗing vạ ta, uNuhu, kạ uDaniyel, ká uAyuba oma yà kạ ashishe te mi kạmshi ririrì ozạ na byet, kạkul nnap nnənạn ozạ. UNəm uga nzhi uYawe à là.
15 <<A yà pạ n nak oga izhé iga anyin táng kạ ashe mbin vạ ta, ozạ vyap na tạl agúng, te unəm i kúr ntar kạ ashishe kạt, kạkul oga izhé iga anyin vạ ta,
16 te a yà pạ onəm oga oshatɗing vạ ta oma kạ ashishe te, mmami, uNəm uga nzhi uYawe Inan iga ririì, n là pa, ozạ i yà kạ nkạmshi ovan ozạ onunggwan, kạt te ovan ozạ ochar kạt. Ozạ mà byet i lár, mbin vạ ta te i ra agúng.
17 <<Kạt te a yà pạ m ɓa kạ ndokchi kạ apambin vạ ta, kang n là pa, ndokchi á tar kạ ashe mbin vạ ta, te mi gbạl unəmləbər ká iyạm nkang,
18 te a yà pạ onəm oga oshatɗing vạ ta oma yà kạ ashishe te, mmami, unəm uga nzhi uYawe, Inan iga ririì, n là pa, ozạ i yà ká nkạmshi ovan ozạ onunggwan kạt te ovan ozạ ochar kạt, ozạ mà byet i lár.
19 <<Kạt te a yà pạ n re nrè kạ arwa aɓáŋgɓaŋg kạ mbin vạ ta, n nyám nlak ìgwak mi kạ ntar nchə̀r, kạ atak ngbạl unəmləbər ká iyạm nkang,
20 kang a yà pạ uNuhu, ká uDaniyel, ká uAyuba oma a yà kạ ashishe te, mmami, uNəm uga nzhi uYawe, Inan iga ririì, n là pa, ozạ i yà ká nkạmshi ovan ozạ onunggwan kạt te ovan ozạ ochar kạt. Ozạ i kạmshi ririì ozạ na byet, kạkul nnap nnənạn ozạ.
21 <<Iyạm va ta uNəm uga nzhi uYawe là, <I ɓaŋg paɗi awalang vạ mi nap akwali arwarwa pạ neɗing kạ apal aUrushelima, aga ndokchi, kạ ayang, ká izhé iga anyin, ká arwa aɓáŋgɓaŋg, kạkul pạ na á gbạl unəmləbər ká iyạm nkang.
22 A yà nnyi pạ mmá gar oro kạ ashe ozạ fa kạ ovan ozạ onunggwan kạ ochar, te ozạ ɓa kạ atak ɓu. Kang ɓu ya nnap nnəm ozạ te, ɓu nyi pạ kpátkpát pạ mɓək anung vạ n na aUrushelima te anung amwang kạt.
23 Kang igwak wó i saḳạm, awalang vạ ó ya nnap nnəm ozạ kạ inok ozạ te, ó nyi pạ iyạm vạ n nəm ôzạ te anung amwang kạt, mmami, uNəm uga nzhi uYawe n là.> >>

15

Nnyám ìpir nnàp ká ìbạngbạng

1 UYawe là nnap ká mi pa,
2 <<Á ya anəm, ká izạ ikún ìbạngbạng ji iga igwong ikún vạ kạ ashe nzam yà?
3 Mí ya akun ya kạ izər ìbạngbạng mí nəm inok ká ɗò? Mwote onəm i ya akun aga nzong iyạm ya kạ izəzər ɗò?
4 Dər, mí nak na kạ ashe apər. Kà nvạngva apər ri na chit, te i ɓyen kạkul nnəm nzạ iyạm lap yà?
5 Dər, kạ awalang vạ kạ yà pạ ɗwot te á ɓyen kạkul inok iro kạt, jwak chit pạ apər pwák na chit, te mí nəm inok iro nəm ká ɗò?
6 <<Kạkul nva ta te, mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là pa, wa akun ìbạngbạng kạ ashe oga akun vạ kạ ashe nzam n nak á nyáng akun apər, te wa nnà ta mi na onəm oga ntəm kạ ashe aUrushelima.
7 Kang mi mən ìkum ká ozạ, káp ká nva pạ ozạ fa kạ ashe apər ká ikángkáng, ká nnà te apər i ri ozạ. Kang ozạ i nyi pạ mmami na uYawe, kạ awalang vạ mi mən ìkum kạ apal ozạ.
8 Kang mi nak mbin vạ ta i təm agung, kạkul ozạ nəm nnandər kạt, mmami, uNəm uga nzhi uYawe n là.>>

16

aUrushelima wa achar umaimai

1 UYawe là nnap ká mi kàɗi pa,

2 <<Á ya anəm, nak aUrushelima á nyi oga nnap nnəm wò ngga ajan,

3 là âYərushalem iyaɱ va ta mmami uNəm uga nzhi uYawe, n là pa, <Amar ɓu ka akum ìjili ɓu fa ka mbin aKanana, upo ɓu unəm uga aAmore, kang unang ɓu nnyi te uchar uga aHiti.

4 Nnap amar ɓu na ta, ka nda va mmá mar ɓu te, mmá pà ìgum a ɓu kaṭ, mmá wór izər a ɓu ka ndəng na á nàl ɓu pa satsat kaṭ, mmá gbák ɓu ka mmàn kaṭ, mmá luk ɓu ka awá kaṭ.

5 Unəm uro ya nkun ɓu kaṭ, pa na ô nəm oga iyaɱ iga nnyi nnap va ta a ɓu kaṭ, mmá mandar ɓu ka agbai kaḳul u taḷ iyaɱ iga nnəm ajan, ká nda va mmá mar ɓu á.

6 << <Ka awalang va n watar dat ká ɓu te n ya ɓu ka nlung izər ka ashe nchə̀r ɓu, te n là a ɓu ka ashe nchə̀r ɓu pa, <<Bu kú kaṭ.>>

7 N nak ɓu u rup wa ipəpa ka ashe nzam. Te u rup u mak u fa mbyal, u nyáng uyen ɓyen, akpap aga izər ɓu fa, káp ká nnà te mmaɓu umaləng.

8 << <Ka awalang va mmami ka nwatar kàɗi dat ká ɓu kang n dər ɓu, te n ya ɓu u chu awalang va chit pa mmá maɳ ɓu, te n dàng ɓu ka ngbaḳ ìlukwan mi, n dàng imaləng a ɓu, n sóng anung a ɓu, kang n yar nsar nnap-nlà ká ɓu, u sat ujem chit. Mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là.

9 << <Te n wòr izər a ɓu ka ndəng, n nàl nchə̀r a ɓu, kang m ɓəl mmì a ɓu.

10 M pá ìlukwan a ɓu iga isham, kang m mwak akwap aga awá a ɓu. N ran aɗək a ɓu ka ngbat mɓyenɓyen, kang n dàng ishi a ɓu ká iyaɱ iɓyenɓyen.

11 N sham isham a ɓu, m mwak oga nkalɓang a ɓu ka awo, ká ishuwa ishak ka ishak ɓu.

12 M mwak nkalɓang a ɓu ka alur ká iyaɱ achwang ka chwang ɓu, ka atagya iponzhi aɓyenɓyen ka ishi ɓu.

13 Wa nnà ta mmá sham ɓu ka aazurfa ka azənariya. Ìlukwan ɓu alinin aɓyenɓyen ká iyaɱ iɓyenɓyen va mmá sham isham ôza. U ri mmaḳ nlukutlukut ká mmàl irizhe ka mmì. U ɓyen byet u təm wa achar aponzhi.

14 U nəm aɗin ka ashe oga mbin kaḳul u ɓyen byet, ka atak iɓyen va n nak ka apal ishi ɓu. Mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là.

15 << <Te u daṛ nkàm ka iɓyen ɓu, kang ɓu nəm mmai ka unəm va pa kpaktak ka nwatar, kaḳul aɗin ɓu aɗuldùl.

16 U wur oga ilukwan ɓu iro iga isham, u nəm oga nzhi awop îshi ɓu ká, nna chit te u nəm mmai ka ashe oza, apir iyaɱ va nna mmá ka nəm chit kaṭ, kang nna wong mí nəm kaṭ.

17 U yar iyaɱ ɓu iga nsham isham iɓyenɓyen kpa iga azənariya ka aazurfa va n na a ɓu, u nəm oga alaḳaɳ atak arap onunggwan ka kaḳul ishi ɓu, kang ɓu nəm mmai ká oza.

18 Kang u wur oga ilukwan ɓu iga nsham isham u dàngchi oza ka, te u nak mmì mi ka nturari nnéngnəng nchángchàng kà mpyal oza.

19 Kàɗi te iyaɱ-nrì mi va n na a ɓu, mmaḳ nlukutlukut, ká mmì, ká mmàl irizhe va n kang ɓu ka, u nak ka mpyal oza iyaɱ inana inéngnəng ichángchàng, te wa nnà ta. Mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là.

20 << <Te u wur ovan ɓu onunggwan ka ochar, va u mar á mi, u yichi oza iyaɱ ipápà ôza. Mmai ɓu pa ɗap ɗò?

21 U pà ovan mi, u nak oza ka ashe apər wa iyaɱ inana ôza.

22 Ka ashe nkpaktak nnəm iyaɱ iga ajan ka mmai ɓu, te u rəng ka nra ɓu ngga ivan kaṭ, ka awalang va nna u yà umaləng, ɓu lung izər ka ashe nchə̀r ɓu.

23 << <Á lak ka ɓu chit, mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là. Ka nvang nkpaktak iyaɱ iɓángɓang ɓu,

24 u me nzhi ichə̀r îshi ɓu, kang u nəm oga atak awop îshi ɓu ka nza agəntəng nggo.

25 U me atak awop ka nza asaḷ nggo. U lak iɓyen ɓu chit, u bol imaləng ɓu ûdanggo va ka nwatar, á nak te mmai ɓu kà ngga mpyal.

26 U nəm mmai ka onəm oga aMasar, onəm oga ngbaḳ nzhi ɓu oga aɗom mmai pa gənggəng. U bəshi ìgwak á mi chit, kaḳul u nak mmai ɓu ga mpyal.

27 Kaḳul nva ta te n yichi awo mi chit ka apal ɓu, n nak nnap nnənaɳ ɓu chit yen, n na ɓu chit ka ashe awó okpa ìkum ɓu oga nkwórtok, ovan ɓyen oFilisti ova fe ká ìwuswa kaḳul nnap nnəm ɓu mmaimai.

28 U nəm mmai kpa ka̱ onəm oAshur ka̱kul á kur ɓu ka̱t. U nəm mmai ka̱ oza̱, ka̱ nna kpa te á kur ɓu ka̱t.
29 U ga mpyal ka̱ nnəm mmai ɓu ka̱ oKaldi, mbin ngga nnəm ìyap, ka̱ nna kpa te á kur ɓu ka̱t.
30 << <U ɗòm nnəm mmai paɗi, mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là, ka̱kul u nəm nkpaktak oga iya̱m va̱ ta̱, nnap nnəm achar umaimai uga nlang ìwuswa.
31 U me oga nzhi ichə̀r ka̱ nza̱ ngba̱k asa̱l nggo, u me oga atak awop îshi ɓu ka̱ nza̱ agəntəng nggo. Káp ká̱ nnà te mmaɓu wa achar uga nnəm mmai ka̱t, ka̱kul nva̱ ɓu ka̱m mbwai ka̱t á.
32 << <Mmaɓu uchar uvyapvyap, uva i ra ka̱ onəmchən ka̱ aɗor aɓar wò.
33 Onunggwan i na mbwai nkpaktak ochar oga nnəm mmai, nji ɓu te mmaɓu na ɓu na mbwai ônunggwan oga nnəm mmai ká̱ ɓu, ɓu yáp onəm oga ngba̱k ɓu pa̱ á ra ká̱ ɓu, ka̱kul nnəm mmai ɓu.
34 Ka̱ ashe ochar oga nnəm mmai te u le paɗi, ka̱kul unəm uro ram ɓu ka̱kul nnəm mmai ka̱t, mí mwa ɓu ka̱t. Mmaɓu na ɓu mwa oza̱, ka̱kul nva̱ ta te u le paɗi.
35 << <Ka̱kul nva̱ ta te, áchar uga mmai, fe nnap-nlà aYawe.
36 Mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là pa̱, ìwuswa ɓu fa mbang chit, kang imaləng ɓu bol chit ka̱ atak nnəm mmai ka̱ onəm oga nnəm mmai ɓu kang ká̱ nkpaktak oga ichər ɓu iga ajan. Kang u na nchə̀r ovan ɓu ôza̱.
37 Ka̱kul nva̱ ta te mi ɓut nkpaktak onəm oga nnəm mmai ka̱ ɓu, ova ɓu nəm nchang izər ka̱ oza̱, nkpaktak ovəngva̱ u man, ka̱ oro va̱ u man oza̱ ka̱t. Mi nak oza̱ i nəm ìkum ká̱ ɓu ka̱ nza̱ ngba̱k nggo, kang mi bol imaləng ɓu ôza̱, na oza̱ á ya nkpaktak imaləng ɓu.
38 Mi nap akwali a ɓu wa nva mí nap akwali ôchar ovyapvyap ká̱ ovəngva̱ tar nchə̀r. Ka̱ ashe nfél ìgwak mi ká̱ ìkpar mi, mi zhì ɓu.
39 Mi na ɓu ka̱ ashe awó oza̱, i shin kang i chwan oga nzhi ìchər ɓu ká̱ atak awop ɓu. Oza̱ i zəp ilukwan ɓu, oza̱ i vyat oga iya̱m isham ɓu, oza̱ i re ɓu umaləng ulàkchi.
40 Oza̱ i nok nggatək ka̱ apal ishi ɓu, i kwan ɓu ká̱ ipáng, kang i nyat ɓu pa̱ nyimənnyimən ka̱ ndokchi oza̱.
41 Oza̱ i pwák nzhi ɓu, oza̱ i pà akwali a ɓu kà̱ mpyal ochar pa̱ kyák. Te mi nak ɓu, ɓu re nnəm mmai ká̱ mmwa mbwai ônəm oga nnəm mmai ká̱ ɓu.
42 Te mmən ìkum mi ka̱ apal ɓu i sa̱ka̱m, ìkpar mi ka̱ apal ɓu i kùr. Ìgwak mi i fər, i ra̱m mi lap ka̱t.
43 << <Ka̱kul u rəng ka̱ nra ivan nza̱m ɓu ka̱t, u lak ìgwak á mi ká̱ oga iya̱m va̱ ta̱, ka̱kul nva̱ ta te mi pyát akəkat a ɓu i mal ka̱ nnap nnəm ɓu, uNəm uga nzhi uYawe à là. U nəm mmai ka̱ oga nnap nnəm ngga nnəm ajan ka̱t ɗò?
44 << <Dər, nza̱ unəm uga ntar achu nggo, i tar achu va̱ ta̱ ka̱ apal ɓu, <<Wa nva unang te, uyen wa nnà ta kpa.>>
45 Mmaɓu uya à nang ɓu uva yang uɓar wò ka̱ ovan wò. Mmaɓu ugənang ogənang ɓu ochar va yang oɓar oza̱ ka̱ ovan oza̱. Unang ɓu uchar uga aHiti, upo ɓu unəm oga aAmori.
46 Ugənang ɓu uyenchar unəmgbak uwa aSamariya uva ra ka̱ asa̱l mpal ɓu ká̱ ovan wò ochar. Kang uɓwakan ɓu uyenchar uwa aSodom uva ra kà̱ nkwandal ɓu nzəng ká̱ ovan wò ochar.
47 U yar nva̱ng oza̱ ka̱ ashe nnəm oga iya̱m iga nnəm ajan na ká̱ nkùkwa ka̱t, ka̱ ashe awalang pa̱ ɗa̱p, u vyap ji oza̱ ji ka̱ ashe nkpaktak nnap nnəm oza̱.
48 Nva̱ nna n yà, uNəm uga nzhi uYawe nlà pa̱, ugənang ɓu uSodom ká̱ ovan wò ochar á nəm wa nva̱ mmaɓu ká̱ ovan ɓu ochar nəm ka̱t.
49 << <Dər, mpat àSodom ugənang ɓu uchar nnà ta̱, nrup ká̱ ishi, uza̱ ka̱ ovan wò ochar oma yà ká̱ iya̱m-nrì kur atak kur, oza̱ təm ka̱ ashe ashik, oza̱ sapa̱n onəm oga nkun ká̱ onəm ova̱ ka̱ ashe nlang ka̱t.
50 Oza̱ ngok kang à nəm iya̱m iga nnəm ajan kà̱ mpyal mi, ka̱kul nva̱ ta te n zəp oza̱, nva̱ n ya á.
51 ASamariya nəm nnap mɓáṇgɓa̱ng chu ká̱ aɓo nji ɓu ka̱t. Oga iya̱m iga nnəm ajan ɓu ga mpyal ji iji oza̱ ji. A nak ugənang ɓu uchar yà wa anəm unənan ka̱ atak nkpaktak oga iya̱m iga nnəm ajan iva̱ u nəm á.
52 Ìwuswa ɓu á təm á ɓu, ka̱kul u nak ogənang ɓu ochar yà wa onəm onənan. Ka̱kul nnap mɓáṇgɓa̱ng ɓu nva u nəm te á nəm ajan ji nji oza̱ ji, oza̱ yà onənan ji ɓu ji. Re ìwuswa ɓu á təm á ɓu, kang ɓu yar ìwuswa ka̱kul nnak ogənang ɓu ochar ì yà wa onəm onənan.
53 << <Mi le ká̱ aSodom ká̱ ovəvan ochar ká̱ aSamariya ká̱ ovəvan ochar wa nva̱ oza̱ ka̱ yà. Kang mi le ká̱ ɓu kpa wa nva̱ ka̱ u yà.

54 Ɓu yar ìwuswa kang ìwuswa ɓu á təm á ɓu ka̱ atak nkpaktak iya̱m va̱ u nəm á. U nak oza̱ yà wa onəm onəna̱n.
55 Kang ugənang ɓu uchar, uSodom ká̱ ovan wò ochar i le i yà wa nva̱ oza̱ ka̱ yà matmat. Kang uSamariya ká̱ ovan wò ochar i le i yà wa nva̱ oza̱ ka̱ yà matmat. Kang mmaɓu ká̱ ovan ɓu ochar o le o yà wa nva̱ ka̱ o yà matmat.
56 Kang ugənang ɓu uchar uSodom, uwà ta̱ iya̱m iga ntar achu ka̱ anung ɓu kà nra nfam ɓu ka̱t ɗò?
57 Ǹyangmata̱ imaləng inga ɓu fa mbang chit ka̱t ɗò? Kang u ta̱ iya̱m iga mpwatmpwat chit ka̱ atak ochar oga aSuriya ká̱ nkpaktak oro va̱ gáng na, ka̱ ochar oga aFilisti, ova kà ǹyen ká̱ ɓu kà nza̱ ngba̱k nggo á.
58 Ɓu yar nsur mmai ká̱ iya̱m iga nnəm ajan ɓu. UYawe à là.
59 << <Iya̱m va ta̱ uNəm uga nzhi uYawe là, mi nəm ká̱ ɓu wa nva ka̱ u nəm, mmaɓu va u nəm vyakshin ká̱ nsóng anung ka̱ atak mɓəkchi nsar nnap-nlà.
60 Ka̱ nna kpa te, mi rəng ká̱ nsar nnap-nlà mi ká̱ ɓu ka̱ ashe nra ivan nza̱m ɓu, kang mi yar nsar nnap ká̱ ɓu ngga mbyetmbyet.
61 Te ɓu rəng ká̱ oga nnap nnəm ɓu kang ìwuswa i nəm ɓu, nva̱ngva̱ n na ogənang ɓu ochar á ɓu, onəmgbak ká̱ oɓwakan, te mi na oza̱ a ɓu i təm ovan ɓu ochar, ká̱ nnà te, ka̱ apal nsar nnap-nlà mi ká̱ ɓu ka̱t.
62 Kang mi yar nsar nnap-nlà mi ká̱ ɓu, te ɓu nyi pa̱ mmami nà uYawe.
63 Ka̱ nva̱ngva̱ n yar nsur nkpaktak iya̱m va̱ chit u nəm, te ɓu rəng kang ìwuswa i nəm ɓu, i ma̱t ɓu kà mbol anung, uNəm uga nzhi uYawe à là.> >>

17

Nnyám ìpir nnàp ká̱ oga nkumànggə̱p ká̱ ìkun ìba̱ngba̱ng
1 UYawe là nnap ká̱ mi pa̱,
2 <<Á ya anəm, tar achu kang ɓu gba nnap n̄zhi àIsa̱rila.
3 Là pa̱, <Iya̱m va ta̱ uNəm uga nzhi uYawe là. Nnang nkumànggə̱p ká̱ anang abasəm ká̱ alyang awángwang aga nza̱m pa̱ ɗongɗong á ɓa aLebanon kang à gəl ìɓilyang ìkun asida.
4 Á gəl ìtəngtəng ìɓilyang ga ká̱ ka̱ mbin ìyap á ga yal ka̱ ashe ìtong onəm oga ǹyáp ìyap.
5 << <Te nkumànggə̱p va̱ tutur ka̱ ashe apir aga mbin va̱ ta kang à ɓál kà mbin ndopdop. Á ɓál na ka̱ atak oga ndəng mmákmak wa ìkun iga anung awang.
6 Á tə́p lyan ka̱ mbin nyáng ìnang ìba̱ngba̱ng, ìgugwong gur ga ka̱ atak nkumànggə̱p. Alələ́ng vàng kpán mbin pa̱ gə́nggə́ng, á nyáng ìba̱ngba̱ng kang à chak igóng tə́p.
7 << <Nnang nkumànggə̱p nro fa ká̱ anang abasəm ká̱ alyang awángwang. Te ìba̱ngba̱ng va̱ ta̱ gur oga alə̀ng wò ga ka̱ atətak kang à nak oga igóng wò ɓa atətak ka̱kul pa̱ na á na ndəng á na ka̱ atak va̱ mmá ɓál na kà.
8 Uza̱ nəm pa káp ka̱ nva̱ mmá ɓál na kà mbin ndopdop ka̱ atak oga ndəng mmakmak, na á chak igóng, á wár, kang ì yà ìba̱ngba̱ng inəna̱n á.>
9 <<UNəm uga nzhi uYawe là pa̱, <I ga mpyal ga ɗò? Nkumànggə̱p nggəshi va̱ ta i zəp alələ́ng, i tok awuwar, ìba̱ngba̱ng i lwai, kang nkpaktak oga ntətəp mpipe i wom ka̱t ɗò? Ká̱ awó akamkam ka̱t, ka̱t te onəm pa̱ makmak kang i zəp na ká̱ alələ́ng ka̱t.
10 Nva̱ngva̱ mí ɓál kàɗi te i ga mpyal ga ɗò? Awalang va̱ ayə́r aga asa̱l nfa alum i vàng te i wom pa̱ chatchat ka̱t ɗò? I wom kà mbin va̱ mmá ɓál kà.> >>
11 Te uYawe là á mi pa̱,
12 <<Bəp onəm oga nfa iya̱mkak va̱ ta pa̱, <O nyi ìpir oga iya̱m va̱ ta̱ ka̱t ɗò?> Là ôza̱ pa̱, <Uponzhi oga aBabel ga aUrushelima kang à kpán uponzhiponzhi ká̱ onənəm ochumchum ga nzəng ká̱ oza̱ ka̱ aBabel.
13 Te uza̱ kpán uzəngtəng ka̱ ashe onəm oga akum iponzhi, á nak na yar nsar nnap ká̱ na ka̱ atak nsóng anung. Uza̱ wur onəm oga mbin oga atak nsat,
14 ka̱kul na iponzhi iga mbin va̱ ta á ru. Kang nsar nnap nlə̀la ì sat.
15 Unəm uga akum iponzhi va̱ mmá ka̱ kpán te á fa iya̱mkak ká̱ uponzhi oga aBabel, á re nrè ká̱ onəm ga mbin aMasar pa̱ mmá na ipəri á wò ká̱ oshozha pa̱ makmak. Uza̱ i nəm igwan nəm ɗò? Unəm va̱ nəm oga iya̱m va̱ ta̱ i pətərpətər ɗò? Uza̱ ɓəkchi nsar nnap-nlà, te i pətərpətər ɗò?
16 << <Nva̱ nna n yà, uNəm uga nzhi uYawe à là, nkpak uponzhi va̱ ta i kú ka̱ aBabel ka̱kul uza̱ yə́l nsóng anung wò ká̱ nsar nnap-nlà va̱ uza̱ yar ûponzhi uga aBabel va̱ chəp na ka̱t.
17 UFirona ká̱ nggatək oshozha wò okamkam i ka̱mshi na ka̱ nlung ìkum va̱ ta ka̱t, nva̱ mmá ká anyán kang mmá me akamsə́lang pa̱ á gbáng onəm pa̱ makmak.

18 Uza_ yə́l nsóng anung wò kat ka_ atak mɓəkchi nsar nnap-nlà. Dər, uza_ yar nsàr nnap,
kang uza_ nəm nkpaktak oga iyam va_ ta_, uza_ i bar kat.
19 << <Kakul nva_ ta te iyam va ta_ uNəm uga nzhi uYawe là, nva_ nna n yà te, mi ram
nsur nsóng anung mi va_ uza_ yen ká, ká_ nsàr nnap-nlà mi va_ uza_ ɓəkchi.
20 Mi mang ìcha mi ka_ apəpal kang i kpán na, te mi ga ka_ na ka_ aBabel, ka_ ta mi pà
akwali a na kakul uza_ fa iyamkak ká_ mi.
21 Nkpaktak oshozhashozha oyakyak mí gbáng oza_ ká_ ndokchi, mí lyangshin oro va_ re
kà nza_ ayə́r nggo. Te ó nyi pa_ mmami na uYawe, n là.
22 << <Iyam va ta_ uNəm uga nzhi uYawe là. Mi gəl ìɓilyang ìkun asida ìwángwang ka_
ashe oga ivan igugong mi ɓál. Mi gəl ishishi ipipye va tə́p ji pa_ kpaktak mi ɓál ka_
aɗuktum va rup ji pa_ kpaktak.
23 Mi ɓál na ka_ apal ìtəngtəng aɗuktum aIsarila kakul na uza_ á chak igóng, uza_ á na
awár uza_ á tal ìkun asida ichumchum. Nza_ apir ìnyil iga abasəm nggo i təm ka_ avəvəng,
oza_ i təm ka_ igugong.
24 Nkpaktak ikún iga ashe nzam i nyi pa_ mmami uYawe. Mi nak ináng ikún i tong
iɓwakan, mi nak iɓwakan i tong inənang, mi nak ikún iwuwu i wom, mi nak ikún
iwomwom i ya iwuwu. Mmami uYawe, n là, kang mi nənəm.> >>

18

Unəm va_ nəm nnap mbáŋgbaŋg te uwà i kú

1 UYawe là nnap ká_ mi kàɗì pa,
2 <<Iza_ mmawó ka_ nrərəng ka_ apal ntar achu va_ ta_ ka_ apambin aIsarila, nna va_ pa,
<< <Opon ri awar ìbangbang isamsam,
kang inyin kú ká_ ovan> yà?
3 <<Nva_ nna n yà mmami uYawe, n là pa, mí yà ká_ ntar achu va_ ta_ ka_ ashe aIsarila lap
kat.
4 Dər, nkpaktak ririrì ijem, ririrì apon ká_ ija ayen pa_ kpaktak ijem. Unəm va_ nəm nnap
mɓáŋgbaŋg te uwà i kú.
5 <<Uro te unəm unənan,
ka_ nnəm iyam va dakdak, məma.
6 Uza_ i ri iyam-nrì ka_ nzhi ichə̀r ka_ apal aɓam kat,
uza_ i wop ichə̀r onəm oga aIsarila kat,
uza_ i ra ká_ uchar anəm uga ngbak nzhi wò kat,
uza_ i ra ká_ uchar ka_ walang va_ uza_ ka_ akpar kat.
7 Unəm va i kar unəmro kat,
uva i lile ká_ iyam va_ uro na á na pa_ uza_ a kpán a wò kang, kakul akat,
uva i vyat onəm kat,
unəm va i na iyam-nrì na ônəm va_ ka_ ashe nlang,
uva i na ìlukwan na ûnəm uga nkun.
8 Unəm va i na akat ka_ ndədəng,
kat te ka_ nram mmak nro ka_ apəpal kat,
uva i kwap awo wò ka_ atak nnəm iyam iɓáŋgbaŋg,
uza_ i van nnandər ka_ ishimshe onəm oga ndap izər,
9 unəm va ka_ nkpak nnap mpakpak mi
kang ka_ nkpak oga nnap nkpakkpak mi ka_ nnandər,
te uza_ unəm unənan.
Nkpak uza_ i lár,
mmami uNəm uga nzhi uYawe, n là.
10 <<Te a yà pa_ uza_ mar uyen va ɓa tal unəm uga nvyat onəm, uga ntar nchə̀r, kat te
uva ka_ nnəm izəngtəng ka_ ashe oga iyam va_ ta,
11 iva upupon nəm apipir kat.
<<Uza_ ka_ nri iyam-nrì ka_ nzhi ichə̀r ka_ apal aɓam,
uza_ ka_ nra ká_ uchar anəm uga ngbak nzhi wò.
12 Uza_ ka_ nkar onəm oga nkun ká_ oga nlang.
Uza_ i vyat onəm.
Uza_ i le ká_ iyam va_ uro na á na pa_ uza_ á kpán a wò kang, kakul akat kat.
Uza_ i wop ichə̀r.
Uza_ i nəm iyam iga nnəm ajan.

13 Uza i na akat ka ndədəng, ka nram mmak ka apəpal. Te uza i ləlár ɗò? Uza i lár kat.
Kakul uza nəm nkpaktak oga iyam iga nnəm ajan va ta nəm. Uza i kú ikúku, nchìchər i
le ûwà ka ishi.
14 <<Kang a yà pa unəm va ta mar uyen uva ya nkpaktak oga mpat va ya upon wò
nəm, káp ka nva uza ya iyam va ya upon wò nəm, te uza nəm pa jiwò kat.
15 <<Uza i ri iyam-nrì ka nzhi ichər ka apal aɓam kat,
uza i wop ichər onəm oga aIsarila kat.
Uza i ra ká uchar anəm uga ngbak nzhi wò kat.
16 Uza i kar unəm uro kat,
uza i kam iyam iga nkpán ndàtdàt kakul akat kat.
Uza i vyat onəm kat,
uza ka nna iyam-nrì na ônəm va ka ashe nlang,
kang uza ka ndang imaləng ônəm omaləng.
17 Uza i kwap awo wò ka atak nna idumdum ônəm oga nkun,
uza i na akat ká nram ndədəng mmákmak kà kat.
Uza ka nkpak oga nnap mpakpak mi,
kang kà nchen ka ashe oga nnap nkpakkpak mi.
Uza i kú kakul mpat apon wò kat, uza i lár.
18 Upupon kar onəm, á vyat ugənang wò, á nəm iyam iva ɓyen kat ka ashe onəm wò,
uza i kú ka ashe mpat wò.
19 <<O ɓəp pa, <Iza nak kang uyen i yar nsur mpat apon wò kat yà?> Nva uyen va ta
kpak nnap-akwali, á nəm iyam va məma, uza kpak nkpaktak nɗyáng mi pa dakdak, uza
i lár.
20 Unəm va nəm nnap mɓángɓang te uwà i kú. Uyen i yar nsur mpat apon wò kat,
upon i yar nsur mpat ayen wò kat. Inənan ánəm unənan i təm ka apal ishishi, inga
ánəm unga i təm ka apal ishishi.
21 <<Kang a yà pa unəm unga i re nkpaktak oga iyam iɓángɓang wò va uza nəm, uza
kpak nkpaktak oga nɗyáng mi, kang uza i nəm inənan ká nnandər te, uza i lár, uza i kú
kat.
22 Mí yà ka nrəng ká nkpaktak mpəpat va uza nəm kat. Ka atak inənannənan va uza
nəm te, uza i lár.
23 N fe nchang ikú ánəm unga fe ɗò? UNəm uga nzhi uYawe à là. N ɗòm pa uza á
gaɓan á re nnap nnəm wò na uza á lár kat ɗò?
24 <<Nvangva unəm unənan i re nnəm iyam inənan wò kang i nəm iɓángɓang, te uza
nəm nkpaktak iyam iga nnəm ajan va unəm unga ka nnənəm te, uza i ləlár ɗò?
Nkpaktak oga nnap nnənəm nnənan va uza nəm te mí rəng ká oza lap kat. Uza nəm
nnandər kat, te uza i kú ka ashe oga nnap mɓángɓang va uza nəm.
25 <<Ká nnà te o la pa, <Asal áPonzhi Inan dakdak kat.> Kusuk, o fe á nzhi aIsarila, asal
mi dakdak kat ɗó? Asal wó na dakdak kat, kat ɗò?
26 A yà pa unəm unənan re nnəm iyam inənan wò, kang à nəm iyam iɓángɓang, te
uza i kú ka ashe oza. Uza i kú ka ashe iyam iɓángɓang va uza nəm.
27 Kang a yà pa unəm unga re iyam inga wò va uza ka nəm, kang à nəm inənan ká
nnandər, te uza i gár ririrì wò.
28 Kakul uza rəng nnap kang uza gaɓan ka atak nkpaktak oga mpat va uza nəm, te
uza i lár, uza i kú kat.
29 Ká nnà te nzhi aIsarila là pa, <Asal áPonzhi Inan dakdak kat.> Á nzhi àIsarila, asal
mi dakdak kat ɗó? Asal wó na dakdak kat, kat ɗò?
30 <<Kakul nva ta te, á nzhi àIsarila, mi ga nnap-akwali nza unəm nggo ka atak nnap
nnənəm, uNəm uga nzhi uYawe à là. Ó gaɓan ó re nkpaktak oga nnap mɓángɓang wó,
le kang oza a nak wó kà nru kat.
31 Ó kap ká nkpaktak oga mpat va ó pat, ó ram ìgwak ìpipye ka aruhu apipye. Kakul iza
kang ó kú yà, á nzhi àIsarila?
32 N fe nchang ikú ánəm ro kat, uNəm uga nzhi uYawe à là. Ó gaɓan na ó lár.

19

Ànyáng ikú kakul onəm oga mpyal aIsarila
1 <<Shì ìpyang kakul onəm oga mpyal oIsarila.
2 Là pa,
<< <Unang ɓu ìlir ìchar ìkamkam
ka ashe oga ilìr.

Uza ra kà ishimshe ivan ilìr
kang i nak ishi ká ivan wò.
3 Uza kang ìzəngtəng ka ashe ovan wò,
á nyáng iya ìlir ìnunggwan.
Te á ɗyáng nkpán ìzhe,
kang à ri unəmləbər.
4 Oga mbín fe izəzər
kang mmá kpán na ka ashe ache oza.
Oza dàp na ká nzwar
ga ká kà mbin aMasar.
5 Nvangva ìnang ìlir va ta ya pa ò lòk ka anung mwang
nnak ìgwak wò ru chit,
te uza yar ìro kàɗí ka ashe ovan wò,
uza kang na nyáng ìya ìlir ìnunggwan.
6 Te ìya ìlir va ta gaɓan kà ishimshe oga ilìr,
uza nyáng ìya ìlir ìnunggwan.
Uza ɗyáng nkpán ìzhe,
uza ri unəmləbər.
7 Uza vyap oga atak mbwam oza akamkam.
Uza nak oga itong oza təm agúng.
Mbin va ta ka iyam va ka ashishe
fe aɗuɗum te ayər nəm oza.
8 Te mbín ɓa ka apəpal,
kà nza ichwór nggo.
Oza mang ìcha á na,
mmá kpán na ka ashe ache oza.
9 Oza kpán na ká ayok, oza dàp na ká nzwar,
kang à ɓa ka na ûPonzhi oga aBabel.
Oza nak na ka ashe nzhi ìkan,
le kang mmá fe aɗuɗum
ka apal oga aɓam aIsarila lap kat.
10 Unang ɓu wa ìbangbang ka ashe ìram ìbangbang ɓu,
mmá ɓál ka anung ndəng,
á wár awár kang à chak igóng,
kakul ndəng kúr na kúr.
11 Oga igugong kám
á mal ìdari aponzhi mal.
Á rup ɓa ga
ka apal nkpaktak igóng.
Mmá ya na ka atak ìrurup,
ka atak ǹyə́l igugong.
12 Te mmá tutur na ka ashe nlak ìgwak,
mmá mandar ka mbin.
Ayə́r aga asal awu alum wom na,
mmá tok oga awuwar.
Igugong ikamkam wom,
apər pwák na.
13 Kang ǹyangmata mmá ɓál ka ashe nzam,
kà mbin nwomwom va yà ká ndəng kat.
14 Te apər fa ká izər igugong,
kang à ri awuwar.
Ìgong ìkamkam ìro re ka izəzər
iva mal ìdari àponzhi kat.>
Nshì ìpyang ta, á yà nnap-nshì ngga aɗor chit.>>

20

OIsarila ga mpyal ka nfa iyamkak

1 Kà ìzun iga ifangshat, ka ape aga tukun kà nra ngga ngbapchi te, onəm oro ka ashe
onəmgbak oIsarila ɓa pa na ó ɓəp nnap-nlà ka atak áYawe. Kang oza təm kà mpyal mi.
2 Te uYawe là nnap-nlà ká mi pa,

3 <<Á ya anəm, là ônəmgbak oIsaṛila pa, <Iyaṃ va ta uNəm uga nzhi uYawe là, <<Ó ɓa pa ó ɓəp nnap-nlà ka atak mi ɗò?>> Nnandər, mi maṇ mi fe nnap-nlà wó kaṭ, uNəm uga nzhi uYawe à là.>
4 <<Bu náp akwali ôzạ ɗò? Ɓu náp akwali ɗò, á ya anəm? Te nyám ká ôzạ oga iyaṃ iga nnəm ajan okə́ká oza, na oza á nyi.
5 Te là ôzạ pa, <Iyaṃ va ta uNəm uga nzhi uYawe là. Ka nda va n yak oIsaṛila, n sóng anung âkum ìjili nzhi àYakup te, n nyám ishi mi ôzạ ka mbin aMasar. N wong ká awo mi ka apal n là pa, <<Mmami na uYawe Inan wó.>>
6 Ka nda va ta n sóng anung ôzạ pa mi fa ka oza ka mbin aMasar, mi ga ka oza ka mbin va n yak ôzạ chit, mbin nva ndópdòp, nva ɓyen ji mbín pa kpaktak.
7 Te n là ôzạ pa, <<Re nza uzəngtəng wó nggo a swang oga iyaṃ iga nnəm ajan va mmawó ka nfe nchang oza, kang ó vyap ishi wó ká oga ichər iga aMasar kaṭ. Mmami na uYawe Inan wó.>>
8 << <Kang oza fa iyaṃkak ká mi, oza fe mi kaṭ, oza swang oga iyaṃ iga nnəm ajan va oza ka nfe nchəchang kaṭ, oza re ichər oga aMasar kaṭ. Te n la pa mi nyám nlak ìgwak mi ka apal oza, mi yə́l ka nlak ìgwak mi ka apal oza ka mbin aMasar.
9 Kang kaḳul adin mi te n nəm yə́l kaṭ, le kang mmá yen ka adin mi ka ashe mbín ka atak va ozạ kà. Kà ìwu oza n nyám ká ishi mi ôlsaṛila, ka atak nfa ka ozạ ka mbin aMasar.
10 N fa ká ozạ ka mbin aMasar, te m ɓa ka ozạ ka ashe nzam.
11 Kang n na oga nɗyáng mi ka oga nnap mpakpak mi ôzạ, iva unəm i kpak oza te uzạ i lár.
12 Kàɗi te n na ìlum awop mi ôzạ na á yà nnyám ìpir nnap kà ishimshe mi ka oza, kaḳul na oza á nyi pa mmami na uYawe va nàl oza pa ozạ a yà onəm mi.
13 << <Ká nnà te nzhi aIsaṛila fa iyaṃkak ká mi ka ashe nzam, oza kpak oga nɗyáng mi ka oga nnap mpakpak mi kaṭ, iva unəm i kpak oza te i lár á. Oza vyap ìlum awop mi pa chatchat. Te n la pa mi nyám mmən ìkum mi pa makmak ka apal oza ka ashe nzam.
14 Kang kaḳul adin mi te n nəm yə́l kaṭ, le kang mmá yen ka adin mi ka ashe mbín nva n fa ka oza ka ìwu oza á.
15 Kang kàɗi te n sóng anung ôzạ ka ashe nzam pa mi ga ká oza ka ashe mbin ndopdop, nva ɓyen ji mbín pa kpaktak kaṭ.
16 N nəm pa kaḳul oza yáng ka oga nɗyáng mi ká oga nnap mpakpak mi. Oza vyap ìlum awop mi, kaḳul ìgwak oza ga ka atak oga ichər oza.
17 << <Kap ká nnà te n dər oza ka ìwu ador, n zhì oza pa chatchat ka ashe nzam kaṭ.
18 N là ôvan oza ka ashe nzam pa, <<Kang ó kpak oga nɗyáng ká oga nnap mpakpak opón wó kaṭ, kang ó vyap ishi wó ká ichər oza kaṭ.
19 Mmami na uYawe Inan wó, ó kpak oga nɗyáng mi ka oga nnap mpakpak mi, ó nəm inok ka oza.
20 Ó gòr oga ilum awop mi na á nyám ìpir nnap ká ishimshe mi ka wó. Te ó nyi pa mmami na uYawe Inan wó.>>
21 << <Ká nnà te ovan va ta fa iyaṃkak ká mi ka ashe nzam, oza kpak oga nɗyáng mi ka oga nnap mpakpak mi kaṭ, iva unəm i kpak oza te i lár á. Oza vyap ilum awop mi pa chatchat. Te n là pa mi yə́l ká nlak ìgwak mi ka apal oza ka ashe nzam.
22 Ká nnà te, n le ká awo mi n nəm pa kaṭ, le kang mmá yen ka adin mi ka iwú mbín nva ya mi kà n fa ká oza ka mbin aMasar á.
23 Kàɗi te n sóng anung ôzạ ka ashe nzam pa mi ga nlyangshin oza ka ashe oga itong, mi zàl oza ka ashe oga mbín.
24 N nəm pa kaḳul oza yáng ka oga nɗyáng mi ka oga nnap mpakpak mi, kang oza vyap ìlum awop mi, iwú oza ka apal oga ichər okə́ká oza.
25 Kàɗi te n na oga nɗyáng nnənan ôzạ kaṭ, ká oga nnap mpakpak va oza i lár kaṭ ka atətak.
26 N vyap oza ka atak oga iyaṃ inana oza, ka atak nna ovan oza oga nggəshi ka ashe apər. N nəm pa kaḳul na n nak oza a yà iyaṃ iga ajan îshi oza, kaḳul na oza a nyi pa mmami na uYawe.>
27 <<Kaḳul nva ta te, á ya anəm, là nnap ka nzhi aIsaṛila, là ôzạ pa, <Mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là pa, okə́ká wó pwat adin mi ka atak nnəm nnandər kaṭ.
28 Ka awalang va m ɓa ka oza ka ashe mbin va n sóng anung pa mi na oza, te oza ya nza aɗuktum ka nza ìkun nggo iga azang, te oza na nlə́fər iyaṃ inana ipápà ka atak va ta. Oza bəshi ìgwak á mi ká iyaṃ inana oza, kang ka atak va ta oza yichi iyaṃ inana oza inəngnəng ichángchàng ká iyaṃ inana iga nwá.
29 Te m ɓəp oza pa, nza nzhi awop ka aɗuktum mmawó ka ngga yà? Mmá ka nwór adin atak va ta pa aBama, har nda ta.>

30 <<Kaḵul nva̱ ta te là n̄zhi àIsa̱rila pa̱, <Mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là pa̱, o vyap ishiwo wa nva okə́ká wó nəm ɗò? O yar nva̱ng oga iya̱m iga ajan oza̱ ɗò?
31 Awalang va̱ o yichi oga iya̱m inana, kang o yichi ovan wó iya̱m inana ka̱ apər, mmawó ka̱ nvyap ishiwó ka̱ atak oga ichə̀r wó har n̄da ta̱. Te ó chuchu pa̱ ó ɓəp mi ka̱ nnap-nlà ɗò, á nzhi aIsa̱rila? Nva̱ nna n yà, uNəm uga nzhi uYawe, n là pa̱ o kúr mɓəp mi ka̱ nnap-nlà ka̱t.
32 << <Nrəng nnap va̱ mmawó ka̱ nrərəng kà ìgwak wó pa̱ na ó yà wa mbín nro ka̱ akum ìjili oga mbín ó wop ikún ká̱ ipáng, te i yà ká̱ nnəm ka̱t.
33 Nva̱ nna n yà, uNəm uga nzhi uYawe, n là pa̱ mi nəm iponzhi ka̱ apal wó ka̱ awó achumchum nkàm ka̱ nshìda ka̱ mmən ìkum.
34 Ká̱ awó achumchum ka̱ nkàm ka̱ nshìda ka̱ mmən ìkum, mi fa ká̱ wó ka̱ ashe onəm, mi ɓut wó ka̱ ashe mbín va̱ ó lyangshin kà̱.
35 Kang mi ɓa ká̱ wó ka̱ ashe nzam onəm, ka̱ ta mi pà akwali á wó ìwú ká̱ ìwú.
36 Wa nva n pà akwali okə́ká wó ka̱ ashe nzam mbin aMasar te, wa nnà ta mi pà akwali á wó, mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là.
37 Mi nak ó watar ka̱ avəng ìdari, kang mi ran wó ká̱ nsar nnap-nlà.
38 Mi fa ka̱ onəm oga nfa iya̱mkak ka̱ ashe wó, ka̱ oro va̱ nəm mpat á mi. Mi fa ka̱ oza̱ ka̱ ashe mbin va̱ oza̱ kà ntəm kà, ka̱ nna te oza̱ i tar mbin aIsa̱rila ka̱t. Te ó nyi pa̱ mmami na uYawe.
39 << <Ǹyangmata̱, á nzhi aIsa̱rila, mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là pa̱, udanggo á ga mpyal ka̱ ngwop ichə̀r wò, nva̱ nna yà chit pa̱ mmawó ka̱ nggong achwang kà mi lap ka̱t á. Ó nyi kpa pa̱ ó yà ka̱ nvyap aɗin mi anənaṇ ka̱ oga iya̱m inana wó ka̱ oga ichə̀r wó ka̱t.
40 << <Kaḵul ka̱ apal aɓam mi ayə́ryər, ka̱ apal itəngtəng aɓam aIsa̱rila, mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là pa̱, ka̱ ta na nkpaktak nzhi aIsa̱rila, nkpaktak oza̱ i wop mi ka̱ mbin va̱ ta. Ka̱ ta na mi ka̱m oza̱, kang ka̱ ta na mi ka̱m iya̱m inana oza̱ ká̱ iya̱m inana oza̱ iyákyàk va ɓyen ji ka̱ iya̱m inana va mí yichi mm̂ami na ka̱ nkukwa á.
41 Mi ka̱m wó wa iya̱m inəngnəng ichángchàng awalang va̱ mi fa ká̱ wó ka̱ ashe onəm, kang mi ɓut wó ka̱ ashe mbín ka̱ atak va̱ ó lyangshin kà̱. Nnà chit te mi nyám inənaṇ mi ka̱ ashe wó kà mpyal mbín.
42 Te ó nyi pa̱ mmami na uYawe, awalang va̱ mi ɓa ká̱ wó ka̱ mbin aIsa̱rila, mbin va n sóng anung chit ka̱ atak nghap awó pa̱ mi na okə́ká wó.
43 Ka̱ ta ó rəng ka̱ nnap nnəm wó ka̱ nkpaktak oga iya̱m va̱ ó vyap ishiwo ká̱. Ó ya nnəm ajan wó ka̱ ishiwó kaḵul iya̱m iɓáng ɓa̱ng va̱ nna ó nəm.
44 Te ó nyi pa̱ mmami na, awalang va̱ n nəm á wó wa nnà ta kaḵul aɗin mi, n nəm pa kaḵul nnap nnəm wó mɓáng ɓa̱ng ka̱t, ka̱t te ngga nlang nnandər ka̱t, á nzhi àIsa̱rila. Mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là.> >>

Nlà anung ka̱ apambin ngga nkwandal

45 UYawe là nnap ká̱ mi pa̱,
46 <<Á ya anəm, ga̱ɓa̱n asa̱l awú á ga nkwandal, na u dap achwang n̄kwandal, kang ɓu là anung ka̱ apal ikún iga mbin aNegep.
47 Là îkun aNegep, fe nnap-nlà aYawe, ka̱ḵul uNəm uga nzhi uYawe là pa̱, mi ga mmá̱l apər ka̱ ashe ɓu, i ri nza̱ ìkun ìwuwu nggo, ka̱ nza̱ ìkun ìwomwom nggo ka̱ ashe ɓu. Nsal aɓələm apər va̱ ta i ri atak i yà ká̱ njəp ka̱t, ka̱ nza̱ asa̱l awú nggo i ɓàn kà nkwandal i ga i chu mpal.
48 Nkpaktak onəm i ya pa̱ mmami na uYawe m ma̱l apər va̱ ta, i yà ká̱ njəp ka̱t.>>
49 Te n là pa̱, <<O'o aNəm uga nzhi uYawe, oza̱ kà nlà pa̱, <Uza̱ unəm uga ngba nnap na pa kuk ka̱t ɗò?> >>

21

Ndokchi aYawe

1 Te uYawe là nnap ká̱ mi pa̱,
2 <<Á ya anəm, dər asa̱l aUrushelima na u là nnap ka̱ apal oga atak awuwop ayə́ryər, kang ɓù là anung ka̱ apambin aIsa̱rila.
3 Là nnap ká̱ mbin aIsa̱rila, là pa̱, <Mmami, uYawe kà mmən ìkum ka̱ ɓu. Mi tur ndokchi mi ka̱ ashe avakchi, mi gbáng onəm onənaṇ ka̱ onəm oɓáng ɓa̱ng pa̱ kpaktak ka̱ ashe ɓu.
4 Kaḵul pa̱ mi ga ngbáng onəm onənaṇ ka̱ oɓáng ɓa̱ng, te ndokchi mi i fa ka̱ ashe avakchi wò i gbáng nkpaktak onəm i ɓàn ka̱ asa̱l nkwandal i ga i chu asa̱l mpal.

5 Kang nkpaktak onəm i nyi pa̱ mmami na uYawe. N tur ndokchi mi ka̱ ashe
avakchivakchi, i le ka̱ ashe avakchi va̱ ta lap ka̱t.>
6 <<Mmaɓu, á ya anəm, shìn ká̱ nlak ìgwak pa̱ gənggəng, kang ɓù nyám nlak ìgwak ɓu
pa̱ gənggəng kà̱ mpyal oza̱.
7 Kang a yà pa̱ oza̱ ɓəp ɓu pa̱, <Iza̱ nak kang ɓu shìn yà?> Te wa là ôza̱ pa̱, ka̱kul iya̱m
va̱ ka̱ ngga nfa á. Awalang va̱ i fa te nza̱ ìgwak nggo i rusok, oga awó pa̱ kpaktak i lang
ìkam, aruhu á danggo i kú, irəng á danggo i rusok wa ndəng. Dər, nɗaktak va̱ ta ka̱ ngga
nfa. Mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là.>>
8 UYawe là nnàp ká̱ mi pa̱,
9 <<Á ya anəm, là anung pa̱, Inan là pa̱,
<< <Ndokchi, ndokchi, mmá lulwa,
kang mmá gbəgbàk kpa.
10 Mma lwa na ka̱kul mpà,
mmá gbàk na á məlam pa̱ yələkyələk wa aməlam.
Í nəm nchang izər ɗò?
Ka̱kul ó yəyang ká̱ nka̱m ichən.
11 Mmá na ndokchi va̱ ta pa̱ mmá gbàk, na mmá kpán ka̱ awó.
Mmá lwa na, mmá gbàk na ka̱kul nna ka̱ ashe awó anəm uga ngba̱l unəm.
12 Yə́ng, nə́m ìwar, á ya anəm, ka̱kul ndokchi va̱ ta i yà ka̱ apal onəm mi,
i yà ka̱ apal nkpaktak ovan ponzhi oga aIsa̱rila.
Mmá na oza̱ chit ká̱ onəm mi nɗokchi va̱ ta.
Ka̱kul nva̱ ta te ləp ìsong.
13 << <Mmami kà̱ mma onəm mi. Unəm uga nɗəɗa̱t uwa yà ɗò? Unəm uga nzhi
uYawe, à là.>
14 <<Ka̱kul nva̱ ta te, á ya anəm, là anung, ləp awó ɓu,
yənggət ndokchi nva̱ng pa̱ mparəm, ka̱t te pa̱ nshatɗing.
Ndokchi ka̱kul ngbá̱ng onəm ɔbá̱ngɓa̱ng.
Ndokchi ngga ngbá̱ng onəm pa̱ makmak. I gáng oza̱.
15 I nak ìchəgwak i ləp oza̱, kang pa̱ makmak i nə́m ifàng.
Kà̱ nkpaktak oga anung nkəlang oza̱ n na ndokchi mməlammələm,
mmá nəm na məlam,
ka̱kul ngbá̱ng ririrì.
16 Ndokchi va̱ ta i kyen atak kà̱ nri, i ga̱ɓa̱n mpa̱m,
ká̱ nkpaktak ìsu va̱ asa̱l awúwu i ga̱ɓa̱n kà̱.
17 Mi nə́m awó mi kpa, mi nyám mmən ìkum mi lap ka̱t.
Mmami, uYawe, n là.>>
18 Te uYawe là nnap ká̱ mi kà̱ɗi pa̱,
19 <<Mmaɓu, á ya anəm, nyám asa̱l pa̱ parəm va ndokchi aponzhi oga aBabel i wòl kà̱.
Nkpaktak oza̱ pa̱ oparəm i fa kà̱ mbin nzəngtəng. Nyám atak kà̱ nggwang asa̱l á ga asa̱l
ìtong.
20 Nyám asa̱l nɗokchi va̱ ta aga ngga aRaba oAmoni, ka̱ asa̱l aga ngga aYahuda, ka̱
aUrushelima ìtong iga akamsəlang.
21 Ka̱kul uponzhi oga aBabel uwa kà̱ nta̱l kà̱ nchak asa̱l, ka̱ atak va̱ asa̱l ɓa chak pa̱
parəm á, uza̱ ka̱ nva̱k iva̱k, ka̱ yənggət iwar, i mwo ichən ka̱ atak ichər, uza̱ ka̱ ndər ka̱
ashe ani iya̱m nkang iga nshì.
22 Ka̱ awúwo ari te iva̱k kà̱ nnyám aUrushelima. Uza̱ i pak oga anung akun ka̱kul
nshin akamsəlang, uza̱ i nə́m achu ìkum ka̱kul ngbá̱ng ririrì, i pak oga anung akun ka̱kul
nshin oga anung nkəlang, uza̱ i ɓut mbin pa̱ na ô me atak nkén akamsəlang ka̱kul ìkum.
23 Ka̱ atak oga aUrushelima te iva̱k va̱ ta̱ akwam kà̱ mpyal oza̱, ka̱kul oza̱ ka̱ sóng
anung ûponzhi oga aBabel chit, te uza̱ i rəng ká̱ mpat oza̱ ôza, na á nak mmá kpán oza̱.
24 <<Ka̱kul nva̱ ta te, uNəm uga nzhi uYawe là pa̱, ka̱kul ó nak chit mmá rəng ká̱ oga
mpat wó, kang ó nyám nnap mɓá̱ngɓa̱ng wó fa chit kà̱ mbáng, ka̱ ashe nkpaktak nnap
nnəm wó, á nyám oga mpat wó chit, ka̱kul ó nak chit mmá rəng ká̱ oga mpat wó, te mí
wur wó ó ga izwàl.
25 <<Kang mmaɓu, uponzhi uga aIsa̱rila, uɓá̱ngɓa̱ng, uga nlang nnandər, ìlum ɓu ɓa
rwam chit, ka̱kul awalang aga nnáp akwali ɓu á nəm chit.
26 Mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là pa̱ ú tur iya̱m ishi ɓu ká̱ atagya iponzhi ɓu.
Oga iya̱m i yà wa mmatmat lap ka̱t. Mí rup ká̱ uva̱ mmá yen ká̱, kang mí yen ká̱ uva̱
mmá rup ká̱.
27 Nzhì, nzhì, mi zhì ìtong va̱ ta, mi re iya̱m iro ka̱t. Ya uga iya̱m i ɓa kang, uva i nap
akwali, nna chit te mi na á na ɗak.>>

Mpà akwali ka apal aAmon ká aBabel
28 Kang mmaɓu, á ya anəm, là anung pa, iyam va ta uNəm uga nzhi uYawe là ka apal
oga aAmon, kang ka apal nlang ìwuswa oza, va nna oza pwat onəm mi á.
Te ɓu là pa, mmá tur ndokchi kakul ngbáng onəm,
mmá gbàk na məlam wa aməlam kakul ngbal irirì.
29 Là ôza pa, oza ya oga alár aga akwam,
kang oza i nəm ivak iga akwam.
Te mi nak ndokchi mi ka apal ìshak onəm oɓángɓang va mí pà, ova ìlum oza chu chit.
Iva ta nna ji ka ashe mɓək anung oza.
30 <<Le ka ndokchi ɓu ka ashe avakchivakchi.
Mi náp akwali á ɓu ka atak va mmá mar ɓu kà,
ka ashe mbin ɓu.
31 Mi fər ká mmən ìkum mi ka apal ɓu.
Mi ɓur apər nfəl ìgwak mi á ɓu,
kang mi na ɓu ka ashe awó onəm oɓángɓang,
oga nnyi nzhì.
32 Ɓu nyáng akun apər.
Nchèr ɓu i yà kà ìshimshe mbin.
Mí yà ká nrəng ká ɓu lap kat.
Mmami, uYawe, n là.>>

22

Nnap mbángɓang aUrushelima
1 UYawe là nnap ká mi kàɗì pa,
2 <<Mmaɓu, á ya anəm, ɓu nap akwali, ɓu nap akwali îtong iga ntar nchèr ɗò? Te
nyám á na nkpaktak nnap nnənəm ngga ajan.
3 Te ɓu là á na pa, <Mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là pa, ìtong va tar nchèr ka
ìshimshe wò, kang á nəm oga ichər îshi wò va vyap na, te awalangwalang nna i ɓa.
4 Ka atak ntar nchèr ɓu te u yà unəm uga mpat chit, kang u vyap ishi ɓu ka atak oga
ichèr va u nəm. Te u dapchi nra ɓu chit ɓa datkulung, izún va mmá kpak a ɓu te a chu
chit. Kakul nva ta te, n nak ɓu chit u tal iyam iga mpwatmpwat ka atak oga mbín kang
iyam iga nnáp avyal ka atak nkpaktak mbín.
5 Onəm va pa dát ka onəm va nggbəgbàng i nap avyal a ɓu, aɗin ɓu vyap chit, kakul
nkak ishi ɓu.
6 << <Dər, ovan ponzhi aIsarila ka ashe ɓu, uwa kà nggo tal unəm uga ntar nchèr chit,
kakul ichumchum wò.
7 Ka ashe ɓu upon ká unang mmá nak oza iyam iro kat, mí nyán ká unəm uchən, mí
nyán ká uchar ukpələng, ká ovan okpələng va ka ashe ɓu.
8 U yen ká oga iyam iyéryər mi, kang u vyap oga ilum awop mi.
9 Onəm oma ka ashe ɓu ova ka nlak aɗin onəm pa na o tar nchèr, kang onəm oma yà
ova ka ashe ɓu kà nrí iyam-nrì ka apal oga aɓam, oza i nəm mmai kà ìshimshe wó.
10 Ka ashe ɓu onəm i ra ka ochar opon oza, oro i ra ká ochar ka awalang va oza ká
akpar.
11 Uro nəm iyam iga ajan ká uchar àwan wò, uro ra ka uchar ayen wò, uro ra ká
ugənang wò uyenchar, uya apupon.
12 Ka ashe ɓu onəm i kam iyam iga mmulam anung pa na ó tar nchèr. Ɓu na akat ká
nram mmak kà, mmaɓu kà nya mmak ka atak owan ɓu, kakul mmwar va ɓu mwar oza,
u kong ká mi, uNəm uga nzhi uYawe à là.
13 << <Dər, n lèp awó mi chit ka apal ɓu kakul mmak ngga ajan va u ya, ká nchèr va u
tar kà ìshimshe ɓu.
14 Kà ìlum va mi gwang ká ɓu, te ìgwak kat te awó ɓu i kəkam ɗò? Mmami, uYawe, n là,
kang mi nənəm wa nnà ta.
15 Mi lyangshin ɓu ka ashe oga mbín, mi zal ɓu ka apal oga mbín, kang mi fa ká iyam
iɓángɓang pa kpaktak ka ashe ɓu.
16 Kang mí vyap ɓu kà mpyal oga mbín nnà chit te, ɓu nyi pa mmami na uYawe.> >>
17 UYawe là nnap ká mi pa,
18 <<Á ya anəm, nzhi àIsarila sat aməng ala chit kà mpyal mi. Nkpaktak oza tong wa
acham arəzàng, ká aguza, ká acham, ká acham aləbər, oza tong wa aməng ala aazurfa
kà ìshimshe apər.

19 Kaḵul nva ta te, uNəm uga nzhi uYawe là pa, nva nna nkpaktak wó ó tong aməng ala chit, te mi ɓut nkpaktak wó kà ìshimshe aUrushelima.
20 Wa nva unəm i ɓut aazurfa, ká acham arə́zàng, ká acham, ká acham aləbər, ká aguza ka ashe apər, na ó ɓur apər ka apəpal kaḵul pa na a tap na te, wa nnà ta mi ɓut wó ka ashe nlak ìgwak mi, kang ka ashe mmən ìkum, mi nak wó ka ashishe kang ó tap.
21 Mi ɓut wó kang mi ɓur apər mi aga mmən ìkum ka apal, kang ô tap ka ashe aUrushelima.
22 Wa nva aazurfa tap ka ashe apər, te wa nnà ta ó tap ka ashe aUrushelima, kang ó nyi ɗak pa mmami na uYawe, n fər ká mmən ìkum mi chit ka apal wó.>>

Nnap mbáŋgbaŋ ovan ponzhi ga aIsaŗila
23 UYawe là nnap ká mi pa,
24 <<Á ya anəm, là á na pa, <Mmaɓu mbin va nnənaŋ kaṭ, nva ìvar pəng ka apəpal kaṭ, kà ìlum iga nlak ìgwak mi.>
25 Onəm oga nlà anunung, gwang anung ka ashishe wa ilìr va i ɗúm ká ayang kà mmwo iyaṃ pa ô kan, oza i gbáŋ irirì onəm, oza vyat ìdur ká oga iyaṃ iga mbwai, kang oza nak ochar pa makmak lang oɓar oza.
26 Onəm oga mpyal awuwop gantal nnap mpakpak mi, kang oza vyap iyaṃ iyə́ryər mi. Oza nyám nɗongɗong kà ìshimshe iyaṃ iyə́ryər ká iva iyə́ryər kaṭ kaṭ, kang oza nyám nɗongɗong kà ìshimshe iɓáŋgbaŋ ká inənaŋ kaṭ, oza nak ishi ka ìlum awop mi kaṭ, kang oza na ichumchum a mi kaṭ.
27 Ovan ponzhiponzhi va kà ìshimshe tong wa oga ncham ngga nkan izhé. Oza i táng nchə̀r, kang i gbáŋ onəm kaḵul na o ya mmak ngga ajan.
28 Kang onəm oga nlà anunung bwam nnap mɓáŋgɓáŋ ovan ponzhi wa mɓə́l izər nzhi ká ìpáng ìləfər. Oza i ya oga alár, kang i nəm ivaḵ iga akwam kaḵul oza, i là pa, uNəm uga nzhi uYawe à là, nnandərnandər te uYawe à là kaṭ.
29 Onəm oga mbin va ta mwar atak, oza vyat iyaṃ ká ìfan, kang oza i kar onəm oga nkun, ka onəm va ka ashe nlang. Oza nyám nnandər ûnəm uchən kaṭ, iɓáŋgbaŋ na chwat.
30 <<Te n ram unəm ka ashe oza uva i me akamsəlang va ta na a sat ka atak va kaḵchi kà mpyal mi kaḵul mbin, na kang ń zhì oza kaṭ, te n ya kaṭ.
31 Kaḵul nva ta te n nyám nlak ìgwak mi chit ka apal oza. N shì oza ka apər aga mmən ìkum mi, n nak nsur nnap nnəm oza chit ka apal ishi oza. Mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là.>>

23

Ovanɓyen pa oparəm
1 Te uYawe là nnap ká mi pa,
2 <<Á ya anəm, ochar oro oma yà pa oparəm, ovan achar uzəngtəng.
3 Oza nəm mmai ka aMasar ka awalang aga ivan ɓyen oza, mmá nuk mbyal kà ìkwoksok oza, kang ivan ɓyen oza vyap.
4 Aɗin ánəmgbak pa uOhola, aɗin áɓwakan pa uOholiba. Oza təm o jem, oza mar ovan onunggwan ká ovan ochar. Aɗin oza nnà ta, uOhola aSamariya, uOholiba nnyi te aUrushelima.
5 <<UOhola təm ntəm ngga nnəm mmai ya uwa ka yà ujem. Uza nak ìgwak wò ka atak onəm oga aAshur va oshozha pa na ô nəm mmai ká oza,
6 ova mwàk ilukwan iga ndəng izər ìvyau, ka ashe oza te ogomna, ká onəm ochumchum oga mpyal, ká nkpaktak oza ovan nzaṃ oga mɓyen ndər, oza ka apal ipərí oza.
7 Uza nəm mmai ká oza, nkpaktak onəm va omà nggwan oAshur, uza vyap ishi wò ka nkpaktak oga ichə̀r onəm va uza i nəm mmai ká oza.
8 Uza re nnəm mmai wò kaṭ nva uza pak nnənəm ya uwa yà ka aMasar, ka awalang aga ivanɓyenvanɓyen te, ovan nzaṃ ra ká na, oza nuk mbibyal, te oza i fa ká aɗom oza ka izəzər.
9 <<Kaḵul nva ta te n na na chit ka ashe awó onəm oga nra ká na, ka ashe awó oAshur, ova uza nak ìgwak wò kà nnəm mmai ká oza.
10 Oza bol imaləngmaləng, oza wur ovəvan onunggwan ká ochar, oza gbaḷ na ká ndokchi. Te uza sat iyaṃ iga ntar achu ka atak ochar, ka awalang va mmá pà akwali á na.>>
11 Ugənanggənang uOholiba ya oga iyaṃ va ta ya, ká nnà kpa te uwà ji ugənang wò ká nvyap, kaḵul nnəm mməmai ji nji agənanggənang ji.

12 Uza nak ìgwak wò kà nnəm mmai ka oAshur, ka ashe oza te ogomna, ka onəm
ochumchum oga mpyal, ka oshozha ova mwàk iyam ìkum, oza ka apal ipərí oza,
nkpaktak oza ovan nzam oga mɓyen ndər pa shat.
13 Kang n ya uza vyap chit wa agənang wò. Mparəm oza nnap nnəm oza màl izər.
14 Te uza ga mpyal ká nnəm mmai wò. Uza ya mmá cha alakan onəm ka izər
akamsəlang, alakan onəm oKaldi, mmá cha ká ìkwol.
15 Oza ran aɗək oza ká ngbàt, ká oga iyam ishi ka ishi oza, nkpaktak oza fa izər ká
onəm oga mpyal, kang fa izər ká onəm oga aBabel oga mbin aKaldi.
16 Ka awalang va uza ya oza te, uza nak ìgwak kà nnəm mmai ká oza, te uza re nrè ká
onəm oga nrè wò ka ashe aKaldi.
17 Te oga aBabel ɓa kà na, ka apal iyam nrəra iga nfe nchang, kang oza vyap na ka
atak nnəm mmai. Ka nvang va oza vyap na chit te, oza le sat iyam iga ajan ka atətak.
18 Awalang va uza nəm mmai wò kà mbáng, uza bol imaləng wò, te uza sat iyam iga
ajan ka atak mi, te n fa asəsal wa nva n fa asal agənanggənang á.
19 Káp ká nnà te uza ga mpyal ká nnəm mmai wò, uza kà nrəng ká nra ivanɓyen wò,
ká awalang va uza ka yà kà nnəm mmai wò kà mbin aMasar á.
20 Uza nak ìgwak kà nnəm mmai ká onəm oga aMasar, ova oga apyal oza wa aji oga
azhaki, kang mpəng amar oza wa nji ìpəri.
21 ÁOholiba, wa nnà ta u rəng ká nnəm mmai ɓu, ka awalang va oga aMasar nuk
mbyal a ɓu kang a vyap ivanɓyen ɓu.

Inan i na mɓək anung ûOholiba

22 Kakul nva ta te, áOholiba, mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là pa, mi nok
ovannzam ɓu kà nnəm ikum ká ɓu, ova sat iyam iga ajan kà mpyal ɓu, kang mi nak oza i
nəm ìkum ká ɓu kà nza ngbak nggo.
23 Oga aBabel ká nkpaktak oKaldi, oPekot, ká oShowa, ká oKowa, kang ká nkpaktak
oAshur nzəng ká oza, oza i wal okpa ìkum ɓu. Mi ɓut ovannzam oga mɓyen ndər,
ogomna, ká nkpaktak onəm ochumchum oga mpyal, ká onunggwan ìkum, ká onəm oga
aɗin, nkpaktak oza kà apal ipərí oza.
24 Kang oza i ɓa ka asal mpal ká akeke ipərí ka nggatək onəm i lung ɓu. Oza i ɓa i nəm
ìkum ká ɓu kà nza ngbak nggo, ka atagya acham, ka nggwanggwang, ka ilukwan ìkum iga
acham, kang mi nak oza i pà akwali a ɓu, kang oza i pà akwali a ɓu ka asal awú va oza
ɗòm.
25 Kang mi nyám ìkpar nlak ìgwak mi ka apal ɓu na oza á na mɓək anung a ɓu. Oza i
gəl alur ɓu ká oga achwang ɓu, kang aɓo ovəngva ká ririrì te mí gbáng oza ká ndokchi.
Oza i wur ovan ɓu onunggwan ká ochar, kang aɓo onəm va re te mí zhì oza ka apər.
26 Oza i fən ɓu i re umaləng, kang oza i wur oga iyam nzam ɓu iɓyenɓyen.
27 Mi nak nnəm nvyap ká mmai ɓu va u ɓa ká kà mbin aMasar i kùr, na kang u yar
ìwú ú dər oza ká, kat te ú rəng aMasar lap kat.
28 <<Mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là pa, <Dər, mi na ɓu ka awó ovəngva òmà u
yang, ka ashe awó ovəngva sat iyam iga ajan ka atak ɓu.>
29 Oza i yang ɓu, kang oza i wur nkpaktak ndur ɓu, oza i re ɓu umaləng, kang oza i bol
imaləng mmai ɓu. Nvyap ɓu ká mmai ɓu
30 nna dapchi iyam va ta a ɓu, kakul u nəm mmai ká mbín nro, kang u vyap ishi ɓu ká
oga ichər oza.
31 U yar nvang àgənang ɓu, kakul nva ta te mi nak agudu aga mɓək anung ágənang ɓu
ka ashe awó ɓu.
32 <<UNəm uga nzhi uYawe là pa, Ɓu wá agudu ágənang ɓu aruprup abalbal, mi yəl
ɓu, kang mi nap avyal a ɓu, kakul á yél məmak.
33 <<Ɓu wá nchè ɓu ran ká kang ɓu yà ká nlak ìgwak.
Agudu aga nɗaktak ká nzhì,
agudu ágənang ɓu uSamariya.
34 Ɓu wá na i kùr pa chatchat, kang ɓu chwan,
te ɓu yar agwaksəngwaksən ɓu tur mbyal ɓu ká,
mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là.
35 <<Kakul nva ta te, mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là pa, <U kong ká mi chit, u na
asal nsəm á mi. Te ɓu yar nsur nvyap ɓu ká mmai ɓu.> >>
36 Te uYawe là á mi pa, <<Á ya anəm, ɓu pà akwali ûOhola ká uOholiba ɗò? Nyám ká
oga ajan oza, ôza.>>
37 Kakul oza nəm mmai, kang nchèr nna ka awó oza. Oza nəm mmai ká oga ichər oza,
kang oza na iyam-nrì îchər ká ovan va oza mar á mi.
38 Kàɗi te, ká nda nzəngtəng oza vyap nzhi awop mi, kang oza lak ìlum awop mi kpa.

39 Ka̱ awalang va̱ oza̱ pà ovan oza̱ chit iya̱m inana ôga îchər oza̱, te ká̱ nda nzəngtəng
oza̱ táng nzhi awop mi pa̱ na oza̱ á vyap. Dər, iya̱m va ta̱ oza̱ nəm ka̱ ashe nzhi mi.
40 <<Oza̱ re unəm uga nrè ka̱ atak onəm va̱ nggbəgbàng pa̱ á ɓa, te oza̱ ɓa. Ka̱kul oza̱
mà, ó wòr izər wó, ó ɓəl iya̱m ìsham ka̱ iwú, kang ó mwàk iya̱m nza̱m wó.
41 Ó təm ka̱ apal alyer anənan, ká̱ atebəl kà mpipyal va ó nak iya̱m inəngnəng
ichángchàng mi, ká̱ mmì ka̱ ashe afal mi ka̱ apəpal.
42 <<Kang nnáp ìchu nggatək onəm ova nak ishi ká̱ iya̱m iro ka̱t, òma yà ka̱ atətak. Te
mmá ɓa ká̱ onəm oga nwá iya̱m iwawa ka̱ ashe nzam, kang oza̱ mwàk oga nkalɓang ka̱
awó ochar va̱ ta, ká̱ oga atagya iponzhi ka̱ ishi oza̱.
43 Te n là nnap ka̱ apal ishi achar va gbák chit ka̱ ashe nnəm mmai, ǹyangmata̱ te oza̱ i
nəm mmai nəm ká̱ na ɗò, nna uza̱ yà chit wanta̱ á?
44 Kang oza̱ táng ka̱ atətak wa nva mí tar ka̱ atak áchar uga nnəm mmai. Wa nnà ta
oza̱ táng ka̱ atak áOhola ká̱ uOholiba ka̱kul pa̱ na ó nəm mmai ká̱ oza̱.
45 Te onəm onənan i gəl akwali ôza̱ wa nva mí pà akwali ôchar omaimai, ká̱ ochar oga
ntar nchə̀r, ka̱kul oza̱ ochar oga mmai, kang nchə̀r na ka̱ ashe awó oza̱.
46 <<Ka̱kul uNəm uga nzhi uYawe là pa̱, mi ɓa ka̱ nggatək onəm kà oza̱, kang mi nak
mí na ayər ôza̱, mí wur iya̱m oza̱.
47 Kang nggatək i kwan oza̱ ká̱ ipáng, i gbáng oza̱ ká̱ oga ndokchi. I le te i gbáng ovan
oza̱ onunggwan ká̱ ochar, kang i pwák oga nzhi oza̱ ká̱ apər.
48 Ka̱ asa̱l va ta̱ mi nak nnəm mmai ka̱ ashe mbin va̱ ta i kùr, ka̱kul na nkpaktak ochar
á ya ìwon, le kang oza̱ á nəm mmai wa nva̱ ó nəm ka̱t.
49 Oza̱ i nak mmai wó i le ka̱ apal wó, kang ó yar nsur nnap mɓángɓaŋg wó va̱ ó nəm
ka̱ atak ichər á. Te ó nyi pa̱ mmami na uNəm uga nzhi uYawe.>>

24

Nnyám ìpir nnàp ká̱ ngbə̀t nfə́lfə́l

1 Kà nra ngga ngba̱pchi ka̱ ape aga agba̱pchi, kà ìzun iga ìfangzəngtəng, te uYawe là
nnap ká̱ mi kàɗi pa̱,
2 <<Á ya anəm, lir aɗin ìlum va̱ ta̱. Ìlum va ta̱ ì yà uponzhi oga aBabel gáng
aUrushelima ká̱ ìkum.
3 Là nnap ká̱ nzhi ngga nfa iya̱mkak ka̱ ashe ngba nnàp pa̱, <UNəm uga nzhi uYawe là
pa̱,
<< <Cher ngbət, cher ka̱ apal apər,
yə́l ká̱ ndəng.
4 Mwàk ìzhe ìnyatnyat ka̱ ashishe,
nkpaktak ìnyatnyat inənan,
ìsong ká̱ agàr, yə́l na ká̱ oga akup ayákyàk.
5 Yak iya̱m nkang inənan va ji pa̱ kpaktak,
mwàk oga agətər akun ka̱ avəvəng,
pə́k na nzəng ká̱ oga akup va̱ ta
á yal pa̱ dakdak.
6 << <Dər, iya̱m va ta̱ uNəm uga nzhi uYawe là,
<< <Á lak ká̱ ɓu chit á ìtong iga ntar nchə̀r,
wa ngbət acham va adədak arəzang nna fa chit ka̱t.
Wur ìzhe ìnyatnyat va̱ ka̱ ashishe á fa pa̱ ìzəngzəng,
kang wa yak ka̱t.
7 Ka̱kul nchə̀r va̱ uza̱ tar te nna kà ishimsheshimshe,
uza̱ zuk na ka̱ apal ipáng,
uza̱ zuk kà mbin pa̱ na ô dəp ka̱t.
8 N nak nchə̀r va̱ nna tar ka̱ apal ìpáng,
le kang mmá dəp ka̱t,
ka̱kul na á bəshi ìgwak á mi,
na m pyát akə̀kat.
9 << <Dər, iya̱m va ta̱ uNəm uga nzhi uYawe là,
<< <Á lak ka̱ ɓu chit á ìtong iga ntar nchə̀r,
mmami ká̱ ishi mi,
mi ɓut agətər ka̱ avəvəng pa̱ makmak.
10 Ɓut oga agətər akak, ma̱l apər, pə́k ìzhe va̱ ta pa̱ dakdak,
gwang oga iya̱m iwuwu ka̱ ashishe, kang ɓù re oga akukup ì shì.
11 Cher ngbət nlakchi ka̱ apal amor, na á sur,

na achəcham arəzang á pwák, na adədak á sərak ka̱ ashishe, kang adak aga ìjilijili ì shì ì le.
12 Uza̱ na mɓək anung îshi wò, kang mmak adədak fa ka̱t.
Te nak adədak ka̱ ashe apər.
13 << <Ka̱ ashe mmai ɓu te adak nna yà, n nàl ɓu chit, kang adak ɓu fa ka̱t. Te ya ɓu fa lap ka̱t, i ga i chu ìlum va̱ nnyám nfə́l ìgwak mi ka̱ apal ɓu i kùr kang.
14 << <Mmami uYawe, n là, i təm wa nnà ta, ka̱kul mi nənəm pa, mi re i lyam ka̱t, mi re ka̱t, mi pà akwali a ɓu ka̱kul oga asa̱l ɓu ka̱ oga nnap nnəm ɓu, uNəm uga nzhi uYawe à là.> >>

Ikú áchar àEzikyel
15 Te uYawe là nnap ká̱ mi pa̱,
16 <<Á ya anəm, dər, n dát chit ka̱ ǹyar kà ɓu pa̱ ɓyat iya̱m va ìwú ɓu ma̱n ji. Te kang wa nəm adər, ka̱t te wa yə́ng ka̱t, kang wa tokchì mbəl ka̱t.
17 Kpán ìgwak pa̱ dakdak, kang wa yə́ng ka̱kul anəm ukuku ka̱t. Chəp iya̱m ishi ɓu, kang ɓù mwàk akwap ɓu ka̱ ashar, kang wa gún anung ɓu ka̱t, kang wa ri iya̱m-nrì onəm oga ǹyə́ng ikú ka̱t.>>
18 Te n là nnap ka̱ onəm ká̱ ìɓotak, ka̱ arurong te uchar mi kú. Ìpin fa kpa̱k ká̱ ìɓotak te, n nəm wa nva mmá nak mi.
19 Te onəm ɓəp mi pa̱, << Iza̱ ìpir nkpaktak iya̱m va̱ ta̱ mmaɓu kà nnənəm yà?>>
20 Te n na ama̱n ôza̱ pa̱, <<UYawe à là nnap ká̱ mi,
21 pa̱ ń là nnap ka̱ nzhi àIsa̱rila pa̱, uNəm uga nzhi uYawe là pa̱, mi vyap nzhi awop mi, atak va o kám kà, atak va iwú wó fe nchang ndədər, ká̱ atak aga nna nra ìgwak á wó. Kang ovan wó onunggwan ka̱ ochar va̱ o re ka̱ nva̱ng te mí gbə́ng ka̱ ndokchi.
22 Te ô nəm wa nva n nəm, kang ô gún anung ka̱t, kang ô ri iya̱m-nrì onəm oga ǹyə́ng ikú ka̱t.
23 O chəp oga iya̱m ishi wó, kang ô mwàk oga akwap wó ka̱ ashar wó, ô yə́ng ikú ka̱t, ô vyap ka̱ ashe nnap mɓə́ngɓa̱ng wó, kang ô shìn ôwan wó.
24 Te uEzikyel i sat ǹnyám ìpir nnàp ka̱ atak wó, nkpaktak iya̱m va̱ uza̱ nəm te ô nəm. Awalang va̱ iya̱m va̱ ta̱ i fa te o nyi pa̱ mmami na uNəm uga nzhi uYawe.>>
25 <<Mmaɓu, á ya anəm, mi tur nkàm oza̱, ká̱ nchang ìgwak oza̱, ká̱ ìzhàn oza̱, ká̱ iya̱m va̱ iwú oza̱ fe nchang ndədər ká̱ iva̱ ìgwak oza̱ dòm, kang ká̱ ovan oza̱ onunggwan ka̱ ochar kpa.
26 Ka̱ nda va̱ ta unəm va̱ pətər te i ɓa ka̱ nrè va̱ ta a ɓu na ú fe ká̱ achwang ɓu.
27 Kà ìlum va̱ ta te, anung ɓu i bol ka̱ atak anəm va̱ pətər, kang ɓu là nnap ká̱ unəm va̱ uwà chə́r, ɓu yà akpa̱ng lap ka̱t. Te ɓu sat ǹnyám ìpir nnàp ka̱ atak oza̱, kang oza̱ i nyi pa̱ mmami na uYawe.>>

25

Nlà anung ka̱ apal aAmon
1 Te uYawe là nnap ká̱ mi kàɗì pa̱,
2 <<Á ya anəm, dər asa̱l awú oAmon na ú là anung ka̱ apal oza̱,
3 Là ôAmon pa̱, <Ó fe nnap-nlà aNəm uga nzhi uYawe. UNəm uga nzhi uYawe là pa̱, ka̱kul ó là pa̱, <<Dakdak,>> ka̱ awalang va̱ mmá vyap nzhi awop mi, kang ka̱ apambin aIsa̱rila ka̱ awalang va̱ ra agúng, kang ka̱ apal nzhi àYahuda ka̱ awalang va̱ oza̱ ga izwal.
4 Ka̱kul nva̱ ta te, mi na wó ônəm oga asa̱l nfa alum o yà oji oza̱, kang oza̱ i pak apa̱k ka̱ ashe wó, kang i nak oga atak ntəm oza̱ kà ìshimshe wó. Oza̱ i ri awár aga ashe irám wó, kang oza̱ i wá mbyal wó.
5 Mi nak aRaba i ta̱l atak nkpak oga alakəmi, mi nak mbin aAmon atak nra nggatək ɪɓə́l ká̱ itám. Te o nyi pa̱ mmami na uYawe.
6 Ka̱kul uNəm uga nzhi uYawe là pa̱, <<Ka̱kul u nə́m awó ɓu chit, kang u tòng ashar ɓu, u lan ka̱kul nnyám nkpaktak ǹyáng va̱ u yáng mbin aIsa̱rila,
7 ka̱kul nva̱ ta te, mi nyám awó mi ka̱ apal ɓu, kang mi na ɓu i ta̱l iya̱m iga nwur kà ìkum oga mbín. Mi fa ká̱ ɓu ka̱ ashe oga mbín kang mi nak mí dəkən akum ɓu pa̱ chatchat ka̱ ashe oga mbín. Mi zhì ɓu, te ɓu nyi pa̱ mmami na uYawe.>> > >>

Nlà anung ka̱ apal aMowap
8 UNəm uga nzhi uYawe là pa̱, <<Ka̱kul aMowap ká̱ aSeyir là pa̱ aYahuda wa nkpaktak aɓoshi oga mbín,
9 ka̱kul nva̱ ta te mi bol asa̱l ka̱ asa̱l nfa alum aMowap ka̱ atak oga ítong va̱ ka̱ anung aswari omà nkə̀kam, aBet-yeshimot ká̱ aBal-yemon ká̱ aKiriyatayim.

10 Mi na na nzəng ká oAmon ônəm oga asal nfa alum i təm nji oza, na mmá rəng ká oAmon lap kat ka ashe oga mbín.
11 Kang mi pà oga akwali ka apal oMowap, nna chit te oza i nyi pa mmami na uYawe.>>

Nlà anung ka apal aEdom
12 UYawe là pa, <<Kakul uEdom pyát akát nnàp ka apal nzhi àYahuda chit, te uza nəm nnàng mpat, kakul mpyát akə́kat va uza nəm ka apal oza á,
13 kakul nva ta te mmami, uNəm uga nzhi uYawe n là pa, mi yichi awó mi ka apal aEdom. Mi gbáng onənəm ká iyam nkəkang, mi nak na i ra agúng. Mi gbáng oza ká ndokchi, i ɓàn ka aTeman i ga i chu aDedan.
14 Onəm mi oIsarila i pyát akə́kat á mi ka apal oEdom. Oza i nyám mmən ìkum mi ká nlak ìgwak mi ka apal aEdom, te oza i nyi mpyát akát mi, mmami, uNəm uga nzhi uYawe n là.>>

Nlà anung ka apal aFilisti
15 UNəm uga nzhi uYawe là pa, <<Kakul oFilisti ka ashe mpyát akát, oza pyát akát ká ìgwak ìɓángbang ká ǹyáng va i kùr kat, kakul na o zhì,
16 kakul nva ta te mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là pa, <Mi yichi awó mi ka apal oFilisti. Mi gbáng oKeriti, kang mi nzhì aɓoshi onəm oga anung ìwá.
17 Mi ga mpyát akát aɓwakan ôza kat. Mi nyám ntàn ôza nrwarwa, te oza i nyi pa mmami na uYawe, kà nvang va m pyát akát mi ka apal oza á.> >>

26

Nlà anung ka apal aTaya
1 Kà nra ngga nzəng ka ape va ta, kà ìzun ìga ìgbapchi aman pa zəng te, uYawe là nnàp ká mi pa,
2 <<Á ya anəm, aTaya là nnàp ka apal aUrushelima pa, <Á mal dakdak, anung nkəlang oza shin chit, kang anung asəsal bol chit, ǹyangmata te mi dur kakul uza təm agúng chit.>
3 Kakul nva ta te, uNəm uga nzhi uYawe là pa, mmami kà mmən ìkum ká ɓu, áTaya, mi ga mɓa ká mbín pa makmak ka apal ɓu, wa nva ìwá i wong ká ìgum ndəng á.
4 Oza i shin akamsəlang aTaya, oza i shin oga nzhizhi nruprup. Mi gosok mbibin, kang mi nak na i yà ipáng.
5 Uza i təm mbin ngga mpəl oga icha kà ìshimshe ìwá. Uza i təm iyam iga nwur ka atak ìkum ka atak mbín. Mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là.
6 Ovəvan ochar va kà ntəm ka apal nzam te mí gbáng ka ndokchi. Nna chit te oza i nyi pa mmami na uYawe.>>
7 Kakul uNəm uga nzhi uYawe là pa, <<Mi ga mɓa ka uNebukatnezar uponzhi oga aBabel, uponzhi oponzhi, ka asal mpal ka apal aTaya. Uza i ɓa ká ipərí ká oga akeke va ipərí i dap, kang ka onəm oga nkwák ipərí, ka nggatək nchumchum oshozha.
8 Uza i gbáng ovan ɓu ochar va kà ntəm ka apal nzam ká ndokchi. Uza i gáng ɓu ká akamsəlang ìkum kakul ɓu, kang uza i me atak nkyén kakul nlung ɓu, te uza i kuk ishi wò ká nggwanggwang nva mí yà kà nlung ɓu á.
9 Uza i shin oga akamsəlang ɓu ká oga nkumbək ìkum wò, kang uza i shin nzhi ɓu nruprup ká oga ikù wò.
10 Kakul ǹyə́l ipərípəri te mɓwang va oza i wong ká te i dàngchi ɓu. Akamsəlang ɓu i yənggət kakul nnáp anung onəm oga nkwák ipərí, ká nnáp oga akeke va ipərí i dàp, kang ká nnáp oga ashar oza, awalang va uponzhi uNebukatnezar i tar oga anung nkəlang ɓu, wa nva onəm i táng ashe ìtong va akamsəlangakamsəlang kakchi á.
11 Oga ashar ipərípəri i tòng nkpaktak oga asal ɓu, uza i gbáng onəm ɓu ka ndokchi. Kang oga ndar ɓu nkamkam i shin i tak kà mbin.
12 Oza i wur ndur ɓu, kang i wur iyam ìyap ɓu. Oza i shin akamsəlang ɓu ká oga nzhi ɓu mɓyenɓyen. Oza i wur ipáng ɓu, ká akun, ká oga aɓoshi iyam pa kpaktak oza i swang ka ashe ìwá.
13 Mi sat ká oga nnap-nshì ɓu kang nnáp oga aɓwa ɓu mí fe lap kat.
14 Mi nak ɓu i tal ìpáng ìlakchi, ɓu yà atak mpəl oga icha. Mí me ɓu lap kat, mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là.>>
15 UNəm uga nzhi uYawe là âTaya pa, <<Awalang va ɓu ru te mbín va ka anung ìwá te oza i yənggət, awalang va onəm ɓu oga aɓang i ɗum, nva mmá kà ngbáng onəm ka ashe ɓu á.

16 Te nkpaktak oponzhi oga anung ìwá i fəng ka apal itok iponzhi oza, oza i zə̀p
ilukwan oza, ká ilukwan oza va mmá sham ìsham ká. Kang oza i təm kà mbin, izər i tán
ká oza kà nza awalang nggo. Ayər i nəm oza kakul iyam va nà ya ɓu á.
17 Oza i shì nzam ngga ǹyə́ng ikú ɓu, oza i là kà pa,
<< <Mmaɓu va kà ntəm ka ashe ìwá, u zhì chit,
á ìtong iga nnəm aɗin, ìva ìnənang ka anung ìwá,
mmaɓu ká onəm oga ntəm ɓu,
ó na ayər nkpaktak onəm oga anung ìwá.
18 Ǹyangmata te, ká nda va ɓu ru ká,
te oga atak aga anung ìwá ayər i nəm oza,
oza i tán,
kakul nshin ɓu.>
19 <<Kakul uNəm uga nzhi uYawe là pa, <Mi nak ɓu i tal agúng wa oga ítong va mmá
kà ntəm ka ashe oza kat. Mi ɓa ká ìwá ìgbángbàng i gún ɓu,
20 te mi dan ɓu ka ashe onəm va ka ga chit ka ashe ayi ikú, ka atak onəm matmat. Mi
nak ɓu təm ka akum mbin atak va təm agúng chit, nzəng ká onəm va ga chit ka ayi ikú,
le kang mmá a təm ka ashe ɓu, te mi ɗamshi mbin onəm oga ririì i ɓyen.
21 Mi nak nkùr ɓu i ɓang byet, kang ɓu yà lap kat. Mí ram ɓu, te mí ya ɓu lap kat,
mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là.> >>

27

Ǹyə́ng ikú kakul aTaya

1 Te uYawe là nnap ká mi pa,
2 <<Mmaɓu, á ya anəm, yə́ng ikú kakul aTaya.
3 Là á na pa, <Uza va ra ka anung asal aga ntar ìwá, atak va onəm oga ǹyap ka ǹyap ká
i gwang kà, mmami uNəm uga nzhi uYawe, n là pa,
<< <ÁTaya, u là pa,
u ɓyen padî.
4 Oga iwá á gáng oga aswari ɓu,
onəm oga mme ɓu nəm ɓu iyam iga mɓyen ndər.
5 Oza nəm oga akun ɓu ká ikún afir aga aSenir,
oza kyen akun asida ka aLebanon
kakul nnəm akun a wangwang va i kpan asang ajirgi kang i chen.
6 Oza nəm iyam iga nchi ajirgi ndəng ɓu
ká oga akun aalon aga mbin aBashan,
oza nəm atak ntəm á ɓu ká akun akasharina
aga anung ìwá aKitim,
oza ɗamshi na ká inyin nlàlàp.
7 Mmá nəm oga abasəm ɓu ka alinin anənan,
aga nrap nzam aga aMasar, kakul na á sat iyam iga ǹnyám ìpir nnàp.
Mmá rap atani ɓu ka alinin aga ndəng izər ìvyau
ka nrəzang pa gar aga anung ìwá aElisha.
8 Onəm oga ntəm ka aSidon ka aArwat òmà onəm oga nchìchi.
Onəm oga aghan va ka ashe ɓu, áTaya, òmà onəm oga mpyal ajirgi ndəng.
9 Onəmgbak oga aGebal ka onəm oga aghəghan òma yà nzəng ká ɓu,
oza ka nzwan atak nggwang akun ajirgi ɓu.
Nkpaktak ajirgi ndəng ká onəm oga nchìchi
ɓa ka atak ɓu kakul ǹyap ìyap.
10 Onəm oga aPasha ka oga aLut ka oga aPut òma yà
ka ashe oshozha ɓu oga nnəm ìkum ɓu.
Oza zong oga nggwanggwang
ka oga atagya acham ka ashe ɓu,
kang oza i rup ká ɓu.
11 Nkpaktak onəm oga aArwat ka oga aHelet gáng akamsəlang ɓu i pángchí atak,
kang onəm oga aGamat ǹnyi te oza ka apal atak aga mpángchí atak ɓu.
Oza zong oga nggwanggwang oza pa kpaktak ka izər akamsəlang ɓu.
Oza nak ìɓyen ɓu ɓyen ndər.
12 << <ATarshi nəm ìyap ka ɓu, kakul mmak ìdur ɓu, te uza yap oga iyam ìyap ɓu ka
aazurfa, ka acham, ka aguza, ka acham aləbər.

13 OYavan, ká oTubal, ká oMeshek, òmà okpa ìyap ɓu, oza yap oga iyaṃ ìyap ɓu ká onəm, nzəng ká oga ikpáng acham arázàng ka atak ǹyap ìyap ɓu.
14 Onəm va ka Nzhi Togarma ǹnyi te, oza yap iyaṃ ìyap ɓu ká ipərí, ká ipərí ìkum, kang ká oga alabitəri.
15 Onəm oga aDedan nəm ìyap ká ɓu. Oga mbín pa kyák ngga anung ìwá tong okpa ìyap ɓu. Oza mwa ɓu ká inyin nlàlàp ká akun aeboni.
16 << <AAram nəm ìyap ká ɓu, kakul mmak iyaṃ ɓu. Oza yap iyaṃ ìyap ɓu, ká ipáng ndəng ìpəpa, ká atani arəzang pa gar, ká iyaṃ nlòk iga nrap nzaṃ, ká alinin anənan, ká ipáng irəzang, ká ipáng iga mbwai.
17 AYahuda ká mbin aIsarila nəm ìyap ká ɓu, oza yap iyaṃ ìyap ɓu ká ìzangzəng, ká iyaṃ-nrì, ká ndop irizhe, ká afal mmì mpyet, ká njəng nnángnəng nchángchàng.
18 ADamaskus nəm ìyap ká ɓu kakul mmak iyaṃ ìyap ɓu, ká mmak ìdur ɓu. Uza yap iyaṃ ɓu ká ndəng ìbangbang ngga aHelbon, ká awulu aləfər.
19 ADan ká aYawan aga aUzal nəm ìyap ká ɓu, oza yap iyaṃ ìyap ɓu ká acham, ká akasiya, ká iyaṃ inángnəng.
20 << <ADedan nəm ìyap ká ɓu, ká oga agodo aga nnak nkongkong ìpəri.
21 OArabiya ká nkpaktak ovan ponzhi oga aKedar nəm ìyap ká ɓu, ká ivan inagam, ká inagam kang ká iɓól.
22 Onəm oga ǹyap ìyap oga aSheba ká aRama nəm ìyap ká ɓu, oza yap iyaṃ ìyap ɓu ká iyaṃ inángnəng pa ɗongɗong inənan va ji pa kpaktak, ká nkpaktak oga ipáng iga mbwai, ka azənariya.
23 << <AHaran ká aKane, ká aEdan, ká onəm oga ǹyap ìyap oga aSheba, aAshur, ká aKelmat nəm ìyap ká ɓu.
24 Ka ashe ǹyap ìyap ɓu oza nəm ìyap ká ɓu, ka oga ilukwan iga mbwai iɓyenɓyen, ká oga ilukwan iga ndəng izər ìvyau, ilukwan iva mmá rap nzaṃ kà pa ɗongɗong, ká akapet aməlammələm, kang ka oga asang amyármyar abyenɓyen.
25 << <Oga ajirgi ndəng aga aTarshi nnà i wur oga iyaṃ ìyap ɓu.
Te u rup kang u myak u ga mpyal kà ìshimshe oga iwá.
26 Onəm oga nchi ɓu ga ká ɓu ka ashe ìnang ìwá.
Ǹyər ngga asal nfa alum ɓa chwan ɓu kà ìshimshe ìwá.
27 Ndur ɓu, ká oga iyaṃ ɓu, ká oga iyaṃ ìyap ɓu,
ká onəm oga nchi ajirgi ndəng ɓu, ká onəm oga nchi akwati,
ká onəm oga nzwan atak nggwang akun ajirgi ɓu,
ká okpa oga ǹyap ìyap ɓu,
ká nkpaktak onəm oga nnəm ìkum ɓu,
ká nkpaktak nggatək onəm va ka ashe ɓu,
te oza i zhip ka ashe ìshimshe ìwá kà ìlum iga nru ɓu.
28 Kakul nnáp ayáng onəm oga nchi ajirgi ndəng ɓu te,
mbin i yənggət,
29 kang nkpaktak ovəngva kpán akun aga nchichi,
ká nkpaktak onəm oga nchi oga ajirgi ndəng
i fa ka ashe oga ajirgi oza
i tong ka apal nzam.
30 Oza i yáng ayáng arwarwa kakul ɓu,
oza i wung mɓwang ka ishi oza,
kang i ɓəndəng ka ashe nchwang.
31 Oza i kpat ishi oza kakul ɓu,
oza i mwàk ilukwan ikú.
Oza i yáng ayáng arwarwa kakul ɓu.
32 Ka ashe nshì ìpyang oza kakul ɓu te,
oza i yáng, oza i là pa,
<<Uda mal ká aTaya yà?
Kang ǹyangmata uza kà nra pa kwák ka avəng ìwá á.>>
33 Ka awalang va oga iyaṃ ìyap ɓu fa apambin te,
u nak onəm pa makmak dur,
u nak oponzhi ga apambin dur ká mmak ìdur ɓu
kang ká oga iyaṃ ìyap ɓu.
34 Ǹyangmata te iwá chwan ɓu chit ka ashe oga atak agbánggbàng.
Oga iyaṃ ìyap ɓu ká nkpaktak onəm oga inok ɓu,
oza zhip ndəng nzəng ká ɓu.

35 Nkpaktak onəm va ra ka oga mbin ngga anung ìwá,
te ayər nəm oza kaḵul nɗaktak va ya ɓu.
Ayər nəm nkpaktak oponzhi oza,
kang oga asaḷ awú oza gaɓaṇ.
36 Onəm oga ǹyap ìyap ka ashe oga mbin i nap avyal á ɓu,
u sat iyaṃ iga nnəm ayər ká oza.
Kang u yà lap kaṭ mbyet mbyet.> >>

28

Nlà anung ka apal aponzhi uga aTaya
1 UYawe là nnap ká mi pa,
2 <<Á ya anəm, là nnap ûponzhi uga aTaya pa, uNəm uga nzhi uYawe là pa,
<< <Kaḵul u yar ishi ɓu chit pa mmaɓu iyaṃ ìro,
kang ɓu là pa, <<Mmami ìnan.
Mmami kà ntəm ka atak ntəm oga ìnan
kà ìshimshe ìwá.>>
Ká nnà te mmaɓu unəm wa pa mwang, ìnan kaṭ,
káp ká nva ɓu nə́m ìkwoksok pa mmaɓu ìnan á.
3 Dər, u ji uDaniyel ji ka aghan,
iyaṃ ibwambwambwambwam iro yà ibwambwam ka atak ɓu kaṭ.
4 Ka atak aghan ɓu ká ntàn ɓu, u ya ìdur ìshi ɓu,
kang u ɓut azənariya ká aazurfa ka ashe amé mbwai ɓu.
5 Ka atak aghan ɓu aga ǹnyi nnəm ìyap te u nak ìdur ɓu myak,
kang u rup ká ishi ɓu kaḵul ìdur ɓu.
6 << <Kaḵul nva ta te uNəm uga nzhi uYawe là pa,
<< <U nak ìgwak ɓu chit
wa ìgwak ìnan,
7 kaḵul nva ta te, mi ɓa ka onəmchən ka apal ɓu,
oga mbín va ɓaṇg ji pa kpaktak,
oza i zəp oga ndokchi oza ka apal iyaṃ ìɓyenɓyen iga aghan ɓu,
kang oza i vyap ìzhàn ɓu.
8 Oza i mandar ɓu ka ashe ache,
kang ɓu kú ikú ìkum kà ìshimshe ìwá.
9 Ǹyangmata te ɓu ləlà pa, <<Mmami ìnan>> kà mpyal onəm va gbaḷ ɓu ɗò?
Mmaɓu unəm uwà pa mwang, ìnan kaṭ.
10 Ɓu kú wa ikú onəm oga achè amulur ka ashe awó onəmchən,
kaḵul mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là.> >>
11 Kàɗî te, uYawe là nnap ká mi pa,
12 <<Á ya anəm, yə́ng ikú ka apal aponzhi uga aTaya, te là á na pa, <Iyaṃ va ta uNəm
uga nzhi uYawe là,
<< <Mmaɓu va u kúkúr pa mmá ɗyáng nnap ká,
ka atak aghan amakmak, ká mɓyen ndər.
13 Mmaɓu ka ashe aEden,
ìram Inan,
uva nza apir ipáng iga mbwai nggo gang izər ɓu,
ipáng irəzang, ká ipáng iga ndəng ìlur iva i ya atak pa halakhalak,
ká ipáng ifə́rfər wa ape, ká ipáng iga ndəng ilyanggu, ká ipáng izaṃzaṃ, ká ipáng iga
ndəng ìpəpa,
ka ipáng ikamkam, ka ipáng irəzang, kang ká ipáng iga ndəng agwal ikún.
Mmá mwàk oza ka ashe iyaṃ iga nkpə́kpan iga azənariya.
Kà nra va mmá nəm ɓu ká te, mmá gbar oza kaḵul ɓu.
14 N gar ɓu pa u taḷ akerup aga mpángchí atak,
n nak ɓu ka apal aɓam ayə́ryər Inan,
u chen kà ìshimshe ipáng apər.
15 Á ɓàn ká nra va mmá nəm ɓu ká te, u yà ka mpat ka ashe nnap nnəm ɓu kaṭ,
á ga chu awalang va mmá ya inga ka ashe ɓu.
16 Ka atak mmak iyaṃ ìyap ɓu te,
u yə́l ká nzhì atak pa makmak, u nəm nnap mɓáṇgɓaṇg.
A nak te, m ɓàk ɓu wa iyaṃ iga ajan ka apal aɓam Inan,
kang n ɓàk ɓu kà ìshimshe ipáng apər, ákerup aga mpángchí atak.

17 Kaḵul ìɓyen ɓu te nak u rup ká ishi ɓu,
ka atak ìzhàn ɓu te u vyap aghan ɓu.
M mandar ɓu chit kà mbin,
m bol imaləng ɓu kà mpyal oponzhi na oza á dər ɓu.
18 Ka atak mmak iyaṃ iɓáṇgɓaṇg ɓu ka nlang nnandər ka ashe nnəm ìyap ɓu,
te u vyap oga Atak Ayə́ryər ɓu.
Nna nak te n fa ká apər ka ashe ɓu,
á ri ɓu,
kang n nak ɓu u wal nchwang ka apambin
kà ìwú nkpaktak onəm va ya ɓu á.
19 Nkpaktak onəm va nyi ɓu ka ashe oga mbín te,
oza i tán kaḵul nɗaktak va ya ɓu,
u taḷ iyaṃ iga nnəm ayər,
ɓu yà lap kaṭ mbyet mbyet.> >>

Nlà anung ka apal aSidon

20 UYawe là nnap ká mi kàɗi pa,
21 <<Á ya anəm, dər asaḷ aSidon na ú là anung ka apəpal.
22 Là pa, <UNəm uga nzhi uYawe là pa,
<< <Dər, mmami kà mmən ìkum ká ɓu, áSidon,
kang mí rup ká mi kà ìshimshe ɓu.
Oza i nyi pa mmami na uYawe awalang va mi pà akwali á ɓu,
kang mi nyám inənaṇ mi ka ashe ɓu.
23 Mi nak oga arwa aɓáṇgɓaṇg á ɓu,
kang nchə̀r ka apal oga asaḷ ɓu,
oro va mí gbáṇg te,
i tak kà ìshimshe ɓu,
mí fa á ɓu kà nza asaḷ awú nggo ká ndokchi.
Te onəm i nyi pa mmami na uYawe.
24 << <Ka apal nzhi àIsạrila te, mí ya iyaṃ iga nkyép atak kaṭ te izú lap kaṭ, ka atak nkpaktak onəm va gáng oza va yáng oza á. Te oza i nyi pa mmami na, uNəm uga nzhi uYawe.
25 << <UNəm uga nzhi uYawe là pa, awalang va mi ɓut nzhi àIsạrila ka ashe oga mbín, ka atak va oza lyangshin kà, kang mi nyám inənaṇ mi ka ashe oza kà ìwú oga mbín, nna chit te oza i təm ka ashe mbin oza va n na ûkpari mi uYakup.
26 Kang oza i təm ká ikángkáng ka ashishe, oza i me oga nzhi, oza i wap oga iram ìɓaṇgɓaṇg. Oza i təm ká ikángkáng kà nvang va n pà akwali ka apal nkpaktak onəm va gáng oza, ova ka na mɓək anung ôza á. Nna chit te oza i nyi ɗak pa mmami uYawe, Inan oza.> >>

29

Nlà anung ka apal aMasar

1 Ka ashe ìzun iga ìgbạpchi ka ape aga agbapchi kà nra ngga ngbạpchi amaṇ pa parəm ngga apye va ta te, uYawe là nnap ká mi pa,
2 Á ya anəm, nak asaḷ awú ka apal áFirona uponzhi uga aMasar na ú là anung ka apəpal kang ka apal nkpaktak oga aMasar.
3 Là pa, <<UNəm uga nzhi uYawe là pa,
<< <Dər, mmami kà mmən ìkum ká ɓu, áFirona uponzhi oga aMasar,
ìnang ìzhantar ìva kà nra kà ìshimshe awang aNilu,
ìva là pa, <<ANilu aji mi, n nəm na kaḵul ishi mi.>>
4 Mi nak oga akugiya ka ashe oga njwalak ɓu, kang mi nak oga igwali iga ashe oga awang ɓu i ɓam ka akwarak ɓu, kang mi dapchi ɓu i fa kà ìshimshe oga awáng ɓu,
ká nkpaktak igwali iga awáng ɓu
i ɓam ka akwarak ɓu.
5 Kang mi mandar ɓu ka ashe nzam,
mmaɓu ká nkpaktak igwali iga awang ɓu,
ó tak ka apal nzam, mí ɓut wó kaṭ.
N na ɓu chit iyaṃ-nrì îzhé iga anyin, ká inyil iga apaɓur.
6 Te onəm oga ntəm ka aMasar i nyi pa mmami na uYawe.
<< <ÁMasar, ka u yà wa ìdari achen va mmá nəm ká amár nzhi àIsạrila.

7 Awalang va ozạ ka kpán ɓu ka awó te, u ɓəkchi kang u cha nkpaktak oga agar ozạ.
Awalang va ozạ ka dạr nkàm kà u te, u ɓəkchi u nak oga adək ozạ yənggət.
8 << <Kạkul nva ta te uNəm uga nzhi uYawe là pa, dər mi dapchi ndokchi ka apal ɓu,
kang mi gbáng onəm ɓu ká iyạm nkang,
9 kang mbin aMasar i tạl agúng, i təm atak lakchi. Te ozạ i nyi pa mmami na uYawe.
<< <U là pa, <<Awang aNilu aji mi, kang mmami na n nəm na,>>
10 kạkul nva ta te, mmami kà mmən ìkum ká ɓu ká oga awang ɓu, mi nak mbin
aMasar i tạl agúng pa gbai, i təm atak lakchi, i ɓàn ka aMikdol i ga aSewene kang i ga i
chu aswari aKush.
11 Ashar anəm kạt te aji iyạm nkang i yà ká nwatar ká ashishe kạt. I təm agúng ìzun
ìsəm pa ìnedîng.
12 Kang mi nak mbin aMasar i tạl agúng ka ashe oga mbín va təm agúng chit. Kang
oga ítong iga aMasar i təm agúng izun ìsəm pa ìnedîng ka ashe oga ítong va ra atak
lakchi. Mi lyangshin onəm oga aMasar ka ashe oga mbín.
13 << <UNəm uga nzhi uYawe là pa, <<Kà nkùr ìzun iga ìsəm pa ìnedîng te mi ɓut onəm
oga aMasar ka ashe oga mbín va n lyangshin ozạ kà.
14 Kang mi ɓa ka onəm oga aMasar, mi le ka ozạ kà mbin aPatrot, mbin ngga akum ìjili
oza, kang ozạ i təm mbin va kám kạt.
15 Ozạ i təm mbin va kám kạt ji ka ashe oga mbín, kang ozạ i wong ká ishi i ji mbín nro
lap kạt. Mi nak ozạ i yen ngga nva pa ozạ a nəm iponzhi ka apal mbín nro lap kạt.
16 Kang ozạ i yà ká ntəm iyạm iga ntəp asəm ñzhi aIsạrila lap kạt, kạkul ozạ i rəng ká
mpat oza, ka awalang va ozạ ram nkạmshi kà ozạ. Te ozạ i nyi pa mmami na, uNəm uga
nzhi uYawe.>> > >>

UNebukadnezar i ga nnəm igwan ka aMasar
17 Kà nra ngga nzəng ka ape aga nggəshi, kà ìzun iga ìsəm ìparəm amạn pa fangshat
te, uYawe là nnap ká mi pa,
18 <<Á ya anəm, uNebukadnezar, uponzhi uga aBabel nak oshozha wò chit wur iyạm
idəkdək ka apal aTaya. Nzạ ishi nggo te təm imulur, nzạ agar nggo te á pwakan pwakan,
káp ká nnà te uzạ kạt te oshozhashozha ya imwa iro kạkul inok va nna ozạ nəm ka
apəpal kạt.
19 Kạkul nva ta te, uNəm uga nzhi uYawe là pa, <Dər, mi ga nna mbin aMasar
ûNebukadnezar uponzhi uga aBabel, uzạ i wur ìdudur, uzạ i wur i yà iyạm iga nwur ka
atak ìkum, kang i sat imwa oshozhashozha.
20 N na mbin aMasar á na imumwa ka inok va uzạ nəm, kạkul uzạ nəm inok va ta
mîmami, uNəm uga nzhi uYawe à là.
21 << <Ka nda va ta te, mi nak agbəshi i wong ka ashe nzhi àIsạrila, kang mi bol anung
á ɓu áEzikyel ka ashe ozạ. Te ozạ i nyi pa mmami na uYawe.> >>

30

Inan i bək anung âMasar
1 UYawe là nnap ká mi kàɗi pa,
2 <<Á ya anəm, là anung, là pa, <UNəm uga nzhi uYawe là pa,
<< <Ónəm oga aMasar, ó yə́ng
kạkul nra ngga nnəm ayər va ta.
3 Kạkul ìlum rwam chit,
nra aYawe dát chit,
i yà nra ngga ìlulu,
awalang aga nzhì mbín.
4 Ndokchi i ɓa ka apal aMasar,
mɓək anung i yà ka aKush.
Awalang va mmá gbáng onəm ka aMasar,
kang ìdudur mí wur, te mbang akukum i chwan.
5 Ìkum i ri aKush, ká aPut, ká aLudi, ká nkpaktak aArabiya, ká aLibiya, ká nkpaktak
onəm oga mbin va sar nnap ká aMasar i tak ka na ka atak ndokchi.
6 << <UYawe là pa,
<< <Onəm va lə́p asəm âMasar te ozạ i ru,
ìkəkam va uzạ i fam ká te i kùr,
mí gbáng ozạ ká ndokchi i ɓàn ka
aMikdol i ga i chu aSewene, mmami,
uNəm uga nzhi uYawe, n là.

7 Kang oza i təm agúng ka ashe oga mbín va təm agúng chit,
kang oga itutong i təm agúng ka ashe oga itong va təm agúng chit.
8 Awalang va mi maḷ apər ka ashe aMasar,
kang n gbáng nkpaktak onəm oga nna nkamshi á na,
te oza i nyi pa mmami na uYawe.
9 << <Ká nda va ta te onəm oga nrè i fa ka atak mi ka ashe oga ajirgi ndəng, oza i na ayər âKush va kà ntəm pa shat. Kang mɓək anung i ɓa ka apal oza kà nra ngga nzhì aMasar. Dər nna ta, á ɓa chit.
10 << <UNəm uga nzhi uYawe là pa,
<< <Mi nak ìdur oga aMasar i kùr,
ka awó aNebukadnezar uponzhi uga aBabel.
11 Uza ká onəm wò, onəm va nəm ayər ji pa kpaktak ka ashe oga mbín,
mi re oza i ɓa ká nzhì ka apambin va ta.
Oza i zèp oga ndokchi oza ka apal aMasar,
kang mbin va ta i yə́l ká akúm.
12 Mi nak awang aNilu i wom,
kang mi yap ká mbin va ta ka awó onəm oɓángɓang.
Mi ɓa ká nzhì ka apambin va ta ká nkpaktak iyam va ka ashishe,
ka atak awó onəmchən.
Mmami uYawe, n là.
13 << <UNəm uga nzhi uYawe là pa,
<< <Mi zhì oga ichər
kang mi nak oga alakan akpakpa ka aMemfir i kùr,
kang uponzhi i yà kà mbin aMasar lap kat,
mi nak ayər i yà kà mbin aMasar.
14 Mi nak aPatrot i yà agúng,
kang mi maḷ apər âZowan,
mi pà akwali âNo.
15 Mi fər ká mmən ìkum mi ka apal aPelusiyum,
nna nkàm aMasar,
kang mi gbáng nggatək ngga aNo.
16 Kang mi maḷ apər âMasar,
aPelusiyum i ya nnàng mɓək anung,
aNo nnyi te mí nak oga akamsəlangkamsəlang i shin,
kang aMemfir i təm ka ashe nɗaktak.
17 Ovannzam oga aWon ká oga aPi-beset
i tak ka atak ndokchi,
kang ochar nnyi te oza i ga izwàl.
18 Ka aTapanet te atak i kpàr,
ka awalang va n chwan iponzhi iga aMasar,
te nkèkam va uza i fam ká te i kùr.
Ìlulu i gún na,
ovəvan ovan ochar nnyi te oza i ga izwàl.
19 Kang wa nnà ta, mi ɓək anung âMasar,
te oza i nyi pa mmami na uYawe.> >>

UPonzhi Inan i nəm igwan ká aMasar

20 Kà nra ngga nfangshat ka ape aga nggəshi kà ìzun iga ìgbapchi aman pa zəng te, uYawe là nnap ká mi pa,
21 <<Á ya anəm, m ɓəkchi ìgwal àFirona uponzhi uga aMasar chit, dər, mmá ran ìgwal va ta kat, le kang a tàn a kám a kur nkpán ndokchi kat.
22 Kakul nva ta te, uYawe là pa, <Mmami kà mmən ìkum ká uFirona uponzhi uga aMasar, kang mi ɓun oga igwal pa kpaktak, ìkamkam ká ìro va ka m ɓəkchi chit á. Mi nak ndokchidokchi i ru ka awúwo.
23 Mi lyangshin onəm oga aMasar ka ashe oga mbín ngga apambin.
24 Kang mi nəm awó aponzhi uga aBabel i kám, mi nak ndokchi mi ka ashe awúwo, te mi ɓəkchi awó aFirona, kang uza i ɗum kà mpipyal wa anəm va mmá nak aɓang á na aga nzhì ririrì.
25 Mi kám awó aponzhi uga aBabel, kang awó aFirona ji wò i kú. Te oza i nyi pa mmami na uYawe, kà nvang va mi nak ndokchi mi chit ka ashe awó aponzhi uga aBabel, kang uza i yichi na ka apambin aMasar.

26 Mi lyangshin onəm oga aMasar kạ ashe oga mbín ngga apambin. Te ozạ i nyi pạ mmami na uYawe.> >>

31

AMasar wa aAshur

1 Kà nra ngga nggəshi kạ ape aga ashatɗing kạ ashe ìzun iga igbạpchi amạn pạ zəng te, uYawe là nnap ká mi pạ,

2 <<Á ya anəm, là ûFirona uponzhi uga aMasar kạ nggatək wò pạ,
<< <Ká uda mí mal ichumchum ɓu yà?

3 U mal kạ aAshur va wa ìkun asida kạ aLebanon,
ìva ká igwong iɓyenɓyen ká ayi ikún,
ìva rup pạ makmak,
ishishi ɓa chu kạ ashe ìlulu.

4 Ndəng nak na rup, nshinggət nak na mak.
Oga awang i nang i gáng atak va mmá suk na kà.
Oga avan awúwang i nang,
ka avəng nkpaktak ikún iga apal nzam.

5 Te uza rup ji nkpaktak oga ikún iga apal nzam,
oga igugwong twat,
kang oga igugwong á tə́p wang,
kạkul ndəng kúr na kúr.

6 Nkpaktak inyil iga apaɓur ká oga abək ozạ kạ igugwong,
kang nkpaktak izhé iga anyin mar ivan ozạ kạ avəng igugwong.
Nkpaktak mbín ra kạ avəng ayiyi.

7 Nrurup ɓyen byet, oga igugong wang,
kạkul oga alələng zhip ga ashe mbin kạ ashe ndəng.

8 Ikún asida va kạ ashe ìram Inan te á chu kà ìɓiɓyen kạt.
Oga ikún akasharina á chu mal ká igugwong kạt.
Oga ikún adurimi a chu mal ká igugong kạt.
Ìkun ìro yà kạ ashe ìram Inan ɓyen chu kà na kạt.

9 N nak na uza ɓyen, kang igugwong yəl,
nkpaktak oga ikún aEden, kạ ashe ìram
Inan á nəm ìkpəkpar.

10 << <Kạkul nva ta te, uNəm uga nzhi uYawe là pạ, Kạkul pạ uza rup chit, ishishi ɓa chu kạ ashe ìlulu, kang ìgugwak fam kạkul nwuwang,

11 mi na na kạ awó anəm ukamkam uga nnəm ká oga mbín. Mi pyát á na kạ apal ingənga. M mandar na chit kạ agbagba.

12 Onəmchən va nəm ayər ji pạ nkpaktak kạ ashe oga mbín te, ozạ kyen na tak kang ozạ re na. Igugwong tak kạ apal oga aɓam ká nkpaktak oga abạndạm, kang ivan igugwong ɓun tak kạ ashe nkpaktak oga nwangsang kà mbin. Kang nkpaktak mbín ngga apambin fa kạ akum ayiyi re na.

13 Nkpaktak inyil iga agbagba iga apaɓur i ra kạ apal ìkun va ru ta, kang nkpaktak izhé iga anyin i ranggang kạ apal igugwong.

14 Mmá nəm wa nnà tạ le kang oga ikún va kạ anung ndəng te, ozạ a rup ozạ a wang pạ makmak ishi ozạ a ɓa achu kạ ashe ìlulu kạt, kạkul le kang ikún va kạ nwá ndəng te a wang wa njini kạt. Kạkul mmá na ozạ chit kạ ikú, iga aAdit, nzəng ká onəm oga ngga kạ ashe awap.

15 << <UNəm uga nzhi uYawe là pạ, <<Ká nda va uza ga aShəwol te, n nak ngbà̀ng ndəng gún na kang à yə́ng ikú kạkukul. N nak oga awuwang sat, oga ndədəng mmákmak fú. N nak aLebanon kpạr kạkukul kang nkpaktak oga ikún iga ashe nzam tók kạkukul.

16 N nak izər tán ká mbín va fe nnáp nruru, kạ awalang va m màng na ga aShəwol nzəng ká onəm va kà ngga kạ ashe awap. Kang nkpaktak oga ikún iga aEden, ká oga ikún iga aLebanon va ɓyen ji, iva ndəng kúr ozạ kúr te, mmá sak ozạ kạ aShəwol.

17 Te ozạ ga nzəng ká na kạ aShəwol, ozạ ga ya onəm va mmá gbáng ká ndokchi, oro va kà ntəm kạ avəng ayiyi kạ ashe mbín.

18 << < <<Kạ ashe oga ikún iga aEden te, uda mí mal ìɓyen ɓu ká ichumchum ɓu ká yà? Káp ká nnà te mi ga ká ɓu kạ Adit nzəng ká oga ikún iga aEden. Ɓu təm nzəng ká onəm oga achè amulur, ká onəm va mmá gbáng ká ndokchi.>>

<< <UFirona wa ta ká nkpaktak nggatək wò, mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là.> >>

32

Ǹyə́ng ikú kaku̱l aFirona

1 Kà nra ngga nggəshi ka̱ ape aga agba̱pchi ama̱n pa̱ parəm, kà ìzun iga igba̱pchi ama̱n
pa̱ parəm te, uYawe là nnap ká mi pa̱,
2 <<Á ya anəm, yə́ng ikú kaku̱l aFirona uponzhi uga aMasar, là á na pa̱,
<< <U nak ishi ɓu wa ìlir ka̱ ashe oga mbín,
mmaɓu wa ìzhantar ka̱ ashe ìwá,
u fa ka̱ ashe oga awang ɓu,
u kulung ndəng ka̱ oga ashar ɓu,
kang u vyap oga awang oza̱.
3 << <Kaku̱l nva̱ ta te, uNəm uga nzhi uYawe là pa̱,
<< <Mi nak nggatək onəm i màng ìcha mi ka̱ apal ɓu,
kang oza̱ i dapchi ɓu ka̱ ashe ìcha mi.
4 Kang mi màng ɓu ka̱ apambin, ka̱ apal nzam mi màng ɓu.
mi nak nkpaktak inyil iga agbagba apaɓur i təm ka̱ apal ɓu,
kang mi nak nkpaktak izhé iga anyin i rí ka̱ izər ɓu.
5 Mi pəl ìzhe ɓu ka̱ apal oga aɓam,
mi yə́l oga nwangsang ka̱ akúm ɓu.
6 Mi zuk nchə̀r ɓu kà mbin i nang ka̱ apal oga aɓam,
kang i yə́l oga awang.
7 Awalang va̱ mi tutur ɓu, te mi gún apaɓur,
kang mi nak izhán i kpa̱r,
mi gún alum ka̱ ìlulu,
kang ape nnyi te i ghan atak ka̱t.
8 Nkpaktak iya̱m iga nnghan atak iga apaɓur mi nak i kpa̱r ka̱ apal ɓu,
kang mi nak atak akpárkpà̱r ka̱ apambin ɓu, uNəm uga nzhi uYawe á là.
9 Mi lak igwák ônəm pa̱ makmak, awalang
va̱ m ɓa ka̱ nzhì ka̱ apal ɓu ka̱ ashe oga mbín,
ka̱ ashe oga mbín va u nyi ka̱t.
10 Mi nak onəm pa̱ makmak i tán,
kang oponzhi oza̱ i tán ka̱ ayər kaku̱l ɓu,
ka̱ awalang va̱ n tur ndokchi mi kà mpyal oza̱.
Oza̱ i tán ka̱ nza̱ awalang nggo,
udanggo kaku̱l irirì wò,
kà nra ngga nru ɓu.
11 << <Kaku̱l uNəm uga nzhi uYawe là pa̱,
<< <Ndokchi aponzhi oga aBabel i ga nfə́r ka̱ apal ɓu.
12 Mi nak nggatək onəm ɓu i tak ka̱ atak ndokchi onəm kamkam,
nkpaktak oza̱ oga nnəm ayər ka̱ ashe mbín.
Oza̱ i nak nrup ká ishi aMasar i sat atak lakchi,
kang nkpaktak nggatək onəm ɓu i zhì.
13 Mi zhì nkpaktak iya̱m nkəkang va̱ ka̱ anung oga awang,
ashar anəm ka̱t te aji iya̱m nkang,
ro yà va i kulung ndəng lap ka̱t.
14 Mi nak ndəng oza̱ i yà pa̱ zara̱ra̱,
mi nak oga awang oza̱ i nang wa mmì mpyet,
mmami uNəm uga nzhi uYawe n, là.
15 Awalang va̱ mi nak mbin ngga aMasar i təm agúng,
kang awalang va̱ mi kap mbin va̱ ta ká nkpaktak iya̱m
va̱ yə́l ka̱ ashishe,
kà ilum va̱ mi gbáng nkpaktak onəm va̱ ka̱ shishe,
te oza̱ i nyi pa̱ mmami na uYawe.>
16 <<Nnap nshì ikú va̱ nnà ta, ovan ochar mbín i shì ka̱ apal aMasar, ká nkpaktak
nggatəkgatək, oza̱ i shì á na. Mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là.>>

Mí nəm igwan ká oga aMasar

17 Kà nra ngga ngba̱pchi ama̱n pa̱ tukun ngga ape, kà ìzun iga igba̱pchi ama̱n pa̱
parəm te uYawe là nnap ká mi pa̱,
18 <<Á ya anəm, yə́ng kaku̱l nggatək oga aMasar. Wa da̱n oza̱ nzəng ká ovan ochar oga
mbín nkamkam, kà mbin ngga avəng, ká oro va̱ kwangtal ga chit ka̱ ashe awap á.
19 Là ôza̱ pa̱, <Ó ɓyen ó ji uda yà? Ó kwangtal ó ra ka̱ onəm oga achè amulur.>

20 Oza i tak ka ìshimshe oro va mmá gbáng ká ndokchi. Kakul mmá tutur ndokchi chit kakukul. Mmá wur na ká nkpaktak nggatəkgatək.
21 Okamkam oga mpyal ìkum i là nnap á na ka ashe aShəwol nzəng ká ovəngva kam ishishi pa, <Oza táng mbin chit, oza ra pa kwák ká onəm oga achè amulur, ova mmá gbáng ká ndokchi.>
22 <<UAshur uwa ka ta, ká nkpaktak nggatəkgatək, oga awap nggatəkgatək va mmá gbáng ká ndokchi gáng na.
23 Oga awap oza təm kà nkur aShəwol. Kang nkpaktak nggatəkgatək gáng awuwap. Mmá gbáng nkpaktak oza ká ndokchi. Òmà nak ayər ônəm ka apambin.>>
24 <<AElam uwa ka ta, kang nkpaktak nggatəkgatek gáng awuwap. Mmá gbáng nkpaktak oza ká ndokchi. Oza kwangtal ga ka ashe awap ká achè amulur, òmà nak ayər ônəm ka apambin. Kang oza yar ìwuswa nzəng ká oro va kwangtal ga chit ka ashe awap á.
25 Oza nəm alyér á na ka ashe onəm okukú ká nkpaktak nggatəkgatək, nkpaktak oga awuwap gáng na, nkpaktak oza onəm oga achè amulur, ova mmá gbáng ká ndokchi. Oza ka yà i nak ayər ônəm ka apambin. Ǹyangmata te oza kà ǹyar ìwuswa nzəng ká oro va kwangtal ga chit ka ashe awap, mmá ɓut oza ka ashe oro va mmá gbáng.
26 <<Mbín aMeshek ka aTubal òma ka ta, ká nkpaktak nggatək oza, nkpaktak oga awap oza gáng oza. Nkpaktak oza onəm oga achè amulur, ova mmá gbáng ka ndokchi, oza va ka nak ayər ônəm ka apambin.
27 Oza ra dát ká onəm oga nnyi nlung ìkum omatmat kat, ova táng ga ashe aShəwol ká iyam ìkum oza, ova ra ká oga ndokchi oza ka avəng oga ishi oza, nggwanggwang oza iyam iga nkuk akup oza. Onəm oga nnyi nlung ìkum va ta nak ayər ônəm ka apambin.
28 <<Kang mí chwan ɓu, áMasar, ɓu ra ka ashe onəm oga achè amulur, ká ovəngva mmá gbáng ká ndokchi.
29 <<UEdom uwa ka ta, ká oponzhi wò, ká nkpaktak onəm oga mpipyal, ova ka yà ká nkpaktak ìkam oza, i ra ká oro va mmá gbáng ká ndokchi, ká onəm oga achè amulur, ovəngva táng chit ka ashe awap.
30 <<Nkpaktak onəm oga mpyal oga mpal òma ka ta, ká nkpaktak onəm oga aSidon. Oza táng chit ka ashe ìwuswa ká ovəngva mmá gbáng, kakul nkpaktak ayər va oza nak ka atak ìkam oza. Ǹyangmata te, oza ra onəm oga achè amulur ká oro va mmá gbáng ká ndokchi. Kang oza yar ìwuswa nzəng ká oro va táng chit ka ashe awap.
31 <<Awalang va uFirona i ya oza te ìgugwak i ra kakul nggatəkgatək. UFirona ká nkpaktak onəm ìkum wò, mmá gbáng ká ndokchi, uNəm uga nzhi uYawe à là.
32 Káp ká nva pa n nak uza ná ayər ónəm ka apambin, ká nnà te uza i ra ká onəm oga achè amulur, ká ovəngva mmá gbáng ká ndokchi, uFirona ká nkpaktak nggatəkgatək, uNəm uga nzhi uYawe à là.>>

33

Inok anəm uga mpángchí atak
1 UYawe là nnap ká mi kàɗì pa,
2 <<Á ya anəm, là nnap ká onəm ɓu, là ôza pa, <A yà pa m ɓa ká ndokchi ka apal ishi mbin, kang onəm oga mbin va ta yak unəm ka ashe oza, kang á nak na tal unəm uga mpángchí oza,
3 kang a yà pa uza ya mmá kà mɓa ká ìkum mɓin va ta, te uza ɓur agbəshi kakul pa na ô won onəm,
4 te a yà pa unəm va fe nnáp agbəshi te nak ishi ká kat, kang ndokchi ɓa gbal na, te nsur nchìchər i le ka apal ishishi.
5 Kakul uza fe nnáp agbəshi fe kang uza nak ishi ká kat, te nsur nchìchər i təm ûwa ka ishi. A yà ǹnyi pa uza nak ishi nak ká ìwon va ta, te uza i lár.
6 A yà pa unəm uga mpángchí atak va ta ya ndokchi ya kà mɓa te uza ɓur agbəshi pa na ô won onəm va ta kat, kang ndokchi va ta a ɓa a gbal unəm uro ka ashe oza kang unəm va ta kú ka ashe mpat wò, te mi ram nsur nchìchər ka awó anəm uga mpángchí atak va ta.>
7 <<Ǹyangmata te, á ya anəm, n nak ɓu chit unəm uga mpángchí nzhi àlsarila. Awalang va kpaktak u fe nnap-nlà ka anung mi te ɓu na ìwon mi ôza.
8 A yà pa n là pa unəm uga nnap mɓángɓang i kú, kang u na ìwon pa na uza á gaɓan á re asal wò aɓángɓang kat, te unəm uga nnap mɓángɓang va ta i kú ka ashe mpat wò, kang mi ram nsur nchìchər ka awó ɓu.
9 A yà ǹnyi pa u won unəm uga nnap mɓángɓang won pa na uza á gaɓan á re asal wò aɓángɓang, kang à gaɓan kat, te uza i kú ka ashe mpat wò, te u fa ká ishi ɓu chit.

10 <<Mmaɓu, á ya anəm, là nnap ká nzhi àlsarila pa, <Dər, ka ó là chit pa, <<Oga mpat yi ká oga nnap mɓángɓang yi ka apal yi, á vyap yi chit. Te ǹyangmata te í nəm sang kang í lár yà?>> >
11 Là ôza pa, <Nva nna n yà, mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n fe nchang ikú anəm uga nnap mɓángɓang kat, n ɗòm pa uza á gaɓan á re asal wò aɓángɓang na uza á lár. Ó gaɓan, ó gaɓan, ó re nnap nnəm wó mɓángɓang, kakul iza kang ó kú yà, á nzhi àlsarila?>
12 <<Mmaɓu, á ya anəm, là ônəm ɓu pa nnap nnənan anəm unənan i nak na i lár kat, ka nda va uza nəm mpat á. Iyam iɓángɓang anəm uɓángɓang ǹnyi te i nak uza i kú kat, a yà pa uza re iyam iɓángɓang wò á. Inənan anəm unənan i nak na i lár kat, ka nda va uza tar nnəm iyam iɓángɓang á.
13 A yà pa n là ûnəm unənan pa uza i lár, a yà pa uza dar nkàm wò kà inənan kang à le nəm iɓángɓang, te mi yà ká nrəng oga nnap nnənannənan mmatmat va cho kat. Uza i kú kakul iɓángɓang va uza nəm á.
14 A yà pa n là ûnəm uɓángɓang pa nkpak uza i kú, te a yà pa uza gaɓan re nnap mɓángɓang wò, kang à nəm iyam inənan ká nnandər,
15 a yà pa unəm unga yə́l nsar nnap va uza yar kang à le ká iyam va uza vyat ká ìfan, uza kpak oga nnap mpakpak ngga ririì, uza re nnəm iyam iɓángɓang, te nkpak uza i lár, uza i kú kat.
16 Mi yà ká nrəng ká oga mpat va uza nəm chit matmat kat, kakul uza nəm iyam inənan ká nnandər, nkpak uza i lár.
17 <<Kang onəm ɓu là pa, <Asal aYawe dakdak kat,> nnandər te a ji oza na dakdak kat.
18 Awalang va unəm unənan re nnəm inənan wò, kang à nəm iɓángɓang, te uza i kú kakukul.
19 Awalang va unəm uɓángɓang re nnəm iɓángɓang wò, kang à nəm iyam inənan ká nnandər, te uza i lár kakukul.
20 Káp ká nna kpa te, ó là pa, <Asal aYawe dakdak kat.> Á nzhi àlsarila, mi nap akwali ûdanggo i mal ká nnap nnənəm.>>

Nnap nru aUrushelima

21 Kà nra ngga ntukun, ka ape aga agbapchi, ka ìzun iga ìgbapchi aman pa parəm iga ntəm izwal yi, te unəm uro uga nchə́r ìkum ka aUrushelima ɓa ka atak mi, á là á mi pa, <<Mmá nəm igwan chit ka aUrushelima.>>
22 Ka arurong va ta kang unəm uga nchə́r ìkum va ta ì ɓa ì chu te, awó áPonzhinan nna yà ka apal mi, á bol anung á mi chit ka awalang va unəm uga nchə́r ìkum va ta ɓa ka atak mi ka ìpin á. Anung mi ka bol chit, mmami akpang lap kat.
23 UYawe là nnap ká mi pa,
24 <<Á ya anəm, onəm oga ntəm ka oga atak alaklak va ka ashe mbin aIsarila ka nlà pa, <UAbəraham ká nkukwa wò na, káp ká nnà te mmá na mbin va ta á na tal njini, kang mmayi va i yiyəl, te nkpaktak mbin va ta mmá na kakul mmayi.>
25 Kakul nva ta te, là ôza pa, <UNəm uga nzhi uYawe là pa, <<Mmawo ka nrí ìzhe ká nchə̀r, ó nak oga iwú wó ka oga ichər wó, kang ó táng nchə̀r kpa, káp ká nnà te mmawó kà nɗòm pa ó rí iyam akup ká mbin va ta ɗò?
26 Ó dar kà ndokchi, ó nəm oga ajan, kang nza uzəngtəng wó nggo nəm mmai ká uchar anəm uga ngbak nzhi wò, káp ká nnà te mmawó kà nɗòm pa ó rí iyam akup ká mbin va ta ɗò?>> >
27 <<Là ôza pa, <UNəm uga nzhi uYawe, là pa, <<Nva nna n yà, ovəngva ka ashe oga atak alaklak mí gbáng ká ndokchi, kang ovəngva ka ashe mpom te mi nak ìzhe iga anyin i rí oza. Kang oro va kà nzhi ngga mbwam ká ovəngva ka ashe oga agbak, te oza i kú ka atak arwa aɓángɓang.
28 Kang mi nak mbin va ta i təm agúng, i yà atak lakchi, te ìkəkam va uza i fam ká i kùr. Kang oga aɓam aIsarila i sat agúng, unəm uro yà i watar ka ashishe kat.
29 Ka awalang va n nak mbin va ta tal agúng, atak lakchi kakul nkpaktak oga ajan va oza nəm, te oza i nyi pa mmami na uYawe.>> >
30 <<Kang mmaɓu, á ya anəm, onəm ɓu ɓut chit kà nlà nnap ɓu kà ngbak oga akamsəlang, ka anung asal oga nzhi, i là ôwan oza pa, <Ó ɓa, na i ga i fe nnap-nlà va fa ka atak aYawe.>
31 Oza ɓa ka atak ɓu, kang oza təm kà mpyal ɓu wa onəm mi, oza i fe nnap-nlà ɓu, te oza i kpak kat, kakul oza i nyám mman ngga anung, oza nak ìgwak oza kà nram mmak ngga asal anandər kat.

32 Ka̱ atak oza̱ te, mmaɓu wa ánəm uga ǹnyi nshì nnap-nshì mma̱n, ká̱ ìchu ìlukutlukut iga nchang nfe, va gwang ká̱ iya̱m nnə́m ichángchàng. Ka̱kul oza̱ i fe oga nnap-nlà ɓu, te oza̱ nəm inok ká̱ ka̱t.
33 <<Awalang va̱ iya̱m va̱ ta̱ i ɓa i yə́l, kang kà ngga nyə́l, te oza̱ i nyi pa̱ unəm uga nlà ìchu Inan uwa ka̱ yà ka̱ ashe oza̱.>>

34

Nlà anung ka̱ apal onəm oga nkpak aIsa̱rila
1 Te uYawe là nnap ká̱ mi pa̱,
2 <<Á ya anəm, là anung ka̱ apal onəm oga nkpak aIsa̱rila, là anung, là ôza̱ pa̱, <Mmawó onəm oga nkpak, uNəm uga nzhi uYawe là pa̱, á lak ká̱ wó chit, ônəm oga nkpak aIsa̱rila, ó kpak ishi wó na chwat. Á mal pa̱ onəm oga nkpak á kpak iya̱m nkang ka̱t ɗò?
3 Ó rí mpip oza̱, kang ó gún ishi wó ká̱ awulu, kang ó pà oga iya̱m nkang imwalmwal, ká̱ nnà te ó kpak iya̱m nkang va̱ ta ka̱t.
4 Ivəngva̱ yà ká̱ nkàm ka̱t te ó təp ka̱t, ó tàn ivəngva̱ ká̱ arwa ka̱t, ivəngva̱ ɓəkchi te ó ran ka̱t, ivəngva̱ ranggang na pa, te ó le kà ka̱t, ivəngva̱ lar te ó ram ka̱t, te mmawó kà nnəm ichumchum ka̱ apal oza̱ ká̱ ìkam ká̱ ìfan.
5 Te oza̱ lyangshin ka̱kul unəm uga nkpak oza̱ yà ka̱t, kang oza̱ təm iya̱m-nrì nǩpaktak oga izhé iga anyin.
6 Iya̱m nkang mi lyangshin, oza̱ kà nranggang ka̱ apal nkpaktak oga aɓam ká̱ nza̱ aɗuktum nggo. Oza̱ lyangshin ka̱ apal nkpaktak apambin, unəm uro yà mwo oza̱ ka̱t.
7 << <Ka̱kul nva̱ ta te, ônəm oga nkpak iya̱m nkang, ó fe nnap-nlà aYawe.
8 Mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là pa̱, <<Nva̱ nna n yà, nnandər, ka̱kul iya̱m nkang mi lang unəm uga nkpak, te oza̱ tong iya̱m-nrì nǩpaktak izhé iga anyin chit. Ka̱kul onəm oga nkpak iya̱m nkang mi kà mmwo oza̱ ka̱t, oza̱ kà nkpak iya̱m nkang mi ka̱t, oza̱ i kpak ishi oza̱,
9 ka̱kul nva̱ ta te, ônəm oga nkpak iya̱m nkang, ó fe nnap-nlà aYawe.
10 Dər, uNəm uga nzhi uYawe là pa̱, mmami kà mmən ìkum ka̱ apal onəm oga nkpak, mi ram iya̱m nkang mi ka̱ awó oza̱. Kang oza̱ i yà ká̱ nkpak iya̱m nkang mi lap ka̱t, na kang iya̱m nkang mi á tong iya̱m-nrì oza̱ ka̱t. Mi ka̱m iya̱m nkang mi ka̱ atak oza̱, le kang iya̱m nkang mi a tong iya̱m-nrì ka̱ anung oza̱ lap ka̱t.>>
11 << <Ka̱kul nva̱ ta te uNəm uga nzhi uYawe là pa̱, mmawò ká̱ ishi wò, ò mwo iya̱m nkang wò.
12 Wa nva unəm uga nkpak iya̱m nkang i mwo iya̱m nkang va̱ lyangshin ka̱ ashe nggatək, te wa nnà ta mi ram iya̱m nkang mi. Mi ka̱m ishi oza̱ kà nkpaktak oga atak va̱ mmá lyangshin oza̱ kà, ka̱ ashe nra ngga mɓək anung ká̱ idumdum.
13 Mi fa ká̱ oza̱ ka̱ ashe onəm, mi ɓut oza̱ ka̱ ashe mbín pa̱ ɗongɗong, kang mi ɓa ká̱ oza̱ ka̱ ashe mbin oza̱. Te mi kpak oza̱ ka̱ apal oga aɓam aIsa̱rila, kà ngba̱k oga awang, kang kà nkpaktak oga atak va̱ onəm kà ntəm kà ka̱ ashe mbin.
14 Mi kpak oza̱ ka̱ atak aga nkpak iya̱m nkang anənan, kang ka̱ apal oga aɓam aruprup aga aIsa̱rila nnà i yà atak nkpak oza̱. Oza̱ i ra ka̱ atak nkpak nnənan, kang mi kpak oza̱ ka̱ atak nkpak nnənan ka̱ apal oga aɓam aIsa̱rila.
15 Mmami na ká̱ ishi mi, mi yà unəm uga nkpak iya̱m nkang mi, kang mmami na ká̱ ishi mi, mi na njul ôza̱, mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là.
16 Mi ram ilàrlàr, mi le ká̱ ivəngva̱ mmá ɓàk, mi ran ivəngva̱ ɓəkchi, mi təp ivəngva̱ kám ka̱t, te mi zhì onəm omwálmwal ká̱ okamkam oga nkpak iya̱m nkang va̱ ta. Mi kpak oza̱ nkpak ngga nnandər.
17 << <Kang mmawó iya̱m nkang mi ǹnyi te, mi pà akwali kà ìshimshe itam ká̱ itam, kà ìshimshe inagàm ká̱ mbít, mmami uNəm uga nzhi uYawe, n là.
18 Kà nya wó te iya̱m inənan, pa̱ ó nrinrì ka̱ atak nkpak wó nnənan kang ó le ó tòng aɓoshi atak aga nkpak wó ká̱ oga ashar wó, kang nva̱ng va̱ ó wá ndəng nnənan chit, te ó le ó kulung aɓuɓo ká̱ oga ashar wó ɗò?
19 Kang nkpak pa̱ iya̱m nkang mi á rí iya̱m va̱ ó tòng ká̱ ashar wó, ka̱t te pa̱ oza̱ á wá ndəng va ó kulung ká̱ ashar wó ɗò?
20 << <Ka̱kul nva̱ ta te, mmami uNəm uga nzhi uYawe, n là pa̱, <<Ó dər, mmami ká̱ ishi mi, mi pà akwali kà ìshimshe itam imwalmwal ká̱ itam izhakzhak.
21 Ka̱kul ó da̱n kà ngba̱k, ká̱ agar, kang ó da̱n nkpaktak ivəngva̱ yà ká̱ nkàm ka̱t ká̱ oga agbəshi wó, te ó lyangshin oza̱ ka̱ agbai,
22 mi ka̱m ishi iya̱m nkang mi, oza̱ i yà ká̱ ntəm iya̱m-nrì lap ka̱t. Kang mi pà akwali kà ìshimshe itam ká̱ itam.

23 Mi nak unəm uga nkpak oza pa uzəng, uzwal mi uDawuda, kang uza i kpak oza, uza i təm unəm uga nkpak oza.
24 Kang mmami uYawe, mi yà Inan oza. Uzwal mi uDawuda ǹnyi te i təm uponzhi oza. Mmami uYawe, n là.>>
25 << <Mi yar nsar nnap-nlà ngga ntəm ikángkáng ká oza kang mi ɓàk nkpaktak oga izhé iga anyin kà mbin va ta, kakul na oza á təm ká ikángkáng ka ashe nzam, oza á ra ka ashe ikún.
26 Mi nak oza ká nkpaktak oga atak va gáng aɗuktum mi, i sat iyam iga mɓa ká nnap nnənan. Mi re nrè ká ndəng ìvar ka awalang wò, te i yà ndəng ngga nnap nnənan.
27 Kang ikún iga mpom i wár ivan, kang mbin ǹnyi te i na iyam pa makmak, oza i təm ká ikángkáng ka ashe mbin oza. Oza i nyi pa mmami na uYawe, ka awalang va m ɓun ikan oza, n kam ishi oza ka ashe awó onəm va kà nnəm izwal ôzə á.
28 Oza i yà ká ntəm iyam iga nrí nggom oga mbín lap kat, kat te izhé iga anyin iga mbin va ta i yà ká nrí oza lap kat. Oza i təm ká ikángkáng, unəm uro yà i gbək oza lap kat.
29 Mi nəm iram idopdop ôzə le kang ayang a gbáng oza kà mbin va ta lap kat, na kang oza á kam mpwat ka atak oga mbín lap kat.
30 Te oza i nyi pa mmami na uYawe, Inan oza, nna n yà nzəng ká oza, kang oza nzhi àIsarila, omà onəm mi, mmami uNəm uga nzhi uYawe, n là.
31 Mmawó iyam nkang mi, iyam nkang va mi kpak, kang mmami na Inan wó, mmami uNəm uga nzhi uYawe, n là.> >>

35

Nlà anung Inan ka apal aƁam aSeyir

1 UYawe là nnàp ká mi kàɗi pa,
2 <<Á ya anəm, dər asal aƁam aSeyir, na ú là anung ka apal ishishi,
3 là á na pa, <UNəm uga nzhi uYawe là pa, Dər, áƁam aSeyir, mmami kà mmən ìkum ká ɓu, kang mi yichi awó mi ka apal ɓu, te mi nak ɓu tal agúng, ɓu yà atak lakchi.
4 Mi nak oga itong ɓu i yà atak lakchi, kang i ra agúng, te ɓu nyi pa mmami na uYawe.
5 << <U pak inok nnəm ìkpar chit pa gənggəng, kang u na onəm oIsarila pa mmá gbáng ka atak ndokchi ka awalang aga nɗaktak oza, ka awalang va nnáp akwali oza kúr chit.
6 Kakul nva ta te, mmami uNəm uga nzhi uYawe uga ririrì, n là pa, nnandər, mi nak mí tar nchə̀r ɓu, kang nchə̀r i wà ɓu. Kakul nva u yang nnap ntar nchə̀r kat, kakul nva ta te nchə̀r i pak nwà ɓu.
7 Mi nak aƁam aSeyir i təm agúng, i yà atak lakchi. Mi gbal nkpaktak unəm uga ntar ká uga nfa ka ashishe.
8 Mi yə́l oga aɓam ɓu ká oga akúm. Ka apal oga aɗuktum ɓu, ka ashe oga abandam ɓu, ká nkpaktak oga awang ɓu, ovəngva mmá gbáng ká ndokchi oza i tak.
9 Mi nak ɓu pak ntəm agúng, kang oga itong ɓu i yà atak lakchi mí təm kà kat. Te ɓu nyi pa mmami na uYawe.
10 << <U là pa, oga akum aga aparəm va ta, ká mbín oza i yà nji ɓu, kang ó wur iyam akup ká oza, káp ká nva pa uYawe uwa yà ka ashe oza.
11 Kakul nva ta te mmami uNəm uga nzhi uYawe uga ririrì, n là pa, nnandər mi pyát a ɓu i mal dakdak ká nram ìgwak, ká ìkpar va u nyám kakul ǹyáng va mmaɓu ká ka apal oza. Mi nyám ishi mi ka atak oza, ka awalang va mi pà akwali a ɓu.
12 Te ɓu nyi pa mmami na uYawe, n fe nkpaktak oga mpwat va fe ɓu là ka apal oga aɓam aIsarila, mmaɓu kà nlà pa, <<Oza ra agúng chit, mmá na oza á yi chit pa i rí.>>
13 N fe avyal va fe ɓu náp ka apal ishi mi ka anung ɓu pa kpaktak.
14 Kakul nva ta te uNəm uga nzhi uYawe là pa, ò nak ɓu, ɓu təm agúng, kakul na nkpaktak apambin á nəm nchang ìgwak.
15 Wa nva u nəm nchang ìgwak ka apal iyam akup nzhi àIsarila va nnà təm agúng chit, te wa nnà ta mi nəm ká ɓu, aƁam aSeyir ká nkpaktak aEdom i təm agúng, te mí nyi pa mmami na uYawe.> >>

36

Nnap nnənan àYawe ka apal aIsarila

1 <<Kang mmaɓu, á ya anəm, là anung ka apal oga aɓam aIsarila, là pa, <Ôga aɓam aIsarila, ó fe nnap-nlà àYawe.
2 UNəm uga nzhi uYawe là pa, onəm oga nkpàng wó kà nlà pa, <<Dakdak, oga aɗuktum agbakgbak təm aji yi chit ǹyangmata.>> >

3 Kạkul nva ta te là anung, là pạ, <UNəm uga nzhi uYawe là pạ, kạkul oza nak wó chit ó təm agúng kang à chwan wó kà nza ngbạk nggo, pạ na ó nyáng iyạm iga ashe awó aɓoshi oga mbín, ó nyáng iyạm iga nnáp avyal ka atak onəm.
4 Kạkul nva ta te, ôga aɓam aIsạrila, o fe nnap-nlà àNəm uga nzhi uYawe. Dər, uNəm uga nzhi uYawe là ôga aɓam ká ôga aɗuktum, ká ôga awang, ká ôga abạndạm, ká ôga atak va təm agúng atak lakchi, ká ôga itong va mmá yiyáng ká, iva təm iyạm iga nrí nggom, ká iyạm iga nnáp avyal ka atak nkpaktak mbín va gáng á,
5 kạkul nva ta te, uNəm uga nzhi uYawe là pạ, n là nnàp ka ashe nrạm ìgwak ka apal aɓoshi oga mbín ká nkpaktak aEdom. Oza na mbin mi îshi oza təm nji oza, ka ashe nchang ìgwak, ká mɓak ntàn oza kạm mbin mi, oza vyap atak nkpak iyạm nkang mi.>
6 Kạkul nva ta te, là anung ka apambin aIsạrila, là ôga aɓam, ká ôga aɗuktum, ká ôga awang, ká ôga abạndạm pạ, <Mmami uNəm uga nzhi uYawe kà nlà nnàp ka ashe ìkpar ká nfə́l ìgwak, kạkul ó kạm mpwat chit ka atak mbín.
7 Kạkul nva ta te, mmami uNəm uga nzhi uYawe, n sóng anung chit pạ nkpaktak mbín va gáng wó te, oza i kạm mpwat na kpa.
8 << <Kang mmawó, ôga aɓam aIsạrila, ó tə́p igwong wó, ó na awár wó kạkul onəm mi oIsạrila, kạkul i gbàng nvang kạt te oza i le nzhi.
9 Ó dər, mmami uji wó, mi le ka atak wó, kang mí wap mbin wó mí suk.
10 Kang mi nak onəm oga nzhi àIsạrila pạ kpaktak i myak ka apal wó. Mi me oga atak chwanchwan va ta kang onəm i təm ka ashe oga itong va ta.
11 Mi nak onəm ká iyạm nkang i myak ka apal wó, kang oza i na ivan. Mi nak mí təm ka ashe wó wa mmatmat kang mi nak wó o ga mpyal iji mmatmat ji. Te ó nyi pạ mmami na uYawe.
12 Te mi ɓa ká onəm, onəm mi oIsạrila, i chen ka apal wó, ó nyáng iyạm akup oza, kang ó yà ká ngbáng ovan kà oza lap kạt.
13 << <Dər uNəm uga nzhi uYawe là pạ, kạkul oza kà nlà á ɓu pạ, <<U rí onəm, kang u gbáng ovan onəm ɓu,>>
14 kạkul nva ta te, ɓu yà ká nrí onəm lap kạt, kang ɓu yà ká ngbáng ovan onəm ɓu lap kạt kpa, uNəm uga nzhi uYawe à là.
15 Kang mi yà ká nré ɓu, ɓu wá mpwat ka atak aɓoshi mbín lap kạt, ɓu yà ká ǹyar ìwuswa ka atak onəm lap kạt, mi yà ká nnak mbin ɓu i ləp ìfang lap kạt, uNəm uga nzhi uYawe à là.> >>

Mí rup ká aɗin aYawe ka aIsạrila

16 UYawe là nnàp ká mi kàɗi pạ,
17 <<Á ya anəm, awalang va nzhi àIsạrila təm ka ashe mbin nji oza te, oza vyap na ka atak oga asạl oza ká oga nnap nnəm oza. Nnap nnəm oza ka atak mi te, adak wa achar va təm ká akpar.
18 Te n nyám nfə́l ìgwak mi ka apal oza kạkul nchə̀r va oza táng ka ashe mbin va ta, kạkul ka atak ngwop oga ichə̀r oza, oza vyap mbin va ta ká.
19 Kang n lyangshin oza ka ashe oga mbín. N pà akwali ôza màl ká oga nnap nnəm oza ká oga asạl oza.
20 Kang nvang va oza táng chit ka ashe oga mbín atak va oza ga kà, oza lak aɗin mi ayə́ryər, ka ashe onəm va oza ga kà. Te onəm là nnàp ka apal ishi oza pạ, <Onəm va ta onəm aYawe, ká nnà te mmá fa ka oza ka ashe mbibin.>
21 Te á ɗak mi kạkul aɗin mi ayə́ryər, va nzhi àIsạrila vyap ka ashe mbín ka atak va oza ga kà á.
22 <<Kạkul nva ta te, là nzhi àIsạrila pạ, <UNəm uga nzhi uYawe là pạ, mi nəm iyạm va ta kạkul wó kạt, á nzhi àIsạrila, kạkul aɗin mi ayə́ryər va ó vyap ka ashe mbín ka atak va ó ga kà á.
23 Kang mi nyám ichumchum aɗin mi ayə́ryər, va mmá vyap ka ashe oga mbín kang nva ó vyap ka ashe oza. Te mbín i nyi pạ mmami na uYawe, uNəm uga nzhi uYawe, n là, awalang va mi nyám ôza pạ mmami uyə́ryər.
24 << <Mi fa ká wó ka ashe oga mbín, kang mi ɓut wó kà nkpaktak apambin, te mi ɓa ká wó ka ashe mbin nji wó.
25 Mi sháng ndəng nnənạn a wó, te ó yà pạ zarạra ka atak nkpaktak oga adak wó, kang ka atak nkpaktak oga ichər wó mi nàl wó.
26 Mi na ìgwak ìpipe á wó, mi nak aruhu apipe ka ashe wó. Mi tur ìgwak ìtwattwat i fa ka ashe wó, kang mi nak ìgwak ìlukutlukut á wó.
27 Mi nak aruhu mi ka ashe wó, kang i nak wó, ó kpak oga nnap mpakpak mi, ó nak ishi ká.

28 Kang ó təm ka ashe mbin va ka n ná okə́ká wó, ó yà onəm mi, te mi yà Inan wó.
29 Kang mi kamshi wó ka atak nkpaktak oga mpat wó. Mi nak iyam nsuk i mar ishi,
mi re ayang i nəm wó kat.
30 Mi nak awár ikún ká iyam-nrì ka ashe iram i mak, le kang ó yar ìwuswa kakul ayang
lap ka ashe oga mbín kat.
31 Kang ó rəng oga asal wó aɓáŋgɓaŋ, ká oga nnap nnəm wó va ɓyen kat á, te o ya
ǹyen ishi wó kakul nnap mɓáŋgɓaŋ wó ká oga iyam iga nnəm ajan wó.
32 Kakul mmawó na mi nəm iyam va ta kat, uNəm uga nzhi uYawe à là, n nəm pa na ó
nyi, kakul na ìwuswa á nəm wó, na ìchəgwak á ləp wó, á nzhi àIsarila.
33 << <Unəm uga nzhi uYawe là pa, <<Kà ìlum va mi nàl wó ka atak nkpaktak oga iyam
iɓáŋgɓaŋ wó te, mi nak ó təm ka ashe oga itong wó, kang oga atak va ra agúng mí me.
34 Kang mbin va ra agúng te mí wap na, nva pa á ra pa kà ìwú nkpaktak onəm va kà
nwatar á.
35 Onəm i là pa, mbin va ta ka ra agúng chit matmat kang ǹyangmata te á yà chit wa
ìram aEden, kang oga itong va shin ra agúng, te mmá kà ntəm ka ashishe, kang mmá me
akamsəlang á na.
36 Te oga mbín va ra gáng wó i nyi pa mmami na uYawe n le m me oga atak ashinshin
va ka ra agúng á. Mmami uYawe n là, te mi nənəm.>> >
37 <<UNəm uga nzhi uYawe là pa, <Iyam va ta mi ga nre nzhi àIsarila pa á chál mi ń
nəm ôza, pa n nak onəm oza i myak wa nggatək iyam nkang.
38 Wa nggatək itám iyáryər, wa nggatək itám ka aUrushelima iga nna kakul nshì iyam
awop, te wa nnà ta oga itong ishinshin va ra agúng i yə́l ká onəm pa kyák. Te oza i nyi
pa mmami na uYawe.> >>

37

Abandam aga akup awomwom

1 Awó aYawe ka yà ka apal mi, kang à yar mi ka ashe aRuhu Inan fa ká, te á nak mi kà
ìshimshe abandam va yə́l ká oga akup.
2 Kang uza ranggang ká mi ka ashe oza, dər, omà ta pa kyák ka ashe abandam va ta,
oza wom pa karakkarak.
3 Te uza là á mi pa, <<Á ya anəm, oga akup va ta te i lə́lár ɗò?>>

Te n na aman pa, <<ÁNəm uga nzhi uYawe, mmaɓu na ɓu nyi.>>

4 Te uza là á mi pa, <<Là anung ka apal oga akup va ta, là ôza pa, <Ôga akup
awomwom, ó fe nnap-nlà àYawe.
5 Iyam va ta uNəm uga nzhi uYawe là, <<Mi ga mɓur ǹyì a wó, te ó lár.
6 Mi na oga ichip a wó ká ìnyám kang mi gún oza ká awá, te mi ɓur ǹyì a wó, kang ó
lár, te ó nyi pa mmami na uYawe.>> > >>
7 Te n là anung wa nva uza nak mi pa ń là. Kang n là anung te, mmá fe nwam atak,
kang oga akup gwang ká izəzər, akup gwang ká akup ka atak ngwang oza.
8 Kang n dər te, n ya oga ichip ka apal oza, ìnyám zəpchi oza, kang awá gún oza chit.
Te ǹyì yà ka ashe oza kat.

9 Te uza là á mi pa, <<Á ya anəm, là anung ka apal ǹyì, là á na pa, <UNəm uga nzhi
uYawe là pa, ǹyì ngga ngbak ngga nneɗìng á ɓa, á pyep ka apal onəm va mmá gbáng ta
na oza á lár.> >>
10 Te n là anung wa nva uza nak mi, te ǹyì tar ka ashe oza, kang oza lár, oza wong tong
ká ashar oza, á yà nggatək onəm ìkum pa makmak.

11 Te uza là á mi pa, <<Á ya anəm, oga akup va ta omà nzhi àIsarila. Dər, oza kà nlà pa,
<Oga akup yi wom chit, kang nnak ìgwak yi yà lap kat, mmá gbáng yi chit kùr.>
12 Kakul nva ta te, là anung, là ôza pa, <UNəm uga nzhi uYawe là pa, <<Mi ga mbol oga
awap wó, kang mi wong ká wó, ka ashe oga awap wó, ônəm mi. Te mi le ká wó ka ashe
mbin aIsarila.
13 Ônəm mi, nnà te ó nyi pa mmami na uYawe, awalang va m bol oga awap wó, kang
n fa ká wó ka ashe oga awap á.
14 Kang mi nak aruhu mi ka ashe wó, te ó lár, mi nak wó kà mbin wó. Te ó nyi pa
mmami na uYawe, n là chit, kang mi nənəm,>> uYawe à là.> >>

Onəm oYahudi ká oga aIsarila I ga ntəm iponzhi pa izəng

15 Te uYawe là nnàp ká mi pa,

16 <<Á ya anəm, yar ìdari na ú lir ka apəpal pa, <Kakul aYahuda ká onəm oIsarila ova nzəng ká na.> Te yar ìdari ìro kàɗí, lir ka apəpal pa, <Kakul aYusufu, uva uEfərayim ká nkpaktak nzhi àIsarila ova nzəng ká na.>
17 Gwang oza ka anung zəngtəng á yà ìdari pa ìzəng ka awó ɓu.
18 <<Onəm ɓu i là á ɓu pa, <Ɓu nyám ìpir oga iyam va ta á yi kat dò?>
19 Te là ôza pa, mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là pa, <Mi kam ìdari aYusufu uva uEfərayim ká onəm oIsarila ova nzəng ká na. Kang mi gwang ká ìdari àYahuda, mi nak oza i tal ìdari pa ìzəng ka awó mi.>
20 Idari va u lir iyam ka apal oza ka awó ɓu, te kpán kà mpyal oza,
21 te là ôza pa, mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là pa, <Mi fa ká onəm oIsarila ka ashe oga mbín va oza lyangshin ga kà, mi ɓut oza ka achè nggo, kang mi ɓa ká oza ka ashe mbin nji oza.
22 Mi nak oza i təm mbin pa nzəng ka apambin, ka apal oga aɓam aIsarila. UPonzhi pa uzəng i nəm iponzhi ka apal oza pa kpaktak, oza i yà ká ntəm mbín pa mparəm lap kat, iponzhi oza i yà pa iparəm lap kat.
23 Oza i yà ká nvyap ishi oza ka atak oga ichər oza lap kat, ká iyam iga nnəm ajan, kat te ká nza apir mpat oza nggo. Mi kamshi oza ka atak nkpaktak nlèp ìfang va oza lèp, kang mi nàl oza. Te oza i təm onəm mi, mmami ǹnyi te mi yà Inan oza.
24 << <Uzwal mi uDawuda i yà uponzhi ka apal oza, kang nkpaktak oza i yà ká unəm uga nkpak pa uzəng. Oza i kpak oga nnap nkpakkpak mi, ká oga nnap mpakpak mi.
25 Oza i təm kà mbin va n ná ûzwal mi uYakup, nva okáká wó ka təm kà. Oza ká ovan oza, ká ovan ovan oza i təm kà mbyet mbyet. Kang uzwal mi uDawuda i yà uponzhi oza mbyet mbyet.
26 Mi yar nsar nnap-nlà ngga ntəm ikángkáng ká oza, nva i təm mbyet mbyet. Mi nak oza ka ashe mbin oza, kang mi nak oza i myak, te mi pak nzhi ngga awop mi kà ìshimshe oza mbyet mbyet.
27 Kang atak aga ntəm mi, i yà kà ìshimshe oza, mi yà Inan oza, kang oza ǹnyi te i yà onəm mi.
28 Te oga mbin i nyi pa mmami na uYawe uva nàl aIsarila ka awalang va m pak nzhi ngga awop mi kà ìshimshe oza mbyet mbyet.> >>

38

Nlà anung ka apal aGok

1 UYawe là nnàp ká mi pa,
2 <<Á ya anəm, dər uGok uga mbin aMagok, uponzhi uchumchum uga aRot, ká aMeshek, ká aTubal na ú là anung ka apəpal,
3 te là pa, <UNəm uga nzhi uYawe là pa, <<Mmami kà mmən ìkum ká ɓu, áGok, uponzhi uchumchum uga aRot, ká aMeshek, ká aTubal.
4 Kang mi le ká ɓu kà nvang, te mi mwàk oga akugiya á ɓu ka ashe oga njwalak ɓu, mi fa ká ɓu ká nkpaktak oshozha ɓu, ká ipəri, ká onəm oga nkwák ipəri, nkpaktak oza mwàk oga iyam ìkum kang oga nggatək onəm ìkum, nkpaktak oza ka oga nggwanggwang nchumchum, ká nggwanggwang ká oga ndokchi.
5 OPasha, oHabasha, ká oPut omà yà nzəng ká oza, nkpaktak oza ká nggwanggwang ká atagya acham.
6 UGoma ká nkpaktak oshozha wò i yà nzəng ká oza, ká Nzhi àTogarma kà nkur asal mpal ká nkpaktak oshozhashozha. Kang onəm i ya pa kyák nzəng ká ɓu.>>
7 << <Ɗamshi izər, kang ɓù gbar izər gbar, mmaɓu ká nkpaktak nggatək onəm ìkum ɓu va ɓut gáng ɓu, te ɓu yà unəm uga mpángchí oza.
8 Kà nvang oga nra pa makmak te mi ɓa mi nak ɓu, ɓu ga ikum. Kà nkur oga izún i ro te, ɓu ga ɓu ru mbin va nnà mmá ka kam ká ìkum, mbin nva onəm ɓut kà ka apal oga aɓam aIsarila pa kyák, kà nvang va oza le chit ka ashe aɓoshi oga mbín á, mbin nva mmá vyap chit pa matmat. Mmá fa ká onənəm ka ashe aɓoshi oga mbín, ǹyangmata te nkpaktak oza kà ntəm ikángkáng.
9 Ɓu ga mpyal, ɓu ɓa wa ìvar à wong, ɓu gún mbin va ta wa ìlulu, mmaɓu ká nkpaktak onəm ìkum ɓu, ká onəm pa kyák nzəng ká ɓu.
10 << <UNəm uga nzhi uYawe là pa, kà ìlum va ta te, nrəng nnàp i ɓa ka ashe ìgwak ɓu, kang ɓu mar aghan aɓángɓang.
11 Te ɓu là pa, <<Mi kyén ka apambin va oga itutong yà ká akamsəlang kat. Mi ru onəm va kà ntəm ikángkáng ká ìkum, nkpaktak oza kà ntəm ka ashe akamsəlang kat, kang á yà ká oga anung nkəlang kat.

12 Mi kạm iyạm iga nwur ka atak ìkum, kang mi wur ndur oza i taḷ iyạm iga nwur kà ìkum, mi ru oga atak va mmá vyap, ava mmá kà ntəm ka ashishe ǹyangmata, ká onəm va mmá ɓut ka ashe oga mbín. Oma yà ká iyạm nkang ká ìdur, ova kà ntəm kà ìshimshe apambin.>>
13 USheba ká uDedan, ká onəm oga ǹyap ká ǹyap ká oga aTarshi, ká nkpaktak onəm oga mpipyal i là á ɓu pa, <<U ɓa pa ú wur iyạm ìkum ɗò? U ɓut nggatək onəm ìkum ɓu pa na ú wur iyạm iga nwur ka atak ìkum, aazurfa ká azənariya, iyạm nkang ká ndur, na ú kạm kà oza ɗò?>> >
14 <<Kakul nva ta te, á ya anəm, là anung, là ûGok pa, <UNəm uga nzhi uYawe là pa, <<Kà ìlum va ta ka awalang va onəm mi oIsarila kà ntəm ikángkáng, te ɓu nyi kat ɗò?
15 Kang ɓu wong ka atak va mmaɓu kà, kà nkùr asaḷ mpal, ká nggatək onəm pa kyák nzəng ká ɓu, nkpaktak oza ka apal ipərí, nnang nggatək, onəm ìkum okamkam.
16 Kang ɓu ɓa ɓu nəm ìkum ká onəm mi oIsarila, ɓu gún oza wa nva ìlulu i gún apambin á. Kà nra ngga nkùr anung te mi ɓa ká ɓu ka apal ishi mbin mi, na oga mbín á nyi mi, awalang va mi nyám ká inənan mi á ɓu kà mpyal oza, áGok.>>
17 << <UNəm uga Nzhi uYawe là pa, <<Mmaɓu na va ka n là nnàp ka apal ishi ɓu ka ashe nra mmatmat ka atak ozwal mi oga nlà ìchu Inan oIsarila kat ɗò? Pa ka ashe izún iga mɓa te mi ɓa ká ɓu, ɓu lung oza.
18 Te kà ìlum va uGok a ɓa ká ìkum kà mbin aIsarila te ìgwak i fə́l mi, mmami uYawe n là.
19 Kakul ka ashe ìkpar mi kang ka ashe nsur nfə́l ìgwak mi, kà nra va ta te mí nak mbin i yənggət pa gənggəng ka ashe mbin ngga aIsarila.
20 Igwali ka ashe ìwá, ká inyil iga agbagba apaɓur, ká izhé, ká nkpaktak oga iyạm iga nkpàng ká afu, ká nkpaktak onəm va ka apambin oza i tán kà mpyal mi. Kang oga aɓam i shin i tak kà mbin, oga aɗuktum i ru, nza akamsəlang nggo i shin i tak kà mbin.
21 Mi na ayər ûGok ka asaḷ pa ɗongɗong, mmami uYawe n là. Onənəm i kyen owan oza ká oga ndokchi oza.
22 Mi nap akwali á na ká arwa aɓángɓang, ká ntar nchə̀r, kang mi pəng ìvar ká aɗəɗal, ká apər, ká ipáng apər ka apal ishishi ka nggatək onəm ìkukum, ká onəm va pa kyák nzəng ká na.
23 Ka asaḷ va ta mi nyám ichumchum ká ǹyà ká adak mi kat, mi nyám ká ishi mi ka atak oga mbín. Te oza i nyi pa mmami na uYawe.>> >

39

1 <<Kang mmaɓu, á ya anəm, là anung ka apal aGok, là pa, <UNəm uga nzhi uYawe là pa, <<Mmami kà mmən ìkum ká uGok, uponzhi uga aRot ká aMeshek, ká aTubal.
2 Mi gaɓan ɓu mi nak kà mpyal, mi dap ɓu kà nkùr asaḷ mpal, kang mi ɓa ká ɓu ka apal ishi oga aɓam aIsarila.
3 Te mi ləp ìjang va ka awó apəraṃ ɓu i ru, kang mi nak iwár va ka awó ari ɓu i tak.
4 Ɓu ru ka apal oga aɓam aIsarila, mmaɓu ká nkpaktak nggatək onəm ìkum ɓu, ká onəm va nzəng ká ɓu. Mi na ɓu ôga inyil iga nrí ìzhe nza apir iyạm nggo, kang izhé iga anyin i kan ɓu.
5 Ɓu ru ka ashe mpom, kakul mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là.
6 Mi re nrè ká apər ka apal aMagok, kang ka apal ovəngva kà ntəm ká ikángkáng ka mbín va ka anung ìwá, te oza i nyi pa mmami na uYawe.>>
7 << <Kang mi nak aɗin mi ayə́ryər mí nyi kà ìshimshe onəm mi oIsarila, mi yà ká nré mí vyap aɗin mi ayə́ryər kàɗi lap kat. Te oga mbín i nyi pa mmami na uYawe, uYə́ryər ka ashe aIsarila.
8 Dər, kà mɓa, ìlum va ka n là te kà mɓa, mmami, uNəm uga nzhi uYawe, n là.
9 << <Te oza va təm ka ashe itong iga aIsarila i ga i màk apər i shì oga iyạm aɓáng oza ká, oga nggwanggwang ká oga nggwanggwang nchumchum, ijáng ká iwár, ikə́kam ká aɓár, kang oza i pak inok mmak apər ká i chu ìzun pa ìfangshat.
10 Te oza i yà ká nwur akun ka ashe mpom, kat te oza i kyen ikún ka ashe nzam lap kat, kakul oza i pak mmak apər ká oga iyạm aɓáng va ta. Oza i vyap ova vyap oza, kang i vyat ova vyat oza, uNəm uga nzhi uYawe à là.
11 << <Ka ashe nra va ta te, mi na atak nli awap ûGok ka ashe aIsarila, ka abandam onəm oga achen, ka asaḷ nfa alum ìwá. I gəl asaḷ kà onəm oga nwatar, kakul ka ta na uGok ká nkpaktak nggatəkgatək mí li. Mí wór atak va ta pa aBandam á aHamon Gok.*

* **39:11 39.11** *aHamon Gok:*ìpipir yà ta paṇggatək à Gok.

12 << <Nzhi àlsạrila i nəm ape pạ fangshat òma kà nli oza, kạkul na ozạ á nàl mbin vạ ta.
13 Nkpaktak onəm oga mbin vạ ta i li ozạ, i tạl iyạm iga nrup ká ozạ kà nra vạ mi nyám ichumchum mi, uNəm uga nzhi uYawe à là.
14 << <Kà nkùr ape aga afangshat, ozạ i gar onəm oro i ga ache nggo kạ ashe mbin vạ ta, i mwo abo akúm vạ nna kà nra kạ ashe mbin vạ ta i li, kạkul na ozạ a nàl mbin vạ ta.
15 Awalang vạ onəm oga mmwo atak kà nranggang kạ ashe mbin, kang unəm va pạ nkpaktak ya akup ánəm, te uzạ i nak iyạm iro i dát ká akup vạ ta, na onəm oga nlili á yar á li kạ aBạndạm á aHamon Gok.
16 Ìtong i yà kạ ta, adɨdɨn pạ aHamona.† Kạ asạl va ta ozạ i nàl mbin vạ ta.>
17 <<Kang mmaɓu á ya anəm, uNəm uga nzhi uYawe là pạ, ú là nnap ká nzạ apir inyil nggo, ká nkpaktak izhé iga anyin pạ, <Ó ɓut, ó ɓa kạ ache nggo, ó gwang kạ atak nrí iyạm iga nchang izər vạ n ɗạmshi kạkul wó kạ apal oga aɓam aIsạrila, na ó ri izhé kang ó wá nchə̀r.
18 Ó ri izhé onəm ochumchum oga ìkam, kang ó wá nchə̀r onəm oga mpyal oga apambin, wa nvạ mí pà inagàm, ká ivan inagàm, ká mbít, ká ina inunggwan, nkpaktak ozạ iyạm nkang imwalmwal iga aBashan.
19 Ó ri mpip i kúr wó kang ó wá nchə̀r kpa i raṇ wó, ngga atak nrí iyạm iga nchang izər vạ n ɗạmshi kạkul wó á.
20 Kang ó yə́l afu wó ká ipəri, ká onəm oga nkwák ipəri, ká onəm ochumchum oga ìkam, kang ká nkpaktak onəm oga ìkum kạ apal atebəl mi.> UNəm uga nzhi uYawe à là.
21 <<Mi nyám ìzhàn mi kà ìshimshe oga mbín, kang nkpaktak oga mbín i ya nnáp akwali mi vạ n náp, kang awó mi vạ n nak kạ apal ozạ.
22 Te nzhi àlsạrila i nyi pạ mmami na uYawe, Inan ozạ, ɓàn kà nra vạ ta ga mpyal.
23 Kang oga mbín i nyi pạ mmá ga izwal ká nzhi àlsạrila kạkul nnap mɓáŋgɓaŋ ozạ, kạkul ozạ nəm nnandər a mi kạt, kạkul nvạ ta te n gaɓaṇ asạl nsəm ôzạ, kang n na ozạ kạ ashe awó onəm ìkum ozạ, te ozạ gbáng nkpaktak ozạ ká ndokchi.
24 N nəm ôzạ mal ká nvyap ozạ, ká mpat ozạ, kang n gaɓaṇ asạl nsəm ôzạ.
25 <<Kạkul nvạ ta te, uNəm uga nzhi uYawe là pạ, <Ǹyangmatạ te mi le ká akum aYakup kạ atak izwal, mi nyám nrwa ìgwak nk̃paktak nzhi àlsạrila. Kang mi nəm ìkpar kạkul adɨn mi ayə́ryər.
26 Kà nvaŋg vạ ozạ le chit ozạ ɓa təm ká ikángkáng kạ ashe mbin ozạ, te ozạ i kong ká iyạm ìwuswa vạ ozạ nəm ká nkpaktak nlàng nnandər vạ ozạ nəm á mi. Unəm uro i gbək ozạ lap kạt.
27 Awalang vạ mi fa ká ozạ kạ ashe onəm kang m ɓut ozạ chit kạ ashe oga mbín okpa ìkum ozạ, te mí ya kạ ashe ozạ pạ mmami uyə́ryər, kạkul na nkpaktak apambin á ya.
28 Te ozạ i nyi pạ mmami na uYawe, Inan ozạ, kạkul kạ n nak ozạ chit ga izwal kạ ashe oga mbín, kang mi le ká ozạ kàɗi kạ ashe mbin ozạ. Mi yà ká nré uro pạ uzəng kạ ashe ozạ kạ ashe oga mbín vạ ta lap kạt.
29 Kang mi yà ká nggaɓaṇ asạl nsəm ózạ lap kạt, mi fə́r ká aRuhu mi kạ apal nzhi àlsạrila, uNəm uga nzhi uYawe à là.> >>

40

Alár nzhi Inan nchumchum va uEzikyel ya

1 Kà nra ngga ngbapchi kạ apye aga nggəshi kà ìzun iga ìsəm pạ ìparəm amaṇ pạ tukun iga ntəm izwal yi, kà ìzun iga ìgbạpchi amaṇ pạ neɗing kà nvaŋg vạ mmá shin ìtong aUrushelima chit, ká nda vạ ta te, awó aYawe fə́r kạ apal ishi mi, te á yar mi ɓa ká kạ ta.
2 UYawe ga ká mi kà mbin aIsạrila kạ ashe alár, uzạ nak mi kạ apal aɓam va rup byet, kạ ta n ya atak wa ìtong kạ asạl nkwandal.
3 Awalang vạ uzạ ɓa ká mi kạ ta, te n ya unəm uro uva fa izər ká acham arəzang, á kpán asang nsámsám ká apir azáng aro aga mmal iyạm kạ awó. Kang uzạ sat kạ anung asạl.
4 Te unəm vạ ta là á mi pạ, <<Á ya anəm, dər ká ìwú ɓu, fe ká achwang ɓu, kang ɓù nak ishi ká nkpaktak iyạm vạ mi nyám á ɓu, kạkul nnà kang mmá ɓa ká ɓu kạ ta pạ ń nyám á ɓu. Nyám ká nkpaktak iyạm vạ u ya n̄zhi àlsạrila.>>
5 N ya akamsəlang gáng agbagba nzhi Inan nchumchum. Nwang azáng aga mmàl iyạm vạ kạ awó anəm vạ ta te ashar pạ gbapchi ká aɓuɓo. Te uzạ màl ntwat akamsəlang vạ ta te uzạ ya azáng aga mmàl iyạm pạ zəng, nrurup azáng aga mmàl iyạm pạ zəng.

† **39:16 39.16** *aHamona:* ìpipir yà ta pạ*nggatək.*

6 Uza̱ le ga anung asa̱ aga ndər asa̱ nfa alum, uza̱ kyén ka̱ apal atak ntòng nkikyen ɓa ga, te uza̱ màl ntwat anung asəsa̱ azáng aga mmàl iya̱m pa̱ zəng.
7 Nwang afu nzhi onəm oga mpángchí atak azáng aga mmàl iya̱m pa̱ zəng, ntutwat azáng aga mmàl iya̱m pa̱ zəng. Ashar pa̱ na̱nne ká̱ aɓuɓo kà ìshimshe afu nzhi ká̱ afu nzhi. Anung nzhi va̱ nna dát ká̱ atak njul ngga anung asa̱ nzhi Inan nchumchum te azáng aga mmàl iya̱m pa̱ zəng.
8 Te uza̱ màl anung asa̱ atak njul ngga ashe va̱ dər asa̱ nzhi Inan nchumchum azáng aga mmàl iya̱m pa̱ zəng.
9 Te uza̱ màl atak njul ngga anung asa̱ ashar pa̱ gba̱pchi ama̱n pa̱ parəm, kang uza̱ màl oga nggugwan ashar pa̱ nedíng. Atak njul ngga anung asa̱ va̱ ta dər asa̱ awu nzhi Inan nchumchum.
10 Kà nza̱ ngba̱k nggo ngga anung asa̱ aga asa̱ nfa alum te oga afu nzhi onəm oga mpángchí atak pa̱ nshatɗíng. Mmàl oza̱ iya̱m zəngtəng, kang ìshimshe afu nzhi ká̱ afu nzhi iya̱m zəngtəng.
11 Te uza̱ màl mbal anung asa̱ ashar pa̱ gba̱pchi ama̱n pa̱ fangshat ká̱ aɓuɓo, kang agəla̱n anung asa̱ ashar ìsəm pa̱ iparəm ama̱n pa̱ parəm ká̱ aɓuɓo.
12 Nya akamsəlang na yà kà mpyal afu nzhi onəm oga mpángchí atak va̱ ta, irurup ashar pa̱ nzəng ká̱ aɓuɓo kà nza̱ ngba̱k nggo. Kang mmàl nzhi onəm oga mpángchí atak ashar pa̱ gba̱pchi ká̱ aɓuɓo kà nza̱ ngba̱k nggo.
13 Te uza̱ màl anung asa̱ ɓan ka̱ ashe afu nzhi onəm oga mpángchí atak ga chu anung asa̱ ka̱ ashe afu nzhi va̱ mal ikoksok ka̱ nwan wò, te mbəbal ashar ìsəm pa̱ ìnedíng ama̱n shatɗíng ká̱ aɓuɓo.
14 Uza̱ màl atak njul kpa, irurup ashar ìgba̱l ka̱ utukun, kang agəla̱n gáng atak njul.
15 Ka̱ anung asa̱ aga ntar ga chu nkùr aga atak njul ashar ìsəm pa̱ ìna̱nne ama̱n pa̱ fangshat ká̱ aɓuɓo.
16 Oga mɓol ayə́r nna yà gáng oga afu ńzhi onəm oga mpángchí atak kang a gáng atak njul kpa. Mmá cha ala̱ka̱n oga ikún akulom ka̱ izər nzhi va̱ kap afu nza̱ nzhi nggo.
17 Te uza̱ tar ká̱ mi ka̱ ashe agəla̱n aga gbai, n dər te n ya oga nzhi ká̱ ipáng mmá gba̱p gáng agəla̱n aga agbai va̱ ta. Oga nzhi ìsəm pa̱ ishatɗíng gáng agəla̱n aga agbai va̱ ta.
18 Atak agba̱pgba̱p va̱ ta ra ka̱ ngba̱k oga anung nkəlang kang nwuwang á màl dakdak ká̱ oga anung nkəlang va̱ ta. Nnà atak agba̱pgba̱p aga asa̱ avəng.
19 Te uza̱ màl ìshimshe va̱ kà mpyal anung asa̱ aga agəla̱n aga agbai ká̱ anung asa̱ aga agəla̱n aga ashe, uza̱ ya ashar ìgba̱l ká̱ ìsəm pa̱ ifangshat ama̱n pa̱ tukun ka̱ asa̱ nfa alum, wa na ta kpa ká̱ asa̱ mpal.
20 Te uza̱ mal nwang ká̱ mbal anung asa̱ aga asa̱ mpal va dər asa̱ agəla̱n aga agbai.
21 Oga afu nzhi nji onəm oga mpángchí atak pa̱ nshatɗíng kà nza̱ ngba̱k nggo. Oga izər nzhi va̱ kap afu nzhi ká̱ atak njujul mal dakdak ká̱ anung asa̱ aga nggəshi. Kang nwuwang ashar ìsəm pa̱ ìna̱nne ama̱n pa̱ fangshat ká̱ aɓuɓo, mbəbal ashar ìsəm pa̱ nedíng ama̱n pa̱ shatɗíng ká̱ aɓuɓo.
22 Kang oga mɓol ayiyər, ká̱ oga atak njujul, ká̱ ala̱ka̱n oga ikún akulom va̱ mmá cha te iya̱m zəngtəng ká̱ anung asa̱ va̱ dər asa̱ nfa alum á. Atak ntòng ashar pa̱ fangshat kang onəm i chu nkukur, agəla̱n anung asa̱ nna yà kà̱ mpyal oga atak ntòng ashar va̱ ta.
23 Kà mpyal anung asa̱ aga asa̱ mpal, te anung asa̱ nna yà aga ntar agəla̱n aga ashe, wa ǹna ta kpa ka̱ anung asa̱ aga nfa alum. Kang uza̱ mal kà anung asa̱ ga chu anung asa̱ ashar igba̱l ka̱ ìsəm pa̱ ifangshat ama̱n pa̱ tukun.
24 Te uza̱ ga ká̱ mi ka̱ asa̱ nkwandal, ka̱ ta te anung asa̱ aro nna yà dər asa̱ nkwandal. Uza̱ màl izər nzhi va̱ kap afu nzhi ká̱ atak njujul, te oza̱ iya̱m zəngtəng ka̱ oga aɓoshi nro.
25 Oga mɓol ayə́r òma yà gáng anung asa̱ va̱ ta ká̱ atak njujul wa oga mɓol ayə́r aɓoshi nro. Nwuwang ashar ìsəm pa̱ ina̱nne ama̱n pa̱ ìfangshat ká̱ aɓuɓo, kang mbəbal ashar ìsəm pa̱ ìnedíng ama̱n pa̱ shatɗíng ká̱ aɓuɓo.
26 Nna ká̱ atak ntòng nkyén pa̱ nfangshat ɓa ga chu igəla̱n anung asa̱. Mmá cha ala̱ka̱n ikún akulom ka̱ apal oga izər nzhi va̱ kap afu nzhi, pa̱ zəng kà nza̱ ngba̱k nggo.
27 Kang anung asa̱ nna yà ka̱ asa̱ nkwandal agəla̱n aga ashe va̱ ta. Uza̱ mal ka̱ anung asa̱ va̱ ta ga chu anung asa̱ aga agbai aga asa̱ nkwandal ashar ìgba̱l ká̱ ìsəm pa̱ ìfangshat ama̱n pa̱ tukun.
28 Te uza̱ ga ká̱ mi ka̱ agəla̱n aga ashe ka̱ asa̱ anung asa̱ aga nkwandal, uza̱ màl anung asa̱ va̱ ta, te uza̱ iya̱m zəngtəng ka̱ oga aɓoshi nro.
29 Oga afu nzhizhi, ká̱ oga izər nzhi va̱ kap afu nzhi, ká̱ oga atak njujul oza̱ iya̱m zəngtəng wa oga aɓoshi nro, kang oga mɓol ayə́r gáng na ká̱ nkpaktak atak njujul.

Nwuwang ashar ìsəm pa inanne aman pa ìfangshat ká abuɓo, kang mbəbal ashar ìsəm pa ìneɗing aman pa shatɗing ká abuɓo.
30 Oga atak njul nna yà gáng oga anung asal aga agəlan aga ashe, nwuwang ashar
ìsəm pa ìneɗing aman pa shatɗing ká abuɓo, kang mbəbal ashar pa nanne ká abuɓo.
31 Atak njujul dər asal agəlan aga agbai, mmá cha oga alakan oga ikún akulom ka oga
ngbak anung asal, kang nna yà ká atak aga ntòng nkyén pa nnanne.
32 Te uza ga ká mi ka agəlan aga ashe ka asal nfa alum, kang uza màl anung asal, á
màl dakdak wa oga aɓoshi aro.
33 Oga afu nzhizhi, ká oga izər nzhi va kap afu ńzhi, ká oga atak njujul oza iyam
zəngtəng wa oga aɓoshi nro, kang oga mɓol ayə́r gáng na ká nkpaktak atak njujul.
Nwuwang ashar ìsəm pa inanne aman pa fangshat ká abuɓo, kang mbəbal ashar ìsəm
pa ìneɗing aman pa shatɗing ká abuɓo.
34 Atak njujul dər asal agəlan aga agbai, mmá cha oga alakan oga ikún akulom ka oga
ngbak anung asal, kang nna yà ká atak aga ntòng nkyén pa nnanne.
35 Te uza ga ká mi ka anung asal aga asal mpal, kang uza màl na, màl dakdak ká oga
aɓoshi aro.
36 Oga afu nzhizhi, ká oga izər nzhi va kap afu ńzhi, ká oga atak njujul oza iyam
zəngtəng wa oga aɓoshi nro, kang oga mɓol ayə́r gáng na ká nkpaktak atak njujul.
Nwuwang ashar ìsəm pa inanne aman pa fangshat ká abuɓo, kang mbəbal ashar ìsəm
pa ìneɗing aman pa shatɗing ká abuɓo.
37 Atak njujul dər asal agəlan aga agbai, mmá cha oga alakan oga ikún akulom ka oga
ngbak anung asal, kang nna yà ká atak aga ntòng nkyén pa nnanne.
38 Ka ngbak atak njul aga ashe oga anung asal te, afu nzhi na yà ká anung ka ngbak pa
nzəng ka nza anung asal aga ashe nggo, atak va ta mí nàl oga iyam inana iga nshì pa
ɗwot kà.
39 Ka ashe atak njul ngga anung asal, te atebəl nna yà pa parəm kà nza ngbak nggo, ka
atak va ta mí pà iyam inana iga nshì pa ɗwot, ká iyam inana iga nnap mɓángɓang ká iga
mpat.
40 Ka anung asal aga agbai atak njul, ka atak ntòng nkyén mba ngga anung asal aga
asal mpal te oga atebəl nna yà pa parəm kà nza ngbak nggo.
41 Oga atebəl nna yà pa neɗing kà nza ngbak anung asal nggo, pa kpaktak te, oga
atebəl pa nanne ava mí pà oga iyam nkang iyam inana kà.
42 Kang oga atebəl nna yà pa neɗing va mmá nəm ká ipáng ikpákpà, kakul iyam inana
iga nshì pa ɗwot, nwuwang ká mbəbal ashar pa parəm ká abuɓo, kang nrurup ashar pa
zəng ká abuɓo. Ka ta na mí nak oga iyam iga mpà iyam inana iga nshì pa ɗwot, ká oga
aɓo nləfər.
43 Kang oga nggùnggúng gáng ashe afu nzhi va ta, nwuwang mbar ifang pa izəng. Ka
apal oga atebəl va ta mí nak ìzhe iyam inana.
44 Ka asal agbai aga ntar anung asal aga ashe oga nzhi pa mparəm nna yà ka ta, pa
nzəng ka anung asal aga asal mpal va dər asal nkwandal, nzəngtəng kà ngbak anung
asal aga asal nkwandal va dər asal mpal.
45 Te uza là á mi pa, <<Nzhi va dər asal nkwandal te nji onəm oga mpyal awop ova kà
nnak ishi ká nzhi Inan nchumchum,
46 kang nzhi va dər asal mpal te, kakul onəm oga mpyal awop ova kà nnak ishi ká
atak mpyal awop. Omà akum ìjili àZadok, ova ka ashe oLawi i ɓa datkulung ká uYawe pa
ó nəm inok á na.>>
47 Te uza màl agəlan, ashar ìgbal ká ìsəm pa ifangshat aman pa tukun nwuwang ká
mbəbal. Kang atak aga mpyal awop nna yà kà mpyal nzhi va ta.
48 Te uza ga ká mi ka atak njul ngga atak awop va ta, kang uza màl oga nggwan atak
njul va ta, ashar pa nanne ká abuɓo kà nza ngbak nggo. Mbal anung asal va ta ashar
ìsəm pa ìparəm aman pa neɗing ká abuɓo, kang ngbak izəzər ngga anung asal ashar pa
tukun ká abuɓo.
49 Nwang atak njul va ta ashar ìsəm pa ishatɗing aman pa tukun, kang mbəbal ashar
pa gbapchi aman pa fangzəngtəng ká abuɓo. Oza i kyén oga atak ntòng nkyén pa
ngbapchi, nna yà ka nggwan pa nzəng kà nza ngbak nggo.

41

1 Te uza ga ká mi ka ashe nzhi Inan nchumchum kang uza màl oga nggugwan. Kà nza
ngbak nggo mbəbal ashar pa gbapchi ká abuɓo.
2 Mbal anung asal aga ntar ashar pa gbapchi aman pa fangshat ká abuɓo, kang oga
ngbak anung asal aga ntar va ta ashar pa nanne ká abuɓo kà nza ngbak nggo. Te uza

màl nzhi Inan nchumchum va ta nwuwang ashar ìsəm pa ifangshat, kang mbəbal ashar ìsəm pa ishatɗing aman pa tukun.
3 Te uza tar ga ashe afu nzhi ngga ashe, kang uza màl oga nggwan aga anung asal, ashar pa shatɗing ká aɓuɓo kang mbal anung asal va ta ashar pa gbapchi ká aɓuɓo. Kang oga ngbak anung aga asal va ta ashar pa gbapchi aman pa parəm ká aɓuɓo kà nza ngbak nggo.
4 Kang uza màl nwang afu nzhi ngga ashe va ta ashar ìsəm pa ishatɗing aman pa tukun, mbəbal ashar ìsəm pa ishatɗing aman pa tukun kà mpyal nzhi Inan nchumchum. Te uza là á mi pa, <<Atak va ta Atak Ayáryər va ji pa kpaktak.>>
5 Te uza màl izər nzhi Inan nchumchum va ta, ntutwat ashar pa gbapchi ká aɓuɓo, kang uza màl mbal afu oga nzhi va gáng na ashar pa fangshat, ka nza ngbak nggo.
6 Kang nzhi onəm oga mpángchí atak ngga ngbak, nkyén pa nshatɗing, nro ka apal nro, ìsəm pa ishatɗing kà nza nkyén nggo. Kang akamsəlang nna yà təp oga izər nzhi va ta, le kang oza a ra ka apal nzhi va ta kat.
7 Oga nzhi gáng nzhi va ta, kà nkyén te, kà mbol kà mbol, kakul akamsəlang gáng nzhi Inan nchumchum te, pak inok mbol kà nza nkyén nggo. Kà ngbak nzhi Inan nchumchum te, oga atak aga nkyén nna yà, kakul na unəm á kyén kà nkyén ngga avəng á ga nkyén ngga ìshimshe, ká nkyén ngga apal.
8 N ya atak agbapgbap akyénkyén gáng nzhi va ta, mbang oga afu nzhi va ta, mmá màl azáng aga mmàl iyam ashar pa gbapchi ká aɓuɓo.
9 Ntwat izər nzhi ngga agbai oga nzhi ngga ngbak va ta, ashar pa naɲne ká aɓuɓo. Mbal agbagba va kà ìshimshe oga nzhi ngga ngbak va ta,
10 ká ìshimshe oga nzhi onəm oga mpyal awop va ta, mbal ashar ìsəm pa ishatɗing aman pa tukun gáng nzhi Inan nchumchum va ta kà nza ngbak nggo.
11 Kang oga anung asal oga nzhi ngga ngbak va ta bol dər asal agbagba. Anung asal aro dər asal mpal, kang azəngtəng dər asal nkwandal, mbal agbagba va kà ìshimshe oga nzhi va ta ashar pa naɲne ká aɓuɓo gáng pa kpaktak.
12 Nzhi va nnà dər asal amulok nzhi Inan nchumchum ka asal ntar alum te, ashar ìgbal ká ìsəm pa iparəm aman pa parəm. Ntwat izər nzhi va ta ashar pa naɲne ká aɓuɓo gáng pa kpaktak, kang nwuwang ashar ìgbal ká ìsəm pa ìtukun aman pa fangshat.
13 Te uza màl nzhi Inan nchumchum va ta, nwuwang ashar ìgbal ká ìsəm pa ifangshat aman pa tukun. Nwang amulok va ta, ká nzhi va dər asal ntar alum, ká oga akamsəlangkamsəlang ashar ìgbal ká ìsəm pa ifangshat aman pa tukun.
14 Kang mbal nzhi Inan nchumchum ká amulok va ta, ashar ìgbal ká ìsəm pa ifangshat aman pa tukun.
15 Te uza màl nwang nzhi va dər asal amulok va ka asal nsəm ká afufu aga asal agbai kà nza ngbak nggo, ashar ìgbal ká ìsəm pa ifangshat aman pa tukun.
Ashe nzhi Inan nchumchum ká atak ayáryər va ji, ká oga atak njul aga amulok,
16 ka oga ndar ngga anung asal, ká oga mɓol ayár mɓotɓot, ká oga afu nzhi ngga asal agbai va gáng nshatɗing oza, nkpaktak oza mmá ɓam ká akun ɓàn ka akùm ɓa chu oga mɓol ayár, kang oga mɓol ayár va ta mma nəm ka oga mɓol,
17 ka apal anung nzhi, wa nnà ta kpa afu nzhi ngga ashe, kang ka asal agbai. Kang ka apal nkpaktak oga akamsəlang, ka ashe ká agbai te, mmá məmal.
18 Mmá cha alakan oga akerup ká oga ikún akulom, ncha ikún akulom kà ìshimshe akerup ká akerup. Nza akerup nggo nna ká asal awú pa parəm,
19 asal awú aji anəm ləbər kà ndər ncha ikún akulom kà ngbak nro, kang asal awú aga ìya ìlir kà ndər ncha ikún akulom iga ngbak nzəngtəng. Wa nnà ta mmá cha ka izər nzhi Inan nchumchum pa kpaktak.
20 Ɓàn ka akùm ɓa chu apal anung nzhi te, mmá cha oga alakan oga akerup ká oga ikún akulom, kang wa nnà ta kpa ka izər nzhi Inan nchumchum.
21 Oga ndar ngga anung nzhi Inan nchumchum va ta, mbəbal ká nwuwang màl izər, kang kà mpyal Atak Ayáryər va ta, iyam iro nna yà fa izər
22 ka mpyal atak nshì iyam awop aga akun, nrurup ashar pa tukun ká aɓuɓo, nwuwang ashar pa shatɗing ká aɓuɓo. Oga nggulyanggugulyanggu, ká ìjilijili, ká izəzər mmá nəm ká akun. Te uza là á mi pa, <<Atebəl va ta nna kà mpyal àYawe.>>
23 Nzhi Inan nchumchum ká Atak Ayáryər òma yà ká oga anung nzhi mbol pa mparəm.
24 Nza anung nzhi nggo te, nna yà ká atak nkuk pa mparəm, nva i bol nsəm ká ashe.
25 Ka apal oga anung nzhi ngga nzhi Inan nchumchum te, mmá cha alakan oga akerup ká oga ikún akulom wa nva mmá cha ka izər nzhi á. Kang aghal nna yà ava mmá pak ká akun kà mpyal atak njul ngga asal agbai.

26 Oga mɓol ayə́r nzhi nna yà mɓotɓot ká oga alaḵaṇ ikún akulom kà nza ngbaḵ nggo, ká ngbaḵ oga izər nzhi aga atak njul, kang ka apal anung oga afu nzhi ngga ngbaḵ aga nzhi Inan nchumchum.

42

Oga afu nzhi kaḵul onəm oga mpyal awop

1 Te uza ga ká mi ka agəlaṇ va dər asaḷ mpal, kang uza ɓa ká mi kà nzhi va màl ìkwoksok ká agbagba ká nzhi ngga asaḷ mpal.

2 Nwang nzhi va anunung dər asaḷ mpal te, ashar ìgbaḷ ká ìsəm pa ìfangshat amaṇ pa tukun, kang mbəbal ashar ìsəm pa ìnaṇne amaṇ pa fangshat.

3 Ka asaḷ mpyal amulok aga ashe te, ashar ìsəm pa ishatɗing amaṇ pa tukun, kà mpyal agəlaṇ agbapgbap va ka agbai te, nzhi nna yà dàt nkyén pa nshatshat.

4 Kà mpyal afu oga nzhi va ta, asaḷ nna yà ka ashe, mbəbal ashar pa gbapchi amaṇ pa fangshat, kang nwuwang ashar ìgbaḷ ká ìsəm pa ìfangshat amaṇ pa tukun. Oga anung oza dər asaḷ mpal.

5 Kang oga afu nzhi va ka apal á ɓot ji nvəngva ji kà ìshimshe kà nvəngva ka avəng.

6 Kaḵul nna yà ká nkyén pa nshat, kang oza yà ká oga nggwan wa oga nggwan ngga agəlaṇ kaṭ. Kang oga nzhi va ka apal rup chu oga nvəngva ka avəng ká ìshimshe kaṭ.

7 Kang akamsəlang nna yà ka agbai dát ká oga afu nzhi va dər asaḷ agəlaṇ, kang à màl ìkwoksok ká oga afu nzhi, nwuwang ashar ìsəm pa ìnaṇne amaṇ pa fangshat.

8 Nwang oga afu nzhi va ka agəlaṇ te, ashar ìsəm pa ìnaṇne amaṇ pa fangshat. Kang oga nro va dər asaḷ nzhi Inan nchumchum te, nwang oza ashar ìgbaḷ ká ìsəm pa ìfangshat amaṇ pa tukun.

9 Ka avəng oga afu nzhi va ta te, anung aga ntar nna yà kà ngbaḵ asaḷ nfa alum, a va mí tar kà ka agəlaṇ.

10 Kà mbal akamsəlang aga agəlaṇ va dər asaḷ nfa alum, kà mpyal agbagba, kà mpyal nzhi te, oga afu nzhi nna yà ka ta,

11 ká asaḷ kà mpyal oza. Wa oga afu nzhi va ka asaḷ mpal, nwang oza ká mbal oza, ka asaḷ aga nfa va mmá ɗamshi, ká oga anung nzhi pa kpaktak iyaṃ izəngtəng.

12 Wa oga anung asaḷ aga ntar oga afu nzhi va ka asaḷ nkwandal te, wa nnà ta kpa anung asaḷ aga ntar nna ga ka asaḷ va kà mpyal akamsəlang ka asaḷ nfa alum, wa avəngva á tar ka ashe oza.

13 Te uza là á mi pa, <<Oga afu nzhi va ka asaḷ mpal, ká nva ka asaḷ nkwandal kà mpyal agbagba te, nnà oga afu nzhi nyə́ryər, atak va onəm oga mpyal awop va i ɓa dát ká uYawe, i ri iyaṃ inana iyə́ryər va ji pa kpaktak. Ka ta na oza i nak iyaṃ inana iyə́ryər iga ipir ikùr, ká iyaṃ inana nnap mɓáṇgɓaṇg, ká iyaṃ inana mpat, kaḵul atak va ta ayə́ryər.

14 Awalang va onəm oga mpyal awop i táng Atak Ayə́ryər te, oza i fa ka ashishe i ga ashe agəlaṇ kaṭ, ya oza i zəp ilukwán inok oza kang, kaḵul ilukwán va ta iyə́ryər. Oza i mwàk ilukwán iro kang oza i fa ka atak va onəm kà.>>

15 Awalang va uza gbaḷ ká mmàl ashe agəlaṇ nzhi Inan nchumchum te, uza fa ká mi ka anung nkəlang ava dər asaḷ nfa alum, kang uza màl nkpaktak agbagba va gáng na.

16 Uza màl ngbaḵ ngga asaḷ nfa alum ká azáng aga mmàl iyaṃ, ashar ìgbaḷ pa ìnaṇne ká ìsəm pa ìfangshat amaṇ pa tukun.

17 Uza màl ngbaḵ ngga asaḷ mpal ká azáng aga mmàl iyaṃ, ìgbaḷ pa ìnaṇne ká ìsəm pa ìfangshat amaṇ pa tukun.

18 Kang uza màl ngbaḵ ngga asaḷ nkwandal, ashar ìgbaḷ pa ìnaṇne ká ìsəm pa ìfangshat amaṇ pa tukun.

19 Te uza gaɓaṇ ngbaḵ ngga asaḷ ntar alum, uza màl ashar ìgbaḷ pa ìnaṇne ká ìsəm pa ìfangshat amaṇ pa tukun.

20 Uza màl nkpaktak oga ngbaḵ ngga nneɗing va ta. Akamsəlang nna yà gáng na, nwuwang ashar ìgbaḷ pa ìnaṇne ká ìsəm pa ìfangshat amaṇ pa tukun, kang mbəbal ashar ìgbaḷ pa ìnaṇne ká ìsəm pa ìfangshat amaṇ pa tukun, kaḵul na á kap ìshimshe atak ayə́ryər ká atak ayə́ryər kaṭ.

43

Ìzhàn àYawe le ɓa ka ashe Nzhi Inan nchumchum

1 Te uza ga ká mi ka anung nkəlang va dər asaḷ nfa alum.

2 Kang ka ta te, ìzhàn Inan oIsaṛila kà mɓa ka asaḷ nfa alum. Kang nɗuɗum wa nɗum oga iwá, kang apambin ghan ká ìzhəzhan.

3 Alár va ka n ya te, wa alár va ka n ya ka awalang va uza zhì ìtong va ta,* wa nva ka n
ya ka anung awang aKebar. Te n ru n zəp ká afu.
4 Kang ìzhàn àYawe tar ashe nzhi ka anung nkəlang va dər asal nfa alum,
5 aRuhu ghap mi wong kang à ga ká mi ka ashe amulok, ka ta byet te, ìzhàn àYawe yə́l
ashe nzhi Inan nchumchum.
6 Nva unəm uwa kà ntal kà ngbak mi te, n fe unəm kà nlà nnàp ká mi ka ashe nzhi
Inan nchumchum.
7 Uza là á mi pa, <<Á ya anəm, atak va ta na ìtok iponzhi mi ká atak ntòng ashar mi,
atak va mi təm kà, kà ìshimshe onəm oIsarila mbyet. Kang nzhi àIsarila ká oponzhi oza,
i yà ká nvyap adin mi ayə́ryər lap kat, ka atak nnəm mmai oza, kat te ka atak oga akúm
oponzhi oza kà oga atak achumchum oza kat.
8 Awalang va oza nak akun aga anung nzhi aga avəng dát ká akun aga anung nzhi
njem, kang oza pak ndar ngga anung nzhi oza dát ká njem, akamsəlang na chwat kap
ìshimshe yi. Oza vyap adin mi ayə́ryər ka atak oga ajan oza, kakul nva ta te n zhì oza
kakul oza lak ìgwak á mi.
9 Ǹyangmata te, oza á re nnəm mmai oza, oza á swang oga akúm oponzhi oza á gbàng
ká mi, te mi təm ka ashe oza mbyet.
10 <<Kang mmabu, á ya anəm, nyám nzhi va ta ônəm oIsarila, na ìwuswa á nəm oza
kakul nnap mbáŋgbang oza, te nak oza á màl mmàm nzhi Inan nchumchum va ta.
11 Kang a yà pa oza nəm ìwuswa nkpaktak iyam va oza nəm te, wa nyám mmàm nzhi
Inan nchumchum ôza, ká asal aga mmime, ká oga asəsal aga nfa, ká oga asəsal aga ntar,
ká asal aga mmime pa kpaktak. Nyám ká oga nnap nkpakkpakkpakkpak ká oga nnap
mpakpakpakpak pa kpaktak, lir kà mpyal oza kakul na oza á kpak nkpaktak oga nnap
mpakpakpakpak ká oga nnap nkpakkpakkpakkpak.
12 Iyam va ta nnà nnap mpakpak ngga nzhi Inan nchumchum, nkpaktak agbagba va
gáng ka apal abam va ta te, i təm Atak Ayə́ryər va ji pa kpaktak. Dər, iyam va ta nnap
mpakpak ngga nzhi Inan nchumchum.

Atak nshì iyam awop

13 <<Mmá màl atak nshì iyam awop wa nva mmá màl nzhi Inan nchumchum. Ìjilijili,
irurup ashar pa zəng ká abubo, kang mbəbal ashar pa zəng ká abubo, ká ìdər gáng
nggulyanggugulyanggu abo ashar.
14 A ɓàn kà ìjili kà mbin ga chu atak nggwang mɓwakan ashar pa shatɗing ká abubo,
mbəbal ashar pa zəng ká abubo, kang à ɓàn kà nggwang mɓwakan ga chu nnənang
ashar pa fangshat, mbəbal ànyi te, ashar pa zəng ká abubo.
15 Atak apər aga nshi iyam awop i yà ashar pa fangshat, kang nggúnggúng nna yà pa
nneɗing ka apal atak nshì iyam awop.
16 Kang atak apər aga nshì iyam awop va ta mmogo, nwuwang ashar ìsəm pa ìparəm
aman pa zəng kang mbəbal ashar ìsəm pa ìparəm aman pa zəng.
17 Nggugwang mmogo na kpa, nwuwang ashar ìsəm pa ìparəm aman pa neɗing, kang
mbəbal ashar ìsəm pa ìparəm aman pa neɗing, ká ìdər gáng na mbal abo ashar, kang
ìjilijili ashar pa zəng ká abubo gáng pa kpaktak. Oga atak ntòng nkyén aga atak nshì iyam
awop va ta dər asal nfa alum.>>
18 Te uza là á mi pa, << Á ya anəm, unəm uga nzhi uYawe là pa, iyam va ta na oga
nnap nkpakkpak kakul atak aga nshì iyam awop. Kà nra va mí me na kakul ǹyichi iyam
inana iga nshì pa ɗwot ká nsháng nchər ka apəpal,
19 te ɓu na ôLawi onəm oga mpyal awop, omà ka akum aZadok, ova ɓa dát ká mi, pa ó
nəm inok á mi, mí na ǹya akut ka ashe iyam nkang kakul iyam inana iga nnap
mɓáŋgbang, unəm uga nzhi uYawe à là.
20 Kang ɓu pá nchìchər ɓu zuk ka izər oga nggúnggúng ngga nneɗing va ta ká oga
nggulyanggu ngga nneɗing va ta ngga atak nggugwang, kang ka apal nkpaktak ìdər. Ka
asal va ta ɓu nàl atak aga mpyal awop kang ɓu mwa ishishi ká.
21 Te ɓu yar ǹya akut kpa kakul iyam inana nnap mɓáŋgbang, kang ɓu shì ka atak va
mmá nak ka nzhi Inan nchumchum, kà nsəm Atak Ayə́ryər.
22 Kà nra ngga mparəm te, ɓu yichi mbit nva yà ká mbyet kat kakul iyam inana iga
nshì kakul nnap mɓáŋgbang. Te atak nshì iyam awop i nàl, wa nva mmá nàl na ká ǹya
akut á.
23 Ka nvang va ú gbal ka nnənal chit te, ɓu yichi ǹya akut ká inagàm ka ashe iyam
nkang iva yà ka mbyet kat.

---

* **43:3 43.3** Ìtong va ta te, aUrushelima.

24 <<Kang ɓu ɓa ká ozạ kà mpyal àYawe, te onəm oga mpyal awop i wung mmàn kạ apal ozạ, kang ozạ i yichi ozạ iyạm inana iga nshì pạ ɗwot ûYawe.
25 Kạ apal nra pạ nfangshat, ɓu ɓa ká mbit kạkul iyạm inana nnap mɓáŋgɓạng, kang ɓu yichi ǹya akut ká inagàm kạ ashe iyạm nkang iva yà ká mbyet kạt.
26 <<Kạ apal nra pạ nfangshat, ozạ i mwa ishi kạkul atak nshì iyạm awop vạ tạ kang ozạ i nàl na, i gar na.
27 Kang awalang vạ ozạ gbạl oga nra vạ ta chit, i ɓàn kà nra ngga nnaṇne i ga mpyal te, onəm oga mpyal awop i yichi oga iyạm inana ɓu iga nshì pạ ɗwot, ká iyạm inana ɓu iga ntəm ikángkáng kạ apal atak aga nshì iyạm awop, nna chit te, mi kạm ɓu ɗak, unəm uga nzhi uYawe à là.>>

44

Mmá le kạ onəm oga mpyal awop kạ inok ozạ

1 Te uzạ le ká mi kạ anung nkəlang ngga agbai ngga Atak Ayéryər va dər asạl nfa alum te, a gugún.
2 Kang uYawe là á mi pạ, <<Anung nkəlang vạ tạ mí re ká nkuk wa nnà tạ, mí bol na kạt, kang unəm uro yà i tar kà kạt, kạkul uYawe, Inan oIsạrila á tar chit kà, kạkul nvạ ta te, mí re i təm ká nkuk wa nnà ta.
3 Ya i yà uponzhi chwat, kang i təm kạ ashishe i ri iyạm-nrì kà mpyal àYawe. Uzạ i tar kạ asạl ìgəlạn iga anung nkəlang va ta, te uzạ i fa kạ ta na kpa.>>
4 Kang uzạ ɓa ká mi kà mpyal nzhi kạ asạl anung nkəlang aga asạl mpal. N dər te, n ya ìzhàn àYawe yə́l ashe nzhi vạ ta, te n ru, n zəp ká afu.
5 Te uYawe là á mi pạ, <<Á ya anəm, nak ishi pạ dakdak, dər ká ìwú ɓu, kang ɓù fe ká achwang ɓu, nkpaktak iyạm vạ mi là á ɓu kạ apal oga nnap mpakpak ngga nzhi àYawe nchumchum vạ tạ ká nkpaktak oga nnap nkpakkpakkpakkpak. Nak ishi pạ dakdak ká asạl aga ntar nzhi vạ ta, ká nkpaktak oga asạl aga nfa Atak Ayéryər vạ ta.
6 Te là ônəm oga nfa iyạmkak, oIsạrila, <Áisạrila, unəm uga nzhi uYawe là pạ, oga nnap nnəm ɓu ngga ajan á kúr chit.
7 Kạkul mmawó kà nvyap nzhi mi nchumchum kạ atak ntáng ká onəmchən oga nlang nna nnandər, oga achè amulur, kạ awalang vạ ó yichi iyạm-nrì mi á mi, mpip ká nchə̀r á, kạkul nvạ ta te, ó ɓəkchi nsar nnap-nlà mi chit, kạ atak nkpaktak oga nnap nnəm wó ngga ajan.
8 Kang ó nak ishi ká oga inok mi iyéryər kạt, ó nak onəm okak pạ á nak ishi ká inok iga Atak Ayéryər mi kạ ɗor wó.>
9 <<UNəm uga nzhi uYawe là pạ, <UNəmchən uro yà uga nlang nna nnandər, uga achè amulur kạ ashe nkpaktak onəmchən vạ omà kạ ashe onəm oIsạrila, i tar kạ ashe nzhi mi nchumchum kạt.
10 OLawi vạ omà gbàŋg ká mi, ozạ kap ká mi kạkul ichər ozạ, awalang vạ oIsạrila a lyep a re asạl te, ozạ i yar nsur nnap mɓáŋgɓạng ozạ.
11 Ozạ i tong onəm oga inok kạ ashe atak mi ayéryər, ozạ i nak ishi ká oga anung nkəlang ngga nzhi Inan nchumchum vạ ta, kang i nəm inok kà nzhi vạ ta. Ozạ i pà iyạm inana iga nshì pạ ɗwot ká iyạm inana kạkul onəm, kang ozạ i tong kạ mpyal onəm vạ ta, ozạ i nəm inok ôzạ.
12 Kạkul ozạ nəm inok ozạ kà mpyal ichər ozạ, te ozạ sat iyạm iga nlə̀p ìfang ɨɓáŋgɓạng kạ atak nzhi àIsạrila, kạkul nvạ ta te n sóng anung chit kạ apal ozạ, unəm uga nzhi uYawe à là, kang ozạ i kạm nsur iyạm ɨɓáŋgɓạng ozạ.
13 Ozạ i yà ká mɓa dát ká mi, na ó nəm inok wa onəm oga mpyal awop kạt. Ozạ i yà ká mɓa dát ká iyạm iyéryər mi, kạt te iva yər ji pạ kpaktak kạt, kang ozạ i yar ìwuswa kạkul oga ajan vạ na ozạ nəm á.
14 Ká nnà te, mi nak ozạ i nak ishi ká inok iga nzhi Inan nchumchum, ozạ i nəm nkpaktak oga inok vạ mí nəm kạ ashishe.
15 << <Kang oLawi omà onəm oga mpyal awop, ova oga akum aZadok, kà nnak ishi ká Atak Ayéryər mi kạ awalang vạ onəm oIsạrila lyep re asạl mi, te omà i ɓa i dát ká mi na ó nəm inok á mi. Te ozạ i tong kà mpyal mi kạkul na ó yichi iyạm inana iga mpip ká nchə̀r á mi, unəm uga nzhi uYawe à là.
16 Ozạ i táng kạ ashe Atak Ayéryər mi, kang ozạ i ɓa dát ká atebəl mi, ozạ i nak ishi ká inok mi.
17 Awalang vạ ozạ i táng oga anung nkəlang ngga mmulok vạ ta, te ozạ i mwàk ilukwán alinin. Ozạ i yà ká mmwàk iyạm vạ mmá nəm ká awulu kạt, nvạ ozạ kà nnəm inok kạ oga anung nkəlang ngga ashe amulok vạ ta kạt te kạ ashe nzhi Inan nchumchum.

18 Oza i chəp oga iyaṃ ishi iga alinin ka ishi oza, kang oza i mwàk iyaṃ ijili iga alinin. Oza i yà ká mmwàk iyaṃ va i nak atak sur ôza lap kaṭ.
19 Kang awalang va oza a wong pa ó fa agəlaṇ ka atak onəm, te oza á zəp ilukwán va oza nəm inok ká, oza á nak oza á ra ka ashe oga atak ayə́ryər, te oza á mwàk ilukwán iro le kang oza a gar onəm ka atak oga ilukwán oza iyə́ryər kaṭ.
20 Oza i kpat akpap ishi oza kaṭ, oza i yà ká nré akpap oza i wang kaṭ, nkpak pa oza a gbáng akpap ishi oza.
21 Kang unəm uga mpyal awop uro a wá ndəng ìbaṇgbaṇg va sam chit kaṭ, ka awalang va uza a tar ashe amulok á.
22 Oza i kaṃ uchar va ukpələng kaṭ, kaṭ te uchar va le ìvang, ya uyen ɓyen va uwa nyi ununggwan chit kaṭ, uva ka akum nzhi àIsaṛila, kaṭ te ya uchar ukpələng ànəm uga mpyal awop chwat.
23 Kang oza i ɗyáng ônəm mi nɗongɗong iyaṃ va inənaṇ ká iyaṃ va inənaṇ kaṭ, oza i nyám ôza asaḷ va oza i kap ìshimshe iyə́ryər ká iva iyə́ryər kaṭ.
24 << <Oza i yà onəm oga nnáp akwali ka apal ndap izər, oza i náp akwali ka apal nnáp akwali mi. Oza i kpak oga nnap mpakpak ká nkpaktak oga nɗyáng mi, ká oga ilum mi inaknak, kang oza i kpak oga aSati mi ayə́ryər kpa.
25 Oza i ga i dát ká akúm kaṭ, le kang oza a vyap ishi oza. Ǹnyi te, ya i yà unang kaṭ te upon, uyen ununggwan kaṭ te uchar, ugənang ununggwan kaṭ te ugənang uyen uchar uva uwa váng chit kaṭ, kaḳul oza te oza i vyap ishi oza vyap.
26 Kà nvaṇg va uza nàl chit, te oza i kung oga nra á na pa nfangshat.
27 Ká nda va uza i tar ashe Atak Ayə́ryər, ka ashe mmulok na ô nəm inok ka ashe Atak Ayə́ryər va ta, te uza i yichi iyaṃ inana wò iga nnap mɓángɓaṇg, unəm uga nzhi uYawe à là.
28 << <Mi yà iyaṃ akup oza, mmami na iyaṃ akup oza. Ó yà ká nná iyaṃ ôza ka ashe aIsaṛila kaṭ, mmami na iyaṃ oza.
29 Oza i ri iyaṃ inana iga ìpirkur, ká iyaṃ inana nnap mɓángɓaṇg, ká iyaṃ inana mpat, ká nza iyaṃ ìgorgor nggo ka ashe aIsaṛila ûYawe, te i yà iji oza.
30 Kang nkpaktak oga iyaṃ mɓən iga nggəshi, ká nkpaktak nza iyaṃ inana ka ashe iyaṃ inana wó, i yà iji onəm oga mpyal awop. Ó na onəm oga mpyal awop mmaḳ wó ngga nggəshi, kaḳul na nnap nnənaṇ á yà ka ashe nzhi wó.
31 Onəm oga mpyal awop, i ri iyaṃ ikuku kaṭ, inyil kaṭ te iyaṃ nkang, iva kú ká ishi wò kaṭ te ìzhe ìga anyin à gbaḷ.

45

Nkap Mbin va mmá gor ûYawe

1 << <Ka awalang va ó kap mbin va ta iyaṃ akup te, ó nak atak aro kaḳul áYawe i təm atak ayə́ryər, nwuwang i yà ashar ìkalong ìsəm pa ishatɗing amaṇ pa fangshat ká ìgbaḷ pa ìtukun, mbəbal ashar ìkalong ìsəm pa ishatɗing. Nkpaktak mbin va mmá gəl te, i sat atak ayə́ryər.
2 Ka ashishe te, atak aro mmogo nwuwang ashar ìgbaḷ pa ìfangshat ká ìsəm pa ìtukun, mbəbal ashar ìgbaḷ pa ìfangshat ká ìsəm pa ìtukun, i yà kaḳul atak ayə́ryər, kang agbagba mbəbal i yà ashar ìsəm pa ìfangshat amaṇ pa tukun, i gáng atak ayə́ryər va ta.
3 Ka ashe mbin ngga atak ayə́ryər va mmá gəl te, ɓu màl nwang ashar ìkalong ìsəm pa ishatɗing amaṇ pa fangshat ká ìgbaḷ pa ìtukun, kang mbəbal ashar ìkalong pa ìgbapchi amaṇ pa tukun, ashe atak va ta i yà Atak Ayə́ryər va ji pa kpaktak.
4 Nggəl mbin va ta nna i yà atak ayə́ryər aga mbin va ta. I yà nji onəm oga mpyal awop, ova ka nnəm inok ka ashe Atak Ayə́ryər va ta, ova i dát ká uYawe kaḳul na ó nəm inok á na. Atak ayə́ryər va ta i yà atak kaḳul oga nzhi oza ká atak ayə́ryər kaḳul nzhi Inan.
5 Nggbaḳ nro, nwuwang ashar ìkalong ìsəm pa ishatɗing amaṇ pa fangshat ká ìgbaḷ pa ìtukun, kang mbəbal ashar ìkalong pa ìgbapchi amaṇ pa tukun, i yà nji oLawi, omà i nəm inok ka ashe nzhi Inan nchumchum, i taḷ atak aji oza, kaḳul oga itong va oza i təm ka ashishe.
6 << <Kà ngbaḳ atak va ó na kaḳul Atak Ayə́ryər te, ó na atak á yà iyaṃ ìtong va ta, ashar ìkalong pa ìfangshat ká igbaḷ pa itukun, kang nwuwang ashar ìkalong ìsəm pa ishatɗing amaṇ pa fangshat ká ìgbaḷ pa ìtukun. Atak va ta i yà kaḳul nkpaktak nzhi àIsaṛila.

7 << <Kang mbin va kà ngbak Atak Ayáryər va mmá gəl, ká atak va kakul ìtong te, i yà nji aponzhi i màl ìkwoksok ká Atak Ayáryər ká atak oga ítong, ka asal ntar alum kang ka asal nfa alum, nwuwang i yà iyam izəngtəng ka nkap ngga oga akum. I ɓàn ka aswari aga asal ntar alum i ga i chu aswari aga asal nfa alum
8 aga mbin va ta. I yà mbibin ka ashe aIsarila, kang oponzhi mi i yà ka nkar onəm mi lap kat, ànyi te, oza i re oga abo mbin va ta nkpaktak akum oIsarila.
9 << <UNəm uga nzhi uYawe là pa, óponzhi oIsarila, ó re nnəm ìfan ká nkar onəm va mmawó kà nnənəm, na ó náp akwali ka apal nnandər. Ó re nvyat mbin onəm mi, unəm uga nzhi uYawe à là.
10 Re ó nəm inok ká iyam iga mma iyam iga nnandər, wa ikpáng iga mma iyam ká ikpáng iga ndəng iga mma iyam iga nnandər.
11 Ikpáng iga mma iyam ká ikpáng iga ndəng iga mma iyam va ta ìrup oza i yà iyam pa izəngtəng. Ikpáng iga ndəng va ta pa igbapchi te, ìsar pa ìzəng, kang ikpáng iga mma iyam va ta pa igbapchi te, anap pa zəng. Anap kat te ìsar va ta i tal iyam iga mmàl iyam iga nnandər.
12 AShekel i yà agera ìsəm pa ìparəm. Ashekel ìsəm pa ìkpaɗing te, i yà azhal a wó pa zəng.

Oga iyam inana

13 << <Iyam inana va ta ó na. Ó na nkap pa nzəng ka ashe akpaɗing iga ìkpáng pa izəng iga ìzangzəng, kang nkap pa nzəng ka ashe akpaɗing iga ìkpáng pa izəng iga ìbəshi ka ashe nza anap nggo.
14 Ka apal nnap mmì te, ó na nkap pa nzəng ka ashe agbapchi iga afal mmì pa nzəng ka ashe nza ìsar nggo. Afal mmì pa gbapchi te, ìsar pa ìzəng.
15 Kang ó na ìtam pa ìzəng ka ashe nggatək iyam nkang ìgbal pa ìparəm, ka ashe mbin nnənan ngga nkpak iyam nkang oIsarila. Nna ta mi nəm inok ká kakul oga iyam inana iga ìpirkur, ká iga nshì pa ɗwot, ká iga ntəm ikángkáng, kakul nyar mpat onəm, unəm uga nzhi uYawe à là.
16 Nkpaktak onəm va kà mbin va ta oza i na oga iyam inana va ta kakul aponzhi uga aIsarila.
17 Uponzhi uwà ká ìdək iga nna oga iyam inana iga nshì pa ɗwot, ká iga ìpirkur, ká iga nwá ka awalang aga nchang izər, kà nfa ape ká oga aSati, nkpaktak oga nchang izər va ta aga mbin oIsarila. Uza i na oga iyam inana va ta iga nnap mɓángɓang, ká iga ìpirkur, ká iga nshì pa ɗwot, ká iga ntəm ikángkáng, na mmá yar mpat ôIsarila ká.
18 << <Iyam va ta unəm uga nzhi uYawe là pa, kà nra ngga nggəshi ka apye aga nggəshi te, ɓu yar nya akut ava yà ká mbyèt kat kang ɓu gòr Atak Ayáryər va ta ká.
19 Te unəm uga mpyal awop i pá nchər iyam inana iga nnap mɓángɓang va ta, i sháng ka izər oga ndar ngga anung nzhi awop va ta, ká nggulyanggu ngga nneɗing ngga atak mpyal awop va ta, ká oga ndar ngga anung nkəlang ngga mmulok va ta.
20 Ɓu nəm wa nnà ta kà nra ngga nfangshat ngga ape va ta kakul anəm va nəm nnap mɓángɓang ká avyal kat, kat te ka ashe nnyi wò kat. Wa nnà ta ɓu gor nzhi awop va ta.
21 << <Ka apye aga nggəshi, kà nra ngga ngbapchi aman pa neɗing te, ó nəm nchang izər ngga nggantal ka apal nra pa nfangshat, kang ó rí nzəngkəng ngga ànyà ká anyer kat ka awalang ga nnəm nchang izər va ta.
22 Ká nda va ta te, uponzhi i na nya akut kakul ishi wò ká nkpaktak onəm oga mbin va ta, kakul iyam inana nnap mɓángɓang.
23 Kà nza nra ka ashe oga nra pa nfangshat ngga nchang izər va ta te, uza i na oga avan akut pa fangshat ká inagam pa ifangshat iva yà ká mbyèt kat, kakul iyam inana iga nshì pa ɗwot ûYawe. Kà nza nra ngga nfangshat nggo te, mbìt pa nzəng kakul iyam inana iga nnap mɓángɓang.
24 Kang uza i na iyam inana iga ìpirkur ìkpáng iga mma iyam pa ìzəng kakul nza nya akut nggo, ká ìkpáng iga mma iyam pa ìzəng kakul nza ìnagam nggo, ká nya afal mmì kakul nza ìkpáng iga mma iyam nggo.
25 << <Kà awalang aga nra pa nfangshat ngga nchang izər va i ɓan ka ashe apye aga fangshat kà nra ngga ngbapchi aman pa tukun te, uza i na oga iyam inana iyam izəngtəng, kakul iga nnap mɓángɓang, ká iga nshì pa ɗwot, ká iga ìpirkur, ká mmì.

46

1 << <Te unəm uga nzhi uYawe là pa, anung nkəlang ngga mmulok va dər asal nfa alum te, i gún ka ashe oga nra ngga nkpaɗing ngga inok, kang i bol kà ìlum iga aSati ka ìlum iga nfa ape apipè.

2 Uponzhi i tar ka asal agbai i ga atak njul ngga anung nkəlang te, uza i tal datkulung
ká ndar ngga anung nkəlang va ta. Te onəm oga mpyal awop i yichi iyam inananana iga
nshì pa ɗwot, ká iyam inananana iga ntəm ikángkáng. Uza i kuchi i nəm awop ka anung
asal aga anung nkəlang va ta, kang uza i fa, ǹnyi te, anung nkəlang va ta mí gún kat, ya
arurong i nəm kang.
3 Kang onəm oga mbin va ta i kuchi i nəm awop ûYawe ka anung asal aga ntar anung
nkəlang va ta kà ìlum oga aSati ká ìlum iga nfa oga ape apipè.
4 Iyam inana iga nshì pa ɗwot va uponzhi i ɓa ká ûYawe kà ìlum aSati te, ivan itám pa
ìkpaɗing ká ìnagam pa ìzəng, nkpaktak oza i yà ká mbyèt kat.
5 Iyam inana ìpirkur ká ìnagam va ta, i yà ìkpáng iga mma iyam pa ìzəng, kang iyam
inana ìpirkur ká ivan itám va ta, uza i na ka atak ìkam wò, ká ǹya afal mmì kakul nza
ìkpáng iga mma iyam nggo.
6 Ka nra ngga nfa ape apipe, uza i ná ǹya akut ká ivan itám pa ìkpaɗing, ká inagàm,
nkpaktak oza i yà ká mbyèt kat.
7 Uza i na iyam inana ìpirkur ìkpáng iga mma iyam pa izəng ká ǹya akut, ká ìkpáng iga
mma iyam pa izəng ká ìnagam, kakul ivan itám te, uza i na ipirkur ka atak ìkam wò,
nzəng ká ǹya afal mmì kakul nza ìkpáng iga mma iyam nggo.
8 Awalang va uponzhi i tar, uza i tar ka anung asal aga atak njul ngga anung nkəlang
va ta, kang uza i le i fa ka ta na kpa.
9 << <Awalang va onəm oga mbin va ta i ɓa kà mpyal àYawe pa ó nəm awop ka
awalang aga nchang izər va mmá nak te, unəm va i tar ka anung nkəlang ngga asal
mpal pa ô nəm awop te, uza i le i fa ka anung nkəlang ngga asal nkwandal. Ǹnyi te, a yà
pa uza a tar ka anung nkəlang ngga asal nkwandal te, uza i le i fa ka anung nkəlang
ngga asal mpal. Unəm uro i yà ká nfa ka anung asal nkəlang va uza tar kà kat, ya uza i
le i fa ka asal akak paɗi.
10 Awalang va oza i táng te, uponzhi i tar nzəng ká oza, kang awalang va oza i fa te,
uza i fa nzəng ká oza.
11 << <Ka awalang aga nchang izər ká abo awalang va mmá nak kakul nnəm nchang
izər te, iyam inana ìpirkur i yà ìkpáng iga mma iyam ká ǹya akut, kang ìkpáng iga mma
iyam ká ìnagam, kakul ivan itám te, uza i na ipirkur ka atak ìkam wò, ká ǹya afal mmì
kakul nza ìkpáng iga mma iyam nggo.
12 Awalang va uponzhi i ɓa ká iyam inana iga mman ìgwak, iga nshì pa ɗwot kat te iga
ntəm ikángkáng ûYawe te, anung nkəlang va dər asal nfa alum te, mí bol á na. Uza i ɓa
ká iyam inana wò iga nshì pa ɗwot kat te iga ntəm ikángkáng wa nva uza mà nəm kà
nra aSati á. Te uza i fa agbai, nvang va uza fa chit, te mí gún anung nkəlang va ta.
13 << <Nza ìpin nggo te, ɓu ɓa ká ìya ìtam iga ìzun pa ìzəng ìva yà ká mbyèt kat, kakul
iyam inana iga nshì pa ɗwot ûYawe pa ɗəkər.
14 Ɓu na iyam inana iga ìpirkur kpa nzəng ká ìya ìtam nza ìpin nggo, uzəng ka ashe
akpaɗing iga ìkpáng iga mma iyam, ká uzəng ka ashe ashatɗing iga ǹya afal mmì kakul
nnuk mmak. Asal va ta mmá pak aga nna iyam inana ìpirkur ûYawe pa ɗəkər.
15 Mí na ìya ìtam va ta, ká iyam inana iga ipirkur, ká mmì nza ìpin nggo, kakul iyam
inana iga nshì pa ɗwot pa ɗəkər.
16 << <Unəm uga nzhi uYawe là pa, a yà pa uponzhi nəm imwa ûro ka ashe ovan wò
onunggwan ka ashe iyam wò te, i yà iji ayiyen. I sat iyam akup ayen va ta ká ovəvan.
17 Kang a yà pa uza nəm imwa ûzwal wò uro ka ashe iyam wò te, i təm iji azwal va ta i
ga i chu ìzun iga nfən ka ashe izwal kang. Nnà chit te, imwa va ta i le ka ashe awó
áponzhi kàɗi. Kakul iyəyam, i yà iji ovəvan na ká nkukwa.
18 Uponzhi i vyat iyam onəm kat le kang a ɓàk onəm ka apal iyam va iji oza kat. Uza i
kap iyam ôvan wò onunggwan ka ashe iyam va iji na, na kang mmá kap onəm mi ká
iyam va iji oza kat.> >>
19 Te unəm va ta ɓa ká mi ka asal aga ntar aga ngbak anung nkəlang, ga chu afu oga
nzhi nyəryər va dər asal mpal, va aji onəm oga mpyal awop, kang à nyám atak á mi, kà
nkur asal aga ntar alum.
20 Te uza là á mi pa, <<Atak va ta na onəm oga mpyal awop i pək iyam inana iga mwa
mpat, ká iyam inana iga nyar nnap mɓángɓang, kang ka ta na kpa oza i wàng iyam
inana iga ìpirkur, le kang oza a ga ká oza ka ashe agəlan kang ì nak nɗaktak ônəm kat.>>
21 Te uza ga ká mi ka ashe agəlan, kang uza ranggang ká mi kà nggulyanggu ngga
nneɗing ngga agəlan va ta, kang ka nza nggulyanggu ngga agəlan nggo te, nna ká agəlan.
22 Kà nza avan agəlan nggo te, nwuwang ashar ìsəm pa ikpaɗing, kang mbəbal ashar
ìsəm pa ìneɗing aman pa tukun.

23 Kà nzạ avan agəlạn ngga nnedìng vạ ta nggo te, ipáng nna yà dàt, mmá təp oga achər gang akum ipáng idátdàt vạ ta.
24 Uzạ là á mi pạ, <<Oga nzhi ngga mpák iyạm-nrì vạ ta, nnà atak va onəm oga nnəm inok kà nzhi Inan i pák iyạm nləfər vạ onəm ɓa ká kà.>>

47

Awang va fa kà nzhi Inan nchumchum
1 Unəm vạ ta le ká mi kàɗi ga ká ka anung asạl nzhi Inan kang n ya ndəng i nang ka avəng akun aga avəng anung nzhi Inan vạ ta i ga asạl nfa alum, kạkul nzhi Inan vạ ta dər asạl nfa alum. Ndəng vạ ta kà nnang i fa ka avəng ka ngbạk asạl nkwandal nzhi Inan, kà nkwandal atak nshì iyạm awop.
2 Te uzạ fa ká mi ka anung nkəlang ngga asạl mpal, kang uzạ gaɓạn ká mi ka asạl agbai aga anung nkəlang va dər asạl nfa alum, kang ka ta ndəng i nang ka ngbạk asạl nkwandal anung nkəlang.
3 Unəm vạ ta wòl asạl nfa alum ká asang aga mmàl iyạm ka awó wò, kang uzạ màl ashar ìkalong ká igbạl pạ ifangshat kà ìsəm pạ ìtukun, te uzạ chen ká mi ka ashe ndəng vạ ta, nggbàng ndəng vạ ta kpán mi kà ìshangshar.
4 Te uzạ mal ashar ìkalong ká igbạl pạ ifangshat kà ìsəm pạ ìtukun kàɗi, kang uzạ chen ká mi ka ashe ndəng vạ ta, nggbəgbàng kpán mi kà ìrəng. Kang uzạ le màl ashar ìkalong ká igbạl pạ ifangshat kà ìsəm pạ ìtukun kàɗi, te uzạ chen ká mi ka ashe ndəng vạ ta, nggbəgbàng kpán mi ka adək.
5 Uzạ le màl ashar ìkalong ká igbạl pạ ifangshat kà ìsəm pạ ìtukun kàɗi, ǹnyi te, ǹyangmatạ a yà awang chit va mi pạl lap kạt, kạkul ndədəng mak chit kang à gbàng kúr nkwák kúr. Awang va unəm uro yà i pạl kạt.
6 Uzạ là á mi pạ, <<Á ya anəm, u ya iyạm vạ ta ya ɗò?>>
Te uzạ le nvạng ká mi ga ká ka anung akòngkòng awang vạ ta.
7 Awalang vạ n chu anung akòngkòng te, n ya ikún pạ makmak kà nzạ nggbạk nggo ngga awang vạ ta.
8 Te uzạ là á mi pạ, <<Ndəng vạ ta kà nnang kà ngga atak aga asạl nfa alum, kang i kwangtal i ga ka ashe aAraba, ka atak va i tar Ìwa Mman. Awalang vạ i tar ashe ìwa, te ndəng ngga mman vạ ta i le i ɓyen.
9 Atak vạ awang vạ ta nang wòl ka kap te, nzạ iyạm iga ririì nggo te, i lár. Igwali na i yà ka ashishe pạ makmak, kạkul ndəng vạ ta nang ka ta kang a nak ìwa mman ɓyen. Atak vạ kpaktak ndəng vạ ta i wòl kà te, nzạ iyạm iga iriri nggo i lár.
10 Onəm oga nwur igwali i tong ka anung akòngkòng. Ɓan ka aEngedi i ga i chu aEneglayim oga atak na i yà ka ta kạkul mpəl oga icha. Igwali i yà ka ashishe apir pạ ɗongɗong, wa igwali iga ìwa aMeditereniya.
11 Ǹnyi te, oga nshənggət ka oga apyap i yà ká mɓyen kạt, mí re ozạ i təm atak mmàn.
12 Ka nzạ anung akòngkòng awang nggo te, apir ikún pạ ɗongɗong iga awár i rup ka ta. Oga agwal ozạ i wom kạt, ikukun i kap ká nwár awár kạt. Ozạ i wár awár nzạ ape nggo, kạkul ndəng nji ozạ i nang i fa ka Atak Ayəryər. Awár ozạ kạkul iyạm nrí, kang agwal ozạ kạkul ìkun.>>

Aswari mbin
13 Te unəm uga nzhi uYawe là pạ, <<Oga atak va ta i yà aswari mbin iyạm akup vạ akum aIsạrila aga agbapchi amạn pạ parəm vạ ta i kap. UYusufu te, i ya nji wò nkap pạ mparəm.
14 Kang ó kap i mal iyạm zəngtəng kà ishimshe wó. Ka n sóng anung chit, pạ mi na mbin vạ ta ôkəka wó, i təm iyạm akup wó.
15 <<Ka asạl mpal te, aswari i ɓàn kà ìwa aMeditereniya wòl ka asạl aHetlon i watar aLebo Hamat i ga i chu aZedat,
16 ká aHamat, aBerota, aSiprayim va ka aswari aDamatkut ká aHamat, ga chu aHaza Hatikon va ka aswari aHawuran.
17 Aswari vạ ta i ɓan kà ìwa aMeditereniya, i ga aHazar Enan ka asạl mpal aswari aDamatkut, ká aswari aHamat i ga asạl mpal vạ ta. Nnà ta i yà aswari aga asạl mpal.
18 <<Ka asạl nfa alum te, aswari i ɓàn kà ìshimshe aHawuran ká aDamatkut, ka asạl aWang aUrdun ka ishimshe aGileyat ká mbin aIsạrila ga Ìwa Mman ga chu aTamar. Nnà ta i yà aswari aga asạl nfa alum.
19 <<Aswari aga asạl nkwandal i ɓàn ka aTamar i ga i chu ndəng ngga aMeribat Kadet, ka asạl aWang aMasar ga chu ìwa aMeditereniya. Nnà ta i yà aswari aga asạl nkwandal.

20 <<Nggbaḵ ngga asaḷ ntar alum te, ìwa aMeditereniya i yà aswari i ga chu atak vạ mal ìkwoksok ká aLebo Hamat. Nnà ta i yà aswari aga asaḷ ntar alum.
21 <<Ó kap mbin vạ ta kà ìshimshe wó ka atak oga akum aIsaṛila.
22 Ó kap ka atak mmàng ayàk iyạm akup kà ìshimshe wó nzəng ká oɗyanəm va kà ntəm nzəng ká wó, ova mar ovan ka ashe wó. Oza i təm wa ovan omarmar oga aIsaṛila, oza i ya iyạm akup nzəng ká wó ka ashe akum oIsaṛila.
23 Ka ashe akum vạ uɗyanəm vạ ta kà ntəm ka ashishe te, ka ata na ó na iyạm akup ijini á na,>> unəm uga nzhi uYawe à là.

48

Nkap mbin

1 <<Aɗin oga akum vạ òmà ta. Á ɓàn kà ngbaḵ asaḷ mpal wòl ka aHetlon ga aHamat, lyam ga chu aHazar Enan va kà nkur aswari aga asaḷ mpal aDamatkut dát ká aHamat. Aswari vạ ta lyam ka ngbaḵ ngga asaḷ nfa alum á ga chu ngbaḵ ngga asaḷ ntar alum. Nna i yà nkap nji aDan.
2 <<Ka aswari aDan, á ɓàn kà ngbaḵ asaḷ nfa alum á ga asaḷ ntar alum, te nnà i yà nkap nji aAsher.
3 <<Ka aswari aAsher, á ɓàn kà ngbaḵ asaḷ nfa alum á ga asaḷ ntar alum, te nnà i yà nkap nji aNaftali.
4 <<Ka aswari aNaftali, á ɓàn kà ngbaḵ asaḷ nfa alum á ga asaḷ ntar alum, te nnà i yà nkap nji aManase.
5 <<Ka aswari aManase, á ɓàn kà ngbaḵ asaḷ nfa alum á ga asaḷ ntar alum, te nnà i yà nkap nji aEfrayim.
6 <<Ka aswari aEfrayim, á ɓàn kà ngbaḵ asaḷ nfa alum á ga asaḷ ntar alum, te nnà i yà nkap nji aRuben.
7 <<Ka aswari aRuben, á ɓàn kà ngbaḵ asaḷ nfa alum á ga asaḷ ntar alum, te nnà i yà nkap nji àYahuda.
8 <<Ka aswari aYahuda á ɓàn kà ngbaḵ asaḷ nfa alum á ga asaḷ ntar alum, te i yà nkap nva ó gor. Kang mbəbal ashar ìkalong ìsəm pạ ishatɗing amạn pạ fangshat ká ìgbạl pạ ìtukun, nwuwang i mal dakdak ká nwang nkap akum pạ zəng, i ɓàn ka asaḷ nfa alum i ga asaḷ ntar alum, kang atak ayə́ryər i yà kà ishimsheshimshe.
9 <<Atak vạ ó gor kaḵul áYawe, te nwuwang i yà ashar ìkalong ìsəm pạ ishatɗing amạn pạ fangshat ká ìgbạl pạ ìtukun, kang mbəbal ashar ìkalong pạ ìgbạpchi amạn pạ tukun.
10 Atak va ta i yà atak ayə́ryər kaḵul onəm oga mpyal awop. Nwuwang ka asaḷ mpal te, i yà ashar ìkalong ìsəm pạ ishatɗing amạn pạ fangshat ká ìgbạl pạ ìtukun, kang mbəbal ka asaḷ ntar alum, te i yà ashar ìkalong pạ ìgbạpchi amạn pạ tukun, ka asaḷ nfa alum, te nwuwang i yà ashar ìkalong pạ ìgbạpchi amạn pạ tukun, ka asaḷ nkwandal, te nwuwang i yà ashar ìkalong ìsəm pạ ishatɗing amạn pạ fangshat ká ìgbạl pạ ìtukun, kang Atak Ayə́ryər áYawe i yà kà ishimsheshimshe.
11 I yà kaḵul onəm oga mpyal awop ogorgor oga akum aZadok, ova kpak nnap mpakpak mi, kang à gaɓạn wa nva oLawi nəm ka awalang vạ onəm oIsaṛila ka gaɓạn kaṭ.
12 I yà nji oza nggorgor ka ashe atak ayə́ryər, nnà i yà nkap nyə́ryər va ji pạ kpaktak, ká aswari mbin oLawi.
13 <<Kà ngbaḵ aswari onəm oga mpyal awop te, oLawi i ya nji oza, nwuwang ashar ìkalong ìsəm pạ ishatɗing amạn pạ fangshat ká ìgbạl pạ ìtukun, kang mbəbal i yà ashar ìkalong pạ ìgbạpchi amạn pạ tukun. Nkpaktak nwuwang i yà ashar ìkalong ìsəm pạ ishatɗing amạn pạ fangshat ká ìgbạl pạ ìtukun, kang mbəbal i yà ashar ìkalong pạ ìgbạpchi amạn pạ tukun.
14 Oza i yáp ká kaṭ, kaṭ te oza i na i kạm iyạm iro ka anununɡ kaṭ. Oza i yà ká nna atak a nənnạn aga mbin va ta ka awo anəm uro kaṭ, kaḵul atak ayə́ryər ûYawe.
15 <<Aɓuɓo va re, mbəbal ashar ìkalong pạ ìfangshat ká ìgbạl pạ ìtukun, kang nwuwang ashar ìkalong ìsəm pạ ishatɗing amạn pạ fangshat ká ìgbạl pạ ìtukun te, i yà atak na pa kaḵul ìtong, kaḵul nra oga nzhí ká agbagba kaḵul nkpak iyạm nkang. Ìtong i yà kà ishimsheshimshe,
16 kang nnà ta i yà mməmal, kà ngbaḵ asaḷ mpal te, ashar ìkalong pạ ìkpạɗing ká igbạl pạ fangshat ká ìsəm pạ ìtukun, kà ngbaḵ asaḷ nkwandal te, ashar ìkalong pạ ìkpạɗing ká igbạl pạ fangshat ká ìsəm pạ ìtukun, kang ngbaḵ ngga asaḷ nfa alum te, ashar ìkalong pạ ìkpạɗing ká igbạl pạ fangshat ká ìsəm pạ ìtukun, kà ngbaḵ asaḷ ntar alum te, ashar ìkalong pạ ìkpạɗing ká igbạl pạ fangshat ká ìsəm pạ ìtukun.

17 Agbagba aga nkpak iyaṃ nkang va ta kaḳul ìtong i yà ashar, ìgbaḷ pa ishatɗing ká ìsəm pa ìfangshat amaṇ pa tukun ka asaḷ mpal, ashar ìgbaḷ pa ishatɗing ká ìsəm pa ìfangshat amaṇ pa tukun ka asaḷ nkwandal, ashar ìgbaḷ pa ishatɗing ká ìsəm pa ìfangshat amaṇ pa tukun ka asaḷ nfa alum, kang ashar ìgbaḷ pa ishatɗing ká ìsəm pa ìfangshat amaṇ pa tukun asaḷ ntar alum.
18 Aɓo atak va re nəm aswari ká atak ayə́ryər te, nwuwang i yà ashar ìkalong pa ìgbaṗchi amaṇ pa tukun ka asaḷ nfa alum, kang asaḷ ntar alum te, i yà ashar ìkalong pa ìgbaṗchi amaṇ pa tukun. Iyaṃ ìrəram i na iyaṃ-nrì kaḳul onəm oga nnəm inok kà ìtong va ta.
19 Onəm oga nnəm inok ka ìtong va ta, ova i wap iram te, i yà ka ashe nkpaktak oga akum aIsaṛila.
20 Nkpaktak nkap va ɓu gor te, i yà mmogo nva mbəbal ká nwuwang i mal izər, ashar ìkalong ìsəm pa ishatɗing amaṇ pa fangshat ká ìgbaḷ pa ìtukun, nnà i yà nkap nyə́ryər nzəng ká mbin ìtong va ta.
21 <<Iyaṃ va re kà nza ngbaḳ ngga mparəm nggo ngga nkap nyə́ryər ká mbin ìtong va ta te, i yà iji aponzhi. I ga asaḷ nfa alum, ashar ìkalong ìsəm pa ishatɗing amaṇ pa fangshat ká ìgbaḷ pa ìtukun aga nkap nyə́ryər i ga i chu aswari ka asaḷ nfa alum. Kang i ga asaḷ ntar alum ashar ìkalong ìsəm pa ishatɗing amaṇ pa fangshat ká ìgbaḷ pa ìtukun, i ga i chu aswari aga asaḷ ntar alum. Nkpaktak oga nkap ngga mparəm va ta i mal ká nkap oga akum te, i yà iji aponzhi, kang atak ayə́ryər ká nzhi Inan nchumchum va ta i yà kà ìshimshe oza.
22 Ka asaḷ va ta mbin oLawi ká mbin ìtong va ta, i yà kà ìshimshe nkap va nji àponzhi. Nkap nji àponzhi i yà kà ìshimshe aswari aYahuda ká aswari aBenjamin.
23 <<Aɓoshi oga akum, i ɓàn ka asaḷ nfa alum i ga asaḷ ntar alum te, uBenjamin i ya nkap pa nzəng.
24 <<Ka aswari aBenjamin, i ɓàn ka asaḷ nfa alum i ga asaḷ ntar alum te, nnà i yà nkap nji uSimeyon.
25 <<Ka aswari aSimeyon, i ɓàn ka asaḷ nfa alum i ga asaḷ ntar alum, te nnà i yà nkap nji aIsakar.
26 <<Ka aswari aIsakar, i ɓàn ka asaḷ nfa alum i ga asaḷ ntar alum, te nnà i yà nkap nji aZebulun.
27 <<Ka aswari aZebulun, i ɓàn ka asaḷ nfa alum i ga asaḷ ntar alum, te nnà i yà nkap nji aGat.
28 <<Ka asaḷ nkwandal nkap aGat, te aswari i wòl ka aTamar i ga ndəng ngga aMeribat Kadet, kang i wòl awang aMasar i ga chu ìwa aMeditereniya.
29 <<Mbin va ta ó kap iyaṃ akup ôga akum aIsaṛila ká, kang nnà ta i yà oga nkap oza,>> uNəm uga nzhi uYawe à là.

Oga anung asaḷ ìtong
30 <<Nnà ta i yà oga atak nfa îtong va ta. Mmàl ngga ngbaḳ asaḷ mpal te, ashar ìkalong pa ìkpaɗing ká ìgbaḷ pa ìfangshat ká ìsəm pa ìtukun.
31 Mí wór aɗin oga anung asaḷ oga ítong va ta ká aɗin oga akum oIsaṛila. Oga anung asaḷ nnà i yà pa nshatɗing ka asaḷ mpal, anung asaḷ aRuben, ká anung asaḷ aYahuda, ká anung asaḷ aLawi.
32 <<Kà ngbaḳ asaḷ nfa alum, i yà ashar ìkalong pa ìkpaɗing ká ìgbaḷ pa ìfangshat ká ìsəm pa ìtukun. Oga anung asaḷ nnà i yà pa nshatɗing, anung asaḷ aYusufu, ká anung asaḷ aBenjamin, ká anung asaḷ aDan.
33 <<Kà ngbaḳ ngga asaḷ nkwandal, i yà ashar ìkalong pa ìkpaɗing ká ìgbaḷ pa ìfangshat ká ìsəm pa ìtukun. Oga anung asaḷ nnà i yà pa nshatɗing, anung asaḷ aSimeyon, ká anung asaḷ aIsakar, ká anung asaḷ aZebulun.
34 <<Kà ngbaḳ ngga asaḷ ntar alum, i yà ashar ìkalong pa ìkpaɗing ká ìgbaḷ pa ìfangshat ká ìsəm pa ìtukun. Oga anung asaḷ nnà i yà pa nshatɗing, anung asaḷ aGat, ká anung asaḷ aAsher, ká anung asaḷ aNaftali.
35 <<Nggáng ìtong va ta i yà ashar ìkalong ìsəm pa ìparəm amaṇ pa fangshat. Kang aɗin ìtong va ta ɓàn kà ìlum va ta te, i yà pa,<UYawe uwa ka ta.> >>

Nlir
AHosheya
Unəm uga nlà ìchu Inan

ALár áHosheya

1 Nnap nlà àYawe ɓa atak áHosheya uya àBeri ka̱ ashe nra iponzhi áUza̱ya, áYotam,
áAzariya, áAhaz ká̱ ija áHizekiya, oponzhi oga aYahudi, kang ka̱ ashe nra iponzhi
áYerobwam uponzhi oga aIsa̱rila, uya àYowash.

UChar àHosheya ká̱ ovan wò

2 Nva̱ uYawe là nnàp ûHosheya nggəshi te, uza̱ là á na pa̱, <<Ga ɓu ka̱m uchar uga
nnəm mmai na u mar ovan ka̱ ashe mmai, ka̱kul mbin nəm mmai chit ka̱ atak ǹyang ká̱
uYawe.>>

3 Te uza̱ ga ka̱m uGoma uya àDiblayim. UGoma yar anyám mar uyennunggwan á na.

4 Te uYawe là á na pa̱, <<Wor adɪdɪ̀n pa̱ <UYizərel> ka̱kul i gbàng nva̱ng ka̱t te, mi tar
nzhi àYehu ká̱ mpyát iya̱m iɓáⁿgɓa̱ng ka̱kul nchər va uza̱ tar ka̱ aYizərel. Te mi nak
iponzhi iga nzhi àIsa̱rila i kùr.

5 Kà ilum va̱ ta te, mi ɓəkchi ìjang oIsa̱rila kà mba̱nda̱m aYizərel.>>

6 Uza̱ yar anyám kàɑ̀i mar uyenchar. Te uYawe là ûHosheya pa̱, <<Wor adɪdɪ̀n pa̱
<UDorka̱t,> ka̱kul mi yà ká̱ ador ka̱ apal nzhi àIsa̱rila ka̱t. Mi yar mpat ózа̱ ka̱t, nkpak pa̱
ń fa ká̱ oza̱ a ga izwal.

7 Te mi yà ka̱ ador ka̱ apal nzhi àYahudi. Mi ka̱mshi ózа̱ ka̱ atak áYawe Inan oza̱. Mi fa
ká̱ oza̱ ka̱ atak ìjang ká̱ ndokchi ka̱t. Ka̱ atak ìkum ká̱ ipəri, ka̱t te onəm oga ipəri ka̱t.

8 <<Nva̱ngva̱ uchar va̱ ta pətar uDorka̱t kà mbyal te, uza̱ yar anyám mar
uyennunggwan.

9 Te uYawe là pa̱, wór adɪdɪ̀n pa̱, <ONəmmika̱t,> ka̱kul pa̱ oIsa̱rila onəm mi ka̱t, kang
mmami uYawe oza̱ ka̱t.>>

NSar nnap-nlà Inan óvan oga aIsa̱rila

10 Káp ká̱ nnà te, ìyə̀l oIsa̱rila i ga ǹyà wa ashishiri aga ìwá va mí məma ka̱t te mí
kukung ka̱t. Kang ka̱ atak va̱ mmá là ózа̱ pa̱, <<Mmawo onəm mi ka̱t,>> te mí là ózа̱ pa̱,
<<Ovan Inan iga ririì.>>

11 Te onəm oYahudi ká̱ onəm oIsa̱rila oza̱ i gwang ka̱ anung azəngtəng. Oza̱ i kyer
unəm uga mpyal íshi oza̱ pa̱ uzəng. Oza̱ i fa i re mbin va̱ ta kang i myak i ga mpyal kà
mbin oza̱. ILum aYizərel va̱ ta i yà ìchumchum.

2

1 Wor ogənnang wo onunggwan pa̱, <<Onəm mi.>> Kang ogənnang wo ovan ochar pa̱,
<<UYadɔr.>>

NNyám ntàn ká̱ nka̱mshi aIsa̱rila

2 O ra̱n ká̱ unang wo, o ra̱n ká̱ na
ka̱kul uza̱ uchar mi lap ka̱t,
kang mmami uɓəɓar lap ka̱t kpa.
Re uza̱ á tur ndər atak aga mmai ka̱ asa̱l awu wò,
kang ì kap ká̱ onəm oga nfəkchi mbibyal.
3 A yà pa ka̱t te, mi zəp na mi re ugunggur
kang mi re na umaləng wa nva mmá mar na.
Mi nak na uza̱ i kú ká̱ ndəng ngbà̱l,
wa ánəm va ka̱ ashe anyin,
kang mi ga̱ɓa̱n na i yà wa ǹzam nkpələng.
4 Mi nəm adɔr ovəvan ka̱t,
ka̱kul oza̱ ovan ova mmá mar ka̱ ashe mmai.
5 Ka̱kul unang oza̱ nəm mmai chit.
Uza̱ va̱ yar anyám oza̱ te á yà ká̱ ìwuswa ka̱t.
Ka̱kul uza̱ là pa̱, <<Mi yar nva̱ng ama̱nma̱n mi ovəngva̱ kà
nná iya̱m-nrì á mi ká̱ ndəng, ká̱ awulu ká̱ ìlukwan alinin,
ká̱ mmì ká̱ iya̱m ngwà.>>
6 Ka̱kul nva̱ ta te, mi ga nká asəsa̱l ká̱ izú, kang mi gún na ká̱ akamsəlang
uza̱ i ya asa̱l nfa ka̱t.

7 Uza i wà nvaŋg omaŋmaŋ wò,
kang uza i kpán oza kaṭ.
Uza i mwo oza, uza i ya oza kaṭ. Te uza i là pa,
<<Mi le atak á ɓar mi ugəshi
kaḳul á kàpkàp ntəm mmatmat á mi,
ká ǹyangmaṭa.>>
8 Te uza nyi pa mmami na kà nná ìpirkur
ká ndəng ìbaŋgbaŋg ǹsámsàm ká mmì mpipye á na kaṭ.
Kang n tá aazurfa ká azənariya á na
avəngva oza i nəm aBaal ká kaṭ.
9 Kaḳul nva ta te, mi le mi yar ìpirkur
ká ndəng ìbaŋgbaŋg mi ka awalangwalang.
Te mi yar awulu ká ìlukwan alinin,
va pa ká ń gún imaləng á na ká a.
10 Ǹyangmaṭa te, mi bol imaləngmaləng kà ìwu omaŋmaŋmaŋmaŋ,
kang unəm uro yà i fa ká na ka awo mi kaṭ.
11 Mi nak nkpaktak nnəm nchang izər álsarila i kùr,
nchang izəzər ngga nfa apye apipye, ká ìlum njul,
ká nkpaktak oga nra nnaknak.
12 Mi lak ìbaŋgbaŋgbaŋgbaŋg ká oga ikun ìpipyanpipyan
ivəngva uza kà nlà pa oma ta amwa wò
va omaŋmaŋ wò na wò.
Mi nak i təm ikun ikpárkpàr,
izhé iga anyin i ri oza pa kpaktak.
13 Mi pyát á na kaḳul oga nra ngga nnəm mɓut ngga nnəm nchang izər ìchər aBaal va ta.
Ka ashe oga nra va ta te, uza i shì oza,
uza i mwak iyaṃ ìsham, uza i fa i yar nvaŋg omaŋmaŋ wò ká.
Mmami te uza kaŋg ká mi. UYawe à là.
14 Kaḳul nva ta te, mi ga ntàng na mi ga ká na ka ashe ǹzam nkpələng.
Mi là nnàp á na ka ashe nrwa ìgwak.
15 Ka cho te, mi le ká ìram ìbaŋgbaŋgbaŋgbaŋg á na,
mi nak mbaŋndaṃ ndaktak i sat anung asaḷ aga nnak ìgwak.
Ka cho nà uza i ná ishi wò á mi wa nva uza ka nəm ka ashe nzaṃ wò,
nnà ka ashe nra va uza fa ka ashe mbin aMasar á.
16 UYawe là pa, <<Ka ashe nra va ta te,
ɓu wór mi pa <Áɓar mi,> ɓu yà ká ngwór mi lap
pa, <ÁBaal mi> kaṭ.>>
17 Mi zəp oga adin aBaal ka anunung,
mí wór oza ká adin oza lap kaṭ.
18 Ka ashe nra va ta te, mi yar nsar nnap-nlà ózạ
ká izhé iga anyin, ká inyil,
ká oga iyaṃ iga nkpàng kà mbin.
Kang mi chwan ìjang ká ndokchi,
te ìkum i kùr kà mbin,
te mi nak oza i təm ká ikángkáng.
19 Mi kaṃ ɓu, ɓu yà uchar mi mbyet mbyet,
mi kaṃ ɓu, ɓu yà uchar mi ka ashe inənaṇ ká nnandər,
ka ashe mmaṇ ngga nnandər ká ador.
20 Mi kaṃ ɓu, ɓu yà uchar mi ka ashe nnandər,
te ɓu nyi mi pa uYawe.
21 UYawe là pa, <<Ka ashe nra va ta te,
mi maṇ ápal aɓuɓur i nak ìvạr i pəng ka apambin.
22 Apal mbin i ná ìpirkur ká ndəng ìbaŋgbaŋg,
ká mmì, i yà kà mbin aYizərel.
23 Te mi suk na kà mbin va ta kaḳul ishi mi,
kang mi yà ká ador ka apal <AḎorkaṭ.>
Mi là ónəm va ka n wór pa, <ONəmmikaṭ> pa, <ONəmmi.>
Te oza i là pa, <Mmaɓu Inan yi.> >>

3

UHosheya le ká uchar wò uga nnəm mmai.

1 UYawe là á mi pa, <<Ga kàɗi nyám mmaɲ uchar ɓu va unəm uro maɲ na chit, uchar
uva umaimai. Maɲ na wa nva uYawe maɲ oga aIsaɾila káp ká nva oza le ga atak inan
iro kang oza ɗom nzənkəng awar ìbaɲgbaɲg nva mmá ná ìchər chit a.>>
2 Te n yáp na ká aazurfa pa gbapchi amaɲ pa tukun ká ijiga pa ìparəm iga ìbəshi.
3 Te n là á na pa, <<Nkpak ɓu təm ká mi nra pa makmak. Kang wa nəm mmai, kaṭ te
wa ga atak ánəm uro lap kaṭ, te mi nəm a ɓu wa nnà ta kpa.>>
4 Kaḳul oIsaɾila i təm nra pa makmak i yà ká uponzhi , kaṭ te unəm uchumchum kaṭ, i
yà ká nləfər iyaɲ ipápà kaṭ te ìpang iyéryər kaṭ, i yà ká ìlukwan ìkwoksok, kaṭ te ìchər iga
ashe nzhi kaṭ.
5 Kà nvaŋg nva ta te, onəm oIsaɾila i le i mwo uYawe Inan oza ká uDawuda uponzhi
oza. Oza i ɓa ká ntán izər ka atak áYawe ka ashe oga nra ngga nkùr anung kaḳul nnap
nnənaɲnənaɲ.

4

UYawe ya oIsaɾila ká mpat

1 O fe nnap-nlà àYawe, ónəm oga aIsaɾila,
kaḳul uYawe uwa yà ká nnap-nlà ka apal onəm oga mbin va ta.
Kaḳul nnandər, ká mmaɲ ngga nnandər yà kaṭ,
kang ǹnyi Inan á yà kà mbin taɲ kaṭ.
2 Nsóng anung, akwam, ngbaḷ unəm,
ayi ká mmai gang atak,
kang ntar nchə̀r ka anung ka anung.
3 Kaḳul nva ta te mbin vyap,
nkpaktak onəm va ka ashishe i kwarman.
Izhé iga anyin ká oga inyil iga apaɓur,
ká oga igwali ka ashe ìwá i kú.
4 Káp ká nnà te, kang unəm uro á ná mpat ûwanwò kaṭ,
kang uza a pyen kaṭ.
Kaḳul nnap-nlà va taɲ ka apal ɓu,
ánəm uga mpyal awop.
5 Ó lə̀p ìfang ìzwam ká alum,
unəm uga nlà ìchu Inan i lə̀p ìfang kpa nzəng ká wo.
Kang mi zhì unang wo.
6 Onəm mi zhì chit ka atak nlàng ǹnyi.
Kaḳul paɲ o yang ká ǹnyi,
te n yang ká wo kà ǹyà onəm oga mpyal awop mi.
Kaḳul o kong ká nnap mpakpak Inan wo chit,
te mi kong ká ovan wo kpa.
7 Wa nva onəm oga mpyal awop kà ǹyə́l te,
wa nnà ta nnap mɓáɲgbaɲg kà ngga mpyal.
Mi gaɓaɲ ìzhàn oza i təm iyaɲ ìwuswa.
8 Oza kà nrì ká ishi oza ka atak
nnap mɓáɲgbaɲg onəm mi,
kang oza i ná nkam irəng ózą paɲ
a ga mpyal ká nnəm mpat.
9 Wa nva onəm kà nnəm te, wa nnà ta kpa onəm oga mpyal awop,
mi ga nnyám ntàn oza, kang mi pyát nnap nnəm ózą.
10 Oza i ri iyaɲ-nrì, ká nnà te afu i yə́l oza kaṭ.
Oza nəm mmai, ká nnà te oza myak kaṭ.
Oza kap ká uYawe
11 kaḳul ngwop ichər.
Ncè ká ndəng ìbaɲgbaɲg ǹsámsàm,
yar nnap nnəm oza.
12 Onəm mí ram ichən ka atak ìchər ìvą mmá nəm ká akún,
kang idari ivaḳ oza i là iyaɲ iva ózą kà ngga nfa.
ARuhu aga mmai á nak oza kà nlar,
oza kap ká Inan oza chit kaḳul mmai.
13 Oza i ná nləfər ka apal ìténgtəng aɓam,
kang oza i dung nggù ka apal aɗuktum,
ká akum ìkun ichir, ká agwakchi, ká iswáng va ayì oza chəchàng.

Kaḵul nva ta te, ovan wo ochar kà nnəm mmai, kang oka wo i ram onunggwan.
14 Mi yà ká nnyám ntàn ovan ochar wo,
nva oza nəm mmai kaṭ,
kaṭ te oka wo nva oza i ram onunggwan kaṭ.
Kaḵul onunggwan ká ishi oza táng mmai,
kang i ná nləfər nzəng ká ochar oga nnəm mmai kà nzhi ìchər.
Onəm oga nlàng nkpán ìpir nnàp , i zhì.
15 álsạrila, káp ká mmai ɓu,
kang wa nak uYahudi a pat kaṭ.
Kang o ga aGilgal, kaṭ te aBet-avən kaṭ.
Kang o sóng anung ká uYawe uga ririrì kaṭ.
16 Kaḵul oIsạrila kák ishi wa nkak ishi ìya ìna,
Te ǹyangmata, uYawe i kpak oza kpak
wa ivan itam ka atak nrì nnənaṇ ɗò?
17 UEfərayim gwang ishi ká ìchər,
re na pa.
18 Nvaṇgva oza i gbaḷ ká ngwa iyaṃ iwawa te,
oza i ga mpyal ká nnəm mmai.
Oza maṇ nnap nnəm ngga ìwuswa na ji.
19 Ǹyər i wur oza ka ashe abasəm wò,
te oza i yar ìwuswa ka atak nná nləfər iyaṃ ipápà oza.

5

AKwali ka apal oIsạrila.
1 O fe nva ta ónəm oga mpyal awop,
o gwong achwang á nzhi àlsạrila, ká nzhi iponzhi .
Akwali nna yà ka apal wo,
kaḵul o təm ajəp chit ka aMizpa,
o tong wa ìcha ìva mmá rwak ka apal aɓam aTabor.
2 O fa iyaṃkak , kang o gbàṇg chit ka ashe ngbáṇg onəm,
mi ga nnyám ntàn nkpaktak wo.
3 N nyi uEfərayim nyi, kang uIsạrila bwam á mi kaṭ,
ǹyangmata, aEfrayim, u mai byet,
uIsạrila vyap chit.
4 Nnap nnəm oza re oza pa oza a le atak Inan oza kaṭ,
kaḵul aruhu mmai nna yà ka ashe oza,
oza nyi uYawe oza kaṭ.
5 Ǹrup ká ishi oIsạrila kà nnyám nnàp ka apal ishi oza,
uIsạrila ká uEfərayim ləp ìfang kaḵul mpat oza,
kang uYahudi kpa, i ru nzəng ká oza.
6 Oza i ga ká iyaṃ nkang ká ina na ó mwo uYawe,
ká nnà te, oza i ya na kaṭ.
Kaḵul uza kap ká oza chit.
7 Oza nəm nnandər ûYawe kaṭ,
oza mar ovan mmai.
Ǹyangmata, ngwop apye apipye oza, i zhì oza ká ìram oza.

IKùm kà ishimshe oIsạrila ká oYahudi
8 O ɓur agbəshi ka ashe aGibiyà, o ɓur nggapak ka ashe aRama,
o wór awór ìkum ka ashe aBet Avaṇ
ləp mpyal aBenjamin.
9 UEfərayim i təm agún kà ìlum ìga nnyám ntàn.
N shet ká iyaṃ va inandər ka ashe akum ìjili àlsạrila.
10 Onəm oga mpyal oYahudi təm wa onəm oga ǹsəng aswari mbin.
Mi zuk mmən ìkum mi ka apal oza wa ndəng nnángnáng.
11 Mmá kàṛ uEfərayim, akwali dungshi na chit.
Kaḵul uza nak ìgwak kəkam kà ngwop ìchər.
12 Kaḵul nva ta te, n təm wa ìgəmək ûEfərayim,
wa iyaṃ imwanmwan nzhi aYahudi.
13 Kà nvaṇgva uEfərayim ya arwa wò,
kang uYahudi ya aɓang wò te,

uEfərayim ga aAshur kang a re ǹre kạ̀ atak aponzhi uchumchum oga aAshur,
ká̰ nnà te, uza̰ i yà ká̰ mbyáp kang i tàn aɓəɓang kạ̀t.
14 Kạ̀kul mmami wa ìlir kạ̀ atak aEfrayim,
kang wa ìyen nza̰m ìlir kà̰ nzhi àYahudi.
Mmami na ká̰ ishi mi, mi kan oza̰ te mi ga,
Mi yar oza̰ mi fa ká̰, unəm uro yà i vyat oza̰ kạ̀t.
15 Mi le mi ga atak mi,
ya oza̰ i ma̰n ká̰ mpat oza̰ kang.
Te oza̰ i ram mi kạ̀ ashe mɓək anung,
oza̰ i mwo mi ká̰ mɓa̰ng ìwu.

6

IYa̰m va̰ onəm là
1 <<Ba, re í le atak áYawe,
ka̰kul uza̰ kan yi pa̰ nyimənnyimən,
kang uwa i tàn yi.
Uwa nak aɓang á yi,
kang uwa i sar á yi.
2 Kà̰ nva̰ng nra pa̰ mparəm te, uza̰ i fələk yi
kạ̀ apal nra ngga nshatɗing te, uza̰ i wong ká̰ yi,
kang í təm kà̰ mpipyal.
3 Re í zhat na í nyi uYawe,
kạ̀kul mɓəɓa nnandər wa ntàn atak.
Uza̰ i ɓa atak yi wa ìva̰r,
wa ìva̰r ìga amə́ng va i shim mbin.>>

IYa̰m va̰ Inan là
4 Iza̰ mi nəm ká̰ ɓu yà aEfrayim?
Iza̰ mi nəm ká̰ ɓu yà áYahudi?
Mma̰n nva̰ o ma̰n mi te, wa ìnanəng,
ká̰ ìmimyang ìva i lyangshin pa̰ kələk.
5 Ka̰kul nva̰ ta te, mi kan wo kạ̀ atak onəm oga nlà ìchu Inan,
te mi gbá̰ng wo kạ̀ atak nnap-nlà ngga anung mi,
kang akwali wo i watar pa̰ vələm wa aməlam.
6 Kạ̀kul n ɗom mma̰n, nná nləfər iya̰m ipápà kạ̀t,
kang ǹnyi Inan ji iya̰m inana iga nshì ji.
7 Oza̰ ɓəkchi nsar nnap-nlà wa aAdamu,
kang oza̰ nəm nnandər á mi kạ̀t.
8 AGileyat ìtong onəm onga,
awuwo ká̰ nchə̀r onəm va uza̰ gbá̰ng.
9 Wa nva onəm oga ayi ra anyimnyal onəm te,
wa nnà ta idonka̰ng onəm oga mpyal awop.
Oza̰ gbá̰ng onəm kạ̀ asa̰l aShekem,
oza̰ i nəm inga iva ɓyen nlà kạ̀t.
10 N ya iya̰m iga nnəm ajan
kạ̀ ashe nzhi àIsa̰rila.
UEfərayim ná ishi wò kà̰ ngwop ìchər,
uIsa̰rila vyap ishi wò chit.
11 Mmawo kpa áYahudi, n nak ìlum mɓən iya̰m chit kạ̀kul ɓu,
nva̰ngva̰ mi le ká̰ onəm mi kạ̀ atak izwal.

7

1 Awalang va kpaktak mmá ɗom ntàn arwa áIsa̰rila te,
mpat aEfrayim ká̰ nnap mɓá̰ngɓa̰ng oga aSamariya i pwa,
Ka̰kul nnandər oza̰ yə́l awo kạ̀t,
unəm uga ayi i chwan atak,
kang onəm oga nra anyimnyal i vyat onəm kạ̀ asa̰l.
2 Ká̰ nnà te, oza̰ nak ishi ká̰ pa̰,
mi rəng nkpaktak nnap mɓá̰ngɓa̰ng oza̰ rəng kạ̀t.
Ǹyangmata̰ te, nnap nnəm oza̰ gáng oza̰
mmami kà̰ ǹyəya.

3 Oza i nak ìgwak i chàng uponzhi ká nnap mɓáŋgɓaŋ oza,
kang onəm oga mpyal ká akwam oza.
4 Nkpaktak oza onəm oga nnəm mmai,
Nɗom mmai oza wa ìgəng iga ngwàng iyaŋ ìva á sur pa gənggəng,
ìva onəm oga ngwàng iyaŋ re nɗaŋshi apəpər,
kà mɓan nkal mmak á ga chu nfifyil.
5 Kà ìlum àponzhi te,
ncè gbáŋg onəm oga mpyal,
uza gwang awo ká onəm lákchilàkchi.
6 Kakul ìgwak oza sur wa ìgəng ìga ngwàng iyaŋ,
oza i ra anyimnyal ka ashe ìgwak.
Nlak ìgwak oza i ri pa shìriri nkpaktak ìzwam,
ká anung ìpin te, i ri wa aməlam apər.
7 Nkpaktak oza sur wa ìgəng ìga ngwàng iyaŋ,
Oza i zhì onəm ochumchum oza.
Nkpaktak oponzhi oza tàk chit,
unəm uro yáng á mi kat.

AIsarila gwang ishi ká oɗyanəm
8 UEfərayim gwang ishi wò ká onəm,
uza yà chit wa nzənkəng nva mmá gaɓaŋ kat.
9 Oɗyanəm ri nkəkam chit uza nyi kat,
kang izwál fa á na kpa uza nyi kat.
10 Ǹrup ká ishi oIsarila nyám nnàp ka apal ishi oza,
káp ká nnà te oza yang ká nle atak áYawe, Inan oza,
kang ka ashe nkpaktak iyaŋ va ta te, oza mwo na kat kpa.
11 Te uEfərayim wa ìləkpar ìpərəkpərək, i rəng nnap kat,
oza wór aMasar, kang oza ga aAshur.
12 Nva oza i yà kà ngga te, mi màng ìcha mi ka apal oza,
mi dapchi oza i vàng wa ìnyil ìga apaɓur,
Mi nyám ntàn oza kakul iyaŋ iɓáŋgɓaŋg iva oza nəm.
13 Álak ká oza chit, kakul oza chəng atak mi,
nzhì nà nji oza kakul oza fa iyaŋkak ká mi.
N ɗom pa ń fa ká oza, ká nnà te oza náp akwam ka apal mi.
14 Oza yáng á mi ká ìgwak pa ìzəng kat,
nva oza i yáng ka apal alyer oza á.
Oza i chal ìchər oza, kakul ìpirkur ká ndəng ìbangbaŋg ǹsámsàm ,
oza ɓut ishi oza le re atak mi.
15 Mmami nà n ɗyang iyaŋ ózą kang n kam ìgwal ózą,
ká nnà te, oza ran iyaŋ iɓáŋgɓaŋg ka apal ishi mi.
16 Oza gaɓaŋ asəm á mi,
oza yà chit wa ìjang ìga nlàm atak.
Onəm oga mpyal oza i tàk ka atak ndokchi,
kakul nvyap ngga aɓələm oza.
Oza i təm iyaŋ ìga nnáp avyal,
kà mbin aMasar.

8

MMa raŋ ká oIsarila kakul iyaŋ ngwop
1 Ɓur agbəshi na u won onəm ká,
okpa ìkum kà nvàng ka apal nzhi àYawe wa nkumà nggaŋ .
Kakul oza fən nsar nnap nla mi,
kang oza fa iyaŋkak ká nnap mpakpak mi.
2 AIsarila yáng á mi pa,
<<Á Inan, í nyi ɓu nyi.>>
3 uIsarila yang ká iyaŋ inənaŋ á nak te,
ukpa ìkum i ɓàk na.
4 Oza kyep oponzhi nzəng ká nram ichən ka atak mi kat,
oza kyep onəm oga mpyal ká ǹnyi mi kat.
Oza la ìchər ká aazurfa ká azənariya,
kakul nva ta te oza i ga nzhì.

5 Ónəm oga aSamariya, n yang ká ìya ìna wo chit.
Mmami ká nlak ìgwak pa makmak ka apal wo.
Te azəmwo ó yà ká mpat kat yà?
6 Kakul ìchər va ta fa ka atak álsarila,
unəm uga inok awo à nəm, Inan kat.
Iya ìna oga aSamariya va ta,
mí chwan pa nyimənnyimən.
7 Kakul oza suk ayár,
kang oza i ɓən ǹvivyil.
Azang ikur mar ishi kat,
ivəngva fa ká ishi te, nəm apir kat,
kang oza a məmar te, oɗyanəm i ri.
8 Mma makan uIsarila chit,
ǹyangmata oza kà ishimshe oga mbin
wa iyam mme iswangswang,
9 kakul oza ɓa ga aAshur chit,
wa ìɗongya ìva ká nkùkwa,
uEfərayim ná ishi wò oga mbin kakul nram nkamshi.
10 Káp ka nva oza yáp ká ishi oza ka ashe oga mbin te,
ǹyangmata mi ga mɓut oza kakul akwali.
Mɓək anung oza i yen ká ìyəl oza
ka avəng áponzhi uchumchum uga aAshur.
11 Nva uEfərayim nak atak nshì iyam awop yál te,
oga atak va ta gaɓan yà atak nnəm nnap mɓángɓang.
12 N lir nnap mpakpak mi ózą pa nkyak,
te oza yar pa nnap nro nggafak.
13 Oza ná nləfər iyam ipápà á mi kakul nrì izhìzhe,
uYawe fe nchang oza kat.
Ǹyangmata uza i rəng nnap mɓángɓang oza,
kang i nyám ntàn ózą kakukul,
oza i le aMasar.
14 uIsarila kang ká unəm uga nnəm wò chit,
kang à me oga nzhi nchumchum.
UYahudi te, á me ìtong iga akamsəlang yál.
Te mi re ǹre ká apər ka apal ìtong oza,
i zhì oga akamsəlang oza kpa.

9

MPyát nva mí nəm oIsarila kakul nnandər oza yál awo kat
1 óIsarila, kang o lan wa nva mbín nro i lan kat,
kakul o nəm mmai chit o kap ká Inan wo.
O man nnap amwa achar umaimai kà nza atak mpək ìpirkur nggo.
2 Atak mpək ìpirkur ká atak nkáng ndəng ìbangbang ǹsámsàm i ri ká oza kat,
kang ndəng ìbangbang ncángchàng i yen oza.
3 Oza i təm kà mbin àYawe kat.
Kaɗor nva ta te, uEfərayim i le aMasar,
kang oza i ri iyam-nrì ivyapvyap ka aAshur.
4 Oza i ná imwa ndəng ìbangbang ǹsámsàm ûYawe kat,
kang nləfər iyam ipápà oza i ná nchang ìgwak á na kat.
Nləfər oza i yà wa nzənkəng onəm oga ǹyáng ikú,
nkpaktak onəm va i ri te, i nak oza i vyap.
Nzənkəng oza i yà kakul ayang afu oza,
i tar ashe nzhi àYawe kat.
5 Iza o nəm kà ìlum ìnaknak ìga nnəm nchang izər,
kà ìlum ìga nri ká ngwa àYawe yà?
6 Kang a yà pa oza a chəng ka atak nzhì te,
aMasar i ɓut oza, kang aMop* i li oza.
Mí wur iyam akúp ká aazurfa oza,
izú i fa ka ashe aghal oza.

* **9:6 9.6** ìtong va ka atak nli awap achumchum.

7 Ìlum iga nnyám ntàn ɓa chit,
ìlum ìga mmumwa ɓa chit. Re oIsaɾila a nyi.
O là paˌ <<Unəm uga nlà ìchu Inan mpərək,
kang unəm uga aruhu á swa nggatswa nggat,>>
kaḵul mmák mpat ká ǹyang nvaˌ o yang mi.
8 Unəm uga nlà ìchu Inan kaˌ atak nkaɱshi Inan,
uwa unəm uga mpángchí uEfərayim,
káp ká nnà te ajəp ánəm uga ngbaḷ ìzhe gáng na,
mí yang na kpa kaˌ ashe nzhi ìNənan.
9 Ozaˌ gbàɲg chit kaˌ ashe nlàng nnəm nnandər
wa nva kaˌ ashe nra aGibiyà.†
UYawe i rəng nnap mɓángɓaɲg ozaˌ
kang i nyám ntàn ózaˌ.
10 Nvaˌ kaˌ n yak uIsaɾila te, uzaˌ wa awar ìbaɲgbaɲg kaˌ ashe anyin.
N ya okəka wo wa awar aga nggəshi kaˌ izər ìpipyan kaˌ ashe nrəra.
Ozaˌ ɓa aBaal Piyo te,
ozaˌ gar ishi ozaˌ îchə̀r.
Kang ozaˌ təm iyaɱ iga nnəm ajan wa ìchər va ozaˌ maɲ.
11 Ìzhàn aEfrayim i wong i ga wa ìnyil,
amar, ntəm ká anyám, ká ǹyar anyám i yà kaṭ.
12 Kang a yà paˌ ozaˌ a kang ovan ozaˌ te,
mi nak ozaˌ i lang nzaˌ uzəngtəng nggo.
Álak ká ozaˌ chit, nvaɲgvaˌ mi re ozaˌ ká nkùkwa á.
13 N ya uEfərayim wa aTaya,
mmá suk kaˌ ashe atak anənaɲ.
Te uEfərayim i fa ká ovan wò kaḵul nzhì.
14 Ná ózaˌ áYawe, izaˌ màl paˌ ú ná yà?
Ná afu aga ǹwak ká mbyal ngga ǹyà ká ndəng kaṭ.
15 Nkpaktak inga ozaˌ nyám kaˌ aGilgal,
n yang ozaˌ kaˌ ta kaḵul nnap nnəm ozaˌ ǹngha.
Mi ɓàk ozaˌ i fa kaˌ ashe nzhi mi,
mi maɲ ozaˌ lap kaṭ.
Nkpaktak onəm oga mpyal ozaˌ,
onəm oga nfa iyaɱkak .
16 Mmá tul uEfərayim chit, alə̀ng ozaˌ wom,
ozaˌ i mar ovan lap kaṭ.
Kang a yà paˌ ozaˌ a mar te mi gbáɲg,
iyaɱ inənaɲ iga afu ozaˌ áta.
17 Inan mi yang ozaˌ,
kaḵul ozaˌ gwong achwang kà na kaṭ,
te ozaˌ i yà onəm rá nggangra nggang kaˌ ashe oga mbin.

10

Inan i nyám ntàn ûIsaɾila
1 uIsaɾila ibaɲgbaɲg va á ɓyen paˌ shat,
uzaˌ i ná awar ishi wò paˌ makmak.
Kaḵul mmak awuwar te,
uzaˌ myak atak nshì iyaɱ awop.
Kaḵul mɓyen iyaɱ iga mbibin te,
uzaˌ sham ìsham oga alaḵaɲ ayə́ryər wò.
2 Ìgwak ozaˌ i lam atak ǹyangmataˌ,
nkpak paˌ ozaˌ á yar mpəpat.
UYawe i chwan atak nshì iyaɱ ngwop
kang uzaˌ i shin oga alaḵaɲ ozaˌ ayə́ryər.
3 Ozaˌ kà nlà paˌ <<Í yà ká uponzhi kaṭ,
kaḵul i nəm ayər áYawe kaṭ.
Ká í yà ká uponzhi te,
izaˌ uzaˌ ká nəm á yi yà?>>
4 Ozaˌ là oga nnap-nlà na pa mwang.

† **9:9 9.9** Nnap onəm oga akwali 19.

Oza sóng anung ká nyar nsar nnap-nlà ngga akwam,
te akwali fa wa ipəpà ìga akàl
ka ashe ìram ìwapwap.
5 Ayər i nəm onəm oga ntəm ka ashe aSamariya,
kakul ìchər ivan ina iga aBet Avan.
Onənəm ká onəm oga mpyal awop i təm ká ador kakukul,
oza i tán kakul ìzhəzhan kap ká oza chit.
6 Mí yar mí ná imwa,
ûponzhi uchumchum uga aAshur ká.
Ìwuswa i yar uEfərayim,
ìwuswa i nəm uIsarila kakul ichəchen.
7 IPonzhi oga aSamariya i zhì,
wa akún ka apal ndəng.
8 Mi zhì atak awop aga apal oga adƙuktum va ka aAvan,
atak va oIsarila i nəm inga ka á,
izú ká nkpakshi, i rup ka atak nshì iyam awop oza,
oza i là ipáng ichumchum pa, <<Gún yi.>>
Oza i là oga adƙuktum pa <<Ó tàk ka apal ishi yi.>>
9 <<óIsarila, á ɓan ka ashe oga nra aGibiyà
nnà o nəm nnap mɓángɓang.
Á ɓàn matmat kang mmawó kà ngga mpyal ka ashishe,
te ìkum mul oza ka aGibiyà kat ɗò?
10 ÌLum i rwam te, mi nyám ntàn ózą,
oga mbin i gwang ishi i lung oza,
kakul mpyát oga nnap mɓángɓang oza.
11 UEfərayim wa ìya ìna ìva mmá ɗyang ntàn á na,
ìva fe nchang mpək ìpirkur,
kang n ná nfe nchang á na.
Te mi nak ayok adəkɗək kà ishishak,
mi nak uYahudi pa a dap ashan,
uYakup nnyi te, i dap ashan aga mbəbək.
12 Ó suk nnap nnənan íshi wo
te ó ɓən mman nva i kùr kat.
O kàp oga mpom wo,
kakul awalang aga nram uYawe nəm chit.
Na uza a pəng,
nnap nnənan ka apal wo.
13 O shàng iyam inga
o ɓən mɓək anung.
O ri imwa nnáp akwam.>>
Kakul o təp asəm kà nkàm wo,
ká ìyəl onəm ìkum ova mmawó ká.
14 Kakul nva ta te, achu ìkum i ga ngwong
kà ishimshe onəm wo.
Mí shin nkpaktak akamsəlang wo,
wa nva uShalman zhì aBet Arbel ka alum ìkum,
kang onang ká ovan tàk kà mbin kú á.
15 Wa nnà ta mí nəm awo ónəm oga aBetel,
kakul mmak inga wo.
Ká iɓotak na byet te,
mí gbal uponzhi oga aIsarila.

11

MMan Inan kakul áIsarila
1 Kà ìlum va uIsarila ka yà uyen te, m man na,
kang ka ashe mbin aMasar nà n wór uyen mi fa.
2 Mi yà kà ngwór oza te,
i dong oza kà nchəng atak mi.
Oza ga mpyal ká nná nləfər oga ìchər aBaal,
kang oza i dung oga îchər.

3 Mmami na kà nɗyang achen uEfərayim
n kpán oza ká awo mi.
Ká nnà te, oza nyi pa
mmami na n tàn oza kat.
4 N kpak oza ká nrwa ìgwak
ká asang aga mman.
Mmami wa ánəm ùva yar ayok kà ishak oza,
kang n kúchi n ná iyam-nrì ózə.
5 Oza i le mbin aMasar,
kang aAshur i təm uponzhi oza,
kakul oza yang ká nggaɓan asəm nnap mɓángɓang.
6 Ǹdokchi i kandar kà ìtong oza,
i chwan oga anung asal ìtong oza,
kang i ri oza kakul ichən oza inga.
7 Onəm mi yar pa o gaɓan o re mi.
Oza kà ngwór atak achumchum,
kang i yà ká ǹrup ká oza kat.
8 Wa ǹsang mi kap ká ɓu yà, aEfrayim?
Wa ǹsang mi na ɓu ka atak ro yà, álsarila?
Wa ǹsang mi na ɓu wa aAdima yà?
Wa ǹsang mi nak ɓu wa aZeboyim yà?
Ìgwak mi gaɓan chit,
kang ǹrusok afu mi chi izər.
9 Mi yà ká nnəm inok ká nlak ìgwak mi kat,
mi zhì uEfərayim lap kat,
Kakul mmami Inan, unəm kat,
uNənan, kà ishimshe wo
mi ɓa ka ashe ǹfól ìgwak kat.
10 Oza i yar nvang àYawe,
uza i ɗum wa ìlir.
Kà nvangva uza i ɗum te,
ovəvan i ɓa ká nchəng ka asal ntar alum.
11 Ká nghan oza i ɓa wa ìnyil ka aMasar,
kang wa ìləkpar kà mbin aAshur.
Te mi nak oza i təm kà nzhi oza,
uYawe à là.
12 UEfərayim gáng mi ká akwam,
kang nzhi àlsarila ká nlàm atak.
UYahudi te, kà nránggang ká Inan,
kang uza ká nnandər ûNənan.

12

1 UEfərayim i kpak ayə́r,
uza i wà ayə́r nvàngváng nza nra nggo
kang i ga mpyal ká mmar akwam ká ìfan.
Uza yar nsar nnap-nlà ká aAshur,
kang i ga ká mmì ka aMasar.
2 UYawe uwa yà ká nnap-nlà ka apal áYahudi,
uza i nyám ntàn ûYakup ka apal achəchən,
kang uza i mwa na i ma ká nnap nnənəm.
3 Ka ashe afu uza kpán ndong ashar á gənang wò,
kang uza chu unəm te, á ma nggwak ká Inan.
4 Uza ma nggwak ká umaleka, á ga nəm igwan,
uza yə́ng kang à chal nnap nnənannənan.
Uza gwang ká Inan ka aBetel,
kang Inan là nnàp ká na.
5 UYawe, Inan uga nggatək,
aɗiɗin uYawe, a va mí rəng na ká.
6 Te o le atak Inan wo,
o nyám mman ká nnandər,
o təm ká nlok Inan pa ɗəkər.

7 Uza ɗom nnap mmwar atak ká asikel
aga mmwap onəm wa oga aKanana.
8 UEfərayim là pa, <<N təm unəm uga ndur chit,
m ɓut ìdur chit kaḵul ishi mi
ka ashe nkpaktak nlə̀m mi, mmá ya mpat kà mi kaṭ.>>
9 Mmami uYawe, Inan wo,
uva fa ká wo kà mbin aMasar.
Mi nak o təm ka ashe aghal kà ɗi ,
wa kà ìlum ìnaknak ìga nchang izər.
10 N là nnàp ká onəm oga nlà ìchu Inan,
te n nyám oga alár pa makmak
kang n gba oga nnàp ka atak oza.
11 A yà pa inga nna yà ka aGileyat te,
nnandər uza i yà iyaṃ ro kaṭ.
Oza ná nləfər ká ina ka aGilgal,
ká nnà te, atak nshì iyaṃ awop oza
i yà wa ipáng iɓutɓut ka anung ìram.
12 UYakup chər ga mbin aAram,
ka ta na uIsaṛila nəm inok kaḵul achar,
kaḵul achar uza kpak iyaṃ nkang.
13 Ka atak ánəm uga nlà ìchu Inan, uYawe fa ká uIsaṛila ka ashe aMasar,
kang ka atak ánəm uga nlà ìchu Inan mmá kpak na.
14 UEfərayim bəshi nlak ìgwak,
te uPonzhinənan i re nchəchər ka apal ishishi,
kang i mwa nnap nnəm ngga ìwuswawuswa á na.

13

Mí ga nzhì onəm aEfrayim.
1 Kà nvaṇgva uEfərayim là nnap te, izər tán ká onəm,
mmá shep na ka ashe aIsaṛila,
kaḵul uza nəm mpat kà ngwop aBaal, te nkpak uza i kú.
2 Ǹyangmata, oza ga mpyal ká nnəm nnap mɓáṇgɓaṇg,
oza nəm ìchər ka atak agȟan oza ká aazurfa îshi oza.
Nkpaktak oga ìchər va ta te, iyaṃ nnəm onəm oga inok awo,
onəm oga aIsaṛila i là pa,
<<Onəm va i ná nləfər te, oza i má njàng alaḵaṇ ìna.>>
3 Kaḵul nva ta te, oza i yà wa ìnanəng iga ìpin,
kang wa ìmimyang ìva i lyangshin ká iɓotak.
I ga wa adùng va ayə́r i dàṇ ka atak mpək ìpirkur,
kang wa nggù nva i fa kà mɓol ayə́r nzhi.
4 Mmami uYawe, Inan wo,
ùva fa ká wo kà mbin aMasar,
Inan iro yà o nyi kaṭ mmami,
unəm uga nkaṃshi uro yà kaṭ mmami na byet.
5 N ɗak ká wo ka ashe ǹzam nkpələng,
kà mbin nva ìvaṛ i pəng kà kaṭ á.
6 Kà nvaṇgva n ri ká oza te afu yə́l oza,
afu yə́l oza te, oza nəm nkak ishi,
oza kaṇg ká mi.
7 Te mi ru oza wa ìlir,
wa ìdaməng mi ra anyimnyal oza ka asaḷ.
8 Mi fa ózạ wa ìdəshìli ìva mmá wur ivəvan,
mi kan ìkwoksok oza.
Mi zhì oza ka ta wa ìlir,
mi kan oza wa ìzhe ìga anyin.
9 Mi zhì ɓu, álsaṛila,
uda i kaṃshi ɓu yà?
10 UPonzhi ɓu ka chè ǹyangmata pa á kaṃshi ɓu yà?
Onəm oga mpyal ɓu ka chè ka ashe nkpaktak itong ɓu,
ova u là pa, <<Ná uponzhi ká onəm oga mpyal á mi yà?>>
11 N ná uponzhi a ɓu ka ashe nlak ìgwak mi,

kang n tur na le ka̱ ashe ǹfə́l ìgwak mi.
12 Mmá lur mpat aEfrayim chit,
nnap mɓáŋgɓaŋgɓaŋgɓaŋg ɓut chit ra.
13 Nrwa afu amar ɓàn na chit,
kang uza̱ uyen upərəkpərək.
Ka̱ awalang amar te,
uza̱ maŋ pa̱ ó fa ka̱ ashe atak amar ka̱t.
14 Mi mwa ishi oza̱ ka̱ ashe awo aShəwol ɗò?
Mi fa ká̱ oza̱ ka̱ atak ikú ɗò?
Á ikú, arwa ɓu ka̱ chè yà?
Á aShəwol, nzhì ɓu ka̱ chè yà?
Ǹrusok afu i bubwam kà ìwu mi.
15 Káp ka̱ nva̱ uza̱ i myak i ji ka̱ ashe ogənnang wò,
ayə́r nvàngváng ka̱ atak áYawe, kà mɓa ka̱ ashe ǹzam nkpələng.
Atak mɓəl ndədəng ká̱ ìwu ndədəng mɓokɓok i wom,
i lak nza̱ atak nnak iya̱m inənaŋ nggo,
kang ìwuswa i nəm na.
16 Nkpak pa̱ aSamariya á yar idək mpat wò,
ka̱kul uza̱ fa iya̱mkak ká̱ Inan wò.
Mí gbáŋg oza̱ ká̱ ndokchi, mí kyen ovan oza̱,
kang ochəchar oga anyám mí cha afu oza̱.

14

Mmá kà nchal oIsa̱rila pa̱
oza̱ a le atak áYawe
1 áIsa̱rila, le atak áYawe, Inan ɓu,
ka̱kul mpat ɓu nak chit u lə̀p ìfang.
2 Le atak áYawe ká̱ nnap-nlà,
là á na pa̱,
<<Yar nkpaktak mpat á yi,
ka̱m yi ká̱ nrwa ìgwak,
na í shep ɓu ka̱ anung ina yi.
3 AAshur i ka̱mshi yi ka̱t,
í kwak ipəri ìkum ka̱t.
Í yà ká̱ nlà iya̱m nnəm awo yi pa̱,
<Inan yi> ka̱t.
Ka̱ atak ɓu uyenkpələng i ya nrwa ìgwak.>>
4 <<Mi tàn nggaɓaŋ nre nna nnandər oza̱,
kang mi maŋ oza̱ wa nva̱ n ɗom,
ka̱kul á gaɓaŋ nlak ìgwak mi chit ka̱ atak oza̱.
5 Mi yà wa ìmimyang ûIsa̱rila,
uza̱ i bà̱l wa nggwanggwang ìzhəpndəng,
kang i rwak alə̀ng wa aLebanon.
6 Ntə́təp i bol, kang iɓiɓyen i yà wa ikún mpyet,
te mməmməm wa ikún asida iga aLebanon.
7 Onəm i təm ka̱ avəng ayiyi kà̱ɗi ,
oza̱ i myak wa ìpirkur.
Oza̱ i tə́p wa ikún ìba̱ngba̱ng,
ìdaɓardaɓar i yà wa ndəng ìba̱ngba̱ng ǹsámsàm iga aLebanon.
8 aEfrayim, iza̱ mi nəm ká̱ oga ìchər yà?
Mmami na mi ná amaŋ a ɓu kang mi nak ishi ká̱ ɓu.
Mmami wa ìkun ìsa̱l,
ka̱ atak mi na ó ya awar anənaŋ.>>
9 Unəm va̱ ká̱ aghan te, re uza̱ á kpán ìpir oga iya̱m va̱ ta̱,
unəm va̱ ká̱ nkpán ìpir nnap te,
re uza̱ á nyi ìpipir.
Ka̱kul asa̱l áYawe anənaŋ,
onəm onənaŋ i chen ka̱ ashishe,
onəm oga nfa iya̱mkak i lə̀p ìfang ka̱ apəpal.

Nlir
AAmot
Unəm uga nlà ìchu Inan

Alár AAmot
1 Nnap nlà va ta uAmot uzəngtəng ka ashe onəm oga nkpak iyam nkang kà ìtong
aTekawa kam ka atak Inan ka ashe alár, ìzun pa ìparəm kang mbin wong yənggət, ka
ashe nra va ta te, uUzaya uwa uponzhi uga aYahudi, uYerobwam uya aYowash nnyi te
ka yà uponzhi uga aIsarila.
2 Uza là pa,
<<UYawe ɗum wa ìlir ka ashe aSiyona,
ichəchu wa ìgbarman ka aUrushelima ,
á nak te atak nkpak iyam nkang wom, onəm oga nkpak iyam nkang yə́ng,
Ipəpà ka apal Aɓam aKarmel lwai.>>

Nnyám ntàn Inan ka apal onəm
va ra kà ngbak oIsarila

ASiriya
3 UYawe là pa,
<<Onəm oga aDimaska nəm nnap mɓángɓang chit dədan,
Mi yà ka ǹre oza pa kat, nkpak pa ń nyám ntàn ózą,
Kakul oza nə́m onəm mi ka aGileyat
ká nkumbək wa nva mí pək ikur á.
4 Kakul nva ta te, mi re ǹre ká apər kà nzhi iponzhi aHazayel,
a va i zhì akamsəlang aBenhadad.
5 Mi chwan anung asal ìtong aDimaska,
mi dərkən onənəm kà mbandam aAvan.
Mi zhì uponzhi uga aBet-Eden,
onəm oga aAram te mí ga izwal ká oza ka aKir,>>
uYawe à là.

OFilisti
6 UYawe là pa,
<<Onəm oga aGaza nəm nnap mɓángɓang chit dədan,
nkpak pa ń nyám ntàn ózą.
Kakul oza wur nkpaktak onəm ga ká kà mbin nkak.
Oza yáp ká oza wa ozwal oga aEdom.
7 Kakul nva ta te, mi re ǹre ká apər ka apal anyán va gang aGaza,
i pwák akamsəlang va ta.
8 Mi dərkən onəm oga aAshdod,
ká uponzhi uga aAshəkelon.
Te mi nak awo ka aEkron kpa,
aɓo oFilisti va re te mi zhì,>>
uPonzhinan uYawe à là.

ATaya
9 UYawe là pa,
<<Onəm oga aTaya nəm nnap mɓángɓang chit dədan,
nkpak pa ń nyám ntàn ózą.
Kakul oza ɓəkchi nsar nnap-nlà igənang oza,
oza yáp ká nkpaktak ìtong oga aEdom.
10 Kakul nva ta te, mi re ǹre ká apər i ri anyán aTaya,
i zhì akamsəlankamsəlang.>>

AEdom
11 UYawe là pa,
<<Onəm oga aEdom nəm nnap mɓángɓang chit dədan,
nkpak pa ń nyám ntàn ózą.
Kakul uza wà ogənnang wò ká ndokchi,
uza nyám nrwa ìgwak ózą kat,
uza re nlak ìgwak ká oza kat,

kang uza̱ kpán mmən ìkum ká̱ oza̱ mbyet mbyet.
12 Ka̱kul nva̱ ta te, mi re ǹre ká̱ apər ka̱ aTeman,
i zhì akamsəlang aBozrah.>>

AAmmon
13 UYawe là pa̱,
<<Onəm oga aAmmon nəm nnap mɓáⁿgɓa̱ng chit dədan,
nkpak pa̱ ń nyám ntàn ózə̱.
Ka̱kul oza̱ cha afu ochar oga anyám ka̱ aGileyat
ká̱ ndokchi pa̱ na ó bol mbin oza̱.
14 Ka̱kul nva̱ ta te, mi re ǹre ká̱ apər i ri anyán aRabba,
i zhì akamsəlankamsəlang.
Mí bà achu kə̀ ìlum ìkum va̱ ta,
i kandar wa ǹyə̀r nvàngváng nkánkám.
15 UPonzhi oza̱ i ga izwal,
ká̱ oponzhi oga avəvəng nzəng ká̱ na.>>
UYawe à là.

2

aMowap
1 UYawe là pa̱,
<<aMowap nəm nnap mɓáⁿgɓa̱ng chit dədan,
nkpak pa̱ ń nyám ntàn á na.
Ka̱kul uza̱ shì akúp áponzhi uga aEdom nyáng nchwang
2 Mi re apər ka̱ aMowap,
i pwák akamsəlang aKeriyot.
Onəm oga aMowap i kú ka̱ ashe nzwar nnap nnəm,
kə̀ ìlum va̱ onəm oga nlung ìkum i bà ká̱ mɓúr agbəshi.
3 Mi dərkən uponzhi oza̱,
kang mi gbáⁿg nkpaktak ovan oponzhi nzəng ká̱ na.>>
UYawe à là.

AYahudi
4 Iya̱m va ta̱ uYawe là,
<<Onəm oga aYahudi nəm nnap mɓáⁿgɓa̱ng chit dədan.
Ka̱kul oza̱ yang nnap mpakpak mi, oza̱ kpak nnap nla mi ka̱t,
oza̱ wop ichər va okəka oza̱ ká̱ wop,
kang à nak oza̱ re asa̱l aga nnandər.
5 Mi re ǹre ká̱ apər áYahudi,
na á pwák oga akamsəlang aUrushelima pa̱ chatchat.>>

AKwali Inan ka̱ apal OIsa̱rila
6 UYawe là pa̱,
<<Onəm oga aIsa̱rila nəm nnap mɓáⁿgɓa̱ng chit dədan,
mi re oza̱ pa ka̱t, nkpak pa̱ ń nyám ntàn ózə̱.
Ka̱kul oza̱ yáp mbwai ká̱ onəm onənaⁿ.
Onəm oga nkun nnyi te, oza̱ yáp ká̱ oza̱ á kúr mbwai akwàp ka̱t.
7 Oza̱ tòng ishi onəm oga nkun
wa mɓwang mbin
Oza̱ bwam nnandər onəm va mmá kà̱r.
UYen ká̱ upo wò i ga atak nra kə̀ uyen ɓyen uzəngtəng,
wa nnà ta oza̱ vyap aɗin mi ayə́ryər.
8 Ka̱ atak awop oza̱ te oza̱ i ra ka̱ apal ìlukwan
va oza̱ ka̱m ndatdat ka̱ anung akat va̱ oza̱ ná.
Ka̱ ashe nzhi inan oza̱ te,
oza̱ wa ndəng ìbə̱ngbə̱ng ǹsámsàm va mmá mwa nkpán ká̱.
9 Ká̱ nnà te, n zhì oAmori ka̱ mpyal oza̱,
káp ka̱ nva̱ pa̱ oza̱ rup wa ichir,
kang oza̱ kam wa akún asida,
n zhì awar oza̱ ka̱ apal
ká̱ alə̀ng oza̱ ka̱ akum le.
10 Mmami na kpa n fa ká̱ wo ka̱ ashe mbin aMasar,
kang n lə́p mpyal a wo ka̱ ashe ǹzam izun ìsəm pa̱ ineɗing

na o wur iya̱m akúp ká̱ mbin aAmori.
11 N yak ovan wo oro tong onəm oga nlà ìchu Inan,
oro te oNaziri.
Mwote pa ka̱t ɗak ɓo oga aIsa̱rila?>>
UYawe à ɓəp.
12 <<Te o nak oNaziri wa ncè kang
o dáng onəm oga nlà ìchu Inan kà̱ nləlà.
13 Dər, ǹyangmata̱ mi ga nkà̱r wo
wa nva̱ mí byachi akeke ipəri ká̱ nsar ikur.
14 Onəm oga nchəng ashar ka̱ ashe wo i zhì.
Onəm okankam ka̱ ashe wo i tong nku.
Onəm oga nlung ìkum i nyi nka̱mshi ishi oza̱ ka̱t.
15 Ovan oga ijang i yà ká̱ ntong ka̱t.
Onəm oga nchəng ashar ka̱ ashe oza̱ i yà ká̱ mbar ka̱t,
kang onəm oga ipəri ìkum i ka̱mshi ishi oza̱ ka̱t kpa.
16 Kà̱ ìlum va̱ ta onəm oga nkam ìgwak
i chəng ká̱ ìjili ìbwat ka̱kul irirì oza̱,>>
uYawe à là.

3

INok ánəm uga nlà icù Inan
1 O gwong achwang kà̱ nnap-nlà va̱ ta̱ uYawe là ka̱ apal wo, ónəm oga aIsa̱rila ká̱
nkpaktak akum va̱ n fa ká̱ oza̱ ka̱ aMasar.
2 <<Ka̱ ashe akum va̱ ka̱ apambin pa̱ kpaktak te,
n yak mmawó na byet n nak ishi ká̱ wo.
Ka̱kul nva̱ ta te, nkpak pa̱ ń nyám ntàn a wo,
ka̱kul nnap mɓá̱ngɓa̱ng wo.>>
3 I məma pa̱ onəm pa̱ oparəm i ga achen nzəng
kang anung oza̱ i gwàr kà̱ ka̱t ɗò?
4 Ìlir i ɗuɗum ka̱ ashe ikún
u wa ya ìzhe chit ka̱t ɗò?
Ìyen nza̱m ìlir i gbək izər gbək ka̱ ashe agba̱k
ì yà kpán iya̱m iro chit ka̱t ɗò?
5 Ajə̀p i kpán ìnyil kpán
ka̱ atak va̱ mmá lwak kà̱ ka̱t ɗò?
Ajə̀p i tətat ya nna kpán
iya̱m iro chit ka̱t ɗò?
6 A yà pa̱ mma ɓur agbəshi ìkum ka̱ ashe mbin te
ayər i nəm onəm ka̱t ɗò?
Nɗaktak i fəfa kà̱ mbin
nva uYawe à nəm ka̱t ɗò?
7 Nnandər, uPonzhinan uYawe i ya ká̱ nnəm iya̱m iro
nzəng ká̱ nnyám iya̱m va̱ ta
ozwal wò onəm oga nlà ìchu Inan ka̱t ɗò ka̱t.
8 Ìlir ɗum te uda
i nəm ayər ka̱t yà?
UPonzhinan uYawe là nnàp chit,
te uda i yang ka̱ nlà ichəchu va̱ ta yà?
9 Là nnap ká̱ oga akamsəlang aga aAshdod
ká̱ oga akamsəlang kà̱ mbin aMasar pa̱,
<<O ɓut ishi wo ka̱ aɓam aSamariya
na o dər nzwar va̱ ka̱ ashishe
ká̱ nkà̱r nnandər va̱ ka̱ ashe onənəm>>
10 <<Onəm mi nyi nnəm iya̱m inəna̱n ka̱t,>> uYawe à là.
<<Oza̱ va ɓut iya̱m ka̱ akamsəlang oza̱ ka̱ atak nvyat onəm ká̱ nnəm ayi.>>
11 Ka̱kul nva̱ ta te, uPonzhinan uYawe là pa̱,
<<Ukpa ìkum i gáng mbin,
i kap wo ká̱ ìkam wo
kang i lyangshin akamsəlang wo.>>
12 UYawe là pa̱,
<<Wa nva unəm uga nkpak iya̱m nkang i vyat ka̱ anung ìlir

ashar pa aparəm kat te achwang pa azəng,
te wa nnà ta mí kamshi oIsarila,
va təm ka ashe aSamariya
ka aranchwang ìgban ká ìtok.>>
13 <<O gwong achwang na o là nnàp ákum áYakup,>>
uPonzhinan uYawe, Inan iga nggatək à là.
14 <<ÌLum va mi nyám ntàn ólsarila kakul nnap mɓángɓang oza te,
mi shin atak nshì iyam awop aga aBetel.
Mi ɓun oga nggùnggúng atak
awop i tàk kà mbin.
15 Mi shin nzhi oza
ká aghal oza,
nzhi oza va mmá zàm ká oga inyin nlàlap,
nza nzhi nchumchum nggo mí shin.>>
UYawe à là.

4

OIsarila le atak Inan kat
1 O gwong achwang na o fe nva ta óchar oga Samariya.
Mmawo va wa ina imwalmwal iga aBashan va ka aɓam aSamariya.
Ó nyán ká onəm oga nlàng kang o kàr onəm oga nkun,
o là ónəm oga nzhi wo pa <<Ba ká iyam iwàwà á yi.>>
2 UPonzhinan uYawe sóng anung chit ká ishi wò, uza là pa,
<<Nra nna kà mɓa ka apal wo
nva mí wur wo ká aKugaya,
wa ìgwali va mmá kpán ká aKugaya.
3 Mí wur wo mi fa ká
ka atak va akamsəlang kàkchi kà,
mí swang wo te, udanggo i ru asal mbin aHamon.>>
UYawe à là.
4 <<O ga aBetel kang ô fa iyamkak ,
o ga aGilgal na o ga mpyal ká nnəm inga.
O ná iyam ipápà wo nza ipin nggo,
ká iyam pa izəng ka ashe agbapchi nza nra pa nshatɗing nggo.
5 O ná nzənkəng ngga anyer kakul nná aɗəngchi
ká iyam inana wo iga nɗom ìgwak.
O ghok kakul apir iyam
va ta o fe nchang nnənəm, ólsarila.>>
UPonzhinan uYawe à là.
6 <<M ɓa ká ayang kà ìtong wo,
o lang iyam-nrì kà oga mbin wo,
káp ká nnà te, o gaɓan o ɓa atak mi kat.>>
UYawe à là.
7 Kàɗi te, n dàng wo ká ìvar
ya nna ɓur apye pa shatɗing kang mí ɓən iyam.
N nak mmá pəng ìvar kà mbin nro,
kà mbin nro nnyi te n dàng ìvar.
Ìram iro ká azham
ìram iro te azham ya kà kat, a wom.
8 Ìitong pa iparəm kat te pa ishatɗing i pin kà nram ndəng ngwa,
kà mbín va kà ngbak oza,
ka ta te oza ya ndəng kúr oza kat.
Káp ká nnà te, o le atak mi kat,
uYawe à là.
9 <<N ləp iyam nsuk wo ká arwa ká atak sur,
Mbankum ri oga ìram ìkáka wo ká iga iɓángɓang,
ká iga ikún mpyet wo ká iga ikún ìpipyan,
káp ká nnà te, o le atak mi kat,>>
uYawe à là.
10 <<N re ǹre a wo ká nɗaktak
wa nva ka n nəm ká aMasar,

n gɓáŋ ovan nzaɱ wo ká ndokchi, nzəng ká ipəri wo va mmá vyat.
N nak nnəng oga akúm va ta táng a wo ka alúr.
Káp ká nnà te, o le atak mi kaṭ,>>
uYawe à là.
11 <<N zhì mbín wo
wa nva Inan ka zhì aSodom ká aGomora,
o tong wa akún va mmá tur ka anung apər á.
Káp ká nnà te, o le atak mi kaṭ,>>
uYawe à là.
12 <<Kaḳul nva ta te, iyaɱ va ta mi ga nnənəm a wo, ólsaṛila.
Kaḳul mi ga nnəm iyaɱ ata a wo te,
o gɓar izər o gwan Inan wo, ólsaṛila.>>
13 Dər, uza uwa ta,
uwa nəm aɓam kang à fa ká ayér,
uwa kà nnyám iyaɱ va uza rəng ka ashe ìgwak wò ûnəmləbər,
uwa fa ká atak atántàn aga anung ipin ka ashe ìzwam,
uza nak oga aɓam aruprup ka avəng ashar wò.
Adidin pa uYawe, Inan iga nggatək.

5

ÌPyang ìga adɔr

1 O gwong achwang ónəm oga aIsaṛila, kà ìpyang ìga adɔr va mmami kà nshìshi ka apal ishi wo á.
2 Uza ru chit, i yà ká ngwong lap kaṭ,
uyen ɓyen ugəkgək uIsaṛila ru chit.
Mmá yang ká na kà mbibin,
unəm uro yà pa á ghaɲ na a wong kaṭ.
3 UPonzhinan uYawe là onəm oga aIsaṛila pa,
<<Ììtong va i re ǹre ká onəm ìkalong pa ìzəng fa agbai te,
onəm ìgbaḷ pa ìzəng i ga i le,
ìro va nnyi i re ǹre ká onəm ìgbaḷ pa ìzəng fa agbai te,
pa ogbaɲchi i ga i le.>>

O ɓa atak Inan na o lár

4 Iyaɱ va ta uYawe là ónəm oga aIsaṛila,
<<O ram mi na o lár,
5 kang o ram aBetel kaṭ,
kang o ga aGilgal,
kaṭ te o paḷ aBəyersheba kaṭ.
Kaḳul mi ga ngwur onəm oga aGilgal i ga izwal
kang aBetel nnyi te i təm atak alakchi.>>
6 O ram uYawe na o lár,
kaṭ te uza i fa wa apər
kà nzhi aYusufu, i ri,
unəm uga njəjip ka aBetel yà kaṭ.
7 Mmawo va o gaɓaɲ akwali a nandər wal ìdángɗáng
kang o kàr nnandər kà mbin á yà iyaɱ ilakchi ka atak wo.
8 Uza uwa fa ká izhan ivanɓyen ká nɗukkəri,
uza uwa gaɓaɲ atak akpáṛkpàṛ ɓa anung ipin
alum nyáng ìzwam,
uza wór ndəng ìwá
tar ka apambin,
adidin pa uYawe.
9 Wa aməlam, uza i zhì onəm okankam,
kang i shin oga akamsəlang.
10 Oza yang unəm unandər kà nkəlang,
kang unəm va i là nnandər te, oza jan na.
11 Kaḳul o tòng onəm oga nkun,
kang o nak amwa ìpirkur oza ká ìfan,
nzhi wo ngga ipáng nnənaɲ va o me te,
ó yà ka nra ka ashishe kaṭ.
O yà ka ngwa ndəng ìbaɲgbaɲg

iga ashe ìram wo inənaɲ kaṭ.
12 N nyi mmak nnap mɓáɲgɓaɲg wo nyi,
ká iyaɲm inga iga nnəm ayər va mmawó kà nnənəm.
Mmawo kà nyán ká onəm onənaɲ kang o kaɲm iyaɲm kaḳul nkàṛ nnandər,
te o nak pa mmá náp akwali aga nnandər onəm oga nkun kà nkəlang kaṭ.
13 Kaḳul nva ta te, unəm va tətàn te uza á maṛ pa kwak,
kaḳul nra va ta nra mɓáɲgɓaɲg.
14 Ram inənaɲ iɓáɲgɓaɲg kaṭ,
kaḳul na o lár,
nna chit te uYawe, Inan uga nggatək i yà nzəng ká wo
dakdak wa nva o là.
15 O yang inga,
o maɲ inənaɲ.
O náp akwali aga nnandər kà nkəlang wo,
mwote uYawe, Inan iga nggatək i nyám nnap nnənaɲ á ɓo akum aYusufu.
16 Kaḳul uPonzhinan uYawe, Inan iga nggatək là pa,
<<Mí ga ǹyə́ng ayə́ng ká ador ka agəntəng,
mí nə́m ìwar ka apal asaḷ.
Mí wór onəm ka ashe ìram
ka onəm oga nnyi nshì ìpyang pa oza á ɓa á yə́ng ikú.
17 Mí yə́ng ikú nza atak nggo ka ashe iram wo,
kaḳul mi watar ka ashe wo,*>>
uYawe à là.

ÌLum àYawe
18 Álak ká wo chit,
mmawó va ká ìgwak kà ìlum àYawe á.
Iza ìlum àYawe i nəm a wo yà?
Ìlum va ta ìlum ìkpáṛkpàṛ, ìghanghan kaṭ.
19 I yà wa ánəm va chər ìlir
te á ga pa ìwu kà ìdəshìli.
Kaṭ te wa ánəm va chər ɓa
daṛ awo ka izər nzhi
te ìpwang kàp na.
20 Nnandər ìlum àYawe ìkpáṛkpàṛ ìghanghan kaṭ,
ìlum va ta pa zhiwuli pa haa kaṭ.
21 <<N yang, n ɗom awop wo aga nnəm nchang izər kaṭ,
mɓut awop wo nəng ká mi padi.
22 A yà pa o ná iyaɲm inana iga nshì pa ɗwot ká iyaɲm inana iga ìpirkur te,
mi yà ká nkəkaɲm kaṭ.
Mi yà ká nnak ishi ká iyaɲm nkang wo imwalmwal
kaḳul iyaɲm inana iga ntəm ikángkáng kaṭ.
23 Ga ká ngghám achu ɓu ka cho,
iyaɲm inə́mnə́m ɓu a chàng sang nggo te,
n ɗom nfife kaṭ.
24 Ka ador nva ta te, re akwali aga nnandər á nang wa ndəng awang,
kang inənaɲ wa awangsang va i fu kaṭ á.
25 O ɓa ká nləfər iyaɲm ipápà iga iyaɲm nkang, ká iyaɲm inana iga ìram wo ɓa á mi,
nva mmawó ka ashe anyin ìzun ìsəm pa inedíng ɗò, ólsaṛila?
26 Iyaɲm va o nəm te, o wur ìchər wo
va mí wór pa aSakut ûponzhi wo,
ká aKaiwan inan wo iga izhan,
iva o nəm ká awo wo á.
27 Kaḳul nva ta te, mi ga ká wo ka ashe mbin nro kà mpyal aDimaska.>>
UYawe, adɗin pa Inan iga nggatək, à là.

6

ONəm va re izər chit pa yàk ká aSiyona
1 Álak ká wo chit, mmawó va o təm pa shat ka aSiyona á.

* **5:17 5.17** Ngwatar ka ashe wo kà nnyám akwali áYawe wa nva ka ashe Nfa 12.12.

Ká mmawó va o rəng pa o təm chit ká ikángkáng ka aɓam aSamariya.
Mmawo onəm oga alakan va mmá nyi wo nyi kà mbin nchumchum,
ka atak áda oIsarila ga yà?
2 O ga aKalne na o dər,
o ga aHamat,
o watar o ga aGat ajo oFilisti,
o dər mbin oza rup kam ji aIsarila ji ɗò?
3 Mmawo kà nnyám pa ìlum ìɓángɓang va ta ì ya nggbəgbàng ka cho,
kang iyam va mmawó kà nnənəm te kà ndap ìtok iponzhi iga idumdùm va ta dat ká wo.
4 Mmawo va kà nra ka apal
alyer aga inyin nlàlap,
kang o dal izər ka apal ìtok ngbat wo,
o ri izhé itam iyákyàk ka ashe iyam nkang,
ká ina imwalmwal ka ashe nggatək ina.
5 O mar oga nnap-nshì va yà ká ìpir kat ká aɓwa,
kang o mar aghan oga iyam nzam wa nva uDawuda nəm.
6 O wá ndəng ìbangbang ǹsámsàm ká ìnang ìkpáng.
O ɓəl mmì nnənan.
Kang o yáng ká nvyap ovan aYusufu kat.
7 Kakul nva ta te, mmawó na oga nggəshi va o ga izwal.
Ndal izər wo ká nri izhé wo i ga nkùr.
8 UPonzhinan uYawe sóng anung ka ishi wò, uYawe, Inan iga nggatək là pa,
<<N jan ǹrup ishi áYakup, n yang akamsəlankamsəlang.
Mi ga nná mbin oza ká iyam va ka ashishe.>>
9 A yà pa onəm pa ogbapchi à re ka ashe nzhi pa nzəng te oza i kú.
10 Kà nvangva onal onəm va kú ɓa táng ashe nzhi pa na o fa ká akúm o shì, te uro i wór awór pa, <<Unəm uro uwa yà ka ashe nzhi va ta ɗak ɓo?>> Te mí man pa <<Pa kat.>> Te uza i là pa, <<Gbat, kang mmá wór adin áYawe.>>
11 Kakul uYawe à là,
nzhi nchumchum mí chwan pa rukutrukut,
nzhi mɓwakan mí shin.
12 Mí kwak ipəri kwak ka apal ipáng ɗò?
Mí shàng ipáng shàng ká ina ɗò?
Káp ká nnà te o nak nnandər sat akàl,
kang nnap nnəm nnənan sat ìɗángɗáng.
13 Mmawo va o lan ká igwan wo ka apal aLodeba o là pa,
<<Ká nkàm yi kang í ri aKarnayim kat ɗò?>>
14 <<Ónəm oga aIsarila, mmami kà ngga mɓa ká onəm ìkum wo,
va i ga nnyán ká wo i ɓàn ka aHamat
ka asal mpal i ga i chu abandam Ìwá Mman.>>
UYawe, Inan iga nggatək à là.

7

Oga iwon ka ashe alár pa shatɗing

1 Alár va ta uPonzhinan uYawe nyám á mi. N ya uza kà nfa ká mbankum ka ashe mbin, kà nvangva mmá kpam nrì aponzhi chit, kang oza ɓàn ntáp kàɗi .
2 Kà nvangva mbankum gbal ká nri iyam va táp kà mbin te, n là pa, <<Áponzhi Inan, uYawe, kusuk yar mpat ûYakup, uza i nəm sang kang i sat yà? Uza makmak kat.>>
3 UYawe re iyam va uza yar pa ô nəm.
UYawe là pa, <<I nəm kat.>>

ALár apər

4 UPonzhinan uYawe nyám alár á mi. N ya uPonzhinan uYawe kà mpèng apər. Apər va ta shì ìnang ìwá ga akpán ká nri apambin kpa.
5 Te n là pa, <<ÁPonzhinan, uYawe, wa man te wa re nnap va ta, uYakup i nəm sang kang i sat yà? Uza makmak kat.>>
6 Te uYawe re iyam va uza yar pa ô nəm, <<Iva ta i nəm kat na kpa>> uPonzhinan , uYawe à là.

ALár iyam iga mmàl iyam

7 Uza nyám alár á mi. N ya uPonzhinan sat ka izər akamsəlang va mmá me ká iyam
iga mmàl nsat nzwàng nzhi. Uza kpán iyam iga mmàl nzhi ka awo.
8 UYawe ɓəp mi pa, <<ÁAmot, iza u ya yà?>>
Te n là pa <<Iyam iga mmàl nsat nzwàng nzhi.>>
Te uPonzhinan là pa,
<<Mmami kà nnak iyam iga màl nsat nzwàng nzhi,
ka ishimshe onəm mi oIsarila.
Mi watar ka ashe oza.
9 Atak awop akum ìjili àIshaku ká aɓam i shin,
kang atak awop ayáryər oga aIsarila i ra agúng,
mi ru akum ìjili àYerobwam ká ndokchi.>>

UAmot ká uAmaziya
10 Te uAmaziya unəm uga mpyal awop ka aBetel re ǹre ûYerobwam uponzhi uga
aIsarila pa, <<UAmot uwa suk iyam ro ka ashe onəm oga aIsarila. Mbin kam nnap va ta
kat.
11 UAmot là pa,
<<Mí ga ngbal uYerobwam ka atak ìkum,
te mí wur oga aIsarila i re mbin oza i ga izwal. I mai kat oza i ga izwal.>>
12 Te uAmaziya là ûAmot pa, <<Re atak va ta ánəm uga ivak, le ga mbin oga aYahudi, là
ìchu Inan ɓu va ka ta kang ɓu ri ká.
13 Kang wa ɗak yi ka ta ka aBetel ká nlà ìchu Inan ɓu va ta kat. Atak a va ta atak awop
áponzhi, kang nnà atak awop achumchum.>>
14 Te uAmot ná aman ûAmaziya pa, <<Mmami unəm uga nlà ìchu Inan kat, kang
mmami uya ànəm uga nlà ìchu Inan kat kpa. Mmami unəm uga nkpak iyam nkang ká
nnak ishi ká oga ipipyan.
15 Te uYawe kap mi ká nkpak iyam nkang,>> uYawe là á mi pa, <<Ga là ìchu Inan ónəm
mi oIsarila.>>
16 Ǹyangmata te, gwong achwang kà nnap-nlà àYawe. U là pa,
<<Kang ń là ìchu Inan ka apal ishi oIsarila kat,
kang ń là nnap-nlà ka apal ishi nzhi àIshaku kat.>>
17 Kakul nva ta te, uYawe là pa,
<<UChar ɓu i nyáng uga nnəm mmai ka ashe ìtong.
Ovan ɓu onunggwan ká ovan ochar mí gbáng ká ndokchi.
Mí màl mbin ɓu ká asang aga mmàl atak mí kap,
mmaɓu ká ishi ɓu te ɓu kú ka ashe mbin nvyapvyap.
Mí wur oga aIsarila i re mbin oza i ga izwal
i mai kat oza i ga izwal.>>

8

Nkatəp awar ìpipyan
1 UPonzhinan uYawe nyám alár á mi. N ya awar ìpipyan ìyályál ka ashe nkatəp.
2 UYawe ɓəp pa, <<Iza u ya yà áAmot?>>
Te n man pa, <<Nkatəp yél ká awar ìpipyan ìyályál.>>
Te uYawe là á mi pa,
<<Onəm mi oIsarila yál chit,
mi watar ka ashe oza.>>
3 <<Oga nnap-nshì va mí shì kà nzhi iponzhi te, i wal ìpyang ikú ká nda va ta,>>
uPonzhinan uYawe à là.
Akúm ka atak pa kpaa,
mí swang ǹdúndùn.
4 O fe, mmawó va o tòng onəm oga nlang
kang o nak onəm oga nkun pa iyam ro ka ashe mbin kat.
5 O là pa,
<<Azəmwo nra ngga Nfa Apye apipye i watar
na í ya asal ǹyáp ká ìpirkur yi,
kang azəmwo Ìlum iga Njul i kùr
na í yáp ká iyam mma yi yà?
Í tək ikpáng iga mma iyam kang í ran asikel,
í ma iyam ónəm ká ka apal mbwai mmakmak.
6 Í yáp ká ikur va mmá lyang ká adùng.

Í yáp unəm uga nkun ká aazurfa.
Í yáp unəm uga nlàng ka anung mbwai akwàp.>>
7 UYawe, Inan ovan oga aIsarila sóng anung chit ka apal ǹrup ká ishi áYakup pa, <<Mi
yà ká nkang ká inga va oza nəm kat.
8 Kakul nva ta te mbin i tán,
kang nkpaktak onəm oga ashishe i təm ká ador kat ɗò?
Mbin i wong wa ndəng awang aNilu,
i wong kang i fər wa aNilu aga aMasar.>>
9 UPonzhinan uYawe là pa, kà ilum va ta te,
<<Mi nak alum ka apal ndəng i tar,
kang mbin i kpàr ká alum.
10 Mi gaɓan nchang izər wo i yà ntəm ador,
kang nkpaktak nnap-nshì wo i nyáng ìpyang iga ador.
Mi nak o mwak ìlukwan iga ǹyáng ikú,
kang o kàp ishi.
Mi nak o yáng wa ánəm va uyiyen pa uzəng kang à kú.
Ìlum va ta nkukur i ɗul byet.>>
11 <<Fye, nra nna kà mɓa.>> UPonzhinan uYawe là pa,
<<Mi ga re ǹre ká ayáng kà mbin.
Ayáng i ji oza aga iyam-nrì kat,
ndəng i gbal oza ngga ndəng ngwà kat kpa.
Ayáng ká ndəng ngbàl
kakul nɗom nfe nnap nla mi, uYawe.
12 Oza i pin kà ìwá ìva ta i ga ìva cho,
oza i ga mpal i ga asal awu alum.
Kakul oza i ram pa na o fe nnap-nlà àYawe,
kang oza i ya kat.
13 <<Ka ashe nra va ta ovan ochar ogəkgək oɓyenɓyen ká ovan nzam okankam i tàk ká
ndəng ngbàl.>>
14 Oza va i sóng anung ká mpat oga aSamariya,
oza i là pa, <<Nnandər, wa nva inan ɓu ì ya yà, áDan>>
kat te <<Á yà wa nji ɓu lap kat á ìchər oga aBəyersheba>>
oza i tàk, i yà ká
ngwong lap kat mbyet mbyet.

9

NTàn nro yà nva unəm i
nəm ká akwali Inan kat
1 N ya uPonzhinan sat ka atak nshì iyam awop. Uza là pa,
<<Làp nggwan nzhi awop pa gənggəng na mbang nzhi á yənggət.
Chwan oza á tàk ka apal ishi nkpaktak onəm.
Aɓo onəm te, mi gbáng ká ndokchi.
UNəm pa uzəng i pətər kat,
uro ya i lár kat.
2 A yà pa oza atáng aShəwol te,
awo mi i fa ká oza ka ta.
A yà pa oza a kyen ka ashe apaɓur te,
mi fəng ká oza ka ta.
3 A yà pa oza a bwam kà ìtángtáng aɓam aKarmel te,
mi ram oza mi fəng ká ka ta.
A yà pa oza a bwam ka avəng ìwá te,
mi nak awù aga ashe ndəng i kyen oza.
4 A yà pa okpa ìkum oza a wur izwal ká oza te,
mi nak mí gbáng oza ká ndokchi.
Mi pá ìwu ózą,
kakul inga, inənan kat.>>
5 UPonzhinan uYawe uga nggatək
dok apambin te apambin sərak,
nkpaktak onəm oga ashishe təm ká ador.
Nkpaktak mbin i wong kang i fər,

wa ìgum ndəng awang aNilu aga aMasar.
6 Uza̱ va me nzhi iponzhi wò ka̱ ashe apaɓur,
kang uza̱ bang akukum ka̱ apambin.
Uza̱ wór ndəng ìwá
tar ka̱ apambin.
Adïdïn pa̱ uYawe.
7 UYawe ɓəp pa̱, <<Ónəm oIsa̱rila, o rəng pa̱ o ji
onəm oKush ji ka̱ atak mi ɗò?
Mmami na n fa ká̱ oga aIsa̱rila kà̱ mbin aMasar,
ká̱ oFilisti ka̱ aKafto.
Kang onəm oga aAram te, ka̱ aKir ka̱t ɗò?>>
8 <<Dər, uPonzhinan uYawe
kà̱ ndər iponzhi iɓáṉgɓa̱ng oga aIsa̱rila va̱ ta̱,
mi zhì na i le
ka̱ apambin.
Káp ká̱ nnà te, mi nzhì nkpaktak
nzhi àYakup ka̱t,>> uYawe à là.
9 <<Mi nak mí yənggət oga aIsa̱rila
ka̱ ashe nkpaktak oga mbin,
wa nva mí yeka̱n ikur ká̱ ìkpáng ìga atum,
apir pa̱ zəng i yà ká̱ nlar ka̱t>>
10 Onəm oga nnap mɓáṉgɓa̱ng pa̱ kpaktak te mí zhì oza̱ ká̱ ndokchi.
Onəm va kà̱ nlà pa̱, <<Iya̱m ro i yà ká̱ ǹya yi ka̱t.>>

Ngwong ká̱ oga aIsa̱rila
11 <<Kà̱ ìlum va̱ ta te,
mi me nzhi aDawuda kà̱ɗi .
Mi ɗa̱mshi oga mɓol akamsəlang,
mi wong ká̱ oga agúng va̱ shin
kang mi me oza̱ wa nva ka̱ yà,
12 ka̱kul na oza̱ à ka̱m aɓo oga aEdom va̱ re,
ka̱ nkpaktak oga mbin va̱ ka̱ yà mí wór oza̱ pa̱ ojem á.>>
UYawe va i ga nnənəm à là.
13 <<Fye, nra na kà̱ mɓa.>> UYawe là pa̱,
<<Iya̱m i yál nna mmá gba̱l nshàng ìram chit ka̱t,
kang nkáng ndəng ìba̱ngba̱ng ǹsámsàm nna i ga mpyal mɓəɓal.
Aɓam i na ndeng ìba̱ngba̱ng ichángchàng
va i ɓəl ka̱ apal oga aɗuktum.
14 Mi le ká̱ onəm mi oIsa̱rila ka̱ atak izwal,
oza̱ i me oga ìtong oza̱ va̱ ra agúng i təm kà̱.
Oza̱ i ɓál ìba̱ngba̱ng oza̱ i wá ndədəng,
oza̱ i wap ìram ìkáká, i ri iyəya̱m.
15 Mi ɓál oza̱ ka̱ ashe mbin oza̱,
mí yà ká̱ ntur oza̱ lap kà̱ mbin va̱ nná ózа̱ ka̱t.>>
UYawe, Inan wo à là.

NLir
AHaggai
Unəm uga nlà ìchu Inan

ALár aHaggai

1 Ka̱ ashe ìzun ìga ìparəm ìga iponzhi aDariyut ka̱ apal nra ngga nzəng ka̱ apye aga akpa̱ɗing te, uYawe là nnàp ûHaggai unəm uga nlà ìchu Inan pa̱, uza̱ á là ûZerubabel uya aSheyatiyel ugomna oga aYahudi ká̱ uJoshuwa unəm uga mpyal awop uchumchum uya aYehozadak.

2 Iya̱m va ta̱ uYawe uga nggatək là, <<Onəm va̱ ta̱ kà̱ nlà pa̱ nra ngga mme nzhi áYawe kà̱ɗi nna chu chit ka̱t.>>

3 Te uYawe là nnàp ûHaggai unəm uga nlà ìchu Inan kà̱ɗi pa̱,

4 <<Sang kang mmawó kà̱ nra ka̱ ashe oga nzhi nnənaṇ va mmá kyep ká̱ akún kang nzhi mi nna shin ra agúng yà?>>

5 Ka̱kul nva̱ ta te, iya̱m va ta̱ uYawe uga nggatək là pa̱, <<O nak ishi ká̱ nnap nnəm wo.>>

6 Ó suk iya̱m pa̱ makmak ká̱ nnà te, ó ɓən iya̱m imakmak ka̱t. Ó ri iya̱m-nrì ká̱ nnà te, afu i yə́l wo ka̱t. Ó wa ndəng ìba̱ngba̱ng ǹsámsàm wa ká̱ nnà kpa te, i le ndəng ngbà̱l a wo ka̱t. Ó mwak ìlukwan mwak ká̱ nnà te, i sur atak a wo ka̱t. Mbwai inok wo i lar lá o nak ka̱ ashe nzhi mbwai va tutúng á.

7 UYawe uga nggatək là pa̱, <<O dər iya̱m va̱ kà̱ ǹya wo.>>

8 Ǹyangmata̱ te, ó kyen o ga aɓam na o vàng ká̱ oga akún o me nzhi mi ká̱ kà̱ɗi , ka̱kul na mmá ná ichumchum á mi na n fe nchəchàng. UYawe à là.

9 O nak ìgwak pa̱ ó ɓən iya̱m pa̱ makmak, ká̱ nnà te, o ɓən makmak ka̱t kang o ɓa ká̱ kà̱ nzhi te m ɓur ga ka̱ ayir. Iza̱ nak kang à yà pa yà? UYawe uga nggatək à ɓəp. Ka̱kul nzhi mi nna shin ra agúng, nnà kang nza̱ uzəngtəng wo nggo te kà̱ nɗak ká̱ mme oga nzhi wò nnənaṇ.

10 Ka̱kul nva̱ ta te, ìmimyang vàng ka̱ apaɓur ka̱t kang apambin ná iya̱m-nrì ka̱t kpa.

11 M ɓa ká̱ awom kà̱ mbin ká̱ oga apal aɓam ká̱ apal ìpirkur, ká̱ ndəng ìba̱ngba̱ng ncángchàng ká̱ mmì, ká̱ nkpaktak iya̱m va mbin i ná. M ɓa ká̱ ka̱ apal onəm ká̱ iya̱m nkang, kang ka̱ apal nkpaktak iya̱m va mmawó kà̱ mɓək anung pa̱ makmak pa̱ o ya á.

12 Te uZerubabel uya aSheyatiyel ká̱ uJoshuwa unəm uga mpyal awop uchumchum uya aYehozadak, ká̱ nkpaktak aɓo onəm, oza̱ kpak nnàp nlà àYawe, Inan oza̱, ká̱ nnàp nlà aHaggai unəm uga nlà ìchu Inan, wa nva uYawe Inan oza̱ á re na. Te onəm nəm ayər áYawe.

13 Te uHaggai unəm uga ǹre àYawe là ǹre àYawe ónəm pa̱, uYawe là pa̱, <<Nna n yà nzəng ká̱ wo.>>

14 Te uYawe nak aruhu aZerubabel ugomna uga aYahudi uya aSheyatiyel, ká̱ aruhu aYoshuwa unəm uga mpyal awop uchumchum uya aYehozadak ká̱ aruhu nkpaktak aɓo onəm, oza̱ ɓàn inok ka̱ apal nzhi àYawe uga nggatək, Inan oza̱.

15 Oza̱ ɓàn inok va̱ ta ka̱ apal nra ngga ìsəm pa̱ ìparəm ama̱n pa̱ neɗing, ka̱ ashe apye aga akpa̱ɗing kà̱ ìzun ìga ìparəm va uDariyut ka̱ yà uponzhi á.

2

IChumchum iga mɓa

1 Kà̱ nra ngga ìsəm pa̱ ìparəm ama̱n pa̱ azəng ka̱ ashe apye aga afangshat te, uYawe là nnàp ûHaggai unəm uga nlà ìchu Inan pa̱,

2 <<Là ûZerubabel ugomna oga aYahudi uya aSheyatiyel ká̱ uJoshuwa unəm uga mpyal awop uchumchum uya aYehozadak ká̱ aɓo onəm. Ɓəp oza̱ pa̱,

3 <Ka̱ ashe wo va̱ re te uda ya nzhi va̱ ta̱ ya ká̱ ìzhàn wò imatmat yà? O ya sang ǹyangmata̱ yà? Ka̱ atak wo te o dər na wa iya̱m iro ka̱t, ka̱t ɗò?

4 Ǹyangmata̱ te, ìgwak á kam a ɓu áZerubabel, nəm nkam ìgwak áYoshuwa unəm uga mpyal awop uchumchum uya aYehozadak. Ìgwak á kam nkpaktak wo ónəm oga ashe mbin va̱ ta̱. O nəm inok ka̱kul nna n yà nzəng ká̱ wo,> UYawe uga nggatək à là.

5 <Ka̱ n yar nsar nnàp nlà a wo chit pa̱, nda va̱ o fa ka̱ ashe mbin aMasar te aruhu mi i ga nzəng ká̱ wo. Kang ayər a nəm wo ka̱t.>

6 Iya̱m va ta̱ uYawe uga nggatək là pa̱, <I gba̱ng ka̱t te, mi ga ngyənggət apaɓur ká̱ apambin, ká̱ iwá ká̱ mbin ngwomwom kpa.

7 Mi yənggət nkpaktak oga mbin, te nkpaktak oza i ɓa ká ndur oza, kang mi yə́l ashe
nzhi ta ká ichumchum.> UYawe uga nggatək à là.
8 <AAzurfa aji mi, azənariya aji mi.> UYawe uga nggatək à là.
9 UYawe uga nggatək là pa, <Ìzhàn nzhi ta i ga nji mmatmat, ka ashe nzhi va ta na mi
ga nnak ntəm ikángkáng i yà.> >>

ÀYar nsar nnap-nlà ngga
nnak nnap nnənaɲ
10 Ka apal nra ngga ìsəm pa ìparəm amaɲ pa nedíng ka ashe apye aga afangzəngtəng,
ka ashe ìzun ìga ìparəm ìga iponzhi aDariyut te, uYawe là ûHaggai, unəm uga nlà ìchu
Inan pa,
11 Iyaɲm va ta uYawe uga nggatək là, <<Bəp onəm oga mpyal awop pa iza nnap
mpakpak là ka apal nnap va ta yà?
12 A yà pa unəm ká ìzhe ìyə́ryər ìva yà ká adak kat kang à lur ka ashe ìlukwan wò, te
uza re ìlukwan va ta dok nzənkəng kat te iyaɲm-nrì ipə́kpə́k, kat te ndəng ìbangbang
ǹsámsàm , kat te mmì, kat te nza apir iyaɲm-nrì nggo te, i nak oga iyaɲm va ta i yà iyə́ryər
ɗò?>> Te onəm oga mpyal awop ná amaɲ pa, <<Pa kat.>>
13 Te uHaggai ɓəp kàɗi pa, <<A yà pa unəm uro á vyap chit kakul pa uza dok unəm
ukúkú, kang uza dok oga iyaɲm va mmá là ta te, oga iyaɲm va ta i yà ká adak ɗò?>> Te
onəm oga mpyal awop ná amaɲ pa, <<A i yà ká adak.>>
14 Te uHaggai là pa, <<Wa nnà ta ká onəm va ta, ká mbin va ta ka mpyal mi.>> UYawe
à là. Nkpaktak iyaɲm va oza i nəm, ká iyaɲm va oza i ná ka apal atak nshì iyaɲm awop te i
vyapvyap.
15 <<Kakul nva ta te, re o rəng iyaɲm va ka ya wo ya nna o ɓàn mbang akum nzhi
àYawe chit kat á.
16 Ka ashe nra va ta te, unəm uro i ga atak mpək ikùr wò va uza ɓut mak byet, uza i
rəng pa, o ga ǹya ìkpáng ìga mmá iyaɲm ìsəm pa ìparəm te, uza i ga i ya ìkpáng pa
ìgbapchi yà byet. Unəm uro i ga atak nkáng ndəng ìbangbang ǹsámsàm wò va uza i rəng
pa o ga ǹya ìkpáng ìsəm pa ìtukun te, i ga i ya ìkpáng ìsəm pa ìparəm yà byet.
17 N làp wo ká arwa, ká atak sur ká aɗəɗal. Á vyap nkpaktak oga iyaɲm va o ɓək anung
o suk, káp ká nnà te o le o ɓa atak mi kat. UYawe à là.
18 O dər iyaɲm va i ga ǹya wo ɓàn nda ta, á ɓàn kà nra ngga ìsəm pa ìparəm amaɲ pa
nedíng ka ashe apye aga afangzəngtəng nna mmá bang akum nzhi àYawe ka á.
19 Káp ká nva pa apir iyaɲm yà ka ashe amé lap kat, kang ìbangbang ká ikún ìpipyan, ká
ikún ìkúmkúm, ká awar oga ikún iro, ká ikún mpyet o mmá ɓàn awar chit kat, ká nnà te,
iyaɲm va ɓàn kà nra va ta ga mpyal te, mi ga nnak nnap nnənaɲ a wo.>>

NSar nnap-nlà ûZerubabel
20 UYawe là nnàp ûHaggai mpəpar kà nra ngga ìsəm pa ìparəm amaɲ pa nedíng ka
ashe apye va ta pa,
21 <<Là ûZerubabel ugomna oYahudi pa, <Mi ga ngyənggət apaɓur ká apambin.
22 Mi gaɓaɲ ìtok iponzhi , kang mi dəshin ìkam iponzhi mbin va ta. Mi chwan oga
akeke ìkum oza ká onəm oga mɓak ipəripəri. Ipərì ikwakwak te i tàk kà mbin kang
onəm oga nkukwak i gbang owan oza ká ndokchi oza.> 23 UYawe uga nggatək là pa, <Kà
ìlum va ta te, mi yar ɓu áZerubabel uzwal mi uya aSheyatiyel, mi nak ɓu, ɓu yà wa
nkalɓang mi kakul n yak ɓu chit.> >>

Nlir aZakariya

Awór pa mmá le atak Inan

1 Ka ashe apye aga anaanne ka ìzun iga iparəm va uDariyut ka ya uponzhi uga mbin
àPashiya te, uYawe là nnàp uZakariya unəm uga nlà ìchu Inan, uya aBerekiya uka aIddo.
2 <<UYawe Ká yà ka nlak ìgwak ka apal okəka ɓu byet.
3 Kakul nva ta te, là oza pa, uYawe uga nggatək là pa, <O le o ɓa atak mi,> <te mi le
atak wo kpa.>
4 Kang o yà wa okəka wo omatmat va yang ka nggwong achwang ka onəm oga nlà
ìchu Inan ova là oza pa, iyam va ta uYawe uga nggatək là pa, <O man te o gaɓan o re
nnap nnəm mɓángɓang ka asal iyam inga, nna kang o gwong achwang kà mi kat.>
5 Okəka wo ká onəm oga nlà ìchu Inan ka che ǹyangmata yà? Oza təm ká irirì ghar
mbyet ɗò?
6 ká nnà te nkpaktak nnap nla mi ka nɗyang mi nva n nak ózwal mi onəm oga nlà ìchu
Inan te, á ɓa fa ka apal ishi okəka wo dakdak wa nva n là pa i ga ǹya oza kat ɗò? Nna
chit te, oza re iyam iɓángɓang oza ɗak. Oza i là pa, <I kam amwa iyam va chit i ram ka
atak aYawe uga nggatək, iyam va uza là pa o ga nnənəm á.> >>

Alár ipəri va uZakariya ya à

7 Kà nra ìsəm pa iparəm aman pa neɗing ka ashe apye ga gbapchi aman pa zəng, ka
ashe ìzun iponzhi aDariyut iga iparəm te, uYawe là nnàp uZakariya unəm uga nlà ìchu
Inan, uya aBerekiya uka aIddo.
8 Ka ìzwam ka ashe alár te, n ya unəm ka apal ipəri irəzang sat ka ishimshe oga ikún
aMatel va ka ashe abandam. Kang ka nsəsəm te, ipəri irəzang ka iva ɓán pa gàr, ka
íləfər ka onəm oga nkukwák ka apal oza.
v
9 Te n ɓəp umaleka va ka ǹla nnap ká mi pa, <<ANəm ga nzhi mi, oga iza ta yà?>> Te
uza na aman á mi pa, <<Mi ga nnyám ipipir a ɓu.>>
10 Te unəm va sat ka ishimshe oga ikún va, na aman pa, <<Onəm oga ipəri ta te, oma
uYawe re pa á ga á sóng apambin á.>>
11 Te onəm oga ipəri va tong ka ishimshe íkun là umaleka aYawe pa, <<Í ga í song
apambin chit, kang nkpaktak apambin ka njul ka ashe ikángkáng>>.
12 Te umaleka aYawe là pa, <<ÁYawe uga nggatək, ìzun chit ìsəm pa ìfangshat
ǹyangmata mmaɓu ka nlak ìgwak ka apal aUrushelima ka oga oga ítong aYahudi. Te a
ɓur nra pa npəching kang ɓu nyám nrwa ìgwak ɓu oza yà?>>
13 Te uYawe na aman aga sak, ka nrwa ìgwak úmaleka va ka nlà nnàp ka na.
14 Te umaleka va ta là á mi pa, <<Là nnap va ta ka ichu pa gbángbáng na nkpaktak
onəm á fe. <UYawe uga nggatək là pa, mman mi ka apal aUrushelima ka aɓam aSiyona
mak byet.
15 Igwak làk mi byet ka mbín va təm pa shat. Kakul ka ashe nra va na ka ǹya ka nlak
ìgwak pa ɗap ka apal ishi onəm mi te, oza nyám idumdùm onəm mi ga watar ǹzam.>
16 Kakul nva ta te uYawe là pa, <<N le chit pa n nyám nrwa ìgwak ka apal ishi
aUrushelima . Mí ga mme nzhi mi kàɗi , asang ga mme nzhi i watar ka apal
aUrushelima .>>
17 Umaleka là á mi pa, n là kàɗí pa, iyam va ta uYawe uga nggatək là, <<Oga oga ítong
iga aIsarila i ga ǹyél kàɗì , i dur i watar ǹzam. UYawe i ga nnyam nrwa ìgwak aSiyona
kang i yak aUrushelima i sat ajuwo.>>

Agbəshi pa neɗing ka onəm oga là pa oneɗing

18 N dər apal te, n ya oga agbəshi pa neɗing.
19 Te n ɓəp uMaleka va ka nlà nnàp ká mi pa, <<Oga iza ta yà?>> Te á na aman á mi
pa, <<Oga agbəshi va ta oma lyangshin aYahudi ka aIsarila ka aUrushelima .>>
20 Te uYawe nyám onəm oga ala á mi pa oneɗing.
21 Te n ɓəp pa, <<Iza ova ta i ɓa nnənəm yà?>> Te uza na aman pa, <<Oga agbəshi va
ta lyangshin aYahudi pa kang á ghap ishi kat. Onəm oga lá va ta ɓa pa na o gbək oga
agbəshi à tàk, na o chwan oza.

2

Alár Asang aga mmàl Atak

1 N dər apal kàɗi te, n ya unəm sat ka̱ asang aga mmàl atak ka̱ awo wò.
2 Te n ɓəp pa̱, <<Ɓu ga che yà?>> Te á ma̱n á mi pa̱, <<Mmami ka̱ ngga mmàl na n dər mbal aUrushelima ka̱ ngwuwang.>>
3 Á gba̱ng nva̱ng ka̱t te, uma̱leka va̱ ka̱ yà ka̱ nlà nnàp ká mi te, á re atak mi pa̱ na o gwang uma̱leka uro va ka̱ mɓa atətak à.
4 Kang uma̱leka va̱ ta là á na pa̱, <<Chəchir ga ɓu là uyenza̱m va̱ cho ka̱ asang pa̱, <Nggatək onəm ka̱ iya̱m nkang va̱ i ga ǹya ka̱ aUrushelima te mɓwaka̱n ka̱t. Ka̱kul nva̱ ta te, mí chu nggəgang ka̱ aka̱msəlang ka̱t.
5 UYawe là pa̱, Mi yà aka̱msəlang apər va i gang na pa̱ kpaktak,> kang mi təm ka̱ ichumchum mi ka̱ ashishe.>>

Ma wór Onəm ga ngga Izwal pa̱ uza̱ à le Nzhi
6 UYawe là pa̱, <<O wong o ching o ɓa, o re mbin ngga mpal ka̱kul n lyangshin wo chit ka̱ ashe mbín pa̱ ɗongɗong.>>
7 Re o ching o ɓa aUrushelima , mmawó va̱ o təm izwal ka̱ ashe mbin aBabel a.
8 UYawe uga nggatək là pa̱, <<Ka̱kul ichumchum mi te, uza̱ re mi ka̱ ǹre ka̱ atak mbín va̱ vyat wo. Uza̱ là pa̱, unəm va pa̱ kpaktak dok wo te, ya uza̱ dok ipir iwu wò.
9 Mi ga nnak awo mi ka̱ apal oza̱, ozwal oza̱ i vyat oza̱ i na idumdùm oza̱.>> Nna chit te, o nyi pa̱ uYawe uga nggatək à re mi.
10 UYawe là pa̱, <<Ónəm oga aUrushelima , re o shì nnap-nshì ka̱ nchang ìgwak ka̱kul mi ga mɓa ntəm nzəng ká wo.>>
11 Ka̱ ilum va̱ ta te, onəm oga apambin pa̱ makmak i gwang ishi oza̱ ka̱ uYawe, oza̱ i yà onənəm, te uza̱ i təm ka̱ ashe oza̱, kang o nyi pa̱ uYawe uga nggatək à re mi ka̱ atak wo.
12 UYawe i wur iya̱nkúp ka̱ mbin oYahudi va ka̱ ashe mbin nnənə̱n i ya njiwo, kang i yak aUrushelima kàɗi i sat oga ítong wo ìgorgor.
13 Re nkpaktak onəm á má̱ng pa̱ kwák ka̱ mpyal aYawe, ka̱kul uza̱ wong chit ka̱ atak ntəm wò nnənə̱n.

3

Alár ka̱ apal aNəm ga nshì Iya̱m Awop uChumchum
1 Te uYawe nyám uJoshuwa, unəm ga mpyal awop uchumchum á mi, ka̱ nsat ka̱ mpyal amaleka̱ aYawe. Ushetan nnyi te, ka̱ nsat ka̱ awo ari amaleka̱ ka̱ nlà inga va uJoshuwa nəm á.
2 Te uYawe là uShetan pa̱, <<Mmami uYawe, n yang ka̱ inga aYoshuwa va̱ ma ɓu ka̱ nlə̀la á. Mmami va̱ n yak aUrushelima te, mmami ka̱ nra̱n ká ɓu aShetan. Unəm va̱ ta̱ wa akun va mmá tutur ka̱ ashe apər asálsál ka̱t dò?
3 Ilukwan aYoshuwa ka̱ yà idakdak kang uza̱ ka̱ yà ka̱ nsat ka̱ mpyal ama̱leka.
4 Te uma̱leka là ovəngva̱ tong ka̱ mpipyal pa̱, <<O zəp oga ìlukwan idakdak va̱ ta.>> Te uza̱ ga̱ɓa̱n là ûJoshuwa pa̱, <<Dər, n yar nnap mɓá̱ngɓa̱ng ɓu a ɓu chit, mi ga nna ílukwan ipipye, inənə̱n a ɓu.>>
5 Te n là pa̱, <<Oza̱ á chip iya̱m inənə̱n á na ka̱ ishi.>> Te mmá chip iya̱m inənə̱n á na ka̱ ishi kang mmá sham ishàm á na, yà uma̱leka aYawe wa yà sat ka̱ ta̱.
6 Te uma̱leka aYawe là nnap-nlà nɗəkɗək ngga nkàm irəng ûJoshuwa pa̱,
7 <<Iya̱m va ta̱ uYawe uga nggatək là, <A yà pa̱ u yar asa̱l mi kang u kpak oga iya̱m va̱ n ɗom te, mi ga nna nkpán nzhi mi a ɓu. Kàɗi te, ɓu kpán nzhi akwali mi kang ɓu yà unəm uga ntar ka̱ nfa ka̱ ishimshe ova̱ tong ta̱.>
8 << <O gwong achwang ǹyangmata̱ áYoshuwa unəm uga mpyal awop uchumchum ka̱ nkpaktak wo onəm oga mpyal awop. O tong wa iya̱m inənə̱n va i ga mɓa. I gba̱ng nva̱ng ka̱t te, mi ga mɓa ka̱ uzwal mi, uwa Igong á.
9 O dər ipáng va̱ n pak ka̱ mpyal aJoshuwa pa̱ izəng kang ká asa̱l awu pa̱ fangshat. Mi ga nlir iya̱m ka̱ apəpal> kang mi yar nnap mɓá̱ngɓa̱ng onəm oga mbín va̱ ta̱ ka̱ ashe nra pa̱ nzəng.
10 UYawe uga nggatək là pa̱, << <Ka̱ nra va̱ ta te, ka̱kul ntəm ikángkáng te, nza̱ uzəngtəng wo nggo te, i chál unəm uga ngba̱k nzhi wò pa̱ á ɓa á təm nzəng ka̱ wò ka̱ akum ikún ìba̱ngba̱ng ka̱ ipipyan wò.> >>

4

Alár ka̱ apal iya̱m i ga ncèr Apitila
1 Te uma̱leka va̱ ka̱ là nnap ká mi le ɓa yenda̱l mi wa nva mmá yenda̱l unəm ka̱ ìwu ndá.

2 Uza ɓəp mi pa, <<Iza u ya yà?>> Te n maɲ pa, <<N ya iyaɱ iga ncèr apitila aga
azənariya ka asù aga nnak mmì ka apəpal ka oga aPitila pa fangshat gang ka anung asu
va ta. Nza aPitila nggo te, ka ídari iga mɓol pa ifangshat va mmì ka ngbat ngga mmáḷ
apər i táng ka ashishe.
3 Kang íkun mpyet tong pa iparəm ka ngbaḳ iyaɱ iga ncèr apitila va ta. Iro ka awo ari,
kang iro ka awo apaɱ.>>
4 Te n ɓəp na pa, <<Oga iza ta yà ánəm ga nzhi?>>
5 Umaḷeka va ta na amaɲ á mi pa, <<U nyi iyaɱ taḳ kaṭ ɗò?>> Te n maɲ pa, <<N nyi kaṭ
ánəm ga nzhi.>>
6 Te uza là á mi pa, iyaɱ va ta uYawe là uZerubabel pa, <<Ka ikàm kaṭ, kang ka nggaṛ
kaṭ, ka atak aRuhu mi na chwat.
7 <<Áɓam achumchum, mmaɓu iza ka mpyal aZerubabel yà? Ɓu ga nshìn ɓu məlkən
wa mbin. Te uza i nak ipáng iga nkaṛ anung nzəng ka nnə́m acú onəm pa, <Inan á nak
nnap nnənaɲ kà, Inan á nak nnap nnənaɲ kà.>
8 Te uYawe là nnap á mi pa,
9 <<UZerubabel uwa pak akaɱ nzhi va ta kang uza uwa i ga ngbaḷ ka mmime.>> Te o
nyi ɗak pa uYawe uga nggatək uwa re mi kà wo.
10 Onəm va byet nra iyaɱ ga mɓan pa ɗap áta te, oza i ga ǹyà ka nchang ìgwak ka
nvaɲgva oza i ya asang aga mmàl atak ka awo aZerubabel á. <<Oga apitila aga
afangshat va ta te, á sat wa oga iwú aYawe va i dər nkpaktak apambin.>>
11 Te n ɓəp pa, <<Iza ipir oga íkun mpyet iga iparəm va ta, ìro ka awo ari kang ìro ka
awo apəraɱ ka ngbaḳ iyaɱ iga ncèr apitila yà?
12 Kàɗi te, iza ipir oga íɠong mpyet iga iparəm va ka ngbaḳ ídari azənariya aga aparəm
va mmì i vàng ka yà?>>
13 Te uza ɓəp mi pa, <<U nyi iyaɱ ata kaṭ ɗò?>> Te n maɲ pa, <<N nyi kaṭ ánəm ga
nzhi.>>
14 Te uza là á mi pa, <<Íɠong iga iparəm ata oma kaɗor onəm gargar pa oparəm va
mmá yak pa á nəm inok uNəm uga Nzhi uga nkpaktak apambin.>>

5

Alár Iyaɱ Nlir ka Izər Awa achindərchindər

1 N wong ka iwu ka apal kàɗi te, n ya nnap-nlà va mmá lir ka apal awá kang mmá
chəndər, ka ǹyel ka apaɓur.
2 Te umaḷeka va ta ɓəp mi pa, <<Iza u ya yà?>> Te n là pa, <<N ya nlir ngga apal awa
nchəndərchəndər, ngwuwang ashar ìsəm pa ishatɗîng kang mbəbal ashar pa gbaɲpchi
amaɲ pa tukun ka ǹyel ka apal.>>
3 Te uza là á mi pa <<Iyaɱ nlir nchəndərchəndər ngga awá va ta ka nlà ka ngbaḳ nro
pa, nkpaktak unəm va i nəm ayi te, mí ɓak na i fa, nro là pa, unəm va i sóng anung ka
akwam te mí ɓak na i fa kpa.>>
4 UYawe uga nggatək là pa, <<Mi ga ǹre ǹre ka nvyap ata ka ashe nzhi à nza unəm
nggo, uga ayi ka uga nsóng anung ka akwam ka ashe aɗîn mi. Iyaɱ va ta i fa kaṭ, i təm
ka ashe nzhi va ta i chwan oga akun ka oga ipáng va mmá me nzhi ata ka kang.>>

Alár Achar ka ashe Anàp

5 Te umaḷeka va ka yà ka nlà nnàp ká mi te, á fa là á mi pa, <<Wong ka iwu dər iyaɱ
va kà ngga nfa.>>
6 N ɓəp pa, <<Iza ta yà?>> Te uza na amaɲ pa, <<Nkatəp ngga mmá iyaɱ à fa, kang
ashishe yə́l ka oga nnap mɓáɲgbaɲg apambin.>>
7 Ma bol anung aɗəkɗək aga nkatəp va ta te, n ya uchar təm ka ashishe.
8 Umaḷeka là pa, <<Uchar va ta sat kaɗor iyaɱ iɓáɲgbaɲg.>> Te uza daɲ na tar ka ashe
nkatəp va ta kang à gún ka anununɠ aɗəkɗək va.
9 N wong ka iwu te, n ya ochar pa oparəm fa ka ashe ìlulu, i yel i ɓa. Ayir ka mpyep
alyang oza. Oza ka alyang wa alyang oga igúlyat. Te oza ɓa yar nkatəp va ta, oza wong
ka ɓa ga apaɓur.
10 Te n ɓəp umaḷeka va ka nlà nnàp ká mi pa, <<Oza yar nkatəp va ta i ga ka kà che
yà?>>
11 Uza là á mi pa, <<Oza ka ngga ka kà mbin aBabel, atak va oza i ga mme nzhi á na
ka, kang ka nvaɲgva oza i gbaḷ ka mme nzhi va ta te, oza i nak na ka atak nchəcher.

6

Alár oga Akeke va Ipəri i dap

1 N wong ka iwu kàɗi te, n ya oga akeke ipəri pa neɗing ka mɓa ka ishimshe oga aɓam
acham ɓan pa parəm.
2 Akeke aga nggəshi te, ipəri írəzang i dap, apəpar te, ipəri íləbər,
3 aga shatɗing te, ipəri íləfər, aga aneɗing te, ipəri va rap írukwang i dap.
4 Te n ɓəp umaleka va ka yà ka nlà nnàp ká mi pa, <<Iza ta ya, ánəm ga nzhi mi?>>
5 Te umaleka na aman á mi pa, <<Oma ta oga ayir ga neɗing aga apaɓur va fa ka atak
nnyám ishi oza unəm va ka ichumchum nkpaktak apambin.
6 Akeke va ka oga ipəri íləɓər te, kà ngga asal mpal. Akeke va ka oga ipəri íləfer te, kà
ngga asal awu ntar alum. Akeke va ka oga ipəri írukwang nnyi te, kà ngga asal
nkwandal.>>
7 Izər wú oga ipəri ikamkam va ta ka nfa pa o ra nggang ka apambin. Te umaleka là
oza pa, <<O ga o ra nggang ka apambin.>> Te oza ra nggang ka apambin ɗak.
8 Te uza wór mi pa gbángbang á là pa, <<Dər ovəngva ga asal mpal te, oza nak aRuhu
mi chit ka ashe nra ìgwak ka mbin ngga asal mpal.>>

Atagya iponzhi kakul aYoshuwa

9 Te uYawe là á mi pa,
10 <<Ga nzhi aYosiya uya aZafaniya, na u kam azənariya ka aazurfa ka atak áHeldiya,
ka uTopiya, ka uYedaya, oma le ka atak izwal ka aBabel á. Ka nda nzəngtəng va ta te,
11 wa yar azənariya ka aazurfa va ta wa nəm atagya iponzhi ka na u pá ûJoshuwa
unəm ga mpyal awop uchumchum, uya aYehozadak ká.
12 Te ɓu là á na pa, uYawe uga nggatək là pa, <Unəm va adidin pa Igong te, uza i ghak
ka atak va uza ka, uza i me nzhi ngga ngwop uYawe.
13 Uza i ga mme nzhi ngga ngwop uYawe, kang mi na atak ntəm nchumchum á na, i
nəm iponzhi ka apal itok wò. Unəm uga mpyal awop uro uwa i ya i sat ka mbəp itok
iponzhiponzhi kang nɗak atak nro i ya ka ishimshe oza kat.>
14 Atagya iponzhi va ta mí nak ka ashe nzhi ngga ngwop uYawe, kakul na á sat iyam
irəngrəng ûHeldiya, ka uTopiya, ka uYedaya, ka uYosiya, uya aZafaniya.
15 Onəm i fa pa gbàngbang i ɓa i me nzhi ngga ngwop uYawe, nna chit te ɓu nyi pa
uYawe uga nggatək à re mi ka atak ɓu. Iyam va ta iga ìnyól a yà pa o gwong achwang ka
ichu aYawe, Inan wo á.>>

7

Nvan Nnandar ka Nnyám Nrwa Igwak

1 UYawe là nnàp uZakariya, ka ashe ìzun iga ineɗing iga iponzhi aDariyut ka apal nra
ngga nneɗing ka apye aga afangzəngtəng pa,
2 onəm oga aBetel re uShareza chit ka uRegem-Melek nzəng ka onəm pa oza á ga á
chál nrwa ìgwak aYawe.
3 Oza á ɓəp onəm oga mpyal awop ka nzhi aYawe uga nggatək, ka onəm oga nlà ìchu
Inan pa, <<I ga mpyal ka nnyám nlak ìgwak ka atak ndáng ishi yi ka ndəng ngwa ka
iyam-nrì, kakul nrəng ka nshin nzhi aYawe ka apye aga atukun wa nva ka i nəm ka ízun
va watar matmat ɗò?>>
4 Te uYawe uga nggatək là nnap ká mi pa,
5 <<Là nkpaktak onəm oga mbín ka onəm oga mpyal awop pa, <Nva o dáng ishi wo ka
nrì ka ngwa, kang o nyám nlak ìgwak ka apye aga tukun ka aga afangshat ka ashe ízun
ìsəm pa ìfangshat va watar te, kakul mi na ɗò?
6 Kang nva mmawó ka nrì ka ngwa te kakul nchang izər wo kat ɗò?
7 Oga nnap-nlà va ta uYawe ka là ka atak onəm oga nlà ìchu Inan omatmat ka ashe
nra va aUrushelima ka ashe idur, kang oga oga ítong va ra gang na, aNegep ka aShefela
ka yól ka onəm kat ɗò?> >>
8 Te uYawe là nnap uZakariya kàɗi pa,
9 <<Ó nap akwali aga nnandər ka nnyi nnap, ka nnyám nrwa ìgwak owan wo.
10 Kang o mwar ochar okpələng, ka ovan okpələng, ka uɗyanəm, ka onəm oga nkun
kat. Kang o mar iyam ibángbang kakul owan wo ka ashe ìgwak kat.>>
11 ká nnà te, oza yang ka nggwong achwang , oza nyám nkak ishi, kang à zwan
achwang pa kang o fe kat.
12 Oza nak igwak oza twat kakul pa kang o fe nnap mpakpak, kat te nnap-nlà aRuhu
aYawe uga nggatək va re ìre ka ka atak onəm oga nlà ìchu Inan omatmat á. Kakul nva
ta te, ìgwak làk uYawe uga nggatək pa makmak.
13 UYawe uga nggatək là pa, <<Wa nva n wór oza kang oza yang ka nfife te, wa nnà ta
kpa a yà pa oza i wór awór te, mi yang ka nfife.>>

14 Te n lyangshin oza pa kpaktak ka ǹvivyil ga ashe mbín va oza nyi kat. Mbin va oza re te à təm agúng. Unəm uro yà uga ngga ka ǹle ka ashishe kat. Mbin va nnənan te, à təm agúng.

8

UYawe yar Nsar Nnap nlà ngga Nnap nnənan aUrushelima

1 Nnap nlà aYawe uga nggatək ɓa atak mi pa,
2 <<Mmami ka ìkpar ka apal aSiyona, ìkpar imakmak, ìkpar iga nshì ìgwak.
3 Mi le aSiyona, mi təm ka ashe aUrushelima , te mí wór aUrushelima pa oga ítong iga nnandər, kang <Aɓam aYawe uga nggatək> nnyi te mí wór pa, <Aɓam ayə́ryər.> >>
4 UYawe uga nggatək là pa, <<Onəm gbakgbàk ká ochar dúngdung va i chen ká ídari kakul mmák nra oza te, i ga ntəm ka oga ágəntəng aUrushelima kàɗi .
5 Kang ovanzam ká ovan ɓyen i yə́l oga ágəntəng aga oga ítong ata i nəm nsal ka ashishe.
6 UYawe uga nggatək là pa, <<A yà pa á yà iyam iga nɗaktak ka atak aɓo onəm ata ka ashe oga nra va ta te, i ga ǹyà iyam iga nɗaktak na ka atak mi kpa ɗò?>>
7 UYawe uga nggatək là pa, <<Mmami kà ngga nfa ká onəm mi ka mbín ngga asal awu alum ká ngga asal ntar alum.
8 Kang mi ɓa ká oza i təm ka ashe aUrushelima , oza i yà onəm mi, kang mi yà Inan oza ka ashe nnəm nnandər ká inənan.>>
9 UYawe uga nggatək là pa, <<Igwak akam wo, mmawó va ǹyangmata ka nfe oga nnap-nlà va onəm oga nlà ìchu Inan ka là ka ashe oga nra va cho, ya mmá kà mbang akum mme nzhi aYawe kàɗi .
10 Kang nra va ta ì chu te, amwa yà kakul onəm ká oga iyam nkang kat. Unəm va fa agbai ká unəm va tar ashe te, nra ìgwak yà á na ka atak ánəm uga nkpàng na kat, kakul n nak nza unəm nggo yáng uwangwò.
11 Kang ǹyangmata te, mi yà ka nnəm ìɓàng aɓo onəm mi wa nva ka n nəm oza lap kat,>> uYawe uga nggatək à là.
12 Oza i suk iyam oza ka ashe ikángkáng, ìbangbang i ga nna awár, mbin i na iyam-nrì, apaɓur i na ìmimyang. Mi nak aɓo onəm mí wur iyankup ká nkpaktak oga iyam va ta.
13 Á nzhi aYahudi ka ulsarila, ka o yà onəm ovyapvyap ka ashe mbín, mi ga nkamshi wo kang mi nak o tong onəm oga nnap nnənan, kang ayər a nəm wo kat, re ìgwak á kam wo.
14 UYawe uga nggatək là pa, <<Wa nva n yar pa mi ɓa ká nɗaktak ka apal wo, nva okəka wo nak ìgwak mi lak te n re kat.
15 Wa nnà ta kpa ka ashe nra ata n yar chit pa mi ga nnəm iyam inənan aUrushelima ká nzhi aYahudi, kang ayər a nəm wo kat.
16 ká nnà te, iyam va ta nkpak pa o nəm, o là nnandər ńza uwangwo nggo, o nyám nnandər ká nnáp akwali aga nnandər ka ashe nzhi akwali wo, kakul ntəm ikángkáng.
17 Kang o ran iyam inga ka apal a nza uwangwo nggo kat, kang o man nsóng anung ka apal akwam kat. Kakul n yang nkpaktak oga iyam va ta,>> uYawe à là.
18 Nnap nlà aYawe uga nggatək ɓa atak mi kàɗi pa,
19 <<Oga nnap nnəm ngga ǹyar ndeng ngbal ngga apye aga neɗing, ká aga atukun, ká aga afangshat, ká aga agbapchi te, oza i yà awalang aga nchang izər ká nchang ìgwak kakul nzhi àYahudi. Kakul nva ta te, o man nnandər ká ntəm ikángkáng.>>
20 UYawe uga nggatək là kàɗi pa, <<Awalang nna kà mɓa va onəm i fa kà ítong pa ɗongɗong i ɓa aUrushelima .
21 Onəm oga ítong iro i wong i ga íro i là oza pa, <Re i ga mpyal aYawe pa kəlak na i chal nnap nnənan aYawe uga nggatək. Mmami kà ngga.>
22 Kang onəm pa makmak ká mbín nkánkám i ɓa ngwop uYawe uga nggatək ka aUrushelima, na o chal nnap nnənannənan.>>
23 UYawe uga nggatək là pa, <<Ka ashe oga nra va ta te, onəm pa ogbapchi ka ashe oga achu oga mbín i kpán unəm oYahudi kà ilùkwan i là pa, <Re i ga ká ɓu kakul i fe pa, Inan ya yà nzəng ká wo.> >>

9

AKwali ka apal Okpa Ikum aIsarila

1 Nnap nlà aYawe ka apambin aHadərak ka oga ítong aDimaska. Iwu aYawe ka apal nkpaktak onəm, jwakjwak akum ìjili oIsarila.

2 Mí náp akwali mbin aHamat va nak aswari ka aTaya ka aSidon, mí náp akwali aTaya
ka aSidon kpa, káp ka nva pa oza ghan pa makmak.
3 ATaya me akamsəlang akamkám íshi wò, kang à ɓut aazurfa ka azənariya wa mɓwang
ka apal oga asal
4 Kang uYawe i wur ndudur i swang ka ashe ìwá, te mí zhì na ka apər.
5 Onəm oga Askelon i ya te, ayər i nəm oza. Oga aGaza te, izər i tán ka oza pa makmak.
Oga aEkron i təm ka ashe ìwuswa kakul nnak ìgwak oza i yà atak lakchi. Uponzhi oga
aGaza i kú, kang aAskelon i ra agúng.
6 Oɗyanəm i ga ntəm ka ashe aAshdod kang uYawe i ga nkap oFilisti ka nrup ka ishi oza.
7 Mi yar izhé iga nchər ka nung oza, ka iyam iga ajan kà mbagar inyin oza. Aɓo onəm va
re te, i yà wa akum ìjili ìro ka ashe oga akum ìjili oYahudi. Kang uYawe i kam onəm oga
aEkron wa nva uza kam oYebusi á.
8 Te mi təm mi pángchí nzhi mi ka atak onəm oga nlung na, na kang oɗyanəm oro á na
idumdùm iro á na lap kat. Kakul n ya mɓək anung onəm mi chit.

Uponzhi va i ga mɓa

9 Ónəm oga aUrushelima o nəm nchang izər pa makmak, o ghám achu pa gbángbáng ka
nchang izər. O dər uponzhi wo kà mɓa atak wo. Uza unəm unənan, unəm uga
igwan, uga ǹyen ka ishi, kà nkwák azhaki, uza kà mɓa ka apal ǹya azhaki
anunggwan.
10 Mi ga ngwur akeke ìkum ka ashe aEfrayim ka ipəri iga nlung ìkum ka ashe
aUrushelima i fa. Mi chwan íjang ìkum kang mi ɓa ka íkángkáng ka ashe nkpaktak
apambin. Iponzhiponzhi i gang ìwá pa lat, kang i ɓan ka wang aYufriti i ga i chu nkur
apambin.

Ndamshi Ntəm Onəm Inan

11 Mmawo te, kakul nsar nnap nla mi ká wo ngga ngún ka nchər iyam ipápà te, mi ga
nfən onəm wo va mmá wur izwal ka oza mmá swang oza ka ashe ache ndəng va yà ka
ndəng kat a.
12 Ó le akamsəlang wo, mmawó ozwal oga nnak ìgwak kakul ǹya nkamshi aYawe.
Mmami kà nlà kpa pa mi ga nna imwa a wo idədan ka apal nza mɓək anung wo nggo.
13 Kakul mi wul uYahudi i yà ijang mi, uIsarila i yà iwúwar, kang mi nəm inok ka ovan
onunggwan wo mi lung oHelini ka. Mi nəm inok ká wo wa ndokchi anəm uga nlung
ìkum.
14 Te uYawe i fa ka apal ishi oza ka gbagba apaɓur kang iwúwar i fa wa aməlam.
UNəm ga Nzhi uYawe i ɓur agbəshi, uza i ru oza ka ìkum wa nyər ǹvivyil nva fa ka asal
nkwandal.
15 UYawe uga nggatək i ká onəm wò kang oza i nəm igwan ka okpa ìkum oza ka
nchwalak. Oza i ghám achu wa onəm ova wá ncè i ran ka. Oza i yál ka nchang ìgwak wa
nva ikpáng nchər iyam awop i yál ka nchər a.
16 Ka nra va ta te, uYawe i kamshi onəm wò wa nva unəm uga nkpak iyam nkang i
kamshi iyam nkang wò le kang iyam ngga iro a ya oza. Oza i məlam ka ashe mbin
aYawe wa ipáng iga mbwai ka izər atagya iponzhi .
17 Ìɓyen ka nzam oza i yà wa nsang yà? kakul ìpirkur i nak ovanzam i kam, ndəng
ìbangbang ǹsámsàm ncángchàng i nak ovan ɓyen i məlam kpa.

10

UYawe I ga Nnak Ishi ka Onəm wo

1 Ó ɓəp ivar ka atak aYawe ka ashe arəzàng, kakul uYawe uwa ka ìlulu ivar, kang i pèng
ivar ka ashe iram à ka udanggo. I nak iyam nsuk i ɓyen.
2 Kakul oga ichər iga ashe nzhi kà nlà inga, onəm oga ivak kà ǹya alár akwam, onəm oga
nlár ìzwam kà nlà ìzwam akwam, ka nkàm irəng ilakchi. Kakul nva ta te, onəm mi tong
chit wa itám va i ra nggang nzəng ka unəm uga nkpak oza kat, mí nyán ka oza.
3 UYawe là pa, <<Mmami ka nlak ìgwak pa makmak kakul wo ónəm oga mpyal. Mi ga
ntàn wo. Onəm oga aYahudi onəm mi, kakul nva ta te, mmami uYawe uga nggatək, mi
nak ishi ka oza. Oza i yà ipəri míkankam iga nlung ìkum.
4 ka ashe oYahudi mí ga ǹya ìpang va ji ipáng iga mbang akum nzhi pa chatchat, ka oga
akpəjələk akún aga mpak aghal, ka ijang ìkum, ka oponzhi pa chatchat.
5 Oza i yà wa onəm ìkum osaisai, i tòng okpa ìkum oza wa aɓyer ka apal oga asal. Oza i
lung ìkum, i nəm igwan kakul mmami uYawe, nna ǹyà nzəng ka oza. Oza i nəm igwan
ka apal okpa ìkum oza va ka apal ipəri kpa.

6 Mi na ìkàm nzhi aYahudi ka nzhi aIsarila. Mi fa ka ovan oga aIsarila ka atak idumdùm
kang mi le ka oza kakul mmami ka nrwa ìgwak ka apal oza. Oza i yà wa onəm va ka n
yang ka oza yang kat. Mmami uYawe, Inan oza, mi fe achal oza fe.
7 Onəm olsarila i ga ǹyà wa onəm oga nlung ìkum osaisai. Oza i yà ka nchang ìgwak wa
onəm va wá ndəng ibangbang ǹsámsàm . Ovan oza i ya te, ìgwak i chàng oza kpa, kakul
iyam va uYawe nəm oza á.
8 Mi wór oza ka nggapak i ɓut ka nchəng, kakul n kamshi oza chit. Oza i yól kàɗi wa nva
oza ka yól ka mmátmat.
9 Káp ka nva pa n lyangshin oza ka ashe mbín ngbángbàng, ka nna kpa te, oza i kang ká
mi kat. Kang oza ka ovan oza i lár, i le mbin oza.
10 Mi ɓa ka oza ka mbin aMasar, mi vàng ka oza ka mbin aAsiriya, mi ɓut ka mbin oza.
Mi ɓa ka oza ka aGileyat ka aLebanon har atak iga ǹyól oza mbagar i yà kat.
11 ka ashe nra va ta te, oza i wòl asal ka ashe ìwá iga mɓək anung, mi nak oga igúm
ndəng i ra ka ishi ózą, kang oga ndəng awang aNilu i fu kpa. Mi shin nfam oga aAsiriya,
kang ichumchum oga aMasar i kùr.
12 Mi nak onəm mí kám ka atak ichumchum mi. Oza i nəm achen i ga atak va oza i ɗom
pa o ga ka ashe adin mi. Mmami na uYawe, n là.

11

Mɓək Anung kakul Okpa Ikum Ovan oga Isarila

1 Ónəm oga aLebanon ó bol oga anung asal wo, kakul na apər á ri oga ikún asida wo.

2 Óga ikún asaipire, ó yéng kakul nkpaktak oga ikún asida tàk chit, kakul oga ikún
inənan làk chit. Óga ikún ichir iga aBashan, ó yéng kakul mmá tàk ikún iga ashe
ǹzam ikpárkpàr chit ka mbin.

3 Ó gwong achwang ka yéng onəm oga nkpak iyam nkang kakul pa mmá vyap atak nrì
iyam nkang oza chit. Ó fe nɗum oga ivan ilìr kakul pa mmá chwan oga ikún
aUrdun chit.

Onəm oga nkpak Iyamnkang onənan ka obángbang

4 UYawe, Inan mi là á mi pa, <<Kpak oga iyam nkang va mmá nak chit pa mí ga
mpəpa á.>>
5 Onəm va i yáp oza te, i pà oza i ga ka ikángkáng. Kang onəm va i yáp ká oza te, i là
pa, o dəngchi uYawe kakul pa o ya ìdur chit. Onəm va i kpak nnyi te, á yà ka nrwa ìgwak
ka apal iyam nkang ata kat.
6 UYawe là pa, <<Mi yà ka nrwa ìgwak ka apal onəm oga mbín ata lap kat. Mi ga nnak
oza i lung izər oza, nza unəm nggo i ga nlung unəm uga ngbak nzhi wò ka uponzhi
ponzhi. Uponzhi ata i gaban mbin oza i tal agúng, kang mi kamshi oza kat ka nna.>>
7 Kakul nva ta te, n kpak iyam nkang va mmá nak chit pa mí iga mpəpa, iva mmá ɓək
anung oza chit á. N wur idari pa iparəm, n sok adin iro pa <<Nnyám nrwa ìgwak.>> Iro
nnyi te pa, <<Ngwang ishi.>> Kang n kpak iyam nkang va ta.
8 N ɓàk onəm oga nkpak iyam nkang oga oshatɗing ata ka ashe apye pa zəng kakul n
nəm nkar ìgwak ka oza kat, kang iyam nkang yang mi kpa.
9 Te n là iyam nkang ata pa, <<Mi yà ka nkpak wo lap kat. Ivəngva i kú te, re oza á kú.
Ivəngva i zhì te oza á zhì. Kang ivəngva i lár te, á ri izhé owan oza.>>
10 N yar idari va n wór pa, <<Nnyám nrwa ìgwak>> n chwan, na á nyám pa n ɓəkchi
nsar nnap-nlà va chit ka ǹyar nkpaktak mbín.
11 Nkùr ǹyar nsar nnap nla mi na ta ka oza. Ovəngva yáp iyam nkang kang oza yáp ka
te, oza tong kà ndər mi, tə oza nyi ɗak pa, uYawe kà nlà nnàp ka oza ka atak iyam va
mmami kà nnənəm.
12 Te n là oza pa, <<A yà pa o ya məma ká wo pa o mwa mi te, o mwa, a yà pa a mmá
kat nnyi te, o kpán o təm ka. Te oza kung a aazurfa ìsəm pa ishatɗing oza na mi.
13 UYawe là á mi pa, <<Nak mbwai ata ka ashe amé mbwai va ka nzhi aYawe.>>
Mbwai va oza rəng pa a mak kúr mmwa mi kúr. Te n wur a aazurfa ìsəm pa ishatɗing
va ta n ga n nak ka ashe amé mbwai ngga nzhi aYawe.
14 Te n chwan idari míga iparəm va mí wór pa <<Ngwang Ishi.>> Iyam ata á nyám
mɓəkchi ntəm igənang kà ishimshe oYahudi ka oIsarila.
15 Te uYawe là á mi pa, <<Kàɗi te, yar atak nsat ànəm uga nkpak iyam nkang uga
mpərək.
16 Kakul mmami ka ngga mɓa ka unəm uga nkpak iyam nkang ka ashe mbin
ǹyangmata, ùva i nakshi ka iyam nkang ivəngva lar kat, uza i pángchí ivəngva iɓwakan

kạt, ivəngva kạm aɓang te, uza i byáp oza kạt. Uza i na iyạm-nrì ivəngva mumwal kạt. Uza i ri izhé ka ítam imwalmwal, kang i kan oga ifir oza na chwat.

17 <<Álak ka unəm uga nkpak iyạm nkang
ulakchilakchi uva swang iyạm nkang chit.
Re ndokchi á fər ka igugwal ka iwuwu iga awóri,
awuwo a kú, iwuwu a fo.>>

12

Mí kạmshi aUrushelima ka ashe Nra ngga mɓa

1 Nnap nlà aYawe ka apal oIsạrila. UYawe uwa nàr oga apaɓur, á nəm apambin, kang à nak irirì ka ashe ánəm, á là pa,

2 <<Mmami ka ngga nnak aUrushelima i yà wa ndəng ìbạngbạng ǹsámsàm va ka ashe ìkpáng, nva i yar ishi nkpaktak onəm va ra gang na, a yà pa oza i wá á. Ìkum va i gang aUrushelima ka ashe te, i dok oYahudi kpa.

3 Kà ilum va ta te, mi nak aUrushelima i sat ipáng iɗəkɗək nkpaktak onəm. Kạkul nkpaktak onəm oga apambin i gwang ishi pa o lung na. Kang oza i nak aɓang ishi oza na chwat.>>

4 UYawe là pa, <<Kà ilum va ta te, mi ləp nza ipəri nggo kà mbin ata i ga ka ntàn izər, kang onəm oga nkukwák nnyi te i zwar.>> Ka nna kpa te, <<Mi nak ishi ka nzhi oYahudi. Ípəri okpa ìkum oza nnyi te, mi nak i fo.

5 Nna chit te, akum oYahudi i là íshi oza pa, <Onəm oga aUrushelima ya ìkàm oza ka atak aYawe uga nggatək, Inan oza.> >>

6 <<Kà ilum va ta te, mi nak akum aYahudi i yà wa apər va kà nrì oga akun va mma ɓut pa makmak, kạt te wa apər va ka ashe ìram iyạm-nrì va yál chit. I ri nkpaktak onəm va a ra gang oza. I ri pa chatchat kà ngbạk awo ari ka awo apạm. Kang onəm oga ashe aUrushelima jiwo te, i təm ka ikángkáng.>>

7 UYawe i na igwan ónəm oga mbin aYahudi na mpyal, le kang ichumchum nzhi aDawuda ka iji onəm oga aUrushelima a ji iji onəm oga aYahudi kạt.

8 Kà ilum va ta te, uYawe i ká onəm oga aUrushelima kạkul na ovəngva ka ashe oza rusokrusok te, oza a kám wa aponzhi uDawuda. Kang onəm oga akum aDawuda nnyi te, i yà wa Inan. Oza i tong wa amạleka aYawe va i ləp mpyal oza a.

9 Kà ilum va ta te, mi fa pa na n shin nkpaktak mbín va fa nlung aUrushelima á.

Ayə́ng kạkul Anəm va mmá ɓək anung á na

10 <<Te mi nak aruhu aga nnap nnənạn, ka aga afar ka apal akum aDawuda, ka onəm oga aUrushelima . Oza i dər mi unəm ùva oza ka kyer ka aɓar. I yə́ng ikú mi pa gənggəng wa ǹyə́ng ikú ayen ùva uwa byet pa uzəng. Oza i yə́ng ka aɗor wa ǹyə́ng ikú ayen ununggwan ugəshi.

11 Kà ilum va ta te, a yə́ng ka ashe aUrushelima i mak byet wa nva mmá ka yə́ng ka aHadad Rimon va ka agbagba aMegadon á.

12-14 Nza akum nggo ka ashe mbin va ta te, i yə́ng ikú oza pa ɗongɗong. Akum ìjili nzhi aDawuda ka nji aNatan, ka nji aLevi, ka nji aShimeyi ka nkpaktak aɓo oga akum va re, i yə́ng pa ɗongɗong. Ochar ka onunggwan oza i təm ikú pa ɗongɗong.

13

Iwuswa i ya Onəm oga Nla ichu Inan oga Akwam

1 <<Ka ilum va ta te, mí bol ndəng mɓəlɓəl kạkul nnal nkpaktak nnap mɓángɓạng ka aɓəkət aga nzhi aDawuda ka aji onəm oga ntəm ka ashe aUrushelima .

2 <<UYawe uga nggatək là pa, <<Ìlum va ta i ɓa i chu te, mi dərkən oga aɗin iyạm ngwop pa kpaktak ka ashe mbin, mí yà ka nrəng oza lap kạt. Mi fa ka nkpaktak onəm oga nlà ìchu Inan oga akwam, ka oga aruhu aɓángɓạng ka ashe mbin va ta.

3 A yà pa unəm uro a ga mpyal ka nlà ichu iga akwam kàɗi te, upupon ka unənang i là á na pa, <Nkpak ɓu kú, kạkul pa u nap akwam ka ashe aɗin aYawe.> Te upupon ka unənang i kyer na i kú, kạkul nnap akwam.

4 <<Nza unəm nggo uga nlà ìchu Inan uga akwam te, ìwuswa i nəm na kà nlà ichu alələr. Uza i yà ka mwak ílukwan iga akpap apir iji onəm oga nlà ìchu Inan pa na ô lam atak ka kạt.

5 Uza i là pa, <Mmami unəm uga nlà ìchu Inan kạt, mmami unəm uga ngwap iram, n ɓan ngwap iram ka ivan.>

6 Kang unəm uro a ɓəp na pa, <U ya oga aɓang va ta ka che ka ìkwoksok ɓu yà?> Te
uza i là pa, <N kam aɓang ka nzhi akpa mi.> >>

Ngbal Unəm uga nkpak Iyam-nkang AYawe
7 UYawe uga nggatək là pa,
<<Á ndokchi , wong na u lung unəm uga nkpak iyam nkang mi, ukpa ntəm mi. Gbal
na ná iyam nkang a lyangshin. Te mi gaɓan awo mi ɗak ka apal ivəngva iɓwakan.
8 Uparəm ka ashe ashatɗing ka ashe nkpaktak onəm oga mbín va ta i kú. Uzəng ka ashe
ashatɗing nnyi te, oma mí re ka ririrì ka ashe mbin va ta.
9 Onəm va ta, mi nak oza ka ashe apər,
mi nàl oza wa nva mí nàl azənariya,
kang mi mal oza wa nva mí mal a aazurfa.
Oza i wór aɗin mi te,
mi man ózạ.
Mi là pa, <Onəm mi ta.>
Kang oza i là pa, <UYawe, uwa Inan yi.> >>

14

UYawe I vàng nnəm Iponzhi
1 Ìlum iga akwali aYawe i ya ka mɓa, iva mí vyat idur wo, mí kap kà iwu wo, ó yiya.
2 UYawe i ɓut nkpaktak mbín pa na a lung aUrushelima . Mí ri oga ítong va ta, mí
zangtal oga nzhi, mí wur oga iyam. Kang mí ra ka ochar oza ka ifan. Mí kap onəm oga
oga ítong va ta idonkang pa iparəm, oro i ga izwal kang aɓo oro te, mí re oza ka ashe
agúng.
3 Nna chit te, uYawe i fa i lung oga mbín va ta, wa nva uza ka lung kà nra mmátmat á.
4 Kà ilum va ta te, uza i fa i sat ka apal aɓam mpyet va ka asal nfa alum ka
aUrushelima . Kang aɓam ata i kap ka ishimshe, i ɓan ka asal awu alum i ɓa asal ntar
alum. Mbagar nchumchum i kap aɓam va ta. Nggbak nro i yà ka asal mpal kang
nzəngtəng ka asal nkwandal.
5 Te ó chəng ka ashe mbagar oga aɓam ata, ó ga ó chu oga ítong aAzal. Ó chəng wa nva
okəka wo ka chəng ka walang va mbin yənggət ka ashe nra aponzhi Uzaya uga aYahudi
á. Ka nvang nva ta te, uYawe, Inan mí vàng ɗak nzəng ka nkpaktak omaleka wò.
6 Kà ilum va ta te, atak i ghan kat, oga iyam va i nak atak i ghan te i ghan kat.
7 Awalang va ta i yà paɗi, uYawe uwa byet nyi asal va i ga ǹyà ka. Izwam ka alum i yà
kat, kakul ka ka ìzwam te, atak ghanghan nna i yà.
8 Kà ilum va ta te, ndəng ngga nna ririrì i nang i fa ka ashe aUrushelima . Nggbak nro i
nang i ga Ìwá Mman, ngbak nro nnyi te, i nang i ga Ìwá Ichumchum. I nang ká ìzun ká
arə̀zang.
9 Te uYawe uwa byet i yà uponzhi ka apal nkpaktak apambin. Uwa i yà uYawe pa
uzəng. Aɗiɗin na byet mí wop.
10 nkpaktak mbin i sat agbagba, i ɓàn ka aGeba ka asal mpal aYahudi i chu aRimon kà
nkwandal aUrushelima . ká nnà te, aUrushelima na i sat i rup iji wa nva ka yà á. I ɓàn
ka anung asal aBenjamin i ɓa atak va anung asal mà yà kà matmat á. Te i watar i ɓa i
chu nggúlyanggú akamsəlang. I wong ka atak mpángchí atak aga apal nzhi nruprup
ngga aHananel i ɓa i chu oga atak nkáng ndəng ìbangbang ǹsámsàm aponzhi.
11 Onəm i təm ka ashe aUrushelima ka ikángkáng ayər i nəm oza kat. Mí shin na lap
kat.
12 UYawe i ga mɓa ka arwa aɓángɓang ka apal nkpaktak onəm va lung ìkum ka
aUrushelima . Izhé izər oza i mwan ya oma yà ka ririrì, íwu oza i mwan ka ashe agùlong,
kang aɓələm oza i mwan ka ashe atam kpa.
13 Ka ashe nra va ta te, uYawe i ləp onəm ka ayər aɓángɓang ka nzwar, udánggo i kpán
awo agənang wò kang i lung na.
14 OYahudi i lung ìkum kpa ka ashe aUrushelima . Oga idur nkpaktak onəm va ra
aswari gang oza te, mí wur. Mí wur azənariya ka aazurfa ka ílukwan pa makmak.
15 Apir arwa aɓángɓang azəngtəng na kpa i nəm oga ipəri ka azhaki, ka alabitəri, ka
nkpaktak oga iyam nkang ka ashe apak okpa ìkum.
16 Kà nkukur te, nkpaktak okpa ìkum aUrushelima va arwa aɓángɓang gbang oza kat
te, oza i ɓa i ga aUrushelima nza ìzun nggo pa na ó wop unəm va uponzhi , uwa uYawe
va ji pa kpaktak á. Oza i ga kpa pa na o nəm Nchàng Izər ngga Nra ka ashe Aghal.
17 Akum va pa kpaktak ka pambin a yang mɓa ngga aUrushelima pa na o wop
uPonzhi, uwa uYawe va ji pa kpaktak te, iva i pəng oza kat.

18 A yà pa̱ onəm oga aMasar a ɓa a nəm Nchàng Izər ngga Nra ka̱ ashe Aghal va̱ ta ka̱t
te, iva̱ i pəng oza̱ ka̱t na kpa. UYawe i lèp oza̱ ka̱ apir arwa aɓáŋgɓa̱ng va̱ ta kpa.
19 Mpyát nnap va ta̱ i ya mbin aMasar ka̱ mbin va̱ pa̱ kpaktak yang mɓa ngga pa̱ na ó
nəm Nchàng Izər ngga Nra ka̱ ashe Aghal á.
20 Ka̱ ashe nra va̱ ta te, mí lir oga nnap-nlà pa, <<INƎNA̱N IJI AYAWE>> ka̱ apal oga
iɓa̱ngga̱ng ipəri. Kang ngbət ngga mpə́k iya̱m ka̱ ashe Nzhi Inan Nchumchum, i yà iya̱m
igargar wa oga akwano aga atak ǹshì iya̱m awop.
21 Nza̱ ngbət ngga mpə́k iya̱m nggo ka̱ ashe aUrushelima ka̱ aYahudi te, i sat iya̱m
igargar inənaŋ, ka̱kul aYawe ùva̱ ji pa̱ kpaktak. Unəm va kpaktak i ɓa ka̱ iya̱m inana iga
mpà te, uza̱ i yar ngbət va uza̱ ɗom ka̱kul mpə́k iya̱m wò. Ka̱ ashenra va̱ ta te, mí ya
unəm uro i nəm iyáp ka̱ ashe Nzhi Inan Nchumchum lap ka̱t.

Inok onəm orere
aYesu Kəristi

Nnap nvan aRuhu-Nənaŋ

1 ÁTiyofalus, nnap-nshetshet va ka n lir aɓu ngəshi te, ka ya ka apal ishi nkpaktak
iyam va uYesu nəm ká iyam va uza ɗyang
2 har a ɓa chu ilum va ma yar na ɓa ga apaɓur. Ma yar na ka nvaŋ va uza gbal ka nla
nnap-nlà chit ka ashe ichumchum aRuhu-Nənaŋ ónəm oga nrəre va uza yak a.
3 Ka nvaŋ ikuku te, uza nyám ishi wo ózą uriri. Uza nəm iyam pa ɗongɗong na a nyám
ózą pa nnandər o won chit ka atak ikú. Pa mmawò uriri. Uza pak inok nfa nnyam ishi
wo ózą har nra ìsəm neɗən, i là nnap-nlà ózą kapalishi iponzhi Inan.
4 Ka nda ro te, uza là ózą pa, <<Kan o re ashe aUrushelima chit kat. O lok n-yəl nsar
nnap-nlà aPo mi awo kan. Nsar nnap-nlà va ka o fe mi fe ka n là nnap-nlà ka apal
ishishi a.
5 Kakul uYohana ka nəm abaptisima ónəm ka ndəng jiwo. I gbaŋ nvaŋ kat te, mí
nəm abaptisima awo ka aRuhu-Nənaŋ.>>

Ma yar uYesu ɓa ga apaɓur

6 Onəm oga nre aYesu kəristi ɓa ɓut ka anung zəngtəng katətak ka nda ro te, oza ɓəp
na pa, <<Ánəm ga nzhi, ǹyangmata na ɓu le ká iponzhi ólsarila ɗò?>>
7 Te uza là ózą pa, <<Nnyi ilum ka nra iyam va uPon pak chit təm ka atak ichumchum
wo te, a yar wo kpa kat.
8 ká nnà te, ó ga nkam ichumchum nvaŋgva aRuhu-Nənaŋ i vang ka apal ishi wo a. Te
ó tong onəm oga nla iyam va o nyi ka apal ishi mi ka ashe aUrushelima, ka nkpaktak
mbin aYahudiya, ka aSamariya, har ka nkpaktak apambin.>>
9 Uza gbal ka nla iyam va ta te, ma yar na won ɓa ga apaɓur oza ka ndər na har uza ɓa
tar ashe ilulu uza làr, oza ya na lap kat.
10 Oza pak iwu ka ndər na ka mɓa ngga na te, onəm ro pa oparəm fa tong dat ka oza.
Oza mwak ilukwán ilə́fə́r.
11 Onəm oga oparəm va ta là ózą pa, <<Ónəm oga aGalili, kakul iza o tong ka ta
mmawó ka ndər apal yà? Wa nva ma yar uYesu va ta ka atak wo a ɓa ga apaɓur te, wa
nnà ta uza i le i vang ga adok. Uza i le i vang wa nva o ya na ka mɓa ngga apaɓur a.>>

Ma yak unəm uga nkaŋ inok aYahuda

12 Te oza re aɓam va ta, nna mí wór pa aʼBam aZaitun, oza le ashe aUrushelima.
Ngbəgban ka aUrushelima datkulung ka amel pa zən.
13 Oza ɓa chu te, oza kyen nzhi ngga apal ka atak va oza ka təm ka. Oma uBiturus, ku
uYohana, ku aYakubu, ku uAndarawus, ku uFilibus, ku uToma, ku uBartilamawus, ku
uMata, ku aYakubu uya Halfa, ku uSiman va unəm uga *ikpar-mbin, ku uYahuda uya
aYakubu u.
14 Nkpaktak oza ká ìgwak pa izən oza na ishi oza ka nnəm aduwa kanun-zəntən nzəng
ka ochar ro ku uMaryamu unan aYesu, ka ogənan aYesu.
15 Ka ashe nra va ta te, uBiturus won sat ga akul ka ashe onəm aYesu Kəristi. (Iyəl oza
onəm datkulung ká igbal pa izən ká ìsəm parəm.)
16 Uza là ózą pa, <<Ógənang, nkpak pa iyam va nnap-nlà Inan là te, a yəl. Nnap nlà va
aRuhu-Nənaŋ là matmat ka atak nnəm inok ku uDawuda a. Uza là nnap ka apal ishi
aYahuda va uwa lim mpyal ónəm oga mɓa nkpán uYesu.
17 Uza ka ya uzəntən ka ashe yi. Ma na inok ijini na á na na kpa ka ashe inok yi va
ta.>>
18 (Ka mbwai va ma mwa na kakul iyam ina va uza nəm te, uza ga yap atak ro ka. Ka
ta na uza ru pak ishi afu cha aler zuk fa.
19 Nza unəm nggo ka ashe aUrushelima fe nnap va ta fe. A nak te, mí wór atak va ta
ká iYahudi pa Akeldama. Ipipir pa Iram nchə̀r.)
20 UBiturus ga mpyal pa, <<Ma lir ka ashe atakarda nnap-nshì awop (aZabura) pa,
<Re nzhizhi a təm agún.
Kan unəm ro a təm ka ashishe kat.>
Ma là kpa pa,
<Re unəm ro a kam atak inunok.>
21 Kakul nva ta te, a mal pa i yak unəm ro a kam inok va ta. I yak uro ka ashe onəm va
pa ɗəkər nzəng ka yi, ka ashe nra va uYesu uwa ka ya nzəng ka yi a.

22 Ì ɓan ká ilum va uYohana nəm aBaptisima úYesu har a ɓa a chu nra va ma yar na ka atak yi uza ɓa ga apaɓur. Uzəntən ka ashe oza uwa i ya nzəng ka yi i ya unəm uga nla iyaṃ va uza nyi ka apal ishi nnap ngwon aYesu ka atak ikú a.>>
23 Oza wór aɗin onəm pa oparəm, uYusufu uwa mí wór pa uBarsaba (uwa mí wór na pa uYustus kpa) ku uMatiyas.
24 Te oza nəm aduwa pa, <<ÁPonzhi-Inan, mmaɓu na u nyi igwák onəm pa kpaktak. Ka ashe onəm oga oparəm va ta te, nyám ayi unəm va u yak
25 pa uza a kaṃ atak-nsat ngga inok iga ngga ka nre ɓu va uYahuda le ka re ga atak va ma sok na ka a.>>
26 Oza re *ayàk íNan ka apal ishi onəm oga oparəm va ta te, ayàk ga ru úMatiyas. A nak te, uza yəl anung onəm oga nre aYesu kəristi oza nyan pa ogbapchi amaṇ pa parəm ka atak nvəvaṇg.

2

Nvan aRuhu-Nənaṇ

1 Ká ilum *apentikaṣ te, nkpaktak onəm oga ngwa uYesu Kəristi oma ka atak zengtəng.
2 Oza ka ashe ntəm te, oza fe nnáp atak va fa kapaɓur wa nnáp atak-pyeppyep akámkám, a yəl ashe nzhi va oza ka.
3 Te oza ya iyaṃ ro wa aməlam apər va wa aɓələm a kap təm ka apal ishi a nza uzəngtəng oza nggo.
4 Ma yəl nkpaktak oza ka aRuhu-Nənaṇ. Te oza ɓan nla nnap ka ashe achu pa ɗongɗong va aRuhu-Nənaṇ na ózạ a.
5 Ka ashe nra va ta te, oYahudi va ɓa ka atak pa ɗongɗong ka ashe nkpaktak apambin oga ngwa Inan ka nnandər te, oma ka ya ka ashe aUrushelima.
6 Ma fe achu va ta te, nggatək ɓa ɓut. Oza ɓa te, a ɗak oza pa iza ka nfa yà? Kaḳul oza fe onəm aYesu ka nla oga achu va ajo oza a.
7 A ɗak oza pa makmak te, oza là pa, <<Onəm va i là nnap ta te, onəm oga aGalili kaṭ ɗò?
8 Te a yar sang kang nza uzəntən yi nggo ì fe oza ka nla nnap ka ashe achu wo yà?
9 Dər, mmayi onəm oga aPartiya, ka aMadaya, ka aIlima, ka aMasipotamiya, ka aYahudiya, ka aKapadokiya, ka aPontus, ka Asiya,
10 ka aPirjiya, ka aPamfiliya, ka aMasar, ka onəm va fa dat ka aKurane ka ashe mbin aLibiya. Onəmchən va ɓa ka aRom, oYahudi ka onəm oga ntan nnap awop oYahudi,
11 ka onəm oga aKarita, ka onəm oga Arab. A yar sang kang i fe oza i là nnap ka ashe achu yi ka apal ishi iyaṃ-chumchum va Inan nəm yà?>>
12 Iyaṃ va ta ɗak oza. A zwar oza kpa. Te oza ɓəp owan oza pa, <<Nva ta iza yà?>>
13 Oro ka ashe oza nap avyal pa, <<Oza wa ndəng ìbaṇgbaṇg pa zhalat zhalat kan i nəm oza.>>

Nnap nlà aBiturus kulum apentikaṣ

14 Te uBiturus won sat ga akul nzəng ka aɓo owan wo oga ogbapchi amaṇ pa zəng. Uza won ká ichu là nnap ka nggatək va ta pa, <<Ógənang mi oYahudi ka aɓo nkpaktak wo va ka ashe aUrushelima. O nakshi ká iyaṃ va mi là. O gwong achwang ka nnap nla mi.
15 Wa nva o nak pa onəm va ta ka nraṇ ka ndəng ìbaṇgbaṇg te, wa nnà ta kaṭ. Kaḳul nyangmata te, acham pa fangzəngtəng aga ìpin na pa kuk.
16 Nnap va ta iyaṃ va uJowel unəm uga nkaṃ nre ka atak Inan ka là pa,
17 <Inan là pa,
Ka nra ngga nkur te, mi zuk aRuhu mi ka apal ishi onəm pa kpaktak.
Ovan wo onunggwan ka ochar i là nnap va oza kaṃ ka atak mi.
Ovanzaṃ i ya iyaṃ ka ashe alár.
Onəmgbak oza i ya iyaṃ ka ashe nlar ìzwam.
18 Nnandər, ka ashe nra va ta te, mi zuk aRuhu mi ka apal ishi ozwal mi onunggwan ka ochar.
Oza i là nnap va oza kaṃ ka atak mi.
19 Mi nyám iyaṃ ichumchum iga nɗaktak kapaɓur.
Mi nyám iyaṃ ichumchum pa ɗongɗong kapambin.
Nchər i nan. Apər i ri atak. Ngu i nəngət.
Alum i gaɓaṇ i nyan atak-kpárkpàṛ.
Apye nnyi te, i ɓán wa nchər.
20 Iyaṃ va ta i fa kan ilum aPonzhi i ɓa i chu.
Ilum va ilum ichumchum ka nnandər a.

21 Unəm va kpaktak i wór ka ashe aɗin aPonzhi Inan te, uza i ya nkamshi.>
22 <<Ógənang mi oIsarila, o fe nnap va ta. UYesu Unəm ga aNazarat uwa Inan nyám awo pa kpátkpát pa o məman ka na ka atak nnəm inok ka na ka atak iyam-chumchum iga nɗaktak pa ɗongɗong va uza nəm ka ashe wo, ka atak nnəm inok ka na wa nva o nyinyi ká ishi wo a.
23 UYesu va ta ma na na ka ashe awo wo mal ká iyam va Inan ɗom ka nkùr nnyi va uza ka a. Mmawo na nzəng ka nkamshi onəm-ɓángɓang o gbal na ka atak mpak na ka apal akun ikú.
24 Ka nna kpa te, Inan won ka na ka atak ikú ka nvangva uza pətar asang ikú le á na a. Nva pa ikú a ya ká ichumchum ka apal ishishi mbyet mbyet te, i ya ka nnəm kat.
25 UDawuda là nnap ka apal ishishi pa,
<Nna n yà nzəng ku uPonzhi-Inan ka mpyal mi pa ɗəkər.
Uza kawo ari mi pa datkulung.
Kakul kan iyam ro a yə́ngət mi kat.
26 Kakul nva ta te, ìgwak mi ndəng.
Mi na aɗəngchi íNan.
Mmamízər iga mɓwan.
Ka nna kpa te, mi təm ka nnak-ìgwak.
27 Kakul ɓu ya ka nre mi ka ashe awap kat.
Ɓu man pa akúm Anəm ɓu Uyákyàk a mwan kat.
28 U nyám asal á mi chit va i ga ka mi ka atak iriri.
Ɓu nak ìgwak i chàng mi pa makmak kakul ntəm mi ka atak ichumchum ɓu.>
29 <<Ógənang, mi là nnandər awo là ka apal ishi akəka yi uDawuda nggam nro yà kà kat. Uza ka ma li na awuwap na ya har nda ta.
30 Kakul pa uza pa te, unəm uga nkam nre ka atak Inan te, uza nyinyi kpa pa Inan na anung na á na pa uzəngtəng ka ashe onəm oga akum jili jili i ga nri iponzhiponzhi.
31 Kakul pa uza mor ya iyam va i ga nfa te, uza là nnap ka apal ishi ngwon aKəristi ka atak ikú pa ma re na ka ashe awap kat. Pa akúkúm i ya ka mmwan kat.
32 UYesu va ta te, Inan won ka na won ka atak ikú. Nkpaktak yi i ləla pa i nyinyi wanta.
33 Ma na atak-nsat nchumchum á na chit kawo ari Inan. ARuhu-Nənan va uza ka sar nnap-nləla ayi te, Inan na á na chit. Nna nak uza zuk ayi iyam vat-a mmawó ka n-yiya ká iyam va mmawó ka nfife.
34 UDawuda kyen apaɓur kat. Ka nna kpa te, uza là pa,
<UPonzhi Inan là úPonzhi mi pa,
<<Təm kawo ari mi,
35 Na n nak onəm oga nyang ɓu a sat atak nnak-ashar ɓu.>> >
36 Kakul nva ta te, re o nyi nkpaktak wo ólsarila. O nyi pa uYesu va ka o pak ka apal akun ikú te, Inan nak na chit uwa tal uPonzhi ku uKəristi Unəm uyákyàk Inan va kpa.>>
37 Onəm fe wanta te, nnap-nlà va ta dok anung ìgwak dok ózą. Te oza, ɓəp uBiturus ka aɓoshi onəm oga nre pa, <<Ógənang, iza mal pa i nəm yà?>>
38 Te uBiturus là ózą pa, <<O re nnəm nnap-mɓángɓang na ma nəm abaptisima únzą uzəntən wo nggo. Kakul pa o na nnandər na ka aɗin aYesu Kəristi. Na ma yar nnap-mɓángɓang awo. Te ó kam imwa aRuhu-Nənan va ka atak aPoyi-Inan a.
39 Kakul nyar nsar nnap-nlà va ta pa te, ma yar mmawó na ka ovan wo, ka nkpaktak onəm va gbəgban. Onəm va kpaktak uPonzhi-Inan yi i wór a.>>
40 UBiturus là nnap ózą pa dakdak nzəng ka ngwon oza pa, <<O kamshi ishi wo na kan nnyam-ntan ónəm-ɓángɓang oga ashe nra va ta a ya wo kat.>>
41 Onəm va man ka nnap-nləla ma nəm abaptisima ózą ka nda va ta te, a nak iyəl onəm va nzəng ka onəm oga nre aYesu kəristi te, a kyen ka onəm ikalong pa ishaɗən.
42 Nkpaktak oza na ishi oza kà nfe nɗyang onəm oga nre aYesu, ká ntəm nzəng, ka nri nzəngkəng nzəng, ká nnəm aduwa íNan.

Apir ntəm onəm áYesu

43 Ayər nəm udanggo. Onəm oga nre aYesu kəristi nəm iyam ichumchum iga nɗaktak pa makmak ká iga nnəm ayər kpa.
44 Nkpaktak onəm oga nna nnandər ká uKəristi te, oza təm ka atak zəngtəng. Nza iyam oza nggo te, oza i kap nzəng.
45 Iyam va oza ká pa kpaktak te, oza yap ka i kap mbubwai i chu atak nɗom anəm.
46 Nza ilum nggo te, oza i ɓut ka ashe Nzhi Inan nchumchum ka nrəng nnap nzəngtəng. Oza i le nzhi te, oza i ri iyam-nrì ka anung zəngtəng ka ashe nchang ìgwak ká nrəng nnap nnənan.

47 Oza i na aɗəngchi íNan. Oza ká izhàn kà mpyal onəm pa kpaktak. Nza ilum nggo te, uPonzhinan kà mɓa ká onəm ózạ ova i ya iriri iga mbyet mbyet a.

3

Ma tan unəm ugurum ka anung Nzhi Inan nchumchum

1 Ka nda ro uBiturus ku uYohana fa ngga Nzhi Inan nchumchum ya alum nəm chit kạkul nnəm aduwa. Ka ya ka acham pạ shaɗən aga alum.

2 Unəm ugurum ro uwa ya təm kạnun-asạl va mí wór pa Anung asạl aƁyenɓyen. Unəm va ta ma mar na ugurum. Nza ntan-atak nggo te, mí yar na ɓa mí re kạnun-asạl va ta i chál iyạm ka atak onəm oga ntan ashe Nzhi Inan.

3 Uza ya uBiturus ka uYohana ka ntan te, uza chál iyạm ka atak oza.

4 UBiturus nzəng ka uYohana dər na pa ɗóng te, a là á na pa, <<Dər yi.>>

5 Te nnap-nnənəm pa kpaktak a ga atak oza. Kạkul nrərəng pa oza i ga nna iyạm ro a wò.

6 Te uBiturus là á na pa, <<Mbwai jiwo te, n ya ka kạt. Iyạm va mmami ka te, nna mi na aɓu. Ka ashe aɗin aYesu Kəristi ga aNazarat won chen.>>

7 UBiturus yichi awo kpán awuwo ari ghạp na won. Ka ta ɗyak ashishar ká ishákshar shákshar a fən kam.

8 Uza wong pa bər ga akul uza ɓan achen. Uza tar ashe Nzhi Inan nzəng ka oza. Uza i chen i mimyat, ka nnap-nshì ka anung, i dəngchi Inan.

9 Nkpaktak onəm ya na ka nchen nzəng ka nna aɗəngchi íNan.

10 Oza ya na te, oza nyi na pa uwa unəm uga ntəm Kạnun-asạl aƁyenɓyen aga Nzhi Inan va i chál iyạm. Te a tạl iyạm iga nɗaktak ka oza. Iyạm-chumchum va ma nəm á na ta te, a tạl iga nɗak oza pa makmak.

UBiturus là nnap ka Nzhi Inan ka AGəlạn aSolomon

11 Unəm va ta ka nkpəktək ká izər aBiturus ku uYohana te, nkpaktak onəm zəp ka nchən ga atak oza ka atak va mí wór pa Agəlạn aSolomon. Kạkul nnap sat iyạm-chumchum iga nɗaktak ka oza.

12 UBiturus ya wanta te, uza là ózạ pa, <<Ónəm oga aIsarila, iyạm va ta tạl iga nɗak wo kạkul iza yà? O dər yi san pa na ká ichumchum iga ishi yi, kạt te pa kạkul ngwa Inan yi kiɗyar a nak kan unəm va ta chen yà?

13 Inan va uAbəraham, ku uIshaku, ku uYakup wop, Inan va Inan okəka yi kpa te, uwa rup ka aɗin azwal wo uYesu. O yan ka na o na pa ma gbạl. O yan ka na har a sat nkpak úBilatus a na na pa ma gbạl na kap ka nva pa uza ɗuɗom pa ka o fən na o re a.

14 O yan ku Unəm va uwa uNənạn. Uwa kpa unəm uga nnandər. O chál pa ma fən unəm uga ngbạl unəm uwa ma re awo.

15 O gbạl unəm va uwa uga nna iriri a. ká nnà te, Inan won ka na ka atak ikú. Mmayi onəm oga nla iyạm va i nyi ka apal ishi nnap va ta.

16 Ka atak nna nnandər ka aɗin aYesu va ta kan unəm va ta uva mmawó ka nya na kan o nyi na nyi kpa te, kạtətak na uza ya ìkàm. K-atak nna nnandər va uza na ka aɗin aYesu te, kạtətak na unəm va ta tan pa kpaktak. O yiya pa ká iwu wo.

17 <<Ógənang n nyinyi pa iyạm va o nəm úYesu, mmawó nzəng ka onəm ochumchum wo te, o nəm ka ashe nnyi kạt.

18 ká nnà te, kạsạl va ta Inan yəl iyạm va uza ka là chit ka atak nnap-nlà nkpaktak onəm oga nkạm nre kạtətak Nna pa uKəristi Unəm uyákyàk ujini te, i ɓək anung.

19 Kạkul nva ta te, o re nnəm nnap-mɓángɓạng o gạɓạn o ɓa atak Inan na ma dərkən nnap-mɓángɓạng wo a le awo, na UPonzhi Inan ká ishi wo a na mbagar ngga njul awo.

20 Na uza a re nre awo kpa ku uKəristi va ma nak na chit matmat ká inok va ta kạkul wo wanta a. UYesu uwa uKəristi va.

21 Uwa nkpak pa a təm kapaɓur har ilum va mí nak nkpaktak iyạm i ɓyen ka atak nvạn oza wa nva Inan ka sar nnap-nlà ka atak nnəm inok ka onəm oga nkạm nre kạtətak onənạn a.

22 UMusa ləla pa,
<UPonzhi Inan uwa i re nre ku unəm uga nkạm nre ka atak wò.
Unəm va ka ashe akum ìjìli wo wa nva uza re nre ka mi kpa a.
Nkpak pa o gwong achwang ka nkpaktak iyạm va unəm va ta i là awo.
23 Unəm va kpaktak i yang ka nggwong achwang ka unəm va ta te,
mí zhì na i le ka ashe onəm wo.>

24 <<A ɓan kù uSamwela won ɓa te, onəm oga nkạm nre ka atak Inan pa kpaktak ozạ pak inok nla nnap-nlà chit ka apal ishi nra va ta.

25 Okəka wo oma onəm oga nkaɱ nre ka atak Inan va ta. Mmawo na onəm oga
ngwur *akup ká iyaɱ va Inan ka sar nnap-nləla ókəka wo nva uza ka là úlbərahim pa,
<Ka atak ɓu na mí nak nnap nnənaɲ ńkpaktak onəm oga apambin.>
26 Inan ka re uzwal wo vang apambin va ta te, uza re nre ka na ka atak wo na mpyal
na uza a nak nnap nnənaɲ awo nzəng ka nggaɓaɲ unza uzəntən wo nggo a nak na a re
nnəm iyaɱ ina.>>

4

Mma wur uBiturus ká uYohana

1 UBiturus ká uYohana ka anung nlà nnap-nlà ónəm te, onəm oga mpyal awop, ká
unəm ochumchum onəm oga mpángchí atak kà Nzhi Inan, ká *oSaduki ɓa ru oza ká
ìkum.
2 Ìgwak lak oza kaḳul pa uBiturus ká uYohana kà nʊ̀yang iyaɱ ónəm pa uYesu wong
ka atak ikú.
3 Oza wur oza kùk kà nzhi ìkan pa ìpin á kpaḳ kang ó ga ká oza ka atak onəm oga
nnap-akwali. Kaḳul mma wur oza ká anung arurong.
4 Ká nna kpa te, onəm pa kyak ka ashe onəm va fe nnap nləla te, oza na nnandər ká.
Ìyəl onəm oga nna nnandər kyen chu ìkalon pá ìtukun.
5 Ìpin fa kpaḳ te, onəm ochumchum, ká onəmgbak, ká onəm oga nʊ̀yang nnap
mpakpak oza ɓa ɓut ka ashe aUrushelima
6 nzəng ká uHanana unəm uchumchum onəm oga mpyal awop, ká uKayafas, ká
uYohana, ká uAlekzanda, ká nkpaktak akùm onəm oga nri iponzhi onəm oga mpyal
awop.
7 Oza nak oza kà ishimshe oza te, oza kat oza ká akwali pa, <<Ká nza ichumchum, kaṯ
te ka ashe aɗin áda o nəm iyaɱ va ta yà?>>
8 ARuhu aNənaɲ ka yəl ka ashe aBiturus te, uza là ózạ pa, <<Ónəm ochumchum ká
onəmgbak,
9 a yà pa mma kà nkat yi kaḳul iyaɱ inənaɲ va mma nəm ûnəm ugurum va ta, pa
mma nəm sankang mma tàn na yà te,
10 re o nyi nkpaktak wo, ká nkpaktak oIsaṛila pa ka ashe aɗin áYesu uKəristi uga
aNazarat va o pak na ka apal akun ikú kang Inan wong ká na ka atak ikú te, ka ashe
ichumchum aɗiɗin na unəm va ta kà nsat kà mpyal wo ukánkáng.
11 UYesu uKəristi uwa,
<Ìpang va mmawó onəm oga mme nzhi o yang ka te,
i yà taḽ chit ìpang va ngwan nzhi.>
12 Mí ya nkaɱshi ngga iriri iga mbyet mbyet ka atak ánəm ro kaṯ. Mí ya ka atak a wà
chwat. Kaḳul aɗin aro yà ka akum apaɓur va Inan na ka apambin va kaṯətak kang mí
ya nkaɱshi ngga iriri iga mbyet mbyet kaṯ.>>
13 Ka nvaɲgva oza ya apir nkam-ìgwak va uBiturus ku uYohana ka, kan oza nyinyi kpa
pa oza onəm oga nnyi nro pe kaṯ, kan pa oza onəm va kur iyaɱ ro kaṯ kpa te, a ɗak oza.
Te oza nakshi ka pa onəm va ta ka ya nzəng ku uYesu.
14 Kan kaḳul pa oza ka nya unəm ugurum va ma tan uwa taḽ ka ta te, oza lan asaḽ aga
mbyèt nnap va ta.
15 Te oza là ózạ pa oza a fa agbai kan. Oza nap ichən ká izər oza.
16 Oza ɓəp owan oza pa, <<Iza i nəm ka onəm va ta yà? Nza unəm nggo ka ashe
aUrushelima nyinyi pa oza nəm iyaɱ ichumchum iga nɗaktak. Asaḽ va pa i pyen nnap
va ta te, a ya kaṯ.
17 Kaḳul pa kan nnap va ta a lyanshin ka ashe onəm kaṯ te, re i là ózạ pa kan oza a là
nnap únəm ro lap ka ashe aɗin va ta kaṯ.>>
18 Te oza wór oza wór oza tan. Oza là ózạ pa kan oza a là iyaɱ ro, kaṯ te a ɗyang iyaɱ
ro ónəm ka ashe aɗin aYesu ka pa ɗap lap kaṯ.
19 ká nnà te, uBiturus ku uYohana na amaɲ ózạ pa, <<O ya məma ɗò? Nna pa i fe
nnap-nlà wo nna a ji nji Inan a?
20 Nva pa i maɲ ka nla iyaɱ va i yiya ká iwu, ká iyaɱ va achwang yi fife te, i ya ka
nnəm kaṯ.>>
21 Onəm-chumchum va ta là ózạ kəkam pa a yà pa oza i nəm pa jak te, mí re oza kaṯ.
Te oza là ózạ pa oza a ga. Oza lan asaḽ va pa o nyám ntan ózạ. Kaḳul nkpaktak onəm ka
nna aɗəngchi íNan kaḳul ntan unəm ugurum va ma tan.
22 Unəm ugurum va ma tan ka ashe ichumchum iga nɗaktak va ta te, izun aməmar a
ji izun ìsəm neɗən ji.

Onəm aYesu nəm aduwa pa ìgwak a kam oza
23 Ma re uBiturus ku uYohana te, oza kpán asal ga atak owan oza. Oza shal ózą nkpaktak iyam va onəm oga mpyal awop ochumchum ka onəmgbak là ózą.
24 Nvan va oza fe nnap va ta te, nkpaktak oza won ka achu kanun-zəntən ka achal pa,
<<ÁPonzhi uga nnəm ichumchum ká iyam pa kpaktak. Mmaɓu na u fa ka apaɓur, ka apambin, ká iwá, ká iyam iga ashe oza pa kpaktak.
25 Ka atak aRuhu-Nənan na u là nnap ka atak nnəm inok ku uzwal ɓu uDawuda ukəka yi pa,
<Sang kang ìgwak i lak onəm nə̀mnə̀m yà?
Aɓo onəm i təm ka mmar iyam ina ka anung amwan kakul iza yà?
26 Oponzhi oga apambin ka nra ashar ikum.
Onəm ochumchum gwang ishi pa na o lung uPonzhi-Inan ka Unəm va uwa uza kyer pa
a kamshi onəm a.>
27 Kakul nnandər, uHirudus ku uBuntus-Bilatus nzəng ka onəm va oYahudi kat, ka oIsarila oza gwang ishi ka atak va ta ka apal ishi azwal ɓu uyákyàk uYesu pa o ɗom na kat. Uza va u kyer na chit pa a kamshi onəm a.
28 Oza nəm iyam va á na ka ashe ichumchum ɓu ka nɗom ɓu te, u là chit mpyal pa i ga nfa.
29 ÁPonzhi-Inan, nyangmata te, fe apir nnap-nlà va oza ka nla ayi pa kan i là nnap-nlà ɓu ónəm kat. Kakul nva ta te, wa nak ìgwak a kam yi pa gənggəng ka nla nnap-nlà ɓu.
30 Wa yichi awo ɓu na u tan onəm oga arwa na ma nəm iyam-chumchum iga nɗaktak pa ɗongɗong ka ashe aɗin azwal ɓu uyákyàk uYesu.>>
31 Ka nvangva oza gbal ka nnəm aduwa te, atak va oza ɓut ka te, mbibin tan. Ma yəl nkpaktak oza ka aRuhu-Nənan. Te oza là nnap-nlà Inan ka ashe nkam-ìgwak.

Nkpaktak ovan-ikilisiya fe nchang
iyam oza kanun-zəngtəng
32 Nkpaktak onəm oga ashe idongkong onəm oga nna nnandər ku uKəristi va ta nnap nnəm oza pa nzəng. Nrən-nnap oza nzəngtən. Unəm ro ya va i là pa iyam va mmawó ka te, ijiwo ka nkukwa kat. Iyam pa kpaktak ijo oza pa ɓuruk.
33 Ka ashe ichumchum, onəm oga nre aYesu kəristi nyám nnap nkámkám ka apal ishi nnandər ngwon aYesu ka atak ikú. Nnap-nnənan Inan mmakmak ka ya nzəng ka oza pa kpaktak.
34 Unəm ro ya lan iyam ro ka ashe oza kat. Kakul onəm va ka ashe oza ká irám, kat te nzhí te, oza i yap ka, i ɓa ka mbubwai
35 i na ónəm oga nre aYesu kəristi mí kap ónəm i chu ka atak nɗom anəm.
36 wantana uYusufu unəm uga akum ìjili aLawi va fa ka mbin aKuburus a nəm kpa. Uwa onəm oga nre aYesu kəristi i wór pa uBarnaba. (Ipir aɗin va ta pa Uyen uga mɓa ka nkam ìgwak.)
37 Uza yap ká irám wo, uza ɓa ka mbubwai uza na ónəm oga nre aYesu kəristi na ma nəm inok ka.

5

UHananiya ka uchar wo uSafiratu ka
1 Unəm ro aɗiɗin pa uHananiya ka uchar wo uSafiratu yap ka atak oza.
2 Uza kpak iyam ro ka ashe mbwai atak va ta bwam kakul ipan wo nzəng ka nnyi achəchar. Te uza ga ka aɓuɓo ga na ónəm oga nre aYesu Kəristi.
3 Te uBiturus là á na pa, <<ÁHananiya, a yar sang kang u man uShetan yəl ashe ìgwak ɓu har u gəl akwam âRuhu-Nənan nzəng ka mbwam iyam ro kakul ishi ɓu ka ashe mbwai iram va u yap ka yà?
4 Nva nna u yap ka chit kat te, atak ɓu kat ɗò? Nvan va u yap ka te, mbubwai nji ɓu kat ɗò? A yar sang kang u rəng nnəm apir iyam wa iva ta yà? U gəl akwam únəm kat. U gəl íNan.>>
5 Ka nfe nnap-nlà va ta nna uHananiya fe byet te, uza ru ku. A nak te, onəm va fe nnap va ta pa kpaktak te, ayər nəm oza pa makmak.
6 Ovanzam va ka ta ɓa chəndər akúkúm yar na fa ka ga li.
7 Acham watar pa shaɗən te, uchar aHananiya ɓa tar. Uwa nyi iyam va ya uɓar wo chit kat.
8 Te uBiturus ɓəp na pa, <<Mbwai va ta o ya ka atak va o yap ka ɗò? là á mi n fe.>>
Uchar va ta na aman á na pa, <<À, mbubwai na ta.>>

9 Te uBiturus là á na pa, <<A yar sang kang o gwang anung ka uɓar ɓu pa o mà aRuhu aPonzhi Inan yà? Fye nnáp ashar onəm oga nle ka atak nli uɓar ɓu nna i náp i ɓa pa datkulung cho. Oza i ga nyar ɓu i fa ka ǹyangmata.>>
10 Ka ta byet uchar va ta ru kú ka mpyal aBiturus. Ovanzam va ɓa táng ya uchar va ta kú ra te, oza yar fa ga li ka ngbak abəɓar.
11 A nak te, ayər nəm nkpaktak ikilisiya pa makmak nzəng ka nkpaktak onəm va fe nnap va ta.

Mma nəm iyam pa ikyak iga nɗaktak
12 Onəm oga nre aYesu Kəristi nəm iyam ichumchum pa ikyak iga nɗaktak. Nkpaktak onəm oga nna nnandər ka uKəristi i ɓut ka anung zəngtəng ka ashe Nzhi Inan ka atak va mí wór pa Agəlan aSolomon.
13 Onəm va ya ka ashe idongkong oza kat te, ìgwak kam unəm ro pa a tar ashe oza kat. Ka nna kpa te, onəm pa makmak ka nna ichumchum ózą pa makmak.
14 Nza ilum nggo te, onəm oga nna nnandər ka uKəristi ka n-yəl na chwat pa makmak. Onunggwan ka ochar kpa.
15 Kakul iyam ichumchum, ka ntan onəm oga arwa va onəm oga nre aYesu ka nnənəm te, har onəm i fa ka onəm oga arwa i nar ka apal iyam-nra ka apal asal na a yà pa uBiturus ka ngwatar te, alakan lakan a dok oro ka ashe oza oza a tan.
16 Onəm oga atak va gang aUrushelima te, oza pak inok mɓa ka onəm oga arwa pa makmak ka onəm va aruhu-ɓángɓang ləp oza. Ma tan oza pa kpaktak.

Nnyán ka onəm oga nre aYesu Kəristi
17 UPonzhi onəm oga mpyal awop ka nkpaktak onəm va nzəng ka na ká idongkong oSaduki va ka ta te, ìkpar nəm oza ka oza pa makmak.
18 Oza wur onəm oga nre kùk ka nzhi ikan.
19 Ká ìzwam te, umaleka ɓa bol anung nzhi ikan fa ka oza. Uza là ózą pa,
20 <<O ga ashe Nzhi Inan o tong o là nnap iriri ipipye va ta ónəm.>>
21 Oza fe nnap va ta te, ya atak ka ntan. Te oza ga ashe Nzhi Inan ɗyang iyam wa nva ma là ózą. UPonzhi onəm oga mpyal awop ɓa ka onəm va nzəng ka na te, oza wór awór ka ashe nzhi *mɓut nchumchum. Ma wór nkpaktak onəmgbak oIsarila ɓut te, ma re nre pa ma ɓa ka onəm oga nre aYesu Kəristi va ma kùk ka nzhi ikan a.
22 Onəm oga mpangchi atak ka Nzhi Inan ga nre va ta te, oza ga ya onəm va ma kùk va kat. Te oza le ɓa là pa,
23 <<I ga i ya anung nzhi ikan ma vəvəng pa dakdak. Onəm oga mpangchi atak oma tong kanun-asal. Ka nvangva i bol anung atak i tan te, i ya unəm ro ka ta kat.>>
24 Unəm uchumchum onəm oga mpanchi atak ka ashe Nzhi Inan ka onəm oga mpyal awop ochumchum fe wanta te, nnap onəm aYesu va ta ɗak oza pa i ga i kur san yà?
25 Te unəm ro ɓa ka nghan là ózą pa, <<Onəm va o kuk ka nzhi ikan te, oma ya ka ashe Nzhi Inan ka nɗyang iyam ónəm.>>
26 Te unəm uchumchum onəm oga mpanchi atak ka Nzhi Inan ka onəm ro fa ga ɓa ka onəm oga nre aYesu Kəristi va ta. Oza nyám ìkàm ro ózą kat. Kakul oza ka nnəm ayər onəm pa kan oza a kwan oza ká ipáng kat.
27 Oza ɓa nak oza tong ka mpyal onəm oga ashe mɓut nchumchum. Te uponzhi onəm oga mpyal awop kat oza pa,
28 <<O bám sang yà? I won wo pa gənggəng pa kan o ɗyang iyam ónəm ka ashe aɗin anəm wo va ta kat te, o fe kat ɗò? Ashe aUrushelima gang chit pa lat ka nɗyang wo. O ɗom pa na a yà pa akat ikú anəm va ta i təm mmayi na ká ishi ɗò?>>
29 Te uBiturus ka owan wo onəm oga nre aYesu kəristi na aman á na pa, <<Nkpak pa i kpak nnap Inan ka nva pa i kpak nja anəm a.
30 Inan okəka yi uwa won ku uYesu ka atak ikú. Unəm va uwa o gbal na ka atak mpak na ka apal akun ikú a.
31 Uwa Inan won ka na ɓa ga apaɓur a na atak-nsat á na kawo ari wo. Uza tal uPonzhi kan Unəm uga Nna Iriri kpa, na uza a nak oIsarila a re nnap-mɓángɓang na ma yar ózą.
32 Mmayi i tong onəm oga nla iyam va i nyi ka apal ishi nnap va ta pa kpaktak. ARuhu-Nənan i nənəm pa na kpa. ARuhu va Inan na ónəm oga nkpak nnap nnəm á na a.>>
33 Oza fe wanta te, a lak ìgwak ózą pa makmak. Oza ɗom pa ka o gbang oza.
34 Te uFarisi ro aɗiɗin pa uGamaliyal unəm uga nɗyang nnap-mpakpak va onəm pa kpaktak nak inəm nak á na, a won ga akul ka ashe mɓut. Uza là pa onəm va ta a fa agbai kan.
35 Te uza là ówan wo pa, <<Ónəm oga aIsarila, o nəm dakdak ká iyam va o ɗom nnənəm ónəm va ta.

36 Ka ya te, unəm ro uwa ka ya adɨdɨn pa uTadus. Uza yar ishi wo pa mmawó iyam ro. Onəm chu igbal pa ineɗən chu va yar nvəvang Ma gbal na. Ma lyan-shin onənəm. Te unəm ro fe iyam ro ka apal ishi oza lap kat.
37 A le te, uYahuda uga mbin aGalili ka ya ka ashe nra ngga nkun iyəl onəm. Uza yan nnap *oRoma har a dap nnap nnəm onəm pa kyak oza yar nvəvang. Ma gbal na kpa. Te onənəm lyanshin pa kpaktak.
38 N-yanmata ka apal ishi nnap onəm va ta jiwo te, mmami ka nla pa ma re oza pa kwák. Kakul a yà pa iyam va oza ka nnənəm kan nnap anəm te, nna i ga i mai ká ishi wo.
39 A ya nnyi pa nnap Inan nnandər te, ó ya ka asal ro pa o ɗat oza kat. O nəm dakdak kakul le kan a won a yà pa mmawó ka nlung Inan kat.>>
40 Oza man ká ichəchən. Te oza wór onəm oga nre aYesu Kəristi tan. Oza nəm asap ózə nzəng ka ngwon oza pa kan oza a là nnap ro ka ashe adɨn aYesu lap kat. Te oza re oza.
41 Onəm oga nre aYesu Kəristi fa ka atak onəm va ta ka nchang ìgwak pa ma ya məma pa ma na ìwuswa ónəm wa nji oza kpa kakul adɨn aYesu.
42 Nza ilum nggo ka ashe Nzhi Inan nchumchum, ka nzhí onəm te, oza bak ka nɗyang iyam kat. Oza i là nnap-nlà ngga nchang nfe kpa pa uYesu uwa uKəristi va.

6

Ma yak onəm pa ofanshat

1 Ka nra va ta iyəl onəm aYesu Kəristi ka ngga mpyal ka mmak te, oYahudi oga nla achu oHeleni ɓan nnáp irishi ka apal ishi oYahudi oga nla achu oza ka nkukwa. Oza náp irishi kakul ochar okpələn ka ashe oza va obar oza kuku te, ma nakshi ka oza ka apal ishi nnáp iyam-nrì iga nza ilum nggo kat.
2 A nak te, okpari aYesu oga ogbapchi aman pa parəm wór nkpaktak onəm aYesu Kəristi ɓut kanun-zəntən. Oza là ózə pa, <<Nva pa i re inok nla nnap-nlà Inan na i təm ka nkap iyam-nrì te, i ɓyen kat.
3 Ógənang, o yak onəm pa ofanshat ka ashe wo va o məman ka. Onəm va aRuhu-Nənan yəl oza yəl nzəng ka aghan na i tap oza ká inok va ta.
4 Mmayi te, i na ishi yi pa kpaktak ka nnəm aduwa ka nɗyang nnap Inan ónəm.>>
5 Ichən oza va ta chang ka onəm pa kpaktak. Te oza yak uIstifanus unəm uga nna nnandər pa makmak. ARuhu-Nənan yəl na kpa. Ku uFilibus, ku uBurokaras, ku uNikanar, ku uTiman, ku uBarmina, ku uNikalas unəm uga Antakiya va kà nnap awop Inan oYahudi te, uza unəm ukankam a.
6 Onəm va ta ma yak oza ma ɓa ka ka mpyal onəm oga nre aYesu kəristi. Ka nvangva oza nəm aduwa te, oza nak awo ózə kakul nnəm inok va ta.
7 Nnap nlà Inan ka mmyak ka ngga mpyal na chwat. Onəm aYesu Kəristi ka ashe aUrushelima ga mpyal ka n-yəl pa makmak. Onəm oga nshi iyam awop pa kyak man kam nnap-nlà Inan oza na nnandər ka.

Ma kpán uIstifanus

8 Nnap-nnənan Inan ká ichumchum chumchum yəl uIstifanus. A nak te, uza i nəm iyam-chumchum iga nɗaktak pa ɗongɗong onəm ka n-yiya.
9 Te onəm ro oga Idongkong va mí wór pa Idongkong onəm va ma jul oza chit ká izwal va fa ka aKurane, ka Alekzandariya, ka oro va fa ka Kilikiya, ka Asiya te, oza won ka ndáp atam ku uIstifanus.
10 Ka nna kpa te, oza chu ndáp nnap-nləla kat. Kakul uza i là nnap ka ashe aghan va aRuhu-Nənan ka nnəna á na a.
11 Te oza nak onəm pa a là pa, <<I fe uIstifanus ka mpwat uMusa ká Inan kpa.>>
12 Kasal va ta oza nak nnap nnəm onəm won, ka onəmgbak, ka onəm oga nɗyang nnap-mpakpak. Oza nnyi te, oza ga ya uIstifanus. Oza kpán na ga mpyal mɓut nchumchum ka.
13 Oza ɓa ka onəm ro va i kyen akwam ka apal ishishi pa, <<Unəm va ta i mai ka mpwat Nzhi Inan nchumchum ka nnap-mpakpak kat.
14 Kakul i fe na fe uza i là pa uYesu ga aNazarat va ta i ga nshin atak va ta. Uza i gaɓan nnap yi mmatmat va uMusa a re ayi a.>>
15 Nkpaktak onəm va təm ka ashe mɓut va ta pak iwu úIstifanus te, oza ya asal-wuwu i məlam wa asal-wu omaleka.

7

Nnap nlà aIstifanus ka mpyal onəm oga akwali

1 UPonzhi onəm oga mpyal awop ɓəp uIstifanus pa, <<Iyaɱ va ma là ta te, wanta na ɗò?>>
2 Te uIstifanus là pa, <<Ógənang mi ka opo mi, o gwong achwang o fe. UPonzhi Inan uga ichumchum nyám ishi wo úkəka yi uAbəraham ka ashe mbin aMasipotamiya kan uza re atak va ta uza ga aHaran.
3 Inan ka là á na pa, <Won re mbin ɓu ka onal ɓu na u ga mbin va mi nyám aɓu.>
4 A nak te, uza re mbin oza onəm oga aKaldiya uza ga təm ka aHaran. Ka nvaɲ ikú apupon te, Inan won ka na ka ta ɓa ka na ka mbin va mmawó ka ntəm ka ashishe ŋyangmatạ a.
5 Inan na mbin va ta á na pa njini ngga ipəpaɲ kat. Ko Inan kpal mbin va ta ka ashe ndon awo na á na kat. Iyaɱ va Inan nəm te, uza sar nnap-nlà pa o na mbin va ta á na ka akum ìjili jili oza i təm ka ashishe. Nna kap ka nva pa uwa ka ya ku uyen chit kat a.
6 Iyaɱ va Inan là úlbərahim te, pa onəm oga akum ìjili jili i tong onəmchən ka ashe mbin va njo oza kat. Onəm oga mbin va ta i nyám izwal ózạ. Oza i nyan ka oza pa zhalat zhalat i nəm izun igbal pa ineɗən.
7 Inan là kpa pa onəm va i nyám izwal va ta ózạ te, ò nap akwali ózạ. Ka nvəvaŋ te, oza i re mbin va ta i ɓa i wop wo ka atak va ta.
8 Inan là úlbərahim pa uza a pà ache. Mpà ache va i nyám nsar nnap-nlà va ká ishimshe oza a. A nak te, ma mar uIshaku nəm nra pa nnaɲne te, uAbəraham pà ache á na. UIshaku mar uYakup te, uza nəm á na pa na kpa. UYakup mar okəka yi oga ogbapchi aman pa parəm va te, uza nəm ózạ pa kpa.
9 <<Okəka yi va ta kakul pa ìkpar aYusufu nəm oza te, oza kpán na oza yap ka. Ma ga ka na kaMasar.
10 ká nnà te, Inan kamshishi ka ashe nkpaktak nɗaktak va ya na. Inan nak na ká *izhan ka mpyal aFirauna uga aMasar. (AFirauna pa te, aɗin iponzhi iga aMasar.) Uza na aghan á na kpa. A nak te, uponzhi va ta kyer na sat unəm uga nnəm ka mbin aMasar ka ashe nzhi iponzhi wo.
11 <<A nəm te, ayan fa ka ashe nkpaktak mbin aMasar ka aKanana. A ɓa ka mɓək anung ónəm pa makmak. A nak te, okəka yi lan iyaɱ-nrì.
12 UYakup won fe pa iyaɱ-nrì na ya ka aMasar te, uza re okəka yi ga nram iyaɱ-nrì ka atak va ta. Nggà oza va ta nggà nggà ngəshi.
13 Oza le ga mpəpar te, uYusufu nyám ishi wo ógənang wo. A nak te, uFirauna nyi akum ìjili jili kpa.
14 Te uYusufu re nre ûpo wo uYakup pa uza a vang ka nkpaktak onəm wo. Iyəl oza onəm ìsəm pa ifangshat ka aman pa tukun.
15 Te uYakup won nzhi ga aMasar. Ka ta na uza kú. Okəka yi kú ka ta na kpa.
16 Ma wur akúm oza ma le ka aShekem ma li ka ashe awap va uAbəraham ka yap ka azurfa ka atak ovan aHamor a.
17 <<Ilum n-yəl nsar nnap-nlà va Inan ka yar úlbərahim ɓa dat chit ka nchu te, onəm yi yəl ka ashe mbin aMasar pa makmak.
18 Nəm te, unəm ro va nyi iyaɱ ro ka apal ishi aYusufu kat te, a ri iponzhi.
19 Uponzhi va ta mam aghan aɓángɓaŋ kò onəm yi. Uza lam oza. Uza nyan ka okəka yi pa zhalat zhalat, uza nak mí swan ovanbak pa kan a lár kat.
20 Ka ashe nra va ta te, ma mar uMusa. Uyen va ta ɓyen pa gənggəng. Ma kan na ka nzhi apupon apye pa shaɗən.
21 Te ma ga ma re na ka ashe ǹzam wa aɗor mmandar na te, uya aFirauna uyen ɓyen ga vek na. Uza yar na kan na wa ayen wo.
22 Ma na nkpaktak nnyi ngga aMasar á na. Uza sat unəm uga nnyi nnap-nlà ngga anung ka nnəm nnap kpa.
23 <<Ka nvaŋgva uMusa nəm izun chit ìsəm pa ineɗən te, uza yar ka ashe ìgwak wo pa o ga atak ogənan wo oIsarila, na o ya apir mɓək anung va oza ka ashishe.
24 Uza ga te, uza ga ya unəm uga aMasar ro ka nnyan ku unəm uga aIsarila. Uza kaɱ ikukum har uza pyát akəkat á na kpa ka atak ngbal unəm uga aMasar va ta.
25 Nrəng aMusa pa apir nnap nnəm wo va ta i nak aghan i ga onəm wo oIsarila pa mmawó na Inan ka nnəm inok ka, na o kamshi oza. ká nnà te, a ghan ga oza kat.
26 Ìpin fa kpak kàɗi te, uMusa ɓa ya oIsarila pa oparəm ka nlun ikum. Uza ɗak pa na o dan oza. Te uza là ózạ pa, <Ónəm va ta, mmawó ogənan te, o nyi kat ɗò? Sang kang o ɗom nnak aɓang ówan wo yà?>
27 Te unəm va ji nkam awan wo ji te, uza dan uMusa le á na ka cho. Uza là á na kpa pa, <Uda nak ɓu unəm uga nnəm ichumchum ka yi yà? Uda nak ɓu ka nkat akwali ayi yà?
28 U ɗom pa u gbal mi wa nva ku u gbal unəm uga aMasar ka nlam ɗò?>

29 UMusa fe nnap va ta wanta te, uza chər ga təm ka mbin aMidiyan. Ka ta na uza
mar ovan wo onunggwan pa oparəm.
30 <<Ka nvan izun ìsəm pa ineɗən te, umaleka ro fa nyám ishi wo úMusa ka ashe
aməlam apər aga nri iya-kun ro ka ashe ǹzam a Bam aSinayi.
31 UMusa ya te, a sat iyam iga nɗak na. Uza sən ga dat na o dər te, uza fe achu aPonzhi
Inan pa,
32 <Mmami na Inan okəka ɓu. Inan aIbərahim, ku uIshaku, ku uYakup.> Te izər ɓan
ntan ku uMusa. Igwak kam na pa uza a dər apər va ta lap kat.
33 Te uPonzhi-Inan là á na pa, <Zəp akwap aga ashar ɓu. Kakul atak va u tal ka ta te,
atak yəryər.
34 N ya mɓək anung va ya mí na onəm mi kaMasar. N fe nɗum ká izər-nrwa oza fe. A
nak te, n fər chit n vang pa ń kamshi oza. Ba na ń re ɓu u ga aMasar.>
35 <<UMusa va ta oza ka yan ka na oza là á na pa, <Uda nak ɓu unəm uga nnəm
ichumchum ka yi yà? Uda nak ɓu ka nkat akwali ayi yà?> Te uwa Inan re nre ka na tal
unəm uga nnəm ichumchum ka oza. Uwa kpa unəm uga nkamshi oza. Inan na inok
úMusa ka atak nre umaleka wò va nyám ishi wo úMusa ka ashe iya-kun iga nri apər va a.
36 UMusa uwa fa ka oza ka ashe mbin aMasar nvangva uza nəm iyam-chumchum iga
nɗaktak pa ɗongɗong chit ka ashe aMasar ká Iwa Irəzan a. Uza nəm iyam pa ɗongɗong
kpa ka ashe anyin har izun ìsəm pa ineɗən.
37 UMusa va ta ka là óIsarila pa, <Inan i ga nre nre awo ku unəm uga nkam nre
katətak uva uzəntən ka ashe wo wa nva uza re nre ka mi a.>
38 UMusa ka ya ka ashe onəm Inan ka ashe anyin nzəng ka okəka yi ku umaleka va ka
là nnap ka na ka apal aɓam aSinayi. Uwa kpa kam nnap-nlà ngga iriri ka atak Inan a na
ayi.
39 Ka nna kpa te, okəka yi yan ka nkpak nnap nnəm á na. Oza yan ka na le ka na re,
oza na igwák oza ka nnap nle mbin aMasar.
40 Oza là úHaruna pa, <Nəm iyám-ngwop ayi va oza i lim mpyal ayi. Kakul uMusa va fa
ka yi ka ashe mbin aMasar te, i nyi iyam va ya na kat.>
41 Ka ashe nra va ta na oza lá ichər iya-na. Oza pà iyam oza wop ichər va ta ka. Oza
nəm nchang-izər ngga nna ichumchum íyam va awo oza a nəm a.
42 Kakul nva ta te, Inan gaɓan asəm na ózə. Uza re oza ka ngwop iyam iga apaɓur wa
izhán wa nva ma lir ka ashe atakarda onəm oga nkam nre ka atak Inan pa,
<Ónəm oga aIsarila, mmami na ka o pà iyamkang ka ashe anyin o yichi á mi a nəm izun
ìsəm pa ineɗəng va ɗò?
43 Ko pa ɗap aghal aMolek va mí ka ka awa te, nna o yar o ra nggang ka, o wop awop ka
ashishe.
Aghal va alakan izhan aRamfan va o wop a.
Ichər va o nəm te, oma o wop.
Kakul nva ta te, mi nak mí wur wo ká ikum mí ga ka i watar mbin aBabel watar.>
44 <<Matmat te, okəka yi oma ka ya ka aghal aga awa va nyám pa Inan nzəng ka oza
ka ashe anyin. Ma ka aghal va ta wa nva ma là úMusa. Aghal va ta pa səlak wa nva
uMusa ka ya ká iwu.
45 Okəka yi ka ashe nra aYoshuwa te, oma ka ya ka aghal va ta. Aghal va oza kəkam a.
Oza ɓa tar ka ka ashe mbin va Inan ɓak onəm oga ashishe fa le ózə. Aghal va ta nná ka
ya har ɓa chu nra aDawuda
46 va Inan fe nchang fe ka na. Uza chál Inan pa uza a man awo u me nzhi nra á na.
Uza va Inan aYakubu a.
47 ká nnà te, uSolomon a won a me nzhi va ta íNan.
48 Ka nna kpa te, uPonzhi-Inan va ji pa kpaktak te, uza i təm ka ashe nzhí va onəm a
me kat. wantana uYeshayah unəm uga nkam nre ka atak Inan ka là pa,
49 <Inan là pa,
Apaɓur nna itok iponzhi mi a.
Apal mbin nnyi te, atak nnak-ashar mi.
Chit te, nza nzhi pa wat ó me á mi yà?
Nza atak i won i ya pa atak njul njul mi yà?
50 Ka ashe ichumchum mi na n nəm nkpaktak iyam va ta kat ɗò?>
51 <<Ónəm oga nkak ishi oga anung igwák itwattwat. Achwang wo kpəkpang kpa. O
ɗongɗong ka okəka wo kat. Pa ɗəkər mmawó ka nlyat izər o yang nnap aRuhu-Nənan.
52 Ka ashe nkpaktak onəm oga nkam nre ka atak Inan te, nza uzəngtəng ka ashe oza
okəka wo na idumdum á na kat yà? Onəm oga nla nnáp mɓa Anəm-Nənan va ta te, oza
gbang oza. Uwa ǹyangmata o mwàn na o gbal.

53 Mmawo na o kạm nnap-mpakpak aMusa va ọmaḷeka a ɓa ka. Ka nna kpa te, o kpak kạt.>>

Ma kwan uIstifanus kú

54 Onəm-chumchum oYahudi fe wantạ te, a raṃ ozạ pạ zhalat zhalat. Ozạ məmchi anung ozạ i kyen ká inyin kạkul ìgwak lak ozạ.

55 UIstifanus jiwo te, aRuhu-Nənaṇ yəl na. Uzạ pak iwu i dər apaɓur, uzạ ya ichumchum Inan va ɓyen pạ gənggəng, ku uYesu təm kạwo ari Inan.

56 Te uzạ là pạ, <<Dər kan, mmami kạ nya apaɓur bol. N ya uYesu Kəristi təm kạwo ari Inan.>>

57 Te ozạ won kạ ngham achu pạ gbaṇgbaṇ. Ozạ zwan achwang ozạ ká ifán kạkul kan o fe iyaṃ va uzạ kạ nləla kạt. Ozạ ɓa kaṇun-zəntən ozạ ɓa gún na.

58 Ozạ fa kạ na kạ nsəm nzhi. Ma kwan na ká ipán. Onəm va kạ là iyaṃ va ozạ nyi kạ apal ishishi te, ozạ zəp ilukwán ozạ nak úyenzạm ro ɑ̀ɗíɗín pạ uShawulu pa a panchi ózạ.

59 Te ozạ pak inok nkwan uIstifanus ká ipán. Uzạ nnyi te, kạ ya kạ nchal Inan pạ, <<ÁPonzhi-Inan kạm aruhu mi.>>

60 Te uzạ ɓəram kạ mbin uzạ là nnap kạ achu akámkám pạ, <<ÁPonzhi-Inan, kan nnap-mɓángɓaṇg va ta a təm ózạ ká ishi kạt.>> Ka nvaṇgva uzạ gbaḷ kạ nnap-nlà va ta te, uzạ ru kạ mbin ku.

8

1 UShawulu maṇ kạ ngbaḷ aIstifanus va ta maṇ.

Ma nyan kạ onəm aYesu

Ká ilum va ta byet te, mɓək anung íkilisiya mɓángɓaṇg fa kạ ashe aUrushelima. Ma lyan-shin nkpaktak ozạ kạ ashe mbin aYahudiya kạ aSamariya. Onəm oga nre aYesu kəristi oma byet ma re kạ ashe aUrushelima.

2 Onəm oga ngwa Inan onandər ro ɓa yar uIstifanus li. Ozạ yən ikuku pạ zhalat zhalat.

3 UShawulu nnyi te, uzạ nəm íkilisiya kạ nchang kạt. Uzạ i tan nzhí onəm pạ nzəngzən i dap onəm oga ngwa uYesu onunggwan kạ ochar i fa. Uzạ i ga kạ ozạ pạ ma kuk kạ nzhí ikán.

UFilibus là nnap aYesu kəristi kạ mbin aSamarlya

4 Onəm oga ngwa uYesu va ma lyanshin ozạ pạ kpakpa te, ozạ i là nnap-nlà aYesu kạ atak va kpaktak ozạ ga kạ.

5 UFilibus ga atak-chumchum ro kạ ashe mbin aSamariya. Uzạ là nnap aYesu kəristi ónəm kạ ta.

6 Nggatək va pạ kpaktak fe iyaṃ va uFilibus kạ nləla te, ozạ nakshi kạ pạ dakdak kạkul iyaṃ-chumchum iga nɗaktak va uzạ kạ nləla ká iyaṃ va uzạ kạ nnənəm a.

7 Onəm pạ kyak aruhu-ɓáṇgɓaṇg fa re ozạ nzəng kạ ngham achu. Onəm oga ngbạk izər ikuku pạ kyak kạ onəm-gurum ozạ tan.

8 A nak te, ma nəm nchang ìgwak pạ makmak kạ atak va ta.

USiman unəm uga nnəm ivạk

9 Ka ya matmat te, unəm ro uwa ya kạ atak va ta ɑ̀ɗíɗín pạ uSiman. Uzạ i nəm ivạk ká iyaṃ iga nna ayər ńkpaktak onəm oga aSamariya. Uzạ i fam pạ mmawó unəm uchumchum.

10 Onəm pạ kpaktak, ochumchum kạ oɓwakan, na nnandər na ká iyaṃ va uzạ kạ nnənəm. Ozạ i là pạ, <<Unəm va ta uwa ichumchum Inan va mí wór pạ Ichumchum a.>>

11 Ozạ na nnandər na kạ na, kạkul a ya nra chit uzạ kạ mpak inok nnəm iyaṃ-chumchum iga nɗaktak kạ atak nnəm ivạk wo.

12 Kan nvaṇgva ozạ na nnandər kạ nnap-nlà ngga nchang nfe va uFilibus là ózạ kạ apal ishi iponzhi Inan ká ichumchum ɑ̀ɗíɗín aYesu Kəristi te, ma nəm abaptisima ózạ, onunggwan kạ ochar.

13 Kap ku uSiman ká ishi wo, uzạ na nnandər kpa. Ma nəm abaptisima á na te, uzạ yan úFilibus ká ìjili. Iyaṃ-chumchum iga nɗaktak pạ ɗongɗong va uzạ ya uFilibus kạ nnənəm te, a ɗak na pạ gənggəng.

14 Onəm oga nre aYesu kəristi va kạ ashe aUrushelima fe pạ onəm oga aSamariya kạm nnap-nlà Inan chit te, ozạ re nre ózạ ku uBiturus ku uYohana.

15 Nvaṇ va oBiturus ɓa chu te, ozạ nəm aduwa ózạ pạ ozạ a kạm ichumchum aRuhu-Nənaṇ.

16 Kạkul nná kạ fər chit kạ apal ishi ozạ kạt. Ma nəm abaptisima ózạ na pa mwan kạ ashe ɑ̀ɗíɗín aPonzhi-Yesu.

17 Ozạ nak awo ózạ te, ozạ kạm ichumchum aRuhu-Nənaṇ.

18 USiman ya chit pa onəm oga nre aYesu kəristi ka atak nnak awo ónəm ká ishi na
kan mí kam ichumchum aRuhu-Nənan va te, uza na mbwai ózą.
19 Uza là kanunun pą. <<O na apir ichumchum va ta á mi kpa. Na unəm va kpaktak n
nak awo á na ká ishi te, uza a kam ichumchum aRuhu-Nənan.>>
20 Te uBiturus là á na pa, <<Mmaɓu ka mbwai ɓu o zhì pa kpaktak. Kakul u nak pa mí
yap imwa Inan ka mbwai.
21 Iyam ro ya yar ɓu ka ashe nnap va ta kat. Kakul mmaɓu ká ìgwak inənan ka mpyal
Inan kat.
22 Kakul nva ta te, wa re nnap nna ɓu va ta. Chal uPonzhi-Inan mo te uza a yar
nnap-mɓángɓang nrən-nna ngga ashe ìgwak ɓu aɓu.
23 Kakul n ya pa ìkpar iɓángɓang iya yəl ka ashe ɓu kan nnap-mɓángɓang pá asang
aɓu kəkam.>>
24 Te uSiman là pa, <<O chál uPonzhi-Inan á mi kakul le kan iyam pa izən ka ashe
iyam va o là ta te, a ya mi kat.>>
25 Nvang va onəm oga nre aYesu kəristi va ta là iyam va chit oza nyi ka apal ishi aYesu
nzəng ka nla ónəm nnap-nlà va aPonzhi-Yesu ɗom pa onəm a nyi te, oza le ɓa ga
aUrushelima. Oza pak inok nla nnap-nlà Inan ngga nchang nfe kasal kavan atak aga
mbin aSamariya pa ikyak.

UFilibus là nnap nlà Inan
ûnəm uchumchum ro uga aHabasha

26 Te umaleka ro fa là úFilibus pa, <<Won kpán asal ga asal nkwandal. Yar asal va fa ka
aUrushelima i ga aGaza. Asal va ka ashe anyin a.>>
27 A nak te, uFilibus won ru asal ga. Te uza ya unəm uchumchum ro uga aHabasha.
Uwa i nakshi ka nkpaktak atak mɓut mbwai aKandakatu uga aHabasha uchar.
(AKandakatu pa te, aɗin iponzhi iga mbin aHabasha.) Ma gbal atak amar gbal ku unəm
va ta kakul nnap inok. Unəm va ta ɓa ga aUrushelima kakul ngwop Inan.
28 Uza ka nle ngga nzhi ka ashe akeke va ipəri i dap te, uza ka ya ka nkun nnap-nlà
Inan va uYeshayah a lir.
29 Te aRuhu Inan là úFilibus pa, <<Sən ga dat ka akeke va ipəri ka ndədap ta.>>
30 UFilibus chər ga atətak. Te uza fe unəm va ta ka nkun ka ashe nnap-nlà Inan va
uYeshayah a lir. UFilibus ɓəp unəm va ta pa, <<Mmaɓu ka nkpán ipir iyam va mmaɓu
ka nkukun na lyát do?>>
31 Unəm va ta là á na pa, <<Mi nəm sang kang mi kpán ipipir yà? Ya unəm ro i kang
ìjili jili á mi kang.>> Te uza chál uFilibus pa uza a kyen akeke a təm nzəng ká wo.
32 Unəm uchumchum va ta ka ya ka nkun atak va ka ashe nnap-nlà Inan là pa,
<<Ma ga ka na wa iya-tam va nyi iyam ro kat.
Mi i ga atak mpà na chwat ka na.
Uza mar ka anung wa iya-tam va mí ya kà nkpat akpap á na te, i yən kat a.
wantana mí nəm á na sanggo te, uza i bol anung kat.
33 Ma nəm ka na pa vyakshin har ma nnap-akwali á na va ya ka nnandər kat.
Uda kur nla pa mo te, uza re *nvan ro yà?
Kakul ma yar iriri riri kapambin va ta.>>
34 Unəm uchumchum va ta ɓəp uFilibus pa, <<Mmami ka nchal ɓu. Wa man te, wa là
á mi. Unəm uga nkam nre ka atak Inan va ta ka nla nnap ka apal ishi wo ɗò, kat te ka
apal ishi anəm-kak?>>
35 Te uFilibus ɓan ka atak va uza kun ta uza là nnap-nlà ngga nchang nfe á na ka apal
ishi aYesu pa dakdak.
36 Oza ka ngga te, oza ɓa chu atak ndəng ro. Te unəm uchumchum va ta là pa, <<Ndən
na ta. Iza i dan pa ma nəm abaptisima á mi yà?>>
37 UFilibus là á na pa, <<A yà pa u na nnandər na ká ìgwak ɓu pa kpaktak te, mí
nənəm aɓu.>> Te unəm uchumchum va ta là á na pa, <<N na nnandər na pa uYesu
Kəristi uYa Inan.>>
38 Te uza nak ma sat ka akeke. Oza fən mparəm oza ga atak ndəng va ta. Te uFilibus
nəm abaptisima á na.
39 Ka nfa oza na byet ka ashe ndəng te, aRuhu aPonzhi Inan dapchi uFilibus lár ka.
Unəm uchumchum va ta ya na lap kat. Uza ga achen wo ka ashe nchang ìgwak.
40 A nəm te, uFilibus ya ishi wo ka aAzotus. Uza pak inok nra nggang ka ashe mbin
ngga atak va ta i là nnap-nlà ngga nchang nfe ka apal ishi aYesu har uza ga chu
aKaisariya.

9

UShawulu gaɓaɲ nyan unəm uga ngwa uYesu

1 UShawulu ka ya ka nsat atak ónəm aPonzhi-Yesu pa o gbáɲ oza. Te uza ga atak
aponzhi onəm oga mpyal awop
2 uza ɓəp na pa uza a na oga awasika awo na o ga atak onəm oga nzhí Inan mɓwakan
va ka aDəmaska na o ya onəm oga nla pa mmawó kaṣaḷ aYesu va ta, onunggwan ka
ochar. Te ò wur oza ò ɓa aUrushelima ka ka ashe ikan.
3 Uza ka ashe ngga, uza ɓa dat chit ka aDəmaska te, atak atántàn mul na ka nfa ka
apaɓur a ghan gang na ka ashe.
4 Te uza ru ka mbin. Uza fe achu ro ka nla á na pa, <<ÁShawulu, áShawulu, sang kang
ɓu ɓək anung á mi yà?>>
5 Te uShawulu là pa, <<Mmaɓu uda ya ánəm ga nzhi?>> Achu va ta na amaɲ á na pa,
<<Mmami uYesu va ɓu ɓək anung á mi.
6 Won na u ga ashe aDəmaska. Ka ta te, nna mí là iyaɲ va aɓu pa u nəm.>>
7 Onəm va ka ya nzəng ka na te, oza tong nnap-nlà ɗak oza ka nla. Oza fe achu fe kan
oza ya unənəm kaṭ.
8 Te uShawulu won. Uza bol iwu te, uza ya atak kaṭ. Ma kpán awuwo ma dap na oza
ga ashe aDəmaska.
9 Ǹrəra pa nshaɗən iwu ya atak kaṭ. Uza ri iyaɲ ro kaṭ. Uza wa iyaɲ ro kaṭ kpa.
10 Unəm aYesu kəristi ro uwa ya ka ashe aDəmaska aɗiɗin pa uHananiya.
UPonzhi-Yesu wór na ka ashe alár pa, <<ÁHananiya.>> Te uza maɲ pa, <<À, m maɲ
aPonzhi-Yesu.>>
11 Te uPonzhi-Yesu là á na pa, <<Won ga nzhi aYahuda va kaṣaḷ va mí wór pa Asaḷ aga
Nsat Nzwan. Wa ɓəp izər anəm uga aTarsus ro ka ta aɗiɗin pa uShawulu. Uwa ka ta ka
nnəm aduwa.
12 Uza ya chit ka ashe alár pa unəm ro aɗiɗin pa uHananiya ka ntar ka atak wò. Uza
nak awo a wò ká ishi na ò ya atak kàɗi .>>
13 Te uHananiya na amaɲ pa, <<ÁPonzhi-Yesu, n fe iyaɲ chit pa makmak ka apal ishi
anəm va ta, ka apir iyaɲ ɓáŋgbaŋg va uza nəm ónəm oga ngwa ɓu ka aUrushelima.
14 Uza ɓa ka ta ká ichumchum ka atak onəm oga mpyal awop ochumchum pa uza a
wur nkpaktak onəm oga ngwór ka ashe aɗin ɓu uza a kuk.>>
15 Ká nnà te, uPonzhi-Yesu là á na pa, <<Ga atətak. Kaḳul n yak na chit unəm uga
nnəm inok mi. Na uza a nak onəm va oYahudi kaṭ, a nyi aɗin mi, ka oponzhi, ka
oYahudi kpa.
16 Mi nyám á na apir mɓək anung va nkpak pa uza a ɓək kaḳul aɗin mi.>>
17 Te uHananiya ga. Uza ga tar nzhi va ta. Uza nak awo úShawulu ká ishi te, uza là pa,
<<Ágənang mi uShawulu, uPonzhi-Yesu a re mi. Uwa ka nyám ishi wò aɓu kaṣaḷ ká mɓa
ɓu ka ta a. Uza re mi pa u ya atak kàɗi. Na aRuhu-Nənaɲ a yəl ɓu kpa.>>
18 Ta byet te, iyaɲ ro wa akwangkwang tak fa ka ashe iwu aShawulu. A nak te, uza ya
atak kàɗi. Te uza won ga ma nəm abaptisima á na.
19 Nvaɲ va uza ri iyaɲ-nrì te, uza ya nkam izər. UShawulu təm nzəng ka onəm aYesu
Kəristi oga aDəmaska ya nra wat.

UShawulu là nnap-nlà Inan ka Dəmaska

20 Uza kali kaṭ, uza ɓan nla nnap ónəm ka ashe nzhí Inan mɓwakan pa uYesu uwa uYa
Inan.
21 Nkpaktak onəm va fe na te, a sat iyaɲ iga nɗak oza. A nak te, oza ɓəp owan oza pa,
<<Unəm va ta uwa ka nəm iɓàŋg ônəm oga nna nnandər ka aɗin aYesu oga
aUrushelima kaṭ ɗò? Uza ɓa ka ta kaḳul ngwur onəm ò kùk ónəm oga nshi iyaɲ awop
ochumchum kaṭ ɗò?>>
22 Ká nnà te, uShawulu kà nkam kà nkam ka ashe nnap-nlà wo. Iyaɲ va uza i là ónəm
va nyám pa uYesu uwa uKəristi Unəm uyákyàk Inan te, a ɗak oYahudi oga aDəmaska. A
nak te, oza ya ka anung ngga nla iyaɲ ro kaṭ.

UShawulu malkan ka oYahudi oga aDəmaska

23 A gbaŋg nvaŋg chit te, oYahudi nəm ichən ká izər oza pa o gbaḷ uShawulu.
24 Iyaɲ-ɓáŋgbaŋg va oza sar ta te, uShawulu won nyi. Izwam ka alum mí panchi
anung-asaḷ ga atak va ta na ma kpán na, na ma gbaḷ.
25 Te okpari kpari yar na ká ìzwam oza re na ka ashe anap fər ka mɓol ro ká izər
akamsəlang va ma gang aDəmaska ka.

Ogənan ɗom nyang nkaɲ uShawulu ka aUrushelima

26 Nvaɲ va uzaɲ ɓa chu aUrushelima te, uzaɲ ɗom paɲ o gwang ishi kaɲ aɓo onəm oga nna nnandər kaɲ uYesu. Te ayəyər nəm nkpaktak ozaɲ. Ozaɲ maɲ kaɲ paɲ uzaɲ taḷ unəm aYesu kəristi chit na kpa kaṭ.
27 Te uBarnaba kaɲm na ɓa atak onəm oga nre aYesu kəristi kaɲ. Uzaɲ là ózaɲ asaḷ vaɲ uShawulu ya uPonzhi-Yesu kaɲ asaḷ aDəmaska, kaɲ asaḷ vaɲ uYesu là nnap kaɲ na, kaɲ asaḷ vaɲ uShawulu là nnap ónəm kaɲ aDəmaska kaɲ ashe adin aYesu kaɲ ashe nkam-ìgwak.
28 A nak te, ozaɲ kaɲm na uzaɲ təm nzəng kaɲ ozaɲ kaɲ ashe aUrushelima. Uzaɲ i wali kaɲ ozaɲ paɲ shat.
29 Uzaɲ i là nnap ónəm kaɲ ashe adin aPonzhi-Yesu kpa kaɲ ashe nkam-ìgwak. Uzaɲ dap atam kaɲ oYahudi oga nfe iHeleni. Te ozaɲ ɗak paɲ o gbaḷ na.
30 Nvaɲng vaɲ ogənang nyi chit pa te, ozaɲ ga kaɲ na kaɲ aKaisariya. Ozaɲ re nre kaɲ na ga aTarsus.
31 Ikilisiya kaɲ ashe nkpaktak mbin aYahudiya, kaɲ aGalili, kaɲ aSamariya təm kaɲ ashe ikángkáng. Iyəl ozaɲ kaɲ mmak i ga mpyal na chwat. Ozaɲ təm kaɲ ashe nna ichumchum úPonzhi-Inan. ARuhu-Nənaɲ kaɲ nkam ozaɲ. Ozaɲ ya ngga mpyal paɲ makmak.

Ma tan uIniyas
32 UBiturus kaɲ nra nggang kaɲ ashe mbin vaɲ ta te, uzaɲ ɓa chu kaɲ atak onəm oga nna nnandər va kaɲ aLida.
33 Kaɲ ta te, uzaɲ ya unəm ro adiɗin paɲ uIniyas. Uzaɲ rwa chit izun paɲ inaɲne, ngwon ya á na kaṭ. Kaḳul izər kuku kaɲ na.
34 Te uBiturus là á na paɲ, <<Álniyas, uYesu Kəristi kaɲ ntan ɓu. Won chəndər iyaɲm-nra ɓu.>> Ta byet te, uIniyas won.
35 Nkpaktak onəm oga aLida kaɲ aSarona ozaɲ ya iyaɲm vaɲ ma nəm taɲ te, ozaɲ na nnandər ku uPonzhi-Yesu.

UBiturus won ku uTabita kaɲ atak ikú
36 Kaɲ aYafa te, uchar uga nna nnandər kaɲ uYesu ro uwa ya adiɗin paɲ uTabita. (Adin vaɲ ta ká iHeleni paɲ uDokas nna ipipir paɲ, <<nkàr>> a.) Uchar vaɲ ta yar nyi nnap te. Uzaɲ i na nkaɲmshi ónəm oga nkun kaɲsaḷ paɲ ɗongɗong.
37 Kaɲ ashe nra vaɲ ta te, uzaɲ rwa te, uzaɲ ku. Ma wór izər á na ma nar na kaɲ ashe nzhi ngga apal.
38 AYafa pa te, a gbaɲng kaɲ aLida kaṭ. Onəm aYesu Kəristi oga atak vaɲ ta fe paɲ uBiturus uwa kaɲ aLida te, ozaɲ re onəm paɲ oparəm kaṭətak paɲ uzaɲ a ɓa atak ozaɲ paɲ kəlak kəlak.
39 UBiturus maɲ won ga nzəng kaɲ ozaɲ. Uzaɲ ɓa chu te, ma kyen kaɲ na kaɲ nzhi ngga apal vaɲ. Ochar okpələn vaɲ oɓar ozaɲ kuku te, ozaɲ tong dat ku uBiturus i yən. Ozaɲ i ya kaɲ nnyam á na ilukwán ká iyaɲm vaɲ uDokas kap ya uwa ya nzəng kaɲ ozaɲ a.
40 UBiturus nak ozaɲ paɲ kpaktak fa agbai. Te uzaɲ kuchi chál Inan. Uzaɲ gaɓaɲ dər akúm vaɲ ta te, uzaɲ là paɲ, <<ÁTabita, won.>> Uzaɲ bol iwu ya uBiturus te, uzaɲ won təm.
41 UBiturus kpán na kaɲwo kaɲmshishi won taḷ ga akul. Te uzaɲ wór onəm oga nna nnandər kaɲ ochar okpələn vaɲ, uzaɲ yichi na ózaɲ uriri.
42 Ma fe nnap vaɲ taɲ gang kaɲ ashe nkpaktak aYafa. Onəm paɲ makmak na nnandər ku uPonzhi-Yesu.
43 UBiturus təm kaɲYafa nəm nra paɲ makmak. Uzaɲ təm kaɲ nzhi aSiman unəm uga mmə́chi awa.

10

UKarnilus re nre ku uBiturus
1 Unəm uchumchum oshozha uro uwa ya kaɲ aKaisariya adiɗin paɲ uKarnilus. Uzaɲ kaɲ ashe idongkong oshozha va mí wór paɲ Idongkong iga aItaliya.
2 Uzaɲ unəm uga ngwa Inan. Ozaɲ paɲ kpaktak kaɲ onəm oga ashe nzhi wo onəm oga nra ayər Inan paɲ makmak. Uzaɲ i na iyaɲm ónəm paɲ makmak kaɲ ashe nnyi-nnap. Uzaɲ i nəm aduwa paɲ ɗəkər ɗəkər.
3 Kaɲ alum sur ro kaɲ acham paɲ shaɗən aga alum te, uzaɲ ya iyaɲm kaɲ ashe alár. Uzaɲ ya umaleka aPonzhi Inan paɲ kpátkpát tar ɓa atətak. Uzaɲ wór na paɲ, <<ÁKarnilus.>>
4 Te uzaɲ pak iwu á na kaɲ ashe ayər. Uzaɲ ɓəp paɲ, <<Ánəm ga nzhi izaɲ yà?>> Umaleka vaɲ ta là á na paɲ, <<Inan kong kaɲ aduwa ɓu ká imwa vaɲ ɓu na ónəm oga nkun kaṭ.
5 Re nre kaɲ onəm ro ǹyangmataɲ a ga ma wór unəm ro aɓu adiɗin paɲ uSiman-Biturus kaɲ aYafa.
6 Uzaɲ kaɲ ntəm kaɲ nzhi aSiman unəm uga mməchi awa. Nzhizhi kaɲ anung iwa.>>
7 Nvaɲ va umaleka vaɲ taɲ ga chit te, uzaɲ wór okpari ro paɲ oparəm ku ushozha ro uga ngwa Inan uga nnəm inok á na.

8 Uzạ yar shal ózạ pạ kpaktak iyạm vạ fa. Te uzạ re ozạ ga aYafa.

UBiturus ya alár

9 Ìpin fa kpạk kạ alum kạ apal ndəng te, ozạ ɓa dat chit kạ aYafa. Te uBiturus kyen kạ apal nzhi kạkul nnəm aduwa, nzhi va ma ta apəpal ta a.
10 Ayan ji na uzạ ɗom iyạm ro pạ o ri. Ma kạ anung mpək iyạm-nrì á na na te, uzạ ya iyạm kạ ashe alár.
11 Uzạ ya apaɓur bol iyạm ro wa inan ìlukwan iga ndan izər ma re i fər i vang apambin kạ aranchwan pạ neɗən.
12 Bu ya nkpaktak izhé kạ ashishe, ká iga kpán kạ afu, ká inyil.
13 Te uzạ fe achu ro là á na pạ, <<ÁBiturus, won pà na u ri.>>
14 UBiturus là pạ, <<O'o áPonzhi-Inan, na n ri iyạm ro chit iyəryər, kạt te iga nnəm-jan kạt.>>
15 Uzạ fe achu mpəpar pạ, <<Iyạm vạ Inan a là pạ inənạn te, kan wa là pạ iyạm iga nnəm-jan kạt.>>
16 Ma nəm wanta nvạn pạ nshaɗən. Te ma dapchi iyạm vạ ta pạ kəlak le ɓa ga apaɓur.
17 UBiturus kạ nkat amar kạ apal ipir alár vạ tạ te, onəm vạ uKarnilus re ozạ te, ozạ ɓa chu chit kạ ntong kạnun-asạl. Ozạ ɓəp nzhi aSiman te, ma nyám ózạ chit.
18 Ozạ wór awór ozạ ɓəp pạ mo te uSiman-Biturus uwa kạ ta na ɗò?
19 UBiturus uwa kạ anung nkat amar kạ apal ishi alár vạ ta te, aRuhu-Inan là á na pạ, <<Onəm ma ta pạ oshaɗən kạ nram ɓu.
20 Won na u fər na u ga nzəng kạ ozạ. Kan a ɗak ɓu kạt. Kạkul mmami na n re ozạ.>>
21 Te uBiturus fər vang atak onəm vạ ta là ózạ pạ, <<Mmami na ta va ó ram. O ɓa izạ yà?>>
22 Ozạ là á na pạ, <<I fa kạ atak anəm chumchum oshozha ro aɗiɗin pạ uKarnilus. Uzạ unəm-nənạn uga nra ayər Inan. Nkpaktak oYahudi kạ nɗəngchi na. Umaleka aPonzhi Inan a là á na pạ uzạ a re nre kà ɓu na uzạ a fe iyạm vạ ɓu là á na a.>>
23 Te uBiturus kạm ozạ tar ashe nzhi kạ. Uzạ na atak nra ózạ. Ìpin fa kpạk te, uzạ ga nzəng kạ ozạ. Ogənan ro kạ ashe aYafa ozạ ga nzəng kạ na.

UBiturus kạ nzhi aKarnilus

24 Ìpin fa kpạk te, ozạ ɓa chu aKaisariya. UKarnilus kạ nyinyi pạ ozạ kạ mɓa. A nak te, uzạ chál onal wo kạ okpa wo ɓa ɓut.
25 Kạ ntar ashe nzhi na uBiturus ɓa tar byet te, uKarnilus ɓa gwang na. Uzạ ru kạ mbin wop na.
26 Te uBiturus nak na wong là á na pạ, <<Wong, mmami unəm wà kpa wa njiɓu.>>
27 UBiturus kạ nla nnap kạ na ɓa tar ashe te, uzạ ya onəm ɓut pạ makmak.
28 Te uzạ là ózạ pạ, <<O nyinyi ká ishi wo pạ a yəyər pạ uYahudi a gwang ishi kạ onəm vạ oYahudi kạt. Ko ngga nzhi ozạ te, a yər na yər. Kang Inan nyám á mi chit pạ kang mà wór unəm pạ uga nnəm-jan kạt.
29 A nak te, ma re nre kà mi te, n yang kạt. N ɗom pạ ń fe. Izạ o wór mi kạ yà?>>
30 Te uKarnilus na amạn á na pạ, <<A nəm nra chit pạ nshaɗən nda kạ acham wanta kạ n ya kạ nnəm aduwa aga acham pạ shaɗən kạ alum te, unəm ro ɓa fa sat á mi kạ mpyal ilukwán lúkwán i ɓap iwu ɓap.
31 Uzạ là á mi pạ, <ÁKarnilus, ma fe aduwa ɓu chit. Iyạm vạ mmaɓu kạ nna ónəm oga nkun te, a tạl iyạm irəngrəng chit kạ mpyal Inan.
32 Kạkul nva ta te, re nre kạ aYafa ma wór uSiman-Biturus va kạ ntəm kạ nzhi aSiman unəm uga mmáchi awa va kạ anung iwa a.>
33 A nak te, n re nre kạ ɓu pạ kəlak kəlak. U nəm ɓyen byet nva u ɓa a. N-yanmata nkpaktak yi vạ kạ tạ te, mmayi kạ mpyal Inan kạ nlok na i fe kạ atak ɓu iyạm vạ uPonzhi-Inan re ɓu pạ u là ayi.>>

Nnap nlà aBiturus kạ ashe nzhi aKarnilus

34 UBiturus ɗạmshi izər tạ uzạ là ózạ pạ, <<Nnandər n ya chit pạ Inan i tap onəm kạt.
35 Unəm wa pạ kpaktak fa kạ kạ nzạ akum nggo kan uzạ ra ayər Inan ra nzəng kạ nnəm iyạm va inənạn te, Inan i kạm na kạm.
36 Inan re nre ólsạrila kạ nnap-nlà wo. Ma là nnap-nlà ngga nchang nfe ózạ ngga mɓa kạ ntəm ikángkáng kạ atak aYesu Kəristi. Uwa uPonzhi onəm pạ kpaktak.
37 O fe iyạm vạ fe lyanshin kạ ashe mbin aYahudiya a ɓan kạ mbin aGalili kạ nɗyang kạ apal ishi abaptisima vạ uYohana nəm.
38 Iyạm va kạ apal ishi aYesu Unəm ga aNazarat, ká asạl vạ Inan na aRuhu Nənạn a na ká ichumchum, kạ nva uzạ pak inok nranggang kạ atak pạ ɗongɗong uzạ i nəm iyạm

inənaɲ, uzạ i tan onəm va kpaktak uShetan kạ nɗak ozạ. Uzạ nəm iyạm vạ tạ kạkul pạ Inan uwa ya nzəng kạ na.
39 Mmayi kạ owan mi, i ya iyạm vạ ya uzạ nəm kạ ashe aUrushelima kạ nkpaktak mbin oYahudi. Ozạ gbạl na kạ atak mpak na kạ apal akun ikú.
40 ká nnà te, Inan won kạ na kạ atak ikú kạ nvaɲ nra pạ shaɗən. Uzạ nak ma ya na ya.
41 Onəm pạ kpaktak à ya na kạt. Mmayi va Inan yak chit matmat pạ i ya na ya ká iwu, mmayi va i ri i wa nzəng kạ na kạ nvaɲ ngwuwon kạ atak ikú te, mmayi na ma nyám na ayi.
42 Uzạ nak yi pạ i là nnap wo ónəm nzəng kạ nnyam ónəm pạ mmawó na Inan nak wo pạ o nap akwali ónəm oga iriri kạ okùkù kpa.
43 Uwa nkpaktak onəm oga nkạm nre kạ atak Inan kạ nyám nnap kạ apal ishishi pạ unəm va kpaktak na nnandər kạ na te, uzạ i ya nyar nnap-mɓáŋgɓaŋg kạkul aɗiɗin.>>

Ma na aRuhu-Nənaɲ ónəm vạ oYahudi kạt kpa
44 UBiturus kạ anung nnap-nlà te, aRuhu-Nənaɲ vang kạ apal ishi nkpaktak ozạ vạ kạ nfe nnap-nləla.
45 OYahudi oga nna nnandər vạ kạ yar nvaɲ aBiturus ya wantạ te, a ɗak ozạ pạ gənggəng pạ ma na imwa aRuhu-Nənaɲ kpa ónəm vạ oYahudi kạt.
46 Kạkul ozạ fe ozạ kạ nla nnap kạ achu agafak i na aɗəngchi íNan. Te uBiturus là pạ,
47 <<Uda kur ndan pạ ma nəm abaptisima ónəm vạ ta kạ ndəng yà? Kạkul ozạ kạm imwa aRuhu-Nənaɲ chit na kpa wa njiyi.>>
48 Te uzạ nak ma nəm abaptisima ózạ kạ ashe aɗin aYesu kəristi. Ozạ chál na, pạ uzạ a təm kạ ozạ pạ ɗap kan uzạ i le.

11

UBiturus shal ákilisiya iyạm vạ fa kạ aKaisariya
1 Onəm oga nre aYesu kəristi kạ ogənan vạ kạ ashe nkpaktak mbin aYahudiya fe pạ onəm vạ oYahudi kạt te, ozạ kạm nnap-nlà Inan chit na kpa.
2 A nak te, uBiturus ɓa chu aUrushelima te, ogənan oYahudi oga nla pạ nkpak pạ ma pà ache únəm kan Inan i kạm na te, ozạ byèt uBiturus.
3 Ozạ là á na pạ, <<U ga nzhi onəm oga ache amulur har u ri iyạm-nrì nzəng kạ ozạ.>>
4 A nak te, uBiturus shal ózạ pạ shiriri nkpaktak iyạm vạ fa.
5 Uzạ là ózạ pạ, <<Ka n ya kaYafa ka nnəm aduwa te, n ya kạ ashe alár iyạm ro wa inan ìlukwan iga ndan izər ma kạ nre i fər kapaɓur kạ aranchwan pạ neɗən. A fər vang kạ atak mi.
6 M pak iwu n dər te, n ya iyạmkang kạ ashishe, ká izhé iga anyin, ká iyạm iga nkpán kạ afu, ká inyil.
7 Te n fe achu ro là á mi pạ, <ÁBiturus, wong pà na u ri.>
8 Te n là pạ, <O'o áPonzhi-Inan, na n ri iyạm ro chit iyáryər, kạt te iga nnəm-jan kạt.>
9 Achu vạ ta là nnap á mi kàɗí kapaɓur mpəpar pạ, <Kan wa wór iyạm va Inan là chit pạ inənaɲ pạ iyáryər, kạt te iga nnəm-jan kạt.>
10 Ma nəm wanta nvaɲ pạ nshatɗing te, ma dapchi iyạm vạ ta le ɓa ga apaɓur.
11 A le ta byet te, onəm ro pạ oshaɗən ma re ozạ kạ aKaisariya kạ atak mi, ɓa tong kaɲun-asạl kạ nzhi vạ kạ ntəm kạ a.
12 ARuhu-Inan là á mi pạ ń ga nzəng kạ ozạ kang ayər iyạm ro a nəm mi kạt. Ogənan oga okpaɗən vạ ta yar nvaɲ mí ga nzəng kạ ozạ. I ga nzhi anəm vạ re ozạ.
13 Uzạ shal ayi asạl vạ o ya umaleka kạ nzhi wo là awo pạ, <Re nre kaYafa ma wór uSiman va mí wór na pạ uBiturus a.
14 Uzạ i là nnap-nlà ro aɓu. Kạ atətak na mmaɓu kạ nkpaktak onəm oga ashe nzhi ɓu ó ya nkạm-shi ngga iriri iga mbyet mbyet.>
15 M ɓan nla nnap-nlà na byet te, aRuhu-Nənaɲ fər vang kạ apal ishi ozạ wa nva kạ vang ayi ngəshi.
16 Te n rən iyạm vạ uPonzhi-Yesu kạ là pạ, <UYohana te, a nəm abaptisima ónəm kạ ndəng. Mmawo jiwo te, mí nəm abaptisima awo kạ aRuhu-Nənaɲ.>
17 A yà pạ Inan na aRuhu-Nənaɲ ózạ wa nva uzạ kạ na yi ká ilum vạ ká i na nnandər ku uPonzhi Yesu-Kəristi te, mmami n kur wa ada kan mi dap atam ká Inan yà?>>
18 Ozạ fe wantạ te, ozạ ya ká iyạm ro pạ o là kạt. Te ozạ na aɗəngchi íNan i là kạ pạ, <<Wi, Inan məmaɲ pạ onəm vạ oYahudi kạt te, a gaɓaɲ a re nnap-mɓáŋgɓaŋg ozạ na ozạ a ya iriri kpa ɓa.>>

Mpak ikilisiya iga Antakiya

19 Onəm va mɓək anung va fa ka nvaŋ ngbaḷ aIstifanus kan a lyanshin oza pa kpa te, oza ga har chu aFinikiya, ka aKuburus, ka Antakiya. Oza i là nnap aYesu óYahudi na chwat.
20 Oro ka ashe oza onəm oga aKuburus ka aKurane. Ka nchu oza ka aAntakiya na byet jiwo te, oza là nnap aPonzhi-Yesu ngga nchang nfe ónəm va oYahudi kaṭ.
21 Ichumchum aPonzhi-Yesu na ka ya nzəng ka oza. Te onəm pa makmak na nnandər ka nnap-nlà oza. Oza gaɓaŋ tong oja aPonzhi-Yesu.
22 Ikilisiya iga aUrushelima won fe nnap va ta. Te ikilisiya re nre ku uBarnaba pa uza a ga Antakiya.
23 Uza chu te, uza ya apir nnap nnənaŋ va Inan nəm ózạ. Te ìgwak chang na. Uza là ózạ pa oza a tong oja aPonzhi-Yesu ká ìgwak oza pa kpaktak.
24 Uza unəm-nənaŋ va aRuhu-Nənaŋ ka nna nnandər yəl ka ashishe. Te onəm pa makmak nyan oja aPonzhi-Yesu.
25 UBarnaba ga aTarsus na o ram uShawulu.
26 Uza ga ya na te, uza ɓa ka na ka aAntakiya. A nəm izun pa izən pa kə̀p uBarnaba ka uShawulu ka nɗyang iyaṃ ka ashe ikilisiya va ta. Oza i ɗyang iyaṃ ónəm va yəl pa makmak. Ka aAntakiya na ma ɓan ngwór onəm oga nna nnandər ka uYesu Kəristi pa oja aKəristi a.
27 Ka ashe nra va ta te, onəm oga nkaṃ nre ka atak Inan oro fa ka aUrushelima ga Antakiya.
28 Uro ka ashe oza adɨɗɨn pa uAgabus won sat là nnap ka ashe ichumchum aRuhu-Nənaŋ pa ayan abáŋgbaŋ ro nna ka ngga nfa ka ashe mbin pa kpaktak. (Ayan va ta won fəfa na nnaŋ ka ashe nra aKəlaudiya uponzhi uchumchum.)
29 A nak te, nza uzəntən ka ashe onəm áYesu kəristi nggo te, a là pa o ɗak o kwap iyaṃ a mal ka atak n-yi wò na o re nre ka nkaṃshi va ta ógənang oga ashe mbin aYahudiya.
30 Oza nəm iyaṃ va ta nəm har oza na úBarnaba ka aShawulu pa a ga ónəmgbak ikilisiya iga aYahudiya.

12

Ma gbaḷ aYakubu, uBiturus nnyi te, ma kuk na

1 Ka ashe nra va ta te, uPonzhi-Hirudus ɓan nsam ka onəm oga ngwa uYesu chit.
2 Uza nak ma gbaḷ aYakubu ugənang aYohana ka ndokchi.
3 Uza ya pa iyaṃ va ta chəchan ka oYahudi te, uza nak ma kpán uBiturus kpa. Iyaṃ va ta ka ashe nra va mí ri nzəngkəng ngga nya ka *ayist kaṭ a.
4 Ma kpán na te, uza kuk na ka ashe nzhi ikan. Oshozha pa onedən nedən kan i panchi na. Oza i paŋ izər nvaŋ pa nnedɨng ka ashe ilum pa izən. Uza kuk na pa Alum Ngantal a watar kan o nap akwali á na ka mpyal onəm.
5 Ma kuk uBiturus ka ashe nzhi ikan te, ikilisiya kap ka nchal Inan ka nzhin kaḳukul kaṭ.

UBiturus fa ká ikan

6 Ká ìzwam va atak i fa i tan kan uHirudus i nap akwali te, uBiturus ka nra nda ká ishimshe oshozha pa oparəm. Ma ran na ka nzwar pa mparəm. Oshozha ka ya pa oparəm ka ntong i panchi anung-asaḷ.
7 Te umaleka ɓa mul atak ka nfa. Atak ghan ka ashe nzhi ikan va ta. Uza ɓa ləp uBiturus kulyaklyak yendaḷ na là á na pa, <<Won pa kəlak.>> Te nzwar ngga awo aBiturus zuk ka mbin.
8 Uza là úBiturus pa, <<Mwak ilukwán ɓu ka akwap ɓu.>> UBiturus nəm wa nva ma là á na te, uza là á na kàɗi pa, <<Gal iyaṃ iga ndan izər ɓu pa dakdak na u yar nvaŋ mi.>>
9 UBiturus fa ka nvəvaŋ. Ka nna kpa te, uza nyi pa iyaṃ va unəm uga nre va ta ka nnənəm te, nchwatchwat kaṭ. Uza rən pa mmawó ka nya iyaṃ ka ashe alár.
10 Oza ɓa watar onəm oga mpanchi atak oga ngəshi. Oza ɓa watar opəpar kpa. Te oza ɓa chu anung-asaḷ ga nfa ngga ashe ìtong va ma kuk anungún ka acham a. Te anung-atak va ta bol ózạ ká ishi wo. Oza tan chen ga chu nkur asaḷ ro te, umaleka va ta ga iyaṃ wo. UBiturus ya na lap kaṭ.
11 Ka nvaŋgva nnap nnəm aBiturus ɓut te, aghan ga na ka nnap va ta. Te uza là pa, <<Nna ta kan n nyi pa Inan a re unəm ga nre wo pa a kaṃshi mi n fa ka ashe awo aHirudus ka nkpaktak iyaṃ ina va oYahudi ɗom pa a ya mi a.>>
12 Uza nyi chit pa te, uza ga nzhi aMaryamu unan aYohana uwa mí wór na pa uMarkus kpa a. Onəm ɓut ka ta pa makmak ka nchal Inan.
13 UBiturus ɓa kpap anung nkəlan te, uyenchar ro adɨɗɨn pa uRuɗa fa pa na u nyi pa uda yà?

14 Uza nyi ichu aBiturus chit te, uza chər le ga nvaɲ ka ashe nchang ìgwak pa makmak. Uza ɗak kà mbol anung-asal kat. Uza ga là pa, <<UBiturus uwa ya ka agbai.>>
15 Oza là úyenchar va ta pa, <<Ishi ɓu ɓut dakdak kat.>> Ka nna uyenchar va ta mat pa uBiturus uwa ya ka agbai nnandər. Te oza là pa, <<Ya umaleka aBiturus a ɓa.>>
16 UBiturus mat ka nkpap anung nkələn. Oza ɓa bol te, oza ya na. Iyam va ta sat iga nɗak oza pa makmak.
17 UBiturus nəm awo ózə pa oza a maɲ ka anung pa kwák. Te uza shal ózə asal va uPonzhi-Yesu fa ká wo ka ashe nzhi ikan. Uza là ózə pa, <<O là iyam va ta úYakubu ka aɓoshi ogənan.>> Te uza re oza uza ga atak-kak.
18 Atak tan te, nzwar nchumchum won ká ishimshe oshozha va ta pa uBiturus won wòl san yà?
19 UHirudus nak pa ma ram na. Oza ya na kat te, uza kat onəm oga mpanchi atak va ta pa dakdak. Uza ya ipipir kat te, uza là pa ma gbang oza. Te uza re ashe aYahudiya uza ga aKaisariya ga təm ka ta nəm nra nəm pa ɗap.

Ikú aHirudus
20 UHirudus pa te, ìgwak ka nlak na ka onəm oga aTaya ka aSaidon. Te oza gwang ishi na o ga o chál na. Oza tan ashishar ka atak nla úBələstas ukpari aponzhi va uza maɲ ka na maɲ. Oza chál pa ntəm ikangkang a ya ká ishimshe oza ka uponzhi. Kakul oza i ya iyam-nrì ka mbin aHirudus na.
21 Akul va uponzhi nak kakul nya oza ɓa chu te, uHirudus sham ìlukwan iponzhi wo ɓa kyen təm ka apal itok iponzhi. Te uza là nnap ónəm.
22 Onəm gham achu pa, <<Ichu va ta ija anəm kat, iji Inan.>>
23 Ta byet te, umaleka ɓa ləp na ka arwa. Kakul uza na ichumchum íNan kat. Ifən ri na uza ku.
24 Nnap nlà Inan jiwo te, a ga mpyal ka mmyak.
25 UBarnaba ka uShawulu ga yichi nre va chit te, oza re aUrushelima le Antakiya nzəng ku uYohana va mí wór na pa uMarkus a.

13

Ma yak uBarnaba ka aShawulu ma re oza
1 Ka ashe ikilisiya iga Antakiya te, onəm oga nkam nre ka atak Inan ka onəm oga nɗyang iyam oma ya. Oma uBarnaba, ka uSiman va mí wór na pa unəm va uLəbər, ka uLukiya unəm uga aKurane, ka uManayin va rup ka ashe nzhi aHirudus uga nnəm ka ngbak mbin iponzhi, ka aShawulu.
2 Oza ka ngwop Inan nzəng ka ndan ishi oza ká iyam-nrì te, aRuhu-Nənaɲ là pa, <<O gar uBarnaba ka uShawulu á mi kakul inok va n wór oza ka a.>>
3 A le te, oza dan ishi oza ká iyam-nrì, oza nəm aduwa te, oza nak awo ózə ká ishi, oza re oza pa a ga a ranggang a là nnap-nlà Inan.

Onəm oga nre aKəristi là nnap Inan ka aKuburus
4 Onəm oga oparəm va ta va aRuhu-Nənaɲ a re oza te, oza ga aSalukiya. Oza tan agirgi ndəng ka ta oza ga aKuburus.
5 Oza ɓa chu aSalamis te, oza là nnap-nlà Inan ka ashe nzhí Inan oYahudi. UYohana-Markus uwa ya nzəng ka oza, i kamshi oza ká inok.
6 Oza ra nggang ka ashe nkpaktak mbin va ta nva ndəng gang ka ashe har oza ga chu aBafusa. Oza ɓa ya unəm ro ka ta uga nvak ivak. Uza i nap akwam kpa pa mmawó unəm uga nla nnap va ma *kam ka atak Inan. Uza uYahudi. Aɗiɗin pa uBar-Joshuwa.
7 Uza pa te, unəm uga nyar nvaɲ aSarjiya-Bulus unəm uga nnəm ka atak va ta. USarjiya unəm utantan. Te unəm uchumchum va ta wór uBarnaba ka aShawulu. Uza ɗom pa oza a là nnap Inan awo.
8 UBar-Joshuwa unəm uga nvak ivak va aɗiɗin ká iHeleni pa uIlimas te, a byèt nnap-nlà aBarnabas ka aShawulu. Uza ɗom pa kan unəm uchumchum va ta a na nnandər kat.
9 UShawulu va mí wór na pa uBulus te, aRuhu-Nənaɲ yəl na. Uza dər unəm uga ivak va ta pa ɗon te,
10 uza là á na pa, <<Mmaɓu unəm una. Mmaɓu uya aShetan. Mmaɓu unəm uga nyang nnap iyam va pa kpaktak inənaɲ a. Ntàn onəm nzəng ka mmwar oza nna chwat u nyi. Ɓu re nvyap asal Inan aga nsat nzwan kat ɗò?
11 Nnyam-ntan Inan ka nvan ka apal ishi ɓu. Ɓu ga nfo. Ɓu ya alum kat i ya nra pa ɗap kan.>> Ta byet te, inanən ka afap gún na uza ya atak kat. Uza nəm inok nram unəm ro pa a dap wo.

12 Unəm uchumchum va ta ya iyam va fa ta te, uza na nnandər ku uPonzhi-Yesu. Nɗyang ka apal ishi aPonzhi-Yesu sat iyam iga nɗak na.

UBulus ka uBarnaba ka ashe
Antakiya aga mbin aPisidiya

13 UBulus ka owan wo re aBafusa tan agirgi ndəng ga aPerga ka mbin aPamfiliya. Ka ta na uYohana re oza le aUrushelima.

14 Oza won ka ta ka ashar ga Antakiya ka ashe mbin aPisidiya. Ka alum njul te, oza ga nzhi Inan ga tan təm.

15 Nvan va ma kun chit ka ashe nnap-mpakpak aMusa ka atakarda onəm oga nkam nre ka atak Inan te, onəm oga nnəm ichumchum ka nzhi Inan va ta re nre ózạ pa,
<<Ógənang a yà pa na o ya ka nnap-nlà ro ngga nkam onəm te, o là.>>

16 UBulus won sat. Uza nəm awo pa ma man ka anung. Te uza là pa, <<Ógənang mi oIsarila ka mmawó va oYahudi kat kan ka nra ayər Inan a. O gwong achwang.

17 Inan oIsarila va ta yak okəka yi ka ashe nra va oza ka ya onəmchən ka ashe mbin va ta, uza nak oza tal akum achumchum ka ashe mbin aMasar. Uza fa ka oza kaMasar ka ashe ichumchum wo imakmak.

18 Uza yar nkar-ìgwak ka oza ka ashe anyin har izun ìsəm pa ineɗən.

19 Inan zhì oga akum ìjili pa ifangshat ka ashe mbin aKanana, uza na mbin va ta ózạ na a tal iyam-kup oza har a nəm izun igbal pa ineɗən ká ìsəm pa ìtukun.

20 Ka nvəvang te, uza kyep onəm oga nnap-akwali ózạ a ɓa kùr ku uSamwela unəm uga nkam nre ka atak Inan.

21 Onəm chál pa Inan a na uponzhi ózạ te, uza kyer uSaul ózạ, uya aKish unəm uga akum ìjili aBenjamin. Uza nəm iponzhi wo izun ìsəm pa ineɗən.

22 Uza tur uSaul le te, uza nak uDawuda uponzhi oza. Iyam va ta uza là ka apal ishishi. Pa, <UDauda uya aJesi uwa ìgwak mi man ka. Uwa i nəm nkpaktak iyam va mi là á na a.>

23 Kakum-jili anəm va ta Inan ɓa ku Unəm uga Nkam-shi óIsarila wa nva uza yar nsar nnap-nlà.

24 Kan mí nyi uYesu Kəristi ka mban te, uYohana là ńkpaktak oIsarila pa oza a re nnap-mɓángɓang na ma nəm abaptisima ózạ.

25 UYohana dat ka ngbal inok wo te, uza là pa, <O rən pa mmami uda yà? Mmami na unəm va kat. Uwa ka mɓa ka nvan mi. N kur pa na n fən ka asang akukwap kat.>

26 <<Ógənang va akum ìjili aIbərahim ka onəm va oYahudi kat kan o ra ayər Inan ra a. Ma là nnap-nlà ngga nya nkamshi ngga iriri iga mbyet mbyet kakul yi na.

27 Onəm oga aUrushelima ka onəm ochumchum oza nyi na kat. Oza kpán ìpir nnàp nlà onəm oga nkam nre ka atak Inan va oza ka nkukun nza alum njul nggo kat. Oza nak nnap-nlà onəm Inan va ta yəl chit, nna nva oza gəl akwali á na a.

28 Oza ya na ka mpat ro kat. Ka nna kpa te, oza chál uBilatus pa ma gbal na.

29 Oza nak nkpaktak iyam va nnap-nlà Inan là ka apal ishishi yəl chit te, oza fər ka akúkúm ka apal akun ikú, oza li na ka ashe awap aga ipang.

30 Ka nna kpa te, Inan won ka na ka atak ikú.

31 Nra pa nkyak uwa ya ka nnyam ishi wo ónəm va vang aUrushelima nzəng ka na ka mbin aGalili. Oma nyangmata tong chit onəm oga nla ónəm iyam va oza nyi ka apal ishishi a.

32 I ɓa ka nnap ngga nchang nfe awo. Nna pa nsar nnap-nlà va Inan yar ókəka yi te,

33 uza yəl ayi chit, mmayi va ovan oza a. Nna nva uza won ku uYesu ka atak ikú wa nva ma lir ka ashe Nnap-nshì Awop (aZabura) aga aparəm pa,
<Mmaɓu uYen mi
Nda te, mmami uPo ɓu.>

34 Kapal-ishi ngwuwon ka atak ikú kan pa uza i mwan lap kat te, iyam va ta nnap-nlà Inan là. Pa,
<Nnap-nnənan va pak chit təm, n sar nnənap úDawuda te, mi nak aɓu.>

35 Kakul atak ro ləla kpa pa,
<Ɓu ya ka mman pa Unəm ɓu uyákyàk a mwan kat.>

36 <<UDauda te, nvangva uza nəm inok kakul onəm oga ashe nra wò wa nva Inan ɗom te, uza ku, ma li na nzəng ka okəka wò. Akúkúm mwan.

37 Unəm va Inan won ka na jiwo ka atak ikú te, akúkúm mwan kat.

38 Kakul nva ta te, ógənang, o nyi pa kakul anəm va ta kan ma ka nla nnap nyar nnap-mɓángɓang wo.

39 Ka atətak na kpa unəm va kpaktak na nnandər ka na te, uza tal unənan chit ka mpyal Inan. Iyam va nnap-mpakpak aMusa kur nnənəm únəm kat a.

40 Kaku nva ta te, o nəm pa dakdak le kan iyam va onəm oga nkam nre ka atak Inan
ka lir te, a təm ka apal ishi wo kat.
41 Nna pa,
<Dər, mmawó onəm oga mɓak atak.
O zwar kaku iyam iga nnəm ayèr.
O ku i le.
Kaku mi ga nnəm inok ro ka ashe nra wo.
Inok va asal ro ya pa ma nəm kan o na nnandər ka kat a.
Ko unəm ro a ləla awo te, ó na nnandər ka kat ka nna.> >>
42 UBulus ku uBarnaba ka nfa ka ashe nzhi Inan te, onəm chál oza pa alum aga njul
ngga mɓa te, oza a là nnap va ta ózą kàɗi.
43 Onəm lyan chit te, oYahudi pa kyak ka onəm oga ntan ka ashe nnap ngwa Inan
oYahudi gà atak aBulus ku uBarnaba. Oza là nnap ózą ngga nkam ìgwak pa oza a təm ka
ashe nnap nnənan Inan.
44 Alum ga njul ɓa chu te, ìjili onəm kən ka ashe ìtong ɓa nzhi Inan kaku nfe nnap-nlà
Inan ka atak oBulus.
45 Nvan va oYahudi ya onəm ɓut a ga watar nkak te, ìkpar nəm oza. Oza byèt iyam va
uBulus ka nləla. Oza pwat oza.
46 Te uBulus ku uBarnaba là nnap, ka nkam-ìgwak pa, <<Mmawo na mà pa ma là nnap
Inan awo a. Kan o yan ka chit te, o nyám chit pa o kur nkam imwa iriri iga mbyet mbyet
va ta kat. Te ya i ga ka atak aɓo onəm.
47 Kaku wa nnà ta uPonzhi-Yesu là ayi pa, <N nak ɓu pa na u sat atak atántàn ka atak
aɓo onəm. Na u sat unəm uga ngga ka nnap nkamshi ngga iriri iga mbyet mbyet
âpambin pa kpaktak.> >>
48 Onəm va oYahudi kat kan oza fe wanta te, ìgwak chàng oza. Oza kam nnap-nlà Inan
ka aɗəngchi. Onəm va Inan sok oza chit ká iriri iga mbyet mbyet te, oza na nnandər.
49 Nnap nlà Inan lyanshin pa kpá ka ashe mbin va ta.
50 OYahudi nok ochar ochumchum ro oga atak va ta oga ngwa Inan oYahudi, ka
onəmgbak. Oza nak ma na idumdum úBulus ká uBarnaba. Ma wa oza fa ka ashe mbin
va ta.
51 Oza nnyi te, oza kən mɓwan ngga ashar oza na a nyám ózą pa iyam va a ya oza te,
oza i yən ká ishi oza. Oza fa ga aIkoniya.
52 Onəm áYesu kəristi oza fe nchang pa makmak. ARuhu-Nənan yəl oza kpa.

14

UBulus ka uBarnaba ka Ikaniya

1 Ka Ikaniya te, uBulus ku uBarnaba ga nzhi Inan oYahudi. Oza là nnap aYesu pa
gənggəng. A nak te, oYahudi ka onəm va oYahudi kat, na nnandər pa makmak.
2 OYahudi va yan ka nna nnandər te, oza nok onəm va oYahudi kat, pa oza a vyap
ntəm ogənan ka ashe aKəristi.
3 UBulus ku uBarnaba oza təm ka ta nra pa makmak. Oza ka nla nnap-nlà Inan ónəm
ka ashe nkam-ìgwak ka atak ichumchum aPonzhi-Yesu. Kaku uza nak ma nyi nnandər
nnap-nlà wo ngga nnap nnənan ka atak iyam ichumchum iga nɗaktak va uza nəm ka
atak aBulus ku uBarnaba a.
4 Onəm oga atak va ta oza kap izər. Oro man ka oYahudi, oro man ka onəm oga nre
aYesu kəristi va ta.
5 Onəm va oYahudi kat, ka oYahudi, ka onəm ochumchum oza gwang anung pa o ɓək
anung úBulus ku uBarnaba o *kwan oza ká ipán.
6 Oza fe te, oza chən ga itong aLikaniya va aListəra ka aDarba, ká iván itong va gang
oza.
7 Ka ta na oza ga mpyal ka nla nnap-nlà ngga nchang nfe ónəm.

Ma kwan oBulus ká ipán ka aListəra

8 Ka aListəra te, unəm ro uwa ya uva ma mar na ashar kuku ka na. Uza nyi iyam va
mí wór pa achen kat.
9 UBulus ka nla nnap-nlà te, unəm va ta gwong achwang pa dakdak. UBulus dər na pa
ɗóng te, uza ya pa uwa ya ka nna nnandər va kukur pa ma tan na.
10 Te uBulus ləp achu pa, <<Won sat ga akul.>> Te unəm va ta won ta byet ɓan nchen.
11 Onəm ya iyam va uBulus nəm te, oza won ka achu nkpaktak oza i là ka ashe achu
oza pa, <<Akwam kat. Iyam iwopwop à ɓa ayi ka ashe izər wa onəm.>>
12 Oza pa aɗin úBarnaba pa uZeyus. UBulus nnyi te, pa uHamisa. Kaku uwa unəm uga
nla nnap oza.

13 Te uponzhi nnap awop aZapsa va atətak kanun-asal ìtong va ta te, uza ɓa ká ina
inunggwan, ka azàn. Kakul uza ka aɓo onəm ɗom pa o pà ózə.
14 Nvan va onəm oga nre aYesu Kəristi va ta uBulus ka uBarnaba fe iyam va ta te, oza
kan ilukwán oza ka ashe nlak ìgwak. Oza tar ka ashe onəm i là nnap ka achu pa,
15 <<Iza nak kan o nəm iyam wa iva ta yà? Mmayi onəm wa nji wo na kpa. I ɓa ka
nnap-nlà ngga nchang nfe awo pa o gaɓan o ga ka atak Inan uga Iriri va fa ka apaɓur ka
apambin, ká iwá ka nkpaktak iyam va ka ashe oza. Na o re nnəm iyam ilakchi.
16 Ka ashe nra ngga mpyal te, uza re onəm nəm iyam va oza ɗom.
17 Ka nna kpa te, uza kap ka nnyam ishi wo ónəm kasal pa ɗongɗong chit kat. Kakul
uza ka nnyam nnap nnənan wo. Uza i na ivar va fa kapaɓur. Uza i na iyam-nrì ka atak
oza. Uza i na iyam-nrì ónəm i ri i yichi oza. Uza i na nchang ìgwak awo kpa.>>
18 Kap ka nnap-nlà va ta te, ngwar nlim kan oza ɗat oza ka mpà iyam pa o wop oza ka.
19 Te oYahudi ro fa ka aAntakiya ka aIkoniya ɓa. Oza byèt nnap-nlà aBulus. Oza là
nnap ózə ka nchang-anung. A nak te, ma kwan uBulus ká ipán. Ma dap na ma mandar
ka nsəm ìtong. Nrəng oza pa uza ku chit.
20 Nvan va onəm áYesu kəristi gang na te, uza won tar ashe ìtong. Ìpin fa kpak te, uza
ga aDarba nzəng ku uBarnaba.
21 Oza là nnap-nlà Inan ngga nchang nfe ka atak va ta. Oza ya onəm pa makmak va
na nnandər ku uYesu. Te oza le aListəra ka aIkoniya, ka Antakiya.
22 Oza pak inok nkam onəm áYesu kəristi. Oza i là ózə pa oza a tong a kam ka ashe
nna nnandər oza. Oza là kpa pa nzəng ka mɓək anung kan mí tar ka ashe iponzhi Inan.
23 Te oza kyep onəmgbak ózə ka ashe nza ikilisiya nggo. Ka atak aduwa ka ndan ishi
ká iyam-nrì na oza nak oza ka ashe awo aPonzhi-Yesu va oza na nnandər ka na a.

Nle Antakiya aga aSuriya

24 Nvan va oza ra nggang chit ka ashe mbin aPisidiya te, oza ga chu mbin aPamfiliya.
25 Oza là nnap-nlà aYesu ka aPerga te, oza ga Ataliya.
26 Oza won ka ta te, oza tan agirgi ndəng oza ga Antakiya. Atak va ta ma ka nəm
aduwa ózə pa nnap nnənan Inan a kpak oza ka ashe inok va oza gbal nnənəm ta a.
27 Oza chu te, oza ɓut ikilisiya, oza shal ózə nkpaktak iyam va Inan nəm ka atak nnəm
inok ka oza, ka asal va Inan bol kpa ónəm va oYahudi kat, aga nna nnandər a.
28 Oza təm ka ta nzəng ka onəm áYesu kəristi a ya nra yà pa ɗap.

15

Mɓut onəm oga nna nnandər
ka uYesu ngga aUrushelima

1 Te onəm ro fa ka aYahudiya ɓa aAntakiya i ɗyang iyam ógənang oga nna nnandər ka
uYesu pa, <<A yà pa ma pà ache awo wa nva uMusa pak kat te, ó ya nkamshi ngga iriri
kat.>>
2 Mpyentam pa makmak wong ka apal nnap va ta ka ishimshe aBulus nzəng ku
uBarnaba ka onəm va ɓa ká apir nɗyang va ta. A nak te, ma yak uBulus ka uBarnaba ka
onəm ro pa oza a ɓa ga aUrushelima a ɓəp onəm oga nre aYesu kəristi ka onəmgbak ka
nnap va ta.
3 Ikilisiya fa re oza pa oza a chu ká ikángkáng te, oza wòl ka ashe mbin aFinikiya ka
aSamariya. Oza pak inok nla ónəm asal va onəm va oYahudi kat kan oza kam nnap Inan
a. Nnap va ta chang ka ogənan pa makmak.
4 Oza ɓa chu aUrushelima te, nkpaktak ikilisiya ka onəm oga nre aYesu kəristi, ka
onəmgbak ikilisiya kam oza ka ashe nchang ìgwak. Oza te, oza shal ózə nkpaktak iyam
va Inan nəm ónəm ka atak nnəm inok ka oza.
5 ká nnà te, onəm oga nna nnandər ku uYesu oro va *oFarisi te, oza won ga akul ka
ashe ogənan là pa, <<Nkpak pa ma pà ache ózə. Oza i kpak iyam va uMusa pak kpa.>>
6 Onəm oga nre ka onəmgbak ikilisiya ɓut pa na o dər nnap ka apəpal.
7 Ka nvan ichən imakmak te, uBiturus won ga akul là pa, <<Ógənang mi, o nyinyi pa
Inan yak mmami na matmat pa ń ga ka nnap-nlà wo ngga nchang nfe ónəm va oYahudi
kat. Na oza a fe a na nnandər ka.
8 Inan pa te, uza nyi ìgwak onəm pa kap. Uza nyám nnap njiwo wo ka apal oza ka atak
nna aRuhu-Nənan ózə wa nva uza na ayi kpa a.
9 Uza nyám nvan ro ká ishimshe yi ka oza kat. Kakul uza nal igwák oza ka atak nna
nnandər oza.
10 Chit te, sang kang o ɗom mmà Inan ka atak nnak onəm áYesu kəristi va ta pa oza a
yar iyam va mat nkpaktak yi mat ka okəka yi ka nyar yà?

11 I na nnandər na pa ka atak nnap nnənan aPonzhi-Yesu na i ya nkamshi ngga iriri
wa nva oza ya kpa a.>>
12 UBarnaba ku uBulus shal ónəm iyam-chumchum iga nɗaktak va Inan nəm ónəm va
oYahudi kat, ka atak nnəm inok ka oza. Te atak mar pa kwák onəm gwong achwang.
13 Ka nvangva oza gbal nla nnap-nlà te, aYakubu na aman pa, <<Ógənang o gwong
achwang kà mi.
14 UBiturus là asal va chit Inan yar iwu dər onəm va oYahudi kat, ka atak nyak oro ka
ashe oza na oza a tong onəm wo.
15 Nva ta dakdak ka nnap-nlà onəm oga nkam nre ka atak Inan. Nna ma lir va pa,
16 <Ka nvangva ta te, mi le kàɗi,
Mi me nzhi aDawuda va shin chit a.
Mi me agugún va shin chit.
Mi won ka i sat kàɗi.
17 Na aɓo onəm a ram uPonzhi-Inan, onəm va oYahudi kat kan ojem a.
UPonzhi Inan va i nəm iyam va ta te, uwa là.>
18 Iyam va ma nyinyi ya nra chit matmat na byet a.
19 Kakul nva ta te, onəm va oYahudi kat, oma kam nnap Inan te, kan i dan oza ka nre
izər kat.
20 Iyam va i nəm te, i lir ózą pa oza a gbang ká iyam iga nnəm-jan wa iyam va mí pà
îchər, ka nnəm mmai ka ochar, ka nri izhé va ma pà nchèr fa kat, ka nri nchèr.
21 Kakul matmat na byet te, ma ka nla nnap ka apal ishi nnap-mpakpak aMusa ka nza
atak nggo. Mi i kun kpa ka ashe nza nzhi Inan nggo kulum aga njul.>>

Ma lir awasika íkílísiya onəm va oYahudi kat

22 Te onəm oga nre aYesu kəristi, ka onəmgbak, ka nkpaktak ikilisiya ya ma pa o yak
onəm ro ka ashe oza o re a ga Antakiya nzəng ku uBulus ku uBarnaba. Oza yak
uYahuda uwa mí wór pa uBarsaba ku uSila. Mparəm oza onəm oga atak nsat
nchumchum ka ashe ogənan.
23 Ma re oza ka awasika va ta. Ma lir pa, <<Awasika va ta fa ka atak onəm oga nre
aYesu kəristi ka onəmgbak ikilisiya ogənan wo na a ga atak ogənan va oYahudi kat ka
aAntakiya ka mbin aSuriya, ka aKilikiya a. Mmayi ka nre anung awo.
24 <<I fe pa oro ka ashe yi a nak nnap nnəm wo vyap. Oza i zwar wo ka oga nnap-nlà
ro va mmayi i re oza ka kat.
25 A nak te, nkpaktak yi i man pa i yak onəm ro i re nzəng ka ogənan omanman
uBarnaba ku uBulus.
26 Oza yan ká iriri oza chit kakul aPonzhi yi uYesu Kəristi.
27 Kakul nva ta te, mmayi ka nre nre awo ku uYahuda ku uSila na oza a là iyam va ta
awo ka anung oza.
28 ARuhu-Nənan ya məma, i ya məma kpa pa ma kar wo ká iyam ro a ji iva ta kat.
29 Nna pa kan o ri iyam va ma pà îchər, ka nchèr, ká izhé va ma pà na nchəchər a fa
kat, ka nnəm mmai ka ochar. A yà pa ó kpán ishi wo pa dakdak, o nəm iyam va ta kat te,
ya ó nəm i ɓyen pari. O təm ká ikángkáng.>>
30 Ma re onəm oga nre va ta te, oza ga Antakiya. Oza ɓut onəm na awasika va ta ózą.
31 Oza kun te, ìgwak chang oza kakul iyam va ma lir.
32 UYahuda ku uSila pa te, onəm oga nkam nre ka atak Inan. A nak te oza shal nnap
ózą pa makmak nzəng ka nkam oza.
33 Oza ya nra ka oza chit pa ɗap te, ogənan re oza nzəng ka nfar nnap nnənan Inan
ózą pa oza a ga ká ikángkáng.
34 USila ya ma pa o təm ka oza pa ɗap kan.
35 UBulus ku uBarnaba te, oza tal ka aAntakiya ɗyang iyam ónəm nzəng ka nla
nnap-nlà Inan. Oza nzəng ka oro kpa pa makmak.

UBulus lyan izər ku uBarnaba

36 A nəm te, uBulus là úBarnaba pa, <<Re i ga atak ogənan oga nkpaktak atak va i là
nnap-nlà aPonzhi-Yesu ka, na i dər ntəm oza.>>
37 UBarnaba ka ɗom pa ka o ga nzəng ku uYohana uwa mí wór pa uMarkus a.
38 Te uBulus yan pa a mal pa uza a ga nzəng ka oza kat. Kakul uza ka chər le ka oza re
ka Bamfiliya a gbal inok va ta nzəng ka oza kat.
39 Te ndap-izər nkánkám fa ká ishimshe oza. A nak te, oza kap izər. UBarnaba kam
uMarkus oza tan agirgi ndəng oza ga aKuburus.
40 UBulus nnyi te, a yak uSila. Nvan va ogənan far nnap nnənan aPonzhi-Yesu pa a
təm nzəng ka oza te, oza ga.

41 UBulus wòl mbin aSuriya ka aKilikiya i kam ikílísiya va ka ta.

16

UTimoti yar nvaɲ aBulus ku uSila

1 Te uBulus ɓa chu aDarba. Le te, uza ɓa chu aListəra. Unəm aYesu kəristi ro uwa ya ka ta adɨdɨn pa uTimoti. Unənan uYahudi va na nnandər chit na kpa. Upupon te, uHeleni.
2 Ogənan oga aListəra ka aIkoniya te, ka nla iyaɱ inənaɲ ka apəpal.
3 UBulus ɗom pa o kaɱ na kawo. OYahudi oga atak va ta nyinyi pa upupon uHeleni. A nak te, uza pà ache á na.
4 Atak va oza i ga ka pa kpaktak te, oza i pak inok nla ózə iyaɱ va onəm oga nre aYesu kəristi ka onəmgɓak ikilisiya iga aUrushelima pak, na oza a kpak.
5 Kasal va ta oza kam ikílísiya ka ashe nna nnandər oza ka atak va kap oza ga ka. Nza ilum nggo te, onəm áYesu kəristi ka ngga mpyal ka n-yəl.

UBulus ya unəm uga aMakidoniya ka ashe alár

6 Te oBulus ra nggang ka ashe nkpaktak mbin aFirijiya ka aGalatiya, kakul aRuhu-Nənaɲ dan oza dan ka nla nnap-nlà Inan ka mbin Asiya.
7 Oza ɓa chu aswari aga aMisiya, oza ɗom pa o ga aBitiniya te, aRuhu-Nənaɲ maɲ ózə kat.
8 Oza mál ká izər aMisiya oza ga aTaruwasa.
9 Te uBulus ya alár ká ìzwam pa unəm uga aMakidoniya ro sat ka nchal pa, <<Pal ɓa aMakidoniya kaɱshi yi.>>
10 UBulus ya alár va ta te, i won pa kəlak pa na i ga aMakidoniya. Kakul i nak pa Inan wór yi chit pa i ga i là nnap ngga nchang nfe ónəm oga atak va ta.

ULidiya na nnandər

11 I tan agirgi kaTaruwasa i pal i ga aSamutaraki. Ìpin fa kpak te, i chu aNiyapolis.
12 I won ka ta te, i ga aFilibi. Atak va ta onəm oga aRom a yəl ka ji. Atak va ta nna achumchum ka ta. I təm ka ta nra makmak kat.
13 Ká Ilum Njul te, i fa i re ashe ìtong i ga ka anung awan ka atak va i fe pa mí ɓut ka ta kakul nnəm aduwa. I təm ká ìjili i là nnap óchar va ɓut chit ka ta.
14 Ka ashe ochar va ka nggon achwang ka yi te, uro adɨdɨn pa uLidiya. Uza fa ka Tayatira i yap kia ilukwán iga *mɓan pa garr. Uchar va ta i wop Inan. Te uPonzhi-Yesu nak anung ìgwak tul á na, na uza a maɲ ká iyaɱ va uBulus ka nlәla a.
15 Ma nəm aBaptisima á na ka onəm oga ashe nzhizhi te, uza chál yi pa, <<O məmaɲ pa mmami uchar uga nna nnandər ku uPonzhi-Yesu. Kakul nva ta te, o ɓa o təm ka nzhi mi.>> Uza nak yi i maɲ i ga nzhizhi.

Ma kuk uBulus ku uSila ka nzhi ikan kaFilibi

16 Ka nda ro mmayi ka ngga atak nnəm aduwa te, i gwang ka uyenchar ro uzwal. Aruhu-ɓáŋgɓaŋg ləp na ləp. A nak ishishi bol uza i là iyaɱ va pa ka ngga nfa. A nak te, uza i ya mbwai pa makmak ónəm ga nzhi wo ka atak ivak va ta.
17 Te uza yar nvaŋg yi ka uBulus i nám achu pa, <<Onəm va ta onəm aPonzhi Inan va ji pa kpaktak a. Oza ka nnyam asal awo aga nya nkaɱshi ngga iriri.>>
18 Uza pak inok nnəm wanta nra pa nkyak te, a raɱ uBulus. Te uza gaɓaɲ là áruhu-ɓáŋgɓaŋg va ta pa, <<Ka ashe adɨn aYesu mmami ka nla aɓu pa u kap ka na.>> Ka ta ɗyak te, aruhu va ta kap ku uyen va ta.
19 Onəm ga nzhi ayen-zwal va ta ya chit pa asal iyaɱ-nrì oza ya lap kat te, oza kpán uBulus ku uSila, oza dap oza ga akwali ka oza ka atak onəm ochumchum ka anung akasuwa.
20 Oza ɓa chu te, oza là ónəm oga nnap-akwali pa, <<Onəm va ta oYahudi. Oza nak atak va ta zwar chit pa gənggəng.
21 Oza ka nɗyang nnap nnəm va mal pa mmayi oRoma i kaɱ, kat te i kpak kat.>>
22 Te onəm nggatək ɓa kpa i mwak nnap óBulus. Te onəm oga nnap-akwali nak ma kan ilukwán oza ma re izər ózə pa, ma nám oza.
23 Nvaɲ va ma nàm asap óBulus chit pa zhalat zhalat te, ma kuk oza ka ashe nzhi ikan. Pa unəm uga nkuk onəm a panchi oza pa dakdak.
24 Uza va ta fe iyaɱ va onəm ochumchum va ta là te, uza kuk oza ka ashe afu nzhi ikan ngga ashe. Uza pak oza ká ipaɲa.
25 Ká ishimshe ìzwam uBulus ku uSila ka ya ka nnəm aduwa nzəng ka nshi nnap-nshì íNan iyaɱ oza. Aɓo onəm-kukkuk owan oza nnyi te, ka ya ka nggon achwang ka oza.

26 Ta byet te, mbin tan pa gənggəng. A yə́ngət mban nzhi ikan va ta. Ta byet te, oga anung nzhi bol ghələk. Nzwar nkpaktak oza ɓəlaŋ.
27 Unəm uga nkuk onəm va ta yendaḷ kawu nda. Uza ya anung nzhi bol te, uza rən pa onəm va ma kuk te, oza chən chit. Te uza tur ndokchi pa o gbaḷ izər wo.
28 UBulus ləp achu á na pa, <<Kan wa gbaḷ izər ɓu kat. Nna i ya pa zhir.>>
29 Unəm uga nkuk onəm va ta là pa ma ɓa ka apər awo. Uza ghaŋ ka ntar ashe nzəng ka ntan izər ɓa ru úBulus ku uSila ka mpyal i sak anung.
30 Uza fa ka oza. Uza ɓəp oza pa, <<Ónəm oga nzhi, iza mi nəm na ń ya nkaŋshi ngga iriri yà?>>
31 Oza na amaŋ á na pa, <<Na nnandər ku uPonzhi-Yesu te, ɓu ya nkaŋshi ngga iriri. Mmaɓu nzəng ka nkpaktak onəm oga ashe nzhi ɓu.>>
32 Te oza là nnap aPonzhi-Yesu á na ka nkpaktak onəm oga ashe nzhizhi.
33 Ká ìzwam va ta uza nal aɓang ózạ pa kpaktak. Ka ta ɗyak ma nəm abaptisima á na ka nkpaktak onəm oga ashe nzhizhi.
34 Unəm uga nkuk onəm va ta kam oza tar ashe nzhi, uza chon iyaŋ-nrì ózạ. Igwak chang na pa makmak kaḳul uza na nnandər chit ká Inan. Uza nzəng ka nkpaktak onəm wo.
35 Atak tan te, onəm oga nnap-akwali va re onəm oga mpanchi oza pa oza a là únəm uga nkuk onəm pa uza a fa ka onəm va.
36 Unəm uga nkuk onəm va ta là úBulus pa, <<Onəm oga nnap-akwali là pa ma re wo ku uSila o ga. O ga iyaŋ wo. O ga ká ikángkáng.>>
37 Te uBulus là ónəm oga mpanchi atak va ta pa, <<Ma nap akwali ayi kat. Ma nə́m yi ka mpyal onəm kap ka nva pa mmayi onəm va ka atak nsat oRoma a. Ma swan yi ka ashe nzhi ikan. N-yanmata te, ma ɗom pa ma re mmayi na kayi i ga ɗò? Ko pa ɗaḷ i fa kat. Oza a ɓa a nak yi ka mpyal a fa ka yi ká ishi oza.>>
38 Nvaŋ va onəm oga mpanchi atak là iyaŋ va ta ónəm oga nnap-akwali kan oza fe pa uBulus ku uSila oRoma te, ayər nəm oza.
39 Oza ga chál oza. Oza fa ka oza ka nzhi ikan. Oza chál oza pa oza a fa a re atak wo.
40 UBulus ku uSila fa ka nzhi ikan te, oza ga nzhi aLidiya. Oza ya ogənan ro ka ta. Oza là nnap-nlà ngga nkam ìgwak ózạ te, oza ga.

17

Nwon nnap nnəm kaḶTasalonika

1 OBulus wòl Amfipolis ka Apoloniya kan oza ga chu aTasalonika. Ka ta te, nzhi Inan oYahudi nna ya.
2 Wa nva nnap-nnənəm te, uBulus ga tar nzhi awop va ta. Alum Njul pa nshaɗən uwa ka nla nnap ka oza ka atak nnəm inok ka nnap-nlà Inan nlirlir.
3 Uza kan ìjili ipipir ózạ nzəng ka nnyam ózạ pa nkpak pa uKəristi Unəm uyákyàk Inan va a ɓək anung. Mi i gbaḷ na te, uza i won ka atak ikú. Uza là pa, <<UYesu va mmami ka nla nnənap awo te, uwa uKəristi Unəm uyákyàk Inan va.>>
4 Oro ka ashe oYahudi maŋ ká iyaŋ va uBulus ku uSila là. Oza tong ojo oza. wantana oHeleni pa kyak oga ngwa Inan ka ochar ochumchum va yəyəl na kpa oza nəm.
5 Ìkpar nəm oYahudi te, oza ɓut onəm oga nkun ìwuswa oga ishi-laklak. Oza nak nnap nnəm onəm oga atak va ta won. Oza ga nzhi aYason na o ram uBulus ku uSila o fa ka oza ńgatək.
6 Oza ga ya oza ka ta kat te, oza kpán uYason ka ogənan ro. Oza dap oza ga ka ka mpyal onəm oga nnap-akwali, i gham achu i là pa, <<Onəm va ta onəm va vyap atak chit ka ashe nkpaktak apambin kan oza ɓa chu chit ka ka ta kpa.
7 UYason kaŋ oza təm ka ka nzhi wo. Oza maŋ ká iyaŋ va *uKaisar pak ka pa ɗaḷ kat. Oza i là pa uponzhi ukak uwa ya uYesu.>>
8 Onəm oga atak va ta ka onəm oga nnap-akwali fe iyaŋ va ta te, nnap nnəm oza won.
9 Oza re oza kat. Oza kaŋ mbwai ro ka atak aYason ka aɓo ogənan va ta kan. Mbwai va oza i mwa a yà pa mí kpán oza ka nnap nnəm va ta kàɗí a.

Onəm oga nre aYesu kəristi kaḶBiriya

10 Izwam là byet te, ogənan nak uBulus ku uSila ga aBiriya. Oza ga chu te, oza tan nzhi Inan oYahudi.
11 Onəm oga aBiriya onəm oga nnap nnəm nnənaŋ. Oza wa onəm oga aTasalonika jiwo kat. Kaḳul nnap-nlà Inan lom oza lom ka nkaŋ. Nza ilum nggo te, oza i kan ìjili nnap-nlà Inan nzəng ka oza na o nyi pa iyaŋ va uBulus là te, nnandər ɗò?

12 OYahudi pa kyak na nnandər ka nnap-nlà aBulus. OHeleni onunggwan ka ochar
ochumchum na nnandər kpa.
13 OYahudi oga aTasalonika won fe pa oBulus ka nla nnap-nlà Inan kaBiriya te, oza ga
ka ta i nok onəm har nak nnap nnəm oza won.
14 A nak te, ogənan nak uBulus ga anung iwa pa kəlak na uza a chər. USila ku uTimoti
te, oza təm ka ta kan.
15 Onəm va ga nzəng ku uBulus te, oza ga chu ka na kaAtina. Te uBulus re oza pa oza
a là úSila ku uTimoti te, oza a ɓa atak wo pa kəlak kəlak.

UBulus ka ashe Atina

16 UBulus ka nlok oza kaAtina te, uza ya ichár ka ka nza atak nggo ka atak va ta. Te a
lak ìgwak á na pa makmak.
17 A nak te, uza pak inok nla nnap ka oYahudi ka oHeleni oga nra ayər Inan ka ashe
nzhi Inan ngga atak va ta. Uza là nnap ónəm kpa ka ashe akasuwa
18 Te onəm ro oga mman ka nɗyang Abikuri ka uSitokiya dap izər ka na. Oro ka ashe
oza i là pa, <<Iza unəm uga nnap atam awong va ta i là yà?>> Oro pa, <<A nəm na uza
ka nla nnap iyam ngwop igafak ro.>> Oza là pa kakul uBulus ka nla nnap-nlà ngga
nchang nfe ka apal ishi aYesu ka ngwuwong ka atak ikú.
19 Te oza là á na pa uza a ɓa o ga atak mɓut ngga apal aɓam Arasa. Ka ta na oza ɓəp na
pa, <<Nza nɗyang mpipye mmaɓu ka mɓa ka ta yà?
20 Mmayi ka nfe nnap nggafak ka atak ɓu. I ɗom pa i nyi apir nɗyang va ta.>>
21 Onəm oga Atina ka onəmchən va ra nzhi chit ka ta te, oza i lak alum oza ka nnəm
iyam ro watar nshal nnap nshalshal ka nggon achwang ka nnap va mpipye kat.
22 Te uBulus won ga akul ka ashe mɓut ngga apal aɓam Arasa là pa, <<Ónəm oga
Atina, n ya mmawó onəm oga nɗom nnap awop pa gənggəng. Mi i dər ka ka nza
asal-wu nggo te, mí ya pa.
23 Kakul n ra nggang pa kpa ka ashe ìtong wo n dər atak pa dakdak te, har n ga n ya
ma lir iyam va ta ká izər atak nshi iyam awop wo ro kpa pa, <Atak va ta kakul
iyam-ngwop ro va ma nyi kat.> Iyam-wopwop va ta Inan va o wop kan o nyi kat te, uwa
n ɗom pa ń là nnənap awo.
24 Inan va nəm apambin ka nkpaktak iyam va ka ashishe te, uwa i nəm ka apaɓur ka
apambin. Uza te, i təm ka ashe nzhi awop va unəm a me kat.
25 Uza i ɗom nkamshi ro ka atak anəm kat kpa. Kakul uwa na iriri, ka n-yi, ka aɓoshi
iyam pa kpaktak únəm.
26 Uwa fa ka akum pa ɗongɗong ka atak anəm pa uzəng, na oza a təm ka ashe
apambin nza atak nggo. Uwa kpak nra va oza i təm ka ka ashe apambin ka aswari mbin
oza.
27 Uza nəm iyam va ta na a nak onəm a ram wò mo te, oza a wop wò oza a ya wò. Ko
pa ɗap uza gbang ku unəm ro ka ashe yi kat.
28 Kakul ma lir chit ka ashe nnap-nlәla pa, <Ka atətak na i lár, mmayi ka nnəm izər,
kan i təm kpa a.> Pa nà onəm oga nshi nnap-nshì wo oro là chit pa, <Mmayi oji Inan.>
29 <<A ya chit pa mmayi oji Inan te, a ma pa na i là pa Inan iyam va unəm a nəm ka
aghan wo nzəng ka nnyi inok wo kat. Iyam va ma nəm ka azənariya, kat te ka azurfa,
kat te ká ipang kat.
30 Ka mmatmat te, Inan nakshi ka apir nnəm iyam va onəm nəm ka ashe nfo va ta
kat. N-yanmata jiwo te, uza ka nla nnap ńkpaktak onəm ka ka nza atak nggo pa oza a re
nnəm nnap-mbángbang.
31 Uza nak ilum chit va uza i nap akwali ápambin ka ashe nnandər. Unəm va uza nak
chit kakukul te, uwa i nap akwali va ta. Uza nyám nnandər nnap va ta ónəm chit
kagbagba ka atak ngwon ku unəm uga nnap-akwali va ta ka atak ikú.>>
32 Oza fe nnap ngwon onəm-kuku ka atak ikú te, oro ka ashe oza nap nvyal á na. Oro
nnyi te, oza là á na pa, <<I ɗom pa u won kan ɓu ɓa ɓu là nnap va ta ayi kàɗí .>>
33 Te uBulus fa iyam wo.
34 Onəm va pa ɗap oza na nnandər ká iyam va uza là te, oza tong ojini. UDiyonisiyas
uzəntən ka ashe onəm oga ntan mɓut ngga apal aɓam Arasa ku uchar ro adɗin pa
uDamaris ka aɓo oro oma ka ashe onəm oga nna nnandər va ta.

18

Mpak ikilisiya iga aKorinti

1 Ka nvan nva ta te, uBulus re Atina uza ga aKorinti.

2 Ka ta te, uza ga ya uAkila va uYahudi. Uza unəm uga mbin aPontus. Uza re mbin
aItaliya nzəng ku uchar wo uBilkisu nvan gbang chit pe kat. Kakul uKəlaudiya ka là pa
oYahudi a re aRom.
3 Inok Akila ndan awa kakul nka aghal wa nja aBulus na kpa. A nak te, uza ga təm
nzəng ka oza. Oza i nəm inok nzəng.
4 Nza alum njul nggo te, uza i pak inok nla nnap Inan ka ashe nzhi Inan ngga atak va
ta. Uza ɗak pa na o nak oYahudi ka oHeleni a man ká iyam va uza ka nləla.
5 Ka nvangva uSila ku uTimoti re aMakidoniya ɓa chu te, uBulus na ishi wo pa
kpaktak ka nla nnap nzəng ka nnyam nnap óYahudi ka apal ishi aYesu pa uwa uKəristi
Unəm uyákyàk Inan va.
6 OYahudi pwat uBulus te, uza bal ka oza ka atak nkən mɓwan le ílúkwán wò, uza là
kanunun pa, <<Nsusur a təm awo ká ishi. Mmami te, n là awo chit le ishi á mi. A ɓan
chit na ta onəm va oYahudi kat te, oma mi là nnap óza.>>
7 Uza ga nzhi anəm ro adidin pa uTitus-Yustus unəm uga ngwa Inan. Nzhizhi dat ka
nzhi Inan va ta.
8 UKiribus unəm uga nnəm ka nzhi Inan va ta nzəng ka nkpaktak onəm oga ashe
nzhizhi na nnandər ka uPonzhi-Yesu. Ka ashe onəm oga aKorinti va fe nnap-nlà aBulus
te, pa makmak na nnandər ma nəm abaptisima óza.
9 Ka nda ro ká ìzwam uPonzhi-Yesu là nnap ku uBulus ka ashe alár pa, <<Kan ayər a
nəm ɓu kat. Ga mpyal ka nnap-nlà kan wa mar ka anung kat.
10 Kakul nna n ya nzəng ka ɓu. Unəm ro i ya ka nru ɓu ká ikum i nak aɓang aɓu kat.
Kakul nna n ya ka onəm pa makmak ka ashe atak va ta.>>
11 A nak te, uBulus təm ka ta izun pa izən ka apye pa kpaɗən uza ka nɗyang nnap-nlà
Inan ka ta.
12 Ka ashe nra va uGaliyo ugomna Akaya te, oYahudi won ikum ku uBulus oza kpán
na ga ka ka mpyal akwali.
13 Oza là pa, <<Unəm va ta i tan onəm pa kan ma wop Inan kasal va nnap-mpakpak là
kat.>>
14 UBulus ɓan pa ka o là nnap te, uGaliyo là pa, <<ÓYahudi, ka ya pa unəm va ta pat
nnap ro, kat te nəm iyam ina ro te, ka məma pa n fe nnap-nlà wo.
15 Kakul pa mmawó ka ndap izər ka apal ishi nnap-nlà na pa mwan, ka nnap adin, ka
nnap-mpakpak wo te, re o ga o ɗamshi nnap va ta ká ishi wo. Mi nap akwali iyam wa
iva ta kat.>>
16 Te uza nak ma wa oza fa ka ashe nzhi akwali.
17 Te oza pa kpaktak kyen ku uSastanisu unəm uga nnəm ka nzhi Inan oYahudi ngga
atak va ta. Oza nám na ka mpyal atak akwali va ta. Ka nna kpa te, uGaliyo nakshi ká
iyam va oza nəm ta kat.

UBulus le Antakiya

18 UBulus təm ka ta nra pa makmak te, uza kpán ishi ka Kankirya kakul n-yəl nsar
nnap-nlà ro va uza ka yar a. Uza là ngga ógənang chit te, uza tar agirgi ndəng uza ga
aSuriya. UBilkisu ku uAkila oza ga nzəng ka na.
19 Oza chu Afisa te, uBulus re uBilkisu ku uAkila ka ta. Uza ka ga nzhi Inan oYahudi
ngga atak va ta ga kpa là nnap óza.
20 A nak te, oza chál na pa uza a təm ka oza nra pa ɗap kan. Uza yan.
21 Uza ɓan nre oza te, uza sar nnap-nlà óza pa, <<Ka mman Inan te, nna mi ga nle.>>
Uza ga tar agirgi ndəng uza re Afisa.
22 Oza chu aKaisariya te, uza watar ɓa ga aUrushelima na o re anung íkilisiya. Te uza
ga Antakiya.
23 Nvan va uza təm ka ta chit pa ɗap te, uza won ra nggang ka ashe mbin aGalatiya ka
aFirijiya ka atak pa ɗongɗong uza i kam onəm áYesu kəristi.

UApolos là nnap Inan kaAfisa

24 Te uYahudi ro adidin pa uApolos ɓa Afisa. Uza unəm uga Alekzandariya. Uza nyi
nnap-nlà byet. Uza nyi nnap-nlà I nan pa gənggəng kpa.
25 Ma ɗyang nnap aPonzhi-Yesu á na nɗyangɗyang. Uza i là nnap wa nva iyam ma
lom unəm. Uza ɗyang nnap aYesu ónəm pa dakdak ka uza pat kat. Nna kap ka nva pa
iyam va uza nyi te, nnap abaptisima aYohana na chwat a.
26 Uza là nnap-nlà Inan ka ashe nzhi Inan ngga atak va ta ka ayər ya ka ashishe kat.
UBilkisu ku uAkila fe nnap-nləla te, oza kam na ga atak oza ka. Oza nyám nnap asal
Inan á na pa dakdak.
27 Uza won ɗom mpal ngga mbin Akaya te, ogənan kamshishi. Oza lir awasika na á na
pa uza a na ógənang oga atak va ta pa oza a kam na ka ashe nchang ìgwak. Uza chu ka

ta te, uza ka nkamshi pa makmak ka atak onəm áYesu kəristi. Onəm va ka atak nnap nnənan Inan kan oza na nnandər a.
28 Uza ka nkamshi ka atak oza kakul pa uza là nnap ka oYahudi ka ashe onəm, uza nyám ózə ka atak nnəm inok ka nnap-nlà Inan pa uYesu uwa uKəristi Unəm uyákyàk Inan va.

19

Inok aBulus kaAfisa
1 Ka ashe nra va uApolos uwa ya ka ashe aKorinti te, uBulus yar asal aga mpal ɓa fa Afisa. Uza ɓa ya onəm áYesu kəristi ro ka ta.
2 Te uza ɓəp oza pa, <<O kam aRuhu-Nənan kam nva ka o na nnandər ɗò?>> Oza là á na pa, <<O'o. Nna i fe chit pa iyam ro nna yà pa aRuhu-Nənan kat.>>
3 Te uBulus ɓəp oza pa, <<Chit te, nza apir aBaptisima ma nəm awo yà?>> Oza là pa, <<ABaptisima apir aja aYohana.>>
4 UBulus là ózə pa, <<ABaptisima va uYohana nəm te, a nyám onəm va re nnəm nnap-mɓángɓang oza chit. Uza pak inok nla ónəm pa oza a na nnandər ku unəm va ka nvan ka nvan wo. Uwa uYesu a.>>
5 Oza fe wanta te, ma nəm abaptisima ózə ka ashe adin aPonzhi-Yesu.
6 UBulus nak awo ózə ká ishi te, aRuhu-Nənan vang ka apal ishi oza. Oza là nnap ka ashe achu agafak nzəng ka nla iyam va oza kam ka atak Inan kpa.
7 Oza onəm pa ogbapchi aman pa parəm.
8 UBulus pak inok nchen nzhi Inan ngga atak va ta i là nnap ónəm ka ashe nkam-ìgwak har apye pa shaɗən. Uza dap atam ka oza. Uza ɗak pa oza a man ka nnap iponzhi Inan.
9 Oro ka ashe oza twat anung igwák oza. Oza na nnandər ka nnap-nlà va ta kat. Oza là iyam ɓángɓang ka ashe onəm ka apal ishi Asal va ta. A nak te, uza le ka oza re. Uza van onəm áYesu kəristi. Nza ilum nggo te, uza i ɗyang iyam ózə ka ashe nzhi amanta aTirnatus.
10 Uza pak inok nɗyang iyam ózə izun pa iparəm. Nkpaktak oYahudi ka aɓo onəm ka ashe nkpaktak mbin Asiya fe nnap aPonzhi-Yesu.

Ovan aSiba
11 Inan nəm inok ichumchum iga nɗaktak ku uBulus.
12 Iyam iga mɓəl nlilim ká ilukwán lúkwán va uza mwak kan mí ga ónəm oga arwa te, oza i tan. Aruhu-ɓángɓang i fa i re oza kpa.
13 Te oYahudi ro va i ra nggang i ɓak aruhu-ɓángɓang i fa ka ashe onəm ɗak pa o nəm inok ka adin aPonzhi-Yesu na o fa ka aruhu-ɓángɓang ka ashe onəm va aruhu-ɓángɓang ləp oza a. Oza i là pa, <<Ka ashe adin aYesu va uBulus ka nla nnənap te, o fa.>>
14 Ovan anəm aga nshi iyam awop ro adidin pa uSiba oma i nəm apir iyam va ta.
15 Aruhu-ɓángɓang va ta là ózə pa, <<UYesu te, n nyi na nyi. UBulus n nyinyi kpa. Mmawo oda yà?>>
16 Unəm uga aruhu-ɓángɓang va ta won atak ka oza. Uza ji nkam oza, uza nám oza. Oza chən fa ka ashe nzhi va ta omalən. Oza kam aɓang nchər fa.
17 Onəm oga Afisa, oYahudi ka aɓo onəm won nyi nnap va ta te, ayər nəm oza. Oza na ichumchum âdin aPonzhi-Yesu.
18 Onəm va na nnandər te, pa kyak ka ashe oza bwam kat, oza pwa iyam ina va oza ka nəm.
19 Onəm pa makmak oga ivak wur atakarda ivak oza shi ka mpyal onəm pa kpaktak. Mi i ɓut mmak mbwai atakarda va ta te, i chu azhal igbal pa ìtukun chu.
20 Kasal va ta nnap-nlà aPonzhi-Yesu myak, a ya ká ichumchum pa makmak kpa.

Nnap-nnəm onəm won kaAfisa
21 Ka nvan iyam va ta te, uBulus yar pa o won ngga aUrushelima te, o wòl aMakidoniya ka Akaya. Uza là pa, <<Ka nvan ngga atak va ta te, mi ga aRom kpa.>>
22 Uza re onəm ro pa oparəm va i kamshi na ká inok, oma uTimoti ka uArastas oza ga aMakidoniya te, uza le təm ka mbin Asiya pa ɗap kan.
23 Ka ashe nra va ta te, ngwon nnap nnəm nchumchum ro won ka atak va ta ka apal nnap Asal aYesu.
24 Unəm uga nlá iyam ka azurfa uro adidin pa uDimitəriyus uwa ya. Uza i lá nván-nzhí ka azurfa wa atak awop Artemis. Inok ala oza va ta i ɓa ka mbwai ózə pa ɗap kat.
25 Uza ɓut owan wo pa kpaktak là ózə pa, <<Ónəm, o nyinyi pa ká inok yi va ta i dur.

26 Mmawo kạ nfife. Mmawo kạ n-yiya kpa. Kạ tạ kạAfisa na chwat kạt. Kạ ashe
nkpaktak mbin Asiya uBulus vạ tạ yar ishi ónəm pạ makmak chit. Ozạ gaɓạn ozạ uzạ i
là pạ iyạm ngwop vạ ma lá te, iyạm ro kạt.
27 Iɓàng yá iyap yi na chwat kạt. Atak awop Artemis iyạm ngwop ichar uchumchum,
mí dər ká ichumchum ro lap kạt kpa. Uzạ va nkpaktak mbin Asiya har kạ nkpaktak
apambin kạ ngwop na a.>>
28 Ozạ fe wantạ te, a dungshi anung ìgwak ózạ. Ozạ won kạ achu pạ, <<Ichumchum a
təm ija Artemis uga Afisa>>
29 Atak vạ ta bá. Ozạ kpán uGayus ku uAristakus onəm oga aMakidoniya ro va i ra
nggang nzəng ku uBulus. Ozạ ga anung akasuwa kạ ozạ kạ nghạn kạ nrəng pạ nzəng.
30 UBulus ɗom pạ o fa o là nnap kạ ozạ te, onəm aYesu Kəristi mạn á na kạt.
31 Oro kạ ashe onəm ochumchum oga Afisa okpəkpam re nre chál na pạ kan uzạ a ga
atak ogənan vạ ta kạt.
32 Onəm zwar wo zwar na pa mwan. Oro kạ nla iyạm ro te, oro kạ nla iyạmkak. Kạkul
oro kpán ipir iyạm vạ ma ɓut kạ kạt.
33 OYahudi dạn uAlekzanda pạ a fa a là nnap kạ onəm te, oro kạ ashe nggatək rən pạ
nɗaktak vạ ta fa kạkul a wà. Uzạ nəm awo ózạ pạ a mạn kạ anung na o là nnap.
34 Aghan ga nggatək pạ uzạ uYahudi te, ozạ won kạ achu pạ, <<Ichumchum təm chit
mbyet ija Artemis uga Afisa.>> Ozạ pak inok ngham achu har a nəm acham pạ parəm.
35 Nvạn vạ unəm uga *nlir iyạm uga atak vạ ta nak nnap nnəm ozạ ra te, uzạ là ózạ
pạ, <<Ónəm oga Afisa, nzạ unəm nyi kạt yà? Nna pạ onəm oga Afisa oma i nakshi kạ
nzhi awop Artemis kạ nnap ipang iyəryər vạ vətar kạ apal a?
36 A yà pạ nnap wa nvạ tạ va mpyenpyen kạt te, a ma pạ o ra kạ nnap nnəm wo pạ
kwák. Kang o nəm iyạm ro iga ijijak kạt.
37 Onəm vạ tạ o ɓa kạ ozạ te, ozạ wur iyạm ro kạ ashe nzhi ichər kạt. Ozạ byèt ichər
kạt kpa.
38 A yà pạ uDimitəriyus kạ owan wo oga nla ala oma ya kạ nnap-nlà kạ apal ishi anəm
ro te, nzhi akwali, kạ onəm oga nnap-akwali oma ya. Oza a ga kạ nnap vạ ta kạ ta.
39 A yà pạ iyạm ro pạ ɗi o ɗom te, o ga kạ nnap-nləla kạ atak mɓut na ma ɗạmshi.
40 Kan i nak nsur ro ká ishi yi kạt. Kạkul ngwon nnap nnəm vạ tạ a ya kạ akum kạt.
Mi i ɓəp ipir mɓut yi vạ tạ te, í ya kạ amạn ro pạ i na kạt.>>
41 Kạ nvạn nnap-nlà vạ ta te, uzạ là pạ ma lyan.

20

UBulus ga aMakidoniya kạ mbin aHelas

1 Nvạn vạ nnap nnəm onəm ra chit te, uBulus re nre ma wór onəm áYesu kəristi. Uzạ
na nkam-ìgwak ózạ te, uzạ ga aMakidoniya.
2 Uzạ ra nggang kạ ashe mbin vạ ta na nkam-ìgwak ónəm pạ kpaktak har uzạ ɓa chu
mbin aHelas.
3 Uzạ təm kạ ta apye pạ shaɗən. Uzạ dat chit kạ nre atak vạ ta na o ga aSuriya kạ ashe
agirgi ndəng te, uzạ won fe pạ oYahudi sar anung chit pạ o nəm iyạm á na va ɓyen kạt.
A nak te, uzạ là pạ o le nvạn o wòl aMakidoniya kan o ga.
4 Onəm vạ ga nzəng kạ na te, uSobatarus unəm uga aBiriya uya aPyrus, ku
uAristakus, ku uSakundus unəm uga aTasalonika, ku uGayus unəm uga aDarba, ku
uTimoti, kạ onəm oga mbin Asiya ro uTikikus, ku uTarotimas.
5 Onəm vạ tạ ga mpyal yi ga. Ozạ ga lok yi kạTaruwasa.
6 Mmayi te, i tan agirgi ndəng kạFilibi kạ nvạn nra ngga nri nzəngkəng ngga nya kạ
ayist kạt a. I nəm nra pạ ntukun te, i ɓa i chu atak ozạ kạTaruwasa. I təm kạ ta nəm nra
pạ nfanshat.

UBulus won ku uAfitikạs kạ atak ikú

7 Ká ilum iga igəshi kạ ashe asati te, i ɓut kạkul nri nzəngkəng awop. Ìpin i fa i kpạk te,
uBulus kạ ngga. A nak te, uzạ là nnap ózạ har ishimshe ìzwam ga sol.
8 Aga apitila pạ kyak nna ya kạ ashe nzhi ngga apal vạ i ɓut kạ ashishe.
9 Uyenzạm ro adɗiɗin pạ uAfitikạs təm kạ anung atak aga ntar ayər. Nda kạm na kạkul
mpətar nnap-nlà aBulus vạ ta kạt a. Uyenzạm vạ ta ru kạ nzhi ngga apal ngga nshaɗən.
Ma fər ma yar na te, uzạ ku chit.
10 UBulus fər kà na. Uzạ ra kạ apəpal fəkchi na. Uzạ là ózạ pạ, <<Kan icìgwak a ləp wo
kạt. Uwa ya ká iriri.>>
11 UBulus kyen apal uzạ kpán nzəngkəng ozạ ri te, uzạ ga mpyal kạ nnap-nlà har atak
ga tan na. Te uzạ ru asạl ga.

12 Oza kam uyenzam va ta oza ga nzhi ka ká ikángkáng. A chang ìgwak ózạ pa makmak.

Achen aga ndəng ngwon kaTaruwasa ngga aMilitus

13 I watar mpyal i ga atak agirgi ndəng na i tan i ga Asus. I ga nyar uBulus ka atak va ta. Uza ka ɗamshi chit pa. Kakul uza ɗom nyar ǹzam.

14 Uza ɓa ya yi ka aAsus te, uza tar agirgi i ga aMilitini.

15 Mmayi ka ashe achen ìpin fa kpak te, i ma ikwoksok ka aKiyos. Ìpin fa kpak te, i chu aSamas. Ìpin kpak te, i chu aMilitus.

16 Ka ya te, uBulus ka nak chit pa o sat kaAfisa kat, o watar watar. Kakul le kan o kali ka ashe mbin Asiya kat. Uza ka nghan pa ka o chu aUrushelima ka alum *apentikas.

Onəmgbak oga Afisa fa re uBulus

17 Ka aMilitus na uBulus re nre ónəmgbak ikilisiya iga Afisa pa oza a ɓa.

18 Oza ɓa chu te, uza là ózạ pa, <<O nyi apir ntəm va nyi n təm ká wo ɓan ká ikum va n tongchi ndon mi ka mbin Asiya a.

19 N nəm inok úPonzhi-Yesu ka ashe nnap nnəm ngga nra ká ishi mmakmak nzəng ka mbəl ká iwu. Má ma mi pa gənggəng ka atak iyam ina va oYahudi i ram mi ka.

20 O nyinyi pa n wali ka nnap nɗyang awo iyam va ka nkamshi ka atak wo kat. Mi chen kà wo ka nzhí ka ashe nggatək.

21 N là óYahudi ka aɓo onəm pa nkpak pa oza a gaɓan a ɓa atak Inan oza a re nnəm iyam ɓángɓang, oza a na nnandər ku uPonzhi-Yesu.

22 <<Mmami ka mɓa ngga aUrushelima. ARuhu-Inan a nak mi ka. N nyi iyam va i ga nya mi ka ta kat.

23 Iyam va n nyi te, aRuhu won mi chit pa ka ashe nza ìtong mi ga nggo te, nkuk kà nzhi ikan ká idumdum ka nlok mi.

24 N nak iriri míyam ro kat. Iyam va rwa mi te, pa kan mi re apambin va ta te, ń gbal ka nnəm inok va uPonzhi-Yesu na mi a. Inok va nla nnap ngga nchang nfe ka apal ishi nnap nnənan Inan.

25 <<N nyinyi pa nkpaktak wo ó ya mi lap kat. Mmawo va n pak inok nra nggang ka ashe mbin wo mi là nnap iponzhi Inan awo a.

26 Kakul nva ta te, n ɗom wo pa o nyi pa kpátkpát nda pa akat nchə̀r anəm ro ya təm á mi ká ishi kat.

27 Kakul n wali ka nnap nla awo nkpaktak iyam va Inan ɗom kat.

28 O panchi ishi wo ka nkpaktak nggatək va aRuhu-Nənan nak wo chit pa o dər ishi oza a. O kpak ikilisi-ya Inan va uza yap ka nchə̀r aYen wo.

29 N nyinyi pa ka nvangva mi ga te, onəm i ɓa atak wo wa oga nchuwe ngga nnəm ikum. Oza i re wo kat.

30 Onəm i fa kpa ka ashe ikilisi-ya wo i zwar nnandər na o nak onəm áYesu kəristi a yar nvan oza.

31 Kakul nva ta te, o təm o gbar izər gbar. Kan o kong ka ntəm mi nzəng ká wo kat. Izun pa ishaɗən mmami ka ngwon nza uzəngtəng wo nggo ìzwam ka alum ka mbəl ká iwu.

32 <<N-yanmata te, mmami ka nre wo úPonzhi-Yesu ka nnap-nlà nnap nnənan nənan va i me wo me. Ì nak wo kpa nzəng ka nkpaktak onənəm va má nal oza chit ó yá iyam va Inan sar nnənap.

33 N nəm aɗom azurfa, ka azənariya, ká ilukwán anəm ro kat.

34 O nyinyi ká ishi wo pa iyam va awo mi nəm te, nna ri ka mi ka onəm va nzəng ka mi.

35 Ka ashe iyam pa kpaktak te, n tal nɗyang-nnap awo pa nkpak pa i kamshi onəm va ya ka nkam kat ka atak apir nzhin ka nnəm inok wa nva ta. O rən nnap-nlà aPonzhi-Yesu va rən kpa pa, <Nna iyam ji nkam iyam ji ka nnap nnənan.> >>

36 Nvan va uBulus gbal ka nla nnap-nlà va ta te, uza ɓəram nzəng ka oza nəm aduwa.

37 Te nkpaktak oza tun ka ayən. Oza fəkchi uBulus i yən.

38 Iyam va lak ìgwak ózạ ji pa kpaktak te, nnap-nləla va pa oza i ya wo lap kat. Te oza ga re na har ka anung agirgi ndəng na pa chit.

21

Achen aga ngga aUrushelima

1 Ka nvaŋgva ozạ là ayi chit pạ i chu ká ikángkáng na i ɗom mpətar owan yi kạt te, i
tan agirgi ndəng i ga nzwan i ga i chu aKos. Ìpin fa kpạk te, i chu aRodus. I won ka ta te,
i ga aPatara.
2 Ka ta te, i ya agirgi ndəng aro achumchum va ka ngga aFinikiya. Te i tan i ga.
3 I ɓa i chu aKuburus i ya ndachi. Agirgi yi watar ka nkwandal kwandal i ga aSuriya. I
ɓa i tạl kaTaya. Kạkul ka ta na mí fən ká iyạm va agirgi va ta yar.
4 I ram atak onəm áYesu kəristi oga atak va ta i təm nzəng ka ozạ nra pạ nfanshat. Ka
atak ichumchum aRuhu ozạ chál uBulus pạ kan uza a ga aUrushelima kạt.
5 ká nnà te, alum ɓa rwam ngga te, i re ozạ i tan agirgi ndəng i ga mpyal ka achen yi.
Nkpaktak onəm oga nna nnandər ka uYesu, ka ochar ozạ, ka ovan ozạ fa nzəng ka yi ka
ashe ìtong va ta na o re yi. Ka apal amimiri aga anung iwa i ɓəram i nəm aduwa.
6 Nvaŋng va ozạ là ayi chit pạ i chu ká ikángkáng te, i tan agirgi. Te ozạ le nzhi.
7 I won kaTaya te, i ɓa i chu aTalamayas. I re anung ógənang oga atak va ta i ra nra pạ
nzəng.
8 Ìpin fa kpạk te, i ɓa i chu aKaisariya. I ga i təm ka nzhi aFilibus unəm uga nla
nnap-nlà Inan ngga nchang nfe. Uza uzəntən ka ashe onəm oga ofanshat va Inan ka yak
ozạ ka aUrushelima a.
9 Uwa ya ka ovan pạ oneɗən va oma vang chit kạt. Ozạ i kạm nnap ka atak Inan i là
ónəm.
10 I təm chit ka ta ya nra pạ ɗạp te, unəm ro uga *nkạm nre ka atak Inan aɗiɗin pạ
uAgabus ɓa ka aYahudiya.
11 Uza ɓa atak yi yar iyạm iga nkpán aɗək aBulus. Uza ran ashar wo ka awo kpa te,
uza là pa, <<ARuhu-Nənan là pa, <Kạsal va ta oYahudi oga aUrushelima i ran unəm uga
iyạm iga nkpán aɗək va ta. Ozạ i na na ka ashe awo onəm va oYahudi kạt.> >>
12 I fe iyạm va ta te, mmayi ka onəm va ka ta te, i chál uBulus pạ kan a ɓa a ga
aUrushelima kạt.
13 Te uza là pa, <<Sang kang o nak ìgwak i lak mi ka atak ayən wo va ta yà? Pạ ma ran
mi te, iyạm ro ka atak mi kạt. A yà pạ mi ku ka aUrushelima kạkul aɗin aPonzhi-Yesu te,
n təm chit kan mi lok.>>
14 Uza mạt te, i re na ka. I là á na pa, <<Iyạm va Inan ɗom te, re uza a nəm.>>
15 Ka nvan nra pạ ɗạp te, i kwap iyạm yi i ga aUrushelima.
16 Onəm áYesu kəristi oro oga aKaisariya ɓa ga nzəng ka yi. Ozạ ga ka yi ka nzhi
aManason atak va pạ i ga ntəm ka a. Uza unəm uga aKuburus. Uza kạm nnap aYesu chit
gbaŋng nvaŋ.

UBulus ga atak aYakubu u

17 I chu aUrushelima te, ogənan kạm yi ka nchang ìgwak.
18 Ìpin fa kpạk te, uBulus ka aɓo yi ga atak aYakubu u. Nkpaktak onəmgbak ikilisiya
oma ka ta.
19 UBulus re anung ózạ. Uza shal ózạ nkpaktak iyạm va Inan nəm ónəm va oYahudi
kạt, ka atak nnəm inok ká wo.
20 Ozạ fe iyạm va ta te, ozạ na aɗəngchi íNan. Te ozạ là úBulus pa, <<Ágənang, u yiya
oYahudi oga nna nnandər ku uYesu iyəl ozạ ikalong ka apal asəm ikalong. Nkpaktak
ozạ ka nkpak nnap-mpakpak aMusa ka nzhin.
21 Ma là ózạ pạ ɓu ɗyang ńkpaktak oYahudi oga ntəm ka ashe onəm-nəmnəm pạ kan
ozạ a kpak nnap-mpakpak aMusa kạt. Pạ kan ozạ a pà ache óvan ozạ kạt. Pạ kan ozạ a
kpak nnap yi mmatmat kạt.
22 Chit te, iza i nəm yà? Kạkul nkpak pạ ozạ a fe pạ u ɓa chit.
23 Kạkul nva ta te, nəm iyạm va í là aɓu. Nna i ya ka onəm ro pạ oneɗən ka ta va yar
nsar nnap-nlà íNan.
24 Ga nzəng ka ozạ na ma nal wo wa nva ma pak. Wa mwa iyạm va mal pạ ozạ a mwa
kan ozạ i ya asạl aga nkpán ishi. Nna chit te, nkpaktak onəm i nyi pạ iyạm va ma là ka
apal ishi ɓu te, nnandər kạt. Kạkul mmaɓu ká ishi ɓu ka nkpak iyạm va nnap-mpakpak
là.
25 Onəm oga nna nnandər ku uYesu va oYahudi kạt te, i lir ózạ chit iyạm va i là pạ ozạ
a nəm. Pạ kan ozạ a ri iyạm va ma pa îchər. Kan ozạ a ri nchər, kạt te izhé iyạm va ma
pà nchəchər fa kạt. Kan ozạ a nəm mmai ka ochar kạt.>>
26 Ìpin fa kpạk te, uBulus ga nzəng ka onəm va ta ozạ ga nal izər wa nva ma pak. Te
uza ga tar Nzhi Inan nchumchum na o là ónəm ilum va o gbạl ka nnàl izər va ta. Ilum
va mí na iyạm inana kạkul a nza uzəngtəng ozạ nggo a.

Ma kpán uBulus

27 Nra pa nfangshat va ta dat chit ka nkur te, oYahudi ro va ɓa ka aAsiya te, oza ya uBulus ka ashe Nzhi Inan nchumchum. Te oza nok nggatək, nak nnap nnəm oza won. A nak te, ma kpán uBulus.

28 Oza i gham achu pa, <<Ónəm oga aIsarila, o kamshi yi. Unəm va ta atak va kpaktak uza i wòl ka te, i ɗyang iyam ónəm i byèt akum yi, ka nnap-mpakpak yi, ka Nzhi Inan nchumchum va ta. Nna ta chwat kat. Uza ɓa tan ka oHeleni ka ashe Nzhi va ta. Uza ɓa ka adak chit ka ashe atak yəryər va ta.>>

29 Kakul oza ka ya uTurofimus unəm uga Afisa nzəng ka na chit ka ashe ìtong. Te oza nak pa uBulus tar nzəng ka na ka ashe Nzhi Inan nchumchum.

30 Atak bá ka ashe ìtong va ta. Onəm chən ɓa ɓut. Oza kpán uBulus dap na fa agbai ka. Te oza gún oga anung-asal pa kəlak.

31 Oza ka nɗak pa o gbal na te, a ga chu achwang aponzhi oshozha oRoma uga atak va ta pa nkpaktak ashe ìtong zwar chit.

32 Uza kpak oshozha ka onəm ochumchum oza pa kəlak uza ga atak nggatək va ta. Oza ya uponzhi oshozha va ta ka onəm wo te, oza re nnám uBulus.

33 Uponzhi oshozha va ta sən ɓa dat kpán uBulus. Uza là pa ma ran uBulus ka nzwar pa mparəm. Te uza ɓəp pa uBulus uda ya, ká iyam va uza nəm a?

34 Oro ka ashe nggatək va ta i gham achu i là pa uza nəm nyang. Oro pa uza nəm nyang. Uponzhi oshozha va ta kur nnyi nnandər nandər kat, kakul achu va ma ka ngham a. A nak te, uza là pa ma ga ku uBulus kabaraki oshozha.

35 UBulus chu atak va mí kikyen kan mí tar ashe te, onəm mat pa o gbal na. A nak te, oshozha yar na nyaryar kan uza tar ashe.

36 Nggatək va ɓa te, a mat ka ngham achu pa, <<Ma gbal na. Ma gbal na.>>

UBulus là nnap ka onəm

37 Ma dat ka ntar ku uBulus ka ashe te, uza ɓəp uponzhi oshozha va ta pa, <<'Bu məman mi là nnap ka ɓu ɗò?>> Unəm va ta là á na pa, <<U fe achu iHeleni fe sa?

38 Mmaɓu unəm uga aMasar va ɓa ka ngwong nnap nnəm ka ashe nra ngga mpyal, a nak onəm oga iyam-ɓan ikalong pa ineɗəng yar nvəvang oza tan anyin kat ɗò?>>

39 UBulus là pa, <<Mmami uYahudi va fa kaTarsus ka ashe mbin aKilikiya. Atak va aɓwakan kat a. Mmami ka nchal ɓu pa u re mi ń là nnap ka onəm.>>

40 Unəm va ta man á na te, uBulus tal ka apal atak va ta nəm awo ónəm pa oza a man ka anung. Oza mang chit pa kwák te, uza là ózą ka ashe achu onəm oga akum ìjili aIbərahim.

22

1 <<Ógənang mi ka opo mi. O gwong achwang na o fe iyam va n ɗom pa ń là.>>

2 Oza fe uza là nnap ka achu oYahudi te, oza man pa kwák kàɗi. Uza là pa,

3 <<Mmami uYahudi. Ma mar mi kaTarsus va ka ashe mbin aKilikiya. N rup ka atak va ta. N nəm amanta ka ashe awo aGamaliyel. Uza ɗyang nnap-mpakpak opo yi á mi pa kpaktak. Nnap Inan lom mi wa nva ka nlwom wo kpa.

4 N nyan ka onəm oga nnəm nnap awop Asal aYesu va ta byet. N nak ma gbáng oro. Mi wur onunggwan ka ochar mi ga ka mí kùk ka nzhí ikán.

5 Uponzhi onəm oga mpyal awop ka nkpaktak onəmgbak oga ashe mɓut nchumchum ká ishi oza i là pa n nənəm pa. Ka n kam awasika ka atak oza na ń ga óYahudi owan mi ka aDəmaska na n wur apir onəm aYesu va ta m ɓa aUrushelima ka wa onəm va kakul nkuk ka nzhi ikan. M ɓa aUrushelima ka oza na ma nap akwali ózą.

UBulus là asal va o wa uYesu

6 <<Ka alum ka apal ndəng m mɓa n dat ka aDəmaska te, atak atántàn amakmak ro fa ka apaɓur ta byet gang mi.

7 N ru. Te n fe achu là á mi pa, <ÁShawulu, áShawulu, sang kang ɓu na idumdum á mi yà?>

8 M ɓəp pa, <Mmaɓu uda ya anəm ga nzhi?> Achu va ta là pa, <Mmami na uYesu ga aNazarat va mmaɓu ka nna idumdum á na a.>

9 Onəm va nzəng ka mi te, oza ya atak atántàn ya. Oza fe achu te, oza kpán ipipir kat.

10 Te m ɓəp pa, <ÁPonzhi-Yesu iza mi nəm ɗa?> UPonzhi-Yesu là pa, <Won ga ashe aDəmaska. Ka ta te, nna mí là aɓu inok va ma sok ɓu ka chit pa u nəm.>

11 Onəm va nzəng ka mi dap mi kawo i ga ashe aDəmaska. Kakul atak atántàn va ɓap iwu á mi te, n ya atak lap kat.

12 Unəm ro aɗiɗin pa uHananiya ɓa atak mi. Uza unəm va i kpak nnap-mpakpak aMusa ká ìgwak pa izəng. Nkpaktak oYahudi oga atak va ta nak inəm á na byet.

13 Uzạ ɓa te, uzạ sat dat kạ mi là á mi pạ, <Ágənang mi uShawulu, ya atak.> Kạ ta ɗyak
te, n ya atak, n ya na.
14 Te uzạ là pạ, <Inan okəka yi yak ɓu chit pạ na u nyi iyạm vạ uzạ ɗom. Ú ya
unəm-nənạn vạ kpa. Ú fe nnap-nlà va fa kạnunun a.
15 Kạkul ɓu ga ntạl unəm uga nnyam nnap ńkpaktak onəm kạ apal iyạm vạ u fe ká
iyạm vạ u ya.
16 Izạ mmaɓu kạ nlok nyangmatạ lap yà? Won na ma nəm abaptisima aɓu na ma nal
nnap-mɓáṇgɓạng ɓu a le aɓu kạ atak ngwór kạ ashe adin aPonzhi-Yesu.>

Awór aBulus pạ uzạ a ga atak onəm vạ oYahudi kạt
17 <<N le aUrushelima, mmami kạ anung nnəm aduwa kạ ashe Nzhi Inan
nchumchum te, n ya uPonzhi-Yesu kạ ashe alár.
18 Uzạ là á mi pạ, <Fa re aUrushelima pạ kəlak. Kạkul ozạ i ya kạ mmaṇ ká iyạm vạ ɓu
là kạ apal ishi mi kạt.>
19 Te n là pạ, <ÁPonzhi-Yesu, onəm vạ tạ nyinyi pạ n ranggang ká nzhí Inan mi dap
onəm vạ na nnandər kạ ɓu mi kùk kạ ashe nzhi ikan nzəng kạ nnə́m ozạ.
20 Ká ilum vạ ma gbạl uIstifanus unəm oga nnyam nnap ɓu vạ te, nna kạ n tạl kạ ta, m
maṇ ká iyạm vạ maṇ ozạ nəm. Mmami na m panchi ilukwán ónəm vạ gbạl na.>
21 Te uzạ là á mi pạ, <Won, mi re ɓu pạ gbáṇgbáng kạ atak onəm vạ oYahudi kạt.> >>

UBulus kạ atak-nsat wa ayen ga mbin aRoma
22 Ozạ kạ ya kạ nggwong achwang kạ na. Uzạ là iyạm vạ ta byet te, ozạ won kạ achu
pạ, <<Ma gbạl na. Ma kap na kạ apambin. Apir anəm wa avạ tạ mal pạ uzạ a ya ká iriri
kạt.>>
23 Ozạ pak inok ngham achu nzəng kạ mman ilukwán ozạ i ɓa i ga apal. Ozạ i shan
mbin i ɓa i ga apal kpa.
24 Te uponzhi oshozha là pạ ma tar ku uBulus kạ ashe. Uzạ là pạ ma nə́m na na a nak
na uzạ a là iyạm vạ nak kan onəm i gham achu kạkukul wa nvạ ta a.
25 Ma ran uBulus na ma nə́m na te, uzạ ɓəp unəm uchumchum oshozha uro va tạl kạ
ta pạ, <<Nnap mpakpak ləla pạ u nə́m unəm uga atak-nsat ayen ga mbin aRoma, nna na
ma kat na kạ akwali chit kạt ɗò?>>
26 Uzạ fe pa te, uzạ ga atak aponzhi ozạ là á na pạ, <<Nyi iyạm vạ ɓu nəm. Kạkul
unəm vạ tạ uga atak nsat ayen ga mbin aRoma.>>
27 Uponzhi oshozha vạ ta ga atak aBulus là á na pạ, <<là nnandər á mi. Mmaɓu unəm
uga atak nsat ayen ga mbin aRoma na nnaṇ ɗò?>> UBulus na amaṇ á na pạ, <<À.>>
28 Uponzhi oshozha vạ ta là pạ, <<M mwa mbwai pạ makmak kang n ya atak nsat
ayen ga mbin aRoma.>> UBulus là á na pạ, <<Mmami te, mmami unəm uga atak nsat
onəm oga mbin aRoma umarmar.>>
29 Onəm vạ ɗom pạ kạ o bol anung kạ o kat na te, ozạ lyan pạ kəlak re na. Icìgwak ləp
uponzhi oshozha vạ ta kpa. Kạkul uzạ nyi chit pạ uBulus vạ o nak ma ran kạ nzwar te,
unəm va kạ atak nsat onəm oga mbin aRoma.

UBulus kạ mpyal onəm oga nnap-akwali oYahudi
30 Ìpin fa kpạk te, uponzhi oshozha vạ ta fən uBulus. Kạkul pạ uzạ ɗom nnyi nnandər
iyạm vạ nak kan oYahudi ɗom pạ ma nap akwali á na te, uzạ wór onəm oga mpyal awop
ochumchum kạ nkpaktak onəm oga ashe mɓut ozạ nchumchum ngga nnap-akwali ɓut.
Te uzạ ɓa ku uBulus kạ mpyal ozạ.

23

1 UBulus pak iwu ónəm oga ashe *mɓut nchumchum vạ ta te, uzạ là pạ, <<Ógənang
mi, ìgwak mi pạ zarara kạ mpyal Inan kạ apal ishi inok mi har ɓa chu nda tạ.>>
2 UHananiya uponzhi onəm oga mpyal awop fe nnap-nlà vạ tạ te, uzạ là ónəm vạ tong
dat ku uBulus pạ ozạ a ləp anung á na kạ awo.
3 Te uBulus là á na pạ, <<Inan i ləp ɓu kpa âgúng va ma wór ká ipang iləfər. U təm kạ
ta mmaɓu kạ nnap-akwali á mi kạ nnap-mpakpak. Chit te, ɓu gantal nnap-mpakpak ji
ɓu pạ shat kạ atak nnak ma ləp mi ɗò?>>
4 Onəm vạ tong kạ ta te, ozạ là ûBulus pạ, <<Uponzhi onəm oga mpyal awop uji Inan
wa ɓu pwat ɗò?>>
5 UBulus là pạ, <<N nyi pạ uwa uponzhi onəm oga mpyal awop kạt. Kạkul ma lir kạ
ashe nnap-nlà Inan pạ, <Kan wa là iyạm ɓáṇgɓạng ro kạ apal ishi anəm uga nnəm kạ
onəm ɓu kạt.> >>

6 UBulus nyinyi pa oro ka ashe oza oFarisi. Oro nnyi te, *oSaduki. Te uza là pa
gbáŋgbáŋ ka ashe mɓut va ta pa, <<Ógənang, mmami uFarisi. Upo mi uFarisi na kpa.
Kakul pa n na nnandər pa ngwon ka atak ikú nna yà te, ma ka nnap-akwali á mi a?>>
7 Uza là nnap va ta te, ndap-zər won ká ishimshe oFarisi ka oSaduki. A nak te, mɓut
kap pa mparəm.
8 OSaduki là pa ngwong ka atak ikú ya kat. Pa iyam ro ya pa omaleka ka oga aruhu
kat. OFarisi te, oza na nnandər pa nkpaktak iyam iga ishaɗən va ta nna ya.
9 Achu wong pa makmak. Onəm oga nɗyang nnap-mpakpak va oFarisi te, oza won
tong ga akul yan kəkam pa, <<I ya mpat nro ka ashe nnap anəm va ta kat. Mo te, aruhu
nggo a là nnap ka na ɗa? Kat te, umaleka ro nggo.>>
10 Ndap-zər va ta ka nsur te, uponzhi oshozha là ónəm wò pa oza a ga a vyat uBulus
oza a tar ka na ka ashe abaraki. Kakul ayər nəm na pa kan oza a wa a kan na kat.
11 Ká ìzwam te, uPonzhi-Yesu fa sat dat ka uBulus là á na pa, <<Re ìgwak ɓu a kam. Wa
nva u nyám nnap ka apal ishi mi ka ashe aUrushelima ta te, nkpak pa u ga u nyám ka
ashe aRom kpa.>>
12 Ìpin fa kpak te, oYahudi ro sar anung nzəng ka nsóng anung pa o ri iyam-nrì kat, ó
wa iyam ro kat kpa, ya o gbal uBulus kan.
13 Onəm va sar anung te, oza ji ìsəm nedən ji.
14 Oza ga atak onəm oga mpyal awop ochumchum ka onəmgbak là ózą pa, <<I sóng
anung akámkám chit pa í ri iyam ro kat, ya i gbal uBulus kan.
15 Kakul nva ta te, mmawó ka onəm oga ashe mɓut ngga nnap-akwali o ga ka ayáng
ûponzhi oshozha ka ashe ntan pa uza a ɓa ka uBulus awo. Pa o ɗom ngbap nnənap va ta
kàɗi pa dakdak. I ɗamshi izər chit kan i lok na i gəl na i gbal, uza i chu atak wo kat.>>
16 Ukyan aBulus ro ununggwan fe nnap va ta te, uza ga abaraki oshozha ga là úBulus.
17 Te uBulus wór unəm uchumchum oshozha ro là á na pa, <<Ga ku uyenzam va ta ka
atak aponzhi wo. Uwa ya ká iyam ro pa o là á na.>>
18 Uza kam na ga ka ka atak aponzhi oza. Uza là á na pa, <<UBulus unəm va ka ashe
ikan, wór mi te, a là á mi pa m ɓa ka uyenzam va ta ka atak ɓu. Kakul uwa ya ká iyam ro
pa o là aɓu.>>
19 Uponzhi oshozha va ta kpán uyen va ta kawo oza səng pa ɗap te, uza ɓəp na pa,
<<Iza u ɗom pa u là á mi yà?>>
20 Uza là á na pa, <<OYahudi nəm ichən chit pa o ɓa ka ayən aɓu pa u ɓa ka uBulus
awo ìpin ka ashe mɓut nchumchum ngga nnap-akwali. Oza i nap akwam pa o ɗom
ngbap nnənap pa dakdak kàɗi.
21 Kang wa man wa fe ayən oza kat. Kakul onəm ji ìsəm inedəng ji ka nra anyimnyal
ka nlok na. Onəm va ta son anung chit pa o ri iyam kat. Ó wa iyam ro kat kpa, ya o gbal
uBulus kan. Oza gbal ka nran izər chit. Mmaɓu na chwat oza ka nlok pa u fe ayən oza.>>
22 Uponzhi oshozha va ta là úyenzam va ta pa uza a ga. Uza won na pa, <<Kang wa là
únəm ro pa u ɓu u là nnap va ta á mi chit kat.>>

Ma ga ka uBulus ka aKaisariya

23 Te uponzhi oshozha va ta wór oshozha wo ochumchum pa oparəm là ózą pa, <<O
nak oshozha igbal pa iparəm a ran izər ka oro oga ipəri ìsəm pa ifangshat, ka oro oga
aɓár igbal pa iparəm. Oza i ga aKaisariya ka acham pa fangzəngtəng ká ìzwam nda.
24 O ram ipəri ro kakul aBulus na ma ga ka na úFelis kan ishi a nan na kat.>>
25 Uza lir awasika úgomna va ta pa,
26 <<Awasika va ta fa ka atak mi uKalaudiyas Lisiyas na a ga atak ɓu anəm
uchumchum uGomna uFelis. Mmami ka nre anung aɓu pa makmak.
27 Unəm va ta oYahudi ka kpán na. Oza ɗom pa o ka o gbal na kan n ga n kamshishi ka
oshozha mi. Kakul n fe pa uza uyen ga mbin aRoma.
28 Ka n ɗom nnyi iyam va uza pat ózą. A nak te, n ga ka na ka mpyal mɓut oza
nchumchum ngga nnap-akwali.
29 Iyam va n nyi te, pa ka apal ishi nnap-mpakpak oza. ká nnà te, oza là iyam ro va
kur pa ma gbal na kakukul, kat te pa ma kuk na ka nzhi ikan kat.
30 N fe pa oza sar anung chit pa o gbal na. Te n kali kat, mmami ka nre nre ka na pa
kəlak ka atak ɓu. N là ónəm va chit ka nnap-nlà ka apəpal pa oza a ɓa a shal aɓu.>>
31 Oshozha va ta ga ku uBulus wa nva ma là ózą a. Oza ga ka na ga chu aAntipatiris ká
ìzwam va ta.
32 Ìpin fa kpak te, oza re oshozha oga ipəri ga ka na. Oza te, oza le abaraki.
33 Oshozha oga ipəri va ta ɓa chu aKaisariya te, oza na awasika va úgomna. Oza yichi
uBulus á na kpa.

34 Uza kun awasika va ta te, uza ɓəp uBulus pa uza fa ka che yà? Uza fe pa uza fa ka aCiliciya te,
35 uza là pa, <<Onəm va ka nnap-nlà ka apal ishi ɓu a ɓa a chu kan mi kat wo.>> Uza nak pa ma ga ku uBulus ka nzhi iponzhi aHirudus ma pángchi na ka ta.

24

UFelis nap akwali úBulus

1 A nəm nra pa ntukun te, uponzhi onəm oga mpyal awop uHananiya ka onəmgbak ro ku *ulauya ro aɗiɗin pa uTartulus oza ga aKaisariya ka nnap-nlà ka apal aBulus ka mpyal agomna.
2 Ma wór uTartulus pa a là iyam va uBulus nəm te, uza là pa, <<Ánəm chumchum uFelis, mbin yi təm ka ashe ikángkáng kakul nnyi ngga ka onəm ɓu na. Nna nak kpa ma gaɓan iyam pa ɗongɗong ka ashe mbin yi.
3 Ma man ka oza man ka ka nza atak nggo. Ma məman ka ka ka nza asal-awu nggo kpa ka ashe aɗəngchi amakmak.
4 N ɗom pa ń chál ɓu pa u man u gwong achwang ka nnap nla mi va pa gəptən a.
5 <<Unəm va ta unəm uga nram anung ro pa kuk. Uza pak inok nnak nnap nnəm oYahudi ka ashe nkpaktak apambin i won. Uwa uponzhi onəm oga ashe idongkong iga aNazarat va.
6 Har uza ɗak kpa pa na o tar ká iyam iyáryər ka ashe Nzhi Inan nchumchum. Nna nak te, i kpán na. Ká i ɗom pa ká i nap akwali á na ka apal iyam va nnap-mpakpak yi là.
7 Te uLisiyas uponzhi oshozha uga atak va ta ɓa vyat na ka atak yi ká ìkàm.
8 Uza là pa onəm va ka nnap-nlà ka apal ishishi te, oza a ɓa atak ɓu. Ɓu kat na ká ishi ɓu te, ɓu ga ɓu ya pa nkpaktak iyam va i là ka apal ishishi te, nnandər.>>
9 OYahudi ləp asəm nnap-nləla va ta pa iyam va uza là te, a fa wa nva ta na.
10 UGomna nəm awo úBulus pa uza a là nnap te, uBulus là pa, <<N nyinyi pa a gbang nvan chit mmaɓu ka nnap-akwali ka ashe mbin va ta. Kakul nva ta te, mmami ka nchang ìgwak pa ń na aman nnap-nlà oza.
11 Ɓu ɗom te, ɓu mor ɓu nyi nnandər nandər pa nna watar nra chit pa ngbapchi aman pa parəm kat, m ɓa n ga aUrushelima kakul awop a.
12 Onəm oga mɓa ka nnap-nlà ka apal ishi mi va ta kpán mi kà ndap-zər ku unəm ro ka ashe Nzhi Inan nchumchum kat. Oza kpán mi mo te, mmami ka nnak nnap nnəm nggatək won ka ashe nzhí Inan, kat te ka atak ro ka ashe ìtong kat.
13 Oza kur nnyam pa kpátkpát pa iyam va o là ta te, nnandər kat.
14 M məman pa n wa Inan okəka yi wa anəm va məman ka nnap Asal aYesu va oza i wór pa idongkong iga akwam a. M məman ka nkpaktak iyam va mal izər ká iyam va nnap-mpakpak Inan là ká iyam va ma lir ka ashe atakarda onəm oga nkam nre ka atak Inan a.
15 Iyam va onəm va ta ka nnak ìgwak ka te, nna mmami ka nnənak kpa. Nna pa nkpaktak onəm nənan ka oɓáŋgɓang oma i ga ngwon ka atak ikú a.
16 Kakul nva ta te, pa ɗəkər te, mmami ka nɗak ka nzhin pa kan iyam ro a ya ka ashe iɗim-ɗím ìgwak mi va ipwatpwat ka mpyal onəm ká Inan kat.
17 N re nzhi nvan gbang chit. Te n le m ɓa aUrushelima ká iyam va ma kwap ówan mi kakul onəm oga nkun, na ń na iyam inana íNan kpa.
18 Mmami ka anung nnəm iyam va ta te, oza ɓa ya mi ka ashe Nzhi Inan nchumchum ka n ya ka adak ro kat. Nggatək ro ya nzəng ka mi kat kpa kan a won a nyan pa n nak nnap nnəm onəm won kat.
19 Ka nna kpa te, oYahudi ro oga mbin Asiya va mal pa oma ka ya ka ta ka mpyal ɓu. Na oza a là iyam ɓángɓang va pa n nəm, a yà pa oma ya ka nnap-nlà a.
20 Kat te, onəm va ta oza a là mpat va ma ya mi ka nva mɓut nchumchum ngga nnap-akwali ka kat mi a.
21 Mpat te, ya i ya iyam va chwat pa n ləp achu ka mpyal oza n là pa, <Kakul nnap ngwon onəm-kùkù ka atak ikú nna n sat akwali ka mpyal wo nda> ɗa?>>
22 Te uFelis bat akwali va ta. Uza pa te, nnap Asal aYesu ro ya lyat na kat. Uza là pa, <<ULisiyas uponzhi oshozha i ɓa kan mi gəl akwali wo.>>
23 Uza là ûnəm uchumchum oshozha va ka ta pa oza a panchi uBulus panchi. Ka nna kpa te, oza a məman á na uza a nəm oga iyam ro. Oza a re okpəkpa re a nakshi ka na kpa.
24 A nəm oga nra te, uFelis ku uchar wo uDurusila ɓa. Uchar va ta uYahudi. UFelis re nre ku uBulus. Oza gwong achwang ka na uza ka nla nnap nna nnandər ku uYesu Kəristi.

25 UBulus ka nkan ìjìli ìpir nnàp ntong onənan ka mpyal Inan, ka nkpán ishi anəm pa dakdak, ka akwali aga nra ngga mɓa te, ayər nəm uFelis. Te uza là úBulus pa, <<Á kúr chit. Ga iyam ɓu kan. A yà pa mi ya mbagar te, na mi wór ɓu.>>
26 Uza ka rən pa uBulus uwa i ram mɓyen ka atak wo i na mbwai awo. A nak te, pa ɗəkər ɗəkər te, uza i re nre ka na oza i təm isur.
27 A nəm izun pa iparəm te, uPorkiyas-Festus kam inok aFelis. Kakul pa uFelis ɗom pa oYahudi a ɗəngchi wo te, uza re uBulus ka ashe nzhi ikan.

25

Ma nap akwali úBulus ka mpyal aFestus

1 UFestus ɓa mbin va ta nəm nra pa nshaɗən te, uza won ka aKaisariya ɓa ga aUrushelima.
2 Ka ta te, onəm oga mpyal awop ochumchum ka onəm ochumchum oYahudi ɓa ka nnap-nlà katətak ka apal ishi aBulus. Oza chál uFestus pa
3 uza a nəm iyam va ta awo. Pa ma le ku uBulus ka aUrushelima. Oza ka ɗamshi chit pa onəm oga nra anyimnyal i fa i gəl na kasal i gbal.
4 UFestus là ózą pa, <<Nna ma kuk uBulus ka aKaisariya. Mmami ká ishi mi te, mmami ka nle atak va ta nyangmata.
5 O yak onəm ochumchum wo oro i ga nzəng. A yà pa unəm va ta ka mpat nro te, oza i là na ń nap akwali ózą.>>
6 UFestus təm ka oza kur nra pa nnanne, kat te pa ngbapchi te, uza le aKaisariya. Ìpin fa kpak te, uza ga atak nnap-akwali. Uza nak ma ɓa ku uBulus.
7 UBulus tar te, oYahudi va vang ka aUrushelima te, oza ɓa gang na i là iyam ɓángɓang pa kyak iga nnəm ayər va pa uza nəm a. Oga iyam va ta oza kur nnyam nnandər nandər pa kpátkpát kat.
8 Te uBulus là nnap-nlà na u fən ishi wo pa, <<M pat iyam ro ńnap-mpakpak oYahudi kat te Nzhi Inan nchumchum, kat te úPonzhi-Kaisar kat.>>
9 UFestus kakul pa uza ɗom nnəm iyam va i chang ka oYahudi te, uza ɓəp uBulus pa, <<Ɓu məman ɓu ga aUrushelima na ń nap akwali va ta awo ka ta ka apal ishi iyam va oza là ta ɗò?>>
10 UBulus na aman pa, <<Mmami ka n tal ka ashe nzhi akwali aKaisar. Ka ta na mal pa ma nap akwali á mi. M pat iyam ro óYahudi kat wa nva u nyinyi pa kpátkpát ká ishi ɓu a.
11 A yà pa n nəm iyam ro va kur pa ma gbal mi te, n yang pa ma gbal mi kat ɗò kat. A ya nnyi pa iyam va oza là ka apal ishi mi kan nnandər kat te, unəm ro kur n na mi ózą kat. N ɗom pa uKaisar a nap akwali va ta.>>
12 Nvan va uFestus nəm ichən ka onəm oga nnap-akwali nzəng ka na te, uza là úBulus pa, <<U là pa u ɗom pa uKaisar a nap akwali aɓu. Ka atak aKaisar na ɓu ga.>>

UBulus ka mpyal Agəripa

13 A ya nra pa ɗap te, uPonzhi-Agəripa ku ugənang wo uchar, uBarniki ɓa aKaisariya na o re anung uFestus ká igomna va uza ri.
14 Oza ya nra ya ka atak va ta. A nak te, uFestus shal nnap aBulus úponzhi va ta. Uza là á na pa, <<Unəm ro uwa ya ka ta uFelis re ka ashe nzhi ikan.
15 Ka m ɓa n ga aUrushelima te, onəm oga mpyal awop ochumchum ka onəmgbak oYahudi ɓa ka nnap-nlà ka apəpal pa ma gəl akwali ikú á na.
16 N là ózą pa nnap nnəm oRoma ro ya pa ma na unəm pa ma gbal kat. Nkpak pa uza a ya onəm va ɓa ka nnap-nlà ka apəpal iwu ká iwu kan. Na uza a ya asal aga nfən ishi wo ka akwali va ta.
17 Oza ɓa atak va ta nzəng ka mi te, n kali ka nnap-akwali va ta kat. Ìpin fa kpak byet te, n wór onəm oga nnap-akwali ɓut. N nak na uza ɓa tar.
18 Onəm va ka nnap-nlà ka apəpal won là nnap te, oza là iyam ɓángɓang va pa uza nəm va iyam igafak ka atak mi a.
19 Oza shal nnap ndap-zər oza ka apal nnap awop oza ka nnap anəm ro aɗiɗin pa uYesu va ku chit te, uBulus yan pa uwa ya ká iriri.
20 N lan asal va mi gbap akum oga iyam va ta. A nak te, m ɓəp uBulus pa mo te, uza i məman i ga aUrushelima na ń nap akwali va ta ka ta.
21 Te uBulus là pa u ɗom pa uKaisar uPonzhi-chumchum uwa ká ishi wo a nap akwali va ta. Te n là pa ma kuk na na n ya mbagar kan mi re nre úKaisar ka na.>>
22 Te uAgəripa là úFestus pa, <<N ɗom pa ń fe iyam va unəm va ta i là ká ishi mi.>>
UFestus là á na pa, <<Ìpin te, ɓu fe iyam va uza i là.>>

23 Ìpin fa kpaḵ te, uAgəripa ka uBarniki ɓa tan ashe nzhi mɓut nchumchum ka ashe
nnyám ngək. Oshozha ochumchum ka onəm ochumchum oga atak va ta oma ka ya ka
ta. UFestus là pa ma ɓa ku uBulus.
24 Te uFestus là pa, <<Áponzhi-Agəripa, ka nkpaktak wo va ka ta a. Unəm va o ya na ta
te, nkpaktak oYahudi ɓa ka nnap-nlà ka apəpal á mi ka aUrushelima ka atak va ta kpa.
Oza i nə́m achu pa a mal pa uza a ya ká iriri kaṭ.
25 N ya iyaṃ va uza nəm va pa ma gbaḷ na kaḵukul kaṭ. Uza là pa o ɗom pa uKaisar
uPonzhi-chumchum a nap akwali awo. A nak te, n là chit pa mi re nre ka na ka aRom.
26 Ka nna kpa te, n ya ká iyaṃ ro pa pwak ka apəpal pa ń lir úponzhi uchumchum kaṭ.
Nna nak te, m ɓa ka na ka mpyal wo ku uponzhi uAgəripa ká ishi wò. Na mo te, uza a
gbap nnənap te, ma ya iyaṃ ro pa ń lir úponzhi uchumchum.
27 Kaḵul n ya pa i fa nzaṃ kaṭ, a yà pa ma re nre ku unəm ka ashe ikan kan n là iyaṃ
ɓáŋgɓaŋg va pa uza nəm kaṭ a.>>

26

UBulus na amaṇ úAgəripa

1 Te uAgəripa là úBulus pa, <<Ma maṇ aɓu chit pa u là nnap.>> A nak te, uBulus nəm
awo pa ma maṇ ka anung. Te uza ɓan nnap-nlà ngga nfən ishi wo kaḵwali. Uza là pa,
2 <<ÁPonzhi-Agəripa, ishi *ɓan ka mi byet nva n ya asaḷ pa ń là nnap ka ɓu nda ka apal
ishi nkpaktak iyaṃ ɓáŋgɓaŋg va oYahudi là pa n nəm a.
3 Mmami ka adəngchi pa mɓaṇ-gwak kaḵul pa mmami ka nla nnap únəm va nnap
nnəm oYahudi mmatmat ká iyaṃ va ma ka ndap-zər ka te, iro ya lyat na kaṭ a. Kaḵul
nva ta te, wa kaṛ ìgwak wa gwong achwang ka nnap nla mi.
4 <<Apir ntəm mi ɓan ká ivan ka mɓəɓan na byet ka ashe mbin yi ka aUrushelima har
ɓa chu ilum iga nda te, a lyat oYahudi kaṭ.
5 Oza nyi mi nyi gbaŋg nvaṇ chit. A yà pa oza i məmaṇ te, oza i ləla pa mmami uFarisi
va ká idongkong onəm yi va sai ji ka nnap nkpak nnap awop yi a.
6 N-yanmata te, kaḵul pa mmami ka nnak ìgwak ká iyaṃ va Inan ka sar nnənap ókəka
yi te, ma ka nnap-akwali á mi nda.
7 Nsar nnap-nlà va ta akum yi aga agbapchi amaṇ pa parəm ka nnak ìgwak nya
n-yəyəl nva oza ka ngwop Inan ká ìgwak pa izən ìzwam ka alum a. ÁPonzhi, kaḵul
nnak-ìgwak va ta oYahudi ka nla pa m pat ózạ.
8 Sang kang a kam ká wo ka nna nnandər pa Inan i wong ka onəm ka atak ikú yà?
9 <<Mmami ká ishi mi n ya məma matmat pa ń nəm iyaṃ va pa kpaktak iga nyang
nnap adin aYesu ga aNazarat a.
10 Iyaṃ va ta pa səlak n nəm ka ashe aUrushelima. Ka atak ichumchum va n kaṃ ka
atak onəm oga mpyal awop ochumchum te, n nak ma kuk onəm oga ngwa uYesu pa
kyak ka ashe nzhi ikan. Mi i ɗom ngbaṇ oza te, mi nak ayàk ajem nak pa ma gbaŋg oza
va ta.
11 Nvaṇ pa nkyak mi tan nzhí Inan mi nak mi nyan ka oza. N ɗak pa na ń nak nkpak
ózạ na oza a pwat Inan. Igwak lak mi ka oza byet. A nak te, n ga itong iga mbin nkak mi
na idumdum ózạ ka ta.

Nwa aYesu aBulus
(Inok 9.1-19; 22.6-16)

12 <<Kaḵul nnəm iyaṃ wa nnà ta n kaṃ ichumchum ka nre ka atak onəm oga mpyal
awop ochumchum na ń ga aDəmaska nda ro.
13 ÁPonzhi, ka alum ka apal ndəng mmami kaṣaḷ te, n ya atak atántàn ro va fa ka
apaɓur a ghan ji alum ji. A ghan gáng mi ká ishimshe nzəng ka owan mi.
14 Nkpaktak yi i tak ka mbin. Te n fe achu ro i là nnap á mi ká iYahudi pa, <ÁShawulu,
áShawulu, sang kang ɓu na idumdum á mi yà? Izər i rwa ɓu ká imwa a yà pa ɓu pak inok
ntat ashar aga asaḷ-nsəm wa ina va ka ntat idari va mí kyep na ka na a nəm inok a.>
15 Te m ɓəp pa, <Mmaɓu uda ya ánəm ga nzhi?> UPonzhi-Yesu na amaṇ pa, <Mmami
uYesu va mmaɓu ka nna idumdum á na a.
16 Won taḷ ga akul. N fa n nyám ishi mi aɓu na ń nak ɓu u taḷ uzwal mi. Na u taḷ unəm
uga nnyam nnap ka apal iyaṃ va u ya ka apal ishi mi, ká iyaṃ va mi ga nnyinyam aɓu.
17 Mi kaṃshi ɓu, ɓu fa ká ikángkáng ka ashe awo owan ɓu oYahudi ka aɓo onəm.
Mmami ka nre nre ka ɓu
18 na u bol iwu ózạ. Na u nak oza a fa ka ashe afap a tan ka ashe atak atántàn, oza a fa
ka ashe ichumchum aShetan na oza a tan ka ashe iji Inan. Na ka atak nna nnandər ka

mi na te, oza a ya nyar nnap-mɓángɓang ka atak Inan ka atak nsat nzəng ka onəm va ma nal oza chit a.>

19 <<ÁPonzhi-Agəripa, nna nak te, n yang ka nkpak nnap nnəm ka apal ishi alár va ma nyám á mi ka apaɓur kat.

20 Ngəshi te, n là nnap-Inan ónəm oga aDəmaska. Le te, n là ónəm oga ashe aUrushelima ka nkpaktak mbin aYahudiya ka ashe mbin onəm va oYahudi kat kpa. N là ózą pa nkpak pa oza a re nnəm nnap-mɓángɓang na oza a gaɓan a ɓa atak Inan. Oza a nyám nnandər nre nnap-mɓángɓang oza ka atak iyam va oza ka nnənəm a.

21 Kakul nnap nla mi va ta oYahudi kpán mi nva ka n ya ka ashe Nzhi Inan nchumchum. Oza ɗak pa na o gbal mi.

22 Ka nna kpa te, har nda va ta Inan ka nkamshi mi. A nak te, mmami ka ntal mi là nnap aYesu ónəm-chumchum ka oɓwakan. Mmami ka nla iyam ro watar iyam va onəm oga nkam nre ka atak Inan, ká iyam va uMusa ka là pa i ga nfa kat.

23 Nna pa nkpak pa uKəristi Unəm uyákyàk Inan a ɓək anung. Na wa anəm va uwa won ngəshi ka atak ikú te, uza a là nnap atak atántàn va iriri iga mbyet mbyet ówan wo oYahudi ka aɓo onəm kpa.>>

24 UBulus ka anung nla nnap-nlà ngga nfən ishi wo ka akwali va ta te, uFestus ləp achu ka nkam là á na pa, <<ÁBulus, u swanggat chit. Nnyi ɓu mmakmak ka nggaɓan ishi ka ɓu.>>

25 Te uBulus là pa, <<ÁFestus unəm uchumchum, n swanggat swanggat kat. Iyam va mmami ka nləla te, nnandər. Nnap nlà anəm va ka ashe nnap nnəm wo.

26 Uponzhi nyi iyam va nyi mmami ka nləla. A nak te, mi là nnap pa shat á na. N nyinyi pa iyam va ta uza nyi nfa oza nyi. Kakul ma bwam kan ma nəm oza kat.

27 Áponzhi-Agəripa, u na nnandər ká iyam va onəm oga nkam nre ka atak Inan ka lir kat ɗò? N nyinyi pa u na nnandər na.>>

28 Te uAgəripa là úBulus pa, <<Ka ashe alum va ta pa ɗap u rən pa ɓu nak mi mi tal unəm aKəristi ɗò?>>

29 UBulus na aman á na pa, <<Alum à məkmak, kat te a makmak kat, te mmami ka nchal Inan pa mmaɓu na chwat kat, mmawó va ka ta pa kpaktak te, o tong wa njem. Nzwar va kawo mi ta te, n ɗom wo ka jiwo kat.>>

30 Uponzhi won nzəng ku ugomna, ku uBarniki, ka onəm va ka təm nzəng ka oza.

31 Oza fa re ashe nzhi va ta oza ka nla nnap ka owan oza te, oza là pa, <<Unəm va ta nəm iyam va kur pa ma gbal na, kat te pa ma kuk na ka nzhi ikan kat.>>

32 UAgəripa là úFestus pa, <<Ka ya pa unəm va ta là pa o ɗom uKaisar uPonzhi-chumchum a nap akwali awo kat te, ma ka fən na ma ka re.>>

27

UBulus ga aRom

1 Ma là chit pa i ga mbin aItaliya te, ma nak uBulus nzəng ka onəm ro oga ashe ikan na kpa ka ashe awo anəm chumchum oshozha ro aɗiɗin pa uJuliyos ká idongkong oshozha ija aPonzhi chumchum va ka aRom.

2 I tan agirgi ndəng aro ka aAdaramitiya va ka ngga ìtong iga anung iwa iga mbin Asiya. Te i ɓan achen yi. UAristakus unəm uga aMakidoniya va fa ka aTasalonika te, ka ya nzəng ka yi.

3 Ìpin fa kpak te, i ɓa i sat ka aSaidon. UJuliyos nnyam nnyi nnap úBulus byet. Uza man á na pa uza a ga atak okpa wo na oza a nakshi ka na.

4 I won ka ta te, i tan agirgi ndəng kàɗi i wòl ngbak aKuburus va ayər pyep ka kat, i ga. Kakul ayər ka ya ka mpyep i nə́m yi nnə́mnə́m.

5 I pal ká ishimshe iwa va nak ikwoksok ka mbin aCiliciya ka aPamfiliya te, i ɓa i sat ka Mira va ka ashe mbin aLikiya a.

6 Unəm uchumchum oshozha ya agirgi ndəng aga Alekzandariya ayi ka ta ka ngga mbin aItaliya. Te i tan agirgi va ta.

7 Agirgi yi chen pa shiriri har nra pa nkyak. Ka ngwar nlim kang i ɓa i chu dat ka aKinidus. Atak-pyeppyep man ayi pa i ga nzwan kat. A nak te, i yar ngbak aKarita va atak i pyep ka kat a. Ngbak va nak ikwoksok ka aSalmone.

8 Ka mɓək anung kang agirgi yi mál ka anung akongkong kang i ɓa i chu atak ro mí wór pa Atak-Nənan aga Ntong Agirgi. A dat ká ìtong aLasiya.

9 Achen va ta yar nra chit mak. A nak te, achen ka ashe ndəng nyangmata aɓang alakchi kat. Kakul nra ngga ndan ishi onəm ká iyam-nrì kakul awop watar chit. A nak te, uBulus won oza pa,

10 <<Ónəm mi, n ya na ka nà achen yi i ɓəɓaŋ. Mi i lan agirgi ká iyaŋ va agirgi yar har
ká iriri yi kpa.>>
11 Ká nnà te, nva pa unəm uchumchum oshozha va ta a kaŋ iyaŋ va uBulus là te, uza
kaŋ ichən apo agirgi va ta ka unəm uga nchəchi.
12 Atak va ta chang pa ayər arusok rusok a vang a ya onəm ka ta kaŧ. A nak te,
mmakmak onəm là pa ma ga mpyal ka achen. Oza nak ìgwak pa mí chu aFinikiya kan
mí lok ngwatar nvan ayər ka ta. Atak njul agirgi va ta ka aKarita va nak ikwoksok ka
asaḷ nkwandal va nak mɓa asaḷ arurong ka asaḷ mpal va nak mɓa asaḷ arurong a.

Mɓək anung ka ashe iwa kaḳul atak pyep byet

13 Ayər fa kasaḷ nkwandal ɓan mpyep pa pít, oza rən pa iyaŋ va o ɗom te, o ya chit. A
nak te, oza dap acham aɗəkɗək aga nsat ka agirgi fa ka ashe ndəng, agirgi kpán asaḷ ka
anung akongkong aKarita.
14 A gbang nvan kaŧ te, n-yər nkánkám ro mí wór pa uSaḷ-mpal Ngga Asaḷ Awu-lum, a
ləp fa ka mbin va ta nva ndəng gang ka ashe a.
15 N-yər va ta fa dangchi agirgi va ta ngga nzwan maŧ. A nak te, i ɗak kà kaŧ, i re n-yər
pyep yi ga ka.
16 I ɓa i chu ngbaḳ nya mbin ro va ndəng gang ka ashe mí wór pa aKauda va ayər i
pyep ka kaŧ te, atak nak nswakam ka. Ka ngwar nlim kan i ɗak ka agirgi aɓwakan i ran
ɓyen.
17 Oza dap tar ka ka ashe agirgi achumchum. Oza mwak asang ka akum agirgi
achumchum oza ran. Ayər nəm oza pa kan agirgi a ga a gbak afu kashishiri ka aSirtis
kaŧ. A nak te, oza fər ka nzani agirgi oza re ayər i daŋ agirgi i ga ka.
18 Atak-pyeppyep va ta ga mpyal ka nnyan ka yi. A nak te, ìpin fa kpaḳ te, oza ɓan
ngwur iyaŋ va agirgi yar oza swan ka ashe ndəng.
19 Ká ilum iga ishaɗən te, oza swan asang ká iyaŋ inok ro ka ashe ndəng ka awo oza.
20 I ya iwu alum ká izhán kaŧ nra pa nkyak. Atak va ta ga mpyal ka mpyep. A nak te, i
yar pa njiyi te, a kur chit.
21 A nəm nra chit pa makmak nna ma ri iyaŋ ro chit kaŧ. Te uBulus won ga akul ka
mpyal oza là pa, <<Ónəm, ka ya pa ka o fe ichən mi fe te, ka o re aKarita kaŧ. Te iyaŋ va
ya wo ta ká iyaŋ va zhì te, ka ya wo kaŧ.
22 Ka nna kpa te, mmami ka nna ichən awo pa ìgwak wo a kam. Kaḳul ka uro pa
uzəng ka ashe wo i lan iriri wo kaŧ. Agirgi na chwat i zhì.
23 Kaḳul umaleka fa nyám ishi wo á mi ká ìzwam. Inan va mmami ujini kan inunok na
mmami ka nnənəm a.
24 Unəm uga nre va ta là á mi pa, <ÁBulus, kan ayər a nəm ɓu kaŧ. Nkpak jiwo ɓu ga
nsat ka mpyal aKaisar kaḳul akwali. Inan ka nnap nnənaŋ wo nak chit pa ka unəm pa
uzəng ka ashe onəm oga ngga achen nzəng ka ɓu i lan iriri wo kaŧ.>
25 Kaḳul nva ta te, re ìgwak a kam awo ónəm. Kaḳul n yà ka nna nnandər yà pa iyaŋ
va ta i fa wa nva uza là á mi.
26 ká nnà te, nkpak pa n-yər va ta a swang yi ka mbin ro va ndəng gang ka ashe a.>>
27 Ka nra ngga ngbaḳpchi amaŋ pa neɗing ká ìzwam te, atak-pyeppyep nna ya ka anung
ndaŋ yi ka ashe iwa Adariya. Ká ishimshe ìzwam te, a nəm ka onəm oga nchi agirgi va
ta pa i dat chit ka ǹzam.
28 Oza mà ngbaŋ ndəng te, oza ya ashar igbaḷ ká ìsəm parəm. A gbaŋg nvaŋ kaŧ te,
oza mà ngbaŋ ndəng va ta kàɗi te, oza ya ngbəgbaŋ ashar ìsəm fangzəngtəng.
29 Te ayər nəm oza pa kan agirgi a gbak afu ká izər ipán kaŧ. A nak te, oza swan
acham aɗəkɗək pa neɗən ka ashe ndəng kasaḷ nsəm agirgi aga nnənak i taḷ. Atak gbaŋg
ntan ka oza.
30 Onəm oga nchi agirgi va ta fər ka agirgi aɓwakan ka ashe ndəng na o chən te, oza
nəm akwam pa mmawó ka nswan acham aɗəkɗək ka ashe ndəng kasaḷ mpyal agirgi
aga nnənak i taḷ.
31 Te uBulus là ûnəm uchumchum oshozha va ka aɓo oshozha pa, <<A yà pa onəm va
ta i chən i re agirgi te, ka unəm ro pa uzəng ka ashe wo i lár kaŧ.>>
32 A nak te, oshozha gəl asang agirgi aɓwakan va ta re ga ndəng.
33 Atak dat ka ntan te, uBulus chál nkpaktak oza pa oza a ri iyaŋ-nrì. Uza là pa, <<Nrá
pa ngbaḳpchi amaŋ pa neɗən va watar ta te, na o ri iyaŋ ro chit kaŧ. O təm ka ngwam
nnap ka o ri iyaŋ ro kaŧ.
34 Mmami ka nchal wo nyangmata pa o ri iyaŋ ro. Kaḳul nna ta i na ìkàm awo ngga
nfa ká ikángkáng. Unəm ro i ku kaŧ. Ko akpap aga ishi pa zən unəm ro i lan kaŧ.>>
35 Uza gbaḷ ka nla iyaŋ va ta te, uza wur nzəngkəng kawo. Te ka mpyal oza pa
kpaktak uza na aɗəngchi íNan. Uza kpal nzəngkəng uza ɓan nrəri.

36 A nak te, ìgwak kam oza pa kpaktak. Oza ri iyam kpa.
37 Iyəl nkpaktak onəm va ka ashe agirgi va ta te, onəm igbal pa iparəm ká ìsəm pa ifangshat aman pa kpaɗən.
38 Ka nvangva oza ri iyam-nrì chit afu yəl oza te, oza wur aɓo mmak oza swan ka ashe ndəng na agirgi a kəlap.

Nchwan agirgi ndəng
39 Atak tan oza ya anung akongkong te, oza nyi mbin va ta kat. Te oza ya atak ro ndədəng nəm wa mbwam akongkong kongkong ká ashishiri. A nak te, oza là pa o ɗak na agirgi a ga a sat ka ta a yà pa i nənəm a.
40 Oza kyen asang oga acham aɗəkɗək ga nnak agirgi i tal oza re ka ashe ndəng. Oza fən asang va kpán iyam iga nchi agirgi va ta kpa. Oza ran nzani agirgi oza ghap won apal kasal mpyal agirgi na ayər a dan a ga ka. Te oza kpán asal anung akongkong va ta.
41 Te agirgi ɓa ləp aɗuktum ashishiri aga ashe ndəng te, a sat. Mpipyal pàn ka i səng pa ɗap kat. Ijili jili nnyi te, ɓun pa nyimən nyimən kakul igum-ndəng ka nnám ká izəzər.
42 Oshozha ya chit pa te, oza nəm ichən pa o gbang onəm oga ashe ikan kakul le kang oza a yel ndəng a pang a chən iyam oza kat.
43 Kakul pa unəm uchumchum oshozha va ta ɗom pa kan ma gbal uBulus kat te, uza ɗat oza ka nnəm iyam va oza ɗom nnənəm. Onəm va nyi ndəng nyi te, uza nak oza pa oza a ru ndəng mpyal a pan a ga ǹzam.
44 Aɓo onəm nnyi te, pa oza a pan ka apal akun anənan ka akpasal akun agirgi va chwan. Kasal va ta nkpaktak onəm chu ǹzam ká ikángkáng.

28

UBulus ka aMalta
1 Ka nvangva i pan chit ká ikángkáng te, ma là ayi pa aɗin mbin va ta nva ndəng gang ka ashe te, pa aMalta.
2 Onəm oga mbin va ta nyám nnyi-nnap ayi pa makmak. Oza mak apər ayi pa i fe nkpaktak yi. Kakul atak rusok rusok kan ivar ka mpən kpa. Oza kam yi ká ìgwak pa izən.
3 UBulus ga wur nswanzhi ɓa nak kapər. Te ìzwa fa ka ashe nswanzhi va ta kakul nsur apər. A fa chip á na kawo.
4 Onəm oga atak va ta ya ìzwa va ta zere ka awuwo te, oza là áwan oza pa, <<Unəm va ta nkpak pa a ya unəm uga ngban onəm. Kakul kap ka nva pa uza fa ka ashe iwa ka ikángkáng te, aɗəɓan təm á na chit ka ishi pa nkpak pa uza a ku.>>
5 UBulus mənmən ìzwa va ta ka ashe apər, iyam ro nəm na kat.
6 Onəm va ta rəng pa ìzwa va ta i mu, kat te uza i ru pa rai i ku. Oza lok atak gbang nvan pa ɗap kan oza ya iyam ro ya na kat te, oza le nvan ka nnap-nlà oza pa uza iyam-ngwop.
7 Ka atak va ta pa datkulung te, nzhí ncúmcúm nna ya nja anəm uga nnəm ka atak va ta aɗiɗin pa uPabiliyas. Uza kam yi ka nzhi wo ri ka yi, a wa ka yi wa onəmchəchən har nra pa nshaɗən.
8 Upupon uwa rwa ra. Izər chwan na chwan. Uza i man amən ka nchèr kpa. UBulus tar atətak na u re anung á na. Uza nəm aduwa á na nak awo á na ká ishi te, uza tan na.
9 Aɓo onəm oga arwa aga atak va ta ya wanta te, oza ɓa ma tan oza.
10 Oza na imwa ayi apir pa ɗongɗong. I ru nre atak va ta te, oza rap iyam ayi pa ɗongɗong kakul achen.

UBulus chu aRom
11 I nəm apye pa shaɗən ka mbin va ta te, i tan agirgi ndəng ro aga mbin Alekzandariya i ga achen yi. Agirgi va ta pa te, ka sat njul ka ta na atak ayər arusok rusok a watar kan. Ishi ichər ijèn uKasto ku uPuluk nna ya ká izər agirgi va ta.
12 I ɓa i chu aSirakusa te, i təm ka ta nra pa nshaɗən.
13 I won ka ta te, i ga ka ashe agirgi ndəng i ɓa i chu aRigayum. Ìpin fa kpak te, i wuwon kàɗi kakul ayər aga asal nkwandal ka mpyep. Ìpin fa kpak kàɗi te, i chu aPutiyali.
14 Ka ta te, i ya ogənan ro va chál yi pa i təm ka oza nra pa nfangshat. Kasal va ta i ɓa i chu aRom.
15 Ogənan oga atak va ta ka fe chit pa mmayi ka mɓa. A nak te, oza nəm achen har ɓa chu akasuwa Apiyus ka atak va mí wór pa Nzhi-Nri pa Nshaɗən kakul ngwan yi. UBulus ya onəm va ta te, uza na aɗəngchi íNan, igugwak kam kpa.
16 I ɓa i chu aRom te, ma man úBulus pa uza a təm ka nkukwa uza a ri ká ishi wo. Ma nak ushozha pa uzəng pa a panchi na kakul kan uza a won a chər kat.

UBulus là nnap-nlà Inan kạ aRom

17 A nəm nra pạ nshaɗən te, uBulus wór onəm ochumchum oYahudi oga atak vạ ta ɓut. Ozạ ɓut te, uzạ là ózạ pạ, <<Ógənang mi oYahudi. M pat iyạm ro ónəm yi, kạt te ńnap okəka yi kạt. Kạ nna kpa te, ma kpán mi kạ aUrushelima ma na ôRoma pạ a nap akwali á mi.

18 Ozạ gbap akum ìjili nnap mi te, ozạ ɗuɗom pạ kạ o re mi. Kạkul ozạ ya mi kạ mpat ro va kur ngəl akwali ikú á mi kạt.

19 Kạ nna kpa te, oYahudi yang jak. A nak te, n là pạ n ɗom pạ uKaisar a fe akwali mi. N nəm pa te, m ɓa kạ nnap-nlà mɓáṇgɓaṇg ro kạ mpyal aPonzhi-Kaisar kạ apal ishi onəm yi kạt.

20 Iyạm va ta nak te, n là pạ n ɗom n ya wo na ń là nnap ká wo. Mmami kạ ashe ikan vạ ta kạkul pạ mmami kạ nnak ìgwak apir njo owan mi oIsaṛila na kpa.>>

21 Te ozạ là á na pạ, <<Nna i ya awasika ro chit kạ mbin oYahudi kạ apal ishi ɓu kạt. Kạ ashe owan yi vạ ɓa kạ ta te, kạ uro ɓa kạ nnap-nlà, kạt te là iyạm ɓáṇgɓaṇg ro kạ apal ishi ɓu kạt.

22 ká nnà te, i ɗom nfe iyạm vạ ɓu là kạ apal ishi nnap idongkong wo vạ ta. Kạkul onəm kạ kạ nza atak nggo te, ozạ kạ nla iyạm ɓáṇgɓaṇg kạ apal ishi idongkong vạ ta.>>

23 Ozạ nak akul ngwan ku uBulus. Te ozạ fa ɓa yəl ji mmatmat ji kạ atak vạ uBulus kạ ntəm kạ. A ɓan ká ìpin har atak ga là uBulus uwa ya kạ nkan ìjili ìpir nnàp iponzhi Inan nzəng kạ nnyam nnap ózạ kạ apəpal. Uzạ ɗak kạ atak nnəm inok ká iyạm vạ nnap-mpakpak Inan là ká iyạm vạ onəm oga nkạm nre kạ atak Inan kạ lir na o nak ozạ a maṇ kạ nnap-nlà wo kạ apal ishi aPonzhi-Yesu.

24 Oro kạ ashe ozạ maṇ ká iyạm vạ uzạ là. Oro te, ozạ na nnandər kạ kạt.

25 Ndap izər wong kạ ishimshe ozạ. Ozạ lyang kạ nvaṇgva uBulus gbạl kạ nla iyạm vạ ta a. Uzạ là pạ, <<ARuhu-Nənaṇ là dakdak nva uzạ kạ là nnap ókəka yi kạ atak nnəm inok kạ uIshaya unəm uga nkạm nre kạ atak Inan a.

26 <Ga atak onəm vạ ta là ózạ
pạ,
Ó fe nnap fe kạ achwang kan ó kpán ipipir kạt.
Ó ya iyạm ya ká iwu kan ó nyi ipipir kạt.
27 Kạkul igwák onəm vạ ta twat chit.
Ozạ zwan achwang ozạ zwan.
Ozạ gún iwú ozạ gún.
Kạkul le kan iwú ozạ a ya atak, achwang ozạ a fe nnap.
Igwák ozạ a kpán ìpir nnàp, ozạ a gaɓaṇ a ɓa mà na ikángkáng ózạ kạt.>
28 Kạkul nva ta te, n ɗom wo pạ o nyi pạ ma re nre kạ nnap nya nkạmshi ngga iriri kạ atak Inan chit kpa ónəm vạ oYahudi kạt. Ozạ te, ozạ i gwong achwang kạ.>>

29 Uzạ là nnap-nlà vạ ta wanta te, oYahudi dap-zər te, ozạ lyan.

30 UBulus təm kạ ta yəl izun pạ iparəm. Uzạ təm kạ nzhi va uzạ i mwa mbwai kạ. Uzạ i kạm onəm oga mɓa atətak kạ nchang ìgwak.

31 Uzạ là nnap iponzhi Inan ónəm pạ zhalat zhalat kạ unəm ro dan na kạt. Uzạ ɗyang nnap aPonzhi-Yesu Kəristi kpa.

Nlir nnap-nlà aBulus ônəm Inan oga ARom

Nre-anung

1 Awasika va ta fa ka atak aBulus uzwal aYesu kəristi. Uzwal uwórwór va ma vaṇ fa ka ashe onəm kaḳul inok nla nnap-nlà Inan ngga nchang nfe.
2 Nnap nlà ngga nchang nfe va Inan mor sar nnənap chit matmat ka atak iyaṃ va onəm oga *nkaṃ nre kaṭətak ka là chit nzəng ka nlilir ka ashe nnap-nləla nnənaṇ a.
3 Nnap nlà va ta ka apal ishi aYiyen uPonzhi yi uYesu Kəristi va mí là nnap amar ka ashe izər te, uza fa kaḳum-jili aDawuda.
4 Mi i là nnap aRuhu jiwo te, ma nyám chit ka ashe ichumchum pa uza uYa Inan. Ma nyám ka mban ka atak ngwon ka na ka atak ikú.
5 Ka atak a wà kang mmayi ka nfe nchang nnap nnənaṇ Inan ká inok nre aKəristi, na kaḳul aɗiɗin te, nkpaktak akum ìjìli iga apambin oza a na nnandər ká Inan, oza a nkpak nnap nnəm.
6 Nna o yà ka ashe onəm owórwór aYesu kəristi kpa.
7 Ma lir awasika va ta na a ga atak nkpaktak onəm Inan omaṇmaṇ owórwór oga aRom.

Re nrwa ìgwak, ka nra-ìgwak aPoyi-Inan, ku uPonzhi yi uYesu Kəristi a təm nzəng ká wo.

UBulus ɗom nnap ngga aRom

8 Ngəshi te, mmami ka nna aɗəngchi íNan mi kaḳul wo pa kpaktak ka ashe aɗin aYesu kəristi. Kaḳul ma fe nnap nna nnandər wo chit gang atak pa lat ka ashe apambin.
9 Inan va mmami ka nnəm inunok iga nla nnap aYiyen ngga nchang nfe ká ìgwak pa izən te, uza i yar anung mi yar pa pa ɗəkər te, mi pat ka nrəng wo ka ashe aduwa mi kaṭ.
10 Mmami ka nchal pa Inan ka məmaṇ te, nɗom nnap ngga atak wo va m pak inok nɗuɗom chit te, nyangmata te, ka ri.
11 Kaḳul aɗom nya wo nəm mi byet, na n kap nzəng ká wo imwa ro iga aruhu va i nak wo o kam.
12 Nna pa mmami ká wo i kam owan yi ka atak nna nnandər owan yi.
13 Ógənang, n ɗom wo pa o nyi pa nvaṇ chit pa nkyak m pak inok nɗaṃshi izər iga mɓa atak wo. Ka nna kpa te, na ma maṇ á mi chit kaṭ. N ɗom nya wo na n ya ka ashe wo kpa mmal apir iyaṃ va Inan ka nnənəm awo inənaṇ wa nva n ya ka ashe onəm va oYahudi kaṭ a.
14 Mmami ká iɗək inok ka apal ishi mi kaḳul nkpaktak onəm, oHeleni ka onəm va oHeleni kaṭ, oga nnyi, ka onəm va yà ka nnyi kaṭ pa kpaktak.
15 Nna nak te, ngga atak wo lom mi byet, na n là nnap-nlà Inan ngga nchang nfe awo kpa. Mmawo va ka aRom a.

Ichumchum nnap-nlà Inan ngga nchang nfe

16 Nnap nlà Inan ngga nchang nfe iyaṃ va pa ń nəm ìwuswawuswa kaṭ. Kaḳul nnà ichumchum Inan iga nkaṃshi ririrì ánəm va pa kpaktak nna nnandər ka. Nnap nlà ngga nchang nfe va ta mmá là óYahudi oma nggəshi. A le te mmá là ónəm va oYahudi kaṭ.
17 Kaḳul nnap-nlà ngga nchang nfe va ta nyám asaḷ aga ntong onənaṇ kà mpyal Inan chit. Asaḷ va ta aga nna nnandər. A ɓan ka mɓəɓan a ga chu nkukur te, nna nnandər na chwat wa nva ma lir chit ka ashe nnap-nlà Inan pa, <<Unəm va unənaṇ ka mpyal Inan ka atak nna nnandər te, uza i lár.>>

Onəm pa kpaktak pat nnap íNan chit

18 Mmən-ikum Inan ka nvan kapaɓur ka apal ishi nkpaktak nnap nnəm onəm ngga nyang ka ngwa Inan ká ina onəm oga nkaṛ nnandər ka atak nnəm ina oza.
19 Kaḳul iyaṃ va maṭ kà nnyi ka apal ishi Inan kaṭ te, a nyám ózạ chit ka mban kaḳul Inan nyám ózạ chit.
20 A ɓan ka nfa ka apambin te, nnap nnəm Inan va mí ya ká iwu kaṭ te, a sat nggafak ka atak oza kaṭ. Nnap-nnəm Inan va ichumchum chumchum iga n-yà ka nkur kaṭ a. Nna kpa nnap va kà nnyam pa uza Inan a. Ichumchum ká nnap va ta ma ka n-yiya pa kpátkpát. Kaḳul mí kpán ipipir kpán ka atak iyaṃ va Inan nəm a. Kaḳul nva ta te, unəm yà ká iyaṃ ro pa o là kaṭ.

21 Kap ka nva pa ozạ nyinyi pa Inan yìyà te, ozạ ka nna ichumchum á na wa Inan kạt. Ozạ i na aɗəngchi á na kạt kpa. Nrən-nnap ozạ mmwan pa kpaktak. Igwák ozạ ipərək pərək fo chit kpa.
22 Ozạ i là pa mmawó onəm oga aghan. Ozạ mpərək te, ozạ nyi kạt.
23 Ichumchum va mà pa ozạ a na íNan va i ku kạt te, ozạ na á na kạt. Ichə́r va ma nəm fa izər ku unəm va i kuku, ká inyil, ká izhé iga anyin, ká iyạm iga nkpán ka afu te, oma ozạ ka nna ichumchum ózạ.
24 Nna nak te, Inan le ka ozạ chit re ka nnəm iyạm-lakchi va ɗom ozạ ka nnəm. Ozạ ka nnəm iyạm iga ìwuswa ówan ozạ va ɓyen ndər kạt.
25 Ozạ ɗom akwam nna ji nnandər Inan. Ozạ ka ngwop iyạm va Inan a nəm. Iyạm va ta ozạ ka nnəm izwal ózạ kpa. Inan va uwa nəm iyạm va ta te, uwa ozạ yan ngwop ga nkachi. Uzạ va aɗəngchi təm ajini chit mbyet mbyet a. Nna a təm.
26 Kạkul nva ta te, Inan le ka ozạ chit re ka nnəm iyạm-lakchi iga nnəm-jan va ɗom ozạ ka nnəm. Ochar ozạ le ka nnap nnəm ichar swan ka cho a tan təm ka ashe apir nnap nnəm nggafak.
27 Wanta na kpa onunggwan ozạ le ka nnap nnəm va mà pa a yà ká ishimshe anunggwan ku uchar te, ozạ swan ka cho. Nɗom nnəm ilakchi ka onunggwan owan ozạ kà nnak ishi i won ozạ. Onunggwan ka nnəm iyạm iga ìwuswa ónunggwan owan ozạ. Ozạ ka nsạm aya nnəm ilakchi ozạ va ta ka atak iyạm va ka nya ozạ a.
28 Kạkul pa ozạ yan ka mmạn pa ozạ nyi Inan nyi te, Inan le ka ozạ chit re ka nnəm iyạm-lakchi. Pa ozạ a nnəm iyạm iga ìwuswa.
29 Ozạ ka nnəm ina pa gənggəng, ka nɗul-afu, ka aɗom, ka nfar iyạm-ina ówan onəm. Ozạ onəm oga ìkpar, ka oga nɗom ngbạn onəm, ka nɗom ikum, ka ntan atak, ka mɓạn kạfu nnàndər mɓạn. Inok ozạ nnáp onəm,
30 ka nvyap aɗin onəm, ka nyang Inan, ka nya amwap onəm, ka nrup ká ishi, ka nyar-bal, ka mmar iyạm-ina, ka nnyam nlan nnap nnəm ópo ozạ ka onan ozạ.
31 Igwak tul ózạ ka nnap kạt. Nnandər ozạ yə́l awo kạt. Ozạ yà ka mmạn kạt. Ozạ yà ka nrwa ìgwak kạt.
32 Ozạ nyi iyạm va nyi Inan pak chit təm pa unəm va pa kpaktak ka nnəm apir iyạm va ta te, a mà pa uzạ a kuku a. ká nnà te, ozạ ka nnəm nna pa jak. Ozạ ka ngga mpyal ka nnənəm na chwat kạt. Ozạ mạn ka nnəm apir iyạm va ta mạn kpa.

2

Inan gəl akwali wò pa dakdak

1 Kạkul nva ta te, ánəm, u yà ká iyạm ro va ɓu bol anung ɓu là kạt. Mmaɓu va kpaktak ka nla úwan ɓu pa uzạ ká mpat a. Ilum va kpaktak ɓu là úwan ɓu pa uzạ pat te, ya mmaɓu ka nla íshi ɓu pa mmaɓu ká mpat na kpa. Kạkul iyạm va kpaktak ɓu là úwan ɓu pa uzạ pat te, iyạm-zəntən va ta mmaɓu ka nnənəm.
2 I nyinyi pa akwali va Inan gəl ka apal ishi onəm oga nnəm apir iyạm va ta te, a mà dakdak.
3 Ánəm, a yà pa mmaɓu ka nla úwan ɓu pa uzạ ká mpat kan iyạm-zəntən va ta kpa mmaɓu ka nnənəm te, u rən pa akwali Inan i re ɓu re jiɓu ɗò?
4 U yar nnyi-nnap Inan mmakmak, ka mmə́mạr ka yi pa fəm, ka nkạr-igugwak pa amwan ɗakɓo? U nyi pa Inan ka nnyam nnyi-nnap aɓu na a dapchi nnap nnəm ɓu a ga atak wò na u gaɓạn u re nnəm nnap-mɓáŋgɓạng kạt ɗò?
5 Te kạkul nkak ishi ɓu, ka nva pa ìgwak ɓu ɗom nre nnəm nnap-mɓáŋgɓạng kạt te, mmaɓu ka nram mmən-ikum Inan pa a vang ka apal ishi ɓu ká ilum va mí gəl akwali Inan amàmà ka a.
6 <<Inan uwa í mwa nzạ unəm nggo i mà dakdak ká iyạm va unəm ka nəm a.>>
7 Onəm va ka nram ichumchum va Inan i na, ká inəm va Inan i nak, ka apir ntəm va ikú yà kạt, kan ozạ i ram ka atak nnəm iyạm inənạn ka nzhin te, Inan i mwa ozạ ká iriri iga mbyet mbyet.
8 Onəm oga nɗom ishi, ka oga nyang nnandər, ka oga ntəm ka ashe nlan nnandər te, Inan i mwa ozạ ka mmən-ikum wò, ka nnyam nfə́l-ìgwak.
9 Nkpaktak onəm oga nnəm ina te, mɓək anung, ká izər-nrwa nnà kạkul ozạ. I yà kạkul oYahudi oma mpyal kan onəm va oYahudi kạt.
10 Nkpaktak onəm oga nnəm iyạm inənạn te, ichumchum va Inan i na, ká inəm va Inan i nak, ka nra-ìgwak te, nnà i yà kạkul ozạ. I yà kạkul oYahudi oma mpyal kan onəm va oYahudi kạt.
11 Kạkul Inan i nyám nvạn nro kạt.

12 Nkpaktak onəm va nəm nnap-mɓáŋgɓaŋ oza nyi iyam ro ka apal ishi nnap-mpakpak aMusa kat te, mí zhì oza te, mí nap akwali mí wór adin nnap-mpakpak aMusa ro ózá ka kat. Nkpaktak onəm va nəm nnap-mɓáŋgɓaŋ kap ka nva pa ma na nnap-mpakpak aMusa na. Oza te, mí gəl akwali ózá ka nnap-mpakpak va ta.
13 Kakul nfe nnap-mpakpak ka achwang na chwat i nak Inan i yar unəm ka mpyal wò pa unənan kat. Onəm va ka nkpak nnap-mpakpak te, oma chwat uza i yar oza ka mpyal wò pa onənan.
14 A yà pa onəm va oYahudi kat kan oza ka nnəm iyam va nnap-mpakpak aMusa là pa ma nəm kakul pa oza ya ɓiɓyen pa ma nəm pa kap ka nva pa nnap-mpakpak aMusa pa te, a yar oza kat te, ya oma yà ka nnap-mpakpak na kpa.
15 Iyam va oza ka nnənəm te, ka nnyam pa iyam va nnap-mpakpak là pa ma nəm te, nná lir təm ka ashe igwák oza. Ìdimdim ìgwak oza ka nla nnap nzəngtən va ta ózá kpa pa oza nyi nnap-mpakpak nyi. Nrən-nnap oza nnyi te, ka nnyam ifan ózá pa dəkər dəkər pa oza nyi nnap-mpakpak nyi. I yà pa kat te, ya nrən-nnap oza ka nkam anung oza.
16 Kalum va ta te, Inan i gəl akwali ónəm pa kpaktak ka apal ishi nrən-nnap ngga igwák oza. Uza i gəl ka atak inok aYesu kəristi wa nva nnap-nlà Inan ngga nchang nfe va mmami ka nlələ ka nyinyam a.

OYahudi ka nnap-mpakpak
17 A yà pa unəm là pa mmawò uYahudi, o dar nkam wò ka nnap-mpakpak aMusa nzəng ka nnok kakul apir ntəm va ká ishimshe wò ká Inan,
18 uza nyi iyam va nyi Inan dom, ma dyang iyam va dyang á na nnap-mpakpak aMusa là, uza nyi nvan ishimshe iyam va ɓyen ji pa kpaktak nyi, ká iyam va ɓyen kat,
19 har uza nyinyi nnandər pa mmawò unəm uga ndap nkpá nggang ónəm-fofo, mmawò atak atántàn ónəm va ka ashe afap,
20 mmawò unəm uga ndyang iyam ónəm va aghan yen oza yen, unəm uga ndyang iyam ónəm va ovanbak kà nnap awop kakul pa mmawò ká nnap-mpakpak, mmawò ka nnyi va nnyi, pa mmawò ka nnandər kpa va nnandər te,
21 ánəm uga ndyang iyam óro, ɓu dyang íshi ɓu ji ɓu kat dò? Ánəm uga nla pa kan ma nəm ayi kat, ɓu nəm ayi jiɓu kat dò?
22 Ánəm uga nla pa kan ma ra ochar onəm kat, ɓu ra uchar anəm jiɓu kat dò? Ánəm uga njan ichár, ɓu nəm ayi ka ashe nzhi ichár kat dò?
23 Ánəm uga nnok ka nnap-mpakpak aMusa, nva ɓu gantal iyam va nnap-mpakpak aMusa là te, mmaɓu ka nna ìwuswa íNan kat dò?
24 Nnap va ta mà dakdak ká iyam va ma lir ka ashe nnap-nlà Inan pa, <<Onəm va oYahudi kat te, oza ka nvyap adin Inan kakul wo na.>>
25 Mpà ache i yà ka nkamshi yà ka atak anəm, a yà pa uza ka nkpak iyam va nnap-mpakpak aMusa là a. A ya nnyi pa uza ka nggantal nnap-mpakpak va ta te, ya mpà achəche nnap nlakchi.
26 A yà pa unəm uga ache *amulur ka nkpak iyam va nnap-mpakpak aMusa là te, ya mí kun ishi ká imulur va ta pa mpà ache kat dò?
27 Unəm va ka akum oza mí pà ache kat, kan uza ka nkpak nnap-mpakpak va ta pa dakdak te, nnap-nnənəm nak akwali ri ɓu chit kat dò? Nna a yà pa mmaɓu va ká nnap-mpakpak aMusa nlirlir kan akum wo i pà ache pà kan mmaɓu ka nggantal iyam va nnap-mpakpak va ta là a.
28 Kakul unəm va uYahudi unandər te, uza unəm va mí yà uYahudi ka atak awa izər na pa mwan kat. Mpà ache ngga nnandər te, mpà ache va ka agbai kawa izər kat.
29 Unəm va uYahudi ka ashe ìgwak te, uwa uYahudi unandər. Mpà ache aga nnandər te, nnap va ka ashe ìgwak. Nnap va ngga aruhu a. Nnap va ta mpakpak nlirlir kat. Apir anəm va ta Inan i dəngchi na. Unəm uwa i dəngchi na kat.

3

Nnandər Inan yól awo yól
1 Unəm va uYahudi te, uza ji ká iza yà? Kat te, mpà ache ka nza nkamshi yà?
2 Nna yà ka nkamshi ka ka nza asal-awu nggo. Ngəshi te, oYahudi oma ma man ka oza, ma nak idək nla nnap-nlà Inan ka ashe awo oza.
3 A yà pa oro ka ashe oza nəm avyal ka nnap va ta, nnandər oza yól awo kat te, a nyan chit san da? Nlan nnandər oza va ta i dan n-yól nsar nnap-nlà Inan dò?
4 Ko pa dap iyam ro yà pa kat. Re ma nyi pa Inan pa te, uza unəm uga nnandər kap ka nva pa nza unəm nggo te, unəm uga akwam wa nva ma lir ka ashe nnap-nlà Inan a. Nna pa,

<<Na u bol anung wa là
nnap te, a nyám pa
mmaɓu ka nnandər.
Ma nap akwali aɓu te, wa ri.>>
5 A yà pa nnap nnəm yi nna nnà ka nnak Inan i mmaɲ ka yi pa mmayi onənaɲ ka mpyal wò ì fa pa jakjai te, iza i là yà? A yà pa Inan nyám ntan ayi te, pa uza nəm iyaɱ-ibáŋgɓaŋg ɗò? (Mmami ka nnyam ìpir nnàp wa apir nja anəm.)
6 Ko pa ɗap iyaɱ ro ya pa kat. Kakul ka yà pa te, i yar sang kang Inan i nap akwali ápambin yà?
7 <<A yà pa kakul akwam mi kan nnandər Inan ka nnyam ka mban i ji mmatmat har a nak te ma ka nna ichumchum á na ji mmatmat te, iza nak kan nna ma ka nnap-akwali á mi na pa har kakul pa mmami unəm uga nnap-mɓáŋgɓaŋg yà?>>
8 Pa na te, iza i dan pa i pa ishi ka nnəm iyaɱ ibáŋgɓaŋg na a sat ipir mɓa ká iyaɱ nənnaɲ ayi yà? wantana oro ka nvyap yi i là pa iyaɱ va ta mmayi ka nləla. Akwali va mí gəl âpir onəm va ta aga nri oza te, i mal dakdak.

Unəm-nənaɲ yà kat

9 Te san ɗa? Mmayi oYahudi i ji aɓo onəm ji ɗò? Ko pa ɗap. Kakul ká i là chit matmat pa nkpaktak onəm, oYahudi ka onəm va oYahudi kat te, i nak mpat ózą chit pa nnap-mɓáŋgɓaŋg nna ka nnəm ka oza
10 wa nva ma lir ka ashe nnap-nlà Inan pa,
<<Unəm ro yà unənaɲ kat.
A yà ka pa uzəng kat.
11 Unəm ro yà uga nkpán ìpir nnàp kat.
Unəm ro yà uga nram Inan kat.
12 Oza gaɓaɲ chit pa kpaktak nyan onəm-lakchi.
Unəm ro yà ka nnəm iyaɱ-inənaɲ kat.
A yà ka pa uzəng kat.>>
13 <<Igósal oza wa awap atungtung.
Inok abələm oza te, nlam onəm na.>>
<<Akal ìzwa kasap anung oza.>>
14 <<Atam oza yél ká mpwat mpwat, ká nnap-nlà nɗulɗul.>>
15 <<Oza ghaɲ ashar kà ngga ngbal unəm byet.
16 Atak va kpaktak oza i wòl ka te, nlak-atak nzəng ka nlak-ìgwak i wa nvaɲ oza.
17 Iyaɱ va mí wór pa mɓa ka ntəm-ikankan te, oza nyi kat pa kpau.>>
18 <<Nra ayər Inan yà ka ashe ntəm oza ka pa ɗapfinyan kat.>>
19 I nyinyi pa iyaɱ va pa kpaktak nnap-mpakpak là te, kakul onəm va ka akum ichumchum chumchum ná kan unəm ro a yà ka anung aga nla iyaɱ ro kat. Ná apambin pa kpaktak a nyi kpa pa akwali Inan nna yà kakul oza.
20 Unəm ro yà va Inan i là pa uza unənaɲ ka mpyal wò kakul pa uza kpak nnap-mpakpak ɓyen pari kat. Kakul ka atak iyaɱ va nnap-mpakpak kà nla te, i nyi pa mmayi ka nnəm nnap-mɓáŋgɓaŋg.

Nnap-nnəm nnənaɲ i ɓa ka atak nna nnandər

21 N-yanmata jiwo te, ma nyám asal aga ntong onənaɲ ka mpyal Inan chit va yar nnap nkpak nnap-mpakpak kat a. Atakarda nnap-mpakpak Inan ka aga nnap-nlà onəm oga *nkaɱ nre katətak oza nyám nnap chit ka apal ishishi.
22 Ntong onənaɲ ka mpyal Inan va ka atak nna nnandər ku uYesu Kəristi te, kakul nkpaktak onəm oga nna nnandər, nvaɲ ro yà ka kat.
23 Kákúl nkpaktak onəm nəm nnap-mɓáŋgɓaŋg chit. Onəm pa kpaktak ka uro ya chu nya ichumchum Inan kat kpa.
24 Ma tong onənaɲ chit ka mpyal Inan ka atak nkaɱ ishi yi va uYesu Kəristi kaɱ, kakul nnap-nənaɲ Inan mmakmak.
25 Inan yichi uYesu Kəristi sat iyaɱ iga mpà kakul mmwa akat aga nyar nnap-mɓáŋgɓaŋg. N-yar nnap-mɓáŋgɓaŋg va ta pa te, mí ya ka atak nna nnandər ká ikuku. Inan nəm pa na o nyám nnəm nnap wò va yà ka á na kat a. Kakul matmat te, kakul nkar-ìgwak na te, uza yar iwu dər nnap-mɓáŋgɓaŋg va ma nəm kat.
26 Inan nəm pa na a nyám ónəm oga ashe nra va ta nnəm-nnap wò va yà ka á na kat a. Na a nyám ka mban pa uza wat te, i nəm iyaɱ kasəsal. Pa uwa i là únəm uga nna nnandər ku uYesu pa uza unənaɲ ka mpyal Inan.

27 Te nnok yi yar kạ san nnyi ɗa? Ko pạ ɗạp ma gəl chit ma re kạ cho. Ma gəl ma re kạ
cho kạ nza asạl yà? Ma gəl ma re kạ cho kạkul mɓyen inok yi ɗò? O'o, ma gəl ma re kạ
cho kạ atak nnap nna nnandər na kạ nkukwa.
28 Kạkul mmayi kạ anung nla pạ har pạ kạ atak nna nnandər na chwat kan Inan i là
únəm pạ uza tạl unənạn chit kạ mpyal wò. A yar nnap nkpak iyạm va nnap-mpakpak
kạ nləla kạt.
29 Inan pa te, uza Inan oYahudi na chwat ɗò? Onəm va oYahudi kạt te, uza Inan oza jo
oza kạt ɗò? Akwam kạt, onəm va oYahudi kạt te, uza Inan oza na kpa.
30 Kạkul Inan pạ izən. Uza i là ónəm oga mpà ache pạ oza tong onənạn chit kạ mpyal
wò kạ atak nna nnandər va oza na a. Uza i là ónəm oga ache amulur pạ oza tong
onənạn chit kạ mpyal wò kạ atak nna nnandər na kpa.
31 A nyan chit pạ í nak nnap-mpakpak sat nnap iwali kạ atak nna nnandər va chit ɗò?
Ko pạ ɗạp iyạm ro yà pa kạt. Mmayi kạ nkam nnap-mpakpak.

4

Nɗyang-nnap kạ nnap nnəm aIbərahim

1 Iza i là kạ apal ishi aIbərahim ukəka yi utəmbərən yà?
2 Kạkul ka ya pạ uAbəraham tạl unəm-nənạn kạ mpyal Inan kạ atak mɓyen inunok na
te, ya uwa ká iyạm va uza i nok kạ. Nnunok va ta i yà kạ mpyal Inan jiwo kạt.
3 Iza va nnap-nlà Inan kạ là yà? Nnap nlà Inan là pạ, <<UAbəraham na nnandər ká
Inan te, ma kun ishi á na kạ pạ nna nnap nnəm nnənạn kạ mpyal Inan.>>
4 Unəm uga nnəm inok va mí mwa na mwa kạkukul te, mí wór amumwa pạ imwa kạt.
Iyạm va ta mal pạ uza a ya.
5 Unəm va nnyi kạ nnəm inok va kạkul amwa kạt, uza na nnandər na chwat ká Inan
va i là únəm uga nnap-mɓángɓạng pạ uza tạl unənạn chit kạ mpyal wò te, mí kun ishi á
na kạ nna nnandər nandər va ta pạ nnap nnəm nnənạn kạ mpyal Inan.
6 UDauda kạ là nnap nzəngtən va tạ nva uza kạ là nnáp apir nnap nnənạn va kạ apal
ishi anəm va Inan i kun ishi kạ na pạ uza kạ nnap nnəm nnənạn kạ mpyal wò kạkul
mɓyen iyạm ro va unəm va ta nəm kạt a.
7 Uza là pạ,
<<Nnap-nnənạn nna yà
kạkul onəm va ma yar
mpat oza ózạ chit.
Onəm va ma dərkən nnap-mɓángɓạng oza le ózạ chit kpa a.
8 Nnap-nnənạn təm chit kạkul anəm va
kạ pạ ɗạp uPonzhi-Inan
i kun ishi á na kạ nnap-mɓángɓạng ɓángɓạng kạt a.>>
9 Nnap-nnənạn va ta kạkul onəm oga mpà ache kạ nkukwa ɗò? Kạt te, a yar onəm
oga ache amulur yar kpa? Iyạm va i pak inok nləla chit te, pạ, <<Ma kun ishi úlbərahim
kạ nna nnandər nandər pạ nnap nnəm nnənạn kạ mpyal Inan.>>
10 A yar sang kang ma kun ishi á na kạ yà? Ya kan ma pà ache á na ɗò? Kạt te, kạ
nvạn va uza pà ache chit? Ko pạ ɗạp kạ nvəvạng kạt. Ya kan uza i pà ache.
11 Mpà ache va ma pà á na te, iyạm iga nre adal aga nnyam nnap na pa mwan. Iyạm
va iga mɓam nnap pạ uza tạl unənạn chit kạ mpyal Inan kạkul nna nnandər va uza na
ká Inan ya uwa pà ache chit kạt a. A yà pá na uza a tạl upo nkpaktak onəm oga nna
nnandər, na ma kun ishi kạ oza kpa pạ onənạn kạ mpyal Inan va nkpak pạ ma pà ache
ózạ kan kạt.
12 wantana kpa uza a tạl upo onəm oga mpà ache va mpà ache na chwat oza kạ kạt.
Oza kạ nyar nvạn aPo yi uAbəraham kạ ashe nna nnandər va uza na, ya na ma pà ache
á na chit kạt a.

Mi i tong onənạn kạ atak nna nnandər

13 Nsar nnap-nlà va ma sar úlbərahim kạ akum ìjili jili pạ uza i wur akup kạ apambin
te, kạkul pạ uza kpak nnap-mpakpak nro kạt. Kạkul pạ uza na nnandər na te, Inan yar
na pạ uza unəm-nənạn kạ mpyal wò.
14 Kạkul a yà pạ onəm va kạ nkpak nnap-mpakpak oma i wur akup te, ya nna
nnandər sat nnap nlakchi chit kan nsar nnap-nlà Inan va ta sat inəngnəng chit kpa.
15 Kạkul nnap-mpakpak i dap mmən-ikum Inan i ɓa únəm. Atak va nnap-mpakpak ya
kạ kạt te, mpat-nnap i yà kạt na kpa.
16 Kạkul nna te, nnap va ta a yar nna nnandər na chwat, na a yà kạkul nnap nnənạn
Inan. Na a nyám ńkpaktak akum ìjili aIbərahim pạ nsar nnap-nlà va ta nnandər. A nyám

ónəm oga nkpak nnap-mpakpak na chwat ka ashe oza kat. A nyám ónəm oga nna nnandər apir nja aIbərahim kpa. Uwa upo yi pa kpaktak
17 wa nva ma lir ka ashe nnap-nlà Inan pa, <<N nak ɓu chit u tal upo akum pa kyák.>> Uwa Inan yar na pa upo yi. Inan va uza na nnandər ka na. Inan va i na iriri ônəm okúkú. Uwa kpa i wór iyam va ka yà chit kat ɓu là pa nna yà a.
18 UAbəraham ka gbák nva pa uza a nak ìgwak pa o ya uyen lap kat. Ka nna kpa te, uza nak ìgwak ká Inan ka atak nna nnandər pa o ga ntal upo akum pa kyak wa nva ma là á na pa, <<Akum ijili ɓu i yà pa kyak.>>
19 Nna-nnandər nandər vang ká izər kat. Uza məman pa izər wò ɗongɗong ká ikuku kat, kakul pa uza dat chit ká izun igbal. Nva pa uchəchar uSaratu watar chit nva pa uza a mar te, a ɗak na kat.
20 N-yen ka ashe nna nnandər ro ya ka ashishe nva pa a nak na a là pa nsar nnap-nlà Inan va ta akwam kat. Kaɗor nva ta te, nna nnandər nandər a kam məmat. Uza na ichumchum íNan.
21 Uza nyinyi ka ashe ìgwak wò pa Inan uwa yà ká ichumchum iga nnəm iyam va uza nsar nnap-nləla.
22 Nna nak te, <<Ma kun ishi á na ka nna nnandər nandər va ta pa nnap nnəm nnənan ka mpyal Inan.>>
23 Nnap nlà va pa, <<Ma kung ishi á na ka.>> Te, ma lir kakul a wà ka nkukwa kat.
24 Ma lir kakul yi kpa. Mmayi va i na nnandər na ká Inan va wong ka uPonzhi yi uYesu ka atak ikú a.
25 Uwa ma re ma gbal na kakul nnap-mɓángɓang yi. Ma won ka na ka atak ikú na ma là pa i tong onənan chit ka mpyal Inan.

5

Nra-ìgwak ka atak Inan
1 A ya chit pa ma nak yi chit i tong onənan ka mpyal Inan ka atak nna nnandər te, ya ntəm-ikankan yà chit ká ishimshe yi ká Inan kakul aPonzhi-Yesu Kəristi.
2 Ka atətak na i ya asal aga ntar ka ashe nnap nnənan va mmayi ka ashishe ìnyangmata kakul nna nnandər yi a. Mmayi ka nlan ka nnak-ìgwak yi kpa pa i ya atak nsat nchumchum Inan ya.
3 Nna ta chwat kat. Mmayi ka nlan ka mɓək anung yi kpa. Kakul i nyinyi pa mɓək anung i ɓa ka nkar-ìgwak.
4 Nkar-ìgwak nnyi te, i nak unəm i yà ka nnap nnəm. Nnap-nnəm i ɓa ka nnak-ìgwak ká iyam.
5 Nnak-ìgwak yi nnyi te, i na ìwuswa ayi kat. Kakul Inan zuk mman wò ayi chit ka ashe ìgwak yi ka atak inok aRuhu-Nənan va uza na yi chit a.
6 Nna ká i kam chit kat te, uKəristi ku kulum va mal pa dakdak kakul onəm oga nyang ngwa Inan.
7 A kam byet nva pa ma ya unəm a man a ku kakul anəm uga nnap nnəm nnənan. Mo te, kakul anəm-nənan pa chak te, ìgwak i kam na kam uza i man i ku ká pá.
8 Ka nna kpa te, Inan nyám mman wò a yi ka asal va ta. Nna ká yà onəm oga nnap mɓángɓang te, uKəristi kú kakul yi.
9 N-yanmata a ya chit pa i tong onənan chit ka mpyal Inan ka atak ikuku te, ya ka atak a wà í ya nkamshi pa makmak, mmən ikum Inan i yar yi kat.
10 Nna ká i yà onəm oga nyang Inan te, ma gwang inal ká ishimshe yi ka na ka atak ikú aYiyen. Ka nvang ngwang inal va ta te, nkamshi va i ya, mmən ikum Inan i yar yi kat, kakul pa uza uriri te, ya i mak i jiji pa gənggəng.
11 Nna ta chwat kat. Mmayi ka nlan ká Inan ka atak aPonzhi yi uYesu Kəristi va katətak na kang i ya ngwang inal ká Inan ìnyangmata a.

Ikú ɓa ka atak Adamu iriri i ɓa ka atak aKəristi
12 Te wa nva nnap mɓángɓang tar ashe apambin kakul anəm pa uzəng kang ikú ɓa ka atak nnap mɓángɓang te, ka asal va ta ikú ya onəm pa kpaktak. Kakul ma nəm nnap mɓángɓang chit pa kpaktak.
13 Kan mí pak nnap mpakpak te, nnap mɓángɓang yà chit ka ashe apambin. ká nnà te, ka ya pa nnap-mpakpak yà kat te, ma ká i kun ishi ka nnap-mɓángɓang kat.
14 Ka nna kpa te, a ɓan ku uAdamu ɓa chu nra aMusa te, ikú nəm ichumchum ka apal ishi onəm har ka onəm va gantal iyam va nnap-mpakpak là, wa nja Adamu kat a. Uza va sat wa iyam iga nnyam apir anəm va ka ngwon nvan a.
15 Imwa Inan jiwo te, wa nggantal nnap va ta kat. Kakul a yà pa onəm pa makmak ku kakul pa unəm pa uzəng a gantal nnap-mpakpak te, nnap nnənan Inan ká imumwa va

ɓa kaꞗkul nnap nnəm anəm paꞏ uzəng uYesu Kəristi te, i zuk i mak paꞏ gənggəng kaꞗkul onəm paꞏ kyak.
16 Kàɖí te, imwa vaꞏ ta te, kaꞏ paꞏ ɗap iyaꞏm va nnap-mɓáꞑgɓaꞑg anəm uga uzəng vaꞏ ta ɓa kaꞏ kaꞇ. Kaꞗkul akwali vaꞏ ma gəl kaꞏ nvaꞑ nnap-mɓáꞑgɓaꞑg anəm uga uzəng vaꞏ ta te, a ɓa kaꞏ nnak akwali ri unəm. Imwa vaꞏ nnyi ɓa kaꞏ nvaꞑ nggantal nnap-mpakpak nvaꞑ paꞏ nkyak te, a ɓa kaꞏ nnak mí tong onənaꞑ kaꞏ mpyal Inan.
17 Kaꞗkul a yà paꞏ kaꞏ atak nggantal nnap mpakpak anəm uga uzəng vaꞏ ta kang ikú kaꞏ nnəm ichumchum kaꞏ unəm kaꞏ atak anəm uga uzəng vaꞏ ta te, onəm vaꞏ nnyi kaꞏm nnap nnənaꞑ Inan va mak paꞏ gənggəng káꞏ imwa va ntong onənaꞑ kaꞏ mpyal Inan te, ozaꞏ i nəm ichumchum i ji nvaꞏ ta ji paꞏ makmak kaꞏ atak ntəm káꞏ ririrì anəm uzəngtəng vaꞏ taꞏ va uYesu Kəristi a.
18 Te wa nva nggantal nnap-mpakpak anəm uga uzəng vaꞏ ta a ɓa kaꞏ akwali ikú ónəm paꞏ kpaktak te, wa nnà ta kpa nnap nnəm nnənaꞑ anəm uzəntən vaꞏ ta, a taꞗ ńkpaktak onəm iyaꞏm va nak ma tong onənaꞑ kaꞏ mpyal Inan, ma ya ririri a.
19 Wa nva onəm paꞏ makmak tong oga nnəm nnap-mɓáꞑgɓaꞑg kaꞏ atak nlan nkpak nnap nnəm anəm uga uzəng vaꞏ ta te, wa nnà ta kpa nkpak nnap nnəm anəm uzəntən vaꞏ ta i nak onəm paꞏ kyak i tong onənaꞑ kaꞏ mpyal Inan.
20 Ma pak nnap-mpakpak na a jwak nggantal gantal. káꞏ nnà te, atak vaꞏ nnap-mɓáꞑgɓaꞑg kaꞏ mmak kaꞏ te, nnap nnənaꞑ Inan i mak paꞏ gənggəng.
21 Ná wa nva nnap-mɓáꞑgɓaꞑg kaꞏ nnəm ichumchum kaꞏ apal ishi anəm kaꞏ atak ikú te, wa nnà ta kpa nnap nnənaꞑ Inan kaꞏ nnəm ichumchum kaꞏ apal ishi anəm kaꞏ atak ntong onənaꞑ kaꞏ mpyal Inan va i ɓa káꞏ iriri iga mbyet mbyet ayi kaꞏ atak áYesu kəristi uPonzhi yi a.

6

Nnap-mɓáꞑgɓaꞑg ɓa káꞏ ikú, uYesu te, a ɓa káꞏ iriri
1 Te izaꞏ i là yà? I ga mpyal kaꞏ nnəm nnap-mɓáꞑgɓaꞑg na a ɓa kaꞏ mmak nnap nnənaꞑ ɗò?
2 Ko paꞏ ɗap iyaꞏm ro ya pa kaꞇ. Mmayi va i gbaꞗ kaꞏ nnap-mɓáꞑgɓaꞑg chit i re te, í le sang kang í təm kaꞏ ashishe na paꞏ har yà?
3 Kaꞇ te, o nyi kaꞇ ɗò? Nna paꞏ nkpaktak yi vaꞏ ma nəm abaptisima ayi chit va gwang yi ku uYesu Kəristi te, abaptisima vaꞏ ta a nyám chit paꞏ i ku chit kpa nzəng kaꞏ na a?
4 Kaꞗkul nvaꞏ ta te, ya ma li yi chit kpa nzəng kaꞏ na kaꞏ atak nnəm abaptisima kaꞏ ashe ikuku. Kaꞗkul wa nva ma wong kaꞏ uKəristi kaꞏ atak ikú kaꞏ ashe ichumchum aPoyi Inan te, wa nnà ta kpa mma wong kaꞏ yi chit kaꞏ atak ikú na i təm ntəm mpipe.
5 A yà chit paꞏ i nyan iyaꞏm-zəntən chit kaꞏ na kaꞏ atak iyaꞏm vaꞏ ikuku nyám te, ya i yà iyaꞏm-zəntən kaꞏ na chit kpa kaꞏ atak ngwuwon kaꞏ atak ikú.
6 Í nyinyi paꞏ ma pak nnap nnəm yi mmatmat chit kaꞏ apal akun ikú nzəng kaꞏ na, na a nak nnap mɓáꞑgɓaꞑg vaꞏ kaꞏ ashe yi te, a yà káꞏ ichumchum ro lap kaꞇ. Ná kang i tong ozwal nnap mɓáꞑgɓaꞑg lap kaꞇ.
7 Kaꞗkul unəm va paꞏ kpaktak ku chit te, ma jul na chit kaꞏ nnap-mɓáꞑgɓaꞑg.
8 A yà paꞏ i ku nzəng ku uKəristi chit te, i na nnandər na paꞏ í lár nzəng kaꞏ na na kpa.
9 I nyinyi paꞏ ma won ku uKəristi chit kaꞏ atak ikú. Kaꞗkul nvaꞏ ta te, uzaꞏ i ku lap kaꞇ. Ikú yà káꞏ ichumchum ro lap kaꞏ apal ishishi kaꞇ.
10 Ikú vaꞏ uzaꞏ kaꞏ ku te, uzaꞏ ku ikú nnap-mɓáꞑgɓaꞑg nvaꞑ paꞏ nzəng na byet kaꞗkul onəm paꞏ kpaktak. Nwuwon kaꞏ atak ikú nnyi te, uzaꞏ won na uzaꞏ a təm kaꞗkul Inan.
11 Wantana kpa re o yar ishi wo paꞏ o kú ikú nnap mɓáꞑgɓaꞑg chit. Te mmawó kaꞏ ntəm káꞏ ririrì Înan kaꞏ ashe aYesu Kəristi.
12 Kaꞗkul nvaꞏ ta te, kan o maꞑ o re nnap-mɓáꞑgɓaꞑg a nəm ichumchum káꞏ izər wo va i ku kaꞇ. Ichumchum chumchum va i nak wo kaꞏ nnəm iyaꞏm-lakchi va izər ɗom a.
13 Kan o yichi oga mɓan-izər wo kàɖí a sat iyaꞏm-inok ina iga nnəm nnap-mɓáꞑgɓaꞑg kaꞇ. Re o yichi ishi wo íNan wa onəm va ma nak ozaꞏ chit lár kaꞏ nvaꞑ ngwon kaꞏ atak ikú a. O yichi nzaꞏ mɓan-izər wo nggo íNan a sat iyaꞏm-inok inənaꞑ.
14 Kaꞗkul nnap-mɓáꞑgɓaꞑg i yà kaꞏ nnəm ichumchum kaꞏ apal ishi wo kaꞇ. Kaꞗkul mmawó onəm va nnap-mpakpak kaꞏ nnəm ichumchum kaꞏ apal ishi wo kaꞇ. Nnap-nnənaꞑ Inan nna kaꞏ nnəm ichumchum káꞏ wo.

Ozwal nnap nnəm nnənaꞑ Inan
15 Chit te, san ɗa? I nəm nnap-mɓáꞑgɓaꞑg paꞏ shat kaꞗkul paꞏ nnap-mpakpak nna kaꞏ nnəm kaꞏ yi kaꞇ, paꞏ nnap nnənaꞑ Inan nna kaꞏ nnəm kaꞏ yi ɗò? Ko paꞏ ɗap iyaꞏm ro ya pa kaꞇ.

16 O nyi kaṭ ɗò? Nna paⁿ a yà paⁿ o pá ishi únəm ro na o kpak nnap nnəm á na wa ozwal te, ya o tong ozuzwal chit na nnaⁿ a? O yà ozwal nnap-mɓáŋgɓaŋg va nkùkùr ikú, kaṭ te o yà ozwal oga nkpak nnap nnəm va nkùkùr ntong onənaⁿ kaⁿ mpyal Inan a.
17 Aɗəngchi təm aji Inan chit. Kaⁿkul kap kaⁿ nvaⁿ paⁿ kaⁿ o ya ozwal nnap-mɓáŋgɓaŋg te, nyangmataⁿ te, mmawó kaⁿ nkpak nnap nnəm ká ìgwak paⁿ izən âpir nɗyang vaⁿ ma kaⁿ ɗyang awo a.
18 Ma jul wo ká izwal nnap-mɓáŋgɓaŋg te, o tong ozwal inok inənaⁿ.
19 Mmami kaⁿ nna amaⁿ nnap-nlà awo kaⁿsaⁿl va unəm i là nnap kaⁿkul igwák wo tul gbaⁿl kaṭ. Wa nva kaⁿ o yichi oga mɓan-izər wo ká izwal iga nnəm ilakchi ká ina kaⁿ apal ishi ina te, nyangmataⁿ te, ó yichi oga mɓan-izər zəngtəng vaⁿ ta kaⁿ nnəm izwal inok inənaⁿ kaⁿkul nnəm iyaⁿm va yà kaⁿ adak kaṭ a.
20 Ko o yà ozwal nnap-mɓáŋgɓaŋg te, iyaⁿm ro ɗak wo ká inok inənaⁿ kaṭ.
21 Chit te, nzaⁿ apir nkaⁿmshi kaⁿ o ya kaⁿ atak nnəm pa yà? Iyaⁿm va nyangmataⁿ te, ozaⁿ tong iyaⁿm iga ìwuswa chit kaⁿ atak wo a? Akwam kaṭ, nkùr apir nnap nnəm vaⁿ ta ikú.
22 N-yanmataⁿ nvaⁿ ma jul wo chit ká izwal nnap-mɓáŋgɓaŋg o tong ozwal Inan te, iyaⁿm vaⁿ o ya iga nkaⁿmshi te, i nal wo. Apir nnap nnəm vaⁿ ta i ɓa ká iriri iga mbyet mbyet.
23 Kaⁿkul amwa nnəm nnap-mɓáŋgɓaŋg te, ikú. Imwa Inan jiwo te, iriri iga mbyet mbyet kaⁿ ashe Yesu-Kəristi uPonzhi yi.

7

Nnyam ipir-nnap ká ivan

1 Ógənang o nyi kaṭ ɗò? Mmami kaⁿ nla nnap ónəm va nyi nnap-mpakpak nyi a. Nna paⁿ nnap-mpakpak pa te, ká ichumchum kaⁿ apal ishi anəm a yà paⁿ uwa ya ká iriri a.
2 Re i là wa aghan nnyam ìpir nnàp. Nnap mpakpak kaⁿ apal ishi nnap ivan te, a yà paⁿ uchar vang chit te, ivan təm chit ká ishimshe shimshe ku uɓəɓar har ikú anəm vaⁿ ta. A yà paⁿ unəm vaⁿ ta won ku re na te, ya ikú vaⁿ ta fən na chit kaⁿ atak nnap-mpakpak ivan vaⁿ ta.
3 Nna nak te, a yà paⁿ uɓəɓar uwa ku chit kaṭ, kan uzaⁿ vang ku ununggwan ukak te, mí wór apir achar vaⁿ ta paⁿ uchar uga nram onunggwan. A yà paⁿ uɓəɓar ku chit te, ya ma fən na chit kaⁿ atak nnap-mpakpak ivan ozaⁿ. A yà paⁿ uzaⁿ ga vang ku ununggwan ukak te, mí wór na paⁿ uchar uga nram onunggwan jiwo kaṭ.
4 wantana kpa ká wo ógənang. O ku kaⁿ nnap-mpakpak chit na kpa kaⁿ atak nku aKəristi, na unəm ro a nəm ichumchum ká wo. Uzaⁿ va ma won kaⁿ na kaⁿ atak ikú a. Na i mar ishi íNan.
5 Kaⁿkul nvaⁿ ká i təm apir nja anəm te, aɗom nnəm ilakchi vaⁿ nnap-mpakpak i nak i won inok kaⁿ ashe yi te, nna nəm inok kaⁿ ashe oga mɓan-izər yi na i mar ishi va iga ikú.
6 N-yanmataⁿ jiwo te, iyaⁿm vaⁿ kaⁿ pa ikan ayi te, kaⁿtətak te, i ku chit. Ma fən yi chit kaⁿ atak nnap-mpakpak na i nəm izwal íNan kaⁿsaⁿl apipye aja aRuhu. Í nəm izwal íNan lap kaⁿ asaⁿl amatmat aga iyaⁿm lirlir va ma lir paⁿ ma kpak kaṭ.

Mɓək anung kaⁿ nnap-mɓáŋgɓaŋg

7 Te izaⁿ i là ɗa? Nnap mpakpak iyaⁿm iɓaⁿɓaⁿ ɗò? Ko paⁿ ɗap iyaⁿm ro ya pa kaṭ. Kaⁿkul kaⁿ ya paⁿ nnap-mpakpak ya kaṭ te, kaⁿ n nyi iyaⁿm vaⁿ mí wór paⁿ nnap-mɓáŋgɓaŋg kaṭ. Kaⁿ ya paⁿ nnap-mpakpak là paⁿ kang wa gwáng iyaⁿm anəm kaṭ te, kaⁿ n nyi iyaⁿm vaⁿ mí wór paⁿ ngwan iyaⁿm anəm kaṭ.
8 Nnap-mɓáŋgɓaŋg ya mbagar chit paⁿ kaⁿ atak iyaⁿm vaⁿ nnap-mpakpak là te, a mar apir aɗom paⁿ ɗongɗong aga ngwan iyaⁿm onəm kaⁿ ashe mi. Kaⁿkul kaⁿ ya paⁿ nnap-mpakpak yà kaṭ te, nnap-mɓáŋgɓaŋg kaⁿ sat iyaⁿm-kuku.
9 Kà yà n nyi nnap-mpakpak chit kaṭ te, kà n yà uriri. N nyi iyaⁿm vaⁿ nnap-mpakpak là te, nnap-mɓáŋgɓaŋg yà nriri. Mmami nnyi te, n kú.
10 Iyaⁿm vaⁿ nnap-mpakpak là te, n ɗuɗom paⁿ kaⁿ ɓa ká iriri á mi. Kaⁿ nna kpa te, a dap ikú ɓa á mi.
11 Kaⁿkul paⁿ nnap-mɓáŋgɓaŋg yà mbagar kaⁿ atak iyaⁿm va nnap-mpakpak là te, a tan mi har a nak mi n kú kaⁿ atak iyaⁿm va nnap-mpakpak vaⁿ ta là a.
12 Kaⁿkul nvaⁿ ta te, nnap-mpakpak pa te, nnənaⁿ adak ro yà kaⁿ ashishe kaṭ. Iyaⁿm vaⁿ nnap-mpakpak kaⁿ nlələ te, inənaⁿ adak ro yà kaⁿ ashishe kaṭ na kpa. Iyaⁿm inənaⁿ va dakdak. A ɓyen pari.
13 Chit te, a nyan chit paⁿ iyaⁿm va inənaⁿ te, nna nyan iyaⁿm iga mɓa ká ikú á mi ɗò? O'o kaⁿ paⁿ ɗap iyaⁿm ro ya pa kaṭ. Nnap-mɓáŋgɓaŋg nna ɓa ká ikú á mi na a nyám ishi wò paⁿ kpátkpát iyaⁿm vaⁿ uzaⁿ a. Nnap-mɓáŋgɓaŋg dapchi ikú ɓa á mi kaⁿ atak iyaⁿm va inənaⁿ.

Ka̱ atak iya̱m va nnap-mpakpak ka̱ nlәla te, nnap-mɓáᵑgɓa̱ng a nyám ishi wò chit pa̱ o ɓәɓa̱n na byet.
14 I nyinyi pa̱ nnap-mpakpak pa te, iya̱m va nnap ngga aruhu. Mmami jem te, mmami ka̱ ashe nnap nnәm nja anәm. Nnәm izwal ńnap-mɓáᵑgɓa̱ng na mmami ka̱ ashishe.
15 N kpán ipir iya̱m va̱ mmami ka̱ nnәnәm ka̱t. Ka̱kul iya̱m va n ɗom te, nna mmami ka̱ nnәnәm ka̱t. Iya̱m va̱ nnyi n ɗom ka̱t te, nna mmami ka̱ nnәnәm.
16 Te a yà pa̱ mmami ka̱ nnәm iya̱m va n ɗom ka̱t te, ya m ma̱n chit pa̱ nnap-mpakpak pa te, iya̱m inәna̱n.
17 Te ya mmami na ka̱ nnәm iya̱m va̱ ta ka̱t. Nnap-mɓáᵑgɓa̱ng va tәm ka̱ ashe mi te, nna i nәm.
18 Ka̱kul n nyinyi pa̱ iya̱m-inәna̱n ro yà ka̱ ashe mi ka̱t. Mmami ka̱ nla nnap ntәm mi ngga nnap nnәm ngga izәr. Ka̱kul a ɗom mi ɗom ká ìgwak pa̱ ń nәm iya̱m va dakdak. Ka̱ nna kpa te, n yà ká ichumchum iga nnәnәm ka̱t.
19 Iya̱m-inәna̱n va n ɗom pa̱ ń nәm te, nna mi nәm ka̱t. Iya̱m-iɓáᵑgɓa̱ng va ɗom mi ka̱ nnәm ka̱t te, nna mmami ka̱ nnәnәm.
20 A ya chit pa̱ mmami ka̱ nnәm iya̱m va ɗom mi ka̱ nnәm ka̱t te, ya mmami na ka̱ nnәnәm ka̱t. Nnap-mɓáᵑgɓa̱ng va tәm ka̱ ashe mi te, nna ka̱ nnәnәm.
21 A nak te, n nyi pa̱ nnap va ta̱ ka̱ nnәm inok ka̱ ashe mi. Nna pa̱ ilum va kpaktak mi ɗom nnәm iya̱m-inәna̱n te, mi ya ishi mi ka̱ nnәm iya̱m-iɓáᵑgɓa̱ng a.
22 Ka̱ ashe ìɗimɗim ìgwak mi te, nnap-mpakpak Inan nnà m ma̱n ka̱.
23 ká nnà te, n nyinyi pa̱ nnap-nkak na yà ka̱ nnәm inok ka̱ ashe oga mɓan-izәr mi. Nnap va ta ka̱ nlun mi ka̱ atak nrәn-nnap va̱ mmami ka̱ nrәrәn. Nnap va̱ ta nak mi n ta̱l uzwal nnap-mɓáᵑgɓa̱ng va ka̱ nnәm inok ka̱ oga mɓan-izәr mi.
24 Mmami unәm va n sat ka̱ nlak-ìgwak. Uda i ka̱mshi mi mi fa ka̱ ashe inok izәr va i ga ka̱ mi ka̱ ashe ikú yà?
25 Aɗәngchi tәm aji Inan chit, ka̱kul uYesu Kәristi uPonzhi yi ka̱mshi mi chit. Mmami ká ishi mi ká nrәn-nnap mi te, nnap-mpakpak Inan ngga nnandәr nna mmami ka̱ nnәm izwal á na. Ká izәr mi jiwo te, mmami ka̱ nnәm izwal ńnap-mɓáᵑgɓa̱ng.

8

Ntәm ka̱ atak ichumchum aRuhu
1 Ka̱kul nva̱ ta te, nyangmata̱ te, akwali aga nri onәm ro yà ka̱kul onәm va̱ oja aYesu kәristi ka̱t.
2 Ka̱kul ka̱ atak inok aYesu kәristi te, iya̱m va̱ aRuhu ka̱ nlәla pa̱ ma nәm iga mɓa ká iriri te, a fәn mi chit n fa ka̱ ashe iya̱m va̱ nnap-mɓáᵑgɓa̱ng ka̱ nlәla pa̱ ma nәm iga mɓa ká ikú a.
3 Iya̱m va̱ ma̱t nnap-mpakpak ka̱ nnәm ka̱kul pa̱ nnap nnәm yi nja anәm a kam chu nnәnәm ka̱t te, Inan tul nnap-mɓáᵑgɓa̱ng chit, nva̱ uza̱ nre nre ku uyen wò ká izәr wa ijiyi iga nnap-mɓáᵑgɓa̱ng na uza̱ a dәrkәn nnap-mɓáᵑgɓa̱ng a le ka̱ cho.
4 Na iya̱m-inәna̱n va̱ nnap-mpakpak Inan là pa̱ ma nәm te, í kpak pa̱ kpaktak ka̱ iro a ɓur ka̱t. Mmayi va ka̱ ashe ntәm yi te, iya̱m va nnap nnәm ngga izәr ka̱ nla pa̱ ma nәm te, nnà mmayi ka̱ nnәnәm ka̱t. Í nәm ija aRuhu.
5 Onәm va̱ ka̱ ntәm apir ntәm ngga nnap nnәm ngga izәr te, nnap nnәm oza̱ pa̱ kpaktak i ga ká iya̱m va nnap nnәm va̱ ta ɗom. Onәm va̱ nnyi ka̱ ntәm apir ntәm ngga aRuhu te, nnap nnәm oza̱ pa̱ kpaktak i ga ká iya̱m va aRuhu ɗom.
6 Nnak nnap nnәm pa̱ kpaktak i ga ká iya̱m va nnap nnәm ngga izәr te, nkukur ikú. Nnak nnap nnәm pa̱ kpaktak i ga kà nnap aRuhu nnyi te, i ɓa ká iriri iga mbyet mbyet, ka̱ nra-ìgwak.
7 Ka̱kul nnak nnap nnәm pa̱ kpaktak i ga ká iya̱m va nnap nnәm ngga izәr te, nva̱ ta ngwan inal ká Inan ka̱t. I ya ka̱ nkpak nnap-mpakpak Inan ka̱t. Nnәnәm i mәma̱t.
8 Onәm oga ntәm apir ntәm nnap nnәm ngga izәr te, Inan i fe nchang oza̱ ka̱ pa̱ ɗap ka̱t.
9 Mmawo jiwo te, o tәm apir ntәm nnap nnәm ngga izәr na ka̱t. Mmawo onәm va ka̱ ntәm apir ntәm nja aRuhu, a yà pa̱ aRuhu Inan ka̱ ntәm ka̱ ashe igwák wo a. Unәm va kpaktak yà ka̱ aRuhu aKәristi ka̱t te, ya uza̱ uja aKәristi ka̱t.
10 A ya nnyi pa̱ uKәristi uwa yà ka̱ ashe igwák wo te, ya izәr wo ku chit ka̱ nnap-mɓáᵑgɓa̱ng. Ka̱ nna kpa te, aruhu wo jiwo te, ariri ka̱kul o tong onәna̱n chit ka̱ mpyal Inan.
11 A yà pa̱ aRuhu Inan va̱ won ku uYesu ka̱ atak ikú ka̱ ntәm ka̱ ashe igwák wo te, ya uza̱ va̱ won ku uYesu Kәristi ka̱ atak ikú te, uza̱ i na iriri ízәr wo na na kpa. Izәr va i tәm mbyet mbyet ka̱t a. Uza̱ i na ka̱ atak aRuhu Ruhu va ka̱ ntәm ka̱ ashe igwák wo a.

12 Kạkul nva ta te, ógənang, o ya chit pạ i ya ka akat nnap nnəm ngga izər ro ká ishi yi na i təm ntətəm kạt.
13 A yà pạ o təm apir ntəm ngga nnap nnəm ngga izər te, ó ku. A ya nnyi pạ o ji nkam iyạm va nnap nnəm ngga izər i nəm ka atak ichumchum aRuhu te, ó lár.
14 Onəm va pạ kpaktak aRuhu Inan ka nkpak oza te, oma ovan Inan.
15 ARuhu va ka o kạm te, aga nnak wo ka nnəm izwal ayər kàɗi kạt. ARuhu va ta aga nnak mí tong ovan omarmar. A nak te, mmayi ka ngwór awór pạ shat pạ, <<Ábba, uPon.>>
16 ARuhu ká ishi wò nzəng ká aruhu yi ka nla a yi pạ nnandər mmayi ovan Inan.
17 A yà pạ mmayi ovan te, ya i tong ovan oga ngwur iyạm akup chit kpa. Onəm oga ngwur iyạm akup Inan va i wur nzəng ká uKəristi a. Nna a yà pạ mmayi ka mɓək anung nzəng ka na a. Te í ya atak nsat nchumchum nzəng ka na.

Ichumchum iga nra ngga mba

18 Ka atak nya mi te, mɓək anung va ka ashe nra va ta mmayi ka nfe ka te, mí mal ka atak nsat nchumchum va mí ga nnyinyam ka ashe yi kạt.
19 Nkpaktak iyạm va Inan nəm te, oza ka nlok ka nzhəng, ilum va mí nyám ovan Inan ka ka mbang.
20 Nkpaktak iyạm va Inan nəm te, oza ka nswam pạ pitpit kạkul a yar aɓəban ôzạ chit. Nva ta nɗom oza kạt, nɗom Inan va nəm iyạm va ta ka nnak ìgwak pạ
21 iyạm va ká ishi wò uza nəm oza te, nna ga mí jul oza ká izwal mwan, na oza a jul apir njul ngga nya atak nsat nchumchum nji ovan Inan.
22 I nyinyi pạ nkpaktak iyạm va Inan nəm te, ka nɗum ká izər arwa wa nɗum ka nrwa amar ɓa chu nra va ta.
23 Nna ta chwat kạt. Mmayi ká ishi yi va i kạm aRuhu-Nənạn va wa awar aga mmor nyal ka ashe iyạm va í ga n-yiyá te, mmayi ka nɗum kpa ka ashe igwák yi nva mmayi ka nlok ka nzhin, ilum va mí wur yi i tong ovan omarmar a. Iyạm va nkạmshi izər yi va ta a.
24 Ma kạmshi yi i ya iriri te, mmayi ka apir nnak-ìgwak va ta. Nnak-ìgwak kan unəm ya iyəyạm ya ká iwu te, ya a sat nnap nlakchi chit. Uda i təm ka nnak ìgwak ka apal ishi iyạm va uza ya chit yà?
25 A ya nnyi pạ mmayi ka nnak ìgwak ka iyạm va i ya ká iwu chit kạt te, ya í lok nya iyạm va ta nzəng ka nkạr ìgwak.
26 wantana kpa aRuhu ka nkạmshi yi ka nnəm iyạm va kpaktak nkam yi chu nnənəm kạt a. Kạkul i nyi iyạm va mà pạ i chál kạt. ARuhu nna ká ishi wò te, uwa ka nchal Inan ayi ka aɗum va abələm kur nlələ kạt a.
27 Uza va kùr iyạm va ka ashe igwák yi te, uza nyi iyạm va nyi aRuhu ɗom nlələ. Kạkul iyạm va Inan ɗom te, nna aRuhu i chál kạkul onəm Inan.

Mmayi onəm oga igwan va ipəpar ya kạt

28 I nyinyi pạ ka ashe nza iyạm nggo te, Inan ì nak ì yà iga nkạmshi ka atak onəm va mạn na mạn, onəm va ma wór oza chit mà dakdak ká iyạm va uza ɗom a.
29 Onəm va Inan yak chit matmat te, oma uza nak chit təm pạ oza i yar nnap nnəm aYen wò. Na uYen va ta a yà ugəshi ka ashe ogənan wò pạ kyak.
30 Onəm va uza nak chit təm pạ i yà ojiwò te, oma uza wór. Onəm va uza wór te, oma uza là óza chit pạ oza onənạn ka mpyal wò. Onəm va uza là ózạ chit pạ oza onənạn ka mpyal wò te, oma uza na atak nsat nchumchum ózạ chit.
31 Te iza i là ka apal ishi nnap va ta yà? A yà pạ Inan ka nlə́p asəm yi te, uda kur nlun yi yà?
32 Uza va gor uyen wò kạt, uza na na ká ikú kạkul yi pạ kpaktak te, uza i na nkpaktak aɓoshi iyạm ayi kpa pạ makmak kạt ɗò? Nná iyạm va uza i na mɓạn-fu ro yà ka kạt a?
33 Uda kur nla iyạm-iɓáŋgɓạng ro ka apal ishi onəm-yákyàk Inan yà? Unəm ro kur kạt. Kạkul Inan wa chwat i là pạ ozạ tong onənạn chit ka mpyal wò.
34 Chit te, uda kur nla pạ o gəl akwali i ri ozạ yà? Unəm ro yà kur kạt. Kạkul uYesu Kəristi va ka ku ma won ka na ka atak ikú kan uwa təm kạwo ari Inan te, ka nchal Inan kạkul yi.
35 Uda kur nkap yi ka mmạn aKəristi yà? Nɗaktak kukur ɗò? Mɓək anung ɗò? Nna idumdum ayi ɗò? Ayang ɗò? Nlang ìlukwan iga mpá ka izər ɗò? Iyạm iga nri nggom ɗò? Nlung yi ka ndokchi ɗò?
36 Wa nva ma lir ka ashe nnap-nlà Inan te, pa na. Nna pạ,
<<Kạkul nnap ɓu na ma ka ngbáng yi, alum i ga i tar pạ chit na ma ka anunung.
Ma yar yi i tong wa itám va mí ga mpə̀pà.>>

37 Ka nna kpa te, ka ashe iyam va ta pa kpaktak te, mmayi onəm oga igwan va ji nkam nla ji, ka atak ichumchum anəm va ta uwa ka mman yi a.
38 N nyinyi pa kpátkpát pa iyam ro kur nkap yi ka mman aKəristi kat. Ko ikú, kat te iriri, kat te omaleka obwakan ka ochumchum, kat te nnap ro ngga ashe nra va ta, kat te ngga ashe nra ngga mba, kat te nza apir ichumchum nggo, kat te
39 iyam va ka apal akúrkúr, kat te ka ashe ache agbangban, kat te aboshi iyam va pa kpaktak ma nənəm te, a kur nkap yi ka mman Inan kat. Mman va Inan ka nnyinyam ayi ka atak áYesu kəristi uPonzhi a.

9

Inan yak onəm oga aIsarila

1 Mmami ka nla nnandər wa anəm va uja aKəristi. Mmami ka nnap akwam kat. Ìdimdim ìgwak mi ka atak inok aRuhu-Nənan ka nnyam nnap pa
2 mmami ka ashe nlak-ìgwak pa makmak. Igwak mi ka nfe ká izər nrwa va i kap kat.
3 A byen á mi pa ma vyap mi, ma gəlchi mi ń le ká izər aKəristi kakul onal mi. Ogənan va í fa ka akum azəngtəng ka oza a.
4 Oma oIsarila. Nwur onəm, mí tong ovan Inan te, kakul oza ma. N-ya atak nsat nchumchum ngga apabur te, kakul oza ma. Oma ká nsar nnap-nlà va. Oma kà kam nnap-mpakpak ka atak Inan a. Oma ma nyám asal awop aga ashe Nzhi Inan nchumchum óza. Oma kpa ka aboshi nsar nnap-nlà.
5 Okəka omatmat va te, ojo oza ma. Mi i shal akum amar aKəristi kapambin te, ka akum oza ma. Adəngchi təm aji Inan chit mbyet mbyet. Uwa ishi ka apal ishi iyam pa kpaktak. Nna a təm.
6 Iyam va nnap-nlà Inan là te, nna ta chwat kat. Kakul nkpaktak onəm va fa ka akum aIsarila te, oIsarila oga nnandər kat.
7 Kakul pa oza fa ka akum aIbərahim te, a nyan chit pa nkpaktak oza ovan aIbərahim kat. Ma là pa, <<Ovan va uIshaku mar te, oma mí kun ishi úlbərahim ka pa nvan va uza re.>>
8 Nna pa ovan aIbərahim oga afu oma ovan Inan kat. Ovan va Inan ka sar nnap-nləla úlbərahim te, oma ma kun ishi ka pa nvan va uAbəraham re.
9 Kasal va ta ma là nnap nsar nnap-nlà va ta. Pa, <<Azhen ka atak wanta te, mi ga nle mba. Te uSaratu i ga mmar uyen-nunggwan.>>
10 Iyam va ta chwat kat. Ovan va uRifkatu mar te, upo oza pa uzəng. Uwa ukəka yi uIshaku.
11 Kan mí mar ovanjen va ta, oma nyi iyam inənan ká ibángbang chit kat te, Inan là iyam va i ga nfa únan oza. Na iyam va Inan dom ka apal ishi ayàk wò te, nna a yà. Kan a yà kakul ndak ngga ishi anəm kat. Awór va Inan wór te, nna a yà nnap chwat.
12 Ma mor ma là únan oza pa, <<Unəmgbak i ga ntal uzwal abwakan.>>
13 Wa nva ma lir chit ka ashe nnap-nlà Inan pa, <<UYakup uwa n yak. UIshuwa te, n yak na kat.>>
14 Te iza i là da? Inan yà ka nnandər kat dò? Ko pa dap iyam ro ya pa kat.
15 Kakul uza là úMusa pa, <<Unəm va pa kpaktak n dom nnyam nrwa ìgwak á na te, uwa mi nyám á na. Unəm va pa kpaktak n dom n nyám afu-rusok rusok á na te, uwa mi nyám á na.>>
16 Ya yà chit pa, a yar nnap iyam va unəm a dom, kat te ndak ngga ishi anəm kat. Nnyam nrwa ìgwak Inan na chwat.
17 Kakul ka ashe nnap-nlà Inan te, ma lir pa Inan là úFirauna pa, <<N nak bu u yà uponzhi kakul inan iyam pa izən. N dom pa ń nyám ichumchum mi ka apal ishi bu na ma nyi adin mi a gang atak ka ashe apambin.>>
18 Nna pa unəm va pa kpaktak Inan dom nnyam nrwa ìgwak á na te, uza i nyám. Unəm va nnyi uza dom ntwat anung igugwak te, uza i nəm.
19 Ɗom te, uro ka ashe wo i là pa, <<A ya chit wanta te, iza nak kan Inan ka nya mpat mi na pa har yà? Uda kur ndat na ka nnəm iyam va uza dom yà?>>
20 Ánəm u kur wa ada kan bu dap atam ká Inan yà? Wi, iyam va ma mime te, a kur nla nnap únəm uga mme wò kur pa sang kang u me mi wanta ya dò?
21 Uchar uga mme ngbát yà ká ichumchum iga nnuk ame na o kpán ame azəngtəng va ta o me iyám-inok pa dongdong ka kat dò? Uza i dom te, uza i me iyam iga nnəm inok ichumchum. Uza i dom te, uza i me ka ame azəngtəng va ta iyam-inok va ikyin kat.
22 wantana ká Inan kpa kat dò? A yà pa Inan dom nnyam mmən-ikum wò nzəng ka nnak pa ma nyi ichumchum wò kan uza yak pa o kar ìgwak ka nzhin ka onəm va mà pa

oza a fe ka mmən-ikum va ta te, pa uza kur kaṭ a? Onəm va pa ka zhìzhì ɗò? Onəm va pa uza a zhì te, pa uza kur nkar ìgwak ka oza kaṭ a?
23 A ya nnyi pa uza ɗom pa ma nyi apir mmak ichumchum wò va ji pa kpaktak ónəm va uza ka nnyam nrwa ìgwak ózạ te, pa uza kur kaṭ a?
24 Mmayi na uza wór. Uza wór oYahudi ma chwat kaṭ. Onəm va oYahudi kaṭ te, uza wór oza wór na kpa
25 wa nva ma lir ka ashe nnap-nlèla va uHosiya lir pa,
<<Onəm va ka yà onəm mi kaṭ te, mi wór oza pa onəm mi.
Onəm va ka n yak oza kaṭ te, mi yak oza.>>
26 Kàɗi te,
<<Ka atak azəngtəng va ma là ózạ pa, <Mmawo onəm Inan kaṭ> te,
ka atak va ta mí ga ngwór oza pa ovan Inan uga Iriri.>>
27 UIshaya là nnap-nlà pa gbángbán ka apal ishi oIsarila pa,
<<Ko a yà pa oIsarila a yə́l ìjìli a yà wa ashishiri ga anung iwa nggo te, onəm va mí kamshi oza te, i yə́l awo kaṭ.
28 Kakul uPonzhi-Inan i ga nnəm ózạ pa kəlak kəlak iyam va uza gəl akwali kwali ápambin chit a.
Uza i nəm uza i re iyam ro i ɓur ka kaṭ.>>
29 Nnap ta dakdak wa nva uYeshayah là chit pa,
<<Ká ya pa uPonzhi-Inan uga ichumchum gar aɓo onəm yi kaṭ te, ká i yà lap kaṭ ká inənan wa onəm oga itong aSədom ka aGomorata.>>

AIsarila ka nnap-nlà Inan ngga nchang nfe
30 Te iza i là ɗa? Onəm va oYahudi kaṭ, oza ka nram pa o tong onənan ka mpyal Inan kaṭ te, oza tong chit. Iyam va mí ya ka atak nna nnandər a.
31 aIsarila va ɗak ka nram ntong onənan ka mpyal Inan te, oza chu n-yiya kaṭ.
32 Iza nak yà? A maṭ oza ka nya kakul pa oza ram ka ashe nna nnandər kaṭ. Oza ram na mí ya ka atak nnəm iyam inəmnəm iga nɗak ngga ishi anəm. Te oza ləp ifan ká izər iyam iga nnak onəm i ləp ifan
33 wa nva ma lir ka ashe nnap-nlà Inan pa,
<<O dər, n li ipang chit iga nnak onəm i ləp ifan ka ashe aZiyona.
Ipang ichumchum va i nak oza i tak.
Unəm va pa kpaktak dar nkam wò ká izəzər te, mí na ìwuswa á na kaṭ.>>

10

1 Ógənang, iyam va ɗom mi ká ìgwak, ká iyam va mmami ka nchal ka atak Inan kakul oIsarila te, pa oza a ya nkamshi ngga iriri iga mbyet mbyet.
2 Mi nyám nnap nyám ka apal ishi oza pa oza zhin ka ngwa Inan byet. Ka nna kpa te, ngwa Inan oza va ta ka ashe nfo.
3 Kakul oza nyi apir asal aga ntong onənan ka mpyal Inan va chit kaṭ na pa har. A nak te, oza təm ka mpak asal aga ntong onəm nənan ajo oza. Oza yan ka asal va Inan pak.
4 UKəristi uwa nkùr nnap-mpakpak. Ná nza unəm nggo va na nnandər na te, uza a tal unənan ka mpyal Inan.
5 Kasal va ta uMusa ka nyám apir ntong onəm nənan ka mpyal Inan va mí ya ka atak nkpak nnap-mpakpak a. Uza là pa, <<Unəm va i nəm iyam va ta te, kaṭətak na uza i lár.>>
6 Ka apal ntong onəm nənan ka mpyal Inan va mí ya ka atak nna nnandər jiwo te, uza là pa, <<Kan unəm a là ka ashe ìgwak wò pa uda i kyen i ɓa i ga apaɓur ayi ya kaṭ?>>
Nna pa ma kyen ɓa ma vang ku uKəristi a.
7 Kaṭ te, pa, <<Uda i fər akum ka ashe afu mbin ayi ya kaṭ?>> Nna pa ma ga ma won ku uKəristi ka atak ikú a.
8 Iza nnap-nlà Inan là yà? Nnap nlà là pa, <<Nnap nlà na yà pa datkulung ka ɓu. Nnap nlà va ta kaɓələm ɓu. Nnap nlà va ta ka ashe ìgwak ɓu.>> Nnap nlà va ta nna nnap nna nnandər va mmayi ka nlèla ónəm a.
9 Nna pa a yà pa unəm bol anung wò là pa, <<UYesu uwa uPonzhi.>> Kang uza na nna nnandər na ka ashe ìgwak wò pa Inan wong ka na chit ka atak ikú te, ya uza i ya nkamshi ngga iriri iga mbyet mbyet.
10 Kakul ka ashe ìgwak yà unəm i na nnandər kang Inan i là á na pa uza tal unənan chit ka mpyal wò. Ka atak mbol anung nla nnap te, uza i ya nkamshi ngga iriri iga mbyet mbyet.
11 Kakul nnap-nlà Inan ka nla pa,
<<Unəm va pa kpaktak na nnandər ka na te, mí na ìwuswa á na kaṭ.>>

12 Nnyam nvaɲ ro yà kạ ashishe kạt, ká ishimshe onəm vạ oYahudi, kạ onəm vạ oYahudi
kạt. UPonzhi uzəntən uwa uPonzhi onəm pạ kpaktak. Uzạ i nak nnap nnənaɲ pạ
makmak kạ apal ishi nkpaktak onəm vạ i wór kạ ashe ɑdïɗin.
13 Kạkul nnap-nlà Inan là pạ,
<<Unəm va pạ kpaktak wór kạ ashe ɑdïn aPonzhi-Yesu te, uzạ i ya nkạmshi ngga iriri iga
mbyet mbyet.>>
14 Chit te, i yar sang kang ozạ i wór kạ ashe ɑdïn anəm va ozạ na nnandər kạ na kạt
yà? Nna-nnandər nggo te, i yar sang kang ozạ i na nnandər ku unəm vạ oma fe iyaɲ ro
chit kạ apal ishishi kạt yà? Nfe nnap nggo kạ apal ishi anəm te, i yar sang kang ozạ i fe
a yà pạ unəm ro là ózạ kạt yà?
15 I yar sang kang unəm i là nnap kạ ozạ a yà pạ ma re na re kạ atak ozạ kạt yà? I ya
wa nva ma lir kạ ashe nnap-nlà Inan pạ,
<<Mɓa onəm oga nra nggang kạ nnap-nlà ngga nchang nfe kạ atak te, a ɓyen pari.>>
16 Kạ nna kpa te, nkpaktak oIsaɾila maɲ kạ nnap-nlà ngga nchang nfe vạ ta kạt. Kạkul
uYeshayah ká ishi wò te, uzạ là pạ,
<<ÁPonzhi-Inan, nzạ unəm pạ wat i na nnandər na kạ nnap-nlà yi yà?>>
17 Te ya nyám chit pạ unəm i na nnandər kạ atak nfe nnap-nlà Inan. Nnap nlà vạ mí fe
nnyi te, nnap-nlà aKəristi.
18 Te re m ɓəp ɗak pạ oma fe nnap-nlà vạ ta chit kạt ɗò? Ozạ fe chit. Kạkul nnap-nlà
Inan là pạ,
<<Achu onəm oga nre mi gang apambin chit pạ lat.
Nnap nlà vạ fa kạɓələm ozạ te, a chu akum-ɓuɓur chit.>>
19 M ɓəp kàɗi pạ oIsaɾila pa te, ozạ kpán ìpir nnàp nlà vạ ta kạt ɗò? Ngəshi te, uMusa là
pạ,
<<Mi nak ìkpar i nəm wo kạ atak onəm vạ kur onəm kạt a.
Mi nak ìgwak i lak wo kạ atak onəm oga mbin va nyi iyaɲ ro kạt a.>>
20 UIshaya ləla nzəng kạ nkam ìgwak pạ Inan là pạ,
<<Onəm vạ ram mi kạt te, ozạ ya mi chit.
N nyám ishi mi chit ónəm vạ ɓəp atak mi kạt.>>
21 Kapal-ishi nnap oIsaɾila jiwo te, Inan là pạ,
<<N yichi awo mi ózạ alum a ga tar mi pạ chit kaɲunun.
N yichi awo mi ónəm oga nlan nkpak nnap nnəm.
Onəm oga nkak ishi oga nfe nnap kạt.>>

11

Nnyam nrwa ìgwak Inan
kạ apal ishi abo nvaɲ oIsaɾila
1 Te mmami kạ n ɓəp pạ a nyan chit ɗak pạ Inan yan kạ onəm wò yan ɗò? Ko pạ ɗaɲ
iyaɲ ro ya pa kạt. Mmami ká ishi mi te, mmami uzəntən kạ ashe onəm oga akum ìjili
aIbərahim. Mmami apir aBenjamin.
2 Ko pạ ɗaɲ Inan gaɓaɲ asəm na ónəm wò vạ uzạ yak ozạ chit matmat kan ma nəm
apambin kạt. O nyi iyaɲ vạ nnap-nlà Inan là kạ atak vạ ma là nnap kạ apal ishi aIliya
kạt ɗò? Nna asaɭ vạ uzạ ga kạ ayən kạ mpyal Inan kạ apal ishi nnap nnəm oIsaɾila pạ,
3 <<ÁPonzhi-Inan,
ozạ gbaɲg onəm oga *nkaɲ nre kạ atak ɓu chit pạ kpaktak.
Ozạ shin atak nshi iyaɲ awop aɓu chit pạ kpaktak kpa.
Mmami na pạ uzəng ɓur kạ nkukwa kạ ashe onəm oga nkaɲ nre kạ atak ɓu.
ká nnà te, ozạ kạ nɗak pạ na o gbaɭ mi kpa.>>
4 Amaɲ va taɭ Inan na á na kạt ɗò? Nna pạ,
<<Nna n gar kạkul ishi mi onəm ikalong pạ ifangshat va oma wop ichər vạ mí wór pạ
uBa'al chit kạt a.>>
5 Wantana kạ ashe nra vạ taɭ te, aɓo onəm Inan oma yà va uzạ yak chit kạ atak nnap
nnənaɲ wò.
6 A ya chit pạ kạ atak nnap nnənaɲ te, ya a yar iyaɲ-inəmnəm iga nɗak ngga ishi anəm
kạt. Kạ ya pạ kạ atak iyaɲ-inəmnəm iga nɗak ngga ishi anəm na te, ya nnap nnənaɲ sat
nnap nnənaɲ lap kạt.
7 Chit te, san ɗa? Te yà nyám chit pạ iyaɲ vạ oIsaɾila ram ozạ ya kạt te, onəm-yákyàk
ya chit, kạkul aɓo ozạ twat anung igwák ozạ
8 wa nva ma lir kạ ashe nnap-nlà Inan pạ,
<<Inan le kạ ozạ re tan təm kạ ashe nnap nnəm ngga nku igwák.
Uzạ na iwú ózạ kan ozạ i ya atak kạt.

Uza na achwang oza kan a kpaŋ i fe iyaŋ ro kat.
Oza təm pa har ɓa chu nda va ta.>>
9 UDawuda là pa,
<<Re nri iyaŋ iriri oza, ká iwawa a sat ajəp ózą.
Re a sat icá iga nlwàk oza kpa.
Re nna a sat ipán iga nnak oza i ru.
Iyaŋ-ina va oza yar pa o nəm te, a le a təm óma.
10 Iwú oza ka fo na oza ka ya atak kat.
Wa gur asəm ka oza ka mɓək anung mbyet mbyet.>>

Iriri kakul abo onəm

11 Mmami ka n ɓəp kàɗi pa, oza ləp ifan te, oza ru nru nva pa oza i won lap kat ɗò? Ko pa ɗap pa kat. Kakul nru oza va ta ɓa ka ngwon onəm va oYahudi kat. A nak iriri iga mbyet mbyet sat ijo oza, na a nak ìkpar a nəm oIsarila.
12 A yà pa apambin dur ka atak mpat-nnap oza na, har onəm va oYahudi kat dur ka atak nru oza na kpa te, oza i le atak Inan pa kpaktak te, mí dur i mak nza apir mmak yà?
13 Mmami ka nla nnap ká wo onəm va oYahudi kat a. A ya chit pa mmami na unəm uga nre aKəristi kakul onəm va oYahudi kat te, mmami ka nlan ká inok mi ka nkak.
14 Na a nak ìkpar a nəm oYahudi nzəng ka nrəng pa mo te, ìkpar a nəm onəm yi na oza a ya iriri iga mbyet mbyet.
15 A yà pa ma ngwan inal ká ishimshe apambin ká Inan kakul mmandar oza va ma mandar te, ya nle nkaŋ oza kàɗi i yà ngwon ka atak ikú kat ɗò?
16 A yà pa mmak iyaŋ izhakan va ma kál ma yichi íNan iyaŋ inana inənaŋ te, ya aɓo mmak va ta nnənaŋ na kpa kat ɗò? Ikun kang alələng anənaŋ te, ya igwong ikún va ta i yà inənaŋ na kpa kat ɗò?
17 Ma kyen igwong ikún va ta iro chit le atak ma gwang ivang á na ka azaitun aga anyin va mmawó a. Ma gwang ivang awo na o fe nchang nzəng ka oza ndəng ká iyaŋ-nrì va alèng ikún azaitun asuksuk va ta ka mɓa ka.
18 Kakul nva ta te, kan o nyám nrup ká ishi igwong va ma kyen le kat. A yà pa o nəm pa jak te, re o fe iyaŋ va ta. Mmawo na o kpán alèng o sat ka kat. Alèng na kpán wo sat ka.
19 Ɗom te, uro ka ashe wo i là pa, <<Ma kyen igón va ta le na a na atak ma gwang ivang mmami na ká izər ikún va ta kat ɗò?>>
20 M maŋ pa wa nnà ta. Ka nna kpa te, o nyi pa kpátkpát pa ma kyen oza le kakul nyang ka nna nnandər oza. Mmawo nnyi te, o yà ntar ka atak nna nnandər. Kan o fam kat. O ra ayər Inan.
21 Kakul a yà pa Inan gar igón ikún isuksuk va ta kat te, ya uza i gar wo kat na kpa.
22 Kakul nva ta te, o dər apir nnyi-nnap Inan ká isəsai. Onəm va le ka asəsal re te, uza ka nsam ka oza. Mmawo te, uza ka nnyam nnyi-nnap awo, a yà pa o le ka asəsal o re kat a. Kat te, mí gəl wo i le ká izəzər na kpa.
23 A yà pa oza ga mpyal ka nyang ka nna nnandər kat te, mí le ka oza i ɓa mí gwang ivang ózą ka atak nvəvaŋ. Kakul Inan uwa yà ká ichumchum iga nle ngwang ivang ózą kàɗi ka atak nvəvaŋ.
24 A yà pa ma kyen mmawó va wa azaitun aga anyin ɓa ma gwang ivang awo ka azaitun asuksuk kan a kpəkpán te, mí gwang ivang azaitun asuksuk ká izər inan wò te, i mor i kpán nza apir nkpán yà? Kakul pa wat te, ńkàm kang ngwang ivang îyaŋ iga anyin ká isuksuk i kpán.

Mi i kamshi oIsarila pa kpaktak

25 Ógənang, n ɗom wo ɗom pa o nyi nnap-mbwambwam va ta. Kakul kan o rən pa ka nva mmawó kasəsal kat. Ntwat anung ìgwak oIsarila mbyet kat. Anun-ìgwak na ka ntwat ka oza na onəm va oYahudi kat, kan oza wa Inan te, oza a ɓa a yə́l oza a chu iyə́l va ma nak chit.
26 Kasal va ta te, mí kamshi nkpaktak oIsarila kaŋ wa nva ma lir chit ka ashe nnap-nlà Inan pa,
<<Unəm uga njul onəm i fa ka aZiyona.
Uza i ɓak nyang ngwa Inan i fa ka ashe akum ìjili aYakubu.
27 Anung va ta n na ózą asóngsóng, nva mi won pa ń yar nnap-mɓángɓang oza ózą a.>>
28 Ka apal nnap mmaŋ ka nnap-nlà Inan ngga nchang nfe jiwo te, oza tong onəm oga nyang Inan na a kamshi mmawó na. Ka apal nnap ayàk Inan jiwo te, oza ɓyen ka okəka oza kan oza yà omanmaŋ.
29 Kakul imwa Inan ka awuwór təm ntəm oza chit. Uza i le nvaŋ ka oza kat.

30 Ka ya te, kò ò ya onəm oga nyang nkpak nnap nnəm íNan. Kan nyangmata te, o ya
nnyam nrwa ìgwak Inan chit kakul nlan nkpak nnap nnəm oIsarila.
31 wantana kpa nyangmata oza va ka ashe nlan nkpak nnap nnəm te, nyangmata te,
ma nyám nrwa ìgwak Inan ózą chit kpa wa nva ma nyám awo a.
32 Kakul Inan gwang onəm pa kpaktak chit re təm ka ashe nlan nkpak nnap nnəm na
o nyám nrwa ìgwak wo ózą pa kpaktak.
33 Ngbàng aghan Inan ka nnyinyi yà ka nla kat. Akwali va uza i nap te, a gbang nva pa
unəm a kpán ipipir kat. Asal va uza i wòl kà te, asal va pa unəm a wa nvəvang a ga a nyi
kat.
34 <<Uda nyi iyam va nyi ka ashe ìgwak Inan yà?
Kat te, unəm ro yìyà uga nna ichən á na ɗò?>>
35 <<Uda kur nna imwa ro íNan pa Inan a mwa akəkat a wò yà?>>
36 Kakul katətak na iyam pa kpaktak fa. Ka atətak na kpa mí ya iyam pa kpaktak.
Iyam pa kpaktak ijini. Ichumchum iga iɓyen a təm ijini mbyet mbyet. Nna a təm.

12

Nnap-nnəm ngga mmà unəm uga nnəm inok Inan

1 Nna nak te, ógənang, mmami ka nchal wó kakul mmak nrwa ìgwak Inan te, re ó
yichi izər wó á na wa iyam ipapa iga nshi iga iriri va inənan adak ro ya ka kat a. Iyam
ipápà va Inan i məman ka. Iyam va nna awop wo aga nnandər.
2 Kang ó təm apir ntəm va pa səlak ka nnap nnəm ngga apambin va ta lap kat. Re ó
gaɓan nnap nnəm wó ká inənan ka atak apir nrəng nnap mpipe. Nna chit te, ó nyi iyam
va Inan ɗom inənan, ká iyam va uza i kəkam, ká iyam va kukur.
3 Kakul nnap nnənan va Inan na mi te, mmami ka nla nnap ku únzą uzəntən wo nggo
pa kan unəm a yar ishi wò a ji nkam iyam va uza kat. Iyam va mà te, re unəm a yar ishi
wò a mal dakdak ka atak n-yi wò, a mal ka nnap nnənan va Inan na á na a.
4 Wa nva oga mɓan-izər pa ɗongɗong gwang ká izər pa izəng te, oga mɓan-izər va ta
ka nnəm apir inok pa izəng kat.
5 wantana ka yi kpa. Ka ashe aKəristi te, mmayi pa kyak kang i gwang chit i nyang wa
izər pa izəng. Nza uzəngtəng yi nggo te, uza mɓan-izər awan wò.
6 Mmayi ka aghan Inan aga nnyi nnəm nnap apir pa ɗongɗong mà dakdak ka nnap
nnənan va ma na yi. Kakul nva ta te, re i nəm inok ka. A yà pa aghan aga nnyi nnəm
nnap va unəm ka aga nnyi nla nnap-nlà va unəm kam ka atak Inan te, re uza a nəm
inok ka ka atak n-yi nna nnandər va uza ka a.
7 A yà pa nnyi nnakshi ka onəm te, re uza a nakshi ka onəm. A yà pa nnyi nɗyang
nnap-nlà Inan te, re uza a ɗyang.
8 A yà pa nnyi nnak ìgwak onəm i kam te, re uza a nak ìgwak a kam onəm. A yà pa
nnyi nna iyam kakul onəm va ka ashe nlan te, re uza a na ká ìgwak pa izən. A yà pa
nnyi ngga ka onəm te, re uza a kpak oza anyan ro a yà ka ashishe kat. A yà pa nnyi
nnyam nrwa ìgwak ónəm te, re uza a nyám nzəng ka nchang ìgwak.

Iwon ka apal ishi ntəm onəm oga ngwa Inan

9 Re mman a ya ngga nnandər. Iyam va ina pa kpaktak te, o yan pa gənggəng. Re o
bur ka nkam iyam va kpaktak inənan a.
10 Kapal-ishi nnap mman ogənan oga ngwa Inan te, o man owan wo pa gənggəng. Ka
apal nnap nna ichumchum ówan wo te, o nyan owan wo ka nnəna.
11 Kan nzhin ká inok a rwam wo kat. O mak apər ka nnap ngga aruhu ka nnəm inok
aPonzhi-Yesu inənan.
12 Re nnak-ìgwak wo ká Inan a yà nzəng ka ntəm ka ashe nchang ìgwak. O kar ìgwak
ka nɗaktak. O ɗak ka ashe nnəm aduwa.
13 O kamshi ogənan oga ngwa Inan va ka ashe nlan. O kam onəmchən nzəng ka
mɓan-awu ro kat.
14 O far nnap nnənan Inan ónəm va ka nnyan ká wo. Kan o far iyam ɓángɓang ózą
kat. O far nnap nnənan na ózą.
15 Onəm va ka ashe nchang ìgwak te, o kamshi oza ka ntəm ka ashe nchang ìgwak va
ta. Onəm va nnyi ka ntəm ka ashe nlak-ìgwak te, o sak oza sak ka nlak-ìgwak va ta.
16 Kan o gbak izər kat. O təm ntəm ikángkáng ká izəzər. Kan o rup ká ishi kat. Inok a
yen wa nsan nggo te, o nənəm. Kan o rən pa aghan wo ka nva kasəsal kat ɗò kat.
17 Onəm a nəm iyam ina awo te, kan o pyát akəkat ká iyam ina kat. O yar nrən-nnap
ka nnəm iyam va onəm pa kpaktak i man ka pa inənan a.
18 A yà pa i nənəm te, ka re ka anung njiwo te, kò o təm ntəm ngga ikángkáng ka onəm
pa kpaktak.

19 Ónəm mi omaṇmaṇ, kan o pyát akat nnap únəm ro kaṭ. O re kan mmən-ikum Inan i
nyi ka oza. Kaḳul ma lir ka ashe nnap-nlà Inan pa,
<<Mpyát akat nnap te, kaḳul mi. Mi pyát akat nnap pyát.>>
20 Iyaṃ va mà pa o nəm te, o nəm wa nva ma là ka ashe nnap-nlà Inan pa,
<<A yà pa ayan ka nji unəm uga nyang ɓu te, wa kan na ká iyaṃ-nrì.
A yà pa ndəng gbaḷ na te, wa na ndəng á na a wa.
Kaḳul ka atak nnəm iyaṃ inənaṇ va ta á na te, i lok na wa unəm a nak amor apər á na
ká ishi.>>
21 Kan o maṇ ina a nəm igwan ka apal ishi wo kaṭ. Re o nəm igwan ka apal ishi ina ka
atak nnəm iyaṃ inənaṇ.

13

Nkpak nnap nnəm óponzhi

1 Ko uza unəm nggo te, uza a kpak nnap nnəm ónəm-chumchum oga nnəm ka mbin.
Kaḳul ichumchum ro yà kaṭ, ya Inan a pak chwat. Ichumchum na pa kpaktak te, Inan a
pak təm.
2 Kaḳul nva ta te, unəm va yan nfe onəm ochumchum oga nnəm ka mbin te, ya uza
yan nfe onəm va Inan a kyep oza a. Onəm oga nnəm apir iyaṃ va ta ka ndap akwali íshi
oza.
3 Kaḳul onəm ochumchum oga nnəm ka mbin, onəm oga nyar nlilyat kò onəm oga
nnəm iyaṃ nənnaṇ kaṭ. Onəm oga nnəm iyaṃ ɓángɓaṇg oma chwat i ra ayə̀r oza. U
ɗom pa kan ayə̀r anəm uga nnəm ka mbin a nəm ɓu kaṭ ɗò? Ya nəm iyaṃ nənnaṇ na
uza a ɗəngchi ɓu.
4 Kaḳul uza unəm uga nnəm inok Inan uga nnəm iyaṃ va i kaṃshi ɓu. A ya nnyi pa
mmaɓu ka nnəm iyaṃ iɓángɓaṇg te, ya nəm ayə̀yə̀r. Kaḳul ndokchi ichumchum va uza
ka te, uza kpán pa mwan kaṭ. Uza unəm uga nnəm inok Inan va i nyám ntan únəm uga
nnəm iyaṃ ina ka atak nfə́l-ìgwak.
5 Kaḳul nva ta te, a mə̀mà pa ma kpak nnap nnəm ónəm-chumchum oga nnəm ka
mbin. Mi i kpak ózạ kaḳul ayə̀r nnyam ntan na chwat kaṭ. Mi i kpak ózạ kpa kaḳul iyaṃ
va ta ìɗimɗim ìgwak ka nla pa ma nəm a.
6 Kaḳul nnap nzəngtən va ta kpa mmawó ka mmwa agaṇdo. Kaḳul onəm ochumchum
oga nnəm ka mbin oza onəm oga nnəm inok íNan va ma na atak nsat ózạ chit pa
kpaktak ka anung nnəm inok va ta.
7 Re o mwa únza unəm nggo iyaṃ va ɓur. A yà pa agaṇdo a ɓur te, re o mwa. A yà pa
mbwai idur mbin te, re o mwa ónəm oga nkukwap. A yà pa nnak inəm únəm va mə̀mà
pa ma nak á na te, re ma nak inəm á na. Unəm va nnyi mà pa ma na ichumchum á na
te, re ma na ichumchum á na.
8 Kan o re akat iyaṃ ro a təm awo ká ishi kaṭ, ya akat mmaṇ owan wo chwat. Kaḳul
unəm va ka mmaṇ uwan wò te, ya uza gbaḷ ka nkpak nnap-mpakpak chit.
9 Nnap mpakpak va pa, <<Kan wa ra uchar anəm kaṭ, kang wa gbaḷ unəm kaṭ, kan wa
nəm ayi kaṭ, kang wa gwáng iyaṃ awan ɓu kaṭ>> ka aɓoshi nnap-mpakpak te, ma
gwang oza pa ɓuruk chit ka ashe nnap-nlà ngga nzəng va ta. Nna pa, <<Wa maṇ uwan
ɓu wa nva mmaɓu ka mmaṇ ishi ɓu a.>>
10 Unəm va ka mmaṇ te, i nəm iyaṃ-ina ro úwan wò kaṭ. Kaḳul nva ta te, mmaṇ unəm
nnà sat n-yə́l nkpak nkpaktak nnap-mpakpak.
11 O nəm iyaṃ va ta nzəng ka nnyi apir nra va mmayi ka ashishe nyangmata. Alum
kur chit pa o yendaḷ ká iwu nda. Kaḳul nyangmata te, nkaṃshi ngga nna iriri iga mbyet
mbyet ayi va te, nrəra ɓa datkulung chit ji mmatmat ji, nva ká i na nnandər mpyal a.
12 Atak dat chit ka ntan. Alum kur n-yendaḷ chit. Kaḳul nva ta te, re i re nnəm apir
iyaṃ iga afap. I sham izər ká iyaṃ-wór onəm oga atak atántàn na.
13 Iyaṃ va i nəm te, a sat nzwan pa kwar wa iyaṃ va ma nəm ka alum. Kang a yà
nzwar ka ngbaṇp nzaṃ kaṭ. Kang a yà nraṇ ka nchè kaṭ. Kang a yà nnəm ilakchi, ka
mmai, ka ngbaṇng ikum, ka nkpar ìkpar kaṭ.
14 Iyaṃ va mà pa ma nəm te, re o yar nnap nnəm nja aPonzhi-Yesu Kəristi. Kan o təm
ka nrəng asaḷ va o nəm kang o nəm iyaṃ va nnap nnəm wo ngga izər ɗom kaṭ.

14

Kan o nak mpat ówan wo kaṭ

1 Unəm va nna nnandər nandər na kam chit kaṭ te, o kaṃ na kaṃ wa agənang ka nna.
Kan ndap-atam ka apal ishi iyaṃ ro a gwang wo ka na kaṭ.

2 Unəm ro te, nna nnandər nandər maɲ á na maɲ pa uza a ri ka iza iyaɱ nggo. Uro
nnyi te, nna nnandər nandər kam kaṭ te, uza i ri iyaɱ-nrì va azáng na chwat.
3 Unəm va i ri nza iyaɱ nggo te, kang uza a ɓak unəm uga ntap iyaɱ-nrì kaṭ. Unəm va
i yak iyaɱ-nrì yak te, kan uza a là únəm uga nri nza iyaɱ nggo pa uza pat nnap chit kaṭ.
Kaḳul Inan maɲ ka na maɲ.
4 U kur wa ada nnyi kan ɓu nak mpat úzwal anəm-kak yà? Nsat nkam nggo te, uza i
sat únəm ga nzhi wò na. Nləp ifan nggo te, ya uza i ru únəm ga nzhi wò na kpa. Ko pa
ɗaƥ uza i ləp ifan kaṭ. Kaḳul uPonzhi-Inan kukur pa o nak na a sat a kam.
5 Unəm ro i yar pa ka ashe nrá te, nro ji ngwan wò ji kaḳul nva ta n-yə̀yə̀r. Unəm ro
nnyi te, nkpaktak oza iyaɱ-izəntən kaṭətak. Iyaɱ va pa kpaktak unəm yar pa nna nnap
te, re uza a nyi pa kpátkpát ka ashe ìgwak wò pa iyaɱ va ta wanta na nnaɲ.
6 Unəm va yar pa nra ro yə̀yə̀r te, uza yar pa kaḳul nna ichumchum íNan. Unəm va i
ri nza apir izhé nggo te, uza ri kaḳul nna ichumchum íNan. Kaḳul uza ka nna aɗəngchi
íNan kaḳu-kul. Unəm va nnyi yan ka nri izhé pa vava te, uza nəm kaḳul nna
ichumchum íNan. Kaḳul uza ka nna aɗəngchi íNan kaḳukul.
7 Kaḳul unəm ro yà ka ashe yi uva təm kaḳul ishi wò ka nkukwa kaṭ. Unəm ro yà ka
ashe yi i ku ká ishi wò kaṭ kpa.
8 A yà pa nna i yà ka n-yi n-yi te, i təm kaḳul nna ichumchum íNan. A yà pa i re n-yi
n-yi i ku chit te, re i ku kaḳul nna ichumchum íNan na kpa. Ko a yà pa mmayi ka n-yi
n-yi, ka a yà pa mmayi ka n-yi n-yi kaṭ te, mmayi onəm aPonzhi Inan.
9 Kaḳul iyaɱ va ta na pa wat uKəristi ku. Uza won ka atak ikú na uza a taḷ uPonzhi
onəm va oma ku chit kaṭ, ka onəm va ku chit.
10 Nna kan mmaɓu nnyi te, sang kang ɓu nak mpat úwan ɓu yà? Iza nak kan ɓu ɓak
uwan ɓu yà? Kaḳul nkpaktak yi i ga ntong ka mpyal atak ntəm ngga nnap-akwali Inan.
11 Ma lir pa Inan là pa,
<<N son anung kam pa gənggəng ka aɗin Inan uga Iriri pa,
<Nza unəm nggo te, i ga nkuchi ká irən ka mpyal mí wop mi.>
<Nza unəm nggo te, uza i bol anung i là ká ishi wò pa mmami na Inan.> >>
12 Kaḳul nva ta te, ilum sur ro te, nza uzəntən yi nggo i ga nshal ka mpyal Inan ka
anung wò nkpaktak iyaɱ va unəm nəm.

Kan wa nak uwan ɓu a ləp ifan kaṭ

13 Kaḳul nva ta te, kan i ya owan yi ka mpat ro lap kaṭ. Iyaɱ va mà pa unəm a nəm te,
re uza a yar ka ashe ìgwak wò pa kan mmawò na o sat iyaɱ iga nnak ugənang wò a ləp
ifan kaṭ. Kan uza a maɲ a yà iyaɱ iga nzwan asaḷ ku uwan wò kaṭ kpa.
14 N nyinyi har mi ləla ka ashe aɗin aPonzhi Yesu-Kəristi pa iyaɱ-nrì ro yà va pa i yə̀r
unəm uga ngwa Inan kaṭ. A yà pa unəm yar apir iyaɱ-nrì ro pa i yə̀r wò te, kaṭətak te, a
sat iyaɱ iyə̀ryə̀r chit.
15 A yà pa iyaɱ va u yan jak mmaɓu ka nriri kan ka nnak ìgwak awan ɓu ra kaṭ te, ya
maɲ yà ka ashe ntəm ɓu kaṭ. Kan wa maɲ iyaɱ va mmaɓu ka nriri a sat iyaɱ iga
nnak na a zhì kaṭ. Uza va uKəristi ku chit kaḳu-kul a.
16 Kaḳul nva ta te, iyaɱ va u yar pa ɓiɓyen te, kan wa maɲ ma là pa iyaɱ-iɓáŋgɓaŋg
kaṭ.
17 Kaḳul iponzhi Inan pa te, nnap iyaɱ irírí ká iyaɱ iwawa kaṭ. Iponzhi Inan nnap
taḷ unənaɲ ka mpyal Inan, ka ntəm ka ashe nra-ìgwak, ka ntəm ka ashe nchang ìgwak
va aRuhu-Nənaɲ i ɓa ka.
18 Unəm va pa kpaktak ka nnəm inok aKəristi kaṣaḷ va ta te, ya uza sat unəm va chit
Inan i fe nchang ka na. Onəm i maɲ ka na maɲ kpa.
19 Kaḳul nva ta te, re i pá apər ka nnəm apir iyaɱ va i ɓa ka ntəm-ikankan ka mme
onəm i kam.
20 Kan o maɲ o vyap inok Inan kaḳul nnap iyaɱ irírí kaṭ. Nza apir iyaɱ nggo te, a
ɓiɓyen. Ka nna kpa te, a yà pa unəm yan jak i ri iyaɱ va i nak uwan wò i ləp ifan te, ya
uza nəm ɓyen kaṭ.
21 Nva pa unəm a ri izhé, kaṭ te uza a wa ndəng ìbaŋgbaŋg, kaṭ te uza a nəm nza apir
iyaɱ nggo va i nak ugənang i ru te, ya kapkap pa uza a nəm iyaɱ va ta kaṭ. Nna ɓyen ji.
22 Mmaɓu ka nna nnandər ɗò? Re a yà nnap va ká ishimshe ɓu ká Inan. Nnap-nnənaɲ
na yà ka apal ishi anəm va igugwak rəra ka anung nnəm iyaɱ va nnap-nnənəm nyám á
na pa a dakdak a.
23 Unəm va nnyi ka nkat amar ka apal ishi nri iyaɱ-nrì kan uza ri ká nnà te, ya uza
pat nnap íNan chit kaḳul uza ri iyaɱ va ta ka ashe nggaɱ, nna nnandər yà ka kaṭ. Iyaɱ
va pa kpaktak unəm nəm nzəng ka nna nnandər kaṭ te, iyaɱ va ta nnap-mɓáŋgɓaŋg.

15

Nnak ìgwak awan ɓu pạ a chang nna rwa ji

1 Mmayi vạ i kəkam kạ ashe nna nnandər te, a mà pạ onəm vạ kam kạt te, i təp awo
ózạ kà nyar iɗək nɗaktak ozạ. Kan i nəm iyạm kạ nɗom ishi kạt.
2 Re nzạ uzəntən yi nggo te, a nəm iyạm va i chəchan ku uwan wò. Uzạ a nəm iyạm
va i kạmshishi kạm, kan i me na me kpa a.
3 Kạkul kạ uKəristi ká ishi wò te, iyạm vạ uzạ nəm te, iga nɗom ishi kạt. Ma lir kạ ashe
nnap-nlà Inan pạ,
<<Mpwat vạ onəm kạ pwat ɓu te, a le chit təm mmami na ká ishi.>>
4 Iyạm va pạ kpaktak ma lir matmat kạ ashe nnap-nlà Inan te, ma lir pạ na a ɗyang
iyạm ayi, na asak vạ kạ ashe nnap-nlà Inan i kạm nzəng kạ nkạr ìgwak te, ozạ a nak yi i
təm kạ ashe nnak-ìgwak.
5 Re Inan va i na nkạr-ìgwak kạ nkam-ìgwak kpa te, uzạ a na apir ìgwak awo iga ntəm
ntəm ngga ngwan ishi ká izəzər. Uzạ a na wo kạ ashe ntəm wo ngga nyar nvạn aYesu
kəristi,
6 na o na ichumchum íNan anung wo a yà pạ zən. Igwak wo pạ kpaktak a məmạn kạ
kpa. Inan va uwa Inan kan uwa uPo aPonzhi yi uYesu Kəristi kpa a.

Nnap nlà Inan ngga nchang nfe
kạkul onəm va oYahudi kạt

7 Kạkul nvạ ta te, o mạn kạ owan wo mạn wa nva uKəristi mạn ká wo, na a ɓa kạ nna
ichumchum íNan.
8 Re ń là awo. UKəristi tạl uzwal oYahudi kạkul nnyam nnandər Inan na a nyám pạ
nkpaktak nsar nnap-nlà vạ Inan kạ sar ókəka yi omatmat te, uzạ i yə́yə́l.
9 Onəm vạ oYahudi kạt nnyi te, ozạ a na ichumchum íNan kpa kạkul nrwa-igugwak. A
mà dakdak wa nva ma lir kạ ashe nnap-nlà Inan pạ,
<<Kạkul nvạ ta te, mi bol anung mi na aɗəngchi aɓu kạ mpyal onəm vạ uYahudi kạt.
Mi shi nnap-nshì, mi shep aɗin ɓu kạ kpa.>>
10 Nnap nlà Inan là kàɗí pạ,
<<Ónəm vạ aYahudi kạt, o təm kạ ashe nchang ìgwak nzəng kạ onənəm.
Ónəm vạ oYahudi kạt, o lan nzəng kạ onənəm.>>
11 A là kàɗí pạ,
<<O na aɗəngchi íNan nkpaktak wo vạ onəm va oYahudi kạt a.
Ónəm pạ kpaktak, o shi nnap-nshì ngga nna aɗəngchi á na.>>
12 Kàɗí te, uYeshayah là kpa pạ,
<<Unəm uga akum ìjili aJesi kạ mɓa nfa.
Unəm va i fa i nəm ichumchum kạ apal ishi nkpaktak oga akum ìjili.
Uwa onəm vạ oYahudi kạt te, i nak ìgwak kạ.>>
13 Re Inan va uwa i nak unəm i nak igwák kạ nnap te, uzạ a nak ìgwak wo a chang pạ
makmak. Uzạ a na nra-ìgwak mmakmak awo kạkul nna nnandər wo. Na o nak igwák
wo kù uwa pạ gənggəng kạ atak ichumchum aRuhu-Nənạn.

Ntəm kạ atak ichumchum aRuhu-Nənạn

14 Ógənang mi, mmami ká ishi mi te, m məmạn pạ mmawó ká ishi wo te, mmawó
onəm oga nnyi-nnap pạ gənggəng. Onəm va nnyi iyạm wo mak pạ gənggəng. O kur
nɗyang iyạm ówan wo kur.
15 Kạ nna kpa te, nnap vạ n lir awo te, n lir nnap kəkam kạ apal ishi nró na ń rən awo.
N là kạkul nnap nnənạn va Inan na mi
16 nvạ uzạ nak mi chit unəm uga nnəm inok aYesu kəristi ónəm va oYahudi kạt a.
Inan nak mi kạ nnəm inok nla nnap-nləla ngga nchang nfe wa anəm uga nshi iyạm
awop na onəm vạ oYahudi kạt te, ozạ a tong wa iyạm ipápà kạkul nshi va Inan məmạn
kạ. Iyạm va aRuhu nənạn a nal a.
17 Kạkul nvạ ta te, mi lan kạ ashe aYesu kəristi kạkul inok vạ mmami kạ nnənəm Inan
te, a yìyà ká ipir.
18 Ko pạ ɗap anung i pat kạ mi mi là iyạm ro kạt, ya iyạm va chwat uKəristi nəm kạ
atak nnəm inok kạ mi kạkul mɓa kạ onəm vạ oYahudi kạt, na ozạ a kpak nnap nnəm
íNan kạ atak iyạm va uKəristi nak mi n là ká iyạm vạ n nəm kpa a.
19 Ozạ i ya kạ atak iyạm ichumchum iga nɗaktak pạ ɗongɗong. Ozạ i kpak nnap nnəm
vạ ta kạ atak ichumchum aRuhu-Nənạn. A nak te, a won kạ aUrushelima kạ aɓo mbin
ngga atak vạ ta ga chu aIlirikum te, n là nnap-nlà aKəristi ngga nchang nfe chit, kạ n re
aɓuɓo kạt.

20 Nnap va n yar anyinyam te, nna pa ń là nnap-nlà Inan ngga nchang nfe ka atak va
na ma fe adin aKəristi chit kat. Na a yà pa kan mà me nzhi va unəm ukak a ban
akukum kat.
21 Mi nəm i mal dakdak wa nva ma lir ka ashe nnap-nlà Inan pa,
<<Onəm va ma là nnənap óza chit kat te, oza i nyi na.
Onəm va oma fe nnənap chit kat te, oza i ga nkpán ipipir.>>

UBulus daṃshi izər kaḳul ngga aRom

22 Iyaṃ va ta nak te, nvaṇ pa nkyak mɓa atak wo nna ka mɓaṛ mi.
23 N-yanmata jiwo te, n gbaḷ inok ka mbin ngga atak va ta chit. Kaḳul pa ayan nya wo
va pak inok nji mi chit izún pa makmak te,
24 n nak ìgwak nya wo kan mi watar mi ga mbin Asabaniya. Mi sat ka atak wo pa ɗap
mi jul izər nzəng ka nfe nchang ntəm nzəng ká wo. Nna chit te, o kaṃshi mi kà nnap
achen mi aga ngga atak va ta.
25 N-yanmata te, mmami ka ngga aUrushelima kaḳul ngga ka nkaṃshi ónəm Inan.
26 Ogənan oga mbin aMakidoniya ka Akaya yà ɓiɓyen ka oza pa oza a kwap iyaṃ
kaḳul nkaṃshi ogənan oga nkun ka ashe onəm Inan oga aUrushelima.
27 Oza ya nnəm pa chəchan ka oza. Nnandər te, nnəm pa sat ózạ wa akat ká ishi.
Kaḳul a yà pa onəm va oYahudi kat kan ka nfe nchang nzəng ka oYahudi nnap-nənaṇ va
Inan ka sar nnənap óma chwat te, a sat nnap ga nkpak pa oza a fe nchang iyaṃ iga
apambin nzəng ka oYahudi.
28 Ka nvaṇgva mi gbaḷ ka ngga ka nre va ta mi yichi nkpaktak kpaktak ózạ te, mi wòl
atak wo kan mi watar mi ga mbin Asabaniya.
29 N nyinyi pa mi ɓa atak wo te, mi ɓa ka nnap nnənaṇ aKəristi awo aɓuɓo ro i ɓur kat.
30 Ógənang, mmami ka nchal wo ka ashe adin aPonzhi yi uYesu Kəristi ka mmaṇ va
aRuhu-Nənaṇ i na te, mmami ka nchal wo pa o kaṃshi mi ka nnəm aduwa íNan
31 na uza a nak ń fa ká ikángkáng ka mbin aYahudiya kan onəm va na nnandər ká
Inan kat te, oza a nak ishi a nan mi kat. Uza a nak inok mi ka aUrushelima a sat iyaṃ va
onəm Inan oga atak va ta i məmaṇ ka kpa.
32 Nna chit te, a yà pa Inan məmaṇ te, mi ɓa atak wo ka ashe nchang ìgwak na ń jul
izər ka atak wo.
33 Re Inan uga nna nra-ìgwak a təm nzəng ká wo pa kpaktak. Nna a təm.

16

Nre-anung

1 N ɗom pa ń là awo pa uFibi ugənang yi uchar uza uchar unandər va i nəm inok ka
ashe ikilisiya iga aKankiriya.
2 O kaṃ na kaṃ ka atak wo ka ashe adin aPonzhi-Yesu wa nva a mà nnəm ónəm va oji
Inan a. Nkaṃshi va pa kpaktak uza a ram ka atak wò te, o na á na na. Kaḳul uza ká ishi
wò te, uza kaṃshi onəm chit pa kyak. Mmami uzəntən ka ashe onəm va ta.
3 O re anung re úAkila á mi ka, ka uchar wò uBərisila. Oza onəm oga nnəm inok aYesu
kəristi nzəng ka mi.
4 Oza yang ká iriri oza kaḳul mi. Mmami na chwat ka nɗəngchi oza kat. Nkpaktak
onəm oga ngwa Inan va oYahudi kat, ka atak pa ɗongɗong ka nna adəngchi ózạ na kpa.
5 O re anung re á mi ká ikilisiya va ka mɓut ka nzhi oza. O re anung re úlpenitus ukpa
mi umaṇnmaṇ va uwa unəm uga ngəshi va na nnandər ku uKəristi ka ashe mbin Asiya a.
6 O re anung re úMaryamu ka. Uza va nəm inok byet kaḳul wo a.
7 O re anung re ónal mi uAnduromikus ku uYumiyus. Oza va ká i yà ka nzhi ikan
nzəng ka oza. Ka ashe onəm oga nre aKəristi te, oza onəm va nvaṇ kat. Oza na nnandər
na ku uKəristi mpyal mi.
8 O re anung re úAmipiliyus. Uza va m maṇ na maṇ ka ashe adin aPonzhi-Yesu.
9 O re anung re Úrbanu ka. Uza va unəm uga nnəm inok aKəristi nzəng ka yi. O re
anung re úSetakis ukpa mi umaṇnmaṇ.
10 O re anung re úApulis. Uza va uKəristi maṇ ka na maṇ a. O re anung re
úArustobulus ka onəm oga ashe nzhizhi.
11 O re anung re únal mi uHirudiyan. O re anung re úNarsisas ka onəm oga ashe
nzhizhi va oja aPonzhi-Yesu a.
12 O re anung re úTirifina ku uTirifosa ochar va ka nnəm inok aPonzhi-Yesu ká ìgwak
pa izən. O re anung re úParsis ukpa mi umaṇnmaṇ. Uchar va nəm inok aPonzhi-Yesu
byet kpa ká ìgwak pa izən.

13 O re anung re úRufas. Unəm aPonzhi-Yesu va nvaɲ kaṭ. O re anung únənan ka̱ kpa. Uchar va yar mi wa ayen wò na kpa a.
14 O re anung re úAsinkirtus, ku uFilegon, ku uHamis, ku uPaturobas, ku uHamas ka̱ aɓo ogənan va̱ nzəng ka̱ oza̱.
15 O re anung re úFilologus kpa, ku uYuliya, ku uNiriyas, ku ugənang gənang uchar, ku uOlimpas ka̱ nkpaktak aɓo onəm Inan va̱ nzəng ka̱ oza̱.
16 O re anung ówan wo ka̱ ashe mmaɲ. Nkpaktak ikilisiya aKəristi iga atak va̱ ta̱ ka̱ nre awo kpa.
17 Ógənang, mmami ka̱ nchal wo pa̱ o nəm dakdak ka̱ onəm oga mɓa ka̱ nkap izər, ka̱ onəm oga nnak oro i ləp ifan. Onəm va ka̱ nlun na oza̱ a vyap nɗyang nnənaɲ va̱ ma ka̱ ɗyang awo a. Kan o dat ka̱ apir onəm va̱ ta ka̱ṭ.
18 Onəm va̱ ta inok aPonzhi-Kəristi oza̱ ka̱ nnənəm ka̱ṭ. Nnap afu oza̱ na chwat rwa oza̱. Ka̱ atak nnap-nlà nchangchan ngga asap-anung, ka̱ nna ndəng ónəm na oza̱ ka̱ nlam onəm oga amwang.
19 Mmawo te, onəm pa̱ kpaktak fe nnap nkpak nnap nnəm wo fe. Nna nak te, ìgwak chàng mi pa̱ gənggəng ka̱kul wo. Ka̱ nna kpa te, n ɗom wo pa̱ iyaɱ na kpaktak inənaɲ te, o yà ka̱ aghan aga nnyi iyaɱ va̱ ta. Iyaɱ va̱ iɓáṇgɓaṇg jiwo te, kan iyaɱ ro a gwang wo ka̱ ka̱ṭ.
20 UPonzhi-Yesu uga mɓa ka̱ ntəm-ikankan dat chit ka̱ nnəm úShetan ka̱ nchang ka̱ṭ, i nak wo o nəm ichumchum ka̱ apal ishishi. Nnap-nnənaɲ aPonzhi yi uYesu Kəristi a təm nzəng ká̱ wo.
21 UTimoti unəm uga nnəm inok nzəng ka̱ mi ka̱ nre anung awo. ULusiyus, ka̱ uYason, ká̱ uSosipa onal mi ka̱ nre anung awo kpa.
22 Mmami uTertiyus va n lir iyaɱ va̱ ta̱ te, mmami ka̱ nre anung ajem awo kpa ka̱ ashe aɗin aPonzhi-Yesu.
23 UGayus va nzhizhi sat atak va mi ra ka̱, ka̱ atak mɓut ikilisiya ká̱ ishi wò te, uza̱ ka̱ nre anung awo. UIrastus unəm uga nnakshi ka̱ mbwai ìtong va̱ ta̱ ku ugənang yi uKwartus ka̱ nre anung awo.
24 Re nnap nnənaɲ aPonzhi yi uYesu Kəristi a təm nzəng ká̱ wo pa̱ kpaktak. Nna a təm.

Nwachi nnap-nlà ka̱ nna aɗəngchi

25 Re uza̱ va uwa ká̱ ichumchum iga nnak wo pa̱ o kam ka̱ ashe nnap-nlà Inan ngga nchang nfe va̱ ka̱ o fe ka̱ atak mi te, ma na ichumchum á na. Wa nva ka̱ n là awo nva̱ ka̱ n là nnap-nlà aYesu kəristi awo a. Nnap nlà va̱ ta nva ka̱ yà mbwambwam ka̱ nnəm apambin na byet.
26 N-yanmata̱ te, a fa chit ka̱ mban. Ma nak ma nyi ka̱ atak iyaɱ va̱ onəm oga *nka̱m nre ka̱ atak Inan ka̱ lir wa nva Inan là ózə̱ pa̱ oza̱ a lir. Inan va təm chit mbyet mbyet jiwo. Ma nyám nnap-mbwambwam va̱ ta ka̱ mban na onəm oga nza̱ akum ìjili nggo te, oza̱ a na nnandər ka̱ na nzəng ka̱ nkpak nnap nnəm á na kpa.
27 Ichumchum təm iji Inan chit mbyet mbyet. Uwa ji ka̱ aghan pa̱ kpaktak. Ma na ichumchum á na ka̱ ashe aɗin aYesu kəristi. Nna a təm.

Nlir nnap-nlà aBulus ônəm Inan oga AKorinti ngga nzəng

1 Awasika va ta fa ka atak aBulus va ma wór pa a tal unəm uga nre aYesu kəristi ka
atak nɗom Inan a. Uza nzəng ku ugənang yi uSastanisu.
2 Ma lir iyam va ta na a ga atak wo onəm oga ngwa Inan oga aKorinti. Mmawo va ma
van wo chit ka ashe aYesu kəristi o fa ka ashe abo onəm a. Ma wór wo na o yà onəm
nənan va yà ka adak ro kat. O yà pa nzəng ka nkpaktak abo onəm oga nza atak nggo va
ka ngwór ka ashe adin aPonzhi yi uYesu Kəristi. Uwa uPonzhi oza, ku ujiyi kpa.
3 Re nnap nnənan ka nra-ìgwak va a fa ka atak Inan uPo yi ku uPonzhi yi uYesu Kəristi
a təm nzəng ká wo.

Aɗəngchi ka apal ishi nnap nnənan
va aRuhu kap ónəm

4 Pa ɗəkər te, mmami ka nna aɗəngchi íNan kakul wo. N ɗəngchi kakul pa uza nak
nnap nnənan wò awo chit ka ashe aYesu kəristi.
5 Kakul ka ashishe na ma dum wo chit ka ka nza asal nggo. Ma dum wo ka apir
nkpaktak iga iyam va mmawó ka nləla. Ma dum wo kpa ka apir nkpaktak nnyi va
mmawó ka a.
6 A nak te, iyam va ká là ka apal ishi aKəristi te, a nyám chit ka ashe wo pa nnandər.
7 Kakul nva ta te, o lan iyam ro ka ashe imwa nnap nnənan Inan kat, nva mmawó ka
nlok ka nzhin ilum va mí nyám uPonzhi yi uYesu Kəristi ka mban a.
8 Uza i nak wo nak o kam har i chu nra ngga nkur na o tong onəm va yà ka mpat ro
kat, ká ilum aPonzhi yi uYesu Kəristi.
9 Inan va wór wo pa o təm ntəm ngga mman nzəng ká uYiyen uYesu Kəristi uPonzhi
yi te, nnandər nandər yə́l awo yə́l.

Nkap izər ka ashe ikilisiya

10 Ógənang, mmami ka nchal wo ka ashe adin aPonzhi yi uYesu Kəristi pa anung wo a
yà pa zən. Kakul kan nkap izər ro a yà ká ishimshe wo kat. Na nrən-nnap wo pa
kpaktak a yà nzəngtən.
11 Ógənang mi, onəm ro ka ashe onəm oga nzhi aKulowi là á mi pa ndáp-izər nna yà
ká ishimshe wo.
12 Iyam va ta mmami ka nləla. Uro ka ashe wo i là pa, <<UBulus uwa mmami ka nyar
nvəvang.>> Te uro pa, <<UApolos uwa mmami ka nyar nvəvang.>> Uro pa, <<UKefas
uwa mmami ka nyar nvəvang.>> Uro nnyi te, i là pa, <<UKəristi uwa mmami ka nyar
nvəvang.>>
13 Re m ɓəp ɗak pa uKəristi va pa te, uza chak izər chak ɗò? UBulus uwa ma pak ka
apal akun ikú kakul wo ɗò? Ma nèm abaptisima awo te, ma nèm awo ka ashe adin
aBulus na ɗò?
14 N ɗəngchi Inan kakul pa n nèm abaptisima únəm ro ka ashe wo kat. N nèm
uKərisbus ku uGayus oma chwat.
15 Kakul nva ta te, kan unəm ro a là pa ma nəm abaptisima a wò ka ashe adin mi kat.
16 (N rəng chit kpa. N nəm abaptisima ónəm oga ashe nzhi aIstifanus nəm kpa. A
watar nva ta te, n rəng pa n nəm abaptisima únəm ro lap kat.)
17 Kakul uKəristi re mi pa n nəm abaptisima na ónəm kat. Uza re mi pa ń là nnap-nlà
Inan ngga nchang nfe na ónəm. N là nnap-nlà va ta ka atak nnap-nlà ngga abələm
achangchang aga aghan anəm kat. Kakul le kan iyam va ta a vyat ichumchum ikú
aKəristi iga apal akun kat.

UKəristi uwa aghan ká ichumchum Inan

18 Nnap ikú aKəristi ka apal akun sat nnap ngga mpərək ka atak onəm va ka nku ka
ashe nnap-mɓáŋgɓaŋ oza a. Mmayi va nnyi ma ka nkamshi yi í ya iriri iga mbyet
mbyet te, nnap va ta sat ichumchum Inan.
19 Kakul ma lir chit ka ashe nnap-nlà Inan pa,
<<Mi shin aghan onəm oga aghan.
Mi dərkən nnyi onəm oga nnyi i le á mi ka cho.>>

20 Onəm oga aghan va ̱ che yà? Onəm oga nnyi va ̱ che yà? Onəm oga ndáp-atam kà ̱ nnap
ngga ashe nra va ̱ ta ̱ che yà? Inan uza ̱ wa pwa aghan aga apambin va ̱ ta ̱ sat mpərək ka ̱t
ɗò?
21 Ka ̱kul pa ̱ Inan ka ̱ ashe aghan wò te, apambin va ̱ ta ̱ ka ̱ atak aghan aga ishi wò te, a nyi
Inan va ̱ ta ̱ ka ̱t. A nak te, a chəchan ká ̱ Inan pa ̱ ka ̱ atak iya ̱m iga mpərək va ma là ónəm
te, ka ̱tətak na uza ̱ ka ̱mshi onəm va ̱ na nnandər na ka ̱.
22 OYahudi jiwo te, oza ̱ i ɗom pa ̱ o ya iya ̱m va i fa iga nnəm ayə̀r kan o ma ̱n ka ̱. OHeleni
nnyi te, nnap va aghan te, nna rwa oza ̱.
23 Mmayi te, i là nnap ka ̱ apal ishi aKəristi va ma pak ka ̱ apal akun ikú. Nnap va ka ̱ atak
oYahudi te, iya ̱m iga nnak oza ̱ i ləp ifan. Ka ̱ atak aɓo akum aro nnyi te, a sat nnap ngga
mpərək ka ̱ oza ̱.
24 Ka ̱ nna kpa te, ka ̱ atak onəm-wórwór oYahudi ka ̱ oHeleni pa ̱ kpaktak te, uKəristi uwa
ichumchum Inan. Uwa kpa aghan Inan.
25 Ka ̱kul iya ̱m va ̱ ma rən pa ̱ nna nnəm mpərək Inan te, a ji aghan anəm ji. Iya ̱m va ̱ ma
rən pa ̱ nnəm Inan pa ̱ kúú te, a ji ìkàm anəm ji.
26 Ógənang, o rən apir onəm va ̱ ka ̱ o yà nva ̱ ma wór wo a. Onəm va ̱ ka ̱ ashe wo oga
aghan ka ̱ atak nla nnap-nlà anəm te, oza ̱ yə́l pe ka ̱t. Onəm va ̱ gəgək ka ̱ ashe wo yə́l awo
ka ̱t na kpa. Onəm va ̱ fa ka ̱ akum iponzhi ka ̱ ashe wo te, oza ̱ yə́l pe ka ̱t.
27 Ka ̱ nna kpa te, Inan yak iya ̱m iga mpərək ka ̱ ashe apambin, na a na ìwuswa ónəm
oga aghan. Inan yak iya ̱m va ka ̱ atak apambin te, a kam ka ̱t, na uza ̱ a na ìwuswa ónəm
oga ìkàm.
28 Inan yak iya ̱m va kur iya ̱m ro ka ̱ ashe apambin va ̱ ta ̱ ka ̱t. Iya ̱m va iɓákɓak, iya ̱m va
yà ka ̱t ká ̱ inənang. Uza ̱ yak na uza ̱ a dərkən iya ̱m va yiya a.
29 Ka ̱kul kan unəm ro a rup ká ̱ ishi ka ̱ mpyal Inan ka ̱t.
30 Ka ̱kul Inan uwa nak kang o təm oji aYesu Kəristi. UKəristi va Inan nak ta ̱l aghan
chit ka ̱kul yi a. Iya ̱m va ̱ ta ̱ nna nnap nnəm nnənan yi va i ya. Nna ntong onəm nənan
va ya ka ̱ adak ro ka ̱t. Nna amwa ka ̱kul nka ̱m ishi.
31 Ka ̱kul nva ̱ ta te, <<Unəm va pa ̱ kpaktak ka ̱ nlan te, re uza ̱ a lan ka ̱ uPonzhi-Yesu.>>
Wa nva ma lir ka ̱ ashe nnap-nlà Inan a.

2

Nnyam-nnap ka ̱ apal mpak aYesu

1 Ógənang, nva ̱ ka ̱ m ɓa atak wo n là nnap Inan mbwambwam awo te, ka ̱ yà nzəng ka ̱
nnyi nnap-nlà, ka ̱t te nnyam aghan ro ka ̱t.
2 Ka ̱kul ka ̱ n yà nzəng ká ̱ wo te, ka ̱ n yar chit ka ̱ ashe ìgwak mi pa ̱ nnap nnəm mí ga ká ̱
iya ̱m ro ka ̱t. I ga ka ̱ apal ishi aYesu kəristi na chwat ka ̱ mpak va ̱ ma pak na ka ̱ apal akun
ikú a.
3 Ka ̱ m ɓa atak wo wa agwom ka ̱ ayə̀r ka ̱ ntan-izər pa ̱ gənggəng.
4 Iya ̱m va ̱ n là, ka ̱ asa ̱l va ̱ n là ónəm ka ̱ te, nnap-nlà anəm uga aghan ngga
nchang-anung ka ̱t. Iya ̱m va ̱ n nə̀m te, n là nnáp vá i nyám ichumchum aRuhu.
5 Kan nna nnandər wo a da ̱r izər kaghan anəm ka ̱t. Re a da ̱r ka ̱ apal nkam Inan.

Nnyam-nnap ka ̱ atak aRuhu

6 Ka ̱ nna kpa te, ka ̱ atak onəm va ̱ kukur te, i là nnap-nlà ngga aghan là ózа̱. Aghan va
apir aghan aga ashe nra va ̱ ta ̱ ka ̱t. Ka ̱t te, aghan oponzhi oga ashe nra va ̱ ta ̱ ka ̱t. Oza ̱ va i
watar i nyan atak-lakchi a.
7 ká ̱ nnà te, mmayi ka ̱ nla nnap-nlà aghan Inan abwambwam na ózа̱. Aghan va a
bubwam á. Aghan va Inan nak chit təm, na i ya atak nsat nchumchum yà nna ma nə̀m
apambin chit ka ̱t.
8 Unəm ro yà ka ̱ pa ̱ uzəng ka ̱ ashe oponzhi oga ashe nra va ̱ ta ̱ kpán ipir aghan va ̱ ta
ka ̱t. Ka ̱kul oza ̱ ka ̱ kpán ipipir kpán te, ya oza ̱ ka ̱ pak uPonzhi-chumchum ka ̱ apal akun
ikú ka ̱t.
9 Iya ̱m va ta ̱ ma lir.
<<Iwu anəm ro iya ya iya ̱m va ̱ ta ̱ chit ka ̱t.
Achwang anəm ro nna fe iya ̱m va ̱ ta ̱ chit ka ̱t.
Igwak anəm ro iya lár ìzwam iya ̱m va ̱ ta ̱ chit ka ̱t.
Iya ̱m va Inan ɗa ̱mshi chit ka ̱kul onəm oga mma ̱n na a.>>
10 Mmayi na Inan nyám iya ̱m va ̱ ta ayi chit ka ̱ mban ka ̱ atak inok aRuhu wò. Ka ̱kul
aRuhu nna i gbap akum ìjili iya ̱m pa ̱ chatchat har ká ̱ ipir igbàngbà ̱n ka ̱ apal ishi Inan.
11 Ka ̱ ashe onəm te, uda kur nnyi nrən-nnap awan wò yà? Aruhu ruhu na chwat ka ̱t ɗò?
wantana kpa, unəm ro kur nnyi nrən-nnap Inan ka ̱t, ya aRuhu Inan chwat.

12 Mmayi te, apir aruhu aga apambin mma na a yi kạt. Mmayi ká aRuhu va fa ka atak Inan na í kpán ipir iyạm va Inan na yi chit ká ìgwak pa izəng a.
13 A nak te, iyạm va mmayi ka nləla te, aghan anəm a nyám ayi kạt. Iyạm va aRuhu a ɗyang a. Mmayi ka nnyam nnap aruhu ónəm va ka aRuhu a.
14 Unəm va ya ká aRuhu kạt te, uza i maṇ i kạm iyạm va fa ka atak aRuhu Inan kạt. Kạkul oza i tong nnap ngga mpərək kạtətak. Uza i kur nkpán ipir oza kạt. Kạkul pa aRuhu nna i vạn oza.
15 Unəm uga aRuhu i là nnap là ka apal ishi nza iyạm nggo. Uza te, unəm kur mmà na kạt.
16 Ma lir ka ashe nnap-nlà Inan pa, <<Uda nyi nrən-nnap aPonzhi Inan nyi har uza i ɗyang iyạm á na yà?>> Mmayi pa te, nrən-nnap yi nja aYesu.

3

Nnap nlà ka apal ishi nkap izər ikilisiya

1 Ógənang, mi là nnap ká wo wa onəm va ka aRuhu kạt. Mi là nnap ká wo wa onəm va ka ashe nnap nnəm ngga izər. Onəm va wa ovanbạk ka ashe aKəristi a.
2 Ka n kan wo ka mbyal. N kan wo ká iyạm-nrì ikamkam kạt. Kạkul nna o kur nriri chit kạt. Har nyangmata te, nna o chu chit kạt.
3 Nnap-nnəm wo nna yà ngga izər na pa ghal. Kạkul a yà pa ìkpar, ka ndap-izər nna yà ká ishimshe wo te, ya nnap nnəm wo nna yà ngga izər na pa ghal kạt ɗò? Nnap-nnəm wo ngga izər na kạt ɗò?
4 Kạkul uro a là pa, <<Mmami uja aBulus.>> Uzəntən pa, <<Mmami uja Apolos.>> Te ya apir nnap nnəm va ta ngga izər kạt ɗò?
5 UApolos va pa te, uza kur wa ada yà? UBulus nnyi kur wa ada yà? Oza ozwal Inan na pa mwan kạt ɗò? Ka atak oza na pa mwan o na nnandər kạt ɗò? Oza nəm inok wa nva uPonzhi-Yesu nak nza uzəntən oza nggo ka nnə̀nə̀m a.
6 Mmami na n suk, uApolos nnyi te uza na ndədən. Kan Inan uwa i nak i rup.
7 Kạkul nva ta te, unəm uga nsusuk ku unəm uga nna ndədən oza iyạm ro kạt. Inan va nak rup te, uwa nnap chwat.
8 Unəm va suk ku unəm va na ndəng te, oza mal izər. Ko udanggo i kạm amwa mɓək anung wò i mà dakdak.
9 Kạkul mmayi ozwal oga nnəm inok Inan nzəng. Mmawo nnyi te, o tong wa iram Inan. Mmawo wa nzhi Inan.
10 Ka atak nnap nnənaṇ va Inan na mi te, m ban akum nzhi chit wa anəm uga nnyi mme nzhi. Unəm ukak nnyi ka mme ka apal akum va m ban. ká nnà te, re nza unəm nggo a nakshi pa dakdak ka asal va uza ka mme ka apəpal.
11 Kạkul unəm ro chu mban akum akak pa ɗi kạt. Akum va ma ban te, nna uYesu Kəristi a.
12 Kạkul iyạm va unəm me ka apal akum va ma ban kan ka azənariya, kạt te ka azurfa, kạt te ká ipang iga mbwai, kạt te ka akun, kạt te ka akukwa, kạt te ka azán te,
13 ilum sur ro te, nna mí nyi apir inok va uza nəm. Kạkul ilum va ta i nak mí ya ka mbáng. Mi i nyám ka atak inok apər. Apər nna i ga nnyam nnandər inok adanggo.
14 A yà pa iyạm va unəm me ka apal akum va ma ban kang a shin kạt te, uza i kạm imwa wò.
15 A ya nnyi pa inok anəm a ri apər te, uza lan amwa inok wò chit. Uza ká ishi wò te, mí kạmshishi kạm te, i yà wa anəm va fa ka ashe apər.
16 O nyi pa mmawó ká ishi wo te, mmawó nzhi Inan nchumchum va aRuhu Inan ka ntəm ka ashe wo kạt ɗò?
17 A yà pa unəm vyap nzhi Inan nchumchum te, Inan i vyap na kpa. Kạkul nzhi Inan nchumchum atak anənaṇ. Mmawo na nzhi Inan nchumchum va ta.
18 Kan o lam ishi wo kạt. A yà pa unəm ro uwa yà ka ashe wo rən pa mmawò unəm uga aghan ka atak apir aghan aga ashe nra va ta te, re uza a tal unəm uga mpərək na uza a tal unəm uga aghan.
19 Kạkul aghan aga apambin va ta tal nnəm mpərək ka atak Inan wa nva ma lir chit pa, <<Uza i kùr onəm oga aghan ka atak aghan va oza i mam.>>
20 Ma lir kpa pa, <<UPonzhi Inan nyinyi pa, nrən-nnap onəm oga aghan nnap nlakchi.>>
21 Kạkul nva ta te, kan ma ləp ikwoksok kù unəm lap kạt. Kạkul iyạm pa kpaktak ijiwo.

22 Mo te, uBulus nggo, kạt te uApolos, kạt te uKefas, kạt te nnap apambin, kạt te iriri, kạt te ikú, kạt te nnap ngga nra va ta, kạt te nra ngga mɓa, nza iyạm nggo pạ kpaktak ijiwo.
23 Mmawo nnyi te, oja aKəristi. UKəristi uji Inan.

4

Onəm oga nre aKəristi

1 Kạkul nva ta te, a ma pạ onəm a nyi yi pạ mmayi onəm oga nnəm inok aKəristi. Oza a nyi pạ mmayi onəm oga nrè nnap Inan mbwambwam.
2 Iyạm va ma ɗom onəm oga nrè kạ te, pạ nnandər oza a yə́l awo yə́l.
3 Mmami jem te, a yà pạ mmawó o gəl akwali ro kạ apal ishi mi te, i ɗak mi kạ pạ ɗạp kạt. Ko a yà kạ nzhi akwali te, i ɗak mi kạt. Mmami kạ nnap-akwali íshi mi kạt kan a ɗak mi.
4 N nyi mpat mi nro kạt. Kạ nna kpa te, a nyan chit pạ n yà kạ mpat ro kạt ɗò kạt. UPonzhi Inan uwa i nap akwali á mi.
5 Kạkul nva ta te, kan o ghạn o gəl akwali kạ apal ishi nnap ro kan nrəra i ɓa i chu kạt. O lok uPonzhi-Yesu a le a vang kang. Uwa i nak iyạm-bwambwam iga afạp mí ya kạ mban. Uza i pwa nrəng-nnap igwák onəm. Nda va ta te, nza unəm nggo te, i kạm adəngchi wò kạ atak Inan ɗak.
6 Ógənang, iyạm va ta pạ kpaktak n là te, n là kạ apal ishi mi ku uApolos kạkul mɓa kạ mmak mmawó na. Na o ɗyang ká izər yi pạ, <<Kan unəm a nə̀m iyạm a watar iyạm va ma lir kạ ashe nnap-nlà Inan kạt.>> Kạkul kan unəm a ləp ikwoksok kù uro kan uzəntən nnyi te, uza i dər na pạ danlabit kạt.
7 Uda kạ nyar ɓu pạ mmaɓu pạ ɗi kạ aɓo oro yà? Iza mmaɓu kạ va ma na ɓu na kạt yà? A yà pạ ma na ɓu na na te, sang kang ɓu nok ɓu là pạ ma nəna aɓu kạt yà?
8 N-yanmata te, o yà ká iyạm pạ chatchat chit a yicì wo ɗak ke? O dur chit kạ nva ndur kạt a? O tong oponzhi chit nyangmata kạ a yar yi kạt a? Kạ yà pạ o tong oponzhi chit na nnandər na ká i tong oponzhi nzəng ká wo rak wale.
9 Kạ atak nya mi te, Inan nak yi chit i tong onəm oga nrəre oga nku-irən. I tong chit wa onəm va akwali ikú ri yi chit. I tong chit wa iyạm iga nchang ndər ápambin. Iyạm iga nchang ndər ómaleka kạ onəm.
10 I tong wa oga mpərək chit kạkul aKəristi. Mmawo nnyi te, o tong onəm-tantan chit kạ ashe aKəristi. Mmayi wa agom. Mmawo nnyi te, mmawó onəm-kankam. Ma kạ nna ichumchum awo. Mmayi te, ma kạ mɓak yi.
11 Har nda va ta te, mmayi kạ ashe ayan kạ ndəng-ngbạl. Mmayi kạ ntan aryakryak. Ma kạ nna idumdum ayi. I yà kạ nzhi nra kạt.
12 Mmayi kạ mɓək anung inok. I nə̀m inok kạ awo yi. Mi i vyap yi te, i far nnap nnənạn ózạ kạ nna. Mi i nyan kạ yi te, i sar ìgwak pạ kan.
13 Mi i mwàn yi san nggo te, i kạr ìgwak. Har nda ta i tong chit wa adak aga nnə̀m-jan aga apambin. I tong wa adak apal isal aga nnə̀m-jan.
14 Mmami kạ nlir iyạm va ta awo na nak ìwuswa a nə̀m wò kạt. Mmami kạ nlir na n na ichən awo wa ovan mi omạnmạn.
15 Kap kạ nva pạ nna o yà kạ onəm oga nɗyang iyạm awo kạ ashe aKəristi yəl pạ taktərak te, o yà kạ opon yə́l jiwo kạt. Kạkul kạ ashe aKəristi te, n tạl upo wo chit kạ atak nla nnap-nlà Inan ngga nchang nfe awo.
16 Kạkul nva ta te, mmami kạ nchal pạ o yar nnap nnəm mi.
17 Kạkul nva ta te, mmami kạ nre uTimoti i ɓa atak wo. Uza uyen mi umạnmạn. Uza uyen pạ chak kạ ashe aPonzhi-Yesu. Uza i rən awo apir ntəm mi kạ ashe aYesu kəristi. Ntəm va iyạm izəngtəng ká iyạm va mmami kạ nɗiɗyang ónəm kạ kạ nza atak nggo kạ ashe nkpaktak ikílísiya a.
18 Oro kạ ashe wo fam ɓu rən pạ mi ɓa atak wo lap kạt.
19 I kali kạt te, mmami kạ mɓa atak wo a yà pạ Inan i məmạn a. Nna chit te, mi gbap akum ìjili apir ichumchum va onəm-famfam va ta ka. Nnap nlà oza a ɗak mi kạt.
20 Kạkul iponzhi Inan nnap ngga nshal kạ anung kạt. Iponzhi Inan pa te ichumchum.
21 Iza o yak yà? M ɓa te, ń nə̀m ká wo san yà? M ɓa ká idari ɗò? Kạt te, m ɓa kạ ashe mmạn kạ afu-rusok rusok?

5

Mmai kạ ashe onəm Inan

1 Ma là pa apir mmai ro nna yà ka ashe wo nva ka ka ashe onəm va oga afap te, mí ya apipir kat a. Nna pa uyen i ra uchar apo wò.
2 Te ipir nfam wo iza yà? A mà pa o təm ka nlak-ìgwak na ka o ɓàk unəm uga nnəm apir iyam wa iva ta a fa ka ashe wo kat ɗò?
3 Kap ka nva pa n yà nzəng ká wo iwu ká iwu kat te, nna n yà nzəng ká wo ka ashe aruhu. Kakul nva ta te, ń gəl akwali chit ka ashe adin aPonzhi-Yesu ka apal ishi anəm va nàm apir iyam va ta wa nva ká n gəl ka ya pa mmami nzəng ká wo a.
4 A yà pa o ɓut te, aruhu mi nna i yà nzəng ká wo. Ka ashe ichumchum aPonzhi yi uYesu va nzəng ka yi te,
5 o yichi unəm va ta úShetan na uza a zhì izəzər kan iriri riri na jiwo te, mí kamshishi ká ilum nvan aPonzhi-Yesu.
6 Nrup ká ishi wo ɓyen kat. O nyi pa ayist pa ɗap nna i nak nkpaktak mmak ngga mɓit nzəngkəng i fil kat ɗò?
7 Kakul nva ta te, o swan ayist agbakgbak a le ka cho na o tong mmak mpipye va yà ka ayist kat a. Nnandər te, ma kap wo chit ka ayist. Kakul uKəristi va Iya-tam yi iga mpà Kalum Ngantal te, ma gbal na chit.
8 Kakul nva ta te, re i rən ilum ichanchang va ta ka ayist agbakgbak kat. Ayist va nkpán unəm ká ìgwak, ka nɗul-kafu va ka ashe yi. Re i rən ilum va ta ka nzəngkəng va yà ka ayist kat. Nzənkən va nnap nnəm ngga nsat nzwan pa chak ka nnandər a.
9 Ka n lir awo chit pa kang iyam ro a gwang wo ka onəm-maimai kat.
10 Ko pa ɗap mmami ka nla nnap ka apal ishi onəm oga apambin va wa Inan kat ɗò kat. Oza va onəm-maimai, ka onəm oga aɗom, ka onəm oga ntan iyam ka onəm i vyat, ka onəm oga ngwop ichər a. Ka ya pa ka apal ishi oma te, ya ó re apambin va ta ká inənan.
11 Ka n lir pa kang iyam ro a gwang wo ka unəm va ma ka ngwór pa ugənang ka ashe aKəristi kan ma nyi na ka nnəm mmai, kat te aɗom, kat te ngwop ichər, kat te nvyap adin onəm, kat te ngwa nche, kat te ntan iyam ka onəm nvyat. Ko nri iyam-nrì te, kang a gwang wo ka apir anəm va ta kat.
12 Iza ɗak mi ka onəm va wa Inan kat kan a won a yà pa mi gəl akwali ózą yà? Onəm va nzəng ká wo te, oma o gəl akwali ózą kat ɗò?
13 Inan uwa i gəl akwali ónəm va ka agbai. <<O ɓak unəm una a fa ka ashe wo.>>

6

Nnáp akwali ká ishimshe onəm oga ngwa Inan

1 A yà pa anung ga uro ka ashe wo ku uwan wò te, i yar sang kang uza i yar nnap-nlà va ta i ga akwali ka ka mpyal onəm va wa Inan kat, ka nva pa uza a ga ka ka mpyal onəm Inan yà?
2 O nyi pa onəm Inan oma i ga nnap-akwali ápambin kat ɗò? Kan a yà pa mmawó na ó nap akwali ápambin te, o kur nnap-akwali ówan wo ka apal ishi iyam iɓwakan wa iva ta kat ɗò?
3 O nyi pa mmayi na i ga nnap-akwali ómaleka kat ɗò? Kan nnap ngga apambin nna i mat yi ɗò?
4 Kakul nva ta te, a yà pa nna o yà ka nnap va anung ga wo ka te, iza nak kan o ga ka ka atak onəm va wa Inan kat yà? Onəm va o tap i tong onəm oga nkat akwali nnap va ta awo ka a ya onəm va kur iyam ro ka ashe wo kat te, a lak iyam ro ɗò?
5 N là iyam va ta pa na a na ìwuswa awo. A nyan chit ɗak pa unəm ro yà tan ka ashe wo kur pa a van nnap ká ishimshe onəm oga ngwa Inan ká izəzər kat ɗò?
6 Nna kan ugənang ka ashe aKəristi i yar uwan wò i ga ka ka nzhi akwali a. Akwali va ka mpyal onəm va na nnandər kat a.
7 Nga ka nnap ka atak akwali ká inənan te, ya nyám chit pa nnap ji wo chit. A kapkap pa ka o kar ìgwak ka kat ɗò? A kapkap pa ma mwar wo na kat ɗò?
8 Nna kan mmawó ká ishi wo mmawó ka mpat ónəm. Mmawo ka mwar onəm kap ka ogənan wo va ka ashe aKəristi kpa.
9 Pa onəm oga nɗul-kafu i yà ka nya iponzhi Inan kat te, o nyi kat ɗò? Gbat, kan ma lam wo. Onəm mà pa kpaktak omaimai, ka oga ngwop ichər, ka oga nra ochar onəm, ka onunggwan oga nnəm wa ochar, ka onunggwan oga nra owan oza,
10 ka onəm oga ayi, ka oga aɗom, ka oga ngwa nche, ka oga nvyap adin owan oza, ka oga ntan iyam ka onəm i vyat te, oza i ya iponzhi Inan kat.
11 Oro ka ashe wo ka yà wanta na. Nna kan ma nal wo chit. Ma van wo chit o le pa ɗi o tong onəm nənan ka mpyal Inan ka ashe adin aPonzhi-Yesu Kəristi ka atak inok aRuhu Inan yi.

Izər wo a ichumchum íNan

12 Uro i là pa, <<Nza iyam nggo te, ma məman á mi pa ń nəm.>> Ka nna kpa te, nza iyam nggo ka nkamshi kat. Mi ləla pa, <<Nza iyam nggo te, ma məman á mi pa ń nəm.>> Ka nna kpa te, mi yà ka nre iyam ro pa a nəm ichumchum ka apal ishi mi kat.
13 Uro nnyi te, i là pa, <<Ma nəm iyam-nrì kakul afu. Ma fa ka afu kakul iyam-nrì.>> Ká nnà te, Inan i zhì nkpaktak mparəm oza. Ma nəm izər anəm kakul nnəm mmai kat. Ma nəm kakul nna ichumchum úPonzhi-Yesu. UPonzhi-Yesu nnyi te, uza kakul nna iriri ízər.
14 Ka atak ichumchum Inan te, uza won ku uPonzhi-Yesu ka atak ikú. Uza i won ka yi ka atak ikú won na kpa.
15 O nyi pa izər wo oga mɓan izər aKəristi kat ɗò? Nna kang mí yar mɓan izər aKəristi mí gwang i yà izəngtəng ká izər achar uga nram onunggwan ɗò? Ko pa ɗap i yà ka nnəm kat.
16 O nyi pa unəm va gwang izər wò ká uchar uga nram onunggwan te, uza nyáng izər izəngtəng ká uchar va ta chit kat ɗò? Kakul nnap-nlà Inan ləla pa, <<Mparəm oza i nyáng izər pai izəng.>>
17 Unəm va nnyi i gwang ishi wò ká uPonzhi Yesu te, ya uza nyáng iyam izəngtəng chit ka na ka ashe aruhu.
18 O kap ka mmai. Aɓoshi nza nnap mɓángɓang nggo va unəm i nəm te, i yar izəzər kat. Nna kang unəm uga nnəm nnap mɓángɓang ngga mmai jiwo te, uza i nəm ízər wò.
19 O nyi pa izər wo nzhi aRuhu aNənan va ka ashe igwak wo kat ɗò? ARuhu va o ya ka atak Inan a. Mmawo na o nèm ká ishi wo kat.
20 Ma yap wo yap ká iyam inənan. Kakul nva ta te, re o na ichumchum íNan ká izər wo.

7

Nɗaktak ka apal ntəm ivan

1 Kapal-ishi nnap va ka o lir o ɓəp te, unəm va iyam ro i ga ka na ká izər achar kat te, ya uza nèm ɓyen pari.
2 Kakul nchár nnəm mmai te, re nza unəm nggo te, uza a yà ku uchar. Nza uchar nnyi te, uza a yà ku uɓar.
3 Nza unəm uga uchar nggo te, uza a yál inok ntəm ivan úchar wò. Re nza uchar uga ivan nggo a nəm úɓar wò wanta na kpa.
4 Uchar yà ká ichumchum ka apal ishi izər wò kat. UBəɓar uwa i nèm ka. wantana ununggwan yà ká ichumchum ka apal ishi izər wò kat. Uchəchar uwa i nèm ka.
5 Kan o dan owan wo kat, ya ka mman mparəm wo kakul nra pa ɗap na o na ishi wo pa kpaktak ka nnəm aduwa. O gbal te, o ɓa dat ka owan wo kàɗí, kakul kan uShetan a nak wo o tan ka ashe mmà ngga iyamkak kat. Iyam-kak va kakul pa o nyi nkpán ishi wo kat a.
6 N là iyam va ta wa aghan nna ichən awo. Nnap mpakpak kat.
7 A ɓyen á mi pa nkpaktak onəm ka yà wa njem. ká nnà te, nza unəm nggo uwa yà ka nnap nnəm va Inan a na á na a. Nnap-nnəm aro i yà nyang, kang ija aro nnyi te, i yà nyang.
8 Onəm va yà ka ochar kat, ka ochar va oma váng chit kat, ka ochar va oɓar oza kuku te, iyam va ta mi là ka apal ishi oza. A yà pa apir anəm va ta kam uchar kat, kat te apir achar va ta a ván kat te, ya oza nəm ɓyen pari wa nva n yà ku uchar kat a.
9 A yà pa unəm nyi nkpán ishi wò kat te, uza a kam uchar. A ya nnyi pa uchar nyi nkpán ishi wò kat te, re uza a ván. Kakul kapkap pa ma yà ká ivan ka nva pa adom aga izər a sher ishi ku unəm a.
10 Onəm va ka ochar, ka ochar va ka oɓar te, iyam va ta mmami ka nla awo. Nnap nlà va ta njem kat, nja aPonzhi-Yesu. Kan uchar a kap ku uɓar wò kat.
11 A yà pa uza a nèm pa te, ya uza a təm iyam wò pa kwák, uza a ván kat. Kat te, ya uza a le atak aɓar wò oza a ɗamshi ishimshe oza. Unəm va ku uchar te, kan uza a kap ku uchar wò kat.
12 Aɓoshi wo nnyi te, iyam va ta mmami ka nla awo. Nnap nlà va ta njem, nja aPonzhi-Yesu kat. A yà pa unəm wa Inan kan uza ku uchar va wa Inan kat, kan a yà pa uchar va ta man pa u təm ka na təm te, kan uza a kap ka na kat.
13 A yà pa uchar wa Inan kan uza ku uɓar va wa Inan kat, kan a yà pa unəm va ta man pa u təm ka na təm te, kan uchar va ta a kap ka na kat.
14 Kakul ununggwan va uwa wa Inan chit kat te, uza sat unənan chit ka mpyal Inan kakul achar wò uga ngwa Inan. wantana kpa uchar va uwa wa Inan chit kat te, uza sat

unənaŋ chit ka mpyal Inan kaŋkul aɓar wò uga ngwa Inan. Ka ya pa kaŧ te, ovan wo ka tong ovan oga adak. Nna kan oza ovan oga adak kaŧ. Oza ovan-nənaŋ va yà ka adak ro kaŧ.

15 A yà pa ununggwan, kaŧ te úchar va wa Inan kaŧ kan a yak pa o ga iyaŋ wò te, re uza a ga. Ntəm va ta yà chit wanta te, ivan va ta sat nkpak únunggwan uga ngwa Inan, kaŧ te uchar uga ngwa Inan va ta lap kaŧ. Kaŋkul Inan wór yi pa i təm ntəm ngga ikángkáng.

16 Óchar, o nyi san yà? Mo te, mmawó na o nak oɓar wo i ya iriri iga mbyet mbyet ɗa? Ónunggwan o nyi san yà? Mo te, mmawó na o nak ochar wo i ya iriri iga mbyet mbyet ɗa?

Ntəm va uPonzhi-Yesu ɗom

17 Re nza unəm nggo te, uza a kpán atak nsat va uPonzhi-Yesu na á na ka ashe ntətəm a. Atak nsat va Inan wór na chit kaŋkukul. Nnap nlà va ta n re pa ma kpak ka ashe nkpaktak ikilisiya.

18 Unəm ro uwa yà ka ashe wo uva Inan wór na taŋ unəm uga ngwa Inan te, uza pà ache pà ɗò? A ya pa te, kan uza a wal unəm uga ache *amulur kaŧ. Unəm ro uwa yà ka ashe wo uva Inan wór na nnyi te, uza unəm uga ache amulur ɗò? A ya pa te, kan uza a pà ache kaŧ.

19 Kaŋkul nnap ngga nnandər te, mpà ache ka mpà ache kaŧ, nnap nro kaŧ. Iyaŋ va Inan là pa ma kpak te, nna nnap chwat.

20 Re nza unəm nggo a təm ka atak nsat va uza ka yà ka kan Inan wór na a.

21 Inan ká wór ɓu te, ku u yà uzwal ɗò? A ya pa te, kan a ɗak ɓu kaŧ. Ka nna kpa te, a yà pa iyaŋ ro nna yà va ɓu nə̀m na u fa ka ashe izwal te, wa nə̀m.

22 Unəm va ka yà uzwal kan uPonzhi-Yesu wór na te, uza sat unəm aPonzhi-Yesu ujuljul chit. wantana kpa unəm va ka yà uzwal kaŧ, kan uPonzhi-Yesu wór na te, uza sat uzwal aKəristi chit nyangmata.

23 Ma yap wo ká iyaŋ inənaŋ. Kan o maŋ o tong ozwal onəm kaŧ.

24 Kaŋkul nva ta te, ógənang, atak nsat va kpaktak unəm ka yà ka kan ma wór na te, uza a təm ka ashishe na, uza nzəng ká Inan.

Ochar va yà ká ivan kaŧ
ka ochar va oɓar oza kuku a

25 Kapal-ishi nnap ochar va oma ván chit kaŧ te, n yà ká iyaŋ ro va uPonzhi-Yesu a là kaŧ. ká nnà te, mmami ka nvaŋ nnap wa anəm va ka atak nnyam nrwa ìgwak aPonzhi-Yesu te, uza unəm va ma məmaŋ ka na.

26 Kaŋkul mɓək anung va ma ka ashishe nyangmata te, n rən pa i ɓiɓyen pa ka ya pa unəm təm iyaŋ wò pa.

27 U kaŋ uchar chit ɗò? Kan wa ɗak ka nkap ku uchar ɓu kaŧ. Nna u kaŋ uchar chit kaŧ ɗò? Kan wa ɗak ka nkəkaŋ kaŧ.

28 ká nnà te, a yà pa unəm kaŋ uchar te, uza nə̀m nnap-mɓáŋgɓaŋ kaŧ. A yà pa uyen ɓyen ván te, uza nə̀m nnap-mɓáŋgɓaŋ kaŧ. ká nnà te, unəm, kaŧ te uchar va ká ivan te, oma yà ká mɓək anung ka ashe apambin va ta. Nna nak te, n ɗom pa ka ń jul wo ka mɓək anung va ta.

29 Ógənang, iyaŋ va mmami ka nlə̀la te, nna pa nra va Inan kpaŋk ayi te, a makmak kaŧ. A ɓan chit nyangmata onəm va ka ochar te, oza a təm na oza yà ka kaŧ.

30 Onəm va ka nyáng te, oza a təm wa onəm va ka nyáng kaŧ. Onəm va ka ashe nchang ìgwak te, oza a təm wa onəm va ka ashe nchang ìgwak kaŧ. Onəm va ka nyap iyaŋ ro te, oza a təm wa onəm va yà ká iyaŋ kaŧ.

31 Onəm va ka nnəm inok iga apambin va ta te, kan oza a re iyaŋ iga apambin a yar ishi ka oza kaŧ. Kaŋkul apambin va ta wa nva nyangmata te, ka ngwatar.

32 N ɗom wo pa o fa ka ashe nɗaktak. Ununggwan va yà ku uchar kaŧ te, nnap inok aPonzhi-Yesu nna chwat i ɗak na, ka asaŋ va o nə̀m kan uPonzhi-Yesu i fe nchang ká wò.

33 Unəm uga uchar jiwo te, nnap ngga apambin va ta i ɗak na, ka asaŋ va o nə̀m kan uchar wò i fe nchang ká wò.

34 A nyám chit pa nnap-nnənəm kap chit pa mparəm. Uchar, kaŧ te uyen ɓyen va ván kaŧ te, nnap inok aPonzhi-Yesu na i ɗak na. Iyaŋ va uza nak ka mpyal wò te, pa o na ishi wò pa kpaktak ká inok aPonzhi-Yesu ka nkpaktak nkam wò ká ìgwak wò. Uchar uga ivan te, nnap ngga apambin va ta i ɗak na, ka asaŋ va o nə̀m kan uɓar wò i fe nchang ká wò.

35 N là iyaŋ va ta kaŋkul nkaŋ-shi wo. Mmami ka nɗaŧ wo pa mwan kaŧ. N ɗom pa ma nə̀m iyaŋ kasəsaŋ. N ɗom kpa pa ń nak wo o na ishi wo pa kpaktak ká inok aPonzhi-Yesu.

36 Unəm va ya pa nre uyen ɓyen wò pa kwák mat na mat kakul pa aɗom aga izəzər
kam nna kan nkpak iyam ro i fa ká ishimshe oza te, re uza a kam na, a yà pa uza ɗuɗom
a. Uza a nèm iyam va uza ɗom. Nkam na nnap-mɓángɓang kat.
37 Unəm va kpaktak nnyi yar chit kəkam ka ashe ìgwak wò kan a sat nkpak á na kat,
kakul uza kpán ishi wò kpán kan uza yar chit ka ashe ìgwak wò pa o kam uyen ɓyen wò
kat te, ya uza nèm ɓiɓyen na kpa.
38 Kakul nva ta te, unəm va kam uyen ɓyen wò kam te, uza nèm dakdak. Unəm va
nnyi kam ujiwo kat te, uza nèm ɓyen jiji.
39 Ivan ká ishimshe achar ku uɓar i fən kat, a yà pa unəm va ta uwa yà ká iriri a. A ya
nnyi pa uɓəɓar ku te, uza i ɗom te, uza i ván iyam wò. Ka nna kpa te, nkpak pa uza a
vang ku unəm va uja aPonzhi-Yesu a.
40 Ka atak n ya mi te, uchar va ta a təm iyam wò a ɗak ka nván kat. Igugwak i ra i jiji
pa. N rən pa nna n yà ka aRuhu Inan.

8

Iyam nri va ma na îchər

1 Ka apal ishi nnap izhé va ma pà îchər te, i nyinyi pa nkpaktak yi ka nnyi. Nnyi pa te,
i nak unəm i yar bal pa mwan. Mman jiwo te, i me onəm me.
2 Unəm va rən pa o nyi iyam ro nyi te, ya uwa nyi iyam chit wa nva mal pa uza a nyi
kat.
3 Unəm va man Inan man jiwo te, ya Inan nyi na nyi.
4 Kakul nva ta te, ka apal ishi nnap nri izhé va ma pà îchər te, i nyinyi pa oga ichər pa
te, oza iyam ro kat. Inan ikak yà kat. Inan pa izən yà byet.
5 Kakul ka ya pa iyám-ngwop va mí wór pa inán na kpa nna yà ka ashe apaɓur, kat te
ka ashe apambin wa nva i nyinyi pa iyam-ngwop nna yà pa kyak, ka onəm oga nnəm ka
onəm pa kyak te, a ɗak yi kat.
6 Ka atak yi te, Inan pa izən, uwa uPon. Uwa fa ká iyam pa kpaktak. Kang kakul a wà
mmayi ka n-yi n-yi kpa. Unəm uga nnəm ka yi pa uzəng. Uwa uYesu Kəristi. Ka atətak
na ma nəm nkpaktak iyam. Kang katətak na kpa nna i yà ká iriri.
7 Nza unəm nggo ka nnyi va ta kat. Onəm ro kakul pa nnap ichər nná fa oza chit ká
ishi kat te, uza i ri apir izhé va ta te, i nèm ka oza na izhé iga ngwop ichər. Kan kakul
oma kpán ipir nnáp va ta chit kam kat te, i nèm ka oza na oza nèm nnap-mɓángɓang.
8 Iyam-nrì nna i nak yi i ɓa dat ká Inan kat. A yà pa i ri kat te, iyam ro yà i lan kat. I
riri nnyi te, i mak iyam ro ayi kat kpa.
9 Ka nna kpa te, re unəm a nèm dakdak ka atak nsat ngga nnəm iyam pa shat va uza
ka. Kakul le kan a won a tal iyam iga nləp ifan úwuwan kat.
10 Kakul a yà pa unəm va uwa kam chit kat, kan a ya mmaɓu va u nyi ìpir nnàp nyi, ka
nri iyam-nrì ka nzhi ichər te, ya mmaɓu ka nshar na ka nri iyam-nrì ichər kat ɗò?
11 Ugənan va kam kat, uwa uKəristi ku kakukul te, uza a zhì kakul nnyi na ɗò?
12 A yà pa o pat ógənang wanta har o nak oza i nèm iyam va nrən-nnap ngga
ikwoksók oza nyám ózą kat te, ya mmawó ka nnəm nnap-mɓángɓang úKəristi.
13 Nna nak te, a yà pa mi ri izhé kan i nak ugənang i nèm nnap-mɓángɓang te, mi re
nri izhé va ta mbyet mbyet. Kakul kan ma nak na uza a nèm nnap-mɓángɓang kat.

9

Iyam va ma pa unəm uga nre aKəristi a nèm

1 Mmami uzwal jem ɗò? Mmami unəm uga nre aKəristi kat ɗò? N ya uYesu Kəristi
uPonzhi yi ká iwu kat ɗò? Mmawo na inok va n nèm kakul aPonzhi yi uYesu Kəristi kat
ɗò?
2 A yà pa aɓo onəm yar mi pa unəm uga nre aKəristi kat te, mmawó te, nkpak pa o yar
mi pa. Kakul mmawó na o sat wa iyam iɓapɓap iga nnyam nnap pa mmami unəm uga
nre aPonzhi-Yesu Kəristi a.
3 Onəm va ɗom pa o kat mi ka nnap te, iyam va ta mi là iga nfən ishi mi.
4 A mal pa ma na iyam-nrì ayi jiyi kakul inok va mmayi ka nnènèm kat ɗakɓo?
5 Ma dan yi dan ka nkam ochar oga ngwa Inan na a ra nggang nzəng ka yi wa nva
uKefas ka aɓoshi onəm oga nre aKəristi ka ogənan aKəristi oga nkpyak ka nnè-nèm
ɗakɓo?
6 Kat te, mmami na chwat ku uBarnaba ma là pa i ri ka nlim yi ɗò?

7 Nza unəm i nə̀m ishozha kan i ri ká ishi wò yà? Nza unəm uga ngwap iram ìbangbang kan i ɗom nfe nchang awuwar kat yà? Nza unəm uga iyamkang kan i ɗom nfe nchang mbyal oza kat yà?
8 Mmami ka nla iyam va ta kakul n ya mal ka nrən-nnap anəm pa mwan ɗakɓo? Iyam-zəntən va ta nnap-mpakpak Inan ka nla kat ɗò?
9 Kakul ma lir ka ashe nnap-mpakpak aMusa pa, <<Kang wa mwak asang atattat ina ka anung, iga ntong iyam pa na ma wòl kat.>> Nnap ina iga nnəm inok na chwat a rwa ìgwak Inan ɗò?
10 Nnap-nləla va ta yar yi ji yi kat ɗò? Ma lir mmayi na. A mal pa unəm uga nshan iram va ma suk ɓyen iyam, kang unəm uga mpəpək ɓa pə̀k te, nkpak pa oza a nəm inok va ta ka nnyi pa oza i ga nkəkap nzəng.
11 Nsuk iyam va nnap-nlà ngga iriri te, í suk chit ka ashe wo. A ɓa nfe nchang mməmal chit te, pa kan i fe jiyi kat a?
12 A yà pa o kamshi oro o ri ka oza ka ashe inok oza te, ó nəm á yi i jujwak kat ɗò? Ka nna kpa te, í yar atak nsat yi iyam ro kat. Í sar ìgwak ka nza apir mɓək anung nggo ka nva pa i nəm iyam ro va i dan ngga mpyal nnap-nlà aKəristi ngga nchang nfe a.
13 O nyi kat ɗò? O nyinyi pa onəm oga nnəm inok ka ashe Nzhi Inan nchumchum i ri ka nna. Onəm oga nshi iyam awop i ri ka nna na kpa.
14 wantana kpa uPonzhi-Yesu là pa onəm oga nra nggang i là nnap-nləla ngga nchang nfe a ri ka nna.

15 Ka nna kpa te, n yar nva ta iyam ro kat. Mmami ka nlir iyam va ta na o ɓut iyam ro á mi kat. Kapkap pa n kú ka ayang ka nva pa unəm ro a nəm iyam ro á mi na a dang mi ka ngok.
16 Mi yà ká ngok ká nla nnap-nlà aKəristi ngga nchang nfe kat. Kakul inok va ta ma nak mi nak ka. A yà pa mà yang ka nlà nnap-nlà aKəristi ngga nchang nfe ónəm te, iyam iga ngga aɗor kakul mi.
17 Ka ya pa mmami ka nnənəm ka nɗom mi te, ya ma ka mwa mi. A ya nnyi pa mmami ka nnənəm ka nɗom mi kat te, ya mmami ka nnəm iyam va ma nak nɗəkɗək á mi chit kawo.
18 Chit te, nza amwa mmami ka yà? Iyam va chàng ka mi te, nna pa mmami ka nla nnap-nlà aKəristi ngga nchang nfe ká imwa. A nak te, atak nsat va mmami ka kakul pa mmami unəm uga nla nnap-nlà Inan te, n yar pa iyam ro kat.

19 Kap ka nva pa mmami uzwal anəm ro kat, kan pa mmami ka akum anəm ro kat kpa te, ń nak ishi mi n tal uzwal a nza unəm nggo na n nak onəm pa kyák a ɓa atak aKəristi.
20 Mi ga atak oYahudi te, mi nəm wa aYahudi na ń nak oYahudi a tong oji aKəristi. Ka atak onəm va nkpak nnap-mpakpak aMusa nna i nəm ka oza te, ń nəm wa anəm va nkpak nnap-mpakpak aMusa i nəm ka na. Nnandər te, nnap nkpak nnap-mpakpak aMusa yar mi jem kat. N nə̀m kakul na ń nak oro ka ashe oza a tong oja aKəristi.
21 Ka atak onəm va iyam ro yar oza ka nkpak nnap-mpakpak aMusa kat pa wat te, mi təm wa anəm va iyam ro yà gwang na ka nnap nkpak nnap-mpakpak aMusa kat. Ko pa ɗap mmami ka nla pa iyam ro yar mi ka nnap-mpakpak Inan kat ɗò kat. Mmami pa te, nnap-mpakpak aKəristi ka nnəm ka mi. Mmami ka nnəm pa na ń nak oro ka ashe oza a tong oja aKəristi.
22 Ka atak onəm va kam kat te, n nəm wa anəm va kam kat na kpa na ń nak oza a tong oja aKəristi. Mmami ka nnəm ńkpaktak onəm na ka ka nza asal-awu nggo te, ń nak oro a tong oja aKəristi.
23 N nə̀m nkpaktak iyam va ta kakul mɓa ka ngga mpyal nnap-nlà aKəristi ngga nchang nfe na ń fe nchang nnap nnənan nənan nzəng ka aɓo onəm.

24 O nyi kat ɗò? O nyi pa ka ashe onəm oga nchəng nchəng ngga mma nkələk te, pa uzəng wa byet i yà imwa kat ɗò? Kakul nva ta te, o chəng apir nchəng va i nak wo o kam imwa.
25 Unəm va pa kpaktak ɗom mma nkələk te, uza i kpán ishi wò pa dakdak kakul nya azang achipchip aga mpá ka ishi va imwa a. Iyam va ta i təm mbyet kat. Mmayi te, a ji yi azang va i təm mbyet mbyet.
26 A nak te, mmami ka nchə̀r wa anəm uga nchə̀r nchə̀r ngga atak alakchi kat. Mmami ka nlung wa anəm uga nnə́m atak alakchi kat.
27 Mmami ka nnuk izər mi kakul na a nyi mi. Kakul kang ka nvangva mà là nnap-nlà Inan ônəm chit te, kang mma mandar mi kat.

10

Awon ka apal ishi nnap oIsaŋrila mmatmat

1 Ógənang, n ɗom wo pa o nyi pa okəka yi ka chen kavən ilulu. Nkpaktak oza paɲ iwa va kpa.
2 Ka atak nchen kavən ilulu ka mpaɲ iwa va oza paɲ te, ma nèm abaptisima ózą chit pa onəm oga nyar nvaɲ aMusa.
3 Nkpaktak oza ri iyaɱ-nrì va ri fa ka atak Inan.
4 Oza wá ndəng va wá fa ka atak Inan kpa. Kakul oza wá ndəng ipang Inan va wá ka ga nzəng ka oza a. Ipang va ta uwa uKəristi.
5 Ka nna kpa te, Inan fe nchang ka mmakmak oza kat. A nak te, oza ku, akum oza zal pa kpakpa ka ashe anyin.
6 Iyaɱ va ta pa kpaktak kakul nɗyang ìpir nnàp ayi, na a ɗat yi ka nna ishi yi ka nɗom iyaɱ ina wa nva oza ka nèm a.
7 Kan o tong onəm oga ngwop ichər wa nva oro ka ashe oza ka yà kat. Ma lir ka ashe nnap-nlà Inan pa, <<Onəm va ta təm ri iyaɱ iriri. Oza wá iyaɱ iwawa ka te, oza won gbap nzaɱ nzəng ka nnəm iyaɱ pa kpakpa.>>
8 Kan i nèm mmai ngga ilakchi wa nva oro ka ashe oza nèm kat. Har a nak te, iyól onəm ikalong ìsəm parəm ka amaɲ pa shaɗən tak ka mbin ku ká nda nzəngtən.
9 Kan i mà Inan wa nva oro ka ashe oza ka nèm kat. A nak te, izwá kyen oza ku.
10 Kan ma fe nlwan nnap ka anung wo wa nva oro ka ashe oza ka lwan kat. Kakukul na umaleka uga nzhì onəm gbáɲ oza.
11 Iyaɱ va ta pa kpaktak kakul nɗyang nnap ayi. Ma lir oza na ma won yi. Mmayi na onəm va iyaɱ va ma pak inok nləla chit pa i ga nfa te, na i ya ka ashe nra yi.
12 Kakul nva ta te, unəm va rən pa ka nva mmawò kasəsal kat, o sat kəkam te, re uza a nèm dakdak le kan uza a ru.
13 Mmà ro yà nva ka nya wo pa ɗi ka nva ka nya aɓoshi onəm kat. Inan pa te, unəm uga n-yól nsar nnap-nlà. Uza i re mí mà yi i watar atak n-yi yi kat. Ka ashe mmà va kpaktak i ya wo te, uza i bol asal aga nnəm igwan awo va i nak wo o kar ìgwak.
14 Kakul nva ta te, ónəm mi omaɲmaɲ o gbaɲg ka ngwop ichər.
15 Mmami ka nla nnap ka onəm va nnap nnəm oza ɓuɓut. Re o vaɲ nnandər iyaɱ va mmami ka nləla ká ishi wo.
16 Í na aɗəngchi kakul ndəng ìbangbaɲg va kan í wá te, ya mmayi kanun-zəntən ka nkaɱ nnap nnənaɲ va ikú aKəristi ka mɓa ka kat ɗò? Nzənkən va í ri nva izər aKəristi te, a nyám chit pa mmayi ka nkaɱ nnap nnənaɲ va ikú aKəristi ka mɓa ka kat ɗò?
17 Kakul mmayi pa kyak kan pa i ri nzəngkəng nzəngtən te, ya mmayi izər izəngtəng.
18 O dər oIsarila oga nnap nnəm va ta. Iyaɱ ipápà Inan va mí shi kan onəm oga nshishi i ri kpa te, a nyám pa oza ka ntəm nzəng ku unəm va ma shi iyaɱ va ta kakukul kat ɗò?
19 Mmami ka nla pa iyaɱ ipápà îchər nnap na kpa ɗò? Kat te, pa ichər pa te, nnap na kpa ɗò?
20 Ko pa ɗap. Iyaɱ ipápà va onəm oga afap i shi te, oza i shi Inan kat, oza i shi áruhu ɓáɲgbaɲg. N ɗom wo pa o təm ntəm inal ka aruhu-ɓáɲgbaɲg kat.
21 O wá ndəng ìbangbaɲg ngga nrəng ikú aPonzhi-Yesu te, kan o wá ndəng ìbangbaɲg aruhu-ɓáɲgbaɲg kpa kat. O ri nzəngkəng ngga nrəng ikú aPonzhi-Yesu te, kan o ri nja aruhu-ɓáɲgbaɲg kpa kat.
22 Mmayi ka nɗak pa na i nak ìkpar a nèm uPonzhi-Yesu ɗakɓo? I kam i ji na ji ɗò?

Ma nèm iyaɱ pa kpaktak kakul nna ichumchum íNan

23 Onəm i là pa, <<Ma məmaɲ pa ma nèm nza iyaɱ nggo.>> Ka nna kpa te, nza iyaɱ nggo ka nkamshi kat. <<Ma məmaɲ pa ma nèm nza iyaɱ nggo.>> Ka nna kpa te, nza iyaɱ nggo i me yi kat.
24 Kan unəm ro ka ashe wo a nakshi ká ishi wò na chwat kat. Re uza a nakshi nak ka oro kpa.
25 O ri nza apir izhé iga nyap ka ashe akasuwa nzəng ka n ɓəp nnap ro pa màmà ɗò kat?
26 Kakul, <<Apal mbin ká iyaɱ iga ashishe pa kpaktak te, iji Inan.>>
27 A yà pa unəm va wa Inan kat, a wór ɓu ka nri iyaɱ-nrì kan u ɗom ngga ɗom te, ga ri iyaɱ va pa kpaktak uza cher aɓu. Wa ri nzəng ka n ɓəp nnap ro pa màmà ɗò kat?
28 A ya nnyi pa unəm ro a là aɓu pa, <<N-yan va ta te, ma pà îchər.>> Te, kang wa ri kat. Re kakul anəm uga nla aɓu, kakul nva pa igugwak ra ka kat a.

29 Mmami ka nla nnap nra ìgwak anəm uzəngtəng va. Mmami ka nla mmaɓu kat.
Kakul iza i nak kang nrəng nnap anəm ro i dan mi ka nnəm nnap mi yà?
30 A yà pa n ri apir iyam va ta nzəng ka nna aɗəngchi íNan te, iza i nak kan mí vyap
mi kakul iyam va n na aɗəngchi íNan chit kakukul yà?
31 Kakul nva ta te, a yà pa o ri iyam-nrì, kat te o wa iyam ro, kat te iyam va pa kpaktak
o nèm te, re o nèm kakul nna ichumchum íNan.
32 Kan o man o nak unəm ro a ləp ifan kat. Ko uza a yà uYahudi, kat te uHeleni, kat te
unəm uga ashe ikilisiya Inan te, kan o nak na a ləp ifan kat.
33 O nèm wa nva mmami ka nnènèm. O ɗak na o nak nza unəm nggo te, uza a fe
nchang wo. Kakul mmami ka nnəm iyam iga nfe nchang íshi mi na chwat kat. Mi nèm
kakul na onəm pa makmak a fe nchang na oza a ya iriri iga mbyet mbyet.

11

1 O ɗyang nnap nnəm mi wa nva mmami ka ndyang nnap nnəm aKəristi a.

Asal awop

2 N ɗəngchi wo kakul o kong ka mi kat. O rəng mi rəng ka ashe iyam pa kpaktak.
Mmawo ka nkpak iyam va n ɗyang awo. O swang le awo ka cho kat. Mmawo ka
nkpəkpak wa nva n yichi awo a.
3 ká nnà te, n ɗom wo pa o nyi pa uKəristi uwa ka apal ishi a nza ununggwan nggo.
Ununggwan uwa ka apal ishi achar. Inan nnyi te, uza ka apal ishi aKəristi.
4 Ununggwan va kpaktak ka nnəm aduwa, kat te ka nla nnap-nlà va uza kam ka atak
Inan kan uza dan ishi te, ya uza na ichumchum únəm va i nəm ka na kat.
5 Uchar va nnyi ka nnəm aduwa, kat te ka nla nnap-nlà va uza kam ka atak Inan kan
uza dan ishi kat te, ya uza na ichumchum úɓar wò kat. Uza dan ishi kat te, ya a
ɗongɗong ká ishi igbatən kat.
6 A yà pa uchar yan ka ndan ishi te, ya uza a kpat a le. A yà pa iyam iga ìwuswa pa
uchar a kpat ishi, kat te a kpán a ya igbatən te, ya uza a dan ishi wò.
7 A mà pa ununggwan a dan ishi wò kat. Kakul uza alakan Inan ká ichumchum
chumchum iga iɓyen.
8 Uchar nnyi te, uwa ichumchum iga iɓyen anunggwan.
9 Ma nèm ununggwan kakul achar kat. Uchar wa ma nèm kakul anunggwan a.
10 Kakul nva ta te, a mà pa uchar a dan ishi na a nyám pa uza ka akum anunggwan.
Kakul le kan a ram omaleka ka na kat.
11 Ka nna kpa te, ka ashe aPonzhi-Yesu te, uchar ká ishi wò iyam ro yar ununggwan
ka na kat ɗò kat. Ununggwan nnyi te uza ká ishi wò iyam ro yar uchar ka na kat ɗò kat.
12 Kakul wa nva ma nèm uchar ka atak anunggwan te, wa nnà ta kpa uchar a mar
ununggwan. Nna kan iyam pa kpaktak te, Inan a nèm.
13 O van iyam va ɓyen ji ká ishi wo. A ɓiɓyen pa uchar a nèm aduwa íNan uza dan ishi
kat ɗò?
14 Ka apal ntəm ngga apambin na pa mwan ká ishi wò te, a yà pa ununggwan i re
akpap-shi wò a wan te, iyam iga ìwuswa kat ɗò?
15 Uchar kan a re akpap-shi wò wan te, iyam va uza i lan ka kat ɗò? Kakul ma na
akpap-shi awangwan á na kaɗor iyam iga ndan ishi.
16 A yà pa unəm ro ɗom ndap atam ka apal ishi nnap va ta te, iyam ro yà va í là pa ma
nèm pa ɗi kat. Íkílísiya Inan yà ká iyam ro pa o là kat kpa.

Ma na ichumchum iyam-nrì
iga nrəng ikú aPonzhi-Yesu kat

17 Kapal-ishi iyam va mi là awo ta te, n ɗəngchi awo ka pa ɗap kat. Kakul mɓut kakul
awop kamshi wo ka pa ɗap kat. Nva pa a kamshi wo te, a tal njwak nnap ka atak wo.
18 Ngəshi te, n fe pa o ɓut kakul awop te, o kap izər. N nəm pa ka m məman ká iyam
va n fe ka apal ishi wo.
19 Akwam kat te, nkpak pa nkap izər a yà na a nyám ka mban unəm va Inan man ka
na man ka ashe wo a.
20 O ɓut ka atak-zəntən kakul nri iyam-nrì te, iyam-nrì iga nrəng ikú aPonzhi-Yesu na
ó ri kat ɗò?
21 Nna kan oro i ri i lok owan oza kat. Ma ka nri iyam na te, uro ayan ka nji na. Uro
nnyi te, uza wa chit, uza ka nran ka.
22 O yà ka nzhí pa o ri iyam ka kat ɗò? Kat te, o ɗom nnak inəm íkilisiya Inan na kat,
nzəng ka nna ìwuswa ónəm va yà ká iyam ro kat ɗò? Iza o ɗom pa ń là awo yà? O ɗom
pa ń ɗəngchi wo ɗò? Ko pa ɗap mi ɗəngchi wo kat.

Nri iyaṃ-nrì iga nrəng ikú aPonzhi-Yesu

23 Iyaṃ va ta n kaṃ ka atak aPonzhi-Yesu kan n yichi awo nnyi. Nna pa uPonzhi-Yesu
ká ìzwam va ma ra ìjili jili ónəm na ma kpán na te, uza yar nzəngkəng kawo.
24 Nvaṇ va uza na adəngchi íNan chit kaku-kul te, uza kpán na ókpari wò uza là pa,
<<Izər mi na ta va kakul wo a. O nàm iyaṃ va ta kakul nrəng mi.>>
25 Wantana nvangva oza ri iyaṃ chit te, uza yar ikpáng kawo ka ndəng ìbangbang ka
ashishe te, uza là pa, <<Iyaṃ iga ashe ikpáng va ta nna nsar nnap-nlà mpipye va ka ashe
nchər mi a. Pa dəkər o wá te, o nəm iyaṃ va ta kakul nrəng mi.>>
26 A ɓan chit na ta har i ɓa i chu ilum va uPonzhi-Yesu i le i vang ka te, pa dəkər a yà
pa o ri nzəngkəng ngga nrəng ikuku nzəng ka ngwa ndəng ìbangbang banban te, ya
mmawó ka nla pa gbángbáṇ pa uza ku ká ipipir.

Nri iyaṃ-nrì aPonzhi-Yesu kasal va mà kat

27 Kakul nva ta te, unəm va pa kpaktak ri nzəngkəng ngga nrəng ikú aPonzhi-Yesu
nzəng ka ngwa iyaṃ iga ashe ikpáng va ta kasal va mal kat te, ya uza ka nnəm
nnap-mɓáṇgɓang ízər aPonzhi-Yesu ka nchəchər.
28 A mal pa unəm a ɗaṃshi ìgwak wò pa dakdak kan uza i ri nzəngkəng va ta nzəng ka
ngwa ndəng ìbangbang va ta.
29 Kakul unəm va pa kpaktak ri iyaṃ va ta nzəng ka ngwuwa kpa kan uza nyi pa iyaṃ
va ta kaɗor izər aPonzhi-Yesu kat te, ya uza ka ndàp akwali ikú i ɓa ka apal ishi wò.
30 Iyaṃ va ta nak te, onəm pa kyak ka ashe wo kam kat. Oza rwa kpa. Onəm va ku ka
ashe wo te, oza yáyə́l.
31 A yà pa i ɗaṃshi igwák yi ɗaṃshi kan i ri iyaṃ va ta te, akwali ro yà mí nap ayi kat.
32 A yà pa uPonzhi-Yesu ka nnyam mpat yi ayi te, uza nàm pa na ma ɗyang ntan ayi le
kan akwali ikú a ri yi nzəng ka aɓo onəm oga apambin kat.
33 Kakul nva ta te, ógənang, o ɓut kakul nri iyaṃ-nrì va ta te, o lok owan wo lok.
34 Unəm va ayan ji na ji te, re uza a ri iyaṃ ka nzhi kan uza i ɓa atak mɓut, na o ɓut te,
kan a ɓa ka akwali aPonzhi-Yesu ka apal ishi wo kat. Mi ɓa te, nna mi là aɓo iyaṃ va mà
pa ń là awo.

12

Nnyi nnəm iyaṃ va aRuhu Inan i na

1 Kapal-ishi nnap imwa va nnyi nnəm iyaṃ va aRuhu i na te, n ɗom wo pa o təm ka
nfo kat.
2 O nyinyi pa ka o ya onəm oga ashe afap te, ma nak wo pa shat o wop ichə́r va yà ka
anung aga nla nnap kat a.
3 A nak te, mmami ka nla awo pa, unəm ro yà uva ka nla nnap ka ashe ichumchum
aRuhu Inan kan i pwat uYesu kat. Unəm ro kur nla pa, <<UYesu uwa uPonzhi kat,>> ya
ka atak ichumchum aRuhu-Nənaṇ chwat.
4 Imwa iga nnyi nnəm iyaṃ va aRuhu i na te, apir pa ɗongɗong. Kap ká nnà te, aRuhu
azəngtəng nna i na.
5 Nnəm inok íNan nna yà apir pa ɗongɗong. Kap ká nnà te, mí nàm úPonzhi-Yesu
uzəngtəng.
6 Asal aga nnəm inok nna yà pa ɗongɗong. Kap ká nnà te, uPonzhi-Inan uzəngtəng
uwa nak ka uza unəm nggo ka nnànàm.
7 Ka ashe a nza unəm nggo te, aRuhu va ta nyám inok wò kakul nkaṃshi onəm pa
kpaktak.
8 Unəm ro te, ma na aghan á na ka atak inok aRuhu. Uro nnyi te, ma na nnyi á na ka
atak inok aRuhu azəngtəng.
9 Uro te, nna nnandər nandər i ri byet ka atak inok aRuhu azəngtəng. Uro te, uza ká
ichumchum iga ntan arwa ka atak inok aRuhu va ta kpa.
10 Uro te, ká ichumchum iga nnəm iyaṃ iga nɗaktak. Uro te, i kaṃ nre ka atak Inan.
Uro te, i nyi apir aruhu pa ɗongɗong. Uro te, i nyi nla achu pa ɗongɗong va agafak á na.
Uro nnyi te, uza i nyi nvaṇ ipir achu pa ɗongɗong va agafak á na a.
11 Iyaṃ va ta pa kpaktak te, aRuhu azəngtəng a na oza. ARuhu va ta i kap iyaṃ va ta
úka uza uzəntən oza nggo wa nva uza ɗom a.

Nkpaktak yi mɓan-izər izəngtəng

12 Izər iyaṃ pa izən. Mɓəɓan jiwo te, pa nkyak. Kap ka nva mɓəɓan pa nkyak te, oza
gwang nyang izər pa izəng. wantana kpa ka uKəristi.

13 Kaꞑkul ma nəm abaptisima ayi chit paꞑ kpaktak kaꞑ aRuhu paꞑ zəng. Oro kaꞑ ashe yi oYahudi. Oro nnyi te, oHeleni. Oro ozwal. Oro te, ozwal kaꞑt. Kap káꞑ nnà te, aRuhu azəngtəng nna ma na ayi i wa nkpaktak yi.

14 Izər pa te, mɓan paꞑ nzəng paꞑ jiwo kaꞑt. Izər kaꞑ mɓan paꞑ nkyak.

15 A yà paꞑ ashar a là paꞑ, <<Kaꞑkul mmami awo kaꞑt te, ya iyaꞑm ro yà yar mi káꞑ izər vaꞑ taꞑ kaꞑt.>> Te, nnap-nlèla vaꞑ ta i nak ashar vaꞑ ta i re ntaꞑl mɓan-izər vaꞑ ta ɗò?

16 A ya nnyi paꞑ achwang a là paꞑ, <<Kaꞑkul mmamíwu kaꞑt te, ya iyaꞑm ro yà yar mi káꞑ izər vaꞑ taꞑ kaꞑt>> te, nnap-nlèla vaꞑ ta i nak achwang vaꞑ ta i re ntaꞑl mɓan-izər vaꞑ ta ɗò?

17 Kaꞑ ya paꞑ nkpaktak izər iwu yà chwat te, ma káꞑ i fe achwang káꞑ izaꞑ yà? Kaꞑ ya paꞑ nkpaktak izər achwang na chwat te, ma káꞑ i nən alur káꞑ izaꞑ yà?

18 Inan re iyaꞑm pa kaꞑt. Uzaꞑ nə̀m nzaꞑ mɓan-izər nggo wa nva uzaꞑ ɗom.

19 Kaꞑ ya paꞑ nkpaktak ozaꞑ mɓan paꞑ nzəng te, izər kaꞑ le kaꞑ che kang kaꞑ yà yà?

20 Oga mɓan-izər pa te, paꞑ nkyak kan izər paꞑ izən jiwo.

21 Iwu kur nla paꞑ, <<Âwo, n ya inok vaꞑ mmaɓu kaꞑ nnənəm á mi kaꞑt.>> Ishi kur nla paꞑ, <<Áshar, n ya inok vaꞑ mmaɓu kaꞑ nnənəm á mi kaꞑt.>>

22 Nvaꞑ paꞑ a yà pa te, oga mɓan-izər va kam kaꞑt te, oma nəm inok ji ga nkachi.

23 Oga mɓan-izər va i yar paꞑ iyaꞑm ro kaꞑt te, oma mmayi kaꞑ nna ichumchum ózaꞑ ji. Oga mɓan-izər vaꞑ i yar paꞑ ɓyen ndər kaꞑt te, oma mmayi kaꞑ mbubwam ji.

24 Mɓan-izər vaꞑ ɓyen ndər ɓyen te, mí bwam jiwo kaꞑt. Nna kan Inan nə̀m nkpaktak izər kaꞑsaꞑl va oga mɓan-izər va kur iyaꞑm ro kaꞑt te, oma mí nak inəm ózaꞑ.

25 Inan nə̀m pa kaꞑkul kan nkap izər ro a yà kaꞑt. Na ozaꞑ a nakshi kaꞑ owan ozaꞑ nkpaktak ozaꞑ.

26 A yà paꞑ mɓan-izər ro kaꞑ mɓək anung te, nkpaktak ozaꞑ i ɓək anung. A yà paꞑ ma ɗəngchi ńro paꞑ nzəng kaꞑ ashe ozaꞑ te, nkpaktak ozaꞑ i fe nchang.

27 Mmawo na izər aKəristi. Nzaꞑ uzəngtəng wo nggo te, uzaꞑ mɓan izəzər.

28 Kaꞑ ashe ikilisiya te, Inan kyep onəm káꞑ inok paꞑ ɗongɗong. Ngəshi te, uzaꞑ kyep onəm oga *nre aKəristi. Kaꞑ nvaꞑ ozaꞑ te, onəm oga *nkaꞑm nre kaꞑ atak Inan. Kaꞑ nvaꞑ ozaꞑ te, onəm oga nɗyang nnap-nlà Inan. Te onəm oga nnəm iyaꞑm iga nɗaktak. Te onəm oga ntan arwa, kaꞑ onəm oga nkaꞑmshi owan ozaꞑ, kaꞑ onəm oga nnakshi kaꞑ nnap inok inə̀mnə̀m, kaꞑ onəm oga nla achu paꞑ ɗongɗong va agafak ózaꞑ.

29 Nkpaktak ozaꞑ onəm oga nre aKəristi ɗò? Nkpaktak ozaꞑ onəm oga nkaꞑm nre kaꞑ atak Inan ɗò? Nkpaktak ozaꞑ onəm oga nɗyang nnap-nlà Inan ɗò? Nkpaktak ozaꞑ onəm oga nnəm iyaꞑm iga nɗaktak ɗò?

30 Nkpaktak ozaꞑ káꞑ ichumchum iga ntan arwa ɗò? Nkpaktak ozaꞑ i là nnap kaꞑ achu paꞑ ɗongɗong va agafak ózaꞑ ɗò? Nkpaktak ozaꞑ i vaꞑ ipir achu va agafak ózaꞑ ɗò?

31 Kap káꞑ nnà te, o zhin kaꞑ nram imwa iga nnyi nnəm va aRuhu i na va ji a.

Mi nyám asaꞑl va awo a ji paꞑ kpaktak a.

13

Mmaꞑ apir nji Inan

1 A yà paꞑ n nyi nla achu onəm paꞑ kpaktak nzəng kaꞑ achu omaꞑleka kan n yà kaꞑ mmaꞑ kaꞑt te, ya n ɗongɗong káꞑ iɓanggaꞑg kaꞑ acham aga nnap anung kaꞑt.

2 A yà paꞑ mmami káꞑ imwa aRuhu iga nkaꞑm nre kaꞑ atak Inan kan mi kpán ìpir nnàp mbwambwam paꞑ kpaktak, kaꞑ nnyi, kaꞑ nna nnandər va i nak aɓam i səng, kang n yà kaꞑ mmaꞑ kaꞑt te, ya mmami atak alakchi.

3 A yà paꞑ mi na iyaꞑm vaꞑ mmami kaꞑ paꞑ kpaktak na ma ri kaꞑ onəm oga nkun har mi na izər mi paꞑ ma shi kapər kan n yà kaꞑ mmaꞑ kaꞑt te, i mak iyaꞑm ro á mi kaꞑt.

4 *Mmaꞑ nna yà kaꞑ nkaꞑ-ìgwak kaꞑ nnyi-nnap. I kpar ìkpar kaꞑt. I rup káꞑ ishi kaꞑt.

5 Mmaꞑ i yar bal, kaꞑt te i kák ishi kaꞑt. I yà kaꞑ nɗom ishi kaꞑt. Mi i bəshi ìgwak mmaꞑ paꞑ kəlak kəlak kaꞑt. I kpán nnap kaꞑfu kaꞑt.

6 Mmaꞑ i fe nchang iyaꞑm ina kaꞑt. I fe nchang nnandər na chwat.

7 Mmaꞑ i gún imalən byet. I maꞑ káꞑ iyaꞑm paꞑ kpaktak. Nnak-ìgwak mmaꞑ i sən izər kaꞑ paꞑ ɗaꞑp kaꞑt. I kaꞑ ìgwak káꞑ iyaꞑm paꞑ kpaktak.

8 Mmaꞑ i kùr kaꞑt mbyet mbyet. *Nkaꞑm nre kaꞑ atak Inan pa te, nna i kùr. Nla achu paꞑ ɗongɗong va agafak te, nna i kùr. Nnyi nna i kùr.

9 Nnyi yi pa te, a kur kaꞑt. Nre vaꞑ i kaꞑm kaꞑ atak Inan ì là pa te, a kur kaꞑt.

10 Nna kan iyaꞑm vaꞑ kukur i ɓa i fa te, oga iyaꞑm vaꞑ kur kaꞑt te, i làr i le.

11 Kaꞑ n yà uyen te, n là nnap wa ayen. Mi rən nnap wa ayen. Mi dər nnap wa ayen. N nyan unəm te, n re nnap nnəm ayen.

12 N-yanmata te, mmayi ka nya atak pa piri piri ná mmayi ka ndər ka aboka afofo. Alum va ta i ɓa i chu te, nna i ya atak pa gəlak gəlak. N-yanmata te, n nyi iyam pa kpaktak kat. ká nnà te, ka alum va ta te, mi kpán ipir iyam pa chatchat. Mi nyi pa chatchat wa nva nyangmata Inan kùr mi pa kpaktak a.
13 Iyam iga ishaɗən va ta təm chit har byet. Nna nna nnandər ká Inan, ka nnak-ìgwak, ka mman. Nna kan mman nna ji oza pa kpaktak.

14

Nla nnap ka achu agafak ka nla nre Inan

1 Re o pá ishi ka nnap mman onəm. O zhəng ka nram iyam va aRuhu i na. A jwak nla nre va ma kam ka atak Inan.
2 Kakul a yà pa unəm i là nnap ka ashe achu va agafak á na te, uza ka nla ónəm kat, uza i là íNan. Kakul unəm ro yà i kpán ipir iyam va uza ka nləla kat. Uza i shàl nnap iyam-ɓwambwam ka atak ichumchum aRuhu.
3 Unəm va jiwo ka nla nre va uza kam ka atak Inan te, uza i là nnap ka onəm kakul mme oza, ka nkam oza ka nsak oza.
4 Unəm va i là nnap ka ashe achu agafak te, uza ka mme ishi wò. Unəm va ka nla nre va uza kam ka atak Inan jiwo te, uza ka mme ikilisiya.
5 N ɗuɗom pa nkpaktak wo ka o là nnap là ka achu pa ɗongɗong va agafak awo. ká nnà te, n ɗom wo ka nla nre va mí kam ka atak Inan nna ji. Unəm va i là nre va uza kam ka atak Inan te, uza ji unəm va ji i là nnap ka achu va agafak á na. Kat te, ya unəm ro a van ipir achu agafak va ta na a me nkpaktak ikilisiya.

6 Ógənang, a yà pa mi ɓa atak wo mà là nnap awo ka ashe achu va agafak te, i yà ka nza nkamshi ka atak wo yà? Mi ɓa atak wo ka iyam nyamnyam ro va n ya ka ashe alár, kat te nnyi ro, kat te nre ro va n kam ka atak Inan, kat te nɗyang ro te, nna ta i kamshi wo kat ɗò?
7 Iyam va yà ká iriri kat kang mí dok ti i nap wa iyam-mɓur, ka aɓwa kang oza a nap a zwar te, uda i fe nchang oza yà?
8 Ngapak kang ma ɓur nap kasəsal kat te, uda i ɗamshi izər kakul ikum yà?
9 wantana kpa ká wo. A yà pa o là nnap ka achu va agafak kang o là ma kpán ipipir kat te, i yar sang kang mí nyi iyam va o là yà? Kakul o là nnap nlakchi.
10 Achu va ka ashe apambin te, oza yél pa kyak. Te oza ká ipir na pa kpaktak.
11 A yà pa n kpán ipir achu va ma ka nləla á mi kat te, ya n tal uɗyanəm chit ka unəm uga nla achu va ta. Uza nnyi te, uza tal uɗyanəm á mi na kpa.
12 Pa na kpa ká wo. A ya chit pa o ɗom imwa iga nnyi nnəm iyam va aRuhu i na te, re o zhing a ji ka nnəm iyam va i me ikilisiya a.
13 Kakul nva ta te, unəm va i là nnap ka achu va agafak te, re uza a chál pa Inan a na ichumchum iga nvan ipir achu a wò kpa.
14 A yà pa mmami ka nnəm aduwa ka ashe achu va agafak te, ya aruhu mí nəm aduwa va ta.
15 Te sang ɗa? Mi nèm aduwa ka aruhu mi kan mi nèm ka ashe nnap nnəm mi kpa. Mi shi nnap ka aruhu mi kang mi shi ka ashe nnap nnəm mi kpa.
16 Mi nèm pa kat te, i yar sang kang onəm ro i kpán ipir iyam va mmami ka nləla yà? Pa oza a là <<nna a təm.>> Nzəng ka mi ka ashe nna aɗəngchi mi te, i mat oza ka nla kat ɗò?
17 Ɓu yà ka nna aɗəngchi íNan na pa dakdak. ká nnà te, i me uwan ɓu va ta kat.
18 N ɗəngchi Inan kakul mi là nnap ka ashe aga achu va agafak i ji nza uzəngtəng wo nggo ji.
19 Ka nna kpa te, ka ashe mɓut ikilisiya te, i kapkap á mi pa n là nnap-nlà a ji ntukun kat ka ashe nnap nnəm mi kakul nɗyang iyam ôro, ka nva pa n là nnap-nlà ikalong pa igbapchi ka ashe achu va agafak a.

20 Ógənang, kang o tong wa ovan-ɓwakan ka ashe nrəng-nnap wo kat. Kapal-ishi nnəm iyam igha jiwo te, o tong wa ovanbak. Re nnap nnəm wo a yà njo onəmgbak.
21 Ma lir ka ashe nnap-nlà Inan pa, <<UPonzhi Inan là pa, mi là nnap ónəm mi ka atak nnap-nlà onəm oga nla achu va agafak ka nnap-nlà onəm oga mbin nkak. ká nnà te, oza i gwong achwang ka mi kat.>>
22 A nak te, nla nnap-nlà Inan ka ashe achu va agafak pa te, iyam-ichumchum iga nɗaktak kakul onəm va wa Inan kat a. Nla nre va ma kam ka atak Inan te, kakul onəm oga ngwa Inan. Onəm va wa Inan kat te, a yar oza kat.

23 A yà pa nkpaktak ikilisiya ɓut kang nza unəm nggo ka nla nre ka ashe achu va agafak te, unəm va nyi ipipir kat, kat te unəm va wa Inan kat, a ɓa a tar te, i là pa o rərən kat ɗò?
24 A yà pa nkpaktak wo ka nla nnap va ma kam ka atak Inan kan unəm va wa Inan kat, kat te unəm va nyi ipipir kat a ɓa tar te, nkpaktak wo o nak nnap-nlà i dok igugwak. I ya pa te, ya nnap-nlà wo pa kpaktak a kpán na chit.
25 Iyam-bwambwam iga ashe igugwak pa kpaktak i pwa. I nak te, uza i ru ka mbin i wop Inan nzəng ka nla pa, <<Akwam kat, Inan uwa yà nzəngg ká wo.>>
26 Ógənang iza mi là awo yà? A yà pa o ɓut kakul awop te, re uro a ɓa ka nnap-nshì. Uro nnyi te, a ɗyang iyam ro ónəm. Uro te, o là iyam va ma nyám á na ka ashe alár. Uro a là iyam ro ka ashe achu va agafak. Uro nnyi te, a van ipir achu agafak va ta. Re ma nəm iyam pa kpaktak kakul mme ikilisiya.
27 A yà pa ma ka nla nnap-nlà ka ashe achu va agafak te, kang a watar onəm pa oparəm, kat te pa oshaɗəng kat. Uro i là te, i le úwan wò. Nkpak pa unəm ro a van ipipir.
28 A ya nnyi pa unəm uga nvan ipipir yà ka ashe mɓut kat te, ya unəm va ta a mar ka anungg. Re uza a là nnap ká ishimshe wò ká Inan ka nkukwa.
29 Re onəm a kur pa oparəm, kat te pa oshaɗən a là nre va ma kam ka atak Inan. Te aɓo onəm a mo ìpir nnàp va ma là pa dakdak.
30 A yà pa unəm ro ka nla nnap-nlà ka ashe mɓut kan Inan nyám iyam ro úro ka ashe alár te, re unəm uga nla nnap-nlà va ta a mar ka anung.
31 Re o là nnap-nlà Inan pa ozəngzəng na a ɗyang iyam ńkpaktak onəm nzəngg ka nkam oza kpa.
32 Unəm uga *nkam nre ka atak Inan uwa yà ká ichumchum ka apalishi aruhu wò.
33 Kakul Inan pa te, uza Inan uga nzwar atak kat. Inan, uza ɗom ntəm-ikankan.
Wanta na ka ashe nkpaktak oga ikilisiya onəm Inan.
34 Te re ochar a man ka anung pa kwák ka ashe mɓut ikilisiya. Ma man ózə pa oza a là iyam ro kat. Re ozə a ra ká ishi wa nva nnap-nlà Inan là.
35 A yà pa iyam ro nna yà oza ɗom pa o nyi te, re ozə a ɓəp oɓar oza ka nzhi. Kakul iyam iga ìwuswa pa uchar a là nnap ka ashe mɓut ikilisiya.
36 O rən pa nnap-nlà Inan ɓan nfa ka atak wo na mpyal ɗò? Kat te, o rən pa a ɓa kùr ka mmawó na chwat ɗò?
37 A yà pa uro ka ashe wo rən pa mmawò unəm uga nkam nre ka atak Inan, kat te pa o nyi nnəm iyam va aRuhu i na te, re uza a nyi pa iyam va mmami ka nlilir awo ta te, iyam va uPonzhi-Yesu a là ká ishi wò.
38 A yà pa unəm ro a yan ka nnakshi ká iyam va ta te, kan ma nakshi ka na kat na kpa.
39 Kakul nva ta te, ógənang re o zhin ka nɗom nla nre va ma kam ka atak Inan. Kan o dan nla achu va agafak kat.
40 ká nnà te, re ma nəm nza iyam nggo kasəsal. Re ma nəm a mal pa dakdak.

15

Nwon aYesu ka atak ikú
1 Ógənang, n ɗom pa ń rən awo kàɗi apir nnap-nlà Inan ngga nchang nfe va ka n là awo. Nna o kəkam kan mmawó ka nsat ka ashishe kəkam a.
2 Ka atətak na te, mí na iriri iga mbyet mbyet awo a yà pa o kpán kəkam a. Pa kat te, ya nna nnandər wo atak-lakchi.
3 Nnap nlà va n kam kan n yichi awo te, nnap va ji pa kpaktak. Nna pa uKəristi ku kakul nnap-mɓáŋgɓang yi a mà dakdak ká iyam va nnap-nlà Inan ka là.
4 Ma li na te, uza won ka atak ikú ká ilum iga ishaɗən a mà dakdak ká iyam va nnap-nlà Inan ka là.
5 Úza fa nyám ishi wò úKefas. A le te, uza nyám áɓo okpari wò oga ogbapchi aman pa parəm.
6 A le te, uza fa nyám ishi wò ógənang iyél oza ji igbal pa ìtukun ji, ya oza ɓut kanun-zəntən. Mmakmak ogənan va ta oma ku chit kat. Oma yà ká iriri. Oro ka ashe oza te, oza yà lap kat.
7 A le te, uza nyám ishi wò úYakubu. Te uza nyám ishi wò ńkpaktak onəm oga nrəre kpa.
8 Ka nkùkùr te, uza nyám ishi wò á mi kpa. Mmami va wa uyen va uwa kur pa ma mar chit kat a.
9 Kakul mmami na n yen n ji pa kpaktak ka ashe onəm oga nre aKəristi. N kur nva pa ma wór mi pa unəm uga nre aKəristi kat. Kakul n na idumdum ilakchi ónəm oga ngwa uYesu kat.

10 Ka nna kpa te, ka atak nnap nnənaŋn Inan te, n sat wa anəm. Nnandər te, nnyam
nnap nnənaŋn nənaŋn ka atak mi ka anung amwan kaṭ. Kaḳul n nəm inok pa makmak n
ji nkpaktak ózạ ji. N là pa te, mmami na n nəm inok va ta kaṭ. Nnap-nnənaŋn va Inan
nyám á mi te, nna i nəm inok ka mi.
11 Mmami, kaṭ te unəm va là nnap-nlà Inan ngga nchang nfe awo te, nnap-nlà
nzəngtəng mmayi ka nləla. Mmawo nnyi te, o na nnandər ka.

Nwon onəm-kuku ka atak ikú

12 A yà pa ma ka nla nnap-nlà Inan pa ma won ku uKəristi won ka atak ikú te, a yar
sang kang oro ka ashe wo i là pa ngwon ka atak ikú yà kaṭ yà?
13 A yà pa ngwon ka atak ikú yà kaṭ te, ya ma won ku uKəristi ka atak ikú kaṭ.
14 Ka ya pa ma won ku uKəristi ka atak ikú kaṭ te, ya nnap-nlà Inan va i là ónəm te, ya
atak-lakchi. Ya nna nnandər wo atak-lakchi na kpa.
15 Ya a nyan chit kpa pa mmayi ka nnap akwam íNan. Kaḳul i là pa Inan a won ku
Kəristi ka atak ikú. A yà nnandər pa mí won ka atak ikú kaṭ te, ya uza won ku uKəristi
ka atak ikú kaṭ.
16 Kaḳul a yà pa mí won ka atak ikú kaṭ te, ya ma won ku uKəristi ka atak ikú kaṭ na
kpa.
17 A yà pa ma won ku uKəristi ka atak ikú kaṭ te, ya nna nnandər wo taḷ nnap nlakchi
chit. Ya nna o yà ka ashe nnap-mɓáŋgɓaŋg wo na pa har.
18 Onəm va kaṃ uKəristi kaṃ kan ozạ ku chit te, ya ozạ zhì chit mai.
19 A yà pa kaḳul ntəm ngga apambin va ta chwat mmayi ka nnak ìgwak kù uKəristi te,
ya onəm ro yà ka ashe apambin nəm nkun mal ka yi kaṭ.
20 Nnandər na ta pa Inan won ku uKəristi won ka atak ikú. Uwa ugəshi ónəm-kuku pa
kpaktak oga ngwon ka atak ikú wa awar aga nna íNan aga mmor nyal.
21 Ikú pa te, unəm a ɓa ka. wantana kpa unəm uwa ɓa ka ngwon ka atak ikú.
22 Wa nva ka atak Adamu na nkpaktak onəm ku te, wa nnà ta kpa ka atak aKəristi na
mí nak nkpaktak onəm i lár.
23 I ya pa vyakshin kaṭ. Nza unəm nggo te, i lulok. UKəristi uwa won mpyal wa awar
aga nna íNan aga mmor nyal. Nvaŋn va uza i vang te, nna chit te, onəm va ojini te, oza i
won kpa.
24 Te nkùr apambin i yà ɗak, ya uza yichi iponzhi íNan uPon chit. Uza i yichi iponzhi
va ta ka nvaŋn va uza dərkən nkpaktak iponzhi ká ichumchum chit le.
25 Kaḳul nkpak pa uKəristi a nəm iponzhi a ga a chu ilum va Inan i nak uza i tòng
nkpaktak onəm oga nyang na ká ashar.
26 Unəm uga nkpán onəm uga nkùr anung va mí dərkən te, uwa ikú a.
27 <<Kaḳul Inan nak nkpaktak iyaṃ chit ka akum ashishar uza i tòn.>> Ma là pa, <<Ma
nak nkpaktak iyaṃ chit ka akum ashishar uza i tòng.>> Te, i nyinyi a nyám chit pa yar
Inan kaṭ. Kaḳul uza wa nak nkpaktak iyaṃ ka akum ichumchum chumchum.
28 Ka nvaŋgva uza i nəm chit wanta te, uYa Inan ká ishi wò te, mí nak na uza i yà ka
akum Inan va nak iyaṃ kaḳukum a. Na Inan uwa a yà ishi ka apal ishi iyaṃ pa
kpaktak. Inan uwa iyaṃ pa kpaktak.
29 Ka ya pa ngwon ka atak ikú yà kaṭ te, ipir nnəm abaptisima ka anung ogənan va ku
chit te, iza yà? A yà pa mí won ka onəm-kuku ka atak ikú kaṭ te, iza nak kan mí nəm
abaptisima óro ka anung oza yà?
30 Kaṭ te, iza nak, pa ɗəkər te, oga iyaṃ va aɓang alakchi kaṭ, ka nggang yi yà?
31 Ógənang, re n là awo. Nza ilum nggo te, mmami ka nku. Mi ləla pa pa shat kaḳul
nnok va mmami ka nnok ká wo ka ashe aYesu kəristi uPonzhi yi a.
32 A yà pa kaḳul nnàp anəm nna n lun ikum ká izhé iga anyin ikwoksok ká ikwoksok
ka aAfisa te, i mak iza á mi yà? A yà pa ngwon ka atak ikú yà kaṭ te, <<Re i ri iyaṃ-nrì
pa shat nzəng ka ngwa iyaṃ iwawa. Kaḳul ìpin te, í kú.>>
33 Kang ma tàn wo kaṭ. <<Kaḳul ntəm ka unəm uɓáŋgɓaŋg i vyap nnap nnəm nnənaŋn
vyap.>>
34 Re nnap nnəm wo a ɓut. Kan o nəm nnap-mɓáŋgɓaŋg lap kaṭ. Oro ka ashe wo nyi
Inan ka pa ɗaḷ kaṭ. N là iyaṃ va ta na ìwuswa a nəm wo.

Nwon ká izər ka atak ikú

35 Ɗom te, unəm ro i ɓəp pa, <<Mi i yar sang kang mí won ka onəm-kuku ka atak ikú
yà? Oza i won ka nza apir izər yà?>>
36 Ánəm uga mpərək, iyaṃ va ɓu suk te, i fa kaṭ, nkpak pa a mwan kan.
37 Iyaṃ va ɓu suk te, agwal na ká inan wò kaṭ. Ɓu suk apir na pa mwan. Mo te, ikur
nggo, kaṭ te aɓoshi iyaṃ va wa ipir-kur na kpa.

38 Ka nna kpa te, Inan i na agwal íyạm va ta wa nva uza ɗom a. Nza apir iyạm nggo te, ka agwal wò le pa ɗi.
39 Izər pa te, izəngtəng kạt. Unəm ka apir izər wò pa ɗi, izhé iga anyin ka apir izər oza pa ɗi, inyil ka apir izər oza pa ɗi, kan igwáli ka apir izər oza pa ɗi na kpa.
40 Apir izər nna yà iga apaɓur. Apir izər nna yà iga apambin. Iga apaɓur ká iɓyen wò pa ɗi, kan iga apambin ká iɓyen wò pa ɗi.
41 Alum nna yà ká iɓyen wò pa ɗi. Apye ká iɓyen wò pa ɗi na kpa. Izhán ká iɓyen oza pa ɗi. Izhan iro ká iɓyen wò pa ɗi kan ikak ká iɓyen wò pa ɗi na kpa.
42 wantana kpa ka ngwon onəm-kuku ka atak ikú. Izər va mí li te, iyạm va i mumwan. Iyạm va mí won ka ka atak ikú te, i mwan jiwo kạt.
43 Ma li te, a yà ka mɓyen nro kạt. Kan mí won ka te, i ɓyen ka nva mɓyen kạt. Mo te, a kam kạt. Kan mí won ka te, i kam ka nva nkam kạt.
44 Ma li te, ma li izər iga mɓwan. Mi i won ka te, i yà izər va aruhu. A yà pa izər iga mɓwan nna yà te, nkpak izər iga aruhu nna i yà kpa.
45 Nna nak te, ma lir ka ashe nnap-nlà Inan pạ, <<UAdamu uga ngəshi tạl unəm va uriri.>> UAdamu uga nkùr anung nnyi te, uza tạl aRuhu aga nna iriri.
46 Iyạm va iga aRuhu te, nna yà mpyal kạt, iga mɓwan nna yà mpyal. A le chit te, iga aRuhu ɓa ɗak.
47 Unəm uga ngəshi te, ma nə̀m na ka mbin. Uza mɓwan. Unəm upəpar te, uza fa kapaɓur.
48 Wa nva unəm uga mɓwan va ta te, onəm va mɓwan te, oza i yà wa ijini na kpa. Wa nva unəm uga apaɓur va ta te, onəm va apaɓur kạkul oza te, oza i yà wa ijini na kpa.
49 Wa nva i yar izər anəm va mɓwan te, wa nnà ta kpa í yar izər anəm uga apaɓur.
50 Iyạm va ta mmami ka nla awo ógənang. Izər iga mɓwan va izər va ka nchə̀r te, i yà ka nya iponzhi Inan kạt. Ko pa ɗạp i yà ka nnəm kạt. Nna pa iyạm va i mumwan te, a wur *akup ká iyạm va i mwan kạt a.
51 O gwong achwang o fe nnap-mbwambwam va ta. Nkpaktak yi i ku kạt. Nkpaktak yi mí ga nggaɓạn izər yi.
52 I ya pa vəlạm wa nɗyang iwu nvạngva mí ɓur agbəshi aga nkùr a. Kạkul mí ga mɓur agbəshi. Te onəm-kuku i won ká izər va i mwan kạt. Mmayi nnyi te, mí gaɓạn izər yi.
53 Kạkul izər yi va ta iyạm va i mumwan te, nkpak pa a sat iyạm va i mwan kạt. Izər va ta va i kuku te, nkpak pa a sat iyạm va i ku kạt a.
54 Nvạn va izər va i mumwan i sat iyạm va i mwan kạt, kan izər va i kuku i sat iyạm va i ku kạt te, nnap-nlà va ta i yə́l. Nna ma lir pạ,

<<Ma nə̀m igwan chit ká ikú.>>

55 <<Íku, igwan ɓu va ka che yà?

Íku, nggạl ɓu ngga nta onəm va ka che yà?>>

56 Nnap-mbáṇgbạng nna nggạl ikú. Nnap mpakpak nna nkam nnap-mbáṇgbạng nnyi.
57 Mmayi te, i ɗəngchi Inan chwat kạkul igwan va uza na ayi ka atak aPonzhi yi uYesu Kəristi a.
58 Kạkul nva ta te, ogənan mi omạnmạn, o tong a kəkam. Kan o sən kạt. Pa ɗəkər te, o nə̀m inok aPonzhi-Yesu pa gənggəng. Re o nyinyi pa mɓək anung inok wo kạkul aPonzhi-Yesu te, ká imwa kạt.

16

Mɓut iyạm ónəm Inan

1 Kapal-ishi nnap mɓut iyạm kạkul onəm Inan te, re o nə̀m wa nva n là íkílísiya iga mbin aGalatiya.
2 Nza nra ngga ngəshi ka ashe asati nggo te, re nza uzən-tən wo a kpạk mbwai nro a nak a mal ka mmak iyạm va uza ka a. Ma nak kạkul m ɓa te, kan ma təm ka mɓut iyạm ká isu kạt.
3 A yà pa mi ɓa mi chu te, mi na awasika ónəm va o məmạn ka oza nzəng ká imwa wo. Te oza i ɓa i ga aUrushelima ka.
4 A yà pa i chang pa m ɓa n ga kpa te, oza i ga nzəng ka mi.
5 Ka nvạngva mi wòl mbin aMakidoniya chit te, mi ɓa atak wo ɗak. Kạkul n ɗom pa ń wòl aMakidoniya.
6 Mo te, mi ya nra yà pa ɗạp ka atak wo te, n nyi kạt. Mo te, har ayə́r i vang i ya na mi ya ka atak wo nggo. Na o kạmshi mi ka nnap achen ka atak va pa kpaktak mi ga.

7 N ɗom nya wo chit nyangmata̱ ka̱t. Ka̱kul i nak mi mi watar watar mi sat ka̱t. N ɗom
pa̱ ń ya wo na pa kuk kan mi watar ka̱t. N ɗom nya nra ka̱ atak wo, a yà pa̱
uPonzhi-Yesu i məma̱n a.
8 Na mi yà ka̱Afisa har nra *apentika̱s i watar kan.
9 Ka̱kul ma bol asa̱l inok iga nchang nnəm á mi chit. Nna kan onəm pa̱ kyák ka̱ nɗom
pa̱ o dan mi ka̱ nnənəm.
10 A yà pa̱ uTimoti a ɓa atak wo te, o nak na a fe nchang atak wo fe. Ka̱kul inok
aPonzhi-Yesu nna kpa uza̱ ka̱ nnənəm wa nji mi.
11 Kan unəm ro a ɓák na ka̱t. O ka̱mshi na ka̱ nnap achen na uza̱ a le a ɓa atak mi ká̱
ikángkáng. Mmami ka̱ nlok nlələ nzəng ka̱ aɓoshi ogənan.
12 Ka̱pal-ishi nnap agənang yi uApolos te, n chál na chit ka̱ nzhin pa̱ uza̱ a ga atak wo
nzəng ka̱ aɓoshi ogənan va̱. Uwa ma̱n chit pa̱ o gəga nyangmata̱ ka̱t. ká̱ nnà te, mbagar
i won i yà á na te, uza̱ wa i ɓa.
13 O gbar izər wo pa̱ dakdak, o sat ka̱ ashe nna nnandər wo a kəkam. O tong pa̱
kakkərak. O tong onəm oga nkam.
14 O nə̀m nza̱ iya̱m nggo ka̱ ashe mma̱n.
15 Ógənang, o nyinyi pa̱ uIstifanus ka̱ onəm oga ashe nzhi wo oma onəm oga ngwa
uKəristi oga ngəshi ka̱ ashe mbin Akaya. Oza̱ na ishi oza̱ chit pa̱ kpaktak ka̱ nnəm inok
iga nka̱mshi onəm Inan.
16 Mmami ka̱ nchal wo pa̱ o kpak nnap nnəm âpir onəm wa njo oza̱ kpak, ku unəm va
pa̱ kpaktak ka̱ nnəm inok va̱ ta̱ nzəng ká̱ wo kan uwa yà ka̱ mɓək anung ka̱kukul a.
17 Igwak chang mi byet ka̱ mɓa aIstifanus ka̱ uFotunatus ka̱ uAkayakus. Mɓa oza̱ kùr
aɗuɗor á mi chit.
18 Oza̱ nak ìgwak mi fe nchang kang oza̱ nak iji wo fe nchang kpa. Apir onəm va̱ ta̱
ɓiɓyen pa̱ ma nyi oza̱ nyi ka̱ ashe nggatək.
19 Ikilisiya iga mbin aAsiya ka̱ nre anung awo. UAkila ka̱ uchar wò uBərisila ka̱ nre
anung awo pa̱ makmak ka̱ ashe aɗin aPonzhi-Yesu. Ogənan oga ashe ikilisiya va̱ i ɓut ka̱
nzhi oza̱ ka̱ nre anung awo wanta na kpa.
20 Nkpaktak ogənan oga atak va̱ ta̱ ka̱ nre anung awo. O re anung ówan wo ka̱ ashe
mma̱n.
21 Mmami uBulus mmami na ka̱ nlir nre anung va̱ ta̱ ka̱ awo mi.
22 A yà pa̱ unəm ro a ma̱n uPonzhi-Yesu ka̱t te, uza̱ a vyap. Vang áPonzhi-Yesu. Vang.
23 Re nnap nnənan aPonzhi-Yesu Kəristi a təm nzəng ká̱ wo.
24 Mma̱n mi ka̱kul wo pa̱ kpaktak a təm nzəng ka̱ mmawó va̱ ka̱ ashe aYesu kəristi a.

Nlir nnap-nlà aBulus ônəm Inan oga AKorinti ngga mparəm

1 Nlir nnap-nlà va ta fa ka atak mi uBulus va unəm uga nre aYesu kəristi ka atak
nɗom Inan a. Mmami nzəng ku uTimoti ugənang mi ka ashe aKəristi. Nnap nlà va ta fa
na a ga atak ikilisiya Inan va kaKorinti nzəng ka aɓoshi nkpaktak onəm Inan va ka ashe
nkpaktak mbin Akaya.
2 Re nnap nnənan ka nra-ìgwak Inan uPon ku uPonzhi yi uYesu Kəristi a təm nzəng ká
wo.

UBulus na adəngchi íNan

3 Aɗəngchi təm aji Inan chit uPon aPonzhi yi uYesu Kəristi. Uza wa uPon uga nrwa
ìgwak. Uwa Inan va nyi asak pa kpaktak.
4 Uwa kà nsak yi ka ashe nkpaktak nɗaktak yi. Kakul na i nyi nsak onəm va ka ashe
nza apir nɗaktak nggo ká apir asak va í ya ka atak Inan va sak yi a.
5 Kakul wa nva i ɓək anung pa zhalat zhalat kakul aKəristi te, wa nnà ta kpa i ya asak
pa makmak ka atak aKəristi.
6 A yà pa ma ka nnyan ka yi te, ya kakul pa na i sak wo. Na o ya nkamshi Inan kpa. A
yà pa mí sak yi te, ya kakul pa na i nyi nsak wo. Apir asak va i nak wo o kar ìgwak ka
apir mɓək anung va mmayi ka nfe ka a.
7 Igwak kam yi byet ka apal ishi wo. Kakul i nyinyi pa wa nva mmawó ka nfe ka mɓək
anung nzəng ka yi te, wa nnà ta í sak owan yi ká izəzər.
8 Ógənang, i ɗom wo pa o təm ka ashe nfo ka apal ishi mɓək anung va i fe ka ka mbin
Asiya kat. I ɓək anung pa zhalat zhalat har i rən pa i lár lap kat.
9 A nəm ka yi ɓu là pa ma gəl akwali ikú ayi chit. Ka nna kpa te, iyam va ta ya yi na a
nak kan i təp nkam ká izər yi kat. I təp nkam ká izər yi kat. I təp nkam ká Inan va i won
ka onəm-kuku ka atak ikú.
10 Uza kamshi yi chit i fa ka ashe nsur mɓángɓang ngga ikú. Uza i kamshi yi kam kàɗi
i fa ka ashe nsur. Í nak ìgwak yi ku uwa pa uza i kamshi yi kam kaɗí i fa ka ashishe
11 a yà pa mmawó ka nkamshi yi ka atak nnəm aduwa a. Na onəm pa kyak a na
ɗəngchi íNan. Oza a na adəngchi kakul nnap nnənan va Inan nyám ayi ka atak nfe achal
onəm pa kyak kakul yi.

UBulus bat achen wò

12 Iyam va ta í lan ká pa shat. Idímɗím ìgwak yi ka nla ayi pa akwam ro ya ka ashe
ntəm yi kapambin va ta kat. I nəm pa ká ìgwak pa izən. Akwam ro yà ká ishimshe yi ká
Inan kat. Ishimshe yi ká wo te, n-yà akwam va ta kat a dudon jiwo. I nəm iyam va ta ka
aghan anəm kat. I nəm ka atak ichumchum nnap nnənan Inan.
13 Mmayi ka nlir awo iyam va i mat wo ka nkun, kat te ka nkpán ipipir kat. N nak
ìgwak pa o kpán ipipir kpán pa kpaktak.
14 N-yanmata te, o nyi nnap va ta chit kùr kat. Nna pa ká ilum nvan a Ponzhi-Yesu te, ó
nok ka yi pa shat wa nva i ga nlan ká wo a.
15 Kakul pa n nyinyi pa ì yiya wanta te, ka n yar chit pa mi ɓa atak wo mpyal na o kam
nnap nnənan nvan pa mparəm.
16 Kakul ka n yar pa mi ru ngga mbin aMakidoniya te, mi sat ka atak wo kan mi watar.
N yar pa mi ru nlele kaMakidoniya te, mi sat kàɗi ka atak wo na o re mi ka nre ka mbin
a Yahudiya.
17 Ka n là pa mi nəm iyam va ta te, n là nnap va achu pa parəm ɗakɓo? N nəm iyam
va ta wa anəm na pa kùk ɗò? Uwa là n à, kat te n o'o ka apal ishi nnap nzəngtəng i ɗak
na kat a?
18 Wa nva Inan nsar nnap-nlàla yél awo yél, akwam ro yà ka kat te, wa nnà ta kpa
iyam va i là awo te, apir nnap-nlà ngga nla n à, ka n o'o ka anung zəngtəng kat.
19 Kakul uYa Inan uYesu Kəristi va mmami ka uSilvanus ka uTimoti í là nnənap awo
te, nnap-nlà ngga aparpar ngga nla n à, ka n o'o ka anung zəngtəng ro yà ka ashishe kat.
Nnandər ngga nsat ka apal nnap-nlà va uza man ka te, nna chwat ka ashishe.
20 Kakul nkpaktak nsar nnap-nlà Inan te. a yél ka ashe a wà wa nva Inan là. A nak te,
i là <<nna a təm.>> Ka ashe aɗin a wà kakul nna ichumchum Înan.
21 Inan uwa ká ishi wò i nak yi nzəng ká wo i tong i kam ka ashe aKəristi. Uza yak yi
na inok ayi.

22 Uza ɓàp yi chit na a nyám pa mmayi ojini. Uza nak aRuhu wò chit ka ashe igwák yi na a nyám pa kpátkpát pa uza i yə́l nsar nnap-nlà wò yə́l ayi.
23 Mmami ka ngwór Inan pa a là pa mmami ka nnap akwam nggo ka apal ishi nnap va ta. Nna pa mi ɓa aKorinti lap kat kakul pa n ɗom nre wo pa pa kwák a.
24 Mmayi ka nnyam ichumchum awo ka apal ishi nnap nna nnandər kat. Mmayi ka nnəm inok nzəng ká wo na a nchang ìgwak awo. Kakul o tong kəkam ka ashe nna nnandər wo.

2

1 Iyam va nak kan m ɓa atak wo wa nva ka n là kat te, kakul pa kan mà ɓa mɓa ngga ndunshi anung ìgwak awo kat.
2 Kakul a yà pa mi dungshi anung ìgwak awo te, uda uwa yà lap i nak ìgwak i chang mi, i watar mmawó va n dungshi ìgwak awo yà?
3 Awasika va ka n lir awo te, n lir wanta na ń won m ɓa te, kan onəm va i nak ìgwak i chang mi te, oma a le a yà onəm oga nnak ìgwak a lak mi kat. Kakul n nyinyi pa a yà pa mmami ka ashe nchang ìgwak te, nkpaktak wo ka ashishe na kpa.
4 Ka n lir iyam va ta awo te, a ɗak ìgwak mi pa makmak. Igwak dungshi mi pa makmak. N lir te, iwu mi mbəl na pa gbai. N lir pa na ń nak ìgwak a lak wo kat. N ɗom pa na a nak wo o nyi apir mman mmakmak va mmami ka kakul wo a.

N-yar nnap-mbáŋgbaŋ únəm uga mpat nnap

5 Unəm va nak ìgwak lak wo te, uza lak ìgwak mmami kat, uza lak ńkpaktak wo. Kat te, i là pa uza lak óro ka ashe wo kakul n ɗom pa ń là a rwa wo nna kat.
6 Unəm va ta te, nnyam-ntan va onəm va oma yə́l ji nyám á na te, a kùkùr.
7 I ɓiɓyen pa o yar nnap-mɓáŋgbaŋ á na. O kam ìgwak á na kakul le kan nlak-ìgwak mmakmak a ji ishi nkəkam kat.
8 Kakul nva ta te, mmami ka nchal wo pa o nak na uza a nyi kàɗi pa o man na man.
9 Ka n lir awasika va ta awo kakul n ɗom pa m mà wo na ń nyi mo te, ó kpak nnap nnəm kpak á mi ka ashe nkpaktak iyam nggo.
10 Unəm va kpaktak o yar nnap-mɓáŋgbaŋ á na te, ya n yar á na chit na kpa. Iyam va kpaktak n yar nnap-mɓáŋgbaŋ ka apal ishishi a yà pa nnap nna yà nva mà pa ń yar nnap-mɓáŋgbaŋ ka apəpal te, ya kakul wo. N nəm ka ashe aɗin aKəristi.
11 Kakul kan uShetan a nəm igwan ka apal ishi yi kat. Kakul nnap-nnənəm lyat yi kat.

Igwan va í nəm ka atak nkam aKəristi

12 N ga aTaruwasa pa na ń là nnap-nlà aKəristi ngga nchang nfe te, uPonzhi-Inan bol asəsal bol á mi.
13 Ka nna kpa te, ìgwak mi ra kat. Kakul n ya ugənang mi uTitus ka ta kat. N ya nlələ ka atak wo kat. A nak te, n là ózə pa mi gəga. Te n watar n ga mbin aMakidoniya.
14 ká nnà te, adəngchi a təm aji Inan chit. Uza va ka ashe aKəristi te, pa ɗəkər uza ka nlim mpyal ayi wa onəm oga nnəm nchang ìgwak kakul igwan aKəristi. Ka atak yi na uza ka nnak onəm i nyi uKəristi wa nva iyam inəngnəng ichángchàng ka nnəng i gang atak pa lat a.
15 Kakul ka atak Inan te, mmayi na i tong wa iyam inənnan aKəristi ichángchàng ka atak onəm va ma kamshi oza chit ka onəm va ka nzhì.
16 Ka atak oro te, nnəng nchángchàng va ta i nəng ka oza wa nnəng ikú va i zhì oza zhì. Oro nnyi te, nnən va ta ngga iriri va i na iriri. Chit te, uda kùr nyar iɗək apir inok va ta yà?
17 Mmayi wa aɓoshi onəm pa kyak oga nra nggang ka nnap-nlà Inan wa iyam iyap jiwo kat. Mmayi ka nla nnap ka ashe aKəristi jiwo ka mpyal Inan wa onəm nnandər pa chak va Inan a re a.

3

Onəm oga nnəm inok nsar nnap-nlà Inan mpipye

1 Chit te, mmayi ka nsup ishi yi kàɗi na pa har ɗò? Kat te, mmayi ka nɗom awasika aga nshep yi va pa i ɓa ka wa aɓoshi onəm ɗò? Í ɗom awasika ashep ro va fa ka atak wo ɗakɓo?
2 Mmawo na ká ishi wo awasika ashep yi va ma lir chit ká igwák wo na nza unəm nggo te, uza a nyinyi nzəng ka nkukun a.
3 A bwam kat. Ma ka n-yiya ka mban pa mmawó awasika aKəristi va ma re yi ka. Awasika va ta ma lir ka ndəng ngga nlir iyam kat. Ma lir ka aRuhu Inan uga Iriri. Ma lir ka apal achuchwal ipang iga nlir iyam kat. Ma lir ka apal achuchwal va igwák onəm a.

4 I là nnap-nlà va ta pa pəsak kaḳul Inan i yar anung yi yar kaḳul aKəristi.
5 Mmayi ka nla pa i kukur pa i nəm iyaṃ ro ka atak ikàm yi kaṭ. Nkur nnəm iyaṃ yi fa ka atak Inan.
6 Kaḳul uwa nak yi i kur ntong onəm oga nnəm inok nsar nnap-nlà mpipye. Nsar nnap-nlà va ta nnap-mpakpak nlirlir ro kaṭ. ARuhu-Nənaṇ ka. Kaḳul nnap-mpakpak nlirlir i gbaṇg onəm gbaṇg. ARuhu jiwo te, i nak onəm i lár.

Mɓyen nsar nnap-nlà mpipye
7 Ma lir nnap inok nnap-mpakpak aMusa ká izər ipang. Ma ru nnəna te, ka yà nzəng ka atak atántàn va ɓyen pa gənggəng har nyar iwu ndər asaḷ awu aMusa ka te, a maṭ oIsaṛila maṭ. A maṭ oza kaḳul nsal va asaḷ awu aMusa ka nsal kap ka nva pa atak atántàn tantan i watar watar a. Kap ká iɓiɓyen va ta te, a ɓa ká ikú.
8 Chit te, inok va ija aRuhu va ji ká ichumchum te, i ɓyen i mak i yà wa sang nnyi ɗa?
9 A yà pa nnap inok va i ɓa ká ikú únəm kan a ɓiɓyen te, ya inok iga mɓa ka ntəm nnənaṇ ká Inan te, i ɓyen i ji iva ta ji pa gənggəng.
10 wantana iyaṃ va ka ɓiɓyen matmat te, iɓiɓyen lak chit. A na asaḷ chit íyaṃ va ɓiɓyen pa gənggəng a.
11 A yà pa iyaṃ va i watar watar kan ma na te, ka yà nzəng ká iɓyen te, ya iyaṃ va təm chit mbyet mbyet te, iɓiɓyen i ji iva ta ji pa gənggəng.
12 Kaḳul pa nna i yà ka apir nnak-ìgwak va ta te, mmayi ka nla nnap pa pəsak.
13 I nəm wa nja aMusa kaṭ. Uza dan asaḷ-awu wo dan kaḳul le kan oIsaṛila a ya nku iɓyen iwatar watar va ta kaṭ.
14 Ka nna kpa te, anung igwák oza i ya tul chit kaṭ. Kaḳul har nda ta te, a yà pa mí kun nsar nnap-nlà ngbakgbak te, iyaṃ iga ndan asaḷ-awu va ta nna ka ndan asaḷ-awu ka oza. Na ma tur chit le kaṭ. Kaḳul ka ashe aKəristi na chwat mí tur i le.
15 Har nda ilum va pa kpaktak oza i kun nnap-mpakpak aMusa te, iyaṃ iga ndan asaḷ-awu va ta nna ka ndan anung igwák oza.
16 Ka nna kpa te, a yà pa unəm gaɓaṇ ɓa atak aPonzhi-Yesu te, mí tur iyaṃ iga ndan asaḷ-awu va ta i le á na.
17 UPonzhi-Yesu pa te, uwa aRuhu. Atak va kpaktak aRuhu aPonzhi-Yesu ka te, nre izər na yà.
18 Mmayi, nkpaktak yi ma tur iyaṃ iga ndan asaḷ-awu le ayi chit. Mmayi ka nnyam iɓyen aPonzhi-Yesu wa aboka aga nyar alaḳaṇ laḳaṇ. Ma ka nggaɓaṇ yi na i fa izər ka na ká iɓyen va ka ndon ka ndon. Iyaṃ va ta uPonzhi-Yesu va uwa aRuhu te, uwa ka nnənəm.

4

ARuhu Inan va ka nnəm inok ka yi
1 A yà chit pa ka atak nnyam nrwa ìgwak Inan kan mmayi ka nnəm inok va ta. Kaḳul nva ta te, i maṇ izər i ku ka yi kaṭ.
2 I swan nnap nnəm mbwambwam ka ngga ìwuswa chit ka cho. I nəm iyaṃ ro iga ntan onəm kaṭ. Mmayi ka nzwar nnap-nlà Inan kaṭ kpa. Mmayi ka nnyam nnandər ka mban pa jakjai ka ashe ntəm yi. Na nza unəm nggo a nyi nnandər yi ka ashe ìɗimɗim ìgwak wò ka mpyal Inan.
3 A yà pa nnap-nlà ngga nchang nfe va mmayi ka nla kan a gugún te, ya a gún ka onəm va ka nzhì chwat.
4 Oma onəm va na nnandər ká uKəristi kaṭ, kaḳul uponzhi uga ashe nra va ta fo anung igwák ka oza chit. Kaḳul kang atak atántàn nnap-nlà ngga nchang nfe ka apal ishi ichumchum aKəristi a ghan ôzạ kaṭ. Uza va pa səlak ká Inan a.
5 Kaḳul nnap-nlà va mmayi ka nlәla ónəm te, ngga ishi yi kaṭ. Mmayi ka nla ka apal ishi aYesu kəristi pa uwa uPonzhi. Mmayi nnyi te, ozwal oga nnəm inok awo kaḳul aYesu.
6 Kaḳul Inan va là pa, <<Re atak atántàn a fa ka ashe afap a ghan.>> Te, uwa nak atak atántàn ka ngghan ka ashe igwák yi. Na a nak onəm a nyi ichumchum chumchum va ka ngghan ka asaḷ awu aKəristi i fa a.
7 Ka nna kpa te, iyaṃ ichumchum va mmayi ka te, ka ashe iɗyéri va ame na pa mwan. Na a nyám pa ichumchum imakmak va ta iji Inan. Iga ishi yi kaṭ.
8 Ma ka mɓək anung ayi kaṣaḷ pa ɗongɗong. Ka nna kpa te, nná chwan yi chit gbaḷ kaṭ. Mi i nak iyaṃ i zwar yi. ká nnà te, a rusok izər ayi kaṭ.
9 Ma ka nna idumdum ayi. ká nnà te, ma chən pa kpaktak ma re yi kaṭ. Ma tun yi ka mbin. ká nnà te, ma gbáṇ yi kaṭ.

10 Pa ɗəkər te, ma ka nyar n-yi ayi, na ma ɗom yi ka apir ikú va uYesu ku. Ná ma nyám apir ntəm aYesu ka atak yi.
11 Ka ashe ntəm yi te, pa ɗəkər te, ma sok yi chit ká ikú kaku aYesu. Na izər yi iga mɓwan a nyám pa uwa yà ká iriri.
12 A nyan chit pa ikú ka nri yi. Mmawo te, iriri na ka nnəm inok ka ashe wo.
13 Ma lir ka ashe nnap-nlà Inan pa, <<N na nnandər na ká Inan. A nak te, n là nnap chit.>> Mmayi ka aruhu aga nna nnandər apir aja anəm va là nnap-nlà va ta. A nak te, mmayi ka nla nnap na kpa.
14 I nyinyi pa unəm va uwa won ku uPonzhi-Yesu ka atak ikú te, uza i won ka yi won na kpa ka atak ikú kaku aYesu. Uza i ɓa ka yi nzəng ká wo ka mpyal wò.
15 Iyam va ta pa kpaktak a yà wanta kaku na o fe nchəchan. Na nnap nnənan Inan a myak a chu onəm pa okyak. I yà pa te, i nak onəm pa okyak i na aɗəngchi íNan. Na ma rup ka aɗiɗin.

Re nnap nnəm yi a ga kà nnap-Inan
16 Kaku nva ta te, kan i man izər a vang yi kat. Izər yi iga mɓwan ka nlak. ARuhu yi jiwo te, nza ilum nggo te, ma ka nnənak i tal apipye.
17 Iyam va i ɗak yi nyangmata va iyam va i mor i watar watar te, ka nɗamshi asal ayi aga nya iriri iga mbyet mbyet va ɓyen yà ka nla kat a.
18 Iyam va i pak iwu yi ka te, iyam va iwu i ya kat. Iyam va ta mí ya ká iwu kat. Kaku iyam va iwu ka n-yiya nyangmata te, iyam iwatar watar. Iyam va nnyi iwu yi ka n-yiya nyangmata kat te, iyam va iga mbyet mbyet.

5

1 I nyinyi pa a yà pa ma shin aghal va izər yi iga apambin va ta te, i ga n-yà ka nzhi va izər va Inan i ga nnəna ayi kapaɓur. Izər va ta iga mbyet mbyet. Nzhi va ta awo anəm a me kat.
2 Ka ta nyangmata te, mmayi ka nswam nzəng ka ngwan pa ma ka na izər iga apaɓur va ta ayi.
3 Kaku a yà pa mí na izər va ta ayi te, ì yà wa ìlukwan inənan va i gún imalən yi.
4 A yà pa nna i yà ka ashe aghal aga apambin va ta te, i ɗum ká izər nrwa kaku nyar n-yi va mí yar ayi. Mmayi ka nɗum pa i ɗom pa ma mandar izər iga apambin va ta a le ayi ka cho ɗò kat. I ɗom pa ma gún yi ká izər iga ntəm ka ashe apaɓur. Te iyam va ikuku te, iga iriri á makan na.
5 Inan uwa ká ishi wò ɗamshi yi chit kaku apir nggaɓan izər va ta. Kaku uza na aRuhu wò ayi chit na a nyám ayi pa kpátkpát iyam va uza i ga nnəna ayi a.
6 Kaku nva ta te, pa ɗəkər mmayi ka ashe nkam-ìgwak. A yà pa nna i yà ka ntəm ka ashe izər iga apambin va ta te, i nyinyi pa mmayi ka ntəm nzəng ká uPonzhi-Yesu kat.
7 Ntəm yi ntəm ntəm ngga nna nnandər. A yar iyam va iwu i ya kat.
8 Igwak kam yi kam nnandər. A kapkap á yi pa i kap áizər va ta na i ga i təm ka atak aPonzhi-Yesu.
9 ká nnà te, a yà pa mmayi katətak, kat te ma kap yi kap ka na te, iyam pa izən va i nak ka mpyal yi te, pa i nəm iyam va i chang ìgwak chang á na.
10 Kaku nkpak pa ma ga ka nkpaktak yi ka mpyal atak ntəm ngga nkat akwali aKəristi. Na nza unəm nggo te, a kam amwa iyam va uza nəm ka ashe izər va ta. Iyam va unəm nəm inənan ká iɓáŋgɓang a.

Inok iga mɓa ka ntəm inal
ká ishimshe Inan ka onəm
11 I ra ayər Inan jiyi. A nak te, mmayi ka nɗak pa na i dap nnap nnəm onəm na oza a man ka. Nnap-nnəm yi nro yà lyat Inan kat. I rən pa o nyinyi pa na kpa ka ashe iɗim-ɗim ìgwak wo.
12 Mmayi ka nsup ishi yi kàɗi ka mpyal wo kat. Iyam va i ɗom wo ka te, pa i nak wo o lan ka yi ká ipipir. Na o nyi aman va mal pa o na ónəm oga nlan ku unəm va oza nyi iyam va ka ashe igugwak kat a.
13 A yà pa i nəm wa onəm va swanggat swanggat te, ya kaku nnəm inok Inan. A ya nnyi pa mmayi ka ashe nnap nnəm yi te, ya kaku nnəm iyam va i kamshi wo.
14 Mman aKəristi nna i nəm ka yi. Kaku nva ta te, i nyinyi pa kpátkpát pa kaku pa unəm uga uzəng va ku chit kaku onəm pa kpaktak te, ya nkpaktak onəm ku chit kpa.
15 Uza ku kaku onəm pa kpaktak na onəm va ya iriri riri chit te, kan oza a təm ntəm ngga nnəm iyam va oza ya mà ka oza kat. Re oza a təm ntəm nva i mà ku unəm va ku kaku oza a. Ma won ka na ka atak ikú kaku oza na kpa.

16 N-yanmata jiwo te, i dər unəm ka apal ishi nnap nnəm onəm na chwat lap wa nva
apambin i dər kat. Matmat te, ká i dər uKəristi ka apir iwu va ta. N-yanmata te, i dər na
ka apir iwu va ta lap kat.
17 Kakul unəm va pa kpaktak uja aKəristi te, ya uza tal unəm upipe chit. Nnap
nnənəm mmatmat watar chit. Ǹyangmata te, uza ka ashe nnap nnəm mpipe.
18 Iyam va ta pa kpaktak nnəm Inan. Uwa gwang inal chit ka ishimshe yi ká na ka
atak inok aKəristi. Uza na inok ayi kpa iga nla nnap ngga mɓa ka ngwang inal.
19 Nna pa Inan ka ngwang inal ká ishimshe wò ka apambin ka atak inok aKəristi. Ko
uza kung ishi ka mpat nnap mpakpak oza kat. Uza nak idək nla nnap-nlà ka apal ishi
nnap ngwang inal va ta ka ashe awo yi.
20 Kakul nva ta te, mmayi onəm va kaɗor aKəristi. Nna pa Inan ka nram onəm ka atak
nnəm inok ka yi a. Mmayi ka nchal wo ka nzhəng kaɗor aKəristi pa o gwang inal ká
Inan.
21 Uza va nyi nnap-mɓáŋgɓaŋ kat te, Inan nak na wa anəm uga nnap-mɓáŋgɓaŋ
kakul yi na. Na i tong onəm oga nnap nnəm nnənan ka mpyal Inan katətak na.

6

1 Mmayi ka nnəm inok nzəng ká Inan. Kakul nva ta te, mmayi ka nchal wo ka nzhin
pa kan o man nnap nnənan Inan va ka o kam katətak te, kan a tal iyam-lakchi ka atak
wo kat.
2 Kakul uza là pa,
<<Alulum ɓa rwam te, n fe ayən ɓu fe.
N kamshi ɓu kam ká ilum iga nkamshi onəm.>>
Re ń là awo, alum ɓa rwam chit. N-yanmata na ilum iga nnyam nnap nnənan Inan. Nda
na ilum iga nya nkam-shi ngga iriri.
3 Í tong wa iyam iga nnak unəm ro i ləp ifan kat. Kakul kan ma ya inok yi ká mpat nro
kat.
4 Kaɗor nva ta te, mmayi ka nnyam nnandər yi ka ka nza asal nggo pa mmayi ozwal
Inan. I nyám ka atak nsar ìgwak pa makmak ka mɓək anung, ka agan, ka nɗaktak.
5 Ma nəm asap ayi. Ma kuk yi ka nzhí ikán. Nvan pa nkyak onəm won ikum ka yi. Inok
iga ayi pa zhalat zhalat. Nro te, nda i ɓa ayi ká iwu kat. I fe ka ayan.
6 I nyám nnandər yi ka nnap nnəm nnənan nva yà ka adak ro kat, nzəng ka nkpán ìpir
nnàp, ka nkar ìgwak, ka nnyam nnyi-nnap, ka aRuhu-Nənan, ka mman ngga nnandər,
7 ka nla nnandər, ká ichumchum Inan. Nnap-nnəm nnənan yi wa iyam-wór va í lung
ikum ka nzəng ka ngwang ngwang ngga nka yi.
8 Ma ka nna ichumchum ayi kan ma ka nnəm ka yi pa vyakshin kpa. Ma ka nɗəngchi yi.
Ma ka vyap aɗin yi kpa. Ma yar yi pa mmayi onəm oga nlam onəm. ká nnà te, mmayi
onəm oga nlam onəm kat.
9 Mi i nəm ka yi na ma nyi yi kat. Ka nna kpa te, ma nyi yi byet. Ɓu rən pa mmayi ka
anung ikú. Ka nna kpa te, nna i yà ká iriri. Ma ka nnyam ntan ayi nrwarwa. Ka nna kpa
te, ma gbán yi kat.
10 Ɓu rən pa mmayi ka ashe nlak-ìgwak. Ka nna kpa te, pa ɗəkər te, mmayi ka ashe
nchang ìgwak. Ɓu rən pa mmayi onəm oga nkun. Ka nna kpa te, mmayi ka nnak onəm
pa kyak i dur. Ɓu rən pa i ya ká iyam ro kat. ká nnà te, iyam pa kpaktak ijiyi.
11 Ónəm oga aKorinti, i bwam wo ká iyam ro kat. I bol ìgwak yi bol awo pa kpaktak.
12 I bwam abo mman nro ka atak wo kat. Mmawo na o bwam mman wo ka atak yi.
13 Mmami ka nchal wo wa ovan mi pa o bol igwák wo ayi kpa.

Kan iyam ro a yar wo ká nnap onəm oga afap kat

14 Iyam na pa kpaktak mal kat te, kan o gwang ishi ka onəm oga afap ka nnənəm kat.
Iza i gwang iyam inənan ká iɓáŋgɓaŋ yà? Iza i gwang atak tantàn ka afap yà?
15 Iza i gwang uKəristi ka uShetan kan anung oza i yà iyam izəngtəng yà? Iza i gwang
unəm uga ngwa Inan ka unəm va wa Inan kat yà?
16 Nza nsar-nnap i yà ka ishimshe onəm oga ngga awop ka ashe Nzhi Inan ka uga ngga
awop ka ashe nzhi ichər yà? Mmayi pa te, i tong wa Nzhi Inan uga Iriri. Inan là pa,
<<Mi təm ka oza.
Mi i chen mi ranggang ka ashe oza.
Mi tal Inan oza.
Oza nnyi te, i tong onəm mi.>>
17 Kakul nva ta te, Inan là kpa pa,
<<O fa ka ashe oza.
O van ishi wo o fa ka ashe oza.

Kan o dok iyaṃ iga adak ro kaṭ.
Te mi maṇ ká wo ɗak.>>
18 <<Na ń taḷ uPon ka atak wo.
O tong ovan mi nnyi, onun-gwan ka ochar.
UPonzhi Inan uga Ichumchum a là iyaṃ va ta.>>

7

1 Ónəm mi omaṇmaṇ, nsar nnap-nlà va ta pa kpaktak te, ma yar mmayi na. Kaḳul nva ta te, re i nal ishi yi. I nal adak aga izər yi ka aga ìgwak kpa. Re i ra ayər Inan na i nal ishi yi pa chatchat atətak ro a ɓur kaṭ.

Nchan-ìgwak aBulus

2 O ɓol ìgwak wo na o maṇ ka yi. I pat nnap únəm ro kaṭ. I nak unəm ro vyap kaṭ kpa. I mwar unəm ro kaṭ.

3 N là nnap va ta kaḳul pa n ɗom nnak mpat ro awo ɗò kaṭ. Kaḳul ka n là chit pa i maṇ wo pa mɓaṇ-gwak. Ikú te, i ku nzəng ká wo. Ntəm ká iriri te, i təm nzəng ká wo. Iyaṃ ro i kap yi ká wo kaṭ.

4 M maṇ ká wo maṇ pa gənggəng. Mmami ka nlan ká wo pa gənggəng. Igwak kam mi pa makmak. Kap ka nɗaktak apir pa ɗongɗong va mmami ka ashishe te, ìgwak chang mi pa gənggəng.

5 Nva ká i yà kaMakidoniya te, i jul kaṭ. I wòl che nggo te, mmayi ka ashe nɗaktak. Mi i lun yi nlulun va ta ka ngbai. Ka ashe nnyi te, ayər yi ka nlun yi.

6 Te Inan uga nsak onəm va ìgwak oza ra kaṭ te, uza sak yi ka atak mɓa aTitus.

7 Mɓəɓa na chwat nak ìgwak yi kam kaṭ. Nkam-ìgwak va o kam á na ká iyaṃ va uza shal ayi ka apal ishi wo te, a sak yi kpa byet. Uza là ayi pa nɗom nya mi lom wo byet. Uza là nnap ayən wo ka mbəl ayi. Ka nnap nyar anung mi va o yiyar ká ìgwak pa izən. A nak ìgwak chang mi pa makmak.

8 Kap ka nva n nak ìgwak wo lak ka atak awasika mi va ka n lir awo te, a ɗak mi lap kaṭ. Ka ɗak mi ɗak. Kaḳul n ya pa awasika mi dungshi anung ìgwak dungshi awo. Ndunshi ìgwak va ta ga ngwur kaṭ.

9 N-yanmata jiwo te, ìgwak ka nchang mi. Igwak ka nchang mi kaḳul pa n nak ìgwak wo lak kaṭ. Iyaṃ va ka nchang ìgwak á mi te, pa nlak-ìgwak wo nak wo ka nre nnəm nnap-mɓáṇgɓaṇg. Igwak lak wo te, o gaɓaṇ wa nva Inan ɗom. Kaḳul nva ta te, i na nru ro awo kaṭ.

10 Apir nlak-ìgwak va Inan i ɓa ka te, i nak unəm i re nnəm nnap-mɓáṇgɓaṇg. I nak te, unəm i ya iriri iga mbyet mbyet. <<Nnyi pa te yà ka ashishe kaṭ.>> Nlak-ìgwak ngga apambin jiwo te, i ɓa ká ikú.

11 O dər apir iyaṃ va nggaɓaṇ wo nle atak Inan ka nnənəm ka ashe ntəm wo A nak wo ka nzhin ka nnap. A nak nɗom nfən ishi wo kaḳwali lom wo. A nak wo o raṃ ifan. Icìgwak ləp wo. A nak nɗom nya yi lom wo. A nak wo ka nzhin ka nnap. A nak wo ka nnyam ntan ówan wo. Ka ashe nnap va ta pa kpaktak te, o nyám chit pa o yà ka mpat ro ka pa ɗap kaṭ.

12 Káp ka nva pa n lir awasika va ta lir awo te, n lir kaḳul anəm uga mpat nnap ka ashe wo na chwat ku unəm va ma lak ìgwak á na ɗò kaṭ. N lir pa na a nyám awo ká ishi wo ka mpyal Inan pa o zhin ka nnap yi ga ləlak.

13 Kaḳul nva ta te, o kam ìgwak kam ayi. A kùr ka nkam ìgwak ayi na chwat kaṭ. A chang izər ayi byet kaḳul nchang ìgwak aTitus. Igwak chang na kaḳul nkpaktak wo har a nak igugwak ra.

14 Ka n là á na chit pa mi ləlan ɗap ká wo. Te o na ìwuswa á mi kaṭ. Wa nva iyaṃ va i là awo nnandər te, wa nnà ta kpa nlan yi ká wo ka mpyal aTitus a yà akwam kaṭ.

15 Uza i rəng nva nkpaktak wo o tong onəm oga nkpak nnap nnəm á na te, mməmaṇ kaḳul wo ji mmatmat ji. Nna o kaṃ na ka ashe nnap nnəm wa nva iyaṃ i lom unəm. O nakshi ka na pa dakdak a ga wà ǹzam.

16 Igwak chang mi pa gənggəng kaḳul n nyinyi pa iyaṃ ro yà i dan mi ka nləp ikwoksok ká wo pa shat kaṭ. Ishimshe mi ká wo ɓyen chit kàɗi.

8

Nna ɓut iyaṃ inana onəm oga ngwa Inan

1 Ógənang, i ɗom wo pa o nyi apir nnap nnənaṇ va Inan na íkílísiya iga mbin aMakidoniya.

2 Káp ká nva pa mma mà oza ká mɓək anung mmakmak kang pa oza kun fər wa
nchwan te, oza ka ashe nchang ìgwak pa gənggəng. Nchàng ìgwak va ta nak oza kà
nnyám nnyi nnàp pa zhalat zhalat.
3 Mi ləla pa oza na iyam màl ka atak ǹyi oza. Oza na ga watar nva pa ma là pa onəm
wa njo oza à na. Oza na ká mman oza.
4 Oza chál yi ká nzhin pa ma man ózə a yà ká awo ka ashe nna nkamshi kakul onəm
Inan.
5 Oza na nkamshi va ta ji nkam iyam va i rəng pa oza i na. Nggəshi te, oza na ishi oza
na mpyal ûPonzhi uYesu kang. Te oza na ishi oza á yi kpa mà dakdak ká nɗom Inan.
6 I ya pa te, i chál uTitus pa uza a ga mpyal ká nnəm inok va uza wa ɓan nnənəm ka
ashe wo a. I chál na pa uza a kamshi wo o gbal nnəm inok va ta.
7 O nyáng onəm nyáng ka iyam pa kpaktak. Nna nnandər wo mpəpar yà kat. Unəm
uro kúr ká wo kà nnap-nlà Inan ónəm kat. Apir nnyi wo mpəpar yà kat. Unəm uro kúr
ká wo kà nnəm nnàp ká nzhin kat. Unəm uro chu ká wo ká mman yi kat. Kakul nva ta
te, re o nyáng onəm pa kpaktak kà nnap nnyám nnyi nnap ngga nkamshi onəm va ka
ashe nlang.
8 Mmami kà nnak nkpak a wo ka apal ishi nnap va ta kat. N ɗom pa i nyi apir nlom va
nna nkamshi ónəm oga nkun ka nlom oro. Te mi nyi nnandər mman wo.
9 O nyi apir nnap nnənan aPonzhi yi uYesu Kəristi nyi. Kap ka nva pa uza dudur te,
uza tal unəm uga nkun kakul wo. Na ka atak nkukun na te, o dur.
10 Ichən va ta mi na ka apal ishi nnap va ta. Iyam va ɓyen ji te, nyangmata te, re o
gbal ka nkwap iyam va ka o ɓan nkukwap chit kazhen. Nnəm pa ɗom wo ɗom ká ìgwak.
11 Re o gbal ka nnəm iyam va ta wa nva lom ka nnəm ká ìgwak a. O nəm a mal ka atak
n-yi wo.
12 Kakul a yà pa ìgwak iga nna iyam iya ya ka ashe wo te, Inan i kam iyam va kam ó
na. Uza i kam iyam va unəm yà ka kat ɗò kat. Iyam va unəm ka te, nna uza kam.
13 I ɗom pa oro a jujul kan mmawó te ma kar wo ká idək kat.
14 I ɗom pa nza nnap nggo te, a yà nkár. N-yanmata te, mmawó ka ntəm ntəm ashik,
Kakul nva ta te, o kpak 0o na ónəm va ka ashe nlan. Te ó won o yà ka ashe nlan nnyi te,
ntəm ashik oza i kamshi wo. Na iyam a yà nkár.
15 Ma lir ka ashe nnap-nlà Inan pa, <<Unəm va kwap iyam pa makmak te, a ji nkəkam
kat. Unəm va kwap nnyi pa ɗap te, a yen na kat.>>

Ma re uTitus ga aKorinti

16 N ɗəngchi Inan va nak ká ìgwak aTitus pa uza a zhat ka nnap nkamshi wo wa nva
uza nak ka ashe ìgwak mi kpa a.
17 Nfe ayən yi na chwat nak na ka nɗom mɓa atak wo kat. Uza ká ishi wò te, ngga atak
wo lom na lom nna. Unəm ro a nak na ka kat.
18 Mmayi ka nre ugənang ro nzəng ka na. Uza ka aɗin anənan ka ashe nkpaktak
ikílísiya kakul nla nnap-nlà Inan ngga chang nfe va uza là ózə a.
19 Nna ta chwat kat. Ikílsiya yak na yak pa uza a ra nggang a nəm inok iga nnyi-nnap
va ta nzəng ka yi. Inok va ta mmayi ka nnənəm kakul nrup ka aɗin aPonzhi-Yesu. Na i
nyám kpa pa i kamshi onəm kamshi.
20 Mmayi ka nnəm pa dakdak kakul le kan unəm ro a vyap aɗin yi ka apal ishi asal va
mmayi ka nnəm ká imwa va ta kat. Imwa va ma na mɓál awo ro yà ka kat a.
21 Kakul mmayi ka nɗak pa gənggəng pa i nəm iyam va i məma ka mpyal
aPonzhi-Yesu ka mpyal onəm kpa.
22 Mmayi ka nre ugənang yi uro nzəng ka oza kpa. Ugənan va i mà nvan pa nkyak
kan í ya pa uza i zhin ka nnap zhin. N-yanmata te, a dudon kakul uza man ká wo man
pa gənggəng.
23 UTitus jiwo te, uza uwan mi uga nnəm inok nzəng ka mi kakul wo. Aɓo ogənan va
nzəng ka na te, oza ɓa ka ashe aɗin ikilisiya. Inok oza inok iga mɓa ka nrup ka aɗin
aPonzhiYesu.
24 Kakul nva ta te, re o nyám ónəm va ta pa nna o yà ka mman. O nyám ózə iyam va
nak kan mmayi ka nlan pa shat ká wo. Na oga ikilisiya a man ka kpa.

9

Ma ɓut iyam ónəm Inan

1 Nkpak pa n lir awasika awo jiwo ka apal ishi nnap nkwap iyam kakul onəm Inan kat.
2 Kakul n nyi nɗak wo nyi ka apal ishi nnap va ta. A nak te, mmami ka nlan pa shat ka
mpyal ogənan oga mbin aMakidoniya, mi là óza pa ogənan oga mbin Akaya gbal ka

ɗaɱshi izər chit matmat kaⱪ azhen ká nnàp vaⱪ ta. Nzhin wo kaⱪ nnəm nnap yendaⱡ mmakmak ozaⱪ yendaⱡ.
3 Kaⱪ nna kpa te, mmami kaⱪ nre ogənan vaⱪ taⱪ na nlan yi paⱪ shat ká wo te, kan a wal atam alakchi kaⱦ. Na ma ya wo o gbaⱡ kaⱪ ɗaɱshi izər chit na nnaɲ wa nva n là a.
4 Kaⱪkul mo te, ogənan oga mbin aMakidoniya ro a yar nvaɲ mi a ɓa atak wo te, kan ozaⱪ a ɓa a ya nna o gbaⱡ kaⱪ ɗaɱshi izər chit kaⱦ. I ya pa te, í yar ìwuswa. Iwuswa vaⱪ ó yar jiwo te, i ɓyen nla kaⱦ. Kaⱪkul i ləp ikwoksok ləp ká wo.
5 Nna nak te, n ya ɓiɓyen paⱪ ogənan vaⱪ taⱪ a ɓa atak wo kan mi ɓa paⱪ shiriri. Na ozaⱪ a mor a gbaⱡ kaⱪ nkwap imwa wo kan mi ɓa. Imwa va kaⱪ o yar nsar nnap-nlà paⱪ o na a. Te i yà ɗak paⱪ o na a. Te i yà ɗak paⱪ o iyaɱ va ìgwak wo ɗom. Ma nak nkpak awo kaⱪ nnəna kaⱦ.
6 Iyaɱ vaⱪ mal paⱪ ma rən te, unəm va kpaktak i suk iyaɱ i makmak kaⱦ te, uzaⱪ i ɓən iyaɱ i makmak kaⱦ na kpa. Unəm vaⱪ i suk iyaɱ i məmak te, uzaⱪ i ɓən iyaɱ i məmak.
7 Re nzaⱪ unəm nggo te, uzaⱪ a nəm iyaɱ va uzaⱪ yar ká ìgwak wò paⱪ o nəm. Kan a yà paⱪ iyaɱ va a chang únəm ká ìgwak kaⱦ ɗò kaⱦ. Kan uzaⱪ a nəm ɓu là paⱪ ma nak nkpak á na kaⱪ nnənəm kaⱦ. Unəm va i na iyaɱ kaⱪ ashe nchang ìgwak te, uwa Inan i maɲ kaⱪ.
8 Inan uwa yà ká ichumchum paⱪ o na iyaɱ awo va ji nkam iyaɱ vaⱪ ji o ɗom. Na paⱪ ɗəkər te, o ya kaⱪ ashe ashik. Kaⱪkul nvaⱪ ta te, o na iyaɱ kaⱪkul inok inənaɲ kang mɓál awo ro a yà kaⱪ ashishe kaⱦ.
9 Ma lir kaⱪ ashe nnap-nlà Inan paⱪ,
<<Uzaⱪ kap achan ónəm oga nkun chit ká imwa wò.
Nnyi-nnənap təm chit mbyet mbyet.>>
10 Unəm va uwa na apir aga nsuk únəm uga nsuk iyaɱ kan uwa kpa i na ipir-kur kaⱪkul iyaɱ-nrì te, uwa i na apir aga nsuk awo. Uzaⱪ i nak i fu paⱪ makmak. Uzaⱪ i nak nnap nnənaɲ awo paⱪ makmak kaⱪ apal ishi inok iga nnyi-nnap wo.
11 Uzaⱪ i nak wo o dur kaⱪ apal ishi nkpaktak iyaɱ. Na paⱪ ɗəkər te, o na iyaɱ paⱪ makmak. Iyaɱ vaⱪ o na taⱪ te, i sat iyaɱ iga nnak mí na aɗəngchi íNan.
12 Inok vaⱪ mmawó kaⱪ nnənəm taⱪ te, i nəm ikún nɗaktak onəm Inan na chwat kaⱦ. Kaⱪ nnak aɗəngchi vaⱪ mí na íNan te, kaⱪ mmakmak paⱪ gənggəng.
13 Inok wo inənaɲ vaⱪ taⱪ te, nna nnyam-nnap kaⱪ apal ishi nna nnandər wo ká ishi wò. I nak te, mí na aɗəngchi íNan kaⱪkul nkpak nnap nnəm wo. Kaⱪkul o maɲ kaⱪ nnap-nlà aKəristi ngga nchang nfe maɲ. Kan kaⱪkul nkaɱshi vaⱪ o re nre ózaⱪ kaⱪ aɓo oro. Awo ɓál ká wo kaⱪ nnəna kaⱦ.
14 Kaⱪkukul na te, ozaⱪ i far Inan kaⱪkul wo. Ayan nya wo i ji ozaⱪ byet. Kaⱪkul nnap nnənaɲ va Inan na wo mak ga watar ǹzam a.
15 Ma na aɗəngchi íNan kaⱪkul imumwa va mak yà kaⱪ nla kaⱦ.

10

UBulus ɗaɱshi akwam vaⱪ mí nap kaⱪ apal ishishi
1 Mmami uBulus ká ishi mi kaⱪ nchal wo kaⱪkul mmami unəm uga nnap nnəm ngga nra ishi kaⱪ ngga nra ìgwak wa aKəristi na kpa. Mmami kaⱪ nchal wo paⱪ o gwong achwang kaⱪ mi. Onəm i là paⱪ mi yà nzəng ká wo te, mi nəm paⱪ mu. Mi re atak wo te, mi nəm nnap paⱪ kakkərak.
2 Mmami kaⱪ nchal wo paⱪ kan o nak mà ɓa te, mà sam ká wo kaⱦ. Wa nva mi nəm kaⱪ onəm vaⱪ kaⱪ nla paⱪ i nəm nnap wa onəm oga apambin a.
3 Kap kaⱪ nvaⱪ paⱪ mmayi kaⱪ ashe apambin te, i lun ikum yi apir nlun-ikum ngga apambin kaⱦ.
4 Kaⱪkul iyaɱ-wór yi ija anəm kaⱦ. Iyaɱ-wór yi iji Inan ifárfár iga ndəshin iyaɱ-wór anəm-kum Inan.
5 Í shin mpyen-tam anəm i le ayi kaⱪ cho. Í shin nrup ká ishi ngga nka asaⱡ aga nnyi Inan. Í ri nzaⱪ apir nrən-nnap nggo ká ikum, í nak ozaⱪ i kpak nnap nnəm úKəristi.
6 I gbar izər chit kan i lok paⱪ i nyám ntan únəm uga nlan nnap nnəm, a yà paⱪ o nyám chit paⱪ mmawó onəm oga nkpak nnap nnəm a.
7 O dər iyaɱ va ra awo kaⱪ mpyal paⱪ jakjai. A yà paⱪ unəm ro nyi paⱪ kpátkpát paⱪ mmawò uja aKəristi te, re uzaⱪ a rən kpa paⱪ mmayi oja aKəristi wa njini.
8 Ko kaⱪ ya paⱪ n lan ká ichumchum vaⱪ uPonzhi-Yesu na yi watar ǹzam watar paⱪ ɗaƥ te, i nəm ìwuswa á mi kaⱦ. Ichumchum vaⱪ ta pa te, uPonzhi-Yesu a na ayi kaⱪkul mme wo. Uzaⱪ na yi kaⱪkul nshin wo kaⱦ.
9 Kang a wong a yà paⱪ mmami kaⱪ nnak ayər paⱪ a nəm wo kaⱪ atak awasika mi kaⱦ.
10 Kaⱪkul oro kaⱪ nla paⱪ, <<Awasika wasika kaⱪ nnap-nlà nɗəkɗək nkamkam. Kang ɓu ya na ká iwu te, uzaⱪ kam kaⱦ. Nnap nlà vaⱪ i fa kaⱦətam te, a kur iyaɱ ro kaⱦ.>>

11 Re apir onəm wa ova ta a nyi pa iyam va i yà nzəng ka oza kat kan i lir ka ashe
awasika yi te, nna i nəm a yà pa i yà nzəng ka oza a.
12 Ko pa ɗap i gwang ishi yi ka onəm oga nsup ishi oza kat. I mal ishi yi ka oza kat
kpa. Oza i mal nnap nnəm oza ka nnap nnəm va oma pak. Oza i mo izər oza ká izəzər
pa uyan pa ɗi ka uyan.
13 Ka nna kpa te, í lan i watar atak va mal kat. Í lan i mal dakdak ka aswari va Inan pà
ayi a. Mmawo ka ashe akyer va ma pà ayi.
14 I watar aswari chit ká inok kat. O nəm ɓu là mo te mmayi na i nəm ká wo kat.
Kakul mmayi na ka ga gbang ji ka nnap-nlà ngga nchang nfe ka apal ishi aKəristi.
15 I watar aswari ka nlan yi kat. Í lan ká inok onəm ro kat kpa. Mmayi ka nnak ìgwak
pa nna nnandər wo i ga mpyal ka mmak. Te aswari inok yi ka ashe wo i ya ka mbol ka
mbol pa gənggəng.
16 Na a nak i ga ka nnap-nlà Inan ngga nchang nfe ka mbin va watar njiwo watar a. I
ɗom pa kan i lan kà ngwur va unəm ukak a wap kat.
17 Nnap nlà Inan là pa, <<Unəm va kpaktak ka nlan te, re uza a lan ku uPonzhi-Yesu
wa.>>
18 Unəm uga nsup ishi wò ro yà Inan i man ka na kat. Unəm va uPonzhi-Yesu ka
nɗənchi na te, uwa Inan i man ka na.

11

Nnap onəm oga nre aKəristi oga akwam

1 Ko o məman te, ka o kar ìgwak kar ka nnəm mpərək mi pa ɗap. Kusuk kusuk o kar
ìgwak ka mi.
2 Mmami ká ìkpar kakul wo ka apir ìkpar Inan. Mmawo wa ayenɓyen. Uyen ɓyen va n
na anung chit pa mi na na úKəristi ká ivan na uza a tal uɓəbar pa uzəng.
3 Ayər ka nnəm mi. Kakul kan a won a yà wa nva ìzwa ka tan uHawawu ka ntan te,
nna-ishi wo va o na úKəristi ngga nnandər va akwam ro ya ka ashishe kat te, kan ma
zwar wo o le ka na o re kat.
4 A yà pa unəm ro a ɓa atak wo a là nnap aYesu ukak awo uva ká i là awo kat, kat te o
kam aRuhu akak va ka o kam ka atak yi kat, kat te o kam aRuhu akak va ka o kam ka
atak yi kat, kat te o kam nnap-nlà ngga nchang nfe nkak nva ka o kam ka atak yi kat te,
ya o mor o kam nchwatchwat byet
5 N rən pa onəm va o yar oza pa onəm oga nre aKəristi pa ka nva oza kasəsal kat te,
oza ji mi ká iyam ro kat.
6 Ko ka ya pa m mwan wa nsan nggo ka nla nnap-nlà ngga aɓələm te, nnyi yen mi
jiwo kat. Iyam va ta í nak wo chit o nyi pa kpátkpát ka ka nza asal nggo kan ka ashe nza
iyam nggo kpa.
7 Nva n yen ká ishi mi kakul na a rup ká wo te, n nəm mpat ɗakɓo? Nna n là nnap-nlà
Inan ngga nchang nfe awo n nak wo o mwa iyam ro kat te, a ɓəɓan ɗò?
8 A tal chit na n vyat iyam ká ifan ká ikilisiya iro kakul na n nəm inok awo ka. Kakul i
kam iyam kam kawo oza iga nkamshi yi.
9 Ka n yà nzəng ká wo kang ka n yà ka ashe nlang te, n ɗak unəm ro ka ashe wo kat.
Kakul ogənang va ɓa ka mbin aMakidoniya te, oma na nkpaktak iyam va á mi n ɗom. A
nak te, n ɗak ka nɗak wo ka pa ɗap kat. Mi ɗak wo ka pa ɗap kat na pa har.
10 Kakul nnandər aKəristi va nna yà ka ashe mi te, ka unəm ro yà ka ashe mbin Akaya
kur nɗat mi ka nlan nlan mi va ta kat.
11 Iza nak kan n là pa yà? Kakul pa m man wo kat ɗakɓo? Inan ká ishi wo nyinyi pa m
man wo man.
12 Iyam va mmami ka nnənəm nyangmata te, mi ga mpyal ka nnənəm kakul na n kur
akwam onəm va ka nləp ikwoksok pa mmawó kà nnəm inok va mmayi ka nnənəm kpa
a.
13 Apir onəm va ta onəm oga nre aKəristi oga akwam. Oza onəm oga nnəm inok iga
nlam atak. Oza i nəm akwam pa oza onəm oga nre aKəristi oga nnandər.
14 Nna nak te, uShetan ká ishi wò te, i won te, i nnəm akwam pa mmawò unəm uga
nre Inan uga atántàn.
15 Kakul nva ta te, iyam iga nɗaktak kat, a yà pa onəm oga nnəm inunok kà nlam
onəm pa oza onəm oga nnəm inok oga nnap nnənan a. Kalum aga nkùr te, mí mwa oza
i mal dakdak ka apal ishi iyam va oza nəm.

Mɓək anung va uBulus ɓək
wa anəm uga nre aKəristi

16 Mi la mi dədan kàɗi pa kan unəm ro a rən pa mmami mpərək kat. A ɓyen ku unəm
te, re uza a yar mi pa mpərək na n ya asal pa ɗap aga nnok pa shat.
17 Iyam va mmami ka nləla ta iga nnok te, iyam va uPonzhi-Yesu a ɗom mi pa ń là kat.
Mmami ka nla nnap wa anəm uga mpərək uga nnok pa gənggəng.
18 Onəm pa kyak ka nnok ka nnap nnəm nja anəm. A nak te, mi nok na kpa.
19 Nkar-ìgwak ka oga mpərək nna i sher ishi awo kat ɗakɓo? Mmawo va o yar pa o
tətan a.
20 Unəm i nəm izwal awo wa nsan nggo te, o kar ìgwak ka na kar. Ko uza a vyat iyam
ká wo ká ifan, kat te amwar wo, kat te a ɓák ntan awo, kat te a ta njan awo wa nsan
nggo te, o kar ìgwak ka na pa fəm.
21 Kakul pa n kam kat te, i kur nnənəm awo pa jiyi kat ke? Re n là nnap-nlà awo wa
anəm uga mpərək va pa har. A yà pa unəm ro rən pa o nunok ka apal ishi iyam ro te,
nna n yà ká iyam va mi nok ka na kpa.
22 A yà pa oza i nok pa o fa kakum-ìjili aIbərahim te, n fa kakukum na kpa. A yà pa oza
i nok pa oza oIsarila te, mmami pa na kpa. A yà pa oza ovan oga ngwur iyam-kup
aIbərahim te, mmami uzəntən na kpa ka ashe onəm va ta.
23 A yà pa oza i nok pa oza onəm oga nnəm inok aKəristi te, n ji oza ji. Mmami ka nla
nnap wa anəm-ranran. M ɓək anung ká inok pa makmak ji oza ji. Ma kùk mi ka nzhi
ikan nvang pa nkyák. Ma nəm asap á mi yà ka nkun kat. M ɓək anung n dat ká ikú nvan
pa nkyak.
24 Nvan pa ntukun onəm ochumchum oYahudi nak ma nəm nnə́m á mi apir nva i ɗat
pa nzəng i yə́l ìsəm neɗing a.
25 Nvang pa nshaɗən onəm ochumchum oRoma nak ma nə́m mi ká idari acham. Ma
kwan mi ká ipáng nvang pa nzəng. Nvang pa nshat agirgi ndəng achumchum chwan ka
ashe iwa nna ka n yà ka ashishe. Agirgi chwan n yel ka ashe iwa ka apal akpasal akun
ká ìzwam atak tan alum chen ga tar pa chit.
26 Pa ɗəkər te, mmami ka ashe achen. Oga awan va m pan te, aɓang alakchi kat.
Onəm oga nra anyimnyal ka nəm ka mi san nggo te, ka nənəm. N tar awo owan mi
oYahudi tar va aɓang alakchi kat a. N tar awo onəm va oYahudi kat kpa. Oza aɓang
alakchi kat na kpa. Onəm ɗom ka mi ɗom ka ashe itong. Iyam iga ashe anyin va aɓang
alakchi kat te, ka ri nggom ri ka mi. Ndən iwa va n achen ka ashishe te, aɓang alakchi
kat. Ogənan oga akwam ɗom ka mi ɗom.
27 N nyi iyam va nyi mí wór pa unəm i ɓək anung ká inok. N lan nda lan. A yan nyan
ka mi nyan nzəng ka ndəng-ngbal. Nvan pa nkyak n lan iyam-nrì. N fe ka atak-rusok fe.
N nyi iyam va nyi mí wór pa nlan iyam iga mpa ká izər.
28 Kap ka nkpaktak iyam va ta te, pa ɗəkər mmami ka nfe ká iɗək nɗaktak kakul
nɗom ngga ashe ìgwak mi ka apal ishi ikílísiya.
29 Uda ka ashe ikilisiya uza kam kat kan a nak izər yà ka mi pa yakap na kpa kat yà?
Uda ka ashe wo ləp ifan kan a nak izər rwa mi kat yà?
30 A yà pa nkpak pa n lan te, ya mi lan ká iyam va i nyám pa mmami pa te, n kam kat a.
31 Inan uPo aPonzhi-Yesu va aɗəngchi təm ajini chit mbyet mbyet te, uza nyinyi pa
akwam mmami ka nnənap kat.
32 Ka aDəmaska te, ugomna uga nnəm ka atak va ta uwa ka akum Aritas uPonzhi te,
uza nak ma panchi anung-asal atak va ta na ma kpán mi.
33 Te ogənan re mi n fər ka ashe anap ka mɓol ro ngga izər anang akamsəlang va gang
ìtong va ta. A nak te, uza chu nkpán mi kat.

12

Iyam va uBulus ya ka ashe alár

1 Mi ga mpyal ka nnok. Kap ka nva pa iyam ro yà ɓyen ka ashishe kat te, mi là nnap
iyam ro va n ya ka ashe alár va uPonzhi-Yesu a nyám á mi a.
2 N nyi unəm ro nyi uja aKəristi a nəm izun chit pa igbapchi aman pa neɗing uva ma
yar na ɓa ga apaɓur akúrkúr. Ma yar na ɓa ga ka ashe izər nggo, kat te ka ashe izər kat
te, n nyi kat. Inan uwa nyi.
3 N nyinyi pa ma yar na ɓa ga atak njul pa shat ka apaɓur. Ma yar na ɓa ga ka ashe
izər nggo, kat te ka ashe izər kat te, n nyi kat. Inan uwa nyi.
4 Iyam va uza fe ka achwang te, mí là kat. Apir oza unəm yà ká ichumchum iga nləla
kat.
5 Mi lan ku unəm va ta lan. Kapal-ishi aɓo iyam jiwo te, mi lan ká iyam ro i watar
nnap nnəm mi ngga nnəm wa anəm va kam kat.

6 Ka nna kpa te, a yà pa mà ɗom nlan te, nnəm mpərək kat. Kakul nnandər mmami ka nləla. Ka nna kpa te, mi nəm kat. Kakul kan unəm ro a yar pa mmamíyam va a ji nya va ji uza ya mi, ká iyam va uza ka nfife ka anung mi kat.
7 Te kakul kan ma rup ká ishi kat, ka apal ishi nnyam iyam imakmak va Inan nyám á mi te, ma re iyam ro i gup ngup ka mi ka ashe izər wa izu va mat ka mmyar na unəm a jul a. A tal wa anəm uga nre aShetan va dat ka mi, i nyan ka mi byet. Kakul kan mà rup ká ishi kat.
8 Nvang chit pa nshaɗən n chál uPonzhi-Yesu pa a nak iyam va ta a kap ka mi.
9 Ka nna kpa te, uza là á mi pa, <<Nnap-nnənan mi kur ɓu kur. Kakul ìkàm mí yəl inok wò ka ashe onəm va kam kat a.>> Kakul nva ta te, mi ga mpyal ka nlan pa shat ka nlan ìkàm mi va ta. Ná n ya ìkàm aKəristi.
10 Kakul nva ta te, a chàng ìgwak á mi nva n kam kat, ka mmwàn va ma ka mmwàn mi, ka mɓək anung va mmami ka mɓəɓək, ka nsur va ka nya mi, ka nɗaktak va ka nzul mi kakul aKəristi a. Kakul ilum va kpaktak mi lan ìkàm ka te, awalang va ta mi kam.

Nnap-nnəm onəm oga aKorinti ngga nɗak uBulus

11 N nəm chit wa mpərək. Mmawo na o nak mi ka nnəm pa. A mal pa ka o yà ka ndənchi mi. Kakul ka pa ɗap onəm oga nla pa oza onəm oga nre aKəristi va ka nva oza kasəsal kat te, oza ji mi ká iyam ro kat.
12 N nəm iyam nəm awo va i nyám pa mmami unəm uga nre aKəristi unandər. N nəm iyam va ta ka ashe nkar-ìgwak mmakmak. N nəm iyam ichumchum iga nɗaktak pa ɗongɗong awo.
13 Nza asal i nəm ka aɓoshi ikílísiya kan i nəm awo jiwo kat yà? Ya nva pa n na njul awo chwat. N ɗak wo ka pa ɗap kat. Ya mi chál wo pa o yar nnap-mɓángɓang á mi kakul mpat va ta chwat ɗak.
14 N-yanmata te, n gbal chit ka nɗamshi izər kakul mɓa atak wo nshishat. Mi ɗak wo kakul iyam ro kat. Kakul mi ɗóm ká iyam wo iro kat. Mmawo na ká ishishi rwa mi. Kakul a mal pa ovan ma a ɓut iyam a nak kakul opo oza kat. Opon oma i ɓut iyam i nak kakul ovan oza a.
15 Mi lak awo lak kakul wo ka nchang ìgwak. Mi gbal nkam mi gbal kakul wo kpa. A yà pa mi man wo pa makmak te, o man mi pa ɗapfinyan ɗò?
16 Re ma là pa n ɗak uro ka ashe wo kat na nnan. Te ó là ɗak pa ń nyám ntan awo m mwar wo ka ashe ntan ɗò?
17 Mo te, m mwar wo ka atak onəm va ka nre ka atak wo ɗakɓo?
18 Ka n chál uTitus pa a ga atak wo ku ugənang va n re na nzəng ka na a. Te uTitus mwar wo mwar ɗakɓo? ARuhu va ka nnəm ka na te, nna ka nnəm ka yi kpa kat ɗò? Iyam va uza nəm te, i nəm kasal azəngtəng ka na kat ɗò?
19 Wi, matmat te mmawó ka mpak inok nrəng pa mmayi ka nfən ishi yi kakwali ro ka mpyal wo ɗakɓo? O'o pa kat. I là iyam va ta ka mpyal Inan na. Mmayi oja aKəristi. Ónəm mi omanman, iyam va i là pa kpaktak te, kakul mme mmawó na.
20 Ka nnəm ayər á mi pa kan a won a yà pa mà ɓa te, mà ya wo wa nva n ɗom kat. Mmawo nnyi te, ó ya mi wa nva o ɗom kat kpa. Mo te, mi ya wo ka ashe ndap-zər, ka nnəm ìkpar owan wo, ka nnyam nfə́l-ìgwak owan wo, ka nɗom ishi, ka nvyap adin owan wo, ka nnap atoli, ka nrup ká ishi, ka ngwon nnap nnəm.
21 Ka nnəm ayər á mi pa kan a yà pa mà ɓa atak wo kàɗí te, Inan i nak ìwuswa a nəm mi ka mpyal wo kat. I nak te, mi yəng pa gbəmgbəm kakul wo pa kyák. Kakul onəm va nəm nnap-mɓángɓang chit kang oza yang ka nggaɓan nrəre a. Oza na ishi oza ka nnəm ilakchi iga nnəm mmai ka ovan ɓyen, ka nnəm iyam iga nlan ìwuswa.

13

Awon aga nkùr anung

1 Mmami ka mɓa atak wo nshishat. Mi ɓa nshishat wa nva nnap-nlà Inan là pa, <<Ka atak nnap-nlà onəm pa oparəm, kat te pa oshaɗən va ya iyam va ya fa te, katətak mí gəl akwali.>>
2 Onəm va ka nəm nnap-mɓángɓang matmat ka ashe wo ka aɓoshi wo pa kpaktak te, n ɗom nla awo ka nva pa nyangmata n yà nzəng ká wo kat te, mmami ka ngwon wo. Wa nva n nəm ka mɓa mi nvan pa mparəm te, mi ɓa te, mi re oza kat.
3 A yà pa o ɗom nnyi pa ká ichumchum aKəristi mmami ka nla nnap te, ó yiya. Kakul uza te, uza lan ìkàm kat. Uza ka ashe wo wa anəm ukamkam.

4 Kaꞗkul kap ka nva pa ma pak na ka apal akun ikú uza yà ká ìkàm ro kat te,
nyangmata uza uriri ka atak ichumchum Inan. I yà ká ìkàm kat na kpa wa njini. Ka nna
kpa te, ka atak ichumchum Inan na i lár nzəng ka na, na i nyi iyam va í nəm awo.
5 O mo ishi wo pa dakdak o dər mo te nna o yà ka ashe nna nnandər wo nggo. O mà
ishi wo. Pa uKəristi uwa ya ka ashe igwák wo te, o nyi kat ɗò? Kat te, ya o ru mmà ishi
wo va ka o mà chit.
6 N rən pa o nyinyi ká ishi wo pa i ru mmà ro jiyi kat.
7 Mmayi ka nchal Inan pa kan o pat iyam ro kat. Nva pa onəm i ya yi pa i ru mmà nro
kat te, nna rwa yi kat. Iyam va rwa yi te, pa o nəm iyam va dakdak a. Nna kap ka nva
pa o rən pa i yiyen a.
8 Kaꞗkul nva pa i vyap nnandər te, i yà ka nnəm kat. Iyam va i nak nnandər i kam te,
nna í nəm.
9 I chang ìgwak chang a yà pa i kam kat kan o kəkam jiwo a. Achal yi na ta pa o tong
onəm va kukur.
10 N lir iyam va ta awo wanta nnà n yà ka atak wo kat te, kaꞗkul pa mà ɓa te, kang mà
sam ka wo ká ichumchum va uPonzhi-Yesu na mi kat. Ichumchum va kaꞗkul mme wo a.
Kaꞗkul nshin wo kat.

Nre-anung ngga ngwachi nnap-nlà

11 Ka nkùkùr te, ôgənang re o jul ká ikángkáng. Kan i gwang. O zhing ka ntong onəm
nənan. O nakshi nak ká iyam va n chál wo pa o nəm. O man owan wo. O təm ntəm
ikángkáng ka owan wo. Te Inan uga mɓa ka mman ka nna nra-ìgwak i təm nzəng ká wo.
12 O re anung re áwan wo ka ashe mman.
13 Nkpaktak onəm Inan oga atak va ta ka nre anung awo.
14 Re nnap nnənan aPonzhi-Yesu Kəristi ka mman Inan, ka mman izər aRuhu-Nənan
a təm nzəng ká wo pa kpaktak.

Nlir nnap-nlà aBulus ônəm Inan oga AGalatiya

1 Nlir nnap-nlà va ta fa ka atak aBulus unəm uga nre aKəristi. Inok va ija anəm kat. Kan unəm a nak mi ka kat. uYesu Kəristi uwa ká ishi wò ku uPoyi-Inan va won ka na ka atak ikú te, oma nak mi ka.
2 Ónəm Inan oga atak pa ɗongɗong ka ashe mbin aGalatiya, mmami nzəng ka ogənan va ka ta te, mmayi ka nre anung awo.
3 Re nnap nnənan, ka nra-ìgwak Inan uPo yi ku uPonzhi yi uYesu Kəristi a təm nzen ká wo.
4 UPonzhi yi uYesu Kəristi va uwa na ishi wò ká ikú kakul nnap-mɓángɓang yi. Uza nəm pa na o nak yi i jul ká ina onəm oga nra va ta. Uza nəm iyam va ta mà dakdak ka nɗom Inan yi ku uPo yi.
5 Re ma na ichumchum íNan mbyet mbyet. Nna a təm.

Nnap nlà Inan ngga nchang nfe nkak ro ya kat

6 Nnap wo ɗak mi byet kakul nghan kà nggaban nre atak anəm va ká wór wo ka atak nnyam nnap nnənan aKəristi va uza nyám a. ká nnà te, mmawó ka nggon achwang ka nnap-nlà nkak pa nna nnap-nlà Inan ngga nchang nfe.
7 Akwam, nnap-nlà Inan nkak ro ya lap kat. Kakul n nyinyi. Onəm ro ka nɗak wo i ɗom nvyap nnap Inan ka apal ishi aKəristi.
8 Ko mmayi, kat te umaleka va vang kapaɓur kan a ɓa a là nnap-nlà ngga nchang nfe ro awo a le pa ɗi ka nva ká i là awo te, re uza a sat unəm-vyapvyap.
9 Wa nva ká i là chit te, re ń dan ń là awo kàɗi. Unəm va pa kpaktak ka nla nnap-nlà Inan ngga nchang nfe nkak awo a ji nva ka o fe har o na nnandər ka te, re uza a sat unəm-vyapvyap.
10 Chit te, mmami ka nram mɓyen ka atak onəm ɗò, kat te ka atak Inan? Kat te mmami ka nɗak pa ń nak ìgwak wo a ra kà mi ɗò? A yà pa mmami ka nɗak pa na ìgwak onəm a ra kà mi te, ya ka n ya uzwal aKəristi kat.

UBulus nyan unəm uga nre aKəristi

11 Ógənang, n ɗom wo pa o nyinyi pa nnap-nlà Inan va ka n là awo te, a fa ka atak anəm kat.
12 N fe ka anung anəm kat. Unəm ro a ɗyang nnap va ta á mi kat kpa. N kam nnap-nlà va ta ka atak áYesu kəristi ká ishi wò ka apal ishi nnyám iyam va uza nyám á mi a.
13 Kakul ka o fe apir ntəm mi mmatmat fe ngga nkpak nnap awop oYahudi. O fe asal va fe ka n nyan ká ikilisiya Inan pa zhalat zhalat. N zhing ka nzhì oza.
14 Kapal-ishi nnəm nnap awop oYahudi jiwo te, n nyàn nlwàk mi pa kpaktak. N sai ka nkpak nnap nnəm mmatmat njo okəka yi byet.
15 Te Inan ka nnap nnənan wò gar mi yà na ma mar mi chit kat har uza ɓa wór mi re.
16 A ɓa kúr ka na pa o nyám uyen wò á mi pa kpátkpát na n là nnap-nlà wò ónəm va oYahudi kat te, m mo ichən ka atak anəm ro kat.
17 M ɓa n ga aUrushelima ka atak onəm va ka tong onəm oga nre aKəristi chit mpyal mi kat kpa. N kali kat, n ga mbin Arab. N le ka ta te, n ga ìtong aDəmaska.
18 Ka nvan izun pa ishaɗən te, m ɓa n ga atak aKefas ka aUrushelima. N nəm nra pa ngbapchi aman pa tukun ka na.
19 N ya aYakubu ugənang aPonzhi-Yesu Kəristi uwa byet pa uzəng ka ashe aɓoshi onəm oga nre.
20 Iyam va mmami ka nlilir ta te, akwam kat. Inan kà n-yiya.
21 Ka nvəvang te, n ga mbin aSuriya ka mbin aKilikiya.
22 Ikílísiya aKəristi ka atak pa ɗongɗong ka ashe mbin aYahudiya oma ya mi ká iwu chit kat.
23 Oza fe nnap na chwat ka apal ishi mi pa, <<Unəm va ka ya ka nyan ka yi te, uza ka nla nnap nna nnandər va uza ka ɗom nzhì onəm va na ka a.>>
24 A nak te, oza na ichumchum íNan kakul mi.

2

Aɓoshi onəm oga nre kam uBulus

1 Ka nvan izun pa igbapchi aman pa neɗən te, n le m ɓa n ga aUrushelima kàɗi nzəng ku uBarnaba. N kam uTitus kawo.

2 M ɓa n ga ka apal ishi nyám iyam va Inan nyám á mi a. N ga n kan ka mpyal oza
nkpaktak ìpir nnàp nlà Inan va mmami ka nlèla ónəm va oYahudi kat. N kan ônəm va
oma ishi chwat. Kakul le kang a wa a yà pa nlung va mmami ka nlung ta, ka nva n nəm
chit watar te, kan a sat ka atak alakchi kat.
3 Kakul ka uTitus va ká ishi wò uwa yà nzəng ka mi te, ma nak nkpak á na pa uza a pà
ache kat, nna kap ka nva pa uza uHeleni a.
4 Nnap nlà won ka apal ishi nnap va ta kakul ogənan oga akwam va mwom ka ayi tan
ka ashe yi. Oza ɗom nkùr ìjili apir njul va mmayi ka ka ashe aYesu kəristi ka ntan. Oza
nəm pa na o nak yi i tong ozwal.
5 I man i na atak nsat ózə kat ka pa ɗap, na nnandər nnap-nlà Inan ngga nchang nfe a
təm awo pa dakdak, kan ma vyap ka pa ɗap kat.
6 ká nnà te, onəm va ma yar pa oza iyam ro te, iyam va oza ka yà te, a ɗak mi ka pa
ɗap kat. Kakul Inan i tap onəm kat. Onəm va ta va ka yà iyam ro matmat te, mmami ka
n là pa oza kúr anung nnap-nlà va n là ká iyam ro kat.
7 Oza ga yà pa ma re iɗək nla nnap-nlà Inan ónəm oga ache amulur mmami na wa
nva ma re iɗək njo onəm oga mpà ache úBiturus nnyi a.
8 Kakul unəm va uwa nəm inok ku uBiturus kakul ngga ka nnap-nlà wò óYahudi te,
uwa kpa nəm inok ka mi kakul ngga ka nnap-nlà wò ónəm va nnyi oYahudi kat.
9 Ka nvangva aYakubu, ku uKefas, ku uYohana va oma ngwan ikilisiya ya apir nnap
nnənan va Inan nyám á mi te, oza gok awo kam yi ka uBarnaba. Oza man pa i nəm inok
nzəng ka oza na i ga atak onəm va oYahudi kat. Oza nnyi te, ì ga atak oYahudi.
10 Iyam pa izən va oza ləla te, nna pa kang i kong ka onəm oga nkun ka ashe oza kat.
Nnap va ta nzəngtəng ka ngga anung-anyi mi. Kakul iyam zəngtəng va ta ɗom mi ka
nəm ka nzhin.

UBulus ran ku uBiturus ka aAntakiya

11 UKefas ka vang Antakiya te, n yan á na ka ashe onəm ka apal ishi iyam va uza nəm.
Kakul mpəpat ka mban.
12 Ka yà onəm ro oma vang chit ka atak aYakubu u kat te, uza i ri iyam-nrì nzəng ka
ogənan va oYahudi kat. Onəm va ta vang byet te, uza ɓan ntat ìjili ka cho, sat ndachi.
Ayər onəm oga nnak onəm pa a pà ache nəm na.
13 Aɓoshi oYahudi ogənan va ka ta te, oza tan ka ashe nlan nnandər va ta nzəng ka na
har a nak uBarnaba chor kpa, uza tar təm ka ashishe nzəng ka oza.
14 Nvan va n ya oza ka nnəm nnap va ta kasal nnap nnəm Inan kat te, n là úKefas ká
iwu oza pa uza va uYahudi kan uza ka təm ntəm onəm va oYahudi kat te, i yar sang
kang uza i ɗom nnak nkpak ónəm va oYahudi kat pa oza a təm ntəm oYahudi yà?

Mi i kamshi nkpaktak onəm ka atak nna nnandər

15 Mmayi pa te, mmayi oYahudi omarmar. Mmayi onəm-nəmnəm oga nnəm
nnap-mɓángɓang kat.
16 ká nnà te, i ɓa i nyi chit pa unəm i tal unənan ka mpyal Inan ka atak nkpak
nnap-mpakpak na kat. Unəm i tal unənan ka mpyal Inan ka atak nna nnandər ku uYesu
Kəristi na chwat. Nna nak te, mmayi kpa pa wat i na nnandər ku uYesu Kəristi wa. Na i
tong onənan ka mpyal Inan ka atak nna nnandər na. Í tong ka atak nkpak
nnap-mpakpak na kat. Kakul ka atak nkpak nnap-mpakpak na te, ka onəm ro yà tal
unənan ka mpyal Inan kat.
17 Ka ashe nɗom ntong yi onəm nənan ka mpyal Inan ka atak aKəristi kan a yà pa ma
nyi pa mmayi ká ishi yi te, mmayi onəm oga nnap-mɓángɓang te, ya nyám chit pa
uKəristi pa te, uza unəm uga nnəm nnap-mɓángɓang ɗakɓo? Ko pa ɗap iyam ro yà pa
kat.
18 A ya nnyi ɗak pa n le m me iyam va mmami na ká ishi mi n shin te, ya n kpán ishi
mi chit ka nnap-nlà pa mmami unəm uga nggantal nnap-mpakpak Inan.
19 Ka atak nnap-mpakpak te, n ku chit. N ku kakul na ń jul ń təm ká ririˋ.
20 Ma pak mi chit ka apal akun ikú nzəng ka uKəristi. Nna nak te, nyi nyi va
ǹyangmata mmami ka ǹyìyi te, mmami na kat, uKəristi va ka ashe mi te, uwa ririˋ mi. A
nak te, ririˋ va mmami ka ntəm ka ka ashe izər iga mɓwang te, mmami ka ntətəm ka
atak nna nnandər ka uYa Inan va man mi pa makmak uza kú na ririˋ wò kakul mi a.
21 Mi yà ka nyar nnap nnənan Inan i sat nnap nlakchi kat. Kakul ka ya pa ka atak
nkpak nnap-mpakpak na kan mí tong onəm nənan ka mpyal Inan te, ya ikú aKəristi yà
ká ipir ro kat.

3

Iza nnap yà? Nnap mpakpak kat te
nna nnandər dò?

1 Ónəm-pərək pərək oga aGalatiya, iza swanggat wo yà? Mmawo na ma nyám awo pa
kpátkpát pa ma pak uYesu Kəristi ka apal akun ikú kat dò?
2 Re m ɓəp wo ka nnap pa nzəng. ARuhu Inan va ka ashe wo nyangmata te, mmawó
ka kakul pa mmawó ka nkpak nnap-mpakpak dò? Kat te pa o fe nnap-nlà Inan ngga
nchang nfe te, o na nnandər na ka?
3 O pərək wanta nyi-wo dò? Ko o ɓan ka nna nnandər ká ichumchum aRuhu Inan te,
a nyan chit nyangmata pa o na nnandər ka nkam ngga ishi wo a?
4 O rən pa nnyan va ma nyan ká wo, mmawó ka mɓək anungún te, ka anung amwan
dò? A yà pa mí ləla pa ka anung amwan a.
5 Unəm va ka na aRuhu wò awo nzəng ka nnəm iyam-chumchum chumchum ka ashe
wo te, uza ka na awo kakul pa mmawó ka nkpak nnap-mpakpak pakpak dò? Kat te pa o
fe nnap-nlàla te, o na nnandər na ka?
6 wantana uAbəraham ka na nnandər ká Inan te, ma kun ishi á na ka nna nnandər
nandər va ta pa nnap nnəm nnənan ka mpyal Inan.
7 A nyám chit pa onəm va na nnandər na te, oma ovan aIbərahim oga nnandər a.
8 Nnap nlà Inan mor là chit matmat pa Inan i ga nla pa onəm va oYahudi kat te, oza
tong onənan chit ka mpyal wò ka atak nna nnandər oza. A nak te, uza mor là nnap-nlà
wò ngga nchang nfe mpyal ûlbərahim pa ka atak a wà kang uza i nak nnap-nnənan
nkpaktak aɓoshi akum ìjili.
9 Wa nva ma nak nnap nnənan úlbərahim kakul nna nnandər nandər te, onəm oga
nna nnandər oma yà ka nnap nnənan na kpa wa njini.
10 Kakul onəm va pa kpaktak nak pa nkpak nnap-mpakpak nna nnap chwat te, oza
tong onəm-vyapvyap chit. Kakul ma lir chit ka ashe atakarda nnap-mpakpak pa,
<<Unəm va pa kpaktak ka nkpak nkpaktak iyam va ma lir ka ashe atakarda
nnap-mpakpak pa dəkər dəkər kat te, uza unəm-vyapvyap.>>
11 A fa mban chit pa jakjai. Unəm ro yà i sat unənan ka mpyal Inan ka atak nkpak
nnap-mpakpak kat. Kakul nnap-nlà Inan là chit pa unəm va i yà unəm uga nnap nnəm
nnənan ka atak nna nnandər te, uza i lár katətak na.
12 Nnap mpakpak yar nnap nna nnandər kat. Kakul nnap-nlà Inan là pa, <<Unəm va i
kpak oza pa kpaktak te, uza i lár katətak na.>>
13 UKəristi kamshi yi chit ka nvyap va ká i vyap ka apal ishi nkpak nnap-mpakpak va i
kpak kat a. Kakul uza sat unəm-vyapvyap kador nva ká i vyap a. Ma lir chit ka ashe
nnap-nlà Inan pa, <<Unəm va pa kpaktak ma zon na ku ka apal ikún te, uza sat
unəm-vyapvyap chit.>>
14 Ma nəm iyam va ta pa na nnap nnənan va ma ka nak úlbərahim te, a sat njo onəm
va oYahudi kat, ka atak áYesu kəristi. Na ka atak nna nnandər na kan i ya aRuhu va ma
ka sar nnap-nlàla a.

Nnap mpakpak ka nsar nnap-nlà

15 Ógənang, re ń nyám ìpir nnàp awo pa dat ká iyam va ta. Nsar nnap-nlà kan ka a yà
nja anəm na pa mwan kan ma man ka nsəsar man te, unəm ro kur nfəfən lap kat.
Unəm ro i là nkak ka apəpal lap kat kpa.
16 Nsar nnap-nlà va ta ma sar úlbərahim ka akum ìjili pa ikyak kat. Ma sar ka akum ìjili
pa izəng. Mma là úro pa uzəng kakum-jili jili uwa uKərist.
17 Iyam va mmami ka nlàla te, nna pa nnap-mpakpak nva a nəm izun igbal pa
ineɗəng ká ìsəm pa ishaɗing kang a wong ɓa ka nvang te, a kur nfən nnap-nsarsar va ta
ka pa ɗap kat. Nnap-nsarsar va Inan man ka man a. A kur nnənak pa a sat nnap nlakchi
kat kpa.
18 A yà pa nya nnap nnənan *iyam-kup va ta ka atak nkpak nnap-mpakpak te, ya ká
yar nsar nnap-nlà kat. ká nnà te, Inan ka nnap nnənan wò na úlbərahim chit ka atak
nsar nnap-nlà.
19 Te iza inok nnap-mpakpak va ma pak ɗa? Ma kúr anung iyam ka, na a nyám ka
mban iyam va mí wór pa nggantal nnap a. Ma pak oza pa a nəm inok kan unəm uga
akum ìjili jili va ta i vang. Uza wa ma ka sar nnap-nlà á na. Ma ɓa ka nnap-mpakpak ka
atak inok omaleka ka atak anəm uga ntar ká ishimshe nnap.
20 N-yà anəm uga ntar ishimshe nnap nyám pa nnap anəm pa uzəng kat. Nna kan
Inan jiwo te, uza pa uzəng.

Ipir nnap-mpakpak

21 Te ya nnap-mpakpak nak iyaṃ va ɔga nsar nnap-nlà Inan là te, a là ka nga ɗò? Ko pa ɗap iyaṃ ro ya pa kaṭ. Kaḳul ka yà pa nnap-mpakpak nro nna yà nva i ɓa ká iriri ɓa te, ya ma ka tong onəm nənaṇ ka mpyal Inan ka atak nkpak nnap va ta.
22 Nna kan nnap-nlà Inan gwang iyaṃ pa chatchat là pa ma ka akum ichumchum nnap-mɓáŋgɓaŋ na pa pyát. A là pa na iyaṃ va ma ka sar nnənap kaḳul nna nnandər va mí na ka uYesu Kəristi te, ma yə́l ónəm va ka nna-nandər.
23 Kan mí là nnap nna nnandər va ta te, nnap-mpakpak pa ikan ayi chit wa onəm va ma kùk ka nzhi ikan. Nna chit te, nnap nna nnandər ɓa fa.
24 Kaḳul nva ta te, nnap-mpakpak sat wa anəm uga mmanchi yi kan uKəristi i vang. Na i tong onəm nənaṇ ka mpyal Inan ka atak nna nnandər.
25 N-yanmata jiwo te, kaḳul pa nnap nna nnandər ɓa chit te, i yà ka akum ichumchum anəm uga mmanchi yi lap kaṭ.
26 Kaḳul o tong ovan Inan chit ka ashe aYesu kəristi ka atak nna nnandər.
27 Nkpaktak wo va ma nəm abaptisima awo ka ashe aɗin aYesu kəristi te, o yar nnap nnəm aKəristi chit.
28 Ntap onəm ro yà kaṭ. Unəm va uYahudi ku unəm va uYahudi kaṭ, ku uyen-marmar, ku uzwal, ku uchar, ku ununggwan, ka nkpaktak wo iyaṃ-zəntən ka ashe aYesu kəristi.
29 A yà pa mmawó oja aKəristi te, ya mmawó apir va uAbəraham re. Ovəvan oga ngwur iyaṃ-kup wa nva ma ka nsar nnap-nlà ka apəpal a.

4

1 Mmami ka nla pa a yà pa uyen uwa yen kur ngwur iyaṃ-kup chit kaṭ te, ya uza ɗongɗong ku uzwal uga ashe nzhi kaṭ. Kaḳul kap ka nva pa uwa unəm uga ngwur nkpaktak iyaṃ-kup te, uza wa yiyen kan.
2 Uza i yà ka ashe awo onəm oga nnakshi ka na, ka onəm oga nnakshi ká ìdudur har i ga i chu nra va upupon là.
3 wantana kpa ka yi. Nva nna ká i yà wa ovan te, nkpak nnap-mbin a kaṛ yi i tong ozwal.
4 Kan alum ɓa rwam te, Inan re nre ku uyen wò va uchar a mar. Ma mar na ka ashe onəm va ka akum ichumchum nnap-mpakpak.
5 Ma re na na uza a kaṃshi onəm va ka akum ichumchum nnap-mpakpak na i ya atak nsat i tong ovan Inan.
6 Kan nyangmata o tong ovan Inan chit te, uza re nre ka aRuhu aYen wò təm ka ashe igwák yi. ARuhu va ka ngwór awór pa, <<Ábba áPon.>>
7 Kaḳul nva ta te, nza uzəntən wo nggo te, uza uzwal lap kaṭ. Uza uyen ga nzhi. A yà pa uza sat uyen ga nzhi chit te, Inan nak na chit kpa uza sat uyen uga ngwur akup.

Nnap nlà aBulus ka apal ishi onəm oga nna nnandər

8 Matmat kó ó nyi Inan chit kaṭ te, o təm ka ashe izwal iga ngwop iyaṃ iwopwop. Mi i là nnap ngga nnandər te, oza iyaṃ va kur pa ma wop kaṭ.
9 Ka nvaṇgva o nyi Inan chit, kaṭ te n là pa Inan nyi wo te, a won yar sang kang o le kàɗi o ga ka nnap-mbin nkuku va i kaṃshi anəm kaṭ yà? O ɗom pa o tong ozwal iyaṃ iwopwop na kàɗi ɗò?
10 Nnəm iyaṃ-nəmnəm ka apal ishi nnap awop nrá, ka apye, ka nkpaḳ izun pa kap i pat ká wo ka pa ɗap kaṭ.
11 Nnap-nnəm wo ɗak mi byet kaḳul kan a wa yà pa m ɓək anung ká wo ká imwa kaṭ.
12 Ógənang, re o yar nnap nnəm mi kaḳul n taḷ iyaṃ zəngtəng chit ká wo. Ko o ɓan te, ka o pat á mi ka nvaṇ pa nzəng kaṭ.
13 O nyinyi pa nlan ikángkáng izər a nak kang m ɓa n là nnap-nlà Inan awo ka mɓa mi ngga ngəshi.
14 Kap ka nva pa nlan ikángkáng mi va ta a sat wa mmà ka atak wo te, o ɓák mi kaṭ. O jan mi kaṭ kpa. Kaɗor nva ta te, o kaṃ mi ɓu là pa mmami umaleka Inan, kaṭ te ɓu rəng pa mmami uYesu Kəristi ká ishi wò.
15 Nfe-nchang va ka o fe ka mi te, a won wòl san nyangmata yà? Kaḳul mi là nnap wo là pa shat ka nza atak nggo pa ka ya pa mí zəp iwú zəp mí na ówan onəm i mwak te, ka o zəp ijiwo zəp ka o na mi.
16 Nna kan nyangmata te, n sat unəm va o yan na yan kaḳul pa n là nnandər awo a?
17 Onəm va ta ka nnəm kà nnap wo byet. Ka nna kpa te, oza ka ashe izər wa mpip iva. Kaḳul oza ɗom wo ka nfe-nchang kaṭ. Oza ɗom pa o kap ka asaḷ yi na o zhin ka nnəm kà nnap oza.
18 Nnəm kà nnap anəm kan nrən-nnap nna ro yà ka ashishe kaṭ te, a ɓyen byet pa ma nəm pa ɗəkər ɗəkər. Nkpak pa n yà nzəng ká wo kan mí nəm kaṭ.

19 Óvan mi omaⁿnmaⁿ, mmami kạ mɓək anung ká wo kàɗí wa achar uga nɗum kạ amar. Mi jul kạt ya nnap nnəm nja aKəristi i sat njiwo kan.
20 Mi raⁿm ifan chwat paⁿ kạ n yà nzəng ká wo na ń nyi iyaⁿm vạ kạ ń là awo. Kạkul nnap nnəm wo zwar mi zwar.

Nɗyang ipir-nnap kạ apal ishi
aHajaratu kạ uSaratu
21 O là á mi ń fe. O là á mi mmawó vạ o ɗom paⁿ nkpak nnap-mpakpak nna a nəm ká wo a? Na o fe iyaⁿm vạ chit nnap-mpakpak là kạt ɗò?
22 Kạkul ma lir kạ ashe nnap-nlà Inan paⁿ uAbəraham kạ mar ovan onunggwan paⁿ oparəm. Uro uzaⁿ mar kạ uHajaratu uchar zwal. Uzəngtəng nnyi te, uzaⁿ mar kạ uSaratu uchar uga ivang.
23 Uya achar-zwal vạ taⁿ pa te, ma mar na pa mwan kaⁿsaⁿl va onəm i mar amar kạ a. Uja achar vạ uwa uchar uga ivan te, ma mar na kạ atak n-yə́l nsar nnap-nlà Inan.
24 Iyaⁿm vạ taⁿ iga nɗyang nnap va ipipir gbəgbaⁿn. Kạkul ochar vạ taⁿ sat kạ anung nsar nnap-nlà paⁿ mparəm. Nro fa kaɓam aSinayi, kan i nak onəm ká izwal. UHajaratu sat kaⁿnunun na.
25 UHajaratu sat kạ anung nsar nnap-nlà va ma sar kạ apal aɓam aSinayi kạ ashe mbin Arab a. A mal ká ìtong aUrushelima iga nyangmataⁿ. Kạkul aUrushelima kạ ashe mɓək anung kạ onəm oga ashishe.
26 USaratu uchar uga ivan te, uzaⁿ sat kạ anung aUrushelima aga apaɓur va jul iyaⁿm wò chit jiwò. Iyà unan yi.
27 Kạkul ma lir chit paⁿ,
<<Áchar vạ i mar amar kạt,
wa təm kạ ashe nchang ìgwak.
Áchar vạ u ɗum kạ amar kạt, wa kəlak n-yəl.
Kạkul ovan achar vạ ma chər ma le kạ na ma re te, ozaⁿ yə́l ji oja achar vạ ji paⁿ makmak
uɓəɓar wa ya nzəng kạ a.>>
28 Ógənang, mmayi ovan omarmar kạ atak n-yə́l nsar nnap-nlà na kpa wa aIshaku.
29 Kạ yà matmat te, uyen vạ ma mar na pa mwan kaⁿsaⁿl va onəm i mar amar kạ te, a kpàn uwan wò paⁿ makmak. Uwuwan va ma mar na kạ atak ichumchum aRuhu Inan jiwo a. Nda taⁿ apir nkpàn izər vạ ta nná yà kpa.
30 Nnap nlà Inan là san yà? A là paⁿ, <<Bak uchar-zwal ku uyiyen ozaⁿ a fa a re nzhi. Kạkul uya achar-zwal i wur akup nzəng ku uya achar vạ uwa uchar uga ivan kạt.>>
31 Nna nak te ógənang, re o nyi paⁿ mmayi ovan achar-zwal kạt. Mmayi ovan achar va uwa uchar uga ivan a.

5

O ga mpyal kạ njul ká izwal
1 UKəristi jul yi paⁿ na i jul njul nnandər. Kạkul nvạ ta te, o tong a kəkam. Kan o maⁿ o na ishi wo ma pá ikan izwal awo kàɗí lap kạt.
2 Mmami uBulus kạ nla awo paⁿ a yà paⁿ o re ma pà ache awo te, ya a nyan chit paⁿ nnap aKəristi yà ká nkaⁿmshi nro kạ atak wo kạt.
3 Mmami kạ nla kàɗí paⁿ unəm vạ maⁿ ma pà ache á na te, a sat nkpak paⁿ uzaⁿ a kpak nkpaktak iyaⁿm vạ nnap-mpakpak Inan là paⁿ ma kpak.
4 Mmawo vạ o ɗom ntong onəm nənaⁿ kạ mpyal Inan kạ atak nkpak nnap-mpakpak te, o pətar chit le ká izər aKəristi. Nnap-nnənaⁿ Inan yar wo lap kạt.
5 Mmayi jiyi te, kạ atak inok aRuhu na kan mmayi kạ ntəm kạ nlok n-yə́l nnak-ìgwak yi kạ apal ishi ntong onəm oga nnap nnəm nnənaⁿ nji Inan kạkul nna nnandər.
6 A yà paⁿ mmayi kạ ntəm kạ ashe aYesu kəristi te, nnap mpà ache kạ nnap mpà ache kạt, i sat nnap nlakchi. Nna-nnandər ku uKəristi nzəng kạ nnyam mmaⁿ ówan onəm nna nnap chwat.
7 Ko o yà kạ nchen paⁿ dakdak te, uda won dan wo kạ nkpak nnandər yà?
8 Ntan-atak vạ ta fa kạ atak anəm va wór wo kạt.
9 Ma là paⁿ ayist paⁿ ɗaⁿp na kan i fil iyaⁿm a.
10 N na nnandər na ká wo kạ ashe aɗin aPonzhi-Yesu paⁿ o fe anung anəm ro lap i watar iyaⁿm vạ n là awo kạt. Unəm vạ kạ nzwar wo kạ uzaⁿ a yà udanggo te, uzaⁿ i saⁿm ayiya saⁿm.
11 Ógənang, kạ ya paⁿ na n yà kạ anung nla paⁿ nkpak paⁿ ma pà ache te, kạ yar sang kang ma kạ yà kạ nnyan ká mi na paⁿ har yà? Kạ ya pa na te, ya nfe nnap-nlà mpak aKəristi kạ apal akun ikú kạ ashe ìgwak anəm ro lap kạt.

12 A ɓyen á mi pa ka ya pa onəm oga nɗak wo va ta oza ka nyar ishi oza kpa.
13 Ógənang, o nyinyi pa mmawó te, ma wór wo pa na o təm ka ashe njul. Ka nna kpa te, kan o maŋ ntəm ka ashe nfe nchang va ta a sat iyaŋ iga nkpán awo kakul nnəm nnap nnəm ngga izər kat. Re mmaŋ a nak wo o kamshi ówan wo.
14 Kakul nnap-nlà va ta pa nzəng ka nla nkpaktak iyaŋ va nnap-mpakpak là. Nna pa, <<Maŋ uwan ɓu wa ishi ɓu.>>
15 A yà pa mmawó ka ntəm wa izhé iga anyin iga nkyèn owan oza kan i ri oza kpa te, re o nəm dakdak le kan o zhì owan wo kat.

Nnap-nnənaŋ aRuhu ka nnap nnəm ngga izər

16 Nnap nla mi nna ta pa a yà pa o təm ntəm ngga aRuhu te, o ya ka ntəm ntəm nnap nnəm ngga izər kat.
17 Kakul nnap nnəm ngga izər ka nlun nnap nnəm ngga aRuhu. Nnap-nnəm ngga aRuhu nnyi te, ka nlun nnap nnəm ngga izər na kpa. Mparəm oza va ta ka nlun owan oza. A nak te, nnəm iyaŋ va o ɗom nnənəm te, i mat wo mat ka nnəm.
18 A ya nnyi pa aRuhu ka nkpak wo te, ya nnap-mpakpak yà ká ichumchum ro ka apal ishi wo kat.
19 Nnap-nnəm ngga izər iyaŋ iga nlyat atak kat. Nra uchar anəm, ka nnəm ilakchi, ka nkun ìwuswa,
20 ka ngwop iyaŋ-wopwop, ká ivak, ka nyang onəm, ka ndáp-zər, ká ìkpar, ka nfól-ìgwak, ka nɗom ishi, ka nyang izər, ka nvaŋ izər,
21 ká ìkpar iga ngbal unəm, ka ngwa nche nraŋ ka, ka mmai, ka aɓoshi apir iyaŋ wa iva ta. Wa nva ka n won wo chit matmat te, mmami ka ngwon wo kàɗí. Onəm va ka nnəm apir iyaŋ wa iva ta te, oza i yà ka ntar ka ashe iponzhi Inan kat.
22 Iyaŋ va aRuhu i mar te, nna mmaŋ, ka nchang ìgwak, ka nra-ìgwak, ka nkar-ìgwak, ka nnyi-nnap, ka nrusok-afu, ká ikyin,
23 ka n-yen ká ishi, ka nkpán-ishi. Onəm oga nnəm apir iyaŋ wa iva ta te, nnap-mpakpak i dok oza kat.
24 Onəm va oja aYesu kəristi te, oza pak nnap nnəm ngga izər chit ka apal akun ikú ka nkpaktak iyaŋ ina.
25 A yà pa mmayi ka ntəm ntəm ngga aRuhu te, re achen yi a ya ka ashe ichumchum aRuhu na kpa.
26 Kan i tong onəm oga nnok kat. Kan o lak ìgwak ówan wo ka avyal kat. Kan o yà ká ìkpar iga ngbal unəm ka apal ishi iyaŋ owan wo kat.

6

O kamshi owan wo ka ashe mɓek-anung

1 Ógənang, a yà pa ma kpán unəm ro ka ashe wo ka nnəm mpat te, re mmawó va ka nkpak iyaŋ va aRuhu ka nla te, o ɓa ka na kasal ka ashe nnap nnəm ngga n-yen ká ishi. Re unəm a panchi ishi wò pa dakdak le kan iyaŋ va ta a won a dapchi na kpa uza a tar ka ashishe kat.
2 O kamshi owan wo ka ashe mɓək anung. A yà pa o nəm pa te, ya mmawó ka nkpak nnap-mpakpak aKəristi.
3 A yà pa unəm ka nyar ishi wò pa mmawò iyaŋ ro kan uza iyaŋ ro kat te, ya uza ka nlam ishi wò.
4 Re ka udanggo a mà mɓyen inok wò na uza a lan kakul inok wò na chwat. Kan uza a mal mɓiɓyen ká ija anəm ro kat.
5 Kakul nza unəm nggo i yar iɗək inok ijiwo ka nkukwa.
6 Unəm va pa kpaktak ma ka nɗyang nnap-nlà Inan á na te, re uza a kap nkpaktak iyaŋ nənnaŋ va uza ka, nzəng ku unəm uga nɗiɗyang á na.
7 Kang mma lam wo kat. Mí nap avyal Înan kat. Mma là pa iyaŋ va pa kpaktak unəm suk te, nna uza i ɓən.
8 Unəm va pa kpaktak suk iyaŋ iga aɗom aga izər va igugwak nyám á na te, nkpak pa nnap nnəm ngga aɗom aga igugwak va ta i ɓa ká ikú á na. Unəm va nnyi ka nsuk iyaŋ va i chang ka aRuhu te, ka atak aRuhu va ta uza i ya iriri iga mbyet mbyet.
9 Kan o rusok ka nnəm iyaŋ nənnaŋ kat. Kakul a yà pa n-yi a ga yar yi kat te, alum na ka mɓa aga mɓən iyaŋ-ɓənɓən.
10 Kakul nva ta te, pa ɗəkər ma mà ka nnəm iyaŋ nənnaŋ te, kan a rwam yi ka nnənəm ńkpaktak onəm kat. A jwak ónəm va onəm oga nna nnandər va i tong chit wa onəm oga nzhi nzəngtən a.

Iwon ka nre anung

11 O dər iyaᵲm-nlir imwalmwal vaᵲ taᵲ paᵲ gbaᵲaᵲkgbaᵲaᵲk mmami kaᵲ nlilir awo kaᵲ awo mi.
12 Onəm vaᵲ yar paᵲ kaᵲ nvaᵲ ozaᵲ kaṣəsaᵲl kaᵲt kaᵲ nnap nnəm ngga izər te, oma kaᵲ nnak nkpak awo paᵲ o pà ache. Iyaᵲm paᵲ izən vaᵲ nak kan ozaᵲ i nəm pa te, kaᵲkul ayər paᵲ kan ma ɓək anung ózaᵲ kaᵲkul nnap mpak aKəristi kaᵲ apal akun ikú kaᵲt.
13 Ko onəm vaᵲ pà ache pà te, ozaᵲ káᵲ ishi ozaᵲ kaᵲ nkpak nnap-mpakpak vaᵲ ta kaᵲt. Ozaᵲ ɗom wo kaᵲ mpà ache na ozaᵲ a nok paᵲ ma pà awo pà kpa.
14 Mmami jem te, mi nok káᵲ iyaᵲm ro kaᵲt, ya kaᵲ nnap mpak aPonzhi yi uYesu Kəristi na chwat kaᵲ apal akun ikú. UYesu va kaᵲkul ikuku iga apal akun na kan n swan nnap iyaᵲm iga apambin, kan apambin nnyi te, a yan nnap mi kpa.
15 Kaᵲ atak mi te, n yar mpà ache kaᵲ mpəpa kaᵲt, ozaᵲ iyaᵲm ro kaᵲt. Iyaᵲm vaᵲ rwa mi te, nnap amar apipye.
16 Re nra ìgwak kaᵲ nrwa ìgwak a təm nƙpaktak onəm oga nkpak nnap vaᵲ taᵲ. Onəm va nyang ovan Inan oga nnandər chit wa oIsaᵲrila a.
17 A kúr chit wanta. Kan unəm ro a ɗak mi lap kaᵲt. Kaᵲkul adal aga izər mi kaᵲ nnyam paᵲ mmami uzwal aYesu.
18 Ógənang mi, re nnap nnənaᵲn aPonzhi-Yesu Kəristi a təm nzəng káᵲ wo. Nna a təm.

Nlir nnap-nlà aBulus ônəm Inan oga AAfisa

1 Nlir nnap-nlà va ta fa ka atak aBulus va ka atak nɗom Inan kang uza taḷ unəm uga
nre aYesu kəristi a. A fa na a ga atak wo onəm Inan oga Afisa. Onəm va zhing ka nna
nnandər ká uYesu Kəristi pa makmak a.
2 Re nnap-nnənaṇ ka nra ìgwak aPo yi Inan ká uPonzhi yi uYesu Kəristi a təm nzəng
ká wo.

Nnap-nnənaṇ ngga aRuhu ka ashe aKəristi

3 Re ma na aɗəngchi Înan va uwa kpa Inan ká uPo aPonzhi yi uYesu Kəristi a. Uza nak
nnap nnənaṇ ngga aruhu ayi ka nza apir nnap-nnənaṇ ngga apaɓur nggo chit ka atak
aKəristi.
4 A mà dakdak wa nva uza ka yak yi matmat ya na ma nəm apambin chit kaṭ, na i
tong onəm nənaṇ ka mpipyal. Onəm va ya ka mpat ro ka pa ɗap kaṭ.
5 Kaḳul mmaṇ na te, uza nak chit təm pa i tong ovan wò ka atak áYesu kəristi a mà
dakdak ka nɗuɗom.
6 Na i na aɗəngchi ichumchum nnap nnənaṇ nənaṇ va uza na yi ka atak ayen wò
umaṇmaṇ a. Uza nəm mɓál awo ka kaṭ, uza na yi ká imwa.
7 Ka atak ikú aYiyen na kan i ya nkaṃshi ka nyar nnap-mɓáṇgɓaṇg va mà dakdak ka
nnap nnənaṇ Inan va mak pa gənggəng.
8 Nnap-nnənaṇ va uza zuk ayi na mí zuk ka anung abaṇg.
9 Kaḳul ka aghan amakmak ka nnyi uza nyám nnap mbwambwam wò ayi a mà
dakdak ka nɗom nnəm iyaṃ va igugwak ɗom wa nva uza ɗom nnənəm ka atak aKəristi.
10 Iyaṃ va ta pa kpaktak Inan ɗaṃshi na alulum a ɓa chu te, uza a nak uKəristi a yà
ishi ka apal ishi iyaṃ pa kpaktak ka ashe apaɓur ka apambin.
11 Ka ashishe na kan i tong onəm oga ngwur *akup Inan. A təm chit pa mà dakdak ka
nɗom nnəm iyaṃ va uza ɗom nnənəm. Uza va i nəm nkpaktak iyaṃ va mà ka na a.
12 Mmayi va i ɓan nnak ìgwak ká uKəristi mpyal te, ma nak chit təm kan ma kyep yi
chit kpa pa i təm ntəm ngga nna aɗəngchi ichumchum chumchum.
13 Ka nvaṇgva ka o fe nnap-nlà ngga nnandər va nnap-nlà Inan ngga nchang nfe ngga
nkaṃshi wo te, ma kun ishi ká wo ka ashe aKəristi chit na kpa. Kang ka nvaṇgva o na
nnandər ká uKəristi te, ma ɓàp wo ka aRuhu-Nənaṇ va ma ka sar nnap-nləla chit a.
14 ARuhu va ta nna nak chit təm pa ngwur iyaṃkup va i ga ngwuwur te, a təm chit wa
nnà ta har i ga i chu ilum va i wur ka. Na a sat iyaṃ iga nna aɗəngchi ichumchum
chumchum.

Aduwa kaḳul aghan Inan ka nnyi

15 Kaḳul nva ta te, ka nfe nnap nna nnandər wo ká uPonzhi yi uYesu Kəristi na n fe
byet, nzəng ka nfe nnap apir mmaṇ va mmawó ka mmaṇ nkpaktak onəm Inan te,
16 nna n kap chit ka nna aɗəngchi Înan kaḳul wo kaṭ, nzəng ka nrəng wo ka ashe
aduwa mi.
17 Mi far pa Inan va uwa Inan aPonzhi yi uYesu Kəristi, uPon uga ichumchum te, uza
a na aRuhu wò awo aga aghan ká aga nnyam ipir nnap.
18 Mmami ka nchal pa anung igwák wo a tul na o nyi apir nnak ìgwak va Inan wór wo
kaḳukul, na o nyi mmak iyaṃ kukup iga ichumchum va kaḳul onənəm.
19 Na o nyi mmak ichumchum chumchum va iro yà wanta lap kaṭ kpa a. Ichumchum
va ka nnəm inok ka ashe yi onəm va i na nnandər na ka na a. Ichumchum va ta a mal
dakdak ka nkam Inan mmakmak
20 va uza nak nəm inok ka ashe aKəristi ká ilum va uza won ka na ka atak ikú uza na
atak ntəm á na kawo ari wò ka ashe apaɓur.
21 UKəristi təm ka ta ka nnəm iponzhi ka apal ishi nkpaktak nnap iponzhi, ká
ichumchum, ká ìkàm, ka ngək. Aɗiɗin na ji nza aɗin nggo va mí wór pa kpaktak ka ashe
nra va ta ka nra ngga mɓa.
22 Inan nak nkpaktak iyaṃ chit ka avəng ichumchum chumchum. Uza yichi na îkilisiya
na uza a taḷ ishi ka apal ishi iyaṃ pa kpaktak.
23 Ikilisiya iyà izəzər, nkúr anung nkpaktak inok anəm va uwa ká ishi wò nkùr nnap
pa kpaktak a.

2

Nfa nre ikú, ntar ka̱ ashe ririrì

1 Mmawo te, Inan nak wo chit o ya ririrì. Ka̱kul matmat te, ka̱ o yà onəm kuku ka̱ atak nggantal nnap ka̱ nnəm nnap mɓáŋgɓaŋg.
2 Ka̱ ya te, ka̱ o ya ka̱ nnəm nnap nnəm onəm oga apambin va ta̱. Ko o ya ka̱ nyar nva̱n aponzhi oga aruhu ɓáŋgɓaŋg uga nnəm ichumchum ka̱ apambin. Uponzhi va̱ ta̱ uwa aruhu ɓáŋgɓaŋg va ka̱ nnəm inok ka̱ ashe onəm oga nlan nnap nnəm.
3 Nkpaktak yi ká i yà ka̱ ntəm ka̱ nkpak nnap nnəm ngga izər ká iya̱m va̱ igwák yi ɗom nzəng ka̱ oza̱ na kpa. Ka̱ apal ishi nnap nnəm yi nja anəm te, Inan ka̱ mmən ikum ka̱ yi wa aɓoshi onəm oga apambin na kpa.
4 Kang ka̱kul nrwa ìgwak Inan va mak yà ka̱ nla ka̱t, ka̱ mməmaṇ mmakmak va uza̱ ka̱ ka̱kul yi te, uza̱ na ririrì ayi nzəng ka̱ uKəristi.
5 Uza̱ na ririrì va̱ ta ayi kap ka̱ nva̱ pa̱ ká i yà onəm kúkú ka̱ apal ishi nggantal nnap. Nnap-nnənaṇ Inan nna nak kan ma ka̱mshi wo.
6 Inan won ka̱ yi chit kpa ka̱ atak ikú nzəng ká uYesu Kəristi. Uza̱ na atak ntəm ayi chit ka̱ ashe apaɓur nzəng ká uYesu Kəristi.
7 Inan nəm wanta̱ na ka̱ ashe nra ngga mɓa te, uza̱ a nyám ashik nnap-nnənaṇ wò ayi va nro yà wanta lap ka̱t a. Uza̱ nyám chit ka̱ atak nnyi nnap aYesu kəristi.
8 Ka̱kul ka̱ atak nnap nnənaṇ Inan na kan ma ka̱mshi wo ka̱ atak nna nnandər. Nva̱ ta ka̱kul nɗak ngga ishi wo ka̱t. Imwa Inan.
9 Kang unəm ro a rəng pa̱ o ya nka̱mshi ka̱ atak nɗak ngga ishi wo ka̱t, kang a wa a nyang pa̱ unəm a nok ka̱ ka̱t.
10 Mmayi inok awuwo. Uza̱ mar yi chit kàɗi ka̱ apal ishi ntəm nzəng ká uYesu Kəristi ka̱kul nnəm inok inənaṇ va uza̱ ɗa̱mshi chit matmat ka̱kul yi pa̱ i nəm.

Iya̱m pa̱ izəng ka̱ ashe aKəristi

11 Ka̱kul nva̱ ta te, re o rəng iya̱m va̱ ta̱. Matmat ka̱ atak amar te, mmawó oji Inan ka̱t. Mmawo va onəm va̱ mí wór pa̱ onəm oga mpà ache te, oza̱ ka̱ ngwór wo pa̱ onəm oga ache amulur a. (Mpà ngga ikpal va ká izər izhé na pa kùk.)
12 O rəng kpa pa̱, ka̱ ashe nra va̱ ta te, ishimshe wo gbəgba̱ng ká Inan. Mmawo onəm va nnap oIsarila yar wo ka̱t a. O tong oɗyanəm nsar nnap-nlà va̱ Inan sar ka̱ oza̱. O nak ìgwak ká iya̱m ro ka̱t. Ka̱ ashe ntəm wo ka̱ ashe apambin va̱ ta̱ te, o yà ká Inan ka̱t.
13 Ǹyanmata̱ te, mmawó va ka̱ o gbəgba̱ng ká Inan te, ma ɓa ká wo chit dat ka̱ na ka̱ atak ikú aYesu kəristi.
14 Ka̱kul uKəristi uwa ká ishi wò ɓa ka̱ ntəm ikángkáng. Uza̱ nak oYahudi ka̱ onəm va̱ oYahudi ka̱t, oza̱ nyan iya̱m pa̱ izən. Uza̱ shin akamsəlang aga nkap ishimshe va ikum va ká ishimshe oza̱ a.
15 Uza̱ nəm iya̱m va̱ ta̱ ka̱ atak nna ishi wò ká ikú. Uza̱ shin nnap-mpakpak oYahudi ká iya̱m va̱ nnap-mpakpak là pa̱ ma nəm. Uza̱ nəm pa na o nəm unəm upipye ka̱ atak onəm oga oparəm va̱ ta̱ ná o ɓa ka̱ ntəm ikangkang.
16 Ka̱ atak ikuku izəntəng va ta kpa uza̱ ɗa̱mshi ishimshe ntəm Inan ka̱ onəm oga oparəm va̱ ta a ɓyen. Uza̱ ɗa̱mshi ka̱ atak ikuku va ma pak na ka̱ apal akun ikú na ka̱tətak na kan uza̱ i ɓa ká inal ká ishimshe oza̱.
17 Uza̱ ɓa là nnap-nlà ngga mɓa ka̱ ntəm ikangkang awo. Mmawo va ka̱ o yà pa̱ gbàngbàng ka̱ Inan a. Uza̱ là nnap-nlà nzəngtəng va ta kpa ônəm va̱ dədat ká Inan.
18 Ka̱kul ka̱tətak na kan nkpaktak mparəm oza̱ va̱ ta ya asa̱l nchu atak aPon pa̱ uzəng ka̱ aRuhu pa̱ zəng.
19 Ka̱kul nva̱ ta te, mmawó oɗyanəm lap ka̱t. Mmawo onəmchən lap ka̱t kpa. O nyan ovan oga mbin chit nzəng ka̱ onəm Inan. O nyan onəm oga ashe nzhi pa̱ nzəng chit ka̱ oza̱ kpa.
20 Nzhi va ma me ka̱ apal akum va onəm oga nre aYesu ka̱ onəm oga nka̱m nre ka̱ atak Inan ka̱ ban a. uYesu Kəristi uwa ká ishi wò ipang va ngwan nzhi va̱ ta.
21 Ka̱ ashishe na ma kpán nkpaktak nzhi va̱ ta sat, ma nak rup ta̱l Nzhi Inan nnənaṇ ka̱ ashe aPonzhi uYesu.
22 Uza̱ va uwa ka̱ ashishe na kpa ma me wo a nyan atak va Inan ka̱ ashe aRuhu i təm ka̱ a.

3

Inok aBulus ka̱kul onəm va̱ oYahudi ka̱t a

1 Ka̱kul nva̱ ta te, mmami uBulus unəm va ma pak ka̱ ashe nzhi ikan ka̱kul nnap aKəristi ka̱kul wo onəm va oYahudi ka̱t te, (mmami ka̱ nnəm aduwa awo).

2 N nyinyi pạ o fe nnap vạ chit pạ Inan nak mi n sat unəm uga nnəm inok nnap
nnənaṇ va ma na aghəghan á mi chit kạkul wo a.
3 O nyi asạl vạ nyi kpa ma nyám nnap mbwambwam á mi kạ atak nnyam ìpir nnàp wa
nva kạ m myangchi ishishi awo chit pạ ɗapfinyang a.
4 Kạ atak nkun iyạm vạ tạ te, nna o kpán ipir nnyi vạ mmami kạ kạ apal ishi nnap
mbwambwam kạ apal ishi aKəristi.
5 Iyạm va ma nyám ônəm oga ashe nra nro kạt, wa nva ǹyangmatạ ma nyám ônəm
nənaṇ oga nre aKəristi ká onəm oga nkạm nre kạ atak Inan, kạ atak inok aRuhu-Nənaṇ
a.
6 Nnap mbwambwam vạ tạ nna pạ kạ atak nnap-nlà Inan ngga nchang nfe na kan
onəm vạ oYahudi kạt te, ozạ tong chit onəm oga ngwur akup nzəng kạ oIsạrila. Ozạ tong
mɓan izər izəntəng chit. Ozạ tong chit kpa onəm oga nfe nchang nsar nnap-nlà nzəng
kạ atak áYesu kəristi.
7 Ma nak mi chit n tạl unəm uga nnəm inok nnap-nlà ngga nchang nfe vạ tạ kạ atak
imwa aghan va ma na mi kạ ashe ichumchum chumchum kạkul nnap nnənaṇ nənaṇ.
8 Mmami na n yen ji pạ kpaktak kạ ashe onəm Inan. ká nnà te, ma nak mmami na pạ
ń là nnap-nlà Inan ônəm vạ oYahudi kạt, kạ apal ishi ntəm ashik va kạ ashe aKəristi va
yà kạ nkùr kạt a.
9 Ma nak mi kpa pạ ń nyám nnap mbwambwam vạ tạ nǩpaktak onəm pạ kpátkpát.
Iyạm va kạ ashe izún ká izún vạ watar cho matmat te, Inan va nəm iyạm pạ kpaktak te,
uzạ kạ bwam nnənap bwam.
10 Inan nəm pa na ǹyangmatạ na te, uzạ a nyám îponzhi ká ichumchum iga apaɓur pạ
ɗongɗong, kạ atak ikilisiya aghan achumchum vạ uzạ kạ a.
11 Nvạ ta nəm pạ səlak kạ nɗom Inan va ma nak chit təm mbyet kạ ashe aPonzhi yi
uYesu Kəristi.
12 Kạ atak ntəm nzəng ká uwa, nzəng kạ nna nnandər kạ na te, i ɓa atak Inan ayər ro
yà kạt.
13 Kạkul nvạ ta te, mmami kạ nchal pạ kan mɓək anung mi kạkul wo a sat iyạm iga
nvang izər awo kạt. Kạkul mɓək anung mi nna sat nrup ká ichumchum wo.

Aduwa kạkul ogənan oga Afisa

14 Nna nak te, mmami kạ mɓəram kạ anung aduwa kạ mpyal Inan uPon
15 va kạtətak na nkpaktak akum ìjili kạ apaɓur ká apambin ya aɗin ozạ.
16 Mmami kạ nchal pạ uzạ a na awo kạ ashe mmak, kạ mɓyen, kạ nrup ichumchum
chumchum. Na uzạ a nak wo o kam pạ gənggəng kạ atak aRuhu Ruhu.
17 Na uKəristi a təm kạ ashe igwák wo kpa kạ atak nna nnandər wo kạ na. Na mmaṇ a
pak alèng a kəkam kạ ashe wo.
18 Na o ya aghan achumchum nzəng kạ nkpaktak onəm Inan, na o nyi ngbaṇg mmaṇ
aKəristi, kạ nrurup, kạ mbəbal, kạ nwuwang.
19 Na o nyi kpa apir mmaṇ vạ uKəristi kạ mmaṇ yi. Mmaṇ va ji nkam nnyi ji pạ
kpaktak. Na Inan ká ishi wò a yə́l igwák wo pạ sur.
20 Re ichumchum a təm ija anəm va uwa nyi nnəm ayi i ji pạ makmak iyạm va i ɓəp
kạtətak ká iyạm vạ i rəng nnənap na pa kùk. Re a təm ijini kạ atak ìkàm ichumchum
chumchum va kạ nnəm inok kạ ashe yi a.
21 Nrup ká ichumchum chumchum kạ atak inok aKəristi va ikilisiya kạ nrup kạ te, a
təm chit mbyet mbyet kạ ashe nra vạ tạ kạ nra ngga mɓa. Nna a təm.

4

Ntəm nzəng kạ ashe aKəristi

1 Kạkul nvạ ta te, mmami va ma pak kạ ashe nzhi ikan kạkul aPonzhi uYesu te,
mmami kạ nchal wo pạ o təm ntəm va i mà kạ awór vạ ma wór wo a.
2 O yen ká ishi wo pạ gənggəng nzəng kạ nkpak nnap-nnəm ngga nra ìgwak ônəm. O
təm kạ ashe nkạr ìgwak. O kạr ìgwak kạ owan wo kạkul mmaṇ.
3 O ɗak na o ga mpyal kạ ashe ngwan ishi va aRuhu-Nənaṇ i ɓa kạ kạ atak ntəm ngga
ikángkáng.
4 Kạkul mmawó izər pạ izən. Nna kan aRuhu-Nənaṇ wo pạ zəng na kpa wa nva ma
wór wo kạkul nnak ìgwak nzəngtəng nvạ ma ká wór wo a.
5 UPonzhi yi pạ uzəng. Nna nnandər wo pạ nzəng. Abaptisima wo pạ zəng na kpa.
6 Inan pạ izən uPo yi pạ kpaktak. Uwa ká ichumchum kạ apal ishi iyạm pạ kpaktak.
Kạ atak á wà kpa ma nəm iyạm pạ kpaktak kan uwa kạ ashe iyạm pạ kpaktak.

7 Ká nnà te, ma nyám nnap-nnənaɲ nzaˌ uzəngtəng yi nggo chit a mal dakdak káˌ atak
va uYesu Kəristi na a.
8 Nna nak te, nnap-nlà Inan là paˌ
<<Nvaˌ uzaˌ kyen ɓa ga apal te, uzaˌ lim mpyal nggatək vaˌ uzaˌ wór a.
Uzaˌ kap imwa paˌ ɗongɗong ônəm.>>
9 (Ipir <<uzaˌ kyen ɓa ga vaˌ sang yà?>> Ipipir paˌ uzaˌ fər ga kaˌ nkur mbin.
10 Unəm va uwa fər avən te, uwa kpa kyen ɓa ga apaɓur akúrkúr na uzaˌ a yə́l iyaˌm paˌ
kpaktak paˌ sur.)
11 Uwa kap imwa paˌ ɗongɗong ônəm. Oro tong onəm oga nre aKəristi. Oro onəm oga
nkaˌm nre kaˌ atak Inan. Oro onəm oga nranggang i là nnap-nlà Inan ngga nchang nfe
ônəm. Oro nnyi te, ozaˌ tong onəm oga nkpak onəm Inan. Oro tong onəm oga nɗyang
nnap Inan ônəm.
12 Uzaˌ nəm iyaˌm vaˌ taˌ na onəm Inan a ɗaˌmshi izər kaˌkul nnəm inok ikilisiya na ma me
izər aKəristi a rup.
13 Í ga mpyal káˌ nnənəm paˌ í ga í chu ilum va nkpaktak yi í tong iyaˌm paˌ izəng kaˌ apal
ishi nna nnandər káˌ ǹyi uYa Inan na í rup í nyáng onəm va kúkúr kaˌ apal ishi ǹyəl inok
aKəristi a.
14 Na í tong wa ovan lap kaˌt. Ovan va nzaˌ apir nɗyang nggo, káˌ ntan, káˌ aghan
aɓáŋgɓaŋ onəm oga mmam aghan aga ntan atak i daˌn ozaˌ i le káˌ wa ìgum ndəng a. I
pyep ozaˌ, i gaɓaˌn ozaˌ wa ayə́r kpa.
15 Kaɗor nvaˌ ta te, a mà paˌ i là nnandər nzəng kaˌ mmaˌn na i rup kaˌ ashe nkpaktak iyaˌm
na i yà wa njini. Uzaˌ va uwa ishi, uwa uKəristi Unəm uyákyàk Inan a.
16 Káˌ izəzər na nkpaktak izər gwang sat kaˌ atak oga mɓan izər káˌ ichíp. A yà paˌ nzaˌ
mɓan izər nggo kaˌ nnəm inok wò paˌ dakdak te, nkpaktak izər vaˌ ta i rup i me ishi wò kaˌ
nnap nnəm nnənaˌn ngga mmaˌn.

Iriri ipipye kaˌ ashe aYesu

17 Mmami kaˌ nla awo kàɗi, n zhat kaˌ kaˌ ashe aɗin aPonzhi uYesu paˌ, ntəm apir ntəm
onəm nəmnəm te, kan o təm apipir lap kaˌt. Ntəm ozaˌ ngga nrəng nnap ozaˌ ngga ilakchi.
18 Ishi iga nkpán ìpir nnàp fufo kaˌ ozaˌ. Iriri vaˌ Inan i na te, a sat iyaˌm igafak kaˌ ozaˌ
kaˌkul ndun ishi va kaˌkul ntwat anung igwák ozaˌ a.
19 Igwák ozaˌ kú chit wantaˌ te, ozaˌ na nkpaktak ishi ozaˌ kaˌ nnəm iyaˌm iga nkun
ìwuswa. Ozaˌ bur iwu kaˌ nnəm nzaˌ apir iyaˌm ilakchi nggo chit va ozaˌ ɗom nrəre kaˌt a.
20 wantana kaˌ o ɗyang nnap aKəristi kaˌt,
21 a yà paˌ o fe nnap fe kaˌ apal ishishi kan ma ɗyang iyaˌm ɗyang awo kpa kaˌ apal
ishishi mà dakdak kaˌ apir nnandər vaˌ uYesu Kəristi kaˌ a.
22 O swang nnap nnəm wo mmatmat vaˌ kaˌ o təm kaˌ ashishe. O swang kaˌ cho.
Nnap-nnəm va vyap kaˌkul ntàn atak aɗom aga izər a.
23 O tong onəm opipye kaˌ atak nggaɓaˌn nrəng-nnap ìgwak wo.
24 O təm kaˌ ashe apir nnap nnəm mpipe va ma nəm mpipe na a sat wa nji Inan va kaˌ
nnap nnəm nnənaˌn ngga nnandər kaˌ nnap nnəm va yà káˌ adak kaˌt a.
25 Kaˌkul nvaˌ ta te, o swang nnap nnəm ngga nnap akwam kaˌ cho. Re kaˌ udanggo te,
uzaˌ a là nnandər ûwan wò. Kaˌkul mmayi oga mɓan izər paˌ izən.
26 A yà paˌ ìgwak a lak unəm te, kan uzaˌ a nəm nnap-mɓáŋgɓaŋ kaˌt. Kang unəm a
maˌn alum a tar na kaˌ mmən ikum kaˌt.
27 Kang ma na atak nsat ûShetan kaˌt.
28 Unəm uga ayi te, uzaˌ a re nnəm ayi. Nvaˌ paˌ uzaˌ a nəm ayi te, uzaˌ a pa izər káˌ inok.
Uzaˌ a nəm inok inandər kaˌ awo wò na uzaˌ a ya iyaˌm iga nna onəm vaˌ kaˌ ashe nlan a.
29 Kang o maˌn nnap-nlà mɓáŋgɓaŋ ro a fa kaˌ anung wo kaˌt. Re nnap-nlà vaˌ i fa kaˌ
anung wo te, a ya ngga mme onəm. Nnap nlà va məma paˌ ma là a. Na a taˌl kaˌ nkaˌmshi
kaˌ atak onəm vaˌ i fe.
30 Kang o maˌn o bəshi ìgwak áRuhu Nənaˌn aji Inan kaˌt. ARuhu va ma ɓàp wo kaˌ chit
na a nyám paˌ mmawó oji Inan kaˌ alum aga mɓa aga nya ririì iga mbyet mbyet a.
31 O kap kaˌ nnəm nzaˌ apir nnap nnəm nɗulɗul nggo, káˌ nfə́l ìgwak, káˌ mmən ikum, káˌ
ngbaˌng anung, káˌ nvyap aɗin onəm. O kap káˌ nzaˌ apir nnap-nnəm nggo kpa ngga
nkpán owan wo kaˌ afu.
32 O nyám nnyi nnap ôwan wo nzəng kaˌ nnyam afu arusokrusok ôzaˌ kpa. O yar
nnap-mɓáŋgɓaŋ ôwan wo wa nva Inan yar á wo chit kaˌ atak aKəristi a.

5

O təm kaˌ ashe atak atántàn

1 Kạkul nva ta te, óvan omạnmạn, re o yar nnap nnəm Inan.
2 O mạn owan wo wa nva uKəristi mạn yi har uza na ishi wò uza kú kạkul yi na o sat
iyạm iga mpà iga nshi Înan va fa a chang a.
3 Wa onəm Inan onənạn te, a mal pạ kan ma fe nnap nvyap ovan ochar ka nkpaktak
nnəm mmai ka atak wo, kạt te aɗom kạt.
4 Kang ma fe nnap-nlà nro ka anung wo nva chang nfe kạt a. Kạt te, nnap-nlà ngga
mpərək, ka nnap achan kạt. Kạkul oza mà kạt. Nva pạ o nəm pa te, re o nəm inok nna
aɗəngchi Înan.
5 Re o nyi pạ kpátkpát pạ unəm uga nra uchar anəm, ká unəm uga nnəm ilakchi, ká
unəm uga aɗom te, apir anəm wa anəm va ta te, uza ɗongɗong ká unəm uga ngwop
ichər kạt. Uza i yà ká ntar ka ashe iponzhi aKəristi ká Inan kạt.
6 Kang unəm ro a lam wo ka atam awon kạt. Kạkul apir iyạm va ta mmən ikum Inan
ka nvang ka apal ishi onəm oga nkak ishi.
7 Kạkul nva ta te, kang iyạm ro a gwang wo ka apir onəm va ta kạt.
8 Matmat te, ka o yà ka ashe afạp. Nna kang ǹyangmatạ te, mmawó ka ashe atak
atántàn ka ashe aPonzhi uYesu. Re o təm wa onəm va ka ashe atak atántàn.
9 Kạkul atak atántàn nna i mar iyạm iɓyenɓyen, ká inənạn, ka nnandər.
10 Re o ɗak na o nyi iyạm va i mà ka uponzhi uYesu.
11 Kang iyạm ro a gwang wo ka nnəm iyạm ilakchi iga afạp kạt. O pwa ozạ.
12 Kạkul iyạm va oza ka nnənəm ká ayi te, iyạm iga ìwuswa iga nchang nla kạt.
13 Iyạm va pạ kpaktak atak atántàn i pwa te, mí ya nnandər nandər. Kạkul nkpaktak
iyạm va ma nyi nnandər nandər chit te, i sat atak atántàn.
14 Nna nak te, ma là pạ,
<<Yendạl anəm uga nra nda.
Won ka atak ikú na atak atántàn aKəristi a ghan ka apal ishi ɓu.>>
15 Kạkul nva ta te, o nəm dakdak ka ashe ntəm wo. Kang o təm wa onəm va tan kạt ɗò
kạt. O təm wa onəm va tətàn.
16 Kang o lak alum ka apal ishi iyạm pạ vava kạt. Kạkul nra va ta nra mɓángɓạng.
17 Kạkul nva ta te, kan o tong onəm oga mpərək kạt. Re o kpán ipir iyạm va uPonzhi
Inan ɗom a.
18 Kang o raṇ ka nchè kạt. Kạkul i nak unəm ka nnap-nnəm nlaklak ngga nzwar ka
nchè. Re aRuhu-Nənạn na a yə́l wo.
19 O là nnap áwan wo ka ashe nnap-nshì pạ ɗongɗong ngga nna aɗəngchi Înan, ka
ngga ngwop Inan. Re o shi nnap-nshì ûPonzhi Inan ka nchang ìgwak.
20 O na aɗəngchi Înan uPon pạ ɗəkər ka apal ishi nza iyạm nggo ka ashe aɗin aPonzhi
yi uYesu Kəristi.

Ochar ka obar
21 O tong onəm oga nkpak nnap nnəm áwan wo kạkul mmawó ka nna ichumchum
ûKəristi.
22 Óchar oga ivan, o kpak nnap-nnəm ôɓar wó wa nva ó nəm ûPonzhi Yesu a.
23 Kạkul unəm ga nzhi uwa ishi achar wò wa nva uKəristi uwa ishi ikilisiya va izəzər
a. Izər va uza wa unəm uga nkạm ishishi a.
24 Wa nva ikilisiya ka nkpak nnap nnəm ûKəristi te, wa nnà ta kpa ochar a kpak nnap
nnəm ôɓar oza ka ashe iyạm pạ kpaktak.
25 Ónəm oga ochar, re o mạn ochar wo ká ìgwak pạ izən wa nva uKəristi mạn ikilisiya
pạ makmak uza na ririì wò kạkukul a.
26 Uza na ririì wò kạkul na o yichi ikilisiya Înan iyạm inənạn ka nvạn nnənal va uza
nal ka atak nnap-nlà Inan a.
27 Uza nəm pa na o yichi îshi wò ikilisiya va məlam ka ivyau. Ikilisiya va yà ka adak ro
ka pạ ɗap kạt.
28 wantana a mal pạ onəm a mạn ochar oza wa nva oza ka mmạn ishi oza a. Unəm va
ka mmạn uchar wò te, ya uza ka mmạn ishi wò.
29 Kạkul unəm ro yà va i yang ishi wò kạt. Uza i kan i gor pạ dakdak wa nva uKəristi
ka nnənəm îkilisiya.
30 Kạkul mmayi oga mɓan izəzər.
31 Nnap nlà Inan là pạ, <<Kạkul nva ta te, unəm i re upo wò ká unang wò i təm nzəng
ká uchar wò. Mparəm oza i nyang wa anəm pa uzəng.>>
32 Nnap va ta pa te, nnap mbwambwam va ipipir gbəgbạng. Mmami ka nla nnap ka
apal ishi aKəristi ká ikilisiya.

33 Ka nna kpa te, nnap va ta yar nza uzəntəng wo nggo yar. Re nza unəm nggo a maɲ uchar wò wa nva uza ka mmaɲ ishi wò. Uchar nnyi te, re uza a na ichumchum ûɓar wò.

6

Mmaɲ ka nkpak nnap nnəm

1 Óvan, o kpak nnap nnəm ópo wo ka onang wo kaḵul aPonzhi Inan. Iyaɲ va ta mà.
2 Nnap mpakpak ngga ngəshi va har nzəng ka nsar nnap-nlà te, nna pa, <<Na ichumchum ûpo ɓu ká unang ɓu
3 na u ya ngga mpyal ka ashe nkpaktak iyaɲ nzəng ká nra ngganggang ka ashe apambin.>>
4 Ópon, kang ó bəshi igwák ôvan wó ká avyal kaṭ. Ó ɗyang ntan ôza nzəng ka ngwon oza ka apal ishi nnap aPonzhi uYesu. Re o kang oza a rup ka asəsaḻ.
5 Ózwal, o kpak nnap nnəm ônəm ga nzhi wo oga ashe apambin nzəng ka ayər. O kpak nnap nnəm ôza ká ìgwak pa izən wa nva ka o nəm ûKəristi a.
6 Kang ó nəm inok kaḵul nlam asaḻ-awu ônəm kaṭ. Onəm oga nnəm inok va i ɗom pa ma ɗəngchi wo a. O nəm inok ká ìgwak pa izən wa onəm va ozwal aKəristi, onəm oga nnəm iyaɲ va Inan ɗom.
7 O nəm inok ká ìgwak pa izən na ɓu là pa mmawó ka nnənəm ûnəm kaṭ. Na mmawó ka nnənəm ûPonzhi uYesu.
8 Kaḵul ó nyinyi pa uponzhi uYesu i na imwa ûdanggo ka apal ishi nkpaktak inok inənaɲ va uza nəm, mwote uza uzwal nggo, kaṭ te uza uzwal kaṭ.
9 Onəm ga nzhi nnyi te, re oza a nəm ká ozwal oza ka asaḻ va ta kpa. Kang ó mwak nnap ôza kaṭ. Kaḵul ó nyinyi pa unəm va uwa i nəm ká oza te, uwa kpa unəm uga nnəm ká wó. Uza ka ashe apaɓur. Uza jiwo te, uza i tap unəm ro kaṭ.

Sham iyaɲ-wór Inan

10 Ka nkùr nnap-nlà te, re o tong a kəkam ka apal ishi nnap aPonzhi uYesu ká ìkam ichumchumchumchum.
11 Kaḵul nva ta te, ó ran izər ka nkpaktak iyaɲ-wór Inan na ó sat nsat ikum ká ntàng atak aShetan.
12 Kaḵul i nyinyi pa nlung ikum yi ká unəm kaṭ. Mmayi ka nlung oponzhi onəm oga ichumchum va ma nəna ôza, ka onəm oga ichumchum iga ishi oza iga nra ngga afaɲ va taɲ. Mmayi ka nlung aruhu aɓáŋgɓaŋg va təm ka ashe agbagba apaɓur a.
13 Kaḵul nva ta te, re o ran izər ká iyaɲ-wór Inan na ilum va nnap a ɓa a ɓaŋg chit kang o lung chit a ga a kùr te, o tong.
14 Kaḵul nva ta te, o tong ká nkam. Re nnandər a sat wa iyaɲ iga nkpán aɗək wo. Re nnap-nnəm nnənaɲ wo nji Inan a sat wa ìlukwan acham aga ngga ikwoksok.
15 Re nɗaɲshi izər wo kaḵul ngga ka nnap-nlà Inan ngga nchang nfe ngga mɓa ká ntəm ikangkang a sat wa akwap ka ashar wo akəlapkəlaɲ.
16 Kap ka nkpaktak iyaɲ va ta te, re nna nnandər wo a sat wa ngwangwang ngga njəp iwar apər anəm uga ina.
17 Re ririì iga mbyet mbyet va o ya ka atak Inan te, a sat wa atagya acham. O kpán awo ka ndokchi aRuhu-Nənaɲ va nnap-nlà Inan a.
18 Pa ɗəkər ɗəkər te, o nəm aduwa Înan nzəng ka nchal iyaɲ ka ashe ichumchum aRuhu-Nənaɲ kaḵul nza apir nnap nggo. Kang o mai ka nnənəm kaṭ. Ka apir nrəng nnap va ta pa ɗəkər ka ashe igwák wo te, re o nəm aduwa nkpaktak onəm Inan ka nzhing. Kang o ra nda kaṭ.
19 O rəng mi rəng kpa ka ashe aduwa wo na n ya ichumchum iga nla nnap-nlà Inan pa kakkərak ayər ro a yà ka ashishe kaṭ. Na n nak mmá nyi nnap nchangchang va ta va bubwam a.
20 Kaḵul nla nnap-nlà Inan ngga nchang nfe va ta nna n sat unəm upakpak ka ashe ikan. O nəm aduwa á mi pa Inan a nak ìgwak a kam mi ka nla nnap-nləla ônəm wa nva a mal pa ń nəm a.

Nwachi nnap-nlà ká nre anung

21 Ugənang yi umaɲmaɲ uTikikus va ka nnəm inok Inan ká ìgwak pa izən uwa i là nkpaktak iyaɲ awo. Na o fe ikángkáng mi kpa, ká iyaɲ va mmami ka nnənəm a.
22 Mmami ka nre na ka atak wo na pa wat na o fe ikángkáng mi. Uza i nak ìgwak i kam wo kpa.
23 Ógənang, re nra ìgwak Inan uPon ka nja aPonzhi uYesu Kəristi a təm nji wo nzəng ká mmaɲ kaḵul nna nnandər.

24 Re nnap-nnənaŋ a təm nzəng kạ̀ nkpaktak onəm oga mmaŋ uPonzhi yi uYesu
Kəristi kạ̀ mmaŋ va i kùr kaṭ a.

Nlir nnap-nlà aBulus ônəm Inan oga AFilibi

1 Awasika va ta fa ka atak yi uBulus ká uTimoti ozwal Inan, na a ga atak nkpaktak
onəm Inan ka ashe aYesu kəristi ka aFilibi. N lir pa na a ga atak onəm oga nnakshi ká
ikilisiya nzəng ka onəm oga nna nkamshi ka ashe ikilisiya kpa.
2 Re nnap-nnənan, ka nra ìgwak Inan uPo yi ká uPonzhi yi uYesu Kəristi a təm nzəng
ká wo.

Aɗəngchi ká aduwa

3 Pa ɗəkər mi rəng nnap wo ka ashe aduwa te, mi na aɗəngchi Înan.
4 Ka ashe nkpaktak aduwa mi kakul wo pa kpaktak te, pa ɗəkər ɗəkər te, mi nəm ka
ashe nchang ìgwak
5 kakul awo wo nna yà ka ashe inok nla nnap-nlà Inan ngga nchang nfe. O ɓan inok
va ta ká ilum va ka o ɓan nfe nnap-nlà Inan ngga nchang nfe ka, nna kang har
ǹyangmata nna o yà ka anunung na pa har.
6 Igwak kam mi kam. Unəm va uwa ɓan inok inənan va ta ka ashe wo te, uwa i ga i
gbal ka har i ga i chu ilum nvang aYesu kəristi.
7 A məmal pa n kat nnap wanta ka apal ishi nkpaktak wo kakul mmawó nnap ngga
anung anyi mi. Nkpaktak wo ka nnəm inok Inan ìchumchum va ta nzəng ká mi ka nza
asal-awu nggo, nva mmami ka ashe ikan, nva ka n yà ka nlung ka nla nnandər ka
nnyam nnandər nnap-nlà Inan ngga nchang nfe a.
8 N ɗom nnap wo pa gənggəng. Inan ká ishi wò i ləla pa mmami ka nnap akwam kat.
N man wo ka apir mman nja aYesu kəristi.
9 Mmami ka nchal Inan pa mman wo a ga mpyal pa makmak. Mmami ka nchal pa o
ga mpyal pa makmak kpa ka ashe nnyi ka nkpán ipir nnap
10 na o yà ka aghan aga nvan nnap pa chak ka apal ishi iyam va ɓyen ji pa kpaktak.
Na o tong onəm va yà ka adak ro ka pa ɗap kat kpa. Onəm va i pat nnap ro va mí pwat
kat har i ga i chu ilum nvang aKəristi.
11 Mmami ka nchal pa nnap nnəm nnənan va fa ka atak aYesu Kəristi te, a təm ka
ashe wo pa makmak na o na ichumchum Înan nzəng ka aɗəngchi.

Nnap-nlà Inan ga mpyal

12 Ógənang, n ɗom pa o nyi pa iyam va ya mi te, a sat chit iga mɓa ka ngga mpyal nla
nnap-nlà Inan ngga nchang nfe.
13 A nak te, onəm oga mpángchi atak ka nzhi aPonzhi pa kpaktak ka aɓoshi onəm nyi
chit pa ma pak mi ka ashe ikan kakul aKəristi.
14 Mpak mi va ta nak ìpang kam mmakmak ogənang mi ka ashe aPonzhi uYesu. Igwak
kam oza ka nla nnap-nlà Inan pa makmak. Oza i là ayər ro yà ka ashishe ka pa ɗap kat.
15 Nnandər, oro ka nla nnap-nlà aKəristi ka ashe ìkpar ka nram anung. Ka nna kpa te,
oro ka nləla ka ashe afu ɓángɓang jo oza kat.
16 Onəm va ta i nəm ka ashe mman jo oza, kakul oza nyinyi pa ma ɓa ka mi ka ta
kakul pa n lung ka nla nnandər nnap-nlà Inan ngga nchang nfe.
17 Oro nnyi te, oza ka nla nnap-nlà aKəristi nzəng ka nchang kat. Oza i nəm ka nɗom
ishi na o watar mi. Kakul oza rəng pa o nak mɓək anung mí jujwak nva mmami ka ashe
ikan ta a.
18 Iza iyam iga nɗaktak ka ashishe yà? Iyam ichumchum va rwa ka ashishe te, nna pa
ka ka nza asal nggo, ka ashe avyal, kat te ka ashe nnandər te, ma là nnap-nlà aKəristi
chit. A nak te, ìgwak chang mi pa makmak. wantana mi təm pa kwák ka ashe nchang
ìgwak.
19 Kakul n nyinyi pa nkpaktak iyam va ya mi te, i tal iga nkamshi mi ka atak aduwa
wo ka nkamshi aRuhu aYesu kəristi.
20 A ɗom mi byet nzəng ka nnak ìgwak pa kan mà nəm iyam ro iga ìwuswa kat. Nva pa
ń nəm iyam iga ìwuswa te, n ɗom ǹyangmata jujwak pa ipang a kam mi pa gənggəng wa
nva pa ɗəkər a. Na ń na ichumchum ûKəristi ka ashe izər mi iga mɓwang va ta. Re ń na
ichumchum á na ká ka ashe ntəm mi, kat te ka ashe ikú mi.
21 Kakul ka atak mi te, ntəm ká ririrì te, i yà kakul aKəristi. Nkú ǹnyi te, nna i fu i ji.
22 Ka nna kpa te, a yà pa nna n kú chit kat, nna n yà ka ashe izər iga mɓwang va ta te,
mi nəm inok nəm va ɓiɓyen iga kamshi onəm. Chit te, iza mi yak ɗa? N nyi iyam va pa ń
nəm kat.

23 Nnap ngga mparəm va ta i kan mi kan. N ɗuɗom pa na ka n ga n yà nzəng ká uKəristi. Nna chang ji pa kpaktak.
24 ká nnà te, iyam va rwa mi ji te, n ɗom pa ń səsat kan kakul wo. Kang n kú chit kat.
25 N nyinyi ka nggam ro yà ka kat. A nak te, n nyinyi pa nna mi səsat kan, mi təm nzəng ká wo pa kpaktak. Kakul nna ta i yà ngga mpyal wo nzəng ka nchang ìgwak nna nnandər wo.
26 Nle mì təm nzəng ká wo i nak nchang ìgwak wo i mak pa gənggəng na mí zuk ka anung abang.
27 Re ntəm wo a mà ká iyam va nnap-nlà ngga nchang nfe ka apal ishi aKəristi là. Nna ta iyam ichumchum. Nna à yà pa ma ɓa atak wo na ń ya wo, kat te ka mà fe nnap wo na pa kùk te, re ń fe pa o sat kəkam ka apal ishi nnap nzəngtəng. Re o lung ikum kakul nna nnandər ngga nnap nnap-nlà Inan wa anəm pa uzəng.
28 Kang ayər onəm oga nyang nnap wo ka a yà wa nsang nggo te, a nəm wo kat. Iyam va ta i ga nnyam apir nzhì va oza i zhì. Mmawo jiwo te, i ga nnyam pa o lə́lár. Nnyám nnap va ta fa ka atak Inan.
29 Ma na atak nsat awo na chwat kakul nna nnandər ká uKəristi kat. Ma wór wo pa o ɓək anung kakukul kpa.
30 Ǹyangmata te, mmawó ka nlung apir nlung va ka o fe pa ka n lung kang nna n yà ka anunung na pa har a.

2

Ǹyen ká ishi aKəristi ká ichumchum chumchum

1 A yà pa nna o yà ka nkam ìgwak ka atak ntəm nzəng ká uKəristi, ka nná nkam ìgwak ka atak mməman, ka ntəm ngga mman nzəng ka aRuhu Nənan, nzəng ka nnyam nnyi nnap, ka nrwa ìgwak áwan wo te,
2 o kúr anung nchang ìgwak á mi ka nnap nnəm ngga nrəng nnap wo a ga ká iyam ìzəngtəng. Re mman wo a yà iyam zəngtəng na kpa. Re nrəng nnap ngga ìɗimɗim igwák wo a yà iyam zəngtəng. Re iyam va o nak ka mpyal wo te, a yà iyam izəngtəng.
3 Kang o man o nəm iyam ro ka nɗom ishi, kat te ǹyar mbal kat. Re nza unəm nggo ka atak ǹyen ká ishi te, uza a yar pa mmawò iyam iro kat. Uza a yar pa uwan wò uwa ji.
4 Kang unəm ro ka ashe wo a nakshi ká nnap ngga ishi wò na chwat kat. Re uza a nakshi nak ká nnap owan wò kpa.
5 Re nnap nnəm wo a yà wa nja aYesu kəristi
6 uva kap ka nva pa nnap nnənəm pa səlak nnap nnəm Inan te, uza nak ntal iyam ìzəngtəng ká Inan va ta iyam iva o pin kà ifan kat.
7 Uza nak ishi wò iyam iro kat, har uza yar nnap nnəm ayen uzwal, mma mar na ká apir izər ánəm.
8 Ka nvangva uza nyám ishi wò chit ka mban ka ashe izər anəm te, uza yen ká ishi wò. Uza təm ka ashe nkpak nnap nnəm har ikú. Ikú iva iga apal akun a.
9 A nak te, Inan rup ka na, a na atak nsat á na nva ji pa kpaktak. Uza na aɗin achumchum á na ava ji pa kpaktak kpa.
10 Na nza unəm nggo ka ashe apaɓur, ká apambin, ká avəng mbin te, oza á kuchi á vang ká izər âɗin a va ta.
11 Nza unəm nggo i là ká anung wò kpa pa uYesu uKəristi uwa uPonzhi na á na ichumchum Înan uPon.

Ngghan wa apitila

12 Ónəm mi omanman, kakul nva ta te, wa nva ka o kpak nnap nnəm pa ɗəkər ɗəkər matmat te, re a jujwak ǹyangmata nva n yà nzəng ká wo kat a. O ga mpyal ka nnəm inok iga nkúr anung nnap nya ririì iga mbyet mbyet wo ka ashe ayər aga nra ká ishi nzəng ka nnəm iyam pa dakdak ka asəsal.
13 Kakul Inan uwà ka nnəm inok ka ashe igwák wo. Na o ɗom nnəm iyam va mal dakdak ká iyam va uza ɗom nzəng ka nnənəm.
14 Iyam va pa kpaktak mmawó ka nnənəm te, kan o lwang nnap ka anunung kat. Kang o dap atam ka apəpal kat kpa.
15 Na o tong onəm nənan pa chak, onəm va mí pwat kat. Onəm va ovan Inan va ka ashe nra onəm ovyapvyap, nra onəm onga a. ká nnà te, oza yà ka adak ro jo oza kat. Mmawo va ka ngghan ká ishimshe oza wa izhán iga apaɓur,
16 nva o bur nnap-nlà ririì va ta pa gənggəng a. Na ká ilum va uKəristi a vang ká te, re n lan pa shat pa nɗak va n ɗak, ká nlung ka nzhing va n nəm te, n lung ka atak lakchi kat.

17 Ko ka ya pa mí tar nchə̀r mi wa ntar mmak ká izər iyam ipápà wo ká inok va mmawó ka nnənəm kakul nna nnandər wo te, mmami ka nchang ìgwak. Mi təm ka ashe ìgwak ichangchang nzəng ká wo pa kpaktak.
18 Kakul nva ta te, re ìgwak wo a chang kpa na o təm ka ashe nchang ìgwak nzəng ka mi.

UTimoti ká uIpaforoditus

19 A yà pa uponzhi uYesu Kəristi i məman te, n rəng pa mi kali ka nre nre ká uTimoti ka atak wo kat. Na asal-awu mi a tung pa ɗap, a yà pa mà fe nnap wo katətak a.
20 N yà ká unəm ro lap va nrəng nnənap iyam izəngtəng ká njem va ɗom wo ka ntəm ikángkáng na uza i kúkú ka anununng wa njini kat.
21 Nza unəm nggo te, ka nnakshi ka nnap ngga ishi wò na chwat. Mi i nakshi ka nnap aYesu kəristi kat.
22 Kap ká nnà te, uTimoti jiwo te, o nyinyi nkpaktak wo pa uza pa te, uza kur unəm kur. Uza nəm inok nəm ka mi pa gənggəng ka apal ishi nnap nla nnap-nlà Inan ngga nchang nfe wa ayen ká upo wò.
23 Nna nak te, mmami ka nrəng nnap nre na kà wo ilum va pa kpaktak mi kpán ipir ishi mi a.
24 Kakul nkam va n dar ká izər aPonzhi uYesu te, ìgwak kam mi kam pa i gbang nvan kat te, mmami ka mɓa atak wo ká ishi mi.
25 Ka nna kpa te, n ya ɓiɓyen pa ń re uIpaforoditus a le atak wo. Uza ugənang mi, unəm uga nnəm inok nzəng ka mi, uyenzam uga nlung nzəng ka mi ka nzhing. Uwa o re ɓa pa uza a nakshi ka mi a.
26 N ɗom pa ń re na a le atak wo kakul nɗom nya wo pa kpaktak lom na byet. A ɗak na pa gənggəng. Kakul o fe chit pa ikángkáng izər kur na kat.
27 Nnandər uza ka rwa byet na uza i kuku. ká nnà te, Inan dər na ka nrwa ìgwak, Inan dər uwa chwat ka nrwa ìgwak kat. Uza dər mi dər na kpa ka nrwa ìgwak. Kakul kan mà təm ka ashe nlak ìgwak ka apal asəm nlak ìgwak kat.
28 Nna nak te, izər wu mi byet pa n re na a le atak wo. Kakul a yà pa o ya na kàɗi te, ìgwak wo i chang pa makmak kan nlak ìgwak njem nnyi te, i swakam kà.
29 Kakul nva ta te, uza a ɓa a chu te, o kam na ka ashe adin aPonzhi uYesu ka ashe nchang ìgwak mmakmak. O na ichumchum âpir onəm wa njini.
30 Kakul uza dat ka nkú kakul nnəm inok aKəristi. Uza yap ká irirì wò ka anung nkúr anung inok va o kúr nnənəm á mi kat a.

3

Kang o dar nkam ká izər kat

1 Ógənang, kà nkukur te, re ìgwak wo á chàng kakul áPonzhi uYesu. I rwam mi kà nlir iyam izəngtəng á wó kat. Nna ta ikángkáng wo.
2 O nəm dakdak ká ivá va ta. O nəm dakdak ká onəm onga va ta. O nəm dakdak ka onəm oga nkyèn izhé izər va ta.
3 Kakul mmayi va kà ngwop Inan ka atak ichumchum aRuhu Ruhu te, mmayi na onəm oga mpà ache aga nnandər. Í lan kakul áYesu kəristi na chwat. Í dar nkam yi ka iyam va ǹyi ànəm i nəm á na kat.
4 Kap ká nva pa iyam na yà pa kyák va kà nak mi kà ǹdar apir ìkam va ta a. A yà pa unəm ro uwa yà va rəng pa nna o yà ká iyam va i nak wò o dar nkam ká iyam va ǹyi ànəm i nəm á na te, re uza á nyi pa n ji na ji.
5 Mma pa ache á mi kà nra ngga nnanne. Mmami uyen oIsarila umarmar. Mmami apir aBenjamin. Unəm uga akum ìjili aIbərahim va kur ngwór kur pa unəm uga akum ìjili onəm aIbərahim a. Kà nnap nkpak nnap mpakpak jiwo te, mmami uzəntəng ka ashe idongkong onəm oga nkú ka anung nkpak nnap mpakpak.
6 Kà nzhing ka nnap jiwo te, n zhing ka nnyán ká ikilisiya byet. Kà nnap nya nnap nnəm nnənan Inan ka atak nkpak nnap mpakpak te, n yà ká mpat nro ko pa ɗap kat.
7 Ká nna kpa te, nkamshi va pa kpaktak iyam va ta ka yà ka atak mi te, n dər chit sat iyam lakchi ǹyangmata kakul áKəristi.
8 Nnandər nggam nro yà kà kat. N nak iyam chit pa kpaktak sat iyam lakchi ka atak mi, a yà pa unəm i mal oza ká nnyi ûYesu uKəristi uPonzhi mi va ɓyen ji pa kpaktak a. Kakukul na n lang iyam pa kpaktak. N yar oza sat nnap nnəngnəng ka atak mi na uKəristi a sat ujem.

9 Na n ya atak nsat kpa kạ ashishe. Mi ya kạ atak nnap nnəm mi nnənạn nro ngga
nkpak nnap-mpakpak kạt. I yà kạkul nnap nnəm nnənạn va ɓa kạ atak nna nnandər ká
uKəristi a. Nnap nnəm nnənạn va fa kạ atak Inan kan mí ya kạ atak nna nnandər a.
10 Nɗom mi na tạ pạ, ń nyi uKəristi pạ kpátkpát nzəng ká nnyi ichumchum chumchum
iga ngwon kạ atak ikú. N ɗom pạ na m ɓək anung nzəng ká na. N ɗom kpa pạ, kạ ń yà
wa njini kạ atak ikuku.
11 Na kạ kạ yà sang nggo te, kạ n wuwong na kpa kạ atak ikú.

Ndər mpyal na byet

12 Mmami kạ nla pạ, n ya iyạm vạ ta chit pạ kpaktak kạt. N là pạ n gbạl nnəm
nkpaktak iyạm chit ɗò? O'o, mmami kạ nlung kạ nzhing pạ na ń ga ń kpán kạ awo mi
iyạm va uKəristi uYesu kpán mi kạkukul a.
13 Ógənang, n nak ishi mi pạ n kpán chit kạt. Kạ nna kpa te, iyạm pạ izən mmami kạ
nnənəm. N kong ká iyạm vạ watar chit n re kạ cho. N na ishi mi chit pạ kpaktak kạ nya
iyạm va kạ mpyal.
14 Mmami kạ nlung kạ nzhing na ń ga ń chu atak vạ ma nak pạ ma chu, na ń ya imwa
va Inan wór mi kạ apaɓur kạkukul kạ atak áYesu kəristi a.
15 A mal pạ nkpaktak yi vạ i kur onəm chit te, re i təm kạ ashe apir nrəng nnap va ta.
A ya nnyi pạ nrəng nnap wo a le pạ ɗi kạ apal ishi iyạm ro te, Inan i nyám nnap vạ ta
awo pạ kpaktak.
16 Atak va pạ kpaktak i chu chit te, re i ga mpyal kạ ashe nnap nnəm vạ ta kan i le
nvạn kạt.
17 Ógənang, re nkpaktak wo kạ anung zəngtəng o ɗyang nnap nnəm mi. O pak iwu
ônəm vạ kạ ntəm apir va mal kạ nnap nnəm va ká i ɗyang awo a.
18 Kạkul wa nva m pak inok nləla awo chit matmat te, nda mmami kạ nla awo kàɗi kạ
mbəl ká iwu pạ oro pạ kyák kạ ntəm wa onəm oga nyang nnap ikú aKəristi iga apal
akun.
19 Nkùr ozạ nzhì na chwat. Afu na Inan ozạ. Nnəm iyạm iga nkun ìwuswa nna sat iyạm
iga nnok ozạ. Iyạm ro yà ozạ nyi kạt. Nrəng nnap iyạm iga apambin na chwat ozạ nyi.
20 Mmayi ji yi te, mmayi onəm oga apaɓur. Mmayi kạ nlok kạ nzhing nvang Anəm uga
nna ririrì iga mbyet mbyet kạ apaɓur. Uwa wa uponzhi uYesu Kəristi.
21 Uzạ i vang te, uzạ i gaɓạn izər yi iga mɓwang vạ tạ i sat wa izəzər iɓyenɓyen kạ atak
ichumchum chumchum va i nak nkpaktak iyạm i yà kạ akukum a.

4

O təm kạ nchang ìgwak kạ ashe aPonzhi uYesu

1 Kạkul nvạ ta te, ógənang mi omạnmạn, mmawó va mi lom kà wo, mmawó va
nchang ìgwak mi, ká iyạm iga nnyam igwan mi, ônəm mi omạnmạn, a mal pạ o tong a
kəkam kạ ashe aPonzhi uYesu wa nnà ta.
2 Mmami kạ nchal uAfodiya ká uSintiki kạ nzhing, pạ ozạ a təm ntəm ikángkáng ká
izəzər kạkul ozạ oji aPonzhi uYesu.
3 Mmami kạ nchal ɓu anəm uga nnəm inok nzəng kạ mi uga nra ká ishi. Wa kạmshi
ochar vạ ta. Ochar va lung nzəng kạ mi pạ gənggəng kạkul nla nnap-nlà Inan ngga
nchang nfe a. UKelemen kạ aɓo onəm oga nnəm inok nzəng kạ mi lung wa nnà ta kpa.
Adin ozạ pạ kpaktak na yà kạ ashe atakarda adin onəm oga ririrì iga mbyet mbyet.
4 Pạ ɗəkər te, o təm kạ ashe nchang ìgwak kạkul aPonzhi uYesu. Mmami kạ nla awo
kàɗi pạ o təm kạ ashe nchang ìgwak.
5 Re nnap nnəm wo ngga nra ìgwak a sat iyạm va nkpaktak onəm i nyinyi. O rəng,
uponzhi uYesu datkulung chit kạ nvang.
6 Kang o təm kạ ashe nɗak igwák wo kạ apal ishi iyạm ro kạt. O re Inan a nyi iyạm vạ
ó ɗom pạ kpaktak kạ atak nnəm aduwa kạ achal nzəng kạ nna adəngchi á na.
7 Nna te, nra ìgwak Inan va ji nkam nvạ ji pạ ma kpán ipipir te, i pángchí igwák kạ
nrəng-nnap wo pạ dakdak kạ ashe aYesu kəristi.

8 Ôgənang, kạ nkukur te, mmami kạ nla pạ o yə́l igwák wo kạ nrəng nnap iyạm va pạ
kpaktak inənạn, ká iyạm va pạ kpaktak ma pạ mma na ichumchum na a na, ká iyạm va
pạ kpaktak dakdak, ká iyạm va pạ kpaktak inənạn pạ zarara, ká iyạm va pạ kpaktak mí
məmạn kạ nzəng ká iyạm va pạ kpaktak ɓyen ndər ɓyen a. A yà pạ iyạm ro na yà va
ɓyen ji pạ kpaktak, ká iyạm va mal pạ ma ɗəngchi ɗəngchi te, re o yəl igwák wo ká apir
iyạm vạ ta.

9 O nəm inok ká iyam va pa kpaktak ka o ɗyang, kat te ka o kam, kat te ka o fe ka atak
mi, kat te iyam va ka o ya ka ashe nnap nnəm mi a. Ka asal va ta na Inan uga nna nra
ìgwak i təm nzəng ká wo.

UBulus na aɗəngchi kakul imwa

10 Mmami ka ashe nchang ìgwak pa makmak kakul aPonzhi uYesu, kakul pa o yendal
chit ka apal ishi nnap nnakshi ka mi. A ɗom wo ɗom ka nnənəm matmat kan mbagar a
wa a yà awo kat.
11 Mmami ka nla iyam va ta awo kakul pa mmami ka ashe nlan kat. Kakul n ɗyang
ntəm ka ashe nza apir ntəm nggo chit nzəng ka nchang ìgwak.
12 N nyi iyam va nyi mí wór pa nlan iyam. N nyi iyam va nyi kpa mí wór pa ntəm ka
ashe ashik. N ɗyang aghan aga ntəm nza apir ntəm nggo chit nzəng ka nchang ìgwak.
Mo te, ntəm ka ashe afu ayəlyəl, kat te ayang, kat te ashik, kat te nlan nggo. N nyinyi pa
chatchat.
13 Mi nəm nkpaktak iyam nəm ka ashe ichumchum anəm va uwa ka nná ìkàm á mi a.
14 ká nnà te, o nəm ɓyen pari nva o kamshi mi kam ka ashe mɓək anung mi.
15 Ónəm oga aFilibi, o nyinyi ká ishi wo pa, nva ka o ɓan nfe nnap-nlà Inan ngga
nchang nfe kan n won n re mbin aMakidoniya te, ikilisiya iro ya í na iyam ówan yi ká
izəzər kat, ijiwo yà chwat.
16 Kàɗi lap te, nva ka n yà ka ashe nlan yà mmami ka aTasalonika te, o re nre re á mi
ka nkamshi nvan pa nkyák.
17 N là nnap va ta kakul pa mmami ka nnəm aɗom imwa ka atak wo kat. Iyam va n
ɗom te, nna i nak iyam wo i fu i ji.
18 O mwa mi chit mak yà ka nla kat. O fən nkun mi chit gbal pa chatchat ka atak imwa
va uIpaforoditus ɓa ka a. Oza wa iyam ipápà kakul nshi va nəng fa a chang. Wa iyam va
ma pà ma shi Inan man ka man a.
19 UPonzhi Inan mi, i nak wo o ya iyam va pa kpaktak o ɗom. Mi i kpak ka ashe ìdudur
imakmak va ichumchum aYesu kəristi iga atak atántàn a.
20 Re ichumchum a təm iji Inan uPo yi mbyet mbyet. Nna a təm.

Nwachi nnap-nlà ká nre anung

21 O re anung nkpaktak onəm Inan va uKəristi wór chit tong ojini a. O re anung ôza á
mi ka. Ogənan va mmayi nzəng ka oza ka nre anung awo.
22 Nkpaktak onəm Inan oga atak va ta ka nre anung awo, a dong oga nzhi aKaisar
uPonzhi uchumchum.
23 Re nnap-nnənan aPonzhi uYesu Kəristi a təm nzəng ká wo.

Nlir nnap-nlà aBulus ônəm Inan oga AKolosi

1 Awasika va ta fa ka atak aBulus unəm uga nre aYesu kəristi ka atak nɗom Inan. A fa
ka atak mi nzəng ká ugənang yi uTimoti
2 na a ga atak ogənan ka ashe aKəristi oga aKolosi onənan va nnandər oza yə́l awo yə́l
kpa a. Re nnap nnənan ka nra ìgwak ka atak Inan uPo yi a təm nzəng ká wo.

Aɗəngchi ka aduwa

3 Pa ɗəkər ɗəkər te, i na aɗəngchi Înan uPo aPonzhi yi uYesu Kəristi ilum va pa
kpaktak i nəm aduwa awo a.
4 Kakul i fe nnap nna nnandər wo ká uYesu Kəristi fe, ka apir mman va mmawó ka
nnyam nǩpaktak onəm Inan.
5 Iyam va ta kakul nnak ìgwak va o nak ká iyam va ma nak chit təm ka apaɓur kakul
wo a. Nnap va ta ka o fe chit matmat ka atak nnap-nlà ngga nnandər va ma là awo. Nna
nnap-nlà Inan ngga nchang nfe
6 va ma ɓa ka awo wa nva ma ga ka nǩpaktak apambin. Ko ka nza atak nggo te,
nnap-nlà va ta ka mɓa ka nnap nnəm nnənan wa ngwar ikún. Ka mmyak kpa. Ka
nggang atak ka nggang wa nva ka nnəm ka ashe wo a ɓan ká ilum va ka o fe kan o kpán
ìpir nnap-nnənan Inan kpán ká ìjili jili a.
7 Nnap nlà va ta nva uIpafaras unəm uga nnəm inok nzəng ka yi umanman ka ɗyang
awo. Uza unəm uga inok aKəristi uva ka nnəm inok ka anung yi va nnandər nandər yə́l
awo yə́l.
8 Uwa kpa nak i nyi apir mman va mmawó ka mman onəm ka ashe ichumchum
aRuhu.
9 Nna nak te, ka nfe iyam va i fe ka apal ishi wo na byet te, nna i mai ka nnəm aduwa
awo chit kat, nzəng ka nchal Inan pa uza a yə́l wo ka nnyi ngga iyam va uza ɗom. Nnyi
va ka ashe aghan aga aruhu amakmak ka nkpán ipir nnap
10 na o təm apir ntəm va mà ká unəm uga ngwa uponzhi uYesu. Na o nəm iyam pa
kpaktak kpa a chəchang ka na. Na o ga mpyal ka atak nnəm iyam va pa kpaktak inənan
kpa nzəng ka nnyi Inan a mak.
11 Inan a nak wo o kam pa gənggəng ká nkpaktak ìkàm a mà dakdak ká ìkàm
ichumchum chumchum na o kar ìgwak pa makmak nzəng ka nchang ìgwak,
12 nzəng ka nna aɗəngchi ûPon va uwa nak yi i tong onəm oga nkúr nya mmàl iyam
akup onəm Inan va ka ashe iponzhi iga atak atántàn.
13 Uza ɗapchi yi i fa ka ashe iponzhi iga afap uza nak yi i tong ka akum iponzhi aYiyen
umanman
14 uva katətak na kan i ya nkamshi ngga ririrì. Nkamshi va nyar nnap-mɓángɓang yi
ayi a.

Inan yə́l uYesu

15 Uza pa səlak wa Inan va mí ya ká iwu kat. Uwa uyen ugəshi kan mí nəm iyam pa
kpaktak.
16 Kakul katətak na kan ma nəm nkpaktak iyam. Iga apaɓur ká iga apambin. Iyam va
mi yiya ká iwu, ká iyam va mí ya kat. Mo te, iponzhi ro, kat te nnyam nkam nro, kat te
apir nnyam ngək nro, kat te ichumchum ro nggo te, katətak na ma nəm. Ma nəm
nkpaktak iyam katətak na. Nna kan ma nəm nkpaktak oza kakukul na kpa.
17 Uza fa mpyal nǩpaktak iyam. Uwa kpán oza pa kpaktak sat ka.
18 Uwa ishi izər va ikilisiya a. Uwa mɓan iyam. Uwa uyen ugəshi ka ashe onəm oga
ngwon ka atak ikú na ka ashe iyam pa kpaktak te, uwa a ji pa kpaktak.
19 Kakul a chəchang ká Inan pa nnap nnəm wò pa kpaktak a təm ka ashishe.
20 A chəchàng ka na kpa pa katətak na o gwang inal ká ishimshe wò ká iyam pa
kpaktak iga apambin nggo ká iga apaɓur. Uza gwang inal va ta ka atak mɓa ka ntəm
ikangkang ka atak nchəchər va ma tar ka atak ikú iga apal akun a.
21 Ka yà te, ishimshe wo ka gbəgbang ká Inan. Ka o ya onəm oga nyang na ka ashe
nrəng nnap wo. Onəm va oga nnəm iyam ina a.
22 Ǹyangmata te, uza gwang inal chit ká ishimshe wo ka na ka atak ikú aKəristi ka
ashe izər iga mɓwang. Na o yichi wo ka mpipyal wa onəm va onənan ya ka adak ro, kat
te adal ro kat. Onəm va mí pwat kat.

23 I ya pa, a yà pa o ga mpyal ka nna nnandər wo, o sat pa kwák, o sat i kam, o səng
izər ka pa ɗap kat, ka ashe nnak ìgwak wo kà nnap-nlà Inan ngga nchang nfe va ka o fe
a. Nnap nlà va ma là nkpaktak iyam va ka akum apaɓur chit a. Nna mmami uBulus n
tal unəm uga nnəm inunok.

Inok aBulus kakul ikilisiya

24 Ǹyangmata te, mmami ka ashe nchang ìgwak kakul mɓək anung mi kakul wo. Ka
ashe izər mi mmami ka nkúr anung aɓo mɓək anung aKəristi va ɓur pa kpaktak kakul
ikilisiya va izəzər a.
25 N tal unəm uga nnəm inok ikilisiya va ta a mà dakdak ká inok Inan va ma nak mi
ka kakul wo, na a nak ma nyi nnap-nlà Inan pa gənggəng.
26 Nnap va ka bubwam ka ashe nrá va watar chit cho matmat. Ǹyangmata jiwo te, ma
nak chit ra pa jakjai ônəm Inan.
27 Oma Inan yak chit nyám ôza apir mmak ká ichumchum nnap mbwambwam va ta.
Ma nyám ônəm va oYahudi kat. Nnap mbwambwam va uKəristi va ka ashe wo a. Nna
nnak ìgwak kakul ichumchum iga iɓyen va i ga nfa mbang.
28 Uwa mmayi ka nla nnənap. Mmayi ka ngwon nza unəm nggo. Mmayi ka nɗyang
iyam nza unəm nggo ka ashe aghan amakmak na i yichi nza unəm nggo ka mpyal Inan
unəm va kúkúr ka ashe aKəristi.
29 Kakul nnà mmami ka mɓək anung ká inok. Mmami ka nlung ka nkpaktak nkam va
uza ka nnəna á mi pa makmak a.

2

1 N ɗom pa o nyi apir nlung va mmami ka nlung kakul wo ka onəm oga aLawudisiya
ka nkpaktak aɓo onəm va oma ya mi ká iwu chit kat a.
2 N ɗom pa ma kam ìgwak ôza na oza a gwang ishi ka ashe mman oza a təm ntəm
ashik ka apal ishi nnyi pa kpátkpát pa oza kpán ìpir nnàp kpán. Pa oma ya ka nnyi nnap
mbwambwam Inan kpa. Nnap va uKəristi a.
3 Uwa amé ka atak mbwam akum ìjili aghan ka nkpaktak nnyi.
4 N nla iyam va ta awo kakul kang unəm ro a lam wo ka nchang anung kat.
5 N nyinyi mmami nzəng ká wo iwu ká iwu kat. Ka nna kpa te, aruhu mi nna yà
nzəng ká wo. Igwak mi chang kakul n ya mmawó ka nnəm iyam pa dakdak ka asəsal
nzəng ka ntong kəkam ka ashe nna nnandər wo ká uKəristi.
6 O man chit o kam uYesu Kəristi uPonzhi te, re o sat ká uwa.
7 O pá ìjili a kəkam. O me o rup ka ashishe. O ga mpyal ka nkam ka ashe nna nnandər
wo wa nva ma ɗyang awo. Pa ɗəkər te, o na aɗəngchi Înan pa makmak.

Iriri wo ka ashe awo aKəristi

8 Kang o man unəm ro a pá ikan awo ka atak nɗyang ngbəsak ka nnáp atam awon aga
nlam onəm va dakdak ka nnap mmatmat va onəm a pak. Nɗyang va nnap ngga
apambin na pa mwan a. Nɗyang oza nja aKəristi kat.
9 Kakul ka ashishe na nkpaktak nnap nnəm Inan ká ishi wò təm ká izər.
10 O ya nkpaktak ririrì chit ka ashishe. Uza va uwa ishi ka apal ishi nkpaktak iponzhi
ká ichumchum a.
11 Ka ashishe na kpa ma pà ache awo chit. Mpà va nja anəm kat. UKəristi a pà awo.
Mpà ache va ta nna ntur nnap nnəm wo nja anəm pa a fa ka ashe wo.
12 Ma li wo chit kpa nzəng ka na ka atak nnəm abaptisima. Ma won ká wo ka atak ikú
chit nzəng ka na ka atak nna nnandər wo ká ichumchum Inan. Uwa won ka na ka atak
ikú.
13 Ka ya te, ka o kú chit ka ashe nnap-mɓángɓang wo, o təm ka ache *amulur va nnap
nnəm ngga izər a. Te Inan nak wo o tong onəm oga ririrì nzəng ká uKəristi ka nvan nyar
nnap-mɓángɓang va uza yar ayi a.
14 Asang nnap-mpakpak aMusa va ran yi ká iyam va nnap-mpakpak va ta là pa ma
nəm te, uza pà chit le ayi kpa. Uza yar iyam va ta pak ka apal akun ikú wò.
15 Uza vyat iyam-wór onəm oga nnyam ìkàm ká ichumchum. Uza na ìwuswa ôza ka
mpyal onəm ka atak nnəm igwan ka apal akun ikú.

Nnap-nnəm a ga ka nnap ngga apaɓur

16 Kakul nva ta te, kan a ɗak wo kat a yà pa unəm ro a ɓəp wo ka akwali ro ka apal
ishi nnap iyam iríri, kat te iwawa, kat te nnap awop apakpak, kat te nnap nkam apye
apipye ro, kat te nnap nkpak alum aga njul kat.
17 Iyam va ta pa kpaktak wa alakan na pa mwan. Alakan iyam va ka mɓa a. Iyam va
inandər te, nna uKəristi.

18 Kang o maɲ unəm ro a nak wo o lan imwa Inan kaṭ. Unəm va i yen ká ishi ro iga akwam. Uza i zhat ka nnap ngwop omaleka. Uza i ɗyemchi ka nshal alár va pa o ya. Nrəng nnənap apir nja anəm nak na uza ɓul ká nyar mbal ro ngga nyà ká ipir kaṭ.
19 Uza pətar chit le ká izər ishi va uKəristi. Ka atak ishi va ta na kang nkpaktak mɓan izər ka nya iyaɲ-nrì i ri. Ká izəzər na kpa oza gwang tong ka atak ichip ka ngwang mɓan izər. Oza ka nrup apir nrup va Inan i nak.
20 O kú chit nzəng ka uKəristi ma jul wo ka nnap-mpakpak ngga apambin. Chit te, iza nak kang na mmawó ka ntəm ɓu là pa mmawó oji apambin na pa har yà? Sang kang o təm ka nkpak nnap-mpakpak va nja anəm, ka nɗyang anəm yà?
21 Nna pa, <<Kang ma kpán nyang kaṭ. Kang ma mà nyang kaṭ. Kang ma dok nyang kaṭ.>>
22 Nnap mpakpak va ta ka apal ishi iyaɲ va mí nəm inok ka oza te, i ləlak. Iyaɲ va ta nnap-mpakpak anəm. Nɗyang anəm na kpa.
23 Apir iyaɲ va ta nak atak nfa izər fa ka aghan ka apal ishi nnap awop va unəm a pak ká ishi wò, ka apir nyen ká ishi ro ngga akwam, ka apir nnyán ká izər ro. Ka nna kpa te, ka oza yà ká ichumchum ro i ga nɗaṭ unəm ka nnyam nnap nnəm wò nji anəm kaṭ.

3

1 A ya chit pa ma won ká wo chit ka atak ikú nzəng uKəristi te, re o ram iyaɲ va ka apaɓur, atak va uKəristi təm ka kawo ari Inan a.
2 Re nrəng nnap wo pa kpaktak a ga ká iyaɲ va ka apal a. Kang a ga ká iyaɲ iga apambin kaṭ.
3 Kakul o kú chit. Kang ririrì wo nna bwam nzəng ká uKəristi ka ashe Inan.
4 Ilum sur va uKəristi va ririrì yi i fa i nyám ishi wò ka mban te, ó fa nzəng ka na kpa ó nyám ishi wo ka mban ka ashe ichumchum iga iɓyen.

Ntəm ngbakgbak ká mpipye

5 Kakul nva ta te, o jəp á kú á le ka ashe igwák wo nnap nnəm ngga apambin pa ɗongɗong ngga adak wa nnəm mmai ká ochar, ká ilakchi, ká aɗom aga nsher ishi, ká nɗom ǹnga, ká nkwórtok va ká ishi wo, nna ngwop ichər á.
6 Kakul apir iyaɲ wa iva ta mmən ikum Inan kà nvang ka apal ishi onəm oga nfe nnap kaṭ.
7 Ka o chen ka ashe oza na matmat nva oza ka yà iyaɲ izər wo á.
8 Ǹyangmata te, o swang nkpaktak iyaɲ va ta chit ka cho kpa. O swang nnap nnəm ngga nraɲ ìgwak, ka nfə́l ìgwak, ka nkpán onəm ka afu, ka nvyap aɗin onəm, ka nla achu aɓáŋgbaŋg.
9 Kang o nap akwam ówan wo kaṭ, kakul o swang nnap nnəm wo ngbakgbak chit nzəng ká iyaɲ va nnap nnəm va ta i nyám.
10 Ǹyangmata te, o yar nnap nnəm mpipye chit o pá. Nnap-nnəm va ma ka nnənak i wal mpipye ka atak nnyi Inan na o yà pa səlak wa Anəm va ɓa ka nnap nnəm mpipye va ka ashe wo a.
11 Nnəm iyaɲ ipipye va ta jiwo te, nnyam nvaɲ ro yà ka ashishe kaṭ. Unəm uHeleni nggo, kaṭ te uYahudi, kaṭ te unəm uga mpà ache, kaṭ te unəm uga ache amulur, kaṭ te uɗyanəm, kaṭ te unəm uga nri onəm, kaṭ te unəm va uzwal, kaṭ te unəm va uzwal kaṭ nggo, oza pa kpaktak iyaɲ izəngtəng. UKəristi uwa chwat nnap pa kpaktak. Uwa kpa ka ashe iyaɲ pa kpaktak.
12 Kakul nva ta te, wa onəm va oji Inan oyákyàk, onənaɲ, omaɲmaɲ te, re o yar nnap nnəm va ngga nnyam nrusok afu ônəm, ka nnyi nnap, ka ǹyen ká ishi, ka nra ká ishi, ka nkar ìgwak.
13 O yar nsar ìgwak ka nnap nnəm owan wo. A yà pa uro ka ashe wo uwa yà ká iyaɲ ro va uza i là pa uwan wò nəm á wò te, re uza a yar á na. Wa nva uPonzhi Inan yar nnap-mɓáŋgbaŋg á wo te, nkpak pa o yar nnap-mɓáŋgbaŋg ôwan wo kpa.
14 Re mmaɲ va ji pa kpaktak te, a yà ká ishimshe wo kpa. Mmaɲ va i gwang iyaɲ pa kpaktak i təm ntəm ngga ikángkáng a.
15 Re nɗom ntəm ikangkang aKəristi a yə́l ka ashe igwák wo. Kakul wa onəm va izər izəngtəng te, ma wór wo kakul ntəm ngga ikángkáng ka owan wo. O təm onəm uga nna aɗəngchi Înan.
16 Re nnap-nlà aKəristi a təm ka ashe igwák wo pa makmak. O ɗyang iyaɲ nzəng ka ngwong owan wo ka ashe aghan amakmak ka atak nshi nnap-nshì ngga ngwop Inan, ka ngga nna aɗəngchi á na, ka ngga ashe aruhu nzəng ká nna aɗəngchi Înan va i fa ka ashe igwák wo a.

17 Iyaṃ va paⁿ kpaktak ó nəm kaⁿ atak nnap-nlà ngga anung, kaṭ te nnap nnəmnəm te, re o nəm paⁿ kpaktak kaⁿ ashe aɗin aPonzhi uYesu nzəng ká nna aɗəngchi Înan uPon kaⁿ atak á wà kpa.

Ntəm mpipye

18 Óchar oga ivan, o ra ká ishi ôɓar wo wa nva a mà nnəm ûPonzhi uYesu a.

19 Ónəm oga ochar, o maⁿ ochar wo. Kang o sai ká ozaⁿ kaṭ.

20 Óvan, o kpak nnap nnəm ópo wo kaⁿ onang wo kaⁿ apal ishi nzaⁿ iyaṃ nggo. Kaⱪul nnəm pa na i chang ká uponzhi uYesu.

21 ÓPon kaⁿ onang ovan, kan o bəshi anung igwák óvan wo kaⁿ avyal kaṭ. Kaⱪul le kang nnap wo a gbák igwál ôzaⁿ kaṭ.

22 Ózwal, o kpak nnap nnəm ônəm oga nzhí wo oga ashe apambin vaⁿ taⁿ kaⁿ apal ishi nzaⁿ iyaṃ nggo. Kang o nəm inok va mí gbaⱡ izər kaⁿ nnənəm kaⱪul paⁿ ma kaⁿ nya wo kaṭ. Kang a yà nnəm ngga ntata iwu na ma ɗəngchi wo kaṭ. Re o nəm inok ká ìgwak paⁿ izən kaⱪul ayə̀r aPonzhi uYesu.

23 Inok va paⁿ kpaktak ma nak wo kaⁿ nnənəm te, o nəm kaⁿ nzhing na mmawó kaⁿ nnəm ûPonzhi uYesu. Mmawo kaⁿ nnəm ûnəm kaṭ.

24 Kaⱪul o nyinyi paⁿ kaⁿ atak aPonzhi uYesu na ó kaṃ iyaṃkup va amwa wo a. uponzhi uYesu uwa mmawó kaⁿ nnəm inok á na.

25 Uwa kpaktak kaⁿ nnəm ina te, mí ga mwa akat inok ina vaⁿ ta á na, nyám nvaⁿ ro i yà kaⁿ ashishe kaṭ.

4

1 Ónəm oga nzhi, o nəm nnandər ôzwal wo. O nəm ká ozaⁿ te, o dədər kà, kaⱪul o nyinyi paⁿ nna o yà ká Unəm uga nnəm ká wo na kpa kaⁿ ashe apaɓur.

2 O zhing kaⁿ nnəm aduwa. O təm orirì kan o ra nda kaṭ, nzəng kaⁿ nna aɗəngchi Înan.

3 O nəm aduwa nəm kaⱪul yi kpa. Na Inan a bol asaⱡ ayi aga nla nnap-nlə̀la. Na i nak ma nyi nnap mbwambwam ngga apal ishi aKəristi. Iyaṃ va kaⱪukul na mmami kaⁿ ashe ikan.

4 O chál Inan paⁿ uzaⁿ a nak ń là nnənap paⁿ zararaⁿ wa nva a mà paⁿ ń là a.

5 O nəm nnap kaⁿ ashe onəm oga agbai wa onəm va tətàn. Asaⱡ va paⁿ kpaktak bol awo kaⱪul nnəm nnap nnənaⁿ te, kan o re a watar kaṭ.

6 Re nnap-nlà va paⁿ kpaktak i fa kaⁿ anung wo te, a yà nnənaⁿ ngga nchang nfe, na o nyi asaⱡ va mà paⁿ o na amaⁿ nnap-nlà n̂kpaktak onəm.

Nre kaⁿ nre anung

7 UTikikus uwa i là awo nkpaktak iyaṃ vaⁿ mmami kaⁿ ashishe. Uzaⁿ ugənang umaⁿmaⁿ kaⁿ ashe aKəristi. Unəm uga nnəm inok Inan va nnandər nandər yə́l awo yə́l. Uzaⁿ uzwal uwan mi uga nnəm inok aPonzhi uYesu.

8 N re na kaⁿ atak wo paⁿ wat kaⱪul iyaṃ va ta. N ɗom paⁿ o nyi iyaṃ vaⁿ mmayi kaⁿ ashishe. N ɗom kpa paⁿ uzaⁿ a nak ìgwak wo a kam.

9 Uzaⁿ nzəng ká uOnisimus ugənang kaⁿ ashe aKəristi umaⁿmaⁿ va unəm unandər. Uzaⁿ uzəntəng kaⁿ ashe wo. Ozaⁿ i là awo nkpaktak iyaṃ vaⁿ ma kaⁿ nnəm kaⁿ taⁿ.

10 UAristakus uwan mi kaⁿ ashe ikan kaⁿ nre anung awo. UMarkus ukyan aBarnabas kaⁿ nre anung awo kpa. Kaⁿ n là nnap awo chit kaⁿ apal ishishi. Uzaⁿ a ɓa atak wo te, o kaṃ na kaⁿ nchang ìgwak.

11 uJoshuwa vaⁿ mí wór na paⁿ uJustus kaⁿ nre anung á wo. Onəm va taⁿ chwat owan mi, onəm oga mpà ache va kaⁿ nnəm inok nzəng kaⁿ mi kaⱪul nnap iponzhi Inan. Ozaⁿ kaⁿ nkaṃshi kaⁿ atak mi byet.

12 UIpafaras va uzəntəng kaⁿ ashe wo uzwal aKəristi te, kaⁿ nre anung awo. Paⁿ ɗəkər uzaⁿ kaⁿ nrəng wo kaⁿ ashe nnəm aduwa wo kaⁿ nzhing paⁿ o tong a kəkam kaⁿ ashe nnap va Inan ɗom. Paⁿ o tong onəm va kúkúr kpa. Onəm va məmaⁿ kaⁿ nkpaktak iyaṃ va nɗom Inan a.

13 Mmami kaⁿ nnyam nnap kaⁿ apal ishishi paⁿ uzaⁿ kaⁿ nnəm inok paⁿ gənggəng kaⱪul wo, kaⁿ ogənan oga aLawudisiya kaⁿ aHirapolis.

14 ULuka ugənang yi umaⁿmaⁿ uga nnəm inok ikún ká uDimas ozaⁿ kaⁿ nre anung awo kpa.

15 O re anung re ógənang oga aLawudisiya á mi ka, ká uNimfas ugənang yi uchar, ká ikilisiya vaⁿ i ɓut kaⁿ nzhizhi a.

16 Kaⁿ nvaⁿngvaⁿ ma gbaⱡ kaⁿ nkun awasika vaⁿ taⁿ awo te, ma kun îkilisiya iga aLawudisiya kpa. O kaṃ awasika ajo ozaⁿ o kun kpa.

17 O là ûArkibus ka̱ pa̱ uza̱ a nakshi nak ka̱ nnəm inok va̱ uponzhi uYesu nak na ka̱.
18 Mmami uBulus ka̱ nlir nre anung va̱ ta̱ ka̱ awo mi. O rəng ikan mi rəng ka̱ ashe aduwa wo. Re nnap-nnəna̱n Inan a təm nzəng ká̱ wo.

Nlir nnap-nlà aBulus ônəm Inan oga ATasalonika ngga nzəng

1 Awasika vạ ta fa kạ atak yi uBulus ká uSilvanus ká uTimoti. Na a ga atak ikilisiya iga
aTasalonika va iji Inan uPon ká uponzhi uYesu Kəristi.
Re nnap nnənaṇ kạ nra ìgwak a təm nzəng ká wo.

Nnap-nnəm onəm Inan oga aTasalonika
2 Pạ dəkər mmayi kạ nna adəngchi kạkul nkpaktak wo. I kong ká wo kạ ashe aduwa
yi kạt.
3 I rəng wo pạ dəkər kạ ashe aduwa yi kạ mpyal Inan uPo yi. I là nnap inok wo iga
nna nnandər, kạ nlim ká inok kạkul mmaṇ wo, kạ nkạr ìgwak wo, kạ nzhing kạ apal ishi
nnak ìgwak wo kạ uPonzhi yi uYesu Kəristi.
4 Kạkul i nyinyi ógənang va onəm Inan omaṇmaṇ, pạ uzạ yak wo chit o tong ojini.
5 Nla nnap-nlà Inan ngga nchang nfe vạ ká i là awo te, kạ yà ngga anung na chwat kạt,
kạ yà nzəng kạ nnyam ichumchum, Inan ká inok aRuhu-Nənaṇ, kạ nyinyi kạ ashe
ìdimdîm ìgwak yi pạ nnandər a.
6 O tong onəm oga ngwur nnap nnəm yi chit kạ nja aPonzhi uYesu. Kap ká idumdum
va o fe kạ te, o kạm nnap-nlà vạ ta kạ ashe nchang ìgwak va aRuhu-Nənaṇ a na.
7 A nak te, o tong onəm va nkpaktak onəm oga ngwa Inan i ɗyang nnap kạ nnap
nnəm wo kạ ashe mbin aMakidoniya kạ Akaya.
8 Nnap aPonzhi uYesu fa kạ atak wo ma fe pạ gbáṇgbáṇg kạ aMakidoniya ká Akaya na
chwat kạt. Ma nyi nna nnandər wo ká Inan chit ga chu nzạ atak nggo. A nak te, i yà ká
iyạm iro va pạ i là kạ apəpal kạt.
9 Kạkul onəm vạ ta ká ishi ozạ kạ nla apir nkạm vạ kạ o kạm yi, kạ asạl vạ o gaɓaṇ o
re ichə́r o ɓa atak Inan. Na o wop Inan uga Iriri uga nnandər.
10 Mmawo kạ nlok nvang aYiyen kạ apaɓur. Uwa uzạ wong kạ na kạ atak ikú. Uwa
uYesu va dapchi yi i le kạ atak mmən ikum vạ kạ mɓa a.

2

Inok aBulus kạ aTasalonika
1 Ógənang, o nyinyi ká ishi wo pạ mɓa vạ ká i ɓa atak wo te, i le amwang kạt.
2 Ká i ɓək anung ɓək kạ aFilibi. Onəm oga atak vạ ta vyap yi pạ kpaktak wa nva o
nyinyi a. Kạ nna kpa te, Inan yi kam yi i là nnap-nlə́la ngga nchang nfe awo kap kạ
nyang yi vạ ma yang pạ gənggəng a.
3 Iyạm vạ i chál wo pạ o nəm te, akwam yà kạ kạt. Afu aɓáṇgɓaṇg kạt kpa. Mmayi kạ
mmwar wo kạt.
4 Iyạm vạ i nəm te, i là nnap wa onəm va Inan məmaṇ kạ har uzạ nak idək nla
nnap-nlà wò ngga nchang nfe kạ ashe awo ozạ. I là pạ na a chàng kạ onəm kạt. I là pạ
na Inan yà a fe nchəchang. Uzạ va i mà igwák onəm a.
5 Wa nva o nyinyi te, nnap-nlà ngga nchang anung ro fa kạ anung yi kạt. I nəm iyạm
ro iga mbwam adom ro va kạ ashe yi kạt. Inan ká ishi wò i yar anung yi yar.
6 Ká i ram ichumchum kạ atak onəm kạt. I ram kạ atak wo kạt. I ram kạ atak anəm kạ
pạ uzəng kạt. Ká i ɗuɗom te, ká ichumchum onəm oga nre aKəristi vạ mmayi kạ te, ká i
nak wo nak kạ nnəm iyạm va i ɗom.
7 Kạ nna kpa te, i sam ká wo kạt. I ɗak ká wo wa nva unang i ɗak kạ ovan wò.
8 I maṇ nnap wò maṇ pạ gənggəng. A nak te, nla nnap-nlà Inan ngga nchang nfe na
chwat rwa yi kạ nla awo kạt. Iriri yi ká inan wò te, i ɗom nnəna awo ɗom. Kạkul o ri
ìgwak ayi byet.
9 Ógənang inok vạ i nəm har ká iga nfa nlim te, a kong ká wo kạt. I nəm inok ìzwam
kạ alum kạkul kan i tạl mɓək anung ûro kạ ashe wo kạt. Nna nvạ mmayi kạ nla
nnap-nlà Inan ngga nchang nfe a.
10 O yar anung yi yar, Inan i yar anung yi yar kpa pạ kạ ashe nnap nnəm yi kạ mpyal
wo onəm oga nna nnandər te, adak yà kạ ashishe kạt. Nnap-nnəm yi nnənaṇ pạ chak.
Iyạm-ɓáṇgɓaṇg ro yà mí là kạ apal ishi yi kạt.
11 Kạkul o nyinyi ká ishi wo pạ wa nva upon i nəm kạ ovan wò te, wa nnà ta kpa kạ n
na ichən iga nkam nzạ uzəntəng wo nggo, nzəng kạ nsak anung awo pạ o təm apir ntəm
va i mà kạ nnap nnəm ngga ngwa Inan.

12 Inan va wór wo ɓa ka̱ ashe iponzhi wò nzəng ká̱ ichumchum chumchum kpa a.
13 Mmayi ka̱ nna adəngchi Înan pa̱ dəkər dəkər kpa. Ka̱kul ka̱ o ka̱m nnap-nlà Inan va̱ ka̱ o fe ka̱ atak yi te, o ka̱m wa nnap-nlà anəm ka̱t. O ka̱m pa̱ nnap-nlà Inan na nnandər. Te nnap-nləla na. Nnap nlà va ka̱ nnəm inok ka̱ ashe wo onəm oga nna nnandər a.
14 Ka̱kul ógənang, mmawó na o tong onəm oga ngwur nnap nnəm ikilisiya Inan iga ashe aYesu Kəristi ka̱ ashe mbin aYahudiya chit. Ka̱kul o fe ka̱ mɓək anung nzəngtəng ka̱ ashe awo onəm oga mbin nzəngtəng ká̱ wo wa nva oza̱ ɓək anung ka̱ ashe awo oYahudi owan oza̱.
15 Oma gba̱ uponzhi uYesu ka̱ onəm oga nka̱m nre ka̱ atak Inan. Oza̱ ɓak yi i fa. Oza̱ nəm iya̱m va chang ká̱ Inan ka̱t. Oza̱ ka̱ nnəm ikum ka̱ nkpaktak onəm.
16 Oza̱ i dan yi ka̱ nla nnap-nlà Inan ônəm va̱ oYahudi ka̱t. Ka̱kul le kan oza̱ a ya ririrì iga mbyet mbyet. Iya̱m va̱ ta kúr anung nnap-mɓáŋgɓa̱ng oza̱ chit. A ɓa rwam chit. Mmən ikum Inan i vang ka̱ apal ishi oza̱.

UBulus ɗom ngga atak onəm aTasalonika kàɗi

17 Ógənang nva̱ i kap ká̱ wo ka̱kul nra pa̱ ɗa̱p te, nyà nzəng va̱ ta̱ ka̱t te, ká̱ izər na pa̱ mwan. Ka̱kul nna o yà ka̱ ashe ìgwak yi jiwo. Nɗom nya wo ka̱ nlom yi pa̱ gənggəng. I ɗom nya wo iwu ká̱ iwu.
18 Ká̱ i ɗom mɓa atak wo byet. Mmami uBulus jem te, n ɗak chit nva̱n pa̱ nkyák kan uShetan uwa ka̱ nɗa̱t yi.
19 Ka̱kul a yà pa̱ mmawó ka̱t te, nna i yà ká̱ uda í nak ìgwak ka̱ lap yà? Ka̱t te, uda nchang ìgwak yi yà? Ka̱t te, uda iya̱m iga nlan yi ka̱ ka̱ mpyal aPonzhi yi uYesu Kəristi yà? Nna ká̱ ilum va̱ uza̱ i le i vang a. Mmawo na ka̱t ɗò?
20 Pa na. Mmawo na iya̱m yi iga nlan ka̱, nzəng ka̱ nchang ìgwak.

3

1 Nna nak te, nka̱r ìgwak yà ayi lap ka̱t te, i ya ɓiɓyen pa̱ ma re yi i təm pa̱ kwák ka̱ nkukwa yi ka̱ aAtina.
2 Te i re uTimoti ugənang yi ka̱ atak wo. Uza̱ va uzwal Inan uwan yi uga nla nnap-nlà Inan ngga nchang nfe ka̱ apal ishi aKəristi. Na uza̱ a kam wo nzəng ka̱ nna ichən awo iga nkam wo ka̱ ashe nna nnandər wo.
3 Ka̱kul kan idumdum va̱ mmawó ka̱ nfe ka̱ te, a yənggət uro ka̱ ashe wò ka̱t. Mmawo ká̱ ishi wo te, o nyinyi pa̱ mɓək anung pa te, ma sok yi ka̱ chit.
4 Ka̱kul nva̱ ká̱ i yà nzəng ká̱ wo te, i mor i ləla awo pa̱ mí ga nna idumdum ayi. A yà chit wanta wa nva o nyinyi ká̱ ishi wò a.
5 Iya̱m va ta nak te, nka̱r ìgwak ka̱ aɗom nya wo ma̱t mi chit wanta̱ te, n re na ka̱ atak wo na n fe nnap nna nnandər wò. Ka̱kul ayər ka̱ nnəm mi pa̱ kan a yà pa̱ uShetan unəm uga mmà onəm ka̱ asa̱l aɓáŋgɓa̱ng mà wo chit o ru nggo ka̱t. Te mɓək anung va̱ i ɓək ká̱ wo te, i sat iya̱m ilakchi.

UTimoti ɓa ka̱ nnap nchangchang

6 UTimoti uwa le ɓa ka̱ atak wo ka̱ nyang ká̱ iya̱m iga nchang nfe ka̱ apal ishi nna nnandər wo, ka̱ nnap nnəm wo ngga mma̱n. Uza̱ là ayi pa̱, pa̱ dəkər te, mmawó ka̱ nrəng nnap yi. Ayang nya yi ka̱ nji wo pa̱ gənggəng wa nva ka̱ nji yi kpa.
7 Ka̱kul nva̱ ta te, ógənang ka̱ ashe nɗaktak yi pa̱ kpaktak ka̱ mɓək anung te, mmayi ka̱ asak ka̱kul nna nnandər va̱ mmawó ka̱.
8 Ka̱kul ǹyangmata̱ te, i fələk chit a yà pa̱ mmawó ka̱ ntong nkam ka̱ ashe aPonzhi uYesu a.
9 Nza̱ adəngchi pa̱ wat i na Înan ka̱kul wo yà? Adəngchi va ka̱kul nchang ìgwak mmakmak va mmayi ka̱ ka̱ mpyal Inan ka̱kul wo a.
10 Izwam ka̱ alum mmayi ka̱ nchal Inan ka̱ nzhing pa̱ ka̱ ma̱n ká̱ i ya wo iwu ká̱ iwu kàɗi na i ka̱mshi wo ka̱ apal ishi nkpaktak iya̱m va o yen kà ka̱ ashe nna nnandər wo.
11 Re Inan uPo yi ká̱ ishi wò ká̱ uPonzhi yi uYesu oza̱ a bol asa̱l ayi aga mɓa atak wo.
12 Re uponzhi uYesu a na ngga mpyal awo ka̱ ashe mma̱n a mak. Na mma̱n wo ka̱kul owan wo ka̱ nkpaktak onəm a yà na mí zuk ka̱ anung aba̱ng. Wa nva mmayi ka̱ mma̱n wo a.
13 Re uza̱ a na nkam ìgwak awo na o yà onəm nənan pa̱ chak ka̱ mpyal Inan uPo yi. Onəm va mí pwat ka̱t. Re o yà pa ká̱ ilum va̱ uPonzhi yi uYesu i vang nzəng ka̱ nkpaktak onəm wò onənan.

4

Ntəm ngga nchang ká̱ Inan

1 Kạ nkukur te, ógənang, kạ o ɗyang kạ atak yi chit asạl vạ mà pạ ma təm nzəng kạ
nnəm iyạm iga nchang ká Inan wa nva mmawó kạ nnənəm ǹyangmatạ a. Kạ nna kpa te,
mmayi kạ nchal wo kạ nzhing nzəng kạ nna ichən iga nkám wo kạ ashe aPonzhi uYesu
pạ o nəm pa a jiji.
2 O nyi apir iyạm vạ nyi i là awo pạ o nəm. Iyạm va i là ká ichumchum aPonzhi uYesu
a.
3 Iyạm va tạ Inan ɗom wo kạ. Uzạ ɗom wo pạ o tong onənạn, o gbạng kạ nnəm ilakchi.
4 Nzạ uzəntəng wo nggo te, uzạ a kạm uchar nzəng kạ adak ro kạt, à yà kạ ashe nnak
inəm.
5 Kang a yà wa ntəm ngga aɗom aga izər wa nvạ onəm oga afạp va nyi Inan kạt, kạ
nnənəm a.
6 Kang unəm ro a pat ûwan wò a lak ìgwak á na kạ apal ishi nnap vạ tạ, kạt te uzạ a
mwar uwan wò kạt. Kạkul uponzhi uYesu i ga mpyát akat nkpaktak iyạm vạ ta ônəm wa
nva ká i mor ká i won wo chit kəkam a.
7 Inan wór yi pạ i təm kạ ashe adak kạt. Uzạ wór yi pạ i təm ntəm nnənạn.
8 Kạkul nvạ ta te, unəm va pạ kpaktak yang ká mmạn ká nnap-nlà vạ tạ te, uzạ yang
unəm kạt. Uzạ yang Inan. Inan va kạ nna aRuhu-Nənạn wò awo a.
9 Kạ apal ishi nnap mmạn ogənang te, a mal pạ unəm ro a lir iyạm ro awo kạ apal
ishishi kạt. Kạkul mmawó ká ishi wo te, Inan ɗyang iyạm awo chit pạ o mạn owan wo.
10 Kạ nnandər te, mmawó kạ mmạn ogənan kạ ashe nkpaktak mbin aMakidoniya. Kạ
nna kpa te, mmayi kạ nna ichən awo iga nkám wo pạ o nəm pa a jiji.
11 Re o ntəm ntəm ngga ikángkáng. Kang o mwak anung kạ nnap onəm kạt. Kang o
pwom kạt. O pá ishi ká inok wa nva ká i là awo.
12 Na ntəm wo a yà apir nva onəm vạ nzəng ká wo kạt te, ozạ i nak inəm awo. Kang o
təm pạ ɗwot o lok kạ atak oro kan o ya o ri kạt.

Nvang aPonzhi uYesu

13 Ógənang, i re wo kạ ashe mfo kạ apal ishi nnap ogənang vạ kú chit kạt. Nà kang o
təm kạ ashe nlak ìgwak wa aɓo onəm vạ nak ìgwak ká iyạm ro kạt a.
14 I na nnandər na pạ uYesu kú te, uzạ wong chit kạ atak ikú. Te wa nnà ta kạ atak
aYesu, Inan i nak onəm vạ kú kạ ashe nna nnandər te, ozạ i vang nzəng ká uYesu.
15 Wa nva uponzhi uYesu là te, mmayi kạ nla awo pạ mmayi vạ ká irirì, mmayi va i kú
chit kạt te, uponzhi uYesu i yà kạ nvang te, i lim mpyal ngwan na ônəm vạ kú chit kạt.
16 Kạkul uponzhi uYesu ká ishi wò i vang kạ apaɓur kạ nnap-nlà va mí fe pạ
gbáṇggbáng. UPonzhi omạleka i wór awór. Agbəshi awór Inan i nap. Onəm vạ kú kạ
ashe nna nnandər kạ uKəristi te, ozạ i wong mpyal.
17 Nna chit te, aɓo yi onəm oga ngwa Inan vạ ká irirì te, i ga nzəng kạ ozạ kạ ashe
ilulu, i gwang uponzhi uYesu kạ apal nzəng. Te i təm nzəng ká uponzhi uYesu pạ ɗəkər.
18 Kạkul nvạ ta te, re o kam owan wo kạ nnap-nlà vạ tạ.

5

O təm kạ nlok nvang aYesu

1 Ógənang, kạ apal ishi nnap ilum kạ nra vạ uYesu i le kạ jiwo te, a mal pạ unəm ro a
lir iyạm ro awo kạ apal ishishi kạt.
2 Kạkul o nyinyi pạ kpátkpát pạ ilum nvang aPonzhi uYesu i mul atak wa mɓa anəm ga
ayi ká ìzwam.
3 Onəm i yà kạ nla pạ, <<Atak mạr chit pạ kwák. Ntəm ikangkang yà chit.>> Nna te,
nchwan atak i ɓa i mul ozạ wa mɓan arwa amar i ya uchar ga anyám. Ko iyạm ro yà ozạ
i nəm kạ kạt.
4 Ógənang mmawó kạ ashe afạp kạt kan a won a yà pạ nra vạ ta a mul wo wa mɓa
anəm ga ayi kạt.
5 Kạkul mmawó onəm va kạ ashe atak atántàn. Atak atántàn va alum a. Mmayi onəm
oga ashe afạp kạt. Afạp va ìzwam a.
6 Kạkul nvạ ta te, kan i ra nda wa nva aɓo oro kạ nrəra kạt. Re i gbar izər gbar i təm
orirì. I təm kạ ashe nnap nnəm yi.
7 Onəm oga nra nda te, ká ìzwam na ozạ i ra. Onəm oga nrạn kạ nchè te, ká ìzwam na
ozạ i rạn kạ kpa.
8 Mmayi ji yi te, iyạm ro yar yi kạ nnəm iyạm ká ìzwam kạt. I nəm nnap yi kạ alum.
Kạkul nvạ ta te, re i təm kạ ashe nnap nnəm. Nna nnandər kạ mmạn a tạl wa ìlukwan
acham iga mpá ká ikwoksok. Re nnak ìgwak kà nya irirì iga mbyet mbyet ǹnyi te, a tạl
atagya acham aga nggún ishi.

9 Inan pa te, uza sok yi ka mɓək anung kakul mmən ikukum kat. Uza ɗom yi pa i ya ririrì iga mbyet mbyet ka atak aPonzhi yi uYesu Kəristi.
10 UYesu va uwa kú kakul yi a. Na ka i yà ká ririrì, ka i kuku te, re i təm nzəng ka na.
11 Kakul nva ta te, o kam owan wo o me owan wo o rup ka ashe nnap ngwa Inan wa nva mmawó ka nnənəm a.

Ichən ká nre anung

12 Ógənang, mmayi ka nchal wo pa o nak inəm nak ônəm va ka mɓək anung i lim ká inok kakul wo. Onəm va oma ka apal ishi wo, oga nnəm inok aPonzhi uYesu a. Oza ka nɗyang iyam awo.
13 O nak inəm ôza pa makmak ka ashe mman kakul inok va oza ka nnənəm. O təm ntəm ikángkáng ka owan wo.
14 Ógənang, mmayi ka nna ichən awo iga nkam wo pa o là nnap là ka onəm oga ntəm ká imwa ka ashe wo. O kamshi onəm oga nnəm nnap ka nggam. Onəm va ya ká ìkàm kat te, o kamshi oza. O kar ìgwak ka oza pa kpaktak.
15 Kang o man o pyát akat iyam ɓáŋgɓang ká iyam iɓáŋgɓang kat. Pa ɗəkər te, o lung na o nyám nnap nnənan nza uzəngtəng wo nggo ka aɓoshi onəm pa kpaktak.
16 Pa ɗəkər te, o təm ka ashe nchang ìgwak.
17 O nəm aduwa kang o mai kat.
18 O na aɗəngchi Înan ka ashe nkpaktak nnap. Kakul iyam va ta Inan ka ashe aYesu kəristi ɗom wo ka.
19 Kang o jəp inok aRuhu-Nənan kat.
20 Kang o ɓák nnap-nlà va mí là ngga nkam ka atak Inan.
21 O mà nnandər nkpaktak iyam mà. Iyam va inənan te, o bur a kəkam.
22 Iyam va iɓáŋgɓang nnyi te, kan o dat ka kat.
23 Re Inan ká ishi wò va i ɓa ka ntəm ikángkáng te, uza a nak wo o tong onənan ka iyam ro a bur ka kat. Re aruhu wo, ká ririrì, ká izər wo a təm ká ikángkáng na kang o tong onəm oga nnap-mɓáŋgɓang ka ilum nvang aponzhi yi uYesu Kəristi kat.
24 Uza va wór wo te, nnandər nandər yə́l awo yə́l. Uza i nənəm pa.
25 Ógənang o nəm aduwa nəm á yi.
26 O re anung re nkpaktak ogənang nzəng ka nre anung va ka ashe mman a.
27 Mmami ka nchal wo n gwang ká uPonzhi Inan pa ma kung nlir va ta kung nkpaktak ogənang.
28 Re nnap-nnənan aPonzhi yi uYesu Kəristi a təm nzəng ká wo.

Nlir nnap-nlà aBulus ônəm Inan oga ATasalonika ngga mparəm

1 Awasika va ta fa ka atak aBulus ká uSilvanus ká uTimoti, na a ga atak ikilisiya Inan
uPon ká uponzhi uYesu Kəristi iga aTasalonika.
2 Re nnap nnənaŋ, ka nra ìgwak ka atak Inan uPon ká uPonzhi yi uYesu Kəristi a təm
nzəng ká wo.

Nvang aYesu kaŋkul nnap-akwali

3 Ógənang, nkpak pa i na aɗəngchi Înan pa ɗəkər kaŋkul wo wa nva mal. Kaŋkul nna
nnandər wo ka nrup pa makmak. Mmaŋ wo kaŋkul owan wo te, ka ngga mpyal ka
mmak na kpa.
4 A nak te, mmayi te, i lan pa shat ká wo ka ashe ikilisiya Inan ka atak pa ɗongɗong
kaŋkul nkaŋ ìgwak wo ká nna nnandər wo. Kaŋkul kap ka nkpaktak nnyán va ma ka
nnyán ká wo ká idumdum va ka nya wo te, mmawó ka nkaŋ ìgwak ka.
5 Iyaŋm va ta nyám pa akwali Inan aga nnandər a məmal. A nyám chit kpa pa Inan nak
wo chit o kukur pa o yà ka ashe iponzhiponzhi va mmawó ka mɓək anung kaŋkukul a.
6 Kaŋkul Inan yiya mà ka na pa o pyát akat mɓək anung wo awo ka atak mɓək anung
ônəm va ka ɓək awo a.
7 Mmawo te, uza i na njul awo. Mmawo va ma ka nnyán ká wo a. Uza i na ayi nzəng
ká wo ká ilum va uponzhi uYesu i vang nzəng ka omaŋleka okamkam. Uza i vang ka ashe
apər asalsal i pyát akat
8 i nyám ntan ônəm oga nyang nnyi Inan. Uza i nyám ntan ônəm oga nyang ka nkpak
iyaŋm va nnap-nləla ngga nchang nfe là pa ma nəm kpa a.
9 Mi i nyám ntan ôza ngga nzhì onəm ngga mbyet mbyet. Oza i dat ka atak aPonzhi
uYesu kaŋt. Oza i ɓa dat i ya ichumchum chumchum imakmak kaŋt kpa.
10 I yà ká ilum nvang aYesu va onənəm onənaŋ i na ichumchum á na a. Nkpaktak
onəm va na nnandər na te, uza i taŋl iyaŋm iga nɗaktak ka oza. Kaŋkul iyaŋm va i là awo ka
apal ishishi te, o na nnandər na ka.
11 Ká nnap va ta pa ɗəkər ka ashe ìgwak yi te, mmayi ka nnəm aduwa awo pa Inan a
nak wo o kur onəm va fa izər fa ka awór wo. I chál kpa pa o yól iyaŋm nənnaŋn va pa
kpaktak o yar chit ka ashe ìgwak pa o nəm nzəng ka nyól inok nna nnandər wo. O yól
oza ka atak ichumchum chumchum.
12 Na ntəm wo a rup ka aɗin aPonzhi yi uYesu Kəristi. Nna chit te, uza i rup ká wo kpa
i mà dakdak ká nnap-nnənaŋn Inan yi ká uPonzhi uYesu Kəristi.

2

Unəm unga

1 Ógənang, ka apal ishi nnap nvang aPonzhi yi uYesu Kəristi ka nnap mɓut yi pa i
gwang na te, mmayi ka nla awo pa
2 kang o ghaŋn ka nkaŋm nnap-nlà nro pa fa ka atak Inan har a ɗak igwák wo kaŋt. Kang
o maŋn apir iyaŋm va ta a ləp icìgwak awo kaŋt kpa. Kaŋt te, mo te, nnap-nlà nro va ma là
awo nggo. Kaŋt te, awasika ro nggo va pa fa ka atak yi pa ilum nvang aPonzhi uYesu
vang chit watar.
3 Kang o maŋn ma lam wo ka pa ɗap kaŋt. Kaŋkul ilum va ta iyà ɓa chit kaŋt. Nkpak pa
nlak atak va i fa mpyal kan. Unəm uga nggantal nkpaktak nnap-mpakpak i nyám ishi
wò ka mban kan. Uza unəm va ma sok na chit ka nzhì a.
4 Uza i kpàng Inan ká iyaŋm va pa kpaktak mí wór pa iyaŋm ngwop a. Uza i là pa
mmawò na ishi pa kpaktak. I nak te, uza i kyen i ɗaŋrkaŋn ka apal atak ntəm ka ashe Nzhi
Inan nchumchum i là pa mmawò na Inan.
5 Iyaŋm va ta ka n là awo nva ka n yà nzəng ká wo te, a kong ká wo chit ɗò?
6 Ó nyi iyaŋm va nyi ɗaŋt na ka nfa ka mban. Uwa fa chit kaŋt na uza a fa dakdak ka alum
wò.
7 Kaŋkul ichumchum ibwambwam iga nnəm iyaŋm-na iga nɗaktak ɓan inok chit. Ka nna
kpa te, unəm uga nɗəɗaŋt i ga mpyal ka nnənəm pa, har ilum va mí dapchi na i le kan.
8 Nna chit te, nlak atak i fa ɗak. Uwa uponzhi uYesu i ri na ká ikum ka atak ǹyi va i fa
ka atətam a. Ichumchum nvang aYesu ka ilum nvəvang ká ishi wò te, i zhì unəm unga
va ta.

9 Mɓa unəm uga nlak atak va ta i yà ka atak ichumchum aShetan. Uza i nəm iyam iga nɗaktak pa ɗongɗong iga akwam.
10 Uza ka ntan onəm va kà nzhì ka ntang atak pa ɗongɗong mɓángɓang. Kakul oza yang mman nnandər ná oza a ya ririì iga mbyet mbyet.
11 Nna nak Inan i re nre ôza ka aghan aɓángbang ro na oza a na nnandər ká iyam va akwam.
12 Na nkpaktak onəm va yang ka mman ka nnandər te, ma gəl akwali ikú ôza kakul pa oza fe nchang ká iyam inga na ga nkachi.

Ma yak wo pa o ya ririì

13 Ógənang omanman oji aPonzhi uYesu, nkpak pa i na adəngchi Înan pa ɗəkər kakul wo. Kakul Inan yak mmawó na mpyal pa o ya ririì, kakul inok aRuhu aga nnal wo, ka mman, ka nnandər va o man a.
14 Uza wór wo kakukul ka atak nnap-nlà ngga nchang nfe va ká i là awo na o fe nchang ichumchum aPonzhi yi uYesu Kəristi.
15 Kakul nva ta te, ógənang, re o tong a kam, kan o swang iyam va ká i ɗyang awo kat. Iyam va mo te, ka atak nnap-nlà yi ngga anung nggo, kat te ka atak nlir awasika a.
16 Re, uPonzhi yi uYesu Kəristi ká ishi wò, ká Inan uPo yi va man yi har ka atak nnap nnənan nənan uza sak yi ka asak aga mbyet mbyet te, uza a nak wo o kam. Uwa na nnak ìgwak ngga mbyet mbyet á yi kpa.
17 Re uza a sak wo. Uza a nak wo o kam ka ashe nnəm nkpaktak iyam va inənan ka nnap-nlà ngga nfa katətak.

3

UBulus chál nnəm aduwa

1 Ka nkukur te, ógənang, o nəm aduwa nəm ayi pa nnap-nlà aPonzhi uYesu ngga nchang nfe a ga atak pa ɗongɗong pa kəlak kəlak. O chál Inan kpa pa onəm a na ichumchum nnap-nla va ta wa nva ka yà ka ashe wo a.
2 O chál kpa pa Inan a kamshi yi i fa ka ashe awo onəm oga nɗul ka fu ká onəm onga. Kakul nkpaktak onəm a na nnandər ka nnap aYesu kat.
3 Ka nna kpa te, nsar nnap-nlà aPonzhi uYesu yél. Uza i kam wo. Uza i pángchí wo kpa kakul le kan unəm unga a nəm iyam ro awo kat.
4 Igwak kam yi kam ka apal ishi wo nggam ro yà ka ashishe kat kakul aPonzhi uYesu. Igwak kam yi pa mmawó ka nnəm iyam va i là awo pa o nəm. I nyinyi kpa pa o ga mpyal ga ka nnəm pa.
5 Re uponzhi uYesu a nak nnap nnəm wo a ga ka mman apir nji Inan. Uza a na nkar ìgwak awo apir nja aKəristi.

Nnap-nlà nkámkám ka apal ishi anyan

6 Ógənang, mmayi ka nla nnap va ta awo i gwang wo ka uPonzhi yi uYesu Kəristi. Kang o dat ka ugənang uga nɗom ntəm imwa kat. Ugənang va yang nkpak iyam va ka o ɗyang ka atak yi a.
7 Kakul mmawó ká ishi wo te, o nyinyi pa a ma pa o ɗyang nnap nnəm yi. Ká i yà nzəng ká wo te, ká i təm nri imwa kat.
8 I ri iyam-nrì anəm ro ká imwa kat. I nəm inok ìzwam ka alum kakul kang i tal mɓək anung ûro ka ashe wo kat.
9 I yà ká ichumchum yà iga nnak wo pa o ri ka yi. Ka nna kpa te, i nəm pa kat na i re nnap nnəm nro awo nva ó ɗyang ka atak yi.
10 Ká i yà nzəng ká wo te, iyam va ta ká i là awo pa unəm va pa kpaktak yang ká nnəm inok te, kang ma na iyam-nrì á na kat.
11 I là nnap wanta kakul i fe pa oro ka ashe wo va onəm oga anyan te, iyam ro ya oza nyi nnənəm kat. Oza nyi mmwàk anung ka nnap onəm na chwat.
12 Apir onəm wa ova ta te, mmayi ka nla ôza nzəng ka nna ichən ôza i gwang ka adin aPonzhi uYesu Kəristi pa oza a ra ka nnap nnəm oza na oza a nəm inok iga nri ká ishi oza.
13 Ôgənang, kang nnəm iyam inənan a rwam wo ka nnəm kat.
14 Unəm va pa kpaktak i yang ka nkpak iyam va i là ka ashe awasika va ta te, o nak iwu nak apir anəm va ta. Kang iyam ro a gwang wo ka na kat na ìwuswa a nəm na.
15 Kang o yar na a sat wa anəm va o yang na yang kat. O won na wa agənang.

Nwachi nnap-nlà

16 Re uponzhi uYesu ká̱ ishi wò va i ɓa ka̱ ntəm ikáŋgkáng te, a na nra ìgwak awo pa̱ ɗəkər ka̱ ashe iya̱m pa̱ kpaktak. Re uponzhi uYesu a təm nzəng ká̱ wo pa̱ kpaktak.
17 Mmami uBulus ká̱ ishi mi ka̱ nlir nre anung va̱ ta̱ awo ka̱ awo mi. Iya̱m va ta mi nəm ka̱ oga awasika va̱ pa̱ kpaktak mi lir. Asa̱ va ta mi lir iya̱m.
18 Re nnap-nnənan̲ aPonzhi yi uYesu Kəristi a təm nzəng ká̱ wo pa̱ kpaktak.

Nlir nnap-nlà aBulus ka̱ ATimoti aga azəng

1 Awasika va̱ ta̱ fa ka̱ atak aBulus unəm uga nre aYesu kəristi. Inok va Inan Unəm uga
Nka̱mshi yi ká uYesu Kəristi va mmayi ka̱ nnak ìgwak ka̱ na te, oma là pa̱ ń nəm.
2 Ma lir na a ga atak aTimoti va nnandər te, uyen mi ka̱ atak nna nnandər. Re nnap
nnənan̲, ka̱ nrwa ìgwak, ka̱ nra ìgwak Inan uPon ká uYesu Kəristi uPonzhi yi a təm
nzəng ka̱ ɓu.

Awon ka̱ apal ishi nɗyang nggafak

3 Wa nva ka̱ n chál ɓu ya mmami ka̱ ngga mbin aMakidoniya pa̱ u sat ka̱ aAfisa kan te,
sat va ta na u là nnap ka̱ onəm ro. là ôza pa̱, gbat kan oza̱ a ɗyang nɗyang nggafak nro
ka̱t.
4 Kang oza̱ a lak alum oza̱ ka̱ ntap irusok itaptap ka̱t. Ka̱ nkun aɗin oga akum ìjili va yà
ka̱ nkùr ka̱t a. Iya̱m va̱ ta i ɓa ka̱ nka̱mshi nro ka̱t, ya ndáp atam chwat, nva̱ pa̱ a ɓa ka̱
ngga mpyal inok Inan va i ɓa ka̱ atak nna nnandər a.
5 Nnandər te, ipir nla nnap-nlà yi va̱ ta̱ te, i là ka̱kul mma̱n. Mma̱n va ka̱ ǹzuk i fa ká
ìgwak inənan̲ pa̱ satsat, ká ìɗimɗim ìgwak inənan̲, ka̱ nna nnandər ngga nnandər.
6 Oro le ká iya̱m va̱ ta chit oza̱ re làr ga tán təm ka̱ ashe nla nnap-nlà nlakchi.
7 Oza̱ ɗom ntong onəm oga nɗyang nnap-mpakpak ônəm. Ka̱ nna kpa te, oza̱ kpán ipir
iya̱m va̱ oza̱ ka̱ nləla ka̱t, kan a won a nyan ìpir nnàp va̱ oza̱ i fam i ɗyemchi ka̱ nnənəm
ka̱t.
8 Í nyinyi pa̱ nnap-mpakpak ɓyen pari a yà pa̱ unəm ka̱ nnəm inok ka̱ ka̱ apal asa̱l va
mal
9 nzəng ka̱ nnyi pa̱ nnap-mpakpak pa te, ma pak ka̱kul onəm nənan̲ ka̱t. Ma pak ka̱kul
onəm oga nggantal nnap-mpakpak, ka̱ oga nlan nkpak nnap nnəm, ka̱ oga nyang ngwa
Inan, ka̱ oga nnəm nnap-mɓáŋgɓa̱ng, ka̱ oga adak, ka̱ nəm oga nvyap aɗin Inan, ka̱ oga
ngbáŋ̱ opo oza̱, ka̱ nəm oga ngbáŋ̱ onang oza̱, ka̱ oga ngbáŋ̱ onəm pa̱ vava,
10 ka̱ oga nra ochar onəm, ka̱ onəm maimai, ka̱ oga ngwur onəm ka̱ ayi, ka̱ oga nnap
akwam, ka̱ oga nsóng anung ka̱ akwam, ka̱ onəm oga nnəm nkpaktak aɓo iya̱m va le pa̱
ɗi ka̱ nɗyang ngga nnandər va̱ ta̱ a.
11 Nɗyang va nnap-nlà ngga nchang nfe nnənan̲ nji Inan uva mà pa̱ ma na aɗəngchi á
na a. Nnap-nlà va ma nak iɗək nləla á mi.

Aɗəngchi aBulus ka̱kul nnyam nrwa ìgwak Inan

12 Mmami ka̱ nna aɗəngchi ûYesu-Kəristi uPonzhi yi va uwa ka̱ nna ìkàm á mi ka̱kul
oza̱ ma̱n ka̱ mi har oza̱ nak mi n ta̱l unəm uga nnəm inunok.
13 Oza̱ nak mi ká inok va̱ ta̱ kap ka̱ nva̱ pa̱ matmat te, ka̱ n yà unəm uga nvyap aɗiɗin,
unəm uga nna agan á na, unəm uga ǹzul na. Ka̱ nna kpa te, mà nyám nrwa ìgwak á mi
ka̱kul pa̱ ka̱ n nəm pa ka̱ ashe nfo ngga nlan nna nnandər.
14 Nnap-nnənan̲ aPonzhi Inan a zuk á mi na mí zuk ka̱ anung aba̱ng. Nnap-nnənan̲ va
nzəng ka̱ nna nnandər ka̱ mma̱n va mí ya ka̱ atak áYesu kəristi a.
15 Nnap-nlà va̱ ta̱ təm chit wanta. A chang pa̱ ma ma̱n ka̱ ma̱n ká inənan. Nna pa̱
uYesu Kəristi vang apambin ka̱kul nka̱mshi onəm oga nnəm nnap-mɓáŋgɓa̱ng, kan pa̱
mmami na uponzhi oza̱ pa̱ kpaktak a.
16 Ka̱ nna kpa te, ka̱kukul na wat ma nyám nrwa ìgwak á mi uponzhi oza̱. Na uYesu
Kəristi a nyám nkpaktak nka̱r ìgwak wò na ń sat nnyam nnap âɓoshi onəm oga nna
nnandər ka̱ na, na oza̱ a ya ririrì iga mbyet mbyet.
17 Re ichumchum, ka̱ ngək a təm aja aPonzhi va ka̱ apal ishi onəm oga ashe nrá pa̱
ɗongɗong mbyet mbyet mbyet. Uza̱ va i kú ka̱t. Uwa mí ya na ká iwu ka̱t kpa. Uwa byet
Inan pa̱ uzəng. Nna a təm. Nna a təm.
18 Áyen mi uTimoti, mmami ka̱ nre nɗək nnap va̱ ta̱ ka̱ ashe awo ɓu. A mà dakdak ká
iya̱m va ma là ka̱ apal ishi ɓu va ma ka̱m ka̱ atak Inan a. Na oza̱ a kam ɓu, na u lung
ikum inənan̲
19 nzəng ka̱ nkpán nna nnandər ka̱ ashe ìɗimɗim ìgwak inənan̲. Onəm ro ka̱kul oza̱
yang ka̱ nfe iya̱m va̱ ìɗimɗim igwák oza̱ ka̱ nla ôza te, oza̱ vyap nnap nna nnandər oza̱.
20 UHimeniyus ká uAlekzanda oma yà ozəntəng ka̱ ashe oza̱. Oza̱ va n yichi oza̱
ûShetan chit na ma nyám ntan ôza̱ le kan oza̱ a pwat Inan ka̱t.

2

Ichən ka apal ishi nnəm aduwa

1 Nga ngəshi te, mmami ka nla pa ma pak inok nnəm aduwa Înan, ma chál na. Ma
nəm aduwa kakul owan onəm nzəng ka nna aɗəngchi Înan kakul nkpaktak onəm.
2 Re ma nəm aduwa óponzhi ka nkpaktak onəm ochumchum, na i təm pa kwák, ntəm
ngga ikángkáng. Ntəm ngga ngwa Inan ka ashe nnap nnəm va ɓyen pa gənggəng.
3 Iyam wa iva ta a ɓiɓyen. Iyam iga nchang ká Inan Unəm uga Nkamshi yi
4 va ɗom pa ma kamshi ririì nkpaktak onəm har oza a ɓa nyi nnandər.
5 Kakul Inan pa izən. Unəm uga ngwan inal pa uzəng wa kpa ká ishimshe Inan ká
unəm. Unəm va uYesu Kəristi
6 va na ishi wò sat amwa nnap-mɓángɓang onəm pa kpaktak a. Ma nyám nnáp iyam
va ta ka alum va mà dakdak.
7 Kakukul na ma nak mi n tal unəm uga nla nnap-nlà Inan ká unəm uga nre aKəristi.
Mmami unəm uga nɗyang nnap nna nnandər ônəm va oYahudi kat. Nnap va nnandər
a. Mmami ka nla nnandər. Akwam mi nap kat.
8 Kakul nva ta te, n ɗom pa onunggwan oza a nəm aduwa te, oza a ghap awo a won.
Nghap awo va iyam nənnan adak ro yà ka kat. Oza a nəm pa nzəng ka nfə̀l ìgwak kat.
Kang a yà nzəng ka ngbang ikum kat kpa.
9 Ochar nnyi te, re oza a dum izər ka asal va məmal kakul ìwuswa ka nkpán ishi. Kang
a yà ndum izər ngga ishi itattat, kat te ká iga iyam iga azənariya, kat te ká iyam iga
ipáng iga mbwai, kat te ká ilukwán iga mbwai kat.
10 Re oza a nəm iyam nənnan va mà nnəm ochar oga nnyam nnap nnəm ngga ngwa
Inan.
11 Uchar te, re uza a ɗyang iyam ndundun nzəng ka nkpak nnap nnəm va mak pa
gənggəng.
12 N man ûchar ro pa uza a nɗyang iyam kat. N man pa uchar a yà ká ichumchum ka
apal ishi anunggwan kat. Re uza a təm pa kwák.
13 Kakul ma nəm uAdamu uwa mpyal kan won ma nəm uHawawu.
14 Kàɗi te, uAdamu uwa ma tàn kat, uchar uwa ma tàn har uza gantal nnap-mpakpak.
15 Ka nna kpa te, mí kamshi ririì riri ka anung mmar amar a yà pa uza ga mpyal ka
ntəm ka ashe nna nnandər, ka mman, ka ntəm ka ashe nnap nnəm va ɓiɓyen nzəng ka
nnəm ìwuswa.

3

Apir ntəm va mà onəm oga nnakshi ká ikilisiya

1 Nnap-nlà va ta a təm chit wanta. Unəm va pa kpaktak ɗom ntal unəm uga nnakshi
ká ikilisiya te, ya uza ɗom nnəm inok inənan.
2 Unəm uga nnakshi ká ikilisiya pa te, nkpak pa uza a yà unəm va yà ka nnap nnəm
ro nva mí pwat kat. Unəm va ká uchar pa uzəng. Unəm va kpán ipir ishi wò kpán.
Unəm uga nrəng nnap. Unəm va mí na ichumchum na á na. Unəm uga nnyi nkam
onəmchən. Unəm uga nnyi nɗyang iyam.
3 Uza i yà unəm uga ngwa nchè kat. Unəm va i nəm ikum kat. Unəm uga nnap nnəm
ngga nra ìgwak. Unəm uga ngbáng ikum kat kpa. Unəm uga nchang mbwai kat.
4 Nkpak pa uza a yà unəm uga nnyi nkpán onəm oga ashe nzhi wò pa dakdak. Uza i
nak ovan wò i yà oga nkpak nnap nnəm nzəng ka mɓak na ka pa ɗap kat.
5 Kakul a yà pa unəm nyi nkpán ashe nzhi wò kat te, i yar sang kang uza i nyi nnakshi
ká ikilisiya Inan yà?
6 Kang unəm va ta a yà unəm va uwa wa Inan ka nyang kat. I ya pa te, uza i ɓul i təm
ka ashe nrup ká ishi i ga i tar ibəp ka ashe akwali azəngtəng va ya uShetan a.
7 Nna ta chwat kat. Nkpak pa uza a yà unəm va onəm va oji yi kat te, oza i là pa uza
unəm-nənan. I ya pa kat te, mí kpán na ká iyam ro va mí pupwat. Kat te, uza i tar ka
ashe nlwàk ajəp aShetan.

Onəm oga nnəm inok ka ashe ikilisiya

8 wantana kpa, onəm va i yà onəm oga nnəm inok ka ashe ikilisiya te, nkpak pa oza a
yà onəm va mí nak inəm nak ôza. Onəm va i là nnap mparpar kat. Kang oza a yà onəm
oga ngwa nchè kat. Kang oza yà onəm oga nkwórtok oga nram iyamkak imakmak kat
kpa.
9 Nkpak pa oza a pin pa gənggəng nnap nna nnandər yi va ma nyám ngga ipir
igbánggbàng. Oza a kpán ka ashe ìɗimɗim ìgwak inənan.

10 Re ma mà ozạ mà mpyal. A yà pạ ma ya ozạ ká iyaṃ ro ipwatpwat kaṭ te, nna chit te, mí re ozạ i tong onəm oga nnəm inok kạ ashe ikilisiya ɗak.
11 wantana kpa, ochar ozạ a yà ochar va mí nak inəm nak ôzạ. Kang ozạ a yà ochar oga nvyap adin onəm kaṭ. Re ozạ a yà ochar va kpán ipir ishi ozạ kpán. Ochar oga nnandər kạ ka nzạ asaḷ-awu nggo.
12 Re onəm oga nnəm inok kạ ashe ikilisiya a yà onəm oga ochar pạ ozəngzəng. Re ozạ a kpán ovan kạ aɓo onəm oga ashe nzhi ozạ pạ dakdak.
13 Kaḳul onəm vạ i nəm inok kạ ashe ikilisiya i ɓiɓyen te, ozạ i nəm adin anənaṇ îshi ozạ nzəng kạ nkam pạ gənggəng kạ ashe nna nnandər ozạ va ozạ na ká uYesu Kəristi a.
14 N nak ìgwak pạ i gbaṇg kaṭ te, mmami kạ mɓa atak ɓu. Ka nna kpa te, mmami kạ nlir iyaṃ vạ ta aɓu kaḳul
15 a yà pạ iyaṃ ro a won a nak mi mà kali te, re u nyi apir ntəm vạ mà ntəm kạ ashe onəm Inan. Onəm va oma ikilisiya Inan uga Iriri. Oma ngwan nnandər ká mɓəɓan.
16 Ko mpyen tam ro yà kạ kaṭ. Nnap mbwambwam kạ apal ishi nnap ngwa Inan yi iyaṃ va ichumchum kạ nnandər.
Ma nyám na kạ mban kạ ashe izər anəm.
ARuhu nyám chit pạ uzạ pa te, uzạ unəm uga nnap nnəm nnənaṇ.
Omaḷeka ya na ya.
Ma là nnap-nlà kạ apal ishishi là ônəm vạ oYahudi kaṭ.
Ma na nnandər na kạ na kạ apambin.
Ma yar na ɓa ga apaɓur atak achumchum.

4

Onəm oga nɗyang iyaṃ oga akwam

1 ARuhu bwam kaṭ, a ləla pạ kạ nrá ngga mɓa te, oro i le kạ nnap nna nnandər i swang kạ cho kạ anung nfe anung oga aruhu aga nlam onəm, kạ nfe iyaṃ vạ oga aruhu-ɓáṇgɓaṇg kạ nɗiɗyang.
2 Apir ngga nɗyang vạ ta i ɓa kạ atak onəm oga nnap akwam oga nlam atak mɓáṇgɓaṇg. Onəm va ìɗimɗim igwák ozạ kú chit ɓu là pạ ma nur kạ acham asursur.
3 Oma ì là ônəm pạ kan ma kaṃ ochar kaṭ. Ochar nnyi te, pạ kang ozạ a váng kaṭ. Ozạ i là pạ kan ma ri nyang kạ nyang kaṭ. Iyaṃ-nrì va Inan ká ishi wò a nəm pạ onəm vạ na nnandər na kạ na, kan ozạ nyi nnandər nyi kpa te, ozạ a kaṃ, ma ri nzəng kạ adəngchi a.
4 Kaḳul nkpaktak iyaṃ vạ Inan nəm te, ozạ ɓiɓyen. Kang ma yang ká iyaṃ ro kaṭ a yà pạ ma kaṃ ma ri nzəng kạ adəngchi a.
5 Kaḳul ma nak chit sat iyaṃ inənaṇ kạ atak nnap-nlà Inan kạ aduwa.

Unəm uga nnəm inok aKəristi unandər

6 A yà pạ ɓu dok ogənan dok kạ nnap-nlà vạ ta te, ya mmaɓu unəm uga nnəm inok aYesu kəristi ukin. Unəm va ma kan na kạ nnandər nnap nna nnandər ká ivan kang kạ nɗyang nnənaṇ va ká u pak inok nkpəkpak a.
7 Kang iyaṃ ro a gwang ɓu ká irusok itaptap iga nnəm jan kaṭ. Iyaṃ va inəngnəng a. Wa nak apir ntəm ngga ngwa Inan a nyi izər ɓu.
8 Kaḳul nnuk izər pạ a pang ûnəm te, nna ya kạ nya nkaṃshi ro pạ ɗap. Ntəm kạ ashe nnap nnəm ngga ngwa Inan jiwo te, kạ nkaṃshi kạ ka nzạ asaḷ-awu nggo. Kaḳul nna nsar nnap-nlà ngga irirì ngga ǹyangmataạ ká irirì iga nra ngga mɓa vạ a.
9 Nnap-nlà vạ ta a təm chit wanta. A chàng pạ ma maṇ kạ inənan.
10 Kaḳul iyaṃ va ta mmayi kạ mɓək anung nzəng kạ nlung. Kaḳul i nak ìgwak chit pạ kpaktak kạ Inan uga Iriri. Uzạ va Unəm uga Nkaṃshi nkpaktak onəm. A dong onəm oga nna nnandər.
11 Wa là nnap-nlà a kəkam kạ apal ishi iyaṃ vạ ta nzəng kạ nɗiɗyang.
12 Kang unəm ro a ɓák ɓu kaḳul pạ mmaɓu uyen kaṭ. Wa taḷ unəm va mí ɗyang ntəm onəm oga ngwa Inan kaṭətak. Mi i ɗyang asaḷ nla nnap-nlà ɓu, ka nnap nnəm ɓu, ka asaḷ va mmaɓu ka mmaṇ onəm, ka apir nna nnandər ɓu, ka ntəm ɓu va nnənaṇ.
13 Kang mi ɓa te, na ishi ɓu pạ kpaktak kạ nkun nnap-nlà Inan ônəm. Wa là nnap-nlà ngga nkaṃshi ôzạ là. Wa ɗyang nnap-nlà Inan ôzạ kpa.
14 Kang wa nəm iwali ká imwa aRuhu vạ mmaɓu kạ kaṭ. Imwa va ma na ɓu kạ atak nla iyaṃ kạ apal ishi ɓu va ma kaṃ kạ atak Inan kang onəmgbak ikilisiya nak awo aɓu ká ishi na u ya a.
15 Wa nakshi nak kạ nnəm iyaṃ vạ taṇ. Na ishi ɓu pạ kpaktak kạ nnəm ozạ na nkpaktak onəm a ya ngga mpyal ɓu.

16 Wa nəm dakdak ká ishi ɓu nzəng ká iyaɱ va ɓu ɗyang ônəm. Wa zhing ka nnəm iyaɱ va ta. Kaku ka atak nnəm pa na te, ɓu kaɱshi ishi ɓu ka onəm oga nfe nnap-nlà ɓu.

5

Nɗyang iyaɱ ówan onəm

1 Kang wa raɲ ká unəmgbak kat. Chal na chál wa nva ká u nəm ûnəm uga mmar ɓu a. Yar ovanzaɱ a sat wa ogənan ɓu onunggwan.

2 Yar onangchar a sat wa onang ɓu. Ovanɓyen nnyi te, oza a sat wa ogənan ochar. Wa nəm iyaɱ va ta ka ashe nnap nnəm va ɓyen pa gənggəng.

3 Na ichumchum ocharkpələng oga nkun va oɓar oza kú chit a.

4 A yà pa ucharkpələng uwa yà ká ovan, ká okəka te, iyaɱ iga ngəshi va mal pa oza a ɗyang te, nna pa oza a nyám á na apir ngwa Inan va oza wa. Oza a nakshi ká na. Oza a kaɱshi na kaku iyaɱ va ta chang ká Inan.

5 Ucharkpələng uga nnandər te, uwa ma re ka nkukwa kang uza ka nnak ìgwak wò ká Inan ya chwat, uza ka nzhing ka nchal nkaɱshi ka atak Inan nzəng ka nnəm aduwa ìzwam ka alum.

6 Ucharkpələng va ka ntəm apir ntəm ngga nna nfe nchang îshi wò te, uza kú chit kap ka nva pa uwa ya ka ǹyi ǹyi a.

7 là nnap-nlà va ta a kəkam kaku le kan oza a nəm iyaɱ ro va mí pwat kat.

8 Unəm va pa kpaktak nakshi ka onal wò kat, jwak onəm oga ashe nzhizhi te, ya uza pyen nnap nna nnandər chit. Har uza ɓaɲg ji unəm va ji na nnandər kat a.

9 Kang wa maɲ wa lir ka ashe atakarda aɗin ocharkpələng, aɗin acharkpələng va uwa chu izun ìsəm kpaɗing chit kat a. Nkpak pa uchar va ta a yà uva váng nvaɲg pa nzəng na byet.

10 Nkpak pa uza a yà uchar va ma ka nɗəngchi na kaku iyaɱ inənaɲ va uza ka nnənəm. Uchar va nyi nkpán ovan pa dakdak nyi. Uza nyi nkaɱ onəmchən nyi. A nal ashar nal ônəm Inan. Uza kaɱshi onəm va kaɱ ma nyan ka oza. Uchar va na ishi wò pa kpaktak ka nnəm iyaɱ inənaɲ ka ka nza asal-awu nggo a.

11 Kang wa maɲ wa lir aɗin ocharkpələng oɓwakan kat. Kaku aɗom aga izər i sher ishi ôza te, oza i ɗom pa ka o váng, ka nva pa o nəm inok aKəristi va oza yar chit pa o nənəm a.

12 Kaku nva ta te, mí gəl akwali arwarwa ôza. Kaku oza yól iyaɱ va oza yar chit ngəshi pa o nəm kat.

13 Nna ta chwat kat. Oza i ɗyang ntəm ká imwa. Oza i ranggang i le ka ta, i ga cho, i ga nzhi nva ta, i ga nzhi va cho. Oza ochar oga ntəm imwa na chwat kat. Oza ochar oga atoli, ochar oga nranggang i vyap atak, i mwak anung ka nnap va yar oza kat. Oza i là iyaɱ va mà pa oza a là kat a.

14 Kaku nva ta te, n ɗom pa ocharkpələng oɓwakan a váng a mar ovan. Re oza a nakshi ka ashe nzhí oza. Kaku kan oza a na atak unəm unga uShetan a ya anung aga mpwat yi kat.

15 Kaku oro lyep chit ka nyar nvaɲ aShetan.

16 Uchar uga ngwa Inan va pa kpaktak uwa yà ka onal va ocharkpələng te, re uza a kaɱshi oza na uza a jul ikilisiya. Na ikilisiya a yà nyi ngga nkaɱshi ocharkpələng va ikpələng inandər ri oza a.

17 Unəmgbak ikilisiya va ka nnəm inok wò ɓiɓyen te, ma na ichumchum ûwa ìsəm zəng, a jwak onəmgbak va ka mɓək anung ka nla nnap-nlà Inan ônəm nzəng ká nɗiɗyang.

18 Kaku nnap-nlà Inan là pa, <<Kang wa pá asang atattat îna iga nnəm inok ka anung kat. A yà pa ina va ta ka ntong iyaɱ na ma wòl a.>> Nnap-nlà Inan là kpa pa, <<A mal pa ma mwa amwa unəm uga nnəm inok mwa á na.>>

19 Kang wa maɲ wa kaɱ iyaɱ ro va ma là ka apal ishi anəmgbak ikilisiya kat, ya u fe nnap va ta ka anung onəm pa oparəm, kat te pa oshatɗing kan.

20 Onəm va yang i ga mpyal ka nnəm nnap-mɓáɲgɓaɲg te, raɲ ka oza ka mpyal onəm pa kpaktak na ayər a nəm aɓoshi onəm.

21 N gwang ɓu ká Inan ká uYesu Kəristi ká omaleka oyákyàk. Kpak iyaɱ va ta nzəng ka nnyam nvaɲ ro kat. Kang wa tap onəm kat.

22 Kang wa ghaɲ ka nnak awo ônəm ká ishi kaku nnəm inok aKəristi kat. Kang nnap-mɓángɓaɲg anəm ro a ɓə̀l ɓu kat. Kpan ishi ɓu pa dakdak. Sat unəm-nənaɲ va yà ka adak kat.

23 Kang wa wá ndəng nlələk kạ nkukwa lap kạt. Wa wá ndəng ìbạngbạng wá kpa pạ
ɗapfinyang kạkul arwa afu ɓu, kạ ngbạng nnəm ɓu wa agwom kạt.
24 Nnap-mɓángbạng oro kạ mban har i chu atak akwali mpyal ôzạ. Nji oro te, i nəm
kang i fa.
25 wantana kpa, nnəm iyạm inənạn i ra kạ mban pạ jakjai. Iyạm vạ kạ ozạ a yà kạ
mban kạt te, ozạ i bwam mbyet mbyet kạt.

6

1 Nkpaktak onəm vạ kạ anung izwal te, re ozạ a yar pạ a məma pạ ozạ a na
ichumchum ônəm oga nzhi ozạ pạ makmak. Kạkul le kan ma a vyap aɗin Inan nzəng kạ
nvyap nnap nɗyang vạ tạ kạt.
2 Ozwal vạ onəm oga nzhí ozạ onəm oga ngwa Inan te, kan ozạ a ɓák ntan ôzạ kạkul
pạ ozạ ogənan kạt. Nva pạ ozạ kạ nəm pa te, re ozạ a nəm inok a ɓyen pạ gənggəng a ji
mmatmat ji. Kạkul onəm vạ kạ nfe nchang inok vạ ta te, onəm oga nna nnandər va tong
chit onəm mạnmạn kạ atak ozạ a. Wa ɗyang iyạm vạ ta ôzạ nzəng kạ nna ichən ôzạ kạ
apəpal.

Nwa Inan nzəng ká ndom ká iyạm kạt

3 Unəm va pạ kpaktak kạ nɗyang iyạm iro pạ ɗi, kạt te uzạ mạn kạ oga nnap-nlà ngga
nnandər nja aPonzhi uYesu Kəristi kạ nɗyang va mà kạ nnap ngwa Inan kạt te,
4 ya uzạ kạ mɓul ntəm kạ ashe nrup ká ishi, uzạ nyi iyạm ro kạt. Uzạ ká nnap nnəm
mɓángbạng ngga ndom ngbáng ikum, kạ ndáp izər kạ apal ishi nnap-nlàla na pa
mwang. Iyạm va i ɓa ká ìkpar, ká ngbáng ìkum, ká nvyap aɗin owan onəm, ká nggạm
owan onəm mɓángbạng,
5 ká ngbak izər kà ishimshe onəm oga nrəng nnap nkúkú va nnandər kùn kạ ozạ.
Onəm oga nrəng pạ ntəm kạ ashe nnap nnəm ngga ngwa Inan pa te, i ɓa kạ nya iyạm a.
6 Nwa Inan kang nzəng kạ ndom kạ anung iyạm kạt te, idur imakmak.
7 Kạkul í wong mɓa kạ ashe apambin vạ tạ te, í ɓa ká iyạm iro kạwo kạt. Nna kang í
wong nle te, í yar iyạm iro kạ awo kạt na kpa.
8 A yà pạ nna i yà ká iyạm-nrì, ká ilukwán imwakmwak te, re ozạ á kúr yi.
9 Onəm oga ndom ndur te, ozạ i tar kạ ashe mmà ká ajəp. Ozạ i təm kạ ashe aɗom pạ
kyák aga nyà ká ipir kạt, ká aga nnak ɓan ûnəm. I nak na uzạ i ta nkətkət i ɓun i zhì.
10 Kạkul nchang mbwai nna akum ìjìli nzạ iyạm iɓángbạng nggo. Kạ atak aɗom va ta
na oro le kạ nnap nna nnandər swang kạ cho. Ozạ nak ishi ozạ kạ ashe apir nlak ìgwak
pạ ɗongɗong ngga nkyep anung igwák.

Nɗak ngga nnandər kạkul nnap nna nnandər

11 Ázwal Inan, mmaɓu ji ɓu te, kan wa dat kạ apir iyạm wa ivạ ta kạt. Wa cher ishi
nzwan wa təm kạ ashe nnap nnəm nnənạn, kạ ngwa Inan, kạ ntəm kạ ashe nna
nnandər, kạ mmạn, kạ nsar ìgwak, kạ nra ká ishi.
12 Wa lung kạ nnandər kạkul nnap nna nnandər. Yichi awo kpán ririrì iga mbyet
mbyet vạ ta kạ. Kạkukul na ma wór ɓu nvạ ká u là nnap-nlà va ɓyen pari kạ mpyal
onəm pạ kyák va fife a.
13 N gwang ɓu ká Inan va i na ririrì îyạm pạ kpaktak. N gwang ɓu kpa kạ uYesu Kəristi
va kạ atak nnap-nlà nnap-nla kạ mpyal aBilatus unəm uga aPontus te, uzạ là nnap-nlà
va ɓyen pari.
14 Mmami kạ nla aɓu a kəkam pạ u kpak nnap-nlà vạ tạ pạ dakdak. Kang adak ro kạ
mpat ro a yà kạ kạt, har a ga a chu alum va uPonzhi yi uYesu Kəristi i nyám ishi wò kạ
mban a.
15 Iyạm va Inan i nak i fa kạ alum va mà dakdak kạ na. Re aɗəngchi a təm aji Inan.
Inan va Unəm uga nnəm ká iyạm pạ kpaktak, uPonzhi oponzhi, Unəm ga nzhi onəm ga
nzhí.
16 Uwa byet pạ uzəngtəng i kú kạt. Uzạ təm kạ ashe atak atántàn va mí ɓa dat kạ kạt.
Unəm ro uwa ya na ká iwu chit kạt. Nna kan unəm kúr nya na ká iwu kạt. Re ma nak
inəm á na nzəng kạ nna ichumchum á na mbyet mbyet. Nna a təm.
17 Là ônəm oga ndur oga apambin vạ tạ pạ kan ozạ a fam ká idur kạt. Kang ozạ a dạr
nkam ozạ ká idur va ma nyi nsəsat kạt a. Ozạ a dạr nkam ozạ ká izər Inan va i na nzạ
iyạm nggo ayi pạ makmak na i fe nchəchang.
18 Ozạ a nəm iyạm inənạn. Ozạ a dur ká iyạm inəmnəm inənạn. Kang ozạ a ɓạng afu
kạt. Ozạ a na iyạm na ônəm.
19 Ozạ i nəm pa te, ya ozạ kạ mban akum anənạn kạkul ishi ozạ kạkul nra ngga mɓa,
na ozạ a yichi awo a kpán ririrì kạ. Iriri va ririrì iga nnandər a.

20 ÁTimoti, pángchí pa̱ dakdak iya̱m va̱ ma nak iɗəɗək aɓu chit ka̱ ashe awo. Kang
iya̱m ro a yar ɓu ka̱ nnap anung va ngwa Inan ka̱t a. Kang iya̱m ro a yar ɓu ka̱t kpa ka̱
ndap izər ka̱ apal ishi iya̱m va mí nap akwam mí wór pa̱ nnyi.
21 Oro ka̱ atak nna nnandər ká nnà te, oza̱ làr chit le ka̱ asa̱l nnap nna nnandər re.
Re nnap-nnənan̲ a təm nzəng ka̱ ɓu.

Nlir nnap-nlà aBulus ka̱ ATimoti aga aparəm

1 Awasika va̱ ta̱ fa ka̱ atak aBulus unəm uga nre aYesu kəristi ka̱ atak nɗom Inan. Unəm uga nre ka̱kul nla nnap nsar nnap-nləla ônəm. Nsar nnap-nlà ririˋ va mí ya ka̱ atak áYesu kəristi a.
2 N lir na a ga atak aTimoti uyen mi uma̱nma̱n. Re nnap nnənaṇ, ka̱ nrwa ìgwak, ka̱ nra ìgwak Inan uPon ká̱ u uYesu Kəristi uPonzhi yi a təm nzəng ka̱ ɓu.

Kang ìwuswa a nəm ɓu ka̱t

3 Mmami ka̱ nna aɗəngchi Înan va mmami ka̱ nnəm inok á na ka̱ ashe ìɗimɗim ìgwak inənaṇ wa nva okəka mi ka̱ nəm a. Mi ɗəngchi na nva̱ mi rəng ɓu ka̱ mpipyal ka̱ ashe aduwa va mi nəm pa̱ ɗəkər ka̱kul ɓu.
4 Izwam ka̱ alum mi rəng ayən ɓu ka̱ mbəl te, ayang nya ɓu i ji mi. Na n ya ɓu na ìgwak mi a chang.
5 Nna nnandər ɓu ngga nnandər nná kong ka̱ mi chit ka̱t kpa. Nna nnandər va ngəshi te, ka̱ yà ka̱ ashe aLoyis ukəka ɓu uchar. Won te, ka̱ ashe anang ɓu uAfiniki. Nna kan ǹyangmata̱ te, n nyinyi pa̱ nna yà ka̱ ashe ɓu kpa.
6 Ka̱kul nva̱ ta te, mmami ka̱ nrəng aɓu pa̱ kan wa kong ka̱t, wa nəm inok nəm ká̱ imwa ɓu iga nnyi nnəm nnap va Inan a na. Nna nva̱ ká̱ u ya ka̱ atak nnak awo va ka̱ n nak aɓu ká̱ ishi a.
7 Inan pa te, uza̱ na aRuhu ayi aga nnəm nnap ka̱ nggaṃ ka̱t. Uza̱ na aRuhu aga nkam ayi, ka̱ aga mmaṇ, ka̱ aga nnak yi i kpán ishi yi pa̱ dakdak.
8 Ka̱kul nva̱ ta te, kan wa nəm ìwuswa nnap aPonzhi yi uYesu ka̱t. Kang wa nəm ìwuswa mi ka̱t kpa. Mmami va ma pak ka̱ ashe ikan ka̱kul nnənap a. Wa ɓək anung nzəng ka̱ mi ka̱kul nnap-nlà Inan ngga nchang nfe. Wa nəm ka̱ nkam Inan.
9 Inan va uwa ka̱mshi yi, uza̱ wór yi. Awór va awór anənaṇ a. Uza̱ nəm ka̱kul mɓyen inok iga ishi yi ka̱t. Uza̱ nəm ka̱kul mɓyen inok iya̱m va uza̱ ɗom nnənəm ka̱ nnap nnənaṇ nənaṇ. Nnap-nnənaṇ va uza̱ na yi chit ká̱ imwa ka̱ ashe aYesu kəristi kan mɓàn apambin a.
10 Ǹyangmata̱ te, ma nyám chit ka̱ mban ka̱ nvang Anəm uga Nka̱mshi yi uYesu Kəristi va gəl asang ikú chit le. Uza̱ nak ma nyi nnap ririˋ, ka̱ nnap nkú anəm ka̱t, ka̱ atak nnap-nlà Inan ngga nchang nfe.
11 Ka̱kul nnap-nlà ngga nchang nfe va ta ma nak mi n ta̱l unəm uga nla ônəm ká̱ unəm urere ka̱kul nnənap, ká̱ unəm uga nɗiɗyang ônəm.
12 Nna nak te, mmami ka̱ mɓək apir anung va̱ ta̱. Ka̱ nna kpa te, ìwuswa nəm mi ka̱t. Ka̱kul n nyi unəm va̱ nyi n na nnandər ka̱ na. N nyinyi pa̱ kpátkpát kpa pa̱ uza̱ kur mpanchi iya̱m va̱ kur n nak iɗəɗək á na ka̱ ashe awo har i ɓa i chu ilum nvəvang.
13 Wa ɗyang ntəm ka̱ atak oga nɗyang nnənaṇ va ká̱ u fe ka̱ anung mi nzəng ka̱ nna nnandər, ka̱ mmaṇ va mí ya ka̱ atak áYesu kəristi.
14 Wa pángchí pa̱ dakdak nnandər va aRuhu-Nənaṇ va ka̱ ntəm ka̱ ashe igwák yi ka̱ n nak iɗəɗək aɓu ka̱ ashe awo a.
15 Iya̱m ro yà lyat ɓu ka̱ apal ishi nnap va̱ ta̱ ka̱t. Nna nkpaktak onəm oga ashe mbin Asiya yang re mi ka̱ nkukwa har ká̱ uFijelus ká̱ uHermojenis kpa.
16 Re uPonzhi Inan a nyám nrwa ìgwak ûOnesiforus ka̱ onəm oga ashe nzhizhi. Ka̱kul pa̱ ɗəkər uza̱ i nak ìgwak i chang mi. Ntəm mi va̱ ta̱ ka̱ nzhi ikan a sat iya̱m iga ìwuswa ka̱tətak ka̱t.
17 Uza̱ ka̱ ɓa aRom te, uza̱ ram mi ka̱ ndəng ka̱ aba̱ng har uza̱ ɓa ya mi.
18 Re uPonzhi Inan a nak uza̱ a ya nrwa ìgwak ká̱ ilum nvang aKəristi. U nyinyi pa̱ kpaktak, apir inok inənaṇ pa̱ ɗongɗong iga nka̱mshi va̱ uza̱ nəm á mi ka̱ aAfisa.

2

Ushozha aKəristi uga nnandər

1 Ka̱kul nva̱ ta te, áyen mi, wa kam ka̱ ashe nnap-nnənaṇ va mí ya ka̱ atak aYesu Kəristi a.
2 Iya̱m va̱ ka̱ u fife n là ka̱ mpyal onəm pa̱ kyák va fife ká̱ achwang oza̱ te, wa nak nɗəɗək ka̱ ashe awo onəm onandər va ì nyi nɗiɗyang ôro nyi kpa a.
3 Wa ɓək anung ɓək kpa nzəng ka̱ yi wa ashozha unənaṇ uja aYesu kəristi.

4 Ushozha ro yà uva ka̱ anung inok ishozha kang i re nnap aɓo iya̱m iga apambin i
kachi na ka̱t. Ka̱kul iya̱m pa̱ izən va̱ uza̱ i ɗom te, nna pa̱ o nəm inok iga nchang izər
ûnəm va̱ yar wò ká ishozha.
5 Unəm uga nnəm nsal ngga mmà nkələk i ya imwa ka̱t, ya uza̱ nəm nsal va̱ ta mal
dakdak ká iya̱m va̱ ma là pa̱ ma nəm a.
6 Unəm uga ngwap iram uga nnəm inok uwa mà pa̱ a ri mmal iram mpyal.
7 Kat amar ka̱ apal ishi iya̱m va̱ mmami ka̱ nlèla. uPonzhi Inan i nak ɓu kpán ipir
nkpaktak iya̱m.
8 Rəng nnap aYesu kəristi va mmá wong ka̱ na ka̱ atak ikú. Uza̱ fa ka̱ akum aDawuda
wa nva̱ n là nva̱ mi là nnap-nlà Inan ngga nchang nfe a.
9 Nnap-nlà Inan va mmami ka̱ mɓək anung ka̱kukul kang mmami ka̱ ashe ikan wa
anəm va gantal nnap-mpakpak. Ka̱ nna kpa te, mí pa̱ ikan nnap-nla Inan jiwo ka̱t.
10 Nna nak te, mmami ka̱ nsar ìgwak ká iya̱m pa̱ kpaktak ka̱kul onəm Inan oyákyàk na
oza̱ a ya nka̱mshi kpa. Nka̱mshi va mí ya ka̱ atak áYesu kəristi nzəng ká ichumchum iga
mbyet mbyet.
11 Nnap-nlà va̱ ta̱ təm chit wanta.
A yà pa̱ i kú chit nzəng ka̱ na te, ya i ga nlár nzəng ka̱ na na kpa.
12 A yà pa̱ i ka̱r ìgwak ka̱r te, i ga ntəm ntəm iponzhi nzəng ka̱ na na kpa.
A yà pa̱ i là pa̱ i nyi na ka̱t te, ya uza̱ i ga nla pa̱ o nyi yi ka̱t na kpa.
13 A yà pa̱ mmayi onəm oga nlan nnandər te, uza̱ jiwo te, unandər.
Ka̱kul uza̱ i nap akwam îshi wò ka̱t.

Unəm va ma məmaɲ ká inok

14 Wa pak inok nrəng iya̱m va̱ ta̱ ôza̱. Wa gwang oza̱ ká uPonzhi Inan pa̱ kang oza̱ a
dáp atam ka̱ apal ishi nnap ntaptap ka̱t. Ka̱kul a yà ka̱ nka̱mshi nro ka̱t. I ɓa ka̱ mɓək
anung na chwat ônəm oga nfife.
15 Wa ɗak ka̱ nzhəng na u yichi ishi ɓu Înan wa anəm va ma maɲ ka̱ maɲ. Unəm uga
inok va ka̱ iya̱m ro yà va uza̱ nəm iga ìwuswa ka̱t. Unəm uga nkan ìpir nnàp nlà ngga
nnandər pa̱ dakdak.
16 Wa gbàŋ ka̱ nnáp anung ngga nya ká ipir ka̱t va i nak inəm ûnəm ka̱t a. i dàp nnap
nnəm onəm mí wa Inan ka̱t i jujwak.
17 Nnap-nlà oza̱ i lok atak i ri wa anunur va i yal ka̱t. Ka̱ ashe oza̱ te, uHimeniyus, ká
uFilitus oma yà.
18 Oza̱ va lar chit re nnandər i là pa̱ ngwon ka̱ atak ikú ka̱ alum aga nkùr watar chit pa̱
matmat. Oza̱ ka̱ ǹyənggət nna nnandər oro.
19 Ka̱ nna kpa te, akum va̱ Inan bang asəngsəng ka̱t te, ka̱ nsat nsat wò ka̱ nnap-nlà
ɓàp ká izəzər pa, <<uPonzhi Inan nyi onəm va̱ nyi oji wò.>> Nro pa, <<Unəm va pa̱
kpaktak ka̱ nla pa̱ mmawó uji Inan, u maɲ ka̱ adîɗin maɲ te, re uza̱ a gbàŋ ka̱ nnəm
iya̱m inga.>>
20 Ka̱ ashe nzhi nruprup te, mí ya iya̱m inok iga nnəm ká azənariya, ká iga azurfa na
chwat ka̱t. Mí ya iga akun ya, ká iga ame kpa. Iro ka̱kul inok va ikyin. Iro nnyi te, ka̱kul
inok va ikyin ka̱t.
21 Nza̱ unəm nggo va nal adak inok va ikyin ka̱t a le á na ká izər te, uza̱ i sat wa iya̱m
iga nnəm inok ikyin, iya̱m va ma va̱n na le ka̱ nkukwa. Uza̱ i yà iya̱m va ka̱ nka̱mshi ka̱
atak anəm ga nzhi va̱ ta. Unəm va iya̱m ro yà ɓur ka̱ na lap ka̱t, nnəm inok inənan na
chwat a.
22 Ka̱kul nva̱ ta te, wa gbàŋ pa̱ gənggəng ka̱ adom aga izər apir ajo ovanza̱m. Wa pá
ishi ka̱ ntəm ka̱ ashe nnap nnəm nnənaɲ, ka̱ nna nnandər, ka̱ mmaɲ, ka̱ ntəm
ikángkáng. Wa nəm iya̱m va̱ ta̱ nzəng ka̱ onəm oga nchal ka̱ ashe adîn Inan ká ìgwak
inənaɲ a.
23 Kang iya̱m ro a yar ɓu ka̱ ndáp atam nlakchi ngga nyà ká ipir ka̱t. U nyinyi pa̱ iya̱m
va̱ ta i ɓa ka̱ ngba̱ng ikum.
24 Uzwal aPonzhi uYesu jiwo te, uza̱ i yà unəm uga ngba̱l ikum ka̱t. Uza̱ i yà unəm uga
nnyam nrusok afu ônəm pa̱ kpaktak. Unəm va mam ka̱ nnyi nɗyang iya̱m. Unəm uga
nka̱r ìgwak ka̱ onəm.
25 Unəm va i ɗa̱mshi onəm oga nyang nnap-nlèla ka̱ ashe nnap nnəm ngga nra ká ishi
mo te Inan a nak oza̱ a ga̱ɓa̱n a le, har oza̱ a ɓa a nyi nnandər.
26 Na oza̱ a pətər a fa ka̱ ashe ajəp aShetan va kpán oza̱ chit pak na oza̱ a nəm iya̱m va
uza̱ ɗom a.

3

Nnap-nnəm nra ngga nkur

1 Wa kpán ìpir nnàp va ta. Ka ashe nrá ngga nkùr te, mí ɓak anung pa gənggəng.
2 Onəm i yà oga nɗom ishi oza, oga nchang mbwai, oga nnok, oga nrup ká ishi, oga
mpwat atam, oga nlan nkpak nnap nnəm ópo oza, oga nyà ka aɗəngchi kat, oga ngwa
Inan kat,
3 oga nyà ka mmaŋ kat, oga nkpán owan oza ka afu, oga nvyap aɗin owan oza, oga
nɗul ka afu, oga nyang iyam inənaŋ,
4 onəm va nsar nnap-nlà oza i yél awo kat, oga ngghaŋ ka mmà nnap, oga nyar mbal,
oga nɗom nna nfe nchang îshi oza ka nva pa oza a maŋ Inan.
5 Oza ka nkpán nnap ngwa Inan ngga apal pa gənggəng. ká nnà te, oza na nnandər ká
ichumchum nnap va ta kat. Wa gbang ka apir onəm wa ova ta.
6 Ka ashe oza te, onəm oga mmwom ka ayi ntan ashe nzhí onəm oma yà. Oza i tan
atak ochar opərək pərək i lam oza. Ochar va nnap-mɓángɓang ji nkam oza ji. Aɗom
aɓángɓang apir pa ɗongɗong yar nnap nnəm ka oza chit pa kpaktak.
7 Ochar va ta pa ɗəkər te, oza ka nfe nɗyang kan nnyi nnandər na pa oza a nyi te, a
məmat.
8 Wa nva uJannes ká uJambres yang nnap-nlà aMusa te, wa nnà ta kpa onəm va ta ka
nyang nnandər. Onəm va ta onəm oga nnap nnəm nvyapvyap. Ka nnap nna nnandər yi
te, mí kun oza ka ashishe kpa kat.
9 Kap ka nyang nnandər va oza yang te, ka oza i chu atak ro kat. Kakul nkak ishi oza i
ga nfa mban wa nji onəm oga oparəm va ta.

Ichən aBulus ûTimoti iga nkùr anung

10 Mmaɓu ji ɓu te, u kpak nɗyang mi chit, u wur nnap nnəm mi chit, ká iyam va n nak
ka mpyal mi, ka nna nnandər mi, ka nkar ìgwak mi, ka mmaŋ mi, ka nsar ìgwak mi,
11 ká idumdum mi, ka mɓək anung va m ɓək. U nyi iyam va nyi ya mi ka aAntakiya,
ka aIkoniya, ka aListəra, ka apir idumdum va n sar ìgwak ka kà oga atak va ta. ká nnà
te, uPonzhi Inan kamshi mi n fa ká ikángkáng ka ashe iyam va ta pa kpaktak.
12 Onəm va pa kpaktak iyam va oza i nak ka mpyal oza kan i yà ntəm nnənaŋ apir
ntəm va mí ya ka atak áYesu kəristi te, nkpak pa ma na idumdum ôza.
13 Onəm onga ka onəm oga nlam onəm jiwo te, oza i ga mpyal ka nvyap i jujwak. Oza
i lam onəm nzəng ka nlam ishi oza kpa ka anung nnənəm.
14 Mmaɓu ji ɓu te, wa pá ishi kà nnəm iyam va ma ɗyang aɓu, ká iyam va u na
nnandər ká kəkam á. Kakul u nyi onəm va nyi u ɗyang iyam va ta ka atak oza.
15 U nyi asal va nyi kpa ká mɓwakan nnà byet u ɓan nnyi iyam va ma lir ka ashe
nnap-nlà nnənaŋ. Iyam va i nak ɓu ɓu yà ká aghan aga nnyi asal aga ǹya nkamshi ngga
irirì ka atak nna nnandər ká uYesu Kəristi á.
16 Nza nnap-nlà nggo ka ashe nnap-nlà Inan te, Inan a yì ǹyi, kang ká nkamshi byet
kakul nɗyang iyam, ká nraŋ ká unəm, ká ngwongsəng nnap-nnəm anəm, ká nɗyang
asal ûnəm aga ntəm ka ashe nnap nnəm nnənaŋ kà mpyal Inan kpa.
17 Ka nkamshi byet na uzwal Inan a kúr unəm. Na uza a gbal ká ɗamshi izər pa
kpaktak kakul nnəm nza apir inok inənaŋ nggo.

4

1 N gwang ɓu ká Inan ká uYesu Kəristi va i nap akwali ônəm oga irirì ka onəm kúkú.
Kang kakul nnyam ishishi va uza nyám, kan kakul iponzhiponzhi kpa te, iyam va ta
mmami ka nla pa u nəm.
2 Wa là nnap-nlà Inan ônəm kang wa lak alum ka kat. Ko a chàng nfe ka oza chàng, ka
a chàng nfe ka oza kat te, kang wa mai ka nləla kat. Wa jəp oza jəp ka nnap-nlà. Wa raŋ
ka oza raŋ. Wa na ichən ôza na kpa na a kam oza. Wa kar ìgwak ka nzhing. Wa ɗyang
iyam ka nzhing kpa.
3 Kakul alum na ka mɓa onəm i ɗom ngwong achwang ka nɗyang nnənaŋ kat. Kakul
pa achwang i wu oza wu te, oza i ɓut onəm oga nɗyang apir iyam va i chang ka oza ka
nfe, na a ɗyang ôza.
4 Oza i gaɓaŋ i re nggwong achwang ka nnandər i ranggang i təm ka nggwong
achwang ká irusok itaptap.
5 Mmaɓu ji ɓu te, pa ɗəkər te, wa kpán ishi ɓu pa dakdak ka ka ashe nza apir nnap
nggo. Wa kar ìgwak ka mɓək anung. Wa nəm inok anəm uga nranggang i là nnap-nlà
Inan ngga nchang nfe. Wa yél inok va ma nak ɓu ka.
6 Mmami jem te, n chu atak va chit mí na mi wa iyam va mí pà mí shi kakul awop.
Alum ngga mi ɓa rwam chit.
7 N lung ikum chit kùr. Ikum va ikum inənaŋ. N gbal chit ka mmà nkələk ngga nchèr
nchèr. N kpak nnap nna nnandər chit.

8 Iya̱m va̱ ɓur ǹyangmata̱ te, imwa nnap nnəm nnəna̱n va təm chit ka̱ nlok mi. Imwa
va uPonzhi Inan, Unəm uga nnap-akwali uga nnandər i ga nna á mi ká̱ ilum nvang
aKəristi a. Mi i na mmami ka̱ nkukwa ka̱t. Mi i na ńkpaktak onəm oga nɗom nya nnyam
ishishi ka̱ mban va uza̱ i nyám a.

Oga nnap-nlà nro

9 Wa ɗak pa̱ gənggəng na u ɓa atak mi pa̱ kəlak.
10 UDimas ka̱kul nɗom iya̱m iga apambin te, uza̱ re mi uza̱ ga aTasalonika. UKricens
uwa ga mbin aGalatiya. UTitus nnyi te, uwa ga mbin aDalmatiya. ULuka uwa ka̱
nkukwa nzəng ka̱ mi. Wa ka̱m uMarkus na o ɓa nzəng ka̱ na
11 ka̱kul uza̱ ka̱ nka̱mshi byet ka̱ atak mi. Ɓa ka̱ na ka̱kul nnakshi ka̱ mi.
12 N re uTikikus ga Afisa.
13 Wa ru mɓa te, wa yar inan ìlukwan mi yar á mi ka̱ ka̱wo. N re ka̱ atak aKarpus ka̱
aTaruwasa. Wa wur atakarda mi á mi kpa. Awa aga iya̱m nlir oma jwak ngwur.
14 UAlekzanda unəm uga nla ala uwa nəm iya̱m ro á mi iɓá̱ngɓa̱ng ka̱ nnandər.
UPonzhi Inan uwa i pyát akat iya̱m va̱ ta.
15 Wa nəm dakdak nəm ka̱ na kpa. Ka̱kul uza̱ yang iya̱m va̱ mmayi ka̱ nləla ônəm
byet. Uza̱ ma̱n ka̱ ka̱ pa̱ ɗa̱p ka̱t.
16 Nva̱ n na ama̱n n ɓəp akwali aga ngəshi te, ka̱ unəm ro yà ka̱m anung mi ka̱t. Ma
chən ma le ka̱ mi ma re ka̱ nkukwa. Kang ma kun ishi ká̱ iya̱m va̱ ta̱ a sat
nnap-mɓá̱ngɓa̱ng ôza̱ ká̱ ishi ka̱t.
17 Ka̱ nna kpa te, uponzhi uYesu sat nzəng ka̱ mi. Uza̱ na nkam á mi pa̱ ń là nnap-nlà
Inan ngga nchang nfe ń re aɓuɓo ka̱t. Na nkpaktak onəm va̱ oYahudi ka̱t te, oza̱ a fe.
Ka̱kul nva̱ ta te, ma ka̱mshi mi ilir ri mi ka̱t.
18 uponzhi uYesu i ka̱mshi mi ka̱m ka̱ ashe nza̱ apir iya̱m ɓá̱ngɓa̱ng nggo va i ya mi a.
Uza̱ i kpak mi ká̱ ikángkáng i ga ka̱ mi ka̱ ashe iponzhi wò iga apaɓur. Ichumchum təm
ijini chit mbyet mbyet. Nna a təm.
19 Wa re anung re ûBilkisu, ká̱ uAkila, ká̱ uOnesiforus, ka̱ onəm oga ashe nzhizhi.
20 UErastus uwa sat ka̱ aKorinti kang. N re uTurofimus ka̱ aMilitus ka̱kul ikángkáng
kur na ka̱t.
21 Wa ɗak ka̱ nzhing na u ɓa kang ayə́r i vang. UEubulus ka̱ nre anung aɓu. UPudens,
ká̱ uLinus, ká̱ aKalaudiyus, ka̱ nkpaktak aɓoshi ogənan va̱ ka̱ ta̱ ka̱ nre anung aɓu kpa.
22 Re uponzhi uYesu a təm ka̱ ashe ìgwak ɓu. Nnap-nnəna̱n a təm nzəng ka̱ ɓu kpa.

Nlir nnap-nlà aBulus ka̱
ATitus

1 Awasika va̱ ta̱ fa ka̱ atak aBulus uzwal Inan. Mmami va kpa unəm uga nre aYesu kəristi ka̱kul mɓa ka̱ ngga mpyal nnap nna nnandər onəm Inan oyákyàk, ka̱ nnak mí nyi nnandər va mà ka̱ nnap nnəm ngga ngwa Inan a.
2 Nwa Inan va ma ban akukum ka̱ apal nnak ìgwak ká̱ irirì iga mbyet mbyet va Inan va i nap akwam ka̱t, ka̱ nsar nnap-nlə̀la ka̱ ashe nrá va̱ watar chit cho matmat a.
3 Ka̱ alum va mà te, uza̱ nyám iya̱m va̱ ta ka̱ mban ka̱ atak nla nnap-nlà ka̱ onəm. Nnap nlà va ma re iɗək nlə̀la á mi ka̱ atak nnəm iya̱m va Inan Unəm uga Nka̱mshi yi nak mi pa̱ ń nəm a.

Inok aTitus ka̱ mbin aKarita

4 Mmami ka̱ nlir awasika va̱ ta̱ pa̱ a ga atak ɓu áTitus uyen mi uga nnandər ka̱ apal ishi nnap nna nnandər nzəngtəng va gwang mi ka̱ ɓu. Re nnap nnənaṉ, ka̱ nra ìgwak Inan uPon ká̱ uYesu Kəristi Unəm uga Nka̱mshi yi a təm nzəng ka̱ ɓu.
5 Iya̱m va̱ nak kan n re ɓu ka̱ mbin aKarita te, pa̱ u gba̱l ka̱ nɗa̱mshi aɓo iya̱m va̱ ɓur na a ra a ɓyen. Na u kyep onəmgbak ikilisiya ka̱ ashe nza̱ atak nggo kpa wa nva ka̱ n là pa̱ u nəm a.
6 Nkpak pa̱ unəm va̱ ta a yà unəm va ya ka̱ nnap nnəm nro va mí pwat ka̱t. Uza̱ i yà unəm uga uchar pa̱ uzəng. Ovəvan i yà ovan oga nna nnandər. Kang oza̱ a yà ovan va mí pwat oza̱ pa̱ ovan omaimai, ka̱t te pa̱ ovan oma̱tma̱t oga ishi ilaklak ka̱t.
7 Ka̱kul unəm uga nnakshi ká̱ ikilisiya va Inan a nak iɗək inok wò á na ka̱ ashe awo te, a mà pa̱ uza̱ a nəm iya̱m ro va mí pwat ka̱t. Nkpak uza̱ i yà unəm uga nkak ishi ka̱t. Uza̱ i yà unəm uga nfə́l ìgwak ka̱t. Uza̱ i yà unəm uga ngwa nchè ka̱t kpa. Uza̱ i yà unəm uga nnəm ikum ka̱t. Uza̱ i nəm nkwórtok ka̱ nram iya̱mkak ka̱ apal ishi iya̱m va̱ uza̱ ka̱ ka̱t.
8 Uza̱ a yà unəm uga nnyi nka̱m onəmchən, unəm uga nɗom iya̱m nənnaṉ. Unəm uga nsat pa̱ kwák. Unəm va nnap-nnənəm sat nzwan pa̱ kwar a. Unəm-nənaṉ pa̱ chak. Unəm uga nnyi nkpán ishi wò.
9 Nkpak pa̱ uza̱ a bur pa̱ gənggəng pa̱ dakdak nnap-nlà va nnandər. Nna ma ka̱ ɗyang ônəm na uza̱ a nak ìgwak oro a kam ka̱ atak nɗyang nnənaṉ. Uza̱ a kùr akwam onəm oga mbyet nɗyang nnənaṉ va̱ ta̱ kpa.
10 Ka̱kul onəm oga nkak ishi oma yà pa̱ kyák, ká̱ onəm oga atam awon, ká̱ onəm oga nlam owan oza̱, a jwak ìdongkong onəm oga mpà ache.
11 Nkpak pa̱ ma ɗa̱t nnáp anung oza̱ va̱ ta̱. Ka̱kul a ta̱l chit pa̱ oza̱ ka̱ ǹyənggət nkpaktak onəm ka̱ oga nzhi pa̱ ɗongɗong ka̱ atak nɗyang iya̱m va mà ka̱t a. Oza̱ ka̱ nnənəm ka̱kul oza̱ kwórtok nnga.
12 Uzəntəng ka̱ ashe oza̱ onəm oga mbin aKarita uga nya iya̱m iga nfa, uwa ka̱ anung wò là pa̱, <<Onəm oga mbin aKarita pa̱ dəkər te, oza̱ onəm oga nnap akwam. Oza̱ izhé iga anyin ibáṉgba̱ng. Oza̱ onəm oga mpwom oga nri iya̱m ka̱ akpang.>>
13 Nnap-nlə̀la va̱ ta̱ nnandər. Ka̱kul nva̱ ta te, wa raṉ ka̱ oza̱ pa̱ gənggəng. là ôza̱ pa̱ oza̱ a tong pa̱ dakdak ka̱ ashe nna nnandər.
14 Kang oza̱ a təm kà nnak achwang ka̱ nfe irusok ita̱ptap oYahudi, ka̱t te oza̱ a təm kà nfe iya̱m va̱ onəm va̱ yang ka̱ nnandər chit oza̱ ka̱ nlə̀la pa̱ ma nəm a.
15 Ka̱ atak anəm va̱ unənaṉ te, nkpaktak iya̱m i yà inənaṉ. Ka̱ atak anəm va̱ nrəng nnənap nna te, iya̱m ro yà inənaṉ jiwo ka̱t. Igwák iga nrəng nnap oza̱ ká̱ ìdímɗím igwák oza̱ te, ina na pa̱ kpaktak.
16 Oza̱ i là ka̱ asap anung pa̱ o nyi Inan nyi. Ka̱ nna kpa te, ka̱ atak iya̱m va̱ oza̱ ka̱ nnənəm te, oza̱ ka̱ mpyen nnyi na. Oza̱ iya̱m iga nnəm jan, onəm oga nlan nkpak nnap nnəm. Oza̱ ɓa̱ng mɓa̱ng nva̱ pa̱ ma nəm iya̱m nənnaṉ ro ka̱ oza̱ ka̱t.

2

Pa̱ uTitus a ɗyang nɗyang nnənaṉ

1 Mmaɓu ji ɓu te, ɗyang iya̱m va nɗyang nnandər.
2 là ônəmgbak pa̱ oza̱ a tong onəm va kpán ipir ishi oza̱ kpán, onəm va mí nak inəm nak oza̱. Onəm oga nrəng nnap. Onəm oga nna nnandər ngga nnandər, ka̱ mmaṉ, ka̱ nka̱r ìgwak.

3 Wa là ônangchar wa nnà ta kpa. là ôza pa ozạ a tong ochar oga nkpak nnap nnəm. Kang ozạ a yà ochar oga nvyap adîn onəm kạt. Kang ozạ a tong ochar oga ngwa nchè kạt kpa. Re ozạ a ɗyang iyạm va inənạn
4 na a nak ozạ a ɗyang ntəm ivan ngga mmạn ôɓar ozạ ka ovan ozạ, ka ochar oɓwakan.
5 Re onangchar a ɗyang óchar oɓwakan kpa pa ozạ a tong ochar oga nsat pa kwák, onənạn, oga nnyi nnakshi ka nzhi, oga nnyi nnap, oga nkpak nnap nnəm ôɓar ozạ. Iyạm va ta á yà pa kạkul kan unəm ro a nnap nzwar ro ka apal ishi nnap-nlà Inan ka pa ɗạp kạt.
6 wantana kpa wa là nnap ká aɓo onunggwan va oma kam izər chit kạt. Pa ozạ a kpán ishi ozạ pa dakdak.
7 Wa tạl unəm va mí ɗyang nzạ apir ntəm nnənạn nggo kạtətak. Ka ashe nɗyang iyạm ɓu te, wa nyám nnandər nzəng ka nnəm iyạm ka ashe mɓạng ìwu.
8 là nnap-nlà ka achu ayalyal va unəm ro i byet kạt a. Nəm iyạm va ta na a nak unəm uga nyang nnap ɓu a yar ìwuswa, ka uzạ a yà ka anung aga nla iyạm iɓágɓạng ro ka apal ishi yi kạt.
9 là ózwal pa ozạ a kpak nnap nnəm ônəm ga nzhí ozạ. Re nzạ apir inok ozạ nggo te, a yà iga nchang ìgwak, kan ozạ a dáp izər ka ozạ kạt.
10 Kang ozạ a nəm ayi kạt kpa. Ozạ a nyám pa ozạ onəm nənạn, na ka ka ashe nzạ iyạm nggo te, ozạ a nak nɗyang aPonzhi Inan Unəm uga Nkạmshi yi a sat iyạm iga mɓyen ndər.
11 Inan nyám nnap nnənạn chit ka mban. Kạkul nkạmshi ririrì nkpaktak onəm.
12 Nnap va ta ka nɗyang iyạm ayi pa i swang ka cho nnap nnəm ngga nyang ngwa Inan, ka ntəm ka ashe adom pa ɗongɗong a ga nyà ká ipir kạt a. Nnap-nnəm va ngga apambin. Í swang na i təm ka ashe nnap nnəm ngga nra ìgwak, ka nnənạn, ka ngga ngwa Inan ka ashe apambin va ta,
13 nzəng ka nlok nyə́l nnak ìgwak nnap nnənạn va alum va Inan yi uga ichumchum, Unəm uga Nkạmshi yi uYesu Kəristi i nyám ishi wò ka ashe ichumchum te, í ya a.
14 Uzạ va na ishi wò ká ikú kạkul yi na o kạmshi yi i fa ka ashe nkpaktak iyạm inga. Uzạ nal onəm va ojini chit pa satsat kạkul ipạng wò. Onəm va kpar ìkpar nnəm iyạm nənnạn byet a.
15 Wa pak inok nla iyạm va ta ônəm. Won onəm nzəng ka nnyam ntan ôzạ ka ashe ichumchum. Kang wa mạn unəm ro a ɓák ntan á ɓu kạt.

3

Nzhing ka nnəm inok inənạn

1 Wa rərəng ôzạ pa ozạ a kpak nnap nnəm ônəm oga akwali, ka onəm oga ichumchum. Re ozạ a kpak nnap nnəm ôzạ nzəng ka ntəm ka ashe ngbar izər kạkul nnəm inok va pa kpaktak inənạn.
2 Kang ozạ a vyap adîn anəm ro kạt. Kang ozạ a yà onəm oga ngbáng ikum kạt. Ozạ a yà onəm oga nnap-nnəm. Ozạ a nyám ǹyen ká ishi va ji pa chatchat nǩpaktak onəm.
3 Ka ya te, ká i yà onəm opərəkpərək na kpa. Ká i yà onəm oga nlan nnap nnəm na kpa. Ma ka nak yi i làr. Ká i yà ozwal adom aga izər apir pa ɗongɗong ka nfe nchang. Ká i təm ka ashe nnap nnəm mɓángɓạng ngga nkpán owan onəm ka afu, ká ìkpar iga ngbạl unəm. Ká i yang owan yi, kang owan yi ka yang yi na kpa.
4 Nna kang nnap-nnənạn Inan, ka mmạn Inan Unəm uga Nkạmshi yi fa mban te,
5 uzạ kạmshi yi. Uzạ kạmshi yi kạkul inok inənạn iga ishi yi ro kạt, kạkul nrwa igugwak, ka amar va ma mar yi kàɗî ka atak nnàl yi i tong opipye ka atak inok aRuhu-Nənạn.
6 ARuhu va uzạ zuk ayi na ma zuk ka anung abạng ka atak inok aYesu kəristi Unəm uga Nkạmshi yi.
7 Ma nəm iyạm va ta na ma nak yi i tong onəm nənạn ka mpyal Inan ka atak nnap nnənạn nənạn na i tong ovan oga ngwur iyạmkup iga nnak ìgwak kà nya ririrì iga mbyet mbyet.
8 Nnap nlà va ta təm chit wanta. Nna pa n ɗom pa u zhat ka nla nnap-nlà a kəkam ka apal ishi iyạm va ta na onəm va na nnandər na ká Inan te, ozạ a na ishi ozạ pa kpaktak ka nnəm inok inənạn. Iyạm va ta ɓyen byet, kan ka nkạmshi ka atak onəm pa kpaktak.
9 Mmaɓu ji ɓu te, wa gbáng ka ndáp atam nlakchi, ká nshal nnap oga akum ìjili, ká ngbàng ìkum, ka ndáp atam ka apal ishi nnap-mpakpak. Kạkul nnəm iyạm wa iva ta yà ka nkạmshi nro ka pa ɗạp kạt. Ozạ iyạm ilakchi.

10 Unəm uga mɓa ka nkap izər va u won na ngga ngəshi ka mpəpar kan uza mat te,
wa fa asəsal.
11 Nyi pa apir anəm va ta unəm iga ishi ilaklak, unəm uga nnəm nnap-mɓáŋgɓaŋg.
Uza nyinyi ká ishi wò pa o gəl akwali îshi wò chit ká ishi wò.

Aɓoshi inok ikyin iro

12 Mi re uArtimas, kat te uTikikus a ɓa a chu byet te, wa ɗak na u ɓa atak mi ka
Nikopolis. Ayár aga atak rusok i vang i kùr i ya mi ka ta.
13 Wa ɗak pa gənggəng na u kamshi uZinas va *ulauya ká uApolos ka ashe achen oza.
Wa nakshi nak le kan oza a lan iyam ro kat.
14 Nkpak pa onəm yi a ɗyang na a nyi nna ishi oza pa kpaktak ka nnəm inok ikyin.
Kakul kan oza a lan iyam iga nri ká iga mpà ká izər kat, ka nva pa oza a nəm inok ro
kat, oza a təm ká imwa a.

Nfar nnap nnənaŋ

15 Nkpaktak onəm va nzəng ka mi te, oza ka nre anung aɓu. Wa re anung re ônəm oga
mmaŋ yi ka. Onəm va oga nna nnandər a. Re nnap-nnənaŋ a təm nzəng ká wo pa
kpaktak.

Nlir nnap-nlà aBulus ka̱ AFilimon

1 Awasika va̱ ta fa ka̱ atak aBulus va ka̱ ashe ikan ka̱kul aYesu kəristi. Mmami nzəng ká̱ ugənang yi uTimoti. Mmami ka̱ nlilir na a ga atak aFilimon unəm uga nnəm inok nzəng ka̱ yi uma̱nma̱n
2 ká̱ uAfiya ugənang yi uyenchar ká̱ uArkibus uwan yi uga nlung ikum Inan, ká̱ ikilisiya va̱ ka̱ mɓut ka̱ nzhi ɓu a.
3 Re nnap nnənaⁿ ka̱ nra ìgwak Inan uPo yi ká̱ uponzhi uYesu Kəristi a təm nzəng ká̱ wo.

Mma̱ⁿ ka̱ nna nnandər aFilimon
4 Pa̱ ɗəkər mmami ka̱ nna aɗəngchi Înan ilum va pa̱ kpaktak mi nəm aduwa aɓu.
5 Ka̱kul mmami ka̱ nfe nnap nna nnandər ɓu ká̱ uponzhi uYesu ka̱ apir mma̱ⁿ va̱ u ma̱ⁿ nkpaktak onəm Inan.
6 Mmami ka̱ n chál Inan pa̱ nna nnandər ɓu ngga ntəm ngga mma̱ⁿ izər ka̱ aɓo onəm a ɓa ka̱ ngbàng ka̱ ashe nnyi apir iya̱m nənnaⁿ va ka̱kul yi va̱ ka̱ ashe aKəristi a.
7 Mma̱ⁿ va̱ mmaɓu ka̱ te, a chang ìgwak á mi pa̱ makmak. A nak ìgwak kam mi kpa ágənang. Ka̱kul u nak igwák onəm Inan ra.

Achal ka̱kul aOnisimus
8 Ka̱kul nva̱ ta te, ka̱ apal ntəm yi nja aKəristi te, ká̱ ń là aɓu là pa̱ kakkərak pa̱ u nəm iya̱m va̱ n ya mà pa̱ u nəm.
9 Ka̱ nna kpa te, mi nəm pa ka̱t ka̱kul mma̱ⁿ. Á kəkap á mi pa̱ ń chál ɓu chál. Mmami uBulus unəmgbak va ǹyangmata̱ te, n sat unəm upakpak ka̱ ashe ikan ka̱kul aYesu kəristi.
10 Mmami ka̱ nchal ɓu ka̱kul ayen mi uOnisimus va n ta̱l upupon ka̱ ashe nzhi ikan a.
11 Ka̱ yà te, uza̱ ka̱ nka̱mshi nro ka̱ atak ɓu ka̱t. Nna kan ǹyangmata̱ te, akwam ka̱t, uza̱ sat chit ka̱ nka̱mshi ka̱ atak mi. Uza̱ ka̱ nka̱mshi na kpa ka̱ atak ɓu.
12 Mmami ka̱ nre nre ka̱ na pa̱ a le atak ɓu. Uwa nnap ngga anung anyi mi.
13 Ka̱ ɓyen á mi pa̱ ka̱ ń re na ka̱ sat ka̱ atak mi na uza̱ ka̱ nakshi ka̱ mi ka̱ɗor ɓu nva̱ ǹyangmata̱ mmami ka̱ ashe ikan ka̱kul nla nnap-nlà Inan a.
14 ká̱ nnà te, mi ɗom pa̱ ń nəm iya̱m ro pa ka̱t, ya ka̱ mma̱ⁿ ɓu kan. Ka̱kul kan a wa a yà pa̱ ma nak ɓu nak ka̱ nnəm nnap ka̱t. Re a yà pa̱ u nəm iya̱m va u ya mà ka̱ ɓu ka̱ nnəm a.
15 Mo te, iya̱m va̱ nak kan ma kap na ka̱ ɓu pa̱ ɗa̱p te, na uza̱ a le atak ɓu te, a təm mbyet.
16 Uza̱ i le atak ɓu wa azwal lap ka̱t. Uza̱ i le wa anəm va ji uzwal ji pa̱ makmak a. Uza̱ i le wa anəm va ka̱ atak mi te, ugənang uma̱nma̱n. Ka̱ atak ɓu te, i jujwak ka̱ ka̱ nza̱ asa̱l-awu nggo. Ko a yà ka̱ apal apir igənang anəm, ka̱t te apir igənang ka̱ ashe aPonzhi uYesu Kəristi a.
17 Ka̱kul nva̱ ta te, a yà pa̱ u yar mi yar pa̱ mmami uwan ɓu uga nnəm inok nzəng ka̱ ɓu te, ka̱m na wa nva ká̱ u ka̱m mi.
18 Ko ka̱ yà pa̱ uza̱ pat nnap nro aɓu, ka̱t te uza̱ ri akat ɓu ro te, re nɗəɗək á mi.
19 Mmami uBulus mmami na ka̱ nlir iya̱m va̱ ta̱ ka̱ awo mi. Nna pa̱ mi mumwa. Kang wa rəng pa̱ u ɓyen ka̱ mmami na kang u ya ririì iga mbyet mbyet ka̱t.
20 Ágənang, mmami ka̱ n chál ka̱kul aPonzhi Kəristi pa̱ n ya nnap-nnənaⁿ ro ka̱ atak ɓu. Wa nak ìgwak mi a rusok pa̱ ɗuu ka̱kul aKəristi.
21 Ko nggam ro yà ka̱ ashe mi ka̱t, ka̱kul n nyi nkpak nnap-nnəm ɓu nyi. Nna nak te, mmami ka̱ nlir iya̱m va̱ ta̱ aɓu ka̱kul n nyinyi pa̱ ɓu nəm á mi ji iya̱m va̱ ji n chál.
22 Wa ɗa̱mshi atak nra ɗa̱mshi á mi kpa. Ka̱kul n nak ìgwak chit pa̱ ka̱ atak aduwa wo te, mí məma̱ⁿ á mi mi le atak wo kà̱ɗi.

Nre anung owan aBulus
23 UIpafaras uwan mi ka̱ ashe ikan ka̱kul aYesu kəristi na kpa ka̱ nre anung aɓu.
24 UMarkus ká̱ uAristakus, ká̱ uDimas, ká̱ uLuka owan mi uga nnəm inok nzəng ka̱ mi ka̱ nre anung aɓu kpa.
25 Re nnap-nnənaⁿ aPonzhi uYesu Kəristi a təm nzəng ká̱ wo.

Nlir nnap-nlà âkum ìjili
AIbərahim

UYa Inan uwa ji pa kpaktak

1 Matmat te, Inan là nnap ka okəka okəka yi ka asal pa ɗongɗong pa kyák ka atak
nnap-nlà onəm oga nkam nre katətak.
2 Ǹyangmata ka ashe nra ngga nkur va ta ji wo te, uza là nnap ayi ka atak aYen wò.
Uwa uza nak na tal uyen uga ngwur akup ká iyam pa kpaktak. Ka atak a wà kpa uza
nəm apambin ká apaɓur.
3 UYen uwa ichumchum Inan va ka ngghan mí yiya. Uwa kpa ka nnap nnəm nva pa
səlak nji Inan. Uwa ka nnak nkpaktak iyam i yà ka atak ichumchum nnap-nlà ngga nfa
ka anunung. Ka nvangva uza gbal ka nnal nnap-mɓáŋgbaŋ yi ayi chit te, uza le ɓa ga
apaɓur təm kawo ari Inan uwa ji pa kpaktak.
4 A nak te, uza ji omaleka ji pa makmak ká ichumchum. Wa nva aɗin va uza ka te, a ji
ajo oza ji pa makmak a.
5 Umaleka uro ya uva Inan là apir nnap-nlà va ta á na kat. Nna pa,
<<Mmaɓu na uYen mi.
Nda n tal uPo ɓu chit.>>
Uza là iyam va ta ûmaleka ro kat kpa. Nna pa,
<<Mi tal uPupon.
Uza nnyi te, i tal uYen mi.>>
6 Inan won pa o re nre ká uYen wò ugəshi ka ashe apambin va ta te, uza là pa,
<<Re nkpaktak omaleka a wop na.>>
7 Omaleka jiwo te, iyam va ta uza là ka apal ishi oza. Uza là pa,
<<Uza i nak omaleka wò i tong wa ayə́r.
Onəm oga nnəm inunok nnyi te, uza i nak i tong wa apər.>>
8 Iyam va ta Inan là ka apal ishi aYen wò jiwo. Uza là pa,
<<ÁPonzhi-Inan, iponzhi ɓu pak chit təm mbyet mbyet.
Iponzhi ɓu va u kpán idari dari te, iponzhi iga nvaŋ nnandər.
9 Iyam inənaŋ na u maŋ.
Iyam ina te, u maŋ ka kat, u yiyang.
Kakul nva ta te, Inan va Inan ɓu te,
Uza nak ɓu chit ishi ka apal ishi nlwàk ɓu pa kpaktak.
Atak nsat va ta i ɓa ka nchang ìgwak aɓu pa makmak.>>
10 Uza là kpa pa,
<<ÁPonzhi-Inan, ka mɓəɓan na byet te, mmaɓu na u nəm apambin.
Apaɓur pa kpaktak iyam va mmaɓu na u nəm kpa.
11 Oza i kukur. Mmaɓu ji ɓu te, u təm chit mbyet mbyet.
Nkpaktak oza i gbəgbak wa ilukwán.
12 Ɓu chəndər oza wa nkup iyam iga ndan izər.
Mi i gaɓaŋ oza gaɓaŋ wa ntur ìlukwan i le mí pá ikak.
Mmaɓu ji ɓu te, ɓu təm ntəm ɓu.
U təm chit mbyet mbyet, ngwal ukak ro yà ka ashe ɓu kat.
Izun ɓu yà ka nkur kat.>>
13 Uro yà ka ashe omaleka va uza là nnap-nlà va ta á na kat. Nna pa,
<<Təm kawo ari mi na ń nak onəm oga nyang ɓu oza a tal itok iga nnak ashar ɓu a.>>
14 O nyi kat dò? Nna pa nkpaktak omaleka pa te, oza oga aruhu aga nnəm inok va ma re
nre ka pa a nakshi ka onəm oga ngwur *akup ká ririì iga mbyet mbyet a?

2

Nnap nkamshi mmakmak

1 Kakul nva ta te, nkpak pa i nakshi pa dakdak ká iyam va i fe chit. Kakul le kan won i
nəm achen yi i gbang ka kat.
2 Nnap nlà Inan va omaleka vang ka te, ma məman ka. Unəm va pat iyam va ma là,
kat te uza yang nkpəkpak te, uza yà nnyám ntan va məmal.
3 Chit te, a yà pa i nakshi ka nnap ririì iga mbyet mbyet imakmak va ta kat te, i yar
sang kang mí nyám ntan á yi kat yà? UPonzhi uYesu uwa ká ishi wò ɓan nla nnap ririì
va ta. Onəm va ǹnyi fe ka atətak ká achwang oza te, oma là á yi na i nyi pa kpátkpát.

4 Inan nyám nnap nji wò nyám kpa ka̱ apal ishi nnap ririrì va̱ ta̱ nzəng ka̱ nji oza̱ va̱ ta.
Uza̱ nyám ka̱ atak nnəm iya̱m ichumchum chumchum ká iga nɗaktak, ká iya̱m pa̱
ɗongɗong, ká imwa pa̱ ɗongɗong ija aRuhu-Nənaɲ va uza̱ kap ônəm wa nva uza̱ ɗom a.

UYesu Kəristi uwa ngwan nnap ririrì

5 Ka̱kul oma̱leka na Inan nak nlok nnəm ichumchum ka̱ apambin va ka̱ mɓa ka̱t. Apal
mbin va mmayi ka̱ nla nnənap a.
6 Ma nyám chit pa̱ kpátkpát ka̱ atak ro ka̱ ashe nnap-nlà Inan pa̱,
<<Unəm won nyan iza̱ kan ɓu ɗak ka̱ nrəng na yà?
Ka̱t te, unəm pa̱ wat wong nyang iza̱ kang ɓu nyàp ka̱ nənap yà?
7 U nak na oma̱leka ji na ka̱kul nra pa̱ ɗap.
Te u na atak nsat nchumchum á na.
U rup ka̱ na kpa.
U nak na uwa ishi ka̱ apal ishi iya̱m pa̱ kpaktak ka̱ ashe apaɓur ka̱ apambin.
8 U na ichumchum á na ka̱ apal ishi iya̱m pa̱ kpaktak.>>
Nná ichumchum va Inan na á na ka̱ apal ishi iya̱m pa̱ kpaktak ta̱ te, Inan re iya̱m ro ka̱t.
Ka̱ nna kpa te, ǹyangmata̱ te, i ya uza̱ ka̱ nnəm ichumchum ka̱ nkpaktak iya̱m ka̱t.
9 Ka̱ nna kpa te, mmayi ka̱ nya uYesu va ma nak oma̱leka ji na ka̱kul nra pa̱ ɗap te, ma
na ichumchum á na chit. Ma rup ka̱ na kpa ka̱kul ikú va̱ uza̱ kú. Iya̱m va̱ ta̱ pa̱ kpaktak
nnap-nnənaɲ Inan, ná uYesu a kú ka̱kul nza̱ unəm nggo.
10 Ka̱kul nva̱ ta te, a məma ká Inan pa̱ uYesu va iya̱m pa̱ kpaktak ma nəm ka̱kul a wà,
kan iya̱m pa̱ kpaktak ma nəm nzəng ká uwa kpa te, uwa a yà ishi ôza̱ ka̱ atak mɓək
anung va kúr anung nnap nya ririrì iga mbyet mbyet a. Mɓək anung va̱ ta̱ pa̱ kpaktak te,
ka̱kul na Inan a ɓa ka̱ ovan wò pa̱ kyák a ya apir ichumchum chumchum.
11 Unəm va̱ i nal nnap-mɓáŋgɓaŋg onəm, ka̱ onəm va̱ uza̱ nal ôza̱ te, oza̱ fa ka̱ akum
azəngtəng. Nna nak te, ìwuswa nəm uYesu ka̱ ngwór oza̱ pa̱ ogənan wò ka̱t.
12 Nna uza̱ là pa̱
<<Mi là nnap adin ɓu pa̱ gbáŋgbáŋg ôgənang mi.
Ka̱ ashe onəm oga ngwop ɓu, mi shep ɓu ka̱ nnap-nshì.>>
13 Uza̱ là kpa pa̱,
<<Mi təp nkam mi ká izər ɓu na.>>
Uza̱ là kàɗi pa̱,
<<Mmami na ta̱ ka̱ ovan va Inan na á mi.>>
14 Ka̱kul pa̱ ovan va̱ ta̱ onəm va izər va ìnyam na pa mwang ka̱ nchə̀r te, uYesu nyang
unəm wa nji oza̱ na kpa. Na uza̱ a nəm igwan ka̱ apal ishi anəm uga ichumchum ikú ka̱
atak nkú na o wong. Unəm va̱ ta uwa uShetan.
15 Uza̱ nəm pa na uza̱ a fən nkpaktak onəm va̱ ma mar oza̱ na byet te, oma kap chit ká̱
izwal ka̱t, ka̱kul ayər ikú a.
16 A ra ka̱ mban pa̱ jakjai pa̱ uza̱ vang ka̱kul nka̱mshi oma̱leka na ka̱t. Nnap akum ìjili
aIbərahim nna rwa na.
17 Ka̱kul iya̱m va ta te, nkpak pa̱ uza̱ a yà wa aɓo ogənan wò na kpa, ka̱ atətak ro a ɓur
ka̱t. Na uza̱ a ta̱l uponzhi onəm oga mpyal awop uga nrwa ìgwak, uga nnandər va ka̱
nnəm inok Inan. Na uza̱ a shi iya̱m inana Înan iga nyar nnap-mɓáŋgɓaŋg onəm.
18 Ka̱kul pa̱ uza̱ ká ishi wò te, ma mà na mà ka̱ atak mɓək anung te, ya uwa yà ká̱
ichumchum iga nka̱mshi onəm va̱ ma ka̱ mmà oza̱ kpa a.

3

Ichumchum aYesu ká ija aMusa

1 Ka̱kul nva̱ ta te, ógənang onənaɲ va nnap awór aga apaɓur yar wo yar te, re ìgwak
wo pa̱ kpaktak a ga ká uYesu. Uwa unəm uga nre Inan ka̱kul nnap nna nnandər. Uwa
kpa uponzhi onəm oga mpyal awop uchumchum ka̱kul nnap nzəngtəng.
2 Uza̱ nəm nnandər yəl awo yəl ûnəm va̱ nak na ká inok wa nva uMusa ka̱ nəm ka̱
onəm Inan a.
3 Ka̱ nna kpa te, ma ya məma pa̱ uwa a yà ká ichumchum pa̱ makmak a ji uMusa ji,
wa nva unəm uga mme nzhi uwa ká ichumchum ji nzhi va̱ uza̱ me a.
4 Nza̱ nzhi nggo te, unəm a me. Unəm uga mme iya̱m pa̱ kpaktak te, uwa Inan a.
5 UMusa pa te, uza̱ nəm inok inandər ka̱ ashe nkpaktak nzhi Inan wa azwal. Na uza̱ a
là nnap ka̱ apal ishi iya̱m va nna ma ɓur ka̱ nləla.
6 UKəristi Unəm uyákyàk Inan jiwo te, uza̱ nəm inok inandər ka̱ nzhi Inan wa aYen
umarmar. Mmayi na i ta̱l nzhizhi a yà pa̱ i tong i kəkam ka̱ ashe nnak ìgwak va̱ mmayi
ka̱ nlan ka̱ a.

Nna nnandər nna ɓyen
7 Kaḵul nva ta te, o nəm wa nva aRuhu-Nənaŋ là. Nna pa,
<<Nda a yà pa o fe ichəchu te,
8 kang o twat anung igwák wo kaṭ.
Kang a ya wa nva ka o nəm ká ilum va ka fa iyaŋmkak ka mi ka ashe nra va o ma mi ka ashe anyin va a.
9 Ka ta na okəka wo ka ma mi, oza vak mi.
Oza ya iyaŋm va ya n nəm, har a kur izun ìsəm neɗing.
10 Iyaŋm va ta nak te, m mən ìkum ká onəm oga ashe nra va ta.
A nak te, n là pa,
<Pa ɗəkər te, ìgwak oza ka nnak oza i tan afəp.
Oma nyi asaḷ mi chit kaṭ.>
11 Te n sóng anung ka ashe mmən ikum mi pa,
<Ko pa ɗap oza i tan ka ashe njul va mi na kaṭ.> >>
12 Ôgənang, o nakshi pa dakdak kaḵul le kang ìgwak inga iga nyáng ka nna nnandər a tar ka ashe aro ka ashe wó, a nak na uza a chər atak Inan uga Ririì kaṭ.
13 Re o kam owan wó ká izəzər nza ilum nggo. A yà pa nna ma yà, atak i tan mí wór pa nda te, re o kam owan wó. Kaḵul kang anung ìgwak aro ka ashe wó a twat kaḵul ntàng atak nnap mɓáŋgɓaŋg kaṭ.
14 Í nəm ntəm nzəng ká uKəristi a yà pa na i tong a kəkam ka apal ishi nna nnandər va ká i na ka na ngəshi, har i ga i chu ilum iga nkur a.
15 Nnap nlà Inan ləla kpa pa,
<<Nda a yà pa o fe ichəchu te, kan o twat anung igwák wo kaṭ.
Kang a ya wa nva ka o nəm ká ilum va ka o fa iyaŋmkak ka mi va a.>>
16 Oda va kap ka nfe ichəchu va oza fe te, oza fa iyaŋmkak ka na yà? Onəm va uMusa ka lim mpyal dap oza fa ka ashe mbin aMasar kaṭ ɗò?
17 Ká oda Inan mən ìkum ká izun ìsəm neɗing yà? Ká onəm va ka nəm nnap-mɓáŋgɓaŋg oza tak kú ka ashe anyin kaṭ ɗò?
18 Ká oda Inan sóng anung pa oza i tar ka ashe njul va u ga nnəna kaṭ yà? Ká onəm oga nlang nkpak nnap-nnəm va kaṭ ɗò?
19 Te í yá pa oza tan ka ashe njul va ta kaṭ, kaḵul nlan nna nnandər oza.

4

Njul kaḵul onəm Inan
1 Kaḵul nva ta te, re i nəm dakdak, kaḵul le kan a wa a yà pa uro ka ashe wo a chu nyiya kaṭ. Kaḵul nsar nnap-nlà ngga ntar ka ashe njul Inan nna watar chit kaṭ.
2 Ma là nnap-nlà Inan ngga nchang nfe là ayi na kpa wa nji oza. Nnap nlà va ta yà ka nkaŋmshi oro ka ashe oza jiwo kaṭ. Kaḵul oza va fe nnap-nlà va ta te, oza ya ka nna nnandər ngga nkəkaŋm kaṭ.
3 Mmayi va i na nnandər na ka te, i tan chit ka ashe njul wa nva Inan là a. Nna pa,
<<N sóng anung ka ashe mmən ikum mi pa ka pa ɗap, oza i tan ka ashe njul mi kaṭ.>>
Nna kap ka nva pa Inan gbaḷ ká inok wò chit matmat ka nfa ka apambin a.
4 Kaḵul uza là nnap là ka atak ro ka ashe nnap-nlà wò ka apal ishi nnap ilum iga ifangshat pa,
<<Inan jul ka nra ngga nfangshat ká inok wò pa kpaktak.>>
5 Ka ashe atak azəngtəng va ta te, uza ləla kpa pa,
<<Ko pa ɗap oza i tan ka ashe njul mi kaṭ.>>
6 Asaḷ na yà bol kaḵul ntan ka ashe njul va ta. Onəm va matmat ma là nnap-nlà Inan ngga nchang nfe ôzạ kan oza tan ka ashe njul va ta kaṭ te, nlan nkpak nnap nnəm oza nna nak.
7 A nak te, Inan pak ilum ro kàɗí va mí wór pa nda ta. A gbaŋg nvaŋg te, uza là nnap-nlà ka atak nnəm inok ká uDawuda wa nva ma là chit pa,
<<Nda a yà pa o fe ichəchu te, kan o twat anung igwák wo kaṭ.>>
8 Ka ya pa uJoshuwa tan ka oIsaɾila ka ashe njul va ta chit na nnandər te, Inan ka là nnap ngga mɓa ro kaṭ.
9 Kaḵul nva ta te, ilum iga njul kaḵul onəm Inan i ya ɓur.
10 Unəm va pa kpaktak tar ka ashe njul Inan te, ya uza jul chit ká inok na kpa, wa nva Inan jul ka nvaŋ nnəm inok ijiwò a.
11 Kaḵul nva ta te, re i ɗak na i tan ka ashe njul va ta. Kaḵul le kan ntar ka ashishe a maṭ kaḵul nyar nnap nnəm oza ngga nlan nkpak nnap nnəm kaṭ.

12 Kaꞗkul nnap-nlà Inan ká irirì. Kang i nəm inok pa gənggəng kpa. Á ri ji nza ndokchi nrírí ngga anung pa parəm ji. I pa atak, i vaɲ ririì anəm i le ká izər aruhu, ká mɓan izər, ká nvil. Á nyi nrəng nnap anəm ká iyaɲ va unəm ɗom pa kpaktak.
13 Iyaɲ ro yà ibwambwam ka atak Inan ka ashe nkpaktak iyaɲ va uza nəm kaꞗ. Nza iyaɲ nggo te, a ra pa jakjai ka mpyal Inan. Oza pəl mpəlpəl ka mpyal anəm va nkpak pa i nyám ishi yi ka mpipyal a.

UYesu unəm uga mpyal awop uchumchum

14 Kaꞗkul pa nna i yà ká uponzhi onəm oga mpyal awop uchumchum va kyen ɓa ga apaɓur uwa uYesu uYa Inan te, re i bur pa gənggəng iyaɲ va i là pa i məmaɲ ka a.
15 UPonzhi onəm oga mpyal awop yi va ta pa te, uza unəm va nlan ìkàm yi nəm nkun á na kaꞗ ɗò kaꞗ. Uza pa te, unəm va mmà ka ka nza asaꞖ-awu nggo te, a ya na ya wa nva ya yi kpa a. ká nnà te, ka pa ɗap uza nəm nnap mɓáŋgɓaŋ jiwo kaꞗ.
16 Kaꞗkul nva ta te, re i ga mpyal itok aPonzhi Inan iga nnap nnənaɲ ka ashe nləp ikwoksok na i ya nnyám nrwa ìgwak nzəng ka nnap nnənaɲ va i kaɲshi yi ilum va pa kpaktak ka ashe nlan a.

5

1 Nza uponzhi onəm oga mpyal awop nggo te, mí yak na ka ashe onəm mí kyer na unəm uga nnəm inok Înan kaꞗkul owan wò. Inok va iga ǹyichi imwa oza Înan ká iyaɲ ipápà kaꞗkul nshi iga nyar nnap-mɓáŋgɓaŋ.
2 Onəm oga amwang ká onəm va làr chit re asaꞖ te, uza nyi ngga ká oza pa shiriri nyi. Kaꞗkul uza ká ishi wò te, uza kam kaꞗ na kpa ka nza asaꞖ-awu nggo.
3 Kaꞗkul nva ta te, nkpak pa uza a shi iyaɲ ipápà kaꞗkul nyar nnap mɓáŋgɓaŋ wò ka nja aɓoshi onəm kpa.
4 Unəm kur nnak ishi wò ká inok ichumchum va ta kaꞗ. Inan uwa wór unəm ka, wa nva uza wór uHaruna ká inok va ta a.
5 wantana uKəristi uwa nak ishi wò ká inok ichumchum iga iponzhi onəm oga mpyal awop va ta kaꞗ. Inan a là á na pa,
<<Mmaɓu uYen mi
N taꞖ uPo ɓu chit nda.>>
6 Inan ləla kpa ka atak ro ka ashe nnap-nlà wò pa,
<<Mmaɓu unəm uga nshi iyaɲ awop mbyet mbyet mbyet.
Inok va ipir ija aMekizedek a.>>
7 Ka ashe nra va uYesu uwa yà ka apambin te, uza nəm aduwa nzəng ka nchal ichal ká ayáng pa gbáŋgbáŋ ûnəm uga ichumchum uva pa a kaɲ ishi na pa kang uza a kú kaꞗ a. Inan fe ayiyáng kaꞗkul pa uza unəm uga nra ká ishi pa makmak.
8 Kap ka nva pa uza uYa Inan te, uza ɗyang nkpak nnap nnəm ka atak mɓək anung va uza ɓək.
9 Ma nak na uza kur chit pa chak te, uza taꞖ atak va ririì iga mbyet mbyet i ɓəl ka kaꞗkul nkpaktak onəm va ka nkpak nnap nnəm á na a.
10 Inan ka ngwór na pa uponzhi onəm oga mpyal awop uva inunok apir ija aMalkisadek.

Awon ka apal ishi nləp ifang

11 Nna i yà ká iyaɲ pa makmak pa i là ka apal ishishi. ká nnà te, nlələ awo ká nvəvaɲ a kəkam ká yi kaꞗkul o mwan, ìgwak tul awo kà nkpán ipipir kaꞗ.
12 A mal pa wa ǹyangmataꞖ te, ká o tong onəm oga nɗyang iyaɲ ônəm chit. Ká nna kpa te, nna o watar nva chit pa ma ɗyang iyaɲ awo ka apal ishi nnandər nnap-nlà Inan kàɗi kaꞗ. Mbyal va kaꞗkul ovanbaꞗ te, nna ma ká wo. Iyaɲ nri ikamkam a ji nkam wo ji.
13 Unəm va pa kpaktak uwa ka anung mma mbyal wa ayenbaꞗ te, uza i kur nkpán ipir nɗyang ka apal ishi ntong onəm onənaɲ kà mpyal Inan kaꞗ.
14 Iyaɲ nri ikamkam pa te, kaꞗkul onəmgbak. Oma ka atak iyaɲ va oza i nəm pa ɗəkər ɗəkər te, oza ɗyang nvaɲ iyaɲ inənaɲ ká ibáŋgɓaŋ îshi oza chit nyi oza.

6

1 Kaꞗkul nva ta te, i re nnap nɗyang ngga ngəshi ka apal ishi aKəristi na i pa ishi yi ka nnap ntong onəm va kúr chit a. Kang i təm ka mban akum nɗyang ngga apal ishi nnap nggaɓaɲ nre awop alakchi ka nnap nna nnandər ká Inan,
2 ka nnap nɗyang ka apal ishi abaptisima, ka nnap nnak awo ônəm ká ishi, ka nnap ngwon ka onəm kúkú ka atak ikú, ka nnap-akwali aga mbyet mbyet kaꞗ.
3 Ka mmaɲ Inan te, í nənəm pa.

4 Onəm va ozạ ya atak atántàn Inan chit, onəm va oma mà nchang imwa iga apaɓur va chit, ozạ kạm aRuhu-Nənạn kạm kpa,
5 onəm va ozạ mà nchang nnap-nlà Inan mà ká ichumchum iga nra ngga mɓa
6 kang a yà pạ ozạ ru te, mí chu nle ká ozạ kạ apal asạl kàɗi kạt. Kạkul ozạ kạ mpak uYa Inan kạ apal akun ikú kàɗi nzəng ká nnyi pạ ozạ i ya anunung ya. Ozạ kạ nna ìwuswa á na kạ ashe onəm.
7 Mbin va kạ ngwa ndəng ivạr va kạ mpəng pạ ɗəkər kang iyạm nsusuk a fa ɓa nəm ishi har onəm oga nwuwap ɓən iyạm te, Inan i nak nnap-nnənạn mɓin va ta.
8 A ya nnyi pạ mbin va ta fa izú ká nkpakshi te, ya a sat atak alakchi chit. Mí là anung mbín va ta i vyap. Nkukur mpwak kạ apər na chwat.
9 Ônəm mạnmạn, kap kạ nva pạ i là nnap-nlà wantạ te, mmawó te, i nyinyi pạ kpátkpát pạ mmawó kạ ntong kạ apal nnap va ɓiɓyen jiwo. Nna nnap nkạmshi ngga ririrì iga mbyet mbyet a.
10 Inan lan nnandər kạt. Uzạ i yà kạ nkong ká inok wo kạ mmạn va mmawó kạ nnyinyam á na kạt. Mmạn va o nyám kạ atak nkạmshi va kạ o nəm ônəm Inan. Mmawo kạ anung nnənəm na pạ har.
11 I ɗom pạ nzạ uzəntəng wo nggo te, uzạ a zhing kạ nnap nya nyə́l nnak ìgwak wò har a ga chu alum aga nkur.
12 Na kan o rusok izər kạt. Re o ɗyang nnap nnəm onəm va kạ atak nna nnandər ozạ nzəng kạ nkạr ìgwak ká nnap te, ozạ kạm iyạm va chit ma sar nnap-nlələa.

Nsar nnap-nlà Inan yə́l awo yə́l
13 Nva Inan kạ sar nnap-nlà ûIbərahim te, unəm ro yà ji na uva uzạ i sóng aɗiɗin kạt. A nak te, uzạ sóng aɗin wò na.
14 Uzạ là pạ, <<Mi nak nnap nnənạn aɓu. Mi na nvạn aɓu. Mi na nvạn aɓu kpa pạ makmak.>>
15 UIbərahim kạr ìgwak nzəng kạ nlok te, uzạ ya iyạm va ma kạ sar nnap-nlələa á na.
16 Unəm i sóng aɗin va ji na ji. A yà pạ anung gwang unəm kạ owan wò kang ma sóng chit te, nnap va ta kùr chit.
17 Nna nak te, Inan kạ ɗom pạ ovan oga ngwur iyạmkup va uzạ sar nnənap na ozạ a nyi pạ kpátkpát pạ iyạm va o là te, i gaɓạn ka pạ ɗạp kạt te, uzạ sóng anung kạ kpa.
18 Inan nəm pa na kạ atak iyạm iga iparəm va a təm chit i gaɓạn kạt, kang asạl ro yà va Inan i nap akwam ro kạ ashishe kạt. Kạkul nva ta te, mmayi vạ i chən chit i ɓa i ya atak mbwam kạ ashishe te, re ìgwak a kam yi pạ makmak kạ mbur pạ gənggəng iyạm va ma yichi ayi, mmayi kạ nnak ìgwak kạ a.
19 Nnak ìgwak va tạ wa iyạm iga nkpán ririrì i sat kạ va mmayi kạ a. Iyạm ro ya i səng na kạt. Ko pạ ɗạp iyạm ro i dok na kạt. Nnà i tar har nsəm nzạni atak yə́ryər kạ nzhi Inan.
20 Atak va uYesu va ga chit mpyal ayi te, uzạ tar chit kạ ta kạkul yi. Uzạ tạl uponzhi onəm oga mpyal awop Înan uchumchum chit mbyet mbyet. Inok va ipir ija aMalkisadek a.

7

1 Umelkizedek va tạ pa te, kạ ya uPonzhi kạ aSalem. Uzạ unəm uga nshi iyạm awop uja aPonzhi Inan va Ji pạ Kpaktak. Uzạ gwang aIbərahim kạ nle kạ atak nri oponzhi ká ikum te, uzạ nak nnap nnənạn á na.
2 Kạ ashe nkpaktak iyạm va uIbərahim ri ká ikum te, uzạ kpạk uzəng kạ ashe agbapchi na á na. Ngəshi te, ipir aɗiɗin pạ uponzhi uga nnap nnəm nnənạn. Uzạ uponzhi aSalem kpa. Nna ipipir pạ uponzhi uga ntəm ntəm ikangkang.
3 Uzạ yà ká upon kạt. Uzạ ya ká unang kạt. Ma nyi akum ìjili va ozạ fa kạ kạt. Ma nyi alum aməmar kạt kang a wong a nyang alum ikuku. Uzạ wa aYa Inan va uwa unəm uga nshi iyạm awop mbyet mbyet a.
4 O dər apir ichumchum vạ uzạ kạ. Kạkul ukəka yi uIbərahim ká ishi wò te, kạ ashe nkpaktak iyạm va uzạ ri ká ikum te, uzạ kpạk uzəng kạ ashe agbapchi uzạ na á na.
5 Nnap mpakpak là pạ onəm oga akum ìjili aLawi va tong onəm oga mpyal awop te, re uzạ a kạm iyạm pạ izən kạ ashe agbapchi kạ ashe iyạm va ogənan ozạ oIsạrila i na Înan a. Ozạ i kạm kap kạ nva pạ ozạ fa kạ akum ìjili aIbərahim na kpa a.
6 Umelkizedek va ta unəm va fa akum ìjili aLawi kạt te, a kạm apir iyạm inana va ta kạ atak aIbərahim. Uzạ nak nnap nnənạn ûIbərahim kpa. Uzạ va uwa Inan sar nnap-nlà pạ ɗongɗong á na a.
7 Nnap ngga ndap atam ro yà kạ kạt. Nna pạ unəm va dar uwan wò te, uwa i nak nnap nnənạn ûnəm vạ ma dar na a.

8 Onəm oga nshi iyaɱ awop va ka nkaɱ iyaɱ inana iga izən ka ashe agbaƥchi te, ikú i yar oza yar. Umelkizedek va ka kaɱ apir iyaɱ inana va ta kpa te, ma nyám nnap chit ka apal ishishi pa uza i kú jiwo kaṭ.
9 Dom te, mí ləla pa uLawi va ká ishi wò unəm uga nkaɱ izaka te, uza na apir iyaɱ va ta na aMelkizedek nva uIbərahim ka na a.
10 Kaƙul nva uIbərahim ka gwang umelkizedek te, uLawi ka ya chit ka ashe nchə̀r akəka wò.
11 Ma na nnap-mpakpak ônəm kaƙul pa apir inok onəm oga akum ìjili aLawi nna yà. Ka ya pa mí tong onəm va kukur ka atak inok onəm oga mpyal awop oga akum ìjili aLawi na nnaɲ te, ma ka ɗak ka nre nre ka unəm uga nshi iyaɱ awop ukak uga nnəm apir inok ija aMalkisadek kaɗor ija aHaruna kaƙul iza lap yà?
12 A yà pa ma gaƀaɲ iyaɱ ro ka ashe inok iga nshi iyaɱ awop te, nkpak pa ma gaƀaɲ iyaɱ ro ka ashe nnap-mpakpak pakpak kpa.
13 Unəm va ma là nnáp va ta ka apal ishishi te, uza fa ka akum ìjili ikak pa ɗi va unəm ro ka ashe oza uwa nəm inok ka atak nshi iyaɱ awop chit kaṭ a.
14 Ma nyinyi pa kpátkpát pa uPonzhi yi uYesu fa ka akum ìjili aYahuda. UMusa là iyaɱ ro ka apal ishi akum ìjili va ta pa oza i tong onəm oga mpyal awop kpa kaṭ.
15 Nnap va ta i ra pa jakjai i jujwak a yà pa unəm ukak uga nshi iyaɱ awop apir nja aMalkisadek a yìyà a.
16 Unəm va ta taƚ unəm uga nshi iyaɱ awop kaƙul nnap anəm nro va ma pak kaṭ. Uza taƚ ka atak ichumchum ririrì va ma kur nzhìzhì kaṭ a.
17 Kaƙul ma nyám nnap nyám ka apal ishishi pa,
<<Mmaɓu unəm uga nshi iyaɱ awop mbyet mbyet.
Inok va ipir ija aMalkisadek a.>>
18 Ma le ká iyaɱ va nnap-mpakpak mmatmat là te, ma re chit. Kaƙul a chu nnəm iyaɱ ro kaṭ. A yà ka nkaɱshi kaṭ kpa.
19 Nnap-mpakpak aMusa kur nnak unəm ro pa a taƚ unəm va kúkúr kaṭ. Ǹyangmata te, ma ɓa ká iyaɱ iga nnak ìgwak ikak chit va ka atətak na kang í səng í ɓa datkulung ká Inan.
20 Iyaɱ va ta yà pa mwan nzəng ka nsóng anung kaṭ dò kaṭ. Onəm va ka yà onəm oga mpyal awop matmat te, oza ɓan inok va ta nzəng ka nsóng anung kaṭ.
21 Uza jiwo te, uza taƚ unəm uga nshi iyaɱ awop ka atak nsóng anung nva Inan ka là á na pa
<<UPonzhi Inan sóng anung chit.
Uza i yà ka nle nvaɲ ka nnap-nlà wò kaṭ.
Nna uza là pa,
<Mmaɓu unəm uga nshi iyaɱ awop mbyet mbyet a.> >>
22 Kaƙul nna te, uYesu uwa sat unəm va mí kpán, a yà pa mí yə́l nsar nnap-nlà va ta kaṭ a. Nsar nnap-nlà va ɓyen ji mmatmat ji pa gənggəng.
23 Onəm oga nshi iyaɱ awop omatmat te, oza yə́l pa kyák. Kaƙul ikú i dan oza dan ka nnəm inok mbyet mbyet.
24 UYesu jiwo te, inok nshi iyaɱ awop ijini təm á na chit mbyet mbyet, i le atak anəm ro lap kaṭ. Kaƙul uza təm chit mbyet mbyet.
25 Kaƙul nva ta te, pa ɗəkər uwa ká ichumchum iga nkaɱshi ngga nna ririrì iga mbyet mbyet. Uza i kaɱshi onəm va pa kpaktak i səng i ɓa dat ká Inan ka ashe aɗiɗin a. Nkaɱ ishishi pa makmak kaƙul uza təm urirì chit mbyet mbyet. Pa ɗəkər te, uza ka nnəm aduwa ôza.
26 Apir aponzhi onəm oga mpyal awop va ta í ram ishi ka. Uza unəm unənaɲ, mpat ro yà ka ashishe kaṭ. Uza yà ka adak ro kaṭ. Ma vaɲ na chit le ká izər onəm oga nnəm nnap-mɓángɓaŋg. Ma na atak nsat nchumchum á na chit ka ashe apaɓur.
27 Iyaɱ ro ɗak na ka nshi iyaɱ awop nza ilum nggo wa aɓoshi oponzhi onəm oga mpyal awop va kaṭ. Nshi iyaɱ va ngəshi te, oza i shi kaƙul nyar nnap-mɓángɓaŋg nji oza. I le te, oza i shi kaƙul nyar nja aɓoshi onəm ɗak. Uza te, uza nəm iyaɱ va ta chit nvaŋg pa nzəng na byet. Nna uza ka na ishi wò ká ikú wa iyaɱ ipápà kaƙul nshi a.
28 Nnap mpakpak aMusa re onəm re i tong oponzhi onəm oga mpyal awop kap ka nyen oza. Inok va nsóng anung Inan nəm va ɓa kà nvaɲ nnap-mpakpak te, uYa Inan uwa ma nak taƚ uponzhi onəm oga mpyal awop. Uwa kúkúr jiwo mbyet mbyet a.

8

UYesu uponzhi nnap nshi iyaɱ awop Înan mpipye

1 Iyaɱ va pa wat pa mmayi ka nləla te, nna ta. Pa nna i ya ká uponzhi onəm oga mpyal awop uva ka ntəm kawo ari itok iponzhi Inan ka ashe apaɓur.
2 Uza ka nnəm inok ka ashe atak yə́ryər aga Nzhi Inan nchumchum. Atak va aghal aga awa aga nnandər va unəm a ka kat. UPonzhi Inan a ka.
3 Nza uponzhi onəm oga mpyal awop nggo te, ma kyer na pa uza a yichi imwa ká iyaɱ ipápà iga nshi. Kakul nva ta te, nkpak pa uza a yà ká iyaɱ va uza i yichi.
4 Ka yà pa uza ka apambin te, uza ka yà unəm uga nshi iyaɱ awop kat. Kakul onəm oma yà nyal va i yichi imwa va nnap-mpakpak aMusa là pa ma na a.
5 Oza ka nnəm inok ka ashe atak yə́ryər va fa izər na pa mwan ka aga ashe apaɓur. A sat wa alakan aga apaɓur na pa kùk. Kakul uMusa ɓan nka aghal aga awa va ta te, Inan là á na pa, <<Nakshi pa dakdak na u ka a mal izər ka nkpaktak iyaɱ va ma nyám aɓu ka apal aɓam a.>>
6 Inok va uYesu Kəristi ya te, a ɓyen ji imatmat ji pa gənggəng. Kakul nsar nnap-nlà va uza pa anung ka sat unəm uga ishimshe te, a dar mmatmat dar. Kakul ma pak ka atak nsar nnap-nlà va ɓyen ji mmatmat ji a.
7 Ka ya pa nsar nnap-nlà mmatmat va ta gan ka atak ro ka pa ɗap kat te, ma ka ɗak ka mpəpar kat.
8 Inan ya mpat oza ya nva uza là pa,
<<Ilum ya ka mɓa mmami uPonzhi Inan n là.
Ilum va mi sar nnap-nlà mpipye ka onəm oga aIsarila ka akum ìjìlì aYahuda.
9 I yà wa mmatmat nva ka n sar ka okəka oza kat.
Nna ka ashe nra va n dap oza ndapdap ka awo mi, na ń fa ka oza ka ashe mbin aMasar a.
Kakul oza tong pa kwák kpak iyaɱ va n sar ká ishimshe mi ka oza kat.
A nak te, n gaɓan asəm n na ôza.
Mmami uPonzhi Inan n là.
10 Nsar nnap-nlà va ta mi sar ka oIsarila.
Mmami uPonzhi Inan ka nla pa nra va ta i ɓa i chu te, mi nak oga nnap-mpakpak mi ka ashe nrəng nnap oza.
Mi lir oza ka anung igwák oza.
Mi tal Inan oza.
Oza nnyi te, i tong onəm mi.
11 Oza i təm ka nɗyang iyaɱ ówan oza oga atak azəngtəng ka oza lap kat.
I nak te, unəm ro i təm ka nla ûwan wò pa, <Nyi Inan> kat.
Kakul nkpaktak oza i nyi mi nyi.
I ɓan ká unəm va yen ji har i ga i chu unəm va ji pa kpaktak.
12 Kakul mi nyám nrwa ìgwak ôza ka apal ishi ina oza.
Mi rəng nnap-mbáŋgbang oza kat.>>
13 Ka atak ngwór nsar nnap-nlà va ta pa mpipye te, ya uza nak ngga ngəshi tal ngbakgbak chit. Iyaɱ va pa kpaktak inunok ka nkùr kan ka ngbak kpa te, i gbang nvan kat te, mí ya lap kat. I watar watar.

9

Awop aga apambin ka aga apaɓur
1 Nsar nnap-nlà ngga ngəshi va ta te, nna yà ká iyaɱ ipakpak ka apal ishi nnap awop nzəng ka atak yə́ryər yə́ryər va onəm a ɗaɱshi.
2 Ma ka atətak ka awa. Ka ashe afufu aga agbai te, atak ncher apitila nna yà, ka atebəl, ka nzəngkəng awop nggorgor. Ma wór ashe afu va ta pa atak yə́ryər.
3 Ka nsəm nzani ngga nka atak apəpar te, afu na yà va mí wór pa Atak va yər ji pa kpaktak a.
4 Ka ashishe te, atak nshi iyaɱ va ma nəm ka azənariya kakul nshi iyaɱ inəngnəng ichangchang te, nna yà, ka akwati nsar nnap-nlà va ma ɓəl nza ngbak nggo ka ndəng azənariya a. Ka ashe akwati va ta te, asu *amanna va ma nəm ka azənariya te, i yìyà ká idari aHaruna va i tə́tə́p, ká ipáng va ma lir nsar nnap-nlà ká izər oza.
5 Ka apal ishi akwati va ta te, iyaɱ iga abasəm va ɓyen pa gənggəng nna yà bir ka atak nshan nchər ngga nyar nnap-mɓáŋgbang. Í kan ìjìlì nnap oga iyaɱ va ta i kur ǹyangmata kat.
6 Ka nvangva ma gbal ka nɗamshi ka iza nggo chit wanta te, pa ɗəkər onəm oga mpyal awop i tan ashe afu aga agbai i nəm inok Inan.

7 Afu aga ashe jiwo te, uponzhi onəm oga mpyal awop uwa kạ nkukwa i tar. Uza i tar atak va ta nvạn pạ nzəng na byet kạ ashe izun. Uza i tar kạt, ya uza kpán nchə̀r ngga ǹyichi Înan kạkul nyar nnap-mɓáńgɓaṇg ngga ishi wò kạ nja aɓoshi onəm va nəm nzəng kạ nyi onəm kạt a.

8 Kạ asạl va ta aRuhu-Nənạn kạ nnyam ipir nnap pạ asạl aga ntar atak yə́ryər va ji pạ kpaktak te, nna bol chit kạt. A yà pạ aghal aga awa nna yà sat a.

9 Nkpaktak iyạm va ta nyám iyạm va kạkul nra va mmayi kạ ashishe. Iyạm va ta kạ nnyam pạ imwa ká iyạm inana iga nshi va ma pak inok nnəna te, a kur nva pạ a nal iɗimɗim igwák onəm oga mɓa awop kạt.

10 Nnap iyạm-nrì, ká iyạm iwawa kạ nnal izər kạ asạl pạ ɗongɗong na pa mwan. Oza oga iyạm ipakpak iga nnəm kạ agbai na pa mwang. Na oza a nəm inok kang mí lok ipipye ká.

11 UKəristi vang chit wa aponzhi onəm oga mpyal awop oga iyạm inənạn va nna ya a. Uza tar inok kạ ashe aghal va ɓyen ji amatmat ji. Aghal ajini va ta a kur iyạm kur. Unəm a kạ kạt. Ma nəm wa nva ma nəm aɓo iyạm kạt kpa.

12 Uza tar ashe atak yə́ryər va ta nvạn pạ nzəng na byet nva kúkúr. Uza tar te, uza kpán nchə̀r iɓə́l kạt te, nchə̀r ivan ina kạwo kạt. Uza tar ka nchə̀r wò. A nak te, uza kạm ishi yi chit mbyet mbyet.

13 Nchə̀r iɓə́l, ká ina inunggwan, ká nchwang ivan ina va ma shi kang mí sháng ônəm va kạ adak te, i nal adak aga izər nal i le ôza.

14 Chit te, nchə̀r aYesu kəristi i nal oza i fa i yà wa nsang nnyi ɗa? Uza va kạ atak aRuhu aga mbyet mbyet te, uza na ishi wò Înan adak ro ya kạ na kạt. Te uza i nal ìɗimɗim igwák yi iga inok ikuku i yà wa nsang yà? Nnal ìgwak va kạkul ngwop Inan uga Ririì a.

15 Kạkul nva ta te, uwa unəm uga ishimshe yi ká Inan uva pá anung kạ nnap nsar nnap-nlà mpipye va ta. Na onəm va ma wór te, oza a ya iyạmkup iga mbyet mbyet va ma kạ sar nnənap. Kạkul uza kú ikú chit iga mmwa amwa va kạm ishi oza kạ atak mpat nnap va oza kạ pat nsar nnap-nlà ngga ngəshi a.

16 Iyạmkup va ma lir asạl nkəkap lir jiwo te, unəm va lir te, uza i kú mi í nyi nnandər nandər kan i ya nnap.

17 Mi i nəm inok kạ chit kạt, ya unəm va lir te, i kú kan. A yà pạ unəm va ta uwa yà ká ririì te, nna i ɓan inok chit kạt.

18 Nna nak te, nsar nnap-nlà ngga ngəshi va te, nzəng ká ikú kạt te, kạ ya pạ ma sar chit kạt.

19 Kạkul nvạngva uMusa gbạl kạ nkun nnap-mpakpak wò nkpaktak onəm te, uza yar nchə̀r ivan ina, ká iɓə́l, kạ ndəng. Uza chip azang *ahisop kạ awulu arəzang te, uza shim sháng âtakarda nnap-mpakpak va ta, ká ishi wò kpa, kạ nkpaktak onəm.

20 Uza là kạ anunung pạ, <<Nchə̀r va ta nchə̀r va i nyám nnandər nsar nnap-nlà va Inan là pạ o kpak a.>>

21 Uza le te, uza shan nchə̀r va ta wanta na kpa aghal kạ nkpaktak iyạm inok kạkul awop.

22 Kạ ashe nkpak iyạm va nnap-mpakpak aMusa là pạ ma kpak te, mmakmak iyạm pạ wat te, mí nal kạ nchə̀r na. A yà pạ nzəng kạ ntar nchə̀r kạt te, ya nyar nnap-mɓáńgɓaṇg i ya kạt.

Ikú aYesu kəristi nna nyar nnap-mɓáńgɓaṇg

23 A məma nva ma nal iyạm va ta kạ asạl va ta. Iyạm va fa izər ká iga apaɓur a. Iyạm iga apaɓur ká ishi oza jiwo te, mí nal ká iyạm va yi iva ta ji.

24 Atak yə́ryər va uYesu Kəristi tar te, unəm a me kạt. A fa izər na pa mwan ká inandər kạt. Uza tar ashe apaɓur na ká inan wò. Na o tạl kạ mpyal Inan kạkul yi ǹyangmatạ.

25 Uza tar pạ na o yichi ishi wò nvạn pạ nkyák wa nva uponzhi onəm oga mpyal awop kạ nnənəm kạt. Nna uza i tar Atak yə́ryər nza izun nggo kạ nchə̀r va njini kạt a.

26 Kạ ya pa te, ya uYesu kạ mɓək anung ìsəm izən ɓan kạ nfa kạ apambin. Kang wa nnà ta kạt. Uza nyám ishi wò chit pạ nzəng na byet kạ ashe nra ngga nkur va ta. Kạkul na o dərkən nnap-mɓáńgɓaṇg a le kạ cho kạ atak ǹyichi ishi wò iyạm ipápà iga nshi.

27 Ma pak chit təm ûnəm pạ uza a kú nvạn pạ nzəng na byet. Kạ nvạn ikú te, nkat akwali nna yà.

28 wantana kpa ká uYesu Kəristi. Ma yichi na Înan chit nvan pa nzəng na byet kakul nyar nnap-mɓángɓang onəm pa kyák. Uza i ga nnyam ishi wò kàɗi. Uza i fa pa na o nəm ikún nnap-mɓángɓang lap kat. Uza i fa na o kamshi onəm va ka ntəm i lok na ka nzhing.

10

1 Kakul pa nnap-mpakpak aMusa pa te, alakan iyam inənan va ka mɓa, inandər nandər va kat te, ya ka pa ɗap iyam ipápà kakul nshi i kur nnak onəm oga nsəng mɓa datkulung ká Inan i kur pa chak kat. Iyam va ma pak inok nshishi chit izún ka apal asəm izún a.

2 Ka ya pa oza nəm inok nəm na te, ma ka re nnəna chit kat ɗò? Ka ya pa ma nal onəm oga awop va ta chit pa kpaktak te, iyam ro ka ɗak oza ka nnap-mɓángɓang lap kat.

3 Iyam ipápà iga nshi i ɓa ka nrəng nnap-mɓángɓang ônəm nza izun nggo.

4 Kakul asal ro ya pa nchər ina inunggwan ká ibél a yar nnap-mɓángɓang kat.

5 Nna nak te, uKəristi won pa o vang ka ashe apambin va ta te, uza là pa,

<<ÁPonzhi Inan, iyam ipápà ká iyam inana te, a ɗom ɓu kat.

Ka nna kpa te, u ɗamshi izər á mi chit.

6 Iyam ipápà kakul nshi pa ɗwot ká iyam inana kakul nyar nnap mɓángɓang te, u fe nchang oza kat.

7 A nak te, n là pa, <Mmami na ta. ÁPonzhi Inan m ɓa pa ń nəm iyam va u ɗom, wa nva ma lir chit ka ashe nnap-nlà ɓu a.> >>

8 Ngəshi te, uza là pa, <<Iyam ipápà ká iyam inana, ká iyam ipápà iga nshi pa ɗwot, ká iyam inana kakul nyar nnap-mɓángɓang te, u ɗom kat. U fe nchang oza kat kpa.>> Nna kap ka nva pa ma yichi dakdak wa nva nnap-mpakpak aMusa là a.

9 A le te, uza là pa, <<Mmami na ta. M ɓa kakul nnəm iyam va u ɗom a.>> Uza nshin iyam iga ngəshi le, na uza a pak ipəpar.

10 Ka atak nnəm iyam va Inan ɗom te, ma nal yi chit i tong onənan ka atak ǹyichi izər aYesu kəristi wa iyam ipápà kakul nshi Înan. Ma yichi nvan pa nzəng na byet va kúkúr a.

11 Nza unəm uga nshi iyam awop Inan nggo te, i nəm inok wò iga nza ilum nggo. Pa ɗəkər te, uza i yichi á na apir iyam ipápà izəntəng va. Iyam va chu nyar nnap-mɓángɓang ka pa ɗap kat a.

12 UKəristi jiwo te, nvangva uza gbal ka ǹyichi iyam ipápà nvang pa nzəng na byet Inan kakul nyar nnap mɓángɓang mbyet mbyet te, uza le chit təm kawo ari Inan.

13 Uza təm chit kan i lok pa ma nak onəm oga nyang wò a tal atak nnak ashishar.

14 Ka atak ǹyichi iyam ipápà Inan nvan pa nzəng na te, uza nak onəm va ma ka nnal i tong onənan te, oza tong onəm va kúr onəm chit mbyet mbyet.

15 ARuhu nənan nyám nnap nyám ayi kpa ka apal ishi nnap va ta. Ngəshi te, uza là pa,

16 <<UPonzhi Inan là pa,

Nnap va ta mi sar ka oza ka nvan nra va ta.

Mi nak nnap-mpakpak mi ka ashe igwák oza.

Mi lir ka ashe igwák iga nrəng nnap oza.>>

17 Le te, uza là pa, <<Mi rəng nnap-mɓángɓang oza lap kat, ka nggantal nnap-mpakpak va oza gantal a.>>

18 A yà pa ma yar nnap-mɓángɓang ôza chit te, mí ɗak ka nna iyam ipápà iga nshi kakul nyar nnap mɓángɓang lap kat.

Re i ɓa dat ká Inan

19 Ógənang, kakul nva ta te, ìgwak kam yi kam ka ntar ashe atak yəryər pa shat ka atak nchər aYesu.

20 I wòl asal apipye aga ririì va ma bol ayi chit va nzani ngga nka atak va uza bol. Nzani va izəzər a.

21 Kakul pa nna i yà ká unəm uga nshi iyam awop uchumchum uga nnəm ka onəm Inan te,

22 re i ɓa dat ká Inan ká ìgwak inənan va yəl pa sur ka nnyi pa nna nnandər yi akwam kat. I ɓa ká ìgwak va ma nal ina iga ashe ìɗimɗim ɗimɗim chit. Izər yi nnyi te, ma nal ayi chit kpa ka ndəng nnənan.

23 Re i sat a kam ka apal ishi nnak ìgwak yi va i məman ka. Kakul unəm va sar nnap-nlà ayi te, nnandər nandər yəl awo yəl.

24 I nakshi nak ka owan yi ka apal ishi iyam va i nəm kan i nak mí zhing ka nnap mman ka nnəm iyam inənan a.

25 Kang i nəm iwali ka nnap mɓa atak mɓut kaṭ. Kaḳul oro nnəm pa sat iyaṃ izər oza chit. Kaɗor nnəm pa te, re i kam owan yi. A dudong nva o ya Ilum nvang aPonzhi uYesu datkulung chit a.
26 A yà pa i ga mpyal ka nnəm nnap-mɓáŋgɓaŋ ka avyal nvaŋgva i nyi nnandər chit pa kpátkpát te, iyaṃ ipápà iga nshi Înan kaḳul nyar nnap mɓáŋgɓaŋ ro yà ɓur lap kaṭ.
27 Iyaṃ va ɓur te, ya ntəm nlok akwali arwarwa na chwat ka apər asalsal aga nri onəm oga nyang Inan.
28 Unəm va pa kpaktak ka pat iyaṃ ro ka ashe nnap-mpakpak aMusa kan onəm pa oparəm, kaṭ te pa oshatɗing là pa nnandər uza nəm iyaṃ va ta nəm te, mí gbaḷ unəm uga nggantal nnap va ta nzəng ka nnyam nrusok afu ro kaṭ.
29 Unəm va ɓak uYa Inan, uza yar pa nchə̀r ngga nnyam nnandər nsar nnap-nlà Inan pa iyaṃ ro kaṭ, nchə̀r va ma nal na ka, uza pwat aRuhu aga nnap nnənaṇ te, nza apir akwali va rwa ji pa kpaktak o ya ma pa ma nyám ntan ûnəm va ta ka yà?
30 I nyi unəm va nyi là pa, <<Mpyát akat nnap te, mmami na mi nəm. Mmami na mi mwa unəm.>> Ma ləla kpa pa, <<UPonzhi Inan i ga nnap-akwali ônəm wò.>>
31 Iyaṃ iga nnəm ayər pa makmak pa unəm uga mpat nnap a tar awo aPonzhi Inan uga Iriri a.
32 O rəng nra va watar chit cho nna ka o kaṃ atak atántàn Inan ka ashe ìgwak wo. Ko o sar ìgwak pa kan ka mɓək anung pa makmak.
33 Nro te, mí pwat wo ka ashe onəm. Mi i na idumdum awo kpa. Nro te, onəm va ma ka nnəm ôza pa te, a ɓyen awo pa ma ka nəm awo nzəng ka oza.
34 Onəm va ka nzhi ikan a rwa ìgwak rwa awo. Nvyat iyaṃ ká wo te, a ɗak wo kaṭ. Kaḳul o nyinyi pa na o yà ká iyaṃ va ɓyen pa gənggəng. Iyaṃ va təm chit mbyet mbyet a.
35 Kaḳul nva ta te, kan o nəm nsal ká iyaṃ va o maṇ ka chit kaṭ. Iyaṃ va mí mwa wo kaḳukul pa makmak a.
36 Re o sar ìgwak pa makmak na nvaŋgva o nəm iyaṃ va Inan ɗom te, o ya iyaṃ va uza sar nnənap.
37 Ma lir chit ka ashe nnap-nlà Inan pa,
<<I gbaŋg lap pe kaṭ te, unəm va ka nvang te, uza i kali kaṭ.
38 Unəm mi unənaṇ i lár ka atak nna nnandər wò.
A ya nnyi pa uza i le nvaṇ te, mi fe nchang ka na kaṭ.>>
39 Mmayi onəm va i gaɓaṇ i le i zhì kaṭ. Kaɗor nva pa i ya pa te, mmayi ka nna nnandər ká Inan. A nak te, ma kaṃshi yi chit.

11

Nna nnandər
1 Nna nnandər pa te, nnyi pa kpátkpát pa iyaṃ va unəm ka nnak ìgwak ka va ma ka ǹyiya ká iwu kaṭ te, pa inandər.
2 Kaḳul apir iyaṃ va ta Inan maṇ ka onəm matmat.
3 Kaḳul nna nnandər na te, i kpán ìpir nnàp pa ma nəm nkpaktak apambin ká apaɓur ka atak nnap-nlà va fa ka anung Inan. A nak te, iyaṃ va ma ka nyiya ká iwu te, ma nəm ká iyaṃ va ma ya ká iwu kaṭ.
4 Kaḳul nna nnandər na te, uHabila na iyaṃ inana iga mpà Înan va ɓyen ji ija aKayinu a. Kaḳukul na Inan maṇ ka na uza nak na pa unəm unənaṇ kà mpyal wò. Inan nyám ka atak nkaṃ iyaṃ inana ijini. Nna ta nak te, kap ka nva pa uHabila kú uza ya lap kaṭ te, nnap nnənəm va ta nna ka nlà nnap ka yi.
5 Kaḳul nna nnandər na te, uNuhu ma yar na ká irirì uza ɓa ga apaɓur. A nak te, uza nyi iyaṃ va mí wór pa ikú kaṭ. Ma ram na te, ma ya na kaṭ kaḳul Inan yar na chit ɓa ga atak wò. Kang mí yar na te, ma là nnənap là pa uza unəm va Inan fe nchang fe ka na.
6 Nzəng ka nna nnandər kaṭ te, asaḷ ro yà unəm i nak Inan i fe nchang ka na kaṭ. Kaḳul unəm va pa kpaktak ɗom nsəng mɓa dat ká Inan te, nkpak pa uza a na nnandər pa Inan uwa yà. Uza i maṇ kpa pa Inan pa te, i mwa onəm va mwa ka nram na.
7 Kaḳul nna nnandər na te, Inan ka won uNuhu ka apal ishi iyaṃ va mmá ya ká iwu chit kaṭ te, uza gwong achwang ká Inan, kang uza kpà agirgi ndəng aga nkaṃ ishi irirì onəm wò. Ka atak nnap-nnənəm va ta te, uza nak akwali ikú ri nkpaktak apambin. Uza ǹnyi te, uza taḷ unəm uga ngwur akup nnap-nnəm nnənaṇ va Inan i na ka atak nna nnandər a.
8 Kaḳul nna nnandər na te, uIbərahim kpak nnap nnəm Înan ka apal ishi awór va Inan wór na pa a re mbin wò a ga atak ro va i ga ntaḷ ajini. Uza re nzhi, uza nyi atak va uza ka ngga ka kaṭ.

9 Kaꞗkul nna nnandər na te, uzaꞗ ga ra nzhi kaꞗ mbin vaꞗ ma kaꞗ sar nnap-nləla á na. Uzaꞗ ra nzhi wa aɗyanəm uga ntəm kaꞗ mbin va njini kaꞗt a. Nzhí ozaꞗ aghal na pa kùk. UIshaku nəm pa na kpa káꞗ uYakup. UIshaku káꞗ uYakup ozaꞗ ovan oga ngwur iyaꞗmkup kaꞗ nsar nnap-nlà nzəngtəng va kpa.

10 Uzaꞗ təm nak ìgwak káꞗ ìtong ichumchum va ma ɓan akukum ɓan jiwo. Ìtong va unəm vaꞗ cha paꞗ na ma me, káꞗ unəm vaꞗ me te, uPonzhi Inan uwa káꞗ ishi wò.

11 Kaꞗkul nna nnandər na te, uSaratu kpa kaꞗm ichumchum iga nyar anyam, nna kap kaꞗ nvaꞗ paꞗ uzaꞗ watar mmar amar chit a. Uwa káꞗ nnyinyi paꞗ unəm vaꞗ yar nsar nnap-nlà vaꞗ ta pa te, nnandər nandər yəl awo yəl.

12 A nak te, kaꞗ atak anəm paꞗ uzəng va ɗongɗong káꞗ unəm ukúkú kaꞗt te, akum ìjili a fa yəl wa izhán iga apaɓur. Ozaꞗ yəl ya kaꞗ nkun kaꞗt kpa wa ashishiri aga anung iwa.

13 Nkpaktak onəm vaꞗ ta kú kaꞗ ashe nna nnandər, ozaꞗ ya iyaꞗm vaꞗ ma sar nnap-nləla ôzạ kaꞗt. Ozaꞗ yiya na pa mwang paꞗ ɗilu kaꞗ cho te, ozaꞗ kaꞗm káꞗ nchang ìgwak. Ozaꞗ məmaꞗn kpa paꞗ ozaꞗ onəmchən káꞗ oɗyanəm kaꞗ apambin vaꞗ ta.

14 Onəm vaꞗ i là nnap wantaꞗ te, ya ozaꞗ kaꞗ nram mbin ngga ishi ozaꞗ.

15 Kaꞗ ya paꞗ ozaꞗ kaꞗ nrəng nnap mbin va ozaꞗ fa re te, ya asaꞗ na kaꞗ ya ôzạ kaꞗ nle mbin vaꞗ ta.

16 Iyaꞗm va ta rwa ozaꞗ kaꞗt. Nnap mbin va ɓyen ji nvaꞗ ta ji te, nna rwa ozaꞗ. Mbin va ngga apaɓur a. A nak te, ìwuswa nəm Inan paꞗ ma wór wò paꞗ mmawò Inan ozaꞗ kaꞗt. Kaꞗkul uzaꞗ ɗaꞗmshi ìtong kaꞗkul ozaꞗ ɗaꞗmshi.

17 Kaꞗkul nna nnandər na te, nvaꞗ Inan mà uIbərahim paꞗ uzaꞗ á na iyaꞗm ipápà iga nshi á wò káꞗ uIshaku te, uzaꞗ maꞗn ɓan nna uyen va uwa paꞗ uzəng byet. Uzaꞗ va ma kaꞗ yar nsar nnap-nlà á na a.

18 Uyen va ma là nnənap paꞗ, <<Kaꞗ atak aIshaku na kan mí kun ishi kaꞗ akum ìjili ɓu.>>

19 Uzaꞗ məmaꞗn paꞗ kaꞗ ya paꞗ kaꞗ ashe onəm kúkú te, Inan uwa yà káꞗ ichumchum iga nna nvaꞗng á wò. Wa aghan ntar achu te, mí là paꞗ uIshaku pa te, uzaꞗ le ɓa á na kaꞗ atak ikú na.

20 Kaꞗkul nna nnandər na te, uIshaku far nnap nnənaꞗn Inan úYakup káꞗ uIshuwa kaꞗ apal ishi iyaꞗm va kaꞗ ngga mɓa a.

21 Kaꞗkul nna nnandər na te, uYakup won nkú te, uzaꞗ far nnap nnənaꞗn Inan kaꞗ apal ishi ovan aYusufu onunggwan paꞗ oparəm. Uzaꞗ nəm pa nzəng kaꞗ ndaꞗ nkpánggang nkuchi ngwop Inan.

22 Kaꞗkul nna nnandər na te, uYusufu won nkú te, uzaꞗ kyer nggol kyer kaꞗ apal ishi nnap nfa oIsaꞗrila kaꞗ mbin aMasar. Uzaꞗ là iyaꞗm là kpa kaꞗ apal ishi nli akúm wò.

23 Kaꞗkul nna nnandər na te, uMusa ma mar na te, upupon káꞗ unənang ɓwam na ape paꞗ shatɗing. Kaꞗkul ozaꞗ ya uyen vaꞗ ta ɓyen kaꞗ ozaꞗ byet. Ayər nnap-mpakpak aponzhi nəm ozaꞗ kaꞗt.

24 Kaꞗkul nna nnandər na te, uMusa uzaꞗ rup te, uzaꞗ yang paꞗ kang ma wór wò paꞗ uya aya *aFirauna uchar.

25 Uzaꞗ yak idumdum nzəng kaꞗ onəm Inan kaꞗ nvaꞗ paꞗ uzaꞗ a fe nchang iyaꞗm va i watar watar va nnap-mɓáꞗngɓaꞗng a.

26 Uzaꞗ nak paꞗ mpwat vaꞗ unəm i fe kaꞗ kaꞗkul aKəristi te, idur imakmak va ji iga mbin aMasar ji. Kaꞗkul uzaꞗ nak ìgwak káꞗ imwa va Inan i na.

27 Kaꞗkul nna nnandər na te, ayər mmən ikum aponzhi nəm na kaꞗ nfa nre mbin aMasar kaꞗt. Uzaꞗ sar ìgwak kaꞗkul uzaꞗ pak iwu ûnəm va mí ya na káꞗ iwu kaꞗt.

28 Kaꞗkul nna nnandər na te, uzaꞗ kpak nnap Ngantal káꞗ nsháng nchə̀r kaꞗ anung nzhi wa nvaꞗ Inan là. Na umaꞗleka uga ngbaꞗng ovan ogəshi a dok iji oIsaꞗrila kaꞗt.

29 Kaꞗkul nna nnandər na te, oIsaꞗrila paꞗng Iwa Irəzang na ozaꞗ kaꞗ nchen kaꞗ mbin ngwomwom. Onəm oga aMasar vaꞗ kaꞗ ngwà ozaꞗ ɗom paꞗ o paꞗng kpa te, ndəng limchi ozaꞗ. Ozaꞗ wa ndəng kú.

30 Kaꞗkul nna nnandər na te, akamsəlang atwattwat vaꞗ gang aJarikaꞗ te, a shin nvaꞗngvaꞗ oIsaꞗrila chen gang nzaꞗ ilum nggo har nra paꞗ nfangshat.

31 Kaꞗkul nna nnandər na te, uRahap uchar uga nram onunggwan zhì nzəng kaꞗ aɓo onəm oga aJarika oga nlan nnap nnəm kaꞗt. Kaꞗkul uzaꞗ kaꞗm onəm oga aIsaꞗrila vaꞗ ɓa nsóng ashe mbin ɓu là paꞗ okpa.

32 N ga mpyal kaꞗ nnap-nlà vaꞗ ta ɗakɓo? Kaꞗkul alum i ga i tar mi pa kaꞗ nlà nnap aGidiyon káꞗ uBarak, káꞗ uSamson, káꞗ uJepta, káꞗ uDawuda, káꞗ uSamuwel, káꞗ onəm oga nkaꞗm nre kaꞗ atak Inan.

33 Ozaꞗ va oro kaꞗ ashe ozaꞗ ri mbin nkak káꞗ ikum. Oro nap akwali aga nnandər. Oro ya nyə́l nsar nnap-nlà Inan ya káꞗ iwu. Oro bur anung ilir káꞗ awo.

34 Oro jəp apər aga nri atak asalsal. Oro ɓur awalang pa zəng oza ka kú ikú ndokchi. Oro ma nak nyà oza ká ìkàm kat nyan ìkàm. Oro tong ovanzam oga nkam ka mpyal ikum. Oro nak onəm oga nlung ikum oga mbin nkak chən.
35 Ochar ro ovan oza kú te, ma li kat, ma wong ka oza ka atak ikú. Oro ma na idumdum ôza. Ma kùk oza ka nzhi ikan te, oza yak ntəm ka ta, na oza a kú ka ashe idumdum te, ma won ka oza a yà ká irirì va ɓyen ji a.
36 Oro ma nnap avyal ôza. Ma nə́m oza pa zhalat zhalat. Har ma pak oza ka nzwar. Ma kùk oza ka nzhí ikán.
37 Ma *kwan oza ká ipang kú. Ma pá ikpal ôro ma ghak ká ishimshe. Ma gbang oro ka ndokchi. Oza i mwak awa itám ká iɓə́l i ranggang ka. Oza tong onəm oga nkun. Ma ɓək anung oza. Ma nəm ka oza pa vyakshin.
38 Pa oza pa vyakshin nva pa oza a təm ka ashe apambin va ta kat. Oza i ranggang i ga ashe ǹzam ka ashe aɓam. Oza i ra ka ashe agbak ka ache.
39 Onəm va ta pa kpaktak te, ma là nnap nna nnandər oza là. ká nnà te, oza kam iyam va ma sar nnap-nlèla ôza kat.
40 Inan ɗamshi iyam inənan chit kakul yi. Nna nak te, nkpak pa í yà nzəng ka oza kan oza i yà wa nva Inan ɗom pa oza a yà a.

12

Nnyám ntan Inan

1 Onəm yà chit pa kpakpa wanta onəm va í ɗyang nnap ka oza te, re i swang ka cho iyam iga nɗak yi. I re nnəm nnap mbáŋgbang va yang a yi ka izər ka nva nyang kat a. Re i chəng nchəng ngga mma nkələk va ra a yi ka mpyal nzəng ka nkar ìgwak.
2 I pak iwu ûYesu wa. Uza va ɓan nnap nna nnandər yi kan uwa kpa kúr anung a. Kakul nchang ìgwak va uza nyi pa o ga nyiya te, uza kar ìgwak ka ikú iga apal akun. Apir ikú iga ìwuswa va ta tal iyam ro va ɗak na kat. Ǹyangmata te, uza ka ntəm kawo ari itok iponzhi Inan.
3 O dər apir anəm va kar ìgwak ká nyang va onəm oga nnəm nnap-mbáŋgbang yang na, ná kan izər a rusok ká wo kat.
4 Ikum va mmawó ka nlung ka nnap-mbáŋgbang te, nna o yang nnap-mbáŋgbang chit har nva pa o kú kat.
5 Nnap nlà Inan ngga nkam onəm va pa Inan wór wo pa ovan wò te, a kong ká wo chit ɗò? Nna pa,
<<Ayen mi, kan wa yar nɗyang ntàn aPonzhi Inan nnap iwali kat.
A yà pa uza a ɗyang ntan aɓu te, kan a rusok izər aɓu kat.
6 Kakul uPonzhi Inan i ɗyang ntan ɗyang ûnəm va pa kpaktak uza ka mman na.
Unəm va pa kpaktak uza man ka na man pa uyen wò te, uza i ɗyang ntan á na.>>
7 O kar ìgwak ka mbək anung ná ma ka nɗyang ntan awo. Inan ka nnəm ká wo wa ovan wò. Nza uyen pa wat kan upupon i ɗyang ntan á na kat yà?
8 A yà pa ma re wo pa ma tan wo kat, wa nva nkpaktak onəm ka ya te, ya mmawó ovan va ma nyi unəm va mar oza kat. Ó yà ovan oga nzhi kat.
9 Opon oga mmar yi i ɗyang ntan ayi te, í wá oza wá. Chit te, a mal pa i wá uPo yi uga aruhu nna a ji na i lár kat ɗò?
10 OPo yi i ɗyang ntan ayi i ga ngwur kat. Oza i nəm wa nva oza yà mà ka oza. UPonzhi Inan te, uza ka nɗyang ntan ayi va mmayi na í yep mməmal. Uza nəm pa kakul na i yà ka nnap-nnənəm va ɗom adak kat.
11 Ǹyangmata te, nɗyang ntàn i nəm wa nɗul, ka i chang kat. I nəm te, i ɓa ka nra ìgwak ka nnap nnəm ngga ntong onənan ka mpyal Inan ônəm va ɗyang ntan va ta ɗyang a.
12 Kakul nva ta te, o ghap awo wo akuku ka apal. O nak irəng wo a kam.
13 O nak asal wo a sat nzwan kakul nchen wo. Nna chit te, unəm va ugurum te, mɓan izəzər a lyanshin a le kat. Kaɗor nva ta te, ma tan na.

Awon kakul onəm oga nyang nnap Inan

14 O ɗak ka nzhing na o təm ntəm ikángkáng ka onəm pa kpaktak nzəng ka ngbáng ka adak. Kakul nzəng ka ngbáng ka adak kat te, asal ro yà unəm i ya iponzhi Inan kat.
15 O nəm dakdak kan nya nnap nnənan Inan a mat wo kat. O nəm dakdak kpa kan nɗul afu ro a pa ìjili ka ashe wo kat. I won i myak te, i ɓa ka nɗaktak. I nak onəm pa kyák i nəm nnap-mbáŋgbang i vyap.
16 O nəm dakdak kan o nəm mmai kat. Kang o yang ngwa Inan wa aIshuwa va yap ká inəmgbak wò kakul iyam-nrì kat.

17 O nyinyi ka nvaŋgva uza ɗom pa o wur akup ka nnap nnənaŋ va ta te, ma yang á na. Kaku uza ya mbagar ngga nle nvaŋ ka nnap inəmgbak va ta kat. Uza ram har ka mbəl kan uza ya kat.
18 O ɓa atak iyaŋ va mí dudok kat. Atak va ka nsal ka apər, kat te a kpar ɗin pa bítbít, kat te ǹyər,
19 kat te mɓur agbəshi, kat te nnap achu va har onəm oga nfife sak anung pa kan ma là nnap va ta ôza a fe kat.
20 Kaku ayər mat oza mat kà nnap-mpakpak va pa, <<Ko a yà pa izhé a dok aɓam va ta te, mí kwan ká ipáng i kú.>>
21 Iyaŋ va ta nəm ayər ka ndər byet har a nak te, uMusa là pa, <<Mmami ka ntàn ka ayər.>>
22 O ɓa a'Bam aSiyona aga aUrushelima aga apaɓur jiwo. Atak Inan uga Iriri. O ɓa atak omaleka va ɓut ka atak nnəm nchang izər oza yə́l yà ka nkun kat.
23 Mɓut ovan gəshi va ka ashe nchang ìgwak. Ma lir adin oza chit ka apaɓur. Atak Inan va uwa unəm uga nnap-akwali ônəm pa kpaktak a. O ɓa atak aruhu onəm nənaŋ va ma nak chit tong onəm va yà ka adak ro kat.
24 Atak aYesu unəmsal nsar nnap-nlà mpipye. O ɓa atak nchə̀r nsháng sháng va i là nnap-nnənaŋ ji nchə̀r aHabila ji pa makmak a.
25 O nəm dakdak kang o yang nfe unəm va ka nla nnap kat. Kaku a yà pa matmat te, oza pətər ká unəm va won oza ka apambin kat te, i yar sang kang í pətər ûnəm va ka ngwon yi ka apaɓur kan mmayi ka nyang yà?
26 Kà ya te, achuchu nak apambin yənggət. Ǹyangmata te, uza sar nnap-nlà chit pa, <<Mi ga nnak apambin i yənggət kà̀ɗi na chwat kat. Mi yənggət apaɓur kpa.>>
27 Nnap nlà va pa, <<kà̀ɗi >> Te, a nyám chit pa iyaŋ va pa kpaktak ma fa ka kang mí yənggət yənggət te, mí zəp i le. Iyaŋ va i yənggət kat te, i tong ntong oza.
28 Kaku nva ta te, i ɗəngchi Inan kaku uza na iponzhi va a yi i yənggət ji wo kat a. Kaku nva ta te, i wop Inan ká apir awop va uza i məmaŋ ka ka ashe nra ká ishi nzəng ká ayər.
29 Kaku Inan yi pa te, uza apər aga nri atak.

13

Asal va Inan i fe nchang onəm

1 O ga mpyal ka mmaŋ ogənan.
2 Kang o nəm nsal ka nnyam nnyi nnap ônəmchən kat. Ka atak nnyi nnap va ta te, oro na ndəng ngwa ômaleka oza nyi kat.
3 Kang o kong ka ogənan va ka nzhí ikán kat. O təm na mmawó nzəng ka oza ka ashe ikán va ta. Onəm va ma ka nnyán ka oza nnyi te, re a yà na mmawó ka nfe mɓək anung va ta nzəng. Kaku mmawó izər izəntəng.
4 Ma yar ntəm ivan iyaŋ ichumchum. Kang ma nak adak ívan ka atak nra ka onəm okak kat. Kaku Inan i ga nnap-akwali ônəm oga nnəm mmai ka onəm ngga nra ochar onəm.
5 O fa ka ashe aɗom aga nchang mbwai. Iyaŋ va unəm ka te, re nna a kúr na. Kaku Inan là pa, <<Ko pa ɗap mi yà ka nre ɓu ka nkukwa kat. Mi gaɓaŋ asəm mi na ɓu kat kpa.>>
6 Kaku nva ta te, i là pa shat pa,
<<UPonzhi Inan uwa unəm uga nna nkaŋshi á mi, mi nəm ayər kat.
Iza unəm kúr nnənəm á mi yà?>>
7 Kang o kong ka nnap onəm ochumchum wo kat. Onəm va ka là nnap-nlà Inan awo. O rəng apir ntəm oza. O ɗyang nnap nnəm oza ngga nna nnandər.
8 UYesu Kəristi unəm zəngtəng mbyet mbyet. Uwa ka nlam, uwa nda.
9 Kang o maŋ nɗyang nggafak apir pa ɗongɗong a zwar wo kat. Iyaŋ va mà te, re nnap nnənaŋ Inan nna a nak ìgwak wo o kam. Kang a ya nnap nkpak nnap-mpakpak ka apal ishi iyaŋ-nrì kat. Iyaŋ va kaŋshi ônəm oga nnəm nnap va ta kat a.
10 Mmayi ka atak nshi iyaŋ awop va onəm oga nnəm inok awop oYahudi te, oza yà ká ichumchum iga nri iyaŋ va ma ka nshishi ka apəpal jiwo kat.
11 Iyaŋkang va uponzhi onəm oga mpyal awop i yar nchəchər i tar ka ka ashe atak yə́ryər kaku nyar nnap-mɓáŋgɓaŋ te, mí shi izhé oza ka nsəm apak.
12 Nna nak te, uYesu ɓək anung pa na kpa ka nsəm ìtong na o nak onəm wò a tong onənaŋ va ya ka adak ro kat ka atak nchə̀r njini.
13 Kaku nva ta te, re i fa i ga i ya na ka nsəm apak na i fe ká ìwuswa va ma na á na.

14 Ka̱ ta̱ te, i yà ká ìtong ro iga mbyet mbyet ka̱t. Mmayi ka̱ nlok ìtong va i ga nfa.
15 Ka̱ atak aYesu na te, re pa̱ ɗəkər te, i yichi aɗəngchi Înan wa iya̱m inana. Awop va anung yi i ɓa ka̱ ka̱ atak nla pa̱ i nyi aɗiɗin nyi a.
16 Kang o nəm iwali ka̱ nnəm iya̱m inənan ka̱t. Kang o wali ka̱ nnap nkap iya̱m va̱ mmawó ka̱ ká izəzər ka̱t kpa. Apir iya̱m inana va ta na i chang ká Inan.
17 Re o kpak nnap nnəm ônəm chumchum wo. O ra ká ishi ôza̱ ka̱kul oza̱ ka̱ mmángchi ìrirì wo wa onəm va i ga nnyam inok va̱ oza̱ nəm. O nak na oza̱ a nəm inok ka̱ ashe nchang ìgwak. Kang a yà ka̱ ashe nlak ìgwak ka̱t. O lak ìgwak ôza̱ te, i yà ka̱ nka̱mshi ro ka̱ atak wo ka̱t.
18 O nəm aduwa nəm ayi. Ka̱kul i nyinyi ka̱ ashe ìɗimɗim ìgwak yi pa̱ i ɗom nnəm iya̱m ɗom pa̱ kpaktak ka̱ asa̱l va mal.
19 Mmami ka̱ nchal wo ka̱ nzhing pa̱ o nəm aduwa á mi pa̱ gənggəng na Inan a nak mi n le atak wo kà̱ɗi pa̱ kəlak.

Nfar nnap nnənan̄ ka̱ nre anung

20 Re Inan uga nna nra ìgwak va ka̱ atak ikú iga nyə́l nsar nnap-nlà va təm chit mbyet mbyet, uwa le ɓa ká uPonzhi yi uYesu ka̱ atak ngwon ka̱ na ka̱ atak ikú, uza̱ va unəm uga nkpak iya̱mkang uchumchum te,
21 uza̱ a nak iya̱m inənan̄ pa̱ kpaktak ka̱ ashe wo ka̱kul nnəm iya̱m va uza̱ ɗom. Uza̱ a nəm inok ka̱ ashe yi va i chang ka̱ na. Uza̱ a nəm ka̱ atak nnəm inok ká uYesu Kəristi uwa ichumchum təm ijini chit mbyet mbyet a. Nna a təm.
22 Ógənang, mmami ka̱ nchal wo pa̱ o ka̱r ìgwak ka̱ nnap nla mi ngga nkam wo. Ka̱kul n lir iya̱m ro awo mak pe ka̱t.
23 N ɗom pa̱ o nyi pa̱ ma fa ká ugənang yi uTimoti chit ka̱ nzhi ikan. A yà pa̱ uza̱ i ɓa pa̱ kəlak te, mi ɓa atak wo nzəng ka̱ na.
24 O re anung re n̄kpaktak onəm ochumchum wo nzəng ka̱ nkpaktak onəm Inan. Onəm Inan va̱ ka̱ mbin aItaliya te, oza̱ ka̱ nre anung awo.
25 Re nnap-nnənan̄ Inan a təm nzəng ká wo pa̱ kpaktak. Nna a təm.

Nlir nnap-nlà
AYakubu

1 Nlir va ta fa ka atak aYakubu u uzwal Inan ká uzwal aPonzhi uYesu Kəristi na a ga
atak akum ìjili pa igbaɲchi amaɲ pa parəm, va lyan ka ashe apambin a. N re anung awo.

Nna nnandər ka aghan

2 Ógənang mi, ilum va pa kpaktak mmà nna nnandər ka asal pa ɗongɗong a ya wo te,
o dər ishi wo wa onəm oga nchang ìgwak.
3 Kakul o nyinyi pa mmà nna nnandər wo i nak wo o tong onəm oga nkar ìgwak ka
nzhing.
4 Re nkar ìgwak wo ka nzhing a yəl inok pa kpaktak na o tong nzwan ka ashe asal kan
o tong onəm oyenyen kat.
5 A yà pa unəm ro ka ashe wo a lang aghan te, uza a chál ka atak Inan uva i na iyam
nza unəm nggo ká nkpaktak ìgwak wò te, uza i na á na byet. Kakul uza yà ka mɓaɲg fu
kat.
6 Re uza a chál Inan ka ashe nna nnandər, kang uza a yà unəm uga ìgwak pa iparəm
kat. Kakul unəm uga ìgwak pa iparəm ka nnap te, uza wa igum ndəng iwa va atak i
pyep te, i ga ká wa nva i ɗom a.
7 Apir anəm wa ava ta te, kang uza a rəng pa nna o ya iyam ro ka atak aPoyi-Inan kat.
8 Uza unəm uga ìgwak pa iparəm. Uza i sat pa chak ka ashe iyam va uza i nəm kat.

Nkun ká idur

9 Unəm uga ngwa Inan va kukun te, re uza a lan. Kakul Inan rup ka na chit.
10 Unəm uga ngwa Inan va ká idur te, re uza a lan kakul nva Inan yen ka na a. Kakul
idur pa te, i watar watar wa ntok mbal ipəpa.
11 Alum i won ka nsur te, i shi mbal ipəpa va ta mbəbal i lwai, i tak ka mbin, mɓiɓyen
i lak. wantana kpa unəm uga ndur i kú ka anung inok nram idur wò.

Mmà

12 Nnap-nnənaɲ a təm chit mbyet ka apal ishi anəm va kar ìgwak ka nzhing ka ashe
mmà va ya na kan uza kar ìgwak ka a. Kakul mí na imwa ririì iga mbyet mbyet á na va
uPoyi-Inan sar nnap-nlàla ônəm va maɲ na a.
13 A yà pa mmà nna a ya unəm te, kan uza a là pa Inan ká mmà va ta kat. Kakul mí
mà Inan ká iyam ina kat. Nna kan uza i mà unəm ká iyam ina kat na kpa.
14 Mmà nna a ya unəm te, yà ɓa ka atak nrəng nna va ka ashe igugwak kan i nak na
ka asal á na.
15 Nrəng nna va ka ashe ìgwak anəm te, nna i mar nnap-mɓáɲgɓaɲg.
Nnap-mɓáɲgɓaɲg i ga i mak nnyi te, i ɓa ká ikú.
16 Ógənang mi omaɲmaɲ, kan o maɲ ma lam wo kat.
17 Nza imwa iɓyenɓyen nggo ká iga nnandər te, i fa ka apaɓur i vang ka atak Inan
uPon va nəm atak atántàn a. Ngaɓaɲ ngga mɓa ka atak akpárkpàr ro yà ka atətak pa
ɗap kat.
18 Uwà yak ká ishi wò pa o na ririì iga mbyet mbyet ayi ka atak nnap-nlà wò ngga
nnandər na i tong chit ka ashe iyam va uza nəm pa kpaktak wa iyam ngwap ngga nyal
mpyal a.

Nfe nnap ka nnənəm

19 Ógənang mi omaɲmaɲ, o nyi nva ta. Re nza unəm nggo a gwong achwang a fe nnap
ka pa kəlak. Kang uza a ghaɲ ka nla nnap kat. Kang uza a ghaɲ ka nfəl ìgwak ka apal
ishi nnap kat.
20 Nfəl ìgwak pa kəlak kəlak te, i yà ka nyəl nnap nnəm nnənaɲ nji Inan kat.
21 Kakul nva ta te, o swang nnap nnəm ngga nnəm jan ka cho pa kpaktak. O gbàng ka
nza apir inga nggo. O maɲ ka nnap-nlà Inan va ɓál ka ashe igwák wo nzəng ka nnap
nnəm ngga nra ká ishi ka mpipyal. Nnap-nlàla va ká ichumchum iga nna ririì awo a.
22 Kang o lam ishi wo kat. O fe nnap nlàla ká achwang na chwat kat, o nəm inok nəm
ka kpa.
23 Nza unəm nggo va fe nnap-nlà Inan kan uza nəm inok ka kat te, uza mal dakdak ká
unəm va i dər asal-awu wò ka ashe aboka.
24 Kakul nvaɲgva uza i dər asal-awu wò va ta pa dakdak te, uza i ga ta byet te, uza i
kong ká asal-awu wò va uza ka ya ka ashe aboka a.

25 Nza unəm nggo va nnyi i dər ka ashe nnap-mpakpak Inan nnənaŋ nva i fən onəm
ka atak nnap-mɓáŋgɓaŋg oza, kang uza i ga mpyal ka nkpəkpak, uza i kong ka kat, i
nəm inok ka te, uza i ya nnap nnənaŋ ka apal ishi nza iyam nggo va uza i nəm a.
26 Unəm ro uwa yà ka ashe wo rəng pa o wá Inan nna ɗakɓo? A yà pa uza i kpán
anung wò kat te, uza ka nlam ishi wò. Nwa Inənan i sat nnap nlakchi.
27 Nwa Inan va Inan uPon dər sat nnənaŋ ka mpyal wò te, nna pa unəm a nakshi ka
ovankpələng, ka ochar va təm okpari oɓar oza kú chit, kan oza ka ashe mɓək anung a.
Re unəm a kpán ishi wò pa dakdak le kan iyam ina iga apambin va ta a vyap na kat.

2

Awon ka apal ishi ntáp onəm

1 Ógənang mi, mmawó va onəm oga nna nnandər ká uponzhi uYesu Kəristi va ká
ichumchum te, kang o tap onəm kat.
2 I là pa unəm uga ndur ro a pá nkalɓang ngga azənariya ká ìlukwan inənaŋ iga
mbwai a ɓa atak mɓut ka, kang uro uga nkun a pá aryakryak a ɓa mɓut nva ta ká kpa.
3 Kang a yà pa o na ichumchum ûnəm va sham isham pa dakdak o là á na pa, <<Ga
təm ka atak ntəm nnənaŋ va cho.>> Kang o là ûnəm uga nkun nnyi pa, <<Tal ka cho.>>
Kat te, pa, <<Təm ka mbin cho,>>
4 te ya na o nyám nvaŋ ka ngəl akwali ká nrəng nnap nnga chit kat ɗò?
5 Ógənang mi omaŋmaŋ, o gwong achwang pa dakdak na o fe. Inan yak onəm va
apambin nak oza pa kukun te, uza nak oza chit tong onəm oga nna nnandər ka mɓaŋg
gwak har uza nak oza ya iponzhi va chit uza ka sar nnap-nlà pa o na onəm oga mmaŋ
wò a.
6 ká nnà te, o nak inəm ônəm oga nkun kat. Onəm oga ndur oma i nyán ká wo, i dàp
wo i ga akwali ká kat ɗò?
7 Oma kpa ka nvyap aɗin anənaŋ va ma ka ngwór wo ká kat ɗò?
8 A yà pa o kpak nnap-mpakpak va chit nnà ma lir ka ashe nnap-nlà Inan pa, <<Unəm
a maŋ uwan wò wa nva uza maŋ ishi wò.>> Te, ya mmawó ka nnəm iyam inənaŋ.
9 A ya nnyi pa o tap onəm te, ya mmawó ka nnəm nnap-mɓáŋgɓaŋg. Nnap-mpakpak
aMusa i re wo kat, i pak wo pak. Kakul o tong chit onəm oga nfe nnap-nlà kat.
10 Unəm va pa kpaktak ka nkpak nnap-mpakpak aMusa kan uza ga gantal nro pa
nzəng te, ya uza gantal oza chit pa kpaktak.
11 UPonzhi Inan va là pa, <<Kang wa ra uchar anəm,>> kat te, uwa kpa là pa, <<Kang
wa gbal unəm kat.>> A yà pa u ra uchar anəm kat, kang u ga u gbal unəm te, ya u tal
unəm uga nggantal nnap-mpakpak chit.
12 Kakul nva ta te, re nnap-nlà wo ka nnəm nnap wò a tong wa apir nji onəm va mí
nap akwali ôza ka nnap-mpakpak aMmusa ngga nfən onəm i re.
13 Unəm va i nyám nrwa ìgwak ûwan wò kat te, Inan i yà ka nnap-akwali á na aga
nnyám nrwa ìgwak kat na kpa. Unəm va nyám nrwa ìgwak nyám nnyi te, uza i yà ka
nnəm ayər akwali Inan kat.

Nna nnandər ká inok

14 Ógənang mi, iza ɓyen ka ashe nva ta yà? Nna pa unəm a là pa mmawò ká nna
nnandər kan uza ka nnəm iyam va i nyám kat a? Nna nnandər va ta i kamshishi kam
ɗò?
15 Re i là pa ugənang ro ununggwan, kat te uchar yà ká ìlukwan kat, kan iyam-nrì yà
ôza ka nzhi kat kpa a ɓa atak aro ka ashe wo.
16 Kang a yà pa uza a là á na pa, <<Inan a kamshi ɓu u ya iyam-nrì ká iyam nsham ka
atak va ɓu ga ɓu ya ká a.>> A ya nnyi pa nna u yà ká iyam va ta kang u dang na ká te, u
nəm ɓiɓyen ɗò?
17 Wa nnà ta kpa nna nnandər kang i yà nzəng ka nnəm nnənap kat te, a tal iyam
ikuku chit.
18 Unəm ro te, i là pa, <<Mmaɓu ka nna nnandər ji ɓu. Mmami nnyi te, unəm uga
nnəm iyam va mí yiya.>> Te mi na aman á na pa, <<Nyám nna nnandər ɓu á mi va
nzəng ka nnəm iyam va mí yiya kat. Mmami nnyi te, mi nyám nna nnandər mi aɓu ka
atak nnəm iyam va mí yiya a.>>
19 U na nnandər na pa Inan pa izəng, uwa byet ɗò? A ya pa te, ya a ɓyen pari.
Aruhu-ɓáŋgɓaŋg na nnandər pa na kpa, ká nnà te, oza ka ntan ká ayər.
20 Ánəm ga mpərək, u ɗom pa ma nyám á ɓu pa nna nnandər kan nzəng ka nnəm
iyam va mí yiya kat te, nnap nlakchi ɗò?

21 UPoyi-Ibərahim nəm sang kang Inan yar na sat unəm uga nnap nnəm nnənaŋ yà? Inan yar na sat unəm-nənaŋ ka mpyal wò ka atak nnəm iyaŋ va mí yiya na kaŧ ɗò? Nna nva uza yichi uyen wò uIshaku kaku nshi ka apal atak aga nshi iyaŋ awop a.
22 U ya kaŧ ɗò? Nna nnandər ká nnəm iyaŋ va mí yiya a ga ka anung zəngtəng. Nna nnandər nandər va ta uza kur anunung ká nnəm iyaŋ va mí yiya a.
23 A nak te, nnap-nlà Inan va ta a yə́l chit. Nna là va pa, UIbərahim na nnandər ká Inan. Kaku nva ta te, Inan kun ishi ka pa nnap nnəm nnənaŋ. Nna nak kan mí wór uIbərahim pa ukpa Inan.
24 O dər te, o ya pa ka atak nnəm iyaŋ va mí yiya na kan Inan i yar unəm pa uza unənaŋ. Ka atak nna nnandər na chwat kaŧ.
25 wantana kpa ká uRahap uchar uga nram onunggwan. Nnap nlà Inan là ayi pa uza bwam onəm oga nre oIsarila oga nsòng atak ka ashe nzhi wò. Uza kaŋshi oza har uza nyám asal akak ôza na oza a ga ká ikángkáng. Nnəm iyaŋ iyaya va ta nak kan Inan yar na sat uchar uga nnap nnəm nnənaŋ kaŧ ɗò?
26 Izər kang i yì ǹyi kaŧ te, ya sat akum chit. wantana kpa nna nnandər kan nzəng ka nnəm iyaŋ va mí yiya kaŧ te, ya a nyang iyaŋ ikuku chit.

3

Aɓələm anəm

1 Ógənang mi, kan mmakmak wo o tong onəm oga nɗyang iyaŋ kaŧ. Wa nva o nyinyi pa mmayi va onəm oga nɗiɗyang te, nna won mí nap akwali arwarwa ayi va i ji ajo oro ji a.
2 Kaku nkpaktak yi i pat nnap ka asal pa ɗongɗong chit. A yà pa unəm pat ka ashe nnap-nlà va uza i là kaŧ te, ya uza unəm unandər pa chak uva nyi nkpán ishi wò pa dakdak a.
3 A yà pa mí pá ikan ípəri te, i ga ká unəm ka atak va unəm ɗom.
4 O dər oga agirgi ndəng ka ngba nrup oza va ta kan pa ayə́r akámkám nna i pyep i daŋ oza i ga ka. ká nnà te, nyà acham ro aɓwakan nna i chi oza i gaɓaŋ i ga ka ka atak va onəm oga nchi oza i ɗom pa oza a ga ka pa kpaktak a.
5 wantana aɓələm kpa. Kap ka ǹyiyen va ta te, i là iyaŋ ichumchum iga nɗaktak byet. Rəng nrup ashe ǹzam. Kap ka nrurup va ta te, nyà apər pa ɗapfinyang nna i pwak na.
6 Aɓələm wa apər. Ka ashe oga mɓan ngga izər anəm te, aɓələm nna ji ká iyaŋ inga pa kpaktak. Nna i vyap nkpaktak izər, kan i nak ririrì yi i kpán apər ka ashe ntəm yi. Aɓələm aɓáŋgbaŋg va ta apər aɓáŋgbaŋg aga nzhì onəm à mal apəpər.
7 Unəm uwa yà ká ichumchum ka apal ishi izhé iga anyin, ká inyil, ká iyaŋ iga nkpán ka afu, ká iyaŋ iga ashe ndəng har uza nyi nnak oza i nəm iyaŋ va uza ɗom a.
8 Nna kan unəm ro ya nyi nnak aɓələm pa a kpak nnap nnəm á na jiwò kaŧ. Aɓələm iyaŋ iɓáŋgbaŋg va i jul ka nnəm iyaŋ inga kaŧ. Aɓələm akàl aɓáŋgbaŋg na pa gbai va i gbal unəm gbal a.
9 Ka aɓələm azəngtəng va i na aɗəngchi ûPoyi-Inan ka te, ka nna kpa i pwat owan yi va Inan a nəm oza wa ishi wò a.
10 Nnap nlà ngga aɗəngchi ka ngga mpwat i fa ka ashe atam azəngtəng. Ógənang mi, nva ta mal pa ka yà pa kaŧ.
11 Iwu ndəng yìyà va i ɓəl ndəng nnənaŋ ka ndəng mɓáŋgbaŋg ka anung zəngtəng ɗò?
12 Ógənang mi, ipipyan i yà ka ngwar awar ichu kaŧ. wantana kpa ìbaŋgbaŋg i yà ka ngwar awar ipipyan kaŧ. Ndəng va nnənaŋ te, i fa ká iwu ndəng iga mman kaŧ.

Aghan aji Inan

13 Uda unəm uga aghan ka ashe wo uva kpán ìpir nnàp kpán yà? Re uza a nyám ka atak apir ntəm nnənaŋ ngga nnəm iyaŋ ka ashe nra ká ishi va aghan i ɓa ka á.
14 A yà pa nna o yà ká ìkpar iɓáŋgbaŋg ka ashe wo nzəng ká nɗom ishi te, kang o ngok kaŧ, kang o náp akwam nǹandər kaŧ.
15 Apir nnap va ta kang mí i wór pa aghan te, á fa ka atak Inan kaŧ, aghan va ta aga apambin. A fa ka atak nrəng nnap nna nja anəm. A fa ka atak aShetan.
16 Atak va pa kpaktak ìkpar kà, ká nɗom ishi te, ikángkáng i yà kà kaŧ. Iyaŋ inga pa ɗongɗong i wong ka ta.
17 Aghan va i fa ka atak Inan te, i yà ká adak kaŧ. I ɓa ka ntəm ikángkáng, ká nnap nnəm nnənaŋ ngga nra ìgwak, ká nkaŋ nnap-nlà ngga nkaŋshi, ká nrwa ìgwak pa makmak. Pa dəkər te, i ɓa ka nnap nnənaŋ. Nvaŋ nnap ká na yà ka ashishe kaŧ. Nlam asal-awu ônəm yà ka ashishe kaŧ kpa.

18 Ka atak ntəm ikángkáng va onəm oga nnap nnəm nnənaŋ i ɓa ka te, kaŧətak na mí ya nnap nnəm nnənaŋ.

4

Nnəm ikpa ká apambin

1 Iza i ɓa ká ikum ka ngbáng ikum ka ashe wo yà? Nva ta yà ka ashe wo kaku nɗom iyaŋ iga nfe nchang izər va i lung igwák wo pa ɗəkər ɗəkər a.

2 O ɗom iyaŋ pa makmak kang o ya kaŧ te, a nak wo ka ngbáng onəm. Nɗom iyaŋ onəm mak ka ashe wo nna kan o ya kaŧ te, o gbáng ikum, o lung ikum kpa. O ya iyaŋ va o ɗom kaŧ, kaku o chál ka atak Inan kaŧ.

3 O chál te, o ya kaŧ, kaku nrəng nnap wo ka na. O chál pa na o nəm nnap ngga nfe nchang izər wo ka.

4 Ónəm oga nyà ka nnandər kaŧ. O nyi pa unəm va i ɗom iyaŋ iga apambin pa makmak te, uza tal unəm uga nyang Inan chit kaŧ ɗò? Nza unəm nggo va ɗom nnəm ikpa ká apambin te, yà uza unəm uga nyang Inan.

5 O rəng pa ka anung amwang kan nnap-nlà Inan là ayi pa, <<ARuhu va Inan nak ka ashe yi te, a kpar ìkpar byet ɗò?>>

6 Ká nnà te, nnap nnənaŋ va Inan i na ayi te, a mak ji nɗom iyaŋ iɓángɓaŋ va ji ka ashe igwák yi a. Nna nak te, nnap-nlà Inan là pa, <<Inan yang onəm oga nrup ká ishi byet. Onəm oga ǹyen ká ishi oza jiwo te, uza i nak nnap nnənaŋ ôza.>>

7 Kaku nva ta te, o ra ká ishi Înan, o yang nnap aShetan na uza a chər atak wo.

8 O ɓa datkulung ká Inan na uza a ɓa dat ká wo kpa. O fa ka ashe iyaŋ iɓángɓaŋ ônəm oga nnap-mɓáŋgɓaŋ. O nal igwák wo a ɓyen ônəm oga ìgwak ìparpar.

9 O təm ká nlak ìgwak, o yáng nzəng ká nlak ìgwak pa makmak. Re nyèl wo a wal nlak ìgwak. Re nchang ìgwak wo a wal mɓaŋ ìwu.

10 O ra ká ishi Înan na uza a rup ká wo.

Nya mpat onəm

11 Ógənang mi, kan o vyap aɗin owan wo kaŧ. Nza unəm nggo va i là iyaŋ iɓángɓaŋ ka apal ishi awan wò, kaŧ te i ya mpat owan wò te, uza ka nla iyaŋ iɓángɓaŋ ka apal ishi nnap-mpakpak kan uza ka ngəl akwali nnap-mpakpak kpa. A yà pa unəm i gəl akwali ka apal ishi nnap-mpakpak te, yà uza unəm uga nkpəkpak kaŧ. Uza sat unəm uga ngəl akwali chit ka apal ishi nnap-mpakpak.

12 Inan pa izən, uwa byet i pak nnap, uwa byet i gəl akwali kpa. Uwa ká ichumchum iga nna irirì ônəm, kang uwa ká ichumchum iga yiyar kpa. U rəng nnyi pa mmaɓu uda kang ɓu ya mpat owan ɓu yà?

Ichən kaku onəm oga nnok

13 Ó gwong achwang na o fe, mmawó va o là pa, <<Re i ga achen ka mbin ro nda, kaŧ te ìpin, na i ga i təm ka ta izun pa izən i nəm iyap na i ya mbwai ka pa makmak.>>

14 Re o rəng. Kaku o nyi iyaŋ va i fa ká ìpin ikpakkpak kaŧ. Mmawo wa inanəng va i fa te, i sat kaŧ, i mor i làr a.

15 Iyaŋ va mal pa ka o là te, nna pa, <<Inan ka maŋ te, ká i lár na ká i nəm nyang ka nyang.>>

16 Ǹyangmataŋ te, mmawó onəm oga nnok nzəng ka nkak ishi. Apir nnok ka nkak ishi va ta te, iyaŋ iɓángɓaŋ.

17 Kaku nva ta te, unəm va nyi iyaŋ va nyi mal pa uza a nəm kan uza nəm kaŧ te, yà uza ka nnəm nnap-mɓáŋgɓaŋ.

5

Nwon onəm oga ndur

1 Ónəm oga ndur, o gwong achwang na o fe. O yáng pa bóbó kaku nlak ìgwak pa ɗongɗong va i ga nya wo a.

2 Idur wo mwan chit. Iɗóp ri ilukwán wo chit kpa.

3 Azənariya ká azurfa wo ɓán chit, mɓəban nyám chit pa mmawó va ka ndur te, o ga nkú i kùr wa nva apər i ri atak a. Mmawo ka nchen ka ashe nra ngga nkùr. Ka nna kpa te, na mmawó ka mɓut idur îshi wo ɗò?

4 Ó mwa mbwai inok ônəm va o nak pa a nəm inok awo kaŧ. Kaku nva ta te, oza ka nyáng ayən. Ayən onəm va ɓən iyaŋ-nrì ka ashe irám wo te, a ga tar achwang aPonzhi Inan uga Ichumchum chit.

5 Ntəm wo ka ashe apambin va ta te, o təm ntəm ngga nna nfe nchang ízər wo ka mɓut iyaɲ iga nfe nchang igwák wo. O kang izər wo chit o mwal wa ina va kur chit pa ma pà oza a.
6 O gəl akwali o nak ri unəm va unənaɲ. O gbal unəm va dáp atam ká wo ka pa ɗaɲfinyang kaṭ a.

Nkaɽ ìgwak ka aduwa

7 Kaḳul nva ta te, ógənang mi, o təm ka ashe nkaɽ ìgwak har ilum va uponzhi uYesu i vang. Re o ɗyang ìpir nnàp ka nnap nnəm anəm uga ngwap iram. Uza i lok ivaɽ iga amən kan uza i suk iyaɲ. Uza i lok har alum mɓuɓun i ɓa i chu.
8 Mmawo kpa re o tong onəm oga nkaɽ ìgwak. O tong ka nkam kaḳul nvang aPonzhi uYesu dat chit.
9 Ógənang mi, kan o là pa nnap owan wo rwam wo chit kaṭ. Kaḳul kan Inan a won a gəl akwali a ri wo kaṭ. Unəm uga nnap-akwali dat chit ka nchu.
10 Ógənang mi, o rəng onəm oga nkaɲ nre ka atak Inan va. Re i ɗyang apir nnap nnəm oza ngga nkaɽ ìgwak ka ashe nza apir mɓək anung nggo.
11 Onəm va ka nkaɽ ìgwak ka nzhing te, re i yar oza a sat wa onəm va Inan nak nnap nnənaɲ ôza chit. O fe nnap nkaɽ ìgwak ka nzhing va fe uAyuba ka kaɽ ka ashe nra va nɗaktak ka ya na a. O nyi iyaɲ va nyi Inan won nəm ka na ka nvəvaŋg kpa. Kaḳul uPonzhi Inan unəm uga nrwa ìgwak pa makmak.
12 Ógənang mi, iyaɲ va ji pa kpaktak te, kang ó sóng anung ká apaɓur, kaṭ te ká apambin kaṭ. Re nza apir nsóng anung nggo te, kang ó sóng kaṭ. Re ó là pa, <<a>> te, a yà n-a va ta. O là pa, <<o'o>> te, a kùr ka n-o'o va ta. Kaḳul kang Inan a wong a gəl akwali a ri wó kaṭ.
13 Unəm ro uwa yà ka ashe wo ka mɓək anung ɗakɓo? Re uza a nəm aduwa. Unəm ro uwa yà ka ashe wo ka nnəm nchang ìgwak ɗò? A mal pa uza a shi nnap, uza a ɗəngchi Inan ka.
14 Unəm ro uwa yà ka ashe wo rurwa ɗò? A mal pa uza a re nre ka onəmgbak oga ngwa Inan na oza a nəm aduwa á na. Oza a ɓəl mmì á na ká ishi ka ashe adin aPonzhi uYesu Kəristi.
15 Aduwa va ma nəm ka nnandər te, i tan unəm uga arwa va ta. UPonzhi Inan i na ikángkáng á na. A yà pa uza nəm nnap-mɓáɲgɓaŋg te, uPonzhi Inan i yar á na.
16 Kaḳul nva ta te, o là nnap-mɓáɲgɓaŋg wo áwan wo. O nəm aduwa áwan wo na uPonzhi Inan a tàn oza. Aduwa anəm uga nnap nnəm nnənaɲ ká ichumchum pa makmak.
17 UIliya ka yà unəm wa nji yi na kpa. Uza nəm aduwa ka nzhing pa kan ivaɽ a pəng kaṭ. Te wa nnà ta ivaɽ pəng ka apambin kaṭ har izun pa ishatɗing ka apye pa kpaɗing.
18 Uza nəm aduwa kàɗi te, apaɓur pəng ivaɽ, iyaɲ-nrì ɓyen ka ashe mbin.
19 Ógənang mi, a yà pa uro ka ashe wo a pat asaḷ aga nnandər a re, kan uro a le ka na ka asaḷ kàɗi te,
20 re o nyi pa unəm va pa kpaktak a fa ká unəm uga nnap-mɓáɲgɓaŋg ka ashe nnap-mɓáɲgɓaŋg ɓáɲgɓaŋg te, uza kaɲshi ririrì anəm va ta chit ká ikú. Uza i nak unəm va ta i ya nyar nnap-mɓáɲgɓaŋg va uza nəm pa makmak a.

Nlir nnap-nlà
ABiturus
ngga nzəng

1 Awasika va ta fa ka atak aBiturus unəm uga nre aYesu kəristi na a ga atak onəm
Inan oyákyàk va tong onəmchən va lyan pa kap ka ashe mbin aPontus, ka aGalatiya, ka
aKapadokiya, ka Asiya, ka aBitiniya.
2 Onəm va ma yak mà dakdak ká iyam va Inan uPon nyi chit pa o nəm a. Onəm va ma
nak tong onənan ka atak inok aRuhu na oza a tong onəm oga nkpak nnap-nnəm ûYesu
Kəristi na ma nal oza kpa ka atak nchəchər. Re nnap-nnənan, ka nra ìgwak a təm njiwo
pa makmak.

Nnak ìgwak va nkúkú kaṭ

3 Aɗəngchi təm aji Inan chit. Uwa Inan ká uPo aPonzhi yi uYesu Kəristi. Kakul nrwa
ìgwak mmakmak va uza ka te, uza nak yi i tong onəm va amar apipye. Onəm va nnak
ìgwak oza nkúkú kaṭ. I ɓyen ka ngwon aYesu kəristi ka atak ikú kan i ya iyam va ta.
4 Uza nak yi kpa i tong onəm oga ngwur *iyamkup va i mwan kaṭ. Iyam va ta i lak kaṭ.
Iɓiɓyen i təm ntəm wò mbyet mbyet. Nná ma nak iyam va ta awo ka ashe apaɓur.
5 Mmawo va ichumchum Inan ka nka wo wa ngwangwang kakul nna nnandər va
mmawó ka, na o ya nkamshi va mí ga nnyinyam ka mban ka ashe nra ngga nkùr.
6 O təm ka ashe nchang ìgwak pa makmak kakul iyam va ta, kap ka nva pa ǹyangmata
te, mmawó ka ntəm ka ashe nlak ìgwak ngga nra pa ɗap a. Kakul mmà apir pa
ɗongɗong ka nya wo.
7 Iyam va ta ka nya wo na ma mà nnandər nna nnandər wo. Azənariya kap ka nva pa
iyam va i ləlak te, mí mà ka apər pa anandər ɗò? Nna nnandər wo va ji azənariya ji pa
makmak te, nkpak pa ma mà na kpa na a ɓa ka aɗəngchi awo, ká ichumchum, ka nrup
ká wo ka ilum va mí nyám uYesu Kəristi ka mban a.
8 Kap ka nva pa nna o ya na chit ká iwu ka te, o man na. Kap ka nva pa ǹyangmata
mmawó ka nya na ká iwu kaṭ te, o na nnandər ka na har igwák wo yəl ka nchang ìgwak
va ɓyen pa gənggəng. Anung nyi nla nnap va ta kaṭ kpa.
9 Kakul mmawó ka nya iyam va nna nnandər wo i ɓa ka. Iyam va nkamshi ririì wo.
10 Onəm oga nkam nre ka atak Inan va ka là nnap ka apal ishi nnap nnənan va i ga
nyà njiwo te, oza mo akum ìjili nnáp nkamshi wo mo pa dakdak.
11 Oza gbap nnap anəm, ka alum va aRuhu aKəristi va ka ashe oza ka nyám ôza nva
oza là nnap ngga nfa ka apal ishi mɓək anung aKəristi, ká ichumchum va uza i ya kà ka
nvəvang a.
12 Ma nyinyam ôza ka mbang pa oza ka nnəm inok kakul ishi oza kaṭ. Pa kakul wo na.
Nna nva ma là nnap iyam va ta awo ka ashe nra va ta a. Iyam va onəm oga nla
nnap-nlà Inan ngga nchang nfe là awo ka atak inok aRuhu-Nənan va ma re nre ka ka
apaɓur. Omaleka ká ishi oza te, oza ɗom nkpán ipir iyam va ta byet.

O təm apir ntəm va adak yà ka ashishe kaṭ

13 Kakul nva ta te, o ran izər wo pa dakdak ka nrəng nnap wo kpa. O kpán ishi wo pa
dakdak. Re nnak ìgwak wo pa kpaktak a yà ka apal ishi nnap nnənan va i yà njiwo ilum
va mí nyám uYesu Kəristi ka mban.
14 O təm wa ovan oga nkpak nnap nnəm. Kang o nəm iyam va nnap nnəm wo ngga
izər mmatmat ka nak wo pa o nəm kaṭ. Nna nva ka o təm ka ashe nfo a.
15 Wa nva unəm va wór wo unəm-nənan va yà ka adak ro kaṭ te, o təm pa na kpa ka
ashe iyam va pa kpaktak mmawó ka nnənəm.
16 Kakul ma lir ka ashe nnap-nlà Inan pa, <<Kang o yà ka adak ro kaṭ. Kakul n yà ka
adak kaṭ.>>
17 Mmawo ka ngwór ka ashe aɗìn aPon ka atak nnəm aduwa. Kakul nva ta te, o təm
ntəm wo ka ta wa onəmchən oga nra ká ishi á na. UPon pa te, uza i kat akwali nza
unəm nggo i mà dakdak ká iyam va unəm nəm. Uza i tap unəm ro kaṭ.
18 O nyinyi pa ma kam ishi wo ka atak iyam ikuku va o ɗyang ka atak okəka wo ká
iyam va i ləlak wa azurfa kaṭ. Ma nəm ka azənariya kaṭ kpa.
19 Ma kam ishi wo ka nchər aKəristi va ɓyen pa gənggəng a. Nchər va wa nji iya itam
va yà ka adal ka adak ro kaṭ.
20 Ma yak na kan ma nəm apambin. Ka nna kpa te, ma nyám na ka mban kaṭ. Ka ashe
nrá ngga nkur va ta te, ma nyám na ka mban kakul wo.

21 Ka̱ atak á wà o na nnandər ká̱ Inan va̱ won ka̱ na ka̱ atak ikú. Inan na ichumchum
á na kpa. A nak te, nna nnandər wo ka̱ nnak ìgwak wo pa te, kà̱ unəm ro ka̱t, kà̱ Inan yà
ká̱ ishi wò.
22 Ǹyanmata̱ te, nva̱ o nal ishi wo chit, mmawó ka̱ ntəm ka̱ ashe nnandər nzəng ka̱
nnyam mma̱n nnandər ôgənang te, re o zhing ka̱ mma̱n owan wo ká̱ ìgwak pa̱ izən.
23 Ka̱kul amar wo apipye va̱ te, apìr va alaklak ka̱t. Ma mar wo ka̱ atak apìr va i lak
ka̱t. Apìr va nnap-nlà Inan nriri. A təm chit mbyet mbyet kpa.
24 wantana ma lir ka̱ ashe nnap-nlà Inan pa̱,
<<Onəm pa̱ kpaktak wa ipəpa.
Ka̱kul ibyen oza̱ pa̱ kpaktak wa mba̱l iya̱m iga anyin.
Ipəpa i wuwom, mba̱l i tutok.
25 Nnap nlà Inan jiwo te, i təm ntəm wò mbyet mbyet.>> Nnap nlà va ta ma ka̱ là awo a.

2

Ipang irìrì ká̱ akum anənaṉ

1 Ka̱kul nva̱ ta te, o swang nkpaktak nnap-nnəm ngga nkpán owan wo ka̱ afu, ka̱ ntan
atak, ka̱ nlam ishi anəm, ká̱ ìkpar, ka̱ nkpaktak nvyap adin onəm.
2 Wa ovanba̱k va ma mar ka̱ nyang te, re o dóm ka̱ mbyal nnənaṉ ngga aruhu va
nnap-nlà Inan, ná a nak wo o rup o ya nka̱mshi ngga iríri.
3 Ó rup a yà pa̱ o mà mmal nnap nnənaṉ aPonzhi Inan chit pa̱ dap a.
4 O ɓa atak anəm va ipang irìrì. Onəm yang ka̱ na yang. Kang uwa Inan yak nnyi. Uza̱
ɓyen pa̱ gənggəng ka̱ na.
5 Mmawo va wa ipáng irìrì na kpa te, re ma me nzhi ngga aruhu ká̱ wó na ó tong
idongkong onəm oga mpyal awop onənaṉ na ó yichi iya̱m ipápà Inan ka̱ atak áYesu
kəristi. Iya̱m ipápà va Inan i məmaṉ ka̱ a.
6 Ka̱kul nnap-nlà Inan là pa̱,
<<O dər, mmami ka̱ mban ipang ka̱ ashe aSiyona.
Ipang iyákyàk ibiɓyen va ngwan nzhi.
Unəm va pa̱ kpaktak na nnandər ka̱ na te, uza̱ i yar ìwuswa ka̱ pa̱ dap ka̱t.>>
7 Mmawo va̱ o na nnandər na te, ka̱ atak wo te, ipang va̱ ta ɓyen pa̱ gənggəng. Onəm
va̱ nnyi na nnandər ka̱t te, nnap-nlà Inan ka̱ nla ôza̱ pa̱,
<<Ipang va onəm oga mme nzhi yang ka̱ te,
Iya ta̱l chit ipang va ngwan nzhi.>>
8 Nnap nlà Inan là kpa pa̱,
<<Ipang va̱ ta̱ ta̱l ipang iga nnak onəm i ləp ifan.
Inan ipang va i nak oza̱ i ru.>>
Oza̱ ləp ifan ka̱kul oza̱ kpak nnap-nlà Inan ka̱t. Iya̱m va ta Inan nak chit təm pa̱ i ya oza̱.
9 Mmawo onəm oyákyàk ji wó. Mmawo idongkong iga nshi iya̱m awop iji aPonzhi.
Mmawo akum anənaṉ. Mmawo onəm va oji Inan na o nak mma nyi iya̱m ichumchum
anəm va̱ wór wo fa ka̱ ashe afap ɓa ká̱ wo ka̱ ashe atak atántàn va yà ka̱ nlà ka̱t a.
10 Ka̱ ya te, o kur pa̱ ma wór pa̱ onəm ka̱t. Ǹyangmata̱ jiwo te, mmawó onəm Inan. Ka̱
ya te, o nyi iya̱m va̱ mí wór pa̱ nnyam nrwa ìgwak ka̱t. Ǹyangmata̱ te, o ya nnyam nrwa
ìgwak chit.
11 Ónəm mi omaṉmaṉ, mmami ka̱ nchal wo pa̱ wa onəmchən ka̱ odyanəm apambin
te, re o gbàng ka̱ nnap-nnəm anəm ngga adom aga izər va ka̱ nlung ririrì wo a.
12 O kpán ishi wo pa̱ dakdak ka̱ ashe onəm oga afap. Ka̱kul ka̱ a yà pa̱ oza̱ ka̱ nla iya̱m
ro ka̱ apal ishi wo pa̱ mmawó onəm onga te, re oza̱ a ya iya̱m inənaṉ va̱ mmawó ka̱
nnənəm. Na ká̱ ilum va̱ Inan i vang te, re oza̱ a na ichumchum á na ka̱kul.

Nkpak nnap nnəm Înan

13 Re ka̱kul aPonzhi uYesu te, o ra ká̱ ishi nkpaktak ichumchum va ma pak ija anəm a.
Mo te, ûponzhi nggo. Ka̱kul uwa ishi pa̱ kpaktak.
14 Ka̱t te, ogomna nggo va uza̱ re pa̱ a dyang ntan ônəm oga nnəm iya̱m ɓángɓang.
Onəm va̱ i nəm i ɓyen nnyi te, oza̱ i dəngchi oza̱.
15 Ka̱kul ndom Inan pa̱ ka̱ atak iya̱m inənaṉ va mmawó ka̱ nnənəm te, kan onəm oga
mpərək a yà ka̱ anung aga nnáp nfo oza̱ ka̱t.
16 O təm wa onəm va iya̱m ro pa ikan ôza̱ ka̱t a. Ka̱ nna kpa te, kan o yar nfe nchang
wo va̱ ta a sat iya̱m iga nkpán awo iga nnəm nnap-mɓángɓang ka̱t. O təm wa onəm oga
nnəm izwal Înan.
17 O nak inəm nza̱ unəm nggo pa̱ kpaktak. O maṉ ogənan oga nna nnandər pa̱
kpaktak. O ra ayər Inan. O na ichumchum ûponzhi va̱ uwa ishi pa̱ kpaktak a.

18 Ónəm va ozwal, o kpak nnap nnəm ônəm ga nzhí wo ka ashe iyaṃ pa kpaktak
nzəng ka nnak inəm ôza. O kpak nnap nnəm ônəm va chwat oga nnyi nnap, kaṭ te
onəm va i nəm nnap te, i dədər ka kaṭ. Onəm va ɗuɗul, kaṭ te səsai te, o kpak nnap
nnəm ôza kpa.
19 A ɓyen pari a yà pa ma mwàn unəm ma ɓək anung á na kang uza sar ìgwak ká
kaḳul pa uza nyi iyaṃ va nyi Inan ɗom a.
20 A yà nnyi pa ma nəm asap ûnəm kaḳul pa uza nəm iyaṃ i ngga kang uza sar ìgwak
ka te, nza mmak uza i ya yà? A yà pa unəm ɓək anung kaḳul pa uza nəm iyaṃ inənaṇ
te, i ɓyen ká Inan ɓyen.
21 Kaḳul iyaṃ va ta pa wat mmá wór wo. Pa uYesu ɓək anung chit kaḳul wo. Uza re
nnap nnəm á wo chit nva pa o ɗyang na o yar nvəvaṇg.
22 Uza nəm nnap mɓáṇgɓaṇg ko pa nzəng kaṭ. Nnap nlà ngga ntàng atak ro fa ka
anununɡ kaṭ.
23 Mma pwat na te, uza pyát kaṭ. Ma ɓək anung á na te, uza lyen kaṭ. Uza re nkpaktak
iyaṃ na chwat ka ashe awo ánəm uga ngəl akwali va i mà pa dakdak a.
24 uYesu Kəristi uwa ká ishi wò kaṃ nsur nnap-mɓáṇgɓaṇg yi ká izər wò nva uza kú
ka apal akun ikú na i kong ka nnap-mɓáṇgɓaṇg wa onəm va kú chit. Na i təm ntəm yi
ka ashe nnap nnəm nnənaṇ. Ko oga aɓang va uza kaṃ te, ma tàn wo ka nna.
25 Matmat te, ka o làr chit wa itám. Ǹyangmata jiwo te, o le chit o ɓa atak Anəm aga
Nkpak Iyaṃkang. Unəm va uwa ka nnakshi ká ririì wo a.

3

Idək ntəm ivan

1 Wantana kpa óchar oga ivan, o kpak nnap-nnəm ôɓar wo na ka a yà pa oro ka ashe
oza yang ka nkpak nnap-nlà Inan te, oza a tong onəm oga ngwa Inan kaḳul nnap-nlà
ngga anung nro va ma là ôza kaṭ. Nnap-nnəm wo nna ká ishi wò te, a gbaḷ oza, a nak
oza ka ngwa Inan.
2 Oza a ya iɓyen nnap nnəm wo, ka nra ká ishi wo te, a nak oza a wa Inan.
3 Kang iɓyen wo a yà iɓyen iga ndum izər idumdum na chwat kaṭ. Ndum izər va wa
ntat ishi itattat, ka mmwàk iyaṃ iga nnəm ka azənariya, ka nsham ilukwán iga mbwai.
4 Re a yà iɓyen va nnap nnəm. Apir iɓyen va i làr jiwo kaṭ. Iɓyen va nnap nnəm ngga
nra ìgwak ônəm ka nra ka nnap nnəm. Apir iyaṃ va ta ka mpyal Inan te, a ɓyen pa
gənggəng.
5 Kaḳul ka yà te, ochar onənaṇ omatmat va nak ìgwak oza ká Inan te, ka asaḷ va ta oza
nak ishi oza ɓyen. Oza ra ká ishi ôɓar oza
6 wa nva uSaratu kpak nnap-nnəm ûlbərahim har uza i wór na pa unəm uga nnəm ká
wò. A yà pa o nəm iyaṃ va mà te, ya mmawó ovan aSaratu onandər. Kang o maṇ iyaṃ
ro a nəm ayər awo kaṭ.
7 Ónəm oga ochar, wa nnà ta kpa o won nnəm nnap óchar ka ashe ntəm wo ka oza te,
o dədər ka. O na ichumchum óchar wo kaḳul ka ashe mparəm wo te, oza ma kam kaṭ.
Nva pa i ga ngwur akup imwa iga nnap-nnənaṇ nzəng ka oza te, a jwak nnyi wò jwak.
Kaḳul kan iyaṃ ro a won a dan Inan ka nfe aduwa wo kaṭ.

Mɓək anung kaḳul nnəm iyaṃ inənaṇ

8 Ka nkukur te, re nkpaktak wo o maṇ ka owan wo. O dər owan wo ka nrwa ìgwak. O
maṇ ogənan. O nyám nnyi nnap ówan wo. O yen ká ishi wo.
9 Kang o pyát akat ina ká ina kaṭ. Kang o pyát akat mpwat ka mpwat kaṭ. Iyaṃ va o
nəm te, o far nnap nnənaṇ ôza ga nkachi. Ma wór wo kaḳul nnəm apir iyaṃ va ta, na o
wur akup ka nnap nnənaṇ.
10 Nnap nlà Inan là pa,
<<Unəm va pa kpaktak ɗom nfe nchang ntəm wò na nza nra nggo a yà nnənaṇ te,
nkpak pa uza a kpán anung wò kà nla ina.
Uza a dan aɓələm wò kà nla nnap-nlà ngga ntan onəm.
11 Uza a re nnəm ina.
Uza a nəm iyaṃ va inənaṇ.
Uza a ram mɓa ka ntəm ikángkáng.
Uza a zhat ka oga nnap nnəm va ta.
12 Kaḳul uPonzhi Inan i yar iwu i le ka apal ishi onəm nənaṇ kaṭ.
Pa ɗəkər te, uza ka ngwong achwang ka aduwa oza.
Onəm oga nnəm iyaṃ inga jiwo te, uPonzhi Inan i gaɓaṇ asəm i na ôza.>>
13 Uda i nəm iyaṃ ro iɓáṇgɓaṇg awo kaḳul pa o zhing ka nnəm iyaṃ va dakdak yà?

14 Ka nna kpa te, a yà pa o ɓək anung pa o nəm iyam va dakdak te, mí nak nnap nnənan awo. Kang ayər oza a nəm wo kat. Kang iyam ro a ɗak wo kat kpa.
15 O na ichumchum ûKəristi ka ashe igwák wo. O nak uwa a tal uPonzhi wo. Pa ɗəkər te, o təm ka nlok kakul nna aman ûnəm va pa kpaktak i ɓəp wo ká iyam ro ka apal ishi apir nnak ìgwak va ka ashe wo a. Ka nna kpa te, o na aman ka ashe nnap nnəm ngga nra ká ishi nzəng ka nnak inəm ôza kpa.

16 O nəm iyam va o nyinyi ka ashe ìɗimɗim ìgwak wo pa inənan, na a yà pa ma pwat wo te, onəm va i pwat nnap nnəm wo nnənan nva ka ashe aKəristi te, re ìwuswa a le a kpán oma.
17 Kakul kapkap pa unəm a ɓək anung kakul pa uza nəm iyam inənan a yà pa nna ta nɗom Inan a. Ka nva pa uza a ɓək anung kakul pa uza nəm iyam ibángbang.
18 Kakul uKəristi ká ishi wò kú chit nvan pa zəng va kúkúr kakul nnəm igwan ka apal ishi nnap-mbángbang. Unəm-nənan kú kakul onəm-bángbang na o ɓa ka yi ka atak Inan. Ma gbal na kú ngga izər. Aruhu ruhu jiwo te, a lár.
19 Ka ashe aruhu na uza ga là nnap-nlà Inan oga aruhu aga ashe ikán
20 va matmat te, oza fe achwang kat. Nna nva Inan kar ìgwak lok atak ka ashe nra aNuhu ya uza ka nkpa agirgi va a. Onəm pa ɗap na byet tán ashishe lár. Oza pa onanne oma ma kamshi oza. Oza kú ikú ndəng va ta jo oza kat.
21 Abaptisima va mí nəm ǹyangmata va i kamshi anəm te, a mal ká iyam va ta. Abaptisima pa te, nnàl adak aga izər kat. Nna nchal Inan ká ìɗimɗim ìgwak inənan ka atak ngwon aYesu kəristi ka atak ikú.
22 Uwà ɓa ga apaɓur chit. Uza kawo ari Inan. Omaleka, ká ichumchum pa kpaktak, ká iponzhi oza ka akukum.

4

Ntəm kakul Inan

1 Kakul pa uKəristi ɓək anung ɓək ngga izər te, re o yar apir nnap nnəm va ta kpa. Kakul unəm va pa kpaktak i ɓək anung ngga izər te, ya uza re nnəm nnap-mbángbang chit.
2 Nna nak te, uza gbal aɓo ntəm wò ka ashe apambin va ta uza nəm iyam ro va aɗom aga izər a là á na pa uza a nəm kat. Uza nəm iyam va Inan i ɗom.
3 Nra va watar chit te, re a kúr ka nnəm iyam va chang ka onəm nəmnəm ka nnəm. Ko o təm ka ashe ilakchi, ka aɗom aga izər, ka nran ka nchè, ka nnəm mmai, ka nri iyam ririrì ká iwawa iga nyà ká ipir kat, ka ngwop ichər va iyam iga nnəm jan a.
4 A ɗak oza ɗak nva o təm ka nnəm mmai nzəng ka oza lap kat a. A nak te, oza ka mpwat wo.
5 Ka nna kpa te, oza i ga ntong ka mpyal anəm va ɗamshi izər chit kakul nnap-akwali ônəm orìrì ka onəm okúkú. Oza i là ipipir á na.
6 Iyam va ta nak te, ma là nnap-nlà Inan ngga nchang nfe là kpa ônəm va ka kú chit a. Na ma gəl akwali ôza na kpa wa aɓoshi onəm na oza a təm ká ririrì ka ashe aruhu wa Inan.
7 Nkùr iyam pa kpaktak dat chit. Kakul nva ta te, o kpán ishi wo pa dakdak na o zhing ka nnəm aduwa.
8 Iyam va ji pa kpaktak te, kan o man mman wo kakul owan wo a vang ká izər kat. Kakul mman pa te, kap ka mmak nnap-mbángbang owan yi te, i nak i yar iwu i dər atak va ta ka kat.
9 O kam owan wo va onəmchən ka nzhí wo nzəng ka nlwang nnap nro ka anunung kat.
10 Unəm va pa kpaktak Inan na imwa iga nnyi nnəm iyam ro á na te, re uza a nəm inok nəm iga nkamshi awan wò wa anəm uga nnandər uga nkap nnap nnənan Inan pa ɗon-ɗon va uza ka a.
11 Unəm va pa kpaktak Inan na imwa iga nnyi nla nnap á na te, re uza a nyi pa nnap-nlà Inan uza ka nləla. Unəm va Inan na nnyi nnakshi ka onəm á na te, re uza a nəm ka ashe ìkàm va Inan a na á na a. O nəm pa na ka ka ashe nza iyam nggo te, ma na ichumchum Înan ka atak áYesu kəristi. Re ichumchum, ká iponzhi a təm ijini mbyet mbyet. Nna a təm.

Mɓək anung kakul ngwa Inan

12 Ónəm mi omanman, kan mmà nrwarwa va mmawó ka mɓək anung ka te, a ɗak wo na iyam igafak ro ka nya wo kat.

13 A yà pa mmawó ka mɓək anung nzəng ká uKəristi te, re ìgwak wo a chang na ilum va mí nyám ichumchum chumchum iga iɓyen ka mban te, ìgwak a chang wo pa gənggəng.
14 A yà pa mí pwat wo kaku adin aKəristi te, re o nyi pa nna o ya ka nnap nnənan. Kaku aRuhu va i na ichumchum iga iɓyen aji Inan te, a təm ajiwo chit.
15 Kang o man unəm ro ka ashe wo a ɓək anung kaku pa ma ka nnyam ntan á na pa uza unəm uga ngbal unəm, kat te pa uga ayi, kat te pa unəm unga, kat te pa uga mmwàk anung ka nnap va yar na kat a.
16 A ya nnyi pa unəm ka mɓək anung kaku pa uza uja aKəristi te, kan ìwuswa a nəm na kat. Re uza a na ichumchum Înan kaku adin va ta.
17 Kaku alum ɓa rwam chit pa nkat akwali a ɓan ka onəm va oji Inan. A yà pa a ɓan ka mmayi na mpyal te, nkùr onəm va yang ka nkpak iyam va nnap-nlà Inan ngga nchang nfe là te, i yà sang nnyi ɗa?
18 Nnap nlà Inan nro là pa,
<<A yà pa nkám kan unəm-nənan fa ka ashe asang ikú te,
i yà sang nnyi ká unəm va wa Inan kat, ká unəm uga nnap-mɓángɓang yà?>>
19 Kaku nva ta te, onəm va ka mɓək anung mal ka nɗom Inan te, oza a re ishi oza ka ashe awo Anəm va fa ka oza. Uza va nnandər nandər yól awo yól a. Re oza a ga mpyal ka nnəm iyam inənan.

5

Nnap-nlà kaku onəmgbak ká ovanzam
1 Onəm va onəmgbak ikilisiya ka ashe wo te, mmami ka nna ichən awo wa anəmgbak uwan wo va ɓək anung apir nja aKəristi ɓək. Mi ga nfe nchang ichumchum iga iɓyen va kpa mí ga nnyinyam ka mban.
2 Mmami ka nchal wo pa o kpak onəm Inan va ma re ka ashe awo wo pa dakdak wa iyamkang. O nakshi ka oza kaku pa ma nak nkpak awo ka kat. O nəm kaku pa a ɗom wo ɗom ka nnəm wa nva Inan ɗom wo ka a. Kang o nəm kaku nɗom mbwai kat. O nəm kaku inok à lom wo ka nnəm ka nzhing.
3 Kang o nyám ichumchum ônəm va ma nak ka ashe awo wo kat. Re o nəm iyam va oza i ɗiɗyang ka atak wo a.
4 Alum sur va uPonzhi onəm oga nkpak iyamkang i nyám ishi wò ka mban te, ó ya imwa atagya iponzhi va iɓiɓyen i kú kat a.
5 wantana kpa ká wo óvanzam, re o kpak nnap nnəm ônəmgbak. O ra ká ishi nkpaktak owan wo. O pá ìlukwan ka nnap nnəm ngga nyen ká ishi kaku pa,
<<Înan man ká unəm uga nrup ká ishi kat.
Unəm uga nyen ká ishi nnyi te, uza i nak nnap-nnənan á na.>>
6 Kaku nva ta te, o yen ká ishi ka mpyal Inan va ji ká ichumchum pa kpaktak. Na alulum a ɓa a rwam te, uza a rup ká wo.
7 O re nkpaktak iyam va ka nɗak wo ka ashe awo á wà. Kaku uza ka nnakshi ká wo.
8 O kpán ishi wo pa dakdak. O təm o gbar izər gbar. Kaku unəm uga nkpán wo uShetan ka nranggang wa ilir, ka nɗum i ram unəm ro pa o ri.
9 Kang o re asal á na kat. O tong a kəkam ka ashe nna nnandər wo. Kaku o nyinyi pa ogənan pa kpaktak ka ashe apambin te, apir mɓək anung va ta ká ishi oza.
10 Nvan va o ɓək anung chit pa ɗap te, Inan uga nnap nnənan pa kpaktak va wór wo o ɓa ka ashe iɓyen ichumchum chumchum iga mbyet mbyet ka ashe aKəristi te, uza ká ishi wò i nak wo o kúr onəm ó kam ka ó səng izər pa ɗap kat.
11 Re iponzhi a tal ijini mbyet mbyet. Nna a təm.

Nre anung
12 N lir awasika va ta pa ɗap awo ka atak nkamshi aSilvanus va n yar na pa ugənang uga nnandər. N lir awo nzəng ka nla awo pa nnap-nlà nnap nnənan Inan ngga nnandər nna n là awo chit ta. O tong a kəkam ka ashishe.
13 Ugənang va ka aBabila uyákyàk wa nji wo na kpa te, uza ka nre anung á wo. Ukpari mi uMarkus ka nre anung awo kpa.
14 O re anung re ówan wo ka ashe mman. Re nra ìgwak Inan a təm nzəng ká wo. Nkpaktak wo va ka ashe aKəristi a.

Nlir nnap-nlà
AYohana
ngga nzəng

uYesu Kəristi uwa nnap ngga ririrì

1 Nnap anəm va ka ya ka mɓan apambin na byet te, nna mmayi ka nlilir awo.
Nnap-nləla va i fife ka achwang yi. Iwu yi ya na ya. I dər ndər ka na kpa. I dok na ka
awo yi dok. Nnap anəm va uwa i na ririrì a.
2 Ma nyám unəm uga nna ririrì va ta chit ka mban. I ya na ya ká iwu yi. Mmayi ka nla
nnap va i nyi ka apəpal a. Mmayi ka nla nnap anəm va uwa ririrì iga mbyet mbyet.
Unəm va ka ya nzəng ká uPoyi-Inan kan ma nyám na ayi chit ka mban.
3 Unəm va i ya na ya ká iwu kang i fe nnap nləla fe kpa ká achwang yi te, uwa mmayi
ka nla nnənap awo na o təm ntəm ngga mmaŋ nzəng ka yi kpa. Ntəm yi ngga mmaŋ va
nzəng ká Inan uPon ká uYiyen uYesu Kəristi.
4 Mmayi ka nlir iyaŋ va ta awo na ìgwak a chang yi pa kpaktak nzəng ká wo.

Inan atak atántàn

5 Nnap nlà va ta nna i fe ka atak aYa Inan kang mmayi ka nla awo. Nna pa Inan uza
atak atántàn. Iyaŋ ro ya gwang na ka afap kaṭ.
6 A yà pa i là pa mmayi ka ntəm ntəm ngga mmaŋ nzəng ka na kan mmayi ka ntəm ka
ashe afap te, ya mmayi ka nnap akwam, i təm nzəng ka nkpak nnandər kaṭ.
7 A ya nnyi pa i təm ka ashe atak atántàn wa nva uza ka ashe atak atántàn te, ya
mmayi ka ntəm ntəm ngga mmaŋ nzəng ka owan yi kang nchər aYiyen uYesu ka nnal
nza apir nnap-mɓáŋgbaŋg yi nggo ayi.
8 A yà pa i là pa i ya ka nnap-mɓáŋgbaŋg kaṭ te, ya mmayi ka nlam ishi yi, kan
nnandər ya ka ashe yi kaṭ.
9 A yà pa i pwa nnap-mɓáŋgbaŋg yi ka mpyal Inan te, uza i yar nnap-mɓáŋgbaŋg yi
ayi kakul uza pa te, uza unəm uga nyəl nsar nnap-nlà, unəm-nənaŋ. Uza i nal iyaŋ inga
yi ayi pa kpaktak.
10 A yà pa i là pa i ya ka nnap-mɓáŋgbaŋg kaṭ te, ya mmayi ka nla pa Inan taḷ unəm
uga akwam chit kan nnap-nləla ya ka ashe igwák yi kaṭ.

2

1 Óvan mi oɓwakan, mmami ka nlir iyaŋ va ta awo na kan o nəm nnap-mɓáŋgbaŋg
kaṭ. Kang a ya nnyi pa unəm ro a nəm nnap-mɓáŋgbaŋg te, nna i ya ká unəm uga
nkaŋmshi, uva fa ka atak aPon. Unəm va uwa uYesu Kəristi, unəm-nənaŋ.
2 Uza na ririrì wò kakul nyar nnap-mɓáŋgbaŋg yi. Uza na kakul nnap-mɓáŋgbaŋg yi na
chwat kaṭ. Kakul nnap-mɓáŋgbaŋg nkpaktak onəm oga apambin kpa.

O kpak nnap-nləla wa nva uYesu nəm

3 Ka asaḷ va ta i nyi na a. A yà pa mmayi ka nkpak nnap-nləla te, ya i nyi na nyi.
4 Unəm va i là pa, <<N nyi na nyi.>> Kang uza i kpak nnap-nləla kaṭ te, ya uza unəm
uga akwam, nnandər ya ka ashishe kaṭ.
5 Unəm va pa kpaktak ka nkpak nnap-nləla nnyi te, ya mmaŋ Inan təm chit ka ashishe
pa makmak. Ka asaḷ va ta i nyi pa mmayi ka ntəm nzəng ka na.
6 Unəm va là pa mmawó ka ntəm nzəng ka na te, a ma pa uza a təm apir ntəm va
uYesu ka təm a.

Nnap nlà Inan là pa ma maŋ owan onəm

7 Ónəm mi omaŋnmaŋ, nnap-mpakpak mpipye ro mmami ka nlilir awo kaṭ. Nnap va ta
te, nna nnap-nlà va ka o fe chit.
8 ká nnà te, nnap-nlà va mmami ka nlilir ta te, mpipye kakul ntəm ngga afap ka
ngwatar kan atak atántàn Inan aga nnandər nnyi te, ka ngghan. Ma ka nya nnandər
nandər ka ashe ntəm aKəristi kan ka ashe ntəm wo kpa.
9 Unəm va i là pa mmawò ka ntəm ka ashe atak atántàn kan uza ka nyang uwan wò te,
ya uwa ya ka ashe afap na pa har.
10 Unəm va ka mmaŋ uwan wò nnyi te, ya uza ka ntəm ka ashe atak atántàn, kan iyaŋ
ro ya ka ashishe i nak na i ləp ifan kaṭ.

11 Unəm va ka nyang uwan wò te, ya uwa ya ka ashe afap ji wò. Uza ka nchen ka ashe afap. Uza nyi atak va uza ka ngga ka kat. Kakul iwú kpar chit ka na. A nak te, uza ya atak kat.
12 Óvan mi obwakan, mmami ka nlir iyam va ta awo kakul ma yar nnap-mɓángɓang wo awo chit, kakul iyam va uYesu Kəristi nəm a.
13 Ópon, mmami ka nlir iyam va ta awo kakul o nyi na nyi. Uza va uwa ka ya ka mban apambin na byet a.
Óvanzam, mmami ka nlir iyam va ta awo kakul o nəm igwan chit ka apal ishi anəm uga ina, uShetan.
Óvan mi obwakan, n lir iyam va ta awo kakul o nyi uPon nyi.
14 Ópon, n lir iyam va ta awo kakul o nyi na nyi. Uza va uwa ka ya ká mban apambin na byet a.
Óvanzam, n lir iyam va ta awo kakul o kəkam kan nnap-nlà Inan nna ya ka ashe igwák wo. O nəm igwan chit ka apal ishi anəm uga ina, uShetan kpa.

Kang o man apambin kat
15 Kang o ɗom nnap ngga apambin ká iyam iga apambin kat. A yà pa unəm ka nɗom nnap ngga apambin te, ya uza man uPoyi-Inan kat.
16 Kakul nkpaktak iyam iga apambin wa aɗom aga nnap nnəm ngga izər, ka nkpaktak iyam va iwu i ya, te i ɗóm ká, ka nnok nlakchi ká iyam va unəm ka te, nja aPon kat, oga nnap va ta ngga apambin.
17 Apal mbin ká iyam ɓángɓang va unəm i ɗom nnənəm te, ka ngwatar. Unəm va ka nkpak iyam va Inan ɗom pa ma nəm te, uza i təm mbyet mbyet.

Awon ka apal nyang uKəristi
18 Óvan mi obwakan, alum aga nkur nna ta. Wa nva ka o fe chit pa unəm uga nyang nnap aKəristi uwa ka mba te, re ń là awo, ǹyangmata te, onəm oga nyang nnap aKəristi pa kyák ɓa chit. Nna nak te, i nyi pa alum aga nkur nna ta.
19 Onəm va ta fa ka atak yi na. ká nnà te, nnandər, oza oji yi kat. Kakul ka ya pa oza oji yi te, oma ka ya ka nɗak nzəng ka yi. Oza fa chit le ka yi re na a nyám ka mban pa nkpaktak oza oji yi kat.
20 Mmawo jiwo te, Unəm-Nənan uKəristi na aRuhu-Nənan awo chit. A nak te, nkpaktak wo o nyi nnandər chit.
21 N lir iyam va ta awo kakul pa o nyi nnandər kat ɗò kat. N lir awo kakul pa o nyinyi. O nyinyi pa akwam ro i ya ká nfa ka atak nnandər kat.
22 Uda unəm uga akwam yà? Unəm va ka nyang ka mman pa uYesu, uwa uKəristi Unəm uyákyàk Inan va kat ɗò? Apir anəm va ta uwa unəm uga nyang nnap aKəristi. Unəm va ka nyang ka mman nnap aPon ká uYen kpa a.
23 Unəm ro ya uva yang ka mman nnap aYen kan uza i man nnap aPon kat. Unəm va ka nnyam pa o man nnap aYen man te, ya uza nzəng ká uPon na kpa.
24 Mmawo jiwo te, re iyam va ka o fe ka mɓəban matmat te, a təm ka ashe igwák wo. A yà pa iyam va ka o fe ka mɓəban matmat ka ntəm ka ashe igwák wo te, ya mmawó ka ntəm nzəng ká uYa Inan kan nzəng ká uPo yi Inan kpa.
25 Iyam va ta na uza ka sar nnap-nlà ayi ka apəpal a. Nnap va nnap ririrì iga mbyet mbyet a.
26 Mmami ka nlir iyam va ta awo ka apal ishi onəm va ì ɗom pa na o lam wo.
27 Mmawo jiwo te, aRuhu-Nənan va o kam katətak te, ka ntəm ka ashe igwák wo. Kakul nva ta te, o ɗom unəm ro pa a ɗyang iyam ro awo kat. Nkpaktak iyam va aRuhu ka ndiɗyang awo te, nnandər, akwam kat, aRuhu anandər. Wa nva aRuhu ɗyang awo te, re o təm ka ashe nnənap.
28 Óvan mi obwakan, wa nva mmayi ǹyangmata te, re o ga mpyal ka ntəm ka ashe nnənap na alum sur va uza i nyám ishi wò ka mban te, i təm ka nggar, Iwuswa i nəm yi ká ilum nvəvang va ta kat kpa.
29 Kakul o nyinyi pa uza unəm uga nnap nnəm nnənan te, ya o nyi chit pa kpátkpát kpa pa unəm va pa kpaktak ka nnəm iyam inənan te, ya uza sat uya Inan umarmar chit.

3

Onəm Inan
1 O dər apir mman va Inan ka ka atak yi uza ka ngwór yi pa ovan wò kang pa wanta na mmayi ovəvan nnan a. Iyam va nak kang apambin nyi yi kat te, kakul pa apambin nyi na kat na kpa.

2 Ónəm mi omaṇmaṇ, ǹyangmataạ te, mmayi ovan Inan. Apir onəm va i ga nnyán ka nra ngga mɓa te, nna ma nyám chit kaṭ. Ka nna kpa te, i nyinyi pa alum sur va mí nyám uYesu Kəristi mí ya na ká iwu te, i yà wa á wà. Kaḳul i ya na wa nva uza a.
3 Unəm va pa kpaktak ka nnak ìgwak ka ntəm ka nlok na te, uza i kpán ishi wò pa dakdak na o taḷ unəm-nənaṇ wa nva uza unəm-nənaṇ a.
4 Nza unəm nggo nva ka nnəm nnap-mɓáṇgɓaṇg te, ya uza gantal nnap-mpakpak Inan chit. Kaḳul nnap-mɓáṇgɓaṇg pa te, nna nyang nkpak nnap-mpakpak Inan.
5 O nyinyi pa uYesu vang kaḳul nyar nnap-mɓáṇgɓaṇg yi. Uza pa te, uza ya ka nnap-mɓáṇgɓaṇg kaṭ.
6 Unəm va pa kpaktak ka ntəm ka ashe nnənap te, uza i pak inok nnəm nnap-mɓáṇgɓaṇg kaṭ. Unəm va ka mpak inok nnəm nnap-mɓáṇgɓaṇg te, uwa ya na chit ká iwu kaṭ. Uza nyi apir anəm va Inan kaṭ kpa.
7 Óvan mi oɓwakan, kan o re unəm ro a lam wo kaṭ. Unəm va ka nnəm iyaṃ inənaṇ te, ya uza unəm uga nnap nnəm nnənaṇ wa nva uYesu unəm uga nnap nnəm nnənaṇ a.
8 Unəm va ka nnəm nnap mɓáṇgɓaṇg te, uza uja aShetan. Kaḳul uwa ɓan nnəm nnap mɓáṇgɓaṇg mpyal pa matmat, kan uwa ya ka anung nnənəm na pa har. Iyaṃ va nak kan uYa Inan vang te, kaḳul pa uza a shin inok aShetan.
9 Unəm va pa kpaktak uya Inan umarmar te, uza i təm ka nnəm nnap-mɓáṇgɓaṇg kaṭ. Kaḳul apir Inan nna ya ka ashishe. Uza i nəm nnap-mɓáṇgɓaṇg kaṭ pa wat. Kaḳul uza uYa Inan umarmar.
10 Ka asaḷ va ta kan mí nyi onəm va ovan Inan ka onəm va ovan aShetan a. Unəm va ka nnəm iyaṃ nənnaṇ kaṭ te, ya uza uji Inan kaṭ. wantana kpa, unəm va maṇ uwan wò kaṭ te, ya uza uji Inan kaṭ.

O maṇ owan wo

11 Nnap nlà va ta nna ka o fe chit ka mɓəɓan matmat a. Nna pa, re i maṇ owan yi.
12 Kang i tong wa aKayinu kaṭ. Uza uja anəm unga, uShetan. Uza gbaḷ ugənang wò. Iza nak kan uza gbaḷ na yà? Uza gbaḷ na kaḳul pa inok ijini iɓáṇgɓaṇg kan ija agənang gənang inənaṇ.
13 Ógənang mi, kan a ɗak wo kaṭ, a yà pa onəm oga apambin ka nkpán wo a.
14 Mmayi ji yi te, i watar ikú chit i tar ka ashe ririrì kaḳul mmayi ka mmaṇ owan yi. Unəm va ya ka mmaṇ kaṭ te, ya uza ka ntəm ka ashe ikú.
15 Unəm va pa kpaktak ka nyang uwan wò te, ya uza unəm uga ngbaḷ unəm. O nyinyi pa unəm uga ngbaḷ unəm uza ya ká ririrì iga mbyet mbyet kaṭ.
16 Í nyi iyaṃ va mí wór pa mmaṇ ka asaḷ va ta. Nna pa uYesu Kəristi na ririrì wò kaḳul yi. A nak te, a məma pa i na ririrì yi kpa kaḳul owan yi.
17 Unəm va pa kpaktak uwa ya ká idur iga apambin kan uza ya uwan wò ka ashe nkun kan ká nnà te, unəm uga nkun va ta rwa ìgwak á na kaṭ te, mmaṇ Inan nna ya ka ashishe ɗò?
18 Óvan mi oɓwakan, kan i nyám mmaṇ yi ka asap anung na chwat kaṭ. Re i nyám mmaṇ yi ka atak iyaṃ inəmnəm nzəng ka ntəm ka ashe nnandər.
19 Iyaṃ va ta i nak kan i nyi pa mmayi onəm oga nnandər, i təm ka nggaṛ ka mpyal Inan
20 ilum va pa kpaktak igwák yi i là ayi pa akwali ri yi chit kaṭ a. Kaḳul Inan ji igwák yi ji ká ichumchum. Uza nyi iyaṃ pa kpaktak nyi kpa.
21 Ónəm mi omaṇmaṇ, a yà pa igwák yi ka nla ayi pa akwali ri yi chit kaṭ te, ya i təm i gəgaṛ ka mpyal Inan.
22 Nkpaktak iyaṃ va i chál kaṭətak te, mmayi ka nyiya kaḳul mmayi ka nkpak nnap-nlələ nzəng ka nnəm iyaṃ va i chang ìgwak á na a.
23 Nnap-nlələ nna ta pa i na nnandər ka adin aYiyen uYesu Kəristi, i maṇ owan yi kpa wa nva uza là ayi a.
24 Onəm va pa kpaktak ka nkpak nnap-nlà Inan te, ya oma ya nzəng ka na kan uza nzəng ka oza kpa. I yar sang kang i nyi pa Inan nzəng ka yi yà? I nyi ka atak aRuhu-Nənaṇ va uza na yi chit a.

4

O mà nkpaktak aruhu

1 Ónəm mi omaṇmaṇ, kan o na nnandər ka nza aruhu nggo kaṭ. O ma oza na o nyi mo te, oza aji Inan nggo. Kaḳul onəm pa kyák oga nnap akwam pa oza onəm oga nkaṃ nre ka atak Inan te, oza fa tan chit ka ashe apambin.

2 Ka asal va ta ó nyi aRuhu aji Inan ka. Nza aruhu nggo va i là pa uYesu Kəristi ɓa ka ashe izər te, aji Inan.
3 Nza aruhu nggo va nnyi i là pa uYesu Kəristi ɓa ka ashe izər kat te, ya aji Inan kat. Aruhu va ta aja anəm uga nyang nnap aKəristi va ka o fe pa ka mɓa a. Ànyangmata te, a ɓa chit ka ashe apambin.
4 Ôvan mi oɓwakan, mmawó oji Inan ji wó. O nəm igwan chit ka apal ishi onəm va ta. Kakul unəm va ka ashe ìgwak wó te, uza ji unəm uga nyang nnap aKəristi va ji ka ichumchum uva ka ashe apambin a.
5 Onəm va ta oga apambin. Iyam va oza i là te, iga apambin. Onəm oga apambin ka ngwong achwang ka nnap-nlà oza.
6 Mmayi oji Inan jiwo. Unəm va nyi Inan nyi te, uza i fe nnap-nlà yi fe. Unəm va uji Inan kat nnyi te, uza i fe nnap-nlà yi kat. Ka asal va ta i nyi aruhu aga nnandər ka aga akwam.

Inan uwa man yi

7 Ónəm mi omanman, re i man owan yi kakul mman pa te, a fa ka atak Inan. Unəm va ka mman uwan wò te, ya uza uya Inan umarmar. Uza nyi Inan nyi.
8 Unəm va ka nyang uwan wò te, ya uza nyi Inan kat. Kakul Inan uwa mman a.
9 Ka asal va ta Inan nyám mman wò ayi. Uza re nre ká uYen wò umarmar pa uzəng ka ashe apambin na i ya ririì iga mbyet mbyet katətak.
10 Iyam va ta nna mí wór pa mman. Nna pa mmayi na i man Inan kat. Uwa man yi, uza re nre ká uYen wò pa a na ririì wò kakul nyar nnap-mɓángɓang yi.
11 Ónəm mi omanman, kakul pa Inan man yi wanta te, a mà pa i man owan yi kpa.
12 Unəm ro uwa ya Inan chit ká iwu kat. A yà pa mmayi ka mman owan yi te, ya Inan ka ntəm nzəng ka yi. Nna kan ka ashe igwák yi na mməman nəm inok wò chit kpa.
13 I nyinyi pa mmayi ka ntəm nzəng ka na kan uza ka ntəm nzəng ka yi kpa. Kakul uza na aRuhu wò ayi chit.
14 I ya iyam va ta ya ká iwu kan mmayi ka nnyam nnap âɓoshi onəm ka apəpal pa uPo yi Inan re nre ká uYen wò chit pa a tal Unəm uga Nkamshi apambin.
15 Unəm va pa kpaktak ka nla pa uYesu uwa uYa Inan te, ya Inan ka ntəm nzəng ka na kan uza ka ntəm nzəng ká Inan kpa.
16 Nna nak te, mman va Inan man yi te, i nyinyi kan i na nnandər na ka kpa. Inan uwa mman. Nza unəm nggo va ka mman uwan wò te, ya uza ka ntəm nzəng ká Inan. Nna kan Inan ka ntəm nzəng ka na na kpa.
17 Mman Inan nəm inok wò chit ka ashe igwák yi na i təm ka nggar ka alum aga nnap-akwali. Kakul wa nva uza te, wa na ta kpa mmayi ka ashe apambin va ta.
18 Ayər ro ya ka ashe mman kat. Mman ngga nnandər i ɓak ayər ɓak i fa. Unəm va ka nnəm ayər te, ya mman na nəm inok wò chit ka ashishe kat.
19 Mmayi ka mman Inan kakul pa uza wa man yi mpyal.
20 A yà pa unəm là pa u man Inan man kan uza ka nyáng uwan wò ká nnà te, ya uza ka nnap akwam. Kakul unəm va pa kpaktak ka mman uwan wò kat, uwuwan va uza ka nya na ká iwu te, i yar sang kang uza i man Inan yà? Inan va uza ka nya na ká iwu kat a?
21 Nnap nlà va ta uKəristi ka là ayi. Uza là pa unəm va ka mman Inan te, a mà pa uza a man uwan wò kpa.

5

Nna nnandər nnà nnəm igwan ka apambin

1 Nza unəm nggo va ka nna nnandər pa uYesu uwa uKəristi Unəm uyákyàk Inan va te, ya uza uya Inan umarmar. Unəm va ka mman upon te, ya uza i man uyen man na kpa.
2 Ka asal va ta i nyi pa mmayi ka mman ovan Inan, a yà pa mmayi ka mman Inan nzəng ka nkpak nnap-nləla kpa a.
3 Mman Inan ngga nnandər nna pa i kpak nnap nləla. Nnap nləla a ɗək ka nkpak kat.
4 Kakul nza unəm nggo va uya Inan umarmar te, uza nəm igwan chit ká apambin. Nna nnandər yi nnà nnəm igwan ká apambin a.
5 Uda i nəm igwan ká apambin yà? Unəm va ka nna nnandər pa uYesu uwa uYa Inan kat ɗò?

Nnyam nnap va ma nyi ka apal ishi aYesu

6 Unəm va ta uwa unəm va ɓa ka atak ndəng nzəng ka nchər. Unəm va uwa uYesu Kəristi a. Ka ndəng na chwat kat. Ka ndəng ka nchər kpa.

7 ARuhu-Nənaɲ nna kạ nnyam nnap kạ apəpal. Kạkul aRuhu nna nnandər.
8 Kạ atak iyạm pạ ishatɗing ma kạ nnyam nnap kạ apəpal. Kạ atak aRuhu-Nənaɲ, kạ ndəng, kạ nchə̀r. Nshatɗing ozạ vạ tạ kạ nnyam iyạm pạ izən.
9 A yà pạ i kạm nnyam nnap onəm pạ nnandər te, nnyam nnap nji Inan nna kam ji. Iyạm va tạ nnyam nnap Inan. Nna pạ uzạ nyám nnap kạ apal ishi aYen wò.
10 Unəm va pạ kpaktak kạ nna nnandər ká uYa Inan te, ya uzạ nyi nnyam nnap vạ ta nyi kạ ashe ìgwak wò. Unəm vạ na nnandər ká Inan kạt te, ya uzạ kạ nla pạ Inan tạl unəm uga akwam chit. Kạkul uzạ na nnandər ka nnap va Inan nyám chit kạ apal ishi aYen wò kạt.
11 Nnyam nnap vạ ta nna ta. Nna pạ Inan na ririrì iga mbyet mbyet ayi. Iriri va kạ ashe aYiyen a.
12 Unəm vạ kạm uYa Inan kạ ashe ìgwak wò kạt te, ya uzạ yà ká ririrì kạt.

Nwachi nnap-nlà ririrì
13 Mmami kạ nlir iyạm vạ tạ awo na o nyi pạ nna o ya ká ririrì iga mbyet mbyet. Mmawo va o na nnandər na kạ adin aYa Inan a.
14 Nləp ikwoksok va tạ mmayi kạ kạ mpyal Inan. Nna pạ iyạm va pạ kpaktak i chál kạtətak kan a yà pạ a mal kạ nɗom igugwak mal te, uzạ i fe ayən yi fe.
15 A yà pạ i nyinyi pạ uzạ kạ nfe ayən yi kạ apal ishi iyạm va pạ kpaktak i chál kạtətak te, i nyinyi pạ i ya iyạm vạ chit i chál kạtətak.
16 A yà pạ unəm ya uwan wò kạ nnəm nnap-mɓáɲgɓaɲg va kur ikú kạt te, re uzạ a chál na Inan a na ririrì á na. Iriri va kạkul onəm oga nnəm nnap-mɓáɲgɓaɲg va kur ikú kạt a. Nnap-mɓáɲgɓaɲg nna yà nva i ga ká unəm kạ atak ikú. Mmami kạ nla pạ ma chál Inan kạ apal ishi nvạ ta jiwo kạt.
17 Nnəm iyạm va pạ kpaktak mà kạt te, nnap-mɓáɲgɓaɲg. Ógənang, re o nyi pạ nnap-mɓáɲgɓaɲg nna yà nva i ga ká unəm kạ atak ikú kạt a.
18 I nyinyi pạ unəm va pạ kpaktak uya Inan umarmar te, uzạ i təm ìjili kạ nnəm nnap-mɓáɲgɓaɲg kạt. UYa Inan i pángchí na pạ dakdak na kan unəm unga, uShetan a dok na kạt.
19 I nyinyi pạ mmayi oji Inan, kan pạ nkpaktak apambin nnyi te, kạ akum ichumchum anəm uga ina, uShetan.
20 I nyinyi kpa pạ uYa Inan vang chit fa na aghan aga nkpán ìpir nnàp ayi na i nyi unəm vạ uga nnandər a. Mmayi pa te, mmayi kạ ntəm nzəng ká unəm uga nnandər, uwa uYiyen, uYesu Kəristi. Uwa Inan uga nnandər. Uwa ririrì iga mbyet mbyet kpa.
21 Óvan mi oɓwakan, o pángchí ishi wo kạkul kang iyạm ro a gwang wo kạ ngwop ichə́r kạt.

Nlir nnap-nlà
AYohana
ngga mparəm

1 Awasika va ta fa ka atak anəmgbak na a ga atak achar ga nzhi va uyákyàk ka mpyal
Inan, ka ovəvan va m maŋ ka nnandər. Mmami na chwat kaṭ, nkpaktak onəm va nyi
nnandər nyi te, oza ka mmaŋ wo kpa.
2 Mmayi ka mmaŋ wo kakul nnandər va ka ntəm ka ashe igwák yi a. Nnandər va ta i
təm ka yi mbyet mbyet.
3 Re nnap nnənaŋ, ka nrwa ìgwak, Inan uPon ká uYesu Kəristi uYa aPon a təm nzəng
ka yi ka ashe nnandər ka mmaŋ.

Re o təm ka ashe nɗyang aYesu kəristi

4 A na nchang ìgwak á mi ka nnandər nva ń ya ovan ɓu ro ka nkpak nnap nnandər pa
dakdak wa nva uPoyi-Inan ka là a.
5 Ǹyangmata te, áchar ga nzhi, mmami ka mpak nnap-nlà mpipye ro aɓu kaṭ. Nnap nlà
va ta nva ma là ayi matmat pa i nəm a. Mmami ka nchal ɓu pa i maŋ owan yi.
6 Iyaŋ va ta na mmaŋ. Nna pa i təm ka ashe nkpak nnap-nlàla. Nnap nlà va ka o fe
chit matmat te, nna pa o təm ka ashe mmaŋ.
7 Onəm oga ntan atak pa kyák fa chit tan ka ashe apambin. Oma onəm va maŋ pa
uYesu Kəristi ɓa ka ashe izər kaṭ a. Apir anəm va ta uwa unəm uga ntan atak ká unəm
uga nyang nnap aKəristi.
8 O pángchí ishi wo pa dakdak kakul kan o swang iyaŋ va i nəm inok kakukul kaṭ. O
ɗak na o ya imwa iga nnandər.
9 Nza unəm nggo va kúr anung nɗyang aKəristi ka nnap nkak uza təm ka ashe nkpak
nɗiɗyang kaṭ te, yà uza ka ntəm nzəng ká Inan kaṭ. Unəm va nnyi ka ntəm ka ashe
nkpak nɗyang va ta te, yà uza nzəng ká Inan uPon ká uYen.
10 A yà pa unəm ro a ɓa atak wo kan uza a ɓa ka nɗyang va ta kaṭ te, kan o re anung á
na kaṭ.
11 Unəm va pa kpaktak i re anung á na te, uza ukpəkpa ka ashe nnəm inok ina.

Nwachi nnap-nlà

12 Nna n ya ká iyaŋ pa makmak pa ń là awo. A chang á mi pa n lir kaṭ. Kakul n nak
ìgwak chit pa mmami ka mɓa nya wo na i là nnap ka owan yi iwu ká iwu na ìgwak a
chang yi nzəng pa kpaktak.
13 Ovan agənang ɓu uchar uyákyàk oji Inan ka nre anung aɓu.

Nlir nnap-nlà
AYahuda

1 Nlir va ta fa ka atak aYahuda na a ga atak onəm owórwór va Inan uPon man. Ma ka
nkpán oza kakul aYesu kəristi. Mmami uYahuda va uzwal aYesu kəristi kang ugənang
aYakubu kpa a.
2 Re nrwa ìgwak Inan, ka nra ìgwak, ka mman a təm nzəng ká wo pa makmak.

Ipir nlir

3 Ónəm mi omanman, ka n ɗom byet pa ka ń lir awo ka apal ishi nnap nya ririì Inan
iga mbyet mbyet va gwang yi pa kpaktak. Kang a nəm ka mi lap kat. Kakul n ya mà pa ń
chál wo ka mɓang gwak pa o lung kakul nnap nna nnandər va ma nak nɗəɗək chit ka
ashe awo onəm Inan. Iyam ro yà ɗat lap kat.
4 Kakul onəm ro va ma sok oza chit matmat ka akwali aga ikú wa nva ma lir ka ashe
nnap-nlà Inan te, onəm va ta mwom chit tan ka ashe wo. Oza onəm va nyi Inan kat.
Oza nak nnyi nnap Inan sat amwang na oza a ya asal aga nnəm mmai. Oza yang ká
uYesu Kəristi va uwa byet uPonzhi yi, uwa kpa unəm uga nnəm ka yi a.

Nnyam ntan ônəm oga nɗyang oga akwam

5 N ɗom pa ń rəng awo wa nva o nyinyi, iyam ro ya ɓur kat. Inan fa ka onəm wò ka
ashe mbin aMasar. Ka nna kpa te, uza zhì oro ka ashe oza ka nvəvang. Uza zhì onəm va
na nnandər ka na kat a.
6 Re o rəng nnap omaleka va kpa. O rəng nnap oro ka ashe oza va ɓak ichumchum va
oza ka a. Oza re atak nsat oza. Inan ran oza chit ka nzwar nak ka ashe afap akpárkpàr
aga mbyet mbyet kakul ilum ichumchum iga nnap-akwali.
7 wantana kpa onəm oga aSodom ka aGomorata ká itong va gang oza ka nəm ka atak
nna nkpaktak ishi oza ka nvyap ovanchar, ká aɗom aga izər. Oza kam amumwa chit ka
atak mɓək anung ka ashe apər va i kú kat mbyet mbyet, na a tal iyam iga nɗyang nnap
nǩpaktak onəm.

Inga onəm oga nɗyang akwam

8 wantana kpa pa dakdak ya onəm oga nlár ìzwam va ta. Onəm va mwom chən tan ka
ashe wo. Oza i ɓak nkpaktak iponzhi kan i vyap aɗin *onəm oga apaɓur.
9 UMakailu uPonzhi omaleka ká ishi wò nva uza ka dáp izər ká uShetan ka apal ishi
akúm aMusa te, uza ghan ka nla nnap-nlà ro ngga nvyap aɗiɗin kat. Iyam va uza là á na
te, nna pa, <<Re Inan a nyi ka ɓu.>>
10 Ka nna kpa te, onəm va ta i pwat nkpaktak iyam va oza kpán ipipir kat a. Iyam va
oza kpán ipipir kat ka atak nnap nnəm oza ngga izər wa izhé va yà ka nnap nnəm kat
te, nna i zhì oza.
11 Iyam iga ngga aɗor kakul oza. Kakul oza yar nnap nnəm aKayinu. Kakul aɗom te,
oza ka nnəm iyam ina va uBalam ka nəm a. Wa nja aKora na kpa ma zhì oza kakul nfa
iyamkak va uza fa a.
12 Onəm va ta sat wa adak ka ashe mɓut wo ngga nri iyam-nrì iga ntəm ngga mman.
Oza i ri iyam-nrì ìwuswa yà ka kat, ayər yà ka kat kpa. Nnakshi ka afu oza na chwat oza
nyi. Oza wa ilulu ivar va ayár i lyanshin i pəng ivar kat a. Oza wa ikún va yà ka awar
kat. Ma zəp oza chit fa ka ashe mbin, oza kú chit ká inang oza.
13 Oza wà igum ndəng iwa ngga nnəm ikum pa makmak. Iyam iga ìwuswa va oza ka
nənəm te, wa nfufú ngga apal iwa. Oza wa izhán iga nranggang pa. Kakul oza na ma
ɗamshi atak chit ka ashe afap akpárkpàr aga mbyet mbyet.
14 Matmat te, uAnuhu va nlwàk ngga nfangshat ka nvan Adamu, ka là nnap iyam va i
ga nfa ka apal ishi onəm va ta pa, <<Ó dər, uPo yi Inan ka nvang nzəng ka onəm wò
onənan ìyəl ikalong ka apal asəm ikalong,
15 na o nap akwali nǩpaktak onəm va nyi Inan kat, ka apal ishi nkpaktak inok oza iga
nnyi Inan kat, nva oza nəm ka asal aga nnyi Inan kat, kan ka apal ishi nkpaktak
nnap-nlà mɓángɓang onəm oga nnap-mɓángɓang va nyi Inan kat, nva oza là ka apal
ishi Inan a.>>
16 Onəm va ta onəm oga nnap irishi, onəm oga mmak nram mpat oro. Oza i nəm
nkpaktak iyam va izər ɗom a. Oza i nap atam awon, i rup ká ishi. Oza i dək onəm na o
ya iyam ka atak oza.

Awon ka awór pa ma kar ìgwak

17 Ónəm mi omaɲmaɲ, re o rəng iyaɱ vaⱪ onəm oga nre aPonzhi yi uYesu Kəristi kaⱪ là matmat na byet a.
18 Ozaⱪ là awo paⱬ, <<Kaⱪ ashe nrá ngga nkùr te, onəm oga nnap avyal oma i fa. Ozaⱪ i nəm nkpaktak iyaɱ va izər ozaⱪ ɗom iga nnyi Inan kaⱦ a.>>
19 Oma i nak onəm i kap izər. Ozaⱪ nyi nkpak nnap nnəm ngga izər na chwat. Ozaⱪ yà kaⱪ aRuhu Inan kaⱦ.
20 Ónəm mi omaɲmaɲ, mmawó jiwo te, re o me owan wo na o rup o kam kaⱪ ashe nna nnandər va ɓyen ji paⱪ kpaktak, nzəng kaⱪ nnəm aduwa kaⱪ ashe ichumchum aRuhu-Nənaɲ.
21 O təm kaⱪ ashe mmaɲ va Inan kaⱪ nnyinyam á yi, nvaⱪ mmawó kaⱪ nlok nnyam nrwa ìgwak aPonzhi yi uYesu Kəristi paⱪ uzaⱪ a ga káⱪ wo kaⱪ ashe ririrì iga mbyet mbyet a.
22 O nyám nrwa ìgwak ônəm oga nkaɱ nnap káⱪ ìgwak paⱪ ìparpar.
23 Oro te, o kaɱ ishi ozaⱬ o dapchi ozaⱪ a fa kaⱪ ashe apər. Oro nnyi te, o nyám nrwa ìgwak ôzaⱪ nzəng káⱪ ayər. O jan ozaⱪ káⱪ ilukwán ozaⱪ kpa iga adak kaⱫkul nnap-nnəm ozaⱪ mɓáɲgɓaɲg a.

Nshep Inan

24 Aɗəngchi təm iji anəm vaⱪ chit uwà káⱪ ichumchum paⱪ o kpán wo le kang o ru kaⱦ a. Uzaⱪ i nak wo o ya kaⱪ adak kaⱦ, te uzaⱪ i yichi wo kaⱪ mpyal Inan va ɓyen paⱪ gənggəng kaⱪ ashe nchang ìgwak mmakmak.
25 Aɗəngchi kaⱫkul Inan va uwa byet paⱪ uzəng a. Uwa unəm uga nna ririrì iga mbyet mbyet ayi. Re ichumchum, káⱪ ngək va ji paⱪ kpaktak, káⱪ nggaⱤ ngga ichumchum, káⱪ iponzhi kaⱪ atak aPonzhi yi uYesu Kəristi a təm ijini, a ɓan káⱪ mɓan apambin matmat, kang ǹyangmataⱬ a ga a chu nra ngga mɓa, kang mbyet mbyet. Nna a təm.